

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

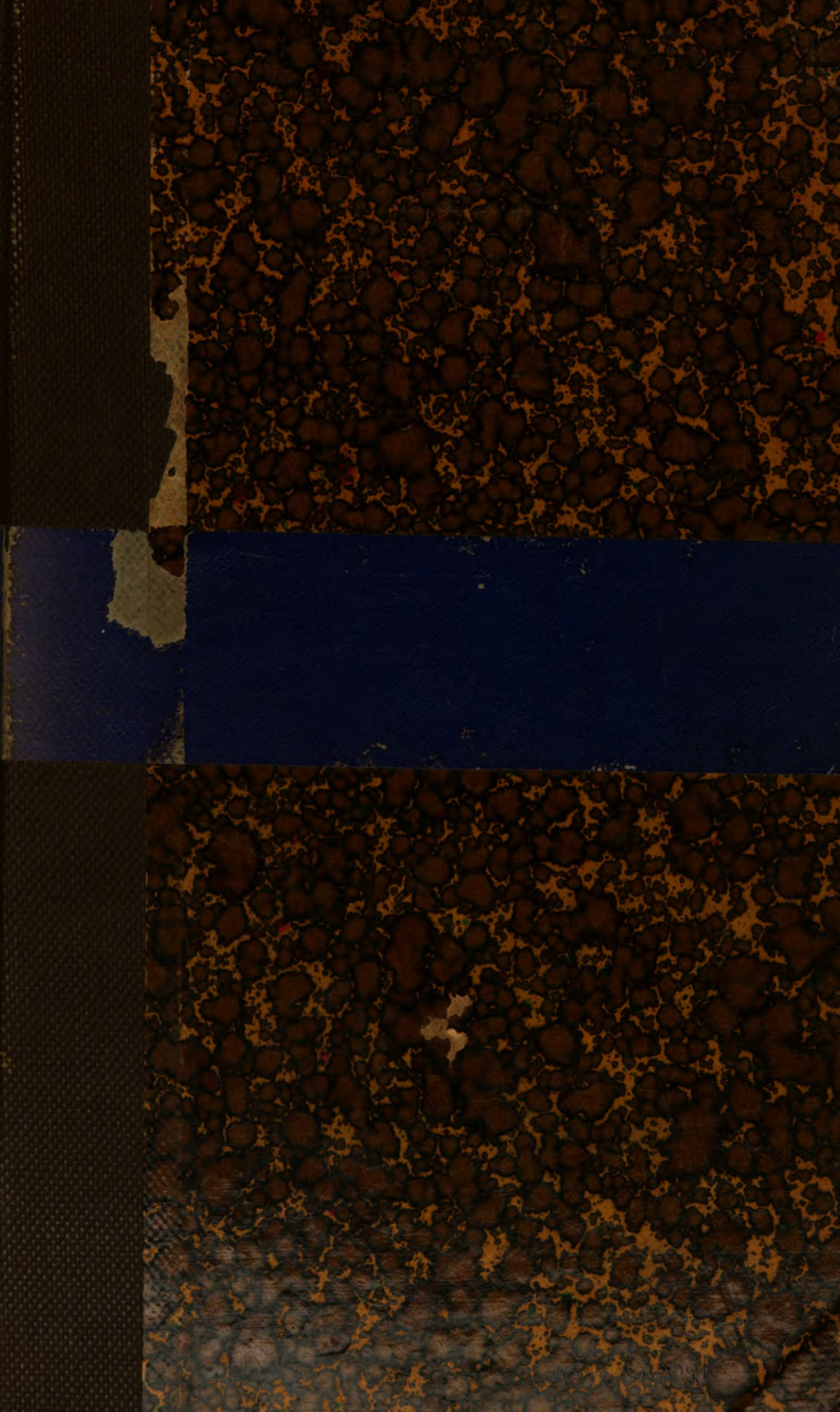
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

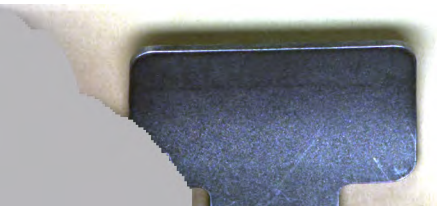
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NOVUM TESTAMENTUM GRAECE.

AD ANTIQUOS TESTES DENUO RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM OMNI STUDIO PERFECTUM

APPOSIT

COMMENTATIONEM ISAGOGICAM

PRAETEXUIT

AENOTH. FRID. CONST. TISCHENDORF

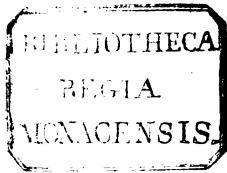
PHIL. ET THEOL. DR. THEOL. PROF. P. O. H. ORDD. REG. SAX. ALB. IMP. RUSS. S.
STAN. CL. II. IMP. FRANC. LEG. HON. REG. BOR. AQU. RUB. CL. III. REG. BAV. S. MICH.
CL. I. REG. SUEC. DE STELL. POL. REG. SARD. SS. MAUR. ET LAZ. REG. GRAEC. SALV.
DUC. PARM. S. LUD. EQUES, SOCIET. REG. SCIENT. UPSAL. PRO DEF. REL. CHR. HAG.
HIST. THEOL. LIPS. ORIENT. GERM. SOC.

EDITIO SEPTIMA.

PARS ALTERA.

LIPSIAE, SUMPTIBUS ADOLPHI WINTER.

1859.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

I.

1 Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὃ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, 2 ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντε-
λάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο ἀνε-
λήμφθῃ· 3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐ-
τὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπιτανόμενος

* πραξεις (D -ξίς) αποστολων c. BD, item 40. al praemissis λουκα εναγγ-
ελιστου . . al mu Or Chr Synops al πραξεις των αποστ. (ita Gb Sz
etc) vel ut Eus (dem. 8, 2. etc) Cyr^{hr} Thdrt (5, 1044.) al praemisso
αι (Thdrt 1, 617. Epiph⁷⁸⁸. Chron αι πραξεις, et Thdrt 2, 1687.
ιστορια των πραξεων, Eus h. e. η των πραξ. γραφη) . . Δ**ΕΓΗ (sed hi⁴
ad calcem libri habent; in A abscissus titulus, item in c isque in fine
hiat; GH initio manci sunt) al cop Thdor^{ant} al πραξεις (4. πραξεις) των
αγιων (47. add και πανευφημων) αποστ. (ita 5 Wtst etc), ac passim ad-
ditur: συγγραφεισαι (4. -σα) παρα του αγιου (47. add ενδοξου και παν-
ευφημου) λουκα αποστολου και εναγγελιστου . . d fu demid al Aug
saepe actus apostolorum (d epistulae iohannis III explici^t incipit actus
apostolorum), Hil¹ liber actorum, item¹ liber actuum, am liber actuum
apostolorum

- I. 1. ιησους c. BD (: cf ad Le 1, 15, 24, 15, 23, 28. ac saepius) . . 5 praem
δ c. AE al ut vdr omn Const al
2. δια πν. αγ cum antecedd conjg vg lux cop arP etc Chr Thph Oec etc
. . cum seqq conjg (ους εξελ. δι. πν. αγ.) syr^{utr} ar^e aeth^{utr} Cyr Aug
Vig | ους εξελεξ. . . D syrP mg Aug³ add και εκλεμιστ κηρυσσειν το
εναγγελιον (Aug plene sic : in die qua app. elegit per sp. s. et praece-
pit [1 mandans eis] praedicare ev.), item omisso κ. εκελ. sah Idac, item
(usque in diem qua praecipiens apostolis per sp. s. praedicare ev., quos
et elegit) lux | ανελημφθη c. ABCD (D sah syrP mg Idac post ημερας ποι)
E etc . . 5 ανελημφθη c. min ut vdr omn
3. δι (D*om) ημ. τεσσ. (D*τε. ημ.) (d post dies quadraginta) . . Amb Idac
om. Aug - - in multis argum. dierum (ita² sed alibi in mult. sign.), vi-
sus (alibi add est) eis per 40 dies | τεσσερακ. c. AB*CD lo¹¹ . . 5 τεσσαρ.
c. E fell fere omn | E οπιτανόμενος . . D* οπιτανόμενος

Lc 24, 29.
Io 16, 7, 14, 18.Lc 3, 16^{aa}
c. pp

αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· Ἀκαὶ συναλιζόμενος παρήγγελεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας· ἅοι μὲν οὖν συνελθόντες ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ; Ἐῖπεν δὲ πρὸς αὐτούς Οὐχ ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ὁ δὲ ἀλλὰ λίμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

4. συναλιζόμενος c. ABCDE al pl, vide post . . 4 27. 31. 36.* 40. al fere²⁵ συναλιζομ. (Gb') . . d συναλισκομενος (** -λιζομ.) μετ αυτων . . e lux cum conversaretur cum illis, item Aug²; e**vg Hier Bed convescens, d convivens. Item convesc. c. illis exprim cop sah ayr al mu, syrP accuratissime salem sumens; contra aeth^{utr} accumbens, convivatus c. eis. Apud pp⁸⁷ similiter lectio fluct ut ap Eusdem codd alii συναλιζ. (item Eusdani) sed eod un συναλιζ., Epiph⁵⁵² συναλισθη τοις μαθ. sed¹¹⁰⁰ τοις αππ. σινεφαγε κ. σινεπιε κ. σινηυλισθη et^{2.197} σινεσθιον κ. συναλιζομενος. Thdrt Thph¹. et² συναλ., cat^{ox*} συναλ. et** συναλ. Explicant iidem ut Chr Thph¹ (κοινωνῶν ἀλῶν, κοινωνῶν τραπέζης, item schol) Thph² Oec de convescendo c. app. Apud Did est συναλιζομενοις. Etymol. ξιναλιζόμενοι: συναθροίζόμενοι ἢ συνεσθιόντες. Hesych συναλιζόμενος: συναλισθεις, συναχθεις, συναθροισθεις. | παρηγγειλ. (E⁸⁷ al alii -γγελλεν) αυτοις c. BD al pler vg cop sah al Phot Thph¹. (Thph² aut. nec ante nec post) Oec Aug Hil al . . ACE (sed e cum συναλ. con) Chr (aut. c. συναλ. con.) aut. παρ. (49.) | d vg lux aeth^{utr} Hil Aug (non item Rebapt Gaud) Hier ην ηκουσα φησιν (d am fu om) δια του στοματος μου (in d est ην ηκουσα τε φησιν δια του στοματος μου)
5. D⁸⁷ ιωανης | βαπτισθ. h. l. c. ACE al ut vdtr om v v fere om Or(et. Or^{int}) Thph Amb Rebapt Gaud . . B post πνευμ. (Ln); D Did Hil Victorin Aug^{saere} al post αγιω, praeterea que d* tol Hil Aug al add και ο (quem et) μελλετε λαμβανειν | D* d sah Aug³ in f. add εως της πεντηκοστης
6. ηρωτων (C* -τοιων) c. ABC* Chr^{comm} . . 5 (49.) επηρωτ. (-τοιων c*** 12.lect) c. C***DE al ut vdtr om etc | D αποκαταστανεις εις (** et d om) την β. του (** τω) ισρ.
7. ειπεν δε c. A al ut vdtr om vg cop syrP al . . B* sah syr ειπεν, B** ειπ. οιν, C Aug ο δε ειπεν, D και ειπεν, E aeth^{utr} ο δε αποκριθεις ειπ. | πρ. αυτοις . . E vg cop sah al αυτοις
8. λημψ. c. ABCDE . . 5 ληψ. c. min om | μου c. ABCD al? Or¹ . . 5 μοι c. E al pler Or¹ Epiph⁵⁰⁷ Chr Thph | και παση (Gb') c. AC*D lo¹ 40.

9 καὶ ταῦτα εἰπὼν βλέπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παριστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσιν λευκαῖς, 11 οἳ καὶ εἶπαν Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐσθίκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐδεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἑλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 καὶ ὅτε εἰσῆλθον, εἰς τὸ ὑπερφῶν ἀνέβησαν οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὃ τε Πέτρος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφειῖον καὶ Σίμων ὁ ζῆλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 ο἗τοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ σὺν γυναῖξιν καὶ Μαριὰμ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

- al⁶ cop sah Or¹ Hil . . ζ κ. εν π c. B C^{***}E al pl vg syr^{tr} Or¹ Severian^{cat} Chr Didim^t al | ADE etc σαμαρια
9. D καυτα (d x. ταυτ.) εἰποντος αὐτου νεφελη υπεβαλεν αὐτον και απηρθη απο (** add των) οφθ. α., item sah Aug^{aliq} (sed¹ ut vg) his dicitis (vel cum haec diceret; sah ταυτα δε ειπ.) nubes suscepit eum et sublatu est ab eis | B αυτων βλέποντ. | νεφελη (et. Eus) . . Thdr^t add φωτεινη
10. CE etc παριστηκεισαν | εσθησ. λ. c. ABC^{*} lo^{t1} al³ vg cop sah syr arm Eus^{dem} Promiss . . ζ εσθητι λεικη c. C^{***}DE al pler syr^P al Chr Cosm Thph Or^{int} Aug
11. ειπαν c. ABC^{*}D lo^{t1} . . ζ ειπον c. C^{***}E al pler | εμβλεπ. c. ACD (ενβλ.) al pl Chredd Thdr^t 1,290 et 2,281 Cosm Thph², item aspicientes vg e Aug aliq (alibi respic.) al . . B EGR lo^{t1} al¹⁵ Eusdem Chredd Thdr^t 2,11 Thph¹ βλεπ., Epiph³⁸⁶⁻⁴⁰⁰⁻⁵¹⁸ ατενιζοντες | αναλημφθ. et ζ -λημφθ. ut v. 2. | εις τ. ουφ. sec. (et. Or^{int} al) . . D 33.* tol Aug¹ Vig Idac Avit om (al pauc om ε. τ. ο. pr; al⁶ sah ab ουρανον prim ad ουφ. sec transiliunt) | ουτως (et. Eus^{dem} Epiph⁴⁰⁹ Thdr^t saepe Cosm al) . . al¹⁰ ουτος
12. E vg εις ιεροσολιμα (non Eus^{dem})
13. DE^r εισηλθεν | εις το υπ. ανεβ. c. ABC (et * et^{***}) lo^{t1} vg (Or¹) Chr Thph² comm Bedg^r . . ζ αν. ε. το υπ. c. DE al pler tol cop sah syr^{tr} | ιωανν. (D ιωαννης) κ. ιακ. c. ABCD lo^{t1} 96. vg al pl Aug (Bed^{lat} petr. et ioh. et andr. et iac.) . . ζ ιακ. κ. ιω. c. E al pler syr^P arr Chr Thph Bedg^r | και ανθρ. . . E Bedg^r ante κ. ιακ κ. ιω. | αλφαιου . . D praem o τον | και συμ . . D om και | ματθθαιος c. B (vdtr, certe)^D sah (: cf ad Mt 9, 9, 10, 3 et pp.) . . ζ (49.) ματθ. c. ACE etc
14. τη προσευχη (Gb) c. ABC^{*}DE h lo^{t1} al⁴ vv fere omn Chr¹ Thph² (comm) Cyp al mu . . ζ add και τη δεησει c. C^{***} al pler ar^P Chr (ad h. l.) al (Or alludens τη δεησ. και τη πρ.) (: cf Phil 4, 6.) | γυναιξιν (D^{*} 1*

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν ἑξήκοσι· 16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰσάδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν Ἰησοῦν, 17 ὅτι κατηριθιμμένος ἦν ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. 18 οὔτως μὲν οὖν ἐκτίσαστο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηγῆς γεόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· 19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελ-

ταις γιν.) . . D add και τεκνοις | μαριαμ c. BE lo^{ti} 27. 40. 81. 96. 142. al sah aeth^{utr} Chr^{cat} ox . . ζ (Ln) μαρια c. ACD al pl cop Chr al | B om του | κ. συν τ. c. BC**E al pler syr^{utr} al Chr al . . Ln 49. και τοις (Gb'') c. AC*D al⁴ vg cop sah arm aeth^{utr} Cyp Aug

15. και εν c. ABC lo^{ti} al ut vdtr omn fu demid cop syr^{utr} al Chr Thph Aug¹ . . DE sah syrP mg Aug¹ εν δε . . vg^{ed} et am al εν | D ο πιτρ. | ACE εμμεσω | ἀδελφον (Gb') c. ABC* al⁶ vg cop sah aeth^{utr} arm . . ζ μαθητων c. C***DE al pl syr^{utr} al Chr Thph Cyp Aug² (: ἀδελφ. accuratius definiendum vdbtur) | τε c. ABES^r al pler Chr Thph² (sah aeth^{utr} [dum essent] Thph¹: om) . . CD** (* γαρ, d* praeterea) al pauc vg e d** cop syr^{utr} Cyp Aug δε | ονοματων (et. fu sah cop syrP) . . ε ανθρωπων, item hominum vg syr al (d non omnium corrupte) | ως . . AC 40. 118. Thph²: ωσει | εικοσι c. ABC (D ρκ) E (-σει) lo^{ti} al . . ζ εικοσιν c. min ut vdtr pler
16. ειει c. ABCD**E al ut vdtr omn vv longe pl Or Eusdem al Didint² . . D* vg d cop Iredd pl Aug Vig Gild δει | ταυτην c. C***DE al pl syr^{utr} Did Chr al Ir^{int} Aug . . ABC* h lo^{ti} al⁸ vg cop sah al mu Or² Eusdem al Didint² Idac Gild om (Gb^o Ln 49.: at cur additum sit, quum locus ipse non statim sequatur, vix dici poterit) | ιησουν c. ABC* Eus Did . . ζ praem τον c. C***DE al ut vdtr om Chr al
17. εν (et. Gb Sz) c. ABCDE h lo^{ti} al¹⁰ fere vg cop sah Eusdem Ir^{int} Aug . . ζ (Gb') σιν c. min pl syr^{utr} al Chr al | και . . D* (non d) oc
18. μισθου c. ABCDE h lo^{ti} al longe pl Eusdem Chr al . . ζ (= Gb Sz) του μισθ. c. min mu Thph² | τ. αδικιας . . D sah aeth^{utr} syrP c.* Eus Aug add αυτου | πρηγης (AC al⁶ schol πρηγης; d e pronus, vg Bed suspensus, Aug deiectus in faciem) . . Papias ap Thph²: πρησθεις : cf ad Mt 27, 5. Papias locum vide cat^{ox} ad act p. 12 sq | ελακησεν . . al mu schol Thph¹: -κισεν | A Thph¹: Gaud¹ om παντα
19. και . . DGr 18. Aug ο και, sah και τουτο | ιδια (al² ιουδαια) . . B^d vv mu Aug om | E 163. Aug αυτων διαλ. | ακελδαμαχ c. A (A 40. lo^{ti} αχελδ.) BD (D ακελδαμαχ, tol haceldemach, Aug aceldemach, am fu lux Bed acheldemas, item demid 96. lat. -mach) E (-μαχ, e -mac) al vv (sah akyl¹damach) Eusdem . . ζ ακελδαμα c. c al pl vg^{ed} (haceldama) cop (acheldama) syr (aceldama) syrP (aceldema) aeth^{ro} (chakladama; sed aethPP -demach) Chr al

δαμάχ, τοῦτ' ἔστιν χωρίον αἵματος. 20 γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν Γενηθήτω ἡ ἑπαγγελία αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν* P^a 68 (69), 26. ἐν αὐτῇ, καὶ Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος. 21 δεῖ οὖν τῶν P^a 109 (109), 8. συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι ἕνα τούτων. 23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰούστος, καὶ Μαθθίαν. 24 καὶ προσευξάμενοι εἶπαν Σὺ κύριε καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα 25 λαβεῖν τὸν τόπον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν, καὶ συνακατηφρίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων.

20. αυτου pr (et. Eus al Ir^{int} Hil al) . . lo^{ti} al mu vg (non am demid al) d* aeth^{ro} arm Chr αυτων | εστω . . D* η | λαβτω c. ABCD lo^{ti} al Eusdem Chr . . ε λαβοι (al Thph^{utr} -βη) c. E al pler :: ut LXX

21. χρσω . . D το χρ. | φ^ε c. ABC^d D^{**} (* ως, d* quoniam) lo^{ti} vg al (cop cum) Aug . . ε εν ω c. C^{***} (item ** vdr) E al pler Chr al | D syr^p aeth^{utr} al Aug add in f. χριστος

22. B^{*D} G^r* ιωανου | ειως . . Δ lo^{ti} al aliiq αρχι | ανελημφθη c. ABDE . . ε -ληφθη c. c et rell | σιν η. γεν. c. ABCD lo^{ti} al⁶ vg arm Chr² al Aug . . ε γεν. (al¹ post μαρτ. pon) σιν η. c. E al pler Thph^t

23. εστησαν (Chr: ουχι αυτος αυτους εστησεν αλλα παντες) . . D^{*d} aeth^{ro} ar^p Aug εστησεν. Praeterea E Bed^{gr} praem τουτων λεχθεντων | ιωσηφ . . B al² syr^p sah ιωσηφ | βαρσαββαν c. ABE lo^{ti} al mu am (-bba) fu (-bba) cop sah syr^p Eus^{edd} (h. e. 3, 39, 5) . . ε -σαβαν c. c al pl vg syr al Eus (l. l.) Chr al . . D tol aeth^{utr} -αβαν (cf 4, 36.) | μαθθιαν c. B^{*d} sah^{fragm} (txt μαθιας) . . ε (49. et Ln ex errore de B) ματθ. c. rell ut vdr. Item v. 26.

24. ειπαν c. ABCD lo^{ti} . . ε ειπον c. E rell | ον εξελ. h. l. c. ABCDE h lo^{ti} al longe pl vg cop syr^p al (syr ar^o arm ενα ον εξ. εκ etc) Eus al mu . . ε (= Gb Sz) post ενα (D^{gr}* 8. P^o ανα) c. min non mu (sah aeth^{utr})

25. τοπον (Gb') c. ABC^{*d} (add τον) vg cop sah Proc^{op}dis (v. Mthaei) cat (δει τοινην τον κληρωθεντα τον εχειν ον εκληρωθη) Aug . . ε κληρον c. C^{***} E al ut vdr omn syr^{utr} al (sed aeth^{utr} την διακονιαν ταυτης τ. αποστ.) | αφ (Gb') c. ABCD lo^{ti} al⁵ cop al (d Aug a) Bas Aug . . ε εξ c. E al pler vg (de, item e) Chr al (sah in quo) | τοπ. τ. ιδιον . . c id. τοπ., Δ τοπ. τ. δικαιον, 101. τοπ. αυτου

26. αυτοις c. ABCD^{**} lo^{ti} al⁷ vg cop sah sl (aeth^{utr} vdr) Chr¹ . . om syr ar^o Aug^{ed} . . ε αυτων c. D^{*E} al pl syr^p al Chr¹ Aug^{edd} | D^{*} om ο | μαθθ. et ματθ. vide ad v. 23. | σινκ. c. AB(vdr)CE lo^{ti} al . . ε (Ln 49). σιγκ. c. min pler; D^{**} συνεψηφισθη (* συνηφ.) | ενδεκα . . D ιβ^{et} XII, Eusdem δωδεκα

II.

* Dt 16, 9 s.

1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὓ ἦσαν καθεζόμενοι, 3 καὶ ὠφθῆσαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισεν τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, 4 καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς. 5 Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· βγενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνήλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ

10, 46. 19, 6.
1 Co 12, 10
[Mc 16, 17.]

- II. 1. και εν τω . . D και ἐγένετο εν ταις ημεραις εκειναις του | συμπλ. c. AB(vdtr)CDE al . . ε (Ln 49.) συμπλ. c. min pler | ἦσαν . . D syr ar^o aeth^{utr} οντων αυτων | παντες c. ABC lo^{ti} al¹⁵ fere Ath, item D παντων (et. syr ar^o aeth) . . ε (49.) απαντ. c. min pl Thph¹ . . E 163. Chr om. Praeterea h al fere³⁰ sl (exc cdd²) Thph² add oi αποστολοι. | ομου c. ABC^{*} lo^{ti} 18. vg e (vg pariter, e Aug simul. Sed ομοθυμαδ. Latini solent unanimiter reddere) sl¹ et sl^{aur} (de rell vv non satis liquet, sed exprim simul) Ath . . D cop sah (inter se pro επι τ. α.) syr? om . . ε (49.) ομοθυμαδον c. C^{***} E al pler Chr Thph¹ (: ομοθυμ. decies in Act legitur ac fere nusquam fluct; et. 20, 18. aliena manu inlatum est. Videntur απαντες et ομοθυμ. [aptius ad sq επι τ. α.] ab eodem profecta esse.) | επι τ. α. . . 69. om
2. και . . D add ειδου | εκ του (et. Eusmarcell Thdrt al mu; Or εἰ) . . E απο (sed e de) | πνοης βιαίας (et. Or Eusmarcell Thdrt² al mu) . . D al⁵ βι. πν. | ολον (Dε^r παντα, item omnem e Idac²) . . al⁶ Cyr om | καθεζομ. c. CD . . ε καθημενοι c. ABE al ut vdtr omn Cyr^{hr} Thdrt² al
3. εκαθισεν (-σαν D gr^{*} et ** vv mu Ath¹ Did² Cyr¹) τε c. AC^{***} D^{**} EGT al pl Eus h. e. Thdrt Thph¹⁻² . . B (Dε^r* και εκ. τε) lo^{ti} al² Ath² Did¹ Chr Cyr Cyr^{hr}² και εκαθ. (Ln) . . C^{*} e Did¹ Aug εκαθισεν (-σαν Did) δε
4. απαντες c. B^{**} C al pler Cyr^{hr}² Cosm Thph . . AB^{*} DE lo^{ti} al pauc παντες (Ln) | E vg aeth^{utr} το πν. το αγιον | αποφθ. αυτ. c. ABC^{*} D lo^{ti} al vg sah al Ath Cyr⁴ Did al . . ε αυτ. αποφθ. c. C^{***} E al pler syr^D al Cyr^{hr} al
5. ησ. δε εν (A εις) ιερ. (D εν ιερ. ησαν) κατ. (C cop syr Aug¹ κατ. εν ιερ.) ιουδ. (E ιουδ. κατ.) ανδρ. (C^{*} ανδρ. ιουδ.) ευλ. (D ευλ. ανδρ., Aug² om ευλ. sed¹ hab) c. B etc vg etc Hil Hier, item ACDE etc
6. οτι . . Dε^r και (d^{*} qui) | ηκουον c. ADEI (vdtr) al pl cop Chr al . . B al² ηκουσεν, C lo^{ti} ηκουεν, vg Aug² Bed audiebat item sah syr^{ulr} al, 40. al ηκουσαν | E al⁷ om εις | τη ιδ. δι. (vg e Aug¹ lingua sua, sua ling., Bed -at suam) λαλ. αυτ. . . D λαλουντας ταις γλωσσαις (d lingua sua) αυτ. (Aug¹ suo sermone et suis linguis loq. eos), item - - linguis ipso- riam syr^{ulr}

διαλέκτω λαλούντων αὐτῶν. 7 ἐξίσταντο δὲ καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες Οὐχὶ ἰδοὺ ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; 8 καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῆ ἰδίᾳ διαλέκτω ἡμῶν ἐν ἧ ἐγενήθημεν, 9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμιταί, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, 11 Κρηῖτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ; 12 ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηποροῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; 13 ἕτεροι δὲ διαγλενάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.

14 Σαδδαίεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα ἐπήρην τὴν φωνὴν αὐ-

7. ἐξίστ. δε c. BD h al plus⁸⁶ aethutr arr sl¹ et⁸ Chreat Aug⁸ . . 5 (= Gb⁰Sz) add πάντες (: cf v. 12.) c. ACEI al mu vg cop sah syrutr Thdrt al, al³ ἅπαντες | λεγοντες c. ABC lot¹ 26. vg cop sah aethutr Thdrt Chreat (in comm ad h. l. πρ. εαυτους) . . 5 add (vg^{ed} Aug³ praem) προς αλληλους c. DEI al pler vg^{ed} syrutr al Aug³ | ουχι c. B, item (ita Ln) DE lot¹ ουχ . . 5 ουκ c. AC al pler Chr al | ἅπαντες c. AB⁺CDI al . . 5 πάντες c. B⁺E al pler | εἰσιν . . C⁺ al² syrP post λαλ., lot¹ ante ουτ., vg cop post γαλ. (sah annon galil. sunt hi omn. log.)
8. ε ἕκαστ. ακοιυ. | τη ιδ. διαλ. . . D8^r v^{ged} (non am fu) al Aug² (sed¹ τ. ιδιαν δ.) Hier την διαλεκτον | ε ημ. διαλ. | AC^{***} (**?) E^{*} lot¹ 1. 13. Thph² εγενηθημεν
9. ελαμιεται (C^{*} εμαλειτ. *** ελαμητ., B αιλαμ.) c. ABCD . . 5 (Ln 49.) ελαμιεται (d v^{ged} aelam.) c. EI al ut v^{dr}tr omn | και οι . . D8^r om και | ιουδαιαν . . Hier Syriam, Tert Aug¹ Armeniam . . om Thph¹ | D^{*} d vg (non am^{*} fu) al Aug om τε | A καμπαδ.
10. D vg (non Aug) al om τε | C πανφυλ. | D8^r αιγ. τε | D8^r λιβουης et lot¹ κυρινη
11. D^{*} αραβοι, d arabi | μεγαλεια (sic ABD etc) . . CE al μεγαλια
12. παντες . . 3. 95.* om | διηπορουντο c. AB . . 5 (Ln) διηπορουιν c. CDEI al ut v^{dr}tr omn Chr al | αλλ. πρ. αλλ. . . 103. mg Chr¹ Aug¹ om; al fere¹⁰ Chr¹ Thph¹ προς αλληλους, αλληλοις, αλληλους (vg ad invicem) . . D syrP mg Aug¹ add επι τω γεγοσσι (D perg και λεγοντες) | αν θελοι c. E al pl (vg e Aug² quidnam vult-) Thph¹⁻² . . Ln θελει c. A (A al¹ post τοιτο) BCD (I v^{dr}tr) al⁶ (et al² θελη) Chr eat (d quid vult; item ut v^{dr}tr cop sah al)
13. διαγλεναζ. (Gb Sz) c. ABCD (sed D^{*} d διεγλεναζον λεγοντες) I^{**} 40. al plus¹⁵ syrP mg Cyrhr Bas Chrallq Thph³ . . 5 χλεναζουσ. c. E^r etc Thph¹ et² Oec | γλευκους . . D add οιτοι, item varie positum vg cop sah aethutr
14. D8^r totε σταθ. δε | πετρος c. CE al pler Thph¹ Oes . . ABDI lot¹ 40. al pauc Chr Thph³ ο πετρ. (Ln) | ενδεκα . . D^{*} d^{*} δεκα et d 12. lect

τοῦ καὶ ἀπεφθέγγατο αὐτοῖς Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλήμ ἀπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. 15 οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας, 16 ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἶρη μένον διὰ τοῦ προφήτου 17 Ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἔκχεω ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀρασεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνπνίως ἐνπνιασθήσονται· 18 καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἔκχεω ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύουσιν. 19 καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. 20 ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα, πρὶν ἢ ἔλθειν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. 21 καὶ ἔσται πᾶς

Johel 2,
28-32.
(3, 1. ss)

Ro 10, 18.

syr Aug add αποστολοισ | D* d επηρ. πρωτος (E προτερον post αυτοι) | απεφθ. (al^a επιφθ., c Aug add λεγων) . . D (om αυτοις) ειπεν, item dixit d (aethutr syrutr), cop sah respondit | απαντ. c. κ1** al pler Chr Thph¹⁻². Oec . . ABCD (ante οι) lo¹². lect παντες (Ln) | D om και post εστω | D* ενωτισατε

15. c μεθυσουσιν | εστιν γαρ etc (et. Cyrhr Chr al) . . D8r* 1.* (?) vg e (Ir^{int}) Aug Gaud ουσης (cum sit) ωρας της ημ. 7 (Ir^{int} tert. diei)

16. προφητοι c. D Ir^{int} Rebapt Hil Aug . . 5 (Ln) add ιωηλ c. ABCFI al ut vdtr omn vg rell (sed sah syrP aethutr Gaud ante προφ.) Cyrhr Chr al Gaud

17. εσται c. D cop sah syr Ir^{int} Rebapt Hil Aug . . 5 (Ln) και εστ. c. iisdem test qui modo ιωηλ habnere | εν τ. ε. ημ. . . B sah aethPP Cyrhr (Const ex ipsis LXX afferunt locum) μετα ταυτα :: ut LXX, c al¹ arm Thph² μετ. ταυτ. εν τ. ε. ημ. | CI εκχαιω | ο θεος c. ABCI al pler cop sah syr al Cyrhr Thph² . . DE al¹ vg syrP Thph¹ (vdtr) Ir^{int} Hil al κυριος, 47. mg Chr κυρ. ο θ. | D* 8r πασας σαρκας | υμων pr (om 106.**) et see (omc) . . D Rebapt Hil Hier bis αυτων; iidem (sed tacet Hil) om υμ. tert, item (et. c*?E; sed tacet Hil Hier) quart | αι . . c*? D om | ενπνιως (Gb Sz) c. ABCD** (*8r om) h al fere⁸⁰ Epiph¹⁰⁶⁰ Thph¹ (vdtr) Thph² . . 5 ενπνια c. E al pm Severian^{cat} Chr al

18. γε (sah al om) . . D* d εγω | D Rebapt Hier om εν τ. ημ. εκ., item (: ut LXX) και προφητ.

19. A al² sah syr ar^e om ανω (item κατω syr ar^e) :: utque LXX om | αιμα usq καπνον (et. Didcat ox) . . D om

20. D8r* μεταστρεφεται | η c. B al fere omn Chr al . . ACDE lo¹² 13. om (Ln Gb⁰ :: ut LXX) | ημεραν c. BD . . 5 την ημ. c. ACE al ut vdtr omn Chr al (: ita et LXX) | D om και επιφ.

21. ος εαν c. BE al cat . . 5 (Ln) ος αν c. ACD al pler Chr al (: et. LXX) | D* του κυρ.

ὅς ἐάν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 22 Ἄνδρες Ἰσραηλιταί, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ^{Ro 10, 38.} ἄνθρωπα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε, 23 τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἐκδοτον διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε, 24 ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ᾠδύνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. 25 Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν ^{P^a 15 (16), 8-11.} Προσώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. 26 διὰ τοῦτο ἠψοράνθη μου ἡ καρδιά καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐφ' ἐλπίδι, 27 ὅτι οὐκ ἐγκυταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην ^{13, 35.} οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. 28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς

22. *ισραηλιταί* (εἰστρα-) c. AB?CDE . . ε (Ln 49.) -*λιταί* c. min ut vdr omh | *ἀποδεδειγμ.* (-διγμ. ACD**E, D* *δεδοκιμασμενον*) *ἀπο* (Epiph⁵¹ εκ) τ. θε. c. BCD* lo^{ti} al aliq vg arm arr Ath Epiph² (51 et 1025; alibi⁴⁶⁷ om α. τ. θ.) Chr^{8a}ep⁸ Ir^{int} Fulg . . ε απ. τ. θε. *ἀποδεδ.* c. AD**E al pl vv aliq Thph Oec | D* al d sl⁵ *εἰς ἡμας* (item al *postea ἡμων*) | οἷς . . D* *οσα* | E vge^d (non am fu demid) al mu (non syrP) Ath Thph² (semel) o (om c) θ. δι αυτ. | ACE *ἐμμεσω* | *καθως* c. ABC*DE lo^{ti} al mu vv pm Ath Ir^{int} al . . ε (Gb⁶⁰) add και c. c*** al pl syrP Chr al | *αἰτοι* . . 117. vg al mu *ἡμεις*, E *ἡμ. παντες*
23. *ἐκδοτον* c. ABC* lo^{ti} al⁵ vv pl Ath Ir^{int} Victorin Fulg . . ε (Gb⁶⁰) add *λαβοντες* c. DE al pl syrP Chr Cosm al | *χειρος* (Gb'') c. ABC*D lo^{ti} al⁶ syrP aeth^{utr} al Ath Cyr . . ε -*ρον* c. c***E al pl vg cop sah al Chr al Ir^{int} al | *ανειλατε* (Gb'') c. ABCDE lo^{ti} al mu Ath Thph¹ . . ε -*λετε* c. min pl Chr al
24. *λυσας* . . E Bedg^r add *δι αυτου* | *θαν.* c. ABCDE^r rell om Bedg^r sah syrP aeth^{utr} arp al Ath Epiph¹ Thdrt² Thdot^{anc} Cosm . . d vg e cop syr. ar⁶ Poly Epiph¹⁰⁹⁹ Pseudath (de pass. dom.) Ir^{int} Fulg Cass adou : Gb' [cf vv. 27 et 31. item * Ps 18, 5. 6. 116, 3.]
25. *δαυιδ*, item *δαυιδ* (Sz 49.) *δαβιδ* (ε Gb), et. vv sqq : vide ad Mt 1, 1. | *γαρ* . . E al pauc *praem μιν* | *εἰς αυτον* . . A ε. *αυτην* | *προσωμην* c. AB*⁶CDE etc . . ε *προσωμην* c. B** al certe pler | D syr (om *ενοπ. μ.*) ar⁶ τ. κυρ. *μου* (non Chr al Ir^{int} Fulg) | *μου ἐστιν* : sic lo^{ti} etc non (ut Ln 49.) *μου ἐστιν* et *μου τις*. Cf ad Le 8, 46.
26. *ἠψορ.* c. ABCDE lo^{ti} al Clem . . ε *εψορ.* c. min pl | *μου η καρδ.* c. B Clem . . ε (Ln) *η κα. μου* c. ACDE al ut vdr omh etc | *εφ c. cd* (: cf ad Le 1, 25. 6, 35.) . . ε (49.) *επ c. AB* (? certe alibi *passim εφ c. similib.*) E al certe pler
27. *εγκ.* c. AB?C etc . . DE *ενκ.* | *αδην* (Gb'') c. ABCD al²⁰ fere Clem Epiph ^{2, 39.} Thph¹⁻² . . ε *αδου* c. E al pl Or Chr Thph² comm (: item LXX A, B -*δην*)

ζωῆς, πληρώσεις με ἐνφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. 29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔξῃν εἰπεῖν μετὰ παρηρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυεῖδ, ὅτι καὶ ἐτελέτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. 30 Προφήτης ὄν ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὄραφ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, 31 προῖδων ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε ἐγκατελείφθη εἰς ἄδην οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν. 32 τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνίστησεν ὁ θεός, οὐ πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες. 33 τῇ δεξιᾷ ὄν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ ὑμεῖς καὶ βλέπετε καὶ ἀκούετε. 34 οὐ

· P^a 88 (80), 4.
27.
3, 15, 5, 30,
10, 30.

28. D87* γνωρισας | A* (vdtr) 69. ευφροσυνην, item *iucunditatem* e* fu (item LXX A)
29. c παρησιας (ut B Io 18, 20.) | D το μνημιον | εν ημιν (ut et. Thdrt Chr al), al⁵ Thph² ε. ημιν . . D (vg e al apud vos) παρ ημ.
30. ειδως (C ιδως) . . D87* ειδων | οσφυος . . D* καρδιας (d praecordia) . . ventris am syr aethutr Ir^{int} Victorin | καθισαι c. ABCD** h lo⁴ al⁵ vg cop sah syr aethutr arm Ath Cyr Ir^{int} Victorin Fulg Vig (Ath Vig add τον χν κατα σαρκα) . . ζ (= Gb) praem το (om D* al⁵) κατα σαρκα (E al³ Bed87 om το κ. σ.) αναστησειν (D*E al⁵ -στησαι) τον χριστον (D87 E al⁴ Bed87 sled et cd¹ add και, al⁵ add τε post καθισαι) c. (D*E) 1. 13. al pl d syrP arr EusP^s Chr Thdrt (1,693. αναστησειν το κ. σ. τον χν omissis καθ. etc) Thph¹⁻² | τον θρονον c. ABCD lo⁴ al Eus P^s 15° Thph¹ (vdtr) . . ζ του θρονον c. E al pler Chr al
31. προιδων (-ειδων ACE): et. Thdrt^{1,698}. al . . D** (* item d om πρ. ελαλ. π. της) al⁷ προειδως | B om της | ουτε bis (Gb'') c. ABCD lo⁴ al fere¹⁰ (sec. loc. paullo plur) Bed87 vg e Eus Nyss Cyr^{act} Chr Ir^{int} Victorin Fulg . . ζ ου (οικ E al Thdrt) et ουδε c. E87 al pl cop sah syrutr al Thdor^{mop} Thph Oec | εγκατελειφθη (εγκ. c. AB? etc, CDE εγκ.; D* ενκαταλ., C* -λημφθη) (Gb'') c. ABCDE lo⁴ al pm Eus Nyss Chr Thdrt Thdor^{mop} al . . ζ κατελειφθη c. min pl Cyr^{act}. Praeterea absq additam (Gb) c. ABC*D lo⁴ al vg cop sah syr aethutr ar⁵ Ir^{int} Victorin Didint . . ζ add η ψυχη αυτου c. C***E al pl Bed87 syrP arP Chr Thdor^{mop} Thdrt Fulg Philast (Chr ante εγκ., syrP Thdrt post αδου) | αδη c. B lo⁴ 40. al fere²⁰ Eus Thaum Nyss Thph² . . ζ (Ln) αδου c. ACDE al pm Chr al
32. τουτον . . D* (omisso τον) E d Victorin Amb add οιν | D vg al μαρτ. εσμεν
33. την τε (Thdrt δε) . . D και την | του πν. του αγ. c. ABCE lo⁴ al Chr (spiritus sancti vv ut vdtr omn et pp lat) . . ζ του αγ. πν. c. D al pl Thdrt Cosm Thph¹⁻² Ir^{int} | τουτο (E Bed87 vv mu Ir^{int} Cyp al add το δωρον) ο : ita et. Thdrt al . . D* d υμειν ο . . 40. 133. vg (et. am al) lux Bed τουτον ον | υμεις c. ABC*D al mu vv longe pl Cyr Thdrt Did Amb Philast . . ζ (Gb⁰⁰) praem υιν c. C***E al pl syrP arP Cosm

γὰρ Δαυεὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτὸς Ἐίπεν ὁ κύριος* P^a 102(110).1. Mⁱ 22. 44. pp. He 1, 13. 1 Co 15, 25.
 τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου 35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 36 ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ἡμεῖς ἐσταυρώσατε.

37 Ἀκούσασατε δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους Τί ποιήσομεν, ἄνδρες^{Le 3, 10 14.} ἀδελφοί; 38 Πέτρος δὲ πρὸς αὐτοὺς Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ λήμψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. 39 Ὑμῶν γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακρὰν^{Eph 2, 13.}

Thph | και βλέπετε c. BD 81., Ln [κ.] βλ. . . ε om και c. ACE al pler vn ut vdr om Thdrt al

34. λέγει δε . . D εωρηκεν (et vg [non am fu al] dixit) γαρ, item syr | ειπεν . . D am edd^{1st} ap Bed λέγει | B* D om ὁ (: cf ad Mt 22, 44.)

35. D* om αν | E εκθρους, D* εκθρ.

36. οικος c. ABE al ut vdr om Epiph^{78a} Eust ap Thdrt Chr al . . CD o οικ. (Ln) | και κυριον (ε Gb Sz) c. ABCDE al⁴⁰ fere vg syr^p aeth^{pp} Epiph^{73b-76a} Nyss (Mai p. 6.) al mu Ir^{int} al . . ε^e om και c. mu mu cop sah syr al Eust ap Thdrt Nyss¹ (I.1.) al | αυτον h. l. (Gb Sz) c. ABCD** al mu vg arm (cop sah ante κυρ.) Ath¹ Bas Nyss¹ Chr Eust ap Thdrt al Ir^{int} al . . ε post $\overline{\chi\nu}$ (Gb') c. E al pl syr^{utr} Ath¹ Epiph^{2,46-} al (et. post θε. ponitur) . . D* (42. om αυτ. κ. $\overline{\chi\nu}$) d om | εποι. ο. θ. c. B loti vgd aeth^{utr} syr^{utr} cop Ath² Leont Tert Amb . . ε (Ln) ο θ. εποι. c. ACE al pler am fu al Epiph al | D* om ταν

37. ακ. δε (εβ^r Aug οιν, fu om) . . D syr^p ms τότε παντες οι σινηθοντες και ακουσαντες | E loti κατηρηγησαν | την καρδιαν c. ABC loti al Chr . . ε τη καρδια c. DE al pl vg etc Thph¹⁻² | ειπον τε (E και ειπ., 19. ει. δε, al⁶ Aug¹ ειποντες) . . D και τινες εξ αυτων ειπαν (**εβ^r ειποντες) | λοιπους . . om D 104. Aug¹ (alibi om τ. πετρ. κ.) | τι (D Ir^{int} Aug² add οιν) ποιησομεν c. BD al pl (item vg al Ir^{int} Aug, sed vide ad Lc 3, 10 sqq) Cyr^{hr} Thdrt al . . ACE loti al²⁰ fere Bas Epiph²⁷ Chr τι ποιησομεν (49.) | DE Bed^{sr} tol syr^p ms Aug² Promiss add in f. επιδειξατε ημιν

38. δε c. B al⁵ ac plur demid al (ap Ln) Aug¹ . . ε add εφη c. E al pl (sed al⁴ syr arm al ειπ. δε [syr om] πετρ.) cop sah al Thph¹⁻² Aug¹, ac al vg Cyr^{hr} φησιν post Μεταν., D φησιν post αυτους | επι τω c. AE rell ut vdr om Bas Chr al . . BCD Thdrt¹ (et² εις το etc) Epiph²⁷ εν τω (Ln) | $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\nu}$ (syr ar^e Oec Ir^{int} om $\overline{\chi\nu}$) . . DE al⁴ vn pm Bas Cyr^{hr} Thdret Epiph Cyp Lcif Hil al praem (vel add ut Epiph) του κυριου (vel et. addito ημων ut Epiph Lcif) | αμαρτιων c. DE al pler syr^{utr} ar^p al Bas Cyr^{hr} Chr al Ir^{int} Cyp Lcif Amb Aug² . . ABC loti 40. 96. vg cop sah aeth^{utr} Vig Fulg Aug^{allq} των (96. om) αμαρτ. υμων (CB? ημ.) : ita Ln | λημψ. et ε ληψ. ut 1, 2.

39. υμων et υμων . . D Aug¹ ημειν et ημων | οσους c. BDE al pler Chr al . . AC 104. sah ους (Ln)

Phil 2, 15. ὄσους ἂν προσκαλέσθαι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 40 ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρατο, καὶ παρεκάλει λέγων Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. 41 Οἱ μὲν οὖν ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλια· 42 ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

4, 32a. 43 Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. 44 πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, 45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχεν· 46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ

40. D8r cop sah ετιρ. δε | διεμαρτυρατο (Gb'') c. ABCDE lo^h al mu Chr al . . ς -ρετο c. min pl | παρεκαλει c. E 1. al pl syrP (sed add c.* αυτοις post διεμαρτ.) Chr² Thph¹⁻². Oec (Aug¹ testificabatur dicens et¹ test. eis dic.) . . ABCD lo^h al¹⁵ fere vg al pler Lcif add αυτοις (Ln) | D al vg al Lcif ταυτ. της σκ.
41. αποδεξαιμενοι (al¹ Thph υποδεξ., al¹ καταδεξ., al¹ δεξ., D πιστευσαντες; syrP m8 Aug αποδεξ. x. πιστ.) c. ABC lo^h al vg cop sah aeth^{utr} al Clem Chr¹ (vdtr) Aug¹ . . ς (Gb⁰⁰) praem ασμενωσ c. E al pler Bed8r syr^{utr} arP al Chr (ad h. l.) Thph al Aug¹ | εν c. ABCD lo^h al vg aeth^{utr} (item ar^o eiP al) . . ς om c. E al pler (cop sah al) Chr al
42. D syr και ησαν πρ. | τη . . A 98. d vg al mu praem εν, hinc Ln [ε.] | αποστολων . . D add εν μερυσαλημ (item tol post προσεινχ.) | τη κλ. c. ABCD* lo^h al, item (et communicatione fractionis panis) vg d cop sah aeth^{utr} al . . ς praem και c. D**E al pler syrP (syr associabant se in precatione et in fractione eucharistiae) al Chr Thph². al
43. εγινετο (BCD εγειν.) c. ABCD al vg cop syr^{utr} . . ς εγεγετο c. E lo^h al pler sah al Chr al | τε c. ACD**E al pler vg al mu Chr al . . B lo^h cop (sah γαρ) δε, D8r* al² om | E 25. σημ. ον μικρα | E 40. 96. al⁵ syrP aeth^{utr} ar^o δια των χειρων'τ. αποστ. | εγιν. (CD εγειν. al mu Thph². Oec ed εγειν., E al² εγινοντο) . . AC syr cop sah aeth^{utr} arP ante δια pon, sed ACE al mu vg cop syr al Thph² cat^{ox} post αποστ. add εν (al εις) μερυσαλημ, praetereaue AC al vg cop (item ar^o ante πολλα τε) add φοβος τε ην μεγας επι παντας [cf 5, 5. et alibi] atque iidem fere (certe AC) et lo^h al cat^{ox} pergunt⁴⁴ και παντες δε
44. δε (cf ad v. 43.) . . D τε, vg etiam | πιστευοντες c. ACDE al pl Chr Thph¹. Oec . . B h al mu Or Thph² cat^{ox} -σαντες | B 57. Or Salv om ησαν et και | D παντα
45. και τα (lo^h om) κτ. etc . . D syr και οσοι κτηματα ειχον η υπαρξεις (syr om η υπ., item aeth^{utr}) | A μεριζον | πασιν . . D praem καθ ημεραν | καθοτι . . D8r* τοις
46. καθ ημερ. τε (D* παντες τε, ** καθ ημεραν' παντες τε) προσκαρτ. (D προσκαρτεροιν) ομοθ. (om D al², C al post μερω pon) | κλων. τε

ἱερῶ, κλωτῆτες τε κατ' ὄλον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελύτῃ καρδίας, 47 αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ κίριος προσετίθει τοὺς σωζομέ-^{5, 41.} νους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

III.

1 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. 2 καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ^{14, 8.} κωλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν εἶτιθον καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τῆς λεγομένην ὠραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. 3 ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερόν ἤρῳτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. 4 ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπεν Βλέψον εἰς ἡμᾶς. 5 ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ'

- (lot¹ 117. om, 47.* 1.lect δε, 40. τε και) etc . . D και κατ οικους αν (** om) επι το αυτο κλωντες τε αρτον (d panes)
47. λαον (et. Or etc) . . D κοσμον | τη (D 40. al⁵ fere syr arr εν τη) εκκλ. c. DK al longe pl Bedg^r syr^{utr} arr sl Thdrt Chr al . . ABC lo¹¹ 3.^{pe} al? (al⁵ antea τοις σωζομενοις) vg cop sah aeth^{utr} arm Cyr om (Gb⁰ Lu :: cf v. 41. ubi nemo add)
- III. 1. επι το αυτο δε π. c. E al longe pl syrP Bedg^r Chr Thph¹⁻². Oec item (libere; επι τ. αυτ. post ανεβ.) syr arr . . ABC lo¹¹ al vg cop sah aeth^{utr} arm Cyr Euthal (vdtr) Lef(vdtr) επι το αυτο (haec D 19. post καθ ημερ. 2, 47. pon et D cap. III. incipit ad modum fere lectionariorum *Εν δε ταις ημεραις ταιταις πε.*) ad 2, 47. adnect pergentes: πετρ. δε (Ln) | D ιωαννης, item vn sqq (non raro accedit B) | AC ανεβηνον (A αναιβ.) | D ante επι add το δειλιωνοι | της πρ. τ. ενατην (c. ABCE al pl; ε εννατ. c. lot¹ al mu) . . D** την ενατην (Dg^r* ενατη τη) τ. πρ.
2. D* d syr και ιδουι τις | υπαρχων . . om D (syr al) Lcif | προς . . lot¹ επι | θυραν . . E al⁵ Bas^{se}l πιλην (d e Lcif ianuam, vg portam) : : ut v. 10. | D* παρ αυτων εισπορευομενων αυτων (d ab his qui ingrediebantur)
3. ος ιδων (CD** E ειδ.) . . D reg ουτος ατενισας τοις οφθαλμοις αυτου και (d** reg om) ιδων | ος usq εις το ιερον . . lot¹ * om, ** ιδων τε τον πετρ. κ. ω. | D ιωαννην | εισιεναι . . D* g^r εναι | ηρωτα (D reg cop sah al add αυτοις) . . c ερωτα | λαβειν c. ABCE (add παρ αυτων) lo¹¹ al mu vg cop al (item ut darent syr sah ar^o aeth^{utr}) Chr al . . D h al plus⁵⁰ reg arP sl Thph Lcif om (Gb⁰⁰)
4. D εμβλεψας δε ο πετρ. | D* σιν ιωαννην και ειπεν, d cum iohannem et (** om) dix. | D ατενεισον εις
5. επειχεν . . Dg^r ατενεισας | τι π. αυτων (C αυτου) λαβ. . . DE al vn Lcif τι λαβ. (E λαβ. τι) παρ (D απ) αυτ., vg Lcif se aliquid accepturum ab eis, reg aliquid accipere ab eo

αὐτῶν λαβεῖν. 6 εἶπεν δὲ Πέτρος Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὁ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει. 7 καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα δὲ ἑσπερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ τὰ σφυρά, 8 καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος αἰνῶν τὸν θεόν. 9 καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· 10 ἐπεγίνωσκόν τε αὐτόν, ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὥραιᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐσπτάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην συνέδραμεν
5, 12. πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομωνος

6. εἰπ. δε (syr om; aeth^{utr} καὶ εἰπ.) π. (D o πετρ.) c. B(D)E al ut vdr omn reg syr^{utr} aeth^{utr} al Chr al Lcif al . . AC vg cop sah πετρ. δε εἰπ. | c oia | CD ναζωραίου (c -ρεου) | εγειρε (-ρε c. AE lo^{ti} al pm; c -ραι c. c-al) καὶ περιπ. c. ACE lo^{ti} al ut vdr omn vv pler Eusdem Thdr² Chr Thph¹⁻² (Did εγερωθητι κ. π., Epiph⁷⁰¹ αναστα και περ.) Cyp Lcif al mu . . BD sah om εγ. και (49. et Ln [ε. κ.] :: at subsq vdr in caussa fuisse ut omitterentur)
7. ηγειρεν c. DE al longe pl Chr² Thph¹⁻² (txt) Oec . . ABC lo^{ti} al³ vv ut vdr omn Bas^{utr} Thph²-comm Cyp Lcif add αυτον (Ln) | D reg και παραχρ. εσταθη και εστ. | αυτου αι βασ. c. DE al fere omn Chr al Irnt (eius confirm. sunt gressus) . . ABC lo^{ti} vg reg etc αι βα. αυτ. (Ln) | A σφιδρα, item c* omisso σ, 1. σφουρια
8. περιπατει. . . E add χαιρων, item D -ρομενος | αιων c. A sah Lcif, item ommissis περιπ. κ. αλλ. (al² περιπ. ante eis pon) D reg aeth^{utr} . . c praem και, Ln [και] c. BCE al pler vv pler Chr al
9. c al ιδεν | αυτον h. l. c. ABCD lo^{ti} vg reg (sah) . . c ante πας c. E al pler vv pl Chr al Lcif | θεον . . c κυριον
10. τε (om sah) c. DEE^r al longe pl syr^{utr} aeth^{utr} al Chr Thph Lcif . . ABC lo^{ti} al³ vg reg e cop Bas^{sel} δε (Ln) | ουτος c. BDE al pler vv pm Chr al . . AC lo^{ti} al⁵ vg reg aeth^{utr} al Bas^{sel} Lcif αυτος (Ln 49.) | ην . . 40. 101. Chr εστιν | D καθεζομενος | C θαμβου | συμβεβ. (E συνβ.) . . D γεγεννημενο
11. κρατ. δε (A syr τε) αυτου (et. Gb Sz c. ABCE al²⁰ fere vv pler; c του ιαθεντος χολου c. min pl colb arP Chr [absq χολου] Thph¹⁻²) τ. πε. κ. (AB lo^{ti} al Chr add τον : ita Ln) ω. . . D reg εκπορευομενου δε του πετρου και ιωανου (d reg -vv-) | πρ. αυτ. (om al¹ Chr², al² πρ. αυτου) h. l. c. ABC lo^{ti} al vg reg colb syr aeth^{utr} arm sah Thph² . . c ante πας c. E al pl cop syrP al Thph¹ | σολομωνος c. BDE al pm . . c (sed non Gb Sz) Ln σολομωντος (A σαλομ.) c. AC al pm Chr Thph¹⁻² | συνεδραμεν - - επι (al³ εν) τη στοα . . D (item reg simul et ipse prodibat [vdr] tenens eos; et concurrat etc) σινεξεπορευετο κρατων αυτους; οι δε θαμβηθεντες εστησαν εν τη στ

ἕκθαμβοι. 12 ἰδοὺν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλιταί, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίῃ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; 13 ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρῆσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύνειν· 14 ὑμεῖς δὲ τὸν ἄγιον καὶ δίκαιον ἠρῆσασθε, καὶ ἠτήσασθε ἄνδρα φονεῖα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16 καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τούτου, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἢ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. 17 καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπρά-

Luc 20, 37. pp
Ex 3, 6.

5, 31.

- 12. ἰδων (ε εἰδ.) - - απικρ. πρ: τ. λαον (sah dixit eis, similiter syr al) . .
 D αποκριθεις δε ο πε. ειπεν πρ. αυτους | ο πετρ. c. ABCD lo¹¹ al Chr
 . . ς om ὁ c. E al longe pl Thph¹⁻² | ισραηλιται c. AB (vdtr) : cf ad
 2, 22. . . ς (Ln 49.) -λιται c. CDE (ιστρ. item d) etc. | επι τουτω . .
 lo¹¹ ε. τουτο | ως ιδ. δι. η εισ. (ita et. am demid colb cop sah syrP
 aeth^{utr} arP Cassiod; contra vg reg syr ar^o arm aut potestate, Ir^{int} om,
 4. post πεποι. pon) πεπ. τ. (lo¹¹ om) περ. αυτον (ε vg al Ir^{int} Cass
 τουτου) . . D ως ημων τη ιδ. δ. η. εισ. τουτο πεποιηκωτων τουτο πε-
 ριπ. αυτ. (d ut ambulet hic)
- 13. κ. ισ. κ. ιακ. c. BE al longe pl sah syr^{utr} arP Thdotanc Thph¹⁻³
 Oec . . AD al³ Did add θεος ante ισ. (D ισακ) et ιακ. (Ln), item c
 al⁴ Chr Thph² ο θεος, item vg aeth^{utr} cop ar^o (arm add ante ισ.)
 Ir^{int} | τῷ (29. Ir^{int} om) . . D aethPP τῷ χῖν | μεν (Gb Sz) c. ABCE al
 longe pl vg syrP sl⁵ etanc Chr Thph Ir^{int} al . . ς om c. D (ημεεις pro
 νμ., d om) al (vv pm) | παρεδωκ. . . DE syrP mg Ir^{int} add εις κρισιν
 (ε κριτηριον) | D απηρνησασθ. | αυτον c. DE al pl sah syrP Chr al
 . . ABC lo¹¹ al¹⁰ vg al mu Did Ir^{int} Hier om (Gb^o Ln) | κριναντος (c
 al -νοντος) εκ. απολ. (43. cop sah al add αυτον) : Ir^{int} cum remittere
 eum vellet, aeth^{utr} volente eo vivum eum servare vobis : Chr (p. 83. ad
 h. 1.) οὐκ εἶπε Θελήσαντος ἀλλὰ Κρίναντος, etsi paullo ante : διὸ τὰ
 ἐγκλήματα, καὶ ὅτι Πιλ. ἤθελεν ἀπολίειν καὶ ὅτι ἡμεῖς ἐκείνου θε-
 λήσαντος οὐκ ἠθέλησατε . . D πιλατου του κριναντος εκεινου απολ.
 αυτον θελωντος, d cum iudicasset ille dimittere eum voluit
- 14. D δικαιον βραβιωατε (item Ir^{int} aggravastis) και (ε syrP mg add
 μαλλον) ητησατε | ε Aug ζην και χαρισθ. νμ.
- 16. επι (119. εν, item vg d e cop sah al Ir^{int}) . . om B lo¹¹ al³ | δεστ⁺
 τουτου θεωρετε και οιδατε οτι εστερωσεν (Ln εστερωσεν το : contra
 Chr^{comm} ἐπήγαγε Και τὸ ὄν. αυτ. εστερ. αυτον. Contra sunt et. Oec
 c^{***} lo¹¹ etc)
- 17. DE ανδρες αδελφοι | οδα . . D επισταμεθα, al⁴ οιδατε (aeth ιδετε?)

ξατε, ὡσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· 18 ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγει-
 λεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν Χριστὸν
 αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως. 19 μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς
 τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἐλθῶσιν καιροὶ
 ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου· 20 καὶ ἀποστείλῃ τὸν προ-
 κειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, 21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δεῖξα-
 σθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς
 διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν. 22 Μωϋ-
 σῆς μὲν εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς
 ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ

Lc 1, 70.
 *Dt 18, 15.19.
 (*Gen 17, 4.)

17. D οτι υμεις μιν | ιπραξατε . . D* add πονηρον, D** 34. syr^p mg
 Ir^{int} al το πονηρον
18. ἃ . . D^{gr} o, demid bodl hal vg^{sixt} Ir^{ed1} et^{ed1} Idac qui (syr aeth^{utr}
 arm ωs) | αὐτου h. l. (Gb'') c. BCDE lo^{ti} (τ. χρηστ.) alⁿ vg syr^{utr} ar^e
 arm Chr Ir^{int} (66.** aeth^{pp} Idac utroq loco habet) . . ε post προφη-
 των pon c. (A, sed A om παθ. τ. χρηστ.) al pl cop aeth^{ro} ar^p etc . .
 utroque loco om al² sah
19. εις . . B προς | D (vv pl; non am fu) τας αμ. υμων | οπως αν ελθω-
 σιν (D^{gr} επιλθ. Tert superven.) . . vg ut cum venerit | E tol Bed^{lat} post
 αναψυξ. add υμιν, item post ελθ. Bed^{gr} cop syr syr^p c.* ar^p Chr¹
 Ir^{int} Tert | E al mu om του
20. προκειρισμ. (Gb Sz) c. ABCDE al plus⁶⁰ Chr Euthal Chron al item
 praedestinatum (d, e qui praedestinatus est), praeparatum (Ir^{int}), praede-
 signatum (Tert), similiterque sah syr^{utr} al (aeth^{utr} προκειρισμ. reddid)
 . . ε προκειρημυμενον (: cf 13, 24.) c. min ut vdtr pauc item Or Oec,
 item qui praedicatus est vg cop (prius annunciatum vertit Wilk.) | χⁱ
 ω c. BD^{gr}E al plus¹⁵ sah syr^p Thph¹⁻². . . ε ω χⁱ c. AC lo^{ti} al pm vv
 pl Chr Chron Cosm Ir^{int} (Tert om ω)
21. των (Gb Sz) c. ABCD h lo^{ti} al⁷ vg cop sah syr arm aeth ar^o Or Chr¹
 Ir^{int} Tert . . E al pl syr^p ar^p Chr¹ Chron Thph παντων των, item ε
 παντων c. paucis ut vdtr min Cosm Oec; 13. αυτων των, al² plane om
 | απ αιων. αυτου πρ. c. AB^c lo^{ti} al aliq Chron etc, item praemisso
 των B**E al, item αυτ. (A. add των) απ αιω. πρ. A. Or vg . . D (αυτου
 των πρ.) 19. arm Cosm Ir^{int} Tert om (Gb⁰⁰) απ αιω. . . ε αυτ. προφ.
 απ αιω. c. min pm syr^{utr} al (cop proph. suor. sanctor. ab aeterno, sah
 απ αιων. cum ελαλ. con.) Chr¹ (et¹ τ. αγ. αυτω πρ. των απ αι.) Tⁱph¹⁻².
22. μωυσης c. ABCD lo^{ti} al mu . . ε μωσῆς c. E al pl (de vv vide alibi) |
 μεν (Gb Sz) c. ABCDE lo^{ti} al mu vg cop sah syr^p aeth al Chr¹ Ir^{int}
 . . ε add γαφ e. min pl syr al Chr al | ειπεν (Gb'') c. ABC lo^{ti} al⁵ vg
 cop syr . . ε praem προς τους πατερας (al add υμων s. ημων) c. pauc
 ut vdtr min Thph¹⁻². . . eadem (addito ημων d al sah aeth Ir^{int}, ad-
 dito υμων E al Bed^{gr}) postpon DE al mu Bed^{gr} sah aeth^{utr} arm arr
 Chr² Ir^{int} | υμων pr c. AD lo^{ti} al pl vg ar^p etc Chr¹ Ir^{int} . . om B 60.
 cop sah^{txt} woi (syr om o. θ. υμ.) Ign^{int}pl Chr¹ . . CE al mu syr^p

πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23 ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 καὶ πάντες δὲ οἱ προφήται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθ' ἑξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. 25 ὑμεῖς ἔστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. 26 ὑμῶν πρῶτον ἀναστήσας ὁ θεὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

*Gen 12, 3.
22, 18.
Gal 3, 8.

IV.

1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 διαπονοῦ-

sah^hfragm aethutr Iustquaest Thph Oec ἡμων | ὑμων sec . . D⁸⁷ al⁵ Iustqua Thph¹ ἡμων | c lo^{ti} (antea ἀναστήσει) al³ λαλήσει

23. εαν c. AC lo^{ti} al pl Thph . . ζ (Ln) αν c. BDE al non ita mu Chr al | ἐξολοθρευθ. c. ABCD etc . . ζ ἐξολοθρευθ. c. E al certe pler

24. D om δε, nec exprim v^g (exprim e sah syrP) al | D κατεξῆς | οσοι c. ABC* (vdtr) C^{***} E al ut vdtr omn d Irint Chr Chron al . . C^{**} D⁸⁷ C^{***} (*o) οι, item v^g cop sah al | ἐλάλησαν . . C^{**} arm επροφητευσαν | κατηγγ. c. AB(C* vdtr)DE al longe pl v^g (adnuntian.) cop sah syr^{utr} etc Chr Chron al Irint . . ζ (= Gb Sz) προκατηγγ. c. C^{**} al non ita mu Cosm

25. οι υιοι c. ABCE lo^{ti} al pl etc . . ζ (= Gb† Sz) om οι c. D al mu Chron Chr^{saepo} al | ης . . D* ην | διεθ. (al εθετο) ο θ. c. ACE al ut vdtromn v^g syr^{utr} etc Chr Cosm al . . BD cop sah Irint ο θ. διεθ. (Ln) | ἡμων c. BCD al pler v^g cop sah^{cod} syr^{utr} aethutr al Irint . . AE lo^{ti} al⁴ sahixt woi arm sl⁵ eted Chr^{aliq} Chron Thph¹⁻² ὑμων (49.) | εν (Gb Sz) c. ABCD E⁸⁷ al longe pl v^g cop sah syr^{utr} al Chr Chron al Irint . . ζ om c. min ut vdtr pauc e (et semini tuo) | c επευλογηθ., A* (vdtr) al Chr al ευλογηθ.

26. αναστ. ο θε. c. BC al syr aethutr arP cat . . ζ (Ln) ο θε. αναστ. c. ADE al pl v^g syrP cop sah al Chr al | τον π. αυτ. c. CDE lo^{ti} vv longe pl Chr Chron Thph³ Irint . . ζ (= Gb Sz) add εησων c. AB al pler sl arP Cosm Thph¹⁻² al | D εξαπιστελειν | D Chr¹ Thph¹ Irint om αυτον | D⁸⁷ ευλογουνας | D* εκαστος | απο . . D εκ | ὑμων c. ADE al pl syr (om εκαστ.) syrP aethutr al Chron Cosm Thph^{1-bis} Thph^{2-bis} cat . . C* al³ αυτων (Ln) et al⁸ αυτου, item s. αυτων s. αυτου v^g cop sah al Irint . . B Chr² Thph³ plane om

IV. 1. λαον . . DE reg syr syrP m^g ar^o Thph¹ Lcif add ταυτα τα ρηματα vel (ut D reg Thph¹) τα ρημ. ταυτ. | αυτοις . . om D v^g Lcif | BC 4. aethutr οι αρχιερις | και ο στρατ. (cop sah syr^{utr} al οι -γοο) τ. ερ. (syr haec post σαδδ.) . . D om

2. διαπονουμ. (C* και διαπ. vdtr, item aethPP, aeth^{ro} om) . . D^{**} κατα-TISCHENDORF. N. T. Edit. 7.

5, 18. *μενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν, 3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα 4 πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἔγεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν χιλιάδες πέντε.*

5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρ τας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς ἐν Ἱερουσα. 6 καὶ Ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικῶν, 7 καὶ στίσαι αὐτοὺς ἐν μεσῶ ἐπυνθάνοντο Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τούτο ὑμεῖς; 8 τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἀεῖπεν πρὸς αὐτούς Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴ 9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἢ

πον. (* καιαπον.) | D αναγγελλειν τον ιησουν εν τη αναστασει | τη c. ABCDE^r lo^t al vg syrutr cop etc Thph² cat . . D h al fere⁵⁰ e sah aeth^{utr} arP Chr Thph¹ Lcif των (Gb^{''})

3. επεβαλον (al⁴ -λλον) . . D^{8r} επιβαλοντες et και εθεντο | εθεντο BD lo^t al pl reg Thph¹ Lcif . . add αυτους ACE al mu vv fere (Chr Thph² cat | D 40. επαυριον

4. A om τον λογον | D και αριθμ. τε εγεν. ανδρ. | και εγεν. (D^{8r} τε ε post αριθμ.) ο (c. AE lo^t al ut vdr omn Chr al; BD om: ita Ln) αριθμων (D om) ανδρ. | χιλιαδ. c. A lo^t vg (et. am fu demid al) cop (i . sah?) aeth^{utr} Hil . . ε ωσει c. E al pl Chr al, item BD al ως (Ln 49.), i reg syrutr al

5. D* αυριον ημεραν | D συνηχθησαν οι αρχ. κ. οι πρεσβ. και γρ., i αννας etc | αυτων c. ABE al pler vg sah syrP al Chr al . . om D al² cop aeth^{utr} arr | τους πρ. κ. τους γρ. c. AB (cf D) al fere⁹⁰ cat bis om τους c. E al pl Chr al | εν (Gb^{''}) c. ABDE al pm sah (vg in hierusalem) Chr¹ cat . . ε εις c. min pl cop syrP Chr¹ Thph¹ (: : 26, 3. συνηχθησαν εις τ. ανλ. non fluct, nec similia alibi) . . syr ο κερ., transp Thph² ante κ. γραμμ.

6. ABD (vide iam ante) lo^t al³ (ac plur?) και ανιας ο (om B?) αρ, ρευς κ. καιαφας (D καιφ.) κ. ιωαννης (D ιωναθας, d iωathas) κ. αλεξδρος (Ln) | αρχιερατ. (pontificali d al) . . al⁵ ιερατικου (sacerdotali e cop aeth^{utr} arP)

7. εν μεσω c. DE al longe pl Chr Thph¹⁻² . . ε (= Gb Sz) Ln εν μεσω c. AB lo^t al non ita mu Oec cat | ε τουτο εποιησ.

8. του (al¹ om, al² add λαου, syr domus) ιερ. c. DE al ut vdr (Bed^{8r} reg syrutr arr al Chr² Thph cat Ir^{int} Cyp Amb . . AB vg c cop sah aeth^{utr} Cyr Fulg om (Ln) | E al vg^{ed} (non item am fu dei al) colb syr al cat Cyp in f. add ακουσατε

9. ανακρινομεθα . . DE reg syr aethPP ar⁶ Ir^{int} Cyp add αφ υμων | . . D al³ επ

νοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, 10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ 3, 6. 15.
 παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
 ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ἠγής. 11 οὗτός ἐστιν ὁ ^{Ps 117, (118),}
 λέκθος ὁ ἐξουθενήθεις ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδόμων, ὁ γενόμενος εἰς ^{22.}
 κεφαλὴν γωνίας. 12 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὐδὲ ^{Mt 21, 42. pp}
 γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώ-
 πους ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. 13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρον
 παρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμ-
 ματοὶ εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν
 τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, 14 τὸν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστώτα
 τὸν τεθεραπευμένον οὐδὲν εἶχον ἀντιπεῖν. 15 κελύσαντες δὲ αὐ-
 τοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους
 16 λέγοντες Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ
 γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερου-

10. $\bar{\omega} \bar{\chi}\bar{\nu}$ (d $\bar{\chi}\bar{\nu} \bar{\omega}$, $\bar{\chi}\bar{\nu}$ om am aeth^{ro} arP) .. v Ged (non demid am fu) reg
 praem του κυριου (vg^{ed} add ημων) | E Bed^{sr} syr^p mg reg Cyp ιγης
 (E σημερον ιγ., Bed^{sr} ιγ. σημ.) και εν αλλω ουδενι (: cf v. 12)
11. εξουθενηθεις (et. Thdrt Thph¹) .. al aliq Or Chr Oec -θενωθεις,
 4. Did Thph² -δενωθεις | οικοδομων (Gb¹) c. ABD al pm Or Did cat
 .. ε -μουτων c. E al pl Chr al
12. και ουκ usq σωτηρια (η σωτ. om D) .. reg Ir^{int} Cyp Rebapt Aug
 Amb Ambrst Leo, item (omisso simul v. 11.) Quaest om (Gb⁰), nisi
 quod nonnulli ex pp istis libere seqq absque prioribus afferre po-
 tuerunt | ουδε (Gb¹) c. AB al plus⁹⁰ cop sah Did Thdrt Bas cat .. D reg
 Cyp al ου .. ε ουτε c. E al pm Chr al | ον. ε. ετερ. c. B al pl am Chr¹
 Thph¹⁻² .. AE al fu demid al Cyr ον. ετ. ε., d^{sr} Bas Ir^{int} Aug al ε.
 ετ. ον., d Rebapt aliud est nom., vge^d aliud nom. est, Euther reg εστ.
 ον. ετερ. | υπο τ. ονφ. c. ABDE al mu vv longe pl Chr Thdrt Ir^{int} al
 .. om h al⁴⁰ fere arP al⁵ Thph¹⁻² | D* ο δεδομ. (d quod datum est) | εν
 ανθφ. .. D al² reg vg Ir^{int} Cyp al om εν | ημας (et. Thdrt Chr al Ir^{int}
 al; Did om) .. B υμας
13. D ιωανου (ut solet) | D om και ιδιωτ. | τε (et. Or al Lcif) .. D e cop δε
14. τε (Gb¹) c. ABD** (* om) E al mu vg sah syr^{utr} aeth^{utr} arr Chr Thph²
 Leif .. ε δε c. min pl cop (videntes autem etiam) Thph¹ cat | d^{sr} reg
 ειχ. ποιησαι η αντιπειν
15. d^{sr} aeth^{utr} om δε | αυτους .. al² αυτοις | απελθειν .. d^{sr} reg απ-
 αθηται | συνεβαλλ. c. AE al plus⁹⁰ vg reg syr cop Chr Thph¹ Lcif
 .. ε συνεβαλον c. BD al pm syr^p sah aeth Thph² cat
16. ποιησομεν c. BD^{sr} al pl e reg vg al pl Chr Thph² Lcif Amb .. AE^{sr}
 al²⁵ fere d Thph¹ cat -σωμεν (Gb¹ 49. :: cf 2, 37.) | γεγονεν (d^{sr}* γε-
 γονεται) .. al⁴ ιγενετο

σαλήμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι· 17 ἀλλ' ἔν
 5, 29. 40. ἐπὶ πλείων διανεμηθῆ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῆ ἀπειλησώμεθα α
 μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. 18
 καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι
 5, 29. διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 19 ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰω
 ἀποκριθέντες εἶπαν πρὸς αὐτούς· Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον
 θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε· 20 οὐ δυνάμ
 γὰρ ἡμεῖς ἃ εἶδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. 21 οἱ δὲ π
 ἀπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κ
 σονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν
 τῷ γεγονότι· 22 ἐτῶν γὰρ ἦν πλείονων τεσσαράκοντα ὁ ἀνθρ
 οῦ· ὃν γέγονε τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγε
 ὅσα πρὸς αὐτούς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. 24

16. D⁸⁷ φανεροτερον εστιν | αρνησασθ. c. E al longe pl Chr Thph¹⁻²
 .. ABD al¹⁰ Bas^{9el} αρνεισθαι (Ln)
17. A** ἀλλ (om D⁸⁷) ινα δε | D επι πλειον τι | λαον .. E syrP m⁸ (ne
 plius sū dīvisio in populo propter sermones hos) reg Lcif add τα ρημ
 ταιτα (reg istorum) | απειλη c. E al pler syrP arP Chr Thph¹⁻² c.
 ABD al⁵ vv pl Bas^{9el} Oec Lcif om (Ln) | απειλησωμεθα c. ABE a
 vv fere omn Chr (sed diff edd) Thph¹ Lcif .. Gb'' -σωμεθα c.
 cat Thph²; item D⁸⁷** (* επιλ.) απιλησωμεθα ουν | μηκετι .. A 142
18. και καλ. αυτους .. D syrP m⁸ reg Lcif συνκατατιθεμενων δε αυ
 τη γνωμη φωνησαντες αυτους, et D perg παρηγγειλαντο κατα το
 φθ. | παρηγγ. c. ABD⁸⁷ E al mu vg arm syrP Chr cat (-λαντο) .
 (Gb⁰) add αυτοις c. 1. al pl vv pm Thph¹⁻² Lcif | το .. B om (Ln)
19. ο δε πε. κ. (A add ο) ιω. .. D syr aeth^{utr} Lcif αποκριθειεις (vv I
 -θεντες) δε πε. κ. ιωανης (d etc -νν-) | ειπαν (c. B; ζ Ln 49. -πο.
 rell) πρ. α. (cop sah syr eis) c. ABDE al mu vg cop sah syr^{utr} arm (.
 .. ζ πρ. α. ειπ. c. 1. al pl Thph¹⁻² (Lcif om πρ. αυτ.) | δικ. εστι
 ε τουτο υμιν δικ. φαινεται | ακου. μαλλ. (et. Chr² Lcif etc) .. E
 μα. ακου.
20. ειδαμεν c. AB⁺D al Chr^{9ue} .. ζ -δομεν c. B**E al pler (al ιδομεν) |
 .. D* d* om
21. D al⁵ vg cop sah syr Lcif μη (al² μηδε) ευρισκ. (al¹ ευρηκοτες
 cop syr al add αυτια) | το πως .. D* οπως, d qua .. E 18. sah .
 το | κολασωντ. c. ABDE al pm .. Gb⁰ -σονται c. al fere³⁵ Chr Thph¹
 cat | δια etc .. E φοβουμενοι τον λαον· παντ. γαρ (π. γαρ et. Lcif)
22. τεσσαρ. c. AB(D π) etc .. ζ (Ln) τεσσαρ. c. E al pler | E arm ηρ
 ανθρ. πλ. τεσσ. | γεγονει c. BD .. ζ εγεγονει c. AE al certe pler |
 Irini Lcif om τουτο
23. απολ. δε (al mu Thph¹ add οι αποστολοι) .. E εκεινοι δε απολ. |

ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπαν.^{Jer 39 (32), 17. *Ps 2, 1. 2.}
*Λέσποτα, ὃν ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν
καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 25 ὁ διὰ στόματος Δαυεὶδ παιδὸς σου
εἰπὼν Ἴνα τί ἐφρόναζαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; 26 παρ-
έστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. 27 συνήχ-
θησαν γάρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἄγιον παιδᾶ
σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν*

αρχ. κ. οι πρεσβ. . . Ε οι πρεσβ. κ. δι αρχ. | ειπαν c. ABD . . 5 -πον c.
E al certe pler

24. ακουσαντες . . D add και επιγνοντες την του θεου ενεργειαν | φωνην
(134. την φων.) . . E cop sah syr^{utr} aeth^{utr} al την φων. αιτων | ειπαν
c. ABD 40. al . . 5 -πον c. E al pler | συ c. AB am fu demid cop Ath
Did (sed ipsum et. συ om) Amb item (tu es) vged Hil Aug al . . 13.
Chr² ο θεος, al ο θ. ημων s. κυριε (al¹ om δεσπ.) ο θ. s. κυρ. ο θε.
ημων, al aliq syr^{utr} sah Thph¹. Ir^{int} συ ει ο θεος . . 5 συ (aeth^{utr} add
κυριε) ο θεος c. DE al pl aeth al cat Thph². Leif (: quantopere stu-
dium fuerit has preces excolendi, satis ex v. sq. intellegitur. Vide-
batur autem δεσποτα nimis nude positum)

25. ο δια στομ. δαυ. παιδ. (παιδ. ut et. Gb Sz c. ABDE al pl Ath Did
Chr¹ Thph¹; 5 του παιδ. c. min pm Chr¹ Thph².) σου (Cereal sancti
pueri tui) ειπ. c. 40. aliisq longe pl arP sl⁵⁻⁸. etrec Ath (ex edd aliq
et edd: 1, 543.) Chr² (in expositione vero est: καθάπερ ὁ ᾤμιλλεγε τοῖς
Ἰουδαίοις Εἰ δὲ ἔγω ἐν πνεύμ. θεοῦ λαλῶ, οἴτω καὶ αἰτοί φασι διὰ
πνεύματος ἁγίου. ἰδοὺ καὶ ὁ σωτήρ ἐν πνεύματι φθέργγεται. τί δὲ ἐστίν
ὁ καὶ λήγουσιν, ἄκουε. Λέσπ. ὁ θε. ὁ διὰ στόμ. δαυ. π. σ. εἰπ.)
Thph¹⁻². Cereal; accedunt addito ante δια in spir. sancto (cop) vel per
sp. s. (syr) cop syr sl⁷, item (ο δια πν. αγ. στομ. δε δα.) Did et (qui
per sp. sa. ore dav.) Did^{int}; Did^{int}; similiter et. D ος δια πν. αγ. δια του στομ.
λαλησας δαυ. παιδος (d puero) σου. Item ad δαυ. addito του πατρος
ημων vg (qui spiritu sa. per os patris nostri Dav. pueri tui dixisti) sah
(fere ut vg) aeth^{utr} (patris nostri post παιδ. σου) syrP (— Dav. patris
nostr. servi tui per spir. sa. dix.) ar^o Ir^{int} et Leif (qui per sp. sa. ore
[Leif et os] Dav. patr. no. pueri tui dix.). Rursus simplicius Hil et
Aug qui per os patris no. Da. sancti pu. tui dix. Denique eadem ordine
ut vdr turbato ABE al⁷ Ath (e edd⁵) cat ο του πατρ. ημων δια πνευμ.
αγιου στοματος δαυ. παιδος σου ειπων (Ln :: at quae simpliciter Lu-
cas scripserat, ea ornatus dicendi studium omnes turbas creasse vi-
detur. Ad spiritus sancti mentionem et titulum „patris nostri“ [e Mc
11, 10.], quod utrumque alienae manus puto, omnis redit fluctuatio.)
D εφροναζαν | AD al καιρα

27. εν τη πολ. (A add σου) ταυτη c. ABDE al²⁵ fere vv omn (exc arP) Chr
Cyr Cosm Ir^{int} Tert² Leif Hil al mu . . 5 (= Gb Sz) om c. min pin
arP cat Thph¹⁻². | D 137. Hil² σου παιδα | πιλατος: sic h. l. et. AD. Con-
tra 3, 13 et 13, 28. D πειλ., non item A (nec magis 1 Tim 6, 13.). Cf

ἐθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, 28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βί-
 σου προώρτισεν γενέσθαι. 29 καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἐπίδε ἐπὶ τὰς ἀ-
 λὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρηρησίας πίστεως λα-
 τὸν λόγον σου 30 ἐν τῷ τῆν χεῖρά σου ἐκτείνειν εἰς ἴασιν καὶ
 μεία καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδὸς
 Ἰησοῦ. 31 καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦν
 συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες τοῦ ἁγίου πνεύματος,
 ἐλάλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρηρησίας.

32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά κα-
 2, 44. ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι
 ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. 33 καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδί-
 τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

ad Lc 23, 1. | λαοῖς (e sah syr^p aeth^{utr} popolo, syr *synagoga*) . . E
 Thph¹ Hil Aug λαος

28. σου sec c. A**DE al pler vv fere omn Chr al Ir^{int} Cereal al . . I
 al² am* e* Hil Leif Aug om (Ln)

29. ἐπίδε (ΔΕ -ειδέ) c. ADE al? . . ε ἐπίδε (al -ειδέ) c. B al certe pl
 DE^r* ἐπι τας αγιας αυτ. | DE^rE vg cop ar^p Hil Leif πασ. (om al⁵ i
 Thph¹-com) παρρ.

30. σου εκτειν. c. DE 40. 3.^{pe} al⁶ ac plur (vg *cum manum tuam* [den-
 -us -as] *extendas*) Chr², item ut vdtr arm cop sah syr^{utr} . . A σε εκ
 B εκτ. σε (Ln) (d *cum manum extendas*, Leif *dum extendis manus*) .
 σου εκτ. σε c. 1. al pl Thph¹⁻² cat | D* al aliq Thph¹ γενεσθαι

31. του αγ. πν. c. ABD al am . . ε πνευμ. αγ. c. E al pl vg al pl Chr
 DE Bedg^r Ir^{int} Aug (non Leif Amb) add in f. παντι τω θελορι z
 στευειν (πι. om Aug)

32. η καρδ. c. D**E al ut vdtr omn Or² Chr³ Bas² (accurate 3, 348.) I
 ont Thph¹⁻² . . ABD* Or² Euthal Bas³ om η (Ln) | η ψυχ. c. BE al
 vdtr fere omn Or² Chr³ Bas² Leont Thph¹⁻² . . AD 96. Or² Euth
 Bas³ om η (Ln) (Ath Thdrt ην αυτοις κ. μια και ψ. μια) | μια . . I
 Bedg^r Cyp² Amb Zeno add και ουκ ην διακρισις (E χωρισμος) εν α
 τοις ουδεμια (E τις) | και (om E) ουδε εις (D al ουδεις) τι (D om) τ. v
 αυτω (D -των, al mu Thph -των, h al³ om) | D αλλα | απαντα c. ΔΕ
 pler Bas Chr Sev^{cat} Thph¹ cat . . BD 177. Thph² παντα (Ln)

33. μεγ. δυν. c. E al pler cop sah al Thph¹⁻² . . ABD al vg syr^{utr} al Chr
 Ir^{int} Aug Ors δυν. μεγ. (Ln 49. :: at ubique fere μεγ. postpon ac pos
 positum nusq. fere fluct) | ΔΕ al mu vg al cat Thph¹ Aug Ors (no
 Ir^{int}) οι απ. το μαρτ. | τ. κυρ. $\bar{\omega}$ c. B al pl sah syr^p aeth^{pp} Thph¹
 Ir^{int} Aug, item addito $\bar{\chi}\bar{\nu}$ DE al mu ar⁶ aeth^{ro} (*dom. nostri*) Chr (se
 οι απ. τ. κυρ. i. χ. post τ. αναστ.) . . A al aliq vg cop τ. κυρ. (al v
 [sed non am fu demid] cop add ημων) $\bar{\omega}$ (cop post $\bar{\chi}\bar{\nu}$) $\bar{\chi}\bar{\nu}$, item sy
 ar^p $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$. Praetereaue ista h. l. posuimus c. test pler . . B ante τi

ρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34 οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων 35 καὶ ἐτίθουν 2, 45 παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ ἐκάστῳ καθότι ἂν τις χρειὰν εἶχεν. 36 Ἰωσήφ δὲ ὁ ἐπικλιθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεούμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευεΐτης, Κύπριος τῷ γένει, 37 ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλίσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

V.

1 Ἀνὴρ δὲ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτήμα, 2 καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυῖς καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας

αναστ. (26. 31. om τ. α.), Chr vide ante. Hinc Ln τ. κυρ. $\bar{\omega}$ [$\bar{\chi}\bar{\omega}$] της αναστ.

34. τις ὑπῆρχεν c. DE al pl Chr al .. ABF al mu Cyr τις ἦν (B ἦν τις): ita Ln | D ὅσοι γ. κτ. ἦσαν χ. η οικ. ὑπῆρχον (** om, item d) πωλ. και φεροντες (** πωλ. εφερον, d π. και εφερον) τ. τι. των πιπρασκοτων (** -κομενων, item d)

35. διεδιδετο c. AB*DE .. ε -δοτο c. B** al ut vdtr omn | εκαστω .. D praem εν (d vg Aug¹ singulis, sed e Aug^{aliq} unicuique) | καθοτι αν (al aliq om αν) .. al καθο s. καθο αν

36. ιωσηφ (Gb¹) c. ABDE 40. al mu vg cop syr aeth^{utr} arm slantiq Epiph¹⁴⁹ (και γαμ και Βαρναβαν λεγει Ιωσηφ ποτε καλοουμενον etc) Chr¹ (cod¹ -σης et alio loco 9, 105. sic: οὐ δοκεῖ μοι οὗτος ἐκείνος εἶναι ὁ μετὰ Ματθῆλου· ἐκείνος γὰρ καὶ Ἰωσήφ ἐλέγετο καὶ Βαρσαβᾶς, ὕστερον δὲ ἐπεκλ. καὶ Ἰούστος· οὗτος δὲ Βαρνάβ. vi. παρακλήσεως ὑπὸ τ. ἀππ. ἐπωνομάσθη. Eadem fere et Thph¹ et Thph². nisi quod potius utroque loco ἰωσηφ quam ἰωσης legisse vdtr) cat .. ε ωσης c. min pl sah syrp arg slrecent | απο c. ABE h al plus³⁰ Thph¹⁻² .. ε υπο c. D al pm Chr cat | B ερμηνεομενον, al⁸ μεθερμηνεομενος, al¹ om | λευειτης c. B (vdtr, certe*) D (post κυρ.) .. ε (Ln 49.) λευιτης c. rel l ut vdtr

37. αγρου .. D χωριου (* -ιον) | παρα .. E al Thph¹ προς

V. 1. ανηρ δε τις .. E εν αυτω δε τω καιρω ανηρ τις | αναν. ονομ. c. BE al pler Chr al (cop sah al cuius nomen erat) .. AD al² vg cat ov. αν. (Ln) | σαπφειρη (-πφ- et. cop; sah -ππ-) c. AE (-φφρη) 1. al ut vdtr pl Cyr^{hr} Oec .. BD (* σαφφρυα, ** -ρα) al pm Chr al (Or Thdrt) σαπφρυα (Ln)

2. απο .. D εκ | συνειδυις c. AB*E .. ε -υιας c. B**D al certe pler | γινωσκος c. ABD^{8r} al⁸ arm Chr cat^{ox} .. ε (Gb⁰⁰) add αυτου c. E al pl vv pler Thph¹⁻².

τῶν ἀποστόλων ἐθήμεν. 3 εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος Ἀνανία, ἡ ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πρὸς τὸ ἄγιον καὶ νοσήσασθαί σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; 4 μένον σοὶ ἕμενον καὶ πρᾶθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις τῷ θεῷ. 5 ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, ἠεξέφυξεν· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούου 6 ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαν ἐθαψαν. 7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ οὐ μὴ εἰδοῦσα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. 8 ἀπεκρίθη πρὸς αὐτήν ὁ Πέτρος. Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τοῦ χωρίου ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπεν Ναὶ σούτου. 9 ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτήν Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πρὸς τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄ

2. ἐθήμεν .. D εθετο, al τεθειμεν

3. ο πετρο. c. ABE al mu Chr cat .. ζ om ὁ c. D al pl Thph¹⁻². Prae E al vg^{cd} (ap. Mthaei.) syrP c.* Thph¹⁻² praem (ε) vel add προς τον, item cop sah syr^{utr} al αιτω | αναγια .. D vgsixt etedd (ap προς αναγια | επληρωσεν (Ath Cyr^{hr} Epiph^{740. 2, 74. Chr L Bede^r Cyp Leif Didint Ps-Athint² Valer al) .. vg Did'Epiph⁵⁰⁰ Athint² Fulg¹ Vig¹ Bed („in alia translatione iuxta Gr imple επιφρασεν, Thdri² ηπατησεν | D^{gr} το αγ. πν. | σε sec (pr om al pi c. D (d et interciperere te) al plus²⁵ sah Leont Thph¹⁻² Oec .. ζ (Ln c. ABE al pm Chr cat}

4. το πρ. τουτο .. D sah ποιησαι (D** add το) πονηρον τουτ. (d fa dolose rem istam)

5. D^{gr} ακουσας δε, ε και ευθεις ακουων | ὁ (Gb Sz) c. ABE al fe Chr Thph¹⁻² .. ζ om c. D al pm Or Oec cat | D παραχηρμα (item κ η αναστ. δε παραχηρ.) πεσων | εξεψ. .. D* teste Wtst Or απεφυξ. | ακοντας c. ABD al⁶ vg cop sah syr aethPP ar⁶ Or cat^{ox} Leif .. ζ (G add ταυτα c. E al pl syrP sl (aeth^{ro} eum, arP talia) Chr Thph¹⁻²

7. D διαστημα

8. απεκριθη c. B al aliq vgcdd (ap Ln) item (dix.) sah syr .. ζ (Ln) δε (180. Or και απ.) c. A al pl syrP (cop Petr. autem dix. ei) | Thph cat, item D vg ειπεν δε, item aeth^{utr} al Leif και ειπ. .. E (προς ην ο πε. εφη) | πρ. αιτην c. ABD(E) al mu arP cat Or Leif. αυτη c. min pl vg al pl (syrP c.*) Chr Thph¹⁻² | ο πε. c. DE al f omn Or Chr al .. AB 12.^{lect} (vdtr) cat om ὁ (Ln) | ειπε μοι .. Or γων .. D^{gr} επρωτησω σε, pergens ei ara | τοσουτου .. D^{gr} sah p το χωρ. | η δε (D* η δη) .. B om

9. ο δε πετρο. c. BD al aliq vg .. ζ add ειπε (Or φησιν) c. A al pl vv Chr al .. E ειπεν δε πε. | D συνεφωνησεν (d e vg convenit) | κυριου (Or Cyr^{hr} al) .. D του κυρ., al aeth^{utr} ar⁶ Chr¹ Bas Avit το αγιον | ειστανται επι τη θ. (A ταις θυραις)

σον ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσιν σέ. 10 ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗραν αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 11 καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ ^{3, 11.} Σολομῶτος· 13 τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· 14 μᾶλλον δὲ προστετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· 15 ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρον κἂν ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ

10. ἐπ. δε (vg sah om, Or γαρ παρ. και αυτη) . . D syr al Lcif και επ. | προς c. ABD Or . . ε παρα c. E al pl Chr Thph¹⁻²; al aliq επ, al υπο (al² cat ενωπιον pro προ. τ. ποδ.) | ευραν (E ηνρ.) c. AE al? . . ε (Ln 49.) ευρον c. B(e sil.) D al pler | D⁸⁷ (similiter syr ar^e) και συνστειλαντες εξηγηκαν και εθαψ.

11. A sah om επι | D τους ακουοντες

12. δια δε . . B syr aethutr al δια τε | εγω. (et. 5^e Gb Sz) c. ABDE al pl vv pl Chr cat^{ox} Lcif . . ε γενετο (Gb¹) c. 4. 14. al non ita mu arP Cyrhr Thph¹⁻²· Oec | πολλα (al² aethutr om) h. l. c. 1. al longe pl syrP Chr Thph Oeccat . . ABDE al vg syr al (cop ante etsah post σημ.) Cyrhr Lcif ante εν (Ln) | απαντ. c. D al ut vdr om Chr Thph¹⁻²· al . . ABE πατες (Ln). Additur συνηγμενοι (syr cop), εν τω ιερω (D 42. sah aethutr), εν τω ναω συνηγμενοι (E) | D 42. εν τη σε. τη | σολομωνος (Gb Sz) c. BDE al pl . . ε (Ln) -μωντος c. A al pm Chr Thph¹⁻²· cat

13. των δε (syrutr aethutr al και των) λ. ουδεις (B ουθεις) . . D και ουδεις των λοιπ.

14. A al οι πιστ. | πληθη . . D⁸⁷* πληθι et al -θει, al πληθος

15. κατα (12.lect και κατα) c. D* (omisso τα); 1. al pl (vv omn sine και; cop per plateas, vg sah syrutr al Lcif in plateas s. in plateis; plane om aethutr) Chr Oec Thph¹⁻² . . ABD** (E και εν ταις πλατεις, Thdr̄t alludens εν ταις πλατ.) al mu (al² om και) cat^{ox} και εις (Ln) | D al² ασθεν. αιτων | E τιθ. ενπροσθεν αιτων | κλιναριων (Gb¹) c. A (praem των) BD al mu (vg d e Lcif lectulis) Cyrhr cat . . ε κλιων c. E al pl Chr Thdr̄t al | κραβαττων c. ABD al (grabattis am fu d e, grabattis vged) . . ε κραββατ. c. E al pl (1. κραβατων) :: cf Mc 2, 4. 9. etc | E al vv pm Thdr̄t Thph²· η σκ. αιτου (non Cyrhr Chr Thph¹) | B al⁶ Thph²· επισκιασει | αιτων . . E add και ορισθωσιν απο πασης ασθειας ης ειχον, item D απηλλασσαντο γαρ απο πασης ασθειας ως ειχεν εκαστος αιτων. Item vge^d (et. am demid al, sed non fu al) Lcif et liberarentur (am Lcif -bantur; al add omnes) ab infirmitatib. suis (am demid al -tate, al add sua)

τινὶ αὐτῶν. 16 συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πό-
 'Ιερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀγκουμένους ὑπὸ πνι-
 ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

- 17 Ἀναστάς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῶ,
 4. 3. αἰρέσεις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλον 18 καὶ ἐ-
 τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρ-
 μοσίᾳ. 19 ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ νυκτὸς ἀνοίξας τὰς θύ-
 φυλακῆς ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπεν 20 Πορεύεσθε καὶ σι-
 λαεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς
 21 ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν
 δασιον. παραγεγόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῶ
 λεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἰῶν Ἰσρα-
 ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. 22 οἱ δὲ
 γενόμενοι ὑπῆρέται οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστ-
 ας δὲ ἀπήγγειλαν 23 λέγοντες ὅτι τὸ δεσμοτήριον εὗρομεν

16. E διο σινηρχετο | D* om και το (** om το), item cop syr s.
 εις ιερουσαλημ (A* vdtr ιηλ pro ιλημ) c. D (* περι pro περιξ) E
 omn demid (al ut vdtr) arP sl Chr Thph al .. AB 103. om εις (1
 49.). Item Hierusalem vg (et. am fu al) Leif, item circa Hie
 cop sah syr^{utr} al | φεροντες .. E add μεθ αυτων | υπο .. D α
 τως c. ABE al pler vg syrP al (cop isti autem) Chr al .. D⁸⁷ s
 Leif και (et. οι και et οιτ. και leg) | D ειωντο παντες
17. αναστ. δε .. E Bed⁸⁷ και ταυτα βλεπων αναστας .. syr ar^o o
18. A επεβαλλον | χειρας c. ABD 40. al aliq vg syr ar^o arm cat T
 Leif .. ε (Gb⁹⁰) add αυτων c. E al pler cop sah syrP al Chr | D*
 | E⁸⁷ Leif (om δημ.) εις τηρησειν | D add in f. και επορευθη εις ε
 εις τα ιδια
19. νυκτος c. ABD (τοτε δια r. αγγ. κυρ.) 40. 69.* .. ε (49.) prae
 c. E al pler Chr al | ανοιξας c. A 40. al⁴ vg sah (cop aperuit edu.
 .. ε (Ln) ηνοιξε (-εν) c. BD (D*⁸⁷ ανεωξαν, ** -ξεν item Chr
 pl vv mu Chr² al Leif | εξ. τε .. B 73. εξ. δε .. E Chr¹ και ελ
 educit eos dicens iis)
21. ακουσ. δε .. E syr ar^o εξελθοντες δε, et E add εκ της φυλακη
 αυτω .. D add εγευθεντες το πρωι | D και συνκαλεσαμενοι (s
 και sq), d et convocaverunt
22. παραγ. υπηρ. c. AB 40. al mu vg cop syr (al² Chr παραγ. δε
 Leif .. ε υπηρ. παραγ. c. D (D vg syrP c.* add και ανιξαντες τι
 λακη) E al pl sah syrP Thph cat | E ο. ηυρον, D οικ ευρ. | εν τ
 (aeth^{utr} om, item vg sed vide ante) .. D εσω | D* αναστρ. και ο
 (d reversi sunt et)
23. E⁸⁷ vg al om οτι | το c. ABD h al⁴ ac plur? e syr^{utr} aethutr ..
 μεν c. E⁸⁷ al pler vg cop sah Chr al | E bis ημαμεν | εστωτας c. A

σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἐστῶτας ἐπὶ τῶν θηρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω σὺδένα εὗρομεν. 24 ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διμύρορον περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25 παραγενόμενος δὲ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες ὡς ἐθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. 26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν· 27 ἀγαγόντες δὲ αὐτούς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπιρώτισεν αὐτούς ὁ ἀρχιερεὺς 28 λέγων Παραγγελία παρηγγελάμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν 4, 17. ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ, καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29 ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν Πευθαρχεῖν δεῖ θεῶ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. 30 ὁ θεὸς τῶν 4, 19. πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες

longe pl vv omn cat Chr Thph Lcif .. ζ (= Gb Sz) praem εξω c. pauc min Chr^{xt} | επι c. ABD al (am fu demid d e sah syr ad; Lcif in ianua) .. ζ προ c. E al pler vged cop syrP Chr al

24. ο τε ιερ. (E Bedgr oi ierous, al³ syrP ar^e sl^{rec} Chr Thph¹· ο τε αρχιερευς) και ο στρατ. τ. ι. κ. οι αρχ. (sl^{ant} ο αρχιμερευς) c. (E) al pl syrP al Chr Thph¹⁻²· Oec .. ABD al⁶ vg cop sah arm cat Lcif ο τε στρατ. τ. ιε. (Lcif om τ. ι.) κ. οι αρχ. (Ln), item 96. ο τε στρατ. κ. ο μερευς του ιε., syr aeth οι αρχ. κ. οι στρατ. τ. ιε. | E Bedgr^r εθαυμαζον και διεητ. π. αυτ. τι αν θελοι εναι τ. | D* γενηται

25. οτι c. A(B e Wo. Ceph.)DE h al longe pl vv fere omn Chr Oec Thph¹ .. ζ (= Gb Sz) praem λεγων c. min vix mu cat Thph²· Lcif (om οτι)

26. ο στρατ. .. E add εν τω ιερω | ηγαγεν c. AD*E al ut vdtr omn vg al pl Chr Thph cat Lcif .. BD** (d deducebant) ηγεν (Ln) | D* d om ου | Dgr φοβοιμενοι γαρ | ινα c. A al pler Chr Thpheat .. BDE al⁴ om (Ln) | Ln : (εφοβ. usq λιθασθ.)

27. ο αρχιερ. .. Dgr* Lcif ο μερευς (sacerdos) :: cf v. 24.

28. Παραγγελια c. AB vg d cop Ath Cyr (item Chr^{que} omisso παραγγ.) Lcif Praedest .. ζ (Gb⁰) praem ου c. Dgr E Bedgr al ut vdtr omn sah syrutr aethutr al (Chr ad h. l. ουχι) Thdrt al | διδασκειν .. A 17.lect Chr¹ (non ad h. l.) Cyr Thdrt λαλειν | και ιδου .. D* d om και | A al³ Cyr Chr επληρωσατε | D* εφαγαγειν | τουτου (vg istius) .. Dgr* sah Lcif εκεινου, al³ om

29. πετρος c. ABE al³⁰ ac plur Chr .. ζ ο πετρ. c. min pm Thpheat (D** itemque* post ανθρ. ponens sic: ο δε πε. ειπεν [d respondi] προ; αιτους pro αποκρ. δε usq ειπαν) | ειπαν c. ABE .. ζ ειπον c. H al ut vdtr omnib Chr al

30. A cop ο θε θεος | ιβ^r (et. Or al) .. B τον ιβ, E Bedgr τον παιδα αυτου ιβ^r

3, 15. ἐπὶ ξύλου· 31 τούτων ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτήρα ἤνωσεν τῇ
 αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 3
 ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ τὸ π
 δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33
 ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. 34
 σὺς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, ἡ
 δάσκαλος τίμος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τοὺς αἰ
 πως ποιῆσαι, 35 εἰπὲν τε πρὸς αὐτούς Ἄνδρες Ἰσραὴλ
 προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μελλετέ πρὸ
 36 πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεωδᾶς, λέγων εἶναι
 ἑαυτόν, ᾧ προσεκλήθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς τετρακοσίων, ὃς
 ῥέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέειθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένον

31. δεξια .. D* sah Ir^{int} δοξη (d caritate) | δουναι (Chr¹, d e Ir^{int}
 dare) .. B Chr² του δουν. (vg ad dandam paenit.) Chr¹ ἐπι τω δ
 D** al των αμαρτ. | D* d sah aeth^{ro} (arP dans per eum) in f. i
 αυτω (: : cf ad v. 32.)

32. εσμεν .. B om (nec exprim aeth^{utr}) .. A am d syr Ir^{int} post μαρ
 (Ln) | αυτου c. EH al ut vdr pl (al post μαρτ.) syrP (post ρημ.
 aeth^{utr} Chr¹ Thph cat .. Gb⁹⁰ c. ΔΝ* al¹¹ vg cop sah syr al Chr
 .. B 69.* 100. 103. Ir^{int} εν αυτω (Ln, ante εσμεν), 31. αυτω |
 παντων τ. ρημ. τουτ. | δε c. E al longe pl syrP Chr Thph¹ cat ..
 al⁸ (vg al pl) Ir^{int} Did Thph² om (Ln) | ὁ .. om B 17. 73. cop .. i

33. ακουσαντες (E al vv mu Lcif add ταυτα vel τα ρηματα ταυτ.)
 al²⁰ fere Lcif ακουοντες | εβουλειοντο c. DH al ut vdr longe
 syr^{utr} arr Chr¹ Thph¹ (2^e -σαντο) Lcif .. ABE al mu cop sah a
 Chr² cat εβουλοντο (Ln)

34. εν τω συνεδριω .. DE^r E cop arP εκ του συνεδριου (E add αυτ
 om syr ar^e | εξω .. B 78. post ποιησαι | βραχυ c. ABDE al pi
 om) Chr² .. ε βρ. τι c. 1. al pm Thph² item H al mu Thph¹ aut
 | τ. ανθρ. (Gb') c. AB 80. vg (et. fu demid am* [sed ipse *apostc
 homines fecit], non tol) cop arm Chr² .. ε τ. αποστολους c. DEH i
 omn syr sah aeth^{utr} al Chr¹ Thph¹⁻² cat

35. τε .. c 58. e syrP cop δε | αυτους .. D sah τους αρχοντας και
 συνεδριους | ισραηλειται (E d ισρ.) c. ABDE .. ε (Ln 49.) -λιτε
 al ut vdr omn | επι τοις etc .. E tol απο των ανθρωπων τουτωι

36. εαιτον c. A⁷BCH al pl vg (et. am fu demid, non tol) cop sah s
 Eus h. e. Chr Thph¹⁻² .. praeam μεγαν D, item add μεγαν A**E al
 tol syr arr sl^{rec} (Or alludens) Cyr Hier | προσεκληθη (Gb'') c.
 al plus¹⁰, item -κληθη c (* vdr -θησαν) D** (** -κλειθησαν) EH al
 Cyr (item vg e arP consensit, d adsensum est, syrP inclinaverun
 adheserunt, syr sah aeth^{utr} secuti sunt, arm accesserunt) .. ε ;
 εκολληθη c. al ut vdr non ita mu (al¹ -θησαν) Chr Oec Thph
 al προσετηθη (appositi sunt Hier), προσεκληρωθη, et aliter |
 αριθμ. c. ABCE al mu demid fu al (vv. mu non exprim αριθμ.) Cy

οὐδέν. 37 μετὰ τούτων ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος
ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέιθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.
38 καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων
καὶ εἰσαταε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ἦ ἕξ ἀνθρώπων ἡ βουλή αὕτη ἢ τὸ
ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· 39 εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνησθεθε
καταλῶσαι αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε. 40 ἐπέισθησαν
δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δεῖραντες παρή-
γγελαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν. 41 Οἱ
μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι
κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἀτιμασθῆναι· 42 πᾶσάν τε

- αρ. ανθρ. c. DH al pl vg syrP Chr al | ως c. ABCDE al mu Chr .. ε
ωσει c. H al pl Thph cat | ος ανηρεθη (Eush. e. κατελυθη, δεστ* διε-
λυθη) .. δεστ* add αιτος δι αιτου | D om διελυθησ., item d διελ. και |
D 33. ουθεν'
37. απεστησεν .. H ανεστ. | λαον (Gb') c. A*B 81. vg d Cyr .. ε λα. ικα-
ρον c. H al pl sah syr^{utr} al Thph cat, item E al cop Chr ικαν. λα. .. c
(* πολυ) δεστ* Eus (l. l. 1, 5.) λα. πολυν (Or alludens πολυ πληθος) |
D 95. om παρτες | σοσι .. c* et*** οι (d e qm)
38. τα (B*E om) νυν (τα νυν : sic H al) .. D add εισω (D** d om) αδελ-
φοι | εασατε c. DEH al ut vdr om Chr Thph cat .. Ln αφετε c. ABC
| αιτους .. D 34. add μη μιαναντες τας χειρας, E Bedστ μη μολυνον-
τες τας χ. υμων | αιτη c. ABCDE al pl vn pl Or Chr Thph¹ .. Gb^o
c. H al plus⁸⁰ sl² etant Oec Thph². Ln: (οτι εαν -- καταλ. αυτοις)
39. ει .. E εαν, item Or sed pergit δε η εκ θε. | δυνασεσθ. (Gb') c. BCDE
40. al plus⁸⁰ vg sah Or Chr² Oec Thph² cat .. ε δυνασεθ c. AH al pm
fu syrP cop al Chr¹ Thph¹ | αιτους (Gb') c. ABC**DE 40. al²⁰ fere
am fu al syrP aeth^{utr} arm cat Bed .. al¹ αυτον, vg^{cd} om (Or^{lib} τοιτοι
διδασκαλιαν) .. ε αυτο c. C*H al pl vg^{ed} (et. demid) cop sah syr al
Chr Oec Thph¹⁻². Praeterea E Bedστ add ουτε ημεις ουτε οι αρχον-
τες υμων, item D syrP c.* similiterque demid ουτε ημεις ουτε βασι-
λεις ουτε τυραννοι (demid principes viri pro βα. ο. τυρ.) απεχεσθαι
(-σθε) οιν απο των ανθρωπων τοιτων (demid ab eis). Similiter 33.^{ms}
180. εγκρατευετε (180. αποσχεσθε) οιν απο των ανθρ. (180. ανδρων)
τοιτ. | D 163. d cop sah al om και
40. δειφαντες; .. E d add αυτους, item eos dimiserunt Lcif | λαλειν .. E
add τινι, Δ add αυτους | απελυσαν c. ABC .. ε (Ln ex errore) add αυ-
τους c. DEH-al ut vdr om vg etc Chr al
41. οιν .. D 180. syrP add αποστολοι | κατηξιωθ. h. l. c. ABC al mu vg
syr cop sah arP (cop sah arP ατιμασθ. ante υπερ) cat Or² Thdr
Ambrst² Quaest .. ε ante ατιμασθ. c. DEH al pl syrP al Chr Thph¹⁻²
Lcif | ονοματος c. ABCDH al mu cop sah syr ar^o Ammon^{cat} (ita in
cat^{ox} „ὑπὲρ τ. ὀνόματος ἀτιμασθῆναι.“ τῷ καθολικῷ χρησάμενος
ιδήλωσεν ὅτι θεός ἦν ὁ εἰς· ὥσπερ γάρ τις λέγων Αὐτός εἶπε, Ὁ ὢν εἶπε,

3. 15. ἐπὶ ξύλον· 31 τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχιγὼν καὶ σωτήρα ἤψωσεν τῆ
 αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 32
 ἡμεῖς ἐσμὲν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ τὸ πν
 δὲ τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33
 ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. 34
 στὰς δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, νο
 δάσκαλος τίμος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τοὺς ἀν
 πους ποιῆσαι, 35 εἶπέν τε πρὸς αὐτούς Ἄνδρες Ἰσραηλε
 προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσ
 36 πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς, λέγων εἶναί
 ἑαυτόν, ᾧ προσεκλήθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς τετρακοσίων, ὃς
 ῥέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέθροντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο

31. δεξια .. D* sah Ir^{int} δοξη (d caritate) | δοῦναι (Chr¹, d e Ir^{int}
 dare) .. B Chr² του δοιν. (vg ad dandam paenit.) Chr¹ ἐπι τω δο
 D** al των αμαρτ. | D* d sah aeth^{ro} (arP dans per eum) in f. a
 αιτω (: cf ad v. 32.)

32. εσμεν .. B om (nec exprim aethutr) .. A am d syr Ir^{int} post μαρτ
 (Ln) | αιτων c. EH al ut vdr pl (al post μαρτ.) syrP (post ρημ.)
 aethutr Chr¹ Thph cat .. Gb⁰⁰ c. AD* al¹¹ vg cop sah syr al Chr¹
 .. B 69.* 100. 103. Ir^{int} εν αιτω (Ln, ante εσμεν), 31. αιτω |
 παντων τ. ρημ. τουτ. | δε c. E al longe pl syrP Chr Thph¹ cat ...
 al⁸ (vg al pl) Ir^{int} Did Thph² om (Ln) | ὁ .. om B 17. 73. cop .. D

33. ακουσαντες (E al vv mu Lcif add ταιτα vel τα ρηματα ταιτ.) .
 al²⁰ fere Lcif ακουοντες | εβουλειοντο c. DH al ut vdr longe I
 syrutr arr Chr¹ Thph¹ (2 -σαντο) Lcif .. ABE al mu cop sah ae
 Chr² cat εβουλιοντο (Ln)

34. εν τω συνεδριω .. D⁸⁷ E cop arP εκ του συνεδριου (E add αιτω
 om syr ar^e | εξω .. B 78. post ποιησαι | βραχυν c. ABDE al pm
 om) Chr² .. ε βφ. τι c. 1. al pm Thph² item H al mu Thph¹ ante
 | τ. ανθρ. (Gb¹) c. AB 80. vg (et. fu demid am* [sed ipse * apostol
 homines fecit], non tol) cop arm Chr² .. ε τ. αποστολους c. DEH al
 omn syr sah aethutr al Chr¹ Thph¹⁻² cat

35. τε .. c 58. e syrP cop δε | αιτους .. D sah τους αρχοντας και
 συνεδμους | ισραηλειταις (E d ιστρ.) c. ABDE .. ε (Ln 49.) -λιτα
 al ut vdr omn | επι τοις etc .. E tol απο των ανθρωπων τοιτων

36. εαιτων c. A*BCH al pl vg (et. am fu demid, non tol) cop sah sy
 Eus^b. e. Chr Thph¹⁻² .. praem μεγαν D, item add μεγαν A**E al I
 tol syr arr sl^{rec} (Or alludens) Cyr Hier | προσεκληθη (Gb¹) c. A
 al plus¹⁰, item -κληθη c (* vdr -θησαν) D** (** -κλειθησαν) EH al f
 Cyr (item vg e arP consensit, d adhaesum est, syrP inclinaverunt
 adhaeserunt, syr sah aethutr secuti sunt, arm accesserunt) .. ε π
 εκολληθη c al ut vdr non ita mu (al¹ -θησαν) Chr Oec Thph¹
 al προσεεθη (arpositi sunt Hier), προσεκληρωθη, et aliter | ε
 αριθμ. c. ABCF al mu demid fu al (vv. mu non exprim αριθμ.) Cyr

οὐδέν. 37 μετὰ τούτων ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκείνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπέθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. 38 καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ εἰσαταε ἀντούς· ὅτι ἐὰν ἦ ἕξ ἀνθρώπων ἡ βουλή αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· 39 εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δυνήσεσθε καταλῶσαι αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὐρεθῆτε. 40 ἐπέισθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δεύραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν. 41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατιξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἀτιμασθῆναι· 42 πᾶσάν τε

αρ. ανθρ. c. DH al pl vg syrP Chr al | ως c. ABCDE al mu Chr .. ς ωσει c. h al pl Thph cat | ος ανηρεθη (Eus^{h.} e. καταλυθη, δεγ* διελυθη) .. δεγ* add αιτος δι αυτου | D om διελυθησ., item d διελ. και | D 33. ουθεν

37. απεστησεν .. h ανιστ. | λαον (Gb') c. A^{*}B 81. vg d Cyr .. ς λα. ικαρον c. h al pl sah syr^{utr} al Thph cat, item E al cop Chr ικαν. λα. .. c (* πολυ) δεγ* Eus (l. 1, 1, 5.) λα. πολυη (Or alludens πολυ πληθος) | D 95. om πατες | οσοι .. c^{*} et^{***} οι (d e qua)

38. τα (B^{*}E om) νυν (τα νυν : sic h al) .. D add εισω (D^{**} d om) αδελφοι | εισαταε c. DEH al ut vdr om Chr Thph cat .. Ln αφετε c. ABC | αιτους .. D 34. add μη μιαναντες τας χειρας, E Bed^g μη μολυνοιτες τας χ. υμων | αιτη c. ABCDE al pl vn pl Or Chr Thph¹ .. Gb^o c. h al plus⁸⁰ al⁵ et^{ant} Oec Thph². Ln : (οτι εαν -- καταλ. αυτους)

39. ει .. E εαν, item Or sed pergīt δε η εκ θε. | δυνασεσθ. (Gb') c. BCDE 40. al plus⁸⁰ vg sah Or Chr² Oec Thph² cat .. ς δυνασεθε c. AH al pm fu syrP cop al Chr¹ Thph¹ | αιτους (Gb'') c. ABC^{**}DE 40. al²⁰ fere am fu al syrP aeth^{utr} arm cat Bed .. al¹ αυτον, vg^{cd} om (Or^{lib} τοιτοι διδασκαλιαν) .. ς αυτο c. C^{*}H al pl vge^d (et. demid) cop sah syr al Chr Oec Thph¹⁻². Praeterea E Bed^g add ουτε ημεις ουτε οι αρχοντες υμων, item D syrP c.^{*} similiterque demid ουτε ημεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι (demid principes viri pro βα. ο. τυρ.)· απεχεσθαι (-σθε) οιν απο των ανθρωπων τοιτων (demid ab eis). Similiter 33.^{ms} 180. εγκρατενετε (180. αποσχεσθε) οιν απο των ανθρ. (180. ανθρων) ται. | D 163. d cop sah al om και

40. δεραντες; .. E d add αυτους, item eos dimiserunt Lcif | λαλειν .. E add τινι, A add αυτους | απελυσαν c. ABC .. ς (Ln ex errore) add αυτους c. DEH-al ut vdr om vg etc Chr al

41. οιν .. D 180. syrP add αποστολοι | κατηξιωθ. h. l. c. ABC al mu vg syr cop sah arP (cop sah arP ατιμασθ. ante υπερ) cat Or² Thrt Ambrat² Quaest .. ς ante ατιμασθ. c. DEH al pl syrP al Chr Thph¹⁻² Lcif | ονοματος c. ABCDH al mu cop sah syr ar^o Ammon^{cat} (ita in cat^o „ὑπὲρ τ. ὀνόματος ἀτιμασθῆναι.“ τῷ καθολικῷ χρησάμενος ἐδήλωσεν ὅτι θεός ἦν ὁ εἰς· ὡσπερ γάρ τις λέγων Αὐτός εἶπε, Ὁ οὖν εἶπε,

ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκει
εὐαγγελίζομενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

VI.

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθύνοντων τῶν μ
ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὃ
θεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθ' ἡμερινῇ αἱ χήραι αὐτῶν.
καλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπα
ἀρεστὸν ἔστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δι
τραπέζαις. Ἔπισκεύασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν
ρουμένους ἐπὶ πλήρει πνεύματος καὶ σοφίας, οὓς κατασι
ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· 4 ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δ

τὸν θεὸν σημαίνει, οὕτως καὶ ὁ ἀορίστος τὸ ὄνομα μόνοι
ὁμοίως τὴν θείαν τοῦ ἰω οὐσίαν ἐσήμανεν. Eadem tribuit A
schol. codicis 15.) .. ζ (= Gb Sz) add αινου c. min ut vd
aeth^{utr} Or² Lcif .. ε al pl vv mu pp mu add ἰησου (vg arP Tl
του ἰω (cat) s. του κυρ. ἰω (ε sl Thph¹) s. του κυρ. (syrgP Bas A
Thdrt¹ του δεσποτου) s. του χριστου (fu tol Chr Thdrt¹
Ambrst¹ Quaest) s. ἰω ἡν s. του θεου (Thdrt¹ cod)

42. τε .. d al² vg e cop sah Lcif δε | τον ἡν ἰω c. ΔB al³⁰ fere vg
al, non am tol) syrgP cat Bas Cyr^{hr} Ir^{int} (add *filium dei*) .. ε ἰω τε
H al pm am tol syrgP aeth^{ro} cop al Thph¹⁻² Lcif .. ε 65. Chr ἰω
13. sah aethPP τον κυριον ἰω (d sah aethPP add ἡν), al aliter

VI. 1. ταις ημ. ταυτ. (C^{***} al vg al εκειναις) .. δετ ταυτ. τ. ημ. |
.. D* om | D* d add in f. εν τη διακονια των εβραιων

2. δετ* (d *itaque*) sah om δε (syrgP al και πυ.) | ειπαν c. ABC ..
DEN al ut vdr omn. Praeterea d add προς αυτους, item εις
al Cyp | ημας c. ΔBE (E 180. post καταλ.) H al ut vdr omn B
Marc^{mon} Chr Thph¹ .. CD Thph² ημιν (Dam om) | καταλει
(c -ρες) .. E 40. 180. al fere¹⁰ Mac Bas Chr Dam al καταλιπα

3. επισκεψ. (B επισκεψαμεθα, al pauc επιλεξασθε, εκλεξασθε, |
sah al Or^{int} Quaest *eligite*) ουν (et. Chr al Or^{int} Did^{int}; A 13. ε
B δε, sah aeth^{utr} Quaest om) αδελφ. (et. Chr al Did^{int}; A 13. ε
Bas Marc^{mon} Or^{int} Quaest om : ita Ln) c. (AB)CEH al fere o
pl pp mu .. d τι ουν εστιν αδελφοι· επισκεψασθαι (d *prospic
que*) | D Marc^{mon} εξ ημ. αυτων (d om) ανδρας | ΔBH al πληρης |
ματος c. B (C^{**} vdr) D 137. 180. fu am lux cop syrgP (*plenus sp
rientaliae*) ar^o Chr Thph¹ comm .. ζ (Gb⁰⁰) add αγιου c. AC* (et
vdr) EH al pl vg (et. demid al) sah al (syrgP κυριον) Bas Thph¹⁻²
καταστησομεν c. Δ (B e Wo. Ceph.) CDE al pl sah syrgP aeth^{utr} Ba
Oec Thph¹ .. ζ^o (= ζ Gb Sz) -σωμεν c. H al pm vg (et. d e
tuatus) al Marc^{mon} Thph²

4. D ημ. δε εσομεθα (d *sumus*) et λογ. προσκατερονιντες (d *pers*

τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. Ὡ καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παν- 8. 5.
21, 8.
τὸς τοῦ πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, ὃς οὖς ἕστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθη-
καν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἤρξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς 13, 24.
τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα, πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων
ἠπήκουον τῇ πίστει.

8 Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα
καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. 9 ἀνέστησαν δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῆς λεγομένης Λιβερτίων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξαν-
δρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συνζητούντες τῷ Στεφά-
νω, 10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ

mus, vg e instantes erimus) .. EH al plus³⁰ cop sah al Ephr Bas Chr
Marcmon Procop προσκαρτερησωμεν

5. ο λογος (et. vg) .. D vv mu add οιτος | ενωπιον .. C εναντιον | πλη-
θους .. D add των μαθητων | AC*DEH al mu πληρης (Ln) | E al προ-
χωρον | B*E al νικανωρα (DEΓ νικορα) | D τεμωνα .. C** al τιμονα |
C αντιοχειαν

6. ους εστησαν .. DEΓ ουτοι εσταθησαν, item sah syr ar^o | και .. DEΓ
οιτινες

7. θεου c. ABCD al fere omn vv pl Chrc^{om} al .. DE 180. vg syrP Chrtxt
κυριου | μαθητων .. E μανθανοντων | ιερων .. al⁵ syr Thph² ιουδαιων
| DEΓ* υπηκουον αν .. AE al (vg al) Chr cat -κοιεν, 18. -σαν, 137. -σε

8. χαριτος c. ABD al plus³⁰ vg cop sah syr ar^o arm (aeth^{utr} χαρ. θεου)
Bas Did Nyss Chr al Aug (pergit et spir. sancto) Gaud (pergit et veri-
tate) .. ζ (= Gb Sz) πιστεως c. H al pm arP sl Thph¹⁻². (sed uterq in
comm vdr χαρ. agnoscere) .. E χαρ. και πιστ. | E 40. 96. al? σημ. κ.
τηρ | DE al BedeΓ sah syrP c.* Aug add in f. δια (43. υπηρ) του ονο-
ματος (E εν τω ονοματι) κυριου (E al του κυρ., al¹ τ. κ. ημων, 43. om)
iv x̄v (syrP c.* om iv x̄v)

9. E καθ ο (e adv. quem) ανεστ. τινες | της λεγ. .. A al⁷ cop sah Chrc^{edd}
των λεγομενων .. 105. om | D λειβερεταιων, arm Libyorum, arP Corin-
thiorum | A κηρινωιων, H al κυριων. | A κηλικιας | και ασιας c. BCD**EH
al fere omn vv (exc d) omn Chr al .. AD* d 12.^{lect} om (Ln) | συνζητ.
c. ABCDE .. ζ συζητ. c. H al ut vdr omn

10. και οικ. .. D οιτινες ουκ | DE BedeΓ τη σοφ. τη ουση εν αυτω κ. τω
πν. τω αγω ω ελ. et pergunt, item syrP ms (et. am** et cod^{lat} ap
Erasm, item versio bohem. ad fin. v. 9.) δια το ελεγχεσθαι αντους (E
BedeΓ διοτι ηλεγχοιτο) υπ (D* επ) αυτου μετα πασης παρησιας μη
δυναμενοι ουν (D* ου) ανταφθαλμειν (E BedeΓ επιδη οικ ηδυνατο

ελάλει. 11 τότε υπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόα
 λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν,
 ἐκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γε
 καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ
 13 ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας Ὁ ἄνθρωπος
 παύεται ῥήματα λαλῶν κατὰ τοῦ τύπου τοῦ ἁγίου καὶ τ
 14 ἀκηκόομεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωρε
 καταλύσει τὸν τύπον τούτων καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη ἃ παρέδω
 Μωϋσῆς. 15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ κα
 ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδαν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον

VII.

1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; 2

αντιλεγιν) τη αληθεια (am** cod ap Erasm bohem propter
 propterea) redarguerentur [boh -bantur] ab eo cum omni fiducia
 qua non add)

11. λεγοντας (A 8. p^e -ιτες) .. 42. ψευδολεγοντ. | βλασφημα ..
 vg βλασφημιας (Gb') | μωυσην c. ABCDH al pm, item vg (e
 e cop sah etc .. ε μωυσην c. E8^r al pl am etc
12. Ε και ταυτα ειποντες συνεκ. τε | C* και γραμματ. | ηγαγον
 sah syr syr^p e. ob. add αυτον
13. εστ. τε (D* και εστ.) .. H 13. 40. 96. e cop εστ. δε | ψευδεῖς
 κατα (** κατ) αυτου | C vv mu (non vg lux al) Chr (non Th
 o ανθρ. | ρηματα c. ABCD al⁷ vg cop sah syr^{utr} ar^o Chr Pr
 (= Gb Sz) add βλασφημα c. EH al pl lux aeth^{utr} arm ar
 Thph cat | λαλων h. l. c. ADEH al pler Chr Thph¹⁻² .. ante
 BC al pauc vv pler eat Procl | αγιου c. ADEH al plus⁴⁰ vg
 demid lux, sed lux add et deum) cop aeth^{utr} arm Nyssed C
 Dam Thph¹ .. ε (= Gb Sz) add τουτον c. BC al non ita m
 syr^{utr} Chr^{txt} Thph² cat
14. D* ναζοραιος (ut et. 3, 6. CD ναζοραιου) | H al καταλυση |
 c. BCDEH al pm .. A al pl μωυση
15. D8^r* και (?) ητενιζον δε αυτω | απαρτες c. D**H al ut vdr l
 Chr Oec Thph² .. Gb'' Ln παντες c. ABCD*E al⁵ pluribusve
 cat^{ox} | D al³ καθημενοι | ειδαν c. A .. ε Ln 49. ειδον c. B (e si
 pl, item D και ειδον .. H al ιδον | D add in f. εστωτος εν μεσα
- VII. 1. DE Bed8^r tol germ o αρχ. τω στεφανω | αρα (e enim, syr l
 c. DEH al ut vdr longe pl Chr Oec Thph¹⁻² .. ABC al⁵ (non
 d vg al pl) cat^{cod} om (Gb⁰⁰ Ln) .. al³ om ει αρα | D τουτο
2. χαρραν .. E al (Aug) χαρρα (in Charra), D8^r al mu vg (non
 demid al) χαραν

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. ὁ θεὸς τῆς δόξης ὠφθῆ
 τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρᾶν, 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἐξέλθε ἐκ τῆς ^{Gn 12, 1.}
 γῆς σου καὶ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν ἣν ἂν σοὶ
 δείξω. 4 τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατώκησεν ἐν Χαρρᾶν. ^{Gn 12, 5.}
 κακείθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετώκισεν αὐτὸν
 εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, 5 καὶ οὐκ ἔδωκεν
 αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγελάτο δοῦ- ^{Gn 12, 7.}
 και αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτῆν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν,
 οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. 6 ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ ^{Gn 15, 13 14.}
 σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ
 κακώσουσιν ἕτη τετρακόσια· 7 καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἂν δουλεύουσιν
 κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύ-
 σουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 8 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περι- ^{Gn 17, 10.}

3. εκ .. D* απο (d de) | και της c. BD* sah Thph¹ .. 5 και εκ της c. AC
 D**EH etc vv pl (sed d a, antea de) cat Thph². Ir^{int} Aug (: ita LXX
 lectione non fluct) | συγγενειας (CDE -νίας, CD συγγ.) σου .. E al sl⁶
 Aug add και εκ του οικου του πατρος σου :: e LXX | την c. ABCDE al
 .. 5 (= Gb†) om c. H al pl Chr al

4. τότε .. D syr add αβρααμ | D* d και κατοκησεν | εν .. al² om, H al
 plus²⁰ Thph¹⁻² εις, al επι | κακειθεν (al mu και εκ.) .. D* d κακει ην et
 και μετωκ. | το .. A om | μετωκισεν .. D*EH al Oec -κησεν, item omisso
 αυτον al aliq Thph¹. (Hier *migravit*, item d *intrans migravit*; sed vg
 al pl Ir^{int} *transiit illum*, Aug *collocavit illum*) | αυτου .. E syr ar⁶ add
 ο θεος | κατοικετε .. DE syrP c.* Aug add και οι πατερες ημων (E
 syrP Aug υμ.) οι προ ημων (syrP υμ., E Aug om οι πρ. η.)

5. E εν αυτη κληρονομ. | και επηγγ. c. ABCEH al ut vdtr omn fu (al)
 cop syr^{utr} Chr al .. D vg (et. am al) sah al Ir^{int} αλλ επ. | δου. αυτω
 (Ir^{int} om) ε. κα. αυτην c. BCDH al³⁰ fere Thph cat (vv pl δ. αυτω αυ-
 την ε. κ. vel δ. αυτην αυτω ε. κα.) .. Gb' δου. αυτην ε. κ. αυτω c. AE
 al mu . 5 αυτω δου. ε. κ. αυτην c. pauc ut vdtr min | αυτω ultim ..
 c al αυτου

6. ουτως (am fu om; H* al mu vg^{ed} demid al αυτω, al tol Ath αυτω
 ουτω;) ο θε. (D Ir^{int} add προς αυτου, item vv aliq λεγων [et. Chr] πρ.
 αυτ.) | αυτου .. al⁴ vgsixt cop sah syr al σου | αιτο .. D vg sah al
 αυτους | κακωσουσιν .. c al vv mu (sed syrP c. ob.) Thph¹ comm add
 αυτο (vel illos) (E κακ. αυτο κ. δουλ.)

7. και το .. C al sah aethPP το δε | εαν c. ACEH al ut vdtr omn Chr al
 .. BD αν (Ln) | δουλευσουσιν c. ACDE† al cop sah syr^{utr} Ir^{int} .. 5 (Ln)
 -σωσιν c. BEH al pl vg (*servierint*) al Chr al | ειπ. ο θ. c. DEH al ut
 vdtr omn vv ut vdtr omn Chr Thph¹⁻². Ir^{int} al .. ABC ο θ. ειπ. (Ln)
 | εξελεισ. .. E add εκιθεν, | c*E al λατρευσωσιν

TISCHENDORF. N. T. Edit. 7.

3 B

- τομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν α
 ἡμέρα τῆ ὀγδόῃ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ 2
 *Gn 37, 28, 30, 2. δεκα πατριάρχας. 9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν
 ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, 10 κ
 *Gn 41, 40. λατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
 καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέ
 *Gn 41, 54. αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ.]
 θεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν καὶ ἰ
 *Gn 42, 45. μεγάλη, καὶ οὐχ εὑρισκόν χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. 12
 σας δὲ Ἰακώβ ὄντα σιτία εἰς Αἴγυπτον ἐξαπέστειλεν τοὺς πα
 *Gn 45, 1. ἡμῶν πρώτον· 13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ
 ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος Ἰω
 *Gn 45, 9, 46, 27. 14 ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλέσατο Ἰακώβ τὸν πατέρα α
 *Dt 10, 22. καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. 15

8. οὕτως .. al mu οὕτος | ο ισ. c. D (D ut solet ισακ) H al ut vdtr :
 omn Chr Oec Thph² cat .. ABCE al² Thph¹ om ὁ (Ln). Praetere
 syr (et. post ο ιακ.) add *εγεννησεν* | ο ιακ. c. BD**H al ut vdtr f
 omn Chr Oec Thph^{1,2} cat .. ACD*E al³ om ὁ (Ln)
9. και οι πατριαρχ. etc .. Thph² in textu οι δε αδελφοι ιωσηφ ζηλ
 σαντες απεδ. αυτου
10. εξειλατο (Gb'') c. ABCDE (BCD' εξιλ.) al mu Thph² cat .. ε -λετο
 H al pl Chr Thph¹ | αυτω χαριμ (D8^r χ. α.) .. Δ om αυτω | ολον c.
 DH al ut vdtr longe pl e Chr al .. ACE8^r al mu vν longe pl εφ ολον
11. την (al³ om) γ. αιγ. c. (D**)EH al ut vdtr fere omn aeth^{utr} syrP a
 Chr al .. Gb' Ln την αιγυπτον c. ABC(D*) 81. vg cop sah syr (d εγ
 ολης της [** add γης] αιγυπτου) | θλιψις (et. H) : de acc. cf ad Mt 24
 9. | ευρισκον c. ACDH al pler Chr al .. BE al cat ημρισκ. (49. Sed cf ad
 Lc 19, 48. Aliter Mc 14, 55. edendum vdbtr.)
12. σιτια (Gb'') c. ABCDE al mu (al cat -τεια) .. ε σιτια c. H al pl Chr al
 (al Thph¹ σιτου) | εις (Gb'') αιγ. c. ABCE al .. ε εν αιγυπτω c. DH al
 pl Chr al
13. εν .. D 18. επι | ανεγνωρ. c. CDEH al ut vdtr fere omu Chr Thph al
 .. AB εγνωρ. (Ln), 25. εγνωσθη (e agnitus est, d. recognitus est, vg cogni
 tus est etc) | D εγενθηθη | ιωσηφ sec c. BC al .. ε του ιωσηφ c. DH al
 pl Chr al .. AE 40. vg arm αυτου (Gb')
14. ιακωβ h. l. c. ABCDE al mu vg cop sah arm .. ε post αυτου c. H al
 pl syr^{utr} al Chr al .. om (Gb⁰⁰) al⁵ aeth^{utr} cat | σιγγ. c. AB(ex ed. Wo.
 Ceph.)CH al fere⁴⁰ ain fu demid (et. tol ut vdtr) arm cat Chr Oec Thph
 .. ε (= Gb Sz) add αυτου c. DE al pm vged etedd aliq al pl | D (εφ ὁ
 και ε ψυχ.) H al mu vν mu ψυχ. post πεντε pon (D syrP Chr¹⁵⁰ εν ε.
 π. ψυχ. cum seqq conjg)
15. και κατ. (Gb') c. ACE al mu vg syr aeth^{utr} al cat .. ε κατ. δε c. BH al
 pl cop sah al Chr al .. D al³ syrP κατεβη (deleta est coniunctio ut con-

κατέβη Ἰακώβ, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, 16 καὶ ὡς ἔτεθον εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἰβραὶμ τμηὲς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμωρ τοῦ Συχέμ. 17 καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὡμολόγησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἤξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, 18 ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 19 οὗτος κατασφραϊζόμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐνάκωσεν τοὺς πατέρας τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη ἐκθετα αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. 20 Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστείος τῷ θεῷ. ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς· 21 ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν ἀνέλατο αὐτὸν ἡ θνητάτη Φιραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἐαυτῇ εἰς

- iungerentur *en synch.* ε. π. cum κατέβη: id quod ex LXX fluxit | *ιακωβ* c. B .. ε (Ln) add *εις αιγυπτον* (aeth^{utr} *εις γην αιγυπτου*) c. rell test :: ut ad explendam sententiam necessarium videbatur, ita ex LXX sumi poterat. | *ετελ.* (E syr add *εκει*) *αυτος* (D add *τε*) .. B *αυτ.* *ετελ.*
16. D *μετεθθησαν* | D^{sr} *συχην* | syr ar^o *μετετεθη* et *ετεθη* | *ψ* c. ABC DE al pm Thph¹ cat .. ε (= Gb Sz) *δ* c. H al Chr Thph² al | *αβθ.* .. E Bed^{sr} add *ο πατηρ αυτου* | *εμμωρ* c. ABCDEH al mu cop (sah *εμωρ*) Chr cat .. ε *εμμορ* c. E al pl Thph¹ comm (al vg [non am] Thph¹⁻² txt *εμορ*) | *του συχ.* c. D (d et *sychem*) H al ut vdr pl vg aeth arP Chr Oec Thph .. plane om syr ar^o .. AE al³ tol cop syrP *του εν συχ.* (Ln) .. BC al^h sah arm cat *εν συχ.*
17. A *ως δε* | *ηγγιζεν* (sic et. C, ex errore typis exscr. est *εγγ.*) .. B *ηγγισεν*, item d ut *vero adpropinquavit* | *χρονος* .. A *καιρος* | *ωμολογ.* c. ABC al² vg (*confessus erat*; demid *constituerat*) sah syrP ms cat (aeth) .. DE Bed^{sr} tol *επηγγιλαιτο* .. ε *ωμοσεν* c. H lo^{ti} al ut vdr longe pl cop al mu Chr al (:: e LXX Gen 24, 7. 26, 3. etc)
18. *αχρι* c. B*CD etc Thph¹ .. ε *αχρισ* c. AB**EH al pler Chr al | *ετερος* c. DEH lo^{ti} al ut vdr pl syrP arr sl^{an} Chr Oec Thph .. ABC al²⁰ fere vg (*in Aegypto*) cop sah syr syrP ms al cat add *ει αιγυπτον* (40. *αιγυπτου*): ita Ln (:: ex Exod 1, 8.) | *ηδει τον* .. DE *εμνησθη του*
19. *οιτος* .. D^{sr} *και* (d om) | *πατερας* c. BD am* (sed ipse * add *nostros*) fu al .. ε add *ημων* c. ACEH al ut vdr omn vv fere omn Chr al | *εκθετα* h. l. c. ABC .. ε post *ποιειν* c. DEH al pler (lo^{ti} al pauc post *αυτων*) Chr Thph¹⁻² cat | *ζωογον.* .. E add *τα αυρεια*, 43. *αυτα*
20. A *εγενθη* | *μωυσης* c. BCDEH al pm cat .. ε *μωυσης* c. AE al pl. Cf alibi | *πατρος* c. ABCH lo^{ti} al plus³⁰ Chr .. ε (= Gb Sz) add *αυτου* c. DE al pl vv omn Thph¹⁻² cat
21. *εκτεθεντα δ.* α. c. EH al pl (cop al) (al aliq Chr Thph om *αυτου* sec) .. ABCD lo^{ti} al¹⁰ vg cat -*θεντας δ.* *αυτου* (Ln). Praeterea DE syrP c.* add *παρα* (E *εις*) *του ποταμου* | *ανελαιτο* (Gb^h) c. ABCDEH lo^{ti} al mu .. ε -*λετο* c. 1. al pl Chr al. | *και* (D^{sr}* om) *ανεθρ.* *αυτ.* (D* al d om) *εαυτη* (D* al *αυτη*) *εις* (B om) *υε.*

- υῖόν. 22 καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς ἐν πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίῳ
 δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις αὐτοῦ. 23 ὡς δὲ ἐπληροῦτο
 τεσσαρακονταετῆς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισ-
 *Ex 2, 11 s. σθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοὺς υἱούς Ἰσραήλ. 24 καὶ ἰδὼν
 ἀδικούμενον ἡμίνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῶ καταπονου-
 πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. 25 ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελ-
 *Ex 2, 18 ῖκων. 26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ
 ἤλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπὼν Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε· ἵνα
 *Ex 2, 14 s. ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπόσπαστο αὐ-
 εἰπὼν Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; 28

22. μωυσης et μωως ut v. 20. | εν παση σοφ. c. ACE al vg^{cod} cop s
 sytr^r Or² Ps-Iustqu.²⁵ Bas Thdret .. ς (Ln) om εν c. D**H al ut vd
 pl vg Or¹cod Chr¹ Thph cat .. B πασης σοφιας, D* (item sine τ.
 Clem alludens Chr¹) πασαν την σοφιαν | ην δε c. ABCV al fere omni
 cop Chr¹ Thph cat .. DE^{gr} ην τε, 99. Chr¹ και ην, item vg al pl | ες
 γοις c. AB (εν εργ. και λογ. α.) CDH al plus⁹⁰ e cop Ps-Iust (l. l. εν εργ
 κ. λογ.) Chr Thph cat .. ς (Gb⁰⁰) praeem εν c. E^{gr} al pl vg al | αυτο.
 c. ABCDE al mu vg syr cop sah al .. ς (= Gb Sz) om c. H al pl syr^l
 arP Ps-Iust Chr al
 23. τεσσαρακ. (D μ̄ ετης αυτω) c. AB*C (lo^{ti} -έτης hoc acc.) .. ς (Ln)
 τεσσαρακ. c. B**EH al pler | επι c. ABCDE etc .. H al? εις | E al του
 επισκ. | B om τους sec
 24. τινα .. lo^{ti} των̄ αν̄ αδικουμενον .. DE syr syrP c.* ar^e aethutr add εκ
 του γενους αυτου (DE^{gr} om αυτ.) | D* ημινετο | D aethutr add in f. και
 εκριψεν αυτον εν τη αμμω (Thph². comm και κατεκρυψεν εις γην)
 25. DE^{gr} 13. ενομιζον | αδελφους c. BC vg (et. am fu demid; non tol)
 Fulg .. ς (Ln) add αυτου c. ADEH al ut vdr om vñ pler Chr al (syr
 syrP m⁹⁸ ar^e add τους υιους ισραηλ)|σωτ. αυτ. c. ABCD al vg cop cat
 Fulg .. ς αυτ. σωτ. c. EH al pl sah (αυτ. σω. δια χ. α.) syrP Chr al
 26. τη τε (Gb'') c. AB(e Wo. Ceph.)CD** (D* d τοτε)H al pm syrP aethutr
 al cat Chr al .. ς^e (non ς) Gb Sz τη δε c. E al pm vg cop sah al
 μαχομενοις (D*^{gr} -ρος) .. D* add και ειδεν αυτους αδικουτας| συν-
 ηλασεν (H lo^{ti} -λλασεν) c. AEG^h H al pl vñ pl (al accurate reddunt ut
 syrP, al certe propius accedunt ad -λασεν quam ad -λλασεν) Chr
 al .. BCD al fere¹⁰ vg (reconciliabat, d -avit) sah Promiss συνηλασεν
 (Ln 49. Gb') | C*H συνηλλ. αυτοις | εστε c. ABC(D τι ποιτε ανδρες
 αδελφοι ινα σε αδικειται εις [** om] αλληλους)E lo^{ti} al mu vg sah arn
 syr? Chr Promiss .. ς (Gb⁰⁰) add υμεις c. H al pl syrP (cop al transp)
 Thph¹⁻². Oec cat
 27. D ειπας | και .. E cop al η | ημων (Gb') c. ABCV lo^{ti} al⁹⁰ fere Thph¹
 (etxt etcomm) cat .. ς ημας c. DE al pm Chr al (: ita et, test pl in LXX,
 AB vero ε. ημων)

ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον;
 29 ἔφηνεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος
 ἐν γῆ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱὸς δύο. 30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν * Ex 3, 2 ss.
 τεσσαράκοντα ἄφθῃ αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος
 ἐν πυρὶ φλογὸς βιάτου. 31 ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὄρα-
 μα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ κυρίου
 32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Mt 22, 32. pp.
 Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι.
 33 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος Ἄυσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ
 γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34 ἰδὼν εἶδον τὴν κάκω-

28. εχθεις c. BCD al .. ε χθεις c. AEH lo^{ti} al pler. Praeterea A cop sah syrP post τ. αιγυπτ. pon

29. D* - - - (?) και (d αφμε ια) εφναδευσεν μωυσης, ε εφναδευσεν δε μωυσην | μωυσ. c. BCDEH al mu .. ε μωσ. c. A al pl. Cf et. alibi | D* δτω

30. D* d και μετα ταυτα (d add et) πλησθεντων (** πληρωθ.) αυτω (** d om; add et. syr ar^e) ετη (** ετων) | τεσσαρ. c. AB*(D μ) C (σερακοντα) .. ε (Ln) τεσσαρ. c. B**EH al omn? | εν τ. ερημω .. ista B^{ms} add | αγγελος c. ABC lo^{ti} al vg cop sah .. ε (Gb^o) add κυριου c. DEH al pler syru^{tr} al mu Chr al | πυρι φλογ. (Gb'') c. ACE al mu vg syr ar^e c. .. ε (Ln) φλογι πυρος c. BDH lo^{ti} al pl cop sah syrP al Chr al (: eundem in modum lectio LXX fluct)

31. μωυσ. et. μωσ. ut ante | εθαυμαζεν c. DEH lo^{ti} al plus⁴⁰ cat Thph¹-Aug .. ε (= Gb Sz) Ln -ασεν c. A(om το ορ.)BC al mu vg al pl Chr al | D και προσερχ. αυτ. (D^{gr}* add και, d cumque ipse accederet et consideraret) καταν., et D syr aethu^{tr} perg ο κυριος ειπεν αυτω λεγων | κυριου (al² om, item E Bed^{gr} sed add εκ του ουρανου λεγουσα) c. AB (D vide ante) lo^{ti} al mu am fu demid cop arm syrP .. ε (Gb⁰⁰) add προς αυτον (Aug λεγουσα, vge^d πρ. α. λεγ., sed vge^{dd} aliq πρ. αυτ.) c. CEH al pl vge^{dd} aliq sah al Chr al

32. CH* εγω (E vg [non am fu al] d add εμη) θεος | ο θεος sec .. c om ο | ισ. (CD ισακ) κ. ιακ. c. ABC lo^{ti} al⁵ fu al syru^{tr} cop sah arm .. ε ο (D om) θεος ισ. κ. ο (D om) θεος ιακ. c. DEH al pl aethu^{tr} arr al Chr al (: similitur fluct 3, 13. et LXX) | μωυσ. et μωσ. ut ante. Item infra.

33. ειπ. δε (al² om) α. ο (A al² om) κυρ. (E ο θεος, arP om) .. D και εγενετο φωνη προς αυτον | D** al λυσαι | το υποδ. (C* add σου εκ non omisso σου sq, C**E [ipse * add extra lineam] al mu Bed^{gr} syru^{tr} al add εκ) τ. π. σου (B σ. τ. π.) | εφ ω c. ABCD** lo^{ti} (* ον) .. ε εν ω c. EH al pler Chr al (ut LXX), Praeterea (ut LXX) c (C* σιν) al sah arm add σν

34. ιδων (C al ειδ.) .. D* d και (d om) ιδ. γαρ | ADE ιδον | μου .. D* d 47. om | αυτων c. ACEH al ut vdr fere omn vν fere omn pp mu .. BD 26.

- σιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἴγυπτῳ, καὶ τοῦ στεναγοῦ αὐτῶν ἦκουσα, καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω
 27. εἰς Αἴγυπτον. 35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρήσαντο εἰπόντες· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθάλμου αὐτοῦ ἐν τῇ βία. 36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτούς ποιήσασθαι τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἴγυπτῳ καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕτη τεσσαράκοντα. 37 οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς
 3. 22. 104 18, 15. εἶπας τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐγώ. 38 οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ
 Ex 19, 8. ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν, 39 ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπῆκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπόσαντο καὶ ἐστράφησαν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
 Ex 32, 1. εἰς Αἴγυπτον, 40 εἰπόντες τῷ Ἀαρῶν Ποίησον ἡμῖν θεοὺς

αυτου (Ln) | D al ακηκοα | C** νυτι | αποστειλω c. ABCDE (-σιλω)
 lo^{ti} al Chr cat .. ζ -στελω c. H al pl Thph¹⁻².

35. δικαστην c. ABH al ut vdr̄ pl vg Thph¹ .. CDE al pm vv longe pl
 (syRP c.*) Chr Thph² cat add εφ ημων (CD lo^{ti}) s. εφ ημας(E) | και αρχ.
 (A al Chr² αρχηγον) c. BDE lo^{ti} al⁵ syRP cat .. ζ om και c. ACH al pl vg
 al pl Chr al | απεσταλκεν c. ABDE lo^{ti} al¹⁰ fere .. ζ -στειλεν c. CH al pl
 Chr al | συν (Gb¹) c. ABCDE lo^{ti} al⁶ vg sah syRP (vv rell pl per manum)
 Chr² .. ζ εν c. H al pl d Chr¹ Thph¹⁻² cat

36. D* ο ποιησας | γη αιγυπτω c. AEH lo^{ti} al plus⁴⁰ e* Chr Oec Thph¹
 .. BC al⁴ (item al⁴ sine τη) d sah cat τη αιγ. (Ln) .. ζ (= Gb Sz) γη
 αιγυπτου c. D al mu vg e** al pl Thph² | τεσσαρ. c. ABC(D lo^{ti} μ) ..
 ζ (Ln) τεσσαρ. c. EH etc

37. ο μωυσης (A al pl μωσ.) .. DH al mu om ὁ | ειπας c. ABCD lo^{ti} .. ζ
 ειπων c. EH al fere omu Chr al | ο θε. (om al² syRP Chr¹) c. ABD vg
 sah aeth^{utr} .. ζ (Gb⁰) praem κυριως c. CEH al pler vv pm cat Chr¹
 (Eusdem al sed pendent a LXX), praeterea ζ (= Gb Sz) post θεος add
 υμων c. min mu cat Oec (EH al mu sl^{5*} Thph¹⁻² ημων) contra ABCD
 al mu vv pl Chr² | ως (D* ωσει) εμε c. ABH lo^{ti} al plus³⁰ sah ar^p sl⁵.
 Chr² Thph¹ .. ζ add αυτου ακουσεσθε (D* ακουεσθε, e* quem au-
 distia) c. CDE al pm cop syR^{utr} al Thph² Oec cat :: e LXX

38. D* om του sec | εδεξατο (et. Irint) .. B εξελεξατο | λογια .. al mu
 λογον

39. ω .. D8^r οτι | ημων .. lo^{ti} al Irint υμ. | αλλα c. ABCDEH al .. ζ αλλ
 c. al pl | D 31. απεστραφησαν, item vg aversi sunt | τη καρδια c. H al⁵⁰
 fere cop (εν τη) syRP aeth^{PP} ar^p Chr² Oec Thph¹⁻² Irint (in corde) ..
 ζ ταις καρδιας c. D (om αυτων sq) E lo^{ti} al mu vg syR aeth^{ro} al .. ABC
 al² sah cat Did^{cat} εν ταις καρδ. (Ln)

οἱ προπορεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. 41 καὶ ἔμοσχο-^{*Ex 32, 6.} ποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42 ἔστρεψεν^{*Ier 10, 13.} δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν Μὴ σφάγια καὶ^{*Am 5, 25-27.} θυσίας προσηρέκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραὴλ, 43 καὶ ἀνελάβετε τὴν σκητὴν τοῦ Μολὼχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ρεφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς; καὶ μετοικίω ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. 44 Ἡ σκητὴ τοῦ μαρτυ-^{*Ex 25, 40.} ρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῆ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἐώρακει, 45 ἦν^{*1on 8, 14.} καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν ὧν ἔξωσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυεὶδ· 46 ὃς εὗρεν χάριον ἐνώπιον^{*Pa131(152),5.}

40. D εἰπαντες | E ο εξαγαγων | γεγονεν c. DEH lo^l al ut vdtr longe pl Chr Oec Thph^{1,2} .. ABC al⁴ cat γεγετο (Ln)

41. D* αληγοντο | ευφρ. c. ABCEH al pl (lo^l εφραιν.) .. D al pauc ημφρ.

42. c sah εστρ. δε αυτους | ABD (non CEH) al στρατια | D om των | E προσετηχ. | τεσετρ. (A et. τεσσ. post ισρ., variant al) et ζ (Ln) τεσσαρ. ut v. 36. | c in f. add λεγει κυριος

43. μολοχ .. lo^l μόλοχ | θεου c. BD al syr sah arm Or Ir^{int} Philast .. ζ add υμων (: at in LXX nemo om) c. ACEH al pl vg cop syrP al Chr al | ρεφαν (Gb¹) c. A (A al ραιφαν) CE (e refam, fu ripham, item aeth^{ro}, sed aethPP -fan) al mu (al fere²⁰ Oec ρεφφαν) syr^{utr} cop sah arr Oreo^d Cyr Thdrt Thph¹ cat Hier; H al ρεφα et -φφα, al Iust (dial. 22.) ραφαν .. ζ ρεμφαν c. min ut vdtr pauc Thdorant Chr Thph². Item D al vg Ir^{int} ρεμφαμ, B al ρομφα, lo^l vg^{cd} (ap Ln) ρεμφα | επτεκεια .. D* επι τα μερη (d in illas partes, e in partem)

44. τοις c. ABCD** (* εν τ. πατερεσιν) H lo^l al plus⁴⁰ e am fu lux cop arP (syr ar^e al των πατ.) Chr Thph¹ .. ζ (Gb⁰⁰) praem εν c. D* ESR al mu syrP (vg sah cum, aeth^{utr} apud, d penes) Thph² cat | ημων .. A al ημ. | ζ (non ζ^o Gb Sz) om εν (per errorem ut vdtr; male Sz testes citat) | D al om ὁ | μωυση (ζ [= Gb Sz] μωση c. A al pm, cf alibi) c. ABCEH al pler Chr al .. D al μωυσεσ (D* -σι) | εωρακει c. ABC al ut vdtr longe pl Chr al (vg etc videtat) .. DE(d e videtat)H (DH εορ.) al mu (cop sah vidit) cat εωρακεν

45. D* μετα ιησουρ, d cum iesum | εξωσεν (ita lo^l al, item Wtst Gb Sz; Ln 49. εξωσεν: uterq acc. in usu) .. E al εξεωσεν (eadem forma utitur Pamph: cf Bibl. Coisl. p. 79.). Varinus (ex Wtst): ἀπέωσεν λέξις αττική, κατὰ καὶ τὸ ἐξέωσεν. ἔστι δὲ ταυτὸν τῷ ἐξέωσεν.

*1 Reg 6, 1. τοῦ θεοῦ καὶ ἠτήσατο εὐρεῖν σκῆνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ. 47 μὲν δὲ ἐκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 48 ἀλλ' οὐκ ὁ ὑψιστος ἐν
 17, 21. ποιήτοις κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφῆτης λέγει 49 Ὁ οὐρανὸς
 E 86, 1. θρόνος, ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοῖ
 σετέ μοι, λέγει κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; 50
 ἢ χεὶρ μου ἐποίησεν πάντα ταῦτα; 51 Σκληροτράχηλοι ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁ
 ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. 52 τίνα τῶν προ
 τῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκατ
 γειλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὐ νῦν ὑμεῖς προδύται
 Gal 3, 19. φρονεῖς ἐγένεσθε, 53 οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγ
 Heb 2, 2. λων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν κα

46. E ηυρεν | ευρ. σκην. .. D σκ. ευρ., d tabernac. inven. | τω θεω c. AC: al ut vdtr omn vv omn Chr Oec Thph cat .. BD(d sedes domui iac.)H το οικω (Ln)

47. σολομων c. BDEH al ut vdtr omn .. AC σαλωμων | οικοδομ. c. AB** CEH al certe pler .. B*D οικοδ. (49. :: at quum ubique fere ab uno vel altero testium antiquissimorum ista forma exhibeatur, cf ad Mt 7, 24 et 26. 21, 33. Mc 12, 1. Le 7, 5., aut plerumque aut nusquam recipienda vdtr. Cf et. ad Act 7, 49.) | αυτω .. CH 40. al³ Thph¹· εαυτω

48. αλλ ουκ etc .. D ο δε υψιστ. ου κατοικ. εν, item cop sah al | χειροποιητοις c. ABCDE lo^{ti} al aliq vg al pl Pamph^{int} Fulg .. ε add ταις c. H al ut vdtr pl (al² post κατ.) Chr Thph cat Aug | καθως .. EBT (item e**) al καθ. και .. D ως

49. μοι .. D* (d meus, item vv al) μου (ut LXX, sed non A) et D^{vg} al add εστιν | η δε (126. τε) γη (et. vg syrP) .. B vv pl και η γη (ut LXX, sed non A) | ποιον οικον (H 177.* om οικ.) .. al Chr praein και | B 42. οικοδομησατε, d aedificatis | τις .. D ποιος (ut LXX) | D al vv mu Thdrt Chr (sed lectio fluct) add in f: εστιν

50. παντ. ταυτ. c. ACDE al .. ε (Ln) ταυτ. παντ. c. BH al pler vv ut vdtr omn Chr al

51. τη καρδ. c. EH lo^{ti} al ut vdtr longe pl m cop sah syr Ath Chr¹ Cyr^{hr} Thdrt Thph cat Lcif Aug^{saep}e Fulg al .. Ln καρδιας c. ACD et praemisso ταις al¹⁰ fere (aliq add υμων) Chr¹, item vg al mu Hier .. B καρδιας | ως c. ABCEH al ut vdtr omn Ath Chr Thdrt Thph cat .. Ln καθως c. D (al?)

52. οι (EBT ως οι) πατ. υμων .. D* d εκεινοι | D απεκτ. αυτους τους προκαταγγελλοντας (et. vg praenuntiabant, e Lcif adnuntiabant) π. (** add της) ελειυσ. | εγενεσθε c. ABCDE lo^{ti} al mu Or cat .. ε γεγενησθε c. H al pl Chr al

53. φυλαξατε .. A εφυλαξασθε

54. D ακουσαντες (sic et. 33. et Lcif; sed d vg audientes) δε αυτου

ἔβροντον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. 55 ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, 56 καὶ εἶπεν Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρα-^{Μτ 28, 64.}νοὺς διηρογιμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. 57 Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὄτα αὐτῶν καὶ ὤρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, 58 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθετο τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, 59 καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα Κύριε Ἰησοῦ, δεῦρα τὸ πνεῦμά μου. 60 θεὸς δὲ τὰ γόνατα ἐκράξεν φωνῇ μεγάλῃ Κύριε, ^{1. c 23, 46.} ^{1. c 23, 34.} μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. ^(^{6, 1.}) Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.

VIII.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱερουσαλήμοις· πάντες δὲ διεσπάρθησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας πλὴν τῶν ὑποστόλων. 2 συνεκόμ-

54. δετ* και εβρ. τε | οδοτας (et. vg. Leif) .. E al mu vv mu add αυτων
55. d ιησουν τον κυριον εκ δ. του θε. εστ. | του θειου .. c 1. Thph² αυτου

56. διηρογιμ. (B* -νυγμ.) c. ABC lo⁴¹ al⁵ Ath Chr^{hr} (διηρωγιμ.) .. 5 ανεωγμ. c. D** EH al pl Epiph Chr Const Thdrt Thph cat, D* ηρωγμ. | ACE al vv pl (non am) Nyss Epiph³ Chr¹ Cyr^{hr} al mu Aug al (non Ath Chr ad h. l. Epiph⁹¹⁷ Const Thph¹⁻² Ir^{int}) εστ. (177.* om) εκ δεξ.

57. κραζαντες .. 18. d -ντος (et cum exclamasset d) | d συνεσχαν

58. εκβαλ. .. A al vv pl (sed syrP c. ob.) Thph² add αυτον | ελιθοβ. .. d vv pl (sed syrP c.*) add αυτον | ματια c. H al plus⁴⁰ slant et⁵⁻⁸. Thph¹ .. 5 (Ln) add αυτων c. ACDE lo⁴¹ al vv pler cat Chr Thph² Oec, B αυτων | νεανιον .. d vv aliq add τινος, al⁵ Chr¹ Thph¹ του

59. ιησου (sah om) .. c 40. al⁶ ar^o Chr Thdrt add χριστε

60. d φωνην (et. c*) μεγαλην et d m am al cop al add λεγων | D* al στησεις | τ. αμ. ταυτ. c. EH al ut vdr om cop syrP Or Chr³ Thdrt Chron al .. ABCD m vg sah syr al Petr Ir^{int} Cyp al ταυτ. τ. αμαρτ. (Ln 49.)

VIII. 1. μεγας (et. EusP⁸ Euthal al) .. d sah add και (sah add μεγαλη) θλειψεις | κ πληρολυμοις (sic ipse*) | δε sec (Gb'') c. BCDEH al plus⁴⁰ (al³ om) vg cop sah syrP EusP⁸ Isid Chr¹ Thph cat .. 5 τε c. A al mu syr aeth^{utr}. Item al fere¹⁰ Chr¹ και παντ., 106. d πα. γαρ | D* om τε | δε σαμαρειας | D* sah Aug add in f. οι εμειναν εν ιερουσαλημ
2. συνεκ. (al -σαντο) δε (D** d εστ aeth^{utr} τε, cop om) .. δετ* συνεκομισαντες | εποιησαντο c. EH al pl Chr¹ Oec Thph¹⁻² .. ABCD lo⁴¹ al¹¹

σαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαντο κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. 3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδον εἰς φυλακὴν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον· 5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. 6 προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 7 πολλῶν γάρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀνάθαρτα, βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· 8 ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. 9 Ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων

(al¹ add τον) Thdrt Chr¹ cat εποιησαν (Ln) | μεγαν .. η 56. μεγα | επ αυτω .. η al ε. αυτον

3. d ο δε σανλος | εστ aeth^{ro} ελυμηνατο

4. c διασπερευντες | τον λογον .. ε 47.** vg (et. am al; sed non fu demid) syr add τον θεου

5. κατελθων .. δεστ* και ελθων vel καθελθ. | εις πολιν c. cDEH al fere omn Chr al .. AB 31. 40. ε. την πολ. (Ln) | CDE σαμαριας

6. προσειχ. δε etc (Gb') c. ABCD** lo^{ti} al mu vg e cop sah syrP Eus cat .. ε πρ. τε etc c. εστ^h al pl aethPP (aeth^{ro} και - δε) Chr al .. δεστ* syr ar^o ως δε ηκουον παν (syr ar^o om) οι οχλοι προσειχ. (syr ar^o add αυτω και επιστευον) τοις λεγ. | d* al om του | φιλιππ. .. Δ* παυλου | ομοθυμαδον .. d* ενιζοντο? και ενιζοντο? | α .. Δ om

7. πολλων c. η al longe pl cop (ex multis enim in quibus - - egrediebantur exclamantes - -) arP al Chr Thph^{1.2} Oec .. ABC(D**?) απο πολλοις***? - - πολλοις*, d a multis)E lo^{ti} 40. al² cat^{ox} πολλοι, item vg (multi enim eorum qui habebant spir. immundos, clamantes voce magna exiebant) sah syr^{utr} aethPP (multi habentes daemonia mala clamantia magna voce exierunt; liberius aeth^{ro} exire fecit omnes spir. imm. clamantes ma. vo.) | φωνη μεγ. c. ABCDEH al plus⁸⁰ vg syr^{utr} al Chr al .. ε (= Gb Sz) μεγ. φων. c. min non ita mu cop sah al | εξηρχοντο (Gb') c. ABCDE lo^{ti} al¹⁵ Thph². cat^{ox} (: : εξηρχοντο non ita cum πολλοι cohaeret ut aut utrumque aut neutrum stet, quemadmodum illud etiam paullo pluribus testib utitur. Ipsum εξηρχοντο, quod minime correctorem prodit, ut similibus locis probatur, in caussa fuisse videtur ut πολλοι textui inferretur.) .. ε - χετο c. η al pl Chr Thph¹. Praeterea syr syrP c.* sah add εξ αυτων | δε .. ε al syrP Chr δε και .. al cop sah al τε | και .. d* 31. d om | d al εθεραπευοντο (non vg etc)

8. εγεν. δε c. ABC lo^{ti} al mu (105. και εγ. δε) cop (d sah om δε) Thph² cat .. ε και εγ. c. EH al pl syr^{utr} al (vg al εγ. ουν) Thph¹. al (δεστ* χαγα τε μεγ. εγ.) | πολλη χ. c. ABC al (am fu demid aeth^{utr} magn. gaud.) .. ε χ. μεγαλη c. DEH al pl vv pl Chr al

καὶ ἐξιστάων τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναι τινα ἐάντων μέγαν, 10 ᾧ προσεῖχον ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ καλουμένη μεγάλη. 11 προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἰκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγίαις ἐξεστακέναι αὐτούς. 12 ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. 13 ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτοὺς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα ἐξίστατο. 14 ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱερουσόλοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 15 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον. 16 οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι

9. D⁸⁷ προῦπαρχων | D*⁸⁷ om και|εξιστανων c. ABC(D*? εξιστανεν?)
Iotⁱ al .. ε εξιστων c. D**EH al pler Bed⁸⁷ Chr al | E om το | CDE
σαμαριας
10. απο c. H al⁵⁰ aethPP arP Oec Thph¹⁻². I^{int} .. ε (Gb⁰) Ln praem
πατες (al³ cat^{ox} απατ., 42. post λεγ. pon; 38. syrP sah post μεγ.
add αυτων :: cf Heb 8, 11.) c. ABCDE Iotⁱ al mu vv pler Chr | καλου-
μενη c. ABCDE Iotⁱ al⁹ vg cop aeth^{ro} arP arm syrP Or² I^{int} (al² λεγο-
μενη) .. ε (= Gb Sz) om c. GH al pl sah syr aethPP Chr al
11. μαγίαις c. ABCDEH al .. ε (Ln 49.) μαγειαις c. G al pl | εξεστακεναι
c. BDG al pl Thph cat (al Chr εξεστηκηναι) .. A (*-κηναι) C (εξειστ.)
EH al εξιστακηναι
12. περι c. ABCDE Iotⁱ al² cat^{ox} (vv pl) .. ε praem τα c. GH al pler Chr
al | ὡ ᾠν c. ABCDEGH al longe pl Chr al .. ε (= Gb Sz) praem του c.
pauc ut vdtr min | τε .. A al om nec exprim vg d e etc
13. D* ην και προσκ. (d et baptizatus est et adherebat) | τε (105. e δε, d
om) .. B τα | δυν. κ. σημ. c. EGH al fere⁵⁰ syrP arP sl Chr Thph¹⁻²
Oec .. ε (= Gb Sz) Ln σημ. κ. δυν. c. ABCD Iotⁱ al vg syr cop sah
aeth^{utr} al cat | γινόμενα (Gb Sz) c. EGH^{al} pl Chr Thph¹⁻². Oec .. ε
Ln -μενας c. ABD Iotⁱ al cat; c al³ om. Idque absque additamento
(Gb'') c. GH al⁴⁰ fere (syrP vide post) arP sl⁵⁻⁸. Thph¹⁻². Oec .. ε (Ln)
prnem μεγαλας (E al -λα, item syrP aethPP) c. ABCDE al mu vg syr
syrP c.* cop sah aeth^{utr} al Chr cat (sed 100. Chr δυν. μεγ. κ. σημ. γι.;
cop sah μεγ. ante δυν. pon, aeth^{ro} ante σημ., syrP post σημ.) | C*D*
εξισταντο
14. D ιερουσαλημ | CDE σαμαρια | αυτους .. E αυτον | πετρον c. ABCDE
Iotⁱ al mu EusP^s Chr² cat .. ε (Gb⁰⁰) praem των c. GH al pl Thph¹⁻²
Oec | D ιωαννην
15. B προσευξαντο (-ηυ- ACDEGH etc)
16. ουδεπω (Gb'') c. ABCDE Iotⁱ al mu Did Chr cat .. ε ουπω c. GH al
pl Oec Thph¹⁻² | επ (E* εν, sed ipse* restituit επ) ουδενι .. D* επ

ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 17 τότε ἐπετίθεσαν τὰς
 χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18 ἰδὼν δὲ ὁ
 Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται
 τὸ πνεῦμα, προσήνεγκεν αὐτοῖς χοῆματα 19 λέγων· Δότε καὶ μοὶ
 τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς εἰς ἐπιθεῶν τὰς χεῖρας λαμβάνη πνεῦμα
 ἅγιον. 20 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ
 εἶη εἰς ἀπόλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων
 κτᾶσθαι. 21 οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κληρὸς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ·
 ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν ἐνθεῖα ἐναντι τοῦ θεοῦ. 22 μετα-
 νόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δέηθι τοῦ κυρίου εἰ-
 ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· 23 εἰς γὰρ χολὴν
 πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω σε ὄντα. 24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
 Σίμων εἶπεν· Δείθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μη-
 δὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυρούμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ
 κυρίου ὑπέστρεφον εἰς Ἱερουσόλυμα, πολλὰς τε κόμας τῶν Σαμα-
 ριτῶν εὐγγελλίζοντο.

ουδερα | κυρ. ω̄ .. GH al pl arP Oec Thph¹ χριστου ω̄ (al ω̄ χ̄ω̄) .. D
 fu al κυρ. ω̄ χ̄ω̄

17. ἐπετίθεσαν (B -θοσαν, C -θεισαν) c. ABCD** lo⁴ al mu Eus Did
 Cyr^{hr} cat .. ς -τιθουν c. D*EGH al pl Chr al
18. ἰδων c. ABCDE al pl cat Const Bas Chr² Taras Dam .. ς (= Gb
 Sz) θεασασμενος c. GH al pm Thph¹⁻² | το πν. c. B sah Const .. ς (Ln)
 add το αγιον c. ACDEGH al ut vdr om v longe pler Chr al mu
19. λεγων .. D praem παρακαλων και | εαν c. ABCEG al pl Thph¹⁻² Oec
 .. ς (non ς^o Gb Sz) αν c. DH al mu Const Chr Cyr^{hr} Taras cat | επιθω
 .. D add καγω (Const add post ινα) | EH al mu λαμβανει
20. D om To et σου (d deficit a verbis το αργ. σου)
21. E al μερος | D* 177.* om γαρ | εναντι (Gb'') c. ABD al cat; -ιον c
 lo⁴ al Bas Chr Dam .. ς ενωπιον c. EGH al pl Const Ath Taras Thph¹⁻²
22. κυριου (Gb'') c. ABCDE lo⁴ al^o vgedd cop sah syrP al Const Ath Bas
 Chr Amb .. ς θεου c. GH al pl vg syr al Taras Thph¹⁻² cat
23. D* ην (εν? ** εις) γαρ πικρίας (** -αν) χολη (** -ης) κ. συνδεσμου
 (** -ον) | DE al² Const Chr θεωμ
24. EK al³ om ὁ | D (aeth^{utr}) ειπεν προς αυτους (aeth αυτους) | Δεθηθητε
 .. D al² syrP c.* Const praem παρακαλω | D* 96. περι εμου | κυριου
 .. D al pm fu demid syr^{utr} (sed κυρ. syrP mg) al θεου | επ (C om) εμε
 .. D μοι | ων (G ως) ειρηκ. (E add κακων) .. D τοιτων των κακων ον
 (** ων) ειρ. μοι, praetereaque D* syrP mg add ος (om syrP mg) πολλα
 κλαων ου διελιμπανεν (sed -λιμπ- ex -λιμπ- corr.)
25. G al pm Thph¹ διαμαρτυρομενοι | του (180. om) χ̄ω̄ .. al⁴ om .. A

26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον λέγων Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἐρημος. 27 καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη, καὶ ἰδὼν ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς ἐηλλάθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, 28 ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. 29 εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ. 30 προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤμυσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος Ἡσαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν Ἀράγε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; 31 ὁ δὲ εἶπεν Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην εἶν μὴ τις ὁδογήσει με; παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. 32 ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφρονος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 ἐν

al mu demid al cop syr al Thph¹. comm τ. θεου | υπεστρεφον c. ABD lo⁴ⁱ al⁷ vg cat Aug .. ε -εψαν c. CEGH al pl vv pl Chr al | ιεροσολυμα (Gb^o) c. ABCDE lo⁴ⁱ al mu Chr cat .. ε ιεροσολημ c. GH al pl vg Oec Thph¹⁻². | τε .. d cop sah δε | ευηγγελιζ. (Gb^o) c. ABCDEG^r lo⁴ⁱ al⁷ sah vg cat Aug .. ε -λισαντο c. GH al pl e cop al Chr al

26. πορευθεις c. ABE al pler Chr al .. CD al³ πορευθητι (D 40. αναστας πορ.) : ita Ln | κατα .. E al Chr προς | επι (H εις) .. lo⁴ⁱ om | εστιν .. lo⁴ⁱ om

27. βασιλ. c. ABCD (* add τινος) E lo⁴ⁱ al² cat .. ε (Gb^o) praem της c. GH al pl Chr al | ος sec c. BC^o*D^o*EGH al ut vdr om cop syrP aeth^{utr} (et) syr (et ipse erat super - - et venerat) Chr Thph cat .. Ln om c. AC^o*D^o* vg sah Oec | προσκυνησων .. E^o* e vg -νησαι | εις .. D^o** (* om) G εν

28. τε c. ADEGH al ut vdr omn vg syr al Thph¹⁻². Oec cat .. BC e cop sah syrP Chr δε | και pr c. ABCD^o*EGH etc (sah syr cum vero redibat sedebat) .. D^o* al⁶ vg cop arP om (49. :: at molestum vdbatur) | c om του | D^o* Ps-Iust^{qu}.¹³⁴ om αυτου | και (al mu Thph¹. om) ανεγνωσκ. c. BCDEH al longe pl cop syr^{utr} aeth^{utr} al Ps-Iust Chr Thph². cat, item (Ln) A ανεγιν. τε et 40. ανεγ. δε .. D vg (sed praem και) sah slrec αναγεγνωσκων (49.) :: vario modo elegantior reddita est dictio) | τ. προφ. ησ. (D ισαιαν) c. ABDEGH al pl am fu demid cop syrP Ps-Iust Chr al .. c al vge^d sah syr aeth^{utr} al cat ησ. τ. προφ.

30. ησ. τ. προφ. c. ABC al vg (et. am fu demid) sah al mu Chr cat .. ε τ. πρ. ησ. c. EGH lo⁴ⁱ al pl cop syrP Thph¹⁻².

31. πως γαρ (ita et. syrP; vg et quomodo) .. E 105. vv mu om γαρ | A om αν | οδηγησει (C με οδ.) c. B^o*CE al mu .. ε (Ln 49.) -γηση c. AB^o** GH al pl Chr al | τε .. E cop sah δε

32. κειραντος c. ACEGH 40. al fere²⁰ Ign^{int} ol e LXX? Chr Chron cat

τῆ ταπεινώσει αὐτοῦ ἢ κρίσει αὐτοῦ ἤρθη· εἴην δὲ γενεὰν αὐτοῦ
 τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἢ ζωὴ αὐτοῦ. 34 ἀπο-
 κριθεὶς δὲ ὁ εὐνούχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν Λέομαι σου, περὶ τίνος ὁ
 προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἐαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός; 35 ἀν-
 οἴξιας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γρα-
 φῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. 36 ὡς δὲ ἐπορεύοντο
 κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ, καὶ φησιν ὁ εὐνούχος Ἴδὸν ὕδωρ·
 τί καλύει με βαπτισθῆναι; 38 καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα, καὶ
 κατέβησαν ἀμφοτέροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνούχος,
 καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. 39 ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα
 κυρίου ἤρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ
 εὐνούχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. 40 Φίλιππος δὲ

.. 5 (Ln) -ροντος; c. b loti al pl Or Cyrbr Thph¹⁻² (: pariter fluct
 lectio LXX : b -ροντος, Δ -ραντος) | οὕτως .. GH al mu ουτος

33. αυτου pr c. CEH al ut vdr fere omn vv fere omn Chr Oec Thph cat
 .. Ln om c. AB 100. vg Ir^{int}¹ (et alibi om εν τη usq ηρθη) :: ita LXX
 | δε c. EGH al ut vdr omn tol cop arr Chr al Ir^{int} .. Ln om c. ABC
 vg sah syr^P (syr aeth^{PP} et quis, aeth^{ro} quoniam quis) :: ita LXX

34. τοῦτο (am ante λεγ.) .. B* al aliq om | εαυτου .. η αὐτου | ε τινος
 (cop sah om) ετερου, al² αλλου τιν.

35. E al² om ὁ | ιησουν .. sah syr ar^e Or praem κυριον .. sah aeth^{ro} add
 χριστον

37. 5 (= Gb Sz) ειπε δε (om am** ar^p, E al vv Bed^{gr} add αυτω) ο Φι-
 λιππος (al cat syr^P om) Ει (E εαν) πιστευεις εξ ολης της καρδιας (E al
 vv Bed^{gr} cat Cyp Praedest add σδν), εξεστιν (vg^{cd} om; E Bed^{gr}
 σωθησει, e* suscepis` e** salvus eris; diff al). αποκριθεις δε
 ειπε Πιστενω τον υιον του θεου ειναι τον Ιησουν Χριστον (E Bed^{gr}
 Πι. εις τον χ̄ν τον υι. τ. θεου, diff al) c. (E Bed^{gr}) al fere²⁰ vg (et. de-
 mid; non am* fu al) m (sic : et respondens sprado ait Credo filium dei
 esse Chr. Ies.) arm ar^P sl⁶⁻⁷-ed syr^P c.* Ir^{gr} et^{at} (affert enim ex h. l.
 πιστενω usq iw χ̄ν [Ir^{int} om χ̄ν]) Oe^{ced} Thph²-cat Cyp Hier Aug
 Praedest Pacian .. om c. ABCGH al plus⁶⁰ am* fu al cop sah syr (syr^P
 habet c.*) aeth^{utr} ar^e sl⁵⁻⁸ Chr² Oe^{ced} Thph¹-Bed

38. αμφοτ. (aeth^{PP} om) .. E al³ cop syr^P Chr post υδωρ

39. εκ (vg e de) .. E^{gr} al⁷ απο | πνευμ. (Aug angelus; Didint de sp. sa.
 3. spir. dom. explicat per angel. dom.; Hier in Esa. 63, 14. quaerit an
 super angelo debeamus accipere [sed vide Hier infra]. Chr ad h. l.
 οὐκέτι ἄγγελος ἀλλὰ τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἀρπάξει) κυριον .. A** (ipse*
 est qui, postquam πν. κυρ. ηρπ. τ. γιλ. iam scripserat, mutavit tex-
 tum) al⁷ syr^P c.* sled πνευμ. αγωον (syr^P κυριον) επεπεσεν επι (al εις)
 τον ευνουχον· αγγελος δε κυριον. Eidem lectioni favet quod Hier.
 dial. adv. Luciferian. 9. legitur „quum abscederent ab aqua, spir.
 sanot. venit in eunuchum“) | η ιδεν | b αυτου την οδον

εὔρεθῆ εἰς Ἀζότον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

IX.

1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐνπνέων ἀπειλῆς καὶ φόβου εἰς τοὺς μα-^{29, 3 ἄν.}
θητάς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ 2 ἠτίσαστο παρ' αὐτοῦ
ἐπιστολάς εἰς Λαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως εἰάν τις
εὔρη τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ
εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὁ ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξαι τῇ
Λαμασκῷ, ἐξαίφνης τε περιήστραφεν αὐτὸν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
4 καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ Σαοὺλ
Σαοὺλ, τί με διώκεις; 5 εἶπεν δὲ Τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ Ἐγὼ εἰμι 1 Co 15, 8.
Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 6 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν,

40. κ ημερεθη | Δ τας πολ. πασ. ευηγγ. | ΑΕ καισαριαν

IX. 1. ετι .. qm al fere⁴ sah | ενπνεων c. AB(vdtr)EH al (: ut συνπνυ.)
.. ς (Ln 49.) εμπν. c. CG al pl

2. εαν .. Ε al Chr αν|της οδ. (25. 40. e vg al mu add ταυτης) .. Δ al²
post οντ.

3. EGH lo^{ti} al εν δε το | εξαιφν. (B*CE εξεφν.) τε c. ABC lo^{ti} al⁶ cat .. ς
και εξ. c. EGH al pl Chr al | περιηστρ. c. A**BEGH al pl Chr al .. Ln
(et. edd Elz sed non 1624. nec ς Mill Wtst etc) περιεστρ. c. Δ*(vdtr,
nisi erat περιεστρ.)C*** (* περιεστρ.) al | αυτον h. l. c. EGH al ut vdtr
longe pl vv omn Chr al .. Ln ante περ. c. (Δ αυτ. φ. περ.) BC lo^{ti} al⁵
cat | εκ (Gb') c. ABCG lo^{ti} al mu e vg (e vg δε) sah al cat Thph² .. ς
απο c. EH al pl Chr Thph¹

4. σαουλ bis .. E** (corrector homo Latinus) σαουλε bis

5. c τς ει συ|ο δε c. ABC lo^{ti} ** al⁵ vg cat .. lo^{ti} * al³ cop arm add ειπεν
(aeth^{utr} et dixit ei), 100. Hil κυριος, E al κυριος προς αυτον .. ς (Gb⁰⁰)
add κυριος ειπεν c. GH al pl syr^{utr} al Chr al | ιησους .. ACE al³ syr
syrP c.* cop aeth^{utr} ar^e (non vg sah etc) Hil Aug Amb¹ add ο ναζω-
ραιος (item Ir^{int} Christus), hinc Ln [ο ναζ.] | ς (= Gb Sz) in f. add
σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν. ⁶ τρεμων τε και θαμβων ειπε Κυ-
ριε, τι με θελεις ποιησαι; και ο κυριος προς αυτον c. (nullo cd gr ut
vdtr) vg (et. fu demid sed non am* nec am** nec tol) aeth^{utr} (sed diff
in singg) arP arm (ed. Zohrab. sed addito αλλα) georg syrP c.* sled
Thph².txt Oeecd (Hil priorib omissis habet τρεμων usq ποιησαι) :: e
ll pp fluxit .. pro his αλλα (al αλλ) c. ABCE(E 180. am** syr ar^e post
v. 4. add σκληρ. σοι πρ. κ. λακτιζειν)GH rel ut vdtr omn am* (item **
sed vide ante) tol syr syrP ^{mg} cop sah al Chr Thph¹. Oeecd cat

6. αλλα : cf ad v. 5. | εισελθε .. Β εισιθι

καὶ λαληθήσεται σοι ὅτι σε δεῖ ποιεῖν. 7 οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνο-
δεύοντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἐρεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδέν
δὲ θεωροῦντες. 8 ἠγγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἠνεοργήμων δὲ
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν
εἰσήγαγον εἰς Λαμασκόν. 9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ
οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

10 Ἦν δὲ τις μαθητῆς ἐν Λαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὀράματι ὁ κύριος Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν Ἰδὸν
ἐγώ, κύριε. 11 ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτὸν Ἀναστάς πορεύθητι ἐπὶ
τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθείαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα
Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσευχεται, 12 καὶ εἶδεν
ἄνδρα Ἀνανίαν ὀνόματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα
ὅπως ἀναβλέψῃ. 13 ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ
πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἀγίοις σου ἐποίη-
σεν ἐν Ἱερουσαλὴμ· 14 καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιε-
ρέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. 15 εἶπεν
δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος Πορεύου, ὅτι σκευὸς ἐκλογῆς ἐστίν μοι

6. ο τι (Gb') c. ABC lo⁴¹ al⁷ Cyr cat. . . ε τι c. EGH al pl Chr al | BΓ' δεῖ σε
7. ἐρεοι (Gb') c. ABCEH al pl (et. syrP mg gr) . . ε ἐνρεοι c. G al pm | μεν
.. lo⁴¹ δε omisso δε sq
8. σαυλος c. ABCE lo⁴¹ al cat. . . ε praem ὁ c. GH al pl Chr al | ηνεοργμ.
c. CE lo⁴¹ al, item A ηνοιγμ. . . ε ανειγμ. c. BGH al pl Chr al | δε sec
.. GH al mu vg aeth^{utr} arm arP Chr al τε | ουδεν c. A* B e vg syr^{utr} ar^e
(aeth sah non) . . ε ουδενα c. A** C E Γ' GH al ut vdtr omn cop al Chr al
9. ουδε . . C και ουξ
10. εν ορ. ο κυρ. (Gb') c. ABCE al⁵ vg aeth^{ro} cat. . . ε ο κυρ. εν ορ. c. GH
lo⁴¹ al pl vv pl Chr al
11. αναστας (et. am demid) . . Ln αναστα c. B, et. cop sah syr^{utr} (sed
hae vv omn eodem modo et. 10, 13 et 20. ubi Graecorum fere nemo
fluct) item (addito et, quod fu om) vg^{ed} et aeth (sed eodem modo ll. 11.)
12. ΑΗ lo⁴¹ ιδεν | ανδρα c. A lo⁴¹ vg cop sah aeth^{utr} . . ε praem εν ορα-
ματι c. EGH B ed Γ' al pl syr^{utr} al Chr al, idem add BC al | αν. ονομ. c.
ABCE lo⁴¹ al vg arm (aeth^{ro} sah Chr om ονομ.) Thph². cat. . . ε ον. αν.
c. GH al pl (cop al cuius nomen est Anan.) Thph¹. | χειρα (12. lect praem
την) c. GH al longe pl syr^{utr} sah ar^e aethPP Chr Thph¹⁻². Oec cat. .
AC lo⁴¹ al χειρας et (Ln) BE al Ant et Max τας χειρ., item vg al mu
(: cf v. 17. ubi lectio non fluct) | G αναβλεψει
13. ανανιας c. ABCEGH al pl cat Thph Oec (praetereaue E add και
επιεν) . . ε (= Gb Sz) praem ὁ c. min mu | ακηκοα c. GH al pl Chr al
.. Ln 49. ηκουσα c. ABCE lo⁴¹ al mu | εποιησ. h. l. c. BCE lo⁴¹ al am fu
demid al cat. . . A post εροισ. et ε ante τοις c. GH al pl vv pl Chr al

οὗτος τοῦ βασιτάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν τε καὶ βασιλείων
 νιῶν τε Ἰσραὴλ· 16 ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ
 τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. 17 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν
 εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν Σαῦλ
 ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ
 ἣ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῆς πνεύματος ἁγίου. 18 καὶ
 εὐθέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡσεὶ λεπίδες ἀνέ-
 βλεψέν τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, 19 καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν.
 Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Λαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινας, 20
 καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτος
 ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 21 ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ
 ἔλεγον Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπιτα- 8, 1 ss.
 λουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδε- 9, 2.
 μένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; 22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον
 ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχρηνεν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν

- 15. εστιν μοι c. ABC lo^{ti} al vg syr^{utr} al cat Didcat. . . μοι εστ. c. EGH al pl cop sah al Archel Thdrt al Ir^{int} | εθρων c. AC^{corr}EGH al ut vdr omn cat ThdrtChr al . . Ln των εθρων c. BC* Cyr | τε pr c. ABCE lo^{ti} al³ Thph² cat . . ζ om c. GH al pl Chr Thdrt Thph¹ al
- 16. αυτω . . G 96. αυτον | al³ Thph¹ om αυτον
- 17. δε c. BCEGH al fere omn cop sah al mu Chr al . . A vg τε (137.
- 180. τοτε [ita et. syr] εγεροθεις Av. απηλθ.) | c vn mu τας χειρ. επ αυτ. | E 24. σαυλε | $\overline{\text{se}}$ (am syr^{utr} ar^e aethPP [$\overline{\text{se}}$ $\overline{\text{x}}$] ante απειστ. pon) c. ABCE al pm vg al mu Chr . . GH al plus⁵⁰ cop sah arP aethro sl⁵⁻⁸-eted Thph¹⁻² Oec om (Gb⁰)
- 18. απεπισαν c. ABCEH lo^{ti} al Thph¹ . . ζ -σον c. G al pl Chr Thph² al | αυτον h. l. c. AB al . . ζ post οφθαλμ. c. CEHG al pl vg etc | ωστι c. CEHG rell fere omn Chr al . . Ln ως c. AB lo^{ti} | τε (C** al cop al δε) c. ABCH al plus⁴⁰ vg cop al mu cat . . ζ (Gb⁰⁰) add παραχορηα c. EG al pm syrP al (sed sah aeth^{ro} ad αναστας, arP ad λαβων trah) Chr al
- 19. BC* al³ Chreat (sed Chrecomm aliq -υσεν) ενισχυθη | Eγιν. δε c. ABCE lo^{ti} al mu vn pl Chr . . ζ (= Gb Sz) add ο σαυλος c. GH al pl arP sl Thph cat, item initio v. 20. m vg^{edd} (ap Ln) et ingressus Paulus | των . . GH al fere³⁰ Chr Thph² add ορων
- 20. εκηρυσεν . . E εκηρυξε αυτοις | τ. ησουν c. ABCE lo^{ti} al mu vn pl cat Ir^{int} (sed 68. m Thph² Ir^{int} post εστιν add ο $\overline{\text{x}}$) . . ζ (= Gb Sz) τ. χριστων c. GH al pl Chr al (aethPP Ies. Chr., sah domin. Ies. addito Ies. Chr. post εστ.)
- 21. εν . . A al ες | τους επι. (al sah [om ε. υερ.] syr praem παντας) . . om al⁴ | εληλυθεν (Gb'') c. Egr GH lo^{ti} al plus⁴⁰ vn pl Chr Oec Thph¹⁻² . . ζ (Ln) εληλυθει c. ABC al mu e cat
- 22. ενεδυναμουτο . . CE al add τω (E εν τω) λογω | συνεχρηνεν (C -χρηνεν, Chr συνησχ., 64.* συνεσχ., 13. εσυνεχ.) . . E al Thph² συνεχεν | B om

2 Co 11,
32. 33.

Δαμασκῷ, συνβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. 23 Ὡς δὲ ἐπλη-
 ροῦντο ἡμέραι ἰκαναί, συνεβουλευσάντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν·
 24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετηροῦντο δὲ καὶ
 τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτόν ἀνέλωσιν· 25 λα-
 βόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτός διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν χα-
 λάσαντες ἐν σφυρίδι.

Gal 1, 18.

26 Παραγερόμενος δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπειράτο κολλᾶσθαι τοῖς
 μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν
 μαθητής. 27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτόν ἤγαγεν πρὸς τοὺς
 ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον
 καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν
 τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ. 28 καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπο-
 ρεύόμενος εἰς Ἱερουσαλὴμ, παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

τους pr | συνβιβαζ. (συνβ. c. BCEH etc, 5 Ln 49. συμβ. c. AG al pler)
 .. E add και λεγων

23. H αι ημερ. ικαν.

24. παρετηρουντο (Gb'') c. ABCEF lo^{ti} al mu Or cat . 5 -ροιν. c. GH al
 pl Chr al | δε και (Gb'') c. ABCEF (item omisso και G al cop sah syrP
 arm) lo^{ti} al mu vg Or cat .. 5 τε c. H al pl syr al Chr al | A al (vv)
 Or om τε | A οπ. πιασωσιν αυτ. idque post πυλας pon

25. οι μαθ. αυτου (Gb') c. ABCF, lo^{ti} * am demid (item vgedd ap Ln
 eum disc. eius) Or (Chrcomm vdr ex verbis : ἐπέτρεψε τοῖς μαθητ.
 αὐτοῦ· καὶ γὰρ μαθητὰς εἶχεν εὐθείως) Hier, item omisso αυτου 36.
 69. 12. lect tol aeth^{ro} arP .. 5 (49.) αυτου οι μαθ. c. EGH al pler vged
 cop sah syr^{utr} aethPP al Chr al, item lo^{ti} ** 31. οι μαθ. αυτου (: offen-
 derunt eo quod discipuli ipsius Pauli iam fuisse dicuntur. Ceterum
 haec simul c. sqq mutata sunt.) | δια (Or om) τ. τειχ. καθ. αυτου
 (Gb') c. ABCF lo^{ti} (ipse nimirum* correxit supra) al⁸ vg al Or Petr^{alex}
 Hier, item absq αυτου E 31. .. 5 (49.) καθ. (cat vv pl add αυτου) δια
 τ. τειχ. c. GH al pl vv pl Chr al | c σφυριδι

26. Παραγ. δε c. ABC lo^{ti} al vg cop sah syr aeth^{ro} Chrcomm Hier .. 5
 (= Gb Sz) add ο σαυλος c. GH al pl syrP aethPP al Chr^{txt} al, item E
 al Bed^{sr} arP add ο παυλος | εν ιερ. (Gb') c. BEGH lo^{ti} al plus⁹⁰ Oeecd
 Thph¹ .. 5 εις ιερ. c. AC al pm Chr Thph² cat | επειρατο c. EGH al pler
 Chr Thph cat .. Ln επειραζεν c. ABC lo^{ti} al⁸ | εστιν .. 5 εστιν (ita lo^{ti})
 27. αυτου .. 37. Chr⁸ αυτου | AGH ιδεν | w c. BC al⁸ et 5 του w c. EGH al
 pl Chron Thph² cat, item vg cop sah syr^{utr} al .. A 98. mg κυριου, 12.
 lect του κυρ., al¹⁵ fere sl⁸ Chr Thph¹ του κυρ. w, 36. w τ. κυρ.

28. GH al plus⁴⁰ sl⁵⁻⁸ Chr¹ Thph¹ om και εκπορ. | εις ιερ. (Gb'') c.
 ABCEG lo^{ti} al fere⁵⁰ Chr¹ Oec Thph cat .. 5 εν ιερ. c. H al pm Chr¹ |
 παρρησιαζ. c. ABC lo^{ti} al⁴ fu al arm aeth^{ro} cat .. 5 (Gb⁰) praem και c.
 EGH al pl vv pm Chr al | του κυριου c. ABE lo^{ti} al⁴ vg cop sah syrP

κρίον, 29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπιχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. 30 ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρόν.

11, 27.

31 Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο. 32 ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων καταλθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα. 33 εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνόματι Αἰνέα ἐξ ἑτῶν ὀκτώ κατακείμενον ἐπὶ κρᾶββάτου, ὃς ἦν παραλελυμένος. 34 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος Αἰνέα, ἰάταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη, 35 καὶ εἶδαν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

arm aeth^{ro} Hier .. ε add ἰησου (al¹ praem) c. GH al pl aethPP arP Chr¹ al .. c al⁶ syr al Chr¹ w

29. ἑλληνιστας c. BCGH etc (Chr τοὺς ἑλληνιστὶ φθεγγόμενους λέγει. καὶ τοῦτο σφόδρα σαφῶς· ἐκεῖνοι γὰρ οἱ ἄλλοι οὐδὲ ἰδεῖν αὐτὸν ἤθελισαν οἱ βαθεῖς Ἑβραῖοι) .. Α ἑλληνας. Latini verterunt Graecos, nec aliter interpretes plerique (syr „Iudaeos illos qui noverant Graece“). Ceterum vged etedd aliq (non item am demid al) sic : loquebatur quoque gentibus et disputabat cum Graecis. | ανελ. αυτ. c. ABCE al mu vv pl Chr cat .. ε αυτ. ανελ. c. GH al pl Thph¹⁻².

30. GH lo^{ti} al επιγινοντες | αυτον pr .. G 100. om | καισαρειαν (CE -ριαν) .. Α ιεροσολυμα. Ceterum E al vv aliq add δια [180. om] νικτος | αυτον sec c. BCGH lo^{ti} al pl cop sah syr^{utr} al Chr al .. AE al mu vg al om (Ln 49. :: ut abundans omissum)

31. η μὲν οὖν ἐκκλησία usq ἐπληθύνετο (Gb') c. ABC lo^{ti} al mu vg syr cop sah aeth arm ar⁶ Dion^{alex} Thph² cat. .. ε α μ. ο. ἐκκλησία (E add πασα) -- εχον -- οικοδομουμιναι (E -νοι) κ. πορευομιναι (E -νοι) -- ἐπληθύνοντο c. EGH al pl syrP arP Chr Thph¹ Oec | E σαμαρίας | του κυρ. c. BCGH etc .. Α lo^{ti} al⁵ Chr om του

32. λυδδα c. AB 33. 34. (λυδδ.) 40. 68. 96. .. ε λυδδαν c. CEGH al pl Chr al

33. E ηυρεν | ονομ. αν. c. ABCE lo^{ti} al⁷ vg arm (cop sah al cuius nomen est Aen.) Thph² cat. .. ε αν. ονομ. c. GH al pl Chr Thph¹ | επι κρᾶββατου c. AB (-ββατου) c lo^{ti} al Chr .. ε επι κρᾶββατω (EGH al κρᾶβαττω) c. EGH al pl Thph¹⁻² cat

34. ἰησοις (et. fu al cop syr^{utr} al) .. Α al⁵ vv mu Thph² cat Amb Cass praem ο κυριος | ο χριστ. c. AB**EGH lo^{ti} al longe pl Didecat¹ Chr al. Ln om ὁ c. B*c al⁴ cat et Didecat¹

35. ειδαν c. ABC (-δα) .. ε ειδον (H ιδον) c. EGH al ut vdtr omn | λυδδα c. AB 33. 34. (λυδδ.) 40. 68. 96. .. ε -δαν ut v. 32. (al fere¹⁰ utroq versu λυδαν) | σαρωνα (Ln σαρώνα) c. Α (σαρρ. sed vox est in rasura)

4*

36 Ἐν Ἰόππῃ δὲ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερω-
 νουμένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἔργων ἀγαθῶν καὶ
 ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. 37 ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
 ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν
 ὑπερώῳ. 38 ἐγγὺς δὲ ὄυσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκού-
 σαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς
 αὐτὸν παρακαλοῦντες Μὴ ἀκνήσης διελθεῖν ἕως ἡμῶν. 39 ἀναστὰς
 δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ
 ὑπερῶον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίονσαι καὶ ἐπι-
 δεκνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν ὅσα ἦ
 Δορκάς. 40 ἐκβαλὼν δὲ ἕξω πάντας ὁ Πέτρος θείς τὰ γόνατα
 προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν Ταβιθά ἀνά-
 στηθι. ἣ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον
 ἀνεκάθισεν. 41 δούς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ
 τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 γρωστὸν
 δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν

Mt 9, 25.

BCE al (cop sah, item al) Thph² .. ε (non 5° Gb Sz) σαρωνῶν c. lo^{ti}
 (-ῶν) al mu cat (cf et. Anecd. m. p. 126.) .. GH al pl sl Chr Thph¹
 ασσαριωνα

36. B om ην pr | ταβιθα (syrg mg gr ταβιθας, e tabithas) : sic AEGH al
 pl Cyr^{hr} Thdrt Thph¹ .. BC ταβειθα .. lo^{ti} al mu Bas Chr Thph²
 Oec ταβηθα. Cf et. infra. | εγγ. αγαθ. c. BCE al vg m cop sah syr^{utr}
 al cat .. ε αγ. εργ. c. AGH al pl Chr al

37. δε .. lo^{ti} om | αυτην sec h.l. c. CEGH al ut vdr fere omn Chr Thph¹⁻²
 .. B cat om .. Ln post εθηκαν c. A lo^{ti} 40. (vg m quam cum lavissent
 posuerunt eam) | υπερωω c. BGH lo^{ti} al longe pl Chr² Thph¹ txt .. Ln
 praem τω c. ACE al⁴ Or Thph¹ comm Thph² cat

38. λυδδας c. B^c lo^{ti} (A λυδδα) .. ε (Ln 49.) λυδδης c. B^{**}EGH al pler
 Chr al | δυο ανδρ. .. GH (antea οι δε μαθ.) al plus⁴⁵ arP sl⁵⁻⁸ Chr¹
 Oec Thph¹ om (Gb⁰) | μη ακνησης δ. ε. ημ. c. ABC^{*E} lo^{ti} al (al¹ -σεις)
 vg m (cop sah ακνησαι et ημων) .. ε μη ακνησαι δ. ε. αυτων c. (C^{**}
 vdr) GH al pl syr^{utr} al Chr al

39. c al cat ο πετρος | παρεστησαν (vg e m circumsteterunt) .. Bas Chr
 περιεστησαν | A επιδιγνυμ.

40. εξω παντ. c. ABE lo^{ti} al fere omn Chr al .. Ln παντ. εξω c. C al³ vg
 m | θεις c. 4g al ut vdr longe pl (sah al) Chr Thph¹ Oec .. Ln και θεις
 c. ABCE lo^{ti} al⁹ cop (al) Thph² cat | ταβιθα : sic h. l. ACEGH etc .. B
 -βειθα. De -βηθα vide ante | ηνοιξεν (al⁶ διηρ., Thph² ηνωξε) .. E
 sah praem παραρημα, item aethPP add ante ιδουσα

41. δε pr .. A syr aeth^{utr} τε

42. της c. AC^{**}EG (ολης τη ιοπη) rell ut vdr omn Chr al .. BC^{*} om |
 επιστ. πολλ. c. ABCE lo^{ti} al vg m arm .. ε πολλ. επιστ. c. G al pl
 vv pm Chr al

κύριον. 43 ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μείναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρὰ
τινὶ Σίμωνι βορσεῖ.

10, 6.

X.

1 Ἀνὴρ δὲ τις ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης
ἐκ σπειρῆς τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 2 εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος
τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς
τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός, 3 εἶδεν ἐν ὄραματι 10, 30 ss.
φανερῶς, ὡσεὶ ὄραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελ-
θόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ Κορνήλιε. 4 ὁ δὲ ἀτενίσας
αὐτῷ καὶ ἔμβροτος γενόμενος εἶπεν Τί ἐστίν, κύριε; εἶπεν δὲ αὐτῷ
Αἰ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβρισαν εἰς μνημόσυνον
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ. 5 καὶ νῦν πέμπων ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ 11, 13.
μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· 6 οὗτος ξενίζε-
ται παρὰ τινὶ Σίμωνι βορσεῖ, ᾧ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. 7 ὡς

43. ικανας .. c al cate^{od} τινας | αυτον h. l. c. CG al longe pl Chr cat al
.. Ln post δε c. AE lo^{ti} al⁷ .. B 95.* om | G om εν ιοππη
- X. 1. τις c. ABCEG lo^{ti} al pm Chr cat .. 5 (Gb⁰⁰) add ην c. l. al pl vv
ut vdr om Thph¹⁻² | E καισαρια | G om εκατονταρχ. | σπειρης c.
ACEG lo^{ti} al ut vdr pl Thph¹⁻² Oec cat .. B al mu Chr σπειρας
2. τε (Gb⁰) c. G al pler aethPP Thph¹⁻² Oec .. ABCE lo^{ti} al⁵ (item ut
fere solent vg al pl lr^{int}) Chr cat om (Ln:: eadem atque etiam paullo
gravior auctoritas vetat nos v. sq. arcere περσ; nihilominus ascen-
dum est)
3. c εδεν | ωσει (al³ sah arm om; al mu Dam Thph² ως, Thph¹ bis ως
εις) c. G al pl Chr (ωρα ενατη) Oec .. Ln add περι c. ABCE al fere²⁵
cat (ως περι) Dam Thph² | ενατην c. ABCE lo^{ti} al pl .. 5 εννατ. c.
G al pm
4. ε εφοβ. | C lo^{ti} al aliq om αι sec | εμπροσθεν c. AB lo^{ti} 40. al⁴ ac
plur cat .. 5 ενωπιον c. CEG al pler Severian^{cat} Chr al
5. ανδρ. εις ιοππ. c. ABCE lo^{ti} al aliq vg d cop sah syr^{utr} arm al .. 5
εις ι. ανδρ. c. G al pler arP Chr cat al | τινα c. ABC lo^{ti} al mu vg (et.
am fu tol) cop syr^P mg arm cat .. 5 om c. EG al pl demid d syr sah
al Or Chr Thph Ir^{int} | ος επ. πε. c. ABC lo^{ti} al pl cat Chr¹ .. Gb' τον
επικαλουμενον (Orallud Chr¹ ed καλουμενον) πετρον c. EG al plus³⁰
Oec Thph¹⁻²
6. c al vv mu (d om τιν.) σιμωνι τινι | lo^{ti} εστιν | οικια .. c 12.lect cat
η οικ. | 5 (= Gb Sz) in f. add οντος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν (al
cop^{ed} sled et⁷ ος λαλ. ρηματα προς σε usq οικ. σου cf 11, 14.) c. min
Chr¹ pauc ut vdr vg (et. demid al, non am tol al) aeth^{ro} Thph² cat
.. om c. ABCEG h lo^{ti} al pl vv pl Chr Thph¹

δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν
καὶ στρατιωτῶν εὐσεβῶν τῶν προσκαταρούντων αὐτῷ, 8 καὶ ἐξηγη-
σάμενος ἅπαντα αὐτοῖς ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.

9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόν-
των ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὧραν ἕκτην.
10 ἐγένετο δὲ πρόσπειρος καὶ ἤθελεν γένεσθαι· παρασκευαζόν-
των δὲ αὐτῶν ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ἕκτασις, 11 καὶ θεωρεῖ τὸν
οὐρανὸν ἀνεφθήμενον καὶ καταβαῖνον σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην,
τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, 12 ἐν ᾧ
ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ πετεινὰ τοῦ

7. G al om ὁ sec | αὐτῷ pr c. ABCE lo^{ti} al mu vv pl .. ζ (= Gb Sz) τῶ
κορηλιῶ c. G al pl syrP arP Chr cat al | οἰκετῶν c. ABCE lo^{ti} al arm ..
(Gb⁰⁰) add αὐτου c. G al longe pl vv pl Chr al
8. και .. 33. d Thph¹ om | ἅπαντ. αὐτ. c. ABE lo^{ti} al cop sah .. ζ αὐτ.
απ. c. CG al pler vv mu Chr cat al
9. ἐκείνων c. BC al pl d e vg etc Chr Thph¹⁻² Oec .. Gb' αὐτων c. AEG
lo^{ti} al pm cat (: id quod multo magis ex iis quae proxime praecedunt
se obtulit) .. al² om | A tol in f. add τῆς ἡμέρας
10. αὐτων (Gb'') c. ABCE lo^{ti} al fere²⁰ al pm d fu am demid tol etc Or
cat .. ζ ἐκείνων c. G al pl vg^{ed} etc Chr al | ἐγένετο (Gb'') c. ABC lo^{ti}
al¹⁴ cop (aeth venit) Or cat et Didcat .. ζ ἐπεπεσαν c. EG al pl vv
pl Chr al (al⁷ Clem ἐπισεν) | C Or εκστ. επ αὐτ.
11. Ε ηρωγμ. | καταβαῖνον c. ABC^{**}(* non liquet)E h lo^{ti} al¹² vg cop
aeth^{utr} Or² (syr^{utr} sah και [sah add ἰδου] σκει. τι δεδ. τεσσ. αρχ. ως
οθ. μεγ. καταβαῖν. και [sah om κα. κ.] καθ. [syr et descendebat pro κα.
κ. καθ.], cop et vas descendens sicut magn. lint. vinctum in quatt. iuitiis,
d [post caelum apertum] ex quattuor principiis ligatum vas quodam et
[corrige quoddam ut] linteum splendidum quod differebatur de caelo in
terram) cat .. ζ (= Gb Sz) add επ αὐτων (al -τω) c. G al pl arP Chr
Thph¹⁻² | c^{**} om μεγάλην | Ε τετρασιν, item Or (1, 216) Ath | δεδεμ.
και (Gb⁰⁰) c. c^{*}(omnino vdr)G lo^{ti} al longe pl (36. om κ. καθ.) d
syr^{utr} sah cop (sed de his vv omnib vide ante) arP (item ar^o vdr)
Chr Thph¹ (Thph² καταβ. κ. καθ. antea posito δεδεμ. pro καταβ.)
Oec cat (,τεσσαρσιν εναγγελιοις δεδεμενην την εκκλησιαν⁴), item
agnoscent Clem (libere, sed habet τι σκ. τεσσ. αρχ. εκδεδεμ. επι της
γης) Const (τεσσ. αρχ. δεδεμ. σκ. τι ως οθ. λαμπρ. και καθιμ. επι τ.
γ.) Amb Aug .. ABC^{**}E al⁵ vg arm aeth^{utr} Or⁴ Cyr Thdrt om (Ln 49.
:: at eo minus omittendum quum loco parallelo 11, 5. καθιμ. absq
δεδεμ. και non fluctuet) | της γης .. lo^{ti} 40. 12. lect την γην
12. της γης h. l. c. ABCE lo^{ti} al mu vv pl Clem Or Const Thdrt .. ζ post
τετρασ. c. G al pl arP Chr al .. al⁵ d sah (aeth^{ro} om versum) Amb^{lib}
om (Gb⁰) | ζ (Gb⁰⁰) ante και (c. ABC^{**}[et?]*E lo^{ti} Or² Const Thph¹;
ζ [Gb⁰⁰] add τα c. G al pler Clem Thdrt Chr Thph²) ερπετα habet και
τα θηρια c. G al longe pl syrP arP Chr al (item ante και πετειν. E al

οὐρανοῦ. 13 καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν Ἀναστάς Πέτρε θύσον καὶ φάγε. 14 ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν Μηδαμῶς, κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοῖνον καὶ ἀκάθαρτον. 15 καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθέρισεν σὺ μὴ κοῖνον. 16 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ εὐθὺς ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. 17 ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διεπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, 18 καὶ φωνήσαντες ἐπενθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. 19 Τοῦ δὲ Πέτρον διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὄραματος εἶπεν τὸ πνεῦμα αὐτῷ Ἰδοὺ ἄνδρες ζητοῦσίν σε· 20 ἀλλὰ ἀναστάς κατὰβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι

Or¹); om vero c. ABC** lo⁴ al⁵ vv pm Clem Or² Const Thdr¹ Thph¹ comm Aug Cassiod | *πειταινα* c. ABC** lo⁴ Or² . . ε τα πετ. c. C*EG al pler Aug Const Chr Thdr¹ al (: : cf 11, 5.)

13. *αναστας πε. θυσ.* . . d vg cop sah al surge (d post petr.) *petre occide* (fu* et occ.)
14. *και* c. AB al mu d vg sah syr^{utr} arr Clem Or Const cat et Cyr^{cat} Aug Amb . . ε η e. CDSTEG al pl cop al Ps-Iust^{qu}60. Chr al
15. *και φωνη* (et. d) . . D *φωνησας δε | εκαθερισεν* (105. *εκαθαιρ., G-ρησεν*) c. ACG lo⁴ 13. 68. 105. (et. in Nyss editum) : cf ad Mt 8, 3. Mc 1, 42. (utroq loco et. v*) Lc 4, 27. (fortasse et. Lc 17, 14 et 17. eodem modo scribendum) . . ε (Ln 49.) *εκαθαρισ.* c. B(e sil.)DE al pl (Or¹edd Thph² *εκαθρηε*) | *συ . . D σοι*, cuiusmodi saepe a pluribus, ut E lo⁴ *κινου*
16. *ευθυσ* c. ABCST lo⁴ al (al² -θτω; al² *ευθυσ αν. παλιν*) vg cop syr^P m^g aeth^{ro} . . al² d syr sah aeth^{pp} ar⁶ arm Const cat Amb om (Gb⁰⁰) . . ε *παλιν* c. G al pl e syr^P ar^P Chr al, item DST post *ανελ.* : : cf 11, 10. | *ανελημφθη* c. ABDE . . ε -λημφθη c. G al ut vdtr om
17. *εν εαυτω* (B 133. cat *αυτω*) . . D add *εγενετο* | AC *ιδεν* | *και ιδου* c. CD^{EG} al longe pl fu al aeth^{ro} Chr al . . Ln om *και* c. AB lo⁴ al⁴ cat (vv pl) | B om oi pr | *απο* c. ACG al longe pl Chr Thph¹ (2. *παρα*) . . BE lo⁴ cat al⁶ *υπο* | D Thph² om *του pr* | *διερωτ.* (D *επερ.*) . . (G teste Sz) 32. 42. 57. 126. 163. Chr add *και μαθοντες* | *του συμ.* c. ABCD lo⁴ al Chr Thph² cat . . ε om *του* c. EG al pl Thph¹
18. BC *επυθοντο*
19. *διενθυμ.* c. ABCDEG al pl Chr al . . ε (= Gb Sz) *ενθυμ.* c. min mu | *αυτω* h. l. c. AC lo⁴ al vg sah cat . . B cop om . . ε post *επεν* c. EG al pl vv mu Chr al | *ανδρες* c. DGH al plus⁵⁰ m syr^P ar^P alant arm (add *τινες*) Const Chr Cyr^{hr} Thph¹ Aug Amb al . . ε (Gb⁰) Ln add *τρεις* (: : ut 11, 11.) c. ACE lo⁴ al mu vg syr (cop al ante *ανδρ.*) syr^P m^g al Thph²; B duo : : cf v. 7. | B lo⁴ *ζητουντες* (-νται; lo⁴)
20. D* *αναστα*, d am fu al surge et, vg^{ed} demid surge, item cop sah : : cf ad 9, 11. | *οτι* (Gb'') c. ABCDEH lo⁴ al⁶ Bas¹ Did Cyr^{hr} cat et Chr cat (eadem Thph¹ com) . . ε *διωτι* c. G al pl Bas (2, 41.) Const al

ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21 καταβάς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν Ἴδου ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; 22 αἱ δὲ εἶπαν Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. 23 εἰσκαλεσάμενος ὃν αὐτούς ἐξένισεν.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστάς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰοππῆς συνῆλθον αὐτῷ. 24 τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συνκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. 25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκίνησεν. 26 ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν λέγων Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός

21. κατ. δε. DE syr τότε κατ. | πετρ: c. ABCH lo^{ti} al longe pl Thph¹ cat .. DEG al⁷ Chr Thph² ο πετρ. | τοὺς ἀνδρας (G* arm αὐτοὺς) c. AB(C) DEG lo^{ti} al plus⁵⁰ vv longe pl Chr Thph² .. 5 (= Gb Sz) add τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπο (al mu Thph¹ ἵπτο) του (H om) κορνήλιου πρὸς αὐτον c. H al mu sl⁵⁻⁷ Thph¹ Oec cat (sed hi test ipsi vario modo diff) | τις η (B om η) .. D syr praem τι θείεται η (syrP om η)
22. εἶπαν c. ABCE lo^{ti} .. 5 εἶπον c. D (D add πρὸς αὐτον item sah syr αὐτω) GH al pler | δε^r κορν. τις, item syr | D υφ ολου
23. εἰσκαλ. ονν (al pauc vv εἰσχ. vel ut syrP και εἰσχ. vel ut cop εἰσχ. δε) .. E τότε προσκαλ. (e introducens); D 40. τότε εἰσαγαγον (d ingressus), item introducens igitur (et intr. syr) vg syr. Praeterea D 40. sah add ο πετρος, syr Simon | D 40. ἐξεν. αἱ τ. | ἀναστας c. ABCD lo^{ti} al mu vg cop sah syr aeth^{utr} .. 5 (= Gb Sz) ο πετρος c. GH al mu arP Thph¹ .. E al pl syrP ar^o al Chr Thph² cat ἀναστ. ο πετρ. | των ἀπο .. D al aliq om των | ιοππῆς c. ABCDEGH al pl Chr Oec Thph¹ cat .. 5 (= Gb Sz) praem της c. min mu Thph² | D σινηλθον
24. τη δε (Gb'') c. ABCD (d quoque i. e. τε) E lo^{ti} al vg cop sah syr^{utr} Thph¹ .. 5 και τη c. GH al pl aeth^{utr} al (Chr¹, ¹ om αὐτω. τη δε επ. εισ.) Thph² cat | εἰσηλθεν c. BD lo^{ti} al aeth syrP Thph¹ .. 5 -θον c. A(C-θαν)EGH al pl vv pl (Chr¹) | D al om την | ACDE καισαριαν | D ην προσδεχομενος αὐτ. και σινκαλ. (σινκ. c. BCDE; 5 Ln 49. σινκ. c. AGH etc) τοὺς συγγενεῖς | αὐτου .. lo^{ti} om | φίλους .. D syrP mg add περιμεμεινεν
25. του c. ABCEG lo^{ti} al longe pl Chr Bas Thph¹⁻² .. 5 (= Gb Sz) om c. H al mu Oec cat | ποδας .. al mu vv pl Thph² add αὐτου | D syrP mg hunc versum sic habent: προσεγγίζοντας δε του πετρου εις την καισαριαν προδραμων εις τον δουλον διασαφισεν παραγαγονεναι αὐτον. ο δε κορνήλιος εκπηδῆσας και συναντησας αὐτω πεσων πρὸς τοὺς ποδας προσεκίνησεν αὐτον (D** -τω)

εἶμι. 27 καὶ συνομιλῶν αὐτῶ εἰσῆλθεν, καὶ εὗρίσκει συνελθυπότας πολλούς, 28 ἔφη τε πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καί μοι ἔδειξεν ὁ θεὸς μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· 29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς· πονθήνομαι οὖν, τίني λόγῳ μετεπέμψασθέ με; 30 καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἡμῖν νηστεύον καὶ τὴν ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ 31 καὶ φησὶν Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσῖναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32 πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσεῶς παρὰ θάλασσαν, ὃς παραγερόμενος λαλήσει σοι. 33 ἔξαντῆς οὖν ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ τε καλῶς

10, 3ss.

11, 13.

26. ηγειρ. αυτ. c. ABCDE lo^{ti} al plus²⁰ (vv omn) Chr Thph² cat .. ε αυτ. ηγειρ. c. GH al pl Thph¹ | αναστηθι .. d τι ποιεις, item syrP addito αναστηθι | καγω αυτ. (d sah om αυτ.) c. AGH al pl Marc^{mon} Thph¹ .. b lo^{ti} cat και εγω αυτ., c Thdrt κ. αυτ. εγ., E al vv Chr και γαρ εγω, al mu κ. γ. εγ. αυτ., Thph² κ. γ. α. ε. (cf Lc 7, 8.) | εμι .. d* (et. d) ε cop aeth^{utr} add ως και (e om) συ
27. κ. συνομ. usq ευρισκει .. d* d και εισελθων τε και ευρειν
28. επιστασθε (d* εριστ.) .. d Aug¹ praem βελτιον | d* αθεμιστον | αλλοφυλω .. dgr 12.lect sah syr praem ανδρι | καμοι c. ABCDE al .. ε και εμοι c. GH al pl (lo^{ti} cat και μοι) Chr al | εδειξ. ο θε. c. AE al vg (aeth^{utr} arP) .. ε (Ln) ο θε. εδ. (d επεδειξ.) c. BCDGH lo^{ti} al pl cop sah al Chr al
29. b*d lo^{ti} αναντιρητως (item 19, 36. b* sed solus αναντιρητων) | μεταπεμφθ. (c -πεμφθ., item 13, 4. lo^{ti} εκπεμφθ.) .. DE al add υφ υμων | E τινι τω λογω
30. τεταρτης .. d* της τριτης (d nusteriana) | ταυτης της .. d της αρι | νηστειων και (dgr* pro και habet τε post ενατ., **om τε) c. A**DEH al longe pl Bedgr (item eddl^{at} ap Bed) sah syr^{utr} arP sl Chr^{xt} Thph¹⁻², item G ηστ. omissis και την usq μου .. Ln om c. A*BC lo^{ti} al³ vg (item eddl^{at} ap Bed) cop aeth arm ar^e Chr^{comm} (vdtr): cf v. 3. | ενατην (ε εννατ. c. min mu) c. ABCD lo^{ti} al⁴ (E Bedgr και προσειχ. απο εκτης ωρας ειως ενατης) .. ε (Gb⁰⁰) add ωραν c. H al pler vg etc Chr al
31. και φησιν : his acc. lo^{ti} alii que haud dubie pl, non και φησιν | E al d vg etc η προσειχ. σου
32. εις ιοππην .. E add ανδρας (item arm^{ven}) | εν οικ. σι. (al arm add τινος) βυρσ. .. c al παρα τινι σιμωνι βυρσει | ος παρ. λαλ. σοι c. CDEGH Bedgr al longe pl vv pl (sah add ρηματα εν οις σωθηση) Chr Thph cat .. Gb⁰ Ln om c. AB lo^{ti} al⁷ vg cop aeth^{ro} :: cf v. 6.
33. προς σε .. d syrP c.* add παρακαλων ελθειν (d** d add σε) προς ημας | συ τε (A γε) .. d e cop sah συ δε

ἐποίησας παραγερόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
 πάρεσμεν ἀκούσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ἀπὸ τοῦ κυρίου.

- 34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας καταλαμ-
 Ru 2, 11. βάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ Θεός, 35 ἀλλ' ἐν παντὶ
 ἔδνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς
 αὐτῷ ἔστιν, 36 τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγε-
 λιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστιν πάντων κύριος.
 Mt 4, 17. 37 ὑμεῖς οἴδατε τὸ γερόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρχά-
 Lc 23, 5. μενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης,
 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς πνεύματι
 ἀγίῃ καὶ δυνάμει, ὃς διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς

33. παραγερομενος (lo^h -γαμενος) . . D εν ταχε παραγεν. | D⁸⁷* νιν ιδου παντ. | ενωπ. τ. θεου (al³ κυριου) . . Gb' ενωπ. σου c. D* d vg syr sah aeth^{utr} arm Bed (non Bed^{gr} Chr : οὐκ εἶπεν ἐνώπιον ἀνθρώπου ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Eadem Thph¹ et cat) | παρεσμεν (Thph¹ txt et comm παρεστηκαμ.) . . om D* sah | D* d syr ακουσαι βουλομενοι (d volumus, D⁸⁷* om) et D add παρα σου | D al² sah om παντα (Δ post σοι pon) | απο c. ACD . . E παρα . . ε υπο c. BGH al ut vdr omn Chr al | του κυριου c. ABCE al⁷ vg cop syrP arm cat . . ε (49.) του (lo^h om) θεου c. DGH lo^h al pl syr sah al Chr al

34. το στομα (D am cop aeth^{utr} pon ante πετρ.) c. BDGH lo^h al ut vdr fere omn am fu al Chr . . ACE al vn pl Thph cat add αυτου | προσωπολημπτ. c. ABCE . . ε -ληπτης c. GH al ut vdr omn

35. Α αλλα | εστιν (sic Thdrt Chr Cyr^{hr} al) . . A Const (sed ed¹ et eod¹ εστιν) εσται

36. c (cf c in append) D⁸⁷ 137. tol syr syrP c.* sah τον γαρ λογ. | ον c. c(cf c in app)DEGH al fere omn syr^{utr} al Chr^{txt} etcomm Cyr^{hr} Thph¹⁻² cat . . Ln om c. AB lo^h vg cop sah aeth^{utr} Ath (m verbum enim suum misit)

36 sqq. Editores interpungendo differunt. Ln ἐστιν.⁸⁶ τὸν -- ἢ ᾠ. οὗτος -- αὐτοῦ⁸⁹ (καὶ - ἱερουσαλήμ), -ξύλου.

37. B om υμεις, item aeth^{ro} | E γεναμενον, C γεγονος | D om ρημα † ἀρξαμενον c. BG lo^h al ut vdr longe pl Ath Chr (text et² comm) Thdrt Thph cat . . ACDEH al⁴ -μενος (ita Ln ed. min. ut debeat; ed. mai. reiecit in mg). Latini incipiens e vg Ir^{int} Hil Amb Faustin, cum coepisset d. Praeterea AD e vg Ath Ir^{int} (non Chr Thdrt al Hil al) add γαρ, Ln [γ.] | D⁸⁷ ιωανης

38. ναζαρεθ (Gb') c. BCDE al pm vg cop sah al Chr al . . ε -ρετ c. AGH lo^h al ut vdr pl Thph¹⁻² cat | ως εχρ. αυτ. (Ath Chr Bas^{2,594} Thdrt Cosm al Ir^{int} al m) . . D syr^{utr} al Bas² (ex cdd omn) cat Faustin on εχρισεν | αυτου . . D* d ete (sed non cat) om | πν. (EG al praem εν) αγ. . . D αγω πνευμ. | ος (Chr Thdrt Cosm al mn) . . D tol sah syr Ir^{int} (ipse) Faustin ουτος, 12.lect Thph² ως | D καταδιναστευθεντας | E⁸⁷ υπο τ. σατανα

καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ,
 39 καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν ^{2, 32.}
 Ἰουδαίων καὶ Ἱερουσαλὴμ, ὧν καὶ ἀνεΐλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. ^{3, 15.}
 40 τούτων ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ ^{5, 30.}
 γενέσθαι, 41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκειμενο- ^{1, c 24, 43.}
 ταγημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίουεν ^{1o 21, 18.}
 αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 42 καὶ παρήγγειλεν
 ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισ-
 μένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτῆς ζώντων καὶ νεκρῶν. 43 τούτῳ πάντες ^{17, 31.}
 οἱ προσῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόμα- ^{3, 24.}
 τος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

44 Ἐτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. 45 καὶ
 ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι
 καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχεται· 46 ἤκουον
 γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. τότε ^{2, 4.}
^{8, 36.}

39. ημεεις (ADST νμ.) c. ABCDE lo^{ti} al mu syrutr aethutr Chr cat Irint (ex cdd³) .. ζ (= Gb Sz) add εσμεν c. GH al pl vg al mu Cosm al (al vv post μαρτ.) | παντων (Thph² τουτου και παντ.).. d αυτου | ιερουσαλημ c. BD lo^{ti} al vg (et. fu demid al, non am) al mu .. ζ εν ιερ. (Ln [ε.] ιερ.) c. ACEGH al pl cop sah al cat Chr Cosm al Irint | ον και c. ABCD EGH al longe pl am demid tol syrP al cat Chr al .. ζ (= Gb Sz) om και c. min mu vg (et. fu) cop al Cosm Irint | ανεϊλαν c. ABCDE lo^{ti} al .. ζ -λον c. GH al pl cat al
40. τη (C al vv aliq εν τη) τη. ημ... D* d μετα την τριτην ημεραν | αυτου .. D* 45. d αυτω | ADE ενφανη
41. c (syr sah al) ημιν υπο τ. θ. | σινεφαγ... c syr add αυτω (138. vv aliq αυτω sq huc transpon) | σινεπ. αυτω... d syrP c.* add και σιναν-εστραφημεν (D* σινεστρ. d conversi) | νεκρων .. DE vv mu Cassiod Vig al (non Chr Cosm Oec Thph Irint etc) add ημερας μ̄ (D) vel δι ημερων τεσσαρακοντα (ε)
42. παρηγγ... d εντελειατο | GH lo^{ti} (al pl) κηρύξαι | αυτος c. AH lo^{ti} al longe pl d e vg aethutr al Chr Cosm Oec Thph¹⁻² cat Irint .. Gb' Ln ουτος c. BCDEG al⁹ syrutr cop sah al
43. τουτω .. GH τοιτου, al τουτο
44. επεπεσεν c. BEGH lo^{ti} al longe pl Chr al .. AD al aliq cat επεσεν (Ln -σε ut Δ)
45. οσοι c. ADST EGH al ut vdtr omn Chr al Rebapt al .. Ln οι c. B vg d al pm Vig al | σινηλθαν c. B .. ζ (Ln 49.) -λθον c. rell ut vdtr | του αγ. πν. c. AEGH lo^{ti} al fere omn Chr al .. Ln του πν. του αγ. c. BD** (* του πν. αγ.) 40. (vv fere omn)
46. τοτε απειριθη .. D ειπεν δε, syr και ειπ.

- ἀπεκρίθη Πέτρος 47 Μήτι τὸ ὕδωρ δύναται κολῦσαι τις τοῦ μὴ
 2. 4. βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον ὡς καὶ
 ἡμεῖς; 48 προσέταξέν τε αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου βαπτισ-
 θῆναι. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

XI.

1 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν
 Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 2 ὅτε δὲ
 ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
 10, 25. τομῆς 3 λέγοντες ὅτι εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας;

46. πειτρος c. AB lo^{ll} al aliq Chr cat .. 5 (49.) ο πετρ. c. DEGH al longe
 pl Thph¹⁻². Oec | γλωσσας .. d (D* latet) praetaricatis linguis, sah alius
 linguis, syr linguis linguis

47. διν. κωλ. τις c. AB lo^{ll} 100. al, item sed τις ante κωλ. E (sed E* om
 κωλ.) 40. al cat et Eriph^{cat} .. 5 (49.) κωλ. διν. τις c. D**GH al longe
 pl Chr al, D* κωλ. τ. διν. (vg d Ir^{int} Rebapt aquam quis [d Ir Reb
 aliquid ag.] prohibere potest. Var al) | ως c. AB lo^{ll} 40. al pm Chr^{com}
 Eriph¹¹². cat .. D ωσπερ, 5 (49.) καθως c. EGH al pl Chr^{xt} al (: : ple-
 nioiorem formam maluerunt ut simili loco 7, 51.)

48. τε c. AGH al longe pl vg al (D syr tote ante προσετ.) Chr Oec
 Thph¹⁻². Rebapt .. BE lo^{ll} al aliq cop sah syrP al cat δε | αυτοις .. A al
 αυτοις | του κυριου c. GH al pl arr, item addito ω al mu Thph¹ et
 addito ω χυ d al vg (et. fu al) .. Gb' Ln ω χυ c. ABE al pm am cop
 sah al Cyr^{hr} Chr al Rebapt | βαπτισθ. h. l. c. AB lo^{ll} 40. al am demid
 Cyr^{hr} .. 5 (49.) ante εν τω c. DEGH al pler vv pler Chr al Rebapt |
 ηρωτησαν .. D παρεκαλεσαν | επιμεναι (D* διαμ.) .. D vv mu praem
 προς αυτοις

XI. 1. D Ακουστον δε εγενετο (similiter syr Et auditum fuit ab etc)
 τοις αποστ. κ. τοις αδ. τοις (D* οι) εν τη ιουδαια | E* εδεξατο

2. οτε δε c. ABE lo^{ll} al mu vg cop sah al cat Hier Cassiod .. 5 και οτε c.
 GH al pl syr^{utr} aethutr al Chr al | ιερουσαλημ c. AB lo^{ll} al .. 5 ιερο-
 σολιμα c. (D)EGH al pler Chr al | D versum sic habet: ο μεν οιν
 πετρ. δια ικανου χρονου ηθελησαι (** -σεν) πορευθηναι εις ιεροσο-
 λιμα' και προσφωνησας τοις αδελφους και επιστηριξας αυτοις πολιν
 λογον ποιουμενος δια των χωρων διδασκων αυτοις' ος (d quia) και
 κατηγγιεν αυτοις και απηγγιλεν αυτοις την χαριν του θεου' οι δε
 εκ περιτομης αδελφοι διεκρινοντο προς αυτον. Similiter syrP c.* inter
 v. 1. et 2. haec habet: Et benedicabant deo. Ipse quidem igitur Petrus
 per tempus non modicum volebat abire Hierosolyman et loqui fratribus:
 et quum confirmasset, profectus est (c. ob. adduntur et docuit eos).

3. εισηλθ. h. l. c. ABD lo^{ll} al⁸ vg cop sah aethutr arm arP Thph². cat
 .. 5 post εχοντας c. EGH al pl syr^{utr} Chr Thph¹ | BG lo^{ll} al mu syr^{utr}
 (aliter syrP m⁸) cat εισηλθεν εν συνεφαιεν | D* σιν αυτοις

καὶ συνίφαγες αὐτοῖς. 4 ἀρξάμενος δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς
καθεξῆς λέγων 5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόσπη προσενηχόμενος, καὶ ^{10, 9} αἶ-
εῖδον ἐν ἰκαστάσει ὄραμα, καταβαῖνον σκευός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην
τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ·
6 εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ
θηρία καὶ τὰ ἐρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 7 ἤκουσα δὲ καὶ
φωνῆς λεγούσης μοι Ἀναστάς Πέτρε θύσον καὶ φάγε. 8 εἶπον δέ
Μιδαμῶς, κύριε, ὅτι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ
στόμα μου. 9 ἀπεκρίθη δὲ φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Ἄ ὁ
θεὸς ἐκαθέρισεν σὺ μὴ κοῖνον. 10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς, καὶ
ἀνεσπίασθη πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 καὶ ἰδοὺ ἐξαντῆς
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεσταλμένοι
ἀπὸ Καισαρείας πρὸς μέ. 12 εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμά μοι συνελθεῖν ^{10, 20}
αὐτοῖς. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθον

4. πετρ. c. ABDE lo^{ti} 40. al Chr cat. . . 5 (49.) ο πετρ. c. GH al pler Thph Oec | D8^r tra κατεξῆς (** καθ.), H⁴ 4.* cop om (al Thph² post λεγ.)
5. D cop εν ιοπη. πολεις | H ιδον, item v. sq. | D8^r* om εν sec | καταβ. (lo^{ti} post τ) .. A lo^{ti} -βαιων | D Epiph¹¹². τετρασιν, cf ad 10, 11. | αχρι c. AB*G .. 5 (Ln ex err.) αχρισ c. B*⁴EH al pler .. D al εως
6. της γης .. al⁶ om, al aliq vv pauc post θηρ. vel post ερπ. pon | D* om τα pr et tert, item D quart
7. ηκ. δε και c. ABE lo^{ti} al mu vg cop sah .. D al syr aeth^{utr} arr και ηκ., Thph² ηκ. τε .. 5 ηκ. δε c. GH al pl syrP Chr Thph¹ Oec | D 12. lect φωνην λεγουσαν | D8^r* αγαστα, item (vide ad 9, 11. 10, 13 et 20.) vv aliq
8. D επα | κοινον c. ABDE lo^{ti} al mu vg etc Chr Epiph¹¹². et 147. al .. 5 (= Gb Sz) praem παν c. GH al pl Thph¹⁻²
9. D εγενετο (** et d add δε) φωνη εκ του ουρ. προς με | απεκρ. δε c. AB lo^{ti} al³ vg cop sah arm cat. . . 5 add μοι c. EGH al pl syr^{utr} aeth^{utr} al Chr Epiph¹¹² al | φωνη (Thph² post ουρ. pon) εκ δευτ. (D 4. ar⁶ om, 2. δευτερα) .. BE al syrP Chr Epiph cat εκ δ. φω. | εκαθερισεν (H al εκαθαμρ.) c. AGH lo^{ti} * al mu (cf ad 10, 15.) .. 5 (Ln 49.) εκαθαρισ. c. BDE al pl (al Thph¹ εκαθηρει s. εκαθαμρ)
10. ανεσπ. παλιν c. ABD lo^{ti} al⁶ vg cop aeth^{utr} arm cat. . . 5 παλ. αν. c. EGH al longe pl syrP al (sah ante εγεν., syr om) Chr al
11. τρεις .. Epiph¹¹². δυο | ημην c. EGH al fere omn vv omn Chr cat al .. Ln ημεν c. ABD (d ερανε) 40. | λε καισαριας, D -ραιας
12. το πν. μοι c. ABD lo^{ti} vg cop sah .. 5 μοι το πν. c. EGH al pler syr^{utr} al Chr al | αυτοις c. D syrP .. 5 (Gb⁶) add μηδεν διακρινομενον (33. 46. -νος sed 46. antea σινελθε) c. GH al pl Chr al; item Ln μηδεν διακρι- ναντα c. AB lo^{ti} al (Thph² μη διακριναντι, item E al cat -νοντα :: cf 10, 20. | δε (syr al τε) .. D al om

- εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. 13 ἀπήγγειλὲν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν
 10, 5. 32. ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ Ἀπόστει-
 λον εἰς Ἰόππην καὶ μεταπέμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον,
 14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός
 10, 44. σου. 15 ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ
 1, 5. ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἁρχῇ. 16 ἐμνήσθη δὲ
 τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς
 δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 εἰ οὖν τὴν ἴσῃν δωρεάν
 ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον
 Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἡμῖν δυνατὸς κωλύσαι τὸν θεόν; 18
 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσύχασαν, καὶ ἐδοξάζον τὸν θεὸν λέγοντες
 Ἄραγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.
 8, 1. 4. 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης
 ἐπὶ Στεφάνῳ, διήλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κέπρου καὶ Ἀντιοχείας, μη-
 δενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίους. 20 ἦσαν δὲ τινες ἐξ

13. B anghgyl. | τε c. EGH al longe pl syr aeth^{utr} (sah om) al Thph¹
 Oec .. Ln δε c. ABD lo^u al plus¹⁰ vg cop syrP arr (arm) cat Chr Thph²
 | AH ιδεν | D om τον pr | αυτω c. DEGH al fere omn vn pler Chr al ..
 Ln om c. AB lo^u cop | αποστειλον .. B πεμψον | ιοππην c. ABD lo^u
 al fere⁸⁰ vn pler cat .. ε (= Gb Sz) add ανδρας c. EGH al pm syrP arP
 Chr al :: ex 10, 5.

14. λαλησει .. A -ση | σωθηση .. E al -σει

15. λαλειν .. D aeth^{utr} add αυτοις | D al επεισεν | D* επ αυτοις | D ως
 16. A εμνησθημιν | κυριου c. GH al pl Chr Thph² Oec .. Gb Sz Ln του
 κυρ. c. ABDE lo^u al mu Thph¹ cat

17. D Aug Rebapt (non Chr Thph¹⁻² Amb Did^{int} al) om ο θεος | δε c.
 EGH al pl sah syrP Thph¹ .. Gb^o Ln om c. ABD al pm (lo^u om δε τις)
 vn pl cat Did Chr al Did^{int} Aug al | δυνατος (Thph¹ com δυναμενος)
 .. om 34. al¹ cop | D (al³ syrP Aug) add in f. του μη δυναι αυτοις
 πνευμα αγιον πιστευσασιν επ αυτω (al² Aug om πι. ε. αυτ., syrP πι.
 επι τον κυρ. π̄ν χ̄ν. Similiter et. bohem)

18. εδοξασον c. AEGH al longe pl Thph¹ cat .. Ln εδοξασαν c. BD** (*
 εδοξαν) lo^u al⁶ vg cop sah syr^{utr} aeth^{utr} Chr Thph² | αραγε c. EGH
 al longe pl Chr al .. Ln αρα c. ABD lo^u al | D om την | εδ. εις ζω. c.
 EGH al ut vdr longe pl vn pl Chr al .. Ln εις ζ. εδ. c. ABD lo^u 40.
 180. am fu tol demid cat

19. επι στεφανω c. BGH lo^u al cop sah syr^{utr} al cat Chr Thph² Oec ..
 Gb'' Ln επι στεφανου c. AE al² (d e vg sub Stephano) Thph¹, D απο
 του (** om) στεφανου | AE αντιοχιας (ita passim) | D τ. λογ. λαλουντ.
 | D vg μονοις

20. ελθοντες c. ABDEG lo^u al plus⁹⁰ cop sah syrP al Chr cat .. ε (= Gb
 Sz) εισελθ. c. H al pl vg syr arP Thph¹⁻² | ελαουν c. DEGH al pler

αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ἰλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν.
 21 καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν, πολὺς τε ἀριθμὸς ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. 22 Ἡκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὅσα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβην διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας· 23 ὃς παραγεγόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ κυρίῳ, 24 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως, καὶ προστετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. 25 ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ ἐνδράν ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. 26 ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἑνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίζουσαι τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

- (40. add καὶ συνεζητοῖν) fu (al) cop sah al mu cat Chr al .. Ln add καὶ c. AB lo^{ti} al⁴ vg (et. am demid) | ἑλληνας c. AD* (vg al pler inter ἑλληνας et -ριστας non vdr distinguere; cf 6, 1. et alibi) Eus Chr comm² Oeccomm Thph³. Cassiod (gentiles) .. ζ (= Gb Sz) ἑλληριστας c. BD**EGH al ut vdr omn cat Chr^{txt} Oec^{txt} Thph^{txt} | ηρισον .. D al arP (om τ. κυρ.) aethPP add χριστον
21. καὶ ἦν .. D^{ET} ἦν δὲ | ὁ c. AB lo^{ti} al cat . ζ om c. DEGH al pler Chr al | κυριον .. E aliq add ᾧ
22. τῆς ἐν .. BE al fere¹⁰ Chr τῆς οὐσης ἐν | ιερουσαλημ c. ABD lo^{ti} al⁶ cat .. ζ ιεροσολιμοις c. EGH al pl Chr al | E Chr τα περι αυτων | διελθειν c. DEGH al ut vdr fere omn syrP arP sah (ελθειν) cat Chr al .. Ln om c. AB lo^{ti} vv pm | D* εως της αντιοχ.
23. D^{ET} ος καὶ παραγ. | τὴν χαρ. του c. DEGH al ut vdr omn Chr al .. Ln τὴν χαρ. τὴν του c. AB | τῷ κυρίῳ .. B 40. vg (in domino; item e; d a [i. e. ad] dominum) cop sah al praem εν
24. B* om τῷ κυρίῳ
25. εἰς ταρσον c. AB(D) al⁴ am* fu demid al syr cop sah arm (syrP m^g) .. ζ (Gb⁰⁰) add ο βαρναβας c. EGH lo^{ti} al pler vg^{ed} am** syrP al Chr al | αναζητησαι .. B* αναστησαι | ευρων c. ABE lo^{ti} al pm Chr Chron cat .. ζ (Gb⁰) add αυτον c. GH al pl vv pler (syrP c. ob.) Thph¹⁻² | ηγαγεν c. AB lo^{ti} al plus⁸⁰ vv mu Chron Thph¹. cat .. ζ (Gb⁰) add αυτον c. EGH al pl cop sah Chr Thph² | D syrP m^g versum sic habent: ακουσας δε οτι σαυλος εστιν εἰς ταρσον (D* d θαρσ.) ἐξῆλθεν αναζητων αυτον· καὶ ὡς συντιχων (d et cum invenissent depraeabantur, syr P m^g qui cum collocutus esset cum eo etc) παρεκαλεσιν αυτον (D* d om) ἐλθειν εἰς αντιοχειαν
26. αυτοις c. ABE lo^{ti} 40. al⁵ cat .. ζ αυτοις c. GH al lōnge pl Did Chr al .. 4.* (vv) om | καὶ pr c. AB d syrP Ath Vig (factum est autem et in-tegro anno eos convenire in ecclesia etc; d contigit vero eis annum totum

- 27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων
 21, 10. προφήται εἰς Ἀντιόχειαν· 28 ἀγυστάς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι
 Ἄγαβος ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν ἐσε-
 σθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην· ἣτις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίῳ. 29
 τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις, ὤρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς
 διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· 30 ὁ
 12, 25. Βαρνάβη καὶ Σαῦλον.

XII.

1 Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς
 τὰς χεῖρας κακῶσαι τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. 2 ἀνείλεν δὲ
 Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρῃ. 3 ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν

*commiscere ecclesiam. Contra vglibere et annum totum conversati sunt in
 eccl., item syr ar⁹) . . 5 om c. EGH al ut vdr om v v pl Chr Did al |
 E sah Chr om olon | GH al pl Thph¹ om en pr | πρῶτον (et. Cyr^{hr}
 al mu) . . BD** al πρῶτως, al πρῶτους | Δ εἰς αντιοχείαν | lo^{ti} χρησ-
 τianoys | D8^r sic versum habet: οἰτινες παραγενομενοι ενιαντον ολον
 συνεχυθησαν οχλον ικανον· και τοτε πρῶτον εχρηματισεν (-σαν?) εν
 αντ. οι μαθ. χριστιανοι. Post commisc. eccles. d pergitt: et tunc pri-
 mum nuncupati sunt in antiochiam discipulos christianos. D** non satis
 liquet. Pergitt syrP ms (post cum eo, rogabat eum venire Antioch.) sic:
 quum venissent autem, annum integrum congregati sunt.*

27. ταύταις (et. Eust al mu) . . β αυταις
 28. αναστ. δε εις . . D Aug ην δε πολλη αγαλλιασις· συνειστραμμενων (d
 revertentibus, Aug congregatis) δε ημων εφη εις (Aug pro εφη εις surgens
 unius) | εσημανεν c. A(D8^r σημειων)EGH al ut vdr om v v pl cat Chr
 al . . Ln εσημανεν c. B d (αὐ - - significabat) vg Chron Aug | μεγαλην
 (Gb'') c. ABD** lo^{ti} al⁴ Epiph⁴⁰⁰. Euthal . . 5 μεγαν c. D*EGH al pler
 cat Chr Chron al | ητις (Gb'') c. ABDE lo^{ti} al⁷ Epiph Euthal Chron . .
 5 οστις c. GH al longe pl cat Chr al | και c. EGH al ut vdr longe pl
 syr arP (cop hoc autem) cat Chr al . . Gb^o Ln om c. ABD lo^{ti} al⁶ v v pm
 Epiph Chron | 5 (= Gb Sz) add in f. καισαρος (c. EGH al pler syr^{utr}
 al cat Chr Epiph Cassiod al) contra ABD lo^{ti} al vg cop sah aeth^{utr}
 arm Chron
 29. ευπορειτο c. ABD (οι δε μαθηται καθως ευπορουντο) EH al mu
 Thph¹ cat . . 5 ηυπορ. c. G lo^{ti} al pl Chr al | A al ωρισεν
 30. δ . . G οἰ | B 34. cop om προς
 XII. 1. D τας χ. ante ηρωδ. ο βασ. (lo^{ti} ο βα. ηρ.) | D syrP c.* add in f.
 εν τη ιουδαια
 2. D syr aeth^{utr} arP και ανειλεν, al Thph¹ αν. δε και | D8^r ιωαννου ut
 solet | μαχαιρη c. AD** lo^{ti} . . 5 (Ln 49.) -ρα c. (B? cf Mt 26, 52. Lc
 22, 49.) D*EGH al longe pler
 3. ιδ. δε (Gb') c. ABE lo^{ti} al mu vg lux cop sah Chr^{comm} cat . . 5 και

ἔστιν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον, ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων, 4 ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. 5 ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν περὶ αὐτοῦ. 6 ὅτε δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν αὐτὸν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μετὰ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσεσιν δυοῖν, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. 7 καὶ ἰδὼν ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρον ἤγειρεν αὐτὸν λέγων Ἀνάστυ ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. 8 εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν Ζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησεν δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολού-

ιδ. c. DEH al pl vñ pm Chr^{ixt} al Lcif | ιουδαιοις .. D add η επιχειρησεις αυτου επι τους πιστους | E al του συλλ. (DE συνλ.) | αι (Gb Sz) c. A(B?)DE loⁱⁱ al⁴⁰ fere cat Chr (alibi ην δε ημερα τ. α.) Thph¹⁻² .. 5 (49.) om c. (B e sil.) GH al pm Oec

4. ον και .. D cop τουτον | E^Γ εν φυλακη | A παραδιδοις, e vg tradens | αυτον pr .. D vg (non am) om, et. transponitur | αναγαγ. (d vg Lcif producere, e perduc.) .. A al⁶ (sy^{utr} tradere; sy^p ms producere) αγαγειν

5. εκτενης c. A**EGH loⁱⁱ al longe pler vñ pm cat et Sev^{ant} cat Chr Oec Thph¹⁻² .. Ln εκτενωσ c. A*(vdtr)B al⁵ vg (sebat sine intermissione) e (erat incessanter sebat) Lcif Cassiod (D sic: πολλη δε προσειχη ην εν εκτενεια περι αυτου [π. α. om D**] απο της εκκλ. π. τ. θ. π. αυτ.) | loⁱⁱ al mu γενομενη | B om πρ. τ. θε. | περι (Gbⁱⁱ) c. A(corr ex υπ vel επ)BD loⁱⁱ al¹¹ .. 5 υπερ (et significantius et usitatius, cf Ro 15, 30. Iac 5, 16. Col 1, 9. 1 Th 5, 25.) c. EGH al longe pl cat et Sev^{ant} cat Chr al

6. ημελλ. c. BEG loⁱⁱ al (cf 16, 27. 27, 33. Lc 7, 2. 10, 1; sed et. alibi) .. 5 Ln ημελλ. c. ADH al pl Chr al | προαγαγ. c. AB (προσαγαγ.) loⁱⁱ al mu cat .. 5 προαγειν (et. αγειν, προσαγειν leg) c. DEGH al pl Chr al | αυτον h. l. c. ABDE loⁱⁱ al mu vñ pl Chr cat .. 5 ante προαγ. c. GH al pl Thph¹⁻² Oec | D om ὁ pr | D* κοιμοιμενος | B e cop φυλ. δε | A προς τη θυρα

7. D sah sy^p c.* επιστη τω πετρω | D επελαμψεν τω | παταξας .. D sy^r ar⁶ Lcif νιξας (Lcif comprungens) | εξεπισαν c. ABDE loⁱⁱ al (et al επεπισαν?) cat .. 5 -σον c. GH al longe pl Chr al | D^Γ vñ mu Lcif αυτου pon in f.

8. τε c. AG loⁱⁱ al ut vdtr longe pl sy^r aeth^{utr} ar^p Chr Thph² Oec .. Ln δε c. BDEH al vñ mu Thph¹ cat | G πρ. αυτ. ο αγγελ. | ζωσαι (Gbⁱ) c. ABD loⁱⁱ al mu sah Bas Chr^{comm}² cat .. 5 περιζωσαι c. EGH al pl Chr^{ixt} Thph Oec | ουτως .. loⁱⁱ 12.^{lect} ουτος

Θει μοι. 9 καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ γινόμενον ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, εἶδοκε δὲ ὄραμα βλέπειν. 10 διεληθύντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθον ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν σιδηρεῶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις ἀντομάτη ἡγοίγη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. 11 καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. 12 συνιδῶν τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὓ ἦσαν ἱκανοὶ συναθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. 13 κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη, 14 καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. 15 οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν Μαίρη, ἣ δὲ διῃσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον Ὁ ἄγγελός ἐστιν αὐτοῦ.

9. ἠκολουθεῖ c. ABD lo^{ti} al⁵ fu tol arm al cat . . ε (Gb^o) add αὐτω c. EGH al pl vg (et. am al) al Chr al | G al cat *γενόμενον* | ὑπο c. ΔH al mu syrP ms Chr¹ Thph² . . ε Ln δια c. BDEG al pl vv pl cat Chr¹ Thph¹ Oec | D al vv aliq cat εδοκ. γαμ (Thph¹: ἀλλ' εδοκ.)
10. δε . . lo^{ti} om, item d (et Lcif *et cum transisset*) | D vg al Lcif *πρ. κ. δευτ. φυλακην* | ἦλθον c. AB . . ε ἦλθον c. DEGH al ut vdr omn Chr al | G syr om τῆν φε. εἰς (lo^{ti} al aliq *επι*) τ. πολ. | ἡγοίγη (BD *ἡνυγη*) c. ABD lo^{ti} al mu cat . . ε *ἡνοιχθη* c. EGH al pl Chr al | ἐξεληθόντες . . D add *κατεβησαν τοὺς ἕβασθους καὶ* | D al mu (Chr Thph¹: *diff mss*) Oec *προσηλθον* (D) vel *-θον* | *ἀπέστη* . . Δ *ἀπηλθεν*, 68. εξηλθ.
11. ἐν ἑαυτῷ (B αὐτω) *γεν.* c. ABD lo^{ti} al⁵ vg cat Lcif . . ε *γεν. ε. εαυτ.* c. EGH al longe pl Chr al | αλ. *οτι* (et. cat Thph Oec) . . DE aeth^{utr} al Chr Lcif *οτι ἀληθ.* | B al ο *κυρ.*, al ο *θτος* | ἐξείλατο c. ABDEGH lo^{ti} al mu cat . . ε (= Gb Sz) *-λετο* c. min pl Chr al | E al vg al Lcif *καὶ ἐκ πάσης* | Δ syr om *του λαου*
12. *σιν. τε* (59.* om) c. BEGH al pl vv mu Chr al . . A lo^{ti} al mu cop sah cat *σιν. δε* . . D *καὶ σιν.* | *της μαρίας* c. ABD lo^{ti} al cat . . ε om *της* c. EGH al pler Chr al | D⁸⁷ *ιωανου*
13. *αυτου* c. ABD lo^{ti} al mu vg (et. am demid) cop sah syr al Thph² . . ε (= Gb Sz) *του πετρου* c. EGH al pl vg^{edd} (ap Ln) syrP al cat Chr al | D* *εξω* (vdr, item d) *pro του πυλ.* | E al mu cop sah cat *ρωδη* (68. *ρωθη*) | D *ον. ρο. ιπακ.*
14. *ηνοιξ.* (D *ηνυξ.*) . . E syr syrP c.* add αὐτω | *τον πυλ.* . . E *την θυραν* | D* d *καὶ εσδρ. δε* | D* om *τον sec*
15. *πρ. α. εἶπαν* (c. AB lo^{ti}; ε -ον c. EGH etc), vg al *dixer. ad eam* (al *ei*) . . D^{87**} *ελεγον αυτη*, D^{87*} (vdr) Chr nil nisi *πρ. αυτην* | *ελεγον*

16 ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενον κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδαν αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. 17 κατασεισας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν τε Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19 Ἡρώδης δὲ ἐπίση- τήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὐρῶν, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας· ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν δέτριβεν. 20 ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμα- δὸν δὲ παῖσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ἤτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. 21 τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδη- γηγόρει πρὸς αὐτούς· 22 ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει Θεοῦ φωνῇ καὶ οὐκ

- c. AD (D syr ar^e add προς αυτην [ει, item cop sah] Τυχον) EGH lo^{ti} al ut vdtr fere omn Or Chr cat al . Ln επαν c. B 13. d | εστ. αυτ c. AB . . ε αυτ. εστ. c. DEGH al ut vdtr omn (vg etc) Or al
16. D om πετρ. (Gb^o) | DE^r* εξανοιξ. δε και ιδοντες α. και (D** om) εξ. | ειδαν c. AB . . ε -ον c. EGH (ιδ.) al ut vdtr omn
17. A κατασισαντος δε αυτου σιγ. | D* ινα σιωσωιν (d e vg ut tacerent) | διηγησατο (D syr syrP c.* praem εισηληθεν και) c. A lo^{ti} al⁶ vg arin . . ε (Ln) add αυτοις (4. praem) c. BDEGH al longe pl vv pl cat Chr al | A αυτον (lo^{ti} 40. etc post εξ.) ο κηρ. | τε c. ABE lo^{ti} al vg syr aeth^{utr} sah . . ε δε c. DGH al pl cop syrP al cat Chr al
18. οικ (A ουχ) ολιγ. . . D 76. Lcif om, al vv mu Cassiod μεγας
19. δε . . A aeth^{utr} arP τε | απαχθηναι (Petr^{alex} απαγγθ., cod¹ απο- κτειναι) . . D^r* cop sah syr ar^e aethPP αποκτανθηναι (pauci al va- riant) | την c. GH al longe pl Chr Thph¹⁻². Oec . . Ln om c. ABDE lo^{ti} al⁷ cat (: : at εις καισαρειαν multo usitatus nec fluct ut 8, 40. 9, 30. 18, 22. etc; contra et. 10, 24. την om D al) | A διετριψεν, vg commora- tus est, Lcif mansit
20. δε (D aeth^{utr} γαρ, al τε) c. ABD lo^{ti} al⁶ vv pm Euthal Lcif . . ε (= Gb Sz) add ο (om E al Thph¹) ηρωδης c. (E)GH al pl syrP al cat Chr al | E θυμομαχων | D οι δε ομοθυμ. (οι δε ομ. et. syrP ms) εξ αμφο- τερων των πολων (εξ α. τ. π. et. syrP c.*) παρσαν πρ. τον βασιλευα | του βασιλ. . . D αυτου, d om | A sah ητησαντο | D vg Lcif τας χωρας αυτων, al vv mu την χ. α., E al³ α. την πολιν | απο . . D 40. 105. εκ, item de e Lcif
21. B 69. 103. 105. 3.P^o (al ut vdtr) om ὁ | B lo^{ti} 40. om και (vg Lcif vestitus sedit, am vestitus est seditque), hinc Ln [x.]
22. ο δε etc : sic etiam D praemissis his: καταλλαγετωσ δε (d om) αυτου τοις τυριοις, item syrP c.* reconciliatus est iis autem | θε. φωνη (D vg syr Lcif -ναι) . GH al pm vv mu φων. θεοι

ἀνθρώπου. 23 παραχρήμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου
ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκοληκό-
βρωτος ἐξέψυξεν.

6, 7. 24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἤρξανεν καὶ ἐπληθύνετο. 25 Βαρ-
νάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες
13, 12. τὴν διακονίαν, συναρμολαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα
Μάρκον.

XIII.

1 Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προσῆται
καὶ διδάσκαλοι ὁ τε Βαρνάβας καὶ Σνμεῶν ὁ καλούμενος Νίγερ,
καὶ Λούκιος ὁ Κερνηαῖος, Μαναιήν τε Ἡρώδου τοῦ τετραρχοῦ σύν-
τροφος καὶ Σαῦλος. 2 λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ η-
στευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον Ἀφορίσατε δὴ μοι τὸν Βαρ-
νάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3 τότε
ἠστυένσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς

23. D al cat Thph² αυτ. επαταξ. | την δοξ. c. AB lo⁴ al ut vdtr pl cat
.. Gb Sz Ln (ex err.) om την c. DEGH al plus³⁰ Chr Thph¹⁻². Oec (: :
solet dici δοῖναι δοξαν τω θεω, cf Lc 17, 18. Io 9, 24. Ro 4, 20.
quorum locorum nullo lectio fluct) | D και καταβας απο του βηματος
γενομ. σκολ. ετι ζων και οντως εξεψ.

24. Θεου .. B vg arP κυριου | A ηρξανετο, D* ευξανε

25. D* απστρεψ. | εξ ιερουσ. c. A al mu cop Chr; item απο ιερ. D al
mu vg cat Chr^{ms}, item απο. (ut E) vel εξ ιερ. addito εις αντιοχειαν
E al mu. vv mu Cassiod .. BGH lo⁴ al fere³⁰ arP slant Chr^{ms} Oec
Thph¹⁻². εις ιερ., al⁹ sah sl⁸ εις (al¹ add την) αντιοχ. | συναρμολαβ
c. AB* DEH .. ζ (Ln 49.) συμπαρалаβ. c. B**G al certe pler | και ιω.
c. D**EGH lo⁴ al ut vdtr longe pl cop sah syrP al Chr Thph¹⁻². Oec..
Ln om και c. ABD* (τον ιωαννην) al⁴ vg syr al cat | A lo⁴ al mu
Thph². επικαλουμενον

XIII. 1. ησαν δε c. ABD lo⁴ al⁸ vv pl Vig .. ζ (Gb⁰) add τινες c. EGH
al pl syrP cat Chr al | ο τε .. D* vg Vig εν οις, d in quo (D**gr Vig
add ην και) | B σιμεων | D al επικαλουμενος | A sah^{edd} νειγερ .. syrP
mg aeth^{utr} ηγερ | D λουκειος (** add ο) κυρ. | D* d ηρ. και τετρ.

2. c λειτουργούντων | ειπεν .. E vg syr aeth^{utr} add αυτοις | τον c. ABC
DEGH al pl vv ut vdtr omn Ath Cyr^{hr} Bas³ Chr al .. ζ (= Gb Sz) add
τε c. min mu Thph². | σαυλον c. ABCDE lo⁴ (sed* ex parte iam ton
scripserat) al mu cat Epiph⁸⁹² (om et. τον antea) Bas¹ Cyr^{hr} Chr Dam
al (m Cyr^{hr} τ. βαρν. κ. παυλον [Cyr^{cod} 1 σαυλ.], Ath Bas² Amb Cassiod
τ. παυλ. κ. [Bas¹ add τον] βαρν., Dam παυλ. κ. βαρν.) .. ζ (Gb⁰)
praem τον c. GH al pl Thdrt Thph¹⁻². Oec

3. προσευξ. ... D add παντες | E al αυτοις τας χειρ.

ἀπέλυσαν. 4 αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν τε ἀπέπευσαν εἰς τὴν Κύπρον, 5 καὶ γεόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. 6 διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εἶρον ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, 7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀθροπιάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπέζητησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· 8 ἀντίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτως γὰρ

3. ἀπέλυσαν (om D; al² ἀπηλθον) .. E vv mu Lcif al add αυτοις
 4. αυτοι c. AB (C non liquet) lo^{ti} al⁸ vg d e syr^{utr} al cat Amb Vig al .. ε ουτοι c. E⁸FGH al pl cop (ut vdr) al? Chr al .. D 12.lect Ath oi | οιν .. lo^{ti} al fere¹⁰ om | B εκπεμψαντες | του αγ. πν. c. ABC** (* latet) D** (* τ. πν. αγ.) lo^{ti} al cat Ath .. ε τ. πν. του αγ. c. EGH al pler (vv fere omn) Chr al (sah των αγων) | κατηλθον .. A απηλθ., Ath ηλθ., D⁸ καταβαντες δε | την bis c. EGH al longe pl Oec (pr et. Eriph Thph¹⁻²; see et. Chr) .. Ln om c. ABC** (* non liquet) D lo^{ti} al Chron (pr et. Did Chr; see et. Thph¹⁻²) | AB?C**DE σελευκεια (Suid σελεύκεια πόλις, σελευκία δὲ ὄνομα κύριον) | τε .. D 64. om (al Chr κακειθεν sine τε, cat addito τε, item al addito δε) .. GH lo^{ti} al pl d sah syr^p mg Thph¹⁻² Oec δε
 5. D⁸τ γενομ. δε | D εν τη σαλαμινι, AEG lo^{ti} al εν σαλαμινη (vg Lcif Cassiod *Salaminam*, d e am fu al Lcif -mina) | G lo^{ti} al κατηγγελλον, D⁸τ al Chr¹ -γειλαν (99. -λον) | θεου .. D⁸τ syr cop Lcif κυριου | εχ. δε (om sah) και (al sl⁵ etant Lcif om) ω. (D h. l. ιωαννην) νπ. (D sah ar^p syr^p mg υπηρετιοντα αυτοις, vg in ministerio [edd ap Ln -rium]) : ita et. Eush. e. Dionalex al .. E εχοντες μεθ αυτων και ιωαννην (sic E⁸τ) εις διακονιαν
 6. D** διελθοντων δε (* διαπεμειλθ.? και περιε. δε?) αυτων, d cum *pergressi fuissent* | ὅλην c. ABCDE lo^{ti} al pm vñ pler cat Lcif al, item 137. Chr post νησον .. ε (= Gb Sz) om c. GH al pl ar^p Thph¹⁻² Oec | E ηυρον, A ειραν .. c al Thph² add εκει | ανδρα c. ABCD lo^{ti} al mu vv mu Chr Thph¹⁻², item post τινα E 36. vg sah sled Lcif .. ε om c. GH al pl (arm? sledd ?) Oec | D ονοματι καλομενον (item al cat sine καλ.) | βαριησοις c. BCE al mu sah (aethPP *barjasus*) Chr Thph² .. D* βαριησοιαν (d -suam), Lcif³ *barjesuban* .. AD**GH lo^{ti} al longe pl syr^p mg gr cat Thph¹ Oec Cassiod *βαριησοιν* .. al vg cop syr^p arm βαριησου, syr *barsuma*, vgedd Hier (addit „nonnulli corrupte bariesus legunt“) Bed *barieus* .. E Bed⁸τ demid Lcif add o μεθιερμηνειεται ελυμας (*paratus*, i. e. ετοιμας cf ad v. 8.)
 7. D συνκαλεσαμενος | D και εζητησεν, d et *quesire voluit*
 8. ελυμας .. D* ετοιμας, d *etoemas*, Lcif *etoemus*, sah *elymas*; syr *hic magus barsuma*, cuius nomen interpretatur *elymas* | μαγος .. G 34.* Lcif μαγας | D* d syr^p c.* add in f. επιδη ηδιστα ηκοιεν αυτων; item E Bed⁸τ οτι ηδεις αυτων ηκοιεν

μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέφαι τὸν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς αὐτὸν 10 εἶπεν Ὡς πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥαδιουργίας, οὐκ ἐχθρὸς πάσης δικαιοσύνης, οὐκ αὐτὸς διαστρέφων τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας; 11 καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσθι τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχοῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐξήγει χειραγωγούς. 12 τότε ἰδὼν ὁ ἀνθρώπου τὸ γεγονός ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένης ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

15, 38.

13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερουσόλυμα. 14 αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. 15 μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ

9. D πληθεὶς | ατενίσας c. ABCG lo^{ti} al⁷ vg al (cop om ατεν. ε. α.) cat Chr Leif al .. ε (Gb⁰⁰) praem και c. DEH al pl vv mu Thph Oec
10. D* d* arm Leif³ Vig Ori^{int} (non item Or) om πασης pr | D* υιος ? | D εκθρε, A εχρε | B του κυριου | D* τας ουσας (d quae sunt) ευθειας
11. D* η χειρ | κυριου c. ABCDEGH lo^{ti} al pl cat et Did^{cat} Chr Thdrt Thph¹⁻² .. ε (= Gb Sz) του κυρ. c. min mu Oec | D εως καιρου | δε c. ABEGH al fere omn sah syr^P al CHR Thph¹⁻² Oec cat .. c lo^{ti} vg cop syr aeth^{utr} arr Leif Hier τε (D και ευθεις pro πα. δε) | επεπεσεν c. CEGH al ut vdrtr longe pl cat Chr Thph² Oec .. Ln επεσεν c. ABD lo^{ti} al Thp¹ | B om επ α υ τ.
12. τοτε ιδ. .. D Leif id. δε | επιστ. (D add τω θεω, item aeth^{utr} τω κυρ. omissis reliquis) .. A syr ar^o post εκπλ. pon .. DE aeth^{utr} Leif praem εθανμασεν και | B 69. al εκπληττομ. | τ. κυριου .. c Vig τ. θεου, 63. τ. χυ, 4. των αποστ.
13. παυλον c. ABCDE lo^{ti} al⁵ Eush. e. Dionalex Chr cat .. ε (Gb⁰) praem τον c. GH al longe pl Thph¹⁻² Oec | Dgr ιωαννης | δε .. π* 42.* om (syr et ioh.) | αποχωρ. (et. Eus Dion al) .. E al αναχωρ.
14. αυτ. δε .. E παυλος δε και βαρναβας | A εγενοντο | την πισιδιαν c. ABC (tol quae est Pisiðiae : την πισιδιας) .. ε (49.) της πισιδιας (D al πεισιδ., 4. πισσιδ.) c. DEGH al ut vdrtr omn (vv hac in re vix p̄obant) Chr al (: cum οἱ Πισιδαι et Πισιδεις satis convenit adiectivum Πισιδιος) | BC lo^{ti} cop ελθοντες | Dgr τη (* την) ημετερα τω σαββατω (non correctum?)
15. τις (εἴ τις ἐστίν ex usu codd plerorumq, ut et. 25, 5. εἴ τι ἐστίν lo^{ti} atque certe pler; Ln 49. εἴ τις ἐστίν etc) c. ABCD* lo^{ti} al¹⁵ vg syr cop Cassiod .. ε (49.) om c. D**EGH al pl vv mu Chr Thph¹⁻² Oec

ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τις ἐστὶν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. 16 ἀναστάς δὲ Παῦλος καὶ κατασεύσας τῇ χειρὶ εἶπεν Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. 17 ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου^{7, 200}. ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἴγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς^{7, 36}. ἐξ αὐτῆς, 18 καὶ ὡς τεσσαρακονταετὴ χρόνον ἐτροφοφόρησεν αὐτοὺς^{7, 36}. Dt 1, 81.

15. λογ. (D add σοφίας, d et intellectus) εν υμ. c. DEG al longe pl Chr Thph¹⁻² Oec .. Ln εν (H al om) υμ. λογ. c. ABCN al mu vg etc cat | πρ. τ. λαον .. G al aliq syr^{utr} sah ar^e al c. sqq coni
16. D ο paulos | ισραηλεῖται c. ABC .. ε (Ln 49.) -λιται (DE ιστρ.) c. DEGH etc | H al Chr οι εν υμιν φοβ.
17. τουτου c. EGH al plus⁶⁰ syr^{utr} arr sl Chr Thph¹⁻² Oec Lcif .. ε (= Gb Sz) Ln add ισραηλ c. AB (sed του pro τουτου, 40. vg al om τουτ.) CD lo^{ti} al vg cop sah (om λαου τουτ.) al cat | και τον .. D δια τον | D* εν τη γη | αιγυπτω c. CDEGH al ut vdr longe pl cat Chr Thph¹⁻² Oec .. Ln -πτου c. AB lo^{ti} al (vv ut vdr omn)
18. DE vv pl (non syrP ; vg e per quadr. annor. tempus) om ως | τεσσαρακονταετη (-ετη hoc acc. lo^{ti} al ; Gb Sz Wtst -ετη, c* -ετην) χρ. c. ABC lo^{ti} .. ε (Ln) τεσσαρακονταετη χρ. c. EGH al pler .. D vv ετη μ | ετροφοφορησ. (Gb Sz) c. AC*E 24.** 68. 78.* mg 93. 100. 105. 142. d (ac si nutrix alui) item (nutrivit, ut et. e) cop sah syr^{utr} aeth^{utr} arm arr (sed arP duplici verbo utens duplicem lectionem reddidit: victores fecit eos [i. e. ετροπαιοφορ. ut cod. Holm. 53. ad Deut 1, 31.] et aluit eos) Const (nam 7, 36, ubi alluditur ad locum nostrum, non ut editum est ετροποφ. sed ετροφοφ. legendum esse apparet ex additis παντοιοις αγαθοις). Eidem lectioni favent Cyr^{glossar} et Hesych ετροφοφορησεν interpretantes εθρεψεν. Idem verbum habetur 2 Macc 7, 27. ελεησον με -την εκθρεψασαν σε - και τροφοφορησασαν, item Macar hom. 46. αναλαμβάνει και περιθαλπει και τροφοφορει εν πολλη στοργη. Maxime vero commendat Deut 1, 31. quem locum Paulus sine dubio respexit. Est ibi enim : τροφοφορησει (vel potius ετροφοφορησεν) σε κηριος ο θεος σου ως εἰ τις τροφοφορησαι ανθρωπος. (de τροφεις, non de nutrice femina cogitandum) τον υιον αυτοῦ. Fluctuat ibi quoque lectio atque Or τροποφορ. legit (vide post); sed edd longe plurimi in iisque gravissimi Vat. et Alex. τροφοφορ. tument, item Cyr (in Oseam p. 182. και ανιδρωτι κατορθων παν ὀπερ βοιλοιτο, αυτος ο τροφοφορησας κατα την ερημον. Item in Deut. p. 415. ως ο θεος εφη Δαυιδ, ετροφοφορησεν αὐτους εν τη ερημω και ἄρτον ουρανοῦ ἔδωκεν αυτοις : extrema in ps. 77, 25.), ipso confirmante contextu, quemadmodum nostro quoque loco ετροφοφορ. aptiorem sensum dat quam ετροποφ. Contra vero ε (49. Gb¹) tenent ετροφοφορησεν c. BC** DGH lo^{ti} al longe pl vg (mores eorum sustinuit) syrP mg gr cat, item (sed non illustrant comm) Chr Thph² (1* ετροφοφορ.) Oec. Confirmare putatur

- * Dt 7, 1. ἐν τῇ ἐρήμῳ, 19 καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῆ Χαναὰν κατε-
 * 1 Sam 8, 5. κληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν· 20 καὶ μετὰ ταῦτα ὡς
 10, 21. 16, 1. ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πενήκοντα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ
 τοῦ προφήτου. 21 κἀκεῖθεν ἠτήσαντο βασιλεία, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς
 ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κεῖς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἔτη τεσ-
 σεράκοντα· 22 καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυεὶδ αὐτοῖς
 * Ps 88 (87), 21. εἰς βασιλεία, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας Ἐύρον Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσ-
 σαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματα
 μου. 23 τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγα-
 γεν τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρι Ἰησοῦν, 24 προκηρῦζάντος Ἰωάννου προ-

Le 3, 3. pp.

Photius in lexico, ubi haec tantum leguntur : τροποφορεῖν. τροπώσομαι, νικήσω, ὑποτάξω. Imprimis vero commendatur auctoritate Origenis, qui sic legit Deut 1, 31. Cf contr. Cels. IV. p. 557. (ubi lectio comprobatur e nexu) item Origt (in Ezech. hom. 6, 6. „Supportavit enim mores tuos dominus deus tuus, quomodo si quis supportet homō filium suum. Igitur mores nostros supportat deus sicut passiones nostras portat filius dei;“ in Matth. hom. 20. „Morigeravit te dom. de. tuus quemadmod. si pater morigeret filium suum.“) Accedit Lcif pro Ath. 1, 5. „quomodo fovit te dom. deus tuus, sicut quis fovet homo filium suum.“ (Laudat insuper Wetst. hanc ad lectionem Targum in Cant. 2, 6.) Ad visum cf et. Rom 9, 22. Idem verbum, per rarum alibi, habetur in schol. Aristoph. (cf Suid. sub οὐ χροῆ) et Cic. ad Att. 13, 29. („in hoc τύπον μου, πρὸς θεῶν, τροποφόρησον.“)

19. B sah om και | επτα .. E bedgr post χανααν (D 34. -αμ) pon | εν γη .. H al εν τη | κατεκληρονομ. c. ABCDEGH lo^{ti} al plus⁶⁰ Chr Thph¹ Oec cat .. ζ (= Gb Sz) κατεκληροδοτησεν c. min ut vdrtr pauc Thph² | BD* lo^{ti} al² cop sah om αυτοις | αυτων .. D* syrg e.* των αλλοφυλων
20. και μ. ταυτ. (D* syrgutr ar^e aeth^{ro} om με. τα.) h. l. c. D** EGH al longe pl aethpp ar^p al (item syrgutr ar^e aeth^{ro}) Chr Thph¹⁻² Oec .. Ln (Gb') ante εδωκεν pon c. ABC lo^{ti} al⁶ vg cop arm (sah και tantum omissis μετ. ταυτ.) cat | ως .. DGR* εως (d et quasi annis etc, vg quasi post annos etc, aeth^{ro} et post annos etc) | E al sah al Chr εδωκ. αυτοις | B (item A vdrtr) lo^{ti} om τού
21. lo^{ti} βασιλειαν | ο θεος .. 4.* 34. al¹⁰ (item eddiat ap Wtst : vdrtr respici ad Rom. correctiones Luc. Brug. qui ad h. v. notat : „non est omnittendum nomen Deus.“) om (95. post σαουλ pon) | κεις c. ABCD .. ζ (49.) κεις c. EGH al ut vdrtr omn; item βενιαμειν c. ABC et (-μεϊμ) lo^{ti} .. ζ (49.) -μιν c. DE(G -μην) H etc | τεσσαρακ. c. AB⁺C .. ζ (Lu) τεσσαρακ. c. B** EGH al pler. . . D lo^{ti} μ
22. τ. (D om) δαυ. (de -νειδ, -νιδ, -βιδ cf ad Mt 1, 1.) αυτοις c. ABD cop sah .. ζ αυτ. τ. δα. c. EGH al ut vdrtr omn vv pl Chr al | E ηιρον | D 34. Or¹ τον (Or¹ om) υιον ιεσσ. | ανδρα (B om) κα. τ. καρδ. μ. ος .. E om
23. D ο θεος οιν απο τ. σπ. αυτου | ηγαγεν c. ABEGH lo^{ti} al plus⁵⁰ (11-

προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ
 Ἰσραὴλ. 25 ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν Τίνα με
 ὑπονοεῖτε εἶναι, οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ
 εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. 26 ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ
 γένους Ἀβραάμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος
 τῆς σωτηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη. 27 οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν
 Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες καὶ τὰς
 φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας
 κρίναντες ἐπλήρωσαν, 28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες
 ἤτήσαντο Πιλάτον ἀναμεθῆναι αὐτόν· 29 ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα
 τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς

Lc 3, 15.
 Jo 1, 27. pp.

Lc 23, 23.

Lc 23, 53.

lect anghag.) vg (et. am fu demid, non tol) cop aeth^{utr} arP Ath Chr
 comm Thph¹ Oec Aug .. ς (= Gb Sz) ηγειρε c. CD al mu tol sah
 syr^{utr} al Thdrt Chr^{txt} Thph² cat („ηγειρε λέγει, οὐκ ἔκτισε· τὸν γὰρ
 ὄντα ἤγειρεν, οὐ τὸν μὴ ὄντα“) | σωτ. ιησ. (i. e. *σῶα ἰν*) c. ABCD (σ.
 τον ἰω) E al mu vv pl Ath Thdrt Thph² Oec Aug (al⁹ Chr² om ιησ.) ..
 GH (*σῶιαν* sic) al plus⁴⁰ aeth^{utr} arP sl⁵⁻⁸ Chr¹ edd Thph¹ (et text et
 comm) σωτηριαν

24. dgr̄ ἰωανου | παντι τω λα. (al add του) ισρ. c. BCDE lo^{ti} al pm vv
 pl Chr^{txt} cat .. GH al fere⁴⁰ arP sl⁵⁻⁸ Chr^{com} Thph¹⁻² Oec om παντι,
 item A al longe pl arP sl⁵⁻⁸ Chr^{com} Thph¹⁻² Oec om λαω, al² sah
 om ισρ.
25. ο ω. (: ita rarius) c. BG al pler Chr Thph² .. ACDEH lo^{ti} al pauc
 Thph¹ Oec cat ἰωανν. (dgr̄* -ανης) : ita Ln 49. (: at ita plerumque)
 | τινα με c. CDEGH al fere omn vv fere omn Chr al .. Ln τι με c. AB
 lo^{ti} (τί μου) sah (ς sic: τ. μ. υ. ειναι; οινκ) | εγω .. E 68. 12. lect Bedgr̄
 tol Thph² add ο *χ̄ς* | D ἀλλά | D μεθ' ἐμε
26. και οι .. B om και | AD lo^{ti} εν ημιν | τον θεον .. E Bedgr̄ add ακου-
 σατε | Ln ημιν ο λογ. c. AD lo^{ti} al³ sah syrP mg | C al mu aeth^{utr} arm
 syrP ο λογ. ουτος (al syr^{utr} aeth^{utr} arm ar^o om ταυτης) | εξαπιστ. c.
 ABCD lo^{ti} al fere³⁰ Chr cat .. ς απεσταλη c. EGH al pl Thph¹⁻² Oec
27. CE lo^{ti} al pl vg al Chr² om εν | D* οι αρχ. αυτης (sic et. vg) αγνοη-
 σατες τας γραφας (et. E syr γραφ. pro φων.) | κριναντες .. D
 praem και
28. ευροντες .. D vg cop sah syrP c.* aeth^{utr} al add εν αυτω | ητησ. etc
 .. D* κριναντες αυτον παρεδοικαν πειλατω ινα εις αναμεθιν
29. ετελεσαν c. BC (D** -σεν, * ετελοιν) EGH etc .. A (ed. Woid.) al ut
 v^{tr} pauc ετελησαν : sic edd Elz [sed non ς nec ς^o 1624.] Wtst al |
 παντα c. ABCDEGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph¹⁻² .. ς (= Gb Sz) απαντα
 c. min aliq Oec | B vv pl (non vg syrP) | τα γεγρα. πε. αυτ. | γεγραμμ.
 (dgr̄* add εισω, d quae -- scr. sunt) .. D* d add ητοιοντο τον πειλατον
 τουτον μεν σταυρωσαι, και επιτυχοντες παλιν και. Similiter syrP mg
 (post γεγραμμ.) sic : Postquam crucifixus esset, petierunt Pilatum ut

μημεῖον. 30 ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, 31 ὃς ἀφ᾿ ἧς
 10, 40 s. ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς
 Ἱερουσαλήμ, οἵτινες νῦν εἰσὶν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. 32
 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
 γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις αὐτῶν
 * P^a 2, 7. ἡμῖν ἀναστήσας Ἰησοῦν, 33 ὡς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ γέγρα-
 Heb 1, 5. πται Υἱὸς μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34 ὅτι δὲ ἀρέ-

de ligno detraherent eum. Impetrarunt, et detrahentes eum posuerunt
 eum in sepulchro. | ξυλου .. ε syr σταυρου | D* d και εθγκαν

30. D totum versum sic habet: ον ο θε. (d add vero) ηγειριν

31. ος .. D e cop sah ουτος | D ωφθη τοις συναναβαινουσιν (** -βασιν)
 αυτω α. τ. γ. ε. ιερ. εφ ημερ. πλειονας (** πλειους) | νιν c. AC lo^{ti} al
 fere²⁰ syr cop sah aeth^{ro} ar^e cat (item και νιν arm); item αχρι νιν D
 137. vg syrP .. ε (= Gb† Sz) om c. BEGH al pl aethPP ar^e Chr al | H
 om αυτου

32. πατερας .. DE al vv mu add ημων | D al Hil γενομ. επαγγ. | αυτον
 ημιν (utrumq om cop; om ημιν sah arP Amb^{ms} Bed^{sr}) c. ε⁺⁺⁺ EGH lo^{ti}
 al ut vdr fere omn syr^{utr} al Chr Thph² Oec (item 5. lect Thph¹ αυτ.
 υμιν) .. 76. ημιν .. Ln ημων c. ABC* D vg (tol υμων) aeth^{utr} Hil (ημ. s.
 υμ.) Amb Bed | ιησουιν .. D al sah syrP c.* Amb Hil τον κυριον (137.
 syrP Hil add ημων) ιη. χριστον (om syrP) .. A** αυτον εκ νεκρων

33. ως και .. D ουτως γαρ | πρωτω ψ. c. D Orschol (in ps.² δυσιν εντε-
 χόντες ἑβραϊκοῖς ἀντιγράφοις ἐν μὲν τῷ ἐτέρῳ εὔρομεν ἀρχὴν δευτέρου
 ψαλμοῦ ταῦτα, ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ σινηήπτο τῷ πρώτῳ. καὶ ἐν ταῖς πρά-
 ξεισι τῶν ἀππ. τό Υἱὸς μου εἶ σύ κτλ. ἐλέγετο εἶναι τοῦ πρώτου ψαλ-
 μοῦ ὡς γὰρ γέγραπται, φησὶν, ἐν πρώτῳ ψα. Υἱὸς μου εἶ σύ. τὰ
 ἑλληνικὰ μέντοι ἀντίγραφα δεύτερον εἶναι τοῦτον τῶν ψα. μνηύει. καὶ
 τοῦτο δὲ οὐκ ἀγνοητέον ὅτι ἐν τῷ ἑβραϊκῷ οὐδενὶ τῶν ψα. ἀριθμὸς
 παρὰκειται πρῶτος, εἰ τύχοι, ἢ δεύτερ. ἢ τρίτ.) Georgalex. (teste
 Bengelio aliisq) item (ψα. τω πρώτῳ) Oec^{ed} Hil („plures nostrum
 ambiguos fecit apostolica auctoritas, utrum psalmum hunc cohaerentem
 primo et veluti primi extremum putent esse, an vero subiacentem
 et secundum potius nominent. Namque in actibus app. primum hunc
 haberi atque esse sub oratione b. Pauli ita docemur“) cdd^{lat} ap Bed
 („quidam cdd habent: sicut in primo psalmo scriptum est. Quod ita ex-
 ponitur, primum et secundum ps. compositos“ -). Idem testantur
 Tert (adv. Mcion. 4, 22. in primo [al. secundo] ps. Filius meus es tu etc)
 Cyp^{ms} Hier Cassiod, testanturque ps. 1. et 2. in unum coniunctos
 Iust (apol. 1, 40. affert utriusque textum non distinctum) Petilian ap
 Aug: id quod ex Hebraeorum usu fieri quum Rabbinii (vide locos ap.
 Wetst.) tum Graeci ut Eus Euth (πολλὰ τῶν ἑβραϊκῶν ἀντιγρ. σινημ-
 μένον ἔχουσι τῷ πρώτῳ ψα. τὸν δεύτερον, οὐ προσηκείμενον τοῖς ψα.
 ἀριθμοῦ παρ' αὐτοῖς) auctores sunt ipsisque antiquis libris scriptis
 probatur. .. ε (= Gb) ψ. τω δευτέρῳ c. EG al pler vv pler Chr Thph
 Amb; item posito τω δευτ. post γεγγ. ABC lo^{ti} al arm; item δευτ. ψ.

στησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, *Es 55, 5.
 οὕτως εἶρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά. 35 διότι *Ps 16, 10.
 καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει Οὐ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
 36 Δαυεὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ Act 2, 27 ἄσ.
 ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν δια-
 φθοράν. 37 ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. 38 γνω-
 στὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις
 ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, 39 καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε
 ἐν νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιο- Ro 8, 3.
 οὔται. 40 βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις
 41 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι Hab 1, 5.

- η al. Inde Ln ψ. γγγ. τω πρωτω (sine teste; sed respexit ad ABC unaque d) .. 46.* eadlat ap Erasm Hespresb ψαλμω (sine numero), similiter Cyp (ad Quirin. 1.) in ed. Erasm. (: id quod Beng. probat) | d syrP mg add in f. αιτησαι παρ εμου και δωσω σοι εθνη την κληρονομιαν σου και την κατασχουσιν σου τα περατα της γης e Ps. 2, 8.
34. οτι .. d 137. Hil οτι | ανεστ. αυτον .. E 68. syr ar^o Thph² add ο θεος | μελλοντα (al² Thph¹ μελλων) .. E al Chr add αυτον | δαυειδ, -ιδ, -βιδ : cf ad Mt 1, 1.
35. διοτι c. AB lo^{ti}* 97. 98. mg sah .. ζ 49. διο c. CEGH lo^{ti}** al pler vv pm Chr Thph Oec .. D^{EF} (d *ideoque*) syr ar^o aeth^{utr} om | εν (13. add τω) ετερω (16. -ρα) .. d ετερωσ (vg *alias*, d *alia*), cop sah in alio loco
36. d 26. vg al om μεν | προς τους .. C προς | ACD ιδεν (non item v. sq)
37. ον .. D*gr ο | ο θεος .. lo^{ti} om | h 40. al aliq om versum, item 1. lect om vv. 36 et 37.
38. εστ. υμιν .. A υμ. εστ. | δια τουτου .. E al aeth^{utr} δι αυτου .. B* al¹⁰ cat δια τουτο | αφεις (D -σεις) .. A -σιν
39. και (d syrP c.* add μετανοια) c. BC***DEG rell ut vdr om v v pler Chr al .. Ln om c. AC* am fu demid tol² aethPP | A εδυνηθητε .. D^{EF} ηδυνηθημεν | νομω c. ABCD lo^{ti} 40. al aliq cat Chr .. ζ τω νομ. c. EG al longe pl Thph¹⁻² Oec | μωσως c. BCE al mu d etc Chr etc .. ζ μωσ. c. ADG al pl etc | d syrP mg εν τουτω ουν (d *eum*) | πιστευων .. I add επ αυτω, similiter sah εις τουτον | d 137. syrP mg add in f. παρα (137. add τω) θεω
40. επελθη (al⁵ Chr^{com} -θοι, 34. ελθη) c. BD al⁵ am tol al cat .. ζ (49.) add εφ υμας c. ACEGI al longe pl v v pler Chr al (137. εις υμας idque post προφητ. pon)
41. ιδετε .. E Bed^{gr} ακουσατε | και θαυμασατε .. E al¹⁵ Bed^{gr} sled add και (om E Bed^{gr}) επιβλεψατε, eadem praem I al⁷ syrP Chr (sed¹ επιβλ.) Thph².

ἔργον ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύ-
σητε εἰάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

42 Ἐξιώντων δὲ αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον
λαλιθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. 43 λυθείσης δὲ τῆς συνα-
γωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσ-
ηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ, οἵτινες προσλαλοῦντες ἐπει-
θον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ. 44 τῷ τε ἐχομένῳ σαβ-
βάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου.
45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντ-

41. *εργαζ.* *εγω* c. ABD lo^{ti} al vg (et. am fu al) sah arm .. *εγ.* (Thph²-
ante *εργον* pon) *εργ.* c. CEGI al pler demid al Chr cat al .. h vv aliq
om *εγω* | *εργον* sec c. ABCI lo^{ti} al pm vg cop sah aeth^{ro} Thph² .. DEG
al fere⁴⁰ tol syr^{utr} aethPP arr sl Chr Cosm Thph¹. Oec cat | ὁ (Gb^u)
c. ABCDEGI lo^{ti} al⁵⁰ Chr Thph¹⁻² .. *ε* (= Sz) ὁ c. 1. al mu Cosm Oec
cat | AG al *εκδιηγεται*, D* al -*γρησεται* | D syrP c.* add in f. *και εισηγασαν*
(-σεν syrP)
42. *αυτων* c. ABCDEI lo^{ti} al fere²⁰ vv pl (syr praem εξ) Chr cat Cass ..
ε (= Gb Sz) *εκ της συναγωγης των ιουδαιων* c. min mu Thph¹. Oec,
item praemisso *αυτων* G al mu sl Thph². Libere aeth^{utr}: *Et rogarunt*
eos ut sibi nuntiant hunc sermonem in alio sabb. *Et exeuntibus iis ex*
synagoga secuti sunt (v. 43.) etc. Etiam liberius arP: *Et rogarunt eos*
quidam de synagoga Iudaeorum ut hortarentur gentes talia verba cum eis
loquendo de eo quod stabiliebat sabbatum. | *παρεκαλουν* (ε om, B al¹ [et.
Chr^{com}] *ηξιωων* post σαββ. positum) c. ABCDEI lo^{ti} al mu vv pl Chr
Thph cat Cass .. *ε* (= Gb Sz) add *τα εθνη* c. G al pl arP al Oec |
μεταξυ (d e vg al mu *sequente*) .. D εξης, 104. *ἐπιόν*, 37. add *τουτιστα*
το εσομενον, ut habet Amm^{ca} | *τα* (D* om) *ρημ.* τ. .. 4. *τον λογον* | Gb^o
ταυτα c. h al fere³⁰ Thph¹. (Gb: „totus versus e variis glossematibus
coiisse videtur“)
43. *σεβου.* .. E Bedg^r syr^{utr} al add *τον θεον* | *τω π. και τω* (DG om)
βαρν. .. syr *αυτοις*. Praeterea 137. syrP c.* add *αξιουντες (rogantes)*
βαπτισθηναι | *προσλαλ.* c. EG h al fere⁵⁰ Bedg^r vg syr sl⁵. Oec Thph¹.
.. *ε* (= Gb^{oo} Sz) Ln add *αυτοις* c. ABCDI lo^{ti} al mu vv pl Chr (sed^{com}
om *αυτους* sq) Thph². cat | *προσμεν.* c. ABCDE lo^{ti} al pm Chr Thph².
cat .. *ε* (= Gb Sz) *επιμεν.* c. G al pl Thph¹. | DE Bedg^r syrP mg add
in f. *εγενετο δε καθ ολης της πολεως διελθειν* (E Bedg^r *κατα πασαν*
πολην φημισθηναι) *τον λογον* (D add *τον θεου*)
44. *τε* c. BEg^r al pl syr^{utr} aeth^{ro} (aethPP om) Chr Thph Oec cat (G
59. Oec *τατε* pro *τω τε*) .. *ε* (= Gb Sz) Ln *δε* (Gb¹) c. ACD lo^{ti} al pm
vg cop sah al | *εχομενω* c. AC**E* 34. 40. 8.P^e al⁵ .. *ε* (= Gb Sz) *ερχο-*
μενω (Gb¹) c. BC*DE**GI lo^{ti} al pl Chr al :: cf Le 13, 33. | *πασα* .. D
ολη, e vg *univērsa*, d *tota* | *τον λογ.* τ. *κυριου* (κυρ. c. AB** lo^{ti} 34. 40.
180. al mu am fu tol al sah-cat; *ε* *θειου* c. B*CEG al pl vg^{ed} demid cop
al mu Chr al : cf vv sqq et-8, 25.) .. D *παιλου*
45. *ιδοντ. δε* (lo^{ti} om δ.) .. D *πολυν τε* (d om) *λογον ποιησαμενον περι του*

ἐλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. 46 παρησιασάμενοί τε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπαν Ἐπιδοῦντες ἡμῖν ἀναγκαῖον πρῶτον λαλῆσθηναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἴδου στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. 47 οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναι σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 48 ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· 49 διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. 50 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐ-

κυριον και ιδοντες | τους οχλ. (aeth^{ro} om) .. D (sah) το πληθος | τοις .. DE 14.* syr add λογοις τοις (v* om) | Ln om του c. AB 56. contra CDEGI al fere omn cat Chr Thph | λεγομενοις c. CDGI al pler al Chr Thph cat .. Ln λαλουμενοις c. ABE lo^{ti} al³ (: : 16, 14. λαλ. non fluct; sed nec ley. 8, 6. 27, 11. Vitabatur nostro loc. repetitum ley.) .. al² ειρημενοις | αντιλεγοντ. και c. DI al ut vdtr pl syrP arP sl Chr Thph Oec .. E 14.* εναντιομενοι (sic certe E) και .. Gb^o Ln om c. ABCG lo^{ti} al plus²⁰ vv pl cat

46. D 105. παρησιασαμενος | τε c. ABCDE^r lo^{ti} al mu aeth^{utr} (sah arP om; vg tunc) cat .. ε δε c. EGI al pl vv mu Chr al | ο βαρν. .. D 68. Thph¹ om ὁ | ειπαν c. ABD (add προς αυτοις) lo^{ti} .. ε -πον c. EGI al pler | ην .. c 177. om; D post πρωτ. pon | δε^r om αναγκ., 100. Or³ (sed¹ habet) Cyr Hier¹ om πρωτ. | επειδη (c lo^{ti} al³ Or⁴ επει) δε c. AC D^{**}EG al longe pler vv pm Or⁵ Thdrt³ Chr² Thph² Oec .. Ln om δε c. BD* lo^{ti} 180. cop sah syrP cat Thph¹ E vg Thdrt³ εαυτ. κρινετε (D* κρεινατε, d am fu al iudicatis [am deiud.]) | E στρεφ. ημεις

47. D* 47.^{ms} Cyr Thdrt εντεταλκεν, lo^{ti} al εντελλεται | δε^r 57.* om ημιν (al mu. ante εντετ. pon) | ο κυριος .. DE al Cyp add ιδου :: e LXX | D Cyp (Aug) φως (sine εις) τεθ. (δε^r** τεθ. φ.) σε | D am fu demid Aug al τοις εθνεσιν

48. D syr aeth^{utr} al και ακουοντ. τα | εδοξαζον .. D Aug εδεξαντο (: : cf 11, 1.) | τ. λο. τ. κυριου c. A(φ λογ. τ. κυφ. in rasura)CG lo^{ti} al longe pl d e vg (et. am al) sah al cat al .. BDG^rEG^r al⁹ cop Aug¹ τ. λο. τ. θεου .. 68. syr^{utr} aeth ar^e τον θεον, 34. τ. θε. και τ. λογ. τ. κ., 105. τ. λογ. | B αιωσιαν

49. διφ. δε (12.^{lect} syrP om) .. D aeth^{utr} arP και διεφ. | A al καθ ολης 50. D*G^r παρωτρυνον, lo^{ti} Oec -ωξιναν | τας ευσχημ. c. ABCD lo^{ti} al mu sah syr arm cat Cassiod .. ε (= Gb Sz) και τας ευ. c. EG al pl vv pm Chr al | DE θλιψιν (D add μεγαλην) και διωγμ. | D al om τον | βαυκαβ. c. ABCDEG lo^{ti} al mu Chr Thph² cat .. ε (Gb^{oo}) praem τον c. 1. al pl Thph¹ Oec | 40. εξεβαλαν

Le 9, 5. τοὺς ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. 51 οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι τὸν κοινοῦτον τῶν ποδῶν ἐπ' αὐτοὺς ἤλθον εἰς Ἰκόνιον, 52 οἱ τε μαθηταὶ ἐπιβροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

XIV.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺν πλῆθος. 2 οἱ δὲ ἰπειθήσαντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 ἰκανὸν μὲν ὄν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι
5, 12. σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 4 ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. 5 ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,

50. αυτων .. B om?

51. των (E al mu syrP Chr Thph² praeam απο) ποδων c. ABC lo^{ti} al mu vg syrP arm cat .. ε (Gb⁰) add αυτων c. DEG al pl vv pm Chr al | επ .. E εις | ηλθον .. D⁸⁷ κατηντησαν | E εις το Ικ.

52. τε c. AB 13. 100. al⁵ vg syr aeth^{utr} arP cat .. ε δε c. CDEG lo^{ti} al longe pl syrP cop sah al Chr al

XIV. 1. αυτους .. D⁸⁷ αυτον | ουτως .. D add προς αυτους, item E praeam, similiter syr | πιστευσαι (D -ευειν) .. E θαιμασαι (sed add και πιστευσαι post πληθ.)

2. απειθησαντες c. ABC lo^{ti} al plus¹⁶ (item vg qui increduli fuerunt [am -rant]) cat Thph² .. ε -θουντες c. EG al pl Chr al | οι δε usq επηγειραν : D syrP mg οι δε (d om) αρχισυναγωγοι των ιουδ. και οι αρχοντες της συναγωγης (syrP om τ. σ.) επηγαγον (d syrP incitaverunt) αυτοις (d syrP om) διωγμον κατα των δικαιων (syrP om κ. τ. δ.) | D syrP mg demid Cassiod in f. add ο δε κυριος εδωκεν ταχυν ειρηνην, item E Bed⁸⁷ ο δε κυρ. ειρ. εποιησεν (Rom. corrector.: Non subiciās Deus autem pacem fecit.)

3. διετριψαν (A -τριβον) .. E syr syrP c. ob. add εκει | D διατρεψαντες παρησιασασαμενοι (* -σιαμενοι) | A μαρτυρ. επι τω | διδοτε (133. -ντος) c. ABDE al fere⁵⁰ vg al pm cat Chr Oec .. ε (= Gb Sz) και διδοντε (lo^{ti} -ντος) c. CG al mu aeth^{utr} Thph^{1.2}.

4. D ην δε εσχισμενον | οι δε .. D αλλοι δε | D syrP mg add in f. κωλλομενοι (hoc et. syr) δια τον λογον του θεου

5. τε (e autem) .. al Chr (vg etc) om | D των ιουδαιων | αυτους .. E ante και λιθοβ. pon

6 συνιδόντες κατέφηνον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περιχώρον· 7 κακεὶ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

8 Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὃς οὐδέποτε περιεπάτησεν. 9 οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος, ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ σωθῆναι, 10 εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἤλατο, καὶ περιεπάτει. 11 οἱ τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Παῦλος ἐπήραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαωσιτὶ λέγοντες Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν

- 6. συνιδοντ. (Iotⁱ al σινειδ.) . . d* d add και | κατεφηνυ. . . c*** 40. al mu (sed aliq praem) Thph¹⁻²· add οι αποστολοι | Ln εις λυστρ. c. c* d* | περιχωρον . . DE add ολην, vg praem. Praeterea syrP ms vv. 5 et 6. sic habet : *Et iterum excitaverunt persecutionem secundo Iudaei cum gentibus ; et lapidantes eos eduxerunt eos ex civitate, et fugientes pervenerunt in Lycaoniam, in civitatem quandam quae vocatur Lystra, et Derben.*
- 7. ησ. ευαγγ. c. CEGH al longe pler d cat Chr Thph Oec . . Ln ευαγγ. ησ. c. ABDEΓ Iotⁱ al | d add in f. και εκεινηθη ολον το πληθος επι τη διδαχη (d in doctinis)· ο δε παυλος και βαρναβας διετριβον εν λυστροις, item E BedeΓ vg^{sixt} τον λογον του θεου· και εξεπλησαστο πασα η πολυπληθια επι τη διδαχ. αυτων· ο δε π. και βαρν. διετρ. εν λυστρ.
- 8. b αδυν. ante εν pon, d 137. εκαθ. ante αδιν., DE etc (vide ante) om εν λυ. | d om χωλ. (Gb^o) | d* της μητρος | αυτου c. ABCDE Iotⁱ al fere¹⁵ cat . . ζ (= Gb Sz) add υπαρχων c. GH al pl (69. ων) Chr al :: ex 3, 2. | περιεπατησεν c. ABC Iotⁱ al mu cat . . ζ^o (ζ περιεπει.) Gb Sz περιεπατηκει c. DEGH al pl Chr al (Thph¹ περιεπατηκει)
- 9. ηκουσεν (Gb^o) c. ADEGH Iotⁱ al pl vg al cat Chr Thph¹⁻² . . ζ ηκουε c. BC al pm sah syrP Oec | λαλουντος . . d add υπαρχων εν φοβω, tum pergit ατενισας δε αυτω ο παυλος, ε προς ον ατειν. ο παυλ. | εχ. πιστ. c. ABCD Iotⁱ al¹⁰ fere am demid fu al sah al cat . . ζ πιστ. εχ. c. EGH al pl vged Chr al
- 10. τη c. AD**EGH al fere omn cat Chr al . . Ln om c. BCD Iotⁱ | αναστηθι c. ABGH Iotⁱ al longe pl vg syrP txt cop sl¹⁻⁵⁻⁸· aethutr arP Chr Thph¹· Oec . . Ln praem σοι λεγω εν τω (ε al om) ονοματι του κυριου (al om τ. κ., ε al sah syr al add ημων) ιησου χριστου (al cat Thph²· om χρ.) c. CDE al pm BedeΓ vv pm cat Thph²· (: : cf 3, 6.) | ορθος . . εστη al mu syrP mg Thph¹· -θως . . d syrP mg add και περιπατει | ηλατο (E vv aliq praem παραχρημα, d ευθειως παραχρ.) c. ABC(D* ανηλατο, ** ανηλλατο) Iotⁱ al pm vg (exilivit et ambulabat) al Chr cat (al mu Dam ηλλατο, E εξηλλατο) . . ζ (= Gb Sz) ηλλετο c. GH (ηλετο) al pl syrP Thph¹⁻²· | b* om και sec
- 11. τε c. AB 40. al aethutr syr (cop igitur) cat . . ζ δε c. CDEGH Iotⁱ al pler vv pl Chr al | c ιδοτες | ο . . b οπερ | παυλος c. ABCDE al Chr cat . . ζ praem ο c. GH Iotⁱ al longe pl Thph al | d om την | λυκαωσιτι

πρὸς ἡμᾶς, 12 ἐκάλουν τε τὸν Βαρνάβαν Δίαν, τὸν δὲ Παῦλον Ἐρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἠγούμενος τοῦ λόγου. 13 ὁ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, ταύρους καὶ στήματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. 14 ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρηξάντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κρᾶζοντες 15 καὶ λέγοντες Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμῖς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπι-
 4, 24. στρέφειν ἐπὶ θεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 16 ὃς ἐν ταῖς παροφθι-
 17, 24 ab. μέναις γενεαῖς εἶασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· 17 καίτοιγε οὐκ ἀμάρτυρον ἐάντων ἀφῆκεν ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν

(D 68. λυκαωνιστ., item antea D* λυκαωνίας) c. ABCDEH etc .. G -ιστή, lo^{ti} -ιστή | D al τοις ανθρ.

12. τε (d cop om) .. D al^b e Chr δε | τον pr c. ABC* (D nec τον nec μεν habet) lo^{ti} al vg al pm cat .. 5 (Gb⁰⁰) add μεν c. c***EGH al pler syrP cop al Cyr^{cat} Chr al | Διαν c. DEGH lo^{ti} 15. 40. 68. 12.lect (al sine dubio) .. 5 (Ln 49.) Δια c. ABC al pl (: : formam acc. 3. decl. cum v finali quum tantam auctoritatem fere nusquam habeat, h. l. a textu non arcendam duxi. Poterat illa quidem hoc in nomine praee ceteris usitata esse.) | ὁ c. ABC***EGH lo^{ti} al pler cat Chr al .. c³*D al om
13. ο τε c. ABC (c Tote sed T erasum) al⁶ (et lo^{ti} 12.lect τοτε ο) vg syr aeth^{utr} al Chr cat .. 5 ο δε c. D (D 96. οi δε κερεις - - ενεγκαντες - - ηθελον) EGH al pler cop sah syrP al Thph¹⁻². Oec | D 137. τον οντ. Διος | προ .. lo^{ti} προ (sic) των πυλων | D* om της | πολειω c. ABC* D lo^{ti} al mu vg cop sah al mu cat .. 5 (= Gb Sz) add αυτων c. c***EGH al pl syrP al Chr al | D ταυρ. αυτοις, item E 137. στεμμ. αυτοις | Gb¹ ηθελον c. DH lo^{ti} al mu tol (aeth^{pp} et adduxerunt sacerdotem Iovis - - et voluerunt sacrific. iis. Sed aeth^{ro} et adduxer. sacerdos - - et voluerunt etc) Thph¹ (soli D 96. supra οi κερεις ενεγκαντες) | D επιθυειν
14. D ακοινας δε (D syr om οi αποστ.) | αυτων c. CDEGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph Oec .. Ln εαυτων c. AB al⁴ cat | εξεπηδησ. c. ABC*DE lo^{ti} al mu vg al pl cat Chr Thph¹ comm .. 5 (= Gb Sz) εισεπηδ. c. c***GH al pl Thph¹ txt Thph² | εις .. c επι
15. και (sah om) λεγοντ. (D* φωνουντ.) .. 18. 100. om | τι .. A* ει (corrigere εις?) τι | D om και | H al om υμιν (flor vīnos pro vobis), c al Chr Ir^{int} ante εσμ., al post ανθρ. pon | υμας . . D flor Ir^{int} υμιν τον θεον, et DE flor Ir^{int} pergunt οπως (E ινα) απο τ. τ. μ. επιστρεψηται (E -φρητε) | θεον ζωντ. (Gb¹) c. ABCD** (D* al praem τον) E lo^{ti} al Ath Thdrt cat .. 5 τον θε. τον ζωντ. c. GH al longe pl Chr al | ος εποi. .. D τον ποιησαντα
17. καιτοιγε c. c***GH lo^{ti}** al longe pler Chr Thdrt Thph Oec cat .. Ln καιτοι c. ABC* lo^{ti}* al² cop sah Ath .. DE καιγε | εαυτων c. CD (post

ἡμῖν ἕτεροὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν. 18 καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.

19 Ἐπήλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέαι. 20 κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἔξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Λέρβην. 21 εὐαγγελιζόμενοι τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν

αφηκ. pon)GH al ut vdr om Ath Chr Thdr al .. Ln αὐτον c. ABE (: cf ad Lc 8, 5.) | α ἤφικεν (sic) | αγαθοιργων (Gb^u) c. ABC lo^{ti} al mu Ath cat .. ε αγαθοποιων c. DEG(η αγαθοπων) al pl Chr Thdr al | lo^{ti} ουρανονθεν | ἡμιν (Gb Sz) c. B(e Wo. Ceph.)CDEGH al pm flor m syrP sl Ath Thdr Thph¹⁻² cat Ir^{int} (ex cdd pl) .. ε ἡμιν c. min pl cop arP sl^{rec} Chr Oec; sah syr ar^e Leo αυτοις (ad αγαθοιργ. trahentes) .. Δ lo^{ti} 13. vg aeth^{utr} Ir^{int} (ex cdd² et eddallq) om (Gb^u 49.) | A lo^{ti} al vg al διδ. νετ. | DE ἐμπιπλων (D εππ.) | τας .. D* om | ἡμων c. CDE lo^{ti} al mu m am fu demid tol flor syrP sl Ath Thdr Thph¹⁻² Ir^{int} al .. ε (=Gb Sz) ἡμων c. AB(e sil.)GH al pl vg^{ed} cop aeth^{utr} arP Chr Thph² Leo al (Rom correct : Non mutes nostra in vestra.) .. syr sah ar^e αυτων

18. D cop sah μοις | C* κατεπαυσαντο | c lo^{ti} al²⁵ fere syrP mg arm sl¹⁻⁷ eted cat add in f. αλλα πορευεσθαι εκαστον εις τα ιδια

19. επηλθαν c. AB lo^{ti} .. ε -θον c. CDEGH al fere omn. Praeterea CDE Bed^g lo^{ti} al⁴⁰ fere syrP mg arm sled ar^e cat Cassiod praem διατριβωντων δε (D*gr d al? om) αυτων (40. add εκει, 98. εν λυστροις) και (c om) διδασκοτων omisso δε sq (Lned. min. receperat, excepto δε post διατρ. et servato δε sq, adnectens praecedentibus) | DE Bed^g vg al Cassiod τινες απο αυτ. κ. ικ. ιουδ. (D ιουδ. απο ικ. κ. αυτ.) | και πεισ. (D 31. επεισεισαντες, e commoventes, d cum iusticassent) τ. οχλ. .. c lo^{ti} al plus⁸⁰ syrP mg arm sled και διαλεγομενων αυτων παρρησια επεισαν (lo^{ti} al pl ανεπ.) τ. οχλ. αποστηναι απ (al om) αυτων λεγοντες οτι ουδεν (180. om) αληθεις λεγουσιν αλλα παντα (lo^{ti} αλλ απαντ.) ψευδοται | A al cat λιθοβολησαντες | εσυρον c. ABCH lo^{ti} al pl Thph¹⁻² Oec cat. .. DEG al mu Chr -ραν (49.) | νομιζοντες c. ABD lo^{ti} 13. 40. .. ε (49.) -σαντες c. CEGH al pler cat Chr al | τεθνηκεναι c. ABC lo^{ti} al¹¹ cat .. ε (49.) τεθναναι (D αυτον postpon) c. DEGH al longe pl Chr Thph¹⁻² Oec

20. των μαθ. αυτων (D* d -των) c. ABCD lo^{ti} al mu Chr cat .. ε αυτων (ε al -των) τ. μ. (E add αυτοι) c. EGH al pl Thph¹⁻² Oec | D την λιστραν πολιν | D* την επαυριον

21. ευαγγελιζομενοι c. ADEH .. ε -σαμενοι c. BCG lo^{ti} al ut vdr omn vg al cat Chr al | τε .. D 40. 96. cop sah δε | την π. εκ. .. D^g τους εν τη πολει | D μαθ. πολλους υπεστρεφον | D al Chr Thph² om την | εις

Ἄστρον καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιόχειαν, 22 ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 23 χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ' ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. 24 καὶ διαλθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς τὴν Παμφυλίαν, 25 καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλιαν, 26 καθεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27 παραγεγόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνίγγελλον
 1 Co 16, 9. ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν καὶ ὅτι ἤρριξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28 διέτριβον δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

XV.

Gal 5, 25.
2, 1.

1 Καὶ τινες καταλθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς, ὅτι εἰὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύνασθε

- 1κο. κ. εἰς *Ant.* c. ACEB^r lo^h 13. 40. al fere¹⁰ cat .. 5 (49.) om bis εἰς c. BDGH al pl e Chr al
22. c al vv aliq Thph². Oec (non Chr Thph¹) καὶ παρακ., D8^r vg (non fu tol al) παρ. τε | D* ἐλθεῖν
23. κατ (D al κατα) εκκ. πρ. c. ABCD lo^h al mu vg syr arm arP cat .. 5 πρ. κ. εκκ. c. EGH al pl vv pm Chr al | D προσειξ. δε, al vv pler (non sah) καὶ πρ. vel πρ. τε | G αυτοῖς | D 78. 137. (crediderunt vg d e) πεπιστενκασιν (78. 137. praem καὶ)
24. D cop διελθ. δε | D ἦλθαν | εἰς τὴν c. BCE lo^h al cat .. 5 (Ln) om τὴν c. ADGH al pler Chr al
25. A lo^h εἰς (lo^h add τὴν) περγῆν, item in pergen am fu demid al; d ar^h pergen | τ. λόγον .. ACE lo^h al mu vv mu add του κυρίου vel (ut e ar^h) τ. Θεου | ατταλιαν c. AB^{*}CDE al mu cat .. 5 (Ln 49.) -λειαν c. B^{**}GH al pl | D 137. syrP c.* add in f. ευαγγελιζομενοι αυτοις
26. απεπλευσαν (H απεπλ.) .. B^{*} om
27. D συναζαντες, lo^h al συναγοντες | ανηγγελλον c. ABC(D ανηγγειλον) lo^h (-γγελον) al mu cop syr cat .. 5 ανηγγελαν c. GH al pl vg al pl Thph Oec, item E Bas Chr απηγγειλ. | D al sah al o θε. εποι., et D pergit αυτοις (** om) μετα των ψυχων αυτων
28. διετρ. δε c. ABCD lo^h 40. al⁸ vg aeth^{utr} arm cat .. 5 (= Gb Sz) add εκει c. EGH al pl vv pm Chr al | lo^h om οικ
- XV. 1. τ. αδελφους .. 8. 137. syrP^{ms} των πεπιστευκοτων απο της αιρεσεως των φαρισαιων | περιτμηθ. (Gb'') c. ΔB(* περιθμητε)CD lo^h al⁷ Const Ath Epiph cat .. 5 περιτεμνηθε c. EGH al pler Chr al | μου-

σωθῆναι. 2 γενομένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβῃ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον 15, 7. καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. 3 οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τὴν τε Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἔποιον χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. 4 παραγερόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ παρεδέχθησαν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. 5 ἐξανάστησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως

σεως (ADG al pl μωσ.) c. c** (vel***) DEGH al fere omn Const Ath Chr Thph Oec cat .. Ln praeom τω c. abc* loti. Sic d syrP mg : περιμ. και τω εθ. μω. περιπατετε (Const post μωισ. add και τοις εθεσιν οισ διεταξατο περιπατετε) | δυνασθε (et. Amm^{cat} al mu) .. c al cat δινησησθαι (al cat -σεισθε)

2. δε c. BCDEFG loti al mu cop sah cat .. ζ Ln ουν c. AEGH al pl d vg syrP al (syr al και γεν.) Chr al | DE^r εκτασεως | κ. ζητησ. c. ABCDGH loti al plus⁸⁰ sah al Const Chr Thph¹ cat .. ζ (= Gb Sz) κ. συζητ. c. pauc ut vdr min Thph² Oec .. plane om (Gb⁰⁰) ε 68. vg cop Hier | DE om τω sec | πρ. αυτ. .. DE^r (cop sah ut vdr) συν αυτοις | εταξαν usq προς .. d syrP mg ελεγεν γαρ (d autem) ο παιλος μενει ουτως καθως επιστευσαν (haec omnia et. bodl) δυσχνηροζομενος (δυσχ. om d; syrP sicut quis crediderit firmiter) · οι δε εληλυθοτες απο ιερουσαλημ παρηγγειλαν αυτοις (syrP iusserunt tunc) τω παυλω και βαρν. και τισιν αλλοις αναβαινειν προς (d om προς, hinc quosdam alios ascendere apostolos etc) | E εταξαντο | c al cat και τους πρεσβ. | E εν ιερουσ. | περι .. d 137. praeom οπως κρυθωσιν επ αυτοις (D** 137. -των), eadem syrP c.* post πε. τ. ζη. τοιτ.

3. E εκπεμφθ. | την τε c. BCD loti al cat .. ζ om τε c. AEGH al pler Chr al | DH al Thph¹ και την σαμ. (CDEH -ριαν)

4. ιερουσαλημ c. CDEGH al longe pler cat Chr Thph Oec .. Ln ιεροσολυμα c. AB loti al² | παρεδεχθ. c. ABD** (* παρεδοθησαν) loti (: : παραδεχισθ. tina paullo inusitatus nec alibi in N. T. nisi ex LXX Heb 12, 6. : hinc usitatoria substituta, quae ipsa alibi non fluct) .. ζ (49.) απεδεχθ. c. CEGH al longe pl Chr Thph Oec; al cat υπεδεχθ. et προσεδεχθ. Praeterea CD** (* μεγως) 137. sah syrP c.* Amb Casiod add μεγαλως | απο c. BC al⁴ ac plur cat .. ζ (Ln) υπο c. ADEGH loti al longe pl Chr al | D* απηγγειλαντες (** -λαν τε) | D al εποι. ο θε., loti ο θε. post μ. αυτ. | c*** GH al¹⁵ fere si arP Thph² · add in f. και οτι ηρωξεν τοις εθνεσι (GH -σιν) θιφραν πιστεως

5. εξ. δε τ. των απο .. d syrP mg οι δε παρραγγειλαντες αυτοις αναβαινειν προς τους πρεσβυτερους εξανεστησαν λεγοντες (om λεγ. sq) τινες (om των et. Thph¹) απο (syrP mg εξαν. κατα των αππ. οντες

τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

- 6 Συνήχθησαν τε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ
 15, 2. τοῦ λόγον τούτου. 7 πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστάς
 Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι
 10, 9-11. ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς διὰ τοῦ στόματός
 μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι.
 8 καὶ ὁ καρδιωγνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δὸς τὸ πνεῦμα
 11, 15. τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, 9 καὶ οὐθὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε
 καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. 10 ἄν ὄν
 15, 28. τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν
 Gal 5, 1. μαθητῶν ὃν οὐτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὐτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστά-
 σαι; 11 ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστευόμεν σω-
 θῆναι καθ' ὃν τρόπον ἀκαεῖνοι. 12 ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος,

- απο) | A τινες ἀνδρες | πεπιστευκοτες .. G al¹⁵ fere -κοτων (al praem
 των) | οτι .. E ως | τε .. D* δε | μωυσ. c. BCEH al pm .. ADG al pl μωσ.
 6. τε c. lo^{ti} al aliq BC vg aeth^{utr} arP (al?) .. ζ (Ln) δε c. ADEGH al pl
 cop sah al mu cat Chr al | D om oi sec | λογου .. E 137. syrP mg ζητη-
 ματος, 65. ρηματος
 7. δε .. lo^{ti} d syr τε | συζητ. c. BCDE; item ζ συζητ. c. GH al pl .. A
 lo^{ti} al mu cop sah ζητησ. | D* ανεστησεν εν πνευματι (ε. πν. vel ε.
 πν. αγ. add et. 137. syrP mg Cassiod) πετρ. και ειπεν | εν νμ. (om ε.
 v. al² syr sah vg^{ed} ap Gb aeth^{utr}) εξ. ο θε. (hoc ordine et. am fu dem-
 id) c. ABC lo^{ti} al Const cat, item εν νμ. ο θε. εξελ. vel alio ordine
 al mu vv mu Chr Ir^{int} .. ζ ο θε. εν ημιν εξ. c. EGH al pl vg^{ed} al Thph
 Oec Amb Rebapt .. D* gr 137. ημειν (D** praem εν) ο θε. εξ. | D* E
 96. δια στομ.
 8. D ο δε καρθ. ο θε. | C διεμαρτυρησεν | δους c. AB lo^{ti} al Did^{int} .. ζ
 (Gb^o) Ln add αυτοις c. CE(E sah vg Amb Rebapt om αυτοις ante-
 cedens) GH al pl vv pl cat Const Chr al Ir^{int} (105. post αγωνι pon); D
 Hier επ αυτοις
 9. A* om και | ουθεν c. BGH al mu Const^{ed} Mans .. ζ (Ln) ουδεν (Thph²
 Oecc^{com} ου) c. ACDE al pl cat Chr al | D om τε
 10. E aeth^{utr} και νιν ουν (aeth quoque) | C* om ονν (vdtr) | τ. θε. (Hil
 al dominum) : ita et. Const Chr Thdrt al mu Ir^{int} .. om vgm^s Hier²
 Haymo (Ambrst al : quid imponitis vel vultis imponere) | GH al mu επι-
 θηναι
 11. του κυριου c. ABCDEGH lo^{ti} al pl Const Chr Thdrt Thph Oec cat ..
 ζ (= Gb Sz) om του c. min non ita mu | ιησου c. ABEGH lo^{ti} al pl am
 fu demid al sah syrP aeth^{ro} al Chr Thdrt al Tert al .. ζ (= Gb Sz)
 add χριστου c. cd al pm vg^{ed} syr cop aeth^{pp} al cat Const Thph² Oec
 | D^{gr} πιστευομεν

καὶ ἤκουον Βαρνάβη καὶ Παύλον ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ
 θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. 13 Μετὰ δὲ
 τὸ σιγήσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων Ἄνδρες ἀδελφοί,
 ἀκούσατέ μου. 14 Συμῶν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ^{2 Pe 1, 1.}
 ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἔθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 15 καὶ
 τοῦτω συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται
 16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ ^{*Am 9, 11. 12}
 τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ
 ἀνορθώσω αὐτήν, 17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν
 ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα 18 γνωστὰ
 ἀπ' αἰῶνος. 19 διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἔθνῶν
 ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν, 20 ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ
 ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας

12. εἰσησεν (C -σαν) δε παν (E al απαν) .. D syrp c.* συνκαταθεμε-
 των (d desronentes; syrp qumt assensissent) δε των πρισβντιρων τοις
 υπο του πετρου εισημενοις εισησεν παν | D* βαφναβαν κ. παυλον
 εξηγουμενοι | lo⁴ ἐξηγουμενου
13. απεφρ. ιακ. λεγ. .. D syg αναστας ιακ. ειπεν
14. επεσειψ. .. E επελεξατο, 137.* εξελεξ., al pauc aliter | C εξ εθν. λαβ.
 | τω c. ACDE lo⁴ al mu vg syr^{utr} sah (aeth^{utr} om τ. or. α.) cat Const
 Chr Procop Thph¹ com Thph². Ir^{int} Rebapt al .. ε (Gb⁰⁰) praem επι
 c. BGN al pl cop al Thph¹-txt Oec
15. τουτω .. GH al τουτο, D* d Ir^{int} ουτως | D* συμφωνησουσιν
16. D* d μετα δε | D επιστρεψω | δαυειδ, -υιδ, -βιδ cf ad Mt 1, 1. | B
 κατεστραμμενα, item al⁸ Procop -στραμμενα .. E ανεσκαμμενα | C*
 (vdtr) 68. al οικοδομησω sec loco
17. E 69. Chr² om αν | κυριον .. D arP θεον | ο ποιων c. ACD**EGH al ut
 vdtr omn Chr al .. Ln ποιων c. B(D* ποιησει); d e vg Ir^{int} Rebapt al
 faciens | ταυτα c. ABCD lo⁴ al mu vg cop aeth^{utr} (sah om ο ποσ. τα.)
 Const Ir^{int} Rebapt al .. ε (= Gb Sz) add παντα c. H al pm syr al cat
 Chr al; praem εα al mu syrp sl^{ms} Thph¹.
18. γν. (sah add haec) απ αι. c. BC lo⁴ al¹⁸ cop sah arm (ap Sz), item
 praemissis α εστιν et addito (32. om) αυτω al⁵ sl^{ms}, item ar⁶ γν. α.
 αι. τω κυριω, aeth^{utr} quod notum est (aethPP add domino sive deo)
 απ αιω. .. ε (= Gb Sz) add εστι τω θεω παντα τα εργα αυτου c. EGH
 al pl syrp cat Const Chr al .. Ln γνωστον απ αι. (d vg syrp mg Ir^{int}
 add εστιν) τω κυριω (syrP mg om) το εργον αυτου c. AD vg syrp mg arm
 Ir^{int} .. syr nota sunt a saec. opera dei. Diff al. Gb totum versum omitti
 vult (Gb⁰) sine teste.
20. CH lo⁴ al mu Chr al αλλ | του .. H om | απο c. ACEG^rGH al longe
 pl d vg cat Const Chr al Ir^{int} .. Ln om c. BDR^r lo⁴ al⁴ e Oec | D Ir^{int}
 Ambrst (sophistae Graecorum non intelligentes -- adulterarunt scriptu-

καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. 21 Μωϋσῆς γὰρ ἐν γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

22 Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβῳ, Ἰούδαν τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς,

23 γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν. Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαιρεῖν. 24 Ἐπεὶ δὲ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ

Gal 1, 7. ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκυάζοντες τὰς ψυχὰς

ram quartum mandatum addentes: et a suffocato -) al (passim non satis patet utrum ad v. 20. an ad v. 29. a pp respiciatur; at vdr̄ de utroq̄ versu idem valere. Hinc vide ad v. 29.) om kai tou (Ln om tou c. AB lo^{ti} [om et. tou sq] al, vide et. Const) πνικτου (Gb^o) contra ABCDEGH al ut vdr̄ om̄ vv om̄ (Clem Or testantur ad v. 29.) cat Const (sic habent: απο των αλισγ. των εθνων ειδοιλοθιτου κ. αιματος κ. πνικτου κ. προκειας) Chr Thph Oec Evant (vg cop pp^{lat} των -των). Praeterea cf ad v. 29. | D al⁷ sah aethutr sl⁷ eted Ir̄int al (vide similiter ad v. 29.) add in f. kai osa (al add an) μη θελουσιν (al -λωσιν) εαντοις (al αυτοις) γινεσθαι (D γειν.) ετεροις μη ποιειτε (al Ir̄int ποιειν: sah εαντ. γιν., μη αιτο γινεσθ. ετι)

21. μωυσ. c. BCDH al pm .. ε μωσ. c. AEG al pl | C al τ. κηρ. αυτ. κατ. πολ. εχει, cop sah εχ. τ. κηρ. κα. πο., D syr^p κα. πολ. εχει τους κηρ. αυτ. (D h. l. repetit εχει, d habeat, sed D^{**gr} om). Liberius vv aliae.

22. A om εξ αυτων | τω παυλω c. ABCE lo^{ti} al ut vdr̄ pl cat Thph² (habet et. τω βαρν.) .. DGH al fere³⁰ Chr Thph¹ Oec om τω (Gb^{oo}) | καλουμενον (Gb¹) c. ABCDEG lo^{ti} al cat Const .. ε επικαλ. c. H al longe pl Chr Thph Oec | βαρσαββ. c. ABCDEGH lo^{ti} al mu am cop sah Const (D βαρραββαν, fu aeth^{ro} βαρραββαν) .. ε βαρσαββαν c. min pl vg^{ed} syrutr al Chr Thph Oec cat

23. δια χ. αυτ. c. AB vg cop aeth^{ro} .. ε add ταδε c. EGH lo^{ti} al pler syr^p (syr ουτως) al cat Const Chr al .. CD aeth^{pp} add επιστολην περιεχουσαν ταδε, sah επιστ. ουτως, syr^p mḡ epistolam et mittentes, in qua erant haec (Rom. correct.: Non subūcias quod quidam epistolam continentem haec) | και οι αδ. c. EGH al longe pler syr^{utr} cop aethutr al cat Const Chr Thph Oec .. Gb^o Ln om και οι c. ABCD lo^{ti} 13. vg arm Ath^{int} Ir̄int Pacian Vig .. 34. sah plane om; item Clem Or Cyr^{hr} 4, 28. libere citantes (Clem om et. κ. οι πρεσβ.) | C* om vdr̄ τοις pr | D τοις εξ εθν. αδελφ.

24. B arm (ως εξ ημων) Const Vig (non Chr al Ir̄int Pacian al) om εξελεθοντ. (al om εξ ημ., aeth^{ro} om εξ η. εξελθ.) .. G ελεθοντες | D* εξεταραξαν | τ. ψυχ. υμων c. ABD lo^{ti} al vg cop sah aeth^{ro} Const Epiph Ath^{int} Vig Bed .. ε (Gb^{oo}) add λεγοντες περιτεμεσθαι (E Bedr̄ add

ἡμῶν, οἷς οὐ διωστειλόμεθα, 25 ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβη καὶ Παύλῳ, 26 ἄνθρωποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 27 ἀπεστάλακαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. 28 ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βῆρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες, 29 ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνεύας, ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. ἔρρωσθε.

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συν-

δε, Chr^{edd} pler περιτεμεῖν αὐτοὺς τὰ τεκνα) καὶ τηρεῖν τὸν νομὸν c. CDEH al pler syr^{utr} aethPP al (Chr) Thph¹⁻². Oec (Iri^{nt} *dicentes Circumcidimini et servate leg. post διεστ.*)

25. Η γεναμενοις | εκλεξαμενοις (d Iri^{nt} *electos*) c. CDEH al ut vdr̄ longe pl Const Chr Thph Oec cat .. Ln -ροις c. ABG lo^{ti} al⁹ | Const εκπεμψαι | D⁸⁷ αγαπ. ημων

26. D Iri^{nt} την ψυχην | DE 137. Bed⁸⁷ syr^p m⁸⁷ add in f. εις παντα περιρασμον

27. E λογου πολλου | D⁸⁷ απαγγελουντας, 137. καταγγελλαντας | τα (31. om) αυτα .. D* ταυτα, item haec d sah syr^p aethPP (70 om)

28. τω αγ. πν. c. CDEGH lo^{ti} al pler cat et Sev^{cat} Const Cyr^{hr} Bas³ Chr Thph Oec Cyp Pacian .. Ln τω πν. τω αγ. c. AB lo^{ti} al⁴ (vg al pler, item Iri^{nt} Tert al) Clem Epiph | D 105. πλειον | των επαναγκες (-καις AC [D** teste Wist] al Const) c. A al⁶ Clem² Epiph¹²⁴. et⁸⁹². Cyr Or^{int} Ath^{int} Pacian (sed diff mss) .. ζ (Gb⁰⁰) add τουτων c. EG al pl Chr Oec, idem Ln praem c. BCD (* om των) H lo^{ti} al mu vg al Const Thph Iri^{nt} al (aeth^{utr} sic : πλὴν τοῦτων. Ἐπάναγκες ἀπέχ. etc)

29. και πνικτων c. A* BC lo^{ti} 137. cop sah cdd ap Hier (vide post) Clem² Or^{int} (Or τα πνικτα, ad sensum citat) Cyr^{hr}¹ cdd mu (contra cdd pler και omiserunt) Gaud (*a sang. id est suffocatis*) .. ζ x. (am fu al Ath^{int} Cassiod om) πνικτου c. A** EGH al pler vg al mu cat et Amm^{cat} Epiph¹²⁴ Thdr̄t (sed al^{allq} Epiph Thdr̄t et. *ειδωλοθιτου*) Const Chr al Vig (: cf v. 10.) .. ea om (Gb⁰) D Iri^{nt} Cyp Tert Amb Pacian Hier (in Gal 5, 2. *ab idolothytis et sanguine sive ut in nonnullis exx. scriptum est et a suffocatis*) | πορνειας .. D al fere¹⁰ v^v allq Iri^{nt} Cyp add και οσα (al add αν) μη θελετε εαυτοις (vel αυτοις, al add ημων) γινεσθαι (D γεωv.) ετερω (vel -ροις) μη ποιετε (D* ποιων) | εξ. . . D αφ, item ab d e vg Iri^{nt} al | πραξετε (et. Did al mu Iri^{nt} al; d *agitis*) .. CD⁸⁷ EGH al aeth^{ro} πραξατε, E al Thph². πραξητε, et D Iri^{nt} Tert add φερομεροι εν τω αγιω πνευματι (Iri^{nt} *ambulantés in sp. sa.*, Tert *rectante vos sp. sa.*)

30. ηλθον c. EGH al longe pl v^v pl Chr Thph¹. Oec .. Gb'' Ln κατηλθον c. ABCD (praem εν ημεραις ολιγαις) lo^{ti} al mu vg aeth^{utr} Thph² cat (: cf 15, 1. et alibi)

αγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. 31 ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 32 Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφήται ὄντες, διὰ λόγον πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήρισαν· 33 ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εὐσένης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστειλαντας αὐτούς.

35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου. 36 Μετὰ δὲ τινος ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρνάβαν Παῦλος Ἐπιστρέψατε; δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν ἐν αἷ, κατηγγεilaμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. 37 Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο συναρραλαβεῖν καὶ Ἰωάν-

30. D* συναγοντες | E επιδεδωκαν, al Thph¹: εδωκαν

31. EG al αναγνοντες

32. τε c. ABCDEFGH lo⁴¹ al pl d syr aethPP al (sah aeth^{ro} om) Chr Thph¹ Oec cat .. ζ^o (item Mill, non ζ Gb Sz) δε c. D⁸⁷ al pm e vg cop syrP al Thph² | οντες (E υπαρχοντες) .. D add πληρεις πνευματος αγιου | D 18. om πολλου | επιστηρισαν c. (B vdrtr, cf Lc 9 et 22.) CE al .. ζ (Ln) -ριζαν c. A(B e sil.) DGH lo⁴¹ al pler cat Chr al (: : et ad Lc 9, 51, 22, 32.)

33. αποστειλ. αυτους c. ABCD lo⁴¹ al mu vg sah aeth^{ro} al cat Thph² Cassiod Bed .. ζ (= Gb Sz) αποστολους c. EGH Bed⁸⁷ al pl cop syr^{utr} al Chr al

34. ζ (Gb⁰⁰) εδοξε δε τω σιλα (D σειλα d *silaae*, aeth^{utr} παυλω) επιμειναι αυτου (CD* αυτους, al² αυτοις, D** προς αυτους, al αυτοθι; d *sustinere eos*; praeterea D vged arm [non^{ed} ven] sled Cassiod add μονος δε ιουδα; επορευθη, insuperque vv eadem et Cassiod add *Jerusalem*) c. CD al mu vge^d sah syrP c.* (item in syr add Tremell, de suo ut vdrtr) arm ar^o sled Thph² Oec (aeth^{utr} *Et perseveravit Paulus manens [aethPP add ibi]*) .. om c. ABEGH lo⁴¹ al fere⁵⁰ am fu demid al syr cop sl⁵⁻⁶ arP Chr Thph¹

35. D ο δε παυλος | D* και μετα ετερ. | κυρ. (vv aliq θεου) .. D⁸⁷* om (?)

36. πρ. (180. add τον) βα. (180. al cat Thph²: add ο) παυλ. c. ABC lo⁴¹ al vg Thph² cat .. ζ παυλ. (D praem ο) πρ. βαρν. c. DEGH al pler vv pl Chr al | H 13. al επισκεψομεθα | τ. αδελφ. c. ABCD (D 137. 180. syr syrP c.* al add τους) E lo⁴¹ al¹⁵ fere vv pl cat Chr .. ζ (= Gb Sz) add ημων c. GH al pl (142. ημων τοις) aeth^{utr} arP Thph Oec | πολ. πασ. c. ABC al cop .. ζ πασ. πολ. c. DEGH lo⁴¹ al pler vv pl cat Chr al | D εν οις | κατηγγ. ... C al cat (cop syr^{utr}?) εκηρυξαμεν | E το πως | Add in f. syrP c.* ἤρρεσε δὲ ἡ ἐπίνοια τῷ Βαρνάβᾳ.

37. εβουλευσατο c. GH al longe pl Chr Thph¹ Oec (D εβουλευετο) .. Gb¹ Ln εβουλετο (al ηβουλ.) c. ABCE lo⁴¹ al fere⁴² cat Thph² (vv ut vdrtr omn *volebat* ut vg d e vel *voluit*) | συναρ. c. ABCDEG al .. ζ (Ln 49.) συμπαρ. c. H al pler. Praeterea A συναρραλαμβανειν | και (D al^o om, Gb^o) ιωανν. (DH -αρην) c. AB(B lo⁴¹ al και τον ιω.) CE lo⁴¹ al

νην τὸν καλούμενον Μάρκον· 38 Παῦλος δὲ ἤξιον, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συνπαραλαμβάνειν τοῦτον. 39 ἐγένετο δὲ παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον.

40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σιλᾶν ἐξῆλθεν παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, 41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

XVI.

1 Κατήνησεν δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητῆς

pm vg cop syrP arm Chr Thph² cat .. ς (= Gb Sz) τον ιω. c. (D vide ante) GH al pl sah syr aeth^{utr} al Thph¹ Oec | CD lo^{ti} al mu επικαλου-
μενον :: cf ad 12, 12.

38. ηξιον (cat ηξιουτο, e volebat, item syr ar^e sah aethPP nolebat assu-
mere etc) .. D ουκ εβουλετο λεγων (d pergit corrupte : hiis qui dis-
cesserunt ab eis a Pa. et nec simul venerunt ad opus - - hunc non adsu-
merent secum) | Δ αποστατησαντα, D αποστησαντα | C** om απο
παμφυλ. | D om αυτοις | εργον .. D tol al (ap Ln) add εις ο επιμφοθη-
σαν (Rom. correct. Nec hic addendum est quo missi fuerant) | συν-
παραλαμβάνειν (συνπ. ut AB*CE; ς Ln 49. συμπ. c. B**GH etc) c. ABC
lo^{ti} al⁵ cat (D τουτον μη ειαι συν αυτοις) .. ς -λαβειν c. EGH al pler
Chr Thph Oec

39. δε c. ABD lo^{ti} al vg cop sah .. ς ουν c. CEGH al pler syrP arP cat
Chr al | παροξυσμος : vide de hac re uberrime exponentem cat^{ox} p.
256 sqq., item Act. Barnab. in Act. apocr. p. 66 sq. | E αποχωρησα
.. al mu Chr Thph¹ χωρισθηναι | G αυτοις | τον τε (H al Thph¹ δε)
βα. πα. τον (Δ 177.* om) μα. εκπλευσαι .. D τοτε βαρναβας παρα-
λαβων τ. μα. επλευσεν

40. εστ σαυλος | D επιδεξαμενος | του (D* om) κυρ. c. ABD lo^{ti} al⁵ am fu
demid tol al sah arP Thph² .. ς τ. θεου c. CEGH al pler vg^{ed} cop
syr^{utr} al Chr al | υπο .. D απο

41. Ln την κιλικιαν c. BD cat Thph² | D vg^{ed} (item fu demid; non am
tol al) syrP mg arm (sed non ed. Venet.) Cassiod add in f. παραδιδους
(vg praecipiens custodire) τας εντολας των (vg syrP arm add αππ. και
των) πρεσβυτερων (Rom. corr. Haec verba a veteribus mes minime
praetermittuntur, quavis Graece absint).

XVI. 1. κατηντ. δε .. D syrP mg Cassiod διελθων δε (d om) τα εθρη
ταιτα κατηντ. (syrP διελθοντες - - κατηνησαν) | δε εις c. c(D vide
ante) EGH al pler vg syrP mg al (sah syr και κατηντ.) Chr al .. Ln δε
και εις c. AB al³ cop syrP | λυστραν c. CDEGH al pler vg al Chr al ..

τις ἦν ἐκεῖ ὄνοματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς πατρὸς δὲ Ἑλλήνος, 2 ὃς ἐμαρτυροῦτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. 3 τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκεῖνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλληρ ὑπῆρχεν.

4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις.

5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσειον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. 6 διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, 7 ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον εἰς τὴν

Ln εἰς λυ. c. AB syrp txt et ms lo^{ti} al^s Thph². | D εκει ην | γυναικος c. ABCDE lo^{ti} al pm vg cop syrp al cat Chr Or^{int} Hier (et. Thdrt, sed ipsum γυν. om) .. ε (= Gb Sz) add τιος c. GH al pl sah syr Thph Oec | ιουδοιας (fu al Aug al viduae, 25. ιουδ. χηρας) .. E om

2. εν λυστρ. .. lo^{ti} ελλυστρ.

3. απαντ. c. ABEGH lo^{ti} al pler Chr Thph Oec .. Ln πατες c. CD al² | τον π. α. οτι ελλ. c. DEGH al longe pl syrutr Chr Thph¹ Oec .. Gb' Ln οτι ελλην ο πατηρ αυτου c. ABC lo^{ti} al mu cat Thph². (οτι ο πα. αυτ. ελλ.)

4. παρεδιδσαν c. ABC(-δοισαν)DE lo^{ti} al .. ε -διδοιη c. GH al pler cat Chr al | πρεσβυτερων c. ABCD lo^{ti} al mu Bas Thph² cat .. ε praem των c. EGH al pl Chr al | ιεροσολυμοις c. ABCD lo^{ti} al vg Thph² cat .. ε ιερουσαλημ c. EGH al pler Chr al | D versum sic: διερχομενοι δε τας πολεις εκηρυσσον και παρεδιδσαν αυτοις μετα πασης παρησιας τον κηριον εν χν, αμα παραδιδοντες και τας ιετολας (** add των) αποστ. και πρεσβ. των εν ιερ. Similliter syrp^{ms} post τας πολ. add κηρύσσοντες μετὰ πάσ. παρρ. τὸν κίψ. εν χν

5. D om τη πιστ. | E al fere¹⁰ Chrcdd aliq περιεσεινον

6. διελθοντες c. GH al pl (vg Ps-Athint transeuntes vetati [vetiti] sunt) Chr Thph^{1,2} Oec Ps-Athint² 558. .. Gb' Ln διηλθον c. ABCDE lo^{ti} al pm (vv pl) cat Ps-Ath^{2,10} Epiph Did al | γαλατικην c. ABCD lo^{ti} al Caes .. ε praem την c. EGH al pler cat Ps-Ath Epiph⁸⁹² Did al τ. αγ. πν. .. al vv pl (et. vge^d am demid, sed non m fu al) Epiph al τ. πν. τ. αγ. | D μηδενι λαλησαι, sah ου λαλ. | D vge^d m cop al mu Ps-Ath τ. λογ. του θεου (non item Ps-Athint², 558.) | Chr in f. add την φρυγ. κ. την γαλατιαν αφεντες (mss² καταλιποντες) εις την μεσογαιον εσπειδου

7. ελθοντες (D* γενομενην, ** -γοι) c. GH al pl Chr Thph^{1,2} Oec .. Ln add δε c. ABCDE lo^{ti} al pm vv pm (syr aeth^{utr} και ελθ.) Ps-Ath Epiph Did al | επειραζ. (et. Did Epiph al mu) .. D syr ηθελαν | εις c. ABCD

*Βιθυνίαν πορευθῆναι, καὶ οὐκ εἶασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ·
8 παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. 9 καὶ
ὄραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὄφθη, ἀνὴρ Μακεδῶν τις ἦν ἑστὸς
παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων Διαβάς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον
ἡμῖν. 10 ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζήτησαμεν ἐξελεῖν εἰς
τὴν Μακεδονίαν, συνβιβάζοντες ὅτι προσκείμεται ἡμῶς ὁ κύριος
εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.*

*11 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς
Σαμοθράκην, τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν, 12 ἐκείθεν τε εἰς Φι-*

Ε lo^{ti} al fere²⁵ cat Epiph Cyr Chr Thph². al .. ε (= Gb Sz) κατα c.
GH al pm Thph¹. Oec | πορευθῆναι c. ABE lo^{ti} al mu cat Cyr Ps-Ath
Did Thph². .. ε πορευεσθαι c. CDGH al pl Chr Thph¹. Oec | ἡσον c.
ABC^{**}(C* demid κυριου)DE lo^{ti}* al⁷ vg syr^{utr} cop aeth^{utr} al cat Ps-
Ath², ¹⁰ etint², 556. Hier Or^{int} Vig al, item του ω al mu Cyr al .. ε (= Gb Sz) om c. GH al pl sah arP sl Chr Thph Oec (Epiph⁸⁹² add το αγι.)

8. D διελθοντες | Dετ κατηντησαν | lo^{ti} τρωαδαν

9. Dετ e syr εν οραματι | δια νυκτ. c. A^{**} itemq ut vdr^{*})BD 40. al cat
.. ε (49.) δια (c om) της νυκτ. c. CEGH lo^{ti} al pler Chr al (: cf ad Lc
5, 5. Act 5, 19, 17, 10.) | τω π. ωφθη c. BD^{**}E lo^{ti} 40. al vg .. ε (Ln)
ωφθ. τω π. c. ACD*GH al pler syr^{utr} al cat Chr al | D syr sah ωσει
ανηρ | τις h. l. c. ABCDE lo^{ti} al aliq vg Thph² cat .. ε post ανηρ c.
GH al pler syr^{utr} al Chr al | ην h. l. c. ABCD^{**} lo^{ti} al vg cat Thph²,
al pauc syrP (αν. τις μακ.) post μακεδ. .. ε post αν. τις c. GH al pl
Chr Thph¹. Oec .. D*E (vide ante: εν ορ.) al aliq cop syr al (Chr^{com} lib
και ιδου αν. μακ. εστ.) om (49.) | D sah syrP c.* εστως κατα προσωπον
αυτου | παρακαλων c. DGH al pl cop al Chr² Thph Oec .. Ln praem
και c. ABCE lo^{ti} al fere²⁰ vg al mu cat | D om αυτον | και .. d fu al
cop sah om

10. CH al ιδεν | ως δε usq οτι .. D διεγεροθεις οιν διηγησατο το οραμα
ημιν (hucusque consentit sah) και ενοησαμεν οτι | την c. ADH al pler
Chr^{com} Thph². Oec cat .. Ln om c. BCEG lo^{ti} al⁵ Chr^{txt} Thph¹. | συνβ.
c. BCE .. ε (Ln 49.) συμβ. c. rell ut vdr | ο κυρ. c. DGH al longe pl
syr^{utr} sah arr Chr Thph¹. Oec Ir^{int} .. Gb' Ln ο θεος c. ABCE lo^{ti} al
plus¹⁰ vg cop Thph². Hier | αυτους (A al mu Thph¹.². αυτοις) .. D
τους εν τη μακεδονια

11. δε c. AD (D 137. syrP ^{mg} Τη δε επανυριον αχθ. [D^{**} αναχθ.] απο) Ε
lo^{ti} al vg cop syrP ^{mg} (syr al και αναχθ.) Chr Thph². .. ε (Ln) ουν c.
BCGH sah syrP ^{txt} al cat Thph¹. Oec | της c. GH al longe pl Dcrt
Thph¹.². Oec .. Gb⁰ Ln om c. ABCDE lo^{ti} al⁶ Chr cat | τη τε c. H al
longe pl vg syr aeth arr Chr Thph¹.². Oec, item D και τη .. Ln τη δε
c. AB (δ') CEG lo^{ti} al⁵ cop sah syrP cat | D επιουση ημερα | AD^{**} νεαν
πολεν

12. εκ. τε c. H al longe pl Chr Thph¹. Oec (item et inde vg syr cop
aeth^{utr} arr) .. Ln κακειθεν c. ABCDE lo^{ti} al plus¹⁰ cat Thph². .. G al

λίππους, ἧτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώνεια. ἦμεν δὲ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατριβόντες ἡμέρας τινας. 13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλης παρὰ ποταμὸν ὃν ἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλούμενταις συνελθούσαις γυναιξίν. 14 καὶ τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφύροπωλις πόλεως Θυατείρων σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. 15 ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μέναιτε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.

16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευχὴν, παιδίσκην τινα ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνα ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἧτις ἐργασίαν πολ-

- sah syrP εκ. δε | πρωτη .. D syr ar^o κεφαλη | της (B om) μεριδος .. EGT sl μερις .. Gb^o c. d al⁵ syru^r aethu^r ar^o Chr | της sec c. B DGH al longe pl Chr Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ACE lo⁴ al fere¹⁰ cat | κολωνεια c. BH lo⁴ (* κωλ.) al pl Chr Thph¹ cat .. ε κολώνια, Ln κολωνία c. A(κωλωνια)CDE(κωλοια)G al pm Thph² Oec | δε^r ημην | αυτη τη (Gb¹) c. D^{**}GH al plus³⁰ sl (al) Chr Thph^{1,2} Oec; item al mu τη αυτη, αυτη, αυτη δε .. ε Ln ταυτη τη c. ABCD^{*}E lo⁴ al mu vg al cat
13. τε .. D al e vg cop sah syrP Chr Thph^{1,2} (non Oec) δε | πυλης (Gb¹) c. ABCD lo⁴ al⁴ vg cop sah (item syr ar^o aethPP πυλ. της πολ.) auct^{no}cat .. ε πολεις c. EGH al pler syrP aeth^{ro} al Chr al | D al³ Thph¹ τον ποταμ. | ενομιζεται προσευχη εν. c. (A^{*} vdr) EGH al pler cat et Amm^{cat} Chr Thph^{1,2} Oec, item D Epiph εδοκε etc (videbatur vg d e syrP, conspiciebatur syr, erat ar^o aethPP) .. A^{**}(B)C lo⁴ (om οἱ)
13. 40. aeth^{ro} cop (ubi cogitavimus quod orationes ibi fierent; sah in locum ubi precabamur) arm (ubi rutabant etc) ενομιζομεν (C -ζαμεν) προσευχην (B -χη) εν. (al³ ενομιζέτο προσευχην εν.): ita Ln | συνελθουσαις (D -ελληθυσαις) .. CE aeth^{ro} add ημιν
14. D της πολεως | ηκουεν (E praeem ητις) .. Gb¹ ηκουεν c. D^{*}EG al pm vg Chr Thph² Oec auct^{no}cat | ο κυρ. .. EGT ο θεος | BD om του :: cf ad 13, 45. | aeth^{u^r} om προσεχ. usq paulou
15. και (D al aethu^r al add πας) ο οικος .. praeem αυτη E al fere¹⁵ fu demid al sah syru^r al Chr cat | τω κυρω .. δε^r τ. θεω .. 11. 19. 24. 78.* 99. 126. om (et. ante πιστην et post ειναι ponitur) | μεναιτε c. CGH al ut vdr fere omn Chr Thph^{1,2} Oec cat .. Ln μενετε c. ABDE lo⁴ 13.
16. την (Gb† Sz) c. ABCE lo⁴ al⁶ Or Thph² cat .. ε om c. DGH al longe pl Chr al | πυθωνα c. ABC^{*} (D^{*} ap Wtst) lo⁴ al vg (et. am fu demid) Or (Cyrhr²⁷⁸. του Πύθωνος ἐν ὀνόμ. χῶ την ἀπελασταν, Isid^{2, 85}. τὸν Πύθωνα, Did^{cat} περὶ τοῦ καλουμένου Πύθωνος μαντικοῦ πνεύμ.) Amb .. ε -νος c. DEGH to al (vv pler spir. divinationis, cop sp. divinans) cat et Amm^{cat} Chr Eust al Leif | υπαντ. c. BCE lo⁴

λὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαρτυρομένη. 17 αὕτη κατακο-
λουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραξεν λέγουσα Οὗτοι οἱ ἄνθρω-
ποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν
ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18 τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. δια-
πορηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν Παρ-
αγγέλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξέλθειν ἀπ' αὐτῆς· καὶ
ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 19 ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν
ἢ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ Σίλαν
εἴλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἀρχοντας, 20 καὶ προσαγα-
γόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσ-
σουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, 21 καὶ καταγγέ-
λουσιν ἔθνη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαῖοίς
οὔσιν. 22 καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ ^{17, 6.} _{21, 21.} ^{2 Co 11, 25.}

al mu Or cat (: nec υπαρτ. nec απαρτ. inprimis fluct solet; tamen
cf Lc 14, 31 et Io 4, 51. ubi pl απ. pro υπ. substituere) .. ε Ln
απαρτ. c. ADGH al pl Eust Chr al | c παρεχεται, Eust παρεσχεν | D*
d δια τουτου μαρτυρομένη

17. κατακολουθησασα c. ACEGH al fere omn (lo^{ti} παρακολ.) Or Chr Eust
al (d persecuta est - et [kai et: D*] clamabat) .. BDG^F 180. cat κατακο-
λουθησασα | B Or om τῷ | ημιν .. G al plus¹⁵ τῷ σιλα, al pauc τῷ σιλ.
και ημ. | D* (item d*) Lcif om ανθρωπ. | D εναγγελιζοντε (*-τες) pro
καταγγ. | ημιν c. BDG^F lo^{ti} al* pl vg syr^{utr} aethPP ar Thdr³ (ed.
rom. ¹ημ.) cat .. ε (item Gb Sz, non σε^e) Ln ημιν c. AC** (*non liquet)
GH al pl e cop sah aeth^{ro} sl Or Chr Eust Thph Oec Lcif

18. δε .. H sah om (syr και τουτο) | ο' c. CDEGH al ut vdr om cat Chr
al .. AB om (Lned. min.) | D sic : επιστρεψ. δε ο' παυλ. τῷ πνευμ. και
διαπον. | c παραγγελω (item lo^{ti} -ελω), item v. 21. H lo^{ti} al καταγ-
γελουσιν | ονοματι c. ABCE lo^{ti} al Eust Ps-Ath^{2, 504}. Thdr³ Chr cat ..
ε praem τω c. DGH al pler Thph Oec | D* να εσελθης. | εηλθ. αυτ.
τ. ωρ. .. D aeth^{ro} ευθεως εηλθ.

19. ιδοντ. δε (B syr aeth^{utr} και ιδ., Eust θεασασμενοι οντ, A* d om δε :
ita Lned. min.) usq εργ. αυτων (Lcif - - quia ezuit spes reditus eorum)
.. D ως δε (d om) ειδαν οι κυρ. της πεδισκης οτι απιστερησθαι της
εργ. αυτ. ης (d quoniam spes et reditus eorum quam) ειχαν δι αυτης |
σιλαν c. CD 2. 42. 47. 57. 78. 80. (al ut vdr) .. ε (Ln) praem τον c.
ABEGH al longe pl cat Eust Chr al | ειλκ. (c ηλκ.) .. E εσιραν

20. ειπαν c. ABEH lo^{ti} .. ε -πον c. CDG al fere om

21. D* (item d) 15.* τα εθνη (D** εθνη omisso τα, G ηθη, tol Lcif sectam),
et D pergit α ο. εξ. ημας παραδεξασθαι οντε π. ρω. υπαρχουσιν (e
constitutis pro οισιν)

22. και συν. ο οχλ. (26. syr^{utr} al Lcif add πολυς) κ. αυτ. και οι .. D και
πολυς οχλ. συνεπεστησαν κατ α. κραζοντες. τοτε οι

περιρρίζαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίσειν, 23 πολλὰς τε ἐπιθέοντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακὴν, παραγγεῖλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· 24 ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εὐληφῶς ἔβαλεν αὐτούς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας ἡσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. 25 κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνον τὸν θεόν· ἐπικροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι. 26 ἄφνω δὲ σεισμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου· ἠνεώχθησάν τε παρακοῆμαί τε θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. 27 ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεφωγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχιον ἤμελλεν ἐαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγῆναι τοὺς δεσμούς. 28 ἐφώνησεν δὲ μεγάλη φωνῇ ὁ Παῦλος λέγων Μιγδὲν πράξις σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἔσμεν ἐνθάδε. 29 αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος

22. περιρριζ. c. ABCDEGH lo^{ti} .. ε περιρριζ. c. min pler

23. τε .. B lo^{ti} 40. e cop δε | E δεσμοφυλ. (non item v. 27.) | D τηρεισθαυ

24. ος .. D ο δε | εληφως c. GH al longe pl Chr Thph^{1,2}· Oec (: : similiter in evgl Luc perf. toties invitis antiquiss pler tenendum erat, cf 7, 24 sqq) .. Gb¹ Ln λαβωνc. ABCDE lo^{ti} al¹⁰ cat; 37. λαμβανων | εβαλεν .. A al ελαβεν | ησφ. αυτων c. ABC¹ lo^{ti} al .. ε αυτ. ησφ. c. c^{*}DEGH al pler Chr al | D εν τω ξυλω

25. D^{*} κατα δε μεσον της νυκτος | D ο παυλ. | c ο σιλ. | c Or και οι δεσμ.

26. ηνεωχθ. c. BCD al Thph² cat, item AE lo^{ti} al Or ηνοιχθ. .. ε ανεωχθ. c. GH al pler Chr al | τε c. CGH al longe pl vg al mu Chr al .. ABDE lo^{ti} al¹⁵ fere cop sah syr^p cat Thph²· δε (Ln 49.) | B Lcif Cassiod om παραχρ. | ανεθη (al¹⁰ ανειθη) .. D^{*} ανελυθη (d relaxata sunt), item al pauc ανελυθησαν, διελυθησαν, ελυθη, ανεωχθη

27. D syr aeth árP και εξυπν. γεν. | c vg (non am fu demid) Chr¹ (sed non ad h. l.) τ. θυρ. ανεωγμ. | DEΓ^r και σπασ. | μαχαιρ. c. AEGH lo^{ti}** al fere omn cat Chr al .. Ln την μαχαιρ. c. BCD lo^{ti}** (: : cf Mc 14, 47. ubi nonnisi D al pauc om την) | ημελλ. c. ABCEG lo^{ti} al .. ε εμελλ. c. DH al pler cat Chr al (Thph² ηθελεν) | c^{*} al ανελειν | A εκπεφυγεναι

28. μεγ. φων. c. AB al d am al cop sah (et. Ln^{ed}. min.) .. ε (49.) φω. μεγ. (: : ut scribi solet lectione non fluct) c. CDΓ^rEGH al pler vg^{ed} et^{mas} mu syr^{tr} al cat Chr al Lcif. Praeterea B al vg cop sah al cat ante λεγων pon | BC al Thph¹· om ὁ | πραξης .. E ποιησης | lo^{ti} σεαυτον | DE^r τι κακον

29. D φωτα δε ετησας | γενομενος .. c^{*}DEΓ^r al³ Chr^{allq} υπαρχων | D^{*} d vg al mu (syr^p c. ob.) Lcif προσεπ. προς τους ποδας | σιλα c. BC^{*}D .. ε praem τω c. AC^{**}EGH lo^{ti} al ut vdtr omn cat Chr al

προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ Σίλῳ, 30 καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἐφῆ Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31 οἱ δὲ εἶπαν Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 32 καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 33 καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλυσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτοὺς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα, 34 ἀναγαγὼν τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάτο πανοικεῖ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ. 35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. 36 ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπέσταλκαν

30. lo^{ti} al aliiq προσαγαγ. | B κ. προηγαγεν αυτ. εξω, et D syrP c.* add τοὺς (syrP και τοις) λοιπους ασφαλισαμενος και (D8r** syrP om, d custodiō. et; syrP add vero appropinquavit et | εφη (180. al cat ειπε) .. D εεπεν αυτοις, item cop sah al

31. ειπαν c. ABC(vdtr)DE lo^{ti} .. ε -πον c. GH al pler cat | επι .. E al εις | ιησουν c. AB lo^{ti} al⁴ vg cop Oec (sed diff mas) Lcif .. ε add χριστον c. CDEGH al pler vv pl cat Thdrt Chr al | ε σωθησι | E al mu vv mu πας ο οικ.

32. του (D om) κυριου .. B τ. θεου | σιν (Gb'') c. ABCD lo^{ti} (σιμ) al mu vg cat Lcif .. ε και c. BGH al pl syr^{utr} al Chr al

33. D* d ελυσεν | D αυτ. εβαπτ. | οι (A add οικιοι, item al υιοι, Thph²-μετ) αυτου παντ. (B απ.) .. 40. ο οικος αυτου απαντες

34. D8r* και αναγαγ. τε .. c al⁶ cop syrP cat αυ. δε | οικον c. BC lo^{ti} 40. al mu cat Lcif .. ε (Ln^{ed}.min.) add αυτου c. ADEGH al longe pl vv ut vdtr omn Chr al | D* d και παρεθ. | ηγαλλιατο (Gb'') c. c*(vdtr)D al fere³⁵ e syr sah Chr Oec Thph¹. Lcif (epulabantur) .. ε (Ln) ηγαλλιασαστο c. ABC**E8rGH lo^{ti} al pm vg cop syrP al Thph². cat | πανοικει c. AC 13. 180. (aliiq ut vdtr, nec Wtst nec Gb attend.), 17.lect πανοικος .. ε (Ln 49.) πανοικι c. B(e sil.)GH al pler (: : ut ecci antiquiss. his in rebus sequi cautum duximus, ita hoc quoque loeo reddendum est -ει. In LXX similiter fluct lectio; sed A cum plerisq Exod 1, 1. πανοικια, item 3 Macc. 3, 25.) .. E om (sah post θεω pon) .. D σιν τω οικω αυτου | D πεπ. επι τον θεον

35. γεν. (E γεναμενης) απ. οι στρ. τους .. D syrP m8 γεν. σινηλθον οι στρατηγοι (sic D) επι το αυτο εις την αγοραν και αναμνησθεντες τον ασμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν και απεστειλαν τους | D 68. syr ar⁶ λιγοντας | D 137. syrP m8 add in f. ους εχθες παρελαβες

36. D syr ar⁶ και εισελθων (syr ar⁶ ακοισας) ο δεσμοφ. απηγγ. | δε .. E8r sah aeth^{utr} τε | τουτους c. AEGH lo^{ti} al pler d vg al pler cat Chr (sed vide post) al .. Ln om c. BCD8r al⁵ Chredd² (et ed¹ τον λογ. προς αυτους) (aeth^{ro} om τ. λογ. τουτ.) | απεσταλκαν c. AB .. c lo^{ti} απεστειλαν .. ε απεσταλκασιν c. DEGH al pler cat Chr al

- 16, 14. Jac 2, 16. οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. 37 ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. 38 ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ἐφοβήθησαν δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, 39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγόντες ἡρώτων ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. 40 ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

XVII.

1 Διωδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονικίαν, ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. 2 κατὰ δὲ τὸ

36. D om εν ειφ.
 37. εφη .. lo^{ti} om | E om πρ. αυτοις | Δειραντες .. D (item sah syr P om al, sed om ακατακρ.) praem αναπειους | εβαλαν c. BD .. ε -λον c. AEGH al ut vdr omn | G Thph². αλλ | E αυτ. ημας (om H al fere⁸⁰ slant Oec) ελθοντ.
 38. απηγγ. (Gb') c. ABDE lo^{ti} al plus³⁰ Chr^{com} Thph²-cat .. ε απηγγ. c. GH al pl Chr^{xt} al | δε .. E⁸⁷ syr aethutr al τε .. cop sah syr P om | E 69. 96. οι ραβδ. τοις στρατ. | ταυτα .. D syr ar^o add τα ρηθοντα προς τους στρατηγους (syr ar^o πρ. αυτοις) | εφοβ. δε c. AB(D) lo^{ti} 40. 69. al mu cop cat .. ε και εφοβ. c. EGH al pl vg al pm Chr al | εφοβ. usq εισι .. D οι δε ακουσαντες οτι ρω. εισ. εφοβηθ.
 39. κ. ελθοντες .. D και παραγενομενοι μετα φιλων πολλων εις την φυλακην (εις τ. φυ. et. 137. syr P c.*) | παρεκ. αυτ. κ. εξ. ηφ. (A Thph² ηρωτων, E -τησαν, 137. syr [sed habet εξελθ. και απελθ.] aeth ar^o om κ. εξ. ηφ.) απελθ. (c. AB lo^{ti} al fere¹⁵ cat; ε εξελθ. c. EGH al longe pl Chr al) απο (c. AB lo^{ti} al mu cat; E εκ, vg de urbe [sed am al urbet]; ε om c. GH al pl Chr al) τ. πολεως .. D 137. syr P c.* παρεκ. αυτ. εξελθειν ειποντες Ηγνοησαμεν τα καθ υμας, οτι εσται ανδρες δικαιοι· και εξαγαγοντες παρεκαλεσαν αυτοις λεγοντες (137. syr P om και εξαγ. usq λεγοντ.) Εκ (137. και εκ) της πολεως ταυτης εξελθατε (137. -θετε) μηποτε παλιν συνστραφωσιν ημειν επικραζοντες; (137. μηπως επιστρ. καλ. οι επικραζοντες) καθ υμων
 40. εκ (B al⁵ Thph² απο) .. al pauc om | D e ηλθον | προς c. ABDEGH lo^{ti} al plus⁵⁰ cat Chr Thph .. ε (= Gb Sz) εις c. min ut vdr pauc Oec | ιδοντ. τ. αδ. παρ. αυτ. c. EGH al longe pler vg syr^{utr} sah aethutr al cat Chr al .. Ln ιδοντ. παρεκ. τ. αδελφ. c. AB lo^{ti} 13. 40. cop .. D Cassiod. ιδ. τ. αδ. δηγησαντο οσα εποιησεν κυριος αυτοις παρακαλεσαντες (D** παρακ- vel potius παρεκαλεσαν τε) αυτοις | D εξηλθον

εἰσὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία
 διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, 3 διανοίγων καὶ παρατιθέμε- Lc 24, 26 s.
 νος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι 9, 22.
 οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός, Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 4 καὶ
 τινες ἐξ αὐτῶν ἐπίσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ
 τῷ Σίλλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πλήθος πολὺ, γυναικῶν τε
 τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. 5 προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπει-
 θοῦντες τῶν ἀγοραίων ἀνδρας τινὰς πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαντες

- XVII. 1. Ε διελθοντες | απολλωνιαν c. (D)GH al pler Chr Thph¹-txt Oec
 :. Ln praem την c. ABE (την απολλων. κ. την αμιφιπ.) lo^{ti} al⁶
 Thph¹-com Thph²-cat | και απολλι: ηλθον .. D και (DGR^{**} om) κατηλ-
 θον (DGR^{**} add και) εις απολλωνιδα (d -niam) κακειθεν | B 104. ε. την
 θεσσαλ. | ἡ c. EGH al longe pl Chr Oec Thph .. Ln om c. ABD lo^{ti}
 al⁴ cat
2. D* d aethutr arP και κατα το | D e vg al mu ο παυλος | lo^{ti} εισηλ-
 θον | D om και | διελεγετο c. GH al longe pl e vg Chr⁴ Thph Oec ..
 Ln διελεξατο c. AB lo^{ti} 13. 103., Gb' διελεχθη c. DGR^{**} al⁶ (item al²
 διηλεχθη) Chr¹ cat | απο (D εκ) τ. γρ. cum διελεγ. conjg a al ut vdtr
 pler cop item ut vdtr al pler Chrcom Thph¹-com
3. D om τον | ο ᾧ (B add ὁ) ᾧ c. BGH al longe pl Oec Thph¹⁻², et Ln
 ᾧ ᾧ c. AD lo^{ti} al² Chr¹, item Chr. Ies. am demid tol al syrP sah .. E
 al aliq vge^d et^{ms} aliq cop syr aethutr al Chr¹ cat ᾧ ο ᾧ vel (ut 137.
 al) ο ᾧ ᾧ et (ut pauc) ᾧ ᾧ | lo^{ti} καταγγέλω ut solet
4. επισθησαν .. E 40. 137. al (vg al crediderunt) επιστευσαν, 4.
 εβαπτισθ. | B om τω sec | D post τω σιλαια (sic) add τη διδαχη πολλη
 et om τε (H δε) | ελληνων .. 15. 27. 29. 36. 180. Thph¹ om .. Ln praem
 και c. AD lo^{ti} 13. 40. vg cop | πλ. πολυ c. ABDE lo^{ti} al plus¹⁰ vg cop
 sah syrP al cat Chr¹ Thph² .. ε πολ. πλ. c. GH al pl Chr¹ Thph¹-Oec
 | γυν. τε .. D e vg al mu και γυναικ. (vg e etc perg nobiles, principales)
 | B* ουχ ολιγ.
5. προσλαβ. δε οι ι. οι (1. Thph¹ om) απειθ. (38. Chrcom οι απειθ.
 ιουδ.) c. GH al fere⁵⁵ arP al^{ms} Chrcom Thph¹ (sic et Sz) .. eadem Gb
 omissis οι απειθ. c. 142. (προσλ. δε omissis rell 2. ap Mill et Beng
 ex errore notatum vdtr) .. ε (= Gb Sz) ζηλωσαντες δε οι απειθ. (68.
 Thph² απειθησαντες, item E post πονηρους, 137. οι απειθουντ. post
 κ. προσλ.) ιουδ. και προσλαβ. (31. om κ. πρ.) c. (E) al non ita mu
 Chr¹-txt (Thph²) Oec .. AB lo^{ti} al¹² vg cop sah syr^{utr} al (aeth^{ro} om οι
 ιουδ.) cat ζηλωσαντες δε οι (cat om) ιουδαιοι και προσλαβ. (ita Ln) ..
 D ο δε απειθ. ιουδ. συνστρεψαντες (: aptissimum erat ad significan-
 dam totam rem ζηλωσαι verbum: hinc ζηλωσαντες omnibus rell prae-
 positum est vel servato vel, quippe quo facile supersedendum vide-
 retur, omissis απειθουντες.) | ανδρ. τιν. c. ABE lo^{ti} al⁵ ac plur vg sah
 (al mu om τιν.) Thph² (Chrcom om ανδρ.) .. ε τιν. ανδρ. c. (D ante
 των αγ. pon) GH al pler Chr¹-txt al | D om και οχλοπ.

TISCHENDORF. N. T. Edit. 7.

7 B

ἐθορύβουν τὴν πόλιν, ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· 6 μὴ εὐρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσπρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινας ἀδελφούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οὐ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεσιν, 7 οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουν, βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι Ἰησοῦν.
 1. 23, 2. 8 ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, 9 καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.

10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἷτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπέσταν τῶν Ἰουδαίων· 11 οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι

5. D εθορυβουσαν | ἐπιστ. τε (de sah) c. GH al longe pl Chr Thph¹ Oec .. Ln καὶ επιστ. c. ABDE lo^{ti} al mu Thph² cat | ADE al mu Thph² cat ἰασωνος, item (sed non A) vv. 6. 9. | ἀγαγεῖν c. H al al longe pl Chr Thph Oec .. Ln προαγαγ. c. AB lo^{ti} al fere¹⁰ cat Chredd², item *producere* vg d e syrP, item EBT al προσαγαγ., G al αναγαγ., DE^r 104. cop sah aethPP εξαγαγ.
6. εσπρον c. ABGH lo^{ti} al pler (vg *traherunt*) cat Thph¹⁻² Oec .. DE al⁵ Chr εσυραν (*traserunt* d e, item al mu) : ita 49. (: cf ad 14, 19. ubi ita similes testes) | τον c. EGH al longe pler cat Chr Thph Oec .. Ln om c. ABD lo^{ti} 137. | DE al Thph² cat ἰασωνα (D* ἰσωνα), cf ad v. 5. | τινας .. E BedE^r add ἀλλους | A 2. lect βρωντας .. D βρωντ. καὶ λεγοντες | οἱτοι .. D* d (item tol al) add εισιν
7. πρασσουνσιν (A -σι) c. AB(e Wo. Ceph.)DEGH lo^{ti} al ut vdtr pl Chr Oec Thph¹ .. ε πραττ. c. min ut vdtr non ita mu Thph² | λεγ. εν. εν. c. DGH al longe pl Chr^{com} Thph¹ Oec, item E λε. εν. εν. .. Ln εν. λεγ. εν. c. A lo^{ti} al vg syrP cat Chr^{lxt}, item B εν. λεγ. (al pauc om εν.)
8. τ. οχλ. .. E τὴν πολιν | D καὶ εταραξεν (d -ξαν) του; πολ. καὶ τον οχλ. ακουσαντες (** -τα) ταυτ.
9. DE al cat Thph² ἰασωνος ut vv. 5. 6.
10. ενθ. δια (c. BD 13. 25. 31. 40. 68. 69. 73. 105. 180. al ut vdtr cat Petr^{alex} Thph²; ε 49. add της c. EGH al pl Chr Thph¹ Oec : cf ad 16, 9.) νυκτος .. A om, lo^{ti} om δε. νικτ. | D al aliq om τε | βεροϊαν c. ABDEGH lo^{ti} vv ut vdtr omη Chr Thph² .. al mu Oecc^d Thph¹ cat βερροϊαν | απη. (E vg al mu εισησ.) των ιουδ. c. EGH al pl (vv pl απ. εις τ. συ. τ. ιουδ.) Chr Oec Thph¹ .. ε (Ln) τ. ιουδ. απη. c. ABD al pm vg Thph²
11. DE^r ευγενεις | D εν τη θεσσ. | λογον .. E add του θεου | με. πασ. προθυμ. .. EBT μετ. παρησιας | το. c. BGH al pl Chr² (1 ex cdd³ om) Thph¹⁻² (Thph¹ et.com) Oec .. Ln om c. ADE lo^{ti} al mu cat | D* E al

τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. 12 πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι· 13 ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατήγγελεν ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κακεῖ σαλευόντες τοὺς ὄχλους. 14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμεινεν τε ὁ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. 15 οἱ δὲ καθιστάνοντες τὸν Παῦλον ἤγαγον ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήρισαν.

16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένον αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντος κατείδωλον

18, 5.

- ferē¹⁵ Thph¹. Oec *εχει*, 3. *εχοιεν* | οὕτως (E al -τω) .. 137. syrP c.* add καθως πανλος απαγγελλει (syrP απηγγελλεν)
12. D⁸⁷ *τινες μεν ουν αυτων* | E Thph¹ om ουν | *επιστ.* .. D 137. add *τινες δε πιστησαν* | *ελληνιδων usq* *ολιγοι* .. D* d *ελληνων* (D⁸⁷** *ελληνιδων*) *και των ευσχ. ανδρες και γυναικες ικανοι επιστεισαν*
13. DE 105. om *της* | De *βεροια* cf ad v. 10. | *οτι και - ηλθον* .. D *οτι* (**add ο) *λογ.* (**add του) *θεου κατηγγ.* (et. Cassiod om *ιπ. τ. παυλ.*) *εις βεροιαν και* (**om) *επιστεισαν και ηλθον εις αυτην* (**om e. a.) | *σαλευοντες* c. EGH al ut vdtr pl aeth^{utr} arP sl Chr Thph Oec Cassiod. . Ln add *και ταρασσοντες* (D⁸⁷ *τασσοντ.*) c. ABD lo^{ti} al fere²⁵ vv pl cat | h vv aliq *τον οχλον* | D syr ar^e add in f. ou *διεμιπιανον*
14. *ευθ. δε τοτε* (40. 137. sah syrP al om) *τον* (al cat *τον τε sine τοτε* .. D syr ar^e *τον μεν ουν* (sed d *statimquae*, vg *statimq. tunc*) | D oi ad. *εξαπ. απελθειν* | ως c. GH al pl cat Chr Thph Oec .. Ln *εως* c. ABE lo^{ti} al⁷ (vg *usq. ad*) .. D (d *ad mare versus*) al⁶ vv mu om | *υπεμεινεν* c. AD 27. 40. (*επεμ.*) 137. syr sah .. B lo^{ti} al *υπεμειναν*, E *απεμειναν*, al Thdrt Thph² *επεμειναν*, item vg (*remanserunt*) etc .. *ς υπεμεινον* c. GH al pl cat Chr Oec Thph¹ | *τε* c. ABE lo^{ti} al mu syrP aeth^{utr} arP Thph² cat .. *ς* Ln *δε* c. DGH al pl vg cop sah al Chr Thdrt al | *ο τε* .. D al om *τε* | *εκει* .. h ante ο *τε σιλ. pon*
15. *καθιστανοντ.* c. AB lo^{ti} (*αποκαθ.*) al (D* *καταστανοντες*) .. *ς καθιστωντ.* c. D**EGH al pl cat Chr al (al aliq cat *αποκαθ.*) | *ηγαγον* c. ABD lo^{ti} al mu fu tol al Thph² .. *ς* (Gb⁰⁰) add *αυτον* c. EGH al pl vv pl cat Chr al | E *εως των αθ.* | *και λαβ.* .. D *παρηλθεν δε την θεσσαλιαν· εκωλυθη γαρ εις αυτους κηρυξαι τον λογον· λαβ. δε* | *εντολην* (E⁸⁷ syr ar^e *επιστολην*) .. D add *παρα πανλου*, E vv mu *απ αυτου* | B lo^{ti} al³ cat *τον τιμοθ.* | D *οπως εν ταχει* | G al Thph² *εξισαν*
16. *αυτους* .. D* 96. syr ar^e *αυτου* | D* *παρωξυνε το πν.* | *θεωρουντος* (Gb¹) c. ABE lo^{ti} al plus²⁰ cat Chr¹ Thdrt Euthal Thph² .. *ς* *-φουρτες* c. DGH al pl Chr² (ad h. l.) Thph¹ Oec

οἶσαν τὴν πόλιν. 17 διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. 18 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων καὶ Στοϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καὶ τινες ἔλεγον Τί ἂν θελοῖ ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δὲ Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι, ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο.

- 19 ἐπιλαβόμενοι τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες
 Me 1, 27. Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἢ καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ;
 20 ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα
 2, 12. οὖν γνῶναι τί ἂν θελοῖ ταῦτα εἶναι. 21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠνθικαίρον ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν καινότερον. 22 Σταθεῖς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου

17. D 137. sah (cop) syrP ms και τοις εν τη | D* παρατιχοντας
 18. και pr c. ABDGH lo^{ti} al plus³⁵ syr ar^e Chr .. ζ (= Gb† Sz?) om c. E al pm vv pm Thph Oec | ADE lo^{ti} επικουριων | στοικ. (c. AB?DEGH al ut vdtr pl cop sah Thph² cat; ζ στωικ. c. [B?] lo^{ti} al pm Chr al) c. ABE lo^{ti} 13. 40. 68. 69. 180. al aliq cat .. ζ praem των c. DGH al pl Chr al | DE^rG al mu Chr Thph¹ Oec cat συνεβαλον | θελοι (Cyr^{cat} εθ.) .. D* al Thph² θελη, 40. al Thdrt θελει | A**E al καταγγελλεις | ευηγγελιζετο c. BG al plus³⁰ sah syrP arm sl⁵⁻⁶. Chr .. ζ praem αυτοις c. min non ita mu cat Oec, item Ln add c. AEH lo^{ti} al fere³⁰ vg al Thph Oec .. al⁶ syr ar^e cop aethPP αυτου ευηγγ. αυτοις, item 68. omisso αυτοις (sah τ. αναστ. των νεκρων) .. D om (Gb^o) οτι τον usq ευηγγελ.
19. επιλ. τε (B lo^{ti} al cop sah cat δε) α. ε. τ. αρειων (ADE al cop sah αριων, G αγριον) παγ. (d e Arium pagum, am al Ariopagum, vg Areopag.) ηγαγον (A ηρον, e trahabant) λεγοντες .. D 137. syrP (sed usq τινας c.*) μετα δε ημερας τινας επιλαβ. αυτου ηγαγ. αυτον επι τον (D* om, item 137.?) αφ. παγ. πυνθανομενοι και λεγ. | αυτη η .. Ln om η c. BD | D* teste Wtst απο σου | λαλουμενη .. E λεγομενη, DE^r (sah syr ar^e al) καταγγελλομενη
20. εισφερεις (D φερεις, syr ar^e σπειρεις) .. DE vv mu vel praem (D) vel add (E) ρηματα | lo^{ti} βουλομεθα | τι αν θελοι (al Thph² -λη) c. DE GH al longe pl vg (quidnam velint haec esse) Chr Thph Oec .. Ln τινα θελει c. AB lo^{ti} al fere⁸ (69. τινα θελοι) sah (quae haec sint) al mu cat | E om ταυτα (cat post εν., 137. ante θελ.)
21. επιδημουντ. .. DE^r sah add εις αυτους | ηνθικαρ. c. ABDE lo^{ti} 40. al aliq Thph² Oec .. ζ ενθικαρ. c. GH al longe pl cat Bas Chr Thph¹ | η sec c. ABD al aliq vg sah syrP .. ζ και c. EGH lo^{ti} al pler vv mu cat Bas Chr al | ακουειν c. DEGH al ut vdtr omn Bas Chr Thph Oec .. Ln Add τι c. AB (item vg al omisso τι altero)
22. Ln om δ c. AB Thph¹ | AE εμμεσω (non DGH lo^{ti} al certe pler; nec magis ullo loco ut vdtr [de aliquot enim locis certus sum] B: quam

πάγον ἔφη Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισδαίμονεστέρους ὑμῶν θεωρῶ. 23 διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμῶν ἐν ᾗ ἐπεγέγραπτο Ἄγνωστω Θεῷ. ὁ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 ὁ Θεὸς 14, 15. ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδούς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· 26 ἐποίησέν τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὀρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, 27 ζητεῖν τὸν Θεόν, εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐ·^{Es 55, 6.}

ipsam ob caussam nusquam edendum duxi | ADE αμιου | εφη .. E al cat ειπεν

23. ἀναθεωρῶν .. D* δμιστορῶν (d perspiciciens), Clem¹ ιστορῶν | E ἠφρον | ἐπεγεργ. (Clem¹ αναγεργ., Or γεργ., et aliter) .. D ην (*η) γεργαμμενον | ο et τοιτο c. A*BD lo^{ti} (δ et τοῦτον) vg Or Hier .. ζ on et τοιτον c. A**EGH al fere omn vv pler Clem Ps-Ath²,³⁹¹. Chr Cosm Thph Oec cat Aug | ευσεβευτε .. G σέβητε

24. εβτ και παντ. και τα | υπαρχ. κυρ. c. ABE lo^{ti} 13. 31. 40. 68. 69. 133. 180. 12. lect al vg (cum sit dominus) m (cum sit caeli et te. dom.) Clem¹ Thdr^t Thph² cat .. ζ κυρ. υπαρχ. c. DGH al longe pl Clem¹ Chr al Ir^{int}

25. ἀνθρωπίνων (Gb') c. ABD lo^{ti} al fere¹⁵ vg cat Clem² Thdr^t Ir^{int} .. ζ ἀνθρωπων c. EGH al pl vv pl Chr Thdr^t Cosm al | προσδ. .. 25. d e Thdr^t (sed¹ in uno tantum ed) Ir^{int} praem ως | τινος .. D* (* supplet τι αυτος) al pauc om | αυτος (H al Chr¹ om) διδους (H al Clem¹ Chr¹ δους) .. D στι (** om) ουτος ο δους (** ουτ. διδ.) | και τα (E lo^{ti} om τα) c. ADE lo^{ti} al ut vdr pl vg syrP arm aethutr (aethutr al και τα πα. c. seqq conjg omisso τε sq) sl^{rec} Clem² Chr Thdr^t Cosm Thph¹ cat (Ir^{int} et omnia fecerit; ²⁶ qui fecit) .. ζ (non ζ^o Gb Sz) κατα c. BGH al longe pl (40. και κατα) arP sl^{ant} (sah unicusique, item fere cop) Thdr^t Thph² Oec .. 13. syr ar^o om και τα παντ.

26. τε (31. δε) .. om DE syrP al (vide ante) | αιματος c. DEGH al ut vdr longe pl Bed^{gr} syr^{utr} arr sl cat Thdr^t Chr^{saepe} Cosm Thph Oec Ir^{int} .. Gb^o Ln om c. AB lo^{ti} al^o vg cop sah aethutr (aeth^{ro} om εξ ενος) Clem Bed | εθνος (et. Thdr^t Chr Cosm Thph¹) .. 69. 96. 137. al aliq vg syrP mg sl⁸-mg Clem Thph² Ir^{int} γενος | δετ ανθρωπου | παντος προσωπου c. ABD lo^{ti} al⁷ Clem cat .. ζ παν (al³ om) το (E Thdr^t om) προσωπων c. EGH al pl Chr Thdr^t Cosm al | προστετ. c. ABD**EGH lo^{ti} al plus⁶⁰ vv fere omn Clem Ammon Chr Cosm Thph Oec cat .. ζ (Gb') προτεταγμ. c. D* al sl^{ed} (Ir^{int} praefiniens) .. al³ τεταγμ. (Ln προς τεταγμένους) | δετ* Ir^{int} κατα οροθεσιαν

27. ζητειν .. δετ praem μαλιστα, 96. αυτον | τ. θεον c. ANGH lo^{ti} al¹⁰ ac plur vg syr^{utr} cop sah al cat Chr Thph² Oec Hil Amb .. D Ir^{int}

τὸν καὶ εὐροῖεν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρ-
χοντα. 28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καὶ
τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.
29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, χρυσῷ
ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμίσσεως ἀνθρώπου,
14, 16. τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. 30 τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ-
ιδῶν ὁ θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχῶ
μετανοεῖν, 31 καθότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣ μᾶλλον κρίνειν τὴν οἰ-
κουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισεν, πίστιν παρασχῶν πᾶσιν

το (corrigere ὄ? τ/? d quod, Ir illud quod) θεῖον ἐστίν (postea D* d αὐτο
pro -τον) . . ε (= Gb Sz) τ. κυριον (Gb') c. E al ut vdr non ita mu
arP sl (arm?) Cosm Thph¹ | ψηλαφησιαν . . D -φησαισαν (et εἰροῖ-
σαν), E al mu Oec -φησιεν (E -σιεν et εἰροῖεν), al -φησαιεν | και c.
BEGH lo^{ti} al longe pl vv pl Clem Chr Cosm Thph Oec . . Ln ἡ c. AD
al⁶ vg (et. am fu demid; non tol) sah cat Ir^{int} | καιγε (Gb') c. BD
(* καιτε)GH lo^{ti} al fere⁵⁰ cat Did Thph¹ Oec^{ms} . . AE Clem καιτοι . . ε
καιτοιγε c. min ut vdr mu Chr Cosm Thph². Oec^{ed} (Ir quamvis etiam,
vg etc Amb quamvis) | ου μακρ. απο (E al αφ, H απ) ενος εκ. ημων
(A*G al ημ.) υπαρχοντα (E 12.^{lect} Clem -ντος, al³ απερχοντα) . . D ου
μακρ. ον (corr est ων) αφ ενος εκ. ημ. (sed corr add υπαρχων), d non
longe ab unoquoque nostrorum; vg Ir^{int} non longe sit ad unoq. nostrum

28. εσμεν . . D add το καθ ημεραν | D ωπερ και (Ir et quemadm.) των
κ. ημ. (al cop ημας) τινες (syr quidam dixit) | ποιητων (sic Or Did
Chr Cosm Thph Oec etc; aethPP sapientes, syr e sapientibus) . . om
(Gb^o) D Ir^{int} Aug Amb Ambrst Quaest Pac | του . . D* al Ir^{int} τοιτου,
E** al αυτου, e vg Hil al ipsius. Ceterum syrP ms annotat: αγατοι
ποιητοι, quemadmodum praeter alios et. Did adscripsit, alteram ver-
sus partem: ὁ δ' ἡπιος ἀνθρώποισιν addens.

29. D* ουτε χρυσω | AE al Dam Thph² χρυσιω (hoc et. Thdr^t sed diff
ms¹) η αργυρω (-ρω et. cat) | και . . D^{gr} Ir^{int} η (cop sah aeth^{ro} om)
| E^{gr} al ανθρωπων

30. D* d vg (non item m) τ. αγν. ταυτης | E και τους χρ. μεν ουν, vg
(non item m) et tempora quidem | D* παριδων, D** 103. περιδων | B
απαγγελλει | πασιν c. GH al longe pl m (syr ar^e omnibus ut omnes etc)
syrP aeth^{utr} al Ps-Ath^{2, 514}. Chr Thdr^t Cosm Thph^{1, 2}. Oec Ir^{int} (sed
edd² om omnib. [post hominib.]; item Hier om) . . Gb' Ln 49. παντας
c. ABD(D* ινα παντες)E al⁷ Ath^{1, 195}. Cyr Chron item (ut omnes ubiq.
paenit. agant) vg d cop sah al Aug

31. καθοτι (Gb'') c. ABDE al mu (al³ cat καθο) Ath et Ps-Ath^{2, 386}.
Thdr^t Eulog (ap Phot bibl 225). Cyr Chron Thph² al (e m vg eo
quod, d Ir^{int} quoniam) . . ε διοτι c. GH al pl Chr Thph¹. Oec | εν η
μελλ. κρινειν . . D κρειναι, Aug Ir^{int} iudicare (Ir -ri) | εν (D om) ανδρι
. . D Ir^{int} add ιησου | E ορισεν | D παρεσχεν (d exibere), al² παρασχειν
(in viro cui statuit fidem praestans omnibus e, in viro in [Amb om] quo

ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 32 ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν Ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν. 33 οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν· 34 τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διοτίσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

XVIII.

1 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηρῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον. 2 καὶ εὐρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν ^{Ro 16, 8.} τῷ γένει, προσφάτως ἐλληνοβότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν ^{1 Co 16, 19. etc} γυναικα αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ρώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς, 3 καὶ διὰ τὸ ὁμότεχρον εἶναι ἔμενον παρ' αὐτοῖς καὶ ἡργάζετο· ἦσαν γὰρ σκη-

definitū fidem omnib. [Amb omni. fid.] Aug Amb; in viro Iesu in quo stavit fidem Ir^{int}; in viro Iesu cuius constituit fidem exhibere omnib. d)

32. εἶπαν c. BE .. ς (Ln) εἶπον c. ADGH al certe pler | περι τ. και (D vg om) πάλιν. ³³ οὕτως (Thph² praem και) c. AB 40. al⁵ Thph², item D vg .. ς πάλιν πε. τουτ. (E al arm aeth^{utr} al πα. πε. το., sah om πα.) ³³ και οὕτως c. (E)GH al longe pl vv pl cat Chr Thph¹ Oec

34. DE^r* εκολληθησαν | ὁ (D τις) .. Ln om c. B | αρεοπαγειτης: -γειτης c. BD; ς Ln 49. -γιτης c. AEGH etc (e am fu al *Arriopagita*, vg^{ed} d *Areop.*). Praeterea B^{**} αρεωπαγ. et D add ευσχημων (*complacens*) | και γυν. (E add τιμια) or. δαμ. .. D om | ετεροι .. al⁷ add πολλοι

XVIII. 1. δε c. D (αναχωρησας δε omissis με. ταυτ.) EGH al longe pler vv pm (sed syr aeth^{utr} και με. τα.) Chr Thph Oec cat .. Ln om c. AB al³ vg cop | χωρισθεις (D αναχωρησ.) c. BD 13. vg sah Aug .. ς (Gb⁰) add ο πανλος c. AEGH al longe pler vv pl cat Chr al

2. E δια δε το, e et quod autem | διατεταχ. c. ABH al pl cat Chr al .. DEG al mu τεταχεναι, al mu προστεταχ. (Thph¹ προσταχθεναι sic), al διατεταχθεναι, Thph²: διατεταχθαι | B om κλανδιον (D^{*} -ιος) | D om τοις | απο sec c. ABDEG al pm vg (vg e a Roma) cat .. ς εκ c. H al pl Chr al (d ex urbem) | ρωμης .. D add οι κε (et) κατοκησαν (E^r* -σεν) εις την αχαιαν | αυτοις .. D αυτω (DE^r** d αυτοις) ο πανλος. Ceterum pro και πρισκιλλαν etc syrP^{ms} sic: σὺν Πρισκιλλῃ τῇ γυν. αὐτοῦ· οἱτοι δὲ ἐξῆλθον ἐκ (ἀπὸ) Ρώμης διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον ἐξελεθεῖν πάντας τ. Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ἰταλίας. κατοκησαν δὲ εἰς Ἀχαϊαν. ὁ δὲ Παῦλος προσῆλθεν τῷ Ἀκύλα.

3. D om ειναι|E (sed c manebat) GH al fere¹⁰ Chr Thph εμενον | D al προς αυτοις | ηργαζετο (B* ηργασαντο, **εργ.) c. AB*DE al .. ς ειργ c. B^{**}GH etc | D om (Gb⁰) ησαν γ. σκ. τ. τεχν.

- 20, 34. νοποιοὶ τῇ τέχνῃ. 4 διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἐπειθὲν τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.
- 17, 15. 5 Ὡς δὲ κατήλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὁ τε Σίλας καὶ ὁ 28. Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρούμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. 6 ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ 20, 26. βλασφημούντων ἐκτιναζάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 7 καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν Co 4, 11. τινὸς ὀνόματι Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομο- 1 Co 1, 14. ροῦσα τῇ συναγωγῇ. 8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων

3. τη τεχνη c. ABEG al¹⁵ Chr . . ε την τεχνην c. H al pl cat Thph Oec
4. D sic: εσπορευομενος δε εις την συναγωγην κατα παν σαββ. διελεγετο (tol ingrediēbatur pro disputabat) και εντιθεισ το ονομα του κυριου ιησου (εντ. το usq ιησ. et. vg^{ed} syrP mg) και (DE^r** om) επιθειν δε (d om) ου μονον ιουδαιους αλλα και ελληνας .. am * fu al cddlat ap Bed om versum | παν .. η μιαν
5. ως δε κατηλθ. (al e vg al Thdrt Cassiod ηλθον) .. D παρεγινοντο δε | G al om της | D*gr τότε pro ο τε | D al om ὁ ante τιμοθ. | τω λογω c. ABDEG 13. 40. 73. 137. 142. al vg syr syrP txt cop sah aethutr ar^e Bas Thdrt Chr^{cod} Hier Cassiod .. ε (= Gb Sz) τ. πνευματι (68. add τω αγιω) c. H al longe pl arm syrP mg arP sl Chr Thph Oec cat | ο παιλος .. D om ο | D* 40. 68. Thph² διαμαρτυρουμενος | ΔΗ 177.* om τοις ιουδ. | τον (al cat om) χρ̄ (D add κυριον) ιν c. EGH al ut vdtr pl vg^{cdd} (ap Ln) slant Chr Thdrt Thph¹ Oec .. Ln praem εναι (al transp) c. ABD al fere²⁵ (vv pl; sed syrP c.*) Bas Thph² cat
6. αντιτασσ. (D*gr ετι τασσ., al aliq cat ανθισταμ.) .. D syrP mg praem πολλου δε (d que) λογου γεινομενου και γραφον διεμνηνευομενων (syrP om δε sq) | εκτιναξ. .. D tol al (ap Wtst) add ο παιλος | τα ιματ. .. D al mu vv aliq Thph² add αυτου, item 40. 69. al aliq praem | πρ. αυτ. .. EGr syr al αυτοις .. sah om | την κεφ. .. al mu cat τας κεφαλαις | D* d εγω αφ νμων νιν | D*GH² al syr ar^e cat (in Chr² diff mss) πορευομαι
7. DE^r* om και | εκειθεν .. D* 137. απο του ακυλα | ηλθεν c. BD**EGH al longe pl cop syrP txt arP sl Chr Thph¹ Oec cat .. Ln εισηλθεν c. AD* (D* perg ε. τον οικον) al¹⁰ sah syr syrP mg vg al Thph² | ονοματι (D* -τος) .. A 2. 30. 104. aeth om | ιουστου c. AD*GH al longe pl aethutr sl Chr Thph¹ Oec .. 2. 30. om .. BD**gr τιτιου ιουστ., E al vg (sed am * titi nomine iusti), cop syrP arm arP cat Hier (de nom. hebr.) τιτου (arP add υιοι) ιουστ., syr sah ar^e Cassiod τιτου | AD al σινομοροουσα
8. D ο δε αρχισ. κρισπ. | D εις τον κυριον, d in domino | συν .. H* εν | GH al fere²⁰ syrP Thph¹⁻² Oec^{cod} ακουσαντες | επιστενον .. 137. al e al Thph¹ -ευσαν | D ακουοντ. εβαπτ. πιστευοντες τω θεω (τω θε.

ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9 εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὀρά-^{16, 9.}
ματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπή-^{23, 11.}
σης, 10 διότι ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοὶ τοῦ
κακῶσαι σε, διότι λαὸς ἐστὶν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. 11 ἐκά-
θισεν τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ. 12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστη-
σαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ
βῆμα, 13 λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἀναπέθει οὗτος τοὺς ἀν-
θρώπους σέβασθαι τὸν θεόν. 14 μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν
τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους Εἰ μὲν οὖν ἦν
ἀδίκημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρὸν, ὧ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν
ἠρεσχόμεν ὑμῶν· 15 εἰ δὲ ζητήματά ἐστιν περὶ λόγον καὶ ὀνομά-
των καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ἐγὼ τούτων
οὐ βούλομαι εἶναι. 16 καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.<sup>Mt 27, 24.
Io 18, 31.</sup>

- add et. syr ar^o) δια του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου
(δια etc ad επιστ. add et. 137. syrP c.*)
9. D om δ | εν νυκτι (H της νυκτος) h. l. c. EGH al longe pl sah cop
aeth^{utr} syrP sl Chr Oec .. Ln ante δι ορ. c. v 40. 68. 69. al⁵ vg arm
Thph² cat; D Thph¹ post τ. παυλω .. Δ (sed habet εν οραματι, cf 9,
10. 12. 10, 3.) syr ar^o (Chr¹) om
10. DGR^E tol sl⁵ eted (sed ap. Mur. sl om του κακ. σε) om σοι
11. εκ. τε c. EFGH al longe pl syr aeth^{utr} al Chr Thph Oec .. D και εκ.
(D syr syrP c.* ar^o aethPP add εν κορινθω, 40. vg^{ed} demid al sah al
κει) .. Ln εκ. δε c. AB al⁸ vg e cop sah syrP cat | εν (al³ om) αυτοις
.. DGR al vv aliq αυτοις
12. ανθυπατευοντος c. EGH al longe pl Chr Thph Oec .. Ln ανθυπατοι
οτος c. ABD al⁹ cat | B cop sah οι ιουδ. ομοθ. | τω π. και (sah syrP
c.* add επιθεντες τας χειρας αυτω) .. D συναλησαντες μεθ ταυτων
επι τον παυλον και επιθεντες τας χειρας (d manus)
13. λεγοντες .. D praem καταβουοντες και | αναπ. (H 40. περιθει, 1. 65.
133. ανατρεπει) οιτ. (8.^{pe} om) c. AB 1. 38. 47. 68. 69. 105. 113. 133.
(al ut vdr) arm Thph² .. 5 οιτ. αναπ. c. DEGH al pl vg al cat Chr al
14. ει .. Δ η | οιν c. G (G al⁴ om ην, Δ* η, al³ post τι pon) H al pl Oec
.. Gb^o Ln om c. ABDE al fere²⁰ (nec exprimunt vv) Chr Thph cat | D
vg ω ανδρες ιουδ. | αν ηρισχ. c. DEGH al longe pler Chr Thph Oec
cat .. Ln αν ηρισχ. c. B 13., item omisso αν Δ al⁹ (: Moeris: ηνε-
σχειτο αττικως· ανησχειτο ελληνικως.)
15. ζητηματα (Gb') c. ABDR⁺EGR 40. 69. 137. al fere¹⁰ vg syr^{utr} cop
sah arm ar^o sl Thph¹ .. 5 ζητημα c. D*GH al pl arP Chr Thph² Oec
cat .. 96. ζητ. τι (: accommodatum ζητημα et ζητ. τι ad praecedens)
| ιστιν .. DGR εχετε | κριτης c. ABD al vg cop (aethPP εγω δε, aeth^{ro}
εγ. οιν) .. 5 add γαω c. EGH al pler sah syr^{utr} al cat Chr al | D
ου θελω
16. απηλασεν .. D* (d abieci) 133. απελυσεν

17 ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ ἔμελεν.

18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος ἐν Κεγχραεῖς τὴν κεφαλὴν· εἶχεν γὰρ εὐχήν. 19 κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κάκεινους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. 20 ἐρωτῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μῆναι οὐκ ἐπένευσεν, 21 ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπὼν Ἰάλλιν ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλωντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, 22 καὶ

17. D⁸⁷* απολαβομενοι | παντες c. AB al vg cop ar^o (Chr^{om} sed om una παντ.) Bedlat .. 5 (Gb⁰⁰) add οι ελληνης c. DEGH al longe pl Bed⁸⁷ sah syutr aethutr al Thph¹⁻². Oec, al aliq iουδαιοι (180. praem oi) | D* μετα σωσθ. (d cum sosthenen) | και ουδεν -- εμελεν (EGH al mu cat -λλεν) .. D* τοτε γαλλιον (rell latent), d tunc gallio fingebat cum non videre
18. Ε επιμινας | D* επλευσεν (d vg πατιγανι), E** εξεπλευσεν (e επαντιγανι) | εν κερχρ. (d κενχρειας, AE κενχρ. cf ad Ro 16, 1., H al mu sah κενχρειας, al κενχρειας, vg d e in cenchrís [-cris], aeth^{ro} om εν κερχρ.) την κεφ. c. AB al vg Thph². cat .. 5 την κεφ. εν κ. c. DEGH al pler vv pler Chr al | D* προσευχην (d orationem)
19. κατηντησαν c. ABE al d tol al syr sah ar^o aethPP cat .. D⁸⁷ κατατησας .. 5 κατηντησε c. GH al pler vg cop syrP al Chr al | EH al mu Chr Thph¹. Oec και εκεινους .. D και τω επιοντι σαββατω εκεινους (item 137. sah syrP c.* τω επ. σαββ. add post εφεσου) | AGH al κατελειπεν (d reliquerunt) | αυτου c. BGH al longe pler cat Chr al .. Ln εκει c. ADE al (κακ. κατ. αυτ. om sah, eadem v. 21. post θελωντος add syr ar^o) | διελεχθη (Thdrt διηλ.) c. EGH al pler Thdrt Chr Thph¹. Oec cat .. Lh -λεξατο c. AB al³ Thph². .. D al² vg (non am) al διελεγετο
20. δε .. D* syr aethutr τε | αυτων (137. om) .. D** e al (vv pl) Thph². αυτων | μιναι c. AB al plus¹⁰ vg aethutr (syrP vide post) cat .. 5 (Gb') add παρ αυτοις c. DEGH al pl syr cop al (syrP c. ob. add, tol sah arm εκει; 25. παραμειναι αυτοις) Chr al
21. αλλα c. ABDE al mu Thph¹. Oec .. 5 αλλ c. GH al pl cat Chr Thph². | αποταξαμ. (E al³ Thph². cat add αυτοις) κ. ειπων c. ABDE al¹⁰ vg aethutr arm cat Thph². (syr ar^o om αλλα αποτ. και) .. 5 απεταξατο αυτοις ειπων c. GH al pl cop syrP al (sah αλλα κατελιπε τοις εν τω τοπω εκεινω και απεταξατο αυτοις επ.) Chr Thph¹. Oec. Praeteraque 5 (Gb⁰⁰) add Δει (177.** sl οτι δει) με παντως (al² demid om) την εορτην την (d ημεραν pro την) ερχομενην (d solemnem diem festum) ποιησαι εις ιεροσολιμα (40. 68. al Thph². ιερουσαλημ) c. DGH al pl demid syutr arr sl (aethPP sed nunc volo agere festum venturum in Ierus. post θελωντος) Chr Thph Oec cat, sed om c. ABE al⁹ vg (et. am fu tol etc) cop sah aethro arm (: cf 19, 21, 20, 16., sed non tam ex

κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, 23 καὶ ποιήσας χρόνον τινα ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

24 Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ^{1 Co 3, 5.} ἀνὴρ λόγιος, κατήχησεν εἰς Ἐφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. ^{Lu 24, 10.} 25 οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος ^{19, 3.} μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου, 26 οὗτος τε ἤρξατο παρορησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ θεοῦ

bis II. quam ex proxime sqq ortum vdtr additamentum, ad quod satis alliciebat nude dictum *παλιw ανακαμψω*. Similia toties aliena manu Actis inlata sunt. Contra quam sententiam nihil valet quod ad testes gravissimos in omnibus loci istius partib. consentientes accedunt nonnulli non omnia confirmantes: id enim similibus locis omnino solet fieri.) | *παλιw* (D sah om) c. ABE al⁶ vg (ut antea) cop aethutr cat .. ξ (Gb⁶⁰) add $\delta\epsilon$ c. GH syrP al Chr Thph¹ Oec (demid syr Thph² και παλιw) | *ανηχθη* c. ABD al⁷ vg sah arm aeth^{ro} sl cat .. ξ praem και c. EGH al longe-pl aethPP al (sed cop *ανηχθ. δε*) Chr al (syrP mg pro και *ανηχθη* usq *αναβας* sic: *ακιλαν δε κατελιπεν εν εφεσω αυτος γαρ εν πλοιω αρχεις ηλθεν εις καισαρειαν αναβ. δε* Item 137. *τον δε ακιλαν εισεν εν εφεσω* (haec et. 97.) *αυτος δε ανειχθεις ηλθεν εις καισαρειαν* etc. Syr post *et si deus voluerit veniam rursus ad vos pergit*: (vide ad v. 19.) *Et Aquilum et Prisc. reliquit Ephesi, et ipse iter fecit per mare ac venit Caesaream* etc | D* απο του

22. D και αναβας (praeterea vide ante) | ADE καισαριαν, item E αντιοχειαν.

23. D* κατεξης | επιστηζ. (D al praem και) c. DEGH al ut vdtr fere omn cat Chr Thph Oec .. Ln στηριζων c. AB 13.

24. απολλως (e vg sah syrutr Apollo, aeth^{ro} Αρρολου; D al post ονοματι) .. D απολλωνιος, 15. 180. scholl cop arm^{txt} απελλης: cf ad 19, 1. | D γενει (sine τω) αλειξ.

25. ουτος .. D⁸⁷ ος | κατηχ. .. D add εν τη πατριδι | την οδον .. D al plus¹⁰ cat^{cod} τον λογον | του (B Thph¹ om) κυριου .. 5. lect sl¹⁶ του ιω, 34. $\chi\upsilon$ | D απελαλει (d eloquebatu^r) .. B ελαλει δε | του (D 40. 68. 69. 137. al om) ιησου c. ABDE al fere²⁰ vg syrutr cop sah aethutr arm ar^e sl Thph² cat Aug .. ξ του (al¹ om) κυριου c. GH al pl arP Chr Thph¹ Oec (33. τ. $\chi\upsilon$) | D⁸⁷* ωανου

26. τε (e vg ergo; cop syrP aeth^{ro} δε) .. D⁸⁷H sah aethPP om | D παρησιαζεσθ. (ut alibi B*) | D* om τη | D*d syr al και ακουσ. | ακιλ. κ. πρισκ. c. DGH al longe pler syrutr sah al mu cat Chr al .. Ln 49. πρισκ. κ. ακιλ. (: ut v. 18.) c. ABE 13. vg cop aethutr | D εξεθεντο, H -θετο | την του θεου οδ. c. GH al longe pl Chr al, item (ut Ln ::

ὁδόν. 27 βουλομένον δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προ-
 τρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐ-
 τόν. ὅς παραγεγόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ
 τῆς χάριτος. 28 ἐντύως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχτο δι-
 μοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

XIX.

18, 24. 1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον
 διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἔλθειν εἰς Ἐφεσον καὶ εὐρεῖν τινὰς

ex aperta correctione) τ. οδ. τ. θε. AB al¹¹ am fu tol al sah syrP al
 Thph³ . . E al pauc vg^{ed} demid syr cop al Aug τ. οδ. τὸν κυρίου, item
 al⁴ τὸν λόγον τ. κυρ., Cassiod *scripturas domini* . . D τὴν ὁδον (Gb' 49.
 :: at 19, 23 et 24, 22. η ὁδος eodem sensu dictum non fluct et 19, 9.
 certe in pler intactum mansit. Hoc vero loco τὴν του θε. οδ., ut a
 multis [interpretes quidem non in sensum veniunt] ad vulgarem or-
 dinem revocatum est, ita alios offendit quod non tam domini i. e.
 Christi quam dei via instructus dicitur Apollos ille „potens in
 scripturis.“)

27. E εἰς τ. αχ. διελθ. | A (Dgr) al² Thph¹ (non vg etc) σινεβαλλετο (al²
 σινελαβετο) | (D) 137. vg (non tol) syrP Bas⁹¹ Aug Bed (sed „aliam
 translationem“ habere testatur) om δια τ. χαρ. | D (item syrP mg
 usq ad τον ανδρα) versum sic exhibent: εν δε τη εφισω επιδημοινη-
 τεις (d in aephesum autem exeuinies) τινες κορινθιοι και ακουσαντες
 αυτου παρεκαλον διελθειν σιν αυτοις εις την πατριδα αυτων· σιν-
 καταρευσαντος (d redeunte) δε αυτου οι εφισιοι (syrP fratres) εγραψαν
 τους εν κορινθω μαθηταις οπως (d quomodo) αποδεξωνται τον ανδρα·
 ος επιδημησας εις την αχαϊαν (ε. τ. αχ. add et. ad παραγεν. 137.
 syrP c.*, item εν τη αχ. 12. lect) πολυ (D* -λιη) σινεβαλλετο (d con-
 tulit) εν ταις εκκλησαις·

28. A διακατηλεγχετο, E κατηλεγχετο, 15. διακατηλεγετο, al διελ-
 γετο | δημοσια . . E Bed⁸⁷ add και κατ οικον | επιδεικνυς . . D 137.
 praem διαλεγόμενος και | εν. τον (E om) χρ̄ω̄ ω̄ . . D sah al τον ω̄ ειναι
 χρ̄ω̄ . . diff al

XIX.* 1. A**G 40. Euthal απολλων, 180. απελλην (: Dida^{ca} ad 18, 24:
 εισι διαβεβαιούμενοι ως Ἀπολλῶς ὁ αὐτός ἐστιν Ἀπελλῆς τῶν Κοριν-
 θίων ἐπίσκοπος, περὶ οὗ γράφει Παῦλος Περὶ δὲ Ἀπολλῶ πολλὰ
 παρεκάλεισα αὐτόν, καὶ ὅτι ἐγὼ ἐφύτισσα, Ἀπ. ἐπότισε. καὶ εἰ ἀλη-
 θὲς τοῦτο, σκόπει εἰ διώνυμος ὁ ἀνὴρ, εἰ ἄλλως μετεποιήθη θάτερον
 τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ λοιπόν. Eadem fere Oec ad h. l. p. 142.) | ανω-
 τερικα . . al³ Thph¹ ανατολικά | ΔE al mu Hier κατελθειν | εγενετο
 δε usq ελθειν . . D syrP mg sic: θελοντος δε του πανλου κατα την ιδιαν
 βουλην πορευεσθαι εις ιεροσολιμα ειπεν αυτω το πνευμα υποστρεφειν
 (syrP -φε, item d reuertere) εις την ασιαν· διελθων δε τα αν. μ. ερχε-

μαθητάς, 2 εἶπέν τε πρὸς αὐτούς Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; οἱ δὲ πρὸς αὐτόν Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. 3 εἶπέν τε Εἰς τί σὺν ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπαν Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα. 4 εἶπεν δὲ Παῦλος Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτόν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν. 5 ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 6 καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου χεῖρας ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλων τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτεον. 7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δεκάδυο.

ται | ευρειν c. AB 13. 15. 36. 105. 163. 180. vg cop cat Fulg .. ς ευρων c. (D vide ante) E (ευρον) GH al longe pl sah al mu Chr al (: : c. omissio τε arcissime cohaeret estque manifesta correctio)

2. τε c. AB 13. 15. 36. 163. 180. vg (item δε 105. cop) .. ς om c. iisdem qui modo ευρων, item cat | οι δε c. ABDE 13. 40. 73. 137. syrP am tol al cat Hier .. ς (Gb⁰⁰) add ειπον c. GH al pler vv pl Chr al (al⁵ Chr ειπαν, al Marc^{mon} post αυτον pon) | D syrP mg (similiter sah) αλλ ουδ ει (D* d ουδε absq ει) πν. αγ. λαμβανουσιν τινες ηκουσαμεν | ουδε c. (D*) EGH al ut vtr omn cat Chr Thdr̄t Marc^{mon} Thph Oec .. Ln ουδ c. ABD**

3. ειπ. τε (sah syr om τε) c. BGH al longe pl aeth^{utr} al cat Chr al .. D al ειπ. δε, AE al vg cop Hier ο δε ειπ., syrP Marc^{mon} ειπ. οιν, etc .. praeterea ς (Gb⁰⁰) add προς αυτους (al cop sah al Thph² αυτοις) c GH al pl vv mu Chr Marc^{mon} al contra ABDE al mu vg syrP arm cat | ειπαν c. ABE al .. ς -πον c. GH al pler cat Chr Marc^{mon} al .. dgr ελεγον

4. δε .. H al aeth^{utr} Thph¹ τε | D al⁵ cat ο παυλος | D⁸⁷ ιωαννης et v. 3. ιωανου | μεν c. EGH al longe pl syr^{utr} cop arr sl Chr Marc^{mon} Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABD al⁷ vg sah cat | τον ω (Gb'') c. ABE al vg cop syrP aeth^{ro} Marc^{mon} Hier Fulg .. D χριστον .. ς τ. ω ω c. GH al pler cat Chr al (al sah arm aeth^{pp} syr τ. ω ω)

5. D (vv) ακουσ. δε τουτο | του (D* 58.lect om) κυρ. ω .. D syrP c.* add χριστου (hoc add et. 64. 137. vv aliq Hier Amb) εις αφισιν αμαρτιων (eadem add Hier v. 4.)

6. χειρας c. ABH al plus¹⁰ .. D (ante του π.) am demid al syr aeth^{utr} ar^o χειρα .. ς τας χειρας c. EG al longe pl cat Chr Marc^{mon} al | ηλθεν (tol al? continuo venit) .. D Hier ευθειως επεπισεν | D* 58.lect επ αυτοις | τε .. D⁸⁷ 25. e cop sah δε, 31. d arm om | γλωσσαις .. syrP mg add aliis (ετεραις et. sah) et sentiebant in seipsis quod et interpretabantur illas hi ip̄si, tum pro καi hab quidam autem | επροφητ. c. ABD 1. 15. 180. al cat .. ς προφητ. c. EGH al pler Chr al

7. δεκαδυο c. GH al longe pl Chr Thph¹ Oec .. Ln δωδεκα c ABDE al⁹ Chr¹ cod (ap Gb) Thph² cat

8. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαροησιάζετο ἐπὶ μῆνας
 8, 12. τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. 9 ὡς
 δὲ τινες ἐσκληρόνουντο καὶ ἠπειθούον κακολογούντες τὴν ὁδὸν ἐνάπιον
 τοῦ πλήθους, ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν ἀγώρῃσεν τοὺς μαθητάς, καθ'
 ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου. 10 τοῦτο δὲ ἐγένετο
 ἐπὶ ἑτῆ δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι
 τὸν λόγον τοῦ κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.
- 5, 13. 11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χει-
 5, 15. ρῶν Παύλου, 12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεισθαι
 ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σονδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι
 ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι.
 13 Ἐπεχείρησαν δὲ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορ-
 1, 9, 40. κιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ
 ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὄν

8. εἰσ. δε. . . D al syr aethutr add ο παυλος | επαροησιάζετο (EGT -ασατο)
 .. D syrP mg praem εν δυναμει μεγαλη | περι. c. BD 12. lect al ut vdr
 vg al ut vdr pl .. ε τα περι. c. AEGH al pler cat Chr al (: cf ad
 28, 23. 8, 12.)

9. ως δε τινες .. D τινες μεν οιν αυτων | τ. οδον c. ABDGH al pler am*
 fu al cop sah syrP aethutr al cat Chr al .. additur του κυριου (ε 31.
 vged et am** demid sled), του θεου (al⁴ syr ar^e), της πιστεως (arP) |
 του (al¹⁰ praem παντο;) πληθους .. DE 100. syr syrP c.* ar^e add των
 εθων | D syr syrP c.* (sine ο πα.) ar^e τοτε αποστα; ο παυλος | H al
 αφορσεν | D το καθ ημ. | τυραννου (DGT al -νιον) c. AB al³ fu tol al
 cop sah .. ε add τινος c. D (D 137. syrP c.* praetera add απο ωρα;
 εως δεκατης) EGH al pler vv pm Chr Thph Oec (: non innotuit
 aliunde, hinc par erat tale quid addere)

10. ωστε usq ελληνas .. DGT⁸ εως (d ἡ α ut, e item syr usque quo) παντες
 οι κατοικουντες τ. α. ηκουσαν τους λογους (et. d) τ. κ. ιουδαιοι κ.
 ελληνες | τ. κυριου c. ABDEH al fere¹⁵ vg cop sah syrutr al cat .. ε (= Gb Sz)
 add ησαν c. G al pl arP sl Chr Thph Oec

11. τε .. D*gr al² cop syrP Thph¹. δε, sah om | επ. ο θε. c. GH al longe
 pl vged syrutr cop aethutr al Chr Thph¹. Oec .. Ln ο θε. επ. c. ABDE
 al⁵ am fu tol demid sah arm Thph². cat

12. αποφερ. (Gb') c. ABE al¹⁵ vg (deferrentur) al ut vdr pl cat .. ε επι-
 φερ. c. DGH al pl Chr al (al² περιφ.) | η̄ .. DGT arm η και, al vged tol
 al cop sah al (Cyr^{br} libere) Thph². και | B* απαλασεισθ. | εκπο-
 ρεισθ. c. ABDE al fere²⁰ cat .. ε (= Gb Sz) εξερχισθ. (Gb') c. GH al
 pl Chr Thph Oec, et quidem addito απ αυτων c. iisdem et sah (εξ α.)
 arP sl contra ABDE al fere¹⁵ vv pl cat

13. τινες και (Gb'') c. ABE al¹⁵ syr; item addito απο vel (ita 31. ** de
 vg) εκ H al mu vg arm syrP .. ε τινες; απο c. GH al pm cop al Chr
 Thph¹. Oec, D al² τιν. εκ .. 33. sah Thph². τινες | 15. 18. al ut vdr

Ἰαῦλος κηρύσσει. 14 ἦσαν δὲ τινες Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπτὰ υἱοὶ οἱ τοῦτο ποιῶντες. 15 ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι ἡμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; 16 καὶ ἐφαλλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, κατακυριεύσας ἀμφοτέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. 17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντα αὐτούς, καὶ ἐμγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

cat ονοματιζέιν | D* om του | ορκιζω c. ABDE al fere¹⁰ (105. εξορκ.)
vg cop (sl vdr) Cassiod .. ς (= Gb Sz, sed Gb') ορκιζομεν (Gb') c.
GH al pl (al⁶ cat εξορκ.) vv pl cat Chr Thph Oec | παυλος c. ADEH
13. 40. al mu Chr cat .. ς (Gb⁰⁰) praem ὁ c. B (e sil.) G al pl
Thph Oec

14. τινες c. AGH al longe pler e vg (et. am fu tol) syrP al (sah erat autem Iudaeus -- habens sept. fil.) Chr Thph Oec .. Ln τινος c. B(D) EΓ 36. 180. BedΓ vg^{sixt} demid al syr cop cat | υιοι h. l. c. ABE 14.* 15. 18. 40. al (ut vdr) mu vg arm .. ς ante σκευα (λ σκευια) c. (D)G (ιουδαιοι) H al pl (13. 31. 180. plane om) syr cop (sept. fil. syr cop) syrP al Chr al | Ln om οι c. AB 14.* 15. 18. 13. 105. 180. (cop syr?) | D syrP m̄g versum sic habent: εν οις (d in quo) και (syrP om) υιοι (syrP add επτα) σκευια τινος ιερως ηθιλησαν το αυτο ποιησαι' εθας ειχαν τους τοιουτους εξορκιζειν' και εισελθοντες προς τον δαιμονιομινον (introierunt ad implentes d) ηρξαντο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες Παραγγελλομεν σοι εν ιησου ον παυλος κηρυσσει εξελθειν (DΓ* εξ. κηφ.)

15. DΓ* τοτε απεκριθη το πν. το π. (** add και) ειπ. | ειπεν c. EGH al pl sl (arP αποκρ. δε αυτοις) Thph¹ Oec .. Ln add αυτοις c. ABD al fere²⁰ vv pler Chr Thph² cat | BEΓ 40. 73. 137. syrP τον μεν ιησουν (om μεν et. Chrsaepe Thph Oec cat)

16. εφαλλομ. e. (D εναλλομενος) EGH al ut vdr fere omn Chr Thph Oec cat .. Ln εφαλομενος c. AB 104. | ο ανθρ. επ αυτ. c. AB 13. 31. 40. 68. 73. 137. 180. am fu demid al syrP Thph² Chr^{com} cat .. ς επ (D vg εις) αυτ. (al² arm om, E ε. αυτοις post πονηρ.) ο ανθρ. c. (D)GH al pl (vv pl) Chr^{xt} Thph¹ Oec | κατακυρ. (Gb' -σαν c. AEGH al fere⁴⁰ Chr Thph¹; D κυριευσας, al⁴ cat κρατησας) c. ABDE al⁷ cop (sah) arm arP .. ς (Gb⁰⁰) praem και c. GH al longe pl v̄g al mu cat Chr al | αμφοτερον (Gb') c. ABD al plus¹⁵ vg arm (syrP aeth^{ro} omniūm) Thph² cat .. ς αυτων c. GH al pl cop sah syr al Chr al .. E om plane | εκφυγειν .. A add αυτοις

17. E πασ. τοις ιουδαιοις | DE sah (al mu qui non solent exprim) om τε | A*E 137. om την | επειπεσ. c. BGH al ut vdr fere omn cat Chr Thph² Oec .. Ln επεισεν c. AD (φοβ. επ.) E (επειεν) 13. Thph¹ | D 101. 133. om του

18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὖρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.

6, 7.
12, 24.

20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ κυρίου ὁ λόγος ἤρξανεν καὶ ἴσχυεν.

1 Co 10, 5.
(18, 21.)
20, 22.

21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν.

23, 11.
Ro 16, 23.
Ro 16, 23.

22 ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἑραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.

23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ταραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν

18. τε .. D al aliq cop sah cat δε | D πιστευοντων, E 28. πιστευσαντων | εξομολ. . . B syr al add τας αμαρτιας αυτων, item demid confitentes pecc. sua omissis sqq

19. δε .. D*E^{tr} om .. E syr^{utr} al Bas Chr τε | D E^{tr}* των περι τα εργα | D συνενεγκ. και τας | E vg al κατεκαισαν | E συνκατεψηφισαν | και (D E^{tr}* om; d e vg computatis praeiis illorum invener.) ειρον (E τηρ.)

20. κατ. κρατ. . . 137. arm (sah, sed habet ηρξαν. και ησφαλισθη κ. ισχ.) om | του κυρ. ο λογ. c. AB .. ε ο λογ. (syr arP η πιστις) τ. κυρ. (E al³ vv pm τ. θεου) c. (E)GH rell am (vg verb. dei) cop etc Chr cat al | D sic: ουτως κ. κρ. ενισχυσεν (d convalescebat) και η πιστις του θεου ηρξανε (** -γεν) και επληθυνετο

21. ως δε επλ. (E -ρωθησαν, al² -ρουτο) ταυτα .. D τοτε | DE 137. cop o (om D 137.) παινλ. εθ. | E^{tr} 40. 68. om εν | Ln διελθειν c. AD (sed postea και πορευεσθαι) E | Ln την αχαϊαν c. ADE al² contra HGH al fere omn cat Chr Thph Oec | ιεροσολιμα c. ABDE 40. 68. 69. 137. al vg Chr^{com} Thph². . . ε ιεροσαλημ c. GH al pl Chr^{xt} Thph¹. Oec cat (: quamquam forma ιεροσαλημ Lcae fere propria est nec raro cum altera est commutata, tamen saepe nec εις ιεροσολιμα nec εις ιεροσαλημ fluct; quemadmodum cap. 21. vv. 4 et 15. plus gravissimorum testium -σολιμα quam -ρουσαλημ tenent, vv. vero 12 et 13. -ρουσαλημ tantum non variat. Hinc ut testib. fere paribus praeferendum est -ρουσαλημ, ita non tenendum vdr̄t̄r̄ invit̄is antiquiss. codicibus)

22. D syr aeth^{utr} και αποστ. εις | E al fere¹⁰ om την | διακονουντων αυτω . . A -κονοιν αυτων (sic) | χρονον .. D E^{tr} 25. add ολιγον, 40. praem τινα | D (e vg al) εν τη ασια

23. Ln ουχ ολιγ. c. AD (uterque ουκ v. seq); non BEGH rell

24. E δημητριος | D E^{tr} ην pro ονοματι (d sah om) | να. αργυρ. (B om) αρτεμ. . . 33. 34. mg 57. ad haec adscripta habent ιως [et. additur ως]

ναὸς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχεται τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην, 25 οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ τάντης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστίν, 26 καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσον ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27 οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἱερὸν Ἀρτέμιδος εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἦν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. 28 ἀκούσαντες δὲ καὶ

κίβωρια μικρα, quod et. in scholiis legitur | παρείχεται c. A** BGH al longe pler cat Chr Thph Oec .. Ln παρείχε c. A*D (praem os) E al³ | D* τεχνηταις, **-νιταις | εργ. ουκ ολ. c. EGH al longe pler syr (lucrum magnum) syrP al Chr Thph¹ Oec .. Ln ουκ ολ. εργ. c. ABD al³ vg al cat Thph²

25. οὓς .. D 137. tol al sah al ουτος omisso και sq | εργατας (16. om) .. D8^r (item artifices e tol; vg orifices) τεχνητας (*-ταις) | ειπεν .. D εφη, et D vv mu add προς αυτους | ανδρες .. D sah syrP c.* add συντεχνιται (item 106. αδελφοι) | ημιν (Gb' ex errore υμων) c. ABDE al mu vg cop sah Thph² (item Chr ap Wtst) .. 5 ημων c. GH al pl syr^{utr} aeth utr al Chr² (ed. Montf.) Thph¹ Oec

26. D syr ακουετ. κ. θεωρ. | D om οτι | D 14. εως εφ. (D -σιου; d ipsius ephesi), al⁶ Thph² της εφ. | Ln αλλα και c. ADE²G al fere¹⁰ demid syr arP Chr Thph¹ contra BEN al longe pl d vg (et. am al) cop sah al Thph² Oec | D* 31. om της | D ουτος τις τοτε (d hic quidam tunc) | A πεισαν | E απεστησεν | οτι .. D8^r add ουτοι | D* 68. al γενομενοι (D** γειν.)

27. E8^r om δε (exprim vg cop sah al) | D 31. ημ. κινδ. (D8^r** -νευσει) | A 137. το μερ. κινδ. ημ. | υπ. αρτεμ. (Gb') c. DEN al plus²⁰ Chr Thph¹ Hier .. 5 Ln αρτ. υπ. c. ABG al pl vg (vv pl ιeron ante της μεγ. pon, sed vg [et. am demid al; non fu tol] sah om θε.) Thph² Oec cat | ουθεν c. ABH al fere¹⁵ .. 5 ουθεν c. DEG al pl cat Chr al | λογισθηναι c. BGH al ut vdtr fere omn Chr Thph Oec (cat ut al aliq λογισθηναι μελλει καθ. τε) .. Ln λογισθησεται c. ADE 73. vg (al pler) | μελλειν c. BEGH al longe pl Chr Oec .. Ln μελλει c. A*(D) al fere¹⁰ (vv pler) Thph | τε c. AE (E al om et. και) al ut vdtr pl Oec Hier .. 5 (non 5° Gb Sz) δε c. BGH al fere²⁵ vg Chr Thph .. al om et vv pler sive τε sive και tantum exprim .. D sic: αλλα καθιρωσθαι μελλει | την μεγαλ. c. GH al certe pl vg cop syrP al Chr Thph Oec .. Ln της μεγαλειοτητος c. ABE al fere¹⁵ sah cat .. D om τ. μεγ. αυτης (αυτης om et. B, 42. αυτοις) | ην (B om; D* η) ολη η (BD om) ασια (31. η ασια ολη) και η (B om) οικ. σεβ. (d sic: sed destrui incipiet tota asia et orbis terrarum colitur)

28. D ταυτα δε ακουσ., 133. ακ. δε ταυτα, vg his auditis item al | AEG

γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως, ὥρμισάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον 30 Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου. 30 τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἶον αὐτὸν οἱ μαθηταί· 31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῶ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. 32 ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. 33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασεισάς τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰουδαίός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ᾠρας δύο κραζόντων Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 35 κατα-

- al πληρης | εκραζον (d e vg al exclamaverunt, d clam.) .. d 137. syrP mg praem (137. syrP και) δραμοντες εις το αμφοδον (137. εδοδοδον, d in campo, syrP in forum) | D* al om ἡ
29. η πολις c. AB 13. 40. vg cop arm .. ε add ολη c. EGH al pler sah syrP al Chr Thph Oec cat; praem ολη d (et* et**) syr aeth^{utr} al (: : cf 21, 30.) | της c. AD** (d repleta est tota civitas confusionem et D* συνεχυθη ολ. η π. αισχυνης) GH al plus⁴⁰ Chr Thph Oec^{ed} cat .. ε (= Gb + Sz) Ln om c. B(D*)E al sat mu ut vdr̄ Oec^{cod} | τε .. D8^r al cop δε, sah arm om | d και συναρπ. | μακεδονας .. D* -νες, al² cat -να, 56. 117. 177.* -νας, 100. om | παυλου c. ABDEGH al longe pl Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) του παυλου c. min mu Oec. Supra ε συνχ.
30. του δε π. c. d (βουλ. δε του π.) EGH al longe pler cat Chr Thph Oec .. Ln παυλου δε c. AB 13. 31. | ουκ ειων (ε εων, GH 68. ειον, 104. εισαν) α. οι μ. .. D8^r οι μαθ. εκωλυον, item syr ar^o aeth^{utr}
31. οντες .. d υπαρχοντες | αυτω .. E8^r al αυτου, item vg etc amici eius
32. d 42. om τι (nec exprimit vg al) | d η γαρ εκκλ. (al add ολη) ην | AD συνκεχ. | D8^r πλειστοι | ενεικεν c. DEGH al longe pler Chr Thph¹ Oec .. Ln ενεκα c. AB 13. 36. 68. 180. cat Thph² · η συνελλυθασιν, G Thph¹ -λυθησαν (Oec^{ed} -λυθεισαν)
33. προεβιβ. c. D** (* κατεβιβ., d distrazerunt, vg detraz.) GH al longe pl cat Chr Thph Oec .. Ln συνεβιβ. c. ABE al⁶ (nulla ut vdr̄ versio) | προβαλοντ. (Gb') c. AB(e Wo. Ceph. et ε) EGH 40. al pm Chr^{txt} et com Oec .. ε^o (item Gb Sz, non ε) Ln προβαλλοντ. c. DG al ut vdr̄ sat mu cat Thph | αυτον .. G* 40. al Thph¹ αυτων | ο δε .. A fu demid tol al o ουν | την χειρα c. ABDEGH al longe pl Thph¹ Oec cat .. d al fere¹⁰ Chr Thph² τη χειρι | E τω λαω
34. επιγινοντες (H al Thph¹ -γνοντ.) c. ABDEGH al longe pl Chr Thph .. ε (= Gb Sz) επιγινοντων c. min Oec cat | d om εκ, item (omnium) vg al mu | B 13. al ωσει | A κραζοντες | D* om ἡ | B μεγ. η αρτ. εφσ. bis habet

στείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησὶν Ἄνδρες Ἐφεσίοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς; 36 ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετιᾶς πράσσειν. 37 ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσούλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. 38 εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγόρευαι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείωσαν ἀλλήλους. 39 εἰ δὲ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. 40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ δυνησόμεθα δοῦναι

35. DE 137. al⁸ Thph¹ κατασεισας (d *conprescuisset*, e vg *sedasset*) | B al² cop *τον οχλ. ο γρ.* | E εφη (*dixit* vg al) | *ανθρωπων* (al *praem των*) c. ABE al mu vg syr cop (sah) arm ar⁶ Thph² cat et Chrcat .. ε *ανθρωπος* c. D** (* ο *ανθρ.*) GH syrP aeth^{utr} al Chr Thph¹ Oec | *εφεσιων* (E cop sah al post *πολιω*, 180. cat *praem των*) .. D *ημετεραν* (d *vestram*) | D* *νεοκορον*, EG al *νεοκορον* | *ουσαν* .. D *ειναι* | *μεγαλης* c. ABDE al *ferē*²⁰ vg cop sah syr^{utr} al Isid cat .. ε (= Gb Sz) add *θτας* c. GH al pl aeth^{utr} arP sled Chr Thph Oec | d 68. *διοσπετους*
36. B* *αναντιρητων*, G-*τηρητων* (H-*τηρητη.*). Cf ad 10, 29. | A al⁶ Chr com *τουτων* (al² om) *οντων* | *πρασσειν* c. ABDEGH al pl cat Chr Thph Oec .. ε *πραττειν* c. min ut vdr non ita mu
37. *τουτους* .. D syrP mE add *ενθαδε* | D *μητε ιερ. μητε* | *την θεον* c. ABD**E*GH al longe pl Chrcat Thph¹ cat .. al mu Chr *τον θεον* .. ε (= Gb Sz) *την θειαν* c. D**E** al pm Thph² Oec | *υμων* c. BE*E*GH al longe pl vg cop syrP aeth^{ro} al Chr Thph² Oec cat .. Gb' Ln *ημων* c. ADE** al⁷ e syr sah aethPP arr Thph¹ Chrcat
38. *δημητρ.* .. D vv aliq add *ουτος*, 137. *praem ὁ* | *εχ. πρ. τ.* (al *πρ. τινας*, D *πρ. αυτους τινα*, d *cum aliquo quendam*, sah om) *λογ.* c. ABD EGH al longe pl vg al mu Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) *πρ. τ. λογ. εχ.* c. min non ita mu Oec | ε (non Gb Sz, sed Wtst al) *αγοραιοι* (sic GH) .. de *αγοραιοι* (et Ln) cf Steph. Thes. I. p. 430 sq ubi *relectis aliorum rationibus agnoscitur Suidas qui c. Zonara sic statuit: αγοραῖος προπερισπωμένως ὁ ἐν ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενος ἄνθρωπος*: (ut supra 17, 5.) *ἀγοραῖος δὲ προπαροξιστόνως ἢ ἡμέρα ἐν ἣ ἢ ἀγορὰ τελεῖται*. Ex nostris quidem libris scriptis distinctio ista non confirmanda vdr. Cf et. Goettl. p. 297. | DE *ενκαλ.*, item v. 40.
39. *περαιτερω* (B** -ρω, 68. *περ' εταίρω*) c. B al *ferē*¹⁵ d (*ulterioris*) cat (: similem in modum Plat. Phaed. οὐδὲν ζητήσετε περαιτερω) .. ε (49.) *περι ετερων* c. AD (E *περ ετερον* sic, ut *περ* potius c. *ε δε τι* iungatur; e vg *alterius rei*) GH al pl Chr Thph Oec | D* (d *in legem ecclosiae*) *εν τω νομω εκκλησια* (-*σιας*?) D** *εν τη ενν. εκκλησιας* (?), item sl³ et^{ant} *εν νομω εκκλησιας*
40. D *σημερ. ενκαλεισθ. στασειωσ μηδ. αιτ. οντος* | *περι ου* (G* οἶν) c.

λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. 41 καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

XX.

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. 2 διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, 3 ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπιβουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. 4 συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Πύρρον

19, 29.
27, 2.

BDE al ut vdr sat mu vg (et. am fu demid tol) cop sah al Chr^{com} Thph². Oec cat .. Gb⁺ add οὐ c. AGH al plus³⁰ vg^{cd} (ap Gb) syr^{utr} arP arm sl⁵⁻⁷. Chr^{xt} Thph¹ | δοναι (Gb'') c. GH al plus⁴⁰ Thph¹. Oec^{ed} .. ζ Ln αποδοναι c. ABDE al mu Chr Thph² Oec^{cod} cat | της συστρ. (sic, non συνστ., ABDEGH etc) c. DGH al ut vdr longe pl vv pm Chr Thph¹. Oec .. Ln praem περι c. ABE al fere¹⁵ d syr (cop in hoc tumultu) arm sl⁵⁻⁷. Thph² cat

XX. 1. προσκαλεσ. c. ADGH al longe pl (vg *vocatis* vel *convocatis*, item *advoc.* syr^{utr} aethPP ar^e al) Chr Thph¹. Oec .. BE al fere¹⁰ cop sah aeth^{ro} Thph² cat μεταπιψαμενος, al μεταστειλαμενος | D om ὁ | x. ασπασ. c. GH al ut vdr pl Chr Thph¹. Oec .. Ln και (tol sl om; D* et** add πολλα) παρακαλεσας (D* παρακελεσας s. -λίσσας, vg al add αυτους) ασπασαμ. (D* αποσπασ., E και ασπασ., 69. ασπασ. δε, D** al mu vv pm Thph² cat ασπασ. τε insuperq vv pler add αυτους) c. AB al⁵ cop al, item DE al mu vv pm Thph² cat | πορευθῆναι c. GH al longe pl Chr Thph¹. Oec .. D al³ om .. Ln πορευεσθαι c. AB al plus¹⁰ cat Thph², item post μακεδ. E | την c. ADH al longe pl Chr Thph¹. Oec .. Ln om c. BEG al fere¹⁰ Thph² cat

2. D παντα τα μερη εκεινη (** -να) | παρακ. αυτους .. D* ετ χρησαμενος

3. τε .. D al² e cop δε | γενομένης (40. add τε, G add δε) .. D και γενηθεις (gr* -θεις) | επιβ. αυτω c. ABE 38. 69. 113. 180. al cat .. ζ (49.) αυτ. επιβ. c. DGH al longe pl vg (*factae sunt illi insidiae*) al Chr Thph Oec | μελλοντι (E -λων, al¹⁵ Chr¹ -λοντα) αναγ. (E al αγεσθ.) ε. τ. σ. (16. om μελλ. usq syr.) εγ. γνωμη (AE al mu cat -μης) του (al cat om) υπ. δια (cop εκ, syr sah ar^e εις -ιαν) μακ. .. D syrP mg ηθελησεν αναθῆναι εις συριαν' ειπεν δε το πνευμα αυτω υποστρεφειν δια της μακ.

4. συνειπ. δε αυτω αχρι .. D syrP mg μελλοντος ονν (d syrP δε) εξειναι αυτου (d *comitari eum*) μεχρι (syrP mg *comitati sunt eum usque*) | B 13. vg (et. am fu tol; sed non demid al) aeth^{utr} ar^e Bed om αχρι της ασιας | σοπατρος .. 40. al plus¹⁵ vg^{edd} aliq cop sah arm ar^e sl⁵⁻⁷ eted Thph¹. Oec Bed σοσιπατρ. | πυρρον c. ABDE al³⁰ vg cop sah

Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σέκουνδος καὶ ^{Ro 16, 21. 28.} Γάϊος Λιθβαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφι- ^{Eph 6, 21.} ^{2 Tim 4, 20.} ^{16, 8.}μος· ὅσοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· ὅ ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὓς διε-
 τρίψαμεν ἡμέρας ἑπτὰ.

7 Ἐν δὲ τῇ μᾶ τῶν σαββάτων συνηγμένων ἡμῶν κλάσαι ἄρ-
 τον ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλον ἐξίεναι τῇ ἐπαύριον, παρέ-
 τεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου· 8 ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ
 ἐν τῷ ὑπερέφω οὓ ἦμεν συνηγμένοι. 9 καθεζόμενος δέ τις νεανίας
 ὀνόματι Εὐτύχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, δια-
 λεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου

syRP mg arm sl (slant post βεροι. pon) cat Thph². Orin^t Bed .. ε (= Gb Sz) om c. GH al pm syru^{tr} aethutr arr Chr Thph¹. Oec | GH(A^{*P}) al βηροιαῖος, D^{*E} βερναιῖος (d beryensis, e beroensis), al Thph¹. Oec^{ed} βερροιαῖος (cf ad 17, 10.) | η θεσσαλονικ. (idem codex 17, 3. 11. 13. θησαλον.) | σέκουινδος: ita η al .. ε Ln σεικοῖνδος, ut G al | δερβαιοῖς (A al praem δ) .. D^{*} δουβερῖος (d doverius) | τιμοθεῖος .. syR ar^o add Lystr^{ensis}; 137. εφρῆσιος | ασιανοὶ (D sah syRP mg εφρῆσιοι) .. Ln ante ασ. plene dist; non ita Thdr^{3.442}. | τυχικὸς (ita et. ε Ln; 49. τύχικος cf Win. gr. p. 49.): hoc acc. GH et ut vdtr pler; cf et. ad Eph 6, 21 etc .. D ευτυχος

5. οἱτοι c. DGH al longe pl vg syR arP sl al (sah add μεν) Chr Thph¹. Oec cat .. Ln add δε c. ABE al¹⁰ cop syRP | A(vdtr)ESTGH al pl προσελθόντες | ημας .. DST αυτον | D^{*E} τροαδι (E -δει); item E v. seq. τροαδα

6. D om την | αχρι (c. ABG al cat Thph¹; ε αχρῖς c. η al pl Chr al; E 13. απο) ημ. πέντε .. D πεμπταιοι | οὔ c. BGH al longe pl Chr Thph Oec cat .. AE 13. οπου, 40. 137. ου και, item Ir^{int} ubi et, D εν η και (d om και)

7. δε .. DST syR aethutr τε | E om τη | DST μια πρωτη | ημων c. ABDE al fere²⁰ vv pl cat Chr² (et. in caten.) Thph². Aug .. ε (= Gb Sz) των καθητων c. GH al pl arP sl Bas Thph¹. Oec (Cassiod om) | κλασαι c. ABEGH al pl cat Bas Chr² (et. in cat.) Thph¹ .. ε (= Gb Sz) του κλ. c. D al pm Thph². Oec | τε .. DST om, al⁶ cop sah syRP Bas Thph¹. cat δε

8. D υπολαμπαδες (d faculae) | ημεν c. ABDEGH al pl vg al pl cat Chr Thph² .. ε (= Gb Sz) ησαν c. min non ita mu cop aeth^{ro} Thph¹. Oec | E om συνηγμ. (4. συνηθροισμ.)

9. καθεζόμενος c. ABDE al mu cat .. ε καθημενος c. GH al pl Chr Thph Oec | E om νεανιας (12. lect post ονομ., 137. -νισκος) | D επι τη θυριδι κατιχομενος υπν. βαρει | του παυλου .. D om του | E κατανεχθῖς | απο .. DE al mu Chr Oec^{ed} υπο

ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριπέτου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. 10 καταβάς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συνπεριλαβὸν εἶπεν Μὴ θορυβείσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. 11 ἀναβάς δὲ καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμλήσας ἄχρι ἰούης, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ πυρεκλήθησαν οὐ μετρίως.

13 Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. 14 ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλάβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην, 15 κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατητήσαμεν ἀντικρὺς Χίον, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, καὶ μείναντες ἐν Τρω-

9. εστ̄ π̄σω omisso και sq | d*ετ̄ και ος ηρθη (ap Mill: και επηρθη)
 10. d̄ επ̄ισεν επ̄ αυτω, al Chr Thph² επ̄ιπ. επ̄ αυτω | συνπεριλ. (σινπ. c. AB*DEH; ζ Ln 49. συμπ. c. B**G al certe pler; c* -βαλων, al⁶ συμ- παραλαβ.) .. c add αυτου, al⁷ Chr Thph² cat αυτου, al αυτω | δετ̄ και ειπεν (d circumplexit et dix.)
 11. τον c. ABCD* al Thph² .. ζ om c. D**EGH al pler Bas Chr Thph¹. Oec cat | τε .. δετ̄ετ̄ al Thph¹ δε | αχρ̄ι c. AC**E al Thph¹. Oec^{ed} .. ζ Ln αχρ̄ις c. B(e sil.)C*DGH al pler cat al (Bas μεχρ̄ις)
 12. ηγαγ. usq ζωντα (ea om 12.lect) .. d̄ ασπαζομενων δε αυτου ηγαγεν (d -γον, item al³ arm ηγαγεν) τ. νεανισκον ζω.
 13. ΔΕΗ al plus⁹⁰ Chr Thph¹ προσελθοντες, δετ̄ (syg ar⁶) καταλθοντ., al προσαχθοντ., 98.^{ms} εμβαντ., vg ascendentes, d ascendimus | επι το .. d al εις το | επι την c. ABCE 13. 40. al Thph² .. ζ εις την c. DGH al longe pl cat Chr Thph¹. Oec | ασσον c. ABCDE(G v. sq)H al pl vg (et. am fu demid tol) cop etc Chr al .. al⁵ vg^{cod} ασσον, al³ cat^{cod} νασσον, G (non v. sq) al mu syg^{utr} sah arP θασσον (aliq θασσον). Item v. sq | ην διατετ. c. DGH al longe pl Chr Thph Oec .. Ln διατεταγ- μενος (B* -νον) ην c. ABE al⁴, item c al³ cat εντεταλμενος ην | d 36. cat ως μελλον | E αυτ. μελλ.
 14. c* om δε (vdtr) | συνεβαλεν c. CDGH al longe pler vg e etc Chr Thph Oec cat .. Ln συνεβαλλεν c. ΔΒΕτ̄ 40. | ημιν .. al fere¹⁰ ημας | G* ανηλθομεν | μυτιληνην c. RCDH al pler .. ΔΕ μυτιληνη, G μυτι- ληνη. Et. aliter legitur
 15. E και εκειθ. | αντικρ̄υς c. ACDEG al mu Thph² cat .. ζ αντικρ̄υ c. BH al pl Chr al | τετρα .. B 15. 19. 73. cat εσπερα | d*ετ̄ παρελαβομεν, al Thph¹ παρεβαλλομεν | και μειναντ. εν τρωγ. τη εχ. c. DGH al longe pl syg^{utr} sah arr. sl cat Chr Thph Oec .. Gb' Ln τη δε εχ. c. ABCE al⁴, item al⁴ vg cop aethPP arm Hier και (cop aeth om) τη εχ. (aeth^{ro} om και μειναντ. usp μιλητον) | τρωγυλιω c. D (δετ̄ τρωγυλια, d trogylio) G (τρογυλιω, item al mu), item -λιω non -λλω al pl (sed legitur τρωγ- γυλιω, [et. Thph¹], τρογγυλιω, στρογγυλιω), item syr sah arr sl Chr

γυλιώ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεύσαι τὴν Ἐφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.

(18, 21.)
19, 21.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. 18 ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, 19 δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, 20 ὡς οὐδὲν ἵπστευλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους, 21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν τὴν εἰς θεὸν μετένοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. 22 καὶ νῦν ἰδοὺ δεδεμένους

19, 10.

20, 31.

Thph². Oec .. ε τρογγυλλω c. h al mu syrP Oec cat | d* al⁶ ac plur
ερχομένη

16. κεκρικει (Gb¹) c. AB(* κεκριει)C*DE al mu vg (proposuerat) al ut vdr
pl cat (Thph². κεκρικει) .. ε κρινει c. C***GH al pl Chr Thph¹. Oec |
οπως usq χρονοτριβ. .. d μηποτε γενηθη αυτω κατασχεις τις | ην c.
G 40. al longe pl Chr Thph Oec .. Ln ειη c. ABCE al¹⁰ cat .. dH aethr^o
om ε dvn. ην α. | d εἰς τὴν ἡμερ., η τη ἡμερα | εἰς (105. εν) ιερο-
σαλημ c. AE 13. 40. 12.lect 58.lect al .. ε (Ln 49.) εἰς ιεροσολυμα c.
BCD(* εν ιεροσολυμα)GH al longe pl cat Chr al (: cf ad 19, 21.)

17. μετεκαλεσατο .. d μετεπεμψατο, dialmaced μετεστευλατο | E om τοις

18. παρεγενοντο .. E⁸ εκληρνοντο | προς αυτον .. Ln add ομου (d*
ομοσε, d** 40. mg ομοσε) οντων αυτων c. AD 40. mg; item E 73. add
ομοθυμαδον, item vg et simul essent: contra BCGH al fere om vv fere
omn cat Chr Thph Oec | επιστασθε .. d add αδελφοι, item al³ sah
praem | αφ .. d* εφ (d in qua), al aliq om | εἰς .. E επι | πως usq
εγενομην .. d ως τριετιαν η (d om) και πλειον ποταπως (** πως) μεθ
υμ. ην παντος χρονον (** μ. υμ. τον παντα χρ. εγενομην, d fūi per
omne tempore [Leif -pus]: ita et. Leif)

19. τω κυριω .. c al cat Chr^{xt} add μεθ υμων | δακρυων c. ABDE al
fere¹⁰ vg syr cop sah aethPP ar⁶ Leif .. ε (= Gb Sz) praem πολλων
c. CGH al pl syrP aethr^o arm arP sl Chr Thph Oec cat | συμβαντ. (DE
σινβ.) .. c al συμβαινοντων, al¹ συμβεβηκτων

20. c cat των συμφερ. (DE σινφ.) υπστευλ. | d sl^{rec} et⁵. Leif om μη |
d Thph¹. Leif Hier om υμας | d κατ οικ. και δημ.

21. h al⁶ Bas^{cod}1 Thph¹. διαμαρτυραμενος, d* -ρονιμος | θεον c. BCX
al⁷ Bas Chr Thph¹ .. ε (Ln) praem τον c. ADGH al longe pl cat Bas
cod¹ Thph². Oec | πιστ. την c. BEGH al ut vdr longe pl Bas Chr
Thph Oec .. Gb⁰ Ln om την c. AC al fere¹⁰ cat, item d (d⁸ perg
δια του κυριου ημ. ω χρι) | E om ημων | ιησουιν c. BGH al fere³⁵ sah

(1., 21.)
19, 21.

ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντή-
 21, 4. 11. σοντά μοι μὴ εἰδώς, 23 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν
 διαμαρτύρεταί μοι λέγων ὅτι δεσμά· καὶ θλίψεις με μένουσιν.
 24 ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιῶμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμῶν ὡς τε-
 λειῶσαι τὸν δρόμον μου καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυ-
 ρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

- aeth^{ro} syrP sl⁵⁻⁸ Bas Thph¹ Oec Lcif .. ζ (Ln) add *χριστον* c. ACDE
 al mu cop syr aethPP al cat Chr Thph².
22. *εγω* h. l. c. ABCE al vg (et. fu demid al, non am) Ath^{msa} (Aeth^{ed}
 Lcif om) Thph² cat .. ζ ante *δεδ.* pon c. DGH al pl vv pler Chr
 Epiph⁸⁹² al | D *ιεροσολυμα* | *συνατησοντα* c. BG al pler vv ut vdrtr
 omn Ath Chr Oec .. c al⁶ Athedd² Thph² cat *συμβησομενα* .. ADG^r
 EGH al Thph¹ *συνατησαντα* | B *εμοι*, E^{8r} *με* | D *μη γενωσκων*
23. D^{8r} *το αγ. πν.* | E om *κατα* (D vg al mu Lcif add *πασαν*) *πολιν* |
 AE al Athedd² (Ath¹ *διαμαρτυριεται*) *διεμαρτυρατο* | *μοι* c. ABCDE al
 fere⁸⁰ vg syr^{utr} cop sah aethPP al Ath Cyr^{hr}² Chr (post *πνευμα*) Bas
 (Did *με*) Epiph⁸⁹² (post *πν.*) Thdr^{ms}¹ (ed *με*) Thph² Lcif Hier .. ζ
 (= Gb Sz) om c. GH al pm aeth^{ro} al Thph¹ Oec | *λεγων* c. DEGH al
 pl Ath¹ (tamen diff odd) Epiph⁸⁹² cat (: cf ad 28, 26. item Lc 11,
 25.) .. ζ (Ln 49.) *λεγον* c. AB (e sil.) C al pm Chr al | *με* (sah syr ar^e
 aeth^{utr} *σε*) h. l. (Gb'') c. ABCEH al plus¹⁵ vg al Ath¹ (vv pl Ath¹ post
μενουσιν, ibidem D *μοι*) Bas Cyr^{hr} Did Chr Thph¹ cat .. ζ post
δεσμα c. G al pl Thdr^t Thph² Oec | D vg (non demid al, sed habet
 am sub ÷) sah syrP c.* Lcif add in f. *εν ιεροσολυμοις*
24. *ουδενος λογου ποι. τ. ψ. τιμ. εμ. c.* BCD** item syr sah aeth^{utr} arm
 ar^e (sed hae vv, excepta arm, non exprimunt *τιμιαν*) item Lcif (*pro*
nihilō aestimo animam meam cariorem 'esse mihi); similiter Amb: *nec*
facio an. me. cariorem mihi, et Aug: *non enim facio an. me. pretiosam*
(s. -osiozem) mihi (priora: *ουδενος λογου ποιουμαι* diserte et. Amm^{cat}
praetermissis rell; eadem confirmant et. 96. 180. cat: vide post) ..
 Ln *ουδενος λογον εχω ουδε ποιουμαι τ. ψ. τι. εμ. c.* AD* (sed habet
εχω μοι et τ. ψ. *μου* [om d] *τι. εμαυτου*, d exprim *ουδενος τουτων*)
 al⁴ (item fere vg: *nihil horum vereor, nec facio animam meam pretiosio-*
rem quam me) .. ζ *ουδενος* (43. 81. 99. arP add *τουτων*) *λογον* (96.
 180. cat *λογου*) *ποιουμαι ουδε εχω την ψυχ. μου* (μου praeter ABCD**
 al Lcif om et. G al cat Ign^{intpol} Chr) *τιμ. εμαυτ* c. EGH etc arP sl
 cat Ign^{intpol} (ad Tars. 1. *ουδενος λογον ποιουμαι τον δεινων, ουδε*
εχω την ψυχ. τιμ. εμαυτ *ως αγαπων αυτην μαλλον η τον κυριον*)
 Bas^{2,296}. Chr^{txt} (in comm est: *οικ εχω τιμιαν την εμαυτου ψυχην*)
 Thph¹ Oec | *ως* (d Lcif *quam consummare*, vg *dummodo consummet*, e
ut consummet) .. E al mu *ωστε*, c 104. *ως το*, d *του* | B *τελειωσω* |
τον δρ. μου c. ABD al⁵ vg cop sah syr aeth^{utr} ar^e Lcif Amb .. ζ
 (Gb⁹⁰) add *μετα χαρας* c. CEH al pler syrP arP sl cat Bas Chr Thph
 Oec | *διακονιαν* .. D vg Lcif Amb add *του λογου* | D 137. al fere¹⁰
παρελαβον | D sah Lcif | *διαμαρτ. ιουδαιοις και ελλησιν* | *του* (D*
 om) *θειου*

25 καὶ τῶν ἰδῶν ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν. 26 διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· 27 οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν ^{18, 6.} πᾶσαν τὴν βουλήν τοῦ θεοῦ. 28 προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμένῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔδτετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵμα- ^{1 Pe 5, 2.}

25. E al fere¹⁰ syr arr Lcif om ἰδου (Gb⁰) | c 31. arm οἶδα ἐγώ, 180.

Irint om ἐγώ | τὴν βασ. c. ABC al⁴ cop syrP arm Chr cat . . ζ (Gb⁰⁰)
add του θεου c. EGH al pler vg syr aeth^{utr} al Thdrt Thph Oec, item
D sah add του ἰησου, Lcif τ. κυριου ω

26. διο (al⁴ add και) c. BCGH al longe pl cat Thph¹⁻². (libere Chreom
ωστε εκστως διαμαρτυρομ. υμιν) . . AE al plus¹⁰ διοτι . . syr Oec om,
syrP hab c.* | διο usq οτι . . D8r* αχρι οιν της σημερον ημερας | ἐγώ
c. AGH al longe pl cop sl Bas¹ Chr³ Thph¹ Oec . . Gb¹ Ln εμι c. BC
DE al fere¹⁵ vg syr^{utr} cat et Amm^{cat} Bas² Chr¹ Dam al . . al pauc
arm sah Hier Gild ἐγώ εμι (sah Hier ε. εγ.) | E al mu cop (non sah)
syr^{utr} aeth^{utr} vg^{cod} (sed non am fu demid tol al) al Bas al (sed non
Irint Lcif nec Chr Thph¹ Oec al) add in f. υμων

27. D*gr al⁴ slrec om μη | υμιν h. l. c. AEGH al pler syr^{utr} cop sah al
Bas³ Chr Thph Oec Irint Hier Gild . . Ln post θεου c. BCD (* ημιν)
13. 31. 81. vg cat

28. οιν c. CEHN al longe pl m syr^{utr} al Chr Thph Oec Irint . . Gb⁰ Ln
ed. min. (et [o.] ed. mai.) om c. ABD al⁵ cat item lectionarr vg cop (sah
δε) al (Did Thdrt Caelest [vide post] Lcif al) | D* αυτοις | D8r το αγ.
πν. | κυριου (Gb) c. AC³DE 13. 15. 18. 36.^{xt} 40. 69. 73. 81. 95.* 130.
156. 163. 180. 58.^{lect} cop sah syrP ms arm (aethr et κυρ. et θε. con-
firm ex usu linguae) cat Eusesai Ath^{ed 1} (³⁵²²) Const (συντρεχετε ες
την εκκλ. του κυρ. ην περιποιησατο τω αιματι του χρι) Did (praeterea
illustrans locum habet τω ποιμνω ο περιποιησατο ο σωτηρ τω ιδω
αιματι) Amm^{cat} Chr¹ (praeterea ad h. l. sic: ειγε ο δεσποτης υπερ
της εκκλησιας [sed ο δεσπ. usq εκκλ. om cd¹] ουδε του αιμ. φει-
σατο του εαυτου) Maxim (Nicandro episc) Thdorstud 2,56. Thph³ al
Irint Lcif Ang Hier Sedul al . . ζ (= Gb) θεου c. B (me ipsc teste)
al fere²⁰ (sed⁹ e sil. collat.) vg (et. am fu demid tol etc) syrP syr^{lect}
vat Ps- Ath^{3,3} Ath^{1ed} (sed χρι mss⁴ et κυρ. ms¹. Praetereaque grave
quod habet c. Apollin. ουδαμου δε αιμα θεου καθ ημας παραδεδικασ-
αν αι γραφαι· Αρειανων τα τοιαυτα τοληματα) Chr³ (i. e. ter ad h. l.,
sed vide supra) Epiph⁸⁹⁵ et^{2,74}. Baseth⁸⁰. Antioch⁹¹⁻¹²². Caelest (ep. ad
synod. Eph. ap. Mansi IV p. 1286.) Thph². Oec Amb Ors Cassiod
Ferrand Prim al (Ceterum iam Ign αιμα θεου [Ignintpol χρι], cf ad
Eph 1. pag. 120 et 320.) . . Gb¹ κυριου και θεου c. C**GH al plus¹⁰⁰
slThph¹ . . legitur etiam κυριου θεου (al² arP), κυρ. του θεου (georg),
θε. και κυρ. (47.), χριστου (χρ. syr ar⁶ Or¹ [sed alibi¹ την εκκλ. sine
genitivo] Athedd⁴ dialmaced⁴⁸¹. Thdrt² al), Iesu Christi m | D sah (I
int sibi constituit) περιποι. εαυτω | του αιμ. τ. ιδ. c. ABCDE al fere²⁰

- τος τοῦ ἰδίου. 29 ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν
 ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου,
 30 καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμ-
 19, 8. 10. μένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. 31 διὸ γρηγο-
 ρεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπανσάμην
 μετὰ δακρύων νοσθητῶν ἓνα ἕκαστον. 32 καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι
 ὑμᾶς τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποι-
 κοδομησῆσαι καὶ δοῦναι κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν.
 33 ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐθενὸς ἐπεθύμησα· 34 αὐτοὶ
 18. 3. γινώσχετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτη-

- vv pl cat Did Ir^{int} Lcif al .. ε (= Gb Sz) του ιδ. αμ. c. GH al pl Ath
 1.522. Chr Caelest (τω ιδ. αμ.) Thph Oec
 29. εγω γαρ c. c^{***}EGH al pler syr^{utr} sah al Chr Thph Oec; cop εγω δε,
 aeth^{utr} και εγω, v οτι εγω .. Gb^o Ln 49. εγω c. AC^d al⁶ vg cat Ir^{int}
 Lcif Caelest (ep. 13. ad Nestor. Idem Graece Mansi IV, 1031.) Hier
 (: at offendit γαρ praecedente προσεχ. οιν ac sequente διο γρηγ.
 Ceterum confirmatur γαρ et. inde quod τοιτο ab iisdem fere testib
 omittitur idque minime alienam manum prodit) | τοιτο c. c^{***}EGH al
 longe pl syrP Chr Thph Oec .. Ln 49. om (Gb⁰⁰) c. ABC^d al¹² fere
 vv pler cat Thdrt (1.190. οίδα οτι etc^{2.1899}. οίδα γαρ οτι: bis libere)
 Ir^{int} Lcif Caelest (ut ante) Hier | DE αφεξιν, G αφηξιν
 30. v sah aeth^{utr} om αυτων pr | DE^r του αποστρεφειν, vg *abducant*, d
abstrahant, e Lcif *adducant*, Ir^{int} *convertant* | αυτων c. CDEGH al ut
 vdr omn cat Ps-Iustqu²². Bas Chr Thph Oec .. ΔΒ αυτων (Ln^{ed}. min.)
 31. Α νικταν | DE al plus¹⁵ vg al pler Thph². (item Bas^{2.299}. sed non^{3.327}.
 nec Chr al) Lcif Hier Ors add in f. υμων
 32. Ε παρατιθεμι (sic), 2. 30. -θημι | υμας (H υμιν) c. ABD al⁴ vg syr
 utr cop sah aeth^{pp} ar^o Ors Hier .. ε (Gb⁰) add αδελφοι c. CEGH al
 pler aeth^{ro} arP al cat Chr al | θεω .. v 33. 68. cop sah κυριω | εποι-
 κοδομ. c. GH al pler Chr^{dis} („οικε ειπεν οικοδομησαι αλλ εποικοδο-
 μησαι, δεικνυις οτι ηδη οικοδομηθησαν“) Thph Oec .. Gb^o Ln οικοδο-
 μησαι c. ABCDE al⁶ cat. Praeterea add (DE al vv mu) vel praem (al⁶
 syr Chr¹ Ors) υμας (163. ημ.) | δουναι c. ABDE al vg cop .. ε add
 υμιν (al Thph². ημ.) c. CGH al pler vv pl Chr (sed Chr^{xt} υμ. post κλη-
 ρονομ. add) cat Ors al | ACE al² cat την κληρ. (A add αυτοι) | πασιν
 .. DE^r (d a medio v. 31. usq 21, 2. hijat) των παντων
 33. η pr .. d m vg (non am al) Oec και: (Ln^{ed}. min. falsus de testibus
 om sine teste, falso et. ed. mai. de v) | ουθενος c. ΔΕ (al?) .. ε Ln
 ουθενος c. BCDGH al certe pler cat Chr al. Praeterea DE arm m add
 υμων (97. τουτων)
 34. αυτοι c. ABCDEGH al longe pl m vg al pl cat Bas Chr al .. ε (= Gb Sz)
 add δε c. min aliq cop Thph². Oec | γινωσκ. .. Α οιδατε, Chr
 επιστασθε | ταις χρ. (D* τας χρειας) μου .. D* add πασιν | αυται ..
 d sah μου, cop syr al μου αυται

σαν αἱ χεῖρες αὐταί. 35 πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶν-
τας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν
λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον
διδόναι ἢ λαμβάνειν. 36 καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεῖς τὰ γόνατα αὐτοῦ
σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο. 37 ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο
πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλον
αὐτόν, 38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι
μῆλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς
τὸ πλοῖον.

XXI.

1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν,
εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ρόδον,
κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα. 2 καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοι-
νίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. 3 ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ

35. πάντα (D* πασι? item omnibus vobis demonstrati m) .. Ln cum v. 34.
conjg: non ita LEGH Bas³ al cop sah (uterque πα. post υπεδ. νμ.
pon); nec magis (vide post) CD etc .. C*D** al mu cat syr arP και
παντα (aeth^{utr} om πα. υπ. νμ.) | ουτως: ita ABCDEGH etc .. ζ ουτω
c. min mu | A τον ασθ. αντιλ. | D* (item A*?) cop sah om τε (item
al⁵ cat qui habent μνημονευετε) | G al plus⁸⁰ vg sah arm aeth^{utr} Chr
Thph¹ τον λογον, al mu του λογου | A (vel potius ** ut vdtr) al⁵ Epiph
Chr Bas om ιησου | D* ουτος | μαλλ. διδ. c. ABCDEGH al pl m vg al
Chr Antioch Dam cat al Aug .. ζ (= Gb Sz) διδ. μαλλ. c. min non ita
mu ut vdtr sah Epiph⁸⁰². Oec (Const sic: ὁ κύριος μακάριον εἶπεν
εἶναι τὸν διδόντα ἢ περ [Anast⁹⁴ υπερ] τὸν λαμβάνοντα)
36. D* εἰπας | D* arm om αυτου | G συμ πασιν | C* 36. arm om αυτοις
(180. sah om πασιν, 58. lect πρ. πασ. τουτοις) | D προσειξατο
37. κλαυθμ. εγεν. c. ABCDE 13. 40. 69. 180. al⁵ ac plur vg (al pl libere)
Thph² cat .. ε γ. κλ. c. GH al pl Thph¹ Oec (137. Chr εγεν. δε κλ.
ικ.) | D** al² Thph¹ om του
38. D μαλιστ. επ. τω λογ. (** add ω εφ.) οδινομ. οτι ειπεν (** om)
οικ. μελλ. (* μελλει σοι) | GH al οδινομενοι | D* om αυτου | εις .. D επι
XXI. 1. ως δε εγ. αν. ημ. (A** ημ. αν., * vdtr om αν.) αποσπ. (BE**
-θεντες) .. D* και επιβαντες ανηχθημεν αποσπασθεντων δε ημων | ηλ-
θομεν .. D ηκομεν | D om την | κω c. ABCDE al plus⁴⁰ cat Thph². Oec
.. ζ (= Gb Sz) κων c. G(κων)H (κων) al mu (vg Coum, sed am Cho, tol
Chio) Chr²(?) | εξης .. D επιουση | την ρο. c. ABEGH al longe pler cat
Thph Oec .. Ln om την c. CD 40. 68. Chr² | AC πατερα | D sah vg^{ms}
(sed non am fu demid etc) add in f. και μιρα (sah -μρα)
2. E al διαπερον, G al Thph² διαπερον
3. ζ (et. Mill, non ζ^o Gb Sz) αναφανεντες c. B** min pauc Chr¹ (sed

καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέοντες εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθη-
 μεν εἰς Τύρον· ἐκείσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον.
 4 ἀνευρόντες δὲ τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ,
 20, 23. οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ἐπιβαίνειν εἰς Ἱερο-
 σόλυμα. 5 ὅτε δὲ ἐγένετο ἔξαρτίσαι ἡμᾶς τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες
 ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις
 ἕως ἕξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγυλιὸν προσ-
 ευξάμενοι 6 ἀησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον,
 ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν
 εἰς Ἱεροσολαίμα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφούς ἐμείναμεν ἡμέραν

diff mss) | E om την | A al² pluresve vg (et. demid, sed non am fu)
 om και | AGH al Thph² καταλειποντες (sed GH -πόντες), d e vg relin-
 quentes | A* om επλεομ., E** επλεισαμεν, e vg navigavimus, d collavi-
 mus | κατηχθημ. c. CGH al longe pler d (enavigavimus) e (deposi-
 sumus) al cat Chr Thph Oec .. Ln κατηλθομεν c. ABE al vg cop sah
 aeth^{utr} al | H al εκει | ην το πλ. c. GH al longe pler (item accurate
 syr^p) Chr Thph Oec cat .. Ln το πλ. ην c. ABCE al²

4. ανευρ. δε c. ABC*E al plus¹⁵ vg cop sah cat Thph² (Oec και ανευρ.
 δε) .. ε και ανευρ. c. C***GH al pl d syr^{utr} aeth^{utr} al Chr Thph¹ | τους
 c. ABCE al ut vdir sat mu cat Thph²· Oec .. GH al plus³⁰ Chr Thph¹
 om | αυτου (28. om, 177. εκει) c. BCH al longe pl vg al Thph¹· Oec
 cat .. AEG al aliq Thph² αυτοις; d e al pl Chr² (1 μειναμ.) προς
 αυτους, 56. αυτον | B ελεγαν | επιβαιν. c. ABC al⁵ (d ingredi) Thph²
 cat .. ε αναβαιν. c. EGH al pler vg al pl Chr Did (μη αναβαινε)
 Thph¹· Oec | ιεροσολιμα c. ABCE al mu vg d Thph²· cat .. ε (= Gb
 Sz) ιερουσαλημ c. GH al pl Epiph⁸⁰²· Chr Did al

5. εξαφτ. ημ. c. ABE 68. 177. al .. ε ημ. εξαφτ. c. CGH al pler cat Chr
 al | A 105. om εξελθοντες | οτε δε etc .. d sequenti autem die exeuntes
 ambulamus viam nostram

5. 6. προσευξαμενοι 6 απησπασαμεθα (c απεσπ., al⁴ cat ησπασ., 40.
 απησπασαμενοι retento και sq) αλλ. και c. ABCE al plus¹⁰ .. ε προσ-
 ηνξαμεθα (G al Chr·Oec προσενξ., 180. προσηνξαμεν). 6 και ασπα-
 σαμενοι αλλ. c. GH al pl vg etc Chr Thph Oec (: plane apparet ex-
 cultam dictionem esse substituto προσηνξαμεθα και etc pro -ξαμενοι
 [post θεντες] etc; nec minus απασπαζισθαι, hoc solo loco scriptum,
 varie temptatum esse quum vel simplex ασπ. vel αποσπαζ. ex v. 1.
 reponerent) .. A 13. προσηνξαμενοι απησπασαμεθα αλλ. και (απη-
 σπασαμεθ. agnoscit et. aeth^{ro} „dimissi sumus“)

6. ανεβ. c. AC 40. 69. 137. 180. al⁴ Thph²· cat .. Ln ενιβ. c. BE al⁵
 Chr .. ε επιβ. c. GH al longe pl Thph¹· Oec

7. κατηνησ. c. BCGH al pler cat Chr al .. AE al κατεβημεν | A 40.
 επεμειναμεν

μίαν παρ' αὐτοῖς. 8 τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξεληθόντες ἤλθαμεν εἰς Και-
 σάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ
 ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῶ. 9 τούτῳ δὲ ἦσαν παρ- 6, 5.
 θένου θνηγατέρες τέσσαρες προφητεύουσαι. 10 ἐπιμενόντων δὲ ἡμέ-
 ρας πλείους κατήλθεν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγα-
 βος, 11 καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, 11, 29.
 δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν Τάδε λέγει τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν
 ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν.
 12 ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι
 τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ. 13 ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦ-
 λος Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρόπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ

8. ἐξεληθόντες c. ABCE al pl vv pm Chr Thph². cat .. 5 (= Gb Sz) add
 οι περι τον παυλον c. GH al pm aeth^{ro} arP sl Thph¹. Oec (al οι
 αποστολοι) | ηλθαμεν c. B; 5° Gb Sz Ln 49. -ομεν c. ACE al pl vg
 cop sah syr^{utr} aeth^{utr} al cat Eush^o. Chr al .. 5 ηλθον c. GH al pm
 Thph¹. Oec | οντος c. ABCEGH al longe pl Eus Chr Thph Oec cat .. 5
 (= Gb Sz) του οντ. c. min pauc ut vdr
9. παρθ. θνη. τεσσ. c. c 31. 180. al? cat Eush^o. (Chr Epiph⁶⁷⁴. om
 παρθ.) .. 5 (49.) θνη. παρθ. τεσσ. c. EGH al longe pl syr^{utr} Thph
 Oec; Ln θνη. τεσσ. παρθ. c. AB al d fu am demid Chrcat; vv pl
 τεσσ. θνη. παρθ.
10. επιμεν. (15. 18. 36. al cat -μενοντες) δε c. ABCH al⁷ syrP (de vv pl
 nqn liquet) Bas cat .. 5 add ημων c. EG al longe pl syrP m^g etc Chr
 al | G τις προφ. απο τ. ιουδ.
11. και (d om) ελθ .. δε^{r*} ανελθων δε | εαυτου (Gb^o) c. ABCDE al pm
 (vg tulit zonam Pa. et alligans sibi) cat Bas Cyr^{hr} (Chr^{ms}?) item (δησας
 εαυτον χειρων κ. ποδων) Or .. 5 τε αυτου c. GH al pl Chr Thph Oec |
 τ. ποδ. κ. τ. χειρ. c. BCDEGH al plus³⁰ vg syr^{utr} arm arP sl⁶ cat Bas
 Cyr^{hr} Thph .. 5 τας χειρ. κ. τ. ποδ. c. A al pm cop sah aeth^{utr} ar^e
 Chr (om τας et τους) Oec item (vide ante) Or (:: magis dici solet
 manus et pedes quam ped. et man. Similiter Io 11, 44. A c. test al mu
 τ. χειρ. ante κ. τ. ποδ. transp) | εν ιερ. c. ABCEGH al longe pl Thph
 Oec cat (sed 66*. post οι, 100. demid arm^{ed} Amb¹ post ιουδ.) .. 49.
 (:: at ita v. 13. lectione tantum non fluct) εις ιεροισ. c. D 26. 63. 97.
 98. 106. Chr Epiph item (δησ. απελθοντα εις ιεροσολ.) Or | D* Chr
 Thph¹. Oec om οι
12. D Thph¹. om τε | D aeth^{utr} οι εντ. τον παυλον | D επιβαινειν (d
 ascend.) | E al Bas om αυτον | c 13. 40. add in-f. τοτε (vide post)
13. απεκρ. τε (om τε al⁵ arP) c. GH al plus³⁵ aeth sl Thph Oec .. 5
 απεκρ. δε c. C* al pm syrP Chr .. D ειπεν δε προς ημας .. Ln τοτε
 απεκρ. c. ABC** (δε enim erasum est; praeterea vide ad v. 12.) E al⁸
 vv pm cat Cassiod, additque Ln ed. min και ειπεν post ο (B* om) παυλ.
 c. AE al fere¹⁵ vv mu Cassiod | συνθροπτ. .. D* θρομβουντες | γαρ ..

γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτόι-
μους ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 14 μὴ πειθομένον

Le 22, 42. δὲ αὐτοῦ ἠσυχάσαμεν εἰπόντες Τοῦ κυρίου τὸ θέλημα γενέσθω.

15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν
εἰς Ἱερουσόλυμα· 16 συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισα-
ρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνι τινι Κυπρίῳ,
ἀρχαίῳ μαθητῇ.

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἀσμένως ἀπεδέξαντο
ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῆει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς
Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. 19 καὶ ἀσπα-
σάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἕναστος ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν
τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον

εἰς vg^{cod} Tert¹ δε | δεθῆναι .. D add βουλομαι | εἰς ιερ. (Or add γε-
νομος) .. al⁶ Bas Thdrt² Cyr Aug om, A aeth^{utr} post εχω pon | τῶ
(et. Or Bas al) .. CD al² syr al Thdrt al Aug al add (d praem)
χριστου

14. ειποντες .. D οι (** om) ειπ. προς αλληλους | του κ. το θελ. c. ABCE
al vg arm cat .. ε το θελ. του κ. (DE^r al arg θεου) c. DGH al pler vv
pl Chr al | γενεσθω (ADE γεν.) c. ABCDE al plus¹⁰ cat .. ε γενεσθω
c. GH al pl Chr al

15. τας ημ. ταυτ. .. DE^r τινας ημερ. | επισκευασ. (Gb') c. ABEG al plus⁴⁰
cat Pamphil Chr (diff mss?) Euthal Thph¹ Thph^{2-com} Oec .. c al
παρασκευασ., H al επισκεψαμενοι, D αποταξαμενοι (sed d refecimus
nos et) .. ε αποσκευασαμενοι c. min non mu Thph^{2-xt} | EDG* al Chr
Thph¹ αναβαίνομεν | ιεροσολιμα (Gb'') c. ABCD (teste Wtst, idem de
sqq testatur, apud Kipl. vero perierunt omnia inde ab ιεροσολιμα
usque dum sequitur παρεγενοντο v. 18.) E al Euthal Chr cat .. ε
ιερουσαλημ c. GH al longe pl vg Thph Oec

16. DE^r* d om συνηλθ. δε και (al add τινες, E vg add εκ) των μαθ. | AE
καισαρειας | αγοντες (al αγαγοντ.) .. D ουτοι δε ηγαγον (d simulque
adduxerunt) et DE sah arm add ημας | παρ ω .. D*^{gr} προς ους | ξενισθ.
.. D syr^p mg add και παραγενομενοι εις τινα (syr^p τη) κωμην εγενο-
μεθα παρα | D* (et. d) fu tol al νασωνι Thph¹ μανασωνι, vg^{sixt} de-
mid al cop ιασωνι, al μνασω s. -σσω | τινι .. A* om | D sah μαθ. αρχ.

17. γενομενον etc .. D κακειθεν εξιοντες ηλθομεν εις ιεροσολιμα (huc-
usque consentit syr^p mg; certe haec tantum edita leguntur), υπεδεξαν
τε (d autem) ημας ασμενως οι αδ. | απιδεξ. c. ABCE al¹⁵ cat Chrc^{om} (:
cf ad Le 9, 11.) .. ε εδεξαντο c. GH al longe pl Chr^{xt} Thph Oec

18. δε c. BCDGH al longe pler e vg cop sah al cat Chr Thph Oec .. AE
gr 40. 69. 105. syr^{utr} aeth^{utr} al τε | παντ. (om sah) τε παρ. (vg
omnesq. collecti sunt) .. D* ησαν δε παρ. αυτω | οι πρ. .. D 34. add
συνηγημενοι

19. και (d om) ασπασ. αυτους (G -τους) εξ. κ. εν (H* ενα) εκ. ων etc ..
D*^{gr} ους ασπαμενος (sic) διηγειτο ενα εκαστ. ως επ. ο θε. τοις

τὸν θεόν, εἶπόν τε αὐτῷ Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἐν τοῖς Ἰουδαίους τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· 21 κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μαυσέως τὸν κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. 22 τί οὖν ἐστίν; πάντως δεῖ συνελθεῖν πλῆθος· ἀκούονται γὰρ ¹ CO 14, 15. ὅτι ἐλήλυθας. 23 τοῦτο οὖν ποιήσον ὃ σοι λέγομεν. εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· 24 τοίτους παραλαβὼν ἀγρίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρῆ^s Nm 6, 21. σονται τὴν κεφαλὴν, καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ὧν κατήχρηται περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσσων τὸν νόμον.

20. GH 47. ακουοντες, d audientes | D Thph² εδοξασαν | θεον (Gb¹) c. ABCG al²⁶ vv pm Chr Thph cat .. ς κυριον c. DH al pm sah syr^P Oec | *επ.* (E 15. *επαν*) τε (180. και *επ.*, cop Thph²· *επ.* δε) αυτω c. ABE GH al pl vg syr sah al cat Thph Oec .. Ln *ειποντες αυτω* c. c al plus⁹⁰ syr^P Chr, item omisso αυτω D | *εν τοις ιουδ.* (Gb¹) c. ABCE al mu vg aeth^{utr} cop Ambrst, item D sah syr Hier Aug *εν τη ιουδαια .. ς ιουδαιων* (al *των ιουδ.*) c. GH al pl syr^P al Chr Thdrt² Thph (sed Thdrt² Thph² post *πεπωστ.* pon) Oec .. al⁴ plane om | *παντες .. D* 38. tol syr al Aug Ambrst Hier add *ουτοι*

21. κατηχηθησαν (e vg audierunt) .. D* κατηχησαν, 25. 40. κατηχησαν, d *diffamaverunt* | *μουστωσ* c. BCEH al mu .. ς μωσ. c. ADG al pl | D* *τους κατα εθνη εισιν* (d *qui in gentib. sunt*) | *παντας* c. BCD**GH al ut vdr̄ fere om̄ vv pl Chr Thph Oec cat .. Gb⁰ Ln om c. AD* (et. d) E 13. vg cop Hier Aug | D Hier om *λεγων* | E vg Hier Aug *μη οφειλιν περιτεμν.* | *μηδε τ. εθεσ.* (D** add *αυτους*, syr^P m̄s *αυτου*, syr ar^o *του νομου*) *περιπ.* .. D* *μητε εν τοις εθνεσιν αυτου περιπ.*, d *neg. gentes eius ambulat*

22. *παντως δει συνελθ.* πλθ. (συν. πλ. c. AC**E 40. 69. al vg sl ; ς πλ. συν. c. DGH al pl cat Chr al) *ακουσ. γαρ* (c** om γ.) c. AC**DREGH al longe pl vg sl cat Chr Thph Oec .. 49. Gb¹ (: at caussa addendi ab his testib om̄issa minime patet) *παντως ακουσ.* c. BC* al⁵ cop sah syr^P, item arm (om *παντως*), aeth^{utr} om̄issis *τι ο. οστ.*) et (*quia igitur audient* etc) syr ar^o | B *εληλυθες*

23. ὅ .. E *οπερ*

24. *επ αυτους* c. BCEGH al longe pl cat Chr Thph Oec .. Lned. min. *επ αυτους* c. A al⁵; D *εις* (Thdrt *προς*) *αυτους* | *ξηρησονται* c. B*D** (* *ξηρωνται*) E 100. al .. ς (Ln 49.) *ξηρησονται* (GH al Thph²· *ξηρισονται*) c. AB**CGH al pler cat Chr al (: cf Lc 20, 10.) | *την κεφ.* .. al mu vg sah syr al Aug Hier *τας κεφαλας* | *γνωσονται* (al cat Thph²· *-σονται*) c. ABCDE al mu vg cop sah syr^P al cat Thph² Hier Aug .. ς (= Gb Sz) *γνωσι* (Gb¹) c. GH al longe pl syr d (*cognoscant*) Chr Thph¹· Oec | *ων .. c* al cat *περι ων* | A cat *αλλα και στοιχεις .. D*gr* *αλλ οτι πορευου*, et D* d om *και sq* | *φυλ. τ. ν.* c. ABCDE al vg al mu Chr Thph² cat .. ς τ. ν. *φυλ.* c. GH al pler syr Thph¹· Oec

- 25 *περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἔθνῶν ἡμεῖς ἐπεστεύλαμεν κρίναν-
τες μὴδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τὸ τε*
15, 28. *εἰδωλόθιτον καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. 26 τότε ὁ Παῦ-
λος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγισθεῖς*
εἰσήει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ
*Nm 6, 5 ss. *ἀγνισμοῦ ἕως οὗ προσηρέχθη ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσ-
φορά.*
- 24, 18. 27 Ὡς δὲ ἐμέλλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς
Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν
ὄχλον, καὶ ἐπέβαλαν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, 28 κράζοντες Ἄνδρες
Ἰσραηλεῖται, βοήθειτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχῇ διδάσκων,
ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ κεκοίνακεν τὸν ἅγιον
20, 4. *τόπον τούτον. 29 ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον*
25. *ἔθνων* .. E Bed^g *ανθρωπων* .. D sah add ουδεν εχουσι λεγειν προς
σε et perg *ημεεις γαρ* | *επιστειλ.* c. ACEGH al ut vdr̄ fere om̄ vg d
sah syr al cat Chr Thph Oec .. Ln *απεστειλ.* c. BD^g 40. cop syrP
arP | D* *κρειωντες* | *μηδεν τοιουτον* (-το CE al) *τηρειν αυτους ει μη*
(27. 66.*ms 69. 105. αυτ. αλλα) c. CDEGH al longe pler (40. 66.** 69.
105. arm om αυτους sq) syrP arm al cat Chr Thph¹⁻² Oec .. Ln 49.
om (Gb⁰⁰) c. AB 13. 40. 81. vg syr cop sah aeth^{utr} ar^o | D 137. om
τε | *αιμα* c. ABCD al (E sic: απο ιδωλοθιτων και αιματος κ. πνικτου
κ. πορνιας) cat .. ε το αιμ. c. GH al pler Chr Thph Oec | D sah Hier
Aug om και (al² cat^{cod} om, al³ Chr Thph²: add το) *πνικτ.* (syr ar^o
aethPP sic ordinant: κ. πορν. κ. πν. κ. αιμ.)
26. DE al om ὁ | *εχομενη* (al³ *ερχομ.*) .. D *επιουση* | *εισηει* .. D *εισηλθεν*
| *εως ου* (100. om ου; 105. ε. ο. *προσενεχθη*) .. D *οπως* (d *donec*) |
D om ἡ
27. *ως δε* etc .. D *συντελουμενης δε της εβδομης ημερας* | EG al *ημελλον*
| C 180. arm cat οι usq̄ *ιουδ.* post *ιερω* pon .. D οι δε α. τ. ασ. ι. ελη-
λυθοτες | *συνεχεον* c. ABDGH al longe pl sah Chr Thph Oec .. Ln
συνεχεαν c. C al⁶ cat, item vg e *conciataverunt*, d *confuderunt*, al mu ..
al² *συνεσχον*, E *συνεκεινησαν τε* | E al om *παντα* | *επιβαλαν* c. A,
item ε (Ln 39.) -αλον c. BCEGH etc .. D^g *επιβαλλουσιν*, al Thph¹
επεβαλλον | *επ αυτ. τ. χειρ.* (Gb'') c. ABCDE al plus¹⁵ vg syr^{utr} al
Chr Thph² cat .. ε τ. χ. επ α. c. GH al pl cop sah al Thph¹ Oec
28. *ισραηλειται* (-λειται c. AB vdr̄ D; ε Ln 49. -λιται c. CEGH etc; DE
ιστρ.) | E *βοηθησεται* | *τουτου* .. AC** al *praem του αγιου* (: cf 6,
13.) | *πανταχη* (Gb'') c. ABCDE al mu cat .. ε *πανταχου* c. GH al pl
Chr Thph Oec | *τε* (al cop δε) .. D al om | D* 95.* *εισηγεν*, et D* om
το | B**E al cat (Chr^{ms}?) *κεκοιωνηκεν*, item D* *εκοιωνησεν*, ** *εκοι-
ωσειν*
29. *προεωφ.* c. ABCDE al mu cop syr^{utr} al Thph²: cat .. GH al fere⁵⁰

ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. 30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἶλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. 31 ζητούντων τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγκέχεται Ἱερουσαλήμ, 32 ὃς ἔξαντῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλιάρχον καὶ τὸν στρατιώτα ἐπάνσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. 33 τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἀλώσεσιν δυοῖν, καὶ ἐπινθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. 34 ἄλλο δὲ ἄλλο τι ἐπεφώνουν ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. 35 ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τὸν ἀναβαθμὸν, συνέβη βασιάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· 36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζοντες Αἶρε αὐτόν. ^{22, 23.} _{Le 23, 18.}

Chr Thph¹. Oec^{ed} τωρακοτες (s. τωρ. ut GH), item vg (sed tol add ante) viderant al | DE^r ενομισαμιν (d putaverunt), item vg e aestimaverunt | D om ὁ

30. Ε τον παυλον | D ειλκων, Ε ηλκον | αυτον .. D fu om

31. τε c. ABE al syr aeth^{utr} al .. ε δε c. D** (* και ζητ.) GH al pler vg cop sah syr^p al cat Chr al | σπειρης .. al mu Chr Oec -ρας | συγκεχεται c. E (σινκ.) GH al ut vdtr fere omn (item d e confusa est similiterq cop sah syr^{utr} arm) Chr Thph Oec cat .. Ln συγχινηνται (-ν- certe AD; praeterea AB?D σινχ.) c. ABD 13. vg (confunditur) | ιερουσαλημ .. syr^p c.* add vide igitur ne faciant inpurrectionem

32. παραλαβων c. ADEGH al ut vdtr omn vg (adsumptis) cat Chr al .. Ln λαβων c. B d (sumptis) | εκατονταρχας c. ABD*E al .. ε -χους c. D**GH al pler Chr Thph Oec cat

33. τότε εγγ. c. ABDE al pm vg cop sah syr^p aeth^{utr} Chr Thph² cat .. GH al plus⁴⁰ al Thph¹. Oec εγγ. δε, syr και εγγ., 43. εγγ. | G επελ. αυτον | αλυσεσιν δυοσιν : ita B?DEH etc .. AG al pl -σι -σι (ita Ln) | αν c. EGH al longe pler Chr Thph Oec .. Ln om c. ABD al⁴ cat | τις .. EG^r τι | τι .. DE^r* τις

34. αλλο τε .. DE^r syr^p Chr αλλα | επεφωνουν c. ABDE al mu Thph² cat .. ε εβων c. GH al pl Chr Thph¹. Oec (al³ Chr^{ms} επεβων) | μη δυναμινου δε (D και μ. δ.) αυτου c. ABDE al sah Thph² .. ε μη δυναμινος δε c. GH al pler cat Chr al

35. επι .. D εις | D τον παυλον βαστ. υπο | οχλου .. D λαου

36. D om του λαου | κραζοντες (Gb'') c. ABEG^r al plus¹⁵ vg^{edd} (ap Ln) syr cop al Thph cat (: cf Le 19, 37.) .. ε κραζον c. DGH al pl Chr Oec | αιρε (d tollite) .. DE^r ανααιρεσθαι

- 37 μέλλον τε εισάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ
 χιλιάρχῳ Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σέ; ὁ δὲ ἔφη Ἑλληνιστὶ γινώ-
 σκεις; 38 οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
 ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετραμισχιλίους
 ἀνδρας τῶν σικαρίων; 39 εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν
 εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσένος, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης·
 δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40 ἐπι-
 τρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστώς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέ-
 σεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γεναμένης προσεφώνησεν
 τῇ Ἑβραϊδι διαλέκτῳ λέγων

XXII.

- 1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς
 νυνὶ ἀπολογίας. 2 ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδι διαλέκτῳ προσ-
 φωνεῖ αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. καὶ φησὶν 3 Ἐγὼ μὲν
 εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνα-

37. Gb^o ο παυλ. c. D (cf ad v. 35.) .. arm al ante εις pon | λεγει (al
 aliq vn aliq cat ειπε) τω χιλ. .. D τω χειλιαρχ. αποκριθεις ειπεν |
 ειπεν (D λαλησαι) c. DGH al fere⁶⁰ tol al syr arm al Thph¹ Oec^{ed} ..
 ς (Gb⁰⁰) Ln add τι c. ABE al non ita mu vg syr^p cop al Chr Thph²
 cat | G al ελληνιστη
38. ουκ αρα (G al ἄρα, H etc ἄρα) .. D ου | D εγυπτιος | E εξαναστα-
 τωσας | 43. τετρακοσιους | E σικαριων
39. ταρσ. usq πολιτης .. D⁸⁷ εν ταρσω δε της κιλ. γεγεννημενος | επι-
 τρεψ. .. D συνχωρησαι (d cuius [vdtr ex „civis“ quod deest ortum]
 rogo obsecro autem mihi pro deom. usq μοι)
40. επιτρ. (D* praeem και, item sed absq δε d syr) δε (G 96. om) | αυτου
 .. D sah του χειλιαρχου | D εστως ο παυλ. ε. τ. α. και σεισας | τω λαω
 .. H al fere¹⁰ Chr (sed diff mss) τον λαον .. D syr ar^e προς αυτους |
 πολλ. δε (vg et magno sil. factō, item sah al) σιγ. γεναμ. (γεναμ. c. Δ;
 ς Ln 49. γενομ. c. rell ut vdtr, B ante σιγ. pon) .. D πολλ. τε ησυχειας
 γεν. | εβραϊδι .. A ιδια
- XXII. 1. νυνι c. ABDEGH al longe pl Thph cat .. ς (= Gb Sz) νυν c. min
 pm Chr Oec
2. προσφωνει c. DEH al fere¹⁵ am fu tol al Thph¹ Oec .. G al mu cat
 (e adlocutus est) προσεφωνησεν, item ς Ln προσεφωνει c. AB al pl
 (demid loquedatur) Chr Thph² | D om αυτους (Λ* -των?) | παρεσχ.
 (Thph² παρειχ.) ησυχ. .. D ησυχασαν | και φησιν : sic GH al, non ut
 solet edi και φησιν
3. μεν c. GH al longe pl cop syr^p aeth^{utr} al Chr (et. in cat) Thph Oec
 .. Ln om c. ABDE al⁶ vg sah al cat | D ιουδ. ανηρ εν τ. της κ. γεγ. (A

τετραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ 5, 24.
 πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτῆς ὑπάρχων 26, 9^{ss.}
 τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες ἡμεῖς ἐστὲ σήμερον, 4 ὁς ταύτην τὴν ὁδὸν 26, 9^{ss.}
 εἰδούσα ἄχρι θανάτου, δεσμῶν καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἀνδρας 9, 1.
 τε καὶ γυναῖκας, 5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ
 πρεσβυτέριον, παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελ-
 φούς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκείσε ὄντας διδε-
 μένους εἰς Ἱερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν. 6 Ἐγένετο δέ μοι πορευο- 26, 9^{ss.}
 μένω καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ 26, 12^{ss.}
 οὐρανοῦ περιεστράφαι φῶς ἰκανὸν περὶ ἐμέ, 7 ἔπεσα τε εἰς τὸ ἔδα-
 γος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι Σαούλ Σαούλ, τί με διώκεις;
 8 ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην Τίς εἶ, κύριε; εἶπέν τε πρὸς μέ' Ἐγὼ εἰμι Ἰη-
 σοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. 9 οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν
 φῶς εἶθεάσαντο καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν
 τοῦ λαλοῦντός μοι. 10 εἶπον δέ Τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν

- al cat γεγεννημ.) | δε .. al aeth Thph¹ τε; sah al om | Post ταυτη non
 interpg edd Elz (secus Gb Sz) | v al Chr cat γαμαλιηλου | πεπαιδ.
 (d παιδευομενος) .. h al mu Chr add δε | κατα .. v (et al haud dubie)
 κατ | d om υπαρχων (nec vg exprim) | d εσται ημ. παντ.
 4. ος .. d syr ar^e aethutr και | d al μεχρι, al εως | d al⁵ am cop
 φυλακην
 5. ο (d* 56. 180. om) αρχ... 137. syrP c.* add ανατας | d μαρτυρησει,
 v μαρτυρει, 137. επιμαρτυρει | d ολον το πρ. (h περιβυτερειον) |
 παρ ων και .. d 3. fu al cop sah al mu om και | d παμα των αδελφων
 pro προς τ. αδ. | E aethutr αξαι, h om αξων usq διδεμ. | d εκει | d
 εν ηρουσ.
 6. Eγεν. usq μεσημβρ. .. d*d εγγιζοντι δε μοι μεσημβριας δαμασκω |
 δε εξιφνης | εκ .. d* απο | d**E al περιεστραφεν (d** -ψαι, * -ψαμε)
 7. επεισα (Gb¹) c. ABEN al. fere³⁰ Ath^{3,12}. Thph cat .. ε επισον c. d (d
 Ath και επισ.) G al pl Chr Oec | d 25. (vg) σανιλε σανιλε | E al Bedgr
 demid syrP^{ms} Ath add in f. σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν
 8. τε (cop sah om) .. d al δε | με c. DEGH al ut vdr om Ath Chr
 Thph Oec cat .. Ln εμε c. AB (cf ad vv. 13 et 21. 23, 22.) | d* να-
 ζωραιος
 9. και εμφοβ. (DE ενφ.) εγενοντ. (15. 36. γενομενοι) c. DEG al longe pl
 sah syrP aethutr al Bedgr Chr (agnoscit et. Chr^{com} verbis his [in
 scholl Maximo adscriptis] : θθεν και εμφοβ. γινονται) Thph Oec cat
 .. Ln 49. om (Gb⁹⁰) c. ABH al⁷ vg syr cop arm ar^e Bed (: at vdr
 molesta fuisse. Commendantur et. eo quod εμφοβ. γινεσθ. praeter
 Apoc. 11, 13. ap. sol. Le legitur : Lc 24, 5 et 37. Act. 10, 4 et 24, 25.)
 | EGr al ηκουον
 10. d επα | Gb⁹ κυριος c. d sah (om o δε κυρ.) aeth (et dixit mihi) ..

πρὸς μὲ Ἀναστάς πορεύων εἰς Δαμασκόν, καὶ σοὶ λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακται σοὶ ποιῆσαι. 11 ὡς δὲ οὐκ ἐπέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός ἐκείνου, χειραγωγοῦμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν. 12 Ἀναρίας δὲ τις ἀγὴρ εὐλαβῆς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, 13 ἔλθὼν πρὸς μὲ καὶ ἐπιστάς ἐπὶν μοι Σαουλ ἀδελφε, ἀνάβλεπον. καὶ γὰρ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14 ὁ δὲ εἶπεν Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκῶσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, 15 ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. 16 καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστάς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 17 Ἐγένετο δὲ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ προσενηχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει 18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι Σπῦσον καὶ ἐξέλθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλὴμ, διότι οὐ

al³ Oec^{ed} om *εἶπεν* | *περὶ πα. ὧν τέτακται* (43. 99. εντεταλται) σοὶ (E om, al cat σε) *ποι.* (43. 99. praein τι σε δεῖ), vg e *de omnib. quae te* (e om) *oporteat facere* .. H al⁵ Chr *τι σε δεῖ ποι.*

11. οὐκ ἐπέβλ. (E 18. ἐβλ., al³ Thph² ἀπέβλ.) .. v ουδενεβλεπον (d syr p ms ut *autem surrexi, non videbam*) | A *χειραγωγ.* απο
12. εὐλαβῆς c. BGH al plus³⁵ Chr Thph cat (aeth^{utr} *bonus et timens deum sec. leg.*, syr *iustus in lege* etc) .. ε̅ ευσειβῆς c. E al pl (cop sah *religiosus, syrP rīus*) Oec (73. ante *ἀγῆρ*) .. A vg om (49. :: at *ἀγῆρ κατὰ τ. ν.* tali additamento non opus habebat; potius omittebatur quod additum erat. *Εὐλαβῆς* vero, quae vox Laeae propria est [cf 2, 5, 8, 2. Lc 2, 25.], minime substituta credi potest pro *εὐσεβ.*) | A* *μαρτυρομενος* | *κατοικούντων* (om d Chr², 80. praein *μαθητων και των*) c. ABE al sat mu vg (et. am al, non demid tol al) syr cop al Oec .. GH al fere⁵⁰ vv mu Chr¹ Thph cat (73. cat post *ιουδ.*) add *εν δαμασκω*
13. με c. EGH al ut vdr omn Chr Thph Oec cat .. Ln *με* c. AB (cf ad v. 7.) | A *εβλεψα* | *εις αυτον* .. d sah om
14. ο δε ειπ. (d syr al et *dic.*) .. 28. d syr sah al add *μοι* | AG al *προεχειρησατο* | και (A* om) *ιδειν* | A 95.* om *του*
15. v *μαρτ. αυτω προς* ε̅ ε̅ *εις, * πανς*) π. *ανθρ.* ε̅ ε̅ | EGF al³ *pluresve* cat *ων τε εωρ.* (G al εωρ.)
16. αυτου c. ABE al mu vv pler Chr Thph² cat .. ε̅ (= Gb Sz) *του* (al om) *κυριου* c. GH al pl arP Thph¹ Oec (al² al add *ω*)
17. μοι *υποστρεψαντι* (al² Chr Thph² -*φοντι*, al² -*ψαι*) .. 25. 105. με *-ψαντα* | *προσενηχομένου μου* .. E al⁴ (vg al) Thph² -*μενοι* (68. 99. Thph² add *μοι*), 25. 105. -*μενον* (25. add τε) .. d Chr^{txt} om *και praecedens* | με .. G al³ *μοι*, al⁴ *arm* om
18. ιδειν .. al⁵ d *ειδον* | *την* c. EGH al longe pler Chr Thph Oec cat .. Ln om c. AB al³ (d *testimonium meum* pro σου τ. μ. π. ε.)

παραδίδονται σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. 19 κἀγὼ ἔλεον Κί-
 ρε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρον κατα τὰς
 συνταγωγὰς τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ σέ· 20 καὶ ὅτε ἐξεχύνετο τὸ
 αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφροσύνης καὶ 7, 58.
 σπενδοκῶν καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν.
 21 καὶ εἶπεν πρὸς μέ Πορρέον, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαπο- 9, 15.
 στελῶ σε. 22 Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆ-
 ραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες Αἴθε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· 21, 36.
 σὺ γὰρ καθῆκεν αὐτὸν ζῆν. 23 κραυγάζοντων τε αὐτῶν καὶ 25, 24.
 ῥιπτοίντων τὰ ἱμάτια καὶ κοινοῦτον βαλλόντων εἰς τὸν ἄερα,
 24 ἐκέλευσεν ὁ χιλιάρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν,
 εἶπας μάλιστα ἵνα ἀνταξίωσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγῶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως
 ἐπεφρόνουν αὐτῷ. 25 ὡς δὲ πρότειναν αὐτὸν τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπει

19. ε (d e vg al qui credebant) τ. πιστευόντας

20. ἐξεχύνετο (-νν- c. AB* al? B**E rell -ν- : cf ad Lc 11, 50. 22, 20. c.
 pp) c. AB E al⁷ Thph² cat^{cod} .. ε ἐξεχίετο c. GH al longe pl Chr al | στεφα-
 νου c. BEGH al ut vdr̄ fere omn vñ om̄n Chr Thph Oec cat .. Gb⁹⁰ c.
 A 68. (al² post μαρτ. σ. pon) | G al⁶ Chr^{ms} πρωτομαρτυρος (7. syrP
 πρωτου μαρτ.) | d om σου (et. 38. om) και | A 37. εστως | σπενδοκων
 c. ABD (vdtr; d deficit) E 40. (al?) vg cop sah aeth^{utr} .. ε (= Gb Sz)
 add τη αναιρησει αυτου (: ex 8, 1.) c. GH al pler syrP arP sl al Chr
 Thph Oec cat (syr ar⁶ τη βουλη των αναιρουντων αυτου, postea q τὰ
 ἱμ. των λιθαζόντ. αυτ.) | και φυλασσων (137. φυλ. τε) c. ABDE al ut
 vdr̄ pl vg cop sah al cat .. GH al plus⁴⁰ syrP arP sl al Chr Thph¹
 Oec om και

21. c προς εμε | E^{sr} 25. εθνος | D Ath εξαποστειλλω, E^{sr} αποστειλλω

22. D syr^{utr} al ηκουσαν | καθηκεν c. ABCDEGH al longe pl Hipp Ath
 Chr Thph¹ cat .. ε (= Gb Sz) -κων c. min mu Thph² Oec (al aliq
 -κει, al -κων)

23. c al plus²⁰ Chr Thph¹ Oec^{ed} κραζοντων | τε c. ABC syr aeth^{utr} al
 .. ε δε c. DEGH al ut vdr̄ omn vg cop syrP al cat Chr al | D om
 αυτων? | DEGH al mu Thph Oec^{ed} ριπτοντων | τα ἱματ. ... ε vg al mu
 add αυτων | αερα .. Gb' ουρανον c. D syr Cassiod

24. ο χιλ. εισαγ. αυτ. c. ABCDE al mu vg syr^{utr} al Chr Thph² .. ε αυτ.
 ο χιλ. αγεσθ. (sed Gb Sz εισαγ. c. al mu cat) c. GH al pl (item aeth^{ro}
 arP sledd αγ.) Thph¹ Oec cat | ειπας c. ABCDE al .. ε ειπων c. GH al
 pler cat Chr al | E al εταξισθαι, 4. εξετ., D* ανεταξιν | A al² Chr
 cat γνω | D 137. κατεφωνοιν (D perg περι αυτου), 98.^{ms} Chr κατε-
 βουον, al εφωνονν (perg αυτω)

25. προτειναν c. BG al fere²⁰ (105. -ναντο) Chr (diff mss) cat; item
 προτεινον AE al Thph²; item προστειναν CD al (item vñ fere omn
 adstrinxisent [vg], extendiss. [e] etc); item προστεινων Chr (vide
 aute) .. ε (= Gb Sz) προτεινειν c. min pl Oec (H al Thph¹ προστει-

16. 27. πρὸς τὸν ἰστωῖτι εκατόνταρχον ὁ Παῦλος εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον
23, 27. καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστι ἡμῖν μαστίζειν; 26 ἀκούσας δὲ ὁ εκατό-
τάρχης προσελθὼν τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν λέγων Τί μέλλεις
ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. 27 προσελθὼν δὲ
ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ Λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖός εἶ; ὁ δὲ ἔφη Ναί.
28 ἀπεκρίθη ὁ χιλιάρχος Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν
ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.
29 ἐνθὺς οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν
καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνούς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι
21, 33. ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

- νεν) | εκατονταρχον (D 73. -ρχην) ο παυλος (cop arm al post ειπ. ron) c. ABCDEGH al ut vdr om vv fere om cat Thph Oec .. D syrP Chr om ο παυλ. (Gb^o 49.) | D εξεστ. ημ. post ει pon
26. D τουτο ακουσας ο | εκατονταρχης c. ACD al .. ε -χος c. BEGH al pler cat Chr al. Praeterea D 137. add οτι ρωμαιον αυτον λεγει | τω χιλ. απηγγ. (D* απηγγ.) c. ABCDE al mu vg al mu Chr Thph² cat .. ε απ. τω χιλ. c. GH al pl arP al Thph¹ Oec | λεγων .. D 99. 137. syrP om, eiusque loco D 99. syrP c.* αυτω | τε c. ABCE al¹⁰ vg al mu cat .. ε (= Gb^o Sz) praem ορα c. DGH al longe pl aeth^{utr} arP¹ al Chr al | D* aeth^{utr} om γαρ
27. D τοτε προσελθ. ο χ. επρωτησεν αυτον | αυτω .. G τω παυλω | συ c. ABCDEH al longe pl vv mu cat et Amm^{cat} .. ε (= Gb Sz) praem ει c. G al mu vge^d (et. demid, non am fu tol al) al Chr al | εφη Ναυ .. D ειπεν ειμι
28. απεκριθη ε. AG 40. 96. 142. arm arP al Chr .. Ln add δε c. BCE al cop syr^{utr} al cat, item ε add τε c. H al pl vg al Thph Oec .. D και αποκριθεις, pergens ο χιλ. (* add και) ειπεν αυτω (* om) | πολλου .. D οιδα ποσου. Item Bed: „alia editio manifestius quid dixerit insinuat“: Dixit tribunus Tam facile dicis civem Romanum esse? Ego enim scio quanto pretio civilitatem istam possedi. Horum priora et. bohém | ΔΕG πολιτιαν | C om την | ο δε πα. εφη .. D παυλος δε εφη .. H om | δε .. c al⁴ Thph¹ om, cop om δε και | A al γεγεννημαι
29. ενθους οιν .. D aeth^{utr} τοτε (post απ αυτου deficit D8^r et lat) | ε νε οτι πολιτης ρωμ. | ην αυτον c. GH al pler Chr Thph¹ Oec .. Ln αυτ. ην c. ABCE al⁴ Thph² cat | A** (A* al mu Thph¹ δεδωκως, al² δεδοικ.) c δεδηκως (aeth^{utr} om και οτι η. α. δεδ.). Praeterea 137. syrP c.* add και παραχημα ελυσεν αυτον
30. επαιριον .. 137. επιοιση | το τε .. E om το | 137. κατηγορηετο | παρα c. GH al pl Thph¹ Oec .. Ln υπο c. ABCE al fere²⁵ Chr Thph² cat | ελυσεν .. 137. syrP c.* praem 137. πεμφας | αυτον c. ABCE al mu vv pler Chr .. ε (= Gb Sz) add απο των δεσμων c. GH al pl aeth^{PP} (soloi eius vincula) arP al Thph Oec cat | σινελθειν c. ABCE al pm vg al mu Chr Thph² cat .. ε (= Gb Sz) ελθειν c. GH al pl syr cop aeth^{utr} Thph¹ Oec (99. 137. εισελθ.) | παν c. ABCE al pm (40. απαν) vg

XXIII.

30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πᾶν τὸ συνέδριον, καὶ κατιγαγὼν τὸν ^{23, 28.} Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς. (XXIII.) 1 ἀτερίσας δὲ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. 3 τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῦτε κεκοιναμένε· καὶ σὺ κάθεη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; 4 οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν Τὸν ^{21, 19, 15.} ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; 5 ἔφη τε ὁ Παῦλος Οὐκ ἤθειν, ἀδελφοί, ὅτι ἔστιν ἀρχιερεὺς· γέγραπται γάρ Ἀρχοντα τοῦ λαοῦ σου ^{Ex 29, 28.} οὐκ ἐρεῖς κακῶς. 6 γινούς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ Ἄνδρες ^{26, 5.} ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ ^{24, 21.} ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. 7 τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ

(omne) Chr Thph² cat .. ς (= Gb Sz) ολον c. GH al pl Thph¹ Oec |
 σινεδριον c. ABCE al fere²⁰ vg eop sah syrP al Chr cat .. ς (= Gb Sz)
 add αυτων c. GH al pl arr (syr) al Thph Oec

XXIII. 1. παυλος (c. B 40. 57. 130. 137. 180. cat Chr²; ς 49. o παυλ.
 c. GH al pl Thph Oec) τω (40. vge^d Thph² εν τω) σινεδρ. c. BGH al
 pler vv pl Chr Thph Oec cat .. Ln τω σιν. (Lcif in concilium) o παυλ.
 c. ACE al³ vg syr Lcif

2. επιταξεν .. c al³ cat εκελευσεν

3. c vg (non am fu tol al) al ειπ. πρ. αυτ. | c* Oτ κεκοινασμενε | πα-
 ρανομων .. B vg al Lcif al παρα τον νομον

4. ειπαν c. B .. ς (Ln 49.) -πον c. rell ut vdtr

5. Αρχοντα c. CEGH al ut vdtr fere omn Chr Thph¹ Oec cat .. Ln
 praem οτι c. AB 13. 37. Thph²

6. εκραξεν c. BC al cat .. ς (Ln) εκραξεν c. AEGH al pler vg al pl Chr
 al | φαρισαιων sec (Gb'') c. ABC al⁷ vg syr cat Tert .. ς -σαιου c.
 EGH Bede^r al longe pl vv pl Chr al | εγω sec c. AC** (item*) EGH al
 ut vdtr omn vg al mu cat Chr al .. B eop al om

7. λαλησαντος (B al⁵ λαλοιντος) c. CGH al pl Chr Thph¹ Oec cat .. Ln
 ειποτος c. AE al mu (vg diatisset) Thph² | εγενετο .. B επιπεισεν |
 σαδδουκαιων c. ABC al pm Thph¹ (E al Chr Thph²) .. ς praem των

- πλήθος. 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μηδὲ
 Lc 20, 27 pp. ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφοτέρω.
 9 ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες γραμματεῖς τοῦ μέ-
 ρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν
 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος;
 10 πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ δια-
 σπασθῆ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβαῖν
 ἀρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.
 11 τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστάς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν Θάρσει ὡς
 18, 9. γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσολήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς
 19, 21. Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

c. GH al pl cat Oec (E al syrP sl Chr Thph²· των σαδδ. και φαρ.; al mu om και σαδδ.) | E διεσχισθη

8. Ln^{ed}. min. (per errorem ed. mai. ἐσχ. μὲν τὸ πλήθ.⁸ σαδδ. γὰρ etc) om μιν c. v e vg sah contra ACESΓGH al ut vdtr omn cop syr^{utr} al cat Chr al | μηθε c. GH al longe pl Chr Thph¹· Oec .. Ln μητε c. ABCE al fere¹⁵ Thph²· cat. Ceterum Ln: (σαδδ. γὰρ :- ἀμφοτ.)

9. γραμματεῖς (Gb') c. GH al fere²⁵ aeth^{utr} (vide post) Oec (item 21.** syr ar^o praem τινες) .. ε οι γραμμ. c. min non mu Thph¹· .. bc al mu sah al Did Chr¹ Thph²· cat τινες (alibi Chr¹ om, item syrP?) των (c εκ των) γραμματειων, item Ln τινες c. AE 13. 15. 25. vg cop (: γραμματεῖς alii explicatius dixerunt reponentes τινες των vel εκ των γρ. [similiter v. 12.], alii satis habuerunt τινες των φαρισαιων, id quod eminent, accuratioribus posthabitis, alii denique articulum praepone- nere maluerunt quod ipsum haud alienum a loco aut usu.) | Ln om του μερους (Thph¹· το -ρος; al² του γερους) c. AE 13. 15. 25. vg cop (sah quidam scribarum et pars phar., aeth^{utr} scribae et phar.) | αγγελος c. ABC*E lo^{ti} al³ vg cop aeth syrP arm, item ut vdtr Amm^{cat} (vide cat^{ox} p. 369. ἀσαφές τὸ ῥητόν· ἢ γὰρ λείπει τι αὐτῷ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ νοήματος - ἢ ὡς ἀπὸ τῶν φαρισ. τὸ ῥῆμα λεκτέον - ἀντί τοῦ Ἰδοὺ τὰ περὶ ἀναστάσεως λαλῶν δηλός ἐστιν ἢ διὰ πνεύματος ἀγ. ἢ δι' ἀγγέλου κατηχηθεὶς τὸν τῆς ἀναστ. λόγον) Euthal Chr (Chr cdd² in ipso textu om) IsidP^{el} Thph Oec .. ε (= Gb Sz) add (: cf 5, 39.) μη θεομαχομεν (H-χόμεν) c. C*** GH al pler sah arP sl cat (Chr^{txt} ed) Thph^{txt} Oec^{txt} (syr ar^o add quid est in hoc?)

10. γενομ. (v γενομ.) στασ. c. BEGH lo^{ti} al ut vdtr omn syr al Chr Thph Oec cat .. Ln στασ. γεν. c. AC vg sah al | ευλαβηθ. c. GH al longe pl Thph¹· Oec .. Gb' Ln φοβηθεις c. ABCE lo^{ti} al¹⁴ cat Chr Thph²· | CE απ αυτων | καταβαν c. ABCE lo^{ti} al ut vdtr sat mu syr al Chr cat .. GH al fere⁶⁰ vg al Thph Oec καταβηραι και | αγειν c. BCGH lo^{ti} al ut vdtr omn sah al Thph Oec (al² Chr αγαγειν) .. Ln^{ed}. min. απαγειν c. AE (vg syrP deducere, Leif reducere) | B 31. cop om τε

11. θαρσει c. ABC*E al⁹ vg cop sah syrP arm al (item syr ar^o aeth^{utr}, sed antea ειπεν τω παυλω) cat Chr Leif .. ε (= Gb Sz) add παυλε c.

12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φραγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ 21. ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13 ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταῦτην τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι, 14 οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτούς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. 15 τῶν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ἡμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν 20. ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν ἔτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. 16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνδρον, παραγεγάμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. 17 προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν ἔφη· Τὸν νεανίαν τούτον ἀπάγαγε πρὸς

c***GH lo^{ti} al longe pl arm^{venet} arP sl Thph Oec Cassiod Ambrst | c δεμαρτιφου | οὕτως : ita CEGH etc; 5 Ln οὕτω c. A(B?) lo^{ti} etc

12. δε c. ACEGH al ut vdr omn vv pl cat Chr al Leif .. B syr^{utr} aeth^{utr} τε | συστρ. οι ιουδ. (vel ut 137. syrP al Chr Thph² οι ι. σ.) c. ABCE lo^{ti} al¹⁵ cop syrP aeth^{utr} arm Chr Thph² cat .. 5 (= Gb Sz) τινες των ιουδαιων συστρ. c. G (G al συ. τιν. τ. ι.) H al pl vg syr sah al Thph¹ Oec Leif | C al mu syr syrP (sed habet syrP mg) ar^e arm Chr om λεγοντες | αποκτ. .. A al³ Chr ανελωσιν
13. τεσσερακ. c. AB^c .. 5 Ln τεσσαρ. c. B**EGH al certe pler; lo^{ti} μ̄ | E σινωμοσιαν, lo^{ti} σινωμοσ. | ποιησαμενοι (Gb') c. ABCE lo^{ti} al mu Thph² cat .. 5 πεποιηκοτες c. H al pl Chr Thph¹ Oec, G al aliq ποιησαντες
14. ειπαν c. ABCE lo^{ti} al .. 5 -ον c. GH al pler cat Chr al | μηθενος c. AG (al) .. 5 Ln μηδενος c. BCEH al certe pler cat Chr al
15. τιν ουν - εις ημας .. syrP mg sah nunc igitur rogatus vos ut hoc nobis faciatis, ut quum congregaveritis consessum, indicetis (sah congregare synedrium et dicite) tribuno ut producat eum ad nos, item Leif nunc ergo vos colligite concilium et notum facite tribuno ut deducat eum ad vos | οπως c. ABCE lo^{ti} al mu vv pler cat Chr Leif .. 5 (Gb⁰⁰) add αυριον c. GH al pl (104. transp) arP Thph Oec | καταγ. αυτ. c. ABCEG lo^{ti} al mu vg al ut vdr pl cat et Chreat Leif .. 5 αυτ. καταγ. c. H al pl Chr al | εις c. ABE lo^{ti} al sah .. 5 προς c. CGH al pler cat Chr al (vg e Leif ad) | c 31. 40. 73. 130. 137. vg syr cat Leif ακριβ. διαγινωσκ. (C al γινωσκειν, 42. διαγαγιν.) | E μελλοντα (* -λλωντα) | 137. syrP mg του (E om) ανελ. αυτ. εαν δεη και αποθανειν
16. το ενδρ. (Gb') c. BGH al plus³⁰ Chr Thph¹ Oec .. 5⁶ (item Gb, non 5 Sz) Ln την ενδραν c. ACE lo^{ti} al ut vdr pm Thph² cat | παρεμβολην .. A συναγωγην
17. ἑκατονταρχῶν (: pro frequentiore in N. T. usu formae -αρχης quam -αρχος) .. 5 Ln -αρχων | εφη .. G lo^{ti} al cat ειπεν | B lo^{ti} al¹ απαγαε,

- τὸν χιλιάρχον, ἔχει γὰρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. 18 ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλιάρχον καὶ φησὶν Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τούτων τὸν νεανίσκον ἀγαγεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλῆσαι σοι. 19 ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; 20 εἶπεν δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθετο τοῦ ἐρωτῆσαι σε ὅπως αὔριον τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον ὡς μέλλον τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. 21 σὺ οὖν μὴ πεισθῆς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ τῶν εἰσὶν ἔτοιμοι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. 22 ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσεν τὸν νεανίσκον, παραγγείλας μηδεὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς μέ. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατονταρχῶν εἶπεν Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἵππεις ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, 24 κτήρη τε παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσιν πρὸς Φίλιππα

33. επαναγαγε, 105. απαγαγετε | τι απαγγ. c. CGH al ut vdtr fere omn vg al mu Chr Thph Oec cat .. Ln απαγγ. τι c. ABE lo¹¹ 13.

18. εστ* om με | νεανισκον (ita v. 17. al⁴ et 1. νεον) c. AE lo¹¹ 40. al mu .. ς (49.) -νιαν c. BGH al longe pl cat Chr al. Ceterum καὶ φησιν (non ut solet edi καὶ φησιν) GH al ut vdtr pl | σοι .. B* om

19. Δ ἐπυνθ. κατ ιδ.

20. H* σινεθοντο | τον π. (40. om τ. π.) κατ. εις το σ. c. ABE lo¹¹ al am fu demid tol al cat Chr, item G al cop sah syr^{utr} vge^d al κατ. τ. π. εις τ. σ. .. ς εις τ. σ. κατ. τ. π. (τ. π. κατ. Thph²) c. H al pl Thph¹ Oec | μελλον c. ABE lo¹¹ al⁶ cop aethutr .. GH al mu Thph¹ μελλοντα .. al plus¹⁰ Chr cat μελλοντων .. ς μελλοντες c. min pl vv pm Thph² Oec | περι .. H praem τα (* τι)

21. τεσσαρακ. c. AB* .. ς Ln τισσαρ. c. B** EGH al certe pler; lo¹¹ μ̄ | εις. ετοιμ. c. ABE lo¹¹ 13. 31. 40. 68. 69. al Thph² .. ς ετ. εις. c. GH al pler vg s etc cat Chr al

22. νεανισκον c. ABE 13. 29. 40. 69. al .. ς (49.) νεανιαν c. GH lo¹¹ al pler cat Chr al | B προς εμε (: cf ad 22, 8.)

23. B lo¹¹ 13. τινας δυο | εκατονταρχων .. ς Ln -αρχων (ita GH lo¹¹ utroq loco): ut v. 17. | εβδομηκ. .. 137. syrP ms sah aeth^{ro} εκατον | δεξιολαβους c. BEGH al ut vdtr fere omn (et. syrP ms graece) Chr Thph Oec cat .. Ln^{ed}. min. δεξιολοιους c. A et ed ap Erasm (syr iaculantes dextra, ar^o iaculatores, arP sagittarios, e s vg al lanciaris, cop syrP stipatores, sah aeth^{ro} hastatos, aethPP arcu armatos)

τὸν ἡγεμόνα, 25 γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦ-
 τον 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαιρεῖν.
 27 τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλ- 21, 23. 30.
 λοντα ἀναμερῆσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστάς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξε- 22, 27.
 λάμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν· 28 βουλόμενός τε ἐπι- 23, 30.
 γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐτεκάλων αὐτῷ, κατήγαγον αὐτόν εἰς τὸ
 συνέδριον αὐτῶν, 29 ὃν ἔβρον ἐγκυλιούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ
 τόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔχοντα ἐγκλημά. 3. 9.
 30 μνησθείσης δὲ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μίλλειν ἔσσεσθαι, 30.

24. π* διασωσι, ε διασωσουσιν, 40. -σωσονται | ΔΗ al mu Thph¹ φιλικα,
 al φιληκα; item v. 26. | ηγεμονα .. 137. add εις καισαρειαν, item
 syrP c.* post διασωσ. | 137. vg (non am fu demid tol al) syrP c.*
 Cassiod (arm eadem post διασωσωσιν posteaque perg και προς φηλ-
 τον ηγεμ.; non item vero ar²⁰ohr) add in f. εφοβηθη γαρ μηποτε αρ-
 πασαντες αυτον οι ιουδαιοι αποκτεινωσι και αυτος μεταξι (vg postea)
 εγκλημα εχη ως αργυριων ειληφως (vg accerpturus pecuniam)

25. περιεχ. c. AGH al longe pl Chr Thph Oec cat .. Ln εχουσαν c.
 BE lo^l al⁸

26. η* (sed ipse * ut vdr in mg supplet φιλικι) om φηλικι

27. συλλημφθ. (ε συνλ.) c. ABE .. ε συλλημφθ. c. GH al ut vdr om |
 εξελαμην c. ABE lo^l al⁴ .. ε -λομην c. GH al pler cat Chr al | αυτον
 c. GH al longe pl Thph .. Gb⁰ Ln om c. ABE lo^l al fere¹⁵ vg Chr
 Oec cat

28. τε c. ABE⁸ al vg syr aeth^{utr} arP al (sah οιν) Thph cat .. ε δε c. GH
 lo^l al pler e cop syrP Chr Oec | επιγγ. c. AB lo^l al mu Chr^{ms} cat ..
 ε γωναι c. EGH al longe pl Chr al (Thph¹ μαθειν) | κατηγ. αυτον
 (13. 69. 99. 105. 137. om) ε. το σιν. αυτων .. B haec in mg suppleta
 habet, eadem lo^l om

29. εθ ηρον | δε c. ABEH al pl vg cop sah syrP al (syr aeth^{utr} et etc)
 .. G lo^l al plus⁹⁰ Chr om | 137. syrP m⁸ τ. νομ. μωιστοις και τῷ
 τινος | εχοντ. εγκλ. c. AB lo^l al fere¹⁵ vg Thph² cat .. ε εγκλ. (ε
 ενκλ.) εχ. c. EGH al longe pl Chr al | 137. syrP c.* add in fine εξη-
 γαγον (syrP απηγ.) αυτον μολις τη βια

30. μνησθ. δε usq εξαιτης: ar⁶ aethPP et quum expenderem quid fecerint
 Iudaei huic homini insidiando; aeth^{ro} et propterea; 180. om εις τ. ανδρ.,
 item 36. cat εις usq μελλειν, item 15.* εις usq εσεσθ. (Gb⁰ εις usq
 εξαιτης), vg sic: et cum mihi perlatum esset de insidiis quas parave-
 runt ei, 13. 105. Chr εις τ. ανδρ. post εσεσθ. pon. Praeterea vide sqq
 | μελλειν c. GH al pl Chr Thph Oec .. Ln om c. ABE lo^l 13. 40. 68.
 69. 73. 105. 40.^{lect} (et 15.* 36. vide ante) | εσεσθαι c. v 15.* 86. 137.
 180. (vg) cop cat .. ε add υπο των ιουδαιων c. GH al pl syr sah al (Chr
 υπο τ. ιουδ. εξ αυτων επεμψα) Thph Oec (απο τ. ι.); item AE lo^l 13.

ἔξαντῆς ἔπεμψα πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν
24, 8. αὐτοὺς ἐπὶ σοῦ.

31 Οἱ μὲν ὄν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀνα-
λαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατριδῆα,
32 τῇ δὲ ἐπαύριον ἱάσαντες τοὺς ἵππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῶ,
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. 33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν
Καيسάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν
καὶ τὸν Παῦλον αὐτῶ. 34 ἀναγνούς δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας
ἐπαρχίας ἐστίν, καὶ πνθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, 35 Διακούσο-
μαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγέωνται, κελεύσεις
ἐν τῷ πραιτωρίῳ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

40. 68. 69. 73. 105. 40. lect arm syrP εξ αυτων (Ln) | εξαντης c. BG (add οιν) H al longe pl syr cop sah al cat Thph¹⁻² Oec .. Ln om c. AE lo⁴ 13. 40.
68. 69. 105. vg syrP arm Chr | lo⁴ επιψα | ε cop sah syr al τ. κατηγ.
αυτου | αυτους c. AG (praem τα πρ. αυτ.) 13. (40. αυτου) vg cop sah
.. ε τα (om B e syr) προς αυτον c. (B) EG (vide ante) H al longe pler
syrP al cat Chr Thph Oec | ε (Gb⁰) in f. add ερωσο c. EG lo⁴ al pl
vg ed demid tol syr^{utr} aethPP arr (Chr) Thph Oec cat, item H al¹⁶
Chredd et edd ερωσθε [cf 15, 29.] .. om c. AB 13. am fu al cop sah
aethro
31. δια νικτ. c. ABE lo⁴ 13. 40. 68. 105. 137. 180. Chr Thph² cat ..
ε (49.) δ. της νικτ. c. GH al longe pl Thph¹ Oec (: cf ad 16, 9.
17, 10 etc)
32. πορευεσθ. c. GH al longe pl Chr Thph² (Thph¹ εσπορευεσθ.) Oec
cat; item ire e, ut irent vg; item syrP .. Ln 49. απερχεσθαι c. ABE
lo⁴ al⁶, item abire cop (sah syr non exprim)
33. AE καισαριαν | G 40. arm τω ηγεμ. την επιστ. | και (68. 69. syr sah
al om) τον (137. om) παυλον .. ε om (2. Chr om αυτω)
34. αναγν. δε c. ABE lo⁴ al mu vg cop syr^{utr} aeth^{utr} arm ar⁶ Chr cat ..
ε (= Gb Sz) add ο ηγεμων c. GH al pl sah arP Thph Oec | G ερωτησας
| κιλικιας (G της κιλ.) .. A 68. (vv mu, sed non vg) add εστιν. Habet
versum cum sqq syrP m⁶ sic: αναγνους δε την επιστολην επρωτησε
τον παυλον Εκ ποιας επαρχιας ει; και ειπεν Κιλικιας. και πνθόμενος
ειπεν Ακουσομαι οταν οι κατ. σου παραγέωνται (sive ελθωσι). Si-
militar 137. αναγν. δε τ. επ. και επερωτησας τ. παυλ. -ει; εφη Κιλιε.
και πνθ. εφη Ακ. σου οταν etc
35. εφη .. 137. ante διακ. | και .. om 37. 101. 137. vg (sed non am demid)
syr^{utr} cop al Thph¹ cat | GH lo⁴ al παραγοντ. | κελευσας c. ABE
lo⁴ 40. 68. 105. 137. syrP Thph² .. ε εκλευσε τε (96. sah δε) c. GH al
pler vv pl cat Chr al | ηρωδου c. B (sed praem τω) GH 137. al pl Chr
Euthal Thph Oec cat .. ε (Gb⁰) Ln praem τω c. AE lo⁴ al pm | αυτον
h. l. c. ABE lo⁴ 13. 40. 68. 105. 137. vg arm Thph² .. ε post εκλευσε
τε c. GH al pler cat Chr al | 137. om εν

XXIV.

1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ ^{23, 2.}
 τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτυλλίου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν
 τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. 2 κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατη-
 γορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων 3 Ἰολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ
 σοῦ καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τοῦτω διὰ τῆς
 σῆς προνοίας, πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιτε
 Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. 4 ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐν-
 κόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.
 5 εἰρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λομῶν καὶ κινούντα στάσει πᾶ-
 σιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς
 τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως, 6 ὃς καὶ τὸ ἱερόν ἐπέειρασαν βεβηλώ- ^{21, 28.}
 σαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, 8 παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ

XXIV. 1. πέντε .. Α τινας | των (Chr om) πρεσβ. c. GH al longe pl syr
 cop aeth^{tr} al Oec .. Ln πρεσβ. τινων c. ABE lo^{tl} al mu vg sah syrP
 arm Thph cat

2. v om αυτου | al pm syrP mg gr τερτυλος

3. κατορθωμ. c. GH al longe pl Chr Thph Oec (: : κατόρθωμα teste
 Phryn. ἀδόκιμον, sed probatum Plut. Strab. Polyb. alii sq; cf Eclog.
 p. 250 sq) .. Gb' Ln διορθωμ. c. ABE lo^{tl} al fere¹⁰ cat Chr^{ms} (ap
 Wtst) | G al Thph² γινομενων | τω .. E om | παντη .. lo^{tl} al plus¹⁵
 παντι | τε .. H om | φῆλιξ (A al φιλιξ): ita h etc .. Ln φῆλιξ ut B**
 lo^{tl}. Testibus Apollon. et Herodiano τὰ εἰς λιξ πάνταχοῦ τὸ ἐ συν-
 εσταλμένον ἔχοντα.

4. ἐνκοπτ. (ἐγκ. c. AB*E; ζ Ln 49. ἐγκ. ut B**H etc) c. ABEH lo^{tl} al pler
 cat Chr al .. G al Thph² ἐκκοπτω, al (item A* vdr) κοπτω. Reddunt
 vg e protaham, syr^{utr} fatigem; cop sah molestus sim. | E σε (om G cat
 Chr) ακουσαι

5. στασει c. GH al ut vdr longe pl syr^{utr} sah aeth^{tr} arr Thph¹ .. Gb'
 Ln στασεις c. ABE lo^{tl} al¹¹ vg cop Chr (et. in cat) Thph² Oec cat |
 τε .. E δε (cop sah non exprim)

6. ἐκρατήσαμεν c. ABGH lo^{tl} al fere⁴⁰ am* fu tol al cop sah sl⁵⁻⁸. Bed. .
 ζ (Gb⁰⁰) add και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν (al⁴ ηβουλη-
 θημεν s. βουλ.) κρινειν (-ειν c. min aliq Thph² Oec; Gb'' κριναι c.
 κ al²⁵ cat Chr Thph¹; 46. 66.* aethPP ηβουληθημεν κριναι κατα τ. ημ.
 νομ.). * παρελθων (46. 66.* ελθων) δε λυσιας ο χιλιαρχος (46. 66.* ο
 χιλ. λυσ.) μετα πολλης βιας (32. 42. 46. 57. 66.* βια πολλη) εκ των
 χερων ημων απηγαγε (46. 66.* αφειλετο [-λατο 42.] και προς σε
 απιστειλε, item sequentibus ut vdr κεινσας και τους κατ. ερχεσθαι
 32. 42. 57. sl⁷), * κεινσας (al Oec κεινων; al arm add και) τους κα-
 τηγορους (180. κεινσασθαι? επι σε παραγγελιας τοις -ροις servatis
 et. ερχ. ε. σου) αυτου (69. 180. om) ερχεσθαι επι σε (al fere¹⁵ Chr
 Thph¹ επι σου, κ 46. 66.* 133. προς σε) c. E al pm v^{ed} am** demid

πάντων τούτων ἐπιγνώμαι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. 9 συνεπι-
 θέντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. 10 Ἀπε-
 κριθῆ τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν. Ἐκ
 πολλῶν ἔτων ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθύ-
 μως τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, 11 δυναμένον σου ἐπιγνώμαι
 ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο ἀπ' ἧς ἀνέβην προσκυνή-
 σαν εἰς Ἱερουσαλὴμ. 12 καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα
 διαλεγόμενον ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγω-
 γαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, 13 οὔτε παραστήσαι δύνανται περὶ ὧν

21, 15. 18.
 26. 27.
 22, 30.
 23, 12. 32.
 24, 1.

(quem et apprehendimus et [am** vg et apprehensum] sec. leg. nostr. voluimus [am** vg ante sec.] iudicare. Transiens [am** vg superveniens] autem Lys. trib. [vg tr. Ly.] cum multa vi [iidem c. vi magna] de manib. nostr. eduxit [iidem tripuit eum de m. n.] iubens accusatores eius ante [id. ad] te venire) edd ap Bed („quidam nostri edd aliquot vv. habent qui in Graeco ita leguntur: quem et apprehendimus etc [fere ut demid] syr^{utr} aeth^{pp} et (omissis priorib. et paululum mutatis rell) aeth^{ro} al cat Chr Thph Oec Cassiod (: cf 21, 32. 23, 27. 30.)

8. παρ ου c. ABEH lo^{ti} al pler vg (a quo) (cop περι ου?) etc Chr Thph Oec .. E 36. cat π. ω, al⁷ π. ων | E al δυνασει, 73. sah Chr Thph¹ δυνασαι | αυτος (al² vg^{cod} Thph² praem και; 26. αυτου, 40. αυτους) .. Δ om, nec exprim syr^{utr} al

9. συνεπιθ. c. ABEH lo^{ti} al longe pl Chr Thph cat .. ζ (= Gb Sz) συν-
 εθεντο (Gb') c. min mu Oec. Praeterea 137. syr^p c.* praem εποντος
 δε αυτου ταυτα

10. τε c. ABE^r lo^{ti} al⁸ syr aeth^{utr} al (cop om) Thph¹ .. ζ δε c. GH al pler vv pm cat Chr al | ετων .. E ενιαυτων | κριτην .. E 40. 137. al plus⁸⁵ syr^p al Chr (οὐκ ἔστι ταῦτα κολακείας τὰ ἄγματα, τὸ μαρτυ-
 ρῆσαι τῷ δικαστῇ δικαιοσύνην) Thph cat Alcim add δικαον | ενθυμωσ
 (Gb'') c. ABE lo^{ti} al mu vg (al ut vdr omn) Ath Thph² cat (-μος) ..
 ζ ενθυμοτερον c. G (-μωτερον) H al pl Chr Thph¹ Oec (: videtur inde
 ortum quod Paulus omnino laeto animo se debuerit defendere; ενθυ-
 μοτερον ergo substituerunt ut significaretur a persona talis iudicis
 augeri, non nasci apostoli confidentiam. Ceterum cf 17, 21. 25, 10.
 ubi nec καινοτερον nec καλλιον fluct, et similia.)

11. Δ om σου | επιγνων. (Gb') c. ABE lo^{ti} al plus¹⁵ Thph cat .. ζ γνωσαι
 c. GH al pl Chr Oec | δεκαδυο c. GH al longe pl Chr Oec cat .. Ln δω-
 δεκα c. ABE lo^{ti} al⁹ Thph. Praeterea ζ (= Gb Sz) praem ἦ c. min mu
 Thph² Oec contra ABEH al plus⁵⁰ cat Chr Thph¹ | E 137. προσκυνη-
 σαι, item vg al adorare | εις (Gb'') c. ABE lo^{ti} al plus¹⁵ cop sah Thph
 cat .. ζ εν c. BG al pl Chr Oec

12. E ηνρον | εστ^r πρ. τινας | επισυστας. c. GH al longe pl (vg concur-
 sum) Eriph¹²¹ Chr Thph Oec cat .. Ln επιστασιν c. ABE al⁷ (lo^{ti}
 εποστασιαν et ουδε κατα)

13. ουτε c. ABEH al fere omn Chr Thph Oec cat .. Ln ουδε c. B lo^{ti} (sah
 ter ουδε) Eriph¹²¹ (ουδε ων μου κατηγ. ουδεν πεποιημα) | παραστησαι

πᾶσι κατηγοροῦσίν μου. 14 ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἰρεῖσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρὶ φησὶ θεῷ, πιστεύων 5
 πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, 15 ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὕτως προσδέχονται, 23, 6.
 ἀνάστασιν μέλλειν ἕσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων. 16 ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεόν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. 17 δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων ἐλεημοσύ- 11, 29. etc
 νας ποιήσω εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγεγόμεν καὶ προσφορὰς, 18 ἐν Gal 2, 10.
 οἷς εὐρόν με ἠγγισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλον οὐδὲ μετὰ θο- 27, 28 a.
 ρύβου, τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, 19 οὓς ἴδει ἐπὶ σοῦ παρ-

- c. ABEG al longe pl vv pl Chr (praem νιν, item al⁴) Oec cat .. 5 (non 5^e Gb Sz) praem με (al μοι) c. min mu slant (Chr^{ms}?) Oec, item με νιν (al μοι νιν) h al Thph¹ | διναται c. GH al longe pl sah syrP aeth Chr Thph Oec cat .. Ln add σοι c. ABE lo⁴ al mu vv mu (al praem) | νιν (30. cop aeth Oec om) c. AB lo⁴ 27. 68. 105. 133. 137. Thph² .. 5 νιν (al sah transp) c. EGH al pler cat Chr Thph¹
- 14. ε πατρω | v om πασιν | v 56. Chr om τον | v τοις (101. 103. schol om τοις) c. (et. 5) AEN al³⁰ ac plur vg (quae in lege et prophetis) cop sah aeth^{utr} al Thph¹ Oec .. (Gb Sz) και τοις εν τοις c. E lo⁴ al fere²⁰ Thph² cat .. 5^e και εν τοις c. v al pm (syr^{utr} quae in lege et in proph.) Eriph (τοις εν τω νομω και εν τοις πρ. sine γεγρ.) Chr
- 15. ἐλπίδα .. 137. add δε | εις τον (180. om) .. c 68. 69. Thph² προς τον (c om) | σεσθαι c. ABC lo⁴ al⁵ vg cop sah arm Chr Thph² .. 5 (Gb⁰⁰) add νεκρων c. EGH al pler syr^{utr} aeth^{utr} al cat Thph¹
- 16. και αυτος (Gb'') c. ABCEG lo⁴ 40. 137. al mu vg syr^{utr} sah Thph² cat .. al fere¹⁰ arm sl Chr Thph¹ δε και αυτ., 31. τε αυτος, item 5 δε αυτ. c. h al pl cop Oec | χειν c. ABCE lo⁴ al sat mu vg cop sah syr^{utr} al Thph Oec .. Gb' εχων c. GH al plus⁵⁰ arP sl cat Chr | G 137. al fere¹⁵ syrP Chr Thph² προς τε (non ABCEH lo⁴ al pl cat al) | δια παντος (E sah syrP ante προς) .. 32. 42. 57.* 137. om
- 17. παρεγεγομην (A om) h. l. c. BC lo⁴ al⁷ vg Thph² cat .. 5 post πλειονων c. GH al pl vv pl Chr al; E al post προσφορ.
- 18. εν (Thph¹ εν) οις c. GH al longe pl Chr Thph¹ Oec .. Sz Gb' Ln εν αις c. ABCE lo⁴ al¹² Thph² cat | εν ηυρον | δε c. AB (e Wo. Ce.) CE lo⁴ al pl vg cop sah syrP arP Thph¹ Oec cat .. 5^e (non 5 Gb Sz) om c. GH al pm Thph². Libere vero syr ar^o sic: ει μη τινες απο της Ἀσίας Ἰουδαῖοι ἐθορύβησαν. Item post θορυβου vg^{sixt} demid al add et apprehenderunt me clamantes et dicentes Tolle inimicum nostrum (demid virum). De quibus Luc^{brus}: „ut superflua auferenda patres censuerunt.“ (Gb Sz θορυβου. τινες δε: ita fere AC etc) | απο .. CE 40. 137. al mu syrP Thph cat των απο et (ex c al) ιουδαιων
- 19. ιδει c. ACE lo⁴ al ut vdtr sat mu vg syr^{utr} cop al Ath Chr¹ Thph cat .. 5 (non 5^e Gb Sz) δει (Gb') c. BGN al fere⁴⁰ sah aeth^{utr} sl Chr¹ Oec

εἶναι καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. 20 ἢ ἀντοὶ οὗτοι εἰπά-
 τωσαν τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα στάτης μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,
 23, 6. 21 ἢ περὶ μᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς ἰστώσ ὅτι
 23, 26. βάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
 εἶπας Ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ'
 ὑμᾶς, 23 διαταξάμενος τῷ ἑκατοντάρχη τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε
 ἄρεσιν καὶ μηδένα κολύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Ἀρου-
 σίλλῃ τῇ γυναικὶ οὕσῃ Ἰουδαία μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ

19. εμε c. ABCDE lo^{ti} 13. al (: istis coniunctis testib. obtemperandum vdr. Aliter supra identidem) .. ε με c. GH al pler cat Chr al | ε (η η) τι (α ετι vitiose) .. 137. οτι
20. η .. AC ε | τι c. ABCDEGH lo^{ti} al plus⁶⁰ cop arm syr al Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) praem ε c. min vg syrP al Oec | ε ηυρον | ε εμοι c. CEGH al longe pler vv omn Chr Thph Oec .. Ln om c. AB lo^{ti} 40. (105. post ἀδικημ. pon)
21. E 137. al syrP Thph¹ φων. ταυτ. (cop φω. τα. μι.) | εκεκραξα c. A (B e Wo. Ce.) c lo^{ti} al fere²⁰ Chr² Thph¹ Oec .. ε Ln εκραξα c. EGH al pl Thph²; 101. εκηρυξα | εν α. εστ. c. ABCDE lo^{ti} al vg cop Thph cat .. ε εστ. εν α. c. GH syr^{utr} al Chr Oec | c om εγω | εφ c. ABC lo^{ti} al⁵ syr (aeth^{utr} apud te) .. ε υφ c. EGH al pler vg al pm cat Chr al
22. ανεβ. δε α. ο φηλ. (Chr ο φη. α.) c. ABCDE lo^{ti} 40. 137. al aliq vg cop (sah^{woi} deficit) syr^{utr} al Chr .. ε (= Gb Sz) ακουσας δε ταυτα ο φηλ. ανεβ. αυτ. c. G al pl (sah ap Gb) arP sl cat Thph Oec. Sic aethPP: *Felix autem sciebat quod antiquitus dimicarent Iudaei cum lege et doctrina Christianorum, et tunc iis blanditus est et dixit iis: Itaque postquam descendit Lys. princeps inquamemus ut cognoscamus et intelligamus sermonem vestrum.* Aliter sed libere et. aeth^{ro} | επας c. ABC lo^{ti} .. ε επων c. EGH al longe pler cat Chr al
23. διαταξ. c. ABCDE lo^{ti} 13. 40. 137. al aliq cop syrP arm Thph² cat .. ε (Gb⁰) add τε c. H al pl vg al mu (vg e al *hussitque*) Chr al; G add δε | εκατονταρχη c. ABCGH al pler cat Chr al .. E al aliq Oec^{ed} -ρχω | αυτον c. ABCDE lo^{ti} al fere¹⁰ vg cop syrP arm Thph² cat .. ε (= Gb Sz) τον παυλον c. GH al longe pl syr aeth^{utr} al Chr al (sah ap Gb) | τ. ιδ. αυτου (vg e de suis) .. E om αυτ. | υπηρετειν c. ABCDE lo^{ti} al⁵ vg syr^{utr} cop arm ar^e .. ε (Gb⁰⁰) add η προσερχεσθαι c. GH al pler (sah ap Gb) arP sl (hae vv και πρ., aeth^{ro} προσερχ. pro υπηρ., aethPP προσ. και υπ.) cat Chr al
24. ημερ. τιν. c. BCGH al fere omn vv pl cat Chr al .. Ln τιν. ημ. c. AE 137. vg syr (: nec posterius 15, 36. nec prius 16, 12. fluct. Hinc praestat quod testatius est.) | E δρουσιλλη, G δρουσιλλη | τη γυν. (Gb Sz) c. C*GH al fere⁴⁰ Chr .. ε add αυτου c. E al mu vg etc Thph¹ Oec; Ln τη ιδια γυν. c. BC** al fere²⁰ syrP mg Amm^{cat} Thph² cat; A lo^{ti} al

ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. 25 διαλεγόμενον δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη Τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε, 26 ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ἐπὶ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. 27 διετίας δὲ ^{25, 9.} πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλειπεν τὸν Παῦλον δεδεμένον.

XXV.

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας, 2 ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς ^{15, 24, 1.}

- τη ἴδια γ. αὐτου | μετεπεμψατο .. syrP mg praem quae rogabat videre Paulum et audire (hucusque accedit bohem) verbum. Volens igitur satisfacere ei | c* (ηκουειεν) om αυτου | χριστον c. A (c* et ** vdtr) H al ut vdtr pl syr ar^e Thph¹ Oec .. Sz Ln add ἰησουν (praem am tol fu al aeth^{utr} arP) c. BEG lo^{ti} al fere⁴⁰ vg cop syrP al Chr Thph² cat
25. Ε ενκρατιας | Gb'' τον μελλοντ. κριμ. c. c al⁵ arm Chr¹ cat | εσεσθαι c. GH al longe pl Chr² Thph Oec .. Gb Sz Ln om c. ABCE lo^{ti} al¹² cat (: : fluct lectio ubicumque μελλ. εσεσθ. legitur; cf 11, 28. ubi min fere¹⁵ om εσεσθ. item 23, 30. ubi ABE al mu idem om) | A al εμφοβ. (Ε εμφ.) δε | το νυν .. εβτ τοινην | G al εχων (H εχουν) | καιρ. δε μεταλαβ. (A παραλαβ., lo^{ti} al mu Chr¹ et ¹ms Thph¹ λαβων) .. Ε vg καιρω δε επιτηδιω
26. αμα και (76. 137. om κ.) c. ABCEGH lo^{ti} al fere⁵⁰ vv pl Chr Thph¹ cat .. ζ (= Gb Sz) αμα δε και c. min cop Thph² Oec | 137. οτι και χρ. | B om αυτω | υπο τ. π. c. ABCE lo^{ti} al⁵ vg syr^{utr} arm aeth^{ro} .. ζ (= Gb Sz) add οπως λυση (al mu ινα απολυση) αυτον c. GH al longe pl aethPP cop arr sl Chr Thph Oec cat | ωμιλει (G ομιλ.) .. c al διελεγετο (vg e loquebatur cum)
27. τε .. lo^{ti} ** al mu vg e al mu Chr Thph δε | χαριτας c. H al longe pl (nulla ut vdtr versio) Amm^{cat} Thph¹ Oec cat .. Gb' Ln χαριτα c. ABC lo^{ti} al² .. EG 40. 137. al¹¹ Chr Thph² χαριν | φηλιξ sec .. A φηλιξ | AGH al κατελειπεν | θελων τε - δεδεμενον .. 137. syrP mg τον δε παυλον εισεν εν τηρησει δια δρουσυλλαν
- XXV. 1. A τη επαρχειω, lo^{ti} την επαρχιαν | E καισαριας
2. H al Thph² Oec ενεφανησαν (iidem fere sic etiam 23, 22. 24, 1. 25, 15.) | τε c. ABC lo^{ti} 13. 40. 68. al vg syr aeth^{utr} al Chr Thph² Oec .. ζ δε c. EGH al pl cop syrP al Thph¹ | οι αρχιερ. (Gb') c. ABCEG
- TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 10 B

εἶναι καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. 20 ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπά-
 23, 6. τωσαν τί εὖρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα σπάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,
 21 ἢ περὶ μᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς· ἵστώς ὅτι
 23, 20. περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ἐφ' ἡμῶν. 22 Ἀνε-
 βάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φίλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
 εἶπας· Ὅταν Ἀρσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ'
 ὑμᾶς, 23 διαταξάμενος τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε
 ἄνεσιν καὶ μηδένα καλῶν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ.

24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φίλιξ σὺν Ἀρου-
 σίλλῃ τῇ γυναικὶ οὐσῇ Ἰουδαία μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ

19. εμε c. ABCDE lo⁴ 13. al (: istis coniunctis testib. obtemperandum vdr. Aliter supra identidem) .. ε με c. GH al pler cat Chr al | ε (H η) τι (α ετι vitiose) .. 137. οτι
20. η .. AC ε | τι c. ABCDEGH lo⁴ al plus⁶⁰ cop arm syr al Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) praem ε c. min vg syrP al Oec | ε ηυρον | εν εμοι c. CEGH al longe pler v^v omn Chr Thph Oec .. Ln om c. AB lo⁴ 40. (105. post ἀδικημ. pon)
21. E 137. al syrP Thph¹ φων. ταυτ. (cop φω. τα. μι.) | εκεκραξα c. A (B e Wo. Ce.) c lo⁴ al fere²⁰ Chr² Thph¹ Oec .. ε Ln εκραξα c. EGH al pl Thph²; 101. εκηρυξα | εν α. εστ. c. ABCDE lo⁴ al vg cop Thph cat .. ε εστ. εν α. c. GH syr^{utr} al Chr Oec | c om εγω | εφ c. ABC lo⁴ al⁵ syr (aeth^{utr} apud te) .. ε υφ c. EGH al pler vg al pm cat Chr al
22. ανεβ. δε α. ο φηλ. (Chr ο φη. α.) c. ABCDE lo⁴ 40. 137. al aliq vg cop (sah^{vo} deficit) syr^{utr} al Chr .. ε (= Gb Sz) ακουσας δε ταυτα ο φηλ. ανεβ. αυτ. c. G al pl (sah ap Gb) arP al cat Thph Oec. Sic aethPP: *Felix autem sciebat quod antiquitus dimicarent Iudaei cum lege et doctrina Christianorum, et tunc iis blanditus est et dixit iis: Itaque postquam descendit Lys. princeps inquiremus ut cognoscamus et intelligamus sermonem vestrum.* Aliter sed libere et. aeth^{ro} | επας c. ABC lo⁴ .. ε επων c. EGH al longe pler cat Chr al
23. διαταξ. c. ABCDE lo⁴ 13. 40. 137. al aliq cop syrP arm Thph² cat .. ε (Gb⁰) add τε c. H al pl vg al mu (vg e al *hussūque*) Chr al; G add δε | εκατονταρχη c. ABCGH al pler cat Chr al .. E al aliq Oec^{ed} -ρχω | αυτον c. ABCDE lo⁴ al fere¹⁰ vg cop syrP arm Thph² cat .. ε (= Gb Sz) τον παυλον e. GH al longe pl syr aeth^{utr} al Chr al (sah ap Gb) | τ. ιδ. αυτου (vg e de suis) .. E om αυτ. | υπηρετειν c. ABCDE lo⁴ al⁵ vg syr^{utr} cop arm ar^e .. ε (Gb⁰⁰) add η προσερχεσθαι c. GH al pler (sah ap Gb) arP al (hae v^v και πρ., aeth^{ro} προσερχ. pro υπηρ., aethPP προσ. και υπ.) cat Chr al
24. ημερ. τιν. c. BCGH al fere omn v^v pl cat Chr al .. Ln τιν. ημ. c. AE 137. vg syr (: nec posterior 15, 36. nec prius 16, 12. fluct. Hinc praestat quod testatius est.) | E δρουσιλλη, G δρουσιλλη | τη γυν. (Gb Sz) c. C*GH al fere⁴⁰ Chr .. ε add αυτου c. E al mu vg etc Thph¹ Oec; Ln τη ιδια γυν. c. BC** al fere³⁰ syrP mg Amm^{cat} Thph² cat; A lo⁴ al

ἦκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. 25 διαλεγόμενον δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κράτους τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη Τὸ νῦν ἔχον πορεύειν, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε, 26 ἄμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρεῖματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὠμίλει αὐτῷ. 27 διετίας δὲ 25, 9. πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλειπεν τὸν Παῦλον δεδεμένον.

XXV.

1 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱερουσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας, 2 ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς 15, 24, 1.

- τη ἰδία γ. αὐτου | μετεπεμψατο .. syrP m^g praem quae rogabat videre Paulum et audire (hucusque accedit bohem) verbum. Volens igitur satisfacere ei | C* (ηκουειν) om αυτου | χριστον c. Δ (C* et ** vdr) H al ut vdr pl syr ar^o Thph¹ Oec .. Sz Ln add ησων (praem am tol fu al aeth^{utr} arP) c. BEG lo^t al fere⁴⁰ vg cop syrP al Chr Thph² cat
25. Ε ἐγκρατίας | Gb'' του μελλοντ. κριμ. c. c al⁵ arm Chr¹ cat | εσεσθαι c. GH al longe pl Chr² Thph Oec .. Gb Sz Ln om c. ABCE lo^t al¹² cat (: flect lectio ubicumque μελλ. εσεσθ. legitur; cf 11, 28. ubi min fere¹⁵ om εσεσθ. item 23, 30. ubi ABE al mu idem om) | Α al εμφοβ. (Ε ενφ.) δε | το νιν .. EGT τοινιν | G al εχον (H εχουν) | καιρ. δε μεταλαβ. (Α παραλαβ., lo^t al mu Chr¹ et ¹ms Thph¹ λαβων) .. E vg καιρω δε επιτηδω
26. αμα και (76. 137. om κ.) c. ABCEGH lo^t al fere⁵⁰ vv pl Chr Thph¹ cat .. ε (= Gb Sz) αμα δε και c. min cop Thph² Oec | 137. οτι και χρ. | B om αυτω | υπο τ. π. c. ABCE lo^t al⁵ vg syr^{utr} arm aeth^{ro} .. ε (= Gb Sz) add οπως λυση (al mu ινα απολυση) αυτον c. GH al longe pl aethPP cop arr sl Chr Thph Oec cat | ωμιλει (G ομιλ.) .. C al διελεγετο (vg e loquedatur cum)
27. τε .. lo^t ** al mu vg e al mu Chr Thph δε | χαριτας c. H al longe pl (nulla ut vdr versio) Amm^{cat} Thph¹ Oec cat .. Gb' Ln χαριτα c. ABC lo^t al² .. EG 40. 137. al¹¹ Chr Thph² χαριν | φηλιξ sec .. Α φιλιξ | AGH al κατελειπεν | θελων τε - δεδεμενον .. 137. syrP m^g τον δε παυλον ειασεν εν τηρησει δια δρουσιλλαν

XXV. 1. Α τη επαρχιω, lo^t την επαρχιαν | Ε καισαριας

2. H al Thph² Oec ενεφανησαν (iidem fere sic etiam 23, 22. 24, 1. 25, 15.) | τε c. ABC lo^t 13. 40. 68. al vg syr aeth^{utr} al Chr Thph² Oec .. ε δε c. EGH al pl cop syrP al Thph¹ | οι αρχιερ. (Gb') c. ABCEG TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 10 B

- καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιῶντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν.
- 23, 15 a. 4 ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· 5 Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησὶν, δυνατοὶ συνκαταβάντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν αὐτοῦ. 6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ πλείους ὀκτῶ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7 παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, 24, 5 a. πολλὰ καὶ βαρῆα αἰτιώματα καταφέροντες, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι 24, 12. 8 τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων

lot¹ al plus²⁰ vv omn Chr^{txt} Thph² cat .. ε ο αρχιερεις c. h al pl Thph¹ Oec (item al Chr^{com} ο τε αρχ.)

3. κατ .. c al⁹ vv aliq cāt Chr^{txt} παρ | E al εἰς ιεροσολυμα | 137. Chr ενιδρον | In fine (teste Wstt exeunte v. 2.) syr^p ms add οἱ τὴν εὐχὴν πεποιηκότες, κατὰ τὸ δυνατόν, ἵνα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν γένηται.
4. εἰς καισαρ. (Gb') c. ABCE lot¹ 13. 40. 73. (AE -ριαν) .. ε ἐν καισαρεια c. GH al pler cat Chr al | E Lcif om μελλειν (sed e profecturum; Lcif profaisci)
5. δυνατοι h. l. c. ABCE lot¹ 40. al aliq vg arm Chr^{com} cat .. ε ante εν νμν c. GH al pler aeth^{utr} syr^p Chr^{txt} Thph Oec (99. syr arr Lcif om φησιν) | σινκαταβ. c. AB*CE etc .. ε (Ln 49.) σινγκ. c. B**GH al certe pler | εἴ τι ἐστίν: his acc. lot¹ etc, non εἴ τί ἐστ. ut Ln 49. | τουτω (Gb⁰⁰: 105. 133. om) c. GH al longe pl cop syr^{utr} aeth^{utr} al Chr Thph Oec (sed al fere³⁰ syr^{utr} cop cat Thph² vel add vel praem αποπον) .. Ln αποπον (sine τουτω) c. ABCE lot¹ al¹² vg arm sl⁸ Lcif
6. ου (EG^r al⁹ om; Gb+) πλειους (B -ονας) οκτω (al⁴ sled om, cat εννια) η δεκ. c. ABC(EG^r) lot¹ al fere²⁰ (item al mu sled) vg e cop arm Thph²; item omisso ου πλειους 137. syr^{utr} sah (ap Gb) al .. ε (= Gb Sz) πλειους η δεκα (al³ οκτω) c. GH al pm Chr^{txt} (Chr^{com} om πλ. η) Thph¹ Oec | AE καισαριαν | A και τη επαυρ. (al τη δε επ.), item praecedente κατεβη 180. vg al Lcif | G syr^{utr} cop al Lcif αγθ. τ. π.
7. περιεστησαν c. h al longe pl cop al Chr Thph¹ Oec .. Ln add αυτον c. ABCG al fere¹⁰ vv mu cat Lcif (item αυτω E lot¹ al Thph²) | αιτωματα c. ABCEGH lot¹ al longe pl Chr Thph² .. ε (= Gb Sz) αιτωματα c. min Thph¹ Oec cat | καταφερ. c. ABC lot¹ 40. al vg al Lcif (item al² additis του παυλου) .. E επιφερ. τω παυλω .. ε φεροντες (ita sed nihil addens 73.) κατα του παυλου (Gb⁰⁰ κατ. τ. π.; G al³ vv mu κατ αυτου) c. (a)H al longe pl syr^p al Chr Thph Oec cat
8. του (E am fu demid al Lcif add δε, syr τε) παυλ. απολ. (sic sed addito insuper αυτου G, item 13?) c. ABC(E) lot¹ 40. 137. al⁵ vg syr^{utr}

οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἤμαρτον. 9 ὁ Φῆστος δὲ
 θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ 24, 27.
 εἶπεν Θέλεις εἰς Ἱερουσόλυμα ἀναβάς ἐκεῖ περὶ τούτων κριθῆναι ἐπ’
 ἐμοῦ; 10 εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος Ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρος ἐστώς
 εἰμι, οὐ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ
 κάλλιον ἐπιγινώσκεις. 11 εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέ-
 πραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδὲν ἐστὶν ὧν
 οὔτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδεὶς με δύναται ἀντοῖς χαρίσασθαι·
 Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. 12 τότε ὁ Φῆστος συνλαλήσας μετὰ τοῦ 9. 16
 συμβουλίου ἀπεκρίθη Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ. 28, 11.
 13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ 19, 21.
 Βερενίκη κατήγγισαν εἰς Καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον.
 14 ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέ-
 θετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων Ἀνὴρ τίς ἐστὶν καταλελειμμένος 24, 27.
 ὑπὸ Φίλικος δέσμιος, 15 περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱερουσόλυμα 1. 2. 24.

- cop al Thph². (Lcif) .. ξ απολογ. (al Thph¹ cat add δε) αυτου c. GH
 al longe pl arP al Chr (Thph¹ cat) Oec | τι .. 137. τινα, al aliq om
9. δε .. A 40. οιν (variant vv) | θελ. τοις ιουδ. (Gb') c. ABCE lo^{ti} al⁰
 vg al mu Thph² cat .. ξ τοις ι. θελ. c. GH al longe pl Chr Thph¹
 Oec | A χαριτα | κριθηναι c. ABCE lo^{ti} al⁷ Thph² .. ξ κρινεσθαι c.
 GH al longe pl cat Chr al | επ (lo^{ti} ab επι) .. al fere²⁵ Chr^{com} Thph¹
 cat υπ
10. A om δ | B 31. εστως ante επι pon | B ηδικηκα (lo^{ti} ηδικηκός· και
 σύ) | c 137. al γινωσκεις
11. οιν (Gb'') c. ABCE lo^{ti} al fere¹⁵ cop sl cat Chr^{com} Thph² .. ξ γαρ
 c. GH al pl vv mu Chr^{xt} Thph¹ Oec (40. e om) | και .. E al vg syr
 Chr^{com} η | H al mu του αποθαινειν | Ln ουδεν εστιν | μου .. G 78.*
 μου | αυτοις c. ABCE lo^{ti} al longe pl Chr Thph Oec .. CG al⁰ cat
 τουτοις
12. συναλα. c. B*CE lo^{ti} .. ξ (Ln 49.) συλλαλ. c. AB**GH al certe pler (::
 cf ad Mc 9, 4.) | E σινβ., G 18. συμβούλου, c σινεδριου, 68. σινεδρ.
 και συμβ. | E επικαλισαι, 26. επικαλησαι
13. τινων .. om 1, 36. 137. syr^{utr} Chr cat (al² τριων, al transp) | C**
 arm βερενικη .. C* (vdtr) βερενικη (sed infra v. 23. c βερονικης) .. e
 tol demid al Cassiod βερονικη | c κατηγγισεν | AE καισαριαν | ασπα-
 σομενοι c. B lo^{ti} al pl e vg syr^{utr} al Chr Thph² Oec cat .. ABEGH al
 plus²⁰ aeth^{utr} item (vdtr) cop arP Thph¹ ασπασαμενοι (in c utraque
 lectio exstittisse vdtr, altera* altera**, sed utri -o- utri -a- non
 liquet)
14. H al plus²⁰ aeth^{ro} arP Thph¹ Oec^{ed} διετριβεν

- ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· 16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἔστιν
11. ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς τόπον τε ἀπολογίας
5. λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 συνελθόντων ὧν ἐνθάδε ἀναβόλην μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18 περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, 19 ζητήματα δὲ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσόλυμα ἀκεῖ κρῖνεσθαι περὶ τούτων. 21 τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν,
9. ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.
- 27, 1.

15. ἐνεφάνισαν (de -νησαν cf ad v. 2.) .. E8^r vg al mu add μοι | δικην c. EGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph Oec cat .. Gb' Ln καταδικην c. ABC al¹² Bas (vg etc damnationem)
16. τινα (et. Ath Chr Thph Oec) .. Gb'' τινι c. c al³ Bas (Thdrt om) | ἀνθρωπον c. ABCE lo^{ti} al¹⁰ vg (sed vg damnare, am fu al donare) cop sah arm (aeth^{utr} v^{dtr}) (syrP vide post) Ath Thdrt Bas acth^{alced} .. ς (Gb⁰⁰) add εἰς ἀπωλειαν c. GH al pl syr syrP c.* arr sl Chr Thph Oec cat | εχει (et. Ath al) .. al mu Thph εχει, 104. Bas εχη (item al Bas λαβη), Thdrt σχοιη | τε ♣ BE8^r δε
17. συνελθ. ουν c. B 13. 40. al plus¹⁰ .. ς (Gb⁰) Ln add αυτων c. AEGH (c cat add post ενθαδε, item 137. αυτ. δε) al pl Chr Thph Oec | ε μηδεμιαν αναβολ. (vg sine ulla dilatione)
18. εφερον (Gb'') c. ABCEG lo^{ti} al mu cat .. ς επιφερον c. H al longe pl Chr Thph (68. Thph² add κατ αυτου) Oec (al² υπεφερ.) | υπεν. εγω c. EGH al longe pl Chr Thph¹ Oec cat .. Ln εγω υπεν. c. ABC lo^{ti} al (item vg etc) Thph² | Ln add in f. πονηραν c. AC* (** πονηρα) al mu am (malam; vg malum) al mu (sed varie transp) Thph² cat; item BE lo^{ti} al⁴ πονηρων .. om c. GH al longe pl arP sl Chr Thph¹ Oec
19. Α εχ. πρ. αυτους | εφασκ. .. 137. ελεγειν
20. εἰς pr .. ΔH lo^{ti} al fere³⁰ Thph¹ Oec om; item al aliq Chr² († εἰς τ. πε.) qui pergunt περι την; 31. 137. om περι; 113. om εἰς την | τουτων (Gb'') c. ABCEG lo^{ti} al plus²⁰ syr^{utr} cop al cat Chr¹ Thph² (vg e al de huiusmodi quaestione) .. ς τουτου c. H al pl Chr¹ al | ιεροσολυμα c. ABCEH lo^{ti} al mu vg Thph² cat .. ς ιερουσαλημ c. G al pl Chr al | G κριθηναι
21. τηρηθηναι .. c al τηρεισθαι | τηρεισθ. αυτ. .. 137. 68. αυτ. τηρ. | αναπεμψω (Gb'') c. ABCE lo^{ti} al fere²⁰ cat Thph² .. ς πεμψω c. GH al pl Chr al

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ἄνριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

26.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βεργίης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν τῆς πόλεως, καὶ κελύσαντος τοῦ Φῆστον ἦχθη ὁ Παῦλος. 24 καὶ φησιν ὁ Φῆστος Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συναρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. 25 ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν. 26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διό

15.

22, 22.

23, 20.
11.

22. πρ. τ. φηστον c. AB am al .. ε add εφη c. CEGH lo^{ti} al ut vdr omn v v pler cat Chr al | αυριον c. AB vg cop .. ε praem o δε c. CEGH lo^{ti} al ut vdr omn syrP (syr *Et Festus ait*) al cat (φησ. ante *Αυρ.*) Chr al
23. ελθοντος .. ε εισελθ. | c demid al βερονικης (cf ad v. 13.) | η ακροτηριον | χιλιαρχος c. ABCE lo^{ti} 40. 137. al mu .. ε (Gb⁰⁰) praem τοις c. GH al pl cat Chr al | και (c om) ανδρ. (εεγ add τοις) | κατ (c καθ) εσοχ. (al καθ υπεροχην) c. ABC lo^{ti} al⁵ Chr^{com} (et. in cat) .. ε (Gb⁰) add ουσι c. EGH al longe pl cat al; syrP mε qui descendissent de provincia pergens praecipit Festus ut adduceretur Pa. | lo^{ti} om και ult
24. και φησιν: ut lo^{ti} etc (H vero και φησιν) | συναρ. c. AB*CE .. ε (Ln 49.) συμπ. c. B**GH al certe pler | απαν c. ABCEG lo^{ti} al mu Thph² cat .. ε παν c. H al pl Chr al | BH 25. 40. ενετυχεν | ιεροσολυμοις .. εεγ 40. ιεροσαλημ | και ενθαδε .. syrP mε (similiter bohem usq in Caesaream) pergit: ut traderem eum iis ad tormentum sine defensione. Non potui autem tradere eum propter mandata quae habemus ab Augusto. Si autem quis eum accusaturus esset, dicebam ut sequeretur me in Caesaream, ubi custodiebatur. Qui quum venissent clamaverunt ut tolleretur e vita. Quum autem hanc et alteram partem audivissem, comperi quod in nullo reus esset mortis. Quum autem dicerem: Vis iudicari cum iis Hierosolymae? Caesarem appellavi. De quo nihil certum scribere domino meo habeo. | Ln βοωντες c. AB lo^{ti} | ζην αυτον c. GH al longe pl Chr¹ Thph¹ Oec .. Gb¹ Ln αυτ. ζην c. ABCE lo^{ti} 13. 31. 40. 69. vg al cat Chr^{com} 1 Thph².
25. καταλαβομενος c. GH al longe pl syrP aethPP arP etc cat Chr Thph Oec .. Gb¹ Ln καταλαβομην c. ABCE lo^{ti} al vg cop syr | αυτον θανατον c. ABCE 40. am fu demid tol al .. ε θαν. αυτ. c. GH al pler vged etc cat Chr al (lo^{ti} 73. om αυτον; 105. 137. post πεπραχ., 68. arm al Thph² ante αξιον pon) | και c. GH al longe pl syrP al Chr Thph¹ Oec cat .. Gb⁰ Ln om c. ABCE lo^{ti} al vg al Thph² | περιπειν c. ABC lo^{ti} al mu vg arm cat .. ε (Gb⁰⁰) add αυτον c. EGH al pl v v mu Chr Thph¹⁻² Oec
26. c ασφαλως | τω κυρω .. al mu cop arm aethPP syrP c.* (item syrP mε,

- ἐεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αὐτού-
 11. μενοι κατ' αὐτοῦ δίκην· 16 πρὸς οὓς ἀπεκρίθη ὅτι οὐκ ἔστιν
 12. ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι τινα ἄνθρωπον πρὶν ἢ ὁ κατηγορού-
 13. μενος κατὰ πρόσωπον ἔχει τοὺς κατηγοροὺς τόπον τε ἀπολογίας
 14. λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 συνελθόντων ὄν ἐνθάδε ἀναβο-
 15. ῶν μὴδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέ-
 16. λευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18 περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι
 17. οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον ὧν ὑπενόουν ἐγώ, 19 ζητήματα δέ τινα
 18. περὶ τῆς ἰδίας δεισδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ
 19. τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ
 20. εἰς τὴν περὶ τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοίτο πορεύεσθαι εἰς
 21. Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρῖνεσθαι περὶ τούτων. 21 τοῦ δὲ Παύλου ἐπι-
 22. καλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν,
 23. 1. ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.

15. ἐεφανισαν (de -νησαν cf ad v. 2.) .. EBT vg al mu add μοι | δίκην
 c. EGH lo⁴ al longe pl Chr Thph Oec cat .. Gb' Ln καταδικην c. ABC
 al¹³ Bas (vg etc damnationem)
16. τινα (et. Ath Chr Thph Oec) .. Gb'' τινι c. c al³ Bas (Thdrt om) |
 ἀνθρωπον c. ABCE lo¹ al¹⁰ vg (sed vg damnare, am fu al donare) cop
 sah arm (aeth^{utr} vdtr) (syrP vide post) Ath Thdrt Bas actchalcad ..
 5 (Gb⁰⁰) add εις απολειαν c. GH al pl syr syrP c.* arr sl Chr Thph
 Oec cat | εχοι (et. Ath al) .. al mu Thph εχει, 104. Bas εχη (item al
 Bas λαβη), Thdrt σχοιη | τε ■ BEBT δε
17. σινελθ. ονν c. B 13. 40. al plus¹⁰ .. 5 (Gb⁰) Ln add αυτων c. AEGH
 (c cat add post ενθαδε, item 137. αυτ. δε) al pl Chr Thph Oec | B
 μηδεμιαν αναβολ. (vg sine ulla dilatione)
18. εφερον (Gb'') c. ABCEG lo¹ al mu cat .. 5 επεφερον c. H al longe pl
 Chr Thph (68. Thph² add κατ αυτου) Oec (al² υπεφερ.) | υπεν. εγω
 c. EGH al longe pl Chr Thph¹ Oec cat .. Ln εγω υπεν. c. ABC lo⁴ al
 (item vg etc) Thph² | Ln add in f. πονηραν c. AC* (** πονηρα) al mu
 am (malam; vg malum) al mu (sed varie transp) Thph² cat; item
 BE lo¹ al⁴ πονηρων .. om c. GH al longe pl arP sl Chr Thph¹ Oec
19. Α ειχ. πρ. αυτους | εφασκ. .. 137. ελεγεν
20. εις pr .. AH lo¹ al fere²⁰ Thph¹ Oec om; item al aliq Chr² (1 εις τ.
 πε.) qui pergunt περι την; 31. 137. om περι; 113. om εις την | τοι-
 των (Gb'') c. ABCEG lo¹ al plus²⁰ syr^{utr} cop al cat Chr¹ Thph² (vg e
 al de huiusmodi quaestione) .. 5 τουτου c. H al pl Chr¹ al | ιεροσολυμα
 c. ABCEH lo¹ al mu vg Thph² cat .. 5 ιεροσαλημ c. G al pl Chr al |
 G κρηθηναι
21. τηρηθηναι .. C al τηρεισθαι | τηρεισθ. αυτ. ... 137. 68. αυτ. τηρ. |
 αναπεμψω (Gb'') c. ABCE lo¹ al fere²⁰ cat Thph² .. 5 πεμψω c. GH al
 pl Chr al

22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκούσαι. Ἄυριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

26.

23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βεργίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σὺν τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν τῆς πόλεως, καὶ κελύσαντος τοῦ Φῆστον ἦχθη ὁ Παῦλος. 24 καὶ φησιν ὁ Φῆστος Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συναρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνένυχόν μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. 25 ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν. 26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ

15.

22, 22.
23, 29.
11.

22. πρ. τ. φηστον c. AB am al .. ε add εφη c. CEGH lo^{ti} al ut vdr om v v pler cat Chr al | αυριον c. AB vg cop .. ε praem o δε c. CEGH lo^{ti} al ut vdr om syrP (syr *Et Festus ait*) al cat (φησ. ante Αυρ.) Chr al
23. ελθοντος .. ε εισελθ. | c demid al βεργικης (cf ad v. 13.) | η ακροτηριον | χιλιαρχος c. ABCE lo^{ti} 40. 137. al mu .. ε (Gb⁰⁰) praem τοις c. GH al pl cat Chr al | και (c om) ανθρ. (E8^r add τοις) | κατ (c καθ) εξοχ. (al καθ υπεροχην) c. ABC lo^{ti} al⁵ Chr^{com} (et. in cat) .. ε (Gb⁰) add ουσι c. EGH al longe pl cat al; syrP m8 qui descendissent de provincia pergens praecepit Festus ut adduceretur Pa. | lo^{ti} om και ult
24. και φησιν : ut lo^{ti} etc (H vero και φησιν) | συναρ. c. AB*CE .. ε (Ln 49.) συμπ. c. B**GH al certe pler | απαν c. ABCEG lo^{ti} al mu Thph² cat .. ε παν c. H al pl Chr al | BH 25. 40. ενετιχηεν | ιεροσολιμοις .. E8^r 40. ιερουσαλιμ | και ενθαδε .. syrP m8 (similiter bohem usq in Caesaream) pergit: ut traderem eum iis ad tormentum sine defensione. Non potui autem tradere eum propter mandata quae habemus ab Augusto. Si autem quis eum accusaturus esset, dicebam ut sequeretur me in Caesaream, ubi custodiebatur. Qui quum venissent clamaverunt ut tolleretur e vita. Quum autem hanc et alteram partem audivissem, comperi quod in nullo reus esset mortis. Quum autem dicerem: Vis iudicari cum iis Hierosolymae? Caesarem appellavi. De quo nihil certum scribere domino meo habeo. | Ln βοωντες c. AB lo^{ti} | ζην αυτον c. GH al longe pl Chr^t Thph¹ Oec .. Gb¹ Ln αυτ. ζην c. ABCE lo^{ti} 13. 31. 40. 69. vg al cat Chr^{com} 1 Thph²
25. καταλαβόμενος c. GH al longe pl syrP aethPP arP etc cat Chr Thph Oec .. Gb¹ Ln κατελαβομην c. ABCE lo^{ti} al vg cop syr | αυτον θανατον c. ABCE 40. am fu demid tol al .. ε θαν. αυτ. c. GH al pler vged etc cat Chr al (lo^{ti} 73. om αυτον; 105. 137. post πεπραχ., 68. arm al Thph² ante αξιον pon) | και c. GH al longe pl syrP al Chr Thph¹ Oec cat .. Gb⁰ Ln om c. ABCE lo^{ti} al vg al Thph² | πεμπειν c. ABC lo^{ti} al mu vg arm cat .. ε (Gb⁰⁰) add αυτον c. EGH al pl v v mu Chr Thph¹⁻² Oec
26. c ασφαλως | τω κυριω .. al mu cop arm aethPP syrP c.* (item syrP m8,

προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γράψω· 27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημαῖναι.

XXVI.

1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη Ἐπιτρέπεται σοι περὶ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ἀπελογοῦτο, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, 2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἤγγημαι ἑμάντων μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογοῦσθαι σήμερον, 3 μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἔθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. 4 τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν τε Ἱερουσαλήμοις ἴσασιν πάντες Ἰουδαῖοι, 5 προγενώσκοντές

sed ημων ap. Wtst) cat Thph². add μου | προηγαγον .. EG^r al προσηγ., A επηγ. | E κρισεως | AE lo^{ti} 137. Thph² εχω | γραψω c. ABC lo^{ti} al⁵ syrP (vg al pl etiam antea -ψω pro -ψαι exprim) Thph² .. ε γραψαι c. EGH al pler cat Chr al

27. G al πεμποντι | E vg al μη post αιτιας pon

XXVI. 1. G επιτερεπται, lo^{ti} 137. al Thph² επιτετραπται. | περι (Gb'') c. ACEH lo^{ti} 137. (λαλειν πε. σ.) al mu cat .. ε υπερ c. BG al pl Chr al | εκτ. τ. χειρ. (137. τας -ρας) h. l. c. GH al longe pl syrP Chr Thph¹ Oec .. Ln ante απελογ. c. ABCE lo^{ti} 40. al mu vv pl Thph² cat (απ. ουτως) | τοτε usq χειρα .. syrP mg tunc ipse Pa. confidens et in spiritu sancto consolationem accipiens extendit manum

2. επι σ. μελλ. απολ. (al mu -λογησασθαι) σημειρ. (απ. σημ. c. EGH al fere³⁰ vg syrP al Chr Thph¹ Bed; Gb Sz Ln σημ. απολ. c. ABC lo^{ti} al⁵ syrP cat Thph² Hier; al² Amb om σημ.) c. [ABC] EGH al pl vv mu Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) μελλ. απολ. επι σ. σημ. c. min non ita mu Oec

3. c 40. 73. cat Chr¹ (sed non ad h. l.) σε (180. om) οντα | A al² cop aeth^{utr} om παντων | AE al κατα ιουδαιων | GH al mu Thph² ηθων (A al³ εθνων) | AC al sl³ Oec post ζητηματων add επισταμενος, item (98. mg επιστ. δηλονοτι) vel similiter al mu vv aliq cat alio loco | δεομαι c. ABE lo^{ti} al mu vg aeth^{utr} syrP arm cat .. ε (Gb⁰⁰) add σου c. CGH al pl cop syr al Chr al

4. εκ νεοτητ. c. BC*H al⁵ cat .. ε Ln praem την c. AC** EG lo^{ti} al longe pl (sed E την ε. νε. post την α. αρχ.) Chr al | τε c. ABE^r al syr ar^e cat .. ε om c. CGH lo^{ti} al pler vg al Chr al | παντες c. BC*E lo^{ti} al⁹ Chrc^{om}2 .. ε add οι c. AC** GH al longe pl cat al

5. c* 10. προσγιν. | με .. 137. om | θρησκειας c. A (B e sil.) GH lo^{ti} al certe pler .. Ln^{ed}. min. -σκιας c. CE

με ἄνωθεν, εἰάν θελώσω μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἴρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. 6 καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς εἰς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔσθιμα κρινόμενος, 7 εἰς ἣν τὸ δωδεκάηυλον ἡμῶν ἐν ἐκτερίᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεύον ἐλπίζει κατατιῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ. 8 τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ἡμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; 9 ἐγὼ μὲν ὄνν ἔδοξα ἐμαντῶ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πράξαι· 10 ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τε τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἔξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, 11 καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμανόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. 12 Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Λαμασκὸν μετ' ἔξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, 13 ἡμέρας μέσης κατὰ

22, 3.
Phil 3, 5.
23, 6.
24, 15.

8, 3, 9, 1.
22, 4 n.

9, 3 ss.
22, 6 ss.

6. εἰς (Gb') c. ABE lo^{ti} al⁸ .. ε̄ προς c. CGH al longe pl cat Chr al (: : cf 13, 32.) | πατερας c. GH al pl s^lms^s Thph¹ Oec .. Gb⁺ Sz Ln add ημων c. ABCE lo^{ti} al fere³⁰ vv pl Chr Thph² cat (: : at ut frequentissimum οἱ πατ. ημ. minime fluctuare solet, ita et. 13, 32. simillimo loco et 7, 19. pl addiderunt ημων [cf et. ad 3, 22]. Ceterum iidem testes quos h. l. sequimur saepe invititis rell soli verum tenent.) | G 142. υπο θεου
7. εκτερια c. AB(γδtr)CEH al .. ε̄ (Ln 49.) -νεια c. G etc | H al λατρευων | B κατατησειν | C ἐγκαλοιμ., item v. 2. CE | υπο c. ABCEGHI lo^{ti} al longe pl cat Chron Chr Thph² cat (: : (= Gb Sz) υπο των c. min non ita mu Oec | βασιλευ c. BCEI lo^{ti} al mu vg al mu Chron⁴¹² Thph² .. ε̄ βασιλευ (Gb⁰) αγριππα (Gb⁰⁰) post ἐγκαλ. c. GH al pl syr^P al (sed 40. al aliq syr aeth^{utr} post ιουδ., ar^P ante περι pon). Chr al (: : cf v. 2.) .. A 18. 36. cat plane om (49.)
8. Edd mu ut Wtst (non Mill) Gb Sz τί; ἄπιστον (ita E cat, non item ACGHI lo^{ti} etc)
9. B om μεν | lo^{ti} πράξαι (ut al mu)
10. ὄ .. B διο | τε pr c. ACEI lo^{ti} al (item omissio και 68. Thph²) .. 36. 180. cat δε .. ε̄ om c. BGH al pler Chr al | εν c. ABCEGI lo^{ti} al plus²⁰ vg al cat .. ε̄ (= Gb⁺ Sz) om c. H al pl Chr al | τε sec .. H 137. al e cop syr^P Thph² δε | B om αυτων
11. τε .. B om .. EGT cop δε
12. και pr c. GH al longe pl (73. post πορ.) syr al Chr Thph¹ Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABCEI lo^{ti} al¹² vg al mu Thph² cat | E 137. al om την | της (al⁴ cat Thph² om) παρα (B lo^{ti} om) c. CGH al pler Chr Thph¹ Oec .. Ln om c. ABEI al⁸ (vg etc) :: nulla caussa erat cur επιτροπησ

τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμπαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· 14 πάντων τε καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς μὲ καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 15 ἐγὼ δὲ εἶπα Τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν Ἐγὼ εἰμὶ Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὄφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε ὄφθῃσομαί σοι, 17 ἔξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε, 18 ἀνοίξαι ὀφθαλμούς σου, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφραστον ἀμνηστῶν καὶ κληρον ἐν τοῖς

των ad ea quae v. 2. scripta sunt redigeretur; contra eiectis modo της modo παρα modo utroq simpliciter dictionis consultum est.

13. AC(sic)H ἰδον | lo^{ti} 78. περιλαμπαντα | με .. G μοι
14. τε (Gb'') c. ABEI lo^{ti} al mu vg syr^{utr} al Thph². cat .. ε δε c. CGH al pl cop al Chr al | ημων c. ACEGHI etc (B om : ita L^{ned.} min.) | εε; (lo^{ti} 40. επι) τ. γην .. 137. add δια τον φοβον εγω μουσ, item syr^p ms sic : δια τ. φοβ. εις τ. γην εγω μον. | φ. λαλοισαν πρ. με (80. μοι) κ. λεγ. (Gb^o και λεγ. c. H al⁷ vg syr^p) c. G(H) al longe pl ar^p al Chr Thph¹ Oec .. Ln φ. λεγουσαν πρ. με c. ABCI lo^{ti} 40. al⁸ cop syr arm aethPP ar^o cat; item E al Thph². φωνης λεγουσης πρ. με :: cf 9, 4. 22, 7. | E σαιλε σαιλε (ut e vg)
15. δε .. Γ* om | εια c. ABCEH lo^{ti} al mu Thph². .. ε ειπον c. GI al pl cat Chr al | κυριος c. ABCEGI lo^{ti} al fere²⁰ vg syr^{utr} cop arm ar^o sl Thph². cat .. ε om c. H al pl aethPP ar^p Chr Thph¹. Oec | E syr aethPP cop al ειπεν προς με | ω .. 40. 137. al aliq syr syr^p c.* add ο ναζωραιος (syr^{utr} ραζαρηος)
16. B* om και στηθι | A προχειρασθαι | ειδες (ACH ιδεις) .. B (item C* vdr) 137. al³ arm syr^p (cf White in adnott.) Amb Aug add με (Aug quae a me vides, quibus et. praeco tibi; Amb quibus vidisti me et in quib. visurus es)
17. και (al⁶ syr ar^o Thph². praem των ιουδαιων, al⁷ om και) των c. CGH al longe pl e vg al Chr Thph¹. Oec cat .. Ln και εκ των c. ABEFI lo^{ti} al³ fu al Thph². | εγω (Gb'') c. ABCEGHI lo^{ti} al longe pl cop syr^p aethPP arm al Chr Thph¹. Aug (vg al Thph². νιν εγω, fu ego nunc, al aliq syr ar^o cat utrumq om) .. ε νιν c. min mu Oec | αποστειλω (I al demid al Thph¹ -στελω, c al εξαποστειλω, lo^{ti} 13. 68. 73. al cat Thph². εξαποστειλω) σε c. ABCVI al pm vg syr^{utr} aethPP al cat Thph¹⁻². .. ε (49.) σε αποστειλω (H al cop -στελω) c. GH al pl cop al Chr Oec
18. αυτων .. EI tol (item edd^{lat} al ut vdr) Aug τυφλων | επιστρ. c. BC KGI al pl cat al (e vg ut convertantur) .. AH lo^{ti} al mu Chr Thph¹. Aug

ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19 ὄθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐπειόμην ἀπειθῆς τῇ οὐρανόφ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ τοῖς ἐν Λαμασκῶ πρώτον τε καὶ Ἱεροσολύμοις εἰς πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξιμ τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 Ἔνεκα τούτων 21, 27. με οἱ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρώοντο διαχειρισάσθαι. 22 ἐπικουρίας οὖν τυχῶν τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσθηκα μαρτυρούμενος μικρῶ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφηταὶ ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, 24, 11. 23 εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρώτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλη τῇ φωνῇ φησὶν Μαίνη, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μαρίαν περιτρέπει. 25 ὁ δὲ Οὐ μαίνομαι, φησὶν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφρο-

αποστρεψαι (Aug ut avertantur), al fere²⁰ Chr^{ms} υποστρε. | της εξουσι. c. ABH lo^{ti} al longe pl Chr Thph¹ Oec .. c. EG 137. al (vg etc) Thph² cat praem απο | ηγιασμ. .. E add πασιν (: : cf 20, 32.)

20. πρωτ. τε c. AB lo^{ti} al .. ε om τε c. EG(om et. τε sq)H al pler cat Chr al | και μρ. c. BGH lo^{ti} al longe pl Chr Oec .. Ln κ. εν (137. al κ. τοις εν) μροσ. c. AE (μροισαλημι) al mu Thph¹ cat | εις c. EGH lo^{ti} al ut vdr omu vg (et. am fu demid tol) etc cat Chr al .. AB (eddlat ap Ln) om (Ln :: at εις post οις excidit facillime) | την .. H* 96. 142. om | απηγγελλον c. ABE lo^{ti} al pl vg al pl cat (Thph -γελον) .. ε (non 5^e G b Sz) απαγγελλων c. GH al mu arP Oec; al pm Chr απαγγελλω, atque et. aliter legitur | θεον .. 40. al mu arm cat praem ζωιτα | ε αξια τε

21. με (A al syrP al post συλλαβ., EG lo^{ti} al Chr Thph² cat post ιουδ. ron, 180. Chron om) οι (BG al² Chron Thph² cat om) ιουδ. | E lo^{ti} al mu vg al Chron⁴⁴² cat οντα εν τω | A διαχειρησασθ.

22. απο c. ABE lo^{ti} al mu Chron Thph² cat .. ε παρα c. GH al longe pl Chr al | μαρτυρομενος (Gb'') c. ABGH lo^{ti} al plus⁴⁰ (vg etc testificans) Chr Chron Thph¹ cat .. ε -ρομενος c. E al pm Thph² Oec | μωισης; c. BGH al pm .. ε μωσ. c. AE al pl. Praeterea cf alibi.

23. μελλει (H lo^{ti} 40. al mu -λλειν) καταγγελλειν (EG^r -λλει, H lo^{ti} al -λλειν) | τε c. ABE^rH lo^{ti} al plus²⁰ Chr Thph² .. ε om c. G al pl Chron Thph¹ Oec cat

24. E vg aethPP τ. δε λαλουντος αυτου και απολογ. | φησιν c. ABE lo^{ti} al⁸ Chr^{om} Thph cat .. ε εφη c. GH al pl (vg etc dixit) Chr^{xt} Oec (137. al ειπε, al εφωνησε) | lo^{ti} μαινει | γραμματα .. A add επιστασθε

25. ο δε c. GH al longe pl syrP arr al Thph¹ Oec .. Ln add παιλος c. ABE lo^{ti} al¹⁵ vg al mu Thph² cat (omisso δε) | αλλα c. A(B)^rEG lo^{ti} al Chr Thph Oec cat .. ε αλλ c. H al pl

σύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτὸν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδὲν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. 27 πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι. 29 ὁ δὲ Παῦλος Ἐνῆξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὅποιοι καὶ γὰρ εἰμι, παρεκτός τῶν δεσμῶν τούτων. 30 ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἢ τε Βερονίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς, 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πρᾶσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη Ἀπολελῦσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπικέκλητο Κεῖσαρα.

28, 9. 29.
25, 25.

25, 11.

26. B 25. om και | B 137. 180. cat om τι (et. transp) | ουθεν c. B lo^{ti} (sed οιθ. πειθ. omissio ου) .. Ln om c. AE (sed vide post) al⁷ (al om ου, 180. al arm cat habent ουδεν πειθ.) .. ε ουδεν c. GH al longe pl Chr al | ου .. E** (E* e ουδεν) 40. al mu cat ουθε | H al mu om εστιν (al varie transp)
28. πρ. τ. παυλ. c. AB lo^{ti} 13. 17. 40. 68. 73. 105. 137. vg (exc tol) .. ε (Gb⁰⁰) add εφη c. EGH al longe pl (al ειπεν) vv pler cat Chr al | γε-νεσθαι c. EGH al longe pler vv p^r (aethPP *intraire*) cat Cyrhr²⁷⁰. Chr Thph Oec (: Thdrt 5, 930: *Παρ' ὀλίγον με πειθεις ὁμοουσιαστην γενεσθαι*) .. Ln ποιησαι c. A (sed antea πειθη) B lo^{ti} 13. 17. 40. cop (*facere me*) syrP mg
29. ο δε π. c. AB lo^{ti} 13. 17. 40. 68. 73. 105. 137. vg syrP .. ε (Gb⁰⁰) add ειπεν c. GH al pl (al⁷ cat εφη) vv pl Chr al | GH lo^{ti} 1. al ενξαμην | μεγαλω c. AB lo^{ti} 5. 13. 40. 105. (et barb. unus) vg syrP^{utr} cop arm al .. ε πολλω c. GH al pler (aethPP vdr) Chr Thph Oec cat (omisso εν) | καγω .. B 105. και εγω
30. ανεστη τε c. AB lo^{ti} 13. 36. 68. 73. 103. 142. 180. vg syr arm aethPP ar⁶; item αν. δε al⁵ cop syrP Chr; 81. και αν. .. ε (= Gb Sz, sed rursus Gb⁷) και ταυτα ειποντος αυτου (137. om) ανεστη (Thph². cat add τε) c. GH syrP c.* arP sl Thph Oec cat | A σινκαθ.
31. A cop al cat αξιον θαν. | Ln η δεσμ. αξ. c. B lo^{ti} 13. 31. 40. 105. vg | πρᾶσσει .. A 13. 68. vg (*nilil morte aut vincul. dignum quid*) praem τι
32. εδυρατο c. AB*GH lo^{ti} (αυδιν.) al ut vdr longe pl Chr Thph¹. Oec .. Ln ηδυρατο c. B** al⁴ Thph². cat | επικεκλ. c. AG (-κλειετο) al mu Thph .. ε επικεκλ. c. BH al pl cat Chr Oec

XXVII.

1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδί-^{25, 12.}
δουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέροους δεσμώτας ἑκατοντάρχη ὀνό-
ματι Ἰουλίῳ σπειρίῳ Σεβαστῆς. 2 ἐπιβάντες δὲ πλοῖον Ἀδραμυ-
τιγῶ μέλλουσι πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνῆχθημεν^{19, 20,}
ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνοιο Θεσσαλονικέως· 3 τῇ τε^{20, 4.}
ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ^{Col 4, 10.}
Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπι-
μελείας τυχεῖν. 4 κάκειθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον
διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 τό τε πῦλαος τὸ κατὰ

- XXVII. 1. ὡς δε - ιταλιαν (97. praem και οἰτως εκριθεν αυτον ο ηγε-
μον αναπειπισθαι καισαρι. Similiter 64.) .. syr ar^o *Et praecepit de
eo Festus ut mitteretur ad Caesarem in Italiam.* Item syrP^{ms} *Sic igitur
iudicavit praeses mittere eum ad Caesarem.* Tum pergit: *Quom die
postero vocasset centurionem quendam cuius nomen Iulianus, ex cohorte
Augusta, tradidit ei Paulum cum et (συν τε) caeteris vincit.* | παρεδι-
δουν (vg et tradi; Bed: „consequentius in Graeco tradiderunt Paulum“
etc) .. A al⁴ demid (tradiḗt) syr ar^o Thph¹ παρεδιδου (aethPP tradi-
tus est) | ἑτεροους .. 137. syrP om, G post δεσμ. pon | ἑκατονταρχη ..
137. al aliq cat Thph¹ Oeced -ρχω | σπειρης .. al aliq Chr -ρας
2. πλοιω .. 137. praem εν|αδραμυτιτηνω c. GH lo^{ti} al longe pl cat Chr
al, item G al mu -τινω .. A αδραμυτιτηνω, al -μυτινω, vg *aduenti-
nam* (eddaliq *mentinam*)|μελλουσι (Gb⁴) c. AB lo^{ti} 40. 137. al plus²⁰
am al syr^{utr} cop aethPP arm ar^o cat (al mu -τα vel -τος) .. ζ μελλου-
τες c. GH al pl vg sl Chr al | 137. πλεειν | τους κατα c. GH al pl Chr
Thph¹ Oec .. Ln praem εις c. AB** lo^{ti} al⁷ Thph²; item B* al⁸ cat επι
(vg etc circa) | Θεσσαλονικεως .. 137. syrP -κειων adduntque δε αμι-
σταρχου (137. -ρχος) και σεκουρδου (137. -νδος) :: ex 20, 4.
3. τε .. G lo^{ti} 40. al vg cop Chr δε | A ιουλιανος (ut v. 1. syrP ms) |
ς (et. 5° 1624. al et Mill, sed non Wst Gb Sz) om τους contra ABGH
al certe pler cat Chr Thph Oec | πορευθεντα c. GH al longe pl Chr
Thph¹ Oec .. Ln -θερτι c. AB lo^{ti} al⁸ Thph² cat
5. την .. 137. om | διαπλευσ. (η πλευσαντες) .. 137. syrP c.* add δι
ημερων δεκαπεντε | κατηλθαμεν (-θαμεν c. A; ζ Ln 49. -θομεν c.
BGH etc) .. al mu Oec κατηχθημεν, al vg al Hier ηλθομεν|μυρα c. G
(lo^{ti} μύραν) al longe pl syr^{utr} (arm σμυρα) cat Euthal (μύραν et cod¹
μύραν) Chr Thph Oec (cf et. „interpretationem nom. Hebr. quae in
Act. habentur“ in Anecd. Tisch. sacr. et prof. 126. ubi legitur μερά)
Hier (vide post), item Ln μυρα c. B (et syrP ms gr εις μυραν) .. η
μοιφων, A vg cop arm^{ms} (ed. Ainst. et Const.) Cassiod Bed λυστρα,

29, 11. τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθαμεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κακεὶ εὐρὼν ὁ ἑκατοντάρχης πλοίων Ἀλεξανδρῶν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 ἐν ἰκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθοιμεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμείας, ὃ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασειά. 9 Ἰακνου δὲ χρόνον διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφιλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθῆναι, παρήγει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλίρῳ μᾶλλον ἐπέειπτο ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύ-

31. Hier („Smyrnam Lyciae, pro quo aliqui codices habent: Venimus in Lystram, quae est in Cilicia.“) Bedst („pro Lystra in Graeco Smyrna positum est, pro quo Hier in libro Hebr. nom. Myram [in ed. Hier Vallars. 3, 102. est Myrra] ponit. Quod idcirca reor in quibusdam codd. ita reperiri quia μύρα Graece Smyrna appellatur.“) συμφαν | Δ λικίας

6. κακεὶ c. BGH lo^{ti} al longe pl Chr al .. Δ al κακειθεν, al⁶ cat κακεισε, al² και | εκατονταρχης c. AB lo^{ti} al Thph² cat .. ε -αρχος c. GH al pl Chr Thph¹ Oec | αλεξανδρινόν (hoc acc. GH lo^{ti} al ut vdr pl Thph² Oec; item -δρηρόν B** al mu Thph²; ε Ln -δρηρον) .. B* -δρεινον, B** al mu Thph¹ -δρηρον, al -δμερον | H al cat om την | ενεβιβ. c. ABGH lo^{ti} al pl Oec .. al plus²⁰ cat Chr Thph² (item Thph¹ ανεβιβασαμεν) ανεβιβ. | 137. εις αυτο ημας

7. ικαναῖς .. lo^{ti} εκειναις | κα. σαλμ. .. haec syrP c.* habet

8. παραλεγοι. .. 40. al παραγενομ. | Δ 133. syr ar⁶ sl² om τινα | Δ 13. 69. πολισ ην | λασια c. B lo^{ti} 21. 31. 45. 73. cop aethPP Hier (de loc. Hebr. „pro qua quidam corrupte Thalassa legunt“), item ε (49.) λασια c. GH al pl syrP al Chr Thph Oec; praeterea al λασσαια vel λισαια, 180. al syr cat λασια, 8.p^o κολασαια .. Δ 40. 96. syrP mg αλασσα (alasa) : ita Ln; vg (et quidam ap Hier : vide ante) Thalassa (codd^{al} Thalassa, Thassala, Thessala). In numis inventum est θα. Ceterum cf Hoeck : Kreta 1, 439 sqq

10. φορτιου c. ABGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph¹ cat .. ε (= Gb Sz) φορτον c. min non ita mu Thph² Oec | G** al υμων

11. εκατονταρχης c. ABGH lo^{ti} al fere⁴⁰ Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) -αρχος c. mu min Oec | μαλλ. επ. c. AB lo^{ti} 13. 31. 40. 68. 103. 105. al vg arm cat Chr^{com} Thph² .. ε (49.) επ. μαλλ. c. GH al pl syr^{utr} Chr^{xt} Thph¹ Oec (: cf 10, 35. ubi mu μαλλ. ante ἢ posuerunt, et

λον λεγομένοις. 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κακείθεν, εἰπὼς δύναντο καταστήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. 13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκίναί, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος εὐροκλύδων· 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμῆϊν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 ἦν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννόντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ

- 4, 19. ubi perpauci μᾶλλ. ante ἤ positum turbarunt) | του c. GH al fere omn Chr Thph Oec cat .. Ln om c. AB lo^{ti} (: cf ad 13, 45. 16, 14.)
12. πλείους c. GH al pler cat Chr Thph Oec .. AB lo^{ti} al⁵ πλειονες (Ln 49. :: passim nec πλειον. nec πλειους fluct; sed et. 25, 6. et 13, 31. a B et D substitutum est πλειον. pro πλειους.) | κακείθεν c. H al ut vdr pl syrP Thph Oec .. Sz Ln εκειθεν c. ABG lo^{ti} al fere⁹⁰ vg al mu Chr cat | A δυναται | B βλεπον
13. ἄσσον (ita lo^{ti} al) .. edd Elz (sed 1624. ἄσσον) Mill Sz (non Gb) Ἄσσον (hoc acc. G al; item Asson vg cop (aethPP vertit *Malos*), non arP; item Ἄσσον Chr^{ed} Thph^{ed} Oec^{ed}, sed horum nemo attingit in comm)
14. εὐροκλυδων (lo^{ti} -δων) c. GH lo^{ti} (GH εὐρ., lo^{ti} εὐρ.) al longe pl syr (eu-roclydon) syrP (euraclydon, syrP^{ms} gr ευρακλυδων) arP (excitator fluctuum) Chr Thph Oec; item B** 40. 133. cat ευροκλυδων (Gb'') .. Ln ευρακλων c. AB* sah (ευρακλων) cop (ευτρακλων) vg et Cassiod (Euroaquilo) (arm ευρακιλων; aethPP ευραικis et hic ventus vocatur salbida)
15. B* δυναμένου | επιδοτες .. 137. syrP c.* add τω πλειοντι και σιστε- λαντες τα ιστια (syrP et collegimus artemonem interprete White). Similiter „alia translatio“ ap Bed itemque Cassiod colligere vela coeperunt pro εφερομεθα (syrP exprim iuxta id quod contingebat ferebatur)
16. κλαυδην c. A (litterae νδην abscissae exeunte linea) GH al pl; item lo^{ti} 13. 40. 66.^{ms} 105. 137. κλαυδα, al aliq -δαν vel -διν, item „alia transl.“ ap Bed *Claude*; κλαυδα et. syrP et syrP^{ms} gr, item cop; arP *Claudius* Chr Thph Oec (Hierocl et Ptolem Κλαῦδος) .. Ln καῦδα c. B vg (fu al *Caudam*) (item syr *Kyra* s. *Keuda* et aethPP *Keda*); tol et Hier *Cauden*, Cassiod *Gaudem* (Suid *Κανδῶ*, al *Γανδος*, Mela Plin *Gaudos*) | ισχισ. μόλις (40. μογίς) c. AB lo^{ti} al⁴ vg .. ζ μολ. ισχ. c. GH al pl syr^{utr} aethPP cop cat Chr al („alia transl.“ ap Bed sic: quam occupare non potuerunt; sed scaphae missae adiuvare coeperunt navem, praecingentes eam)

28, 11. τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθαμεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κάκει εὐρῶν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 ἐν ἰκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Καλοῦς λιμῆας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασεία. 9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρήγει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλει ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλίρῳ μᾶλλον ἐπέθετο ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύ-

31. Hier („Smyrnam Lyciae, pro quo aliqui codices habent: Venimus in Lystram, quae est in Cilicia.“) Bed^{sr} („pro Lystra in Graeco Smyrna positum est, pro quo Hier in libro Hebr. nom. Myram [in ed. Hier Vallars. 3, 102. est Myrra] ponit. Quod ideo reor in quibusdam codd. ita reperiri quia μύρα Graece Smyrna appellatur.“) συμυραν | Δ λικίας

6. κακει c. BGH lo^{ti} al longe pl Chr al .. Δ al κακειθεν, al⁶ cat κακεισε, al² και | εκατονταρχης c. ΔB lo^{ti} al Thph² cat .. ς -αρχος c. GH al pl Chr Thph¹ Oec | αλεξανδρινόν (hoc acc. GH lo^{ti} al ut vdr pl Thph² Oec; item -δρητόν B** al mu Thph²; ς Ln -δρίνον) .. B* -δρεινον, B** al mu Thph¹ -δρηνον, al -δρευον | η al cat om την | ενεβιβ. c. ΔBGH lo^{ti} al pl Oec .. al plus²⁰ cat Chr Thph² (item Thph¹ ανεβιβασαμεν) ανεβιβ. | 137. εις αυτο ημας

7. ικαναις .. lo^{ti} εκειναις | κα. σαλμ. .. haec syrP c.* habet

8. παραλεγοι. .. 40. al παραγενοι. | Δ 133. syr ar⁶ sl⁵ om τινα | Δ 13. 69. πολις ην | λασεια c. B lo^{ti} 21. 31. 45. 73. cop aothPP Hier (de loc. Hebr. „pro qua quidam corrupte Thalassa legunt“), item ς (49.) λασαια c. GH al pl syrP al Chr Thph Oec; praeterea al λασαια vel λισαια, 180. al syr cat λασια, 8.P⁶ κολασαια .. Δ 40. 96. syrP mg αλασσα (alasi) : ita Ln; vg (et quidam ap Hier : vide ante) Thalassa (edd^{al}iq Thalassa, Thassala, Thessala). In numis inventum est θα. Ceterum cf Hoeck : Kreta 1, 439 sqq

10. φορτιου c. ΔBGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph¹ cat .. ς (= Gb Sz) φορτου c. min non ita mu Thph² Oec | G** al υμων

11. εκατονταρχης c. ΔBGH lo^{ti} al fere⁴⁰ Chr Thph cat .. ς (= Gb Sz) -αρχος c. mu min Oec | μαλλ. επ. c. ΔB lo^{ti} 13. 31. 40. 68. 103. 105. al vg arm cat Chr^{com} Thph² .. ς (49.) επ. μαλλ. c. GH al pl syrutr Chr^{xt} Thph¹ Oec (: cf 10, 35. ubi mu μαλλ. ante ἧ posuerunt, et

λου λεγομένοις. 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κακέϊθεν, εἴπως δύναιτο κατανηάσαντες εἰς Φοῖνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. 13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκίναί, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος εὐροκλύδων· 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένῳ ἀντοφθαλμῆν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 ἦν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοι τε μὴ

- 4, 19. ubi perpauci μαλλ. ante ἢ positum turbarunt) | του c. GH al fere omn Chr Thph Oec cat .. Ln om c. AB loⁱⁱ (: cf ad 13, 45, 16, 14.)
12. πλείους c. GH al pler cat Chr Thph Oec .. AB loⁱⁱ al⁵ πλειονες (Ln 49. :: passim nec πλειον. nec πλειους fluct; sed et. 25, 6. et 13, 31. a B et D substitutum est πλειον. pro πλειους.) | κακέϊθεν c. H al ut vdtr pl syrP Thph Oec .. Sz Ln εκειθεν c. ABG loⁱⁱ al fere⁸⁰ vg al mu Chr cat | A δυναται | B βλεπον
13. ἄσσον (ita loti al) .. edd Elz (sed 1624. ἄσσον) Mill Sz (non Gb) Ἄσσον (hoc acc. G al; item Asson vg cop (aethPP vertit Malos), non arP; item Ἄσσον Chred Thphed Oeced, sed horum nemo attingit in comm)
14. εὐροκλυδων (loti -δων) c. GH loⁱⁱ (GH εὐρ., loti εὐρ.) al longe pl syr (eu-roclydon) syrP (euraclydon, syrP ms gr ευρακλυδων) arP (excitator fluctum) Chr Thph Oec; item B** 40. 133. cat ευροκλυδων (Gb'') .. Ln ευρακυλων c. AB* sah (ευρακηλων) cop (ειτρακηλων) vg et Cassiod (Eurocaquilo) (arm ευρακιλων; aethPP ευρακισ et hic ventus vocatur salbida)
15. B* δυναμένου | επιδόντες .. 137. syrP c.* add τω πλεοντι και σιστε- λαντες τα ιστια (syrP et collegimus artemonem interprete White). Similiter „alia translatio“ ap Bed itemque Cassiod colligere vela coeperunt pro εφερομεθα (syrP exprim iuxta id quod contingebat ferebatur)
16. κλαύδην c. A (litterae υδην abscissae exeunte linea) GH al pl; item loⁱⁱ 13. 40. 66. ms 105. 137. κλαυδα, al aliq -δαν vel -διν, item „alia transl.“ ap Bed Claude; κλαυδα et syrP et syrP ms gr, item cop; arP Claudius) Chr Thph Oec (Hierocl et Ptolem Κλαῦδος) .. Ln καῦδα c. B vg (fu al Caudam) (item syr Kyra s. Keuda et aethPP Keda); tol et Hier Clauden, Cassiod Gaudem (Suid Κανδῶ, al Γανδος, Mela Plin Gaudos) | ισχισ. μολις (40. μογισ) c. AB loⁱⁱ al⁴ vg .. ζ μολ. ισχ. c. GH al pl syr^{utr} aethPP cop cat Chr al („alia transl.“ ap Bed sic: quam occupare non potuerunt; sed scaphae missae adiuvare coeperunt navem, praecingentes eam)

28, 11. τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθμεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. 6 Κάκει εὐρῶν ὁ ἑκατοντάρχης πλοίων Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἦλθομεν εἰς τόπον τινα καλούμενον Καλὸς λιμῆας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασέα. 9 Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλῶς τοῦ πλοῦς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεκλιθεῖναι, παύρει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐτοῖς ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπέθετο ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύ-

31. Hier („Smyrnam Lyciae, pro quo aliqui codices habent: Venimus in Lystram, quae est in Cilicia.“) Bed^{8r} („pro Lystra in Graeco Smyrna positum est, pro quo Hier in libro Hebr. nom. Myram [in ed. Hier Vallars. 3, 102. est Myrra] ponit. Quod idcirca reor in quibusdam codd. ita reperiri quia μύρα Graece Smyrna appellatur.“) συμυραν | Δ λικίας

6. κακει c. BGH lo^{ti} al longe pl Chr al .. Δ al κακειθεν, al⁶ cat κακεισε, al² και | εκατονταρχης c. AB lo^{ti} al Thph² cat .. ε -αρχος c. GH al pl Chr Thph¹· Oec | αλεξανδρινόν (hoc acc. GH lo^{ti} al ut vdr pl Thph²· Oec; item -δμηρόν v** al mu Thph²; ε Ln -δρίον) .. v* -δρεινον, v** al mu Thph¹· -δμηρον, al -δμερον | η al cat om την | ενεβιβ. c. ABGH lo^{ti} al pl Oec .. al plus²⁰ cat Chr Thph²· (item Thph¹· ανεβιβασαμεν) ανεβιβ. | 137. εις αυτο ημας

7. ικαναις .. lo^{ti} εκειναις | κα. σαλμ. .. haec syrP c.* habet

8. παραλεγομ. .. 40. al παραγενομ. | Δ 133. syr ar⁶ sl⁵· om τινα | Δ 13. 69. πολις ην | λασεα c. B lo^{ti} 21. 31. 45. 73. cop aethPP Hier (de loc. Hebr. „pro qua quidam corrupte Thalassa legunt“), item ε (49.) λασαια c. GH al pl syrP al Chr Thph Oec; praeterea al λασαια vel λισαια, 180. al syr cat λασια, 8.P^o κολασαια .. Δ 40. 96. syrP ms αλασσα (alasa) : ita Ln; vg (et quidam ap Hier : vide ante) Thalassa (codd^{al} Thalassa, Thassala, Thessala). In numis inventum est θα. Ceterum cf Hoeck : Kreta 1, 439 sqq

10. φορτιου c. ABGH lo^{ti} al longe pl Chr Thph¹· cat .. ε (= Gb Sz) φορτου c. min non ita mu Thph²· Oec | α** al νμων

11. εκατονταρχης c. ABGH lo^{ti} al fere⁴⁰ Chr Thph cat .. ε (= Gb Sz) -αρχος c. mu min Oec | μαλλ. επ. c. AB lo^{ti} 13. 31. 40. 68. 103. 105. al vg arm cat Chr^{com} Thph²· .. ε (49.) επ. μαλλ. c. GH al pl syr^{utr} Chr^{xt} Thph¹· Oec (: cf 10, 35. ubi mu μαλλ. ante ἧ posuerunt, et

λον λεγομένοις. 12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κακῆθεν, εἶπὼς δύναιτο κατανήσαντες εἰς Φοῖνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. 13 Ἰποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατημένοι, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός ὁ καλούμενος εὐροκλύδων· 15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένῳ ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νησίον δὲ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Κλαύδην ἰσχύσαμεν μῶλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 ἦν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ

- 4, 19. ubi perpauci *μαλλ.* ante ἧ positum turbarunt | του c. GH al fere omnChr Thph Oec cat .. Ln om c. AB lo^{II} (: cf ad 13, 45. 16, 14.)
12. πλείους c. GH al pler cat Chr Thph Oec .. AB lo^{II} al⁵ πλειονες (Ln 49. :: passim nec πλειον. nec πλειονος fluct; sed et. 25, 6. et 13, 31. a b et d substitutum est πλειον. pro πλειους.) | κακειθεν c. h al ut vdr pl syrP Thph Oec .. Sz Lu εκειθεν c. ABG lo^{II} al fere⁹⁰ vg al mu Chr cat | A δυναται | B βλεπον
13. ἄσσον (ita lo^{II} al) .. edd Elz (sed 1624. ἄσσον) Mill Sz (non Gb) Ἰσσον (hoc acc. G al; item *Asson* vg cop (aethPP vertit *Malos*, non arP; item Ἰσσον Chred Thphed Oeced, sed horum nemo attingit in comm)
14. εὐροκλύδων (lo^{II} -δω) c. GH lo^{II} (GH εὐρ., lo^{II} εὐρ.) al longe pl syr (eu-roclydon) syrP (euraclydon, syrP^{ms} gr ευρακλυδον) arP (excitator fluctuam) Chr Thph Oec; item B** 40. 133. cat ευρικλυδων (Gb'') .. Ln ευρακλυων c. AB* sah (ευρακηλων) cop (ειτρακηλων) vg et Cassiod (*Euroaquilo*) (arm ευρακικλων; aethPP ευρακις et hic ventus vocatur *salbida*)
15. B* δυναμενοι | επιδοτες .. 137. syrP c.* add τω πλειοντι και συστειλαντες τα ιστια (syrP et *collegimus artemonem* interprete White). Similiter „alia translatio“ ap Bed itemque Cassiod *colligere vela coeperunt* pro *εφερομεθα* (syrP exprim *iuxta id quod contingebat ferebamur*)
16. κλαύδην c. A (litterae υδην abscissae exeunte linea) GH al pl; item lo^{II} 13. 40. 66. ^{ms} 105. 137. κλαυδα, al aliq -δαν vel -διν, item „alia transl.“ ap Bed *Claude*; κλαυδα et. syrP et syrP^{ms} gr, item cop; arP *Claudius* Chr Thph Oec (Hierocl et Ptolem Κλαῦδος) .. Ln καῦδα c. B vg (fu al *Caudam*) (item syr *Kyra* s. *Keuda* et aethPP *Keda*); tol et Hier *Cauden*, Cassiod *Gaudem* (Suid *Καυδώ*, al *Γαυδος*, Mela Plin *Gaudos*) | ισχυσ. μολις (40. μογισ) c. AB lo^{II} al⁴ vg .. ζ μολ. ισχ. c. GH al pl syr^{utr} aethPP cop cat Chr al („alia transl.“ ap Bed sic: *quam occupare non potuerunt; sed scaphae missae adiuvare coeperunt navem, praecingentes eam*)

- εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο.
 18 σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιῶντο,
 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν·
 20 μῆτε δὲ ἡλίον μῆτε ἄστρον ἐπιφανόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας,
 χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγον ἐπικειμένον, λοιπὸν περιηρεῖτο ἐλπίς πᾶσα
 τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. 21 Πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε
 21. σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Ἔδει μὲν, ὃ ἄνδρες, πει-
 θαρχίσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαι τε τὴν
 ἕβρον ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. 22 καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυ-
 μεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλην τοῦ πλοίου.
 23 παρέστη γάρ μοι ταύτη τῇ νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὗ εἰμί, ὃ καὶ λα-
 23, 11. τρεῦω, ἄγγελος 24 λέγων Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι σε δεῖ
 18, 9. παραστήναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισται σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλεόντας
 μετὰ σοῦ. 25 διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι
 28, 1. οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληται μοι. 26 εἰς νῆσον δέ τινα
 δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

17. Η lo^{ti} al⁶ (non c) cat βοηθειας | συρτιν c. ABC lo^{ti} etc („al transl.“
 ap Bed Syrtēs) .. GH al pl syrP mg gr Thph συρτην (am syrtem, vg
 -tim); 105. -ταν | το σκευος .. al⁴ Chr τα ιστια, 98. mg syr ar⁶ το
 ιστιον .. „al transl.“ ap Bed antennas; s depositis velis | εφεροτο ..
 al⁴ syr cop al cat -ρομεθα
18. δε c. BCGH al ut vdr̄ fere omn vg cop al cat Chr Thph Oec .. Δ 25.
 s syr aethPP al τε (Lned. min)
19. ερριψαμεν c. GH al longe pl cop syr^{utr} aethPP al Chr Thph Oec ..
 Gb⁷ Ln ερριψαν c. AB^{**} (* ερειψαν) c lo^{ti} al fere¹⁵ s vg cat (: cor. est
 ad praecedens ποιουντο. Confirmat ερριψαμεν lectionem adpositum
 αυτοχειρες, sed istud non eiusmodi est ut provocaverit -ψαμεν.) Prae-
 terea s (et cdd^{lat} ap Wtst) syrP c.* add in mare (σκευην s reddit ar-
 maturam, vg armamenta)
20. Δ ουχ ολιγου | B om λοιπον | ελπ. πασα c. AB lo^{ti} al s vg cop .. ε
 πασ. ελπ. c. CG(G al π. η ελπ.) H al pler syrP cat Chr al
21. τε c. ABC lo^{ti} al fere⁷ s vg syr aethPP arr Thph² .. ε δε c. GH al
 pler cop syrP cat Chr al | BGH al ασιτειας | Δ 21. om τοτε, aethPP et |
 ο παυλ. (al s. ante σταθ. s. ante ειπεν pon) .. cop om | Δ εμμεσω |
 αυτων .. 137. ημων | 137. αναγαγεσθαι | H om της
22. ουδεμια .. al mu s vg al cat -μιας
23. ταιτ. τη νυ. (Gb⁷) c. ABCGH lo^{ti} al pm vn pm Chr Thph¹ (2° om
 ταιτ.) cat .. ε τη νυ. ταιτ. c. min pl syrP Oec | εμι c. BC*GH lo^{ti} al
 longe pl s syr^{utr} al Chr Thph Oec .. Ln add εγω c. AC^{**} al³ vg cop
 arm (73. post λατρευω add) | αγγελος h. l. c. ABC al⁶ cat .. ε ante
 του θεου c. GH al pler (lo^{ti} sic: ἄγγ. κυριου οἱ etc) vg s etc cat Chr al

27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νύξ ἐπεγένετο διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἄδρια, κατὰ μίσει τῆς νυκτὸς ὑπερόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. 28 καὶ βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὄργυιᾶς δεκαπέντε· 29 φοβούμενοι τε μήπου κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρῶτης ὄψαντες ἀγκύρας τέσσαρας εὗχοντο ἡμέραν γενέσθαι. 30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φνεγῆν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῶτας ἀγκύρας μελλόντων ἐκτείνειν, 31 εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴσαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 Ἄχρη δὲ οὐ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς

26. δεῖ ἡμας (12.lect cat νμας) .. β ἡμας δεῖ

27. ἐπεγενετο c. A lo^{ti} 68. vg (supervenit) .. ε (Ln, sed επεγ. ed. min.) γενετο c. BCGH al longe pler cat Chr al | προσάγειν (25. Thph²-προαγ., 40. προσαγαγ.) c. ACGH al longe pler (syrr^{utr} cop sah al quod arproripinquant ad terram) Chr Thph¹ Oec cat .. Ln^{ed}. min. προσανεχεν c. B** (B* προσαχειν); 137. προσεγγιζειν (vg apparere sibi aliq. teg.)

28. ὄργυιας .. β teste Thoma Btl -υιας, sed B(**?) ex collatione quae dici solet Btl lo^{ti} 13. item semel η -υιας (lo^{ti} -υιας, 13. η -υιας, B** -υιας) | και παλ. βολισ. .. 24. 67. vg om (syr tantum παλιν exprim) | c* ευρομεν pro ευρον sec

29. τε .. c lo^{ti} al vg cop syrP Thph¹ δε (al om) | μηπου c. BC lo^{ti} al⁵ (sah μηποτε) Thph¹ .. Ln μηπω c. A; ε μηπως c. GH al pler cop cat Chr al; al μη | κατα c. ABC lo^{ti} al⁵ Thph¹ .. ε εις c. GH al pler cat Chr al | εκπεσωμεν c. ABCGH al longe pl vg syr^{utr} cop ar^o sl^{ms} Chr cat .. ε (= Gb Sz) -σωσιν c. lo^{ti} al mu sah aethPP arP Thph Oec | τεσσαρας (sic et. AC et ut vdr B, non -σερας) .. al⁶ om | ευχορτο c. B* CH al Chr cat .. ε Ln ηιχ. c. AB**G lo^{ti} al longe pl Thph Oec; 40. ηυξαντο

30. A 96. 137. 142. 8. P^o εκφυγειν | 137. om προφασει | πρωμας c. BCGH al ut vdr om cat Chr al .. Ln πρωρης c. A | αχ. μελλ. c. ABC lo^{ti} 13. 31. 40. 12.lect al cat .. ε (49.) μελλ. αχνη. c. GH al longe pl am al (vv pl libere) Chr Thph Oec

31. μεινωσιν .. 38. 113. 137. 12.lect vg al Thph¹ post πλοιω

32. απεκ. οι στρ. c. ABC 13. 31. 40. 68. 137. 12.lect (lo^{ti} om οι στρ.) vg syr^{utr} arP Thph¹ .. ε οι στρ. απ. c. GH al pler cop sah sl Chr al

33. ημελλ. c. BCG lo^{ti} al mu Thph¹ cat .. ε εμελλ. c. AH al pl Chr al | ημερα (Chr Thph²-ραν) h. l. c. GH al longe pl syr^{utr} arr Chr Thph

27. λέγων Τεσσαρεσκαίδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηθὲν προσλαβόμενοι. 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μετα-
 *1 Sam 14, 45. λαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
 Lc 21, 18. οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θριξὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολείται. 35 εἶπας δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 εὐθνημοὶ δὲ γινόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. 37 ἡμεθα δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακόσμαι ἐβδομήκοντα ἕξ. 38 κορροσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. 39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δὲ τινα καταρούον ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο εἰ δυνατὸν ἐξῶσαι τὸ

Oec .. Ln ante ημελλ. c. ABC lo^{ti} al vg al cat | προσδ. ασιτοι (B ασειτ.) διατ. .. 15. 36. 180. cat επιτελεετε προσδοκωντες και ασιτοι διαμενετε | μηθεν c. AB .. ε μηθεν c. CGH al longe pler cat Chr al | προσλαβομενοι c. BCGH lo^{ti} al pler Chr Thph Oec cat .. Ln -λαμβανομενοι c. A 40. 12.lect

34. διο .. B (teste Thom. Btl) add και | μεταλαβ. c. ABC al plus³⁰ Chr Thph² cat .. ε (= Gb Sz) προσλαβ. (Gb') c. GH al pl Thph¹ Oec | τροφης .. 137. syrP Thph¹ τινος τρ. (syrP τρ. τι.). Similiter al² v. 33. | προς .. B (testatur Thom. Btl., male Beh) 101. 100^{schol} sah προ (68. al cat προς την -ραν -αν) | υμετερας c. BCH lo^{ti} al longe pl vñ pl Chr Thph¹ Oec cat .. AG al fere¹⁰ syrP Thph² ημετερ. | ουδενος c. BCGH et rell ut vdr̄ omn .. Ln ουθενος c. A | απο c. ABC lo^{ti} 137. al⁶ cat .. ε εκ c. GH al longe pl (vg de) Thph Oec (: cf Lc 21, 18.) .. Chr om | απολειται c. ABC lo^{ti} al¹¹ vg cop syr aethPP arm ar^e Thph² cat .. ε (= Gb Sz) πεσειται (Gb') c. GH al longe pl sah syrP arP sl Chr al (: cf 1 Sam 14, 45. ζῆ κύριος εἰ πεσειται τριχὸς τῆς κεφ. αὐτοῦ. Item 2 Sam 14, 11. 1 Reg. 1, 52.)

35. ειπας c. ABC al .. ε ειπων c. GH lo^{ti} al pler cat Chr al | ευχαρ. c. BCGH al pl cat Chr al .. A lo^{ti} 137. al⁵ ηυχαρ. | εσθειν (B -ειειν) .. 137. sah syrP c.* add επιδιδους (et dedid) και ημιν

36. A 40. προσελαβον, 137. μεταλαμβανον, Thph² μεταλαβον

37. ημεθα c. AB lo^{ti} 40. .. ε ημεν c. CGH al longe pler cat Chr al | αι (A lo^{ti} al om, Chr^{om} Thph¹ post πασ.) πασ. ψ. εν τ. πλ. c. ABC lo^{ti} 40. 137. al⁴ vg cop arm sl Chr^{om} Thph¹ cat .. ε εν τ. πλ. αι π. ψ. c. GH al pl syrP al Chr al | διακοσαι (B sah nil nisi ως) εβδομ. εξ (A πεντε, 31. om) .. lo^{ti} σοζ (i. e. 277. Ex σ male intellecto, praecedente πλοιω, ortum vdr̄ ωσ in B sah), Epirh²,⁸⁵ lib εβδομηκ.

38. GH al mu Chr της τροφης | G κβαλομενοι

39. B 25. εγινωσκον (B γεειν.) | A προς ον | εβουλευσαντο c. GH al pl syrP al Chr Thph Oec .. Ln -λενοντο c. BC al¹⁵ vg cat, item A lo^{ti} 13. 40. 95. 8.^{pe} aethPP εβουλοτο | δυνατον (Gb') c. CGH al plus⁵⁰ vñ mu

πλοίων. 40 καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἶων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεύσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπέκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρόωρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρόωρα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας. 42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μὴ τις ἐκκολυμβήσας διαφύγῃ· 43 ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκόλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορροφώντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἔξιέναι, 44 καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σαρίαν, οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντα διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

XXVIII.

1 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος κα- 27, 26. 39.

- Chr Oec cat .. ε Ln δυναίνο c. AB lo^{ti} al ut vdr mu vg al Thph | B^c (item cop salvare) ἐκσωσαι
40. ἀρτεμωνά c. ABCH lo^{ti} al pl cat .. ε -μονα c. G al pl Chr al
41. ἐπέκειλαν c. AB^c lo^{ti} 40. 73. (25. ἐπεκῆλαν, 12. lect -κῆλον) .. ε πω-
κειλαν c. B^g (H 8. P^e ἐποικίλαν) al pler cat Chr al (: επέκειλαν eun-
dem in sensum atque ἐποικίλ. abisse vdr; certe enim et. Hesych
ἐπέκῆλλεν explicat ἐπώκειλεν.) | ναῦν .. syrP c.* add eo ubi syrtis | Ln
πρώρα (cf v. 30.), B^g GH lo^{ti} etc πρώρα .. A πρώτη | μείνειν c. BCG al
pler cop al Chr Thph Oec .. Ln μείνειν c. AH al³ cat vg al | G 31. 137.
12. lect 8. P^e διελύετο | βίας c. AB .. ε add τῶν κυμάτων c. CGH al ut
vdr om v v pl cat Chr al (vg a vi maris, arm om τῆς βίας)
42. c* om δε | τις .. syr syrP c.* add αὐτῶν | 3. 95.* κολυμβήσας | δια-
φυγή c. ABCG (-φυγε) H lo^{ti} al plus⁵⁰ cat Chr Thph .. ε (= Gb Sz)
-φυγοι c. min mu Oec
43. ἑκατοντάρχης c. ABC lo^{ti} al Thph² cat .. ε -αρχος c. GH al pler Chr
al | A 13. 68. 8. P^e al τον παυλ. διασ. | 42. 57. al ut vdr βουλευματος
| τε .. c lo^{ti} al cop syrP δε | B ἐκκολυμβαν | C απορροφώντας, B
απορροφειψ. (ut solet; ita hoc capite v. 3. σειδῶνα v. 12. φωνεῖα v.
19. φρεῖων v. 21. ασιτειας v. 29. ρειφαντες v. 33. γεινεισθαι et ασιτειο
v. 35. εσθειεν v. 38. σειτον v. 39. εγεινωσκον v. 43. εξιεναι)
44. οὓς bis .. 137. τους | 137. Thph¹ ἐπι τῆς (137. om) γῆς (137. et.
v. 43. ε. τῆς γῆς)

XXVIII. 1. ἐπέγνωμεν c. ABC lo^{ti} 13. 68. 137. 8. P^e vg syr^{utr} cop aethPP
ar^e .. ε ἐπεγνωσαν c. C^{***} mgGH al pler arP sl cat Chr al. Praeterea
C^{***} mgE al mu sl Thph¹ post διασωθ. add οι περι τον (C^{***} om)

λείται. 2 οἱ τε βάρβαροι παρεῖχαν οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπιαν ἡμῖν· ἀνάφαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ἕτερον τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγῶνων τι πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θύρης διεξελθούσα καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 ὡς δὲ εἶδαν οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον Πάντως φονεύς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 5 ὁ μὲν οὖν ἀποτιναζάμενος τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφρων νεκρὸν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκῶντων καὶ θεωρούντων μὴδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον

παυλον εκ του πλοος, al oi π. τ. παυλον vel oi π. τ. πα. βαρβαροι | μελιτη .. B* 12. lect μελιτηνη, item am fu demid *Milítene* (cdd ap Ln *Milítene*, ap Erasm *Metylene*; sed vged tol *Melíta*; notatque Lcbrus: *non scribas Mitylene* etc); item vel *Melítene* (cop *Meletine*) syrP arm al Hier; aethPP *Malajat*

2. τε c. ABC lo^l al⁸ syr^{utr} aethPP (arP enim) Thph¹ .. ε δε c. GH al longe pl vg cop al cat Chr al | παρειχαν c. AB .. ε -χον c. CGH lo^l al ut vdr omn | AH* τοιχοισαν | αναφαντ. c. GH al pler Chr³ Thph Oec cat .. Ln αφαντ. c. ABC lo^l al⁴ | προσελαβοντο .. 137. προσελαμβανον. Habet vg (et. am fu etc) *reficiabant*; sed Beda sic: „in Graeco scriptum est *recipiebant*, quod et nos arbitramur primo sic interpretatum esse in Latinum, sed librariorum negligentia mutatum.“ | A cop Chrd¹ om παντας (al vv mu post ημας pon) | G al υφεστωτα | B** lo^l ψυχος

3. συστρ. : ita et. ABCGH, non συστρ. | τε c. ABC lo^l (τε ex incuria) al vg (non am) Thph² .. ε om c. GH al pler syrP al cat Chr al | απο (Gb') c. ABCGH lo^l al plus²⁰ (vg a calore) Thph² cat .. ε εκ c. min mu Chr Thph¹ Oec | διεξελθουσα (Gb') c. AGH al fere⁴⁰ Chr^{xt} Thph¹ .. ε (= Sz) Ln εξελθ. c. BC lo^l al pm cat Chr^{com} Thph² Oec | καθηψεν c. ABGH lo^l al pl Thph¹⁻² Oec .. Gb' καθηψατο c. c 40. 137. al fere²⁵ Chr Euthal (sed diff cdd) Phot et Max^{conf} ap Phot¹⁰² Niceph

4. ειδαν c. B; ε Ln 49. ειδον c. GH lo^l al pler .. AC ιδον | G al κρεμμαμενον | πρ. αλλ. ελεγ. c. ABC lo^l 40. 137. al vg syrP (syr om πρ. αλλ.) Thph cat .. ε ελεγ. πρ. αλλ. c. GH al pler cop al Chr Oec

5. αποτιναζαμενος (Gb') c. AGH lo^l al fere³⁵ Chr Thph² cat .. ε (= Sz) Ln αποτιναζας c. B al pm Thph¹ Oec (: ut Lc 9, 5. Similiter εκτιναζατε Mt 10, 14. Mc 6, 11.; non item Act 13, 51. 18, 6.)

6. GH 13. 40. 68. al¹ Thph¹ cat προσεδοκων | A al aliq Oec^{ed} πιπρασθαι, 40. al εμπιμπρ., al εμπιπρ., al πιπρασθ. | A al προσδοκωντων, G-κωντων | B μηθεν | μεταβαλομ. c. AB lo^l 40. al .. ε Ln 49. μεταβαλλομ. (vg *conuertentes se*) c. GH etc | B ελεγαν | αυτ. εν. θε. c. B lo^l 68. al vg

αὐτὸν εἶναι θεόν. 7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῶ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. 8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσενξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. 9 τούτου δὲ γειομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο, 10 οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένους ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς χρείας.

11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμάκωτι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρασήμῳ Διουσκούροις. 12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, 13 ὅθεν περιελθόντες κατηρτίσαμεν εἰς Ῥίγιον. καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, 14 οὗ εἰρόντες ἀδελφούς παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτὰ

Thph²; similiter A εν. αυτ. θε. (al⁵ Thph¹ cat αυτ. θε. εν.) .. 5 (49.) θε. αυτ. εν. c. GH al pl Chr Oec

7. ποπλιω .. loti al³ vg (Publii, am Puplii) cop syr^{utr} Ath Dam Synops πουπλιω | τρ. ημερ. c. ΔGH loti al pler Chr Thph Oec cat .. B 40. 137. al ημερ. τρ. Ceterum syr et syrP c.* add εν τω οικω αυτου
8. ποπλιου : cf ad v. 7. | δυσεντεριω c. ΔBGH al⁸ (Moeris : -ρία ἀττικῶς, -ριον ἑλληνικῶς) .. 5 -τερια c. loti al pl cat Chr al; 13. -τεριας, 25. 40. -τεριας
9. δε c. ΔBI loti al fere¹⁵ cop syrP sl Chr .. 5 ουν c. GH al pl syr al Thph Oec cat | γενομ. (G γνομ.) .. H add ἰγιοῦς | B om και | εν τη νησω h. l. c. ΔBI loti 40. al vg cop syr al Thph² .. 5 post ασθενεια; c. GH al pler syrP al cat Chr al | B προηρχον
10. αναγομ. .. syr et syrP c.* add εκειθεν | επεθ. .. syrP c.* add εν τω πλωω | τα .. A 137. τας | τας χρ. c. ΔBI 13. 40. 103. 105. 137. al syrP (quae ad usus) (quae necessaria erant vg etc) .. 5 την χρειαν c. GH loti al pler cat Chr al (: τα πρ. τας etc non potest ex 20, 34. ortum credi. Videturque potius την χρ. ex emendatione fluxisse; plura enim navigantibus opus fuisse, id plane significatum erat τα praeposito.)
11. H al pl ηχθημεν | αλεξανδρινῷ (loti -δρεινῷ, B**G al -ρῷ, B* al Thph¹ -δρηνω) .. 5 Ln -δρῖνω : cf ad 27, 6.
12. επεμ. .. syr et syrP c.* add εκει | ημ. τρ. (137. cop al τρ. ημ.) c. ΔG HI etc .. Ln ημεραις τρισιν c. B (vg triduo). Cf ad v. 7.
13. B περιελοντες | B*G ρηγειον | A* πουτιολους ut vdr
14. επ c. GH al pl Chr Thph¹ Oec .. Ln παρ c. ΔBI loti al plus¹⁵ cat Thph² | H 137. al syrP Thph επιμειναντες (24. μειναντες) et syrP c.*

καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἦλθαμεν. 15 κάκειθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἦλθαν εἰς ἀπάντησιν ἡμῶν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστίσας τῷ θεῷ ἔλαβεν θάρσους.

30. 16 Ὅτε δὲ εἰσῆλθαμεν εἰς Ῥώμην, ἐπετρόπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. 17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκαλέσασθαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς

add παρ αυτοις .. Α επιμεινα (sic) .. al⁵ επι | ηλθαμεν c. AB .. ε -θομεν c. IG(G Thph¹ εισηλθ.)H (om εις) lo^{ti} al ut vdtr omn .. Ln ante εις pon c. AI lo^{ti} 13. 40. 8.^{pe} al³ vg arm al Thph² | Ln om την c. AI 13. 38. 40. 68. 96. 137. 8.^{pe} Thph²

15. B 96. om ος | τα (100. cop om) περ. ημ. .. vg syr ar^e aethPP om | ηλθαν (c. BI; A rell -λθον: ita Ln) c. ABI lo^{ti} 17. 25. 40. 12.^{lect} 8.^{pe} cop .. ε (49.) εηλθον c. GH al pler syr^{utr} aethPP cat Chr al (: : εηλθ. εις ιπ. vel απ. solebat dici, cf Mt 8, 34. 25, 1 et 6. Ioh 12, 13. nec usquam substituerunt ελθειν. Hinc nostro loco quod usitatius esset substitutum esse iudicandum est.) | ημιν c. ABGH al pl syr^{utr} Chr Thph² Oec .. I lo^{ti} 40. al fere²⁵ cat Thph¹ ημων | αχρι c. AB lo^{ti} 13. al .. ε Ln αχρι c. IGH al pler cat Chr al

16. εισηλθαμεν (-αμεν c. A; B et rell ut vdtr -ομεν: ita Ln; I periit) c. ABI lo^{ti} 5. 6. 7. 13. 31. 40. 105. 8.^{pe} ead^{lat} (ap Wtst) syr cop aethPP ar^e .. ε (49.) ηλθομεν c. G(H ηλθον) al longe pl vg (et. am fu demid toi) syrP arP sl cat Chr al (: : quod quum ex v. 14. placuisse videatur, etiamsi εισηλθ. ut significantius possit substitutum esse, praestat antiquiss. test. sequi.) | ρωμην .. G 68. 137. 12.^{lect} 3.^{pe} praeam την | επιτροπη τω παυλ. (cop praeceperunt Paulo, syr aethPP et ingressi sumus Ro. et permisit centurio Paulo) c. (Gb^u) ABI lo^{ti} 40. 12.^{lect} (al?) vg cop syr syrP (sed habet additamenta c.*) arm ar^e Chr (et^{xt} et^{com}) .. ε (49.) ο εκατονταρχος παρεδωκε τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω (-ρχη c. min pm cat Thph Oec; 49. -ρχω c. GH al plus²⁰), τω δε παυλω επιτροπη c. GH al pler (syrP ο εκ. παυ. τ. δεσμι. τω στρ. add c.* ante επιτρ. τω πα.) arP sl cat Thph Oec (: : invitis antiquiss. test. omn, inter quos tali in re eminent vv, ista vix possunt in txtum admitti. Scribas ab εκατονταρχ. ad στρατοπεδαρχ. aberrasse statui nequit. Cur quis omittenda duxerit non patet; contra videbantur addenda quod ante et. reliquorum vincitorum mentio facta est et quod comparatis reliquis magis perspicua fiebat Pauli ratio.) | καθ εαυτον (B αυτον) .. syrP seorsum praemisso c.* extra castra; item 137. demid add εξω της παρεμβολης, foras extra castra | αυτον .. G αυτω

17. συνκαλ. c. AB*I etc .. ε (Ln 49.) σιγκ. c. B**GH al pler | αυτον c. ABI lo^{ti} al mu vg cop syrP al Chr¹ cat .. ε (= Gb Sz) τον παυλον c. GH al longe pl syr aethPP al Chr¹ al | εγω h. l. c. ABI lo^{ti} 40. 137.

Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθε-
 σιν τοῖς πατέροισ, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖ-
 ρας τῶν Ῥωμαίων, 18 οἵτινες ἀνακρίνατέ με ἐβούλοντο ἀπο-
 λύσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· 19 ἀντι-
 λεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθη ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα,
 οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖν. 20 διὰ ταύτην οὖν
 τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι· ἔνεκεν γάρ
 τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν ταύτην περιέκειμαι. 21 οἱ δὲ
 πρὸς αὐτὸν εἶπαν Ἡμεῖς οὔτε γράμματα ἐδεξάμεθα περὶ σοῦ ἀπὸ
 τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ
 ἰλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22 ἀξιούμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι
 ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν
 ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἤκον
 πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρούμενος
 τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τε
 τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας.
 24 καὶ οἱ μὲν ἐπέθροντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν· 25 ἀσύμ-

8. P^e al⁷ vg cop syr^p arm Thph². .. 5 post ἀδελφοί c. GH al longe pl
 syr al cat Chr al | lo^{ti} *ειπεν* pro *ελεγ.* et *πραξας* pro *ποιησ.*

18. *ανακριων.* .. 137. syr^p c.* *praem* πολλὰ | *ιβουλ.* c. AB al ut vdtr pler
 cat Chr al .. GH 95. 137. *ηβουλ.*

19. *των* (95.* 137. Chr^{com} om) *ιουδ.* .. 137. syr^p c.* add *και επικραζον-*
των *Αιφε τον εχθρον ημων* (: cf 22, 22.) | *Α ηνηγκασθη* | *κατηγορειν*
 c. AB lo^{ti} 13. 25. 40. 68. 105. 12. lect al .. 5 (49.) *-ρησαι* c. GH al longe
 pl cat Chr al (: vdtr ob reliquos inf. aor. maximeque *επικαλεσασθ.*
substitutum esse). Praeterea 137. syr^p c.* add *αλλ ινα λυτρωσωμαι*
 (syr^p ut *scrtauet*) *την ψυχην μου εκ θανατου*

20. *η λαλησαι* | *Α εινεκεν*

21. *ειπαν* c. ABH lo^{ti} al .. 5 *-πον* c. G al pler cat Chr al | *περι σοι* h.
 l. c. A 13. 103. 105. al ut vdtr vg aethPP al (cop post *ιουδ.*) Thph²
 .. 5 (49.) post *γαμμ.* c. BGH lo^{ti} al pler syr^{utr} al cat Chr Thph¹ Oec

22. *αξ. δε* (G om haec) *παρα* (H *περι*) σ. ακουσ. (G 40. al aethPP arP
 ante *παρα.* Chr^{com} ακ. *βουλομεθ. πα. σοι*) | *εστ.* ημιν c. GH al longe
 pl s vg cop syr^p al Chr Thph¹ Oec .. Ln ημ. *εστ.* c. AB lo^{ti} al⁶ cat
 Thph².

23. *ηκον* c. GH al longe pl Chr Thph¹ Oec .. Gb¹ Ln *ηλθον* c. A (-*θαρ*)
 B lo^{ti} al¹¹ cat | *Α παρατεθειμενος* pro *διαμαρτ.* (lo^{ti} al aliq cat Thph²
-φουμενος) | *περι* c. ABH lo^{ti} 40. 137. al mu s vg al mu cat .. 5 (Gb⁰⁰)
praem τα c. G al pl arP al Chr Thph¹ Oec (: cf 8, 12. 19, 8.) | *μωυσ.*
 c. BG al mu .. 5 *μωσ.* c. AH al pl. Cf alibi.

φωνοὶ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο ἐπιόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἐν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν 26 λέγων Προεῖδήθη πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἶπὸν Ἀκοῆ ἀκούσατε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· 27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ 18, 46. ἰάσονται αὐτούς. 28 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τούτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. 16. 30 Ἐνεμίειεν δὲ διετίαν ὄλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, 31 κηρύσσων τὴν βα-

25. A δια η. τ. πρ. post ὑμων pon | ὑμων c. AB lo^{ti} 40. al fere³⁰ vg^{ms} (sed non fu am demid tol nec s) syr (syrP om) sl (exc sl^{rec}) Ath et Ath^{int} Bas Cyr^{hr} Amm^{cat} Did Dam Vig Quaest .. ε ημων c. GH al pl s vg cop al Chr Thph Oec cat Amb Hier
26. λεγων c. BG 13. 68. 96. al plus¹⁰ Thph¹⁻² .. ε Ln λεγον c. AH al pl cat Did¹ Chr Oec (Did¹ λεγοντος) | ειπον c. ABEGH lo^{ti} al longe pl Chr Did (add αυτω) cat (sed GH lo^{ti} al pl ειπον) .. ε (= Gb) ειπε c. min non ita mu Thph Oec | ακουσατε (et. H Bas) et βλεψετε c. BG al pl Chr Thph² Oec cat .. ΔΕ lo^{ti} al mu Thph¹ Dam -σητε et (et. H Bas) -ψητε | α lo^{ti} Thph² συνειτε, al συνιετε
27. ωσιν pr .. A al¹⁰ tol al (sed non vg^{ed} am fu demid al) syr arm aethPP al (non item cop syrP) Thph² Ath^{int} Hier² (1 om) Vig add αυτων | ΔΕ lo^{ti} Thph¹ επιστρεψουσιν | ιασομαι (Gb') c. ABGH 137. al plus³⁰ Sev^{cat} Thph .. ε Ln ιασομαι c. E lo^{ti} al pm Chr Oec cat (: cf ad Io 12, 40.)
28. B lo^{ti} al pauc cat υμιν εστω | τουτο c. AB lo^{ti} 40. al⁷ e vg syru^r aethPP cop ar^o Chr cat .. ε om c. E^{STGH} al pl tol aeth arP sl Thph Oec
29. ε (Gb^{oo}) Και ταυτα αυτου ειποντος (al ειπ. αυτ.) απηλθον (tol Et cum non essent intelligentes, egressi sunt) οι ιουδαιοι, πολλην (Chr παλιον) εχοντες εν αυτοις συζητησιν (al ζητησιν) c. GH al longe pl vg^{ed} (item cod^{vind} al) syrP c.* arm arP (sed in sing differt) sl Chr Thph Oec cat .. om c. ABE lo^{ti} 13. 40. 68. 1.lect s am fu demid al 96. lat syr (in cdd pl et edd) (syrP vide ante) cop ar^o aethPP
30. Ενεμιειεν. c. B lo^{ti} 13. (om εν sq) al ut vdtr; item (confusis ν et π ex forma unciali simillimis) 137. 156. επεμιειεν .. ε (Ln 49.) εμιειεν c. AEGH al pler (vg etc mansiū) cat Chr al (: εμμενειν praeter duos locos ex LXX petitos non legitur nisi Act 14, 22. Quod idem ab h. l. arcendi idonea caussa non est.) | δε (137. al syrP ^{txi} οιν) c. ABE lo^{ti} al⁵ vg cop arm (syrP vide post) .. ε (= Gb Sz) add ο παυλος c. GH al pler tol syr syrP c.* aethPP al cat Chr Thph Oec | προς (13. 31.* 32. 69. 96. 142. εις) αυτον .. 137. add ιουδαιους, item tol al syrP c.* ιοι-δαιους και ελληνας

σιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ πάσης παρηγορίας ἀκολούτως.

31. ἀκολούτως . . demid (item versio germanica a. 1462.) syrP add *quia* (syrP praei dicens) *hic est dominus* (syrP om) *Iesus Christus* (syrP Chr. Ies.) *filius dei, per quem incipiet* (syrP *futurus est, μέλλει*) *totus mundus iudicari.* (Item bohem *quoniam hic est Christus.* Similiter tol pro τὰ περὶ τ. κ. $\bar{\alpha}\bar{\nu}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ habet: *quoniam hic est Chr. fil. dei per quem omnis mundus iudicabitur.*) Praeterea 40. 96. al⁵ am fu hal syrP Chr^{1xt} add in f. αμην

Subscriptio: в 10^{ti} *πραξεις* (10^{ti} add *των*) *αποστολων*, AEGH al mu *πραξεις των αγιων αποστολων* . . 137. *τελος συν θεω των πραξεων των αποστολων*, 73. al *τελος των πραξεων*, item 100. al *additis των αγ. απ.*, al add *συγγραφεισων παρα λουκα του ευαγγελιστου και συνεκδημου φανετος παιλου του αποστ.* vel *συγγρ. παρα του αγ. απ. και ευαγγ. λουκα* . . syrP *finiti sunt* (et) *descripti actus duodecim app. ss.*; syr *finita sunt gesta app. beatorum, hoc vero est, historiae eorum* . . am demid *explicit liber actuum apostolorum*, fu *exp. actus apostolorum*. Praeterea numerantur sectiones in в λς' in e LVIII usq 26, 24. (sqq manca sunt); in aliis (cum Euthalio) *κεφ. μ'* (sed cop^{ms} οζ'), *αναγνωσεις ις', μαρτυρια λα'* . . *στιχοι βψκδ'* (sic G 73. 137. al), *βφς', βφρς'* (ita 40. atque et. Euthal), *βω'* (ita Niceph), *τοζ'* (sic cop^{ms}) . . eddlat (teste Wtst; nihil eiusmodi am aliiq) *IIIMDC versus*.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

I.

1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος ταῖς δώ-
δεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν.
1 Pe 1, 6. 7. 2 Πᾶσαν χαρὰν ἠγάσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς πε-
Ro 5, 3 n. ριπέσγητε ποικίλοις, 3 γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως
κατεργάζεται ὑπομονήν. 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα
ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. 5 εἰ δὲ τις ὑμῶν
λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἀπλῶς
Mt 21, 21. καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. 6 αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,

* B (item A in fine; in AC titulus absciss. est et C in fine hiat) K Ιακω-
βου επιστολη (ita et. Gb Sz) .. a al επιστολη καθολικη του αγιου απ.
ιακωβου (71. add του αδελφου θεου) .. al mu ιακωβου καθολ. επιστ.
(sic etiam C) .. C^o Ιακ. του αποστ. επ. καθ. Similiter al .. am incipit
epistula iacobi (vg^{edd} al sancti iacobi vel sanct. iac. apostoli); ff. incipit
epistola iacobi feliciter; s subscriptum habet (inscriptio perit aut de-
est) exp. epistola iacobi. Or⁴, 306 ὡς ἐν τῇ φερομένῃ Ἰακώβου επιστολῇ
ἀνέγνωμεν. Did⁹⁰ Ἰάκωβος ἐν γενικοῖς χαράγμασιν ἔφη. Eush. e. 2, 23.
Ἰάκωβον οὗ ἡ πρώτη τῶν ὀνομαζομένων καθολικῶν επιστολῶν εἶνα
λέγεται.

I. 3. το δοκιμιον (illustrat vocem Oec; 101. -μεῖον, al³ δοκιμον) υμων
(sy^{utr} om) της πιστ. c. AB*CGK al pler s vg syr cop arm aeth al cat^{xt}
et^{com} Thph Oec Bed .. B** (corrector enim uncis circumdedit nec in-
stauravit) 81. ff (is ipse vdr Wtstnio esse „edd^{lat}“) syrP om της
πιστ. (ita 49. videbatur ex 1 Pe 1, 6. ortum; sed non sat auctoritatis
a testib. habet). Cf et. Cassiod : *bonae mentis patientia inde nascitur.*
5. του διδοντ. θεου .. A τ. θεου του διδ. | μη c. ABCG al pl .. K al⁵⁰
fere (et. h) cat Thph ουκ

μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἕοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. 7 μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήμψεται τι παρὰ τοῦ κυρίου, 8 ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφός ὁ ταπεινός ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, 10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτον παρελεύσεται. 11 ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται.

12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. 13 μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι. ὁ γὰρ θεὸς ἀπειραστός ἐστὶν κακῶν, πειράζει δὲ ἀντὸς οὐδένα. 14 ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελλόμενος καὶ δελεαζόμενος· 15 εἴτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τικτεῖ ἁμαρτιάν, ἣ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκτείνει θάνατον.

16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 17 πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστὶν καταβαίνον ἀπὸ τοῦ

6. εοικεν κλυδωνι θαλασσης .. in c κεν κλυδωνι θ rescripta sunt a**

7. λημψ. c. ABC; sed in c οτι λημψ. τι (36. 100. cat^{xt} om) παρα rescripta a** .. ε ληψ. c. GK al ut vdr om | παρα (70. κατα) του (al⁸ Thph om) κυριου (A*? arm sled θεου): ita et. Cyr^{ioh} 806 etc .. 95.* om

8. ανηρ .. 33. arm syrP c.* Cyr^{ioh} 806 add γαρ

9. ο αδελφος .. B om ο

11. αιτου pr .. 69. syrP Thph om | αιτου sec .. B om | τ. πορειαις c. BCG etc (A al⁸ ac plur Thph ποριας) .. 30. ευπορειαις, 64. τω πλουτω, lux honoribus | αιτου tert .. c (vdtr) εαιτου

12. ανηρ c. BCGK al pler vv pl Thph Oec cat^{xt} .. A 70. 104. (itemlibere cop sah arr) ανθρωπος | υπομενει (vg suffert, item cop syr^{utr} al; sed ff Chrom sustinuerit) .. GK al mu υπομενει | γενομενος .. κ Thph γνομ. | λημψ. et ληψ. ut v. 7. nisi quod h. l. et. c ληψ. | επηγγελατο c. AB ff arm (exced ven) .. ε (Gb⁹) add o (c 117. om) κυριος c. (c)GK al pler syrP arm^{ven} al cat^{xt} Thph Oec; item al⁴ vg syr cop aeth^{utr} sl Chrom Gelas add o θεος

13. θεου c. ABCGK al longe pl Eus ap Dam Cyr^{ioh} 431 et ad or 10. 539 Thph Oec cat^{xt} .. ε (= Gb Sz) του θε. c. min non ita mu

15. η επιθυμια .. c om η | αποκτει .. Cyr κει, al μη αποκτει

17. καταβαινον (A -νον) .. al⁸ καταρχομενον (Oec aeth^{ro} om) | απο (et. Cyr^{hr} 114 al) .. h al mu Cyr^{ioh} 1 παρα, Cyr^{ioh} 162 et 370 Thph¹ Oec ex (47. ex απο)

πατρός τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἐνι παραλλαγῇ ἢ τροπῆς ἀπο-
 Ro 8, 23. σκίασμα. 18 βουληθεὶς ἀπεκάλησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ
 εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν ἐαντοῦ κτισμάτων.

19 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς
 εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργῆν· 20 ὀργῇ
 1 Pe 3, 1. γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. 21 διὸ ἀποθέμενοι
 πᾶσαν ἑνπαρίαν καὶ περισσεῖαν κακίας ἐν πρᾶντητι δέξασθε τὸν
 ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 22 γίνεσθε
 δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ ἀκροαταὶ μόνον παραλογιζόμενοι ἐαυτούς.

Mt 7, 26. 23 ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγον ἐστὶν καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν
 ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ κηρύσσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ·
 24 κατενόησεν γὰρ ἐάντων καὶ ἀπελήλυθεν καὶ εὐθέως ἐπελάθετο
 ὁποῖος ἦν. 25 ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθε-

17. τροπῆς αποσκίασμα (β -σματος): vg vicissitudinis obumbratio, Hier
 conuersionis obumbraculum .. ff modicum obumbrationis, Aug^{saepe} mo-
 menti (ροπῆς) obumbratio

18. τινα .. om 81. 95.* ff cop syr al Cyr Hier alius ap Bed | εαντου c.
 AC 105. al? .. 5 Ln 49. αυτου c. BGK al fere omn Thph Oec cat^{txt} (:
 cf ad v. 26.)

19. ὡστε c. GK al fere omn syrP (itaque; sed agnoscit et. syr vertens et
 vos, fr. mei dil., quisque ex vobis sil; item aethPP και νιν ad. ημων
 εστω, aeth^{ro} εστι ad. ημ. και εστω) arP sl Thph Oec cat^{txt} .. Gb' Ln
 49. ιστι (ff cop syrP m^g scitote, vg scitis) c. A (sed add δε) BC 73. 83.
 ff vg cop arm syrP m^g Bed (: ωστε alienissimum ab emendatore est.
 ιστι si quis male tulisset, εστω eum in illius locum transpositurum
 fuisse vix dubium est. Contra ιστι est etiam quod alii εστω δε, alii
 και εστω scripserunt) .. 42. 47. om | εστω c. GK al fere omn vv pm
 (vide ante) Dam^{2.420} Thph Oec cat^{txt} Aug^{loh57} (ubi priora non affert)
 .. Ln 49. εστω δε c. BC (et. 83. ut vdt; Sz 81. notat) ff m vg cop
 Bed; item A 13. auct^{mans} και εστω

20. ου κατεργ. c. C*GK al pl Ath⁶⁴⁷ Ps-Ath³²⁵ et⁶²⁹ Thph Oec cat^{txt} ..
 Ln ουκ εργα^α. c. ABC*** al¹⁰ (: cf Act 10, 35. He 11, 33.)

21. περισσεϊαν (κ* -σιαν) .. A 68. περισσευμα | πρραντητι c. ABCGK etc
 .. al⁵ πρραστητι | ρμων c. ABCK al longe pl vv omn etc .. G al¹⁵ fere
 ημων

22. δε .. h 105. vv aliq om, al² οιν | λογον (36. -γον) .. C** al mu aeth
 utr arr Thph νομου | μονον h. l. c. B al ff vg cop syr^{utr} al Thph Hier
 Bed .. 5 ante ακροατ. c. ACCK al pler Oec cat^{txt} :: at solet μονον ad
 ipsum μη et ου adponi (al⁵ om)

23. οτι (cop syr si quis enim; A Hier al om) ει (A η) | λογον c. ABCGK
 etc (et. Cassiod) .. al plus¹⁵ arP νομου (Hier om, item 100. λογ. εστ.) |
 εστω .. G cop syr al post τις pon

ρίας καὶ παραμεινας, οὗτος οὐκ ἀκροατῆς ἐπιλησμονῆς γεόμενος
ἀλλὰ ποιητῆς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.
26 εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν ἡλώσσαν ἑαυτοῦ
ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν ἑαυτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. 27
θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος· παρὰ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν,
ἐπισκέπτεσθαι ὄφρα μὴ εἴη ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον
ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

II.

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. 2 ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ

25. τον c. ABCGK etc .. al⁶ om | οἰτος pr c. GK al pler (24. om οἰτος
sq, ibidem arP και οἰτως) syrP arP cat^{xt} Thph Oec; item 105. οἰτως
(c. παραμεινας coniunctum; similiter vge^d syr syrP c.* arm ar^o ad
παραμ. add εν αυτω) .. Gb⁰ Ln 49. om c. ABC 13. 29. 68. 73. ff vg
cop syr ar^o (aethutr και οικ) Aug Cassiod Bed (: : at est manifesta
correctio; οἰτος; bis positum satis convenit Iacobi dictioni; nec pro
ipsa re ac testium ratione apte dici potest ab οικ visa esse instituenda
apodosis)

26. ε c. ABGK al fere omu m syrP al (syr al και ει) cat^{xt} etcom Thph
Oec .. Ln add δε c. c 31. ff vg cop Bed (Cyr^{loh}²⁹⁵ ει τις γαρ φησι etc)
| θρησκός : ita enim GK al mu et ut vdtr pl; ζ Ln 49. θρησκος | ειναι
c. ABC h al⁵ ff m vg cop sah syrutr al Bed .. ζ (= Gb Sz) add εν νμν
c. GK al pl arr sl Cyr^{loh}²⁹⁵ Thph Oec cat^{xt}; al mu praem | χαλινα-
γωγων (in c -αγωγων ηλωσαν in rasura) .. β χαλινων (ita Mai; for-
tasse ut Bart. notaverat χαληνων) | εαυτου pr c. b 101. al? Thph .. ζ
Ln 49. αυτου c. ACGK al pler Cyr Oec (cat^{xt} om) | αλλα c. ABGK al
Cyr Oec .. ζ αλλ c. κ al pl Thph | αυτου c. bc 4. al? Thph .. ζ 49.
αυτου c. AGK al pler Cyr Oec cat^{xt} (: : ut et. alibi saepe, ita per istam
epistolam aliquoties αυτου c. αυτου a plerisq testib permutatum
vdtr i. e. 1, 18. et bis 1, 26. quibus ll. omnib certe eadem sequenda
ratio) | θρησκεια : ita ABCG etc .. L^{ned} min (ex sententia sua) -σκια
et h. l. et ubiq

27. θρησκεια .. A al³ syr add γαρ; item 8.^{pe} ff m am cop sah syrP c.*
al Epiph¹⁰²¹ δε | θεω c. c**GK al plus⁴⁰ cat^{xt} Thph .. ζ (Gb⁰⁰) Ln
praem τω c. ABC* al pm Epiph¹⁰²¹ (om παρ.) Oec | και (al aliq m sah
syr al om; A add τω) πατρι | αυτου .. A σεαυτον, 180. αυτον | απο
.. c εκ

II. 1. προσωπολημψ. c. ABC .. ζ -ληψ. c. GK al ut vdtr omn

2. την c. AGK al ut vdtr omn Cyr^{loh}⁵⁸⁴ Thph Oec cat^{xt} .. Ln om c. bc

δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ἱσθαῖ ἔσθῃτι, 3 ἐπιβλέψατε δὲ ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἔσθῃτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἶπητε Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἶπητε Σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, 4 καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;

5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο
 1 Co 1, 27 s. τοὺς πτωχοὺς τῷ κόσμῳ πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; 6 ἡμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχὶ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ἡμῶν, καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ἡμᾶς εἰς κριτήρια; 7 οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν
 *Lv 19, 18. Mt 22, 39. τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ἡμᾶς; 8 εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφὴν Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· 9 εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἀμαρτίαν ἐργά-

3. επιβλ. δε c. BCK 69. ff syrP Thph .. s Ln και επιβλ. c. AG al pler vg al pl cat^{xt} Oec Bed | εἶπητε pr c. ABC al⁶ ff harl fu syrP arm Thph Heslev¹³⁴ .. s (= Gb Sz) add αυτω c. GK al pler vg (et. am) al mu cat^{xt} Oec Bed | εκει (sah om) .. B ff post καθου pon | καθου c. ABC* al³ ff vg syrP arm Cyr Aug Bed .. s (Gb⁹⁰) add. ωδε c. c**GK al pler cop sah syr al cat^{xt} Thph Oec | υπο c. AB*CGK etc .. B** al⁶ syr cop sah ar⁶ επι | μου (A σοι) c. BCGK al pler ff (sub scamello meo) cop sah al Cyrioh⁵³⁴ al .. Lned min praem των ποδων c. A 13. vg syr^{utr} al Aug Heslev

4. και ου c. GK al longe pl (27. 29. και omisso ου) sl Thph^{dis} Oec^{dis} (Thph ὁ Καὶ σίνδεσμος παρέλκει ἐνταῦθα σινηθως ἀρχαιζούση φράσει, ἐπεὶ ἀποδόσεως οὔσης ἐνταῦθα τοῦ ἄνω εἰρημένου περιττός ὁ σίνδεσμος. Item Oec : ὁ Καὶ σίνδεσμος παρέλκει, rursusque ad και ἐγένεσθε etc : ὁ Καὶ σίνδεσμος παρέλκει ἐνταῦθα, ὡς εἴρηται, σινηθως ἀρχαιζούση φράσει, ἐπεὶ etc ut supra.) .. Gb'' Ln 49. ου omisso και c. AB**C al¹⁶ vg cop syr^{utr} arm al Cyr^{10h} 534 Antioch cat^{xt} Aug Bed .. sah ει .. B* ff (diiudicati estis inter vos, facti estis iudices etc) om utrumq (: : και non minus ab aliena manu abhorret quam cur a tot testib abiectionem sit clarum est) | πονηρων; (ita et. s Wist Gb Sz Ln 49.) .. Knapp aliiq πονηρων.

5. τω κοσμω c. A*BC*, item 27. 43. 64. syrP praemisso εν, 29. εν τω κο. τουτω, vg Bed in hoc mundo .. s του κοσμου τουτου c. min pauc aeth al Oec^{xt}; item Gb Sz του κοσμου c. A**C**GK al plus⁶⁰ ff cop arm syr^{utr} al Thph^{xt} et^{com} Oec^{com} cat^{xt} .. 113. plane om | βασιλειας .. A επαγγελειας

6. ουχι c. AC* 180. al ut vdtr .. s Ln 49. ουχι c. BC**GK al pler cat^{xt} Thph Oec (: : at nec οὐχ v. 5. nec οὐκ v. 7. fluct; cf et. ad Io 7, 42.) | υμων c. BCGK al pler cat^{xt} Thph Oec .. A h al⁵ νμας

7. ουκ .. A 13. syrP aeth^{utr} και | C* επικληθεν

8. τελ. βυσιλ. .. C syrP arP al Antioch βασ. τιλ. | την γραφην (et. ff syrP

ἔσθε, ἐλεγγόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. 10 ὅστις γὰρ ὄλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταισῇ δὲ ἐν ἐνί, γέγονεν πάντων ἐνοχός. 11 ὁ γὰρ εἰπὼν Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπεν καὶ Μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ^{Ex 20, 11**} μοιχεύεις, φονεύεις δέ, γέγονας παραβίτης νόμου. 12 οὕτως λαλεῖτέ καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ νόμον ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. 13 ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλκος τῶ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, εἰ ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα

al) .. 27. 29. vg cop Bed τας γραφας | σταυτον (B σαυτ.) c. ABCGK etc .. al plus⁹⁰ Thph cat^{xt} εαυτον

9. προσωποληπτ. c. ABC .. ε -ληπτ. c. GK al ut vdr omu

10. οστις .. c ος | c cop sah τον νομ. ολον | τηρηση c. BC al² (et ut vdr al mu) Thph Oec, item (servaverit) ff vg Hier al .. ε τηρησει c. GK al pl; item A al² πληρωσει, 13. πληρωσας τηρησει, al² τελειει | πταισι c. ABC al ff (peccaverit) vg (offendat) Thph Oec Hier al .. ε -σει c. GK al pl, itembis cat^{xt}

11. ειπον c. BCGK al ut vdr omu .. A επας | c 69. 106. syrP arm arP Thph Μη φονευσης, επ. και Μη μοιχ. (: cf Mc 10, 19.) | μοιχευεις, φονευεις c. ABC al cat^{xt} syr cop .. ε -σεις, -σεις c. K al longe pl Thph; item G Oec -σης, -σης, item moechaberis, occidēs (ff -deris) ff vg sah al Bed (15. 70. arm φον. μοιχ.) | γεγονας .. A 13. εγενου | παραβατης .. A 13. αποστατης

13. ανελεος (A αναιλ.) c. (Gb') ABCK al³⁰ fere cat^{xt} et^{com} Oec (al plus¹⁰ ανηλεος, Cyr ανιλεος, 78.** ανελεος, 14. ανηλιος) .. ε ανιλεως c. G al pm (180. ανελεως, al² ανηλιως) Chr Thph | ελεος pr .. K al³⁰ fere Chr^{11, 860} ελεον| κατακαυχεται (B teste Btl -χατε, item -χατε vel -χατε [ut edidit Mtthaei] min aliq) c. BCK al pl Thph Oec cat^{xt} item (ff supergloriatum autem misericordia iudicium, vg Aug^{saep} Promiss Bed superexaltat [fu Aug² exult.] autem [Prom enim] misericordia iudicio; m quoniam misericordia praefertur iudicio) ff m vg sah syrP al Aug al .. A al⁴ vg^{cod} (teste Sz) cop -χασθω; c** (*latet, tamen pro spatio vdr -χεται) vg^{cod} syr (exaltabimini per mis. super iudicium) -χασθε. Praeterea absq conjunctione edidimus (et. Gb Sz Ln^{ed} mai) c. BC (et* et**) GK h al longe pl cop sah syr al cat^{xt} .. ε praem και c. min mu aeth utr sl^{rec} Thph; item A al⁵ ff vg syrP Oec Aug Bed add δε (ita Ln^{ed} min), item arm Cyr (ap Niceph) Prom γαρ, cf et. supra m | ελεος c. AB (ut ed Mai) al sat mu Thph .. CGK (et. B vdr ap Btl) h al plus³⁰ Oec ελεον (i. e. ἐλεῶν? sed vv non confirmant)

14. το c. AC**GK al ut vdr fere omu Thph Oec cat^{xt} et^{com} .. Ln om c. BC* h (νμας pro το) 99. (γαρ pro το) :: iidem fere edd v. 16: om το et similes 1 Cor 15, 32; at ὄφελος magis quam τὸ ὄφελος istum in modum dici solitum, cf Steph. Thes. sub h. v. | λεγη (G al λεγει et μη εχει) τις c. BCK al ut vdr fere omu syrP Thph Oec cat^{xt} et^{com} Aug (si fidem dicat se quis habere) .. Ln τις λεγη c. AC 56. al? vv pler

δὲ μὴ ἔχη; μὴ δύναται ἡ πίστις σωσαι αὐτόν; 15 ἂν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, 16 εἶπη δὲ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν Ἰπύγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δώτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; 17 οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἂν μὴ ἔχη ἔργα, νεκρά ἐστίν
 2. 26. καθ' ἑαυτήν. 18 ἀλλ' ἐρεῖ τις Σὺ πίστιν ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου χωρὶς τῶν ἔργων, καὶ γὰρ δεῖξω σοι ἐκ τῶν
 Mt 7, 20. ἔργων μου τὴν πίστιν. 19 σὺ πιστεύεις ὅτι εἰς ὁ θεὸς ἐστίν; κα-
 1 Co 8, 4. λῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν. 20 θέ-
 λεις δὲ γινῶναι, ὃ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων
 *Gn 22, 9. ἀργή ἐστίν; 21 Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,
 Heb 11, 17. ἀνερέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; 22 βλέ-
 πεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ
 *Gn 15, 6. πίστις ἐτελειώθη, 23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἢ λέγουσι Ἐπίστευ-

14. η πίστις .. ff m fides sola

15. δε c. ACCK al longe pl vg syrP al Thph Oec Bed (sah Cyr εαν γαρ, syr και εαν) .. B al plus¹⁰ ff m cop sah arm al cat om (Gb⁰⁰) | και (A al⁷ arm al η) λειπομενοι c. BCK cop sah syr^{utr} Antioch⁹² .. 5 (Ln) add ωσιν c. AG al certe pler cat^{xt} Thph Oec (vg et indigent, ff et desit eis, m et defuerit eis)

16. ειπη δε .. A al⁴ syr sah (cop και - δε) aeth^{utr} arP sl και ειπη | c* (vdtr) 73. υπαγε | Ln om το c. BC* (:: vide ad v. 14.)

17. εχη εργ. c. ABCCK h al mu ff m vg sah syrP al cat^{xt} Bed .. 5 (= Gb Sz) εργ. εχ. c. G al longe pl (cop syr libere) Thph Oec

18. αλλ c. BCG etc .. A αλλα | χωρις c. ABC h al¹⁵ fere ff vg cop sah syr^{utr} arm al Faust^{res} Salv .. 5 (= Gb Sz) εκ c. GK al pl arP sl cat^{xt} Thph (Oec om χωρ. τ. εργ.) | εργων c. AB 13. 69. 73. 83. ff vg cop sah syr^{utr} al (68. ff sl om et. σου post πιστιν) .. 5 (Gb⁰⁰) add σου c. CGK al pler arP sl Thph cat^{xt} | B σοι δειξω .. ff aeth om | πιστιν c. BC 13. 68. 69. 73. ff .. 5 (Gb⁰⁰) Ln add μου c. AGK al pler vv pler cat Thph Oec (ff vg syrP om μου post εργ.)

19. εις ο (B 69. Thph om) θε. εστ. (ff aeth^{ro} sl Cyr om) c. BC 69. syrP (ff aeth^{ro} sl Cyr^{ioh}⁶⁷⁸) Thph .. Ln εις εστ. ο θε. c. A 68. vg cop sah syr arm aethPP Cyr^{ioh}⁹⁶³ .. K ο θε. (εις add in mg) εστ., Ps-Ath^{9, 91} εστι θεος .. 5 ο (al om) θε. εις εστ. c. G al pl Did cat^{xt} Oec

20. Al⁴ arm arP om δε | αργη c. BC* 27. 29. ff am ** fu demid al sah arm^{von} Aug Bed .. 5 νεκρα c. AC**GK al pler vg cop al mu Thph Oec cat^{xt} :: e vv. 17 et 26.

22. A συνεργει, item s cooperatur | Edd pl (et. Wtst Gb Sz Ln) ετελειωθη;

23. G 69. vv fere omn om δε

σεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ ^{Ro 4, 8.} φίλος Θεοῦ ἐκλήθη. ^{Gal 3, 6.} 24 ὁρᾶτε ὅτι ἐξ ἔργων δικαιούται ἄνθρωπος ^{R. 3, 28.} καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. 25 ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ^{Jos 2, 1.} ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ^{15, 6, 17.} ὑποδεξαμένη τὸν ἀγγέλους καὶ ἑτέρα ὄψα ^{Heb 11, 31.} ἐκβαλοῦσα; 26 ὡσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρὸν ἐστίν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν.

III.

1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημφόμεθα. 2 πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσαι καὶ ὄλον τὸ σῶμα. 3 εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν εἰς τὸ πείθεσθαι ἡμῖν αὐτούς, καὶ ὄλον τὸ σῶμα μετέρομεν αὐτῶν· 4 ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάρεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίῳ ὅπου

24. ὁρατε c. ABC h al mu ff vg cop syr^{utr} aeth^{utr} al cat^{xt} Thph Bed ..

ς (Gb Sz) add τουνιν c. GK al pl arr Oec | μονον .. al⁴ Thph μονης

25. ομοιως .. c vv aliq ουτως | c al⁴ vv mu om δε | αγγελους c. ABK al longe pl vg syr^p sl³ ar^p cat^{xt} Thph Oec Bed .. CCK^{ms} al mu ff (exploratores ex 12 tribus Israel) cop syr syr^p ms (exploratores Iosuae) arm ar^o aeth sl^{pler} κατασκοποις

26. γαρ (ff Or δε) .. B syr aeth^{utr} arm om | των .. B 69. Or om (al aliq χωρ. του πνευμ.)

III. 1. πολλοι (G πολλν) διδασκαλοι .. m multiloqui | ληψ. c. ABC .. ς ληψ. c. GK et rell (G -ψωμεθα) | κ μεζονα κρ.

2. δυνατος (al⁶ Dam Thph δυναμενος) .. c* (vdtr) δυνατος τε (vg potest [sed demid al pot: ns] etiam [sed cdd^{allq} autem]; aeth^{utr} ac potest)

3. ει δε (Gb') c. ABGK al plus²⁰ ff vg (ff vg si autem, cdd ap Bed et Lebrug sicut autem [sed Lebrug „Si non est commutand cum Sicut“], m quare ergo) cop ar^p Dam^{2,421} Oec .. Gb Sz ἴδε c. c al fere⁴⁰ Thpl (in comm: το μεν ιδε αντι του σκοπει); item ς ιδου c. min ut vdtr pauc cat^{xt} (syr^p sah al ecce, syr ecce enim, aeth^{pp} et ecce, aeth^{ro} et insuper etc) | A al⁵ arm syr^p το στομα | εις c. BC Dam^{2,421} .. ς προς | ημιν αυτους (Gb'') c. AC 40. 73. 98. .. ς Ln αυτ. ημ. c. BGK al pler Dam Thph Oec | αυτων h. l. c. A al ut vdtr cat^{xt} .. ς (Ln 49.) ante μεταγ. c. BCGK al pler Dam Thph .. al aliq m Oec om

4. ιδου .. 24. ει δε | τηλικαυτα .. B praem τα | ανεμ. σκληρ. c. BCK al⁸ ac plur ff m vg syr^{utr} cop sah cat^{xt} Dam Bed .. ς σκλ. ανεμ. c. AG al pl aeth^{utr} ar^p sl Thph Oec

ἀν ἡ ὄρη τοῦ εὐθύνοντος βούλῃται· ὅ οὕτως καὶ ἡ γλωσσοσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ μεγάλη ἀρχεῖ. ἰδοὺ ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει. ὅ καὶ ἡ γλωσσοσα πῦρ· ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας ἡ γλωσσοσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γέννης. ἧ πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἐρεπेतῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρώπινῃ, ὅ τὴν

*P¹⁸⁹ (140),
8. δὲ γλωσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάστατον κα-

4. αν (al ταν) .. B sah om | B (male ut vdr Mai -ληται) 1. Dam^{2,421} βουλεται, 69. βουλοιοτο

5. οὕτως .. A al⁵ cop ωσαντως; | μεγαλα αυχει c. AC* (vg Bed magna exultat [su al exult.], ff magna gloriatur, harl magne exultat) .. ε 49. μεγαλαιουει c. BC**GK al ut vdr omn (m magniloqua) Dam cat^{xt} Thph Oec (: : quae vox quum usitatissima sit, praefendum μεγαλα αυχει) | ηλικον c. A**(*?) BC* vg Chr Antioch⁸⁰ Oec Bed (: : adhibuerim locos eos ubi ut Lucian. Hermot. 5. significat Quantulus) .. ε ολιγον c. A*(vdr)C**GK al ut vdr omn ff m al pler Dam cat^{xt} Thph | ηλικην .. m sah syrP (similiter cop syr al) magnam

6. η γλωσσοσα (non interpunximus ante hanc vocem praeunte m : : ἡτα et lingua ignis est, et mundus iniquitatis per linguam constat in membris nostris, quae maculat etc. Ln non interpg inde ab καὶ ἡ usq μέλ. ἡμῶν. Aliter ff ignis saeculi iniquitatis; cop ignis est in splendorem iniquitatis; ar^o et ornatus [cf et. Thph et Oec κοσμεῖ τὴν ἀδικίαν διὰ etc] iniquitatis; syrsch et mundus peccati veluti silva est, et ipsa lingua etc. Nec nobiscum facit Isidpel^{4,10} et^{2,158}.) καθιστ. c. ABCK al⁶ ff m vg cop sah syr arm Antioch⁸⁰ Dam^{2,421} .. ε (Gh⁰⁰) praem οὕτως c. min syrP c.* arP cat^{xt} Thph Oec; item G 106. sl οὐτ. και (aeth et ecce) | γενεσεως; (agnoscit et. Isidpel^{11.11. et 4,1. Praeterea al⁶ vg al mu add ημων) .. schol¹⁵ Cyrillo adscriptum: ἀνάπτει τὸν τροχὸν τῆς γέννης, τοιτέστι καὶ ἐγκαίονσα καὶ κατατρέχειν ἡμῶν ποιοῦσα τὸ πῦρ. Item Oec (nec fere aliter Thph) : φλογίζει τὸν τροχ. τῆς γέννης, τοιτέστιν ἐκκαίει καὶ ἐρεθίζει καθ' ἡμῶν τὴν γένναν, ὡσπερὶ κατατρέχειν ἡμῶν ποιοῦσα τὸ πῦρ -- εἰ μὲν οὖν τῆς γέννης ἔχει, ὡς τινα τῶν ἀντιγραφῶν ἔχει -- εἰ δὲ τὸν τροχ. τῆς γενέσεως, τὴν ζωὴν ἡμῶν φησὶν. Ultramque lectionem testantur et. schol¹⁰⁰ et¹⁰⁸ (cf ap. Matthaeium XI. p. 191.) | κ. φλογ. υπο τ. γεννης .. m et inflammatur a genitura (praecedit: et inflammatur rotam geniturae)}

7. A 11. 47. om τε sec; 11. 73. 99. Thph om τε pr | ἐναλίων (ff natan-tium, m deluatum maritimar.) .. vg (et. am fu) ceterorum (sed eddaliq ap Erasam et Estium ceterum) | δαμαζ. και δεδ. (syr om κ. δεδ.) .. c δεδ. κ. δαμ.

8. διν. ανθρ. δαμ. c. G al longe pl Cyr^{10h}724 Dam Thph Oec cat^{xt} et^{com} .. Ln δαμ. διν. ανθρ. c. BC syrP; item AK al διν. δαμ. ανθρ. | ακαταστατον c. AB 7. vg (inquietum) ff (inconstans) cop arm Hier

κόν, μεστή ἰοῦ θανατηφόρον. 9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν κύριον καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγυότας· 10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χροί, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. 11 μήτι ἢ πηγῇ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρούει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν; 12 μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, σνκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὔτε ἄλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.

13 Τίς σοφός καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δεξιᾶτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραύτητι σοφίας. 14 εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. 15 οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία 1, 17. ἄνωθεν καταρχομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχικῆ, δαίμονιάδης. 16 ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φανῶλον πράγμα. 17 ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἀγνή ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπεικῆς, εὐπειθῆς, μεστή ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος,

pelag⁷⁶⁴ incontinentens .. ῥ ακατασχετον c. CGK al pler m (nec retinere a malo [ut 13.lect κακῶν pro κακον]) syr^{utr} al Epiph⁸¹⁴ Dam Thph Oec

9. κυριον (Gb'') c. ABC al² ff vg^{ms} (ap Ln) syr cop arm Cygesai¹⁰⁷ .. ῥ θρον c. GK al pler vg syrP al Epiph⁸¹⁴ Dam Thph Oec cat^{xt} | γεγο-νοτας .. A al⁴ Dam γεγενημενους; al γενομενους

12. ουτε (13. 27. 29. 66.** Cyr ουδε) αλυκ. (ff salmacidium) γλυκυ c. ABC (et* et**) 13. 27. 29. 66.** 83. 142. ff vg (syr ar⁶ : ita et. aqua salsa non fieri potest dulcis; aeth sic quoque ergo et aqua dulcis non erit amara, et aqua amara et. non erit dulcis; cop ita fonti dulci facere aquam amaram) Cygesai¹⁰⁷ .. ῥ (= Gb) ουδεμα πηγῇ αλυκον (al⁴ Thph Oec αλυκον, 45. αλμυρον) και γλυκυ c. GK al pler syrP arP sl cat^{xt} Thph Oec. Praeterea ῥ (Gb⁹⁰) praem ουτως c. c** GK al pler vv pler (sed syrP c.*) Cyr cat^{xt} Thph Oec : om c. ABC* 83. arm

13. τις (al⁹ ει τις) .. κ al mu arP om | Ln εν υμιν, δειξ.

14. A 13. 56. 108. ει δε αρα | AB* εριθειαν | τη καρδια .. al⁷ ff s vg cop syr^{utr} arm al Bed ταις -δαις | κατακαυχασθε .. A al¹⁴ καυχασθε (ff quid alarapini [ex elevamini ortum putavit Martian.])

15. αυτη (ff om) η σοφια .. c Did Thph η σοφ. αυτη, Epiph²⁰⁸ η αυτη σοφ. | αλλα c. B al ut vdr Epiph²⁰⁶ .. ῥ Ln 49. αλλ c. ACG etc

16. εριθεια (-θεια et antea -θειαν GK al mu; ῥ -ιθεια et -ιθειαν) .. c ερεις | A al⁴ vgodd (ap Ln) syr εκει και

17. δε (et. Epiph²⁰⁶) .. Did γαρ | επειτα (et. Epiph) .. Did om | επεικης (Epiph om) ευπειθης (ita et. accurate s et am modesta suadibilis) .. ff et verecundiae consentiens, vg (et. fu demid al) modesta suadibilis bonis consentiens (cdd^{al} mod. bon. cons. suad.) | καρπων .. c (**erasit?) al⁴ Did add εργων | αδιακρ. .. al aliq ευδιακρ.

ἀνυπόκριτος. 18 καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς
ποιουῶσιν εἰρήνην.

IV.

1 Πόθεν πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ
^{1 Pe 2, 11.}
^{Ro 7, 23.} τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; 2 ἐπι-
θυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φρονεῦτε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπι-
τυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε. οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι
μτ γ, γ. ὑμᾶς· 3 αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν
ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. 4 μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ
^{Ro 8, 7, al}
^(Ro 52, 9.) φιλία τοῦ κόσμου ἐχθρα τοῦ θεοῦ ἐστίν; ὅς ἐάν σὺν βονληθῇ φίλος

17. ἀνυποκριτ. c. ABC al⁶ ff s vg arm cop syr^p al Did Dam Bed .. ζ
(Gb⁰⁰) praem και c. GK al longe pl syr al cat^{xt} Thph Oec

18. δικαιοσινης c. ABCG al pl Thph .. ζ (= Gb Sz) praem της c. κ al pm
Oec cat^{xt}

IV. 1. ποθεν sec c. ABC al⁵ ff m (om και) cop syr^p arm Antioch²³ cat^{xt}
Thph Hier .. ζ (= Gb † Sz) om c. GK s vg syr al Oec | εν υμιν .. A
5. post πολεμοι pon

2. φρονεετε .. edd mu (ut Erasmi. sec. atque et. Luth.) φθονετε contra
testes omn | Ln επιτυχειν. | ζ πολεμετε, | ουκ (A ουχ) εχετε c. ABGK
h al longe pl fu tol al .. ζ (= Gb Sz) add δε c. min ut vdr pauc; item
Gb' και ουκ εχ. c. al plus³⁰ ff vg cop syr^{utr} al mu Thph Oec (cat^{xt}
και ο. εχ. δε)

3. δαπανησητε .. B -νησητε

4. μοιχαλιδ. c. AB 13. item (μοιχοι exprimentibus) ff (fornicatores) vg
(adulteri) syr cop aeth^{utr} arm Bed .. ζ praem μοιχοι και c. GK al pler
syr^p arr al cat^{xt} Thph Oec (: loco identidem considerato non possum
quin teneam etiamnum lectionem iam in ed. anni 1841. p. XL. a me
defensam, postea vero maxime a Fritzschio explosam. Auctoritatem
enim a testib. habet insignem, praesertim quum statuere non liceat
interpretes veteres in cdd. suis aliud invenisse quam μοιχαλιδες quam-
vis pro interpretandi libertate non femininum sed masc. exprimaunt.
Accedit quod similiter ab ipsis olim Graecis dici probatum est. Cf
G. Hermanni diss. de off. interpr. p. 22. ubi est: „ἀποφάτιες mihi
quidem et iidem esse videntur qui Syracusis ποταγωγίδες audiebant
et ob eandem caussam dicti genere feminino. Quod apud Aristot.
Pol. 5, 11. legitur οἶον περὶ Συρακούσας αἱ ποταγωγίδες καλούμεναι
- recte scriptum esse ostendit Photii adnotatio: ποταγωγίδες· φάνται
ἢ μνηνταί. Nec dubitandum puto, quin illi non feminae sed viri fuer-
rint: quare Plut. eos in Dione c. 28. τοὺς καλούμενους προσαγωγίδας
vocavit. Idem in libello de curiositate p. 522. extr. - τοὺς δὲ προσ-

εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. 5 ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἢ γραφῇ λέγει; πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὁ κατώκησεν ἐν ἡμῖν, 6 μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν. διὸ λέγει Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιπάσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 7 ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· 8 ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγίει ὑμῖν. καθυρίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοῖ, καὶ ἀγνίσατε καρδίας δίψυχοι. 9 ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλωσ ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. 10 ταπεινώθητε ἐνώπιον κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς.

11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφῷ ἢ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμον καὶ κρίνει νό-

αγωγίδας οἱ Διονύσιοι τοῖς Συρακοσίοις κατέμξαν - Convicium autem fuisse potaγωγὸς videtur" etc. Simili modo Latinorum scortum adhibitum esse Theillus notavit. Oritur vero inde quod Iacobus tali voce h. l. utitur orationi non minima gravitas, convenitque translato sensui, quem solum loco isti aptum habeo, multo magis si qui descriverunt a dei foedere omnes communiter *μοιχαλιδες* compellantur, quam si sexus ratio habetur et uterque curiose ponitur.) | ἐχθρα (sic G etc, item cop syr^{utr} al mu, item Thphcom) .. Ln ἐχθρά (ita ff vg Bed) | ος εαν c. v 5. 22. 69. codwets^t al ut vdr mu .. s 49. ος αν c. Λσκ al pl Thph Oec | ουν (et. ff vg cop syr^{utr} etc) .. G al fere³⁵ Oec om, hinc Gb^o

5. κενως .. ff om | s (consentientibus et. Ln 49.) λέγει· Πρὸς - ἡμῶν; Gb Sz λέγει; πρὸς sed etiam εν ημιν; .. A al Oec (in comm ἢ πρ. φθ.;) πρ. φθον. c. λεγει conjg (non item G etc); hinc 104. perg οτι επιποθ., 40. επιποθ. δε | κατωκησεν c. σκ al pler cat^{txt} Thph Oec, item habitat (fu al inhabitat) ff vg cop syr^{utr} al ut vdr omn Bed .. AB al aliq κατωκισεν (-κεισεν A) : ita Ln

6. G al aliq ab χαριν ad χαριν transiliunt | ο θεος .. al plus¹⁰ arm al ο κινριος (: LXX κυριος lectione tantum non fluct)

7. αντιστητε c. GK al pl arP al cat^{txt} Thph Oec .. Ln add δε c. AB al fere³⁵ ff vg cop syrP al (item teste Wist 10. 26. ουν); m syr aeth^{utr} et resistite

8. τω θεω .. K om τω | εγγει .. B -ισει

9. και (A om) κλαυσατε .. al³ syr arP Aug om | B 69. Thph μετατραπητω

10. κυριου c. ΛBK al³ Or Hesych^{hr} .. s (Gb⁰⁰) praem του c. G al pler Thph Oec cat^{txt}

11. αλληλων αδελφοι (m sah ante μη pon; cop syr^{utr} al add μου) .. A 5. 13. αδελφ. μου (5. 13 om?) αλλ. | η κρινων (Gb') c. AB al⁹ vg cop sah syr^{utr} arm al Thph .. s και κρ. c. GK ff m floriac al Oec cat^{txt}

μον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἰ ποιητῆς νόμον ἀλλὰ κριτῆς. 12 εἰς
 ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτῆς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι·

Bo 2, 1.
 14, 4. σὺ δὲ τίς εἶ, ὁ κρίνων τὸν πλησίον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες Σήμερον καὶ αὔριον πορευσόμεθα εἰς
 τήρδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ ἐμπορευσόμεθα
 καὶ κερδήσομεν, 14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία
 γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμίς γάρ ἐστε ἢ πρὸς ὀλίγον φαινόμενη, ἔπειτα
 καὶ ἀφανιζόμενη· 15 ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ
 καὶ ζήσομεν, καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. 16 νῦν δὲ καυχᾶσθε

11. εἰ . . Α η | οὐκ . . κ α l plus¹⁰ m floriac tol ουκειτ

12. καὶ κριτῆς c. AB al plus⁴⁰ ff m floriac lux vg cop sah syr et syrP c.*
 al fere omn Did Cyr^{act} et Cyr ap Euthpanop^l Antioch⁴⁹ Euthal Thph
 txt cat^{xt} Cassiod . . ζ (= Gb Sz) om c. GK al pm arP Thph^{com} Oec |
 A om ὁ sec | δε c. ABGK al fere⁵⁰ ff m floriac vg cop syr^{utr} al mu cat^{xt}
 Antioch Thph Bed . . ζ (= Gb Sz) om c. min pm sah Oec | ο κριν.
 (Gb') c. AB al¹⁵ cop sah sl (exc³) Thph . . ζ ος κρινεις c. GK al pl cat
 txt Oec | πλησιον (Gb') c. AB al plus¹² ff m floriac vg cop sah syr^{utr} al
 Thph . . ζ ετερον c. GK al pl arP al? Oec cat^{xt}. Praeterea κ al aliq
 h. l. (18. ad finem v. 11.) add ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπων ἀλλ' ἐν θεῷ τὰ
 διαβήματα ἀνθρώπου κατενθύνεται : quae eadem Euthal in elencho
 capitum sub num. VI. habet (: cf ps. 36, 23.).

13. καὶ αὐριον c. AGK al fere⁵⁰ syrP arP slant cat^{xt} Cyrador⁵⁰⁴ Thph Oec
 . . ζ^e (non ζ Gb Sz) Ln η αυρ. (Gb') c. B al mu ff vg cop sah syr al
 Hier | -σομεθα, -σομεν, -σομεθα, -σομεν c. A (sed incipit -σομεθα et
 -σομεν) B al pl ff vg syr^{utr} aeth^{utr} al (cop sah abditimus ut agamus -
 mercemur - lucremur) Cyr Hier (proficiamur et faciemus - ut negotie-
 mur et lucremur) Cassiod^{lib} Bed . . ζ (item Gb Sz, non ζ^e) -σομεθα,
 -σομεν, -σομεθα, -σομεν c. (A vide ante) GK h al plus³⁰ sl^h cat^{xt}
 Thph (incipit -σομεθα) Oec | A 13. Cyr om εκει | ενα (et. syr^{utr} al)
 . . Ln om c. B 36. ff vg cop sah Hier

14. το c. GK al pler ff (crastinum) vg (quid erit in crastino) al pl cat^{xt}
 Thph Oec, item Ln τα c. A al⁴ syrP . . B om | γαρ (ff aeth^{pp} autem) . .
 B syrP aeth^{ro} arm om | B om ἡ | υμων . . al vv aliq Thph ημων | ατμ.
 γαρ (et. ff syrP al Hier) . . A vg cop om (Ln) (sah vita vestra enim est
 sicut vapor; syr quid enim est vita nostra nisi vapor; aeth nonne fumus
 vos) | εστε (-τε B al fere¹⁰ syrP aeth^{utr} arP; AK al pl Oec cat^{xt} -ται;
 hinc Gb' ισται) c. ABK h al fere⁵⁰ syrP aeth^{utr} arP Oec . . ζ εστω c. G
 al mu ff vg al (vide ante) Thph Hier Bed | η προς . . B om η | κειτ.
 και c. ABK al mu ff vg aeth^{utr} Dam Bed (sed vg [et. am demid] aeth
 Bed και επ.) . . ζ επ. δε c. min aliq sah al Thph Oec; item G 40. al
 plus⁹⁰ επ. δε και; item al³ fu tol harl al cop syrP Hier επειτα

15. θεληση . . B 69. θελη | ζησομεν (Ln θεληση, και ζησ. x. ποι.) c. AB
 al plus¹⁰ ff (si dominus voluerit et vivemus aut [?] faciemus) . . ζ ησομεν
 c. GK al pl vv pler Cyr cat^{xt} Thph Oec | ποιησομεν c. iisd qui ζη-

ἐν ταῖς ἀλαζονίαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη ποτηρὰ ἐστίν. 17 εἰδοὶ οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἀμαρτία αὐτῷ ἐστίν. Lc 12, 47.

V.

1 Ἄγε τῶν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. 2 ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, 3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἴδς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῶν ἔσται καὶ φά· Pa 21, 9.
 γεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. ἐθησαυρίζετε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. 4 ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμυσάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κρᾶζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὄτια κυρίου σαβαώθ εἰσελήλυθαι. 5 ἐτρηνφίσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. 6 κατεδικάσατε, ἐφρονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

σομεν praeterea q al⁷ Cyr (omisso και) item (omisso plerumque και) vv pl Hier Cassiod (vg Hier Cassiod *si dom. voluerit et si [am om] vixitipus, facietus*; nec aliter cop sah syr^{sch} arm al; item syrP servato και. At ex ista versionum ratione ut opinor non sequitur interpretes invenisse και *ζησωμεν και ποιησομεν*, sed debent potius pro sensu exprimerе *ζησωμεν*, quippe a quo *ζησωμεν* ipso sensu non differt. Omnino correctorem prodit και *ζησωμεν* scriptura, eaque ipsa etiam ad sq *ποιησομεν* valuit.) .. ζ (= Sz) -σωμεν c. GK al pl cat^{xt} Thph Oec

16. ἀλαζονίαις c. AB*G al (nec ut vdrtr pauc) :: cf Steph. Thes. .. ζ Ln 49. -νίαις c. B**K al pl

17. ποιειν (A* vdrtr ποιησαι) .. al¹¹ syr arm Hier (non Aug Bed) om

V. 1. ἐπερχομεναις .. 5. al aliq vg al mu add ὑμιν, item m *divitiis vestris* (omissis o πλουτ. νμ.)

2. σισηπειν .. 40. al⁴ σισηπεται

3. A και ο αργυρ. post κατιωτ. pon (arm ο αργ. νμ. και ο χρ. κατ.) | ως (A 5. 13. syrP praem ο ιος) πυρ (13. περ) .. ΔG (υμων· ως πυρ· εθησαυρισατε, εν) al syr (om ως) Oec^{com} ante haec plene distinguunt; aeth arr sl^{ed} Thph post πυρ add ὅ | εθησαυρισατε .. vg (sed non fu harl tol al; nec ff qui add et) Bed add *vobis* (am om) *iram* (demid add dei), item Oec (xt, non testatur^{com}) οργην | A cop syr^{utr} al ημερ. εσχαι.

4. B* αφιστερημενος, G αποστερημενος | εισεληλυθαι c. A (-θεν) B .. ζ -λυθασιν c. GK al certe pler

5. A 73. cop Cyr (ισπ. ante επι pon) om και | καρδιας .. 40. 73. syr σαρκας | εν ημερα (A -ραις) c. AB 13. 81. ff m vg cop (aeth^{ro} om ε.

- 7 Μακροθυμήσατε ὄν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου. ἰδὸν ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ πρόϊμον καὶ ὕψιμον· 8 μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίζατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου
- ¹ The 4, 15 ss. ἤγγικεν. 9 μὴ στενάζετε, ἀδελφοί, κατ' ἀλλήλων, ἵνα μὴ κριθῆτε·
- ² The 2, 1 s. ἰδὸν ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν. 10 ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφῆτας, οἱ
- ² Pe 1, 21. ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι κυρίου. 11 ἰδὸν μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰωβ ἠκούσατε καὶ τὸ τέλος κυρίου ἴδετε, ὅτι
- *Ps 102 (109)₈. πολὺσπλαγγρὸς ἐστὶν καὶ οἰκτίμων.

ημ. σφ., aethPP *ut qui saginat bovem in diem mactationis*) .. ζ praem ως c. GK al pler syr^{utr} al cat^{txt} Cyr^{esal}468 Thph Oec

7. επ αυτω (ff *patiens in ipso*, sed vg arm aeth^{utr} *patienter ferens absq* ε. α.) c. AB al pl Oec cat^{txt} .. GK h al plus⁴⁰ Thph επ αυτον, 43. επ αυτης | εως sec c. ABGK 40. 73. 95.* 180. al plus²⁰ sah syr^p txt sl cat^{txt} Thph Oec^{txt} .. ζ (Gb⁰⁰) Ln (ex errore) add αν c. min pm syr^p mg Oec^{com} | προίμον (ita c. AB* al; cf exempla istius scripturae Steph. Thea. sub πρωι: ζ Ln 49. προίμον c. B** GK al pler) c. B 31. (sed praem και τον) vg (et. am fu harl demid etc) sah arm (aeth^{utr} *patienter ferens vespere et mane ut maturescat et fructificet ei et metatur*) .. ζ praem νετον c. AGK al pler (73. ante λαβη pon) syr^{utr} al cat^{txt} Thph Oec; contra 9. ff cop syr^p mg Antioch¹¹⁰ Cassiod praem vel add (ff post οψιμον) καρπον
8. μακροθυμησατε .. G al vg (et. fu tol; sed non am demid al) aeth^{utr} al add ον
9. αδελφοι (A 13. cop sah syr al add μου) h. l. c. AB 5. 13. 31. 69. al ff vg syr^p aeth^{utr} .. ζ post κατ αλλ. c. G al pl cop sah syr al Thph Oec .. κ al¹⁰ cat^{txt} om | κριθητε c. ABGK al plus⁶⁰ vv ut vdtr omn (vg *ut non iudicemini*, ff *ne in iudicium incidatis*) cat^{txt} Thph .. ζ (= Gb Sz) κατακριθ. c. min ut vdtr pauc Oec | ο κριτης c. ABGK al fere⁶⁰ (et. syr^p mg gr) cat^{txt} Thph Oec .. ζ (= Gb Sz) om ὁ c. min ut vdtr pauc
10. λαβετε .. A εχετε post μακροθυμ. (item 40. mg 73. servato λαβετε) | αδελφοι (64. om) c. AB al fere¹⁵ ff vg syr^p arm ar^e Chr Bed .. ζ (Gb⁰⁰) add μου c. GK al pl syr cop sah al cat^{txt} Thph Oec | αδελφ. (μου) h. l. c. ABGK h al plus⁵⁰ ff vg cop sah syr^{utr} al Chr Thph cat^{txt} Bed .. ζ (= Gb Sz) post κακοπαθ. c. min ut vdtr pauc Oec | τω ονοματι c. AGK al pl Oec .. Ln praem εν c. B al plus²⁰ (40. επι) Chr (τον λογον εν τω) Thph cat^{txt}, item *in nomine* ff vg al ut vdtr omn Bed
11. υπομενοντας c. GK al longe pl cop sah aeth^{utr} al Thph Oec cat^{txt} .. Gb'' Ln -μειναντας c. AB al⁹, item *qui sustinuerunt* ff vg syr^{utr} Bed | τελος .. 27. 29. 66** mg ελεος | ιδετε c. AB (sed est B** teste Maio) G al¹⁰ et ut vdtr pl Thph .. ζ Ln ειδετε c. B* (teste Maio) κ al pl Oec

12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινα ὄρκον· ἦτω δὲ ὑμῶν τὸ και και, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε. Mt 5, 34 ss.
23, 16.

13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσκαλεσάσθω· εὐθιμεῖ τις, ψαλλέτω. 14 ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου. 15 καὶ ἡ εὐχή τῆς πίστεως σώσει τὸν κείμενον, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κὰν ἁμαρτίας ἢ πεποικῶς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. 16 ἔξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολλὴ ἰσχύει δέξις δικαίου ἐνεργουμένη. 17 Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθῆς ἡμῖν, καὶ προσενηχῆ προσηύξατο τοῦ μὴ βροεῖν, καὶ οὐκ ἔβροξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· 18 καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑέτην ἔδωκεν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. Io 9, 31.
1^a Rg 18, 1.
Lc 4, 25.

cat^{xt} | πολισπλαγχν. c. ABGK al pl Oec cat^{xt} .. Gb' πολυεισπλαγχν. c. al fere⁸⁰ Thph (legitur ista vox etiam ap Clem⁹⁵⁷ Ephr Andre^e Dam al) | εστιν c. GK h al fere⁷⁰ vg^{edd} (ap Ln) arP sl^{ms} Thph cat^{xt} .. ζ (Gb⁹⁰) Ln add o (B om) κυριος c. AB al vix mu ff vg cop sah syr^{utr} al Oec (123.** post οικτιρμ. pon)

12. τινα ορκον .. A ορκ. τινα | υπο (al² sl¹ εις) κρισιν c. AB 8. 13. 25.

27. 29. 36. al ut vdr mu ff vg syr^{utr} cop sah aeth^{utr} ar^e Bed .. ζ (non ζ^e Gb Sz) εις υποκρισιν c. GK al plus⁷⁰ arm arP sl Antioch⁶⁹ Thph Oec cat^{xt}. Ceterum convenit cum Iacobi verbis Clem^{hom} 8.55. τοις δε ρομιζουσιν, ως αι γραφαι διδασκουσιν, οτι ο θεος ομνιει, ξφη Ἐστω ὑμῶν τὸ και και, [και] τὸ οὐ οὐ· τὸ γὰρ περισσὸν τοῦτων ἐκ τοῦ πυρροῦ ἐστίν.

13. ζ Wtst Ln al (non Gb Sz) εν υμων; πρ. item ευθ. τις; ψ. item v. 14. εν υμων; πρ. | EusP⁸ φαλλατω

14. αλειψ. αυτον .. B ff om αυτον| κυριου c. A 38. 67. 100. 17. lect 18. lect sl .. ζ του κυρ. c. GK al longe pl cat^{xt} Chr Thph Oec; 6. π̄ χ̄ν, 7. lect του κυρ. π̄ .. B plane om (: cf Act 5, 41.)

16. εξομολογ. c. G al longe pl ff aeth^{utr} arr Thph Oec .. Ln add ουν c. ABK al¹⁰ vg cop sah syrP cat^{xt} Bed; 107. syr sl¹ add δε | τα παραπτ. c. GK al longe pl cat^{xt} Thph Oec (Aug delicta, ff vg peccata) .. Ln τας αμαρτίας c. AB al⁷ (Eus^{marc} 286 καθὸ λιλεικται εν ἑτέροις Ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας). Praeterea G 69. al? ff vg cop sah syr^{utr} al Aug add υμων, item 5. εαυτων | ενεργοιμενη .. ff frequens, vg assidua | ειχεσθε c. GK al fere om cat^{xt} Thph Oec .. Ln προσευχεσθε c. AB 73. (al⁶ et. v. 15. η προσευχη)

17. B* ηλειαις (ut solet)

18. νετ. εδωκ. c. BGK al fere om syrP cat^{xt} Thph Oec .. Ln εδ. νετ. c. A 73. ff vg cop sah syr al Bed

- με 18, 15. 19 Ἀδελφοί, ἰάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῆ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 γνωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἀμαρτωλῶν
 1 P c 4, 8. ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ Α.

I.

1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐλεγκτοῖς παρεπιδήμιοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, 2 κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρὸς, ἐν ἀγιασμῷ πνεύματος, εἰς

19. ἀδελφοί c. G al pl sl Did³¹⁵ Oec .. Ln add μου c. ΔΒΚ h al pm vn pler cat^{xt} Thph Bed | κ al ἐπιστρέψει
 20. γνωσκέτω (ita et. ff s vg etc; v syrP aeth -σκετε) οτι .. ff sah Ambrst Cassiod om | εκ πλανης οδου .. ff vg etc ab errore viae, s ab erroris via | ψυχην (A 73. 81. al praem την) c. ΔΒΚ al longe pl ff sah sl Thph Oec .. Ln add αυτου c. A al⁸ s vg al pl Cyr^{sopho} 694 Did Ambrst Cassiod | θανατου .. v ff add αυτου

Subscriptio: v ιακωβου, A 40. 69. al ιακωβου επιστολη, Thph ιακωβου επιστ. καθολ., al επιστολη του αγιου ιακωβου, al τελος της του ιακωβου καθολικης επιστολης, al τελος της επιστ. του αγ. αποστ. ιακ. του αδελφου θεου (ita 38., 71. του αδελφου θεου) G τελος του αγιου αποστολου ιακωβου επιστολη καθολικη .. ff explicita epistola iacobi filii zebedaei, v expr. epistola iacobi inc. epist. petri I., syr^{utr} finita est epist. Iac. apostoli (syrP add catholica). Praeterea G al pm (et. κ ut v dtr) Thph add στιχχ. σμβ', 40. al σλ', al σλζ'; cop μα' s. μζ'. In v numerator sectiones θ', in v g^{edd} (ut am fu) capp. XX. Euthal in elencho: ιακώβου επιστολή. ανάγνωσις πρώτη κεφαλαίων δ', μαρτυριῶν γ, στιχων ρηβ'. ανάγνωσις δευτέρα κεφφ. β', μαρτ. μιᾶς, στίχων ρκα'.

* v πετρον ᾱ, ΔC al πετρον επιστολη ᾱ (ita Gb Sz), G al πετρ. επιστ. πρωτη, al πετρον καθολικη πρωτη επιστ., του αγ. αποστ. πετρ. επιστ. (al add καθολικη) ᾱ, G επιστ. καθολικη ᾱ του αγ. και πανευφημου αποστ. πετρον .. s inc. epist. petri I. .. s^o πετρ. του απ. επιστ. καθ. πρωτη, ζ πε. καθ. επ. πρωτη.

I. 1. B* om και (al² om) βιθυνιας (s harl^{**} bitiniaes) .. al¹ om ασιας (s praem και) .. syr^{utr} al και γαλ. και καππ. και ασ.

ὑπακοήν καὶ ἠρατισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθεῖη.

3 **Εὐλόγητός ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-**^{Eph 1, 3. Ti 2, 5. 7.}
στοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα
ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 εἰς κληρονο-
μίαν ἀφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐ-
ρανοῖς εἰς ὑμᾶς 5 τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πί-
στεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμήν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.^{Ro 8, 18.}
6 ἐν ᾧ ἀγαλλιάσθε, ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον λυπηθέντες ἐν ποικίλοις
πειρασμοῖς, 7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυτιμότερον^{1a 1. 2. 3.}
χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζόμενον, εὑρεθῆ εἰς
ἔπαινον καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, 8 ὃν
οὐκ ἰδόντες ἀγαπάτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ ἀγαλ-

3. ζῶσαν .. 9. 46. lux demid syr^{utr} cop al Hier ζωης, item *vita aeterna* tol Aug Cassiod al

4. υμας (et. 5^e Gb Sz) c. ABCGK al longe pl s vg syr^{utr} al mu cat^{xt} Oec^{ed} Hier Aug Gild Bed .. 5 ημας c. min ut vdtr pauc harl cop Thph (Oec^{ms}?) .. aeth ημ. και υμ.

6. c** om εν ω | αγαλλιασθε (Thph et Oec τὸ γὰρ ἀγαλλιάσθε ἀντὶ μέλλοντος εἰληπται ἢ καὶ κατὰ τὸ ἐνεστός) .. s vg (et. demid tol al, sed non am harl) al (syr ar^e *gaudebitis in aeternum*) Or Fulg Bed *αγαλλιασθε, exultabitis* | εἰ δεον c. b Clem Thph¹ com; (cf et. Max² ap Phot¹⁹² εἰς δεον, sed ed. Bekk. -ἀγαλλιάσθε - εἰ δέον ἐστὶ λυπηθέντας ἡμᾶς) .. 5 Ln add εστιν c. ACGK al certe pler Or Thph² Oec cat^{xt} .. syr om | G al fere³⁰ λυπηθεντας .. 105. vg al Thph^{com1} λυπηθηναι

7. δοκιμιον (G -μειον) .. 23. 56. 69. -μον | υμων (Or ημων; al² om) τ. πιστεως .. Clem τ. π. υμ., item s (non vg) al certe pler | πολυτιμοτερ. c. ABC al plus²⁰ (de b sic testatur Btl; Mai ed πολυ τιμωτερον: -ω- per err. ut vdtr) .. 5 (= Gb Sz) πολυ τιμωτερον (G al -ιοτερον) c. GK al pl Clem Or Thph Oec cat^{xt} | b χρυσον | του απολλυμενου .. vg (et. am harl lux al; non fu tol nec ut vdtr s) Aug Fulg Bed om | δια π. δε (68. Clem Or και δια π., 40. 60. 98. ^{ms} 99. 117. 1. lect vg lux syr^{utr} arm aeth arr Aug al om δε) δοκιμαζ. (25. 27. 29. 68. item [qui δε om] 40. 98. ^{ms} 99. 177. 1. lect Clem Or δεδοκιμασμενον) .. 96. 142. 55. lect om | δοξ. κ. τιμ. (Clem om κ. τιμ.) c. ABC al¹⁵ vg cop syrP Or cat^{xt} Fulg Bed .. 5 τιμ. κ. (GK al mu add εἰς) δοξ. c. GK al pl syr al Thph Oec

8. οικ .. B* ουχ | ιδοντες c. BC al¹¹ vg syr^{utr} aeth^{utr} arr sl Polyc (εἰς οὐκ ἰδόντες πιστευετε πιστευοντες δε αγαλλ. [sed cdd⁶ om], sed Polyc^{int} vet *quem cum non videritis nunc diligitis; in quem nunc non aspicientes creditis; credentes autem*) Ir^{int2} Fulg Bed .. 5 εἰδοτες c. AGK al pl cop Clem Thph Oec cat^{xt} | ορωντες .. 68. vg (et. lux, non fu harl

κἄσθε χαρᾶ ἀνεκκλήριον καὶ δεδοξασμένη, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως σωτηρίαν ψυχῶν. 10 περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηραύνησαν προφηταὶ οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, 11 ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας, 12 οὓς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ὑμῖν δὲ δηκόνουν αὐτά, ἀ νῦν ἀγγέλλει ὑμῖν διὰ τῶν ἐναγγελισαμένων ὑμᾶς πνεύματι ἀγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐπίστατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει
 Ro 12, 2. Ἰησοῦ Χριστοῦ. 14 ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συνοχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε,
 *Lv 11, 44.
 19, 2.
 20, 26.
 Mt 5, 48

- 16 διότι γέγραπται ὅτι ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος. 17 καὶ εἰ
 tol, nec s) Polycint¹ vet Irint (Aug¹) add πιστευετε, item am Aug¹ sed pergentes quem cum videritis exultabitis; 55. lect αγαπατε | αγαλλιασθε c. ac**gk al ut vdtr omn Polyc Clem Thph Oec cat^{txt} .. bc* (vdtr) Or -ιατε
 9. πιστεως c. b 1. 45. Clem Ath⁵²² Cyr Aug .. s Ln add υμων c. acgk al pler vv omn cat^{txt} Thph Oec Oros Fulg; al ημων (Or^{lib} om της πι.)
 10. εξηραυνησαν c. ab* .. s (Ln 49.) εξηρευν. c. b**cgk al ut vdtr omn (G al εξερευν.) | κ al⁵ s Ath⁵²² exc^{dd} 2 Oros εις ημας
 11. εραυν. (ut ubique ex testib edendum duximus) c. b* .. s (Ln 49.) ερευν. c. rell ut vdtr | ἐδήλου τό .. G al⁶ ac plur Athed et^{ms} pl Did Cyr^{hr} ἐδηλοῦτο | χ^v (26. θεου) .. b om | a al fere¹⁰ Did Cyr Thph προμαρτυρουμενον
 12. ουχ εαυτοις .. c** ουκ αυτοις | υμιν (Gb Sz) c. ABCG al fere⁴⁵ vg syrP aethutr arr sl⁵⁻⁸ cat^{txt} Vig Bed .. s (Gb' 49.) ημιν c. κ al certe mu cop syr al Thph Oec | ανγγελη .. et. απηγγ. (al Thph), ευηγγ. (Oec), αναγγελει (al Did) legitur | πνευματι c. ab 13. 73. 133. vg sl⁵ eted Cyr Did Hil Amb Vict^{vit} Bed .. s (Gb⁰) praem εν c. cgk al pl cop (syr^{utr} al per spir. s.) cat^{txt} Thph Oec Vig | εις α (et. Clem³ Or⁴ al Irint³⁸⁷ exc^{dd} 4 etedd opt [alibi⁸²⁰ libere est quem concupiscunt angeli videre] Amb¹) .. vg (et. am fu harl demid) Irint³⁸⁷ exc^{dd} 2 et odd pr Hier al in quem (Fulg¹ in quo)
 13. της διανοιας .. 4.* 99. om; item Polyc³⁷⁸ διο αναζωσαμενοι τας οσφυαυ υμων | τελειωυ (vg^{odd} ap Ln lux perfecti) .. 38. 70. 73. al mu (non G etc) syr (excitamina perfecte et sperate) Oec Hier cum νηφορ. (b* νεφ.) conjg
 14. συνοχηματιζομενοι (συνσχ. c. c, sed eodem modo Rom^{12,2} bdfg; s Ln 49. συσχ. c. rell ut vdtr) .. b -μεναι (Mai^{ed} correxit -μενα)
 16. γεγραπται ου c. b 31. al? .. s (Ln 49.) om ου c. acgk etc (: cuius-

πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἐκάστον ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, 18 εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαιίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, 19 ἀλλὰ τιμῷ αἵματι ὡς ἀμωοῦ ἀμώμον καὶ ἀσπίλον Χριστοῦ, 20 προεγνωσμένον μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς 21 τοὺς δι' αὐτοῦ πιστοὺς εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν.

22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καρδίας ἀλλήλους ἀγαπίσατε ἐκτενῶς, 23 ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σποράς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγον ζωῆτος θεοῦ καὶ μένοντος. 24 διότι πᾶσα

*Es 40, 6 ss.
Iac 1, 10 s.

modi uti toties omissum a plerisq scimus; hoc vero loco eo magis vdr propter antecedens *διότι* et *sq uti* | *εἰσεσθε* (Gb') c. ABC al¹¹ vg (*eritis*; am *estote* [cdd^{alliq} *sitis*] atque ita vv pl) Clem Cyr cat^{txt} Opt („non dixit Sancti estis, sed Sancti eritis dixit“) Bed (ita et. LXX ubique lectione tantum non fluct) .. *ς γενεσθε* c. K al pl, item e al plus²⁰ Thph Oec *γενεσθε* | *αγιος* c. A*B Clem Cyr .. *ς* add *εμου* c. CGK al ut vdr omn vv omn (sed cop sah *εμου αγ.*) Thph Oec cat^{txt} (ita LXX * Lv 11, 44 et 20, 26. non 19, 2. sed lectio ubiq fluct)

- 17. -λημπτως; c. ABC .. *ς* -ληπτως c. GK etc | c *κρινοντα*
- 18. *αναστρ. πατροπ.* (et. Or etc) .. c 31. 69. 137. arm Thph *πατροπ. αναστρ.*
- 19. *τιμιω* (et. Or² etc) .. c 31. al? *praem τω*. Respicit ad h. v. Thdot ap Clem⁹⁷¹ *τιμιω και αμωμο και ασπιλω αιματι ελυτρωθημεν*
- 20. *προεγνω.* .. c* *προσεγνω.* | *εσχατου* (Gb') c. ABC al⁶ cop syr^{utr} (cdd^{lat} ap Wtst) Cyr^{glaph}²⁷⁶ cat^{txt} .. *ς* *εσχατων* c. GK al pl vg sah al Thph Oec | *υμας* c. BCGK al longe pl vv omn cat^{txt} Thph Oec .. A al⁷ Max qu⁶⁰ *ημας*
- 21. *πιστους* c. AB 9. vg auct^{vocat} .. *ς* *πιστεινοντας* (al -*σαντα*;) c. CGK al pler vv pler Thph Oec cat^{txt}. Alludit ut vdr Polyc⁹⁷⁸ *πιστεισαντες εις τον εγεψαντα τον κυρ. ημων ιω χν εκ νεκρ.*
- 22. τ. *αληθειας* c. ABC 13. 27. 73. vg (et. am fu demid tol lux harl) cop syr^{utr} aeth^{utr} arm ar^o .. *ς* (Gb⁹⁰) add *δια πνευματος* c. GK al pler m (*ad obaudiendum fidei per spiritum*) arP sl Thph Oec cat^{txt} Gild Vig | *καρδιας* c. AB vg (*in fraternitatis amore simplici* [possit et. ad sqq trahi ut redditum sit *ανυποκριτου* pro -*ιτον*] *ex corde*; sed tol harl al - *simplici* [tol harl -*ices*] *ex cord. puro*) Gild .. *ς* *praem καθαμας* c. CGK al ut vdr omn vv pler cat^{txt} Thph Oec
- 23. AC *εκ φθορας φθαρτης* | *μενοντος* c. ABC h al⁶ fu demid al cop syrP arm Did⁹⁵⁹ Cyp^{resal} quater Hier .. *ς* (= Gb Sz) add *εις τον* (5. om, 25.

σαρξ ὡς χορτος, καὶ πᾶσα δόξα αὐτῆς ὡς ἄνθος χορτου· ἐξη-
ράνθη ὁ χορτος, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν· 25 τὸ δὲ ῥῆμα
κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δὲ ἐστὶν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθῆν
εἰς ἡμᾶς.

II.

- 1a 1, 21. 1 Ἀποθίμενοι ὄν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑπο-
κρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς, 2 ὡς ἀρτιγέννητα
βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξη-
θῆτε εἰς σωτηρίαν, 3 εἴπερ ἐγένεσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος.
*Ps 34, 8. (9.) 4 πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀπο-
Eph 2, 20. δεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῶ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, 5 καὶ αὐτοὶ ὡς

τους) αἰῶνα (25. -νας) c. GK al longe pl vg (et. am al) syr al cat^{xt}
Thph Oec (: cf 1, 25.)

24. ὡς pr c. BCCK al longe pl vg (item am** fu demid tol) cop syr^{ms} mg
aeth^{utr} arr sl Did Oec Bed .. Gb^o Ln om c. A al⁶ am* harl syr^{utr} Or
(ex Pe? ex Esai?) cat^{xt} Thph Zeno | αιτης c. ABCCK h al⁷ vg syr^{utr} cop
aeth^{utr} Or (v. ante) Did Thph cat^{xt} Zeno Bed .. ζ (= Gb Sz) αν-
θρωπου (Gb') c. min arr (tol carnis) Chr Oec (27. om plane) | αυτου
c. CKK al longe pl vg (et. fu harl demid tol) cop aeth^{utr} arr Oec^{ms}
cat^{xt} .. Gb^{oo} Ln om c. AB al⁹ am al syr^{utr} arm Or (vide ante) Did
Thph Oec^{ed} Bed (: LXX^{ed} consentiente A sic : πασα σαρξ χορτος,
και πασα δοξα ανθρωπου ως ανθος χορτου· εξηρανθη ο χορτος και
το ανθος εξεπεσε, το δε ρημ. του θεου ημων μενει εις τον αιωνα.)

25. κυριου (Or praem του) .. syr aeth^{utr} Did Thph του θεου | A om το
ρημ. (το ρη. om et. Thph^{xt}) το

II. 1. υποκρισεις (B syr cop arP Ruf Aug -σιν, Clem την -σιν, item aeth
utr sed habet et h. l. et in sqq infinitivum) κ. φθονους (syr cop al
Clem Ruf Aug -ρον, G -ρου, B φρονους) κ. πασας (G πασης, A syr aeth
utr Clem Ruf Aug Gild om) καταλ. (G -λιᾶς, syr cop al Clem Ruf al
-λιαν)

2. A al (Clem fluctuante lectione) αρτιγεννητα | αδολον (Clem om) .. al⁶
am tol al arm syr^{utr} al Or¹ Aug al praem και | εις σωτηρ. c. ABCCK al
plus⁵⁰ vv pler Clem Cyr Dam Thph^{xt} cat^{xt} Aug Ruf al mu .. ζ (= Gb Sz)
om c. G al mu arP Thph^{com} (vdtr; addit enim εἰς μέτρον ἡλι-
κίας τοῦ πληρώματος τοῦ χ̄ν) Oec

3. εἴπερ c. CKK al ut vdtr omn vg (si tamen) item cop syr^p al Thph Oec
cat^{xt} Bed .. Ln εἰ c. AB syr Clem | χρηστος .. GK 40. al fere³⁰ Clem
Naz Procop Thph^{xt} χριστος (χ̄ς ut G)

4. υπο (B υπ) .. c al² απο

λίθοι ζῶντες οἰκοδομῆσθε, οἶκος πνευματικός, ἱεράτευμα ἄγιον, ἀνερέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ διότι περιέχει ἐν γραφῇ Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον ἀκρογωνιαίον ἐκλεκτὸν ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ κατασχυνθῆ. 7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν ἀπειθοῦσιν δὲ, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, 8 οἱ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. 9 ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτὸν, βασιλεῖον ἱεράτευμα, ἔθνος ἄγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλιτε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· 10 οἳ ποτε οὐ λαὸς, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.

11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπεχέσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς

5. οἰκοδομ. c. ΔΒ*ΓΚ al longe pl vv pl Clem (in cat Niceph^{2,697}) Or⁵ Thph Oec .. Δ**c al plus¹⁵ vg Cyrador³⁹⁰ et glaph³⁸¹⁻⁴²⁷ Procop (ap Niceph^{2,24}) cat^{txt} Bed εποικοδομ. | ιερατειμα c. ΓΚ al longe pl vg (et. am fu demid) syr^p (syr et sacerdotes s.) sl Clem (ap Niceph) Or¹ lib Thph Oec Bed .. Ln praem εις c. ΔΒC al fere¹⁸ tol cop aeth^{utr} arm ar^p Or³ Eus^{p3} Cyr Procop cat^{txt} Hil Aug al (sed ar^p Procop Tich Fulg² Hier³ etiam εις οικον πνευματικον) | θεω c. ΔΒC al .. ε praem τω c. ΓΚ al pl Clem (ap Niceph) Or Thph Oec cat^{txt}
6. διοτι c. ΔΒCΓΚ h al fere⁷⁰ vg (propter quod) cop syr^{utr} al (certe enim hae vv non exprim και additum; aeth^{utr} quia ita) cat^{txt} Thph Aug Bed .. ε (= Gb Sz) διο και c. min ut vdr pauc (nulla versio) Oec .. al² διο | εν γραφ. c. ΔΒ 38. 73. .. ε εν τη γρ. c. ΓΚ al pl cat^{txt} Thph Oec .. Ln η γραφη c. c al fere¹⁵ vg pp^{lat} | ακρογων. εκλεκτ. c. ΔΓΚ etc .. BC (item Barn¹⁰ alludenis) εκλεκτ. ακρογων. (syr εκλ. εντ. ακρογ., Oec^{com} ακρ. εντ. εκλ.) :: ut LXX (λιθον πολυτελη εκλεκτ. ακρογ. εντ.)
7. απειθοουσιν c. ΔΓΚ al pler cat^{txt} Thph Oec .. BC al³ απιστουσιν | λιθον c. C** (vdr) ΓΚ al longe pl cat^{txt} Thph .. Ln λιθος c. ΔΒC* (vdr) al⁷ Oec
8. οι .. C* al⁹ syr^p οσοι (et. η, η και, α legitur) | απειθουντες .. B απιστοιυτες | εις ο και ετεθησαν .. 57.** 69. 137. εις ην παρεσκευασαν εαυτους ταξεν και ετεθησαν, quemadmodum et. ap Thph et Oec in comm legitur
10. c ηλεηθεντες
11. ως παρ. κ. παρεπιδ.: haec ε Gb Sz 49. cum παρακαλω conjg | απεχεσθαι c. ΒΚ al pl ut vdr vg ar^p Clem Thph Oec cat^{txt} Gelas Bed. (Praeterea Ln [ex errore de c] add υμας c. vg al et pp^{lat}; al vero pauc vv aliq Thph add υμας post παρακ. vel ante απεχ.) .. 49. απεχεσθε c. ΔCΓ al²⁰ ac plur syr^{utr} cop aeth^{utr} Did Cyr² Zeno Leo | τω

- ψυχῆς, 12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλῆν,
 3, 16. ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων
 3, 2. ἐποπτεύοντες δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.
 Ro 13, 1 as. 13 Ἐποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρώπινῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον,
 εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, 14 εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπο-
 μένοις εἰς ἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· 15 ὅτι
 οὕτως ἐστὶν τὸ θελημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιούντας φιμῶν τὴν τῶν
 Ga 5, 13. ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνοσίαν· 16 ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπι-
 κάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν ἀλλ' ὡς θεοῦ δοῦλοι.
 17 πάντας τιμῆσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπάτε, τὸν θεὸν φοβείσθε,
 Eph 6, 5, Col 3, 22. τὸν βασιλεῖα τιμᾶτε. 18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ
 τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς
 σκολιοῖς. 19 τοῦτο γὰρ χάρις εἶ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις

.. c* 27. Did praem απο (vg *abstinere vos a carnalib.* etc, item pplat. Ceterum alludit ad h. v. ut vdr Polyc³⁸⁸ *οτι πασα επιθυμια κατα τον πνευματος στρατευεται.*

12. τὴν αν. υμων (Cyp om) εν τ. εθν. εχοντ. (B om) καλην : ita et. vg, sed vv pllibere .. GK al pm Clem¹ Oec Polyc^{int} (³⁸⁸ *conservationem vestram irreprehensibilem habentes in gentibus*) Cyp εχοντες (38. -ντας) καλην (Clem Polyc ante εχ., Cyp post εθν.) εν τοις εθν. .. 69. 137. παρακαλω δε και τουτο, τὴν ε. τ. εθν. υμων αναστρ. εχειν καλ. | G al fere²⁵ Clem^{edd} cat^{txt} καταλαλωσιν | εποπτευοντες c. BC al⁶ cat^{txt} Thph Oec (vg *considerantes*, Cyp *aspicientes*) .. 5 -σαντες c. AGK al longe pl | καλων .. 59.** 69. 137. cop arm al Cyp add υμων
13. ουν c. GK al longe pl vg (non am fu al) syrP (syr και υποτ.) arP cat txt Thph Oec Bed .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABC al³ vv pm Did Amb Cassiod | c al cop sah syrP Did κτισ. ανθρ. Pro κτισει m harl tol Amb^{edd} pler- Cassiod *habent ordinationi*
14. εκδικησιν c. ABGK h al pl m vg al pm Bed .. 5 (= Gb Sz) add μεν c. c*(vdr) al mu syrP c.* sled Thph Oec cat^{txt}
15. αγαθοποιουντας (c -τες) .. c al⁵ Thph add υμας | GK al mu φημων | αγνοσιαν .. 96. 142. Clem εργασιαν
16. Ln ante ως plene, exeunte versu non dist | θε. δουλ. c. BCK 5. 22. 68. 73. 55. lect al ut vdr arm .. 5 Ln δουλ. θε. c. AG al longe pl m vg al pl cat^{txt} Thph Oec
17. GK h 40. al fere⁴⁰ αγαπησατε (73. postea τ. βασ. τιμησατε)
18. υποτασσομενοι .. 57.** 69. 137. add ητε (et. vged et^{edd} aliq al mu *estote*), quemadmodum Thph et Oec notant: *προστυπακουστέον τὸ ἦτε, ἔν' ἢ οὕτως Οἱ οἰκ. ἦτε ὑποτασσόμενοι. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ Αἰ γυναι- κες.* | B*C *επιεικεις* *αλλα*, cuiusmodi aliquoties.
49. χαρις .. c al mu m syr syrP c.* al cat^{txt} Eph Anton¹¹⁸ Dam Thph

λύπας πάσχων ἀδίκως. 20 ποῖον γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ
 κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιῶντες καὶ πάσχοντες
 ὑπομενεῖτε· τοῦτο γὰρ χάρις παρὰ Θεῶ. 21 Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλή-
 θητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπο-
 γραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, 22 ὃς ἁμαρτίαν
 οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, 23 ὃς λοι-
 δορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπέλει, παρεδίδου δὲ τῷ
 κρίνοντι δικαίως, 24 ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήγγεκεν ἐν
 τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι
 τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, οὐ τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἰάθητε· 25 ἴτε γὰρ
 ὡς πρόβατα πλανώμενοι, ἀλλ' ἐπεστράφητε ῥῖν ἐπὶ τὸν ποιμένα
 καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

5. 2.

add παρα τω (al cat Anton¹¹⁸ om) θεω (et. Θεου additur) | Θεου .. c
 al mu syr^{utr} al Anton et Max⁷² et¹¹⁸ Thph cat^{txt} αγαθην, item Δ* al
 ad Θεου add αγαθην

20. υπομενετε sec .. c om; al⁴ m vg al -μενετε (idem antea al plus¹⁵
 Anton et Max m vg al) | γαρ sec c. AB al¹² sl⁵. Thph Oec Tert .. ς
 om c. CGK al pl m vg al pl cat^{txt} | Θεω .. Δ al mu cat^{txt} Thph τω θε.
21. γαρ .. al mu sl^{ed} add και, Tert και sine γαρ | οτι και .. Δ vge^{ld}
 (sp Ln) syr^p al om και | επαθεν (et. Thph Oec Tert Cyp al mu) ..
 al¹⁰ syr arm ar^o cat^{txt} Eph Dam Amb Fulg απεθανεν | υπερ .. Δ
 περι | ημων υμιν (item Sz; Gb') c. GK al plus³⁰ vg (et. fu* al) sl⁵. Cyr
 act Dam Thph cat^{txt} Cyp Tert Fulg Bed .. ς^e (item Gb) Ln υμων
 υμιν c. ABC al mu am fu** demid tol harl sah syr^p aeth^{utr} al Oec
 Amb al .. ς (Gb') ημων ημιν c. al mu cop.syr arr sl^{ed} Eph Aug (:
 nil probabilius quam ημιν υμιν in caussa fuisse cur bis ab aliis υμιν,
 ab aliis ημιν scriberetur. Quod tota oratio ad lectores incitandos in-
 stituta est, id emendatori magis υμιν quam ημιν commendabat.)
22. Habet versum et. Polyc⁸⁸⁶ Or etc | ευρεθη .. κ ημεθη
23. δε (et. Cyr^{loh}⁵¹⁴ et⁵⁷¹ al Ir^{int} Cyp al) .. c τε | τω κριν. δικαίως (Pro-
 miss iudicanti se iuste, harl* iudicante iuste) .. vg (et. harl**) Cyp²
 Fulg iudicanti (harl** -te) se (am Cyp¹ se iud., Fulg^{ed} om se) iniuste
 (item 1.lect τ. κριν. σε αδικως)
24. ημων (et. Amb Fulg Promiss al) .. B υμων|αμαρτιας .. Δ aeth add
 ημων | ζησωμεν .. c συνζησ. | ου (a nemine omittitur) τ. μολ. αυτου
 c. G 40. al pl Thph Oec .. ABCK h al²⁵ cat^{txt} om αυτου (οὐ - αὐτοῦ
 emendatori deberi incredibile est; nec magis credibile αὐτοῦ ex LXX
 inlatum esse servato inepte οὐ. Similes vero emendationes mani-
 festae per evangelia saepe plus etiam a testibus antiquiss. auctoritatis
 habent.): ita Ln, Gb^o
25. B om ητε γαρ | πλανωμενοι c. AB 5. 40. item (sicut oves errabatis)

III.

- Eph 5, 29.
Col 3, 18. 1 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινας ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἀνευ λόγου κερδηθῆσονται, 2 ἐποπιτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνῆν ἀναστροφήν ὑμῶν. 3 ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἕξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, 4 ἀλλ' ὁ κρηπίδος τῆς καρδίας ἀνθρώπου ἐν τῷ ἀφθάμῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής. 5 οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἄγιοι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι εἰς Θεὸν ἐκόσμον ἐαντάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, 6 ὡς Σάρρα ὑπήκουσεν τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα; ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιῶσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. 7 Οἱ ἄνδρες
- 1 Ti 2, 9 s.
Eph 3, 16.
Gn 18, 12.

tol harl Fulg .. ε -μενα c. CGK al pler Thph Oec cat^{txt} (vg etc *eratis enim sicut oves errantes*) | B αλλα | C επιστρεψατε | G al mu ψυχ. ημων

- III. 1. αἱ (al pauc vg [et. am al; sed non fu al] cop syr^{utr} al praem και) c. CGK al ut vdr om cat^{txt} Thph Oec .. Ln om c. AB|και (B al³ arm cop al Ps-Athlat⁶⁴⁷ Fulg al om) εἰ (h 23. om) τινες c. AG al pl vg al Clem cat^{txt} Aug Bed .. CK al mu εἰ και τινες, al vn aliq Thph Oec Cassiod και οἱτινες, 38. οἱτινες (m ex quibus si qui) | κερδηθησονται (Gb') c. ABCGK al fere⁹⁰ Clem (sed ως pro ινα) Thph Oec .. ε -σωται c. min pm cat^{txt}
3. ἐμπλοκῆς (C ἐνπλ.) .. al³ Clem^{edd2} Oec^{ed} εκ πλοκῆς | τριχῶν c. A BG al ut vdr om vn pl (et. m *capillor. implicatus*) cat^{txt} Thph Oec Aug Amb³ al mu .. Ln om c. c arm (vg Ps-Athlat⁶⁴⁷ *capillatura* pro ἐμπ. τρ.) Clem (Cyp *sit in muliere non exterior ornamenti aut aurī aut vestis cultus* etc) (: : solet ἐμπλοκῆ eundem in sensum et. absque τριχῶν dici, ut Clem²³³ κρωβύλον, ὃ ἐμπλοκῆς ἐστὶν εἶδος, ἀνεδοῦντο χρυσοῦν. Similiter ἐν πλέγμασιν legitur 1 Tim 2.) | Ln η περιθ. c. c m vg syr Ps-Athlat Cyp Fulg Vig al
4. πρα. (πραεως c. BGK al mu; ε Ln 49. -εος c. AC al pl) κ. ησυχ. c. A CGK al ut vdr om syr^p al Clein Did¹⁵² Thph Oec cat^{txt} Hier .. B m (*mansueti et modesti*) vg cop Ps-Athlat Aug Amb al ησυχ. κ. πρα. (Ln) | του θεου .. K al¹⁵ fere om του
5. εἰς c. ABC al⁶ Dam Thph cat^{txt} .. ε ἐπι c. GK al longe pl Oec | θεου c. ABCGK al mu Dam Thph .. ε praem τον c. min pl Oec cat^{txt}
6. υπηκουσεν c. CGK al fere om am syr^p Thph Oec cat^{txt} .. Ln -κουεν c. B (teste Btl, invito Mai) 31. m vg syr aeth^{utr} ar^p Aug² Fulg | K al Thph ἐγεννηθητε | G φοβουμενοι | G πτωησιν, al πτωσιν
7. B om O

ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνώσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ σκευεῖ τῷ γυναικείῳ, ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ συνκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.

Eph 5, 22
1 Co 7, 5.

8 Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, ἐσπλαγχνοί, ταπεινόφρονες, ἠ μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ

Ro 12, 17.

λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τούναντίον δὲ εὐλογοῦντες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. 10 ὁ γὰρ θέλων ζῶην ἀγα-

*Pa 33 (34),
12-16.

πᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς πανσάτω τὴν γλώσσαν ἀπὸ κακοῦ καὶ χειλὶ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον, 11 ἐκκινάτω δὲ ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν, 12 ὅτι

Heb 12, 14.

7. AG al mu γυναικίω | συνκληρονομοῖς (συνκλ. c. AB*C al; ε Ln 49. συγκλ. c. B**G al pl) c. (Gb') B (teste Maio Bchium verrasse significante) al mu (notantur 7. 8. 26. 31. 61. 66.** 68.) m vg syr aeth arm arr (cop?) Thph Oec Aug Amb Cassiod Bed .. ε Ln -νομοι c. ACGK h al fere⁵⁵ syrP (ut etiam una heredes sitis) sl⁵ eted (hinc non omn ead vdt) cat^{xt} Hier | χαριτος .. AG** al Hier (multiplicis - quod significantius Graece dicitur ποικίλης i. e. variae) praem ποικίλης, al² (pergentes και ζω.) syrP idem add, cop post ζω. add | ζωης .. al fere⁵⁰ Thphcom Oec^{com} ζωσης | εκκοπτ. c. C**(*latet) GK al sat mu syrP (ut non intercitantur preces vestrae; syr vide post) al cat^{xt} et^{com} (in schol¹⁰⁰ et¹⁰³ est εγκ. Adscribuntur eadem verba et. Severo^{ant}) Thph² (addit τίνα γὰρ ἐκκοπήν φέρει προσευχῆς ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα αὐτοῦ αὐστηρία;) Oec² (sed eadem c. Thph addens habet ἐγκοπήν) .. AB h al fere⁴⁵ (m vg cop al Hier al ut ne impediatur) εγκοπτεσθαι (Gb Sz Ln) | B ταις προσευχαις (syr impingatis in oratt. vestris)

8. ομοφρονες .. GK h al add εσεισθε s. -θαι (ita G) | C συμπαθεῖς | ταπεινοφρ. c. ABC al pl am demid al cop syr^{utr} al Clem Antioch⁷⁹⁻⁹² .. ε (= Gb Sz) φιλοφρονες c. K al cat^{xt} .. G al mu vged etecdd allq sl Thph Oec φιλοφρ. ταπεινοφρ.

9. μη αποδιδ. usq λοιδορίας .. eadem Polyc⁸⁷⁸ habet addens ἡ γρόνθον ἀντὶ γρόνθου ἢ κατάραν ἀντὶ κατάρας | οτι c. ABCK h al⁶ vg cop syr^{utr} al Antioch Dam Fulg Bed (m ut benedictionem hereditate possideatis) .. ε (Gb⁰⁰) praem ειδοτες c. G al pl syrP^{ms} arr sl Thph Oec cat^{xt}

10. αγαπαν usq ιδειν ημερ. (c 38. 137. syr^{utr} al ημ. ιδ.) .. 22. 60. tol (diligere et cupit videre etc) Hesychn^{cat} (certe alludens his oi γὰρ πολλοι - οὐδὲ ἰδεῖν ἀγαπῶσιν ἡμέρας ἀγαθὰς etc :: cf LXX.) Cassiod και αγαπων ημ. ιδειν | γλωσσαν c. ABC al⁴ .. ε (Gb⁰⁰) add αυτου c. GK al pler vg cop syr^{utr} al cat^{xt} etc | χειλη (C* praem τα) c. ABCK al⁵ fu syrP .. ε (Gb⁰⁰) add αυτου c. G al longe pl vv pl cat^{xt} etc

11. δε c. ABC* al fu am** tol harl syrP (aeth arP και εκκλ.) .. ε om c. C**GK al pler vg (et. am* fu al) cop syr al cat^{xt} Thph Oec :: ut LXX lectione non fluct | ε (non ε⁶ Gb Sz) om αγαθον, ζητηστω ex errore ut vdt

ὄφθαλμοὶ κυρίων ἐπὶ δικαίους καὶ ὄτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιῶντας κακά.

13 Καὶ τίς ὁ κακῶσον ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μιμηταὶ γένησθε; 14 ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, 15 κύριον δὲ τὸν Χριστὸν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἔτιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, ἀλλὰ μετὰ πραύτητος καὶ φόβου, 16 συνειδήσιν ἔχοντες ἀγαθὴν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλεῖσθε κατασυχνῶσιν οἱ ἐπιηραῶζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφῇ. 17 κριττον γὰρ ἀγαθοποιῶντας, εἰ θεῖλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιῶντας. 18 ὅτι καὶ Χριστὸς ἀπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ὑμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωο-

12. οφθαλμοι c. ABC*GK h al fere⁴⁵ Thph .. ζ (= Gb⁰⁰ Sz) praem oi c. c** al pm Oec cat^{xt} | δεησιν .. c praem την
13. εαν .. B 3. 101. al ut vdr ε | μιμηται c. GK al pl Oec cat^{xt} .. Gb'' Ln ζηλωται (: cf Tit 2, 14) c. ABC al¹⁸ Clem^{lib} Dam Thph (vg aemulatores, item vv pl; tol sectatores, harl factores) | β γενουισθε
14. αλλ ει .. Δ al⁵ ει δε | G al πασχητε, al -χετε, Clem -χομεν | μηδε (137. και ου μη) ταραχθ. c. ACK al fere omn vv omn Clem Thph Oec cat^{xt} .. BG 43. om
15. τον χν (Gb') c. ABC 7. 13. 33.ms 69. 137. (item 1.lect υν χν ημων) vg syrutr cop sah arm ar⁶ Clem Fulg Bed (item Hier *Iesum Chr.*) .. aeth Promiss om .. ζ τον θεον c. GK al longe pl arP sl cat^{xt} Thph Oec | δε sec c. Δ(A 123. syr arm om αει)GK al longe pl arP sl (syutr aeth et estote parati) Clem Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. BC al¹¹ vg cop arm Or³ cat^{xt} Bed | αιτουντι : et. Clem Or³ Chr^{allq} al; EusPraep^{1,3} et⁵ Eunom¹⁴⁹ lib επερωτωντε, Δ Cyr cat^{xt} απαιουντι (et. Didcat alludens) | αλλα c. ABC al¹¹ vg cop syrP arm (aeth και) Clem Dam Thph .. ζ om c. GK al pl m syr al cat^{xt} Oec Bed
16. καταλαλεισθε c. B 69. 137. syrP (ut in eo quod dicitur contra vos, sed vide post) Clem, item certe om ως κακοποι. m vg (et. am demid al) arm .. ζ Ln καταλαλωσιν (Gb' Ln -λουσιν c. ACK al plus²⁰) υμων ως κακοποιων c. ΔCGK al pler fu tol harl syr (syrP ως κακοπ. add c.*) cop al cat^{xt} Thph Oec Bed | την αγαθην (38. 93. τη αγαθη) ε. χ. αναστροφην (idem -φη) .. c 22. 137. την (137. τη) εν χ. αγτην (22. αγαθην, 137. -θη) αναστρ. (137. -φη)
17. κριττον : sic ABCG etc, non -σον | θελοι c. ABCGK h al⁶⁰ Clem Thph Oec cat^{xt} .. ζ (= Gb Sz) -λει (Gb') c. min non mu | c κακοποιουντες
18. περι .. al⁹ Did Oec^{ed} υπερ | αμαρτων (al³ ημων, Did¹ αμαρτων) .. Ln^{ed} min add ημων c. c** (vdtr) al³ vg [non am tol al] syr al Cyp

ποιηθῆεις δὲ πνεύματι, 19 ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν ^{21, 6.} Eph 4, 9. πορευθῆεις ἐκήρυξεν, 20 ἀπειθήσασιν ποτε ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Mt 24, 27 ss. θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος. 21 ὁ *Gn 7, 15. καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόδειξις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, 22 ὃς ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, πορευθεῖς, ^{Eph 1, 20.} Heb 12, 2. εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

Aug Bed .. AC*(vdr)G al mu cop syr^p al cat^{xt} Did¹ al add *υπερ ημων* (C*G etc) vel *υπ. υμων* (A etc) | *επαθεν* c. BCG al longe pl ar^p sl cat^{xt} Thph^{com} Oec Aug¹ .. Gb' Ln *απεθανεν* c. AC al¹⁰ vg cop syr^{utr} al Cyract Did² Sev (cf cat^{ox} 71) Thph^{xt} Cyp Aug¹ | *υμας* c. B al¹⁰ syr^{utr} arm .. ε Ln 49. *ημας* c. ACGK al pl vg cop syr^p mg al Thph Oec cat^{xt} Cyp al (: cf ad v. 21. ubi quod legendum est, ad istum etiam locum valere vdr) | *τω* (c om) *θεω* .. B om .. 61. *τω πατρι* | *πνευματι* c. ABCGK h al longe pl Or Did Cyract Epiph^{75-2, 40-97}. Thph cat^{xt} .. ε (= Gb Sz) *τω πν.* c. min Epiph⁴⁴⁸⁻¹⁰²⁶ Oec. Ceterum pro *mortificatus* et *vivificatus* (ut fu al mu et vg^{ed}) habent am (sed *vivificatus* est am**) demid al Fulg Bed (sed addit „in alia translatione“ -tus et -tus) *mortificatus* et *vivificatus*

19. ἐν φυλακῇ: et. Or² et Or^{int} 3, 922. Ath¹ Epiph¹⁰⁹² al .. C al² vv mu Ath⁷⁵⁵ Aug Ruf add *κατακεκλεισμένοις* | *πνευμασιν* .. 137. (item schol ut vdr) *πνευματι* .. cod^{lat} (i. e. corb. nr. 2. ap Sab.) Cassiod Bed *spiritu veniens* (item cdd ap Bed *in quo et iis qui in carcere erant spiritu veniens praedicaui*), vg^{edd} aliq *spiritualiter* (demid *spiritualibus*), Cyr (teste Gb) *πατρασιν* (sed Cyr^{schol} *πνευμασιν*)
20. ἀπεξεδεχ. c. ABCGK h al fere⁷⁰ vv pler Or Cyr Thph cat^{xt} pp^{lat} omn .. al mu ar^p *απαξ εδεχετο* .. ε (= Gb Sz) *απαξ εξεδεχετο* sine cd? (sed ita et. Or¹ ed Oec^{xt} ed). Videtur ex coniectura Erasmi fluxisse, qui sic edidit inde ab ed. 2. | *ολιγοι* c. AB al⁶ vg cop Or et Or^{int} 3, 922 Cyp Aug Vig Fulg Bed .. ε -*γαι* c. CGK al longe pl syr^p al cat^{xt} Thph Oec
21. ὁ (et. ε Gb Sz) c. ABCGK h al⁵⁰ ac plur vg Did²⁷⁶ Cyr^{glaph} 36 etesal¹⁸ Dam Thph Oec cat^{xt} Cyp al mu .. ε⁶ φ⁵ c. min ut vdr perpauc (42. ὄν) | *και υμας* c. AB al mu vg syr^{utr} arm Did²⁷⁶ Cyp Aug^{saep} Fulg Vig Bed .. ε κ. *ημας* c. CGK al pl cop aeth arr sl Thph Oec cat^{xt}. Praeterea κ al plus⁴⁰ sl (non vg syr^p; sed vv mu libere) Oec cat^{xt} post ο *αντι. νη* (al arm om) pon, item 1. al Thph post *σωζει* | *δι'* .. A *δια*
22. του θεου (et. Did Cyr^{hr} al) .. B om του. Praeterea vg (et. am harl demid tol al; sed non fu al) Aug Fulg Cassiod Bed (non Ruf) add *deglutians mortem ut vitae aeternae heredes efficeremur* (demid -*ciamur*). Eadem arm^{mg} in edd Amst. et Const. post *πορ. ε. ουρ.*

IV.

- ^{5, 16.}
^{2, 21. 24.} 1 Χριστοῦ οὖν παθόντος σαρκὶ καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν ἔνοιαν
 Ro 6, 6. ὀπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαιται ἁμαρτίας, 2 εἰς τὸ μη-
 κέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπιλοιπον ἐν
 σαρκὶ βιώσαι χρόνον. 3 ἀρκετὸς γὰρ ὁ παρελθὼς χρόνος τὸ
 βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελείαις,
 ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κόμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολα-
 τρείαις, 4 ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν
 τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες, 5 οἱ ἀποδοῦσουσιν λόγον
 τῷ ἐτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. 6 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ
 3, 19. νεκροῖς εἰηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσιν μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί,
 ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι.
 1a 5, 8. 7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε
 1a 5, 20. εἰς τὰς προσευχάς, 8 πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην

- IV. 1. παθοντος c. BC al³ vg sah Ath¹ (i. e. ⁴⁶⁰ in cdd³) Thdr^t 4, ²⁷⁶ Oec
 com Aug⁸ Amb Fulg Bed .. ε (Gb⁰) add *υπερ ἡμων* (al Thph Oec^{txt} ed
υμων) c. ΔGK al pler cop syr^{utr} al Did⁸⁵⁷ Epiph⁷⁶⁵⁻¹⁰²⁸ Ath³ Thdr^t 4, ²¹³
 [Ps-] Ath², ¹ al Hier Aug¹ (etiam varie transponitur) | *σαρκι sec* (Gb^{''})
 c. ABCG al³⁰ ac plur ut vdtr am al Thph Aug¹ .. ε (49.) praem *en* (ita
 priore loco ut vdtr cd^{gr} nullus) c. κ al pm (sed pler e silentio) vg al
 (sed vg al fere omn et. antea *en σαρκι*) cat^{txt} Oec Hier Aug¹ (sed ppl^{at}
 et. antea modo *in carne* modo *per carnem* modo *carne* habent) | *αμαρ-*
τιας (al⁵ praem απο) .. B vg syr aeth^{utr} ar^o *αμαρτιας*
 3. *αρκ. γαρ* c. ΔB al⁵ vg syr^{utr} arm Clem Aug³ .. ε (Gb⁰) add *ημων* c.
 CGK al pl sl Oec cat^{txt} Hier, item al¹⁵ cop al Thph Aug¹ add *υμων* |
χρονος c. ABC al⁹ vg cop syr^{utr} arm aeth ar^o Clem Aug Hier Cassiod
 .. ε (Gb⁰⁰) add *του βιον* c. GK al longe pl arP sl cat^{txt} Thph Oec (et.
 varie transp) | *βουλημα* (Gb^{''}) c. ABC al⁸ Clem Thph cat^{txt} .. ε *θε-*
λημα c. GK al longe pl Oec | *κατειργασθαι* c. ABC (*κατειργασσασθαι*,
 sed *ασ* vdtr erasum) al⁶ Clem (sic) Thph (sed^{ed} *κατειργασσασθε*) ..
 ε *κατειργασσασθαι* c. G (-σθε) κ al pler cat^{txt} Oec | B* *οινοφλυγιοις* |
 C *αθεμιταις*
 4. c 27. 29. arm *και βλασφημουσιν* (aeth^{ro} *et ii qui blasphemant* ⁵ *red-*
dere debent rationem; aeth^{pp} *et ecce homines ex iis demirabuntur vos et*
blasphemabunt super vobis si vos videbunt esse participes cum iis illius
operis iam dudum : ⁵ *illi igitur rationem reddere debent* etc)
 5. *εχοντι κρῖναι* .. B (item c* vdtr) 69. 137. *κρινοντι*
 7. *τας προσευχας* c. GK al pler (Polyc³⁸⁵ alludens *νήφοντες εἰς τὰς*
προσευχάς) cat^{txt} Thph Oec .. Ln 49. om *τας* c. ΔB 5. 137. (13. *προσ-*

ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, 9 φιλόξε-^(* Prov 10, 12.)
 νοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμοῦ, 10 ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χά-^{Heb 13, 2,}
 ρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης^{Phil 2, 14.}
 χάριτος θεοῦ· 11 εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ, εἴ τις διακονεῖ, ὡς^{Ro 12, 6.}
 ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός, ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζεται ὁ θεὸς διὰ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας^{Col 3, 17.}
 τῶν αἰῶνων· ἀμήν.^{5, 11.}

12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πει-
 ρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος, 13 ἀλλὰ καθὸ
 κοινοῦετε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ^{Ro 8, 17,}
 ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. 14 εἰ ὄνειδι-^{2 Co 1, 7.}
 ζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ^{Mt 5, 10.}

ευχην) :: at articulus non intellecta ea quam habet vi omittendus
 vdbatur. Similiter alius *εις προσευχην* scribendum duxit. Ab emen-
 datore vero alienum erat additamentum.

8. δε c. GK al ut vdr̄ fere om̄ m vg (et. fu demid al) cop sah syrP al
 (aeth^{utr} και - δε, syr και -) Thph Oec cat^{txt} Bed .. Δ(vdr̄)B 13. am
 tol harl arm Aug om | *αγαπη* c. ΔBGK al fere²⁰ Clem^{ro} 96 Clem⁵ Chr²
 Euthal Oec cat^{txt} .. ς^o (item Sz, non ς; Gb⁰⁰) praem ἡ c. min mu
 Thph | *καλυπτει* (Gb'') c. ΔBK al plus⁴⁰ vg cop syr (certe syr^{sch}) arm
 sl Clem^{ro} 96 Clem⁴ Cyr Chr² Euthal Antioch Dam Thph cat^{txt} Tert al
 pm (m *cooperuit*, cf et. sah) .. ς -πει c. G al mu syrP arr aeth Oec
9. *γογγυσμου* (Gb') c. ΔB al fere²⁰ m vg syr^{utr} arr Cyr Thph Fulg³ ..
 ς -μων c. GK al pl (nulla versio ut vdr̄) cat^{txt} Oec (: cf Phil 2, 14.
 ubi nullus cd̄r̄ -μων atque etiam vv pl -μων)
10. *καθως* .. G εν ω, 137. al καθ θ
11. ει τις bis .. Α η τις (G 68. fu* om ει usq θεου) | ης (G h al plus²⁵ sl^o-
 ως) χορ. ο θεος .. 69. 137. *χορηγίαν* | δοξ. ο θεος .. 69. 137. syrP ο
 θε. δοξ. | *εστιν* .. Α 13. 24. 73. arm al om | *των αιωνων* .. 69. 137.
 al^o am al syrP arm om (fu al om *αμην*)
12. *τη εν υμιν* .. h al⁵ praem *επι* | *πυρωσει* .. 3.* *πωρωσει*
13. *καθου* c. ΔBGK al plus⁴⁰ Clem Did⁹⁹ Thph Oec cat^{txt} .. ς^o (non ς Gb
 Sz) *καθως* c. min ut vdr̄ pauc | B (solo Btl teste, non Maio) Oec^{ed} om
 tou | *χαρητε* .. G *χαρειτε*
14. ει .. 69. 137. *αλλ ει και*, syr^{utr} και ει | *της δδξης* c. BGK al pl am
 lux al (vide post) syr Clem Cyr Oec Tert Fulg .. Gb† Sz Ln add και
διναμεις (18. add *αυτου*) c. Α al plus²⁵ vv pl (sed varie diff: ita syrP
quia nomen et spiritus gloriae et virtutis dei; sah *quia spiritus gloriae et*
virtutis dei; ar^o *quia laus et gloria et virtus et spiritus dei*; aeth *quia to*
gloriae eius et virtutis domini in spir. sa., vg^{ed} *quontiam quod est honoris*
gloriae et virtutis dei et qui est eius spiritus, quibus ex verbis am lux
 al haec tantum habent *quon. gloriae [lux gloria?] dei spiritus*) Ath⁵³⁸

- 2, 20. θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ἡμᾶς ἀναπαύεται. 15 μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω
ὡς φρονὸς ἢ κλέπτῃς ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριοπίσκοπος· 16 εἰ δὲ
ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ὀνό-
ματι τούτῳ. 17 ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθοῦντων
·Prōv 11, 31. τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; 18 καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόνος σώζεται, ὁ δὲ
ἀσεβῆς καὶ ἁμαρτωλὸς πῶν φανεῖται; 19 ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες
8, 17. κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ὡς πιστῶ κτίστη παρατιθέσθωσαν τὰς
ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιίᾳ.

Did²⁹⁸ (sed om kai to τ. θεου) Thph catxt Cypbis (quia maiestatis et
virtutis domini nomen) Cassiod | αναπαυεται (A al³ επαναπ.) c. ABGK
al certe pm Clem Thph Oec (vg Cyp Tert Fulg requiescit) .. al fere⁴⁰
Ath Cyr Did Eph Antioch αναπειπαιται (: cf 2 Co 7, 13. ubi ανα-
πειπ. non variat) | ε (Gb⁰⁰) add in fine κατα μιν αυτους βλασφημι-
ται, κατα δε υμας δοξαζεται (60. om κα. με. α. βλασφ., 95.* om κα.
δε υμ. δοξ.) c. GK al pl am (ab aliis blasphematus, a vobis autem hono-
rificatus) harl tol sah syrP c.* arP sl Thph Oec Cyp (- secundum nos
autem -) .. om c. AB al fere²⁰ vg (et. fu demid al) syr (syrP vide ante)
cop aeth^{utr} arm ar^o Tert Amb Bed (item Clem vdr qui vv. 12. 13.
14. citat usq αναπαυεται)

15. η κακοποιος (Cyp Tert maleficus; vg Aug Promiss maledicus; 69.
137. al aliq κακοιργος) .. h om | Syr Cyr^{10h}903 Promiss om η ως αλλο-
τρ. | αλλοτριοπισκ. c. GK al pler Thph Oec catxt (Cyp curas alie-
nas agens, Tert alieni speculator, vg alienorum adpetitor) .. A 31. 40.
αλλοτριος (40. -ιος) επισκ. .. Ln αλλοτριπισκ. c. B (: vdr elegan-
tia caussa electum o. Legitur eadem vox ap Dion^{areo} ep. 8. p. 783.
et ap Germe^{const} in Cotel. Monum. 2, 481.)
16. ονοματι (Gb'') c. AB al¹² vv pler Cyr^{10h}903 Eph Oec Tert Aug Pro-
miss .. ε μερει c. GK al pl arP sl eatxt Thph
17. A om ὁ | κρίμα : cf ad Mc 12, 40. (G h. l. κριμα) | αφ .. B απο (v.
14. εφ A habet ex emendatione; A* επι?) | ημων c. A*BGK al longe pl
vv pler Oec^{xt} catxt Aug Fulg Hier Bed .. A** al⁸ aeth^{ro} sl Thph
Oec^{com} υμων
18. ο δε c. B* 137. al ut vdr syrP (cop aut peccator) .. ε Ln 49. om δε
c. AB**GK etc (: ut LXX) | και αμαρτ. .. A 3. 95.* 96. και ο αμαρτ.
19. ως c. GK al pler-syrP al catxt Thph Oec Hil .. Ln om c. AB 9. 13.
(π. τω κτ.) 73. vg cop (praem deo) al Ath⁵⁷⁷ | κτιστη : ita GK al pl,
non ut ε κτιστη | αυτων (Gb') c. AGK h al plus⁸⁵ catxt Thph Oec ..
B om .. ε εαυτων c. min mu (item al³ Ath ante ψυχ.) | αγαθοποια c.
BGK al pl (item cop aeth^{utr} al in bene faciundo) Thph Oec catxt ..
Gb'' Ln 49. -ποιαις (A -ποιαις) c. A al¹³ (item vg syr^{utr} ar^o Hier in
bene factis) .. Ath om ε. αγ.

V.

1 Πρεσβυτέρους τούς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συνπρεσβύτερος καὶ μάργος τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλίπτεσθαι δόξης κοινωνός· 2 ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον Act 20, 28. τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλὰ ἐκουσίως, μὴ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, 3 μὴδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν Tit 1, 7. 11. κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· 4 καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομειῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον.

5 Ὅμοιως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις, πάντες δὲ ἀλλή- Eph 5, 21. λους τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους *Prov 8, 34. ἀντιτάσσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδωσιν χάριν. 6 ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ 1a 4, 6. τῆν κραταίαν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, 7 πᾶσαν

- V. 1. Πρεσβ. c. GK al longe pl cop al Thph Oec cat^{txt} Hier¹ .. Ln add οὖν c. AB 69. 137. al plus¹⁰ vg arm syrP c.* (m syr πρ. δε, aeth και πρ.) Hier¹ Bed | Ln om τοὺς c. AB 69. (παρακ. εν υμ.) 137. | ο συνπρ. (συνπρ. c. A[B?]; § Ln 49. συμπρ. c. B^{ma}GK etc) .. al mu arm syrP sl οὺς συμπρεσβ. | αποκαλυπτ. .. A arm post δοξης, 80. post κοιν.
2. του θεου (et. Idac Bed) .. 4.* Ign^{intpl}310 concil^{tol}10 om .. al⁴ Cyr Chr al τ. χριστου (et. του κυριου [m Hier] et υμων leg) | επισκοποιου-τες (69. -πεινοντες) c. AGK al longe pler m vg cop syr^{utr} al ut vdr omn (sl ante ποιμ. pon) cat^{txt} Thph Oec .. 49. om c. B 27. 29. Hier Idac concil^{tol}10 | αλλα c. B 68. al .. § Ln 49. αλλ c. AGK (e sil.) etc | εκουσιως c. BGK al pl m (ut regatis plebem domini, curae habentes non in auaritia neque in dominatione fratrum, sed voluntarie ex animo libenter et sine repraehensione, ut forma sitis ovidius in operib. bonis, in omni conversatione quae secundum deum est) syr (sed post επισκοπ. add πνευματικως) arg (sed ar^e post επισκ. add κατα θεον) Oec cat^{txt} Idac (voluntarie ex animo) .. Ln add κατα θεον c. A al fere²⁰ vg (vide et. m) cop syrP al Antioch al pplat allq (sed al² sl Antioch και κα. θ.) | μη c. AG al⁸ syr aeth^{utr} arP Oec .. § Ln μηδε c. BK al longe pl vg cop syrP Thph cat^{txt} Bed (46. μητε)
3. B om versum | μηδ .. al mu μηδε
4. αρχιποιμενος : hoc acc. GK al pm .. § αρχιποιμενος
5. ομοιως .. 40. 69. 137. al syrP add δε και οι, al mu cat^{txt} δε οι vel similiter | αλληλοις c. AB 13. 27. 29. 68. 81. vg syr cop arm Antioch .. § (Gb^o) add υποτασσομενοι c. GK al longe pl syrP al cat^{txt} Thph Oec (om antea δε); item 9. υποτασσεσθε, 137. syrP υποταγομεν | B 177.* om ὁ, item Clem^{lib} (θεος γαρ)
6. υμ. υψωση (et. m vg) .. 69. 137. (cop al) υψ. υμ. | εν καιρω c. BGK

*Γ^s 55, 22. τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.

8 Νήψατε, γρηγορήσατε. ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων
 La 4, 7. ὠρόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπιῆ· θ' ὃ ἀντίστητε στερεοὶ
 τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν
 ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. 10 ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλῶς
 Heb 13, 21. ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον πα-
 4, 11. θόντας ἀνὸς καταρτίσει, στηριξέι, σθενώσει, θεμελιώσει. 11 αὐτῷ
 τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

al longe pl syr al Or Thph Oec cat^{xt} .. Ln add επισκοπης c. A al¹⁰
 m vg cop syrP c.* al Eph²⁹⁷ Max et Anton²⁴ Hier (: : cf 2, 12.)

7. ἐπιρίψαντες c. AB* .. 5 49. ἐπιρριψ. c. B** GK etc | μελει .. G 137.
 177.* al μελλει (quod frequens vitium)

8. ο αντιδ. c. ABK h al longe pl slms Thph .. 5 (= Gb Sz) praem om
 c. G al mu vv pler Oec Leif al mu (Or o γαρ) | περιπατει .. al fere¹⁰
 Or¹ Chr^{saepe} Cyr^{hr} al mu περιρριχεται | τινα καταπιη c. AG al sat mu
 vg syr^{utr} al Or² (et¹ fluct lectione) Chr² (et¹ τ. αρπαση) Ephr Cyr^{hr2}
 Thdrt^{2, 317}. Isidpel cat^{xt} Or^{int3, 372} Leif Felic ad Ath (Ath^{2, 614}) Amb
 al mu; item 80. 180. Marcmon Ps-Ath^{2, 614} τ. καταπιει .. Ln τινὰ (sed
 G τίνα) καταπιειν c. (B omissio τινα) GK h al mu cop (Or¹ lectione
 fluct) Cyr^{hr1} excd¹ Cyp Hil al (Or^{int3, 396} quaerens devorare circui)

9. B εν τω κοσμω | υμων .. G syrP om, K al vv mu post αδελφ. pon
 (137. υμιν post αδελφ.)

10. υμας (Gb') c. ABG al plus⁴⁰ demid cop syrP al mu Thph cat^{xt} .. 5
 ημας c. K al pm vg syr al Did⁴¹⁶ Oec auct^{vocat} | δοξαν .. G praem
 βασιλειαν και | εν (B add τω) χῶ ὦ (syrP habet ὦ c.*, syr arP ante χῶ
 pon) .. B al⁹ om ὦ | καταρτ. c. AB al¹⁶ vg syr arm auct^{vocat} .. 5 (Gb⁰)
 add υμας c. GK al pl cop (repetit post στηρ. et rel) syrP c.* al Thph
 Oec cat^{xt} | καταρτισει (Gb'') c. AB al fere²⁵ vg arm cop aeth^{utr} al
 auct^{vocat} .. 5 -τισαι c. GK al pl syrP al (syr libere) cat^{xt} Thph Oec
 (22. -τισας) | στηριξει, σθενώσει, θεμελιώσει c. AB (sed AB etc om
 θεμ.) GK h al plus⁵⁰ vg arm cop aeth^{utr} al cat^{xt} auct^{vocat} Martin .. 5
 (= Gb Sz) -ξαι, -σαι, -ωσαι (Gb') c. min ut vdtr pauc syrP al (syr
 deus - est qui vocavit nos - qui dedit nobis [his vdtr καταρτισ. expres-
 sisse] - ut corroboremur et confirmemur et stabiliamur) Thph Oec | θε-
 μελιωσ. c. GK al ut vdtr om vv pl cat^{xt} Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c.
 AB vg (et. lux) aeth^{utr} auct^{vocat}

11. το κρατος (Gb') c. AB 23. am fu al aeth^{ro} .. 45. η δοξα .. 5 η (70.
 om) δοξα και το (K al plus²⁰ om x. τ., Oec om το) κρατος c. G(K) al
 longe pl vg^{ed} (sed et. demid harl al) aeth^{pp} al cat^{xt} Thph Oec (auct
 vocat virtus et potestas); al⁵ cop syr^{utr} (syr laus ei potentia et gloria) arm
 το κρατ. και η δοξ. | αιωνας c. B 36. 99. cop arm .. 5 Ln add των

12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν ἐστήκατε. 13 ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος ὁ υἱὸς μου. 14 ἀσπάσασθε ^{Ro 16, 16.} _{Co 13, 12.} ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν Χριστῷ.

αιωνων c. AGK al pler vv pl cat^{xt} Thph Oec auct^{vocat} (: cf huc 4, 11.) | αμην .. 68. om

12. β σιλβανου | του πιστου .. Ln om του c. (β vdtr ap Btl, sed habet Mai) 2. | εις ην (16. ον) .. vg in qua (A teste Wtst εν η) | εστηκατε c. GK al longe pl Thph Oec cat^{xt} .. Ln στητε c. ΔB al plus¹⁵

13. βαβυλωνι (cdd ap Georg Syncell ιοπηη, 4.^{ms} ροιμη) .. 4.^{ms} 33.^{ms} vg syr arm arr (Thph, sed fluct lectio) Oec add εκκλησια (cop socia electa pro συνεκλ.). Habet cat ad h. l. (similiterq ap Thph ap Oec et in scholiis scriptum est): Βαβυλῶνα οὖν τροπικώτερον τὴν Ῥώμην ὀνομάζει· συνεκλεκτὴν δὲ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ συστάσαν Χριστοῦ ἐκκλησίαν· Μάρκον δὲ τὸν εὐαγγελιστὴν λέγει, ὃν καὶ υἱὸν ἐν χῶ ἀποκαλεῖ. Totum vers. afferunt et. Eush. e. 2, 15 et Or ap Eus h. e. 6, 26.

14. αγαπης .. h al mu vg syr al αγιω (: ut alibi) | χριστω c. ΔB 36. fu demid harl syr aeth cat^{xt} .. ζ (Gb⁰⁰) add ιησου (arP praem) c. GK al pler vg (et. am) syrP cop al Thph Oec; praetereaque ζ (= Gb Sz) add αμην c. GK al pler vg (et. fu al) syr^{utr} al Thph Oec cat^{xt}; sed om c. ΔB 25. 27. 29. am harl cop aeth

Subscriptio: ΔB πετρου ᾱ, al πε. επιστολη (40. al add καθολικη) πρωτη (vel ut 40. ᾱ), G al του αγιου αποστολου πετρου καθολικη επιστολη ᾱ .. al τελος της ᾱ [καθολικης] πετρου [αποστολου] επιστολης. Item am *expl. epistula Petri apostoli prima*, al *expl. epist. sancti apostoli* (al om) *Petri* (fu al add *ad gentes prima*). Syr^{utr} *finita est epist. (syrP add catholica) prima Petri apost. . . 95. πρωτης γραφης πεφθακε τεμα του πετρου*. Praeterea al mu add *εγραφη απο ρωμης*, item Chron^{1, 487} (Πέτρος μόνος ἀπὸ Ῥώμης γράφει, ὡς τινες ἰστοροῦσιν) Thph Oec. G al Thph numerant στιχ. σλς', al σλβ', al σμβ', 71. τ'. In β numerantur sectiones ἡ', in vg^{cdd} (ut am fu) XX. Euthal in elencho: πέτρον επιστολῆ α'. ἀνάγνωσις πρώτη κεφαλαίων γ', μαρτυριῶν ε', στιχων νη'. ἀνάγνωσις δευτέρα κεφφ. ε', μαρτυριῶν ἡ', στιχων ρμδ'. Ceterum Eush. e. 4, 14, testatur: ὁ μέντοι Πολύκαρπος κέχρηται τισι μαρτυρίαις ἀπὸ τῆς Πέτρ. πρώτης επιστολῆς, item 3, 39, κέχρηται δ' αὐτὸς (i. e. Papias) μαρτυρίαις ἀπὸ τῆς ἰωανν. προτέρας ἐπιστ. καὶ τῆς Πέτρ. ὁμοίως.

ΠΕΤΡΟΥ Β.

Act 15, 14.

1 Συμεὼν Πέτρος δούλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς
 ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ
 σωτήρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ πληθυνθείη ἐν
 ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

¹ Pe 1, 2.
¹ ad 2.
², 20.
³, 18.

3 Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν
 καὶ εὐσέβειαν δεδορημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος
 ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ, 4 δι' ὧν τὰ μέγιστα καὶ τίμια ἡμῖν
 ἐπαγγέλματα δωδῶρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ

* AB πετρον β, CK al πε. επιστολη β (ut c al) vel (ut Gb Sz c. x al) δευτερα, al η δευτερα πε. επιστολη, al πε. επιστολη καθολικη β vel δευτερα, G al Thph επιστολη καθολικη (Thph om) δευτ. του αγιου αποστολου πε., similiter al. Item am incipit *epistula petri apostoli II.*, fu inc. *epist. sancti petri secunda*, al *inc. eiusdem secunda* (ut et. Hil : *beatus apost. Petrus in epist. sua altera*) .. 5° πε. του αποστ. επιστολη καθ. δευτερα, 5 επιστολη πετρον καθ. δευτ. Testatur vero Barsalibi (cf Whit. adnot. in ep. Pe. 2.): „ep. sec. Petri non fuit versa in linguam Syram cum libris qui diebus antiquis redditi sunt, ideoq. non invenitur nisi in translatione Thomae episc. Heracl.“ Hinc „syr“ per h. libr. ipsa aetate cedit „syraep.“

- I. 1. Συμεων c. AGK al longe pl cat^{xt} Synops Thph (ait: τοῦ Συμεὼν τὸ Σίμων ἰποκορισμός ἐστιν) cdd ap Oec (γράφεται καὶ Συμεὼν. τοῦ γὰρ Συμεὼν etc ut Thph) .. Ln σιμων c. B al fere²⁰ Oec (vv fere omn et b. l. et [non fu al] Act 15, 14. Σιμων exprimunt) .. c om vdtr (cf c in append.)
2. τ. θε. και ιβ (AG al pm vg cop arm aeth ar^o al cat^{xt} Thph^{xt} Aug al add [al vg Aug Bed¹ praem] χν) του κυρ. ημ. (Gb^o ημων c. 25. 38. 40.) c. BCK (AG etc) al pl arP (item vg cop arm al) Thph^{com} (cat^{xt} Thph^{xt}) Oec .. am fu demid harl corb² al του κυρ. ημ. ommissis cett, item addito ιβ χν 69. 137. 163. m syr^{utr} Pelag .. sah om versum
3. Ln sic interpg: ἡμῶν, 3^{ως} et infra: φθορᾶς. 5 και | Δ 5. 137. 3.P^o Did τα παντα | ἰδια δοξ. x. αρ. (Gb^o) c. AC 69. 137. al mu m vg (vg Cassiod Bed *propria gloria et virtute*; Pelag *propria gloriae virtute*, m *sua inlustri virtute*) item ut vdtr al pl (sah *in gloria sua et virtute sua*, cop *in gloriam suam et virtutem*, syr *in gloriam sui ipsius et virtutis*, syrP *gloria sui ipsius et virtute verbi eius etc*) Did Cyr cat^{xt} Pelag Cassiod Bed .. 5 δια δοξης x. αρετης c. BCK al pl (vv?) Thph Oec
4. δι' ὧν (syrP om) .. 8. (et plur?) vg (*per quem*; m am Pelag *per quam*, sed fu *per quae* [*que]) δι' ὧν | μεγιστ. et τιμ. hoc ord c. AC al pl

φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς, 5 καὶ
 αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδῆν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγίσατε ἐν
 τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνώσιν, 6 ἐν δὲ
 τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ
 τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, 7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν,
 ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. 8 ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα
 καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργούς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· 9 ὃ γὰρ μὴ πάρεστιν
 ταῦτα, τυφλὸς ἐστὶν μυωπᾶζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαιρισμοῦ
 τῶν πάλαι αὐτοῦ ἀμαρτημάτων. 10 διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπου-
 δάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι· ταῦτα

vg cop sah (cop sah magna promissa praetiosa) syr (maxim. vobis cog-
 nitiones et honores) al Did cat^{txt} (μεγ. ημ. κ. τι.) auctdemetr (max. nobis
 et pret.) Hier (grandia nobis et pret.) .. 49. τιμ. et μεγ. c. BCG 137. al³⁰
 fere m syrP arP sl Thph Oec. Praeterea ημιν (A 66. 68. syr et syrP mg
 sl⁸-txt ὑμιν) ante επαγγ. c. ABC al pl m vg syrP al Did Thph .. GK al
 pm Oec post τιμια (ante και μεγ.) et cat^{txt} auctdemetr Hier post μεγ.
 (ante και τιμ.) | κοσμω c. CK al longe pl Thph Oec cat^{txt} .. Ln praem
 τω c. ABG 69. 137. 163. | εν (al² om) ἐπιθυμια (m post evasionem quae
 est in mundo in cupiditatem perditae vitae) .. c 69. 137. 163. al syrP
 arm al ἐπιθυμιας και, item omisso και al² vg al ppl^{at} (vg auctdemetr
 eius quae in mundo est concupiscentiae corruptionem; Hier eam quae in
 mundo est concupiscentiam corruptionis)

5. αὐτο τοῦτο δε (4. om δε) c. BC*GK al pl syrP Oec .. C** 69. 137.
 163. al fere³⁰ (vv?) Thph cat^{txt} αὐτο δε τοῦτο .. Gb' αὐτω δε τοῦτω
 c. 13. 40. (sah et in hoc vero etiam, cop et in hoc) .. Gb' Ln αὐτοι δε
 c. A (vg vos autem omisso και, m sed et vos, aeth et vos quodque), item
 addito τοῦτο 8. 73. .. Gb' αὐτοι δε τοῦτω de coniectura | c al³ am*
 (sed ipse* ut vdr supplet) Thph om (137. ante σπουδ. pon) πασαν
 (syrP habet c.*) | παρεισενεγκαντες .. 137. -γοντες, h προστιν: | ὑμων
 (c ημων) .. m om

6. εγκρατ. (ABG etc) .. c bis ενκρατ.

7. την αγαπην .. 40. add εν δε τη αγαπη την παρακλησιν

8. υπαρχοντα c. BCGK al longe pl m (vobis cum [vobiscum?] sint) syrP
 cat^{txt} Thph Oec .. Ln παροντα c. A al⁴ vg (si [fu al om] vobiscum
 adsint [al adsistant]) sah Cyr^{act} Ps-Chr^{12, 1064} | και πλεοναζοντα ..
 aeth^{utr} om | ακαρπους .. 2. 40. Oec απρακτους, 96. 142. ασκοπους

9. αμαρτηματων c. AK h al plus³⁰ Marc^{mon 1} Dam Ps-Chr^{12, 1064} .. ζ
 (= Gb Sz, sed rursus Gb') Ln αμαρτων c. BCG al pl Marc^{mon 1} Thph
 Oec cat^{txt}

10. σπουδασατε c. BCGK al longe pl arP sl Thph Oec Amb .. Ln add
 ινα δια των καλων ὑμων (69. al plus⁵ vg cop sah syrP al om) εργων
 c. A al fere¹⁰ vg cop sah syr^{utr} arm ar^o aeth cat^{txt} Bed | κλησιν .. A

γὰρ ποιῶντες οὐ μὴ πταισῆτέ ποτε. 11 οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπι-
 χρορηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου
 ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- Iud. 5. 12 Διὸ μελλήσω αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομνησκειν περὶ τούτων, καίπερ
 εἰδόμενος καὶ ἐστηριγμένος ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείας. 13 δίκαιον δὲ
 3, 1. ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν
 Io 21, 19. ὑπομνήσει, 14 εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθρασις τοῦ σκηνώματός
 μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι.
 15 σπουδᾶσω δὲ καὶ ἐκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν
 τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. 16 οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξα-
 κολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου
 μεγαλειότητος. 17 λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν
 M: 8, 17.
 17, 5 pp. φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαῦδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπεῶς δόξης Ὁ
 υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὕτως ἐστιν, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. 18 καὶ
 M: 17, 1 pp. ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν

παρὰ κλησιν | ποιεῖσθαι .. Ln ποιεῖσθε c. A al cat^{xt}, al ποιησθε,
 item vv pl Bed | A 73. aeth^{utr} Amb om ποτε

11. εἰς τὴν .. κ al mu praein η | c* al αἰωνίαν, al² ἐπουρανίον, 38. om |
 καὶ σωτήρος (cop sah syr add ἡμῶν, item A al aeth omissio ἡμῶν prae-
 ced) .. 69. al fere¹⁰ om
12. μελλήσω (Gb) c. ABC 25. 27. 29. 126. vg cop sah arm Bed (Suid ad
 μελλήσω notat σπουδᾶσω φροντίσω. Similiter al); 8. οὐ μελλήσω (tol
 Cassiod non differam) .. 5 οὐκ ἀμελήσω c. GK al pler syr^{utr} al cat^{xt}
 Thph Oec | αει (al⁵ om) ὑμᾶς c. BCCK h al pl syr al cat^{xt} Thph .. 5
 (= Gb Sz) Ln υμ. αει c. A al mu vg al Oec
13. c* vdr om τῷ | A al² ἐν τῇ ὑπομν.
15. Gb ex errore om καὶ, item Sz. Qui error et. ad alios manavit.
16. σεσοφισμένοις : vg (et. am al) doctas, demid harl^{**} al indoctas, tol
 commentitias | A* vdr γεννηθέντες | B*CG μεγαλιότητος
17. θεοῦ (et. Ath⁴⁸⁶ al) .. c 69. praein του | c*** ἀνεχθείσης | c* Thph
 τοιασθε αὐτῷ | O υι. μου ο ἀγαπ. μου οὗτος ἐστ. εἰς ον c. B (de c ad
 h. l. cf c in append.) .. 5 Ln 49. Οὗτος ἐστ. ο υι. μου ο ἀγαπ. (cop
 sah repetunt h. l. μου, ut et. Mt 17, 5. et alibi) εἰς ον c. ACCK etc (:
 at ita locis parall. omnib. quorum nullo ουτ. ἐστ. postponitur neque
 Graec. ullus testis μου repetit). Cf Aug : *delatam dicit domino Christo
 vocem de magnifica potestate Tu es fil. meus dilectus in quo bene sensi.*
 | εἰς ον .. 13. 137. al (item vg al in quo) Thph εν ω | al⁵ syrP al om
 εγω | A al Thph ἠυδοκησα. Praeterea vg (et. demid al, sed non am
 al) add *ipsum audite* (: e Mt)
18. A εκ του ουρανου | αγω ορει c. Bc* 13. al ut vdr Thph Promiss ..

αὐτῶ ὄντες ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει, 19 καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικῶν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λήγῃ φαίνονται ἐν ἀχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διανγῶσι καὶ φωσφόρος ἀνατελεῖ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, 20 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. 21 οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη προφητεία ποτέ, ἀλλὰ ὑπὸ πνεύματος ἀγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἀπὸ θεοῦ ἀνθρώποι.

II.

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφήται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ^{Μτ 24, 4.} ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἵρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἐν- ^{Iud 4.} τοῖς ταχινῇ ἀπώλειαν, 2 καὶ πολλοὶ ἔξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὗς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται, 3 καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύονται, οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. 4 Εἰ

ς Ln 49. ορει τω αγιω (17.^{lect} om τ. α.) c. AC*** GK al pler vg etc Oec catt^{xt} Aug

19. Α βεβαιότερον | Λ 26. 33. 18.^{lect} ἀχμηρῳ | φωσφορος .. 69. syrP mg gr εωσφορος (137. φορος)

20. προφητεια γραφης .. 69. 137. γραφη προφητειας | 9. ιδιας διαλυσεως

21. προφ. ποτε (προφητει c^{**}, sed ποτε h. l. ipse c^{*}) c. BCK 69. 137. al mu cop (sah προφ. ποτε θελημ. ανθρ.) syrP Did Thph cat^{xt} (Idac propheta allata est aliquando) .. ς Ln πο. προφ. c. AG al pl vg al Oec Promiss Cassiod | αλλα c. B al (ita et. ed. Compl) .. ς Ln 49. all c. ACBK (e sil) et pler ut vdtr | απο θεου c. B 66.^{**} 68. 69. 137. syrP cop, item exprimentibus tantum θεου arm Promiss Fulg¹, item addito (praemisso aeth^{ur} Thph) αγιοι c 27. 29. aeth Did Thph (υπο) .. Ln αγιοι του θεου c. Δ, Gb Sz αγιοι θεου c. GK al pl cat^{xt}, ς οι αγ. θε. c. min pm vg syr al Oec Fulg², item 180. sah οι αγιοι, Idac plane om

II. 1. λαω .. 137. syrP add εκεινω | αυτοις .. B* (sed praeterit Mai) 78.^{**} αυτοις, al εν αυτ.

2. ασελγειαs c. ABCGK al longe pl vv omn cat^{xt} Chr al .. ς (= Gb Sz) απωλειας c. min ut vdtr panc Oec^{ed} | οδος .. Α 9 sah (pergit της βασιλειας) aeth δοξα

3. GK al plus⁸⁰ si⁵-ant Thph νυσταζει | κριμα: ita h. l. et G, cf ad 1 Pe 4, 17.

- Iud 6. 3, 6. γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἀμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειραῖς
 ζόφον τωπαραώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους, 5 καὶ ἀρ-
 χαίου κόσμον οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα
 1 Pe 3. 20. ἐφύλαξεν, κατακλυσμών κόσμου ἀσεβῶν ἐπάξας, 6 καὶ πόλεις Συ-
 *Gn 7. δόμων καὶ Γομόρρας τωπρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα
 Iud 7. μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, 7 καὶ δίκαιον Λῶτ καταπονούμενον
 *Gn 19. ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελείᾳ ἀναστροφῆς ἐρύσατο· 8 βλέμ-
 ματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
 ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν· 9 οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς
 ἐκ πειρασμῶν ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους
 Iud 8. τηρεῖν, 10 μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μασμοῦ
 παρενομένους καὶ κυριότητος καταφρονούντας. τολμηταὶ ἀνθάδεις,
 δόξας οὐ τρέμουνσι βλασφημοῦντες, 11 ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυ-
 Iud 9. νάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν βλάβημον κρίσιν·

4. σειραις c. GK al ut vdr omn Eph³⁰⁵ Cyrilian²¹¹ Procopniceph^{2,62}
 Thph Oec cat^{xt} .. Ln σειροις (sed edidit *σιροῖς*, cf *σιρός* [et. *σειρός*
 scribitur]: „scrobs in qua condita frumenta asservantur“) c. A(pergit
 ζοφοῖς)BC | τηρουμένοις c. BC*GK 69. 137. al longe pl arP (*reliquit eos
 detentos ad iudicium*) cat^{xt} Procopniceph .. ε (= Gb Sz) *τετηρημένοις*
 c. min ut vdr pauc Thph Oec .. Ln *κολαζομένους τηρεῖν* (13. -*ρεῖσθαι*)
 c. AC** (sed cf c in append) al⁶ vg (*in iudicium cruciandos* [ed *cruc. in
 iud.*] *reservari*) syr (*ut servarentur ad iudicium cruciatus*) et syrP (sed
cruciatus habet c.*) cop (*ut observarentur in iudicium puniri*) ar⁶ (- *ad
 cruciatum iudicii*) Cyr (l. l. *παρέδωκεν εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας κολα-
 σθησομένους τηρεῖν*, similiter alibi. Cf et. Did *εἰς κρίσιν μεγάλης
 ἡμερ. τετηρηκεν.*) Dam al Aug^{allq} Promiss (uterque *in iudicio punien-
 dos reservari*) al (: fluxit e v. 9.)
5. *ἀσεβῶν* .. 40. 69. 137. tol Thph *κατα ασ.*, sed 69. 137. *antea κοσμου*
 | *ἀλλὰ* c. ABCG etc .. ε Ln *ἀλλ c. κ* (e sil) al ut vdr pl
 6. BC* (** add) 27. 29. 66. ** 68. cop om *καταστροφή* (habet et. Eph³⁰⁵
 etc) | *ἀσεβεῖν* .. B 69. 137. *ἀσεβεσι* (33.* om *μελλ. ἀσεβ.*)
7. *λωτ* .. B* am fu al *λωθ*. Cf ad Lc 17, 32. | *ἀναστροφή* | *ἐρύσατο* (ut
 ubique edidimus) c. B* .. ε Ln 49. *ερρῖσ. c. AB**CGK* (e sil) et certe pler
8. *ὁ δίκαιος* c. ACGK etc (et. Eph²⁷⁰) .. Ln om ὁ c. B | *ἐγκατοικ.* c. B*C
 .. ε Ln 49. *εγκ.* c. AB**GK etc (: ista vox hoc solo loco; similiter vero
ἐγκαίνια Io 10, 22.)
9. *πειρασμῶν* .. 69. 137. al mu tol cop syrP Eph²⁷⁰ cat^{xt} Oeccom *πει-
 ρασμῶν*
10. c al¹⁴ cop syr^{tr} al Eph Thph cat^{xt} Hier *ἐν ἐπιθυμίαις* | *ἀ κατα-
 φρονούντες*
11. *βλασφημον* c. A 9. 18. 40. 65. 68. 69. 73. 103. 137. 180. vg syr eop

12 οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα γεγεννημένα φυσικὰ εἰς ἄλωσιν καὶ ^{Iud 10.}
 φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καὶ
 φθαρήσονται 13 κοιμούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἥδονην ἠγούμενοι
 τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφῆν, σπῖλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπά- ^{Iud 12.}
 ταῖς αὐτῶν συνευαχούμενοι ὑμῖν, 14 ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς
 μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἀμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστη-
 ρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα
 15 καταλιπόντες εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες
 τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαάμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, *Nm 22^{ss.}

aeth^{utr} arm ar^e Eph³²⁷ Did Bed .. ε (Gb⁰⁰) praem παρα κυριω c. BC
 GK al pl tol syrP c.* arP sl Thph Oec, item al mu παρα κυριου (et.
 transponitur), m domini omissis κατ αυτ.

12. γεγεννημενα c. A*BC al sat mu m (nati) Eph Thph .. ε (item Sz, non
 ε⁰ Gb, sed Gb') γεγεννημενα c. A**GK al plus⁹⁵ syr^{utr} al Oec cat^{xt} |
 γεγ. φυσ. (95.* φυσικως) c. ABC al mu syr^{utr} al Eph Thph .. ε φυσ.
 γεγ. c. GK al pl (m naturaliter in luem et pernicio. nati) Oec .. 9. vg (na-
 turaliter) cop om γγ., cat^{xt} om φυσ. | και φθαρησ. c. ABC* al⁴ am fu
 harl* al syrP aeth^{ro} (pp liberius) arm (Eph³²⁷ φθαφ. sine και) Hier
 .. ε καταφθαρησ. c. C**GK al pl m (hui vero qui - nati et ipsi quae
 ignorant execrantur, in periculo suo perient) vg (et. demid tol) cop sah
 syr al Thph Oec cat^{xt}

13. κοιμουμενοι .. β αδικουμενοι | Ln ἀδικίας. ἥδονην | τρυφην .. κ sl
 τροφην | σπῖλοι: hoc acc. a ut vdr pl (invenitur et. in antiquiss. edd.
 σπειλος et σπηλος), non (ut 49. ex Arcad. de regg. pros. praecopto et
 ex auctoritate codicis. D*** Eph 5, 27.) σπῖλοι | απαταις c. A*CGK al
 ut vdr omn cop syrP sl Thph Oec cat^{xt} et^{com} („ἐπειδὴν ἀπατήσωσι,
 φησὶ“ -) (Hierlibere sic: luxuriam qui putant delicias esse, iniustitiam
 [exprim απαταις?] sordes et maculas et nihil aliud nisi de voluptatibus
 cogitantes) .. Gb' Ln αγαπαις c. A** (sed ipse* se corr vdr) B m
 (- dulcedinem aestimantes malignitatem, deliciis coinguinati et infamati
 in summis voluptatibus, conviviis adenti) vg syr syrP^{mg} sah arr aeth^{utr}
 Eph³²⁷ auct^{sing} cler .. al³ αγνοιας | c ante συνευαχ. add σπιλαδες

14. A al³ (vv ut vdr omn exprimunt adulterium) Eph pp^{lat} μοιχαλιας,
 142. μοιχειας | ακαταπαυστους c. CGK al pl m (incessabiles delictis) fu
 al (incessabiles delicti) sah (non derelinquunt peccatum) al cat^{xt} Oec;
 item Ln -παιστου c. AB .. Gb' -παιστου c. 13. 40. 68. al fere¹² vg
 (incessabilis delicti; item am incessabili delicto) cop syr^{utr} al Eph Thph
 Hier Aug auct^{sing} cler | πλεονεξιας c. ABCGK h al plus⁴⁰ vg cop syr^{utr}
 al mu Eph Thph Oec .. ε (= Gb Sz, sed Gb') -ξιας c. min sah cat^{xt}
 | τεκνα' .. ε (et. Gb Sz) Ln 49. τεκνα,

15. A καταλιποντες | ευθειαν c. ABCGK h al longe pl Eph cat^{xt} .. ε
 (= Gb Sz) praem την c. min Thph Oec | βοσορ c. ACCK etc .. B 81.
 tol syr sah arm ar^e βεωρ | B arm ηγαπησαν omissio ος

16 ἤλεγξεν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφροσίαν. 17 οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνδρῶν καὶ ὀμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος
 Iud 18. ελαινόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους τετρηταί. 18 ὑπέρογκα γὰρ
 Iud 16. ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν. ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὀλίγως ἀποφειγόντας, τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφόμενους,
 19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες
 1, 18. τῆς φθορᾶς· ᾧ γὰρ τις ἤττηται, τούτω καὶ δεδούλωται. 20 εἰ γὰρ
 ἀποφνύοντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ
 Mt 12, 45. σωτήρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἠτῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώτων. 21 κρεῖττον γὰρ

16. B ελεξεν | εν ανθρωπου (c* -ποιον) .. B εν ανθρωποις. Euse^{mes} in cat ox (item Eus ap Niceph¹, 1328) sic: ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν (om ap Niceph) ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἤλεγξε (ap Niceph ἤλεγε) τοῦ προφήτου τὴν ἀφροσύνην.
17. και ομιχλ. c. ABC 40. 137. al fere²⁰ vg cop sah syrP aeth ar⁶ Eph³²¹ Oec^{ms} cat^{xt} et^{com} (ὄκ εἰσί, φησί, διαυγῆς ὡσπερ οἱ ἅγιοι οἱ ὄντες νεφέλαι, ἀλλ' ὀμίχλαι, τούτ' ἔστι σκότους καὶ γνόφου μεστοί, ὑπὸ τοῦ πονηροῦ πνεύματος ἐλαινόμενοι) schol¹⁰⁰ et^{al} Hier Aug Cassiod Bed .. ζ (= Gb Sz) νεφελαι c. G (κ om και ομιχλ. usq τετρηταί) al pl syr al Thph Oec^{ed} | AC λελαπος | τετρηταί c. B vg syr^{utr} cop sah aeth^{ro} Hier Aug Bed .. ζ (Gb⁰⁰) praem εις αιωνα (al² -νας) c. ACG al certe pler aethPP arr Eph Thph Oec cat^{xt}
18. B* ματαιότης | ασελγείαις (ita et. ζ Gb Sz; sed ζ⁹ praem εν c. min ut vdtr pauc Thph Oec; arm εν ασελγ. εν επιθ. σ., Thph^{com} et Oec com δια της σαρκικ. επιθυμιας εν ταις ασελγείαις) c. ABCGK al pl sah al cat^{xt} .. 49. Gb'' ασελγείας c. 27. 29. 66.** 68. 69. 73. 137. al plus¹⁰ vg (in desiderii carnis luxuria) syr^{utr} cop sl⁵ Eph³²¹ Hier Aug Bed | ολιγως c. AB al⁷ vg cop sah syr^{utr} al (Eph³²¹. τοὺς λόγους ἀποφειγ τοὺς εὐθεῖς καὶ τοὺς ἐν πλ. ἀ.) Hier Aug Bed, al⁴ ολιγον .. ζ (= Gb Sz) οντως c. CG (ap Sz οντως per errorem ut vdtr) κ al pl arm arP sl cat^{xt} Thph Oec, 40. al² οντας | αποφειγοντ. (Gb'') c. ABC al vg syr^{utr} al Eph Thph Bed .. ζ αποφειγοντ. c. GK al pl cop sah al cat^{xt} Oec Hier Aug
19. αυτοις (al ταυτ.) .. 137. om | αυτοι .. B** teste altera Bil και αυτ. | υπαρχοντες .. A al οντες | B om και (habet et. Dial⁴¹ Eph³²¹ Or^{int} 2, 174 etc)
20. κυριον c. BK al longe pl Oec cat^{xt} .. Ln add ημων c. ACG al⁹ vg cop sah (et. τ. σωτ. ημων sed post ὠ χῶ pon) syr (et. τ. σω. ημ.) syrP aeth al Eph³²¹ Ps-Chr¹², 1064 Thph Aug Fastid Salv | G al³ cop aeth al Eph Ps-Chr om και σωτηρος (Hier om κυρ. και)
21. κρεττον c. BCG al ut vdtr longe pl cat^{xt} Thph Oec .. A al Eph -sson | A al αυτοις ην (sed A* vdtr om ην) | επιστρεψ. (137. praem

ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέαι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ^{Prov 26, 11.} ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. 22 συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παρομιίας Κύνων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ Ἦ Τς λουσαμένη εἰς κυλισμὸν βορβόρου.

III.

1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν ^{1, 13.} αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εὐκρινῆ διάνοιαν, 2 μνησθῆ- ^{Iud 17.} ναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἀγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος, 3 τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐν ^{1, 20.} ἐμπαιμονῇ ἐμπαιῖται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευόμε-

εις τα οπισω, eadem 9. 69. Thph add) c. GK al pl (vg *retrosum con-*
verti, m *apostatare*, Orsies⁴⁵ *reverti*) Thph Oec cat^{txt}, item BC al⁴ Dam
υποστρέψαι .. A al³ Eph (2, 181) Cyr^{malach} 865 et al^{iq} Ps-Chr^{12, 1064} epist
ad regem Persarum anni 362. (cf Gallandi V, 240.) εις (epist επι) τα
οπισω ανακαμψαι .. item εις τα οπισω s. add s. praem vg (non m) al
Did^{lat} Aug Hier Salv Fastid al .. hinc effecit Ln εις τα οπισω υπο-
στρεψαι | εκ c. BCGK al longe pl cat^{txt} .. Ln απο c. A 69. 137. al (vg
ab) Eph Cyr^{malach} 865 et glaph³³⁴ Thph

22. συμβεβ. c. AB m am sah Cyr^{glaph} Salv Promiss .. ζ add δε c. CGK al
certe pler Thph Oec cat^{txt} (item add γαρ vg cop Cyr^{malach} Aug Fastid;
praem et aeth al) | το ιδ. εξεραμα (al mu -ρασμα, κ -ρεμα) .. 137.
Eph¹³ Chr^s 280 lib et Ps-Chr^{12, 1064} Thdrt^{2, 1105} Thph τον ιδ. μετον |
κυλισμον c. BC* 29. 66.** 69. m (in *volutatione sua*) Ps-Chr^{12, 1064} (εν
κυλισμω) .. ζ Ln κυλισμα c. AGK al pler Eph⁷¹ epistad reg Cyr^{malach}
865 et esai⁵⁶¹ Thph Oec cat^{txt} (vg Hier al in *volutabro suo*)

III. 1. ηδη αγαπητου (vv aliq libere transp) .. κ αγαπ. ηδη

2. αγων (cop sah syrP al post προφ.) .. h al⁶ om | υμων (Gb') c. ABC
GK al fere⁵⁰ vg arm al Thph .. ζ ημων c. min aliq Oec cat^{txt} .. syr^{utr}
sah (add αγων) cop aeth (add ημων ad σωτ.) al om, conjgentes αποστ.
του κυριου addito ημων, item 29. harl* om

3. c* πρωτ. πρω;νωσκ. | εσχατων c. ABC** (* -τω) 69. 137. al mu vg
cop sah al Ps-Hipp (de consumm. mundi 10.) Antioch³¹ Ps-Chr^{de}
pseud Thph Hier .. ζ εσχατου c. GK al pl syr^{utr} cat^{txt} Oec Aug | εν
(c 5. 106. om) εμπαιμ. (B teste Mai-εμπαιμ.) c. ABC 40. al mu vg
cop sah syr^{utr} aeth al Cyract Ps-Chr cat^{txt} (item Antioch³⁴ εν
εμπαιμω [ita et. Ps-Chr] οι) ppl^{lat} (137. εμπαιμονης) .. ζ (= Gb Sz)
om c. GK al pl Ps-Hipp Thph Oec | A ενπικται, c al εμπικτ.
| αυτων (vg non exprim) επιθυμ. c. A al pl Oec cat^{txt} .. Gb Sz
Ln επιθ. αυτ. c. BCGK al plus²⁰ Thph Ps-Hipp (in cod¹ deest αυτ.)

- νοι 4 καὶ λέγοντες Ἰησοῦ ἔστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. 5 λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θελοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ
- Gn 7, 21. τοῦ θεοῦ λόγῳ, 6 δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπόλετο 7 οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαν ὡς μέ-
- Iud 15, νοι εἰσίν, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν
- Ps 90, 4. ἀσεβῶν ἀνθρώπων. 8 ἐν δὲ τούτῳ μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίου ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. 9 οὐ βραδύνει κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδυνοῦνται ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ὑμᾶς, μὴ βουλόμενός τις ἀπολέ-
- 2 Ti 2, 4. σθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι.
- 1 Th 5, 2. 10 Ἦξει δὲ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτῃς, ἐν ἣ ὁ οὐρανὸς ῥοιζήδῳν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ κανσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ

4. οἱ πατέρες .. 69. 137. cop sah syr^{utr} al add ημων

5. 100. θελοντας omissio τουτο | c η γη, 80. οἱ ουραν. | B συνεστωσης, κ συνεστωσαι (idem ante om γη)

7. το αυτου (Gb Sz) c. BCGK al plus⁶⁰ syr^{utr} aeth al cat^{txt} Thph, item omissio τω (ita ζ) al pauc Oec^{ed}, 20. του αυτου .. ζ^e (Gb') Ln τω αυτω c. A al vix mu vg cop sah al Aug Hier Did^{lat} al | πυρι (Ln post πυρι interpg) .. c^o 27. 29. al⁵ prae^m εν | απολειας .. A ασειβειας

8. εν δε τουτο .. 5. 40. εν δε τουτω | υμας .. c ημας | ABC χειλια bis

9. κυριος c. ABC al⁶ cat^{txt} .. ζ (Gb⁰⁰) prae^m ὁ c. GK al longe pl Thph Oec | ου βραδινει etc .. vg non tardat dominus promissionem suam, sicut quidam existimant, sed etc; am fu corb² al Fastid - promissis, sed etc; m Fulg Aug non tardat dominus suum promissum (Fulg prom. suum, Aug om suum) sicut quidam tarditatem existimant, sed etc; Hier non moratur dominus in promisso, ut quidam morari existimant etc | εις c. BCGK al longe pl cop arr sl Thph Oec cat^{txt} .. Gb' Ln δι' c. A 5. 13. 69. 73. 137. m vg (et. corb²) sah syr^{utr} aeth al Aug Fulg Fastid | υμας (Gb'') c. ABC 5. 13. 27. 31. 40. 73. 137. al plus⁶ m vg (et. corb²) sah syr^{utr} al Aug Fulg Fastid .. ζ ημας c. GK al pl cop arP cat^{txt} Thph Oec Bed | τινας .. 43. 98. 99. m am tol corb² al cop al Thph Aug Fulg (non cat^{txt} Oec Fastid Bed) τινα

10. ημερα c. BC 114. al ut vdrtr cat^{txt} Cyresal⁷⁰⁷ .. ζ prae^m ἡ c. AGK al pl Thph Oec | κλεπτῃς c. AB 13. 40. al mu m vg cop sah syr arm al Cyr Did^{lat} Aug Pelag Bed .. ζ (= Gb Sz) add εν νυκτι c. CGK al pl syrP arP Thph Oec cat^{txt} (item Epiph^{2, 26} ὡς κλέπτ. ἐν νυκτι ἔρχεται ἡ ἡμέρα ἐκείνη, sed id potius ex 1 Th 5, 2. petitum vdrtr, unde omnino fluxisse vdrtr additamentum) | οἱ c. ABC al pl Thph Oec cat^{txt} .. Gb⁰⁰ c. GK al plus⁹⁰ (v. 12. al fere⁴ οἱ ουραν.) | AK al⁵ ριζηδον; 40. al⁵ Did^{lat} ριζηδον (13. ρηζιδον); 96. ροιζοδον | λυθησονται c. AGK al fere

τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαίσεται. 11 Τούτων οὕτως πάντων λω-
μένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ
ἐνσεβείαις, 12 προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς
τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρρῶμενοι λυθίσονται καὶ στοι-
χεῖα καυσούμενα τήκεται. 13 καινὸς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν. *Eκ 65, 17.
κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Apoc 21, 1. 66, 22.

14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπονδάσατε ἄσπιλοι
καὶ ἀμώμητοι ἀντῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήρῃ, 15 καὶ τὴν τοῦ κυρίου
ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἠγασθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς Ro 2, 4.
ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν ἔγραψεν
ὑμῖν, 16 ὡς καὶ ἐν πάσαις ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τού-
των, ἐν οἷς ἐστὶν δυσνόητά τωα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρε-

omn Cyresai⁷⁰⁷ cat^{xt} Thph Oec .. Ln -σεται c. BC 36. Cyresai⁴⁶⁷ et
⁹⁰¹ | και (c 68. al add ῥ) γη (177. vg Cyresai⁷⁰⁷ γη δε sine και) και
τα ε. α. εργα (69.* Oec^{com} ed om) κατακ. (κατακ. c. ΔG al longe pl
vv pm Cyresai⁴⁶⁷ [707 κατακαυθησονται] Oec cat^{xt}; 5. Glyc -σονται:
BK al⁹ sah syrP^{mg} ευρεθησεται [sah -σονται]; c syr αφανισθησον-
ται. Praeterea m Cyr² add παντα) .. ea om am fu harl al Thph (et.
Oec^{com} praeterit) Pelag Cassiod

11. οὕτως c. BC al plus¹⁰ syrP arm sah (sed c al praem δε et al οιν; sah
igitur sic, syrP^{mg} sic igitur) .. al⁹ δε (syrP^{mg} γαρ?) .. ζ Ln οιν c.
ΛGK al pl vg (m plane om) al mu cat^{xt} Thph Oec pplat | υμας .. al⁷
cop arP sl⁸-ant Thph Pelag ημας .. B om | Gb Sz ευσειβειαις;
12. Θεου .. c 27. 29. al⁵ m vg (et. am al, non fu al) al Cyr^{aliq} al (non
cat^{xt} Thph Oec) κυριου | τηκεται c. ΛBGK al longe pl Cosm² Oec ..
Ln τακησεται c. c 137. al¹² cat^{xt}, item tabescent vg al ut vdr omn
pplat; item Thph -σονται
13. Α vg aeth^{utr} Cosm καινην (ΔC al κενην) (Cosm add την) γην | κατα το
(c^{***} om) επαγγ. (42. 177. παραγγ., 20. απαγγ.) c. BC GK al longe pl
syr arP al cat^{xt} Thph Oec, item 5. vg (et. tol) cop syrP Cyresai⁴⁶⁷
et⁷⁰⁷ Didlat Aug Promiss κατα τα (Cyresai⁴⁶⁷ om) -ματα .. Ln και
τα -ματα c. Α am fu harl demid corb². vg^{sixt} sah Hier Bed | Δ 69.
137. Dam ενοικει, Aug inhabitat
14. αμωμητοι .. Gb' αμωμοι c. Α 69. 137. al⁹ Photmanich^{1,8}. (vg imma-
culati et inuolati, item syr^{utr} al; Aug inuol. et immac.)
15. δοθεισ αυτω c. ABC 137. al⁶ vg cop sah syr^{utr} al Nil (de purga-
torio) Photmanich et^{op} 175 Thph cat^{xt} Aug al .. ζ αυτ. (68. om) δοθ.
c. G al pl Oec
16. πασαις c. ABC 5. 180. 14. lect .. ζ (Gb⁹) add ταις c. GK al pler Phot
Thph Oec cat^{xt} | Α 9. 21. 47. εν αυτοις | οις c. CGK al pl Phot Oec
cat^{xt} .. Gb' Ln αις c. AB 5. 69. 73. 137. al fere¹² syr^{utr} al Thph
| εστιν c. BC GK al longe pl Phot Thph Oec cat^{xt} .. Δ al⁷ sah

βλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπόλειαν.

Iud 20. 17 Ἰμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῆ
τῶν ἀθέσμων πλήρη συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στρηγιμοῦ,

Iud 25. 18 ἀυξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος
I Pe 5, 11. Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῶ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α.

I.

2, 18. 1 Ὁ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑώρακάμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς
ἡμῶν, ὃ ἔθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ

είσιν | c* 27. 29. 68. στρεβλωσουσιν, c** στρεβλωσιν, Eriph¹⁴⁰ δια-
στρεφουσι τη εαιτων αγνωσια

17. c προγινωσκ. (Δ προγιγνωσκ.) αγαπητοι

18. αυξανετε (al mu -νητε vel -νοτε, 96. αυξετε) .. c al αυξανεσθε (36.
-νησθε) | ὠ χν .. 9. 40. 69. 137. syr^{utr} Thph add και θειου πατρος |
και νυν .. k al aliq om και, item (abhinc) cop sah | αιωνος c. v 10. 61.
harl* Aug Bed .. s (Gb⁹) Ln add αμην c. αCGK al pler vv fere omn
Thph Oec catxt

Subscriptio : AB πετρον β̄, c πε. καθολικη (cf c in append.) 126. πε.
επιστολη, 40. al πετρον επιστ. β̄, g al του αγιου αποστολου πετρον
επιστολη δευτερα, 38. τελος της πετρον β̄ καθολικης επιστολης, simi-
liter al ; am expl. *epistula Petri secunda*, fu al *expl. epist. sancti apo-*
stoli (al om) *Petri II* (cddaliq om II). Item syr^{utr} al *finita est epist. sec.*
Petri apostoli. Praeterea numerantur στιχοι ρνδ' (ita G 40. al pl Thph),
al ρε'. In b numerantur sectiones β', in vgcdd (ut am fu) capp. XI.
Euthal in elencho: πέτρον ἐπιστολή δευτέρα. ἀνάγνωσις πρώτη κεφα-
λαίων δ', μαρτυριῶν γ', στίχων ρνδ'.

* AB ιωαννου (B -ανου) ᾱ, (in c titulus abscissus est, sed fuisse vdr̄t. *ιω.*
επιστολη ᾱ), κ al ιωαννου επιστ. πρωτη (ita Gb Sz), al επιστ. *ιω.*
πρωτη, g al επιστ. *καθολικη του αγιου αποστολου ιωαννου*, al mu
ιω. επιστ. καθολικη ᾱ, similiter al .. s⁶ *ιω. του αποστ. επιστ. καθολ.*
πρωτη, s επιστ. *ιω. καθολ. πρωτη*. Cf Ens^h. e. s. ³⁹. κέχρηται δ' ὁ αὐ-
τός (Papias) μαρτυρίας ἀπὸ τῆς Ἰω. προτίρας ἐπιστολῆς, idem^h. e.
^{5, 8}. μέμνηται δὲ καὶ τῆς Ἰω. πρώτης ἐπιστολῆς (Irenaeus). Or⁴. 24.
1, 233 e talibi ἐν τῇ καθολικῇ ἐπιστολῇ ὁ Ἰωάννης, item in fragm. in
cantic. (cat^{ox} 115) διὰ τὴν γραφὴν τὴν παρὰ τῷ *ιω.* ἐν τῇ καθολ. ἐπιστ.

λόγον τῆς ζωῆς· 2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἐοράκαμεν καὶ μαρ-^{Io 1, 14.}
 τυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἣτις ἦν
 πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· 3 ὃ ἐοράκαμεν καὶ ἀκη-
 κόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ'
 ἡμῶν. καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ^{Io 15, 11}
 τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν ἵνα 2 Io 12.
 ἡ χαρὰ ὑμῶν ἢ πεπληρωμένη.

Ὁ Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀν-
 αγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστὶν καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ^{2, 25.}
 ἔστιν οὐδεμία. 6 εἰάν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ,
 καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατοῦμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν
 ἀλήθειαν· 7 εἰάν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν ὡς αὐτός ἐστιν εἰ Eph 5, 8.

Praeterea addat aliq (teste Sz „mu“), item Aug² etiamque Possidius in indice opp Aug¹ Idac Cassiod epistolam istam inscribunt ad Parthos (codgenen sparthos? vide Sab., teste Sz Bibl. Krit. Reise p. 67. spartos). Cf ad 2 Io.

1. εορακαμεν : ita B* teste altera Btl¹ et h. l. et in sqq nec aliter 3, 6 et 4, 20. Accedit secundo loco A. Eandem formam Io 20, 25. recepimus, non item 20, 18. 20, 29. etc, quos ad locos cf comm. Versibus istis tribus εωρακαμεν A bis, B**G ubique habet. Item II. sqq. (3, 6. accedit C). Nec adnotarunt collatores reliquorum differentiam, talia illi quidem minus curantes. 5 Ln 49. εωρακαμεν ubique.
2. B 40. και ο εορακαμεν (B** 40. εωρ., 40. add και ακηκοαμεν)
3. εορακαμεν : cf ad v. 1. | υμιν c. GK al longe pl vg (et. demid tol; am et annunt. vobis) cop al (Thph και απαγγ. υμ.) Oec cat^{xtxt} Aug¹ Bed .. Ln praem και c. ABC al⁵ harl al (et. fu ut vdrtr) syr syrP c.* sah aeth (sed syr sah om και sq) Did Aug¹ | C* al⁶ vg sah syrP al (non cop syr) Aug om δε (sed vg sah Aug et societas nostra sit)
4. υμιν c. A**CGK al fere omn vv pler Thph Oec cat^{xtxt} Aug Bed .. Gb' Ln ημεις c. A*B 13. harl* sah | υμων c. AC (C* post πεπληρ. add εν ημιν) K al pl vg (et. demid) cop syrP aeth arP sled et^{mss} Thph^{xtxt} Oec^{xtxt} Aug Bed .. 5 (non 5^e Gb Sz) ημων c. BG al mu am fu harl tol (corb² ut gaudeteis et gaudium nostrum sit plenum) sah syr ar⁰ (sed syr ar⁰ add εν υμιν) sl⁵ Thphcom Oeccom
5. εστιν αυτη (Gb') c. BCGK 40. 69. 137. al plus⁵⁰ syrP Thph Oec schol .. 5 Ln αυτη εστ. c. A al vix mu vv pler (et. syrP mg) cat^{xtxt} | αγγελια c. ABGK al longe pl Didcom Thphcom Oeccom cat^{xtxt} .. 5 (= Gb Sz) επαγγελια c. c al mu Thph^{xtxt} Oec^{xtxt} | αναγγελλομεν .. 40. 69. 137. al aliq απαγγ. | B 31. Clem Or³ (sed⁴ ε. α. ο. ε.) ουκ εστ. εν αυτω, item sah nullae tenebr. sunt in eo
6. A εαν γαρ ειπωμεν (al aliq ειπομεν, item al vv. sqq) et ου ποιωμεν
7. δε .. 29. 66.** harl arP om | G Clem om. εστιν

τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ τοῦ
 Ho 9, 14. υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 8 ἔὰν εἴπωμεν
 ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἐαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐν ἡμῖν
 οὐκ ἔστιν. 9 ἔὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν
 1 Th 5, 24. καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάριση ἡμᾶς ἀπὸ
 2, 14. Iο 5, 38. πάσης ἀδικίας. 10 ἔὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστηρ
 ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

II.

1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμαρτήτε. καὶ ἔὰν
 Iο 14, 16. τις ἁμαρτή, παράλιτον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν
 4, 10. Iο 11, 51 a. δίκαιον· 2 καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ
 περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. 3 Καὶ
 ἐν τούτῳ γινώσκουμεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἔὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
 Iο 15, 10. τηρῶμεν. 4 ὁ λέγων ὅτι ἐγνώκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ
 4, 20. τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· 5 ὁς

7. ἀλλήλων .. Δ* (vdtr) tol al (aeth^{ro} *inter nos cum eo*, PP om *cum eo*)
 Clem Tert Did^{int} (Thph et Oec sic: τῆς κοινωνίας τῆς ἀλλήλων· δῆλον
 δὲ ὅτι καὶ τῆς ἡμῶν τε καὶ τοῦ φωτός) αὐτου .. harl *cum deo* | ιησου
 c. BC 29. 69.* fu al syr sah aeth^{ro} (aeth^{utr} om τ. υι. αντ. quae 34.
 transp) arm Clem Hier Fulg Leo .. 5 (Gb^o) add *χριστου* c. ΔGK al
 pler vg (et. am al) syrP c.* eop al cat^{xt} Thph Oec Tert Aug (sed Aug¹
 om *ω̄ π̄*) Bed | *καθαριζει* .. al mu cop sah arP Aug¹ -ρισει s. -ριει
8. ἐν ἡμ. οὐκ ἐστ. (Sz Gb') c. ΔCK 5. 31. 69. 137. al aliq m vg syrP arm
 cat^{xt} Thph Augpersaepe Hier Oros² Optat Ennod al mu .. 5 οὐκ ε. ἐν
 ἡμ. c. BG al longe pl cop sah al Oec Tert
9. ἁμαρτίας sec .. c al vg (et. am fu al, sed al om) al mu Aug^{plerque}
 Hier¹ Bed (sed m Cyp al mu non add) add *ἡμων* | *καθαριση* .. ΔC**
 (vdtr) h al -ρισει | c om *ημας*
10. οὐκ ἐστ. ε. ἡμιν .. 69. 137. al am al syr^{utr} Thph ἐν ἡμ. οὐκ ἐστ.
- II. 2. ἰλασμ. ἐστ. c. CGK al fere omn Clem Orsaepe Petalex Ath⁹⁸³ et⁹⁷⁸
 Thph Oec cat^{xt} Tert Athint⁷⁷⁵ Aug⁵ Vig al .. Ln *ἐστ. ἰλασμ.* c. ΔB
 68. 180. vg al Cyp Hil Aug^{aliqua} al | *μονον* (Clem Orsaepe al) .. B al
 fere¹⁰ cop sah Or¹ *μονων*
3. Α *γινωσκουμεν*
4. οτι c. ΔB 66.** 68. 69. al plus¹² (cop sah ex ingenio linguae) Clem¹
 Thph Cyp Lcif¹ Tich al .. 5 49. om (Ln [οτι]) c. CGK al pl syr^{utr} aeth
 utr Clem¹ Oec cat^{xt} Lcif¹ (vg *qui dicit se nosse*) | Gb^o *καὶ* sec c. A
 27. 29.

δ' ἂν τηρῆ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τοῦτω ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ^{4, 12, 35.}
τετελειώται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἔσμεν. 6 ὁ λέγων ^{14, 21^{ss}.}
ἐν αὐτῷ μένει ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς οὐ- ^{Io 13, 15.}
τως περιπατεῖν.

7 Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καιρῆν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν ^{2 Io 5^a.}
παλαιάν, ἣν εἶχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστίν ὁ λόγος ^{Mt 5, 43.}
ὃν ἠκούσατε. 8 πάλιν ἐντολὴν καιρῆν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστίν ἀληθές ^{Io 18, 24.}
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινὸν ἤδη φαίνει. 9 ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν ^{4, 20.}
αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν ἕως ἄρτι. 10 ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν·
11 ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν καὶ ἐν τῇ ^{3, 14.}
σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλω- ^{Io 12, 35.}
σεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, τέκνια, ὅτι ἀφέονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 13 γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ^{1, 1.}
ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρὸν. ἔγραψα ^{5, 18.}

5. τηρη .. κ al τηρει | αληθως .. 27. 29. 66.** om
6. ουτως c. CK al longe pl cop syrP (libere syr) arP sl cattxt Thph Oec Salv (sic et ipse) .. Ln om c. AB al⁵ vg sah al Clem (καθ. κακεινος) Cyr^{esai} 799 Cyp Caesarel al mu (G om και α. ουτ. περιπ.)
7. αγαπητοι c. ABC al fere²⁰ vg cop sah syr^{utr} arm cattxt Thph Didint Aug Bed .. ζ (= Gb Sz) αδελφοι (Gb') c. GK al pl aeth^{utr} arP Oec | εχετε .. 27. 29. al aliq εχετε | ηκουσατε c. ABC al plus¹⁰ vv pler Thph Aug Cassiod Bed .. ζ (Gb⁰⁰) add απ αρχης c. GK al longe pl arP sl Ath¹⁶⁶ Oec cattxt Didint (: cf v. 24.)
8. αληθ. εν αυτω c. BCGK etc .. Α εν αυτω αληθ. | εν υμιν c. BCGK al longe pl vv pler cattxt Thph Oec Aug Bed .. Gb' εν ημιν c. A al mu tol al syrP m⁸ Hier | σκοτια .. Α σκια (item 100. v. sq)
9. μισων .. 15. 43. 98. 137. arm aeth (schol¹⁰⁰ et¹⁰⁸) Cyp¹ add ψευστης εστι και (schol ψευδεται) :: cf v. 4.
10. εν αυτ. ουκ εστ. c. BGK al pler vg syrP al Thph Oec cattxt Aug Fulg Bed .. AC 5. 105. m sah (cop non est scand. in eo) syr Lcif ουκ εστ. εν αυτω : ita Ln (cf ad 1, 5. 8. 10.)
11. τ. οφθ. (Leif¹ cor) αυτου (ita et. Or etc) .. 3. 42. 57. 95. 101. αυτου τ. οφθαλμ.
12. τεκνια (40. al³ τεκνα) .. 27. 29. 66.** 68. al fere¹² catcom et Sevcat παιδια
13. εγραψα (Gb') c. ABCG al plus³⁰ syr^{utr} cop sah aeth^{utr} are sl Or^{cat} ¹¹⁵ (item Or^{int} 8, 27) Cyr^{ador} 43 Phot^{amphil} qu ¹⁵⁵ Thph cattxt .. ε γραφω

- ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. 14 ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες,
 1, 10. ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί
 ἔστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενηκῆκατε τὸν πονη-
 ρόν. 15 μὴ ἀγαπάτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις
 1a 4, 4. ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ,
 16 ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυ-
 μία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πα-
 τρός, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. 17 καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ
 ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν
 αἰῶνα.
 2, 22. 4, 8.
 2 Io 7. 18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἤκούσατε ὅτι ἀντί-
 1 Pe 4, 7. χριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γέγονασιν· ὅθεν γινώ-
 Act 20, 30. σκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 19 ἐξ ἡμῶν ἐξηλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν
 1 Co 11, 19. ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μεμενῆκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ'
 2, 27. ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν. 20 καὶ ὑμεῖς
 χρῆσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἀγίου καὶ οἴδατε πάντα. 21 οὐκ ἔγραψα

c. κ al pm arP Oec .. vg (et. am tol, non fu demid harl) om *εγραψα νμ. πατ. usq αρχης et habet quinques (fu demid harl sexies) scribo [am quinto loco scripsi], item sexies Aug Bed*

14. τον απ .. β το απ | β sah om του θεου

15. πατρος c. BGK al longe pl vg syr^{utr} cop sah al Or (alibi alludens θεου) Thph Oec cat^{txt} Aug^{saepissime} al mu .. ac al⁵ harl aeth^{utr} Cyr θεου (al⁴ θεου και πατρος)

16. αλαζονια c. AB*G al .. 5 Ln 49. -για c. B**K (e sil) al ut vdtr longe pl :: cf ad Iac 4, 16. | αλλα c. BC etc Thph .. 5 Ln αλλ c. AG al ut vdtr pler Or Oec cat^{txt}

17. αυτου (et. cat^{txt} Thph Oec Cyp Lcif Aug al mu) .. A 5. 13. 27. 29. 66.** arm Or om, hinc Gb⁰ | αιωνα .. sah tol Cyp^{aliqu} Lcif Aug^{aliqu} al (non item Hier al) add *quomodo et (passim omittitur) deus manet in aeternum*

18. c* εσχατη τη ωρα | και καθως .. κ om και | AG al⁴ aeth^{ro} om οτι (non Or Epiph⁴⁰³ et⁴²⁴ Thph Oec cat^{txt} Ir^{int} Cyp Or^{int 3, 851} Lcif al mu) | αντιχριστ. c. BC al³ Or² Epiph⁴⁰³ et⁴²⁴ .. 5 praem ó c. AGK al longe pl Thph Oec cat^{txt} | A *γινωσκωμεν*

19. εξηλθαν c. ABC .. 5 -θον c. GK al certe pler Or Epiph al | εξ ημ. ησ. c. BC 69. 137. syr (sed ita bis) syr^P cop sah aeth^{utr} Amb³ Opt .. 5 Ln ησ. εξ ημ. c. AGK al pler vg al Cyr^{hr 95} Epiph⁴⁰³ Thph Oec cat^{txt} Ir^{int} Or^{int 3, 70} Cyp al mu | φανερωθωσιν (Epiph⁴⁰³ γνωσθωσ.) .. 69. syr et syr^P m³ -ρωθη | παντες .. 69. syr^{utr} Epiph⁴⁰³ Ir^{int} Casiod om

20. χρισμα (B* ubiq χρεισμα) : ad v. 27. ex G notavi χρισμα (ut 5 Gb Sz ediderunt) | και οιδατε παντα (9. Hesych^{lev} παντες, syr παντα

ὑμῖν ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἶδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. 22 τίς ἐστὶν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ^{4. 3.} _{2 Io 7.} ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. 23 πᾶς ὁ ^{2 Pe 2, 1.} ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 24 ὑμεῖς ὁ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενεῖτω. εἰ ἐν ὑμῖν μείνη ὁ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ ^{2 Io 9.} ^{Io 5, 25.} ^{15, 23.} υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. 25 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν ^{1, 5.} ^{5, 11.} αὐτὸς ἐπηγγέλιτο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανῶντων ὑμᾶς. 27 καὶ ὑμεῖς τὸ χάρισμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ χρεῖαν ^{2, 20.} ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς, ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χάρισμα διδάσκει ὑμᾶς

ανθρωπον) .. B sah οιδατε (sah add υμεεις) παντες .. Aug ut ipsi vobis manifesti sitis

21. παν (et. m) .. c om

23. ο ομολογων τ. υι. και τ. πατ. εχει (Euthal Melet ap Epiph⁸⁷⁸ Cyr^{10h} ⁸⁶⁴ ομολογει) c. ABC al plus³⁰ vv pler Clem Or³ Ath Cyrallq Cyrhr Thph cat^{xt} (item ii qui ομολογει) Vig Pelag al (item m Cyp Hil al mu post τον υι. repetito και τον υιον) .. 5 (= Gb Sz) om c. GK al pm harl (item al, sed non am fu demid tol al) arP sl Oec

24. υμεεις (Gb⁹⁰) c. ABC 13. 27. 29. 66.** 68. 69. al⁴ vg syrP arm Cyr^{10h} ⁷⁹⁹ Bed .. 5 (Gb⁹⁰) add ουν c. GK al longe pl arP sl (sah δε, cop syr et vos, aeth^{ro} et vos quosue, PP et vos autem) cat^{xt} Thph Oec Aug (Melet ap Epiph ὅπερ οὐν, φησίν, ἐξ ἀρχῆς ἠκούσατε, τοῦτο μενέτω ἐ. ἡμ.) | ἐν τῷ πατρὶ c. ACGK al ut vdtr omn demid syrutr sah al Cyr^{10h} ⁷⁹⁹ Thph Oec cat^{xt} .. Ln om εν c. b vg cop al pp^{lat} (item Melet ap Epiph⁸⁷⁸ μενεετε και τῷ πατρὶ)

25. ημιν c. ACGK al ut vdtr omn vv fere omn Thph Oec cat^{xt} Aug Bed .. L^{ned} min ημιν c. B am al | B αιωνιαν

26. Α πλανουντων

27. χαρισμα pr (et. Ath⁵⁸⁷ Cyr^{10h} ³⁴⁷ etc) .. B 10.** χαρισμα | ελαβατε c. B* .. 5 Ln 49. -βετε c. rell ut vdtr omn | μενει ε. υ. (Gb'') c. A(A' vdtr ημιν)BC al vg al pl Ath⁵⁸⁷ Cyr^{10h} ³⁴⁷ Did Thph Aug al .. 5 ε. υ. μενει c. GK al pler syrP al cat^{xt} Oec (μενει : 13. 27. 29. 66.** 68. 69. 81. 137. al⁵ vg syrP arP Thph Aug al μενετω) | διδασκη .. CGK al⁵ -σκει | αλλ ως .. B 25. sah aeth Aug Hier αλλα | το αυτοῦ (Gb') c. C 5. 27. 29. 68. 69. 81. al plus¹⁰ vg sah syrP aeth^{utr} arm arr (syr unctio quae est a deo) Ath⁵⁸⁷ Cyr Did cat^{xt} Aug Fulg Bed .. 5 Ln το αυτο c. A BK al pl cop Thph Oec Hier (: cf 2 Pe 3, 7.) | χαρισμα (et. Ath⁵⁸⁷ Cyr^{10h} ³⁴⁷ etc) .. 10.** χαρισμα, 25. 81. cop aeth^{utr} Cyr¹ πνευμα (schol χαρισμα τὸ πνευματικὸν χάρισμα λέγει τῆς γνώσεως)

10 14, 26. *περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ.*

4, 17. Eph 3, 12. 28 *Καὶ νῦν, τέκνια, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ὅταν φανερωθῇ σχῶ-
μεν παρορησίαν καὶ μὴ αἰσχυρθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ
3, 7, 9. αὐτοῦ. 29 εἰάν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσχετε ὅτι καὶ πᾶς ὁ
ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.*

III.

10 17, 26. *Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ ἵνα τέκνα
θεοῦ κληθῶμεν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς ὅτι οὐκ
ἐγνώ αὐτόν.*

2 *Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμέν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη τί
Col 3, 4. ἐσόμεθα. οἶδαμεν ὅτι εἰάν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι
ὀψόμεθα αὐτόν καθὼς ἐστίν. 3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύ-
5, 17. τὴν ἐπ' αὐτῷ ἀγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἀγνός ἐστιν. 4 πᾶς*

27. c (vdtr) ψευδες | και καθως .. Δ sah Aug om και | μενετε c. GK al pl Thph Oec cat^{xt} .. Gb' Ln μενετε c. ABC al mu Cyr Photep¹⁷⁴ (vv pl [arm^{mg}] et ppl^{at} manete; arP μενειν exprim)

28. τεκνια .. κ h 40. vv mu add μου | οταν c. GK al longe pl Thph Oec cat^{xt} .. Ln εαν c. ABC al⁶ cop sah | σχωμεν c. BC 15. 26. 27. 40. 66.** 68. Thph .. ε χωμεν c. ΔGK al pl cat^{xt} Oec | απ' .. 69. 137. παρ

29. ειδητε (vg al pl Aug al scitis) .. ΔGK al pl cop aethutr Thph ιδητε | οτι και c. AC 7. 8. 13. 29. 68. 69. al vg (et. fu demid al, non am harl tol) sah (syr ap Wtst) .. ε Ln 49. om και (cuius addendi nulla caussa erat; ex Iohannis vero usu est) c. BGK al pl vv pl cat Thph Oec Amb Aug Idac | γεγεννηται .. 31. 69.* 177.* al aliq syr et syrP^{txt} γεγενηται

III. 1. δεδωκεν c. BCK al longe pl Thph Oec .. ΔG 13. 27. εδωκεν | ημων .. BK* al⁴ arP υμιν | κληθωμεν c. GK al pl cop (pergit et nos etiam propter hoc mundus non cognovit) arP Oec (Oecc^{com} εδωκεν ἡμῖν τέκνα αὐτοῦ γενέσθαι τε καὶ κληθῆναι, item Thph^{com} - γεν. τε κ. λογισθῆναι) .. Ln add και εσμεν c. ABC al²⁰ vv pl (sed vg [et. am demid] Aug² Bed syrP al et simus; fu harl tol sah et sumus) cat^{xt} Thph Aug Bed | ημας c. ABC al sat mu vv pler cat^{xt} Aug Bed .. GK al fere³⁵ arP slant¹ Thph Oec υμας (: : cf 3, 13.)

2. οιδαμεν c. ABC 5. 68. vg sah syrP arm al Or² Did Tert Aug^{saepe} al mu .. ε (Gb⁹⁰) add δε c. GK al pler syr cop al Or¹ Thph Oec cat^{xt} Amb¹ Hier¹ Quaest

ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. 5 καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 6 πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ^{1 Pe 2, 24. 22.} ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἔώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν ^{2, 3. 10 11.} αὐτόν.

7 Παιδιά, μηδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· 8 ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ^{Io 8, 44.} ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. 9 πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα ^{5, 18. 1.} αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. 10 ἐν τούτῳ φανερά ἐστὶν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ ^{Io 8, 47.} θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ^{1, 5. 2, 7. 25.} ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, 12 οὐ καθὼς Κάιν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· ^{Gen 4, 8.}

4. ἡ ἁμαρτια c. ABCGK etc .. Ln om η sine teste (de B falsus)

5. τας ἁμαρτ. c. AB 5. 27. 66.** 81. am fu demid harl tol al cop sah syrP aeth^{utr} arm Tert Aug Fulg Cassiod .. 5 (Gb⁰⁰) add ημων c. CGK al longe pl syr vged al Ath⁴⁶³ Thph Oec cat^{txt} Bed

6. εωρακεν c. B* et al ut vdtr .. 5 Ln 49. εωρακ. c. AB**CG (κ e sil) etc. Cf ad 1, 1.

7. παιδια c. AC 5. 27. 29. cop sah syrP^{mg} arm Lcif (filii) .. 5 Ln τεκνια (al⁴ cat^{txt} sah syr al add μου) c. BGK al pler cat^{txt} Thph Oec, item filioli m vg syr^{utr} al Tert al | μηδεις .. A μη τις

8. ο ποιων (et. Or⁵ et⁴ πας ο) .. A 25. 68. tol cop syr arP Lcif ο δε ποιων | εστιν : Or⁴, 325 dicit uberius εστιν poni ubi εκ του διαβολου dicatur, γεγεννημενος vero ubi sit εκ του θεου. Nihilominus ipse alibi aliquoties γεγεννηται pro εστιν habet, item Eusecl²⁴

9. γεγεννημενος .. κ al aliq γεγεννημ. (al et. postea γεγεννηται)

10. c* (vdtr) aeth^{ro} και πας|ποιων (ACK h al mu add την :: e v. 7.) δικαιοσυνην c. ABCGK al ut vdtr omn harl tol cop syr et syrP^{txt} al cat^{txt} Thph Oec Did^{int} .. m (sed idem v. 9: non peccat pro pecc. non faciū, item Aug²) vg (et. am fu demid) sah syrP^{mg} Or Tert Cyp Lcif Aug Bed ων δικαιος (ita Ln)

11. αγγελια c. ABGK al pl vg (annunciatio, item Aug³ Bed) al cat^{txt} Thph Oeccom Aug Bed .. c 27. 29. 40. 66.** 69. al mu harl (mandatum) syr^{utr} (et. syrP^{græc} in mg adscriptum habet) cop sah aeth^{utr} (mandatum) Cyr^{ioh} 700 Oec^{txt} Lcif (repromissio) επαγγελια (syrP^{mg} -λεια)

καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

- 10 15, 18 s. 13 Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 14 ἡμεῖς
 10 5, 24. οἶδαμεν ὅτι μεταβιβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι ἀγα-
 2, 10 s. πῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 πᾶς
 Mt 5, 21 s. 10 5, 38. ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἴδατε ὅτι
 πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν.
 16 ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν
 10 15, 12 s. ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς
 ψυχὰς θεῖναι. 17 ὃς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ
 1a 2, 15 s. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ
 ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;
 18 Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ
 καὶ ἀληθείᾳ. 19 καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας
 ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν· 20 ὅτι

12. καὶ χαρ. τιν. εσφ. αυτον .. aeth^{ro} om
 13. Μη .. c* 29. 66.** al⁶ syr arm al praem καὶ | ἀδελφοὶ c. ABC al
 mu vg arm cat^{xt} Didint Leif Aug Ors Bed .. ε (Gb⁰⁰) add μου c. GK
 al pl cop sah syr^{utr} al (aeth ημων) Thph Oec
 14. αγαπων c. AB 27. 29. vg arm sahm^{unt} Didint Leif Aug Columb
 Bed .. ε (Gb⁰) add τον αδελφον c. CGK al pler cop sah^{voi} syr^{utr} al
 cat^{xt} Thph Oec Cassiod (sed al¹⁰ fere cop sah syr^{utr} al add αυτου)
 item 15. τους αδελφους
 15. αυτου .. B αυτου | εν αυτω c. BCK al pl Thph Oec cat^{xt} .. Ln εν
 αυτω c. AC al pm
 16. θειναι c. ABC 5. 27. 29. 68. al Thph cat^{xt} .. ε τεθειναι c. GK al longe
 pl Oec
 17. εχη (m vg Cyp al habuerit) et θεωρη (iidem viderit) .. G al mu χχει,
 item GK al pm θεωρει | κλειση .. G (κλησει) al (-σει) | μένει (m vg Cyp
 al manet, item vel est cop sah syr^{utr} al) B** (*accentu caret ut con-
 stat) GK al μενεῖ (Aug¹ poterit manere)
 18. τεκνια c. ABC al¹² m am syrP arm Clem Dam cat^{xt} Aug .. ε (Gb⁰⁰)
 add μου c. GK al pl vv pl Thph Oec Bed | τη γλωσσ. c. ABCGK al
 longe pl Thph .. ε (= Gb Sz) om τη c. min vix mu Clem Oec cat^{xt}
 | εν c. ABCGK al longe pl Clem Thph^{txt} et com .. ε (= Gb Sz) om c. K
 al mu cat^{xt} Oec^{txt} et com
 19. και pr c. CGK al longe pl sah syr al cat^{xt} Thph Oec Aug .. Gb⁰ Ln
 om c. AB al⁶ vg cop syrP Clem | γινωσκομεν c. GK al longe pl vg al
 Thph^{txt} et com Oec^{txt} et com Aug Bed .. Gb' Ln γνωσομεθα c. ABC
 40. 66. 68. 69. 137. al fere¹⁰ cop sah arm al Clem Dam cat^{xt} (9. γι-
 νωσκομεθα, syrP cognoscetur) | Ln^{ed} min ἐσμέν. καὶ ἔμπροσθεν | πει-

ἐὰν καταγνώσκη ἡμῶν ἡ καρδιά, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρ-
 διάς ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα.

21 Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδιά ἡμῶν μὴ καταγνώσκη ἡμῶν, παρη-^{2, 28,}
 σίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, 22 καὶ ὁ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν^{4, 27,}
 ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώ-^{5, 14,}
 πιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. 23 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα^{10, 9, 31,}
 πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγα-
 πῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολήν. 24 καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐν-^{3, 11,}
 τολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώ-^{4, 13,}
 σκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.^{Ro 8, 9,}
^{2 Co 1, 32,}

σομεν (vg^{ed} suadebitus, sed am demid al suademus, fu al suadeamus)
 .. 27. 69. al mu Thph πεισῶμεν | τας καρδ. c. A**CGK al fere omn vν
 pl cat^{xt} Thph Oec Bed .. Ln^{ed} min την καρδιαν c. A*B 66.** syr sah
 Aug

20. G al schol¹⁰³ καταγινωσκει | οτι pr .. Ln o τι. Praeterea pro ἡμῶν·
²⁰ ὅτι habent ζ Gb Sz Ln 49. ἡμῶν, ²⁰ ὅτι (Ln ὁ τι) | οτι sec c. BCGK
 al pler cat^{xt} Thph (item Hesych^{lev} et scimus quia; syr quanto magis
 deus, qui maior est etc). Praeterea cf cat: ἐὰν ἀμαρτάνοιμεν, οὐ λαθθα-
 νομεν οὐδὲ διαφειξόμεθα· εἰ γὰρ ἀμαρτάνοιτες τὴν καρδίαν ταυτῶν
 λαθεῖν (adde οὐ ex schol¹⁰⁰ et¹⁰³) δυνάμεθα, ἀλλὰ νικττόμεθα ἰπὸ
 τοῦ συνειδότος, πῶσω μᾶλλον τὸν θεὸν πρᾶττοτές τι τῶν φαίλων
 (addendum omnino vdr̄ οὐ, cf Thph πῶσω μᾶλλον - οὐκ ἂν λάθοιμεν)
 δυνηθῶμεν λαθεῖν; Similiter praeter schol¹⁰⁰ et¹⁰³ habent et. Thph
 et Oec .. Ln^{ed} min om c. A 33. 34. 63. vg cop sah al Oec Aug Bed |
 θεος .. c κυριος

21. εαν .. A αν | καταγινωσκη .. G al -σκει | ημων pr c. CGK al longe pl
 vg (et. am demid harl tol al) cop sah syr^{utr} al Thph Oec cat^{xt} et (p.
 142.) com Cyp Aug¹ Hier¹ Hes^{lev} al .. Ln om c. AB 13. 27. 30. 66.**
 fu al Aug¹ Hier¹ (conscientia) (item Or¹ ἐὰν μὴ ἡ συνειδήσις καταγιν-
 ἡμῶν, sed alibi ἐὰν ἡ συνειδ. ἡμῶν μὴ καταγ.) | ημων sec .. om BC 68.
 Or¹ (vide ante) | εχομεν (al εχωμεν, Lcif habeamus) .. B 29. εχει

22. εαν .. B al Or αν | A al λαμβανωμεν, vg cop sah syrP al Cyp Lcif
 al accipietus | απ c. ABC 5. 13. 27. 29. 33. 34. 68. 69. 137. 8.P^e al ..
 ζ παρ c. GK al longe pl Or Thph Oec cat^{xt} | AK al τηρωμεν

23. πιστευσωμεν c. BCK al pl Oec cat^{xt} .. Gb' Ln πιστενωμεν c. AC al
 plus²⁰ Thph | A 43. sl^{ms}1 om του υιου | ἰω ᾠ .. A ἰω ᾠ | εντολην c.
 GK h 38. 40. 126. 177. 180. al fere⁴⁵ Oec^{ed} .. ζ Ln add ημων c. ABC
 al mu vg cop al cat^{xt} Thph Oec^{cod} Lcif Bed; al aliq syrP al Aug
 praem idem

24. και εν .. 18. 38. 80. 95.** 137. sl⁸ om και | ημων εδωκ. c. ABCG al pl
 fu al Bas^{1, 276} et^{8, 9} cat^{xt} .. K al fere²⁰ vν pler Ath³⁶⁸ et [Ps.] Ath^{2, 26}
 Cyr Thph Oec pp^{lat} εδ. ημων

IV.

- 1 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε
 2^{Io 7.} τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφήται
 2^{Pe 2, 1.} ἔξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. 2 ἐν τούτῳ γινώσκειτε τὸ πνεῦμα τοῦ
 4, 15. θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα
 ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, 3 καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν
 5, 32. ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστίν, καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκη-
 κούετε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστίν ἡδη.

IV. 1. τα πνευματα .. κ praem παντα

2. γινωσκειτε c. ABCG al pm cop sah syrP aeth^{utr} arP Oec Irint Lcif al
 .. 9. 14.* 69. γινωσκομεν .. Gb' γινωσκειται c. κ al fere⁴⁰ vg syr ar^e sl
 Cyr Thph Didint Aug Bed | c χριστ. ιησ. | ἐληλυθота .. B 99. Thdrt
 ἐληλυθεναι (item venisse vg al Irint Cyp etc). Cyr^{ador} 497 om ε. σ. ελ.
 3. ο μη ομολογει : ita et. Polyc⁸⁸⁵ (πᾶς γὰρ ὃς ἂν μὴ ὁμολογῇ [-γεῖ] ἡ
 ᾧ ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι, ἀντιχριστός ἐστιν, καὶ ὃς ἂν μὴ ὁμολογῇ τὸ
 μαρτύριον τοῦ σταυροῦ, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν) Cyr^{ador} 497 et alibi
 Nestor (ut vtr; vide post) Thdrt^{4, 48} Thph Oec al Didint (qui negat)
 Aug¹ Fulg¹ .. cdd^{vet} ap Socr (h. e. 7, 32. αὐτίκα γοῦν ἠγγόησεν ὅτι
 ἐν τῇ καθολικῇ ἰωάννου γέγραπτο ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις ὅτι
 πᾶν πνεῦμα ὃ λύει τὸν ἡ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστίν. ταύτην γὰρ τὴν
 διάνοιαν ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγρ. περιμίλον οἱ χωρίζων ἀπὸ τοῦ τῆς
 οἰκονομίας ἀνθρώπου βουλόμενοι τὴν θεότητα· διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ
 ἐμημεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπεσημήναντο, ὡς τινες εἰεν ραδιουργήσαντες τὴν
 ἐπιστολήν, λύειν ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν ἀνθρώπον θελοντες.) vg Irint Or
 int Fulg¹ al (Fulbert¹ et de epistola eraserunt Et omnis spir. qui solvit
 Iesum ex deo non est, sicut Nestorius. Item Hincmar opusc¹⁸ quidam
 etiam de epist. Ioh. eraserunt Et omnis spir. qui solvit Iesum ex deo non
 est) o λυει (qui solvit), item Aug¹ al additis in carne venisse vel (Tert¹
 Tich) et negat in carne venisse, item Lcif (qui destruit) | τον (c. ABG al
 pl cdd^{vet} ap Socr Cyr Thdrt cat^{xt} al; sed Gb^o c. κ al fere⁵⁰ Polyc
 Thph) ιησουν c. AB h 13. 27. 29. 69. cdd^{vet} ap Socr vg (et. fu al mu)
 cop syr^{utr} arm al Cyr Thdrt Irint Orint Lcif Didint Fulg¹ Tich al ..
 ς (= Gb Sz) add χριστον c. GK al pler am demid sah al Polye Thph
 Oec cat^{xt} Aug (om Ies.) al mu (34. 137. ante ιησ. pon). Praeterea
 ς (= Gb Sz) add εν σαρκι ἐληλυθота c. GK al pler syr^{utr} al Polyc
 Thdrt (sed Polyc Thdrt ἐληλυθεναι) Thph Oec cat^{xt} Orint Cyp al
 mu: sed om c. AB 27. 29. cdd^{vet} ap Socr vg cop sah aeth^{ro} (om et.
 τ. ιησ.) Cyr Irint Lcif Didint Fulg¹ Bed | εκ (cdd^{vet} ap Socr απο) ..
 GK 40. al mu sl^b cat^{xt} om | και παν usq ουκ ἐστιν .. 41.* 61. 57.^{lect}*
 om (transilientes ab ἐστιν ad ἐστιν), item quidam ap Socr ap Fulb ap
 Hincm : vide ante

4 Ἔμεις ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστέ, τεκνία, καὶ γενικήκατε αὐτούς, ὅτι 2, 13.
 μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. 5 αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου
 εἰσὶν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ^{Io 3, 31.}
 ἀκούει. 15, 19.
 6 ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμέν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν ἀκούει 8, 47.
 ἡμῶν, ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώ-
 σκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ 3, 11.
 ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν
 Θεόν. 8 ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. 5, 1.
 9 ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν
 αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσω- ^{Ro 5, 8.}
 μεν δι' αὐτοῦ. 10 ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐκ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή- ^{Io 3, 16.}
 σαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλεν 4, 19.
 τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. 2, 2.

11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφεί- 3, 16.
 λομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. 12 Θεὸν οὐδεὶς πρόποτε τεθέαται· ἐὰν 1, 18.
 ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετε- 2, 5.
 λειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. 13 ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μέ-
 νομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.
 14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλ- 1, 1.
 κεν τὸν υἱὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. 15 ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς 3, 24.

6. AG al³ om os ουκ usq ημων | εκ τουτου c. BGK al ut vdtr omn syr^{utr}
 al Thph Oec cat^{txt} Lcif Aug³ .. Lned min εν τουτω c. A vg cop sah Bed
 7. ο αγαπων .. A add τον θεον, item demid tol Fulg fratrem (ita Lcif
 v. 8.), Didint f. atr. suum
 8. οικ εγνω (31. εγνωκε) .. A al⁷ ου γινωσκε, item non novit vg Lcif,
 ignorat Didint Fulg; nec aliter cop sah al
 9. απεσταλκεν (et. Or Thph Oec cat^{txt}) .. κ al mu Ath⁴¹⁹ lib Vict ap
 Niceph^{1, 1654} απεστειλεν | ο θεος .. al mu m aeth^{utr} arm (sed non^{ven})
 Aug om
 10. β ηγαπηκαμεν | αυτος .. A εκεινος
 12. εν ημιν sec h. l. c. GK al longe pler cop sah syr^{utr} al cat^{txt} Oec Aug
 .. Ln ante τετελ. c. A 5. 31. 68. 69. vg Thph, item B ante εστιν
 13. δεδωκεν c. BGK al longe pl Ath⁷⁰⁴ exedd pl Thph Oec cat^{txt} .. A 13.
 27. 29. al Did Ath⁵²²⁻⁵³⁸⁻⁵⁵⁷ et⁷⁰⁴ excd 1 Chrioh⁹⁴⁻¹²⁶⁻¹⁷⁸ εδωκεν
 14. τεθεαμεθα c. BGK al ut vdtr longe pl Thph Oec cat^{txt} .. A 27. 29.
 66.** 68. al mu Cyr^{act 58} εθεασαμεθα
 15. αν .. B εαν | A al ομολογη | ιησους .. B add χριστος (m quia Ies
 Chr. ex deo natus)

- 4, 2, 5, 1. ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ.
 10 6. 69. 16 καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ
 4, 8. Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν
 τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ.
 4, 12. 17 Ἐν τούτῳ τετελειώται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρορσιάν
 2, 28. ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι κηθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς
 3, 21. ἐσμέν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. 18 φόβος οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ'
 ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ
 4, 10. δὲ φοβούμενος οὐ τετελειώται ἐν τῇ ἀγάπῃ. 19 ἡμεῖς ἀγαπῶμεν,
 ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. 20 εἰάν τις εἶπῃ ὅτι ἀγαπῶ
 τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ
 ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν Θεὸν ὃν οὐκ ἑώρακεν
 5, 1, 2. πῶς δύναται ἀγαπᾶν; 21 καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐ-
 τοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

V.

- 4, 15. 1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ Θεοῦ
 γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννησάντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν

16. πεπιστεύκαμ. c. BGK al fere omn vv pl Thph Oec cat^{txt} .. A 13. am
 tol (non demid harl al) cop Aug πιστενομεν | και ο θε. εν αυτω c. A
 al mu vg aeth^{utr} al Thph Oec cat^{txt} Cyp¹ Bed .. Ln add [μενει] c.
 BGK h al plus⁴⁰ cop sah syr^{utr} al (sed cop sah syr al et. exeunte v. 15.
 repetunt) Cyp¹ Aug al

17. εχωμεν .. κ al εχομεν

18. β αλλα | ο δε φοβουμ. etc : haec et. Quaest et Resporth 100 hab

19. ημεις (cat^{txt} Thph Oec Aug²) .. Ln add ονρ c. A al mu vg al (non
 cop sah syr^p al) Pelag Leo Bed | αγαπωμεν c. AB 5. 27. 29. 66.** fu
 (am Leo¹ add invicem) aethPP (sah nos scimus quia) Aug¹ Pelag .. 5
 (Gb⁹⁰) add αυτον c. GK al longe pl arr sl cat^{txt} Thph Oec Aug¹, item
 13. 33. 34. 68. 69. 91. 137. vg (et. demid harl al) cop syr^{utr} al Leo¹ Bed
 add τον θεον (aeth^{ro} nos invicem et amemus deum) | αυτος c. BGK al
 longe pl harl cop sah syr^{utr} al mu Thph Oec cat^{txt} Aug² Bed .. Ln
 ο θεος c. A al⁷ vg Pelag | πρωτος .. 5. 40. 69. al aliq vv aliq -τον

20. μιση .. κ h al fere²⁰ Thph cat^{txt} μισει | εωρακεν bis (κ εωρα) .. 5
 Ln 49. εωρ. : vide ad 1, 1. | πως (et. Thph Oec cat^{txt} Cyp Aug Amb
 Caesarel Bed) .. B 27. 29. 66.** 68. 69. sah syr^p Lcif Zeno ου: ita Ln

21. απ αυτου .. A vg (et. am demid al, sed non fu al) Bed (non Aug
 Lcif) απο του θεου | B* transilit a τον pr ad τον sec

V. 1. και sec (ita et. Cyr^{hr} Thdr^t 5. 743 Thph Oec cat^{txt} Hil¹ Maximin

γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. 2 ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ποιῶμεν. 3 Ἄντη γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς ² ¹⁰ ⁵ αὐτοῦ τηρῶμεν¹⁵· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶν, 4 ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ¹⁰ ¹⁶ ³⁸ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. 5 τίς ἐστὶν ὁ νικῶν ⁴ ¹⁵ τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ;

6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἔλθων δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. 7 ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες, 8 τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ

Bed) .. v 7. 13. 33. 62. am demid tol (fu om genuit diligēt eum qui, a qui ad qui transiliens) sah Hil¹ Aug Vig Fulg om, hinc Ln [κα]

2. ποιῶμεν (Gb) c. v 27. 29. 69. al¹¹ (ex his⁴ -οιμεν) vg (exc tol cav) syr^{utr} cop sah aeth arm Thph Lcif Aug² Symm Bed [hae vv omn et pp^{lat}, quod grave est, v. sq τηρωμεν] .. ε τηρωμεν (55.lect -ροιμεν) c. (A, sed a al⁵ transiliunt ad τηρωμεν v. sq) Gk al pl arr sl cat^{txt} Oec [v. sq nemo testium ποιῶμεν pro τηρωμεν]

4. ημων c. ABGK al pl vv pl Thph Oec cat^{txt} Didint Aug Bed .. al pm aeth^{utr} arP cdd^{lat} teste Gb (sed non am fu cav demid harl tol) Leo^{ms} ημων

5. τις εστ. c. AG al pl vg (et. am fu harl) al Oec Bed .. BK al fere²⁰ demid tol cav cop sah syrP arm al (syr add γαρ, aeth^{utr} Leo praem και) Cyr^{nest} 142 Thph cat^{txt} Didint τις δε εστ. vel (ut b demid tol) τ. εστ. δε

6. αιματος c. BGK al pl vg (et. am fu demid harl) syr al Cyr^{nest} 142 Thph Oec (uterq et^{txt} et^{com}) Tert Rebapt Aug¹ al .. al⁴ Cyr^{ioh} 378 Amb Aug¹ πνευματος .. A 66.** 69. al mu tol cav al cop sah syrP al αιμ. και πνευματος (et. πνευμ. κ. αιμ., αιμ. κ. πν. αγιον legitur) | ¹⁵ ³⁵ (Gb'') c. ABG al pl Cyr^{ioh} 378 et^{nest} 142 Thph Oec, item κ h al mu sah cat^{txt} Amb ³⁵ ¹⁵ .. ε (49.) ¹⁵ ο ³⁵ c. min vix mu Thph^{com} 1 Oec^{com} 1 | μονον .. v μονω | αλλ .. A αλλα | εν tert c. ABG al mu cop Cyr² cat^{txt} .. ε om c. k al pl vg sah al Cyr^{nest} 142 (om et. τω sq, item al aliq) et Cyr^{act} 54 Thph Oec Aug | αιματι (tol cav add et spiritū) .. A 21. 41. Cyr^{ioh} 378 πνευματι .. 66.** 80. αλλα και εν τω αιμ. και εν τω πνευμ. omissis εν τω υδατι. Variant al | το πνευμα sec .. 34. vg (et. am fu demid cav tol harl lux al) arm Bryenn Aug¹ Amb¹ incod al χριστος

7. μαρτυρουντες .. ε (= Gb Sz) add εν τῷ οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα. καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι. ⁸ καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῆ, c. 173.** (*est saec. 11., **est saec. 16. vel etiam recentior), item omissis (eadem verba om et. cdd^{lat} pl, ed Compl, Bryenn, Thom^{aquin}) v. 8. verbis καὶ οἱ τρ. εἰς τὸ ἓν εἰσιν, omissis quoque articulis ὁ, ὁ ἐτ τό, 34. (saec. fere 16.) et 162. (cod

graec et^{lat} eiusdem fere saec.) Vulgatae codices, quorum plus⁵⁰ a Wetst Gb (in diatribè insigni hunc in locum addita editioni a. 1806. p. 1—25.) aliisque notati cum iisque qui posthac innotuerunt omnium antiquissimi am et fu, itemque qui Alcuini fuisse creditur vallicell^{*}, verba ista plane non habent, triplicem quandam rationem exhibent. Alii enim confirmant vg^{ed} quae sic habet: *Quoniam tres sunt qui testimonium dant in caelo, pater, verbum et spiritus sanctus, et hi tres unum sunt.* ⁸ *Et tres sunt qui testimonium dant in terra, spiritus et aqua et sanguis, et hi tres unum sunt.* Alii, ut demid tol cavensis, ad quos accedit etiam insignis ille testis m, eadem transposita ac variata habent hunc in modum: *Quia (m Quoniam) tres sunt qui testimonium dant (m dicunt) in terra, spiritus [tol cav add et] aqua et sanguis, et [m tol cav add hi] tres unum sunt [m tol cav add in Christo Iesu].* ⁹ *Et [tol om] tres su qui test. dant [m tol cav dicunt] in caelo, pater, verb. et spir., et hi tres unum sunt.* Alii denique, ut weissenb (guelf)⁹⁰, ulmenses duo (e quibus posteriora tantum inde a *Sicut ante oculos habemus*), passion, vallic^{**}, sic: *Quia (pass vallic Quoniam) tres sunt qui testim. dant [pass vallic** add in terra] spiritus et (pass vallic om) aqua et sanguis, et tres unum sunt. Sicut [ulm¹ Sic] et [ulm^{duo} om] in caelum [ulm^{duo} -lo] tres sunt (ita weiss ulm^{duo}; pass et vallic** *Sicut tres sunt qui test. dant in caelo pater, verbum et spiritus [pass add sanctus], et [vallic** add hi] tres unum sunt.* Ex patribus Latinis primus verbis suppositiciis usus est Vigiliius^{tap}s (saec 5. exeunt.) quum in eo quem Idacii nomine scripsit contr. Varimad. libro („Io. evglsta ad Parthos *Tres sunt, inquit, qui testim. perhibent in terra, aqua sanguis et caro, et tres in nobis sunt; et tres sunt qui testim. perhibent in caelo, pater verbum et spiritus, et hi tres unum sunt*“) tum aliquoties in iis qui ficto Athanasii nomine ad Theophilum scripti sunt de trinitate libris (cf Ps-Ath^{lat} 534. 535. 541. 547.). Tum secuti sunt Fulg (qui quidem in respons. ad Arian. sub finem quae ipse legit iam a Cypriano lecta esse posuit, ex verbis Cypriani iis quae adscriptissimum coniectura facta) Cassiod Ansbert alique mu (in his et. est auctor prologi galeati in epp. cath. Ps-Hieronymiani, qui inde a saec. 9. reperitur in cdd. — „Quae si, sicut ab eis digestae sunt, ita quoque ab interpretibus fideliter in Latinum verterentur eloquium, nec ambiguitatem legentibus facerent nec sermonum sese variantes impugnarent, illo praecipue loco ubi de unitate trinitatis in prima Iohannis epist. positum legimus. In qua etiam ab infidelibus translatoribus multum erratum esse a fidei veritate comperimus, trium tantummodo vocabula, hoc est aquae sanguinis et spiritus, in ipsa sua editione ponentibus, et patris verbique ac spir. sancti testimonium omittentibus: in quo maxime et fides catholica roboratur, et patris ac filii ac spiritus sancti una divinitatis substantia comprobatur“ —). Eorum vero qui iam ante Vigilium ad eadem verba alludere saepe crediti sunt, dicimus Tert (c. Prax. 25. „Ita connexus patris in filio et filii in paracleto tres efficit cohaerentes alterum ex altero, qui tres unum sunt, non unus: quomodo dictum est Ego et pater unum sumus, ad substantiae unitatem, non ad numeri singularitatem.“ Item de pudic. 21. „Et ecclesia proprie et principaliter ipse est spiritus, in quo est trinitas*

unius divinitatis, pater et filius et spir. S.⁴⁾ Cyp Phoebad med. saec. 4. (contr. Arian. 45. : pendet ut plane vdr a Tert) Eucher^{circa 440.} (lib. formul. 11. : at in edd. princ. nihil legitur praeter haec: [de trinitate agitur] „in Ioh. epist. *Tria sunt quae testim. perhibent, aqua, sanguis et spiritus.*“) gravissimus est Cyprianus de eccles. unit. 5. (ed. Krab. p. 15.) „Dicit dominus : Ego et pater unum sumus, et iterum de patre et filio et spiritu sancto scriptum est : Et tres unum sunt.“ At rectissime de isto Cypriani loco existimavit Facund^{saec. 6. med.} pro defens. trium capp. 1, 3. „De patre filio et spir. sa. dicit Tres sunt qui testim. dant, spiritus aqua et sanguis, et hi tres unum sunt : in spiritu significans patrem - quod Iohannis apostoli testimonium b. Cyprianus in epist. s. libro quem de unitate scripsit, de patre filio et spiritu sancto intelligit.“ Huc conferri iuvat Aug c. Maximin. 22. „Si ea quae his [spiritu sanguine et aqua] significata sunt velimus inquirere, non absurde occurret ipsa trinitas, quae unus - deus est, pater et filius et spir. S., de quibus verissime dici potuit Tres sunt testes, et Tres unum sunt, ut nomine spiritus accipiamus patrem - nomine autem sanguinis filium et nomine aquae spiritum S.“ Nimirum patet sic iam veteres interpretatos esse Iohannis verba, minime vero interpolatione aucta legisse. Omittunt vero, praeter cdd. recentissimos illos tres, cdd^{gr} omnes i. e. ABGK et alii plus¹⁶⁰-rum lectionariis omnib. (ferē⁵⁰), item vv, praeter cdd. Lat. supra memoratos, omnes i. e. cop sah (ετ^ωι ετ^μι^ντ) syr (sed passim male edita sunt verba suppositicia praeceunte Tremellio, qui de Graeco ipse vertit et in mg apposuit) syr^p arm (ut auctoritas iubet cdd. omnium; nihilominus in edd. nonnullas Arm. ex vulgata Latina transiere) aeth utr arr sl^{ms} etedd antiq (contra in ed. Mosq 1663. primum in mg edita sunt, in ipso txtu οτι in και mutato additisque εν τη γη). Accedunt patres Graeci, qui vel quae praecedunt et quae sequuntur afferunt, vel in argumentis pro trinitate conquirendis ista si legissent verba maximopere adhibituri fuisse credendi sunt, gravissimi hi : Ir Clem Or (cf 4, 143. τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα ἀνέγραψε τὰ τετραεὶς ἐν γενόμενα) Hipp (contr. Noetum) Dion^{alex} (in ep. ad Paul. Samos.) Ath Did (in libris de trin. et in enarrationib. in 1. Ioh) Bas Naz (cf 1, 568. τρεῖς εἶναι τοὺς μαρτυροῦντας λέγων, τὸ πν. τὸ ὕδ. τὸ αἷμ.) Epiph Cyr (cf locum maxime insignem adv. Nestor. pag. 142 sq ubi versus 5 usq 10 toti et continui afferuntur. Cf et. Cyract⁵⁴.) Chr aliiq pm (non excepto Euthymio, cuius in panoplia invitis cdd. perperam editi sunt Tergobysti vv. 6-9.). Quibus Graecis adiungendi sunt Latini, ut Leif Hil Amb Faustin Aug Hier etc. Explicationis eiusdem verborum Iohannis allegoricae, quam de Latinis patribus iam vidimus, vestigia luculenta habentur et. in scholiis codicum Graecorum aliquot. Ita in cod. Par. ad v. 8. sic legitur: *τοιτέστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ὁ πατήρ καὶ αὐτὸς ἑαυτοῦ*, et ad εν εἰσι: *τοιτέστι μὴ θεότης, εἰς θεός.* (cf Griesb excurs. ad h. l. p. 10.) Schol aliud (ap Matthaei ad h. l.): *οἱ τρεῖς δὲ εἶπεν ἀρσενικῶς ὅτι σύμβολα ταῦτα τῆς τριάδος* etc. Post Graecam versionem actorum Latinorum concilii Lateranensis a. 1215. habiti, Manuelem Calecam monachum^{saec. 14.} (τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες, ὁ πατήρ, ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,

- 10 5, 36. τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν εἰσιν. 9 εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μεῖζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ὅτι μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 10 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποιήκεν αὐτόν,
- 2, 25. ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 11 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζῶντων αἰῶνων ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός, καὶ αὕτη ἡ ζῶν ἐν τῷ νῶ αὐτοῦ ἐστίν. 12 ὁ

omissis ἐν τ. οἶρ. et οἶτ. οἱ τρ. ἓν εἰσιν) Ios. Bryennium monachum saec. 15° ineunt. (nisi quod oratio 13. in qua iste locus habetur dubiae originis est, non inventa in edd^{m^{osq}} duobus) primum Graece edita sunt in ed. Compl. a. 1514. (hunc in modum: ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτ. ἐν τῷ οἶρ., ὁ πατήρ καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰ; τὸ ἓν εἰσιν. καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτ. ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ πν. καὶ τὸ ἴδ. καὶ τὸ αἷμα. Sequitur εἰ τὴν etc.), unde et. Ravianus qui dicitur codex sumsit, tum in ed. Erasmi tertia a. 1522. (nondum enim ediderat 1516. et 1518. Scripsit vero hac de mutatione textus in 3. ed. sua in Apologia ad Stunicam: „Repertus est apud Anglos graecus codex unus“ [est cod. noster 34.] - Ex hoc igitur cod. britannico reposuimus quod in nostris dicebatur deesse, ne cui sit causa calumniandi, quanquam et hunc suspicor ad Latinorum codices fuisse castigatum.“), tum in edd Rob Steph 1546—1569. in edd Bezae 1565—1576. atque inde (edd enim antiqq mult, ut Aldi, Wolfi Cephalaei, Colinaei, om) transiit in edd Elz. Catholicis Romanis tradita sunt edd^{sixt} (1590.) et clement (1592.). Leguntur etiam in edd neograecis (et. Londinensibus ut 1819.). Lutherus (ante quem ex vg Germanice iam versa erant) ea non vertit, hinc non habentur in edd. Viteb. ab anno 1522 usque 1545., sed reperiuntur in edd Lutheranae versionis ad rationem Helveticam missa Lutheri auctoritate translatae Tigurinis 1529. 1531. distincta litteris minusculis, in edd posterioribus 1534—89. inclusa uncinis, post vero in ed. 1597. ed. Francof. 1593. ed. Viteb. 1596. aliisque (sed non ed. Viteb. 1607. edd Hamb. 1596. 1619. 1620.) absque ulla distinctione.

9. σὺ pr .. κ arm om | σὺ sec (Gb") c. AB 5. 6. 27. 29. 34. 66. ** vg cop sah arm Cyr^{nest} 143 et Cyr^{act} 54 Aug Bed .. ς ἦν c. GK al longe pl syr^{utr} al Thph Oec cat^{txt}
10. μαρτυρίαν c. BGK al longe pl sah syr^{utr} al Cyr^{act} 54 et Cyr^{nest} 143 Thph Oec cat^{txt} Aug .. Ln add τοῦ θεοῦ c. A al plus¹⁰ vg cop aeth^{utr} Bed; item m *εἰς* | αἰτω c. ABGK h al plus⁴⁰ Thph cat^{txt} .. ς Ln *αἰτω* c. min mu (m *in semetipso*) Cyr^{act} 54 et ^{nest} 143 Oec | θεο c. BGK al longe pl cop syr^{utr} Cyr^{nest} 143 et ^{act} 54 Thph Oec cat^{txt} Aug Vig .. Gb' Ln *νω* c. A 5. 27. 29. 66. ** al fere¹⁰ vg syr^p mg (item addito τοῦ θεοῦ) 56. sah arm ar^p et addito αὐτοῦ aeth^{utr}; m *in Iesu Christo*, ar^e *in eum*) Prim .. plane om am | A al³ *οὐκ ἐπίστευσεν* | ο θεος .. A. m vg^{edd} aliq aeth Cyr^{nes} et (sed postea *περὶ τ. υ. του θεου*) act Aug Vig om

ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ^{1ο 3, 36.} _{14, 6.} ζωὴν οὐκ ἔχει.

13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, οἱ ^{1ο 20, 31.} πιστεύοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 14 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρορησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι εἰάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θε- ^{3, 22.} _{1ο 14, 13.} λημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. 15 καὶ εἰάν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὁ εἰάν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ. 16 εἰάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. ἐστὶν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. 17 πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν, καὶ ἐστὶν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.

18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἁμαρτάνει, ἀλλὰ ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐκ

11. ἡμιν ο θεος .. B 31. 38. 137. syrP al ο θε. ημ. | ἐστιν (100. om) .. A ante η ζωη pon

12. A ουκ εχει

13. ἡμιν c. AB h al⁷ vg cop sah syr^{utr} aeth^{utr} arm ar^c Cassiod Bed .. ε (= Gb Sz) add τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υιου του θεου (126. om εις usq θεου) c. GK al longe pl arP sl cat^{txt} Thph Oec | εχετε αιωνιον c. AB al certe pm vg syrP cat^{txt} Cassiod Bed .. Gb Sz αιων. εχετε (G 113. al εχητε) c. GK al plus⁴⁰ Thph Oec | οι πιστ. c. A (B τοις πιστευουσιν) al⁷ vv pler (arm^{mg} edamst et^{const}) Cassiod Bed .. ε (= Gb Sz) και (57. om) ινα πιστειητε (h al -σητε) c. GK al longe pl sl cat^{txt} Thph Oec

14. A al (Did teste Wtst) εχομεν | οτι εαν τι (vg etc quia quodcumque, Did^{int} quia quicquid) .. Ln ο τι αν c. A, item οτι εαν 31. 68. 191. 58. lect | θελημα .. A 31. aeth^{utr} ονομα

15. και εαν (Ln αν c. B, vg Did^{int} om) οιδ. οτι ακ. ημων .. A 19.* 96.* om | ο εαν c. B (teste Btl, non Maio) G 5. 29. 60. 62. 69. al plus¹⁵ cat^{txt} Thph .. ε Ln ο αν c. AK al pl Oec | απ c. B 5. 13. al fere⁵ .. ε παρ c. AGK al longe pl cat^{txt} (Thph et Oec^{com} ητηκαμεν αυτον)

16. ιδη c. ABGK etc (syr^{utr} cop sah aeth^{utr} arP etc videri) Clem Thph Oec cat^{txt} .. Ln ειδη (vg pp^{lat} scil) | A τοις μη αμαρτανουσιν αμαρτιαν μη πρ. θα. | ερωτηση (κ* al -σει) .. al⁶ vg (et. am al, sed non fu lux tol al) syr Clem Or (affert tantum ἐστιν αμαρτια usq ερωτ.) Tert² (non Aug al) praem (vg syr Clem add) τις

17. ου (68. Clem μη) .. 13. 67.* vg sah syrP aeth^{ro} arm Tert (teste Wtst) om

18. αλλα c. B (teste Btl, rursus neglexit Mai) al ut vdtr Or .. ε Ln αλλ c. AGK (e sil) al certe pler cat^{txt} Thph Oec | αυτον c. A*B 105.

4. α. ἄπτεται αὐτοῦ. 19 οἶδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. 20 οἶδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἦκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμέν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ νύφ' αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος.

1 Co 10, 14.

21 Τεκνία. φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

al ut vdtr, item vg Hier *sed generatio dei conservat eum*, Chrom *quiu nativitas dei custodit illum* .. 5 Ln 49. *εαυτον* c. A** (ε est supr. lin.) GK al pler Or Did Thph Oec cat^{txt} (: : tali nexu saepe testes pl *εαυτ.* pro *αυτ.* substiture)

20. οἶδαμ. δε c. BK al pl cop sl Thph Oec .. G al³ aethutr sl⁵. Cyr^{ioh}850 Did^{int} om δε .. Gb Sz Ln καὶ οἶδαμ. c. A al fere²⁰ m vg sah syrutr al Did Ps-Ath², 167 Cyract cat^{txt} | A al Did Cyr^{ioh}850 Ps-Ath auct incert in opp Chr¹ ed. Montf. VI, 503. *εδωκεν* | υἱος .. Did⁸⁵ λογος | γινωσκωμεν c. AB*G al Cyr^{ioh} .. 5 Ln 49. -σχωμεν c. B**k al pler Thph al | *τον αληθινον* c. BGK al pl m syrutr sl^{ms} auct incert l. l. Hil Faustin Leo Fulg³ (item sah Idac Facund qui habent *το αληθινον*) .. A al fere³⁰ vg cop arm aeth al Ath⁴⁵¹ et⁷¹⁰ [Ps-]Ath¹² et¹⁶⁷ Cyr^{ioh}850 etact Did Bas al Aug Pelag al add *θεον* (162. *τον θεον τον αληθ.*, Amb *patrem* omisso τ. *αληθ.*, ar^o *deum veritatis*) | *καὶ ἐσμεν* .. 34. κ. ομμεν, item et *simus* m vg Hil al | *εν τω νω* (et. Ath⁷⁹. 223. 442. 451. 505. 547. 710 etc) .. 33. 34. 45. 56. 162. vg (m et *simus in verbo? filio eius*) al Cyr^{ioh}850 Did¹ (et¹ om *εν*) Bas Ps-Ath², 12 et¹⁶⁷ al Hil al mu om *εν τω* | *ιησ. χριστ.* c. BGK al fere omn vv fere omn Ath^saepl^{ss} et Ps-Ath², 12 et¹⁶⁷ Cyr Did Thph Oec cat^{txt} Hil Faustin Aug Hier al mu .. Gb^o c. A 162. vg (et. am harl al; non demid tol al) Leo (arP Cyr¹ pon ante *τω νω*, Cyr¹ habet *εν τω αληθ. θεω νω χρω*) | *ζωη* (Gb¹) c. AB al mu Cyr¹ Did³ Ath⁴⁴². 505. 547 excedd pl et⁷¹⁰ [Ps-]Ath², 12 excedd¹ Euthal (in argumento epist. *εν τω τελει -λεγων οτι ο του θεου υιος ζωη αιωνιος εστι και θεος αληθινος*) al .. 5 η ζωη c. min ut vdtr pauc; item G 40. al pm Ath²²³ et⁴⁵¹ [Ps-]Ath², 12 et¹⁶⁷ Thph cat^{txt} al η ζωη η; item K al mu Ath⁷⁹. 547 ed et⁷¹⁰ ed Cyr^{ioh} Antioch ζωη η. Totum versum m sic habet: *Et scimus quia fil. dei venit et carnis induit nostri causa et passus est et resurrexit a mortuis: adsumpsit nos et dedit nobis sensum ut cognosceremus eum qui verus est, et simus in verbo filio eius Iesu Christo. Hic est verus* (et. Hil excedd mu et Vigtrin libro². om h. l. *deus*, Faustin et Idac ante *verus* pon) *et vita aeterna et resurrectio nostra. Huc* et Hil et Faustin qui post *venit* pergunt: *et concarnatus* (Faustin *incarn.*) *est propter nos et passus est et resurgens de mortuis assumpsit nos, et dedit nobis intellectum optimum* (Faustin *bonum*) *ut intelligamus* (Faustin *cognoscamus*) *ipsum* (Hil om) *verum, et simus in vero etc*

21. *εαυτους* c. AK al pl Thph Oec cat^{txt} .. Ln *εαυτα* c. BG h al fere²⁰ | *ειδωλων* c. AB al mu am demid tol cop sah syrutr arm al .. 5 (= Gb Sz) add *αμην* c. GK al pl vge^d (et. cdd aliq)

ΙΩΑΝΝΟΥ Β.

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῆ Κυρία καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, 2 διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. 3 ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς καὶ παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

1 Ti 1, 2.
2 Ti 1, 2.
Tit 1, 4.

Subscriptio: AB ιωαννου (B -ανου) ᾱ .. κ al ιω. επιστ. καθολ. β, al ιω. εὐαγγελιστου επιστολη ᾱ, G του αγιου και πανευφημου αποστολου ιω. και θεολογου επιστολη καθολικη ᾱ. Similiter al; 93. 95. Πρώτης ἐπιστολῆς ἔληξε νῦν πέρασ Τοῦ τῶν μαθητῶν πλείον ἡγαπημένου .. am expl. epistula iohannis p̄, fu expl. epist. sancti iohannis prima (al om prima); syr^{utr} finita est epist. prima Ioh. apostoli. Praeterea al mu (non G) Thph add ἔγραφε ἀπο ἐπιστου. Item numerantur στιχχ. σοδ' (G al pl) s. σογ' s. σζδ' (Thph) s. σπθ'. In B sectiones sunt ια', in vg^{edd} (ut am fu) XX. Euthal in elencho: ιωάννου ἐπιστ. πρώτη. ἀνάγνωσις πρώτη κειφ. γ', μαρτυρίας α', στιχων ρν'. ἀνάγνωσις δευτέρα κειφ. δ', στιχχ. ρμ'.

* B (in A titulus abscissus est) ιωαννου β̄ .. al ιωαννου επιστ. β̄ vel (ut Gb Sz) δευτερα, επιστ. καθολ. ιω. β̄, του αυτου επιστ. β̄, επιστ. δευτ. ιω. του επι στηθους, G al του αγιου αποστ. ιω. του θεολογου επιστ. δευτ., similiter al .. am incipit epistula iohannis secunda, al inc. secunda ioh. vel inc. eiusdem ep. sec. .. 5^e ιω. του αποστ. επιστ. καθολ. δευτ., 5 επιστ. ιω. δευτ. Ceterum Ir³, 16, 8. „Iohannes in praedicta epist.“ „et rursus in epistola ait“ ita ponit ut non distinguat secundam istam a priore epist. Dionalex ap Eush. e. 7, 25. ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῇ δευτέρῃ φερομένη ἰωάννου καὶ τρίτῃ καίτοι βραχεΐαις οὐσαις ἐλλ. ὁ ἰω. ὀνομαστί πρόκειται, ἀλλ' ἀνονίμως ὁ πρεσβύτερος γέγραπται.

1. Κυρία (al² praem τη, item aeth^{utr} και; om 73. εκλ. κ.) .. 5 κυρία. Vg aeth^{utr} dominae; syr arP Kyriae. De syrP White: „habet vocales quasi in Graecis nomen mulieris κυρία esset“; sed in mg Graece notatur κυρια. (cop sah ambiguae aeque ac Graecum) | και οὐκ ἐγω .. A 73. syr Thph οὐκ ἐγω δε, item G praemisso και
2. μένουσαν (ita et. vv fere omni) .. A ενοικουσαν, al³ sah ουσαν .. 66.** om
3. ἔσται (al² add δε) μεθ ὑμων (ὑμων: ita et. 5^e Gb Sz c. κ al pl vg cop syrP al; 5 ἡμων c. BG al pm am sah syr al Thphcom Oeccom catx) .. A om (syrP Gratia vobis et) | ὡ χῦ (vg Chr. Ies., non item

- 3 Io 2. 4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρὸς. 5 καὶ νῦν
 1 Io 2, 7. ἐρωτῶ σε, Κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν ἀλλὰ ἣν εἶ-
 5, 8. χομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 6 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἡ ἐντολή
 1 Io 2, 18 a. 4, 1 a. ἐστὶν, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. 7 ὅτι πολλοὶ πλάνοι ἐξῆλθαν εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. 8 βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. 9 πᾶς ὁ προάγων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ
 1 Io 2, 28. διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ θεοῦ οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ, οὗτος

demid tol) c. AB 27. 29. 33. 69. 73. vg (non tol) sah (om et: παρ. θε. πατρ. και) syr aeth^{utr} ar^e .. ζ (Gb⁰⁰) praem κυριου c. GK al longe pl tol cop syrP al Thph Oec cat^{txt}

4. περιπατουντας .. 40. 67. 69. 101. 180. -τα | παρα (A 73. cop sah απο) του (B om) πατρ.

5. γραφων (-φων: ita et. ζ^e Gb Sz c. ABGK al pl vg sah al cat^{txt} Thph Oec; ζ -φω c. al mu syr^{utr} al) σ. καινην .. Ln καιν. γρ. σοι c. A 5. 13. 31. 68. vg | αλλα c. BK al ut vdr pm .. AG al ut vdr pl cat^{txt} Thph Oec αλλ. Praeterea syrP add c.* εντολην παλαιαν | ειχομεν (A ειχαμεν) .. al mu εχομεν

6. αυτη η εντ. ιστ. c. ABK al am al syrP .. ζ αυτ. ιστ. η εντ. c. G al longe pl cop sah al cat^{txt} Thph Oec Lcif | AK al mu vg al cat^{txt} να καθως (ex his A 73. retinent simul να sq) | G al Thph περιπατειτε

7. εξηλθ. (-λθαν c. A, ut 3 Io 7. c. B; ζ 49 -λθον c. B rell) c. (Gb'') AB al mu vg (et. am fu demid harl al; m tol prodierunt, Lcif progressi sunt) syr^{utr} sah ar^e (cop al venerunt) Ps-Chrde pseudopr cat^{txt} IrInt Bed .. ζ εισηλθ. c. GK al pl arP sl Thph Oec | ουτος ιστιν etc .. m syrP mg hū fallaces (syrP sunt seductores omisso sunt sq) et antichristi sunt

8. αυτους .. GK al IrInt Lcif αυτους (eos) | απολεισητε et απολαβητε (Gb') c. AB (απολεισηται) 5. 13. 40. 66.** 68. 73. 137. al¹⁵ fere vg cop sah syr^{utr} al (slant -σωμεν et -βητε) Ps-Chrde pseudopr Isidpel Thphcom Oeccom cat^{txt} IrInt Lcif .. ζ -σωμεν et -βωμεν c. GK al pl slms¹ (arP perdatur et accipiamus) Thphtxt Oectxt | ειργασασθε (Gb') c. iisdem qui απολεισητε etc exc B sah syrP mg slant .. ζ -σαμεθα c. iisdem qui απολεισωμεν item B sah syrP mg slant (43. -σητε, -σασθε, -βωμεν) | πληρη .. G -ρης

9. προαγων c. AB 98. mg, item praecedit am fu harl al sah; vgcod procedit, vgc^d (item demid al) Lcif Didint recedit .. ζ παραβαινων c. GK syr^{utr} al (cop ambulans extra, al libere vertuat) Thph Oec cat^{txt} | διδαχη sec c. AB 13. 27. 29. 66.** 68. vg sah syrP (sed syrP c.* item syr Lcif² add αυτου) Didint Fulg .. ζ (Gb⁰) add του χριστου c. GK al longe

καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 10 εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδασχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· 11 ὁ λέγων γὰρ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἐβουλήθη διὰ χάριτος καὶ ⁹ 10 13. μῆλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ἦ πεπληρωμένη. 13 ἀσπάζεται σε τὰ ¹ 10 1, 4. τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς.

pl cop aeth al cat^{xt} Thph^h Oec | και τ. υιον h. l. c. A 31. (pergit χει και πατ.) 68. am fu demid harl tol Fulg .. 5 post πατερά c. B GK al pler vged cop sah syr^{utr} (syrP et patr. hab. et fil.) al cat^{xt} Thph Oec Lcif² Didint

10. λαμβανετε et λεγετε .. 137. -νητε (et. 101.) et -γητε

11. γαρ h. l. c. AB 5. 31. al ut vdr .. 5 49. ante λεγ. c. GK al pler Thph Oec cat^{xt} (: γαρ tert loco positum fere ubique a pler test in sec. locum translatum) | χαιρειν c. κ al fere²⁵ Oec .. 5 Ln praem αυτω c. ABG al pl m vg cop sah syr^{utr} al cat^{xt} Thph Lcif (ponitur et. ante λεγων, arP habet homini scelerato, 96. αυτον post χαιρειν, Ir^{int} eis posteaque ipsorum) | πονηροῖς .. m et vgedd aliq (ut hal et gemblac, et. „quidam libri“ ap Luc^{brug}) add ecce praedixi vobis ne in diem domini condemnemini (ita m; vgedd ut in diem dom. [nostri Iesu Chr.] non confundamini). Eadem Graece exstant in lectt Velesianis.

12. εχων .. A* 27. 29. 61. 64. 180. εχω | A al γραψαι | ἐβουληθ. c. ABGK al mu Thph cat^{xt} .. 5 ηβουλ. c. min pm Oec | αλλα (G al Thph αλλ) ελπιζ. c. B GK al longe pl syr^{utr} sah arP al Thph Oec .. Gb Sz Ln ελπ. γαρ c. A 5. 13. 27. 29. 65. 66.** 73. al^s vg cop arm aeth^{utr} cat^{xt} .. 68. ελπιζων | γενεσθαι (Gb'') c. AB 5. 13. 27. 65. 66.** 68. 137. 180. al aliq vg (et. am fu demid harl; non tol) syrP Thph (item Oec^{com} παραγενεσθ.) .. 5 ελθειν c. GK al pl vv pl (cop ιδειν υμων) Oec^{com} cat^{xt} | ημων c. GK al ut vdr pl syr^{utr} al (sah μου) Thph Oec cat^{xt} .. Gb'' Ln υμων c. AB al mu vg cop aeth^{utr} sl^{rec} .. 21. 37. 56. om | η πεπληρ. c. AGK al ut vdr om am syr^{utr} cop sah al Oec cat^{xt} .. Ln πεπλ. η c. B vg (exc am) Thph

13. της εκλεκτης (15. 26. fu al τ. εκκλησιας, 73. om) .. 114. add της εν εφεσω | 5 (= Gb Sz) add in f. αμην c. GK al longe pl fu al syr^{utr} al Thph Oec cat^{xt} .. om c. AB 5. 13. 27. 29. 68. 73. 99. vg (et. am al; vgedd aliq add vale) cop sah aeth^{ro} arm arP Bed (sed 68. 69. 103. syr syrP c.* arm aeth are post εκλεκτ. add η χαρις μεθ υμων vel μετα σου)

Subscriptio: AB ωωνων (B -ωνου) β̄, item 62. addito προς παρθους (cf ad 1 Io inscriptionem), G al ω. επιστ. β̄, al επιστ. ω. β̄, al ω. του θεολογου επιστ. β̄ καθολικη, 93. 95. επιστολης πέφθακε δευτέρας

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ.

Act 19, 29.
20, 4.
Ro 16, 23.
1 Co 1, 16.

1 Ὁ πρεσβύτερος Γαίω τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.

2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὐχομαί σε εὐδοῦσθαι καὶ υἰαίνειν, καθὼς εὐδοοῦται σου ἡ ψυχὴ. 3 ἔχαρον γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. 4 μειζότεραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.

5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφούς

τέλος, Thph Oec τέλος της ω. δευτ. επιστ. .. am fu al explicit *epistula* (fu al add *sancti*) *iohannis secunda*; syr^{utr} *finia est epist. secunda Iohannis* (syr add *apostoli*). Praeterea numerantur στιχχ. λ (G al pl Thph), 40. al λζ, 73. π. In B numerantur sectiones β', in vgc^{ad} capp V. Euthal in elencho: *ιωάννου επιστ. δευτέρα. ἀνάγνωσις μία, κεφαλαίου I. στιχων λ.*

- * B (in A titulus periit) *ιωαννου γ* .. C al ω. *επιστολη γ*, al *τριτη επ. ω.*, 99. ω. *καθολικη τριτη* .. G al *επιστ. τριτη του αγιου αποστ. ω.*, 95. του αυτου αγ. ω. του θεολ. *επιστ. τριτη, 4. επ. του αγ. αποστ. και ηγαπημενου προς γαϊον ιωαννου*, 3. 68. ω. *επιστ. γ προς γαϊον* .. am *incipit epistula iohannis tertia*, fu *inc. eiusdem epist. tertia*, al *inc. tertia, d epist. iohannis* (superest enim iste titulus in superiore mg); cop sah *επιστολη ιωαννου γ* (similiter ad rell epp cath); aeth *Iohannis euangelistae tertia*, ad 2. vero Ioh: *epist. Iohannis secunda filii Zebedaei*, et ad 1. sic: *epist. Ioh. filii Zebedaei, evangelistae, apostoli domini nostri I. Christi* (additur praeterea ut etiam passim alibi: *precatio eius sit cum nobis in saeculum saeculi. Amen.*) .. 5 Gb Sz ω. *επιστ. (5 επ. ω.) τριτη, 5^ο ω. του αποστ. επιστ. καθολ. τρ.*
3. γαρ .. 13. al plus¹⁰ vg sah arm aeth sl (exc⁶) om | *μαρτυρουντων* .. in B omissa est syllaba *των* | *συ* (al *και συ*) .. A al pauc om
4. *μειζοτεραν* .. 137. *μειζονα* | *τουτων* (et. vg syrP) .. 27. 29. 40. 66.** 68. 69. 73. al¹⁰ fere cop sah syr al *ταιτης* | *ουκ εχω* (B teste Maio -χων) .. c 68. post *χαραν* (item 31. post *χαρ. ταιτης*) | *χαραν* (69. add ἡ, quemadmodum vg etc pergunt *quam ut*) .. B 7. 35. vg (et. am fu demid; non tol al, nec cod^{reg} 3564. ap Sab) cop *χαρων* | *εν τη αλ. e. ABC** al .. 5 om τη c. c**γκ al pler Thph Oec cat^{xt}
5. *εργαση* c. BCGK al ut vdtr om cat^{xt} Thph Oec .. Ln *εργαζη* c. A

καὶ τοῦτο ξένους, 6 οἱ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνόπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. 7 ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθαν μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν. 8 ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν τοὺς τοιοῦτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. 9 ἔγραψά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεῶν αὐτῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. 10 διὰ τοῦτο, εἰς ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκοῦμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς βουλομένους κολῦει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμῶ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθός 11ο 8, 10. ποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὁ κακοποιῶν οὐκ ἔδρακεν τὸν θεόν. 12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀλη-

(vg al Hier *quidquid operaris*) | καὶ τοῦτο (Gb') c. ABC al mu vv pl (vg Hier Cassiod Bed *et hoc, nec aliter cop syrP; sah et hoc etiam*) .. 5 καὶ εἰς τοὺς c. GK al pl sl (arP ε. τ. ad. ξεν.) cat^{xt} Thph Oec

6. οὐ .. κ δ̄ | ποιήσεις (27. 29. 68. al³ demid tol al Hier ποιῆεις) προπέμψας .. c vg (sed non am fu etc) arm ποιήσας (vg *faciens*) προπέμψεις

7. ὀνοματός c. ABCGK h al pl am al cop sah arm sl⁵ cat^{xt} Thph Oec Bed .. 5^e (= 5 Gb Sz) add αὐτοῦ c. min mu syr syrP c.* al (Hier add *domini*) | ἐξῆλθαν c. B (: cf ad 2 Io. 7.) .. 5 49. -λθων c. ΔCGK etc | ἀπο c. ABCGK etc .. 5. 13. 29. al⁶ παρὰ | c om των | ἐθνικῶν (Gb') c. ABC al mu, item *gentilibus* fu tol al cop .. 5 εἰδων c. GK al pl cat^{xt} Thph Oec, item *gentibus* vg (et. am) sah

8. ὑπολαμβ. (Gb') c. ABC* al⁹ .. 5 ἀπολαμβ. c. c^orrGK al longe pl (Thph et Oec sic: ἀπολαμβάνειν ἀντὶ τοῦ ἀναλαμβάνειν, ὑποδέχσθαι, ὡς καὶ τό' Ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἔτοιμος εἰς θήραν. An recte ἀπολ.?) cat^{xt} | c al γνωμεθα, κ al mu Thph cat^{xt} γενομεθα | ἀληθεια .. Δ ἐκκλησία

9. B εγραψας | τι c. ABC 7. 68. cop sah, item αν τι 29. 66.** .. 40. 73. al plus¹⁰ cat^{xt} αν (vg *scripsissem forsitan, item vellem scribere syr^{utr}; Hier scripsi etiam*) .. 5 om c. GK al pl aeth^{utr} arP Thph Oec | διοτρεφῆς .. Ln 49. διοτρεφῆς, sed invita cdd auctoritate

10. εαν .. Δ αν | C φλυαρ. εἰς ημας, vg *garruens in nos* | βουλομενους c. ABGK al pler am al cop syrP txt cat^{xt} Thph Oec .. c 5. 7. 27. 29. 66.** vg syr syrP m^g sah arm arr ἐπιδεχομενους

11. ο κακοπ. c. ABCGK h al longe pl vg (et. am fu demid al) sah al cat^{xt} schol¹⁰⁸ .. 5 (= Gb Sz) ο δε κακοπ. c. G al mu tol cop al (syr^{utr} και ο κακ.) Thph Oec Did^{int} | ουκ (C οικ) εσοκ. (c. B*, ut ubique in Io. epistulis; 5 Ln 49. εωρ. c. tell ut vdrtr)

12. υπ .. c υπο | ἀληθειας .. Δ* (omnino sic vdrtr) ἐκκλησιας .. c syr

- 10 21. 24. θείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθῆς ἐστίν.
- 2 10 12. 13 Πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμῳ σοι γράφειν· 14 ἐλπίζω δὲ εὐθίως σε ἰδεῖν, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. 15 εἰρήνη σοι. ἀσπάζονται σε οἱ φίλοι· ἀσπάζον τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

- 1 Ἰούδας Χριστοῦ Ἰησοῦ δούλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἡγαπημένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετιμημένοις κλη-
2 Pe 1, 2. τοῖς. 2 ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.

syRP mg arm praeem εκκλησιας και της | οιδατε c. GK al pl syr^{utr} aeth^{utr} arP sl (exc⁸) Thph Oec .. Gb' Ln οιδας c. ABC al²⁰ d vg cop sah arm ar^e sl⁸ cat^{xt} .. al⁵ οιδαμεν | c 68. αληθ. ημων (68. post εστ.) εστ. η μαρτ., 31. αληθ. εστ. η μαρτ. ημ.

13. γραψαι σοι c. ABC 5. 27. 29. 31. 33. 40. 66.** 68. 73. al d vg cop sah syr^{utr} al Thph .. ς γραφειν absq σοι c. GK al pl sl cat^{xt} Oec | ου θελω (et. d) .. A ουκ εβουληθην (vg al nolui) | G καλαμω | σοι (al² om) h. l. c. BCGK al longe pl syr al cat^{xt} Thph Oec .. Ln post γρ. c. A al d vg cop sah syr^p al | γραφειν c. ABC 5. 27. 31. 33. 73. al .. ς γραψαι c. GK al longe pl cat^{xt} Thph Oec
14. σε ιδειν c. ABC al d vg al .. ς ιδ. σε c. GK al longe pl syr^{utr} cop al Thph Oec cat^{xt} | λαλησομεν .. κ al mu Thph -σοιμεν
15. οι φιλοι c. BCGK etc (d add tui) .. A al⁸ syr^p mg aeth^{utr} οι αδελφοι | φιλους .. al³ syr^p αδελφους | G al pauc vge^{dd} aliq (tol al vale) sl add in fine αμην

Subscriptio: AB 137. ιωαννου (B -ανου) γ, C ιωαννου επιστολη γ, al επ. ω. γ vel (ut 40.) τριτη .. G al επιστ. γ (al post ω. pon) του αγιου αποστ. ω., 95. του αυτου αγ. ω. του θεολογου επιστ. τριτη, 101. al του αγ. αποστ. και εναγγελιστου ω. του θεολ. επιστ. καθολικη γ, 180. ω. επιστ. τριτη προς γαϊον, 62. ω. γ προς γαϊον περι δημητριου ο μαρτυρει καλλιστα .. am ex^{pl}. epistula iohannis tertia, fu al ex^{pl}. epist. sancti ioh. tertia (al apostoli); syr^{utr} finita est epist. tertia Ioh. apostoli. Praeterea numerantur στιχχ. λβ' (G 40. al pl Thph), al λα' al λ' 73. πί'. In B non habentur sectiones, vge^{dd} habent V. Euthal in elencho: ιωάννου επιστ. τρίτη. ανάγνωσις μία, κεφαλαίου I. στίχων λα'.

3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις πίστει. 4 παρείδουσιν γὰρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο ^{2 Pe 2, 1 ss.} τὸ κρίμα ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριτα μετατιθέντες εἰς ἀσέλειαν καὶ τὸν μόνον δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι.

5 Ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότες ἅπαξ πάντα, ὅτι ὁ

* B *ιουδα*, AСК *ιουδα* *επιστολη* (ita Gb Sz), al cop *επ. ιουδα*, item syr additis *fratris iacobi* (ap Pocock. vero *ep. Iud. apostoli, frat. Iac. episcopi*) .. G al Thph *επιστ.* (al post *ιουδ. pon*) *του αγιου αποστ. ιουδα*, al mu Oec *ιουδα* (Oec add *αποστ. η*) *καθολικη επιστ. s. του αγ. ιουδα καθ. επιστ.* .. am al *incipit epistula iudae*, item al addito *apostoli*; aeth *epist. Iudae fratris Iacobi* .. *ς ιουδα του αποστ. επιστ. καθ.* Cf Clem⁴⁸¹ - οἶμαι - προφητικῶς Ἰουδαν ἐν τῇ ἐπιστολῇ εἰρηκέναι. Or^{8, 814} εἰ δὲ καὶ τὴν Ἰουδα πρόσειτό τις ἐπιστολὴν et^{3, 607} ἐν τῇ Ἰουδα ἐπιστολῇ. Or^{int 4, 549} *Iudas apostolus in epist. catholica dicit.*

1. $\bar{\chi}\bar{\omega}$ $\bar{\omega}$ c. κ 40. al fere²⁰ demid tol al (: : qui quidem ordo ubi est a pler testib mutatus esse solet) .. ζ Ln $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\omega}$ c. ABG al pl vñ pler Or Synops al Lcif al | *ηγαπημενοις* (Gb') c. AB al⁷ vg syr^{utr} cop sah arm ar^e (aeth *deum patrem amantibus*) Or Eph Synops Thph^{com} Oec Lcif Aug Cassiod Bed .. ζ *ηγιασμενοις* (57. *προηγιασμ.*) c. GK al longe pl arP sl Thph^{txt} cat^{txt} | *και* (om sah) $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\omega}$ (40. al mu corb² Or Eph Thph^{txt} Oec^{txt} $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\omega}$, vg^{ed} $\bar{\chi}\bar{\omega}$ $\bar{\omega}$) *τετηρημενοις* .. 163. syrP om, sah (τετηρ. εν $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\omega}$) post κλητ. pon

2. *και ειρηνη* .. κ al aliq om *και*

3. Ln *γράφειν ὑμῖν, περὶ et γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν | κοινῆς* c. GK al pl cop (certe interpr Wi) arP sl^{ms} Oec .. Ln add *ημων* c. AB (item c vdr) al fere¹⁵ sah syr^{utr} arm al Cyr^{act}⁴⁶ (sed d. re. fid. υμ.) Thph Lcif; item al⁵ vg al Eph Bed add *υμων*

4. *παρεσιεδουσιν* (ita et. c, corrige errorem editionis typogr.) .. B -*διησαν* (testib Bch et Btl; neglexit Mai) | *κρίμα* : sic h. l. et. G | *χαριτα* c. AB .. ζ *χαριν* c. CGK etc | *δεσποτην* c. ABC al plus²⁰ vg cop sah al Eph Did Pa-Chrd^e pseudopr Cyr^{act} (Thph et Oec^{com} vdr) cat^{txt} etc^{com}¹⁵⁸ Lcif Cassiod Bed .. ζ (= Gb Sz) add (al praem *θειον s. θε. και*) *θειον* c. GK al pl syr^{utr} (arP) Thph et Oec^{txt}

5. *δε* .. c Lcif *οιν* .. 36. om | *ειδοτας* c. ABC** (* non liquet) al fere¹⁵ vg arm al Cyr cat^{txt} Lcif Hier .. ζ (Gb⁰⁰) add *υμας* c. GK al pl Thph Oec | *απαξ* .. 163. Lcif om (et. post *τουτο* [ita κ al³], post *ο θεος* [ita 68. Clem] et similiter, post *λαον* [ita Cassiod], post *σωσας* [ita cop sah] transponitur) | *παντα* c. ABC** (* non liquet) al⁷ vg cop syrP al (syr *omnes*) Ephr Cyr Lcif Hier .. plane om 66.** (Gb⁰) .. ζ *τουτο*

- *Nm 14, 25 ss. κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύ-
- 2 Pe 2, 4. σαντας ἀπόλειπεν, ἅ ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἐναντιῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης
- *Gn 19, 2 Pe 2, 6. ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηθεν· 7 ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τρόπον τοῖτοις ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθούσαι ὀπίσω σαρκὸς ἐτέρας, πρόκεινται
- 2 Pe 2, 10. δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. 8 Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σώρα μὲν μαιίνουσιν, κριώτητα δὲ ἀθετοῦσιν,
- Dan 12, 1. δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. 9 ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ
- *Dt 34, 5, 2 Pe 2, 11. διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσεῶς σώματος, οὐκ
- *Zach 3, 2. ἐτύλιμψεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ εἶπεν Ἐπιτιμῆσαι
- 2 Pe 2, 12. σοι κύριος. 10 οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἶδασιν βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
- *Gn 4, 8, *Nm 22, *Nm 19, 2 Pe 2, 15. τοῦ Βαλαάμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῆ ἀντιλογία τοῦ Κορὲ ἀπό-

c. GK al longe pl sah sl Thph Oec cattxt (Clem sic: εἰδέναι γὰρ ἡμᾶς βούλομαι ὅτι ὁ θεὸς ἀπαξ ἐκ γῆς etc) | ο κυριος c. (C*?) GK al longe pl syrP arP sl Synops Thph Oec cattxt (sed^{com} 158 ὁ κύρ. ἰς ἡς ὁ ἀναγαγὼν τὸν λαὸν ἐξ Αἴγ. διὰ Μωσ.) (Cassiod *dominus deus*) .. C** 5. 8. 68. tol al syr arm ar^e Clem Lcif ο θεος .. Gb' Ln ιησους c. AB 6. 7. 29. 66.** vg cop sah aeth^{utr} armed mg Cyr Didint (Did ο κυρ. ἰς) Hier (contr. Iovin. 1, 12. de Iosua explic.) Cassian

6. τε c. BCGK al longe pl m (*angelos quoque*, item Or^{int} 4, 549) syr sah aeth^{utr} al Clem Or Ath⁵³⁰ eted et^{ms} Oec cattxt Lcif Vig .. Ln δε c. A 54. 137. vg syrP cop Ath ex^{edd} 4 Thph Hier Cassiod | ἀλλὰ (et. Clem Or al) .. c al Ath Thph αλλ | G al Clem^{ms} Or¹ ἀπολειποντας (sed G al -πόντας) | μεγάλης ημερας .. m fu al Lcif *magni dei*

7. τροπ. τουτοις c. ABC al⁶ Eph .. ζ τουτ. (40. vg al om, 41. αυτοις) τροπ. c. GK al longe pl Thph Oec cattxt | υπεχουσαι (m vg Lcif *sustinentes*) .. A υπερχουσαι, 40. απεχουσαι

8. ομοιως (et. Clem al Lcif al) .. A ομως

9. ο δε (haec in cat^{cod} praepositum habent: εκ του μωυσεως αποκρυφου) μη. ο αρχ. οτε (ὅς syr^{utr}) c. ΔCGK al ut v^{dtr} omn vv pler Thph Oec cattxt cat^{niceph} 1678 Didint .. Ln οτε μη. ο αρχ. τοτε c. B (vg Hier Bed *cum* [Hier *quando*] Mich. arch. *altercavetur* [Hier *disputabat*]) | ἀλλὰ c. AB etc .. ζ ἀλλ c. CGK (e sil) al certe pl Thph Oec cattxt | μωυσεως c. BCG al mu Thph Oec cattxt .. ζ μωσ. c. AK al pl. Cf et. alibi

10. βλασφημουσιν .. Eriph⁹² αγνουοντες αλισκονται

11. τη πλανη τ. βαλααμ etc .. Lcif in *seductionem baal* .. et in *contradictionem choreb*

λοντο. 12 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἀγάπαις ἡμῶν σπιλιάδες, συννευ-^{2 Pe}
 χούμενοι ἀφόβως, ἐαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνδρῳ ὑπὸ
 ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα δις ἀποθα-
 νόντα ἐκρίζωθέντα, 13 κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα *Es 57, 20.
 τὰς ἐαυτῶν αἰσχύναις, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους
 εἰς αἰῶνα τετήρηται. 14 Ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος *Gn 5, 14.
 ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ λέγων Ἴδὸν ἦλθεν κύριος ἐν ἀγίαις μυριάσιν αὐ-
 τοῦ, 15 ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξει πάντας τοὺς
 ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἡσίβη-

12. οἱ ἐν ταῖς (Gb') c. AB (rursus neglex. Mai) G 13. 27. 29. al¹⁰ fere
 (cddlat teste Sz) syrutr (item ut vdtr cop) cattxt Pallad Didint Aug
 .. ζ om οἱ c. κ al pl vg al Thph Oec Lcif .. c** (* non liquet) sah pro
 οἱτοι εἰς. οἱ ἐν ταῖς sic: οἱτοι (sah om) εἰσιν γογγυσαι (sah γογγ.
 εἰς.) μεψιμοιοι (c** -μυροι, item AG v. 16.) κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυ-
 μίας αὐτων πορευόμενοι (sah add οἱτοι) ἐν ταῖς | ἀγαπαῖς c. BGK al
 longe pl vv om Pallad Thph Oec cattxt Lcif (charitatibus) Didint Aug
 (uterque dilectionib.). Cf et. cat^{com} ἔτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνων τῶν
 κοινῶν ἐν ἐκκλησίαις γνωριζόμενοι τραπέζων, περὶ ὧν καὶ ὁ ἀπόστ. Κο-
 ρινθίους ἐπιστέλλει, συνήεσαν, οὐ χάριν τοῦ μεταλαβεῖν τοῦ κυριακοῦ
 δεῖπνου, ἀλλ' ἵνα καιρὸν εὔρωσι ψυχὰς ἀστηρίκτους διελεάζειν· τούτων
 γὰρ καὶ ὁ Πέτρ. ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπιστ. καταλέγει (similia in schol¹⁰⁰
 et¹⁰³) .. AC 44. 56. 96. ἀπαταῖς .. al² εἰνοχιαῖς | ἡμων c. BCGK al ut
 vdtr omn cop sah syrP al Thph Oec cattxt Lcif Didint .. Ln αὐτων c.
 A (sed sic ipse* super rasuram) vg syr arm Lcif Bed | συνειροχουμε-
 νοι (κ συνειροχ.) .. c al mu vv mu add ἡμιν | ἀφοβως .. Ps-Chrde
 pseudopr Didint c. sqq conjg | παραφερ. c. ABCGK h al plus⁶⁰ Thph
 cattxt .. ζ (= Gb Sz) περιφερ. c. min vix mu Oec (vg etc circumferen-
 tur) .. 16. Pallad φερομεναι (16. -νοι)

13. c al⁸ ἀπαφρίζοντα | πλανηται (A -τε) .. B -τες | B οἱς ζόφος σκο-
 τους | Ln πλανῆται· οἷς | αἰωνα c. ABCG al pl (al⁸ αἰωνας) Eph Pallad
 Thph Oec cattxt .. ζ (= Gb Sz) praem τον c. κ al pm Ps-Chr

14. ἐπροφητ. c. B .. ζ Ln προεφ. c. ACGK etc | δε .. A al om | αγ. μυριασ.
 c. ABGK al longe pl vg sl⁵ Chron³⁵ Thph Oec cattxt Didint (qui totum
 locum accurate cum Graecis convenientem exhibet) .. ζ (= Gb Sz)
 μυρ. αγ. c. c al mu vv mu (sed al aliq vv mu μυρ. αγων αγγελων vel
 αγιας μυρ. αγγελων vel μυρ. αγιας αγγελων vel similiter)

15. ἐλέγξει (Gb'') c. ABCGK al fere⁵⁰ Eph Chron Photamph qu¹⁸³. Thph
 cattxt .. ζ ἐξελεξ. c. min Oec | αὐτων pr c. GK al pl arP sl Thph Oec
 .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABC al¹⁸ vv pler Chron cattxt auct libri ad Novat
 ap Cyp Didint Idac (: at minime alienam manum prodiit; in Aeth
 quidem libri Henoch txtu deest) | ἀσεβειας (Gb⁰ c. c al⁴ demid arm
 Dam cattxt; 163. των ἀσεβειων, Chron πονηρων, auct^{ad} novat impio-
 rum) αὐτων (163. Chron auct^{ad} novat om) c. ABGK al longe pl vv mu

σαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. 16 οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα,

² Pe 2, 18. θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν.

² Pe 3, 2. 17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ἡμερῶν τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

² Pe 3, 3, 2, 10. 18 ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου ἔσονται ἐμπαίχται κατὰ τὰς ἐαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. 19 Οὗτοί

² Pe 3, 17. εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἀγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐ

Thph Oec al Didint Vig Bed .. al⁵ tol syr al om | σκληρων .. c al fere¹⁵ vv inu Eph Dam auct^{ad} novat add λογων|κατ αυτου .. Chron προς αυτους. Totum locum auct^{ad} novat sic exhibet: ecce venit cum multis millibus nunciatorum suorum facere iudicium de omnibus et perdere omnes impios et arguere omnem carnem de omnib. factis impiorum quae fecerunt impie, et de omnib. verbis impiis quae de deo locuti sunt peccatores. Priora Idac sic: ecce venit dominus in millibus facere iudicium et perdere omnes impios et arguere omnem carnem de omnib. operib. impietatis eorum. Aethiops vero Enoch (^{2,1}): ecce venit cum myriadibus sanctorum suorum iudicium de iis facere, abolere malos et punire omnem carnem de omnibus quae peccatores et impij fecerunt et commiserunt adv. ipsum.

16. αυτων pr e. ABK al pl Thph Oec cat^{xt} .. CG al²⁵ fere Eph εαιτων (: ad v. 18. conformatum vdtr, ubi min tantum pauc αυτων substituere)

17. τ. ρημ. τ. προειρ. c. BCGK al ut vdtr omn vg syr^{utr} cop etc Cyr^{ioh} 798 Thph Oec cat^{xt} .. Ln τ. προειρ. ρημ. c. A Eph Lcif

18. κ ελεγει ημων | επ εσχατου (Gb') c. ABC al pm cop Eph Cyr^{ioh} 798 etact Did Thph cat^{xt} .. al syr Ps-Hippeconsum¹⁰ Cyr¹ Ps-Chr^{de} pseudopr επ εσχατων .. ε εν εσχατω c. GK al pl Oec|του χρονου (Gb'') c. A al Did Cyr^{ioh} 798 Thph et omisso του BC al⁴, item al mu cop syr Eph Cyract^{Ps-Hipp} Ps-Chr των χρονων (Gb') .. ε χρονω c. GK al pl Oec (vg in novissimo tempore, contra Lcif in novissimis temporib.) Oec | εσονται c. BC⁴ GK al longe pl syr^{utr} sl (exc⁵) Ps-Hipp Ps-Chr Cyract^{Thph} Oec Lcif .. Gb' Lned min ελειπονται c. AC^{**} al¹⁵ vg cop sah al Eph Did Cyr^{ioh} cat^{xt} | G εμπαιχται, AC^{**} al εμπεχται

19. αποδιοριζ. c. ABGK h al fere⁴⁰ fu al cop sah syr al Eph Did Cyr^{ioh} etact Thph Oec cat^{xt} Lcif Cassiod (schol¹⁰⁰ et¹⁰³ τουτεστιν οι τα σγισματα ποιοουντες) .. ε^e (item Gb Sz, non ε) add εαυτους (Gb⁹⁰) c. c al pm vg (et. am demid tol) syr^P Aug Fulg Bed

20. υμεις .. c arm ημεις | εποικ. ε. τη αγιωτ. (Α αγιωτ.) υμων (c al tol al ημων, al² aeth^{ro} arm om) πιστ. c. ABC al vv pler Clem (in fragm^{lat}) Bed .. ε τη αγ. υμ. (Eph cat ημων) πιστ. εποικ. εαυτ. c. GK al longe pl syr Eph Thph Oec cat^{xt}

πνεύματι ἀγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἐαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους, 23 οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μισούντες· καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι αὐτοὺς ἀπταιστοὺς καὶ στήσαι Ro 16, 25 aa. κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, 25 μόνῳ 1 TI 1, 17. Θεῷ σωτηρί ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν δόξα, μεγα-

21. BC* (vdtr, ** τηρησῆτε) syr^{utr} τηρησωμεν .. 180. arP τηρησαντες

22. ελεγχετε (Gb'') c. AC* 5. 6. 7. 17. 27. 29. 33. 40. 66.** 73. (98,mg)

101. 125. 130. 153. (item 38. 44. 117.) vg cop aeth^{utr} arr arm

schol^{odd} aliq Thph et Oec^{com} Cassiod Bed .. ε λεειτε c. GK al pl syrP

sl (schol¹⁰⁰ ελεητι) Thph et Oec^{txt} (Clem Hier; vide ad v. sq), item

BC** ελεατε | διακρινομενους (Gb'') c. ABC iisdem¹⁵ qui ελεγχ. et 68.

vg (iudicatos) syr (cum resipuerint, vide ad v. sq) syrP (resipiscentes)

cop arm arP (cum ambigant) ar^e (cum fuerint victi) (aeth^{ro} per verbum

quod dictum est; P propter peccatum eorum) Cleim schol⁹⁸ (ibi sic est:

ἐν ἐτέρῳ οὕτως εἶρον κείμενον Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους,

οὓς δὲ ἐλεῖτε ἐν φόβῳ) schol¹⁰⁰ Thph et Oec^{com} pp^{lat} .. ε -μενοι c.

GK al pl (et. 38. 44. 117.) sl Thph et Oec^{txt} cat^{xt}

23. οὓς δε (o. d. om B) σωζ. ε. πυρ. αρπαζ. (Gb'') c. ABC iisdem¹⁴ qui

ante (item 8. 15. 18. 25. 26. 43. [37. 56?] 58. 68.) vv quae ante et

syrP schol (Thph et Oec^{com} vdtr) Cassiod Bed .. ε ους δε εν φοβω

[13. al² om] σωζ. εκ του (Gb⁰⁰; praeter ABC etc om et. GK al pm Clem

Thph Oec) πυρος αρπαζοντ. c. GK al pl arP sl cat^{xt} Thph et Oec^{txt} |

ους δε ελεατε (ita B 17. 40.; A rell ελεειτε : Gb'') εν φοβω (Gb'') c.

AB al iisdem¹⁴ qui ante (item 8. 15. 18. 25. 26. 37. 43. 56. 68. ους

δε ελεγγετε εν φοβω [25. 26. om : Gb⁰]) vg cop aeth^{utr} arr arm, item

c syr^{utr} εν φοβω omissis o. d. ελ.; sl^{ed} ελεγγετε εν φοβω .. ε om c. GK

etc arP sl Thph et Oec^{txt}. Totum locum vv. 22. 23. syr sic: et

quosdam ex illis ex igne rapite; cum vero resipuerint miseremini super

eis in timore. Item ar^e et quosdam corripite super peccatis suis, et quo-

rundam miseremini cum fuerint victi, et quosdam salvate ex igne et libe-

rate eos. Clem Hier haec citant: καὶ οὓς μὲν ἐκ πυρὸς ἀρπάζετε,

διακρινομένους δὲ ἐλεῖτε (ἐλεᾶτε) ἐν φόβῳ (Hier om εν φ.)

24. (Gb') αυτους c. B (ita Beh et Btl; neglex. Mai) κ h al plus³⁰ sl⁶

et⁸-mg Cyr (?) Oec .. ε^o (item Gb Sz, non ε) Ln υμας c. CG al pm

(142. post απταιστ. pon) vv pler Thph cat^{xt} pp^{lat}, item A 4.** (* om)

ημας | απτ. και .. c al mu vv mu Thph add ασπιλους και (ita c 17.

66.** al syr^{utr} ar^e) vel (ut 27. 29. 68. arm sl Thph) ασπιλους | c al

ενωπιον | αμωμους .. A αμειπτους

25. μονω c. ABC al¹³ vv pler Eph Fulg Bed .. ε (= Gb Sz) add σωφω

c. GK al pl arP sl Thph Oec cat^{xt} | δια ω χυ τ. κ. ημ. (perpauci va-

riant) c. ABCG al fere²⁵ vv omn Eph Thph cat^{xt} Fulg Bed .. ε (= Gb

Sz) om c. κ al certe pm Oec | δοξα c. ABC al¹⁰ am fu tol demid al

TISCHENDORF. N. T. Edit. 7.

λωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν καὶ
 2 Po 3, 18, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

syrP Eph Fulg .. ς (Gb⁰⁰) add και c. GK al longe pl vv pler Thph
 Oec catxt Bed | προ π. τ. αιω. c. ABCG al¹⁵ vg cop syrP aeth^{utr} arm
 sled et⁷. Eph Thph catxt (om του) Fulg Cassiod Bed .. ς (= Gb† Sz)
 om κ al pl syr arr (sl^{ms}?) Oec | παντ. (G sp Sz 27. 36. 99. cop
 catxt om) τ. αιωνας .. G 93. 95. 99. vg^{ed} (et. demid tol, sed non am
 fu al) cop syrP mg Fulg Bed add των αιωνων | 6. 66.** al? Cassiod
 om αμην

Subscriptio: B ιουδα, A ιουδα επιστολη. πραξεις των αγιων αποστολων.
 και καθολικαι, 80. 126. al επιστολη ιουδα, al ιουδα επιστολη, C al
 ιουδ. επιστ. καθολικη .. G al mu του αγιου απιστ. ιουδα επιστ., 93.
 95. τελος γραφης ενθαδε της εξ ιουδα, κ ετελειωθη συν θεῳ και ἡ τοῦ
 ιουδα καθολικη επιστολη. δόξα σοι ὁ θεός, δόξα σοι ὁ θεός, δόξα σοι
 ὁ θεός, ὁ μακροθυμῶν ἐπ' ἐμοὶ τῷ ἀναξίῳ δούλῳ σου. .. am fu expli-
 cit epistula (fu add sancti) iudae (Sub istis am add deo gratias amen.
feliciter qui legis.) Praeterea numerantur στιχοι 57' (G 40. al pl Thph)
 al pauc sa'. Passim additur et. (vide post Euthal): ὁμοῦ τῶν ζ' κα-
 θολικῶν επιστολῶν στιχοι ,αμς'. In B sunt sectiones β', in vgcdd
 capp VII. Syr^{ms} (ap Wist) *explicit epist. Iudae filii Iosephi fratris Ia-
 cobi, syr^{sach} expl. epist. Iudae apostoli fratris Iacobi et Iosi*; item syrP
 omissis fratris etc, sed praeterea add *explicit dber sanctus actuum
 apostolicorum et epistularum catholicarum.* Euthal in elencho: *ιουδα
 επιστολη. ἀνάγνωσις μία, κεφαλαίων IIII. μαρτυριῶν II. στιχων 57'.*
 Tum addit: ὁμοῦ τῶν καθολικῶν ἐππ. ἀναγνώσεις ι', κεφάλαια λα',
 μαρτυρία κδ' (στιχοι ια': sed iste numerus ad ipsum elenchem per-
 tinet. Post Iudae vero epistulam adnotavit: ὁμοῦ τῶν ἐπτὰ καθολι-
 κῶν επιστολῶν στιχοι ,αμς', tum sequitur computatio omnium sticho-
 rum in actis et cath. epp. cum prooemiis, quorum summa est ,γολγ'.
 Denique haec additur nota: ἀντιβλήθη δὲ τῶν πράξεων και καθολι-
 κῶν ἐππ. τὸ βιβλίον πρὸς τὰ ἀκριβῆ ἀντίγραφο της ἐν Καισαρεια
 βιβλιοθήκης Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου. Arm ed. 1698. hanc epist.
 scriptam perhibet a. d. 64. ab apost. Iuda Iacobi, qui et Lebbaeus et
 Thaddaeus vocetur et Armenis Persisque praedicaverit.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΑΥΛΟΥ.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

I.

1 Παῦλος δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς ἀπόστολος ἀφω- 1 Co 1, 1, etc
ρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, 2 ὁ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προ- Tit 1, 2.
φητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίας, 3 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενο- 2 Ti 2, 8.
μένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, 4 τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ
Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἀγιασμένης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν,
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, 5 δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ
ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ, 6 ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 1 Co 1, 2 a.
7 πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἀγίοις. χά- 1 Th 1, 1, etc

* πρ. ρωμ. c. ABC (item DFG in inscriptione singg pagg) al (item 1.
praemisso titulo ἐπιστολαι του αγιου αποστολου παυλου) .. al πρ.
ρωμ. παυλου ἐπιστολη, παυλου αποστ. ἐπιστ. πρ. ρωμ., L του αγιου
και πανευφημου αποστ. παυλ. ἐπιστ. πρ. ρωμ., similiter al .. am in-
cipit corpus epistulae ad romanos (antecesserunt argumentum et breves),
fu al epist. pauli ap. ad rom. . . ε παυλου τ. αποστ. η πρ. ρωμ. ἐπιστολη

1. 1. $\overline{\chi\upsilon\ \bar{\omega}}$ c. B am fu tol al Or² Aug Amb Ambrst Bed .. ε Ln $\bar{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ c.
AEGKL al certe pler (hiant CDF) vv pler ppgr etlat mu
3. γενομενου (ita et. Orsaepe Eusdem Did Cyrhr² Chr Cyraet Thdrt
Thph Oec al, item *qui factus est* d e g vg Ir^{int} Tert Hil al mu) .. al⁸
cddlat ap Aug *γεννωμενου* | δαβιδ : ε δαβιδ, Sz 49. δαβιδ : cf ad
Mt 1, 1.
4. ορισθεντ. (ita et. Or⁴ Eusmarc Ath Did Chr Cyraet Thdrt Phot al
mu, item *destinatus* Tert Hil Ruf^{dis} al) .. Mcell ap Eus^{dis} Thdtiani
ap Epiph^{dis} 467 *προορισθεντ.*, item *praedestinatus* d e g vg Ir^{int} Pelag
Arnob al mu | *κατα πνευμα* (109. -ματος) .. Chr^{xt} (sed diff mss mu
et comm) item syr^{utr} (sed syrP omisso και) aeth ar^e και πνευματι
7. εν ρωμη (et. Or al Aug Ambrst al) .. ε g om | *αγαπητοις θεου* (et.
Or al) .. ε d* g am fu* Ambrst^{ms} εν αγαπη θεου .. ε 82. e om (vdtr

ρις ὑμῶν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- ¹ Co 1, 4.
¹ Th 1, 2.
- 8 Ἡρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ.
- 9 μάρτυς γὰρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ὃ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματι μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνησίαν ὑμῶν ποιῶμαι
- 10 πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δεόμενος εἰπως ἤδη ποτὲ εὐδοκασήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς.
- 11 ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῶν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 12 τοῦτο δὲ ἐστὶν συναπαρτιθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. 13 οὐ θελω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἔλθειν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. 14 Ἐλλήσιν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· 15 οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. 16 οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις

scriptor codicis E^o signum verbis in caritate dei in d appositum [margo cum signi explicatione periit] pro delendi nota accepisse. D qui cum d convenisse censendus est periit.)

8. *μεν* .. om 40.* syr aethutr ar^e ChrSavil (non Montf) | *περι* (Gb') c. ABCD*K al mu Dam .. *ς υπερ* c. D***EGL al longe pl Chr Thdrt Thph Oec
9. D* *μαρτυρ* | *μου* pr (et. Chr Cyract Thdrt ad h. l. Thph Oec) .. D*G al^o d e g vg syr^{utr} arm al Thdrt¹ pplat *μοι* | *ως* (d e vg *quod*) .. G *πως* (g *quomodo*)
10. *δεομενος* .. G *οδαιομαινος* | Etiam *ς* (aliter *ς*^o Gb Sz 49.) Ln ante *παντοτε* non interp^g | *επως* .. L al^o *οπως*
12. *τουτο δε εστιν* .. Δ d e g (sed g *id est aut hoc enim est*) vg *τουτ εστιν* (cop *quod est*) | *συναπαρτι*. c. AB*CEG etc .. *ς* Ln 49. *συμπ.* c. B**L al certe pler | *της εν* (G om) *αλληλ. πιστ.* (G add *της*)
13. *ου θελω* (et. Thdrt Chr Thph Oec etc) .. D*EG d e g Ambrst *ουκ οιομαι* | *δε* .. c 73. fu al *γαρ* | *τινα* (D* *τι*) *καρπ.* c. ABCDEGK al longe pl d e g vg sl pp^{sr} mu item^{lat} .. *ς* (= Gb Sz) *καρπ. των.* c. min arP .. L al² syr cop al om *τινα* | *σχω* (G al *εχω*) *και* .. om *και* G al mu vv aliq Sedul | E om *εθνεσιν* (?)
15. *το κατ εμε* .. G o *επ εμε* (vg g Sedul¹ Pelag *quod in me promptum est*; d e Amb al *quod in me est promptus sum*) | *υμιν* .. D* al³ d* g am fu* *praem εν*, item G *επ* | G g om *τοις εν ρωμη*
16. *το* (G *επι*, g *erubescio super*, Aug al *confundor de*) *εναγγ.* c. ABCD*EG

γὰρ θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε ^{1 Co 1, 24. Ro 2, 19. 3, 21 s. Hab 2, 4. Ga 3, 11. He 10, 38.} πρῶτον καὶ Ἑλληνι. 17 δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ^{Eph 5, 6.} ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, 19 διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανερώσεν. 20 τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθοράται, ἣ τε αἰδῖος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολόγητους, 21 διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ὑψαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. 22 φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, ^{1 Co 1, 20. Jer 10, 14.} 23 καὶ ἥλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιωμάτι εἰκῆνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἐρπε-

5. 17. 67.** 137. 177. 178. d e g vg cop arm syr^{utr} ar^o Or Eusdem etp^s saepe Did Bas Cyr Chr Thdrt Procop Dam Phot ppl^{at} pm . . 5 (=Gb Sz) add τὸν χριστοῦ c. D***KL al pler (63. τουτο) arP sl (aeth^{utr} αυτου) Thph Oec (Victorin det) | g g om εἰς σωτηριαν | πρῶτον (al² πρῶτω) c. ACDEKL al ut vdr om vv fere om Or Eus dem etp^s Chr^{dis} Thdrt Dam^{dis} Thph Oec Ruf^{dis} Bed . . om vg G Tert, hinc Ln [πρ.]

17. γαρ (Or Eusdem Did al mu) . . A Clem δε | ο δε δικ. (et. Clem Did Chr Thdrt al mu Ir^{int} Amb al) . . c* vgedd add μου (ut LXX A), add idem post πιστ. syr^p Eus Hier („quod apostolus LXX magis testimonio abusus est ad Rom. scribens : Iustus autem ex fide mea vivet, et non eo quod habetur in Hebraico, causa perspicua est : scribebat enim Romanis qui scripturas Hebraicas nesciebant“) : ita LXX^{ed}

18. ἀνθρώπων . . D*G al praem των (d e g hominum eorum qui; Ir^{int} eorum hom. qui)

19. διοτι (et. Or Ath Thdrt Thph Oec) . . D*EG 78. Chr οτι | ο θε. γαρ c. ABCD*EG al mu Or² Eus^{praep} Ath¹ Chr Thdrt al . . 5 (=Gb Sz) ο γαρ θε. c. D***KL al longe pl Ath¹ Thph Oec

20. αορατα (et. Naass ap Hipp²⁹ Or³ etc) . . G 115. ορατα | L om αιδιος | θειοτης : sic non θτοιτης scriptum esse dicit Did²⁴⁷

21. KL al γωντες | ηυχαριστησαν (AD* -σθησαν) c. A (sed A om η praecedens) CDE al pm Naass¹⁰⁰ Clem Or Eus^{pr} Did Ath Cyr (Thdrt, sed var et mss et edd) Thph . . 5 (=Gb Sz) εινγαρ. c. BGKL al pl Chr Oec | B αλλα | αυτων καρδια (et. D***) . . D*EG d e g vg etc καρδ. αυτ.

23. ηλλαξαν (et. Naass¹⁰⁰ Clem Or⁴ Ath Did Chr Thdrt¹ Oec) . . κ al Or¹ Eusdem³⁴¹ (sed⁷²³ libere ὡς ἐναλλάξαι etc) Cyract Thdrt¹ Thph -ξαντο | Naass¹⁰⁰ εν ομοιωμασιν

των. 24 Αὐτὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
των καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα
αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, 25 οἷτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ
ἐν τῷ ψεῦδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ
τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. 26 διὰ
τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἷ τε γὰρ θή-
λειαι αὐτῶν μετέλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν,
27 ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
λειᾶς ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες ἐν
ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν
ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. 28 καὶ καθὼς
οὐκ ἔδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, 29 πεπληρωμέ-
νους πάσῃ ἀδικίᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστὸς φθόρον φόνον

9, 5.
2 Co 11, 51.

Ga 5, 19 ss.
1 Co 6, 9 ss.
2 Co 12, 20.
Eph 5, 3 ss.
2 Ti 3, 2 ss.

24. και c. DEGKL al longe pl d e g syrP al Naass¹⁰⁰ Ath Chr Thdrt
Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABC al⁷ vg al mu Or Did Dam pplat | c*
(vdtr) Did Ath^{mss} om o θεος|εν αυτοις c. ABCD* al¹⁵ cop (al?) Chr¹ ..
ς εν εαυτοις c. D***EGKL al pl Did Thdrt Max³⁵⁴ Chr² Dam Thph Oec.
Naass⁹⁹ et¹⁰⁰ afferuntur vv. 20—27. exceptis verbis εν ταις επιθυ-
μιας v. 24. usq παρεδ. αυτ. ο θεος v. 26. : ita ut a παρεδωκ. αυτ. ο
θε. v. 24. scriptor libri aberrasse videatur ad eadem verba v. 26.
25. ελατρευσαν etc .. Or⁴,²²⁹ : ἐπιφέρει ὁ Ἡρακλέων ὅτι ἐλάτρευον τῇ
κτίσει καὶ οὐ τῷ κατ' ἀλήθειαν κτίστη
26. χρῆσιν (et. Naass Or Epiph⁹⁸ etc) .. D* κτισιν (d e sensum) | παρα-
φυσιν (et. Naass Or Epiph etc) .. D*G d e g vg arm Hier al add
χρησιν (usum)
27. δε (Gb'') c. AD*G al plus¹⁰ d e g vg syrP Naass Clem Ath Chr Thdrt
Dam Thph Aug al .. ς 49. τε c. BD***EKL al pl syr aethutr al Oec ..
c al⁸ cop ar⁶ Or Hier Ruf¹ om | L om οι | αρσενες pr c. BD*G al
Athen⁸⁷ Or Eus Oec .. ς αρσενες c. ACD***EL al pl Naass Ath² Thdrt
Chr Thph | αρσ. (c. BDEGL al pl Thph Oec; ac al mu Naass Clem
Or Ath² Epiph⁹⁸ Thdrt Chr αρρ.) εν αρσισ. (c. BCDEGL al pl Ath¹
Chr Thph Oec; A al mu Naass Clem Or Epiph Thdrt Ath¹ αρρισ.) |
εαυτοις (et. Naass Epiph al) .. BK 35. αυτοις | G αντιελαμβανοντες
28. ο θεος (et. Or² al Ir^{int} Lcif al) .. A 2. Nyss Dam (Ath) Hil^{edd}
Victun om (Chr ante αυτ. pon)
29. αδικια c. ABCK al⁵ cop aethutr Eph Bas Chr Isid Max^{asc}³⁸⁴ Gennad
Dam al Aug Ruf^{com} al .. ς (Gb⁰⁰) add πορνεια c. L al pl syr^{utr} al
Thdrt Thph Oec Eanod, item D*EG al d e g vg Lcif Ruf Ambrst add
post κακια omisso πονηρια | πονηρ. πλεον. κακ. c. BL (item κ omisso
πονηρ.) al longe pl syrP etc Bas Chr Thdrt Thph Oec .. A syr Eph
Aug πον. κακ. πλεον., item Ln κακ. πονηρ. πλεον. c. c al cop aethutr

ἐριδος δόλου κακοθεΐας, 30 ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστνηγείς, ὕβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφρευετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, 31 ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστοργούς, ἀνελεήμονας, 32 οἷτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον ἀντὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνενδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

II.

1 *Λιὸ ἀνυπολόγητος εἶ, ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων. ἐν ᾧ γὰρ* ^{14, 10.}
κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ ἀντὰ πράσσεις ὁ

Isid Max Dam; D*EG al d e g vg etc κακ. πορν. [D*** h. l. add *πονηρ.*] πλειον. [vg add *πονηρ.*] | φονου (G d*G Lcif Ennod φονον) .. A post *εριδος* (G *εριδας*) pon | A Bas om *δολου*

30. D *κακολαλους*, sed d e pariter ac g vg *detractatores* vel (ut e? vged etms mu) *detractores*
31. *αστοργους* c. ABD*EG d e g fu* cop Eph² Dam Lcif al mu .. ε (Gb⁰⁰) add *ασπενδους* c. CD***KL al pler vv pl Thdrt Chr (om antea *ασυνετους*) Max³⁴ Oec (17. 76. Thph praem; D*** ante *ασυνθετ.* addendum notaverat sed errore intellectu post. *ασπονδ.* posuit)
32. *επιγνοντες* (L al *-γνοντες*) .. B 80. *επιγνωσκοντες* (80. *επιγν.*), Thph *γνοντες*, 116. Chr *ειδοτες* .. DE Bas add *ουκ ενοησαν*, G 8.P^e *ουκ εγνωσαν*, 15. *ου σινηκαν*, item *non intellexerunt* s. simile quid d e g (*non cognover.* au *non intell.*) vg pp^{lat} omn (postea D* *ου μονον γαρ*, 46. 61. Bas *ου μ. δι.*, vg al Ambrst *και ου μ.*) | *ου μον. αυτ. ποιουσιν* (B *-οιυντες*) αλλ. κ. *σινενδοκουσιν* (B *-κοιυντες*): ita et. Chr Epiph Nyss Thdrt Max al .. quidam ap Isid^{4, 80} (Theologio diac. scribens: *τινες μὲν οὖν μὴ νοήσαντες τὸ εἰρημένον, ἀλλ' ὡσπερ σὺ διαπορήσαντες καὶ παραπεποιῆσθαι τὰς λέξεις τὰς ἀποστολικὰς νομίσαντες, οὕτως αὐτὰς ἡρμήνευσαν Οὐ μόνον οἱ ποιοῦντες ἀντὰ ἀλλὰ καὶ οἱ σινενδοκοῦντες τοῖς πράττουσιν. οὕτω γὰρ εἶχεν, ἔφασαν, τὸ παλαιὸν ἀντίγραφον, ἵνα μείζον ἢ τὸ ποιεῖν τοῦ σινενδοκεῖν. Eadem repetit Oec) d**e g , vg (sed non am*) arm Eph^{1, 134} (non item alibi) Bas^{2, 422} Epiph⁵⁸⁵ (vdtr alludendo : οὐ μόνον τοὺς ποιοῦντας - ὀλέθρω τηρεῖσθαι καὶ ὀργῇ παρεγγυᾶ [ὁ ἀπόστ.] ἀλλὰ καὶ τοὺς σινενδοκοῦντας αὐτοῖς εἰς αὐτὰς etc) Cyp Lcif al *ου μον. οι ποιουντες αυτα αλλ. κ. οι σινενδοκοιυντες*. Eadem iam legisse vdtr Clem^{70 80} : *ταῦτα γὰρ οἱ πράσσοντες (similia praecedunt atque nostro loco) στιγητοι τῷ θεῷ ὑπάχουσιν· οὐ μόνον δὲ οἱ πράσσοντες ἀντὰ ἀλλὰ καὶ οἱ σινενδοκοῦντες αὐτοῖς.* (Probat Mill uberiore nota ad h. l. Sed cf Reich. comm. crit. ad h. l.)*

II. 1. *κρινεις* .. C* al⁹ cop syrP c.* arP Orint? Hier praem *κριματι*

κρίνων. 2 οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. 3 λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὡς ἄνθρωπος ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφείξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; 4 ἢ τοῦ πλοῦτος τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; 5 κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησανρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, 6 ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, 7 τοῖς μὲν καθ' ὑπομοσὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητούσιν ζωὴν αἰώνιον· 8 τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσιν μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθόμενοι δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμὸς. 9 θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρώτον καὶ Ἕλληνο· 10 δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εὐφροσύνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρώτον καὶ Ἕλληνι. 11 Οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία παρὰ τῷ θεῷ. 12 ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ

Phi 1, 16.
Eph 4, 31.
1, 16.
Eph 6, 9. etc

2. δε (et. Thdrt Dam Thph Oec Tert al) .. c al⁸ d e vg cop arm Chr Pelag γαρ .. 23. aeth^{utr} om | κρίμα, non κριμα et. d^{***}; cf inprimis ad Mc 12, 40.
3. τουτο .. Α τουτω
5. αποκαλυψεως (et. Or⁵ al mu Irint Cyp Lcif al) .. Α Caes^{arel} ανταποδοσεως (aeth^{ro} si veniet tibi retributio tua et si veniet tibi iudicium domini; aethPP om priora usq et) | δικαιοκρισιαις (Or¹ δικαιοσινης) c. ABD*EG al sat mu d e g vg syr cop al Or³ Eusp^s 638 Dam Oec Ir^{int} Cyp Lcif al⁷ .. d^{***} (d^{no}v rursus om) κL al fere⁷⁰ syrP (aeth^{ro}) arP s^{lms} Or³ Euse^s etP^s 112-156 Eph², 168 Bas Chr Thdrt^sepe al mu Mart praem και (: cf Reich. comm. cr.) | Ln τῷ θεοῦ; (antea ἄγει),
8. Α ερηθειαις, B* ερειθιας et^{**} -θειας, D* εριθιας et^{***} ερειθιας, G ερειθιας. Similliter al | μεν c. AD^{***}EKL al ut vdtr omn syrP Or Eph Chr Thdrt Dam Thph Oec Ruf³ .. Ln om c. BD*G (vv pl non exprim nec pplat mu) Thphil⁷⁹lib (τοις δε απιστοις κ. καταφρονηταις κ. απειθοσι τη αλ. πειθομ. δε τη αδ.) | οργη κ. θυμ. (Gb⁷) c. ABD*EG al⁶ vv pl Thphil⁷⁹ Or Eph Dam Thph pplat^{at} .. ε θυμ. κ. οργ. c. D^{***}KL al pler syrP Chr (et.g^{uo}) Thdrt Oec
9. ιουδαιου et ελληνος .. G 1. 37. 109. g ιουδαιου et ελληνι
10. δε (et. Chr Thdrt Thph Oec Ir^{int} Ruf⁵ al) .. 115. al⁵ Or om | G γ τω εργ. το αγ. παντι
11. προσωπολημψ. c. ABD*G .. ε -ληψ. c. D^{***}Evdtr^{KL} al ut vdtr omn | D* om τω

ἡμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται· 13 οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου ^{1a 1, 22.}
 δίκαιοι παρὰ τῶ θεῶ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ νόμου δικαιωθήσονται.
 14 ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶ-
 σιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσὶν νόμος, 15 ὅτινες ἐνδεί- ^{He 8, 10.}
 κνυται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συν- ^{Ro 9, 1.}
 μαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν
 λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων 16 ἐν ἡμέρᾳ ὅτε
 κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγελίον μου ^{16, 25.}
 διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 17 εἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπανα-
 πακίῃ νόμῳ καὶ κωνᾶσαι ἐν θεῶ 18 καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ ^{Phil 1, 10.}
 δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, 19 πέποι- ^{Mt 15, 14.}
 θιάς τε σεαντὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, 20 παι-

12. εν νομω (ita et. Chr^gue) .. 8.lect Chr^{com} (nontxt) Mcioneplrh Thphtxt
 et com Oecc^{com} εννομως

13. νομου pr c. ABDEG al Dam .. ε (Gb⁰⁰) praem του c. KL al longe pl
 Mcioneplrh Chr Thdrt Phot al | τω c. AD^{***}EGKL al ut vdr̄t omn
 Mcioneplrh Chr Thdrt al mu .. om BD*, Ln [τω] | G αλλα ποιηται |
 νομου sec c. ABD*G al Dam .. ε (Gb⁰⁰) praem του c. D^{***}EKL al longe
 pl Mcioneplrh Chr Thdrt Phot al | δικαιωθησονται .. G g add
 παρα θεω.

14. γαρ (et. Clem al mu et^{8r} et^{lat}) .. G (g enim aut autem) arm Or¹
 (1 om) δε (aethutr etiam) | εθνη .. G praem τα | ποιωσιν c. AB al⁶
 Clem Or³ Dam, item -ουσιν D*G al⁸ .. ε ποιη c. D^{***}E al pl Chr
 Thdrt al, item ποει KL al⁷ | ουτοι (et. Clem Or¹ al mu Aug al) .. G
 d e g v Or¹ Hil Pelag Fulg οι τοιουτοι

15. Α ενδιγινυται (G ενδικν.) | συνμαρτ. c. AB*G .. ε Ln 49. συμμ. c. B**
 DEGKL etc | αυτων της σινειδ. c. ABKL etc (et. Or³ al) .. DEG vv pm
 Aug τ. σιν. αυτων (et. αυτοις τ. σιν. vel αυτοις τ. σ. αυτων legitur) |
 G των διαλογισμων

16. οτε c. DEGKL al longe pl d e g vg (et. am fu demid harl) syrP Ath
 Chr Thdrt Thph Oec (Cyr^{hrs} οταν κρινη) Ruf⁴ al .. Ln η c. AB (εν η
 ημερ.) al² tol al syr cop Cyr Dam (εν η) Amb Aug Ambrst | μου (et.
 Or² Dial⁹ bis et⁴⁷ al mu) .. om 37. d* Mciontert^{5, 18.} .. 42. 43. om
 κατα το ευ. μ. | δια w̄ x̄w̄ (ita et. Dial⁴⁷ al mu; v. δ. x̄w̄ w̄, Or εν x̄w̄
 w̄, Mciontert om w̄) .. DE d e g Amb add του κυριου ημων

17. ει δε c. ABD*EK al pm d e g vg al mu Clem τινες ap Thdr^{mop} (ου
 κατ' ἐρώτησιν, ὡς τινες ὑπέλαβον, ἀναγνωστέον etc) Did Dam Thph
 ppl^{at} mu .. ε (=Gb Sz sed rursus Gb) ιδε (ita ε⁹, sed ιδε ε c. L etc)
 c. D^{***}L al pl syrP al Chr Thdrt Thdr^{mop} Oec (: : cf Reich. comm. cr.) |
 κ επαναπαυει, 17. -παυσει | νομω c. ABD* al⁶ Clem Did Chr^{com} et
 Chr^{mose}1 Dam .. ε (Gb⁰⁰) praem τω c. D^{***}EKL al pler Thdrt Thph
 Oec (Chr)

δευτην ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· 21 ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκει; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; 22 ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἶδωλα ἱεροσυλεῖς; 23 ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; 24 τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται. 25 περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφέλει εἰς νόμον πράξεως· εἰς δὲ παραβάτης νόμον ἦς, ἡ περιτομὴ σου ἀκροβυστία γέγονεν. 26 εἰς δὲ ὅταν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθῆσεται; 27 καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελούσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. 28 οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομὴ· 29 ἀλλὰ ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

III.

1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2 πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπι-

20. διδασκ. νηπιων . . Δ om (5. ante παιδ. pon)

21. ετερον . . L al⁴ τον ετερον

25. πρασσης (et. Mcion^oph Dial¹⁵⁶ etc) . . D* φυλασσης, item *observes* (d e vg) vel (ut vge^{dd} Aug) *custodias* d e vg Aug al

26. τα δικαιωματα . . G g** harl* δικαιομα | L al Dam φυλασσει | ουχ
c. DEGKL al fere omn (A non liquet) Chr Thdrt Thph Oec . . Ln ουχ
c. B 44. Dam

27. G g om η εκ φυσ. ακροβ. | Gb Sz Ln νόμου;

28. 29. Haec habent et. Or Eusmai⁸³⁻²⁵² etc

29. αλλα c. BD*G etc . . ζ αλλ c. AD***EvdtrksilL al ut vdtr pler Or Eus
etc | εν sec . . G d e g ος (circumcisio cordis gni) | ου o (al³ om) επαιν.
ουκ εξ α. αλλ (44.* om) εκ του (D**b [***restituit] G al om) θε. (D*E
d e vg al pp^{lat} add εστιν) . . 47.* Chr (et. mo^{sc}2) om

III. 1. G om ἡ

2. πολυ . . 120. (et. edd²) Phot πολλη | μεν (al³ om) γαρ (syg aeth^{ut}
arm arr [sed arm ar^e τουτο] om utrumq) c. AD***KL al pler sygP Thdrt
Phot Thph Oec . . Ln om γαρ c. BD*EG al⁵ d e g vg Chr Aug al (Eus
dem libere πρωτοι γαρ επιστευθησαν etc, item πρωτοι absq opti 47. mg

στεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. 3 τί γάρ; εἰ ἠπίστησάν τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; 4 μὴ γένοιτο· ^{Tit 1, 2.} γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέγραπται Ὅπως ἂν δικαιοθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσης ἐν· ^{Ps (50) 51, 6, 115, 2, (116, 11)} τῷ κρίνεσθαι σε. 5 εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ ἀδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ^{Ga 3, 15.} ἄνθρωπον λέγω. 6 μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; 7 εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἡμῶν ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι καὶ γὰρ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; 8 καὶ μὴ καθὼς βλασφημοῦμεθα καὶ καθὼς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ^{Ga 1.} ποιῶμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὧν τὸ κρίμα ἐνδικόν ἐστιν.

9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προηγουμένα γὰρ Ἰου· ^{11, 32, Ga 3, 28.} δαίους τε καὶ Ἑλλήνας πάντας ὕφ' ἁμαρτίαν εἶναι, 10 καθὼς

al Or¹ etcat [εἰ δε πρώτοι ἐκεῖνοι ἐπιστ. etc] Ruf² | ἐπιστευθησαν .
 u** add αυτοις (d e g vg credita sunt illis)

3. Ln τί γάρ εἰ ἠπ. τινες; | ἠπιστησαν .. ἁ ηπειθησαν (Pacian deliquere-
 runt) | L al Chrmosc² catxci καταργηση

4. γινεσθω (et. Did al; L al Chr γινεσθω, Orcat ox γενεθητω) .. G
 εστω, item est d e vg syr Cyp al, g est aut esto, Amb al sit| δε .. G d e g
 vgd^{dd} syr Cyp al γαρ | καθως .. B Thdrt καθαπερ, 73. ως, 76. καθο
 | νικησης .. ADE^vdr al νικησεις

5. θεου δικαιοσυνην .. G g vg al δικ. θεου|κατα ανθρωπον (om Clem
 κ. ανθρ. λεγω) .. cdd ap Ruf („in quibusdam etiam Gr. exx. sic - adv.
 homines, et magis secundum hunc sensum videbuntur convenire quae
 dixi; - secundum hoc vero quod in Lat. exx. et nonnullis Gr. invenimus -
 secundum hominem“ etc) κατα ανθρωπων (omisso λεγω), item
 Philastr qui infert iram suam hominibus, item aeth^{utr}, sed aeth^{pp} insu-
 per add et hoc loquor more hominum

7. γαρ .. A al⁷ harl| al cop Dam δε

8. και καθως .. BK al² arP om και | οτι .. G al² g vg Epiph⁹³ pplat mu
 om | τα κακα .. D* om (**b add) τα

9. προεχόμεθα (AL al -ομεθα) .. aeth^{utr} ερουμεν .. D*G 31. d g syr
 are Thdrt Chrmosc² Sev^{schol} etcat Ambrstcdd Ruf προκατεχομεν
 (Thdrt Sev κατεχομεν, d e g etc tenemus) περισσειον, iidem (exc 31.)
 syrP aeth^{utr} om ου παντ. (B ex D* et*** conflavit: τι ουν προκατεχο-
 μεθα [ita ipse quidem D*** ex negligentia ut vdr] ου παντ. | D*G
 31. 89.* Chrmosc² Oeccom ητιασαμεθα; item d e g vg pplat causati
 sumus | D* om γαρ | A ιουδ. τε πρωτον και | G απαντας | υφ .. B υπο
 (Clem οι υπο αμαρτιαν)

- ^aP^s 13 (14),
1-3. γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς, 11 οὐκ ἔστιν ὁ συνιών,
οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· 12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώ-
^aP^s 5, 10,
140, 3. θησαν· οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός. 13 τάφος
ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιούσαν, ἰὸς
<sup>9, 28 (10, 7-),
E^s 59, 7 a.</sup> ἀσπίδων ἐπὶ τὰ χεῖλη αὐτῶν. 14 ὧν τὸ στόμα ἀραῦς καὶ πικρίας
γέμει. 15 ὄξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέει αἷμα, 16 σύντριμμα καὶ
ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, 17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνω-
^aP^s 35 (36), 3. σαν. 18 οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
19 οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα
πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ.
^aP^s 142 (143), 2.
G^a 2, 16. 20 διότι ἐξ ἔργων νόμον οὐ δικαιοθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον
αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμον ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
1, 17. 21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμον δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρ-
τυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, 22 δικαιοσύνη δὲ
θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς

10. *οτι* (et. Thdrt Thph Oec) .. al plus⁴⁰ vv mu (sed non d e g vg syrP)
Chr om | ουδε .. D* ουδ
11. ο *συνιων* c. DEKL al ut vdtr omn Iustindial²⁴⁴ Chr Thdrt Dam Thph
Oec. Praeterea scripsimus *συνιών* ut KL al ut vdtr pl; Ln *συνίων*,
D*** (sed idem *συνιοῦσιν* 2 Co 10, 12.) al *συνιών*. Cf ad Mt 13, 13.
.. Ln om ὁ c. ABG | Ln [σ] *ἐκζητ.* .. om ὁ B (ζήτων) G
12. *ηχρεωθησαν* c. AB*D*G (: ut *αχρεος* pro *αχρειος*) .. 5 Ln 49.
ηχρεωθ. c. B**D***EKL al certe pler (item LXX, sed A** teste Babero
ηχρεωθ.) | *ποιων* .. DE praem ὁ (d e vg *qui faciat*; g *faciens aut qui
faciat*) | B 67.** syr aeth arP om οικ ἔστιν sec
13. A 17. 74. al *λαρυνξ* (G -ρυνξ)
14. *ων το στομα* .. B 17. add *αυτων*, (Cyp *et os eorum*) hinc Ln [*αυτων*].
19. *λαλει* .. D*FG 12. lect *λεγει*, item f g *dicit* (antea d e vg Or *λαλει* pro
λεγει, *loquitur* pro *dicit*)
20. *εξ εργ. νο. ου δικιωθ.* c. ABKL al ut vdtr omn vg (et. am al) cop
syr^{utr} etc .. DEFG d e f g fu al Ambrst al ου δικ. *εξ εργ. νο.* | *επιγνω-*
σις .. FG -σις (g *agnitio t is*)
21. *πεφανερωται* .. G* G* (per errorem) praepon *δια πιστεως* ἢ *χῦ* *εις
παντας και επι παντας* (G* ε. πα. non exprimit errore ut vdtr intel-
lecto) | *μαρτυρουμενη* (ita D**c) .. D* al -ρομενη
22. *ησου χριστου* c. CDEFGKL al ut vdtr omn vv omn Clem Or Thdrt
Thph Oec Pelag Ambrst Chrom Bed :. A *εν χριστω ησου* .. Chr om
.. Ln om *ησου* c. B Mcion^{tert} | *εις παντ. και* (Ambrst *vel*, am demid
al Dam om *εις πα. κ.*) *επι παντ.* c. DEFGKL al longe pler syr^{utr} arP al
vg Thdrt^{dis} Chr Thph Oec Ambrst Ruf^{xt} Chrom Bed .. Gb⁹⁰ Ln om
και επι παντ. c. ABC cop aeth^{utr} arm ar^o Clem Or (alludit his: *δικαιο-*

πιστεύοντας. οὐ γὰρ ἔστιν διαστολή· 23 πάντες γὰρ ἡμαρτον καὶ 10, 12.
 ἵστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, 24 δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ
 χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 25 ὃν προέ- 1 Io 3, 2.
 θετο ὁ θεὸς ἰλαστήριον διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἐν-
 δεξιῖν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων
 ἁμαρτημάτων 26 ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὴν ἐνδεξιῖν τῆς
 δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ
 δικαιῶντα τὸν ἐκ πίστεως.

27 Πῶς οὖν ἡ καύχσις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποῖον νόμον; τῶν
 ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμον πίστεως. 28 λογιζόμεθα οὖν δικαιοῦ- Ga 2, 16.
 σθαι πιστεῖ ἀνθρώπων χωρὶς ἔργων νόμον. 29 ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς
 μόνων; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν, 30 ἐπέιπερ εἰς ὁ θεὸς ὁς Eph 4, 6.

συνην την εκ πιστ. ω̄ χ̄ν ηεις πεφανερωται εις πα. τους πιστ.) Cyract
 Aug Rufcom

- 25. FG ἰλαστηριον, B* D* εἰλαστ. | δια πιστεως (Gb'') c. C* D* FG al⁴ Or⁸
 Eus^{Ps}ter Bas Cyract Dam Thph .. plane om A Chrcom et Chrmosc² ..
 ς δ. της πι. c. BC***D***EKL al pler Chr^{xt} Thdrt Oec|αιτου pr .. B al
 εαυτου | παρεσιν (et. Or etc) .. 46. πωρωσιν (sed nec Chr nec Thph),
 69. 116. παραινεσι, d* e Aug Ambrst Pelagcom *propositum*
- 26. την c. ABCD* al (FG al² transiliunt a δικ. αιτου v. 25. ad δικ. αυτου
 v. 26.) Clem Cyract .. ς om c. D***EKL al pler Chr Thdrt Thph Oec |
 και (FG al f g fu al Ambrst om) δικαιουντα .. D* κ. δικαιουν | πιστεως
 c. FG 52. e (cum voce χ̄ν deleta [d**] una om sq ω̄) f g .. ς (Gb⁰) Ln
 add ησου c. ABCK al pl d** am fu al syrP aeth al Chr Thph Oec² Aug
 Oros, item vg cop Thdrt Pelag Ambrst Ruf ω̄ χ̄ν, d* χ̄ν ω̄, syr are
 του κυριου ημων ω̄ (ar^o om) χ̄ν, item DE^{vdtr} L al fere³⁵ Clem Oec¹
 ησουv
- 27. η καυχσις (d* iustificatio) .. FG d e f g vg Thphcom Aug¹ al (sed
 non Aug¹ Tich al) add σου | ουχι .. D* ουκ .. FG ου | D* om δια sec
- 28. D***E^{vdtr} K al λογιζομεθα | οιν c. BCD***KL al longe pl syr^{utr} al
 Chr Thdrt Thph Oec .. Gb Sz Ln γαρ c. AD* EFG al⁹ d e f g vg
 cop arP Cyr Dam Aug al | δικ. πιστ. α. c. ABCDE al d e (sed d* e ho-
 minum pro -nem) cop .. FG f g vg aeth^{utr} al Aug al mu δικ. ανθρ. δια
 πιστεως, item ς (= Gb Sz) πιστ. δικ. ανθρ. c. KL al longe pl syr^{utr} al
 Chr Thdrt al
- 29. ἢ (A^{vdtr} 39.** Iulian^{cyr} 106 μη, 77. ει, d** e f g vg pplat an) .. al⁴
 Thdrt om | μονον c. B al plus¹⁰ Clem² Ath¹ Iulian^{cyr} 106 Cyr^{lul} 107
 Chr¹ (sed variant mss) Thph (sed Clem Ath¹ Iulian post ιουδ. pon) ..
 DE μονος .. ς Ln μονον c. ACFGKL al longe pl (d e f g vg pplat tan-
 tum) Cyrador³⁵¹ Ath¹ Thdrt Oec | ουχι (FG ουχι) και c. ABCDEFGK al
 d e f g vg cop al Clem² Eusdem⁷⁶⁸ lib Ath Cyr^{lul} 107 (Iul^{cyr} αλλα και)
 Chrmosc¹ Dam pplat .. ς (= Gb Sz) ουχι δε και c. L al pler syrP
 Cyrador³⁵¹ Thdrt Chr Thph Oec

δικαιώσει περιτομῆν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως.
31 νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νό-
μον ιστάνομεν.

IV.

1 Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρηκέναι κατὰ
σάρκα; 2 εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ'
οὐ πρὸς θεόν. 3 τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ
τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 4 τῷ δὲ ἐργαζομένῳ
ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν ἀλλὰ κατὰ ὀφειλῆμα· 5 τῷ δὲ
μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιούντα τὸν ἄσεβῆ, λογί-
ζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. 6 καθάπερ καὶ Δαυεὶδ λέγει
τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην

*Gn 15, 6.
Ga 3, 6.
Ia 2, 22.

30. *επιπερ* c. D* et *** EFGKL al pler Eusdem Ath Chr Thdrt Thph
Oec; *quoniam quidem* d e f g (*quon. quid. t siquidem*) vg Amb, nec
aliter syr^{utr} al .. Gb' Ln 49. *επιερ* c. ABCD**b al⁴ cop (item g vide
ante) Clem Or Cyr^{lul} 107 et ador³⁵¹ Did Dam Hier Pacian (*siquidem*)
:: *επιπερ* hoc solo loco; *επιερ* saepius nec fluct solet | D* Or om ὁ
(quod suppl D**b et***)

31. *ιστανομεν* (Gb') c. ABCD**b (* *πιιστανομεν*, *** *ιστωμιν*) FG (στα-
νομεν lineae ineunte) al (10. *σινισταν.*) Or Cyr^{ador} 5 Procop^{esal}
Dam .. *ς ιστωμιν* c. D***EKL al pler (al⁴ *σινιστ.*) Chr Thdrt
Thph Oec

IV. 1. *ευρηκέναι* (al² *με ευρηεστηκέναι*) h. l. c. B (e sil, sed ap Mai
plane om, ut 47.* om) KL al longe pler syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec
item Phot et Gennad ap Oec .. Gb' Ln post *ερονμεν* c. ACDEFG 5.
21. 73. 137. d e f g vg al Eus^{praep} 7, 11 Cyr^{glaph} 66 Dam Ambrst |
πατερα c. c***DEFGKL al longe pler d e f g vg syr^p al Chr Thdrt
Gennad Phot (hi duo ap Oec) Thph Oec .. Gb' Ln *προπατορα* c.
ABC* 5. 10. 21. 137. syr (*patriarcham*) cop arm aeth^{utr} Eus Cyr
Chr^{com} 1 (alludit) Dam (:: quae Abrahami appellatio frequens est
ap pp^{sr}; in N. T. non legitur alibi)

2. *F αλλα | θεον* c. ABCD*FG al? Cyr^{glaph} 66 .. *ς praem τον* c. D***EKL
al certe pler Chr Thdrt al

3. *ἡ .. ε** om | *δε .. D*FG* al d e f g vg al Chr Cyp al om

4. *οφειλημα* (D* *οφιλιμα*) c. ABCDEFGKL al longe pl Cyr^{glaph} Chr
Thdrt al .. *ς* (= Gb Sz) praem το c. min ut vdtr pauc Oec

5. *ασεβη*: ita ABCD***E^{vdtr}K(e sil)L etc .. D*FG *ασεβην*

6. *καθαπερ και δαυ.* c. ABCKL etc .. DEFG *καθως και ο* (ὁ et. 46.
Chr^{com} 1) *δαυιδ* (DE? -υειδ). De *δαυειδ* cf ad Mt 1, 1.

χωρίς ἔργων 7 Μακάριοι ὧν ἀφείθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἔπεκα-^{P. 31(32), 1. 2.}
 λύθησαν αἱ ἁμαρτίαι· 8 μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογιῆται κί-
 ρως ἁμαρτίαν. 9 ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ
 καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ 4, a.
 ἢ πίστις εἰς δικαιοσύνην. 10 πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι
 ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. 11 καὶ ^{Gn 17, 11.}
 σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγίδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως
 τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν
 πιστευόντων διὰ ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν

7. ἀφείθησαν .. 35. 74. 120. (item „mu“ ap Mill) ἀφείθησαν (item cddpm in LXX)
8. οὗ c. BD*E?G 67.** .. ε Ln 49. φ̄ c. ACD***FKL al pler d e f g vg etc Cyrslaph al mu (: ita ex more ut vv. 4 et 5; item LXX^{ed} ex cdd pler, sed AB al pauc οὗ) | κ al λογισται
9. περιτομην .. DE d* vged (non am fu demid al) etedd aliq (ut harl*) armng (in eddeconst etamst) Ambrst Pelag. add μονον | και .. al⁶ tol syr al Chr (et.mosc¹) om | επι sec (et. Chr Cyr Thdrt etc) .. c εις .. 29. 33. om | οτι : et. Orca^t Chr Cyrslaph Thdrt etc .. Ln [οτι], om enim BD* 47. | κ om η πιστις (al post δικαιοσ. pon). Orca^t ad h. l. sic : ρομίζω δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν μὴ ἐπιστήσαντας τῇ ἀκριβείᾳ τῆς γραφῆς ἐκτεθήσασθαι (sic) τὸ ἀπὸ τῆς Γενέσεως ἤρτον, οὐχ ὡς Παῦλος αὐτὸ ἔθηκεν ἐν τῇ ἀρχῇ. οὐκ ἂν γὰρ ὁ οὕτως ἀκριβῆς ἐξέθετο τὸ Ἐπίστεισε δὲ Ἀβραάμ τῷ θεῷ. οὗτω δὲ εἰκὸς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς γεγρά- φθαι ἐν τῇ πρ. Ῥωμ. ἐπιστολῇ ὅτι ἐλογίσθη ἢ πίστις τῷ Ἀβραάμ [lege Ἀβραμ] εἰς δικαιοσύνην. νυνὶ δὲ ἔχομεν ἡμεῖς Ἀβραάμ. Consimilia his Or^{int} s. Ruf, nisi quod is manifestus habet : — „illo tempore cum de eo scriptum est quod crediderit deo et reputatum sit ei ad iustitiam, nondum Abraham vocabatur sed Abram erat nomen eius. De quo aliquibus forte videbitur error in exx. haberi, quod facile Abraham pro Abram scribi potuerit. Sed quia haec existimatio potius incerta est quam firma approbatio“ — —
10. οντι .. om FG d*** f g vg (exc fu*) al (non cop syrP al) Cyrslaph etador⁵³ pplat | ἦ .. D ** E (non am) add και
11. περιτομης (115. add και, Chr ad h. l. και omisso περιτ.) c. BC**DE FGKL al longe pl d e f g vg cop al Orca^t Cyrslaph⁶⁶ Thdrt Chr^{4, 302} Thph Oec pplat .. Gb' περιτομην c. AC* al⁷ syrutr Orschol (Eusdem⁴⁹ nil probat: ὡσπερ τινὰ σφραγ. τὴν περιτομὴν ὑπέμεινε τοῦ σώματος) Cyrador⁵³ etglaph¹²⁴ Cyrhr Chr^{4, 466} Procopniceph Dam | σφραγίδα .. FG add δια .. L add τῆς περιτομης (sic) | τῆς δικ. .. A om τῆς τη .. DEvdtr FG al Procopniceph Dam om | δια c. AD*FGK(e sil)L etc .. ε δι c. BCD**b et*** evdtr al certe pl | και αυτοις c. CDEFGKL al longe pl d e f g vg (et. am al) syrutr aethutr al Thdrt Thph Oec pplat .. Gb⁰ Ln om και c. AB al plus¹⁰ demid tol al arP Orschol Cyrslaph⁶⁶ Dam |

- δικαιοσύνην, 12 καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἔχουσιν τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. 13 οὐ γὰρ διὰ νόμον ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμου αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. 14 εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κενώνται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία. 15 ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. 16 διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὃς ἔστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ ζῶσιοποιούντος τοὺς νεκροὺς καὶ κалοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, 18 ὃς παρ' ἐλπίδα ἐφ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου, 19 καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ

την (C^{*D}* al om) δικ. . . Δ al⁵ Cyr^{gl}aph εις (67.* add την) δικ., item ad iustitiam d^{***} e f g vg pp^{lat}

12. εν ακροβ. c. ABCD*FG al pm Cyr Procop Dam Oec¹ . . 5 (=Gb) εν τη ακροβ. c. D^{***}EKL al pl Chr Thdrt Thph Oec¹ | Gb' Sz της πιστ. της εν τη ακροβ. c. KL al plus⁶⁰ vg (sed non am fu harl* al) al Thdrt Thph¹ Oec¹ pp^{lat} (non Aug¹), item DE^{vdtr} 71. d e της πιστ. της εν ακροβ. πιστεως
13. κοσμου c. ABCDEFG al Dam . . 5 (=Gb Sz) praem του c. KL al longe pl Cyr^{gl}aph Thdrt Thph Oec | δια δικαιοσυνης . . 6 δια δικαιοσυνης, F δικαιοσυνην
14. και . . E vg d e Iul ap Aug (non item Augsaep^e) Ambrst Pelag om
15. ου . . a* που | γαρ sec c. DEFGKL al pler d e f g vg syr^{utr} al Cyr^{gl}aph⁶⁷ Chr (antea οτι ο νομ. pro ο γαρ νομ.) Oec Ambrst Aug³ Bed . . Gb' Ln δε c. ABC al⁴ syr^p ms cop Thdrt Thph Iul ap Aug Amb Ruf | AFG παραβασις
16. πιστεως . . D* d* add ιησου | ινα . . Δ al² arm (non Thph) add η | FG al² d e f g om μονον (om et. 42; d^{***} add) et (ita et. fu harl* al) και | νομου . . D † † add εστιν
17. επιστευσεν . . FG d e f g fu demid tol al mu syr ar^o Ambrst al επιστευσας (D* -σαν sed d credidisti), aeth^{utr} credent
18. εφ ελπιδι c. C^{*D}*FG . . 5 49. επ ελπ. c. ABC^{***D}***EKL etc | F γερασθαι | FG al² f flor al vg^{six} Thph pp^{lat} mu (sed non Iul ap Aug Ambrst al) add in fine ως αι αστεις (al² Thph τα αστρα) του ουρανου και το αμμον (al² Thph x. ως η αμμος) της θαλασσης (Thph om), item sicut stellae caeli g harl* al; sicut arena [tol add quae est in litore] maris fu mar tol al

πίστει οὐ κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα νεκρωμένον, ἑκατονταέτης · Gn 17, 17.
 που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μητρὸς Σάρρας· 20 εἰς δὲ
 τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδινα-
 μώθη τῇ πίστει δούς δόξαν τῷ θεῷ, 21 πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ 1o 9, 24.
 ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. 22 διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
 εἰς δικαιοσύνην. 23 οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη · Gn 15, 8.
 αὐτῷ, 24 ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογιζέσθαι τοῖς πιστεύ-
 ουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, 25 ὅς
 παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαί- · Es 53, 12.
 σιν ἡμῶν.

19. *τη πιστει* (et. Epiph⁵⁶¹ etc) .. D*FG d* f g vg^{six} cop syr Iul ap Aug
 Bed praem εν | ου κατεν. (F θικ·ατεν·ησεν inter ν et η supraposito
 o) c. DEFGKL al fere omn d e f g vg (et. fu demid al) syrP arP al Chr
 (ad h. l.) Epiph⁵⁶¹ Thph Oec Ambrst Bed .. Gb⁶⁰ Ln om ου c. ABC
 67.** 93. 137. am fuvict cop syr ar^e Chr¹ ετ^{mosc} 1 Dam Iul ap Aug
 (32. Thdr̄t ως, similiter arm aeth^{utr}) | νεκρωμ. c. BFG al² d e f g am
 demid harl al syr aeth^{utr} ar^e Chr Epiph⁵⁶¹ Ruf .. ζ praem ηδη, Ln
 [ηδη] c. ACDEKL al pler vv mu (sed syrP c.*; vg [et. fu al] Bed c.
 εκατοντ. conjg) Thdr̄t al | εκατονταέτης: hoc acc D***L etc, Ln -ετής.
 Cf et. τεσσαρακονταετης Act 7, 23. 13, 16. | υπαρχων (sic D** et***) ..
 D* -ρχει | G** μητρος (est enim ο super α in μητρας positum)
20. FG f g aeth^{utr} om δε (d* autem etiam; d*** e vg etiam; cop et-) | τη
 απιστια .. aeth^{utr} om (sed aethPP liberius paullo) | B αλλα | FG εδιν-
 αμωθη
21. πληροφορηθεις c. D* * (ut vdtr; sic in codice -και: ut quasi obelo
 notatum sit, quam improbationem intellexit et. E) EFG d e f g vg pp^{lat}
 mu (sed non Aug al) .. ζ Ln praem και c. ABCD* et*** KL etc
- 22 και c. ACD**b et*** EKL al ut vdtr omn d e vg syrP al Thdr̄t Thph
 Oec Ambrst Iul ap Aug Sedul .. om BD*FG f g syr cop ar^e, hinc
 Ln [και]
23. DEFG d e f g vg μονον δι αυτον (Ambrst tantum propt. ips. solum) |
 D * * * E al d**d e vg (et. cdd^{aliqua}, sed non am al) syr ar^e Thdr̄t al
 Ambrst al add in fine εις δικαιοσινην (Thdr̄t praem η πιστις)
24. εγειραντα .. A εγειροντα
25. δικαιοσιν (et. Chr Thdr̄t al) .. D * * * E al plus¹⁵ Cyr^{graph} 68 Chron
 (teste Wst) δικαιοσινην (D * * * E δικαιοσινην: nimirum D * * *
 notaverat tantum νην pro ν finali, relicto et. eo quem D*** posuerat
 accentu; E vero stulta fide exscripsit exemplar suum.)

V.

1 Δικαιωθέντες ὄν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν
 Eph 2, 18. διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγα-
 8, 12. γῆν ἐσχίκαμεν εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώ-
 1 Pe 5, 12. μεθα ἐφ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. 3 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
 1a 1, 3. καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατ-
 εργάζεται, 4 ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· 5 ἡ δὲ
 ἐλπίς οὐ κατασχίνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρ-
 δίας ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. 6 ἔτι γὰρ
 Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθαν-
 εν· 7 μὴ μὲν γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνεται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ

V. 1. εχομεν c. B**FG al pl syrP sl Did Epiph⁸⁹³ Cyract⁶⁴ et es⁶⁰⁶
 Ambrst¹ Sedul .. Sz L^{ned} min εχομεν c. AB*CDKL al fere⁸⁰ d e f g vg
 cop syr aeth^{utr} arr Chr (τουτίστι μηκέτι ἀμαρτάνωμεν etc) Cyrzach
 Thdrt al Aug al mu

2. εσχικαμεν c. BDE^vdtrFG d*efg aeth^{ro} Ambrst^{txt} (item teste Gb Aug
 Hil) .. ε (Gb⁰) add τη πιστει c. CKL al pler vg cop syrP aeth^{pp} al
 Cyract⁶⁴ Thdrt Chr¹ Oec ppl^{at} mu, item A al fu al syr Tit Chr¹ Thph
 εν τη πιστ. | χαριν .. A χαραν | εφ c. D*FG (: eisdem secuti sumus
 Ro 8, 20. accedente uno B et 4, 18. accedente uno C*. Praeterea cf
 Lc 1, 25. 6, 35. Act 2, 26. 4, 29.) .. ε Ln 49. επ c. ABCD***EKL etc

3. ου μον. δε .. D* add τουτο | καυχωμεθα (et. Tit Chr Thdrt Thph
 Oec Cyp al mu; L al καυχου.) .. BC 80. Or² Tert -χωμενοι (: cf v.
 11.) | θλίψις: hoc acc. et. L; cf ad Mt 24, 9.

5. εκκεχυται .. Or εκκεχυσθω

6. ετι γαρ c. ACD* et*** EK al ut vdtr omn syrP sl Mcionepiph<sup>(318-369-
 τὸ ἔτι καὶ Ἀπέθανεν οὐ δοκίσεως ἀλλὰ ἀληθείας ἐστὶ σηματικόν. εἰ
 γὰρ δόκησις ἦν, τίς χρεια τοῦ ἔτι λέγεσθαι, δυναμένου τοῦ χῶ πάν-
 τοτε καὶ νῦν δοκῆσαι φαίνεσθαι, καὶ μὴ λέγεσθαι ἔτι ὄντων ἡμῶν
 ἀσθενῶν. ἀπὸ τοῦ γὰρ ἔτι τὸ τότε θανεῖν ἀπέδωκε etc) Chr Thdrt
 Dam Thph Oec cat^{ox} (ad Mc 10, 24.) Ruf^{txt} et^{com} .. B ειγε, fu* cop
 ar^e Isid², 117 Aug ει γαρ, L syr ει δε .. D** (sed nec* nec***) FG εις τι
 γαρ, item ut quid enim d e f g vg Ir^{int} Faustin al | ασθενων .. Gb Ln
 add ετι c. ABCD* (non***) FG 31. 137. d e f g vg syr^{utr} cop arr
 (aeth^{utr} nec ante nec h. 1., arP ante ετι non exprim) Mcionepiph<sup>(vide
 ante) Isid^{ms} Dam Ir^{int} Faustin al (non Ruf^{txt} et^{com}) .. Cyr^{es} 666 (con-
 fundens c. v. 8.) Thdrt^{com} (cf et. Epiph 1. 1.) ετι cum οντων ημων
 (Cyr αμαρτωλων) conjg. (Bis igitur ετι ut Gb Ln habent ACD* 31.
 137. syrP Mcionepiph Dam. Cf Reich. comm. cr. ad h. 1.)</sup></sup>

ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν· 8 συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην ὁ θεὸς εἰς ἡμᾶς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλοῦν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν· 9 πολλῶν οὖν μᾶλλον δικαιοθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς· 10 εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶν μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, 11 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.

12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου εἰς τὸν κόσμον ἡ 1 Co 15, 21. ἁμαρτία εἰσῆλθεν καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς

7. Ir^{int} om versum; Or post v. 8. pon hunc in modum : καίτοιγε μόγις τις ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ etc | L al om γαρ sec (238. δε)
8. 71. om versum | ο θεος h. l. c. DEFGL al² d e f g vg syrP Dial Thdrt Chr^{mose} 1 Thph Ir^{int} Aug al .. ζ Ln post ημας pon c. ACK al pler cop Cyract⁵⁵ Chr Oec .. β om (syr al Faustin al libere transp) | ετι .. om 109. arr Dial (legitur et. ει [syr Chr], ει ετι [D**b FG d* Cyp Hil al], και ετι) | L Chr ημων οντων
9. D*FG 43. 52. d e f g fu al cop arm Dial Ir^{int} Cyp Hil al (non Chr Cyract⁵⁵ etc) om οιν (vide ad ετι v. 8.) | νιν .. 39. 41. Dial om
10. A ab τω θεω transilit ad τω θεω v. 11. | FG εκθροι | δια του .. F om του
11. ου μονον δε .. D*FG d* f g fu* arm arP Ambrst add τουτο (item E ut vdtr το : in D enim corrector puncta improbandi super τουτο ponens quum nullum posuisset super τ alterum, scriba codicis E inerte το servavit) | καυχωμενοι .. L al fere³⁰ vv mu Thph pplat καυχομεθα, item FG καυχωμεν
12. εις τον κοσμ. hoc loco c. DEFG d e f g am fu demid harl tol al mu Amb al .. ζ Ln 49. ante εισηλθ. c. ABCKL al ut vdtr omn vg^{ed} syrP Or² Chr Thdrt al Ambrst Aug² al (cop syr aeth al pplat aliq libere transp, plerique vero sic ut similiter atque ζ c. εισηλθ. coniunctum exhibeant. Quod cum manifesto prodat emendatorem, iidem atque qui paullo post sequendi vdtr testes.) | ο θανατος .. FG om ο | διηλθιν c. DEFG 62. d e f g fu harl al (syrP) Aug^{saep}e (impugnat Pelagianos ὁ θάνατος tuentes. Ita contr. duas epp. Pelag. 2, 4. „volunt intelligi non peccatum sed mortem.“ De volunt. dei 3. „quia vero in omnes hom. mors pertransiit, in omnes necesse est pertransiisse peccatum.“ Op. imp. contr. Iul.^{2, 50} „sive mors sive pecc. sive potius cum morte pecc.“) Amb Pac² Leo Bed al .. ζ (Gb⁰) Ln praem ο θανατος c. ABC KL al pler vg (et. am demid al) al pl Chr Thdrt Thph Oec Aug aliq

πάντας ἀνθρώπους διήλθεν ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· 13 ἄχρι γὰρ
 4, 15. νόμον ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος
 νόμου· 14 ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι Μωϋ-
 1 Co 15, 45. σέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παρα-
 βάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. 15 ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ
 παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώ-
 ματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶν μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ
 δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς
 πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. 16 καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ
 δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἐνὸς εἰς κατὰκριμα, τὸ δὲ χάρισμα
 ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. 17 εἰ γὰρ ἐν ἐνὶ παρα-

- al (sed syr arm Chr Thdrt post διηλθ. pon, et syrP c.* habet ante
 eis, cop al varie transp) | εφ ω .. d e f g vg pplat in quo (Aug contr.
 du. epp. Pelag. 4. „restat ut in illo primo homine peccasse omnes in-
 telligantur quia in illo fuerunt omnes quando ille peccavit.“)
13. ἁμαρτία pr (et. Clem Chr Thdrt al) .. 38. 62. 19.lect Or Thph praem
 ἡ | ἐλλογεῖται (et. Clem Or² Chr Thdrt Thph Oec, DEFG ελογ.) .. Δ
 ελλογατο, al² ἐλλογεῖτο, 19.lect λελογισται; item imputabatur f g vg
 (et. fu demid harl* flor etc, sed non am) syr^{utr} cop aeth^{utr} (vdtr) arr
 sl pplat
14. ἀλλα c. BDE etc (iidem ἀλλ v. sq) .. ζ Ln ἀλλ c. ACFGK(e sil)L etc |
 μη (et. [Or¹ ex errore editum esse Gb docuit eo rectius quum Rufini
 in comm. huius ep. disputatio ipsum Or auctorem referat] Ath² Cyr
 anthrop 376 εἰσὶν⁸⁴ (hinc per errorem Gb c. Seml. Cyr alterius lectio-
 nis testem laudasse videtur) Acac^{cat} Thdor^{mor} Chr Thdrt Cyr^{hr}
 Gennad^{cat} Thph Oec Irin^t Archel Hier^{saepe} Aug⁴ „nonnull ex⁴“ ap
 Ruf (Or²) Epph^{8,2} al; praeterea testatur Aug aut omnes aut paene
 omnes cddgr μη tenere) .. om (Gb^o) 62. 63. 67.** 18.lect d* (quamquam
 ipse* non supra lineam supplevisse vdtr) Or¹ (potius², vide ante)
 Ruf^{dis} et cdd ap Ruf (Or²) Ambrst^{dis} item cdd^{lat} etgr ap Ambrst
 cdd^{lat} ap Aug (vide ante) Tert Cyp al (:: cf Reich. comm. crit.) |
 μωϋσ. c. BC (sed* μωυωσ. ut vdtr) DEFGKL al pl .. ζ μωσ. c. A al pm |
 ἐπι τω (et. Or² Ath² Cyr² etc) .. B εν τω, item in similitudine vel -nem
 d e f g vg Irin^t Hier al. Cf huc Basilid ap Hipp³³⁸ μεχρι μεν ουν
 μωυσεως απο αδαμ εβασιλευσεν η αμαρτια.
15. ουτως και (et. Or Chr Thdrt al) .. B om και | πολλω .. A syr add
 ουν | εν χαριτι .. om εν FG (non f g)
16. αμαρτησαντος .. Gb' αμαρτηματος c. DEFG al² d* e? f g vg (et.
 fu*, sed non am harl* al) syr ar^o Thdrt^{xt} Aug² (non Aug^{saepe}) Ruf
 al | γαρ .. FG al² (non f g) om; syrP habet c.* | d* d* fu* al aeth^{utr}
 add in f. ζωης
17. εν (DE add τω) ενι (Gb') c. ADEFG f g .. Ln^{ed} min [εν τω] ενι de suo,
 47. am demid al Or² εν ενος, 44. τω .. ζ (Ln) τω του ενος c. BCKL al
 pler d e vg cop syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec Aug:: ut v. 15. | δι:α

πτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἐνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ
τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμ-
βάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἐνός παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους ^{1 Co 15, 22.}

εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἐνός δικαιομάτος εἰς πάντας ἀνθρώ-
πους εἰς δικαιοσιν ζωῆς· 19 ὡσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ
ἐνός ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ
διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἐνός δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί.

20 νόμος δὲ παρεῖληθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὐ δὲ ^{Ga 3, 19.}

ἐπλέονασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπέρισσεν ἡ χάρις, 21 ἵνα ὡσπερ
ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασι-
λεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
κυρίου ἡμῶν.

VI.

1 Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεο-

τ. ενος .. 52. 19. lect cop syr ar^o om | Gb^o της δωρεας, Ln [τ. δωρ.] ..
om v 49. Or² Chr^{com} Ir^{int} Aug^{saep} Bed .. al³ arp Thph Ruf την δω-
ρειαν .. 63. vg syr^{utr} al Cyr? Isid³, 195 Thdr^t Chrmosc¹ (item ¹eddal)
Oeccom Pelag Ambrst add και | c 70.* Or¹ (servato της δωρ.) om της
δικαιουσ. | FG λαμβοντες, 66. mg 76. Or λαβοντες | L al⁴ εν τη ζωη | βα-
σιλευσουσιν. (al² -σωσιν) .. (D*** vdr) al¹⁰ cop Or Chr¹ -λειουσεν |
w̄ x̄i' (et. Or¹ al mu Ir^{int} al mu) .. v Or² x̄v̄ w̄

18. παραπτωματος (et. Eusdem Cyrador³⁹⁶ etloh¹⁰⁴⁵ al mu) .. FG 37. 46.
το (46. al praem ανθρωπου) παραπτωμα | δικαιωματος (et. Eusdem
Cyr^{loh}¹⁰⁴⁵ al mu) .. DEFG το (F και) δικαιωμα

19. ενος sec .. D*FG (FG d* f g δια της του εν. ανθμ. υπακ.) d* f g al
Ir^{8r} (ex cat in Lc : νυν δε ὡσπερ δια της παρακ. του ενος ανθμ. του
πρωτως εκ γης - οἴτως ιδει και δι' υπακ. ενος ανθρωπ. του πρωτως
εκ παρθενου γεγεννημενου δικαιωθηται πολλους etc; cf ap Stier. 844.)
Cyr^{elaph}³⁴⁴ etador³⁹⁶ Aug¹ (allq om) Amb¹ Bed (non Faustin Pac Se-
dulph Ambrst) add ανθρωπου (: ut v. 15.)

20. νομος δε .. L νομ. γαρ | οῡ .. FG οπου

21. FG εν θανατω | βασιλευση (Δ εβασιλευση) .. KL al²⁰ -σει | v χριστ.
ισθ.

VI. 1. επιμενωμεν (Gb'') c. ABCDEFG al plus²⁰ d e Dani, item L al επι-
μεινωμεν, κ al mu cop Gild επιμενομεν .. ζ επιμενουμεν c. min mu f
g vg al pl Chr Thdr^t Gennad^{cat} Diod^{cat} Thph Oec Tert Aug^{saep} al |
τη .. Δ praem εν, item it vg per^{man}. in peccato

νάση; 2 μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι
 Ga 3, 27. ζήσομεν ἐν αὐτῇ; 3 ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χρι-
 Col 2, 12. στὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; 4 συνετάφη-
 μεν σὺν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ
 ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ
 ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. 5 εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγό-
 Phil 3, 10. ναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστά-
 Eph 4, 22. σεως ἐσόμεθα, 6 τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρω-
 πος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ
 μηκέτι δουλεῖν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. 7 ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαιώ-
 2 Ti 2, 11. ται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. 8 εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεῦ-
 μεν ὅτι καὶ συνζήσομεν αὐτῷ, 9 εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ
 νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. 10 ὁ
 γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφ' ἡμᾶς· ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ
 θεῷ. 11 οὕτως καὶ ἡμεῖς λογιζέσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρ-

2. οἵτινες .. FG d e f g vg syr^{utr} al pplat mu (non Tert al) add γαρ | CR GL al mu (Diod^{cat} teste Wtst, sed non ita^{cat} ox) Chr^{mosc} 1 ζήσομεν (sed L al et. ἀπεθανόμεν)
3. $\overline{\chi\rho}$ $\overline{\iota\omega}$ c. ACDEFGKL al longe pl vv mu Dial¹²⁵ Cyraet⁵⁵ et Cyp^{cat} Thdrt Oec Ir^{int} Aug^{saepe} al mu (80. syr aeth^{utr} arP $\overline{\iota\omega}$ $\overline{\chi\rho}$) .. B al mu Chr Thph Amb¹ om $\overline{\iota\omega}$
4. οὐν .. d e (g enim t ergo) vg syr Or Cyrador⁴⁰⁷ pplat mu (sed non Tert Aug Pac al) γαρ | D*FG om τον | δια (D* vdtr υπο) τ. δοξ. τ. πατρ. (Cyr πνευματος teste Gb, sed glaph²⁷⁹ etador⁴⁰⁷ est πατρος) .. Ir^{int} Tert Pac Gaud Chrom om
5. συμφυτοι : ita ABCKL etc (Diod^{cat} ἀκριβῶς τὸ σύμφυτον τέθεικε· τῶν γὰρ συμπεφυτεμένων πρέμων εἰς ταὐτὸ ἐνοῦται πολλάκις ἢ φύ- σις διὰ τῆς κολλήσεως· οὕτως οὖν καὶ οἱ γνησίως βαπτισθέντες εἰς τ. θαν. τοῦ $\overline{\chi\rho}$ ἐνοῦνται αὐτῷ διὰ τῆς πίστ.) .. DE συμφυτοι et FG συμφυγοι .. Or συμμορφοι | ἀλλα .. FG d e f g vg pplat (sed non Tert¹ Aug¹) αμα | ἀναστασεως (F ἀνασθασ.) .. FG f g syr arm al add αιτου
6. τοῦτο .. B και τοῦτο, 179. τουτ. δε (libere syr aeth^{utr}) | ἡμωρ .. L om | A aeth^{utr} καταργηση
8. δε .. FG (g autem t enim) tol (syr sl οὐν) γαρ | συνζήσομεν (ς συζησ. c. B**CKL al certe pler; συζ. c. AB*DEFG) .. CK al Thph -ζήσωμεν (similiter vg^{vict} vivamus), FG -ζήσομεθα | αὐτω (et. Marceus Chr Thdrt al Tert Aug² Amb Pelag Ruf Sedul al) .. D*EFG it vg (et. am mar al; non fu demid tol nec vg^{sixt}) syr Aug¹ Bed τω χριστω
9. κυριεύει .. 28. d e f g vg (et. am fu demid mar tol al, sed non omn ut vdtr) Marceus pplat mu (sed non Tert al) -εισε
11. νεκροὺς μὲν (d* e fu om) c. ADEFG al cop Chr^{mosc} 1 Tert² .. ζ (=

τία, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 12 Μὴ οὖν βασιλευτέω
ἢ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν ταῖς ἐπι-
θυμίαις αὐτοῦ, 13 μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα ἀδικίας 19.
τῇ ἁμαρτία, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν
ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὄπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. 14 ἁμαρτία
γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἔστε ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν. Ga 5, 18.

15 Τί οὖν; ἁμαρτήσωμεν, ὅτι οὐκ ἔσμεν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ
χάριν; μὴ γένοιτο. 16 οὐκ οἶδατε ὅτι ὃ παριστάνετε ἑαυτοὺς δοῦ-
λους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοι ἔστε ὃ ὑπακούετε, ἦτοι ἁμαρτίας εἰς θά- 1o 8, 24.
νατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; 17 χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε
δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε
τύπον διδαχῆς, 18 ἔλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἔδουλώ- 1 Co 7, 22.

Gb Sz) add εἶναι c. KL al pler vv pler Did Thdrt al Hil al mu, idem BC
Cyrador⁵⁴¹ Dam praem | $\chi\omega\ \bar{w}$ c. ABDEFG al vv mu Bas Cyrador Thdrt
Thph et Oec^{com} Tert² Hil Aug Pelag Sedul Bed .. ζ (= Gb Sz) add
τῶ κυριῶ ημων c. CKL al pler cop syr (sed praem) al Did Chr Thph
et Oec^{xt} Ambrst Ruf

12. FG επακουειν | ταις επιθυμ. αυτου c. ABC* al⁶ d** vg cop sah syr
aeth arm ar^e Or² (item 1 τ. επιθ. αυτης) Meth ap Epiph⁵⁷⁸ Anfioch⁷⁴
Dam Hier Aug al .. Sz αυτη c. DEFG d* f g m Ir^{int} Tert Victun ..
Gb om omnia c. 178. e (scriptor codicis repudiavit ut solet scriptu-
ram d* a correctore improbatam, unaque repudiavit, quod et ipsum
saepe fecit, correctoris scripturam lectu isto quidem loco difficilem)
Amb Faustin .. ζ (= Gb Sz) αυτη (al⁴ αυτω, 120. om) εν ταις επιθυ-
μιας αυτου (115. Thdrt αυτης) c. C***KL al pl syrP arP sl Chr Thdrt
Thph Oec

13. ως c. DEFGKL al longe pl Chr Thdrt Thph Oec .. Ln ωσει c. ABC
al⁴ Meth ap Epiph⁵⁷⁸ Dam | D*FG ζωντες | και τα μελη .. B om τα

14. αλλα c. BCD*FG .. ζ αλλ c. AD***EvdtrK⁵ILL al certe pl

15. αμαρτησωμεν (Gb') c. ABCDEKL al plus³⁰ Clem (Thdrt¹?) .. FG ημαρ-
τησαμεν, item d*** (* peccatus) e g am harl al peccavimus (f vg^{ed} et
edd mu -bitus) .. ζ αμαρτησωμεν c. min pl vv pler Chr Thdrt (ad h.
1.) Thph Oec | αλλα c. BCFG .. ζ αλλ c. ADEK⁵ILL al certe pler

16. ουκ .. D*FG 21.* d* f g fu demid flor harl* al sah Sedul Bed (non
Amb Ambrst al) praem ἢ | FG παριστανεται | Gb⁰⁰ εις θανατ. c.
DE d e sah syr ar^e arm^{ven} Aug (Ruf^{com}??) (libere adhibito v. 19.
Praedest s. iniquitatis ad peccatum s. justitiae ad sanctificationem)

17. καρδιας .. A al arP (aeth^{utr} ex toto corde vestro) Chr^{9, 466} ex edd aliq
(sed ad h. l. nec^{xt} nec^{com}?) praem καθαρας

18. δε (C al arP ουν, syr aeth^{ro} et -, aeth^{pp} et nunc vero) .. 37. 39. 62.
12. lectol tal cop om

ἴθιτε τῇ δικαιοσύνῃ. 19 ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὡσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἀγιασμόν. 20 ὅτε γὰρ δούλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. 21 τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. 22 νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. 23 τὰ γὰρ ὑψώματα τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

VII.

1 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλοῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ; 2 ἡ γὰρ ὑπάρχουσα γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δεδεται νόμῳ· εἰ δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήρηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. 3 ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς χρηματίζει εἰς τὸ γέννηται ἀνδρὶ ἐτέρω· εἰ δὲ ἀπο-

19. δουλα bis .. FG d e f g vg pp^{lat} pm (sed non Tert Hier) δουλεῖν | εἰς τὴν (Dial om) ἀνομίαν .. B (al; certe Gb laudat lect^{mosa}) syr ar^e Sedul Ruric¹ om (similiter Dial⁷⁷ om εἰς ἀγιασμ.) | οὕτως (ita BC KL al pl; ε οὕτω c. ADEFG al pl: quam forma οὕτω auctoritatem quum perraro habeat, adnotandam duxi) .. K al vv mu Tert² Sedul add καὶ | δουλα sec (vide ante) .. Δ οπλα

20. δουλ. ἦτε .. L ἦτε δουλ.

21. τότε; etc. Cf Thdoreat; κατ' ἐρώτησιν ἀγαγνωστίον τό τίνα οὖν κα. εἶχ. τότε· εἶτα κατὰ ἀπόκρισιν Ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχ. .. ε (non Gb Sz) τότε, ἐφ ο. v. ἐπαισχύνεσθε; | το γαρ c. ACD^{***}KL al fere omn vv fere omn Clem Chr^{xt} et^{com} Thph Oec pp^{lat} .. Ln το μεν γαρ c. BD^{*} EFG 73. syr^p Thdrt Chr^{mosc} 2 (:: at manifesto haec et sqq νυνὶ δὲ - ἔχετε τὸν καρπ. ὑμῶν etc sibi respondent; hinc μεν apte inlatum est) | FG add in f. εστιν, item d e f g vg (sed non fu) al

VII. 1. L γινώσκουσιν, FG γινώσκουσιν

2. 5^e 1624. 1633. 1641. (non ε Mill Wtst etc) om του νομου per errorem | του ανδρος .. F om του

3. μοιχ. (L al -αλλις et infra -αλλιδα) χρηματίζει (al sl Chr Thdrt -τιζει) .. DEFG it vg go al Hier al (non Hil Cassiod al) χρημ. μοιχ. .. Δ cop Chr¹ add η γυνη | ο ανηρ .. DEFG d e f g pp^{lat} mu (non Tert) add αυτης

θάνη ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν
μοιγαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 4 ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς
ἐθανατωθήτε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γε-
νέσθαι ὑμᾶς ἑτέροι, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγεργθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν
τῷ θεῷ. 5 ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρ-
τιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνεργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρ-
ποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· 6 νυνὶ δὲ κατηγορήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,
ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλέναι ἡμᾶς ἐν καινότητι
πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γραμματος.

7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν
ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμον· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ
ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν Οὐκ ἐπιθυμήσεις. 8 ἀφορμὴν δὲ λα-^{Ex 20, 17.}
βοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατηγοράσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπι-
θυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. 9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς
νόμου ^{4, 15, 22.} πωτέ· ἔλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, 10 ἐγὼ
δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολή ἢ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνα-
τον. 11 ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξη-
πάτησέν με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. 12 ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος,
καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. 13 τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ

4. FG ἀδελφ. μοι | FG καρποφορῆσωμεν et v. 5. καρποφορῆσαι

5. D* ημην | εν τη σαρκι .. FG om εν | DE al ενεργεῖτο, FG ηνεργεῖτο

6. ἀποθανόντες c. ABCKL al⁶⁰ pluribusve am* syrutr cop arr aethutr
arm sl go Did Bas Cyrschol (consentit Cyrcaat εἰ δὲ ἀπέθανομεν ἐν ᾧ
κατειχ.) Chr (commentatur his: τοῦ κατεχομένου παρὰ τῆς ἁμαρτίας
ἀνθρώπου παλαιοῦ ἀποθανόντος) Thdrt Dam al Tert Ruf^{dis} Pelag
(vdtr) .. DEFG it vg (exc am*) ead ap Ruf (sed Ruf ipse „mortui et
verius est et rectius“) Hier al mu του θανατου .. 5^e (= 5 Gb Sz)
ἀποθανόντος ex errore ut vdtr Bezae Erasmus loci Chrysostomi
male interpretatum secuti | ημιας c. ACDEKL al ut vdtr om Chr Thdrt
al .. om BFG, hinc Ln [ημ.]

7. FG om τε, nec exprim it vg etc | ο νομος .. L ο λογος | κ επιθυ-
μησης

8. δε .. D* d* om (f g Aug² Sedul igitur | κατηγοράσατο c. B*DE 39. 116.
122. al ut vdtr mu .. 5 Ln 49. κατειργ. c. AB**CFGKL etc | νεκρα ..
FGK d e f g vg al pplat mu add ην (item al pplat alia εστιν)

9. εζων (et. Orcaat Meth ap Epiph⁵⁸¹ Chr Cyrclaph¹³² Gennadcaat Thdrt
Dam Thph Oec) .. B εζην

10. L al⁴ Chr^{mosc} 1 om ἡ sec | αἴτη (d e f g vg hoc) .. Gb' αἰτή

- γέγονεν θάνατος; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανεῖ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. 14 οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σάρκινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 15 ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιοῦ. 16 εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω 20. τοῦτο ποιοῦ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός· 17 ἡνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι ἀντὶ ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 18 οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκῆ ἔν ἐμοί, τοῦτ' ἐστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν. τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐ· 15. 19 οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιοῦ ἀγαθόν, ἀλλὰ ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο

13. *γεγονεν* (d* f g pplat est) c. KL al longe pler Cyr^{cat} Genn^{cat} Chr Thdrt Thph Oec .. FG om .. Ln *εγενετο* c. ABCDE al³ Meth ap Epiph Dam | *αλλα* c. (A non liquet) DEK^{sil} al ut vdr sat mu .. Ln *αλλ* c. BCFG etc | *αμαρτωλ. η αμαρτ.* c. ABCKL al ut vdr omn vg (et. am al) syr^p al Chr Thdrt al Hier al .. DEFG d e f g arm Ambrst Aug¹ η *αμαρτ. αμαρτωλ.* (f g Ambrst *irsum peccatum peccans.* Aug^{saere} *peccator aut peccatum*)
14. *γαρ* c. BCFGK al pler vv pl Or² Tit Did Cyr^{iul}⁹¹ Chr Phot Thph Oec Aug² Hier¹ al .. ADEL al² syr^p mg Or¹ Cyr¹ Thdrt Aug¹ Hil al δε .. om aeth^{utr} arm Aug² Hier¹ | *σαρκινος* c. ABCDEFG al mu Meth epiph⁵⁷⁵ et⁵⁹³ Eph⁹⁴ Nyss (or. 4. de virg. 13.) Bas Cyr^{iul}⁹⁰ Thdrt¹ Dam .. ζ (=Gb Sz) *σαρκινος* c. K^{sil} al pl Or Chr Thdrt (ad h. l.) Phot^{manich}^{3, 18} Thph Oec
15. *πρασσω* (FG *παρασσω*, al mu *ποιω* et postea *πρασσω*) c. DEFG it go (item cop, sed nec in sq exprim) Meth ap Epiph⁵⁶⁴ (ubi totum versum accurate affert) Pelag Amb¹ al .. ζ Ln *praem τουτο* c. ABC KL al certe pler vg al pl Or Meth^{epiph}⁵⁸⁷ Chr Thdrt al Aug al (: : τοιτο sq nemo om, nec magis v. sq)
16. L om *ει δε usq ποιω* | *σιμφημι* : ita ABCKL etc .. DEFG *σινφημι* (FG -μει) | *καλος* (L al *καλως*, vv mu add est) .. FG *καλον εστιν*
17. G *καταργαζομαι* | *αλλα* c. BDEFGL etc .. ζ *αλλ* c. ACK^{sil} al ut vdr pl | *οικοιουσα* (et. Clem Meth^{epiph} Chr Cyr^{iul}⁹⁰ Thdrt al pplat mu) .. B am Ambrst (am Ambrst et. v. sq *ειοικει*) *ειοικουσα*
18. *αγαθον* (et. Clem Chr Epiph¹⁰²¹ Thdrt Thph Oec) .. FG al Meth epiph⁵⁴⁹ et⁵⁸⁷ bis Cyr^{iul} Theod^{cat} *praem το* | *το δε κατεργ. το καλον* .. FG *το γαρ κατεργ. το αγαθον* | οὔ (Gb'') c. ABC 47. 67.** 80. cop arm (arm^{mg} *ουχ ευρ.*) Meth^{epiph}⁵⁴⁹ (de „Proclo“ cf not. Petav. ad Epiph) Cyr^{iul}⁹⁰ et^{cat} cdd^{er} ap Aug („non invenio vel sicut habent Graeci codd. non“) item Aug^{saere} .. ζ *ουχ* (F ουκ) *ειρισκω* c. DEFGKL al pler vv pl Chr Thdrt Thph Oec Hier Sedul al .. 73. *ου γινωσκω*, aeth *nom habeo* (libere ergo vertit)
19. *ποιω* .. c *praem τουτο* (item vg [et. am fu al pl, non item vg^{vict}])

πράσσω. 20 εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιεῶ, οὐκέτι ἐγὼ καταερ- 17.
γάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ ἡ οἰκουσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 21 εὐρίσκω ἄρα
τὸν νόμον τῷ θεῶντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παρὰ-
κείται· 22 συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄν-
θρωπον, 23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρα-
τενόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ
νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. 24 ταλαίπωρος
ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τού-
του; 25 χάρις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν· ἄρα^{1 Co 15, 57.}
ὄν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοὶ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ
ἁμαρτίας.

Hieraliq̄ quod volo hominum hoc facio | ἀλλὰ c. BD* .. § Ln 49. ἀλλ c.
ACD***EFGKL etc | ου θελω .. F f vgsix Thdrt Aug¹ Ruf^{com} μισω (F
μισω) .. G g om

20. θελω εγω (219. Clem Hier¹ post τουτο, Chr^{txt} ante ου pon) c. AKL
al longe pl go cop syr^p Chr^{mosc}¹ Thdrt Thph^{txt} Oec Aug^{saepe} ..
Gb⁹⁰ Ln 49. om εγω (: : quod non potest non ad priorum similitudi-
nem factum credi) c. BCDEFG al mu it vg syr arm aeth^{utr} Cyr^{iul}⁹⁰
Chr^{mosc}¹ Thph^{com} Amb Ambrst Aug¹ Pelag al | ἀλλὰ c. BD* etc ..
§ Ln 49. ἀλλ c. ACD***EFGK^{sil}L al certe pl

21. FG f g om οτι εμοι το κακ. παρακ.

22. θεου (et. Meth^{epiph}⁵⁸⁹ Cyr^{iul}⁹¹ al mu) .. 34. κυριου, B νοος

23. αντιστρ. etc : et. Meth^{epiph}⁵⁷⁷ Cyr^{iul} al mu .. Δ αντιστρ. (omissis
τ. νομ. τ. νο. μ.) και αιχμαλ. (sine με) τω νομ. του νοος μου (τ. νο. μ.
pro τη; αμαρτ.) εν τω νομω c. BDEFGK al plus¹⁰ it vg go cop
sah Clem Thdrt pp^{lat} mu .. § Ln 49. om εν c. (Δ)CL al pl syr^{utr} Caes
Meth^{epiph}⁵⁴⁹ et⁵⁸⁹ Chr Cyranthrop³⁷⁹ Thph Oec

25. χαρις τ. θ. (Gb'') c. B 213. sah (aeth^{utr} laudatus deus) Or¹ Meth^{epiph}
⁵⁸⁹ item χ. δε τ. θ. c** (* non liquet) al⁶ cop arm Diod^{cat}¹⁰⁹ Cyr^{an-}
throp³⁷⁹ Dam Paulin Hier¹ .. DEFG 38. it vg (Thdrt^{com} vdtr) pp^{lat}
pm η χαρις του θεου (FG f g κυριου pro τοι θε.), item Ir^{int} gratia
I. Christi d. nostri .. § ευχαριστω (al add δε) τ. θ. c. AKL al longe pl
syr^{utr} go al Or¹ et Or^{cat} Chr Thdrt^{txt} Thph Oec | D* (sed ipse *
suppl vdtr) om οιν (d e f igitur, g igitur ergo pro αρ. οιν) | αιτος εγω :
et. Dial¹⁴⁶ Ath⁵²⁴ Cyract etc .. DE al d e vg al εγω αιτος (vv mu om
αιτ.) | FG 10. it vg pp^{lat} om μεν

VIII.

1 Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 2 ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 τὸ γὰρ ἀδύνα-
 Phil 2, 7. τικ τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ
 νιον πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας
 κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, 4 ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νό-
 μου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ
 κατὰ πνεῦμα. 5 οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦ-
 σιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος· 6 τὸ γὰρ φρόνημα τῆς
 σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη.
 7 διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ
 θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. 8 οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες
 1 Co 3, 16. θεῶ ἀρέσαι οὐ δύνανται. 9 ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν
 πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δὲ τις πνεῦμα Χρι-
 στοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. 10 εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν,

VIII. 1. νῦν: et. Dial¹⁴⁶ Ath⁵²⁴ etc. . D* syr aethutr arm arP Cyract⁵⁷ Hier Victorin Praedest om (76. schol¹¹⁵ et al Diodcat Genncat Chr² Thdrt Thph Aug post κατακρ. pon) | ς (= Gb Sz) add in f. μη κατα σαρκα περιπατουσιν (haec sola add AD^{**b} 137. d** f vg go syr arm ar^e Bas Chr^{dis} pplat mu) ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα (: cf v. 4.) c. (AD^{**b}) D^{***} EKL al p'er (d** f vg go al) d^{***} arP sl Thdrt Thph Oec (etc) .. om c. BC (** et *) D*FG 47. 67.** 177. d* g cop sah aethutr Or^{schol} Dial¹⁴⁶ Ath⁵²⁴ Cyract⁵⁷ Ruf Aug

2. FG ελευθερωσεν (F -οσεν) | με c. ACDEKL al ut vdtr omn d e vg go syrP sah al Ath⁵²⁴ Did Thdrt (Chr¹, sed mss σε) Thph Oec Tert Hier Amb al .. BFG f g m syr Chr² (s.³ sed ubique variant mss) Aug (?) σε .. cop aethutr ar^e Dial Methēpiph⁵⁸⁹ ημας

3. και (om syr Or Did Hil al) περι ἁμαρτίας .. om 34. 71. 109. Hipp^{noet} (p. 462. sed idem paullo ante om et. δια της σαρκ.) Cyr¹ (non itemloh⁸²⁰ etiul⁰² etanthrop⁸⁷⁹) Ps-Chr (teste Gb)

7. διότι .. FG οτι | εχθρα (FG εκθρ.) .. d e f g vg (et. fu etc, sed am inimicitia) go (non cop sah syrutr) pplat pl (sed Hier ut am) inimica | οιδε .. L ουτε

8. θεω (et. Or Cyr^{1ul}³²⁸ al mu) .. DE τω θεω

9. ἀλλὰ c. BD* .. ς Ln 49. ἀλλ c. ACD^{***} EFGK^{sil} L etc

10. ει δε χρι (Thdrt¹ add οικει) εν υμιν .. FG f g om | σομα .. FG f g add

τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. 11 εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ ^{1 Co 6, 14.} σώματα ὑμῶν διὰ τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμεν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ

εστιν (item *mortuum est* d e vg etc) | δια αμ. c. ABCD***EFGI etc .. ε
 δι αμ. c. D* (K⁵¹) al ut vdr pl (al mu Cyr¹ δια την αμ.) | ζωη ..
 14. lect Cyr¹ (sed non 10h 126. 378. 312.) ζων, item fg f g vg (sed non am
 fu harl* al) al ζη

11. *ιησιν* c. CDEFGKL al ut vdr fere omν vg (et. am al) cop sah syrP
 al Clem (post νεκρ. pon) Methēph⁵⁸⁰ Chr Cyr^{hr} Thdr̄t Thph Oec,
 item Lned min praemisso τον c. AB 26. 47. 61... vgedd aliq syr Ath⁵⁸⁶
 Athint⁷⁷⁹ ιησ. χρ., Hipp^{noet} Ath⁵⁸¹ χριστ. ιησ., Thdor^{mor} Epiph⁴⁸⁶
 Did χριστον | χριστον (item ε praemisso τον c. KL al pl Thdr̄t Thph
 Oec) c. BD***E*FG al syrP sah al Valent ap Hipp¹⁹⁵ Dialmaced Did
 Methēph⁵⁷⁹. 580. Epiph⁴⁸⁶ Ir̄int Tert² Hil al (item testes qui ε confir-
 mant) .. Ln χριστ. [ιησιν] c. A (post νεκρ. pon) D*E** al d e pp̄t
 (sed Hipp al praem τον) et lat¹ mu, item c (post νεκρ. pon) vg cop
 aeth⁷⁰. al ιησ. χρ. (et. τον ιησιν, τον κυριον, τ. κυρ. ἰη̄ χ̄ν̄ legitur) |
 δια το ἐνοικουν αυτ. πνευμα (et. ε Gb Sz Lned mal) c. BDEFGKL al
 longe pl it vg cdd in Dialmaced (vide post) sah syr arr Or². 534. 3. 618.
⁸¹². (item Or̄int saepe) Methēph⁵⁸⁶ Cyr̄ioh⁹² (alludens ut vdr ἀπο-
 καλοῦντες πατέρα τὸν θεὸν διὰ τὸ ἐνοικῆσαν αὐτοῖς πνεῦμα τοῦ μο-
 νογενοῦς) Thdr̄t Chr (ad h. l. ¹txt et̄com) Severiancreat mu (ed. Savil. ⁶³⁰)
 Thph Oeccom Ir̄int Tert Hil Aug¹ al mu .. ε⁶ Lned min 49. δια του
 ἐνοικοντος αυτου (c* αυτοι sic) πνευματος c. AC al¹⁵ fere cddPl in
 Dialmaced (vide post) cop syrP aethutr sl Clem⁵⁴⁵ (ubi vv. 5 usq 15
 sed non accurate exscribuntur) Hipp^{noet} (p. 456) Methēph⁵⁷⁹ Ath⁵²².
 324. 536. Bas¹. 276. 303. 3. 594. 3. 46. Epiph⁴⁸⁵ et⁷⁹⁰ Did¹⁸⁰. 185. 247. 414. Cyr̄ioh
⁸²⁴ et⁸³¹ Cyract³⁷ Cyrhr²⁸⁰ Chr⁹. 539 et¹⁰. 455 (addit ἄρα τοῦ πνεύματος
 τὸ ζωοποιεῖν) Mac⁵. 30 al Augsaep̄e Didint Amb¹ al. Locus vero gra-
 vissimus in Dialmaced (Ath². 452) sic habet : Maced : δεῖξον οὖν ὅτι
 ὡσπερ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ
 υἱὸς οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Orth : λέγει Παῦλος Ὑμεῖς δὲ
 οὐκέτι ἐστέ ἐν σαρκί, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ usque διὰ τοῦ ἐν. αὐτ. πνεύ-
 ματος ἐν ὑμῖν. Maced : οὕτως οὐ γέγραπται Διὰ τοῦ ἐνοικόντος, ἀλλὰ
 Διὰ τὸ ἐνοικεῖν. Orth : ἐὰν δευθῆ ὅτι διὰ τοῦ ἐνοικ. γέγραπται,
 πείθη ὅτι τῆς αὐτῆς ἐστὶ φύσεως τὸ πνεῦμα πατρὶ καὶ υἱῷ; Maced :
 ἐὰν οὖν που ἐν ἡ δεῦτερον ἀντίγραφον εἰρεθῆ ἐσφαλμένον παρ' ὑμῖν,
 ἐκ τούτου ἔχεις με πείσαι; Orth : ἔχομεν δεῖξαι ὅτι ἐν ὅλοις τοῖς
 ἀρχαίοις ἀντιγράφοις οὕτω γέγραπται. ἐπεὶ δὲ νομίσεις τούτο ἀντι-
 λεγόμενον εἶναι, πληροσφορήθητι καὶ ἐξ ἄλλης ἀποδείξεως. Maced :
 εἰπέ, τοῦτο γὰρ ἀντιλέγεται.) Cf et. Reich. comm. crit.

12. *αρα ουν* : d* e Ambrst *igūtur*, d*** f vg Hier al *ergo*, g *igūtur t ergo*,
 Tert Cyp *itaque*

σάρκα ζῆν. 13 εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ
 Ga 5, 19. δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήστεσθε.

14 ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοὶ εἰσιν Θεοῦ. 15 οὐ
 Ga 4, 6. γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλὰ ἐλάβετε
 πνεῦμα υἰοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν Ἀββᾶ ὁ πατήρ. 16 αὐτὸ τὸ
 πνεῦμα σωματευρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ.
 Ga 4, 7. 17 εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, σπυκληρονό-
 μοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ σπυπάσχομεν ἵνα καὶ σπυδοξασθῶμεν.

18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ
 πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. 19 ἡ γὰρ
 ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἰῶν τοῦ Θεοῦ
 ἀπεκδέχεται. 20 τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκούσα
 ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐφ' ἐλπίδι 21 ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις
 ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν
 τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. 22 οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτί-
 σις σπυστεναῖζει καὶ σπυωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· 23 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ

13. του σωματος c. ABCKL al ut vdtr omn vv pl Or⁵ Chr Thdrt al ..
 Gb' της σαρκος c. DEFG it vg sl Or² Ir^{int} Tert Did^{int} Cyp al mu
14. υι. εισ. θε. c. BFG f g am demid al Or¹ Did^{int}278 Hil² Aug Ruf Bed
 al .. ACDE al d e fu al aeth Or¹ Did³ Dam Cyp Cassiod Gaud υι. θε.
 εισ. .. ε εισ. υι. θε. c. KL vg^{ed} cop (sah om εισ.) al Chr Thdrt Genn^{ca}
 al Ir^{int} al
15. αλλα c. ABC etc .. ε αλλ c. DEFGKL al certe pl etc | F κραζομεν
16. αυτο .. DE epist^{demetr} (laque) praem ωστε (item syr cop et) .. 115.
 124. vg (item demid harl* mar* al, non am al) Cyr Thdrt Thph Ruf
 Pel add γαρ | σωματευρει (σπυμ. c. AB*DEFG; ε Ln 49. σπυμ. c. B**
 CK^{sil}L etc) : ita et. Or Did Chr Thdrt Thdormop al .. 1. 211. 17. lect
 Clem ματευρει
17. κληρονομοι pr .. D* σπυκληρονομοι | σπυκληρ. c. AB*DEFG al .. ε
 Ln 49. σπυκλ. c. B**CK^{sil} al pler | σπυπασχομ. (A -σχωμεν) c. AB*CD
 EFG .. ε Ln 49. σπυμ. c. B**K^{sil}L al certe pler
18. γαρ .. A 9. aeth^{utr} δε (Ambrst ergo) | σπυ ουκ αξια usq finem : haec
 et. epist^{vienn} etc ap Eush. e. 5, 1.
19. του θεου .. FG om του
20. ουχ εκουσα (et. Or etc; non sponte Hil¹ Amb al) .. FG ου θελουσα
 (non volens d e f g vg Ir^{int} Hil¹ al, non voluntaria Ambrst) | εφ c. B*D*
 FG .. ε Ln 49. επ c. AB**CD***EKL etc
21. σπυ (et. Or Methepiph⁵⁵⁴ al mu) .. D*FG διοτι, 179. αλλα | FG om
 η | CD* al δουλιας
22. γαρ .. A δε (aeth^{utr} om; arP et vero) | σπυστεναζει (σπυστ. c. B*D*
 FG; ε Ln 49. σπυστ. c. AB**CD***KL etc; d f vg ingemiscit item pp^{lat},

καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. 24 τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; 25 εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν. τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἶδαμεν, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· 27 ὁ δὲ ἐρευῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ

sed g tol Aug Sedul al *congemiscū*) Methēpiph⁵⁵⁴ Ath Chr Thdrt Thdor^{mor} (καλῶς οὐκ εἶπε στενάζει καὶ ὠδίνει, ἀλλὰ σιστεν. κ. συνωδ., ἐπειδὴ καὶ τὸ πᾶσα ἢ κτίσις ἐνταῦθα προσέθηκεν) al .. 33. 35. Or στεναζει | FG ὠδινει (d vg pp^{lat} pl *parturit*, f *dolet*, g *parturit t dolet*; Amb Sedul¹ *comparturit*, Sedul¹ *condolet*, tol *aeque dolet*)

23. καὶ αὐτοὶ sec c. (praecedente καὶ αὐτοὶ) B Methēpiph⁵⁵⁴, item (praecedente κ. ἡμεῖς αὐτοί.) 31. 93. d^{***} vg Aug² (sed¹ praeced tantum καὶ ἡμεῖς) Ruf .. DFG Amb αὐτοὶ (praecedente κ. ἡμεῖς [Amb om] αὐτοί.), d^{*} g nos ἰpsi (praeced et nos ἰpsi); f om (praec et nos ἰpsi) .. Ln [ἡμεῖς] καὶ αὐτοὶ c. AC al⁴ cop Dam .. ε καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ c. KL al pl Chr Thdrt¹ (praeced κ. ἡμεῖς αὐτοί., alibi¹ om praecedente καὶ ἡμεῖς) Thph Oec .. variant al mu (al fere¹⁰ post αὐτοὶ pr add οἱ) | FG al εν αὐτοῖς | D^{*} al³ et plur *συσστεναζόμεν* (σιστ.) | DFG d f g Ambrst om υιοθεσ.

24. FG η βλεπομένη | τι καὶ (47.* om τι, B^{*} 47.ms ex veteri cd [τὸ παλαιὸν οὕτως ἔχει] om τι καὶ, Thph^{ms} add τοῦτο, 77. τοῦτο pro τι, cop τοῦτο pro τι καὶ) ἐλπίζει (A 47.ms Cyr? *υπομενει*, syr^{utr} Amb¹ *expectat*) c. (A)CKL al fere om syr^p al Chr Thdrt Thph Oec Amb¹ .. Ln om καὶ c. B^{**}DFG d f g vg al pp^{lat} mu

26. τῇ ἀσθενείᾳ (Gb'') c. ABCD al⁷ d vg syr ar⁶ Cyr^{hr} Dam pp^{lat} pm .. FG g τῆς δεησεως (f Ambrst *infirmiorem nostrae orationis* [f or. no.]) .. ε τῆς ἀσθενείας c. KL al longe pl vv pm Chr Thdrt Thph Oec | ἡμῶν .. D^{*} d^{*} om | προσευξόμεθα (Gb'', non ε ut male Wst Gb Sz) c. DKL al plus⁶⁰ Or Naz Cyr^{cat} Cyr^{hr} Mac Chr¹ item Chrmose¹ Dam Oec .. FG -χομεθα .. ε Ln -ξομεθα c. ABC al mu Chr² (ad h.1.) Thdrt² Thph | ἀλλα c. DFGL al .. ε Ln ἀλλ c. ABC al certe pl | *υπερεντυγχ.* c. ABDFG 67.** d^{*} g arm Or³ (ubique add τω θεω) Epiph⁴⁷² Dam Aug¹ .. ε (Gb⁰⁰) add *υπερ ἡμῶν* (sic al pauc v. 27. pro *υπ. αγίων*) c. CKL al pler d^{***} f vg al pm Did⁴⁸² Hieraca ap Epiph⁷¹¹ (sed pon post ἀλαλ.) Cyr^{hr} Chr Thdrt al Aug^{saep} Did^{int} Epph (add *ad dominum*) Hier al mu (118. *υπ. αγίων*, al aliq Chr¹ *εντυγχ. υπ. ημ. vel υπ. ημ. εντυγχ.*)

27. *ερευῶν*: quum ubique sit per totum N. T. ex auctoritate testium *εραϊναν* edendum, et. *ανεξεραϊνητα* Ro 11, 33., hoc tamen loco *ερευῶν* tenendum vdt, nisi forte B^{*} ab omnibus male excussus fuerit. In

θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. 28 οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. 29 ὅτι οὗς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκό- νος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· 30 οὗς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὗς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὗς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; 32 ὅσγε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται; 33 τίς ἐγκάλεισι κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δικαίων·

c quidem inter ερ et ενων littera erasa est. | εντυγχανει .. L 73. al? υπερεντ.

28. συνεργει (et. Clem Or⁴ EusPs²⁵⁸ Chr Cyr^{cat} Thdrt Cyr^{hr} Thph Oec Lcif Aug Amb al mu) .. Ln add ο θεος c. AB, item Or¹ post αγαθον, et Or^{1lib} (θεος ο τοις αγ. αυτον παντα συνεργων etc) | αγαθον c. AB CDFGK al pl Or⁴ Chr³ Thdrt^{com} Oec .. Lned mln praem το c. L al plus²⁵ Clem Or² (Cyr^{cat}¹⁴⁷ προς το αγ., sed¹⁴⁹ εις αγαθ.) Chr^{cod} Cyr^{hr} Thdrt^{xt} Thph

29. συμμορφ. : ita ABCDKL etc .. FG συμμ.

30. προωρισεν .. A προεγνω | ους δε ειδικ. .. A και ους ειδικ.

32. D* et^{***} FG ος (D^{***} add γε) ουδε υιου ιδιου (D του ιδ. υι.) εφεισ., d f g qui nec (f neque, g neque t non) filio proprio (ita f, g suo t proprio, d suo) pepercit, vg qui etiam (fu* om) filio suo proprio (am fu* om, al ante fil.) non pp. Cf Hil⁹⁰⁹ : „Nunc apostolus proprium ait filium, cum in multis vel suum vel eius saepe dixisset. Et quamvis multi ead per translatorum simplicem intelligentiam in h. l. pro proprio filio suo filio conscriptum habeant, tamen Graecitas qua lingua apostolus est locutus, proprium hunc magis quam suum nuncupat. Et licet communis intelligentiae sensu non satis inter proprium et suum differat, verum apostolus cum in caeteris aliis dictis suum filium commemorasset, quod est Graece τὸν ἑαυτοῦ υἱόν, tamen in h. l. secundum quod ait ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱ. οὐκ ἐφ. qui proprio filio non pep. | αλλα c. BD*FG etc .. ε αλλ c. ACKsil L al certe pl | D*FG om τα

33. DFG εγκάλεισι | Gb Ln ο δικαίων; Cf Augdoctr chr^{3,3}. — — „pronuntiabitur ergo ita ut post percontationem qua dicimus Quis accusabit etc, illud quod sequitur sono interrogantis enuntietur, Deus qui iustificat? ut tacite respondeatur Non : et item percontemur Quis est qui condemnat? rursusq. interrogemus Chr. Ies. qui mortuus etc, ut ubique tacite respondeatur Non.“ Eucherius : „haec in quibus sibi ipse respondit quasi ἐρωτητικῶς legenda. Et est sensus iste : nisi forte electos suos deus qui iustificat, aut Chr qui pro his est mortuus, con-

- 34 τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερ-^{1 Pe 3, 22.}
θείς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν.
35 τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στε-^{26. 39.}
νοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαμα;
36 καθὼς γέγραπται ὅτι ἔνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέ-^{Pe 43 (44), 23.}
ραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σαργῆς. 37 ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν
ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. 38 πείσεσθαι γὰρ ὅτι
οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαί, οὔτε ἐνεστῶτα
οὔτε μέλλοντα, οὔτε δυνάμεις 39 οὔτε ὕψωμα οὔτε βᾶθος οὔτε

demnabit. Minime utique. Nulla tamen necessitate ita statuunt. Prima enim quaestio : τίς, iam continet tacitam negationem alterique quaestioni locum non relinquit. Deinde ipsa quaestio : An is qui absolvit accusabit? An qui patronus est condemnabit? non valde concinna vdr̄ —. Sic Eucher rectissime, ut nobis quidem vdr̄. Nec aliter Ath^{861. 947.} aliiq mu.

34. χριστος c. BDEK al longe pl d e syr^{utr} arr al Chr Thdrt Cyr^{hr} Thph Oec Ir^{int} Hil al mu . . Ln add [υησους] c. AC^{FGL} al⁷ f g vg cop al Did Dam Ruf Aug¹ Maximin (Cyr^{act}⁵⁸ τ̄ς χ̄ς) | μαλλ. δε και c. DEFGKL al longe pl it (imo [autem add f g] et [vg post qui] qui [om fl]) vg (sed non am*) syr^p are etc Chr Thdrt^z Cyr^{hr} Thph Oec Ir^{int} Hil Amb Aug Maximin Ambrst al . . Ln om και c. A(B testib Beh et Btl, contradicente Maio)c al¹⁰ syr cop Did Dam Ruf Victorin (Cyr act⁵⁸ om μαλλ. και) | εγεθεις . . AC al⁵ cop al Chr (sed mss var) al add εκ νεκρων | και sec c. BDEFGKL al longe pl d*** e f g am harl** syr^{utr} al Thph Oec Maximin Ambrst . . AC al plus¹⁰ d* vg go cop Chr Thdrt Did Cyr^{act} Cyr^{hr} Ir^{int} Hil Ruf al om, hinc Ln [κ.] | B om του | υπερ . . FG υπερι (ut possint υπερ et περι confata credi)
35. τις (et. Or^{saepe} al mu Cyp³ al mu) . . FG d* f g vg (sed non am vg^{vict} al) al Ruf Sedul add ουν | του χ̄ν (et. Or³ [Ored¹ τ. θε.] Eusp^s¹⁶⁴ [ter τ. θε.] Meth^{epiph}⁵⁵⁸ [add ὃς ἐξημενείται χεὶρ τοῦ πατρὸς καὶ λόγος] Cyr^{al}^{iq} Cyr^{act}³⁷ Ath³ Chrdis Thdrt Cyr^{hr} [sed edd² τ. θε.] Thph Oec Tert Cyp Lcif al mu) . . B (Hil¹, sed alludit potius ad v. 39.) τ. θεου της εν χ̄ν τ̄ν, item al⁶ schol flor sl pp^{sr} et^{lat} mu τ. θεου | ἢ sec . . D*FG d* g om
36. ενεκεν c. ABDEFG^L al mu Clem Or Meth^{epiph}⁵⁵⁸ Chr (et. mosc²) . . ζ (= Gb Sz) ενεκα c. CK al pl Dial⁸¹ Thdrt Dam Thph Oec | ενεκεν σοῦ: ita et. D***
37. δια του αγαπησαντος (et. Clem Or Meth^{epiph}⁵⁵⁸ Bas Chr Thdrt Thdormop Dam Thph Oec Aug Ruf al) . . DEFG it vg sl pp^{lat} mu δια τον αγαπησαντα
38. αγγελοι . . DEFG it Aug² Ambrst (non Hil Aug^{saepe} al mu) -λος | ουτε αρχαι . . c al mu syr^p c.* pp^{sr} et^{lat} mu (sed non Clem Or Thdrt Chr [ad h. l.] Thph Oec Hil al) add ουτε εξουσαι, item DE al⁴ d** et*** e praem ουτε εξουσια (al⁴ -σαι) :: cf Col 2, 15. Eph 6, 12. 1 Co 15, 24. | ουτε δυναμεις (D* -μεις, item virtus d e f g fu al Aug, fortitudo

35. τις κρίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

IX.

- 1 TI 2, 7. 1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συναρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἀγίῳ, 2 ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. 3 ἠγχομένη γὰρ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, 4 οἳτινές εἰσιν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ υἰοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, 5 ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς

am tol al [item vg^{ed} sed add post αρχαι neq. virtutes] Amb²) h. l. c. ABCDEFG al⁶ d e f g vg^{edd} cop syr^p al Or Eusps⁵⁹³ Ephr Cyract³⁷ Dam pplat¹ mu .. ζ (= Gb Sz) ante ουτε ενεστωτα c. KL al longe pl go syr al (vg vide ante) Chr Thdrt Thph Oec Aug¹ s.² (nullus testium plane om ουτε δυν. nisi ut vdtr 121. et unus alterve pplat¹ eorum qui ουτε εξουσ. exprimunt)

39. DEFG al² it vg al pplat¹ (sed Hier¹ neq. alia quaelibet creatura) om τις | τω κυρίῳ .. ACFG του κυρίου

IX. 1. χριστω .. D*EFG d e f g Ath^{int}777 Ambrst (non Aug al) add ἡσου | συναρτ. c. AB*CDEFG .. ζ Ln 49. συναρτ. c. B**K^{sil}L al certe pler | εν sec .. FG συν (g cum t in, f in)

2. τη καρδια .. K al της καρδιας

3. DEKL al pm Thdrt^{cd} ενχομην | αυτ. εγω h. l. (Gb') c. ABDEFG al it syr^p go Chr Thdorant Ruf Amb¹ Pac .. ζ ante αναθεμα c. CKL vg (ego ipse sed fu ips. eg.) al mu Ath Cyr^{iu}l³²⁸ (om εγω ut et. 108.) Photman³,¹³ Thdrt al (Eusmai²²⁵ om αυτ. εγ.) Cyp al (ego ipse pplat¹ pler) | απο .. DEG υπο | των συγγ. μου (et. Eusmai²²⁵ Thdorant Photman al mu) .. D*FG 116. d* g Cyr^{iu}l pplat¹ mu om μου, et DEFG al⁵ Thdrt add των. Ceterum in B teste alt Btl¹ αδελφ. μ. των in mg scripta sunt.

4. A om ων η (FG om) υιοθ. usq επαγγελιαι, item L om και αι διαθ. κ. η νομοθ. | ισραηλιται c. ABD*FG (D* d* ιστρ.) .. ζ Ln 49. -λιται c. CD***EK^{sil}L etc | αι διαθηκαι c. CK al ut vdtr omn d e f g am al mu go cop syr^{utr} al Epiph⁹⁷⁸ Chr Thdrt Photman al Hil al mu .. Ln η διαθηκη c. BDEFG vg (et. demid harl^{**}, non am harl* tol al) Ath Thdorant Cyr^{iu}l Chr^{mosc}2 Cyp al | DEFG (F και επαγγ., G και ηπαγγ.) Chr^{mosc}2 η επαγγελια (g promissa t promissio)

5. FG om οι | και εξ ων .. FG f g mar et alius Cyp Hil al (sed non Ir^{int} Aug al mu) om και (arm post ων pon) | το (c* τα, Hipp¹ δ) κατ. σαρκα (vdtr et. Clem^{ro}76 agnoscere) .. FG Epiph⁸⁹³ Cyr¹ (non Cyr^{iu}l³²⁸ ubi

τὸ κατὰ σάρκα. ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, αἰμῆν. 6 Οὐχ οἶον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ^{1, 25.} πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ. 7 οὐδ' ὅτι εἰδὸν σπέρμα

est τὸ κα. σα. $\overline{\chi\varsigma}$) Thdr^t om το, Ath⁴⁸⁹ om ista omnia | ο ων .. Chr (ixt ed Montf, nec notatur differentia cdd) om ὁ | ἐπι παντων (Cyr² l. l. -ας, syrutr Irint Victorin sup. omnes, Ath⁷²⁶ edd Thdr^t ε. παντα, Tert¹ per omnia) .. aeth^{utr} om .. syr ar^e Irint Tert¹ post θεος pon | θεος; .. Eph Cyp^{ed} Hile^d semel Leo¹ om (sed pp^{gr} et lat pm habent.) Praeterea saepe verba ὁ ὢν etc a pp^{gr} ita adhibentur ut plane cum ὁ $\overline{\chi\varsigma}$ coniungant. Ita Hipp^{noet}⁶ (qui uberius exponit, cf pag⁴⁵⁷ et ⁴⁵⁵) Ath^{327. 489. 728} (addit οἰκοῦν ὁμολογείτωσαν καὶ οἱ πρότερον ἀρνοούμενοι τὸν ἐσταυρωμένον εἶναι θεὸν ἐσφάλλθαι, πειθόμενοι ταῖς θείαις γραφαῖς etc. Eadem exscripta habet Epiph¹⁰⁰⁴) Caes⁸ et⁹ Epiph⁸⁰⁴ Cyr^{iul} (vide post) Thdormop Thdr^tcat³¹⁷ (καὶ ἤκει μὲν ἡ τοῦ κατὰ σάρκα προσθήκη παραδηλώσαι τοῦ $\overline{\chi\varsigma}$ τὴν θεότητα ὁ δὲ προσέθηκε τὸ Ὅ ὢν ἐπὶ etc, καὶ τῶν φρίσεων δεικνύς τὴν διαφορὰν etc). Cf et. Eus h. e. 8, 11, ubi est ἡδη γοῦν ὄλην Χριστιανῶν πολλήν - κατέφλεξαν αὐτούς - τὸν ἐπὶ πάντων θεὸν Χριστὸν (nisi ista vox interpolata est) ἐπιβρωμένους. At antiquitas Christiana luculenter et. testatur verba ὁ ὢν etc non cum ὁ $\overline{\chi\varsigma}$ coniuncta esse. Ita solemniter deus pater ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεός audit, ut per Eusebii librum dem. evgl. (cf 3, 7. p. 304. τοῦτον γὰρ εἶναι τοῦ μόνου καὶ ἐπὶ πάντων θεοῦ μόνον ἀγαπητὸν καὶ μονογενῆ παῖδα. 5, 13. p. 494. ac saepe) Item Eus marc^{1, 1}. (p. 16. ὥστε μήτε αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων θεὸν ἠγείσθαι μήτε τῶν ἀγγέλων εἶνα, τούτων δὲ μέσον καὶ μεστέην. Item probatur Ign^{int}pol²⁵⁸ (καὶ ὅτι οὐκ αἰτός ἐστιν ὁ ἐπὶ πάντων θεὸς καὶ πατήρ, ἀλλ' υἱὸς ἐκείνου etc) et²⁶⁸ (πῶς δὲ πάλιν οὐκ εἶ σοι δοκεῖ ὁ $\overline{\chi\varsigma}$ εἶναι ἐκ τῆς παρθένου ἀλλ' ὁ ἐπὶ πάντων θεός ὁ ὢν ὁ πατοκράτωρ; etc), Phot^{manich} 3, 14. (καὶ περιφανέστατα δεικνύς πόθεν ταῦτα καὶ τίνας ἤρηται προνομίας Ὅ ὢν ἐπὶ πάντ. etc ὥστε τοῦ ἐπὶ πάντων θεοῦ καὶ αἰ νομ^{θεο}αἰαὶ καὶ αἰ etc). In diversas partes testantur Iul et Cyr. Cf Cyr^{iul} 327 ubi Iul sic: τὸν γοῦν $\overline{\tau\omega}$ οὔτε Παῦλος ἐτόλμησεν εἰπεῖν θεὸν οὔτε Ματθ. οὔτε Λοικ. οὔτε Μάρκος, ἀλλ' ὁ χρηστός Ἰωάννης etc, ad quae respondet Cyr: καὶ γοῦν ὁ πάνσοφος Παῦλος Ἠχώρημ γὰρ etc. ἰδοὺ γὰρ, ἰδοὺ τὸν κατὰ σάρκα. ἐξ Ἰουδαίων, τουτίστι $\overline{\chi\varsigma}$, καὶ θεὸν ἐπὶ πάντων, καὶ μὴν καὶ εὐλογ. εἰς τ. αλ. ἀμ. εἶναι φησίν. Contra vero τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου, ubi ad probandum ὅτι $\overline{\chi\varsigma}$ ὁ θεός ex ipsa ad Rom. ep. testimonia petuntur, isto loco prorsus abstinere, cf p. 37. ubi inter similia alia: πῶς οὐ θεός ἐναργῶς ὁ $\overline{\chi\varsigma}$, εἶπερ αὐτὸν ἀγαπῶντες τὸν τῶν ὄλων ἀγαπῶμεν θεόν. - εἰ τοῖνυν τὴν ἀγάπην τὴν τῷ θεῷ προπεδιστάτην, ὡς ἐξ ὅλης ἰσχύος etc καὶ αὐτῷ προσάγομεν τῷ $\overline{\chi\omega}$ τίς ὁ φάναι τολμῶν ὡς οὐκ ἂν εἶη θεός; In ipsis cdd observati sunt qui post σαρκα plene dist (ut 5. 47.), alii post ἐπι παντων (ut 71.), alii post ε. πα. θε. (ut 17.) | αμην .. pp^{lat} pl (non Hier al, nec it vg) om

6. ἰσραηλ sec (et. Or² Caes [Chr, vide infra] Cyr^{iul} 25, 254 esa 590 Thdr^t

- *Gn 21, 12. *Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται ἡ σπέρμα*
 He 11, 18. *8 τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ,*
 Gn 4, 28. *ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. 9 ἐπαγγελίας*
 *Gn 18, 20. *γὰρ ὁ λόγος οὗτος Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται*
 *Gn 25, 21. *τῇ Σάρρα υἱός. 10 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἐνὸς κοι-*
την ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. 11 μήπω γὰρ γεννηθέντων
μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρό-
θεσις τοῦ θεοῦ μένη, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, 12 ἐρ-
 *Gn 25, 23. *ρέθη αὐτῇ ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, 13 καθὼς γέγρα-*
 Mal 1, 2 8. *πται Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμίσησα. -*
 14 *Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; μὴ γένοιτο.*
 *Ex 33, 19. *15 τῷ Μωϋσεῖ γὰρ λέγει Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτιρήσω ὃν*
ἂν οἰκτιρῶ. 16 ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχον-
 *Ex 9, 16. *τος, ἀλλὰ τοῦ ἔλεωντος θεοῦ. 17 λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραῶ*
ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδειξῶμαι ἐν σοὶ τὴν δύνα-

Thph Oec Aug^{saepe} Tich al) .. DEFG al² vg (non tol) Nyss Chred¹
 item Chr^{mosc}2 Oeccom Aug¹ Ambrst *ισραηλιται* (D*FG -*λειται*, d* *istr.*)
 7. *στι* (et. Cyr^{ful} bis al mu) .. Or (libere, post habet *παντως και τεκνα*)
 Oec *σοσι* (23. *στοι*), item *qui* vg (et. demid vg^{vict}, non am fu al) go
 Pelag Aug¹ al (sed non ppl^{at} mu) | DEFG d* fu *ισακ* (item DE d*
 v. 10.)
 8. *τουτ εστιν* .. B** 37. 116. Or^{1,299} add *στι*|FG al⁵ Or¹ (habet²) Chr¹
 (habet²) om *του*
 10. *εξ ενος κοιτην* .. d e f g vg Irint Aug al *ex uno concubitu*
 11. D* al *γεννηθεντων* | *μηδε* .. FG d e f g vg ppl^{at} mu (non Aug al) ἡ |
φαυλον (Gb'') c. AB al⁸ Or³ Cyr Dam .. *ς κακον* c. DEFGKL al longe
 pl Chr Thdrt Thph Oec | *προθ. του θε.* c. ABDEFGKL al longe pl it
 vg go syrP arm sl Or³ al mu Ir^{int} al .. *ς* (= Gb Sz) *του θε. προθ. c.*
 min syr Chr (sed non^{mosc}2) al | FG *μεινη*
 12. *ερρηθη* c. AB*D*EFGK al mu Thdrt .. *ς ερρηθη* c. B**D**cL etc Or
 Chr al | D* d e harl* al Or³ (sed¹ praeced *λεγεται*) Ambrst al² om
αυτη (Thdrt *προς αυτην*)
 13. *καθως* .. B Or *καθαπερ*
 14. *τω* (et. Clem Or Thdor^{mop} al mu) .. D*FG om
 15. *μωυσ.* c. FGKL al pl .. *ς* (= Gb Sz) Ln *μωσ.* c. ABDE al ut vdtr pl.
 Praeterea cf alibi. Item *-ση* c. AB*DEKL al pl Thdrt al .. B**FG al
 mu Chr^{mosc}2 -*σει* (49.) | *γαρ* h. l. c. BDEFG al Dam .. *ς* post *τω* c.
 AKL al longe pl Chr Thdrt al
 16. *ελεωντος* c. AB*DEFG 39. .. *ς ελεουντος* c. B**K al pler pp^{sr} mu ..
 L *ευδοκουντος*
 17. *οπως* ..FG add *αν* | FL al Chr^{mosc}1 *ενδειξομαι* | L al *διαγγειει*

μὴν μου, καὶ ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ. 18 ἄρα ^{*Ex 7, 3.} οὐκ ὄν θέλει ἐλεᾶ, ὄν δὲ θέλει σκληρύνει. 19 Ἐρεῖς μοι οὐκ ἔτι οὐκ ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν; 20 μενοῦνγε, ὃ ἀνθρώπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ ^{*Ex 45, 9. 20, 6.} τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι Τί με ἐποίησας οὕτως; 21 ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φρυάματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; 22 εἰ δὲ θελῶν ὁ θεὸς ἐνδειξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἤρεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς κατηρητισμένα εἰς ἀπώλειαν, 23 καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευὴ ἐλέους, ἃ προητόμασεν εἰς δόξαν; 24 οὐκ καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, 25 ὡς καὶ ἐν τῷ Ῥωσῆ λέγει Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην ^{*Hos 2, 25.} 26 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρέθη αὐτοῖς Οὐ λαός μου ^{*Hos 1, 10.}

18. αρα ουν: rursus d* g igitur ergo, d*** e f vg ergo | ον θελει .. L θελη, Orcat³⁴¹ Cyrca³³⁶ Chrcat³³⁴ Thdrtrcat³³⁹ al ον αν θελη | ελεα c. d*fg .. ε Ln ελεει c. A** (in A ον δε θελει usq η ονκ εχει supplevit A**) BD*** EYd^{tr}KL al certe pler. Cf ad v. 16., item Iud 22.

19. μοι ουν (al² arm om ουν) c. AB al⁵ syrP go Or¹ .. ε ουν μοι c. DEFG KL al longe pl it vg Or² Chr Thdrt al | ουν sec c. BDEFG d* g arP Hier Ruf Sedul .. ε om c. AKL al ut vdr om d*** e (f) vg al Or⁴ Chr Thdrt al Aug al | γαρ c. ABDEFGKL al longe pl vv fere omn Or Ath Chr Thdrt Thdormop Dam al Aug al .. ε^o (non ε Gb Sz) om c. min g

20. μενοινγε h. l. c. D***KL al longe pl go cop syr^{utr} al Or Chr Thdrt Thdormop Thph Oec .. Ln post ανθρ. c. AB (μερουν, Mai vero male -γγε) 37. 47.* 116. (item Chrmosc¹ σιν μεν ουν γε ω ανθρ.) Dam .. D* EFG 14. it vg aethutr pplat om | ποιησας (et. Or² Methepiph⁵⁵² etc) .. DE syr ar^o Thphms επλασας | „Haeretici nonnulli“ ap Aug (teste Wtst) - „adversantes legi et prophetis, quaecumque de illis apostolus sermoni suo inseruit, falsa et a corruptoribus immissa esse criminantur“ - negarunt Paulum dixisse : O homo etc.

22. FG d* e f g Iul ap Aug om ηρεγκεν | σκευη .. FG d* f g Iul ap Aug Ambrst praem eis

23. και ινα .. B 37. 47.ms 67.** al⁵ vg go cop arm schol Or (libere) pplat mu (non Aug^{saep} Iul ap Aug al) om και | τον πλουτον .. FG το πλουτος | εις δοξαν; (ita et. ε Sz Ln^{ed} mai) . Gb Ln^{ed} min 49. ε. δοξαν, (Gb -αν')

25. εν .. B om (Aug¹ sicut Osee dicit) | FG ωση, κ οση

26. ερηθη αυτ. (B* om) c. AB*D*K al mu Thdrt Thph .. ε ερηθη αυτ. (B** om) c. B**D***L al pl Oec .. FG d* g Ambrst αν (αν non exprim d* g Ambrst κληθησονται (Ir^{int} in loco liberata [?] in quo vocabatur). Ln ερω. [αυτ.]

ἡμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. 27 Ἡσαΐας δὲ κράζει
 *Es 10, 22 a. ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ Ἐὰν ἦ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος
 τῆς θαλάσσης, τὸ ὑπόλειμμα σωθήσεται. 28 λόγον γὰρ συντελῶν
 καὶ συντέμων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετημένον ποιήσει κύ-
 *Es 1, 9. ριος ἐπὶ τῆς γῆς. 29 καὶ καθὼς προεῖρηκεν Ἡσαΐας Εἰ μὴ κύριος
 Σαβαώθ ἐγκατέλειπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἃν ἐγενήθημεν
 καὶ ὡς Γόμορρα ἃν ὁμοιωθήμεν.

30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κα-
 ἔλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως, 31 Ἰσραὴλ δὲ
 διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν.
 32 διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων προσέκοψαν γὰρ
 *Es 8, 14. τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος, 33 καθὼς γέγραπται Ἴδου τίθημι
 10, 11. ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ ὁ πιστεύων
 ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχνθήσεται.

27. υπολειμμα (sic nullus testis in LXX) c. AB Eusdem¹⁴⁵ et¹⁵⁰ (accu-
 rate exscrib. textum) .. ζ καταλειμμα c. DEFGKL al certe pler Thdrt
 al .. 47. υποκαταλειμμα, Chr εγκαταλειμμα.

28. ἐν δικαιοσυνῃ, οσι λογ. συντεμ. c. DEFGKL al longe pl it vg syrP
 go arP sl Eusdem¹⁴⁵ Chr Thph Oec Hier Ambrst Bed .. Ln om c. AB
 23.* 47.* 67.** syr (pergit καὶ ποιήσει) cop ar^e Eusdem¹⁵⁰ Dam Aug²
 (aeth^{utr} versum sic : quia consummatum et praecisum verbum enarret
 deus in mundo, Thdrt om συντελων usq λογον) | κυριος .. B ο κυρ.

29. -λίπεν : ita BD* etc .. AD***E^{utr}FGKL al εγκατελειπεν (DEFG, non
 ABKL etc, εκκ.) | ὁμοιωθημ. c. AFGL al .. ζ Ln ὁμοιωθ. c. B (certe sic
 Mai^{ed}) DEK^{sil} al pler

30. κατελαβεν .. G add την

31. δικαιοσυνης sec c. F (praemisso obelo) KL al fere omn d*** f vg (et.
 am fu demid etc) go syr^{utr} arr sl Chr Thdrt Maxcat³⁰⁴ (δωκ. νόμ. δικ.
 τὸν ἐν σκιαῖς δηλονότι καὶ τύποις, εἰς νό. δικ. οὐκ ἔφθ. τὸν ἐν πνεύματι
 κατὰ ᾧν τελειούμενον) Thdorm^{op} Thph Oec Hier³ Aug⁴ Pelag Ambrst
 txt Bed (sic) .. Gb⁹ Ln om c. ABDEG 47. 67.** 140. (al² om εἰς νομ.
 δικ.) d* e g cop Procop Dam Or^{int} (hom. in Iudic) Ruf^{txt} et^{com} Ambrst
 com Sedul | εφθασεν .. FG εφθοχεν

32. ἐξ ἔργων (Gb'') c. ABFG 6. 9. 47.* 67.** f g vg cop Hier Aug Ambrst
 Ruf al .. ζ 49. add νομον c. DEKL al longe pl d e go syr^{utr} al Chr^{dis}
 (ad h. l. οὐκ εἶπεν Ἐξ ἔργων, ἀλλ' Ἴς ἐξ ἔργων νόμου, δεικνύς ὅτι οὐδὲ
 ταύτην ἔσχον τὴν δικαιοσύνην) Thdorm^{op} Thdrt Thph Oec (: : ἐξ ἔργ.
 νομου saepe in ep ad Gal scriptum ubique integrum mansit) | γαρ c.
 D***EKL al fere omn vg (et. demid harl) syr^{utr} al Chr Thdorm^{op} Thdrt
 Oec Aug³ Hier Sedul Bed .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABD*FG 47.* d e f g am
 tol al cop go Ambrst Ruf. Praeterea Ln inter ἔργων et προσεκοψαν
 non interpj

X.

1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν. 2 μαρτυροῦ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· 3 ἀγνοοῦντες γὰρ ^{Phi 3, 9.} τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. 4 τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. 5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄν- ^{*Lv 18, 5.} θρωπος ζῆσεται ἐν αὐτοῖς. 6 ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει Μὴ εἶπης ἐν τῇ καρδίᾳ σου Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; ^{*Dt 30, 11-14.} τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν· 7 ἢ Τίς καταβήσεται εἰς τὴν

33. ο πιστευων c. ABDEFG 47. d* e f g go syr cop aethutr Or Cyract⁶⁴ Dam Aug Ambrst Ruf Bed .. ζ (Gb⁰⁰) praem πας c. κλ al pler d*** vg syrP arr sl Did³⁴¹ Chr Thdor^{mop} Thdrt (addit idem in LXX) Thph Oec Hier Sedul (: cf ad 10, 11. ubi nemo abstulit πας proptereaque nostro loco ratione tot antiquissimorum testium habita ex 10, 11. inlatum vdr) | DEFG ου μη κατασχυνθη (: ita LXX)

X. 1. η δεησις c. ABDEFG 47. Cyr (in catniceph^{1,1246}) .. ζ (Gb⁰⁰) add ἡ c. κλ al pler Chr Thdrt al | αυτων c. ABDEFG 47.* al⁶ vv pler (Or ap Wtst) Cyr (catniceph) Chr Dam pplat omn .. ζ (= Gb Sz) του ισραηλ c. κλ al pler arP sl Thdrt Thph Oec | εις c. ABDEFG 47.* al it go syr cop Cyr Aug¹ .. ζ (= Gb Sz) praem εστιν c. κλ al pler syrP al Chr Thdrt al; item ante νπ. αυτ. fit d*** vg Aug^{saepe} (semel sū) al

3. γαρ (et. Clem Cyract⁶⁴ al Irint al pm) .. A al⁴ Leo δε | ιδιαν δικαιοσυνην c. FGKL al fere omn d* f g go syrutr aethutr arr sl Chr (ad h. l., item Chr^{mose}²) Cyract⁶⁴ (sed pon δικ. post στησ.) Thdrt Thph Oec Irint (ita ed ex mss pl) Tert (vel potius Mcion^{tert}: deum enim ignorant et suam iustit. sistere quaer. etc) Amb Aug² al .. Gb⁰⁰ Ln om δικαι. c. ABDE 47. (sed habet^{mg}) 178. 8. lect d*** e vg cop arm Clem Cyressai^{454.903} Bas Chr¹ Procop Dam (Iredd²) Aug^{saepe}

4. νομου χς .. Or¹ Cyr^{iu}l²⁵⁶ etioh³¹⁸ et acpe (non itemesai⁹⁰³ et⁴⁵⁴) νομ. και προφητων ο χς

5. μωσ. c. BDEFGK al pl .. ζ (= Gb Sz) μωσ. c. ΛΛ al pl | εκ του (B om) νομου .. A εκ πιστεως (aeth om την δικ. την ε. τ. νο.) | οτι (115. cop om) .. AD* 17.* 47. 67.** vg Dam Ruf al post γραφει pon | Gb⁰ αυτα, Ln [αυτα]: om λδε 6. 9. 47. 67.** vg Dam Ruf al (d** et d*** e go cop Cassiod eam, al² aeth ταυτα) | FG f g syr ar⁶ Chr Hil om ανθρ. | εν αυτοις .. Gb¹ Ln εν αυτη c. AB 17. 47. 80. d** et*** e vg go cop arm^{ven} (om antea αυτα? an habet eam?) Dam Ruf al

6. τη .. ζ⁶ (non ζ nec Wtst Gb Sz) om ex errore ut vdr

ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. 8 ἀλλὰ τί
 λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματι σου καὶ ἐν τῇ καρ-
 διά σου· τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. 9 ὅτι
 εἰς ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματι σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσης
 ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·
 10 καρδιά γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται
 εἰς σωτηρίαν. 11 λέγει γὰρ ἡ γραφή Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ
 οὐ καταισχυνθήσεται. 12 οὐ γὰρ ἐστὶν διαστολή Ἰουδαίου τε καὶ
 Ἑλλήνου· ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς
 ἐπικαλουμένους αὐτόν. 13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα
 κυρίου σωθήσεται. 14 πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευ-
 σαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσιν χω-
 ρὶς κηρύσσοντος; 15 πῶς δὲ κηρύξουσιν εἰὰν μὴ ἀποσταλώσιν;
 καθὼς γέγραπται Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρή-
 νην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ.

9, 33.
 *Ea 28, 16.

3, 22.
 *Iohel 2, 32.
 Act 2, 21.

*Ea 52, 7.

8. Additur η γραφη vel post λεγει (sic DE al mu d e vg [non demid tol] al Or⁴ Thdrt Cyresa¹⁶³⁹ Hil al mu) vel post τι (FG f g) : non item ABKL etc (nec Cyract⁵⁸ et⁶⁴ etc) | εστιν (h. l. et. nonnulli in LXX; Or² Cyract⁵⁸ om, al² Or² add σφοδρα) .. DEFG vv mu pplat post εγγ. σου (d e vg pplat aliq om) pon
9. ομολογησης (et. Cyresa¹⁰⁸ Cyract⁵⁸ et⁶⁴; sed Cyr^{10h} 762-1071-1077 et alibi ειπης) .. 71. Clem Cyr (sed non ll. ll.) add το ρημα | κυρ. ιησων (ita et. Cyract⁵⁸ et⁶⁴; A al Petralex Bas add ξ̄ν) .. B Clem Cyr etc (ita Cyresa¹⁰⁸ et^{10h} 762 sed om¹⁰⁷¹ et¹⁰⁷⁷) κυριος ιησους, item addito εστιν cop al Hil Aug (non Irint al) | A al cop al mu Cyrsaep (sed non act⁶⁴) Cyrbr⁷⁷ ηγειρ. αυτ.
11. πας (h. l. nemo om) .. al pauc (sed non DG; E??) Ruf Sedul praem οτι | DEFG ου μη καταισχυνησεται
12. ιουδαιου τε (Did om, nec exprim it vg etc) κ. ελληνος .. DE ιουδαιω και ελληνω
14. επικαλεσονται c. KL al fere omn vv omn (omn certe futurum [go praesens] exprim, item pplat omn) Clem Ath^{2,4} Thdormop Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Ln -σονται c. ABDEFG 73. 115. | πως δε pr .. FG η πως δε, d e f g vg aut quomodo (non item sec loco) | πιστευσουσιν c. AKL al fere omn, vv omn et pplat ut antea, Clem Ath^{2,4} et Ps-Ath^{2,493} Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Ln -σωσιν c. BDEFG 70. 73. 109. item Chrmosc¹ | ακουσουσιν c. L al pl, vv omn et pplat ut antea, Clem Chrmon^t Thdrt Thph Oec, item DEFGK al¹⁰ Dam -σονται .. Ln -σωσιν c. A** (* non liquet) B al plus¹⁰ Ath Chrmosc²
15. πως δε .. d* g aut quomodo | κηρυξουσιν c. min longe pl, vv omn et pplat ut v. 14., Clem Chrmon^t Thdrt Dam Thph Oec, item FG -σουσιν

16 Ἄλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ ^{Εσ 59, 1.} ^{Io 13, 36.} λέγει Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; 17 ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή διὰ ῥήματος Θεοῦ. 18 ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενούγγε Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. 19 ἀλλὰ λέγω, μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει Ἐγὼ παραζηλώσω ^{Dt 32, 21.} ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνη, ἐπὶ ἔθνη ἀσυνέτω παροργιῶ ὑμᾶς. 20 Ἡσαΐας ^{Εσ 65, 1.} δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει Εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητούσιν, ἐμφανῆς ἐγνομὴν τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. 21 πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει Ὁληρ τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ^{Εσ 65, 2.} ἀντιλέγοντα.

(et quidem exherens. ut antea epistensuasi) .. Ln -ξωσι c. ABDEKL al¹¹ Chr^{mosc 2} | καθως c. ACDEFGKL etc .. B καθαιρε, Chr^{mosc 1} | καθα | των ευαγγελ. εφηρ. των (FG om) c. DEFGKL al fere omni it vg go syr utr arr arm sl Eusdem¹⁴⁹ (lib τ. ευαγγ. αγ. η των ευ. εφ.) Chr Thdrt Thph Oec Irin^t (evang. bona evang. pacem, item Tert¹ Hil¹) Tert³ (vide ante) Amb⁴ Hier² Hil² (vide ante, alibi¹ om τ. ευαγγ. τα αγαθ.) al .. Ln om c. ABC 47.* 62. 71. 109. cop sah aeth^{utr} Clem Or (item Thdor mop vdrtr) Dam Ruf^{txt} et^{com} Epph¹ (alibi¹ om evang. bona) | τα c. D**et***KL al fere omn Clem Chr Thdrt Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABCD*EFG 47.* 178. Or Eus^{lib} (vide ante) Dam (: om et. LXX)

16. FG του ευαγγελιου

17. Θεου c. AD**et***KL al longe pl syr^{utr} aethPP arr sl Clem Ath Thdor^{ant}²⁶³ Thdor^{mop} Chr Thdrt Dam Thph Oec Ruf Sedul .. FG f g Hil om .. Ln $\bar{\nu}$ c. BCD*E al⁷ d e vg go cop sah aeth^{ro} Aug Pel Ambrst (Beda dei Christi)

18. FG d* f g Ruf al (non Hil al) om μενουγγε | πασαν .. D* d* add γαρ

19. ισρ. οὐκ εγνω c. ABCD*et***EFG al mu it vg go cop sah al Chr Dam (Oec^{com}?) Hil al .. ε (= Gb Sz) οὐκ εγνω. ισρ. c. D**L al pl syr^{utr} sl Thdrt Thph Oec^{txt} | μωυσ. c. BCFGL al pl (d e h. l. moyses, alibi moy- ses; f g moyses) .. ε (= Gb Sz) μωσ. c. ADE al pl | υμας pr .. c αυτους (: e LXX). Fortasse sic et. sec loco scriptum erat, sed επ εθνει usq υμας rescripta sunt | επι εθνει c. AFGL al ut vdrtr longe pl .. BC**DE al επ εθνει

20. D*et***EFG d* e f g om αποτολμα και | ευρεθην c. ACD**et***EL al ut vdrtr omn d e vg cop syr^{utr} al Clem Chr Thdrt al Hil al .. Ln add [εν] c. BD*FG f g sah go Ambrst (sed d e Hil Ambrst εμφ. εγεν. pro ευρεθ. itemque postea ευρ. pro εμφ. εγ.) | εμφ. (FG ενφ.) εγενομην .. Ln add [εν] c. BD* Ruf (d e Ambrst inventus sum inter eos)

21. προς λαον (ita et. LXX) .. DE (item Iustap^{ol} et^{dial} sed affert Esai, non Paul) Clem επι λα., 76. εις λα. | και αντιλεγ. (D*E λεγοντα) .. FG f g Hil om

XI.

- *P¹⁹⁸ (94), 14. 1 Λέγω οὖν, μὴ ἀπόσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλεΐτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμείν. 2 οὐκ ἀπόσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἶδατε ἐν Ἠλίε τι λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ
 *1 Rg 19, 10. τοῦ Ἰσραὴλ; 3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, τὰ θυσιαστήρια σου κατέσκαψαν, καὶ γὰρ ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχὴν μου. 4 ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χορηματισμός; Κατέλιπον
 *1 Rg 19, 18. ἐμαντῶ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. 5 οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν· 6 εἰ δὲ χάριτι, οὐκ ἐτι ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἐτι γίνεται χάρις· εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἐτι ἔστιν χάρις, ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἐτι ἔστιν

- XI. 1. τον λαον (FG f g Hil Ambrst al [non Aug^{saepe} al] την κληρονομίαν, go ex Massmanni sententia utriusq lectionis rationem habet) αυτου c. BCD***E(FG)L al fere omn vv fere omn Eus^{dembis} al mu Aug^{saepe} al .. Ln add [ον προεγνω] c. AD* 76. d* (Chr^{com} ad v. 2. spectat) Thph Aug¹ (sed Aug^{saepe} non add) Ambrst^{com} | ισραηλεϊτης c. AB* (: : ut ubique edidimus) .. ε Ln 49. -λιτης c. B**CDEFGl etc | βενιαμειν c. ABC .. ε 49. c. DEFG (L -μηρ) etc -μιν
2. ηλια (ἡ- et. D***) c. ACDEL etc .. BFG ηλεια | ε (= Gb Sz) add in fine λεγων c. L al longe pl syr al Thph Oec contra ABCDEFG al⁵ it vg cop sah syr^p arm al Eus^{dem} 150 (sed 146 λεγων περι του ισρ.) Chr Thdrt Dam pplat
3. τα θυς. c. ABCFG al⁹ d e f g vg cop sah Eus^{bis} Chr¹ et Chr^{mosc} 1 pplat .. ε (Gb⁰⁰) praem και c. DEL al longe pl syr^{utr} al Iust^{dial} 39 Chr² Thdrt al (: : LXX και hab sed membra inverso ord) | καγω .. D** (non item ***) και εγω
4. κατελιπον c. BDE etc .. ACFGl etc κατελειπον | τη .. FG τω (F το)
5. ουν .. C al syr (syr^p habet c.*) cop arm om | λειμμα : ita D***E^{vdtr} L al ut vdtr pl; sed AB*(teste Mai)CD*FG al λιμμα, B** al λημμα | D* κατ εκλογης
6. γινεται .. c**vdtr 54. cat^{txt} d e vg syr^{utr} al Chr Thdrt pplat εστιν | ει δε εξ εργ. (haec una cum επει η χ. ο. γ. χ. om 48.* 57.), ουκ ἐτι εστιν (B om) χαρις (al⁵ Chr^{mosc} 1 om ει δε εξ εργ. usq χαρ.), επει το ε. ο. εστ. εργον (B χαρις; 4.* om επει το usq εργ., cat^{txt} male transp ante ει δε εξ) c. BL al fere omn syr^{utr} arr sl Chr Thdrt (uterq in textu; quod non explicant in comm, id minime probat omissionem) Gennad^{cat} (uberius tractat; extrema sunt: ει γουν χαριτι, ψησι, ουκ ἐτι εξ εργων·

ἔργον. 7 *Τί οὖν; ὁ ἐπιζητεῖ Ἰσραὴλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, 8 καθὼς γέγραπται* ^{Dt 29, 4. Es 29, 11.} Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοῦς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὠτα τοῦ μὴ ἀκοῦειν, ἕως τῆς σημερον ἡμέρας. 9 καὶ Δαυεὶδ λέγει *Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν* ^{Ps 68, (69), 25.} καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς, 10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν ῥῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σὺνκαμψον.

11 *Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῶ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραῤῥηλώσαι* ^{10, 19.} αὐτούς. 12 *εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος καὶ τὸ ἥτιμα αὐτῶν πλοῦτος ἔθνῶν, πόσω μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν. 13 ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἔθνῶν ἀπό-*

ἐπεὶ εἰ συγχωρηθῆ τὸ ἐξ ἔργων, ἀνήρηται ἡ χάρις χάρις εἶναι. πάλιν εἰ ἐξ ἔργων, οὐκ ἐστὶ χάρις· ἐπεὶ εἰ συγχωρηθῆ ἡ χάρις, οὐκ ἐστὶ μὲναι τὸ ἔργον ἔργον) Thph Oec (aeth^{ro} versum sic : εἰ δὲ χάριτι [δικαιοῦνται] οὐκ ἐστὶν [ἐστὶν] ἐξ ἔργων· καὶ εἰ ἐξ ἔργων, ἡ χάρις οὐκ ἐστὶν γίνεται χάρις. Item aeth^{pp} : εἰ δὲ χάριτι [δικαιοῦνται], οὐκ ἐστὶν [ἐστὶν] ἐξ ἔργων· εἰ δὲ μὴ, ἡ χάρις οὐκ ἐστὶν γίνεται χάρις, ἐπεὶ ἐξ ἔργων δικαιοῦνται) .. Gb Sz Ln om c. ACDEFG 47. (sed hab in mg) it vg cop sah arm Dam Aug Amb Ambrst al (: verba ista minime produunt interpolatorem; sunt vero eiusmodi quibus facile supersedendum iudicaverint antiquissimi scriptores. Non obliviscendum est gravissimas sacri textus perturbationes plerasque longe praecessisse tertium saeculum, testes vero h. l. omittentes inprimis inter se cognatos esse. Codex b nobis servavit rationem correctoris minus audacis. Similiter versatus est Aethiops interpres.) Cf et. Reich. comm. crit.

7. ἐπιζητεῖ .. FG al³ d e f g vg syr^{utr} al p^{pl}at ἐπιζητεῖ | τοῦτο c. AB CDEFG al plus³⁵ Chr^{msc} 2 et^{8, 61} Oec^{ms} .. ε (= Gb Sz) τουτου c. min mu Ch^{romntf} (ad h. l.) Thd^{or}mop Th^{dr}t al | Ln ἐπέτευχεν; ἡ δὲ | 66.** ἐπρωθήθησαν (it vg p^{pl}at excaecati [Hil obcaec.] sunt) .. c ἐπερωθήσαν (sic)

8. καθως .. B καθαπερ

9. και δαυειδ (δαυειδ etc cf ad Mt 1, 1.) .. C praem καθαπερ | FG al ανταποδομα

10. συγκαμψον c. B*D*FG .. ε Ln 49. συγκ. c. AB**CD***Evd^{tr}L etc

12. A om versum

13. γαρ (aeth^{utr} om) c. DEFG al longe pl it vg go arr Chr Th^{dr}t Thph Oec p^{pl}at .. c συν .. Ln δε c. AB al⁵ cop syr^{utr} Th^{dr}ted¹ Dam | μεν c. L al longe pl d*** e vg syr^p al Chr Th^{dr}t Thph Oec Aug al .. Ln μεν οιν c. ABC cop .. DEFG al⁷ d* f g go al om | εγω (FG vv pl [non

στολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, 14 εἶπως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσλημψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.

17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντριόσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συνκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πώτητος τῆς ελαίας ἐγένου, 18 μὴ κατακαυθῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυθᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάξεις ἀλλὰ ἡ ῥίζα σέ. 19 ἐρεῖς οὖν Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐνκεντρισθῶ. 20 καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας. μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· 21 εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων

syrp] Cyr pplat ante εμι) .. A al mu arm Thdrtd¹ om | δοξάζω .. FG al² it vg Thdrtr¹ (2 -αζω) pplat (sed non Aug) -ασω

14. DEFG (vv ut solent) τὴν σαρκ. μου

15. κοσμου .. FG f g (mundo t mundi) κοσμου | προσλημψις (-λημψ. c. ABD*FG; ε -ληψ. c. CD***L etc) .. CFG procl.

16. δε (A Thdrtr¹ γαρ, Irint et si -) .. c** go al om | FG al⁴ Chr^{mosc}1 f g arm om ei sec

17. L ἐκεντριόσθης | εν αυτοις .. c*vdr om εν | συνκοιν. c. AB*D*FG .. ε Ln 49. συγκ. c. B**CD***L etc | της ριζ. και (bc cop Dam om) της πι. της ελ. εγ. .. D*FG d f g Irint Aug¹ εγενου (Irint Aug¹ post ελαι.) της πι. της ελ. Cf. et Cyrhr³¹² ἐκκοπίντες γὰρ ἐκ τῆς ἀγριελαίου ἐνεκεντριόσθη εἰς τὴν καλλιέλαιον καὶ κοινωνοὶ ἐγένισθε τῆς πώτητος τῆς ἀληθινῆς ελαίας.

18. κατακαυθασαι .. D*FG d* f g Ambrst (non Aug^{saep} al) συ καυθασαι | αλλα c. BD* .. ε Ln 49. αλλ c. ACD***FGL etc

19. ἐξεκλασθησαν .. FG εἰ κλασθησαν, d* f g si fracti sunt | οἱ c. BD* al ut vdr pl Thdrtr Thph .. Gb⁰⁰ Sz Ln om c. ACD***FGL al fere³⁰ Chr Thdrtd² Dam Oec cat^{xt} | ἐνεκτρ. c. AB*D*FG .. ε Ln 49. ἐκεντρ. c. B**CD***L etc. Item vv sqq, nisi quod A^{bis} εγκ.

20. ἐξεκλασθ. c. ACD**et***L al ut vdr om Chr Thdrtr al .. Ln εκλασθησαν c. BD*FG | υψηλοφρ. c. CDFGL al ut vdr omn Or Chr Thdrtr al .. Ln υψηλα φρονει c. AB

21. μηπως c. DFGL al longe pl vv pl Chr^{dis} (και οἱκ εἶπεν Οὐδὲ σοῦ φείσεται, ἀλλὰ Μήπως οὐδὲ σοῦ φείσεται, ὑποτεμνόμενος τοῦ λόγου τὸ φορτικὸν τῇ ἀμφιβολίᾳ etc) Thdrtr Thph Oec Irint Cyp Ambrst al (Or^{lib} πόσω μάλλον τῶν παρὰ φύσιν οὐ φείσ., πόσω πλεον οὐδὲ ἡμῶν vel ἡμ. οὐ φ.) .. Ln om c. ABC al⁶ cop Dam Aug Ruf Ors | φείσεται c. ACD^{DFGL} al plus⁶⁵ Or (vide ante) Chr^{mosc}2 Thdrtr Antioch^{45.58} Dam .. ε (= Gb Sz) -σεται. c. B (si recte Mai, quod vix credo) Chr^{mont} etc^{cat} Thph Oec

οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σὺ φείσεται. 22 ἴδε οὖν χρησιότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομία, ἐπὶ δὲ σὲ χρησιότητος θεοῦ, ἐὰν ἐπιμείνης τῇ χρησιότητι, ἐπεὶ καὶ οὐ ἐκκοπήση. 23 κάκεινοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐνκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐνκεντρίσαι αὐτούς. 24 εἰ γὰρ ^{14, 4.} σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀργιελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνκεντρισθῆς εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐνκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ.

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾔτε ἐν ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωςις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, 26 καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται Ἦξει ἐκ Σιών ὁ ῥύο- ^{*Es 59, 20 s. 27, 9.} μενος, ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. 27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ ^{*:er 31, 33 s.} παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. 28 κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ

22. *ιδε*: ita BDEL etc (ἴδε cdd longe pl, non ἰδέ) .. ACFG *ειδε* | *θεου* c. ACDEFG al certe pler Clem Or al .. B του θεου | *αποτομία* (Gb') c. ABC 67.** Or^{lib} Dam .. *ς* -μιαν c. DEFG al pler Clem Eusps²⁹⁶ Chr Thdrt Photman^{3,14} al | *χρησιότης* (Gb') c. ABCD* 67.** Or^{lib} Eusps²⁹⁸ Dam .. *ς* -τητα c. D***FGL al pler Clem Chr Cyr^{10h} 877 Thdrt Phot al | *θεου* c. ABCD* d* vg (et. am fu harl tol; non demid al) cop arm Eusps⁸ Dam Pelag .. *ς* om c. D**et***FGL al ut vdtr omn vv pm Clem Or Chr Thdrt al | BD* *επιμείνης* | L^{ned} min *ἐκκοπήση*,
23. *κακεινοι* c. ABCDFG al mu Dam .. *ς* (= Gb Sz) *και* *εκεινοι* c. L al pl Chr Thdrt al | BD* *επιμεινωσιν* | L al ο *θεος* *εστιν* | *ενκεντρ.* bis, item v. sq: vide ad v. 19.
24. *οιτοι οι* (D** add *εαν*) *κα. φη. ενκεντρισθησont.* (D** ω pro η): vdtr D** (improbante D***) *voluisse οιτοι εαν κ. φ. ενκεντρισθωσιν*
25. *εν εαιτ.* c. AB go Dam (syr in cogitatione animae vestrae) .. 49. *εαντοις* c. FG 47. 67.** d* (***) *vobis ipsi*, item Ambrst) f g vg cop pplat .. *ς* praem *παρ* c. CDL al pler (syrp apud vosmetipsos) Thdormop Chr Thdrt al (: cf 12, 16.) | *πωρωςις* (Hil Ambrst *obtusio*), L al *πορωσις* . d f g vg pplat pl *caecitas* (πηρωσις) :: cf ad 11, 7. | *αχρις* c. AB**CDFGL al certe pler .. B* *αχρ*
26. *αποστρεψει* c. ABCD* 39. 47. 80. Euthal (in elencho div. testimon. sub 35. ex cod. Cryptoferr. ap. Zacagn. p. 554.) .. FG go *αποστρεψαι* .. *ς* *και* *αποστρεψει* c. D**et***EL al pler vv pl (it vg pplat *veniet qui eripiat* [g *eripiet* suprascripto -at] *et avertat* [am -tet]) Or Chr Thdrt al
27. L al *αφελομαι*
28. FG *εχθροι*

διὰ τοὺς πατέρας· 29 ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλήσις τοῦ θεοῦ. 30 ὡσπερ γὰρ ἡμεῖς ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, 31 οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἔλλει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεθῶσιν· 32 συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπειθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεση. 33 Ὡ βράθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ ὡς ἀνεξερανήτα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. 34 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; 35 ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 36 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

XII.

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρῶν τοῦ θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἀγίαν εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· 2 καὶ μὴ συνσχηματίζεσθε τῷ

30. ἡμεῖς (A d g* post ποτε) c. ABCD*EFG al mu d* f g go cop aeth^{utr} arP Chr^{san} Dam Thph Hier Aug^{saep}e Ruf .. ς (Gb⁰⁰) praem και c. d** et***L al pl d*** (vdtr) e vg (d*** e vg Pel Sedul, item 48. 72. ποτε και ἡμεῖς) syr^{utr} Chr^{montf} et^{mose}2 Thdrt Oec Ambrst Pel Sedul | νῦν .. b Chr νῦν | c Thph ἐλεήθητε
31. ο἗τοι .. D*FG 93. αὐτοι | νῦν .. 76. 115. d* om | και αὐτοι. (al³ add ὑστερον, item Cyr παλιν) .. Ln add [νῦν] c. BD* 4.** Dam
32. τοὺς παντας pr (ita et. Aug Ruf) .. D*FG it vg Ir^{int}2 Hier al mu τα (om FG) παντα | L al ἐλεήσει
33. και σοφιας (et. Clem Or Eusmarc etp^s Tit Meth Caes Melet [om και sq] Ath Epiph⁷⁸⁴ Cyr^{hr} Chr Thdrt al Ir^{int} al [Hil¹ om πλουτ. και]) .. E? 32. d*** (d* habuerat en, inde corr. est et, sed d*** totum deleri voluit) e vg (et. am fu harl al, non demid al) Cyp Novat² al mu om και | FG του θεου | ἀνεξερανήτα c. AB* .. ς Ln 49. ἀνεξερειν. c. B** DEFGI etc
34. κυριου .. D* d* Zeno θεου
36. εις αυτον (et. pp^{sr} pl; Chr „εις αὐτὸν ἀφορᾶν ἀπαντας προσήκει,“ item Ir^{int} Amb¹) .. guelph f (g in ipsum t o) vg go cop syr^{utr} al Cyp Novat Hil^{saep}e al mu in ipso | αιωνας .. FG** f vg (sed non am) al ppl^{at} mu (sed Cyp al om αμην) add των αιωνων

XII. 1. οἰκτιρῶν: ABD*L al οἰκτιρμ., quod iidem et. alibi tuentur sed praeter B non constanter; FG (vitiose) οἰκτιρων | A vg Aug^{saep}e al τῷ θε. εὐαρεστ.

αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοός, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρε- Eph 5, 10. 17.
στον καὶ τέλειον. 3 λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πί- 1 Co 7, 17.
στεως. 4 καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ 1 Co 12, 12.
μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πράξιν, 5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σώματι 1 Co 12, 27.
ἔσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἰς ἀλλήλων μέλη, 6 ἔχοντες δὲ χαρί- Eph 4, 25.
σματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσιν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προφη- Eph 4, 11.
τεῖαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· 7 εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· 8 εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλησίᾳ· ὁ μεταδιδούς ἐν ἀπλότητι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ ἑλεῶν ἐν ἰλαρότητι.

2. σινοχημ. c. BDEFG .. 5 Ln 49. συσχ. c. AL etc | -ζισθε et -ρφουσθε c. B*L al pl, item, quod in tali re gravissimum, (scriptura enim -σθαι et -σθε tantum non ubique fluctuat) d e f g m guelph vg go cop syr^{utr} al, item (ita ut non solum a scriptura -σθε testimonium pendeat) Clem (affert inde a verbis μὴ σινοχημ. usq τέλειον) Chr Cyrador⁴⁹² (ponit et. antea παραστησατε) Thdrt Dam Photcat⁴³⁶ et ap Oec (τουτ-έστι μὴ τυποῦτε ἑαυτοὺς κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.) item Cyp Ambrst al mu (om και 47.* 67.** guelph go Chr) .. Gb' Ln -ζισθαι et -σθαι c. AB**DEFG al mu Thph Chr^{mosc}1 | νοος c. ABD*FG 47. 67.** cop Clem (Chrcom vdr) Cyp² .. 5 (Gb⁰⁰) add ἡμων c. D***(E?)L etc vv pl (g vestri sensus) Chr^{txt} Cyrador Thdrt al Aug al | fg om του sec | το (Ln ante το non interp) αγαθον: ita d*** f vg cop syr^{utr} Chr (θέλημα μὲν γὰρ ἦν τοῦ θεοῦ καὶ ἡ παλαιὰ πολιτεία - τὸ δὲ τέλειον καὶ εὐάρεστον ἡ καινὴ πολιτεία) Cyp .. d* e g m guelph go pplat mu (Ruf testatur ita Latinos, non item Graecos habere) praem ti (quod), significantes τὸ ἀγαθὸν etc non ad θέλημα adiecta esse.
3. χάριτος .. L al plus²⁰ fu guelph go al Thph Aug add του θεου | της δοθ. μοι .. aeth^{ro} om | FG 70. f g om παρ ο δει φρονειν | A guelph am al syr arm εμερισ. ο θε. (: hoc ord 1 Co 7, 17.)
4. καθαπερ .. D*EFG ὡσπερ | μέλη πολλ. c. AL al fere omn syr^{utr} go arP Bas 2,⁶⁶² Chr Dam Oec .. Ln πο. μέλη c. BDEFG 115. d e f g guelph vg cop al Thdrt Thph pplat | F f vg syr al pplat παντα μελη
5. FG f g om εσμεν | ο δε c. D**et***EL al pler Eusdem⁹⁰⁹ Chr Thdrt Thph Oec .. Ln 49. το δε c. ABD*FG 47.* Antioch Dam (: potius τὸ δὲ quam ὁ δὲ correctoris est)
7. διακονιαν .. al mu Bas Thdrt^{ed} ο διακονων | ο διδασκων .. A διδα-σκαλειαν
8. Gb⁰ ειτε c. D*EFG it vg pplat mu (non Aug Ambrst)

9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀποστνγυῶντες τὸ πονηρὸν, κολλῶ-
 14, 18. 16, 18. μενοι τῷ ἀγαθῷ, 10 τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ
 τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, 11 τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύ-
 ματι ζέοντες, τῷ κυρίῳ δουλεύοντες, 12 τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ

9. ἀποστνγυοντες (Chr - οὐχ ἀπλῶς μισοῦντες ἀλλὰ καὶ σφόδρα μι-
 σοῦντες. τὸ γὰρ Ἀπὸ τοῦτο πολλαχοῦ ἐπιτάσεις ἐστὶ παρ' αὐτῶ·
 ὡς ὅταν λέγῃ Ἀποκαραδοκίαν καὶ Ἀπειδεχόμενοι καὶ Ἀπολύτρωσιν.)
 .. FG μεισουντες (it vg odientes) | FG κολλομενοι (F καλλ.)

10. D* προσηγουμενοι

11. κυρίῳ (Gb') c. ABD**et***EL al. fere om cdd^{gr} ap Hier ap Ambrst
 (vide post) ap Ruf ap Bed d*** e f vg go cop syr^{utr} arm aeth^{uir} georg
 sledd et^{ms} Clem Ath (huc respicit haud dubie in ep. ad Dracont. p.
 208. εἰ μὲν οὖν τὸν καιρὸν ἐφοβήθης - οὐκ ἀνδρικόν τὸ φρόνημα·
 ἔδει γάρ - λέγειν τε τὰ τοῦ μακ. Παύλου ἤματα. Ἐν τούτοις πᾶσιν
 ὑπερνηκῶμεν, καὶ μάλιστα ὅτι οὐ πρέπει τῷ καιρῷ δουλεῖν ἀλλὰ
 τῷ κυρίῳ) Bas^{2,29} Chr (διὰ γὰρ τούτων ἀπάντων ἐστὶ δουλεύσαι τῷ
 θεῷ· ὅσα γὰρ ἂν ποιήσης εἰς τὸν ἀδελφόν, εἰς τὸν δεσπότην σου δια-
 βαίνει) Thdrt (et. cat. ὁ τοίνυν τῷ πνεύματι ζέων καὶ προθύμως τῷ
 δεσπότη δουλεύει etc) Euthal (teste Wist in prooem. διδάσκει - ἀγα-
 πῆσαι - σπουδῇ τῆς πρὸς τὸν θεὸν δουλείας) Antioch³⁶. 77. 106. Thph
 Oec schol¹¹⁵ et^{al} (ὅταν φιλάδελφος εἶ, ὅταν ἀγάπην ἔχεις - τότε δου-
 λεύεις τῷ κυρίῳ· εἰς ἑαυτὸν γὰρ ἀναδέχεται ὅσα ποιεῖς τῷ ἀδελφῷ)
 Hier (ep. 24. ad Marcellam, postquam dixit „Latinorum cdd. vitiosi-
 tatem ad Graecam originem voluisse se revocare“, habet: „illi legant
spe gaudentes, tempori servientes, nos legamus domino servientes.“) Kuf
 („scio autem in nonnullis Latinorum exx. haberi *tempori servientes*:
 quod non mihi vdtr convenienter insertum, nisi si quis forte ita dic-
 tum putet ut in aliis idem ap. ait *Tempus breve est; superest ut qui
 habent uxores tanquam non habentes sint* 1 Co 7, 29, vel ut illud dic-
 tum est *Redimentes tempus, quoniam dies mali sint.* Ante haec ipsum
 τῷ κυρίῳ δουλεῖν explicatur sic: „Ille domino servit qui potest di-
 cere Nobis unus dominus Ies. Chr. per quem omnia et nos per ipsam“
 etc: quae quidem ex ipso Or petita videntur.) Aug Pelag Sedul Sal-
 vian Prim Chrysol Bed^{dis} (Cf ad h. l. et. Reich. comm. cr.) .. 5 (item
 Gb, sed non 5° Sz) καιρω c. D* et D^{nov}FG 5. (item al?) d* g cdd^{lat}
 ap Hier ap Ruf ap Bed („Nyss hom. in Steph. bis“ ita Wtst per. er-
 rorem) (Cyp^{ep}. 5 in ed. Brem. 1690. „circa omnia enim mites et hu-
 miles ut servis dei congruit, temporibus servire et quieti prospicere
 et plebi providere debemus“, at nulla Pauli aut scripturae mentione
 facta. Minus et. aequum erat huc trahere Ign ep. ad Polyc. 3. τοὺς
 καιροὺς καταμάνθανε.) Ambrst^{dis} („tempori servientes. In Graeco
 dicitur haberi sic: *deo servientes*, quod nec loco ipsi competit. Quid
 enim opus erat summam hanc ponere totius devotionis, quando sin-
 gula membra quae ad obsequia et servitia dei pertinent memorat?
 In omnibus enim iis quae enumerat plenum domino servitium exhibe-
 tur. Nam servire tempori quid sit, alibi solvit cum dicit: *Redimentes*

θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκατεροῦντες, 13 ταῖς Col 4, 2.
 χρεΐαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. 14 εὐ-
 λογεῖτε τοὺς διώκοντας, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρασθε. 15 χαίρειν Mt 5, 44.
 μετὰ χαϊρόντων, κλαίειν μετὰ κλαιόντων. 16 τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλή-
 λους φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς 15, 5.
 συναπαγόμενοι μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. 17 μηδενὶ κα-
 κὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων 2 Co 8, 21.
 ἀνθρώπων, 18 εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων 2 Prov 3, 4.

tempus etc Eph 5, 16. Quoniam autem dixerat *spiritu ferventes*, ne hoc sic acciperent ut passim et inopportune verba religionis ingere-
 rent tempore inimico, per quod forte scandalum excitaret, statim
 subiecit: *tempori servientes*, ut modeste et cum honestate aptis et locis
 et personis et apto tempore religionis fidem loquerentur (-). Etiam
 in brevibus epistolae praefixis edd^{lat} (in his ipse am, cf ed. meam p.
 242. sub XLII.) caput inscribitur: *de tempore* (sic am, alii *temporē*)
serviēdo. Ex ed. Erasmi. 2 (et sqq) transit lectio *καιρῶ* et. in Lu-
 theri versionem: Schicket euch in die Zeit. Ceterum *καιρῶ* passim
 iam in cdd. uncial. invenitur sic scriptum **ΚΡΩ**, *κυριῶ* vero
 omnino scribi solet **ΚΩ** .. 71. om τω κ. δουλεύοντ.

13. *χρεΐαις* c. ABD**et***EL al ut vdr om v v fere om cdd^{lat} ap Ruf
 (sed plures testatur habere *memoriis*) Clem Chr² (ad h. l.) Thdr̄t
 Thdor^{mop} Dam Thph Oec Aug¹ Bed (Pel Sedul utramq lectionem
 testantur) .. D*FG *ἔνια τῶν ἀντιγράφων* ap Thdor^{mop} d* g am cdd^{lat}
 ap Ruf Chr¹ Hil Ambrst Opt Aug¹ al *μνείαις*

14. *τ. διώκοντας* c. B 47. 67.** am Clem .. 5 Ln add *υμας* (item al *ημας*)
 c. A (DE vide post) L al pler v v pler Chr Bas^{2,289} Thdr̄t al, item Or *τους*
εχθρους ημων .. FG f g Ruf^{ms} Chrsol om *εὐλ. τ. διωκ.* (a *διωκοντες* ad
διωκοντας transilierunt, omisso vero *υμας*); eadem D*et***(**transp)
 E d e post *καταρασθε* pon (Amb om *εὐλογεῖτε* sec)

15. *κλαίειν* c. BD*FG 47. 67. it vg go syrP arm Tert Aug Ambrst Ruf
 Pel Sedul Bed .. 5 praem *καὶ* c. AD***EL al pler syr cop al (Or κλ.
 μ. κλ. καὶ χαῖρ. μ. χ.) Chr Bas^{2,289} Thdr̄t al

16. DE *γίνεσθε* (D* -σθαί)

17. Ln *καλὰ [ἐνώπιον του θεου καὶ] ἐνώπιον* c. A** (* non liquet sed
 omnino om vdr *εν. του θε. κ.*) .. FG d*** f g guelph vg go arm (sed
 non^{ven}) Lcif al mu *καλὰ ου μονον ἐνώπιον του θε. ἀλλὰ καὶ ἐνωπ.*
 (Polyc⁸⁸⁹ alludens [an potius ad 2 Co 8, 21?]: *προνοουμ. αει του κα-*
λου ἐνώπιον θεου καὶ ανθρωπ.) | *παντων* c. (A*?)BD***EL al longe
 pl v v pler Chr (sed ed. Montf. post *ανθρ.* pon, praem cdd^{mose})
 Bas^{2,289} Thdr̄t (om *ανθρωπ.*) Dam Thph Oec Ambrst Sedul Bed al ..
 44. 46. 80 (Polyc) om .. Ln *των* c. A**D*FG 19. 47. 55. d e g guelph
 harl tol al Lcif al (Clem ap Wtst spectat 2 Co 8, 21. unde locus
 noster interpolatus vdr)

*Dt 33, 35.
Heb 10, 30.

εὐχρησύνοντες, 19 μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικεῖντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. 20 εἰν ὄν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψάμψε αὐτόν· εἰν

*Prov 25, 21.

διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρωκος πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 21 μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

XIII.

1 Pe 2, 13 s.

1 Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ, αἱ δὲ ὄνσαι ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. 2 ὥστε ὁ ἰνυτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται. 3 οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσίν φόβος τῷ ἀγαθῷ ἔργω ἀλλὰ τῷ κακῷ. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἔξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· 4 θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. εἰν δὲ τὸ κακὸν ποιῆς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ

19. FG ανταποδω (go retribuō)

20. εἰν οἰν c. D***EL al longe pl syrP arP Chr Thdrt Thph Oec .. Gb''
εἰν omisso οἰν c. D*FG al^o d*** e f g guelph go Cyp al .. Ln αλλα
εἰν c. AB al^o d* vg cop Bas^{2,289} Dam Ruf Bed .. Did Aug εἰν γαρ,
syr al et si | FG ἐχθρος | A ψομίσε | B ἐπι της κεφαλῆς αὐτ.

21. A μὴ νικου | FG απο

XIII. 1. πασα ψυχη et υποτασσ. (et. Or Chr Thdrt Acaccat Gennadcat Thph al Aug Didint Hier Ruf al) .. D*FG d* f g m fu harl al Irint Ambrst al πασαις et υποτασσεσθε | απο θεου c. D*E*FG al ut vdr sat mu Or Thdrt Dam Thph^{xt} Oect^{xt} .. Gb'' Ln υπο c. ABD***E**L al plus⁶⁰ Bas Isid Chr Thdrted Thphcom Oeccom | αἱ δε usq εἰσιν (et. Or etc.) .. om Hier Ruf Sedul | οἰσαι c. ABD*FG 67.** 12.lect it guelph vg go cop aeth^{utr} arm Or Irint² Didint Ambrst Aug al .. ε (= Gb Sz) add ἐξουσαις c. D***EL al pler syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec | θεου c. ABDEFG al mu Chr Dam Thph Oec .. ε (= Gb Sz) 49. praem του c. L al pl Or Thdrt Chr^{mosc} 1

2. λημψ. c. ABD*FG .. ε ληψ. c. D***EL etc

3. τω αγαθω usq κακω (Gb') c. ABD*FG 6. 67.** it m guelph vg cop go Clem Dam Irint Cyp Tert Aug Ruf al mu .. ε των αγαθων εργαων α. των κακων c. D***EL al pler syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec (Ambrsted)

4. σοι .. om FG al² Ambrstvdr (non Irint Tert al mu) | B εις αγαθον | εις οργην (D**et***E al fere²⁰ d*** arP sl Chr Thdrt ante εκδικος pon) .. D*FG 117. d* f g om, hinc Gb^o

θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν ἔδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι.
 5 διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ
 τὴν συνείδησιν. 6 διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ
 γὰρ θεοῦ εἰσὶν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκατεροῦντες. 7 ἀπόδοτε
 πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος,
 τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν. 8 Μηδεὶ μὴδὲν ^{Mt 23, 27 ss.}
 ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον
 νόμον πεπλήρωκεν. 9 τὸ γὰρ Οὐ μοιχεύσεις, Οὐ φονεύσεις, Οὐ ^{*Ex 20, 13 ss.}
 κλέψεις, Οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ ^{*Lv 19, 18.}
 τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς ^{Ga 5, 14.}
 σεαυτὸν. 10 ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα ^{1 Co 13, 4.}
 οὐν νόμου ἡ ἀγάπη. 11 Καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα

5. ἀναγκη (al² -γη, vg Aug Ambrst^{ms} Bed *necessitate* s. -tati postea- que υποτασσεισθε) υποτασσεισθαι .. Gb¹ υποτασσεισθε c. DEFG it guelfh go Ir^{int} Sedul¹ al | FG om και
7. αποδοτε c. ABD* 67.** am demid tol cop sah Or² (absq priorib affert) Dam Cyp Aug Ruf Cassiod .. ς add ουν c. D***EFG al pler d e f g vg syr^{utr} al (aeth et -) Chr Thph Oec Ambrst al, item τινων Thdrt
8. ἀλλήλ. αγαπ. c. ABDEFG al mu it vg arm syr Or Cyr Chr Thdrt Dam Cyp al .. ς (= Gb Sz) αγαπ. ἀλλήλ. c. L al pl cop sah syrP al Thph Oec
9. το γαρ .. FG f g Amb γεγραπται γαρ | κλεψεις c. ABDEFG al pl it am fu al sah syr Clem² Or² Cyr^{ioh} 752 al et^{gr} etlat mu .. ς (= Gb Sz) add ου ψευδομαρτυρησεις c. min pm vg (sed non am fu tol al) syrP cop al Chr Oec Ruf (et. varie transp; sah ar^o om ου μοιχ. quod syr Clem Dial⁶⁰ al post φονευσ. pon; 54. Clem¹ Or² Dial Chr om οικ επιθυμ.) | ετερα .. A 17. (it vg al) add εστιν | τω λογ. τουτ. c. BDEFG al cop syrP Or² .. ς τουτ. τω λογ. c. AL al pler vv pl Clem Dial⁶⁰ Cyr^{ioh} 752 etc | εν τω (et. Clem Or Dial Chr Cyr^{ioh} 752 Thdrt al; Clem¹ Or¹ om εν) .. Ln [εν τω] .. om BFG it vg pp^{lat} | σεαυτον c. ABDE al pl Or² Dial (sed fluct edd) Thdrt Dam .. ς εαυτον c. FGL al pl Clem (sed fluct edd) Chr Cyr^{ioh} Thph Oec (: cf Mt 19, 19. 22, 39. Mc 12, 31. Lc 10, 27. Ia 2, 8. Gal 5, 14. quibus locis omnibus ex auctoritate testium confidenter edendum σεαυτον; tamen ubique edd pl secundi vel tertii ordinis [ut Mt 19, 19. min⁷⁰, 22, 39.. v al⁵⁰] εαυτον prae- bent. Hinc altera forma, quam speciosiore putant, non praefer- tur nisi studii licentia.
10. η αγαπη τω (f vg go Cyr Ruf al τωι, g proximo t i) πλησ. (FG πλη- σειω) κ. ουκ εργ. (D* al mu ου κατεργ.) .. A om | ουν (al² Ors al om) .. D*FG it m Aug^{sae} pe (non Aug¹ al) al aeth^{utr} δε (al² γαρ, syr quia)
11. ειδότες .. A*FG** ιδοντες

^{1 Th 5, 6 ss.}
^{Eph 5, 11. 14} ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. 12 ἢ νῦν προέκοψεν, ἢ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποδώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. 13 ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κόμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, 14 ἀλλὰ ^{Ga 3, 27.} ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίαις.

XIV.

15, 1. 7. 1 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. 2 ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὃ δὲ ἀσθενῶν λάχαρα ἐσθίει. 3 ὃ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίωντα μὴ ἐξουθενεῖτω· 15, 7. ὃ δὲ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίωντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσ-
^{14, 10.}
^{1a 4, 12.} ἐλάβετο. 4 σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ
11, 23. στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ, δυνατεῖ γὰρ ὁ κύριος στήσαι αὐ-

11. ημας (om syrP Ruf) ηδη (Cyr^{10h} 459 om) c. FGL al fere omn f g go al Clem Chr Thdrt Thph Oec .. Ln ηδ. (A η δευ) ημ. (sed ABC 37. νμας, item 76. Clem) c. ABCDE 37. d e vg al Dam Hier Ambrst al
12. A ηγγισεν | αποθωμεθα .. D*et*** (non item**) EFG αποβαλωμεθα | ενδ. δε (Gb') c. ABC*D*E cop sah go Clem Dam .. ς και ενδ. c. c*** D**et***FGL al certe pler vv pm Chr Cyrador⁸⁴ Thdrt al Cyp al | οπλα (et. Clem Or etc) .. ADE 32. 93. d e Ors εργα
13. FG ευσχημωνως | B Amb ερισι (et. Cyp certaminib.) και ζηλοις
14. αλλα c. ABD***E etc .. ς Ln αλλ c. CD*FGL etc | B om κυριον, d* deum, i. e. dm pro dnm | B go χριστ. (al² Amb om) ηησ. | D*FG d* f g Sedul om και | εις επιθυμιας (et. Ignintpoi²⁶² Clem Chr Thdrt Thph Oec) .. AC 1. Ath Cyrnicoph^{1,758} Thdrt^{com} ex^{cd}1 Dam εις επιθυμιαν (sl Amb εν -μια) .. FG it vg ppl^{at} εν επιθυμιας

XIV. 1. διαλογισμων .. 37. 47.* 66.** 73. al¹⁵ Chr^{com} Thdrt Thph^{com} Oec λογισμων
2. ο δε .. FG ος δε | εσθιει (et. Clem Or etc) .. D*FG d*** e f g vg (manducet) sah al ppl^{at} mu (sed non Tert Hier¹ Aug¹) εσθιειτω
3. εξουθενειτω .. A 68. 5lect κρινετω | ο δε μη c. ABCD* 5. d* go Clem² Dam .. FG f g ουδε ο μη (omisso μη sq) .. ς και ο μη c. D***EL al pler d*** vg al mu Epiph⁵⁰⁷ Thdrt Thph Oec ppl^{at}, item e (cum in d et adscriptum, autem vero non deletum sit, vdtr scriptor, dubius utrum adsumeret, neutrum transscribere maluisse) cop Chr^{com} ο μη (: non aptum vdbatur opponi ista prioribus: hinc vel deleverunt δε vel και maluerunt. Alia ratio est versus 2.) | L al ο γαρ θεος

των. 5 ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦ πληροφροεῖσθω. 6 ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ, καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ. καὶ ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. 7 οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἐαντῶ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἐαντῶ ἀποθνήσκει· 8 εἴν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν, εἴν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. εἴν τε οὖν ζῶμεν εἴν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. 9 εἰς τοῦτο γὰρ ^{2 Co 5, 15.} ^{1 Th 4, 14.} Χριστὸς ἀπέθανεν καὶ ἐξῆρσεν ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.

4. δυνατε γαρ (Gb') c. ABCD*FG .. D**et***E Bas Chr (syrP c. ob. add εστιν) δυνατος γαρ .. ε δυνατος γ. εστιν c. L al certe pler Thdrt al (: praeter 2 Co 13, 3. cf et. Clem^{hom} 1, 6. ubi est ὁ ἀδυνατεῖ ποιῶν, Epitome vero scriptum habet ὁ μὴ δυνατὸς εἶη ποι.) | κυριος c. AB C* cop sah arm go vg^{ms} Aug¹ Ors Opt, item addito αυτου syr ar^o .. ε θεος c. c***DEFG al certe pler it vg syrP al Chr Thdrt al (: v. 3. ο θεος non variat, ad quod nostrum locum accommodarunt)
5. ος μεν (et. Dial⁴⁸ etc) .. Ln add [γαρ] c. AC al² d e f g vg go pplat mu (sed non Aug² Hier²) | A al² fu Chr Thdrt cat^{xt} om ev
6. και ο μη φρ. την ημ. κυρ. ου φρ. c. c***L al fere omn syr^{utr} arr al Chr Thdrt (uterq in textu; ex comm nihil concludi potest) Bas Dam Phot^{cat} 475 Thph Oec .. Gb⁰ Ln om c. ABC*DEFG 23. 57. 67.** it vg cop aeth Aug Hier Ruf al (66.* ab ημεραν ad ημεραν, al² ab εσθιει ad εσθιει, L mar Chr^{mosc} 1 a τω θεω ad τω θεω transiliunt) | και ο εσθων c. ABCDEFG al fere⁶⁰ vv fere omn Chr Thdrt Bas Dam Thph Oec pplat mu .. ε (= Gb Sz) om και c. min pauc lrec | ευχ. γαρ .. al² vv mu Clem Isid Dam και ευχαρ. | θεω pr .. A 52. κυρω
8. εαν τε αποθνησκωμεν bis c. B (ut ipse in codice recognovi) C (CL al mu priore loco αποθανωμεν) L al longe pl Chr Cyr^{act} 58 Thdrt al .. Ln ε. τε αποθνησκωμεν c. ADEFG al fere¹⁰ Ephr (pr et. Dam) | CL al Chr^{mosc} 2 τω (FG om) κυρ. αποθνησκωμεν | αποθνησκωμεν ult loco .. FG praem ουν
9. χριστος (Cyr^{hr} Thph ο χρ., Or¹ ησους, 39. 114. om) c. ABC*D*et*** EFG al fere²⁰ f g vg (et. fu al pl) cop al Or³ Cyr^{glaph} 807 et act Cyr^{hr} Chr¹ Anast Dam Sedul .. ε (Gb⁰⁰) add και c. c***D**L al pl am syrP (item syr?) al Chr¹ Thdrt Thph Oec pplat mu | απεθ. κ. εζησ. c. ABC cop syrP arm Dionalex Cyr^{saep} (et. Cyr^{act}) Cyr^{hr} Chr Anast Dam al Ruf (Sedul εζησ. κ. απεθ.) al, item sed ανεστη pro εζησεν FG f g vg schol^{niceph} 2, 208 Or³ Cyr² Pel Fulg (legitur et. απεθ. κ. ανεζησ.) .. D*et***E d* e Ir^{int} Aug¹ Gaud Ambrst εζησ. κ. απεθ. και ανεστη .. ε (= Gb Sz) απεθ. κ. ανεστη κ. ανεζησ. c. min Thdrt, item sed εζησεν pro ανεζησεν D**L al pl Thph Oec etc (et. απεθ. κ. εζησ. κ. ανεστ. et aliter legitur) | κ. νεκρ. κ. ζωντων .. 54. 55. d e guelf fu harl al cop go al Ephr Meth^{cat} 477 Ir^{int} al κ. ζωντ. κ. νεκρ. | L al κυριευσει

10 σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βίβηαι τοῦ θεοῦ.
 2 Co 5, 4. 10. 11 γέγραπται γὰρ Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ. 12 ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ.
 Mt 12, 36.

13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. 14 οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' αὐτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. 15 εἰ γὰρ διὰ βροῦμα ὁ

10. G* (non F) *συ δε τι γαρ | η (L ει) και συ .. D*EFG 45. it am*** (praetereaue g am** Ambrst post *αδελφ. σου sec add εν τω εσθ.*) Ambrst praem *εν τω μη εσθιεν | θεου (Gb') c. ABC*DEFG 47. ms it am fu harl tol mar al cop Dam Ruf^{dis} (quod vero in praesenti quidem loco tribunal Dei, ad Cop. vero tribunal Christi posuit, ego quidem pruto nullam differentiam etc) Aug¹ al .. *ς χριστου c. C** (vdtr) L al pler guelph vged go syr^{utr} al Or Did Chr Cyract³⁷ Gennadcat⁴⁷⁸ (concluditur inde ap Cyr et Genn: „θεός οὖν ἄρα ἔστιν ὁ ἄς“)* Thdrt Thdor^{moP} al Aug¹ (alibi¹ *domini*) Ambrst (?)*
11. *στι .. D*FG (g nisi t quoniam) ει μη | πα. γλ. εξομολ. c. ACD**L al ut vdtr omn vg cop syrP al Iust^{apol} 1, 52 Chr Thdrt Dam Thph Oec Aug al .. Ln εξομ. π. γλ. BD*et***EFG it guelph go (syr aeth^{utr} και εμοι εξομ. π. γλ.) Ruf Ambrst Sedul (: hoc ord et. LXX; nostro vero ord et. Phil 2, 11. lectione non fluct. Nostro loco ad mutandum ord excitantur quae praecedunt) | *τω θεω .. 47. syrP (sed τ. θ. in mg) demid sl^{ant} τ. κυριω (syr al μοι ante εξομ.)**
12. *οιν c. ACD**et***EL al fere omn vv pl Chr Thdrt al mu .. Ln om c. BD*FG 67.** (it vg Aug itaque pro *αρα οιν*, item alibi ut supra et v. 19.) | c 116. *ημων | εαυτου .. C αυτου | δωσει c. ACD***EL al fere omn Polyc³⁸⁴ (πάντας δεῖ παραστήσαι τῷ βίβη. τοῦ ἄρῳ [haec ad 2 Co 5, 10. conformata vdtr] και ἕκαστον ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγ. δοῖναι) Thdrt Chrmosc¹ Thph Oec .. Ln αποδωσει c. BD*FG 39. Chr (it vg reddet) | τω θεω (et. Chr Thdrt al mu Ambrst al³) .. om BFG 54. 67.** f g Cyp Aug² (Polyc vide ante), hinc Ln [τ. θ.]**
13. *D*FG κρινετε | προσκομμα (B om, item syr tamen offendiculum h. l. pon) τω αδ. η (B syr om; al mu sl Chrmosc¹ Cyrador²⁴⁹ Naz Antioch⁴⁹ εις) σκανδ.*
14. *κυριω .. L al plus¹⁵ χριστω | αυτου c. AB (ed^{mai} εαυτ.) DEFGl al longe pl Thdrt^{dis} (τό γάρ δι' αὐτοῦ τοῦτ' ἔστι διὰ τὴν εὐαγγελικὴν αὐτοῦ νομοθεσίαν) Oec et Sev ap Oec (τοῦτ' ἔστι τοῦ θεοῦ) 113. schol (ἦτοι τοῦ κυρίου ἡ ὡς τὰς νομικὰς παρατηρήσεις παύσαντος· ἢ δι' ἑαυτοῦ τοῦτ' ἔστιν οὐδὲν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀκάθαρτον) .. *ς (= Gb Sz) εαυτου c. c al mu Chr Dam Thph (it vg cop pp^{lat} mu per ipsum, syr al ex se ipso) | τι .. D** (non item***) post κοινον pon**

ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ¹ Co 8, 11.
 βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν. 16 μὴ
 βλασφημείσθω ὄν ἡμῶν τὸ ἀγαθόν. 17 οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία¹ Co 8, 8.
 τοῦ θεοῦ βρωσῖς καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ
 ἐν πνεύματι ἀγίῳ· 18 ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐά-
 ρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. 19 ἅρα ὄν τὰ τῆς
 εἰρήνης διώκομεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 20 μὴ
 ἔνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν καθαρὰ,^{Tit 1, 15.}
 ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίουσι· 21 κα-
 λὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου¹ Co 8, 13.
 προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. 22 σὺ πίστιν ἔχεις· κατὰ
 σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν
 ᾧ δοκιμάζει· 23 ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ κατακέκριται, ὅτι
 οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

15. γαρ (Gb') c. ABCDEFG al⁸ it guelph vg cop syrP^{mg} Dam pp^{lat} mu
 .. s δε c. min pl go al mu Chr Thdrt al | FG om δ | D^{***}EL al απο-
 λυει .. FG απολλυειν
16. ουν (fu al enim, syr et -) .. FG 3. f g go arm om | DEFG d e g guelph^{**}
 go cop syr al (non f syrP arP al) Clem Ath^{lat} Dam pp^{lat} (sed non
 auct^{sing} cler) ημων
18. τουτω (Gb') c. ABCD^{*}FG 5. d e f g vg cop sah (Or et Chr ap Wtst)
 Dam Ruf^{dis} Aug² Ambrst al .. s τουτοις c. D^{***}EL al pler guelph go
 syr^{utr} al Chr Thdrt al Tert | τω χω^{utr} c. BCD^{***}EL (e sil) al ut vdtr omn
 Chr Thdrt Dam al .. Ln om τω c. AD^{*}FG | δοκιμος .. BG^{*} δοκιμοις,
 item 77. post ανθρ.
19. L^{ned} min ἅρα ο. τὰ τ. ε. διώκομεν (c. ABFGL al Chr^{mosc}¹; sed -κω-
 μεν c. CDE al pler vv omn pp^{gr} et^{lat} mu) και etc ἀλλήλους; (hac in-
 terpctione) | D^{*}EFGL it guelph vg (non demid nec ut vdtr harl^{*}) pp^{lat}
 mu (non Aug) add in fine φυλαξομεν
20. καταλυει .. FG -λυειν (it vg nolī etc; ita et. v. 15)
21. D^{**} (non item^{***}) κρεας | πιειν (D^{*} πειν) .. FG Clem¹ πιειν | προσκ.
 η σκανδαλ. η ασθιν. c. BDEFGL al fere omn it vg syrP al Bas^{2,487}
 et⁶⁷⁰ Chr Thdrt al (115.^{schol} σκανδαλίζεται, ὡς κοῦφος· προσκόπτει,
 ὡς τυφλότων· ἀσθενεῖ, ὡς ὀλιγόπιστος. Similiter alii) Ambst Pel
 al (al² Chr¹ σκανδ. η προσκ. η ασθ.) .. AC 67.^{**} cop syr aeth ar^o sl
 Or (certe totum versum afferens nil praeter προσκοπτ. habet) Dam
 Or^{int}^{3,982} Ruf Aug¹ om η σκανδ. η ασθ. (ita 49. et Gb^o)
22. εχεις c. DEFG al ut vdtr omn it vg (et. am al) cop syr^{utr} al mu Chr
 Thdrt al Aug¹ Ambrst al .. Ln praem ἦν c. ABC fu tol al Ruf Aug²
 Pel | σεαυτον c. ABCDEL etc .. FG σεαυτω .. s (non 5° Gb Sz) σαυτον
 c. min vix mu | ενοιπ. τ. θεου .. al⁵ Chr (et.^{mosc}²) om
23. εαν .. B an | L al φαγει | ὅ .. D^{*} 37. 71. το | ἁμαρτια εστιν: de

XV.

- 14, 1. 1 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν καὶ μὴ ἐάντοῖς ἀρέσκειν. 2 Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομὴν· 3 καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἐάντῳ ἤρρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σὲ ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ. 4 Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. 5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δόξῃ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, 6 ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 7 διὸ 14, 1. προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο

XVI, 25—27. quae a testib mu post haec verba exhibentur cf ad XVI, 25.

XV. 1. FG ἀρεσκον (F antea εαντοις)

2. εκαστος c. ABCDEFGH al longe pl it vg cop syrP al Bas Chr Thdrt al Ruf Ambrst al .. ζ (= Gb Sz) add γαρ c. min vix mu (al syr arm al δε) | ημων c. ABCD*et***L al pl d** e vgcdd aliq cop syutr al Chreat bis (eadem quae in comm, ubi est υμων) Oec Aug al (Ambrst om) .. d** FG al pm d* f g vg (et. am fu demid tol harl; sed diff mss al) al Bas Chr Thdrt Dam Thph Hier Ruf al υμων
3. D*FG om δ | FG οικ εαντω | επεπεσαν c. ABCDEFGH al pm Dam .. ζ -σον (ς^e 1633. 1641. -σεν ex errore typor.) c. L al pl (Chr Thdrt Thph Oec ut editi sunt)
4. προεγραφη (al³ add παντα) c. ACD***EL etc, item D*FG προσιγρ. .. it (exc guelph praescripta sunt) vg al pplat (non Aug³) εγραφη, item addito παντα B .. Clem η γραφη λεγει | εγραφη (Gb'') c. BCDEFG 67.** 80. d e f g guelph vg go cop syr al Clem Thph¹ Aug³ al .. ζ προεγραφη c. AL al pler syrP al Chr Thdrt Dam Photman^{3,14} Thph (ad h. l.) Oec | της παρακλ. c. DEFG al pl d*** e f g guelph vg go cop syrP al Chr Thdrt³ (et alibic^{d1}) Photman^{3,14} Thph Oec Aug Ambrst Ors al .. Gb[†] Sz Ln praem δια c. ABCL al fere²⁵ d* syr Thdrt¹ | εχωμεν .. B add της παρακλησεως
5. χν̄ ν̄ .. AC*F al f vg (non d e g guelph m) syutr al Did Thdrt Ambrst al ν̄ χν̄
7. υμας c. ACD**et***EFGH al pl vv pler Chr pplat .. ζ (= Gb Sz) ημας c. BD* al mu d* slm^s Thdrt al | του c. ABCDEFG 37. ... ζ om c. L al pler Chr Thdrt al

ὑμᾶς εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ. 8 λέγω γὰρ Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, 9 τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν.^{*2 Sm 22, 50. *Ps 17 (18), 50.} καθὼς γέγραπται Διὰ τοῦτο ἔξομολογήσομαι σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. 10 καὶ πάλιν λέγει Εὐφρανθήτε ἔθνη μετὰ^{*Dt 32, 43.} τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 11 καὶ πάλιν Αἰνεῖτε πάντα τὰ ἔθνη τὸν κύριον,^{*Ps 118(117), 1.} καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. 12 καὶ πάλιν Ἡσαΐας^{*Is 11, 10.} λέγει Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσοῦ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχων ἐθνῶν,^{*Mt 12, 21.} ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 13 ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦναι, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως,

8. γαρ (Gb'') c. ABCDEFG al⁴ it guelph vg cop go Cyract⁶⁵ pp^{lat} mu (Epiph⁸⁹² aeth^{utr} oiv) .. ε δε c. L al pler syr^{utr} al Chr Thdrt al | χριστον (Gb'') c. ABC cop al Cyract⁶⁵ Ath⁹⁵⁵ Epiph Chroom Dam Ruf .. ε ιησ. χρ. c. DEFG it harl syr^{utr} al, item L al pl guelph vg go al Chr^{xt} Thdrt² Thph Oec cat^{xt} pp^{lat} aliq χρ. ιησ. | γεγενῆσθαι c. AC** D***EL al ut vdtr omn Did Epiph⁸⁹² Chr Cyract⁶⁵ Thdrt Dam al .. Ln γεμισθαι c. BC*D*FG Ath⁹⁵⁵
9. εν εθνεσιν .. al fere²³ guelph vg (et. cdd pl, sed non am al) go cop syrP al Chr Pel Sedul add κυριε :: e LXX | DEG g ψαλω τω ον. σου
11. παλιν c. ACL al pler vg al Chr Thdrt Dam Thph Oec Ambrst Bed .. Ln add λεγει c. BDEFG 1. d e f g guelph go cop syr^{utr} al Hier | πα. τα εθνη τ. κυρ. (: ita nemo in LXX) c. ABDE 47. d e guelph vg syrP arm go (cop πα. τ. εθν. αυ. τ. κυρ.) Chr Thdrt al pp^{lat} .. ε τον κυρ. π. τα εθν. c. CFGL al pler f g syr al Thph Oec | επαινεσάτωσαν (ita in LXX A al¹ Did) c. ABC 39. Chr^{cd1} et^{sav} mg Dam .. ε -σατε c. DEF GL al pler Thdrt Chr al (al mu syr Chr om και praeced) :: ita LXX^{ed} ex cdd pler
13. πληρωσαι υμας usq εφρηνης c. ACDEL al ut vdtr omn Chr Thdrt etc (d e f g guelph vg replcat [ita et. am al; vg^{ed} impl.] vos omni gaudio et pace) .. BFG πληροφορησαι υμας (B add εν) παση χαρα κ. εφρηνη | DEFG d* e f g arm Vig¹ om εν τω πιστ. | εις τα (62. εν τω) περισσευειν .. B 57. om (1. om πιστ. εις το) | εν τη ελπιει .. D*EFG al² d* e g Chr^{mosc1} Vig om εν
14. αδελφ. μου (D*EFG d* f g m Thdrt Ambrst om μου, Agap Sédul om αδ. μ.) .. DEFG d* e f g (non m) syr Thdrt post περι υμ. pon | περι .. B υπερ | DEFG it (et. m) al Chroom Agap om και αυτοι | αγαθωσινης (DEL -θωσινης) .. FG it (et. m) vg pp^{lat} (non Agap) αγαπης | πεπληρ. .. DEFG d* e f g hal* syr praem και | B 113. 116. Clem πασ. της γνωσ. |

δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νοουθετεῖν. 15 τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμνησσκῶν ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ 16 εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Χριστοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 ἔχω οὖν τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν· 18 οὐ γὰρ τολμήσω τι λαλεῖν ὃν οὐ κατηργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, 19 ἐν δυνάμει σημεῖων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύματος, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ κύκλω μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέμαι τὸ εὐαγγέ-

D* (item ***) EFG f g γνωσεως ἀλλήλους δυναμ. νουθ. | ἀλλήλους c. A BCDEFG al pm d e f m etc .. Gb' αλλους c. L al fere⁶⁰ g (alterum) syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec cat^{txt} Ruf

15. τολμηροτερον c. CDEFGl etc (et. Thdor^{mor} Cyract³⁷) .. L^{ned} min τολμηροτερος (109. τολμηρον) c. AB | ἀδελφοι (syr^{utr} arm arr add μου) e. DEFGl al ut vdtr omn (3. 108. post μερους) it vg al mu Thdrt al Ambrst al .. Gb^o Ln 49. om c. ABC cop aethutr Cyract³⁷ Chr (et. mose²) Aug Ruf (: : et otiosum et molestum visum est. Nec enim ad explicandum tale additamentum satis vdtr quod v. 15. teste Matthaeio caput ιθ' incipit.) | B αναμνησκω, φησιν, υμας etc | υπο .. BF Dam απο | Thdrt om του
16. ειναι .. D*FG γενεσθαι | χ̄ν ω̄ c. ABCFG it vg syr^{al} al (Or ap Wst) Cyr^{lul}³²⁸ Aug al .. ς ω̄ χ̄ν c. DEL al ut vdtr omn syr cop al Chr Cyr act³⁷ Thdrt al | B om εις τα εθνη | B ινα γενηθη | FG f g Fulg om ευπροσδ.
17. την καυχ. c. BCDEFG 37. .. ς om την c. AL al pler Chr Cyract³⁷ Thdrt al | τον c. ABCDEFGl al longe pl Did Chr Cyract³⁷ Thdrt Dam Oec cat^{txt} .. ς (= Gb Sz) om c. min ut vdtr pauc Thph
18. τολμησω (et. Ath⁵⁸⁴ Cyract³⁷ Chr [et. cat] al, item m *audeam* etc) .. B it vg Did Dial^{maced} Thdrt¹ Cyr ap Thdrt ppl^{at} τολμω | τι h. l. c. ABCDEFG al d e f g m vg Ath Cyract³⁷ Did² Chr Thdrt Bas Archel al .. ς ante ὄν c. L al longe pl cop al Oec | λαλειν c. ABCL al longe pl Ath Did² Cyract³⁷ Oec, item al Chr Thdrt Thph -λησαι .. DE FG ειπειν, Bas Dial^{maced} Thdrt¹ Cyr ap Thdrt λεγειν | κατηργασατο c. DEFGl item ut vdtr al .. ς Ln κατεργ. c. AB (qui alibi solet. -η- tueri) c al ut vdtr pler | FG ο χ̄ς | δι εμου .. B add λογων | υπακοην .. B ακοη
19. εν δυναμει .. D* (item D^{nov}) EFG d* f g m add αυτου | πνευματος (Gb'') c. B Pelag^{com} Vig¹ .. Gb Sz Ln add αγιου c. ACD* et*** EFG** (*αυτου πν. αγ.) al plus¹⁵ d e f g m vg cop arm syr^p mg Ath⁵⁸⁴ al mu Aug Ambrst al, item ς θεον (Gb') c. D**L al pl syr et syr^p ^{txt} al Cyr act³⁸ Chr^{txt} Thdrt Thph Oec, item 90. θεου αγιου | DEFG it ωστε πεπληρωσθαι (g ut completeretur t compleverim) απο ιερ. μεχρι του ιλλ. και

λων τοῦ Χριστοῦ. 20 οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον, εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, 21 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται Οἷς οὐκ ἀγγεῖλι περὶ αὐτοῦ, ὄφονται, *Ea 53, 15. καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν, συνήσουσιν.

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπήθη τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς, 23 νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις, ἐπιποθίαν Act 19, 21. δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ ἰκανῶν ἐτῶν, 24 ὡς ἂν πορευώμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς ἡμᾶς· ἐπιζῶ γὰρ διαπορευ- 28.

κυκλω το (απ. ιερ. και κυκλ. μεχρι τ. ι. confirmant et. Ign²⁵⁶ Or^{4,95} [alibi lib απ. ιερ. εως vel μεχρ. του ἰλλ.] Eusmai¹⁰⁸ et h. e. 6²⁵ etc) | και κυκλω .. Eush. e. 3¹ om, L** Thdr^t Cyr^{act38} (sed pergit και μεχρι) om και

20. φιλοτιμουμενον (116. 120.** -νος) c. ACD** et*** EL al ut vdr omn Or al mu (d e vg Ruf Pel al sic autem hoc praedicavi evangelium vel ev. hoc praed.) .. Ln φιλοτιμουμαι c. BD*FG (f g cupide desideravi) | ουχ οπου .. D*FG f g Chr (sed inca^t οπου ουδε) Bed οπου ουκ | L al ονομασθη | D*FG al Chr ο χριστ. | FG επ αλλοτριω θεμελιω

21. FG αναγγελη, C al απηγγελη | οφονται .. B 37. cop ante οις pon

22. DEFG ενεκοπηη | τα πολλα c. ACL al ut vdr omn Chr Thdr^t al; item d e f g vg plurimum (g multum t plurimum) .. Ln πολλακις c. B DEFG | προς ημας .. G g add απο πολλων αιτων ος αν οιν πορευομαι του ελθειν ημας (g ex multis iam venire ad vos: media non dedit, punctis super Graeca positis errore significans). Item F f απο πολλων αιτων ος αν ιν (ex multis iam praecedentibus annis). Inepte errata.

23. AFGL al κλημασιν | εχων sec .. D*FG al³ d* f g εχω | A om του | ικανων c. BC 37. 59. 71. Dam .. ζ Ln πολλων c. ADEFG al pler Chr Thdr^t al (: non raro pro ικανοι substituerunt πολλοι, cf ad Lc 7, 12. 8, 27. 8, 32. Act 5, 37.)

24. αν c. ABC^{vdr} DEFG al Chr¹ Dam .. ζ εαν c. L al longe pl Chr¹ Thdr^t al. Praeterea DEFG sl add οιν (d* f g sed cum) | πορευομαι c. ABC al pl Chr Thph al .. DEFG al¹² -ομαι, L 122** -σμαι, Thdr^t -σωμαι (d e vg Ambrst proficisci coepero, f g proficiscar) | σπανιαν .. al mu Thdr^tedd Thph ισπανιαν | ελευσ. πρ. ημ. c. L al fere omn syr^p ar^p sl Thdr^t Thph Oec .. Gb Sz Ln om c. ABCDEFG 177. it vg syr ar^e cop aeth^{utr} arm Chr Dam Ambrst Pel Ruf Sedul Bed (: non possum quin verba ελευσομ. πρ. ημ. consulto omissa credam. Offendebat quod illud ελευσομαι quemadmodum his perscriptum est eventum non habuit, verbis ἐπιζῶ γαρ etc, ad quae ipsa non satis quadrare videbatur tam confidenter dictum ελευσ. πρ. ημ., facillimam emendationem viam praebentibus. [Aliter habet quod v. 28. legitur ἀπελεύσομαι δι' ἡμ. εἰς Σπαν., id quod revera factum esse iam in summa antiquitate Christiana creditum est.] Vide infra. Sublatis vero verbis ἐλ. πρ. ημ. una cum γαρ sq ratio textus planissima est, qua quemquam offendi

- όμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ἀπ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν
 Act 20, 16. ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ. 25 νυνὶ δὲ πορευόμενοι εἰς
 21, 17. Ἱερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. 26 εὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία
 1 Co 16, 2 καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων
 2 Co 9, 9. τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. 27 εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφείλεται εἰσὶν αὐτῶν
 1 Co 9, 11. εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν
 καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. 28 τοῦτο οὖν ἐπιτελέ-
 σας καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι'
 24. ὑμῶν εἰς Σπανίαν· 29 οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πλη-
 ρώματι εὐλογίας Χριστοῦ ἐλεύσομαι. 30 παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς διὰ

potuisse et ad tale supplementum incitari fidei prorsus est absonum. Nec minus improbable, γὰρ in ABCDE etc non tam veri textus vindicem esse quam interpolationem ex parte tantum abiectam testari. Ceterum quantopere delectati sint veteres [dictis Pauli istis cum rebus gestis conferendis luculenter testatur Thdor^{mop} haec ad v. 28. adscribens: - θαναμαστή μὲν οὖν ἡ πρόγνωσις τοῦ μακαρίου Παύλου οὕτως ἀκριβῶς ὑποσχομένου τὸ ἀπελείσεσθαι πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀπ' αὐτῶν εἰς τὴν Σπανίαν etc. Item ad v. 29: Σαφῶς δεῖκνυσθαι ὡς καὶ τὸν τρόπον ἡπίστατο καθ' ὃν ἐμελλεν ἀπίεσαι πρὸς αὐτούς· τοῦτο δὲ ἦν τὸ δέσμιον αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Πώμην ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀχθῆναι etc.) | γὰρ c. ABCDEL al longe pler syr^p ar^p al (arm?) Thdr^{t1} Dam Thph Oec (al⁴ Chr^{mosc1} Thdr^{t1} δε) .. Gb Sz om c. FG it vg syr ar^e cop aeth^{utr} Chr ppl^{at} (Ambrst *videbo vos et a vobis deducar*) | A 62. Dam¹ πορευόμενος | θεασασθαι .. 219. ελθεῖν πρὸς | αφ (B απο) c. BDEFG al¹⁵ .. ς υφ c. ACL al pl Chr al | D* προπεμφθ. | F* ἐμπλησθ.

25. νυνι .. FG νυν | δε .. it vg Aug¹ *igitur* | διακονων c. ABCL al fere om etc .. DEFG it vg -κονησαι, 73. -κονησων, 23. -κονουμενος
26. εὐδοκησαν (d e f vg Ambrst al *probaverunt*) .. B 62. 120. Thdr^{t1} et alibied¹ εὐδοκησεν (ita B^{**}, sed* ηυδ.), item flor Aug *placuit* etc, g *placuit t probaverunt* | FG f g μακαιδονές (sic et. d*) και αχαϊακος (sed FG om kai sq in κοινωνίαν) | DEFG d* e f g των εν ευφ. αγιων
27. εὐδοκ. (A Chr^{mosc1} ηυδ.) γὰρ και οφειλεται .. DEFG d* e f g Ambrst οφειλ. γαρ | εισ. αυτ. c. ABCDE d e m vg (et. am al, non item fu al) cop syr Ambrst .. ς αυτ. εισ. c. FGL al certe pler f g fu al syr^p Chr Thdr^t al Aug al | L om αυτων sec
28. FG g τουτο ουν αρα | B 76. 108. vg^{vict} om αυτοις | FG δι υμας | σπανιαν (legitur et. ισπανιαν ut v. 24.) c. ABDEFG al⁵ Chr .. ς praem την (: id v. 24. non omittitur) c. CL al pl Thdr^t al
29. οἶδα δε (d e harl syr Ruf Ambrst *enim*) .. FG f g γενωστω γαρ | FG f g om ερχομενος | πληρωματι (L ἐμ pro ἐν) .. D*FG πληροφορια, ε πληρωματι, ρια (conflatum ex D* et^{***}) | χριστου c. ABDEFG 67.** 179.

XVI.

1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κενχρεαῖς, 2 ἵνα προσδέξησθε αὐτὴν ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἀγίων καὶ παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρηΐζη πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.

Act 18, 2. 3 Ἀσπάσασθε Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 4 οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἐναντῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, 5 καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαινετὸν τὸν ἀγαπητὸν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς Χριστόν. 6 ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἣτις πολλὰ ἐκοπία-

XVI. 1. δε c. ABCD**et***EL etc .. D*FG d* f g aeth^{utr} Sedul om, hinc Gb^o | ἡμων (aeth^{ro} Chr om) .. AFG al² d* (correxist**) g Thph ἡμων | ουσαν (D* ουσαν) .. BC* 47. add και | κενχρεαῖς c. Δ (εγ pro εν)B*D* FG .. ε Ln 49. κερχρ. c. B**CD***EL etc (al pauc κερχρεαῖς)

2. προσδεξ. αυτ. c. BCDEFG al³ it harl cop syrP al .. ε αυτ. προσδ. c. ΔL al pler vg syr al Chr Thdrt Dam al Ambrst al | αἰτή (it vg ipsa) .. ε (sed Gb'' αὐτή) αἴτη (ita L al, sed legitur et. αἰτή, ut ex Chr mose² notatum est) | DEFG d* g και εμου και ἄλλων (D**et*** add πολλων) προστατις (FG παρασταταις, L al Chrmosc² προστατης) εγενετο | κ. εμου (A add τε) αυτ. c. ABC al mu vg (sed fu al adstitit mihi ipse et multa) syrP cop al Chrmosc² Thdrt Dam Thph .. ε κ. αυτ. εμ. c. L al pl Chr^{montf} etcat Oec (vg^{cod} Ambrst om αυτ.)

3. πρισκαν c. ABCDEFG al longe pl it vg cop al Euthal Dam Oec Ruf Hier al .. ε (= Gb Sz) πρισκυλλαν c. min syr^{utr} al edd ap Thdrt (τὴν γὰρ πρισκυλλαν ἢ πρίσκαν, ἀμφοτέρω γὰρ ἴσθιν εἶρεῖν ἐν τοῖς βιβλίοις) Chr Ambrst | μου (al μοι) .. B* om. Cf ad v. 5.

4. μονος .. L μονον

5. και την κ. οικ. α. εκκλησιαν .. D*et*** (non item**) EFG it transp ad finem v. 3. | επαινετον (A επεν., v^{dir} f g epenetum, am al ephaenctum, fu al ephenitum): hoc acc. (ut et. ε anteaq. Erasm) edd longe pler, non επαινετον (ut ε^o Gb Sz Ln 49.) | απαρχη .. D* απ αρχης, item d* in principio (d*** primitibus i. e. ut f vg habent primitivus, sed e inepte ut v^{dir} in primitibus transscripsit), g a principio | ασιας c. ABCD*EFG 6. 67.** it vg (non harl*) cop aeth^{utr} arm Dam Or^{int} Hier Ambrst Rufdis al .. ε (= Gb Sz) αρχιας (Gb') c. D**et***L al pler syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec | εις χ^ρ .. DEFG al¹⁰ (vv pl) εν χ^ω

σεν εἰς ἡμᾶς. 7 ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουλίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γέγοναν ἐν Χριστῷ. 8 ἀσπάσασθε Ἀμπλιαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. 9 ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. 10 ἀσπάσασθε Ἀπελλὴν τὸν δούκον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. 11 ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. 12 ἀσπάσασθε Τρυφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. 13 ἀσπάσασθε Ρούφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ (Mc 15, 21.) τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. 14 ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἐρμῆν, Πατρόβαν, Ἐρμᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.

6. μαριαμ c. DEFG al longe pl Chr Thdrt Dam Thph al .. Ln μαριαν c. ABC al⁶ cop | εἰς ἡμας c. C**L al longe pl syrP sl (arm?) Chr^{com} (εἰς ἡμᾶς· οὐκ εἰς ἑαυτὴν μόνον οὐδὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀφ' ἑαυτῆς - ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτέροισ, ἀποστόλων καὶ εὐαγγελιστῶν ἀναδεξαμένη [ed. est -ξάμεται] δρόμους) et Chr^{mose}1 Thdrt Dam Thph Oec Ruf^{ms} .. Gb'' Ln ε. ημας c. ABC* al⁸ syr cop arr aeth^{utr} Chr^{xt} et^{mose}1; item εν ημων DEFG it vg Ambrst al (:: tam parum aptum vdr ε. ημας, ut nec tantae auctoritati cedendum existimem, in tali potissimum re tot in antiquiss. testib turbas passa)

7. ιουλιαν .. in Chron⁴²¹ et Ἰουλία et Ἰουλίαν inter sanctas feminas commemorantur apostolos secutas. Praeterea *Iuliam* non habet, cf p. 400 sqq | FG συγγενεῖς | συναιχμαλωτοὺς .. B praem τοὺς | οἱ κ. πρ. ἐμοῦ γεγοναν (-ραν c. AB; ε -νασων c. CL etc; al² om) .. DEFG τοὺς πρὸ ἐμοῦ | εν χω .. DEFG d* f g Ambrst Hier al add ἰησου

8. αμπλιαν c. BC(vdtr)DEL al fere omn syr^{utr} arr al Chr Thdrt Chron⁴⁰⁰ Dam Thph Oec .. AFG 67.** it vg cop aeth^{utr} Euthal p^{lat} αμπλιαν | BF om μου

9. εν χω (al² εἰς χω, vg [non am demid] add ω) c. ABL al pler vv p Chr^{montf} Thdrt al Ambrst al .. Ln εν κυριω c. CDEFG al⁴ it arm Chr ed¹ et^{mose}2 (32. d* arm Chr Ambrst Ruf antea μου pro ημ.) | g in fine add εν κυριω

10. αριστοβουλου .. B*FG -βολου (G* -λου), item d* e f g vg aristoboli

11. ΔD* συγγενη, FG συγγ.

12. AFG al τρυφειναν | c κοπιασας | AFG f g ab εν κυριω ad εν κυριω transilunt, hinc Ln [ασπ. περσ. usq κυριω]

14. ασυγκριτον: ita ABCL etc .. DEFG ασυγκρ. | ερμην πα. ερμαν c. ABCD*FG al⁴ pluribusve it am fu harl tol flor mar al cop syrP aeth^{utr} Euthal Ruf Bed al .. ε ερμαν πα. ερμην c. D***EL al pl vged (et. de-

15 ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἀγίους. 16 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.

1 Co 16, 20.
2 Co 13, 12.
1 Th 5, 26.
1 Pe 5, 14.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθητε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν· 18 οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Phil 3, 19. Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ ἐαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χριστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. 19 ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀρίμετο· ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω, θελῶ δὲ ὑμᾶς σοφὸν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκραιώως δὲ εἰς τὸ

mid) syr al Chr Thdrt Chron (certe hoc ord recenset p. 401) Dam al Ambrst al

15. *ιουλιαν* (Chrmosc² *ιουλιον*, C*FG 11. *ιουριαν*) .. Chron⁴⁰¹ praeterit, sed (vide ante)⁴²¹ inter feminas recenset | ΔFG al *νηρεαν*, d e g *nerream* (f vg *perream*) | *ολυμπαν* (ita et. Chron⁴⁰¹) .. DE *ολυμπιαν*, FG *ολυμπειδα* (it vg ppl^{at} *Olympiadem*)
16. *ασπ. υμ. αι εκκλ. πασαι* (πασαι c. ABCL [item DEFG it ad v. 21.] al mu vv omn Cyraet³⁸ Thdrt ppl^{at}; ζ [= Gb Sz] om c. min pl Chr [sed in comm habet : οὐκέτι τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα κατ' ἴδιαν ἀλλὰ κοινῇ πάντας] Dam Thph Oec) τ. *χριστου* .. D(* ut vdtr, improbante certe**; versu vero 21. et D** et D*** additamentum improbante) EFG d* (non d***) e f g hoc loco om, sed post *συγγ. μου* v. 21. add *και αι εκκ. πα. τ. χψ.*
17. *παρακαλω* .. D(* et*** improbante**) E (it vg *rogo*) *ερωτω* | *σκοπειν* .. DEFG d* e f g m auct^{sing} cler *ασφαλως σκοπειτε* | *παρα* .. D* *πειρι* | *ποιουντας* .. DEFG d* (***) omitti voluit, quamquam correctio ex parte tantum apparet) e f g m auct^{sing} cler praem *λεγοντας η* | *εκκλινατε* .. BC 67.** Thdrt Dam -*νετε*
18. *τω* .. FG om | *κυρ. ημ. χω* (et. Sz) c. ABC al mu m syrP aeth^{ro} arm Thdrt (d*** e vg ppl^{at} mu *χω κυρ. ημ.*, item Aug Leo omisso *ημ.*) .. ζ *κυρ. ημ. ω χω* c. L al pl (item al mu omisso *ημων*) syr cop aethPP al Chr al, item Gb *κυρ.* (d* add *et*) *χω ημ.* c. DFG 178. (d*) g (item f om *ημ.*) | FG al² *δουλευουσιν* | *και ευλογιας* (109. *ευλοττίας*, al² add *και καινης απατης*) .. D* EFG al⁷ d* (***) add; hoc supple ad appendicem editionis nostrae) e f g (non item m) Chrmosc¹ om
19. DEFG f g m (non de) *υπακοη υμων* | *εφ υμ. ουν χ.* c. ABCL al³ arm Dam Ruf .. ζ *χ. ουν το* (Gb⁰ c. D*FG al) *εφ υμ.* c. D** et*** E (D*FG al) al pler it m (*gaudeo autem* -) vg cop syr^{utr} (syrP et. τὸ ἐφ' ὑμῖν exprim) al Chr Thdrt al | *θελω δε* (δε om 115. Thph Ambrst Ruf) .. D* EFG it m syr al *και θελω* | *σοφους* c. BDEFG al it m vg cop al mu Clem Caes (sed om et. δε sq) Chr Thdrt ppl^{at} mu .. ζ (Gb⁰⁰) add *μεν* c. AC al pler syrP Dam Thph Oec Aug

κακόν. 20 ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοῦς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21 Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος ^(Act 18, 1. 17, 5. 20, 4.) καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. 22 ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ. 23 ἀσπάζεταιται ^{Act 20, 4. 19, 22. 1 Co 1, 14. 2 Ti 4, 20.} ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ἐραστός ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός.

24 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν.

25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίζει κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου ^{Iud 24 a. Eph 3, 20 a.} καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίων χρό-

20. συντρίψει (L al -ψη) .. A 67.** vg (et. am demid harl, non fu tol al) f g m al Thdrt^{com} Amb al (non Or Cyract³⁸ Chr Dam Thph^{dis} Oec Victorin Ambrst al) συντρίψαι | A ἐν ταχει υπο τ. π. ημων | η χαρ. τ. κ. ημ. $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ (B om) μ. υμων .. D** (certe defectum notavit) EFG it (sed non d***) Sedul om | ζ^e (= ζ Gb Sz) add in f. αμην e. min ut vdr̄t pauc Dam contra ABCDEFG al longe pl it vg cop syr^{utr} aeth etc ppgr̄ et^{lat} mu

21. ασπάζεται (Gb') c. ABCD*FG al fere¹⁰ it vg cop syrP al Chr Thph pp^{lat} .. ζ -ζορται c. D***EL (-ζοται) al pl syr al Thdrt Dam Oec | μου pr .. B 67.** om | και (B om) ιασων .. 47. om | FG συγγενεις | D*EFG d* e f g add in f. και αι etc vide ad v. 16.

23. ολης (23.* ὁ) τ. εκκλ. c. ABCDE al⁷ d e am al (universae ecclesiae : ita et. f g, sed propter FG pro nominativo plur. sumpsimus, quamquam potius per errorem inde fluxisse vdr̄t ολαι αι etc) go syr^{utr} al .. FG f g ολαι αι -σαι, item ολη η -σια vg (sed non am al) cop (eccl. omnis) Sedul Pel .. ζ της εκκλησιας ολης c. L al pl Chr Thdrt Dam al | G* et g om ασπαζ. sec

24. η χαρ. τ. κ. ημων (L υμ., al² om) $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ (FG f g sl om $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$, 71. om $\bar{\chi}\bar{\nu}$) μ. π. υμ. (Chr μεθ υμων) αμην c. DEFG al longe pl it vg (et. demid harl** tol) arP sl Chr Thdrt Thph Oec Sedul Bed al, item 17. 80. syr (sed diff mss) syrP aethPP ar^o Ambrst transp post v. 27. .. Ln plane om c. ABC 5. am fu harl* al cop aeth^{ro} Ruf

25. 26. 27. Τω δε usq αμην (citant plura ex his et. Clem Or) h. l. c. BCD (sed*** improbavit eo quod praeter quattuor primas voces nullum accentum posuit [nullis signis aliis additis] quamquam nec post 14, 23. addidit) E 16. 66.^{1xt} (post αμην ponit τέλος. Tamen sequitur τω δε δυν. etc, notatur vero in mg : τέλος τῆς ἐπιστ. ὧδε ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις· τὰ δὲ ῥοιπὰ εἰς τέλος τοῦ ἰδ̄ κεφ. εὑρίσκεται.) 80. 137. 176. (item A 5. 17. 109.^{lat} [sed ad fin. c. 14. non* sed** adscript] 31.? 73.? qui et h. l. et post 14. 23. habent) cdd^{pl} ar Ruf (nam

νοῖς αἰωνίοις σεσηγημένοι, 26 φανερωθέντος δὲ νῦν διὰ τε γραφῶν
 προφητικῶν κατ' ἐπιταγήν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοήν πίστεως
^{1 Ti 1, 17.}
^{11, 38 etc} εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, 27 μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἄμην.

„nonnullos“ aliter habere dicit) d e f vg (et. am fu demid harl tol etc) syr cop aethutr are Ruf Ambrst Pelag Bed al .. Gb transp post 14, 23. c. (A al² et 109^{lat} qui utroq loco habent) L al fere²⁰⁰ (item lectt) syrP arP sl go (vdtr : non enim post 16, 24. habet, altero vero loco inde a 14, 20 usq 15, 3. textus periit) arm (ed Zohrab; in edd² aliis asterisco notantur; in ed. 1698. non leguntur) cdd nonnull ap Ruf Chr Cyract⁶⁵ (apparet ex singulorum ordine) Thdrt Dam (sic enim omnino vdtr; editum est sic ut txt post cap. 14. ponatur, comm ad finem epistulae) Thph Oec (et. Ps-Theodul¹¹⁸⁴) .. plane om (p*** vide ante) F (spatio vacuo post 16, 24. [in Graecis] relicto) G et g (spatio vacuo post 14, 23. [in Gr et Lat] relicto) Mcion („caput hoc Mcion, a quo scripturae evgliae atq apostolicae interpolatae sunt, de hac epistola penitus abstulit. Et non solum hoc, sed et ab eo ubi scriptum est *Omne autem quod non est ex fide peccatum est*, usque ad finem cuncta dissecuit. In aliis autem exx, i. e. in his quae non sunt a Mcione temerata, hoc ipsum caput diverse positum invenimus. In nonnullis etenim cdd post eum locum - alii vero cdd in fine, i. e. ut nunc est positum, continent.“ Sic Ruf, ex ipso Or ut vdtr) cdd ap Hier (vdtr, nam ad Eph 3, 5 sq⁵⁹² notat : „qui volunt prophetas non intellexisse quid dixerint et quasi in ecstasi locutos, cum praesenti testimonio illud quoque quod ad Romanos in plerisque cdd invenitur, ad confirmationem sui dogmatis trahunt“ etc). Nec Tert legisse, sunt qui inde concludant quod adv. Mcion 5, 14. scribit „Bene autem quod et in clausula [respicitur vero ad 14, 10.] *tribunal Christi* comminatur.“ Praeterea cf Reich. comm. crit. p. 88—120.

- 25. και το κηρ. $\bar{\omega} \bar{\chi}\nu$ (B $\bar{\chi}\nu \bar{\omega}$) .. Or om. Ceterum vertit arP sic ac si legisset: *μόνῳ δὲ σοφ. θεῷ $\bar{\omega} \bar{\chi}\nu$ τῷ δυναμένῳ ἡμ. στηρ. κατ. τὸ εὐ. μου καὶ τὸ κήρ. $\bar{\omega} \bar{\chi}\nu$* etc
- 26. τε (et. Clem Or etc) .. Gb⁰ τε c. DE 34. (nec exprim it vg al nec p^{lat}, sed syr al postea και κατ) Chr | προφητικων .. Or³ (alibi² similiter) cdd ap Hier (ad Eph 1.1.) add και της επιφανειας (adventum) του κυριου ημων $\bar{\omega} \bar{\chi}\nu$ | γνωρισθεντος (ita et. vg^{ed} et demid tol al: *cogniti*) .. am fu al *cognito*, ut ad sqq *μονω σοφω θεω* trahendum sit
- 27. σοφω θεω (Cyract om) .. DE d e θεω σοφω | $\bar{\omega} \bar{\chi}\nu$.. B $\bar{\chi}\nu \bar{\omega}$ | $\bar{\eta}$ (B om) $\bar{\eta}$ (d e cuius) .. 33. 72. f Ruf om .. al² *ειη*, al² cop Chrmosc² *αυτω η | αιωνας* c. BCL etc .. Ln add *των αιωνων* c. A (h. l. sed non add post 14, 23) DE 80. d e f vg syr cop aethutr sl Dam Ruf | *αμην* .. 49. 63. am Hil om

Subscriptio: AB*CD* al προς ρωμαιοις, item G g addito *ετελεισθη*, item B**D** al addito *εγγραφη απο κορινθου* (eadem addunt praeter L al pl etiam d***c [*epistula pauli apost. explicit scribens a corinthum*] syr^{utr}

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α.

I.

1 Παῦλος, κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος² Co 1, 1. θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφός 2 τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, ἡγιασμέ- Act 18, 17. ροὺς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν. 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη^{Ro 1, 7. etc} ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

go cop arP Thdrt [exc^{cod 1}] Oec) .. L του αγιου και πανευφημου αποστολου παυλου, επιστολη προς ρωμαιους· εγγραφη απο κορινθου δια φοιβης της διακονου (δια φοι. της διακ. et. syr^{utr}) .. ε (= Gb Sz) πρ. ρομ. εγγραφη απο κορινθου δια φοιβης της διακονου της εν κεχρηταις εκκλησιας c. min pl cop arP Oec. Praeterea numerantur στιχοι Γδκ' (i. e. 920) (ita L al pl, item Euthal; differunt pauci alii), αναγνωσεις ε' (Euthal), κεφαλαια ιθ' (Euthal), μαρτυριαι μη' (Euthal) vel λθ' vel μθ'. B numerat capp 21 (ab α' usq κα'), am fu al 51 .. c*** notat: χρη γινωσκιν ωτη εχη η αυτη επε̄ κυ. ζ̄ και σαββ. ῑ (i. e. χρη γινώσκειν ὅτι ἔχει ἡ αὐτὴ ἐπιστολὴ κυριακὰς ζ̄ και σάββατα ῑ)

* A (vdtr, sed fere absciss. est titulus) BCDE^{vdtr} al προς κορινθιους ᾱ (al πρωτη) .. FG πρ. κορινθ. αρχεται ᾱ (sed G om ᾱ) .. L του αγιου και πανευφημου αποστολου παυλου επιστολη πρ. κορινθ. πρωτη .. ε Gb Sz πρ. (ε η προς τους) κορ. επιστολη πρωτη, item ε^o praemissis παυλου του αποστολου η .. d ad corinth. I, g ad corinthios incipit, f ad corinthios prior inc., am al inc. epistula (al om) ad corinthios (al add prima)

I. 1. κλητος c. BCFG L al ut vdtr omn vv fere omn (syr add και, cop post αποστ. pon) Chr Cyr^{act 36} Thdrt² et dis Thph^{dis} Oe^{edis} Aug Ambrst Bed .. ADE d e Cyr¹ om, hinc Ln [κλητ.] | x̄w̄ w̄ c. BDEFG al³ d e f g r am fu demid al tol sl Cyr¹ Chr Hil .. ε w̄ x̄w̄ c. AL al pler vge^d cop syr^{utr} al Cyr^{act 38} Thdrt Thph Oec Aug al

2. B om τη pr (teste Btl; sed habet Mai) | τη ουση (77. om τη ουσ.) ε. κ. h. l. c. BD* et*** EFG d e f g (non r) (agnoscit et. fu: sanctificatis in Chr. Ie. qui sunt Corinthii, omissis certe fu**): quae est Cor.) .. ε ante ηγιασμ. (119.* Or^{4, 158} et Or^{int 3, 953} om ηγ. εν x̄w̄ w̄ κλ. αγ. sed alibi et Or et Or^{int} habent) c. AD** L al ut vdtr omn vv pler pp^{gr} etlat mu | σιν πασιν .. al⁵ συμπασιν | ημων pr (et. Chr Thdrt al

20*

4 *Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 5 ὅτι ἐν παντὶ ἐπλου-
 2 Co 8, 7. τίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, 6 καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, 7 ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ
 1 Th 5, 23 a. κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 8 ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 9 πιστὸς ὁ θεὸς δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.*

10 *Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
 Phil 2, 2. ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἧτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ τοῖς καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. 11 ἐδηλώθη γὰρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν
 3, 4. Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσίν. 12 λέγω δὲ τοῦτο ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει Ἐγὼ μὲν εἰμι Παῦλον, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶν, Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. 13 μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐστανρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παῦλον ἐβαπτίσθητε; 14 εὐχα-*

- Or^{int} [edd al om] Hil Aug) .. A al² (44. ὑμῶν) fu Or Tert Ambrst Pel om | A om χριστου | τε (al⁴ Chr¹ Thph Or^{int} ημ. τε και αυτ.) .. Ln om c. (A[?])BD^{*}FG al² (nec exprim it vg etc, exprim vero syrP)
4. B om μου | A^{*} 39. 87. Cyr² om του θεου
5. παση .. 17. 115. al f vg al Or^{int}2, 198. 482. 666 praeem ev
6. $\bar{\chi}\nu$.. FG al¹⁰ f g arm θεου
8. εως c. ABCL etc .. DEFG αχρη | D^{*} ανιγκλητους | ημερα .. DEFG d e f g Ambrst Cassiod παροισια (d e in adventum, vg Pel Bed in die adventus, sed r in diem) | B om χριστου
9. C^{*} om ὁ | δι ου (et. d e f g) .. D^{*}FG υφ ου
10. τ. κυρ. ημ. $\bar{\omega}\bar{\chi}\nu$ c. ABCL etc r vg etc .. DEFG d e f g $\bar{\chi}\nu$ $\bar{\omega}$ (FG d f g $\bar{\omega}\bar{\chi}\nu$) του (F om) κυ. ημ. | $\bar{\eta}$.. Eus^{mai}79 ειεν | και εν .. G^{*} om εν
11. μου c. AB (sed* μου) C^{**}DEFGL etc .. C^{*} (vdtr) d e Ambrst al (non Aug Sedul al) om | εν υμ. εισω .. vg (sed non am al) syr^{utr} cop Dial¹³ Aug al (non Ambrst) εισ. εν υμ.
13. μεμερισται .. 10. 39. 71. 73. syr (postea ἢ μὴ) arm al (Eush. e.?[?] teste Wtst) praeem μη | Ln ὁ χριστός. (Thdrt: τοῦτο τινὲς ἀποφαντικῶς ἀνέγνωσαν etc ἐγὼ δὲ κατ' ἐρώτησιν etc) | υπερ c. ACD^{***}EFG al ut vdtr omn Dial Cyr^{act}38 Chr Thdrt Severian^{cat} Dam al, item pro vobis d e f g r vg etc .. Ln 49. περι c. BD^{*} (go propter vos) :: nusquam alibi dictum est εσταιρ. υπερ: hoc audacius vel durius dictum vdbtur nostro loco

ριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον· Act 18, 8.
Ro 16, 23.

15 ἵνα μὴ τις εἶπῃ ὅτι εἰς τὸ ἔμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε. 16 ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον 16, 15.
ἐβάπτισα.

17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλὲν με Χριστὸς βαπτίζειν ἀλλὰ εὐαγγελί-
ζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγον, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χρι-
στοῦ. 18 ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία 23, 24.
2 Co 2, 15.
ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστίν. 19 γέγραπται· Es 29, 14.
γὰρ Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν
ἀθετήσω. 20 πῶς σοφός; πῶς γραμματεὺς; πῶς συνζητητὴς τοῦ
αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώραnen ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου;
21 ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς
σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγμα-
τος σώσαι τοὺς πιστεύοντας· 22 ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖα αἰ-

14. τω θεω c. CDEFG al longe pl d e f g r vg (et. am flor harl* tol)
go aeth^{utr} arr al Chr Thph Oec Or^{int} 1 Tert Ambrst, item Ln^{ed} min
addito μου c. A al⁸ vg^{sixt} fu demid harl** syr (syrP c. ob.) cop arm
Thdrt⁸ Or^{int} 1 Pel Sedul Bed (: cf v. 4) .. B 67.** om
15. βαπτισθητε c. ABC* 17. 37. 67.** 73. 80. al⁴ e f vg cop sah syrP mg
arm Chr Dam Ambrst (diff mss) Pel Prim Bed (al² βαπτισθη, 46.
στι εις το ο. παυλου βαπτισθη) .. ε βαπτισα c. C***DEFG al pl d
g r go syr al Thdrt al Tert al
16. βαπτισα pr .. D*FG βεβαπτικα | FG το λοιπον, Ambrst cetero-
rum | αλλον (Thdrt αλλον) .. FG d e f g (non r) fu al (non am demid
tol al) om | D* et. sec loco βεβαπτικα
17. Α απεσταλκεν (λεν periit) | χς c. ACDEL al ut vdtr omn Chr Thph
Oec .. Ln praem [δ] c. BFG Thdrt | αλλα c. (A vdtr) BDE etc .. ε Ln
αλλ c. CFG al certe pl | ευαγγελιζεσθαι c. A (C non liquet) DEFG
al ut vdtr omn Chr Thdrt al .. B -λισασθαι
18. γαρ ο .. B Cyr^{hr} 183 (ὁ γὰρ λόγ. τοῦ) om ὁ | ημιν (vg Pelag al² id
est nobis, al² νμιν) .. FG 8.^{lect} d e f g r fu* am** Thdrt¹ Ir^{int} Tert
Cyp al³ om
19. γαρ .. D* om | FG ασυνετων (F ασιν.)
20. συνζητ. c. ABCDEFG .. ε συνζ. c. L al certe pler | κοσμου c. ABC*D*
al⁴ Clem¹ Or¹ Did Epiph^{2, 48} Cyr^{ssai} 549 Dam Thph Or^{int} Tert¹ .. ε
(Gb⁰⁰) add τουτου c. C***D***EFG al pler vv omn (sed vv pl huius
mundi) Clem¹ Or¹ Epiph⁷⁴⁴ Chr Thdrt Oec Cyp Tert¹ al mu (sed
pleri q huius mundi)
21. επειδη (G -δη improbatο ε) γαρ .. FG al³ arm om γαρ | ειδοκ. c.
ABDEFG al pler Clem Or al mu .. c al Chr¹ Dam ηιδοκ. | ο θεος ..
FG τω θεω (it vg placuit deo) | L πιστευσαντας
22. επειδη (FG επιε) και .. FG al f g fu al syr om και | σημεια c. ABCD

τοῦσιν καὶ Ἕλλητες σοφίαν ζητοῦσιν, 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μορρίαν, 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν· 25 ὅτι τὸ μορρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. 26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· 27 ἀλλὰ τὰ μορρά τῶν κόσμων ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, 28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα ἐφ' 2, 9. καταργήσῃ, 29 ὅπως μὴ καυχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 30 ἐξ' αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη

FG al⁴ d e f g r vg syr^{utr} cop go ar⁶ aethPP (male aeth^{ro} doctrinam) sl Clem² Cyract³⁶ al pm Tert^{marc} Cyp al mu .. ζ (= Gb Sz) σημεῖον c. L al pler arP Thph^{txt} Oec^{txt} (: cf Mt 12, 39. 16, 4. et alia) | Δ ἐπιζητοῦσιν

23. ἐθνεσιν c. ABC²D^{*}EFGL al mu it vg cop syr^{utr} aeth al Or² Eusdem⁹⁸⁵ Ath al mu Cyp al .. ζ (= Gb Sz) ἑλλησιν c. c^{***}D^{***} al pl go Clem² Or^{1cod} al
24. FG om τοῖς | FG om τε (nec exprim it vg etc, exprim vero syrP)
25. ἐστιν pr (67.^{**} ἐσταί) .. DEFG it vg al Hil al ante των pon .. 17. Tert² om | ἐστιν sec c. A (est^{**}, sed nec^{*} vdr om) CDEFG al fere omn vv omn Or² al mu pp^{lat} mu (sed DEFG it vg al Hil al ante των) .. Lned min om c. B 67.^{**} Tert²
26. γαρ (ita et. Or², Or¹ δε) .. DEFG 21. f g aeth^{utr} arm Pamph oiv (item Or^{1lib} γοιω) | ου (D^{*} οιδε, item sec et tert loco syr) πο. δινα-τοι .. 74. Ir^{int} post ἐγενεῖς pon, FG g cop om
27. AFG al mu g ab εξελ. ο θεος pr ad εξελ. ο θε. sec transiliunt, item Or¹ ad εξελ. ο θε. tert: hinc Ln [να καταισχ. τους σο. κ. τ. ασθ. τ. κο. εξ. ο θε.] .. al aliter errarunt | καταισχινη (L al -νε bis) τ. σοφ. c. BCDEL al⁷ d e r vg cop syr^{utr} al ut vdr omn Or⁵ Eusp^s etecl²² Cyr^{ioh} 638 algr et^{lat} pm .. ζ τ. σοφ. κατ. c. min pl
28. τα μη οντα c. AC^{*}D^{*}FG 17. d e g aeth^{ro} Or¹(3, 283) Ir^{int} Tert Ambrst Ruf Tich .. ζ (= Gb⁹⁰ Sz) praem κατ c. BC^{***}D^{***}EL al pler r f vg al pm Or^{allq} Euaecl⁵²⁻⁵⁵ Chr Thdrt al
29. FG καυχῆσεται | του θεου c. ABC^{***}DEFG al fere⁹⁰ d e f g m r cop aeth^{utr} arP sl Or² (et¹ omisso του) Eus Eph Bas Chr Dam Thph Aug Tich² (Ir^{int} domini) .. ζ (= Gb Sz, sed rursus Gb') αιτου c. c^{*} al mu vg syr^{utr} al Or¹ Dial Thdrt Oec Ambrst al

σοφία ἡμῖν ἀπὸ θεοῦ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις, 31 ἵνα καθὼς γέγραπται Ὁ κενχώμενος ἐν κυρίῳ κενχάσθω. ¹Ier 9, 28. ²Co 10, 17.

II.

1 Κάγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. 2 οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. 3 καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῶ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, 4 καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος

30. σοφ. (FG praem η) ημιν (B ημων) c. (Gb'') ABCDEFG al⁴ d e f g am demid harl** al Orsaepc Dial Eusdem⁷⁶⁷ Did Cyract Hier² Ambrst Amb² .. ς ημιν (et. νμ. leg) σοφ. c. L al pler r vg (et.cdd aliq) syrutr cop al Or² Eusecl¹⁹⁸ etPr Mac² Cyr^{10h704} Chr Thdrt al Amb² Aug al | δικ. τε (et. Orsaepc Dial EusPr Cyr^{10h} al mu) .. D** (* et E δικ., **κα δικ., ***δικ. τε, sed cf append. editionis meae codicis D) FG Or¹ Cyr¹ Chr και δικ..

31. c κενχωμενος

II. 1. μαρτυριον c. BDEFL al longe pl d e f g vg sah syrP aethutr arP al Or^{cat} (οὐκ εἶπεν τὸ κήρυγμα ἀλλὰ τὸ μαρτύριον· ὃ καὶ αὐτὸ ἱκανὸν ἦν ἀποτρέψαι· θάνατον γὰρ περιήει κηρύττων) Cyract³⁸⁸ et^{cat} (μαρτ. τ. θε. φησω τὸν ᾠν etc) Chr Thph Oec Hier Bed al .. Gb'' μυστηριον c. AC al⁷ r syr cop Aug Ambrst al² .. ar^e Thdrt εναγγελιον (vg arm [sed non^{ven}] Ambrst^{ed} al ᾠν pro θεου)

2. κρινα c. ABCD* et*** EFG al mu Ath Cyract³⁸⁸ Chr¹ Antioch Dam (Or³ ἐγὼ δὲ ἔκρ. μηδὲν εἶδ. ἐν ὑμ.) .. ς (= Gb Sz) add του c. D**L al pl Did Chr Thdrt Thph Oec | τι εἶδ. c. BC(D*et***E τι εν νμ. εἶδ., D** του εν νμ. εἶδ. τι) al⁶ Cyr^{mich}⁴²⁹ Bas Isid Chr¹ Hil Victorin Aug¹ .. 17. Ath om τι .. ς (= Gb Sz) εἶδ. τι c. AFG al pl d e f g r (me scire aliquid) vg (sc. me aliq.) al mu Or^{cat} Did Cyract³⁸⁸ al mu Tert al mu | ἰν ᾠν (et. Or⁶ Ath Chr Thdrt al mu Tert Aug² al) .. FG al² f g am harl al Cyract¹ Hil² Aug² al mu ᾠν ἰν

3. και εγω c. DEFL al longe pl Chr Thdrt Thph Oec .. Ln καγω c. ABC al⁶ Or Bas Antioch Dam (: : καγω v. 1. tantum non variat) | εν (FG 49. f g r vg al pp^{lat} om) φοβω και εν (DEFG 49. 119. it vg al pp^{lat} om: hinc Gb^o) τρομω

4. πειθοις (AD* πιθοις, Mac [ed Gallandi] Chr² πειθανοις) et λογοις (sed FG 74. 137. ar^e om λογοις, 77. και λογοις) c. ABCDE(FG)L al longe pl r (in suasoriis sap. verbis) vg (in persuasibilibus sap. verb. syrP (cop aeth arr) Or⁵ Ath¹ (i. e.⁶⁸⁸ οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας ἑλληνικῆς λόγοις ex^{cdd}; antea ed. est -ἑλληνικοῖς λόγ.) Cyr^{cat} Severian^{cat} Cyr^{hr}³

1 Th 1, 5. καὶ δυνάμεις, ὧ ἴνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾗ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων 7 ἀλλὰ λαλοῦμεν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τῆν ἀποκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰῶνων εἰς δόξαν ἡμῶν 8 ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἐγνώσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. 9 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται Ἄ ὄφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίᾳ ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσι

Eph 3, 5.
Ro 16, 26.

Es 64, 4.

Chr Thdrt Thph Oec Hier² Amb¹ Vig Bed .. 1. 18.* 48. 72. 106. 108. 131. 154. al d e (uterq in persuasione sapientiae sermones) f g (uterq item absq serm.) am (in persuasione sapientiae verbi) syr sah arm (εν πειθοι λογων σοφιας) sl⁵ etant Or³ Euspr Ath¹ (i. e. ⁹⁵⁶ κατά τὸ μὴ ἐν πειθοῦ σοφίας ἀνθρώπ. ἔχειν τὸ κήρυγμα. Alibi⁵³⁴ est οὐκ ἐν σοφία λόγων) Epiph⁸⁹⁶ cod Glossar Ni Ti (ed. Alberti p. 119. πειθοῦ: πιθανότητι) Ambrst Amb² Sedul Leo πειθοι (Gb'') et λογον (ita syr arm Or Euspr) vel των λογων (ita Or¹) vel λογου (ita d e am sah [Amb¹]) vel omissio λογ. (ita Gb'' c. 18.* f g Or¹ Ath¹ Ambrstcom Sedul). Cf et. Reich. comm. cr. | σοφιας c. BDEFG 17. 46. 71. d e f g r am fu tol al syr sah aeth arm Or⁵ Nyss Cyr Chr Cyrhr¹ Epiph⁸⁹⁶ Thdrt^{ed1} al Hier al .. ς (= Gb Sz) praem (vv et pp^{allq} postpon) ανθρωπινης c. ACL al pler vg (et. demid vgvict) cop syr^p al Or² Euspr Ath Mac Cyrhr² Thph Oec Ambrstcom Sedul Bed | B αλλα | αποδειξει .. D*et***E αποκαλυφει

5. υμων .. 38. 48. 72. 120. cop (non sah) Clem Or ημων | FG al g om ἡ | B αλλα
6. FG al f g aeth^{ro} (ex his 7. lect aeth^{ro} om et. των καταργ.) a του (F om) αιωνος τουτ. ad αι. τουτ. transiliunt
7. θεου (m om) σοφ. c. ABCDEFG al sat mu d e f g r vg arm Clem³ Or⁴ Euspr Cyract³⁸ al pm Hil Amb² al .. ς (= Gb Sz) σοφ. θε. c. L al certe pm cop sah syr^{utr} al Thdrt al
8. ουδεις (et. Or⁴ etc) .. D* ουδε εις | FG εγνωσαν
9. αλλα .. A (Pelag al) om | ειδεν (et. Or⁴ Eusdem⁴⁴⁶ eth. e. 10, 4 etmai²⁰⁴ etPr Epiph⁶⁵² etc) .. c al Clem^{ro114} Smyrnensepist Chron⁴⁴⁹ (sed tantum ex^{ed ven} ιδεν .. al³ Clem¹ cd¹ Or² Eusmarc¹¹⁴ cod Epiph¹⁰³² Ath¹ cd¹ Thdrt Chron⁴⁴⁹ ex^{ed par} ουδεν | οσα c. ABCvdtr Hipp (adv Plat) Eus mai²⁰⁴ Epiph⁶⁵² Ath¹ Bas Mac² (hom. 37. et de elev.) Cyr^{ioh328} et⁵⁷² Cyr^{hr92} .. ς 49. α c. DEFG al ut vdtr omn Smyrnensepist Or³ Const Eusmarc¹⁰ etPr Ath² Epiph¹⁰³² Cyr^{esai399-775-858} Chr Thdrt Thph Oec, item quae d e f g r vg etc. Praeterea cf Orca⁴² λέγεται μὲν γεγραφθαι, καὶ ὅταν μὴ διὰ τῶν γραμμάτων ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων

ἀντόν. 10 ἡμῖν γὰρ ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. 11 τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν εἰ μὴ τὸ ^{Mc 11, 27.} πνεῦμα τοῦ θεοῦ. 12 ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ἐπὶ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, 13 ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος, πνευματικοῖς 4.

κείμενα ἢ, ὡς ἐπὶ τῶν ἱστοριῶν. ἢ ὅταν τὸ αὐτὸ μὲν νόημα κείμενον ἢ, μὴ ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν ἡμετέων ὡς ἐνταῦθα· τὸ γὰρ Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν ἀνηγγέλουσι, ταῦτόν ἐστιν Ἄφθαλμὸς etc. ἢ τοῦτο τοίνυν φησὶν, ἢ εἰκὸς καὶ γεγράφθαι ἐν βιβλίῳ καὶ ἠφανῆσθαι τὰ βιβλία· καὶ γὰρ πολλὰ διεφθάρη καὶ ὀλίγα διεσώθη βιβλία, καὶ ἐπὶ τῆς προτίρας αἰχμαλωσίας etc.

10. γαρ c. b. 37. 39. 46. 57. 71. 73. 93. 116. cop sah Clem .. 5 Ln 49. δε c. ACDEFGL al pl d e f g vg syr^{utr} al Epiph⁶⁰³ al mu Hil al .. al² om | απεκ. ο θε. c. ABCDEFG al pm d e f g r vg al mu Clem⁶⁵⁹ Epiph⁸⁹⁸ Cyr^{10h828} al mu Hil al .. 5 (= Gb Sz) ο θε. απεκ. c. L al pl syrP al Chr Thdrt al | πνευμ. αυτου (tol Vig sp. suum sanctum, item Or^{int1} Did^{int} omisso suum) c. DEFG al ut vdr om v v fere omn Did Epiph⁸⁹⁸ Mac Chr Thdrt Thph Oec Or^{int1} Hil al mu .. Gb⁹⁰ Ln om αυτου c. ABC cop (non sah) Clem Bas Cyr^{10h828} | εραυνα c. AB*c .. 5 Ln 49. ερευνα c. B**DEFG etc

11. ἀνθρώπων (et. Orsaep Ath¹edd² Ps-Ath^{2,178} Cyr^{10h42} Cyr^{hr2} Chr Thdrt al Hil Amb al) .. A 17. Or¹ Ath³ Cyr^{10h887} Tert² Vig om | του ανθρ. sec .. FG f g Or²lib (alibi⁸ habet) Hil Amb¹ Vig¹ om | τα του θεου .. D* το τ. θ., FG g Hil al τα εν τω θεω | εγνωκεν (Gb'') c. AB CDE al fere¹⁰ Or¹ Ath¹ Bas^{saep} Cyr^{10h42} et⁸³⁷ Cyr^{hr1} Antioch¹²⁵ Dam Hil al, item FG 23. Ath¹ Cyr^{hr1} Bas¹ Epiph^{2,17} al εγνω. Accedunt (cognovit) d e f g vg Amb al .. 5 οιδεν c. L al pl Or² Did Chr Thdrt al, item scit r Aug al

12. κοσμου (et. Iustrect fid Or Eusmarc²⁸ Epiph⁸⁹⁷ etc) .. DEFG vv mu Cyresa³⁶⁹ ppliat mu add τουτου | ειδωμεν (sciamus d e f g r vg etc) .. DEFG al Or³ (alibi ειδ.) Eusmarc Did¹¹⁷ Epiph⁸⁶⁰ et⁸⁹⁶ Cyresa³⁶⁹ Thph ιδωμεν

13. ἃ .. FG EusP⁸ om | διδακτοῖς sec (et. Basilidhipp²⁴⁰ Naasshipp¹¹² Clem Or Eusmarc³⁴ Epiph⁸⁸⁰ et⁸⁸² al mu) .. B (teste Bart, non item Ma) διδακτω .. 10. vg arm Dam Gaud Idac διδαχη, item et pr (d e f g in doctrina humana [f g -nae] sapientiae verbis, Ambrst in doctrina verborum humanae sap.) et sec d e f g syr ar⁶ Ambrst. Contra r in sapientia [corrige -iae] humanae doctis verbis sed docti (ita et. Aug Vig) spiritu; m non quae docentur per hum. sapientiae verbum sed quae docentur per spir. | πνεύματος; c. ABCD*FG al⁷ d e f g r vg (vg^{vict} add sancti,

πνευματικά συγκρίοντες. 14 ψυχικῶς δὲ ἀνθρώπος οὐ δέχεται τὰ
 το 14, 17. τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μαρτία γὰρ αὐτῷ ἐστίν, καὶ οὐ δύναται
 γινῶναι ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. 15 ὁ δὲ πνευματικῶς ἀνα-
 κρίνει τὰ πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 16 τίς γὰρ
 *Es 40, 13. ἔγνω τοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάζει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ τοῦν Χριστοῦ
 Ro 11, 34. ἔχομεν.

III.

He 5, 12. 1 Κἀγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικῶς
 1 Pe 2, 2. ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίους ἐν Χριστῷ. 2 γάλα ὑμᾶς ἐπότισα,

- am fu* et virtutis) cop arm syr al Naasshipp et Basilidhipp Clem Or⁶
 Eusmarc Epiph⁸⁰⁰ al^{gr} et^{lat} mu .. ζ (= Gb Sz) add (115. praem) αἰου
 c. D***EL al longe pl syrP al Chr Thdrt al | πνευματικοῖς .. β - κως |
 συνκριν. (F συνκρινόμεν, G συνκρινόμεν, g comparantes t mus) c. AB*
 (vdtr, quemadmodum ita bis habet 2 Co 10, 12) D*FG .. ζ Ln 49.
 σιγκρ. c. B**CD***EL etc
14. του θεου c. ABCDEFG al fere om v v fere om Naasshipp¹¹² Clem¹
 Or Did EusP^r Thdrt al Hil¹ Aug^{saepe} al mu .. 2. 61. syr Clem² Ir^{(gr}
 et^{lat}) Epiph⁵⁸⁴ et⁸⁰¹ Ath Chr Thdot^{anc} al mu Hil¹ Ennoð om
15. ανακρνει c. ACD*FG 17. d e f g r m (sed om rell) vg syr cop ar⁶
 aeth^{utr} Clem Or^{allq} Thdrt¹ ppl^{at} mu .. ζ (Gb⁰) add μεν c. BD**et***
 EL al pler syrP arP Mac² Chr Thdrt (ad h. l.) al | τα c. ACD* 67. 71.
 116. Ircod Or^{cat} (μεν τα πα.) Nyss Chr .. Ln [τα], ζ om c. BD**et***
 EFG al pler Ired Clem Or Mac² Thdrt¹ (sed Thdrt ad h. l. item Did
 66-201 παντας) al
16. συμβ.: ita ABCL etc .. DEFG συνβιβ. | χ^v c. ACD*** vel*** EL al ut
 vdtr om d e g vg cop syr^{utr} al Or^{allq} Did Epiph¹⁰⁹⁵ Cyr^{10h⁹¹²} et^{alibi}
 al mu Pel Vig Bed .. Ln κυριου c. BD*FG f g r Thph^{xt} Aug Ambrst
 Sedul
- III. 1. καγω c. ABCDEFG al mu Clem Or Chr Dam .. ζ και εγω c. L al
 pl Did Thdrt Thph Oec | c Or¹ εδινηθην | λαλ. νμ. c. ABCD*et***EFG
 al pl d e f g r cop syr^{utr} al Clem¹ Epiph⁸⁰⁰ Thdrt al Hier al .. Gb⁰
 νμιν λαλησ. c. D** (non* nec***) L al fere³⁰ vg arP Clem¹ Or³ Chr Dam
 ppl^{at} mu | σαρκινοῖς c. ABC*D* 67.** al Clem⁶⁸⁵ item¹¹⁹ cod Or³, 479-658-
 663 Nyss (:: eadem forma et Ro 7, 14 et Heb 7, 16. ex auctoritate ead
 gravissimorum edita est. Quod infra bis σαρκικοῖς ex eadem auctori-
 tate edendum est, id non eam potest vim habere ut rell locis nostram
 opinionem praeponeamus testibus. PP quidem in rebus eiusmodi quae
 totae pendent a cdd scriptura vix multum valent; tamēν ipsae et
 ipsos cum apostolo duplicem formam promiscue adhibuisse, quae
 fit. Aliter Reich. comm. crit.) .. ζ (= Gb) σαρκικοῖς c. B. ... al

οὐ βρωμα· οὐπω γὰρ ἐδύνασθε. ἀλλ' οὐδὲ ἐτι νῦν δύνασθε· 3 ἐτι ^{1, 11 s.}
 γάρ ἐστε σαρκικοί. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις, οὐχὶ σαρκικοί ^{11, 18.}
 ἐστε καὶ κατὰ ἀνθρώπον περιπατεῖτε; 4 ὅταν γὰρ λέγῃ τις Ἐγὼ ^{Ga 5, 20.}
 μὲν εἰμι Παῦλον, ἕτερος δὲ Ἐγὼ Ἀπόλλω, οὐκ ἀνθρώποι ἐστε; ^{2 Co 12, 20.}
 5 τίς οὖν ἐστὶν Ἀπολλῶς; τίς δὲ ἐστὶν Παῦλος; ἀλλ' ἡ διάκονοι ^{7, 17.}
 δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. 6 ἐγὼ ἐφύ- ^{Ro 12, 3.}

pl Clem⁶⁵⁹ et¹¹⁹ ed Did Epiph⁸⁰ al mu | νηπιους .. al^b (Clem^d) Did²⁸⁶
 Thph νηπιους et quidem c. seqq conjgentes (ita et. conjgunt pplat
 mu; in vv aliquot utroq modo cji possunt, ut in vg ubi sqtur: *lac*
vobis potum dedi)

2. οὐ βρωμα c. ABC al plus¹⁵ r vg cop syrP Clem³ Ir^{gr} (ex Dam) et^{lat}
 Or⁶ Dial Eusdem Did Cyresai⁸⁴³ et⁹¹³ al mu Cyp Hil al mu .. ζ (= Gb
 Sz) praem και c. DEFGL al pl d e f g syr al (Or¹) Caes Thph Oec |
 ἐδύνασθε c. ABCFG al pm Clem Or³ al mu .. ζ (= Gb Sz) ἡδύνασθε
 c. DEL al pl Ir (ex Dam) Or¹ Dial Did Caes Cyres^a Thdrt al | οὐδε
 c. ABCDEFG al fere¹⁵ Clem Or³ Dial Cyres^a al mu .. ζ (= Gb Sz)
 ουτε c. L al pl Or¹ Oec | Ln [ετι] .. om B (Cyp Ambrst *sed neque*
nunc, vg sed nec nunc quidem; r d e f *sed neque adhuc quidem* [d e om],
 g *sed neque adhuc nunc*)

3. σαρκικοί bis c. ABCD***EL al ut vdtr omn, item semel vel bis Clem⁶⁸⁵⁻
 659-119 Dial Or³ Did Nyss^{cod*} al mu .. D*FG (et semel vel bis Or^{3,784}
 et^{1,245} Nyss^{cod**}) σαρκικοί | ἐστε σαρκ. c. DEFG d e f g r am fu harl demid
 tol al Clem Or^{1,245} Nyss Cyp Hil Aug al .. ζ Ln σαρκ. ἐστε c. ABCL
 al certe pler vg^{ed} al Or¹ Chr Thdrt al | ἐρις (AFGL al ἐρεις, Ambrst
 al *aemulationes et contentiones* pro ζ. κ. ερ., m *aemulatio int. vos et con-*
tentiones; contra d e f g r vg *aemul.* [vg f *zelus*] et *contentio*, Ir<sup>int zel.
et discordia) c. ABC al³ r vg cop (aethutr) arm-Clem² Or² Eus al^{gr} et
 lat mu .. ζ (Gb⁰⁰⁰) add και διχοστασαι c. DEFGL al pler d e f g syr
 utr al Ir^{gr} et^{lat} Thdrt Chr^{txt} al Cyp³</sup>

4. DEFG al it vg al pplat τις λεγει (L al mu -γει) | ετι. δε εγω (om 37.
 Thdrt, al² add δε) .. A al² Chr εγω δε | οικ c. ABC 17. Dam .. ζ ουχι
 c. DEFGL al pler Dial Chr Thdrt Thph Oec | ανθρωποι c. ABCDEFG
 17. 67.** 71. d e f g r vg cop aethutr Dam Or^{int} Did^{int} Ambrst Aug
 al .. ζ σαρκικοί c. L al pler syr^{utr} al Dial Chr Thdrt al (: probat
 Reich. comm. er.)

5. τις bis c. CDEFG al longe pl syrutr cop arr Chr Thdrt Thph Oec ..
 Ln τι c. AB al⁴ d e f g r vg aethutr pplat | απολλως (FG απολλω, item
 Apollo it vg al) et παυλ. (Gb'') c. ABCD*et***EFG 17. 37. 46. 71. 116. d
 e f g r vg cop Dam Ambrst Aug Pel .. ζ παυλ. et απολλ. c. D**L al
 pler syr^{utr} al Chr Thdrt al Opt auct^{vocat} | εστιν .. c. ABC 17. 37.
 46. 71. 116. .. ζ om c. DEFGL al pler it vg Cyp al | αλλ η c.
 D**et***L al pler syr^{utr} sl al Chr Thdrt Thph (απολλωτικη) .. G¹
 Sz Ln om c. ABCD*EFG 67.** 71. 177. it v (απολλωτικη) (PP om
 διαξ.) arm Dam Ambrst al | δε ωρ .. d e f g r μου eius
 (sed Aug² per quos) .. tol* (item cdd^{lat} al

τευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλὰ ὁ θεὸς ἠΰξανε· 7 ὥστε οὔτε ὁ
 ἀντεῦων ἔστιν τι οὔτε ὁ ποτιζών, ἀλλ' ὁ ἀυξάνων θεός. 8 ὁ φν-
 τεύων δὲ καὶ ὁ ποτιζών ἐν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήμ-
 ψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 9 Θεοῦ γὰρ ἔσμεν συνεργοί· Θεοῦ
 γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρ-
 χιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος δὲ βλε-
 πέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται
 θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Χριστὸς Ἰησοῦς. 12 εἰ δέ τις
 ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τι-
 μίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, 13 ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενή-
 σεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἐκά-
 στου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει. 14 εἴ τις τὸ
 ἔργον μενεῖ ὁ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν λήμψεται· 15 εἴ τις τὸ

Eph 2, 20.

6. ἀλλα c. ABD*FG etc .. ε ἀλλ c. CD***Evd^{tr}L al ut vdr longe pl
7. A om ουτε pr | εστιν τι: sic et. B ap Mai; Btl (ex errore ut vdr) εστι τι τι | ουτε sec .. c ουδε (cop bis ουδε) | D* ἀλλα
8. c 31. syr Aug om δε sec (Thdr̄t γαρ) | λημψεται c. AB*D* .. ε λιψ. c. B**CD***EL etc | κοπον (13.lect* σκοπον) .. c τοπον
9. γεωργιον (D* γεοργ., Or¹ -ργια) .. D** (non* nec***) vg (non harl¹) syrP arm Chr (et. mosc¹) pplat mu add εστε (non Clem Or⁴ etc)
10. του θεου .. 55. f demid et al Clem Cyr¹ (nonact⁸⁰) Thdr̄ted Aug Bed om | τεθεικα c. C***DEL (τεθηκα) al pler Or² Chr (sic Montf ex mss, edd^{al} εθηκα) Cyr^{esa} 56 etact⁸⁹ Thdr̄t Thph Oec .. Ln εθηκα c. ABC* al⁴ (Chr) | δε sec .. DE d e Chr Or^{int} (in lev.) G. Id om
11. ᾧς ᾧς c. C***DE 52. 224. d e f vg syrP Or² Ath¹ Chr¹ Dialtrin⁴¹³ Dam Hil Hier Aug^{saep} Ambrst Sedul al .. C* (Hil¹) Cyr^{esa} ᾧς .. Gb Sz ᾧς ᾧς c. ABL al pl cop syr al Or² Mcellius²⁰⁸ Eusecl¹⁰³ Eusmai¹²⁶ Ath¹ al mu Arnob, item ε ᾧς ο ᾧς c. min vix mu
12. τοιπον c. C***DEL al ut vdr omn d e f vg syr^{utr} cop al Ath Epiph^{2,31} Cyr^{hr} Chr Thdr̄t Thph Oec Or^{int} Aug Hier al .. Ln om c. ABC* fa^h sah Amb | B 73. Clem χρυσιον (et. Epiph^{2,31}) και αργυριον (-ριον et. c)
13. εκαστου usq γενησεται .. D* d e Ambrst ο ποιησας τουτο το εγγ. φανερὸς γενηται (γενηται et. 114.) [: cf 5, 2.] | αυτο c. ABC al⁷ sah Or¹ Eusdem⁰⁴⁷ Bas (de sp. sa.) Chr Thdr̄t² Procop^{esa} al .. ε om c. DEL al longe pl Clem Or¹ Chr^{edd} Thdr̄t³ Thph Oec (vv pl pplat)
14. μενεῖ (ita i. e. manserit d e f vg Ambrst al mu, item syr^{utr} cop sah al) .. ε (= Gb Sz) μένει (sic D***EL etc) | εποικοδομ. c. AB* (neglexit Mai) DEL etc .. ε επωκοδ. c. B**c al certe pler | λημψ. c. AB*CD* .. ε λιψ. c. B**D***EL etc

ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Jud 23.

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθειρεῖ, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. 18 Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. 19 ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ θεοῦ ἐστίν· γέγραπται γάρ *^{Iob 5, 13.} Ὁ δρασούμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. 20 καὶ πάλιν Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ^{P^a98(94), 11.} 21 ὥστε μηδεὶς κανχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, 22 εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν, 23 ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ θεοῦ.

IV.

1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἀνθρώπος ὡς ὑπηρετίας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. 2 ὧδε λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς ^{1 Pe 4, 10.}

16. οἰκει εν υμιν (et. Epiph^{752.898.902} Cyract³⁹ al mu Ir^{int} Cyp al mu) .. B al² εν υμ. οικ.

17. φθειρει (et. m Cyr^{ioh}¹⁸⁹ etact³⁹ al mu Ir^{int} Cyp al mu) .. DEFG (sed L φθειρει) am φθειρει | τουτον c. BCL al pler cop sah syrP Mac Did Amphil Chr³ Thdrt Thph Oec .. Gb' Ln αυτον c. ADEFG al² syr syrP mg al Chr¹ (d e f g m vg Ir^{int} Cyp al illum) | οἵτινες .. it vg Ir^{int} al mu quod

18. εξαπατατω .. DE al³ d e add κενους λογους | εαυτον .. d e f g am tol** al Pel Sedul (sed non vg^{ed} fu demid al Cyp al) vos.

19. θτω c. CDEFG al Clem Or¹ .. ζ Lned min praem τω c. ABL al longe pl Or³ Chr Thdrt al | D* om γαρ | FG om ὁ et τους.

20. σοφων .. 17. 39. 46. al⁵ am al Mcion^{epiph}³²⁰ Chredd (et. mosc^t) Euthal^{cod} (in elencho μαρτυριῶν) Hier ανθρωπων :: ex LXX

21. ανθρωποις .. FG 17. f g pp^{lat} mu (non Pel Bed) -πω

22. FG απολλω (it vg ut ante) | υμων (B al⁴ ημων, FG praem δι) c. ABC D*FG 17. al d e Dial Aug Ambrst .. ζ (Gb⁰⁰) add εστιν c. D**et***EL al longe pl f g vg etc Chr Thdrt al

23. B 43. ημεις

IV. 1. FG του θεου

2. ωδε (hic iam d e f vg Hier Aug al; hic iam t ceterum g; cf Col 4, 9.

οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις εὐρεθῆ. 3 ἔμοι δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἔμμαντόν ἀνακρίνω· 4 οὐδὲν γὰρ ἔμμαντῶ συνοῖδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαιώμαι· ὁ δὲ ἀνακρίων με κύριός ἐστιν. 5 ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτά τοῦ σκούτους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ

Ro 2, 20. τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἔμμαντόν καὶ Ἀπολλῶ
Ro 12, 3. δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνός φρουσῶσθε κατὰ τοῦ ἐτέρου. 7 τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ

τὰ ὄδε) c. ABCD*FG al⁵ it vg cop syr^{utr} arm aeth^{utr} ar^e pplat mu (sed Lu invitis quidem testibus sic: θεοῦ ὄδε. λοιπὸν ζητεῖται) .. 5 49. ὁ δὲ c. D***EL al ut vdr longe pl arP (sl?), item (sed praeter Phot non commentantur, ita ut tota res a scriptura add pendeat) Or Did Chr Thdrt Phot ar Oec (καὶ ὁ λοιπὸν κεῖται ἐν τ. οἰκονόμοις) al, item auct^{aleator} (hoc quoque) | ζητεῖται (ita d e f g vg cop syr^{utr} etc) c. BL etc .. Gb' ζητεῖτε c. ACDEFG al pm cdd ap Oec sl (?) | πιστός .. D*et***E post εὐρεθῆ, D**FG f g go post τις pon

3. υμῶν .. A ημων | D* αλλα | FG οινδ

4. εστιν .. D* d add θεος

5. τι .. d e vg Pel al (non item Aug Amb al) om | A al κρινεται | ος .. D*EFG d e f g Aug^{saepe} (non Aug¹ al mu) om | τω θεου .. DE al⁵ om του

6. FG* μετασχηματισα et FG om εις | απολλω c. CDEFG al ut vdr omn Chr Thdrt etc .. Lned min απολλων c. AB* (**απο πολλων) | εν ημιν .. D* al d** e-vg^{cd} (sed non am fu demid harl tol) cop syrP Chr¹ (non ad h. l.) Antioch²² Bed εν ημιν | το μη .. FG al om το | α (Gb') c. ABC 31. cop syrP (Oreat vide post) Ath⁴⁵² Cyr^{ioh}600 Chr^{mosc} 1 .. 5 ὁ c. DEFG al pler f g go syr al Chr Thdrt al. Nil definiunt d e vg: supra quam | γεγραπται c. ABD*E*FG al² Oreat⁷⁷ (γεγραπται ταῦτα - μήποτε καὶ αὐτοὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀλλ' εἰδῶμεν τὸ „ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται.“ ἐάν τις ἕξιν ἔχων ὑποδειστήραν, πρὶν πληρώσαι τὰ γεγραμμένα, θέλει ἀναβῆναι εἰς τὰ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, οὐδὲ νοήσει ἃ γέγραπται etc) it vg pplat (d e vg discatis ne supra quam scriptum est unus adv. alterum infletur pro alio; item Aug Ambrst disc. ne supr. quam [Ambrst quod] scr. e. unus pro altero [Ambrst uno] infl. adv. alterum; f g - supr. quod scr. est ut non unus adv. alterum [g add t pro uno] infletur pro alio [g adv. alterum t pro alio]) .. 5 (Gb⁹) add φρονειν (Ath φρσιουσθα) c. c(vdr)D***E**L al pler cop syr^{utr} go al (Ath) Cyr^{ioh} Chr Thdrt al | ινα μη .. DE om μη | υπερ .. FG κατα. Cf et. it vg

λαβών; 8 ἤδη κεκορησμένοι ἐστέ· ἤδη ἐπλοντήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνβασιλεύσωμεν. 9 δοκῶ γὰρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχά-^{Ro 8, 36.} τος ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανάτιους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. 10 ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροὶ· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 11 ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶ-^{2 Co 11, 27 s.} μεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν 12 καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, 13 δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν, ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περιήψημα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου^{1 The 2, 11.} ἀγαπητὰ νουθετῶ. 15 ἔὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. 16 παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ^{11, 1. Ga 4, 19.}

8. Ln^{ed} min *εστε*; ἠδ. *επλ.*; *χωρ. ημ. εβασ.*; | *Α χωρ. ημ. εβασ.* | D^{**} EL al *οφελον* | D^{*FG} om *γε* | *υμιν* .. D^{*} *praem συν* | *συνβασ.* c. AB^{*C} D^{*FG} .. *ς* Ln 49. *συμβασ.* c. B^{**D***} EL al *certe pler*

9. *δοκω γαρ* c. ABCD^{*FG} al³ d e f g am fu (add *et*, item al) demid tol al Clem Orca¹⁸⁴ Cyr Dam Or^{int} Tert Hil Ambrst .. *ς* (Gb⁹⁰) add *οτι* c. D^{**EL} al pler vged vgvict (*qui et*) al mu Or² Chr Thdrt al Amb al

11. *αχρι της* .. FG *εως* (sequitur in F *αργει pro αρτι*) | *γυμνιτευομεν* (B^{*D*} *γυμνειτ.*) c. A (sed A^{*} om *γυ. και*) B^{*CDEFG} etc (item ed Compl) .. *ς* *γυμνητευομ.* c. B^{**L} al *certe longe pl* (pp mu ut editi sunt)

12. FG *λοιδορ. και ενλ. et διωκ. και ανεχ.* Cf it vg *maledicimur et benedicimus*, item post.

13. *δυσφημ.* (Gb⁹⁰) c. AC 17. 46. Clem Or² Euspr^r Cyr^{loh}⁸⁹⁹ Dam .. *ς* Ln *βλασφημ.* c. BDEFG^L al pler Or² Chr Thdrt al | D^{*} *ως περικαθαρμα, α* (*certe sic plane distinctum est*) al⁶ *ωσπερει (α -ρι) καθαρματα, al ωσπερ καθ.* Cf huc Barn¹⁰ *εγω περιψημα της αγαπης υμων.*

14. *γραφω ταυτα* c. ABCL etc .. DEFG it vg Pel Ambrst al *ταιτ. γρ.* | B *αλλα* | *νουθετω* c. BDEFG^L al *longe pl* it vg etc .. Gb⁹⁰ -*θετων* c. AC al⁷ Thpht^{xt}

15. *χω εν* (et. Epiph⁸⁷⁷ Cyr^{loh}¹⁴⁸ al mu Aug Ambrst al) .. B Clem Montan (in collat. Carthag. a. 411.) Pac om *εν* | *εγεννησα* (FG *εγεννησα*) : Or^{alludens} : Παῦλος διὰ τοῦ εὐαγγ. γεννᾷ τοὺς Γαλάτας.

16. *οιν* (aethntr Chr^{mosc}² om) .. D^{*FG} g (sub *αυτ*) *δε* | *γινεσθε* .. 10. 31. 73. 118. vg (non am fu demid al) arm (non^{ven}) sl Chr Amb¹ Pel Bed add *καθως καγω χω :: ex 11, 1.*

τοῦσιν καὶ Ἑλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μορίαν, 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήσιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν· 25 ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. 26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλήσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ ἐγγενεῖς· 27 ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφοὺς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, 28 καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα

Eph 2, 9. καταργήσῃ, 29 ὅπως μὴ καυχῆσθῃται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 30 ἐξ' αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη

- EFG al⁴ d e f g r vg syr^{utr} cop go ar⁶ aethPP (male aeth^{ro} *doctrinam*) sl Clem² Cyract^{3b} al pm Tertmarc Cyp al mu .. ς (= Gb Sz) *σημειον* c. L al pler arP Thphtxt Oecfxt (: cf Mt 12, 39. 16, 4. et alia) | A *επιζητουσιν*
23. *εθνεσιν* c. ABC²D*EFG^L al mu it vg cop syr^{utr} aeth al Or² Eusdem⁹⁶⁵ Ath al mu Cyp al .. ς (= Gb Sz) *ελλησιν* c. c^{***}D^{***} al pl go Clem² Or¹cod al
24. FG om *τοις* | FG om *τε* (nec exprim it vg etc, exprim vero syrP)
25. *εστιν* pr (67.** *εσται*) .. DEFG it vg al Hil al ante *των* pon .. 17. Tert² om | *εστιν* sec c. A (est^{**}, sed nec* vdr om) CDEFG^L al fere omn vv omn Or² al mu ppl^{lat} mu (sed DEFG it vg al Hil al ante *των*) .. L^{ned} min om c. B 67.** Tert²
26. *γαρ* (ita et. Or², Or¹ δε) .. DEFG 21. f g aeth^{utr} arm Pamph *οιν* (item Or¹lib *γονη*) | *ου* (D* *οιδε*, item sec et tert loco syr) *πο. δινατοι* .. 74. Ir^{int} post *εγγενεις* pon, FG g cop om
27. AFG al mu g ab *εξελ. ο θεος* pr ad *εξελ. ο θε.* sec transiliunt, item Or¹ ad *εξελ. ο θε.* tert: hinc Ln [*να καταισχ. τους σο. κ. τ. ασθ. τ. κ. εξ. ο θε.*] .. al aliter errarunt | *καταισχινη* (L al -*νε* bis) *τ. σοφ.* c. BCDEL al⁷ d e r vg cop syr^{utr} al ut vdr omn Or⁵ EusP^s etecl³² Cyr^{ioh}638 algr etlat pm .. ς *τ. σοφ. κατ. c. min* pl
28. *τα μη οντα* c. AC²D*FG 17. d e g aeth^{ro} Or¹(^{8, 283}) Ir^{int} Tert Ambrst Ruf Tich .. ς (= Gb⁰⁰ Sz) *praem και* c. BC^{***}D^{***}EL al pler r f vg al pm Orallq Eusecl⁵²⁻⁵⁵ Chr Thdrt al
29. FG *καυχησεται* | *του θεου* c. ABC^{***}DEFG^L al fere⁹⁰ d e f g m r cop aeth^{utr} arP sl Or² (et¹ omisso *του*) Eus Eph Bas Chr Dam Thph Aug Tich² (Ir^{int} *domini*) .. ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') *αιτου* c. c^{*} al mu vg syr^{utr} al Or¹ Dial Thdrt Oec Ambrst al

σοφία ἡμῶν ἀπὸ Θεοῦ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις, 31 ἵνα καθὼς γέγραπται Ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω. ^{Ier 9, 23.} ^{2 Co 10, 17.}

II.

1 Κάγῳ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ. 2 οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἶδέναι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τούτον ἐσταυρωμένον. 3 καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμφῳ πολλῶ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, 4 καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδειξίῃ πνεύματος 13.

30. σοφ. (FG praem η) ημιν (B ημων) c. (Gb'') ABCDEFG al⁴ d e f g am demid harl^{**} al Orsaepo Dial Eusdem⁷⁶⁷ Did Cyract Hier² Ambrst Amb² .. ε ημιν (et. υμ. leg) σοφ. c. L al pler r vg (et. cdd aliq) syrtr cop al Or² Eusecl¹⁹⁸ etpr Mac² Cyr^{10h794} Chr Thdrt al Amb² Aug al | δικ. τε (et. Orsaepo Dial EusPr Cyr^{10h} al mu) .. d^{**} (* et E δικ., ** και δικ., ***δικ. τε, sed cf append. editionis meae codicis D)FG Or¹ Cyr¹ Chr και δικ..

31. c καυχόμενος

II. 1. μαρτυριον c. BDEFG al longe pl d e f g vg sah syrP aethutr arP sl Or^{cat} (οὐκ εἶπεν τὸ κήρυγμα ἀλλὰ τὸ μαρτύριον· ὃ καὶ αὐτὸ ἱκανὸν ἦν ἀποτρέψαι· θάνατον γὰρ περιήει κηρύττων) Cyract³⁸ et^{cat} (μαρτ. τ. θε. φησιν τὸν ᾠν etc) Chr Thph Oec Hier Bed al .. Gb'' μυστηριον c. AC al⁷ r syr cop Aug Ambrst al² .. ar⁶ Thdrt εναγγελιον (vg arm [sed non^{ven}] Ambrst^{cd} al ᾠν pro θεου)

2. κρινα c. ABCD* et^{***} EFG al mu Ath Cyract³⁸ Chr¹ Antioch Dam (Or³ ἐγὼ δὲ ἔκρ. μηδὲν εἶδ. ἐν ὑμ.) .. ε (= Gb Sz) add του c. d^{**}L al pl Did Chr Thdrt Thph Oec | τι εἶδ. c. BC(D*et^{***}E τι εν υμ. εἶδ., d^{**} του εν υμ. εἶδ. τι) al⁶ Cyr^{mich}⁴²⁹ Bas Isid Chr¹ Hil Victorin Aug¹ .. 17. Ath om τι .. ε (= Gb Sz) εἶδ. τ. c. ΔFG al pl d e f g r (me scire aliquid) vg (sc. me aliq.) al mu Or^{cat} Did Cyract³⁸ al mu Tert al mu | ᾠν ᾠν (et. Or⁵ Ath Chr Thdrt al mu Tert Aug² al) .. FG al² f g am harl al Cyract Hil² Aug² al mu ᾠν ᾠν

3. και εγω c. DEFG al longe pl Chr Thdrt Thph Oec .. Ln καγω c. ABC al⁸ Or Bas Antioch Dam (:: καγω v. 1. tantum non variat) | εν (FG 49. f g r vg al pp^{lat} om) φοβω και εν (DEFG 49. 119. it vg al pp^{lat} om: hinc Gb^o) τρομφω

4. πειθοις (AD* πιθοις, Mac [ed Gallandi] Chr² πιθανοις) et λογοις (sed FG 74. 137. ar⁶ om λογοις, 77. και λογοις) c. ABCDE(FG)L al longe pl r (in suasoriis sar. verbis) vg (in persuasibilibus sar. verb. syrP (cop aeth arr) Or⁵ Ath¹ (i. e.⁶⁸⁸ οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας ἑλληνικῆς λογοις ex^{cdd}; antea ed. est -ἑλληνικοῖς λόγ.) Cyr^{cat} Severian^{cat} Cyr^{hr}³

1 Th 1, 5. καὶ δυνάμεις, ὧ ἴνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾗ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· 7 ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τῆν ἀποκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰῶνων εἰς δόξαν ἡμῶν· 8 ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἑσταύρωσαν. 9 ἀλλὰ καθὼς γέγραπται Ἄ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὐς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ὅσα ἠτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσι

Ep̄h 3, 5.
Ro 16, 25.

Es̄a 64, 4.

Chr Thdrt Thph Oec Hier² Amb¹ Vig Bed .. 1. 18.* 48. 72. 106. 108. 131. 154. al d e (uterq in *persuasione sapientiae sermones*) f g (uterq item absq *serm.*) am (in *persuasione sapientiae verbi*) syr sah arm (εἰς πειθοῖ λογῶν σοφίας) sl⁵ etant Or³ EusPr Ath¹ (i. e.⁹⁵⁶ κατὰ τὸ μὴ ἐν πειθοῦ σοφίας ἀνθρώπ. ἔχειν τὸ κήρυγμα. Alibi⁵⁸⁴ est οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγων) Epiph⁸⁹⁶ cod Glossar N¹ T¹ (ed. Alberti p. 119. πειθοῖ: πιθανότητι) Ambrst Amb² Sedul Leo πειθοῖ (Gb⁷) et λογῶν (ita syr arm Or EusPr) vel τῶν λογῶν (ita Or¹) vel λογοῦ (ita d e am sah [Amb¹] vel omissio λογ. (ita Gb⁷ c. 18.* f g Or¹ Ath¹ Ambrst^{com} Sedul). Cf et. Reich. comm. cr. | σοφίας c. BDEFG 17. 46. 71. d e f g r am fu tol al syr sah aeth arm Or⁵ Nyss Cyr Chr Cyrhr¹ Epiph⁸⁹⁶ Thdrt^{ed1} al Hier al .. ς (= Gb Sz) praem (vn et pp^{aliqua} postpon) ανθρωπινης c. ACL al pler vg (et. demid vgvict) cop syrP al Or² EusPr Ath Mac Cyrhr² Thph Oec Ambrst^{com} Sedul Bed | β ἀλλὰ | ἀποδείξει .. D*et***E αποκαλύψει

5. ὑμῶν .. 38. 48. 72. 120. cop (non sah) Clem Or ἡμῶν | FG al g om ᾗ³ | β ἀλλὰ
6. FG al f g aeth^{ro} (ex his 7. lect aeth^{ro} om et. τῶν καταργ.) a του (F om) αἰωνος τουτ. ad α. τουτ. transiliunt
7. θεου (m om) σοφ. c. ABCDEFG al sat mu d e f g r vg arm Clem² Or⁴ EusPr Cyract³⁸ al pm Hil Amb² al .. ς (= Gb Sz) σοφ. θε. c. L al certe pm cop sah syr^{utr} al Thdrt al
8. οὐδεὶς (et. Or¹ etc) .. D* οὐδε εἰς | FG ἐγνωσαν
9. ἀλλὰ .. A (Pelag al) om | εἶδεν (et. Or⁴ Eusdem⁴⁴⁶ eth. e. 10,⁴ etmai²⁰⁴ etPr Epiph⁶⁵² etc) .. c al Clem^{ro114} Smyrnensepist Chron⁴⁴⁹ (sed tantum ex^{ed} ven) ἰδεν .. al³ Clem¹ ed¹ Or² Eusmarc¹¹⁴ cod Epiph¹⁰³² Ath¹ ed¹ Thdrt Chron⁴⁴⁹ ex^{ed} par οἶδεν | οσα c. ABCvdtr Hipp (adv Plat) Eus mai²⁰⁴ Epiph⁶⁵² Ath¹ Bas Mac² (hom. 37. et de elev.) Cyr^{ioh328} et⁵⁷² Cyr^{hr92} .. ς 49. ᾗ c. DEFG al ut vdtr omn Smyrnensepist¹ Or³ Const Eusmarc¹⁰ etPr Ath² Epiph¹⁰³² Cyresai³⁰³⁻⁷⁷⁵⁻⁸⁵⁸ Chr Thdrt Thph Oec, item quae d e f g r vg etc. Praeterea cf Orca⁴² λέγεται μὲν γεγραφθαι, καὶ ὅταν μὴ διὰ τῶν γραμμάτων ἀλλὰ δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων

αὐτόν. 10 ἡμῖν γὰρ ἀπεκάλυπεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραννᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. 11 τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἐγνώκεν εἰ μὴ τὸ Mt 11, 27. πνεῦμα τοῦ θεοῦ. 12 ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ἐπὶ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, 13 ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος, πνευματικοῖς 4

κείμενα ἢ, ὡς ἐπὶ τῶν ἱστοριῶν. ἢ ὅταν τὸ αὐτὸ μὲν νόημα κείμενον ἢ, μὴ ἐπ' αὐτῶν δὲ τῶν ῥημάτων ὡς ἐνταῦθα· τὸ γὰρ Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περιὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι, ταῦτόν ἐστιν Ἄ ὀφθαλμός etc. ἢ τοῦτο τοίνυν φησίν, ἢ εἰκὸς καὶ γεγράφθαι ἐν βιβλίοις καὶ ἠφανῆσθαι τὰ βιβλία· καὶ γὰρ πολλὰ διεφθάρη καὶ ὀλίγα διεσώθη βιβλία, καὶ ἐπὶ τῆς προτίρας αἰχμαλωσίας etc.

10. γαρ c. B 37. 39. 46. 57. 71. 73. 93. 116. cop sah Clem .. 5 Ln 49. de c. ACDEFGL al pl d e f g vg syr^{utr} al Epiph⁸⁹⁸ al mu Hil al .. al² om | απεκ. o θε. c. ABCDEFG al pm d e f g r vg al mu Clem⁶⁵⁹ Epiph⁸⁹⁸ Cyr^{ioh}⁸²⁸ al mu Hil al .. 5 (= Gb Sz) o θε. απεκ. c. L al pl syr^P al Chr Thdrt al | πνευμ. αυτου (tol Vig sp. suum sanctum, item Or^{int} Did^{int} omissio suum) c. DEFG al ut vdtr om v v fere om Did Epiph⁸⁹⁸ Mac Chr Thdrt Thph Oec Or^{int} Hil al mu .. Gb⁶⁰ Ln om αυτου c. ABC cop (non sah) Clem Bas Cyr^{ioh}⁸²⁸ | ιραινα c. AB^c .. 5 Ln 49. ιραινα c. B^{**} DEFG al etc

11. ανθρωπων (et. Or^{saepe} Ath^{1edd} Ps-Ath^{2,178} Cyr^{ioh}⁴² Cyr^{hr}² Chr Thdrt al Hil Amb al) .. A 17. Or¹ Ath³ Cyr^{ioh}⁸⁸⁷ Tert² Vig om | του ανθρ. sec .. FG f g Or^{2lib} (alibi³ habet) Hil Amb¹ Vig¹ om | τα του θεου .. D* το τ. θ., FG g Hil al τα εν τω θεω | ιγνωκεν (Gb'') c. AB CDE al fere¹⁰ Or¹ Ath¹ Bas^{saepe} Cyr^{ioh}⁴² et⁸³⁷ Cyr^{hr}¹ Antioch¹²⁵ Dam Hil al, item FG 23. Ath¹ Cyr^{hr}¹ Bas¹ Epiph^{2,17} al ιγνω. Accedunt (cognouit) d e f g vg Amb al .. 5 οιδεν c. L al pl Or² Did Chr Thdrt al, item scit r Aug al

12. κοσμου (et. Iustrect fid Or Eus^{marc}²⁸ Epiph⁸⁹⁷ etc) .. DEFG v v mu Cyresa³⁶⁹ pp^{lat} mu add τουτου | ειδομεν (sciamus d e f g r vg etc) .. DEFG al Or³ (alibi eid.) Eus^{marc} Did¹¹⁷ Epiph⁸⁶⁰ et⁸⁹⁶ Cyresa³⁶⁹ Thph ιδομεν

13. ἃ .. FG Eus^p om | διδακτοις sec (et. Basilid^{hpp}²⁴⁰ Naass^{hpp}¹¹² Clem Or Eus^{marc}²⁴ Epiph⁸⁹⁰ et⁸⁹² al mu) .. B (teste Bart, non item Ma) διδακτω .. 10. vg arm Dam Gaud Idac διδαχη, item et pr (d e f g in doctrina humana [f g -nae] sapientiae verbis, Ambrst in doctrina verborum humanae sap.) et sec d e f g syr ar^e Ambrst. Contra r in sapientia [corrigere -iae] humanae doctis verbis sed docti (ita et. Aug Vig) spiritu; m non quae docentur per hum. sapientiae verbum sed quae docentur per spir. | πνευματος c. ABCD^{*} FG al⁷ d e f g r vg (vg^{vict} add sancti,

- πνευματικὰ συνκρίνοντες. 14 ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ
 1o 14, 17. τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστίν, καὶ οὐ δύναται
 γινῶναι ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. 15 ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνα-
 *Es 40, 13. κρίνει τὰ πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 16 τίς γὰρ
 Ro 11, 34. ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ
 ἔχομεν.

III.

He 5, 12.
 1 Pe 2, 2.

1 Κἀγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικῶς
 ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. 2 γάλα ὑμῶς ἐπότισα,

am fu* et virtutis) cop arm syr al Naasshipp et Basilidhipp Clem Or⁶
 Eus^{marc} Epiph⁸⁸⁰ algr et^{lat} mu .. ς (= Gb Sz) add (115. praem) αγωου
 c. D***EL al longe pl syr^p al Chr Thdrt al | πνευματικοῖς .. β - κως |
 συνκριν. (F συνκρινωμεν, G συνκρινωμεν, G comparantes t mus) c. AB*
 (vdtr, quemadmodum ita bis habet 2 Co 10, 12) D*FG .. ς Ln 49.
 συγκρ. c. B**CD***EL etc

14. του θεου c. ABCDEFG al fere omn vv fere omn Naasshipp¹¹² Clem¹
 Or Did Eus^r Thdrt al Hil¹ Aug^{saepo} al mu .. 2. 61. syr Clem² Ir^{(gr}
 et^{lat}) Epiph⁵⁸⁴ et⁸⁰¹ Ath Chr Thdot^{anc} al mu Hil¹ Ennod om
 15. ανακρινει c. ACD*FG 17. d e f g r m (sed om rell) vg syr cop ar⁶
 aeth^{utr} Clem Or^{alq} Thdrt¹ pplat mu .. ς (Gb^o) add μεν c. BD**et***
 EL al pler syr^p ar^p Mac² Chr Thdrt (ad h. l.) al | τα c. ACD* 67. 71.
 116. Ir^{cod} Or^{cat} (μεν τα πα.) Nyss Chr .. Ln [τα], ς om c. BD**et***
 EFG al pler Ir^{ed} Clem Or Mac² Thdrt¹ (sed Thdrt ad h. l. item Did
 66-291 παντας) al
 16. συμβ.: ita ABCL etc .. DEFG συμβιβ. | χυ c. ACD**c vel*** EL al ut
 vdtr omn d e g vg cop syr^{utr} al Or^{alq} Did Epiph¹⁰²⁵ Cyr^{ioh¹²} etalibi
 al mu Pel Vig Bed .. Ln κυριου c. BD*FG f g r Thph^{xt} Aug Ambrst
 Sedul

III. 1. καγω c. ABCDEFG al mu Clem Or Chr Dam .. ς και εγω c. L al
 pl Did Thdrt Thph Oec | c Or¹ εδινηθην | λαλ. υμ. c. ABCD*et***EFG
 al pl d e f g r cop syr^{utr} al Clem¹ Epiph⁸⁸⁰ Thdrt al Hier al .. Gb^o
 υμιν λαλησ. c. D** (non* nec***) L al fere³⁰ vg ar^p Clem¹ Or³ Chr Dam
 pplat mu | σαρκινοῖς c. ABC*D* 67.** al Clem⁶⁸⁵ item¹¹⁹ cod Or^{2, 479-656-}
⁶⁶³ Nyss (: eadem forma et Ro 7, 14 et Heb 7, 16. ex auctoritate cdd
 gravissimorum edita est. Quod infra bis σαρκινοῖ ex eadem auctori-
 tate edendum est, id non eam potest vim habere ut rell locis nostram
 opinionem praeponomus testibus. PP quidem in rebus eiusmodi quae
 totae pendent a cdd scriptura vix multum valent; tamen vero et
 ipsos cum apostolo duplicem formam promiscue adhibuisse probabile
 fit. Aliter Reich. comm. crit.) .. ς (= Gb) σαρκινοῖς c. D***EFG al al

οὐ βρωμα· οὐπω γὰρ ἐδύνασθε. ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε· 3 ἔτι ^{1, 11 a.} γάρ ἐστε σαρκικοί. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις, οὐχὶ σαρκικοί ^{11, 18.} ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; 4 ὅταν γὰρ λέγῃ τις Ἐγὼ ^{Ga 5, 20.} μὲν εἰμι Παῦλον, ἕτερος δὲ Ἐγὼ Ἀπόλλω, οὐκ ἄνθρωποι ἐστε; ^{2 Co 13, 20.} 5 τίς οὖν ἐστὶν Ἀπολλῶς; τίς δὲ ἐστὶν Παῦλος; ἀλλ' ἡ διάκονοι ^{7, 17.} δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἐκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν. 6 ἐγὼ ἐρῶ- ^{Ro 13, 3.}

pl Clem⁶⁵⁹ et¹¹⁹ ed Did Epiph⁸⁰ al mu | νηπιους .. al⁵ (Clem¹) Did²⁸⁶ Thph νηπιους et quidem c. seqq conjgentes (ita et. conjgunt pplat mu; in vv aliquot utroq modo ciji possunt, ut in vg ubi sqtur: *lac vobis potum dedi*)

2. οὐ βρωμα c. ABC al plus¹⁵ r vg cop syrP Clem³ Irg^r (ex Dam) etlat Or⁶ Dial Eusdem Did Cyresa¹⁹⁴³ et⁹¹³ al mu Cyp Hil al mu .. ζ (= Gb Sz) praem και c. DEFGL al pl d e f g syr al (Or¹) Caes Thph Oec | ἐδύνασθε c. ABCFG al pm Clem Or³ al mu .. ζ (= Gb Sz) ἡδύνασθε c. DEL al pl Ir (ex Dam) Or¹ Dial Did Caes Cyresa Thdrt al | οὐδε c. ABCDEFG al fere¹⁵ Clem Or³ Dial Cyresa al mu .. ζ (= Gb Sz) ουτε c. L al pl Or¹ Oec | Ln [ετι] .. om B (Cyp Ambrst *sed neque nunc, vg sed nec nunc quidem*; r d e f *sed neque adhuc quidem* [d e om], *g sed neque adhuc nunc*)

3. σαρκικοί bis c. ABCD***EL al ut vdtr omn, item semel vel bis Clem⁶⁸⁵⁻⁶⁵⁹⁻¹¹⁹ Dial Or³ Did Nysscod* al mu .. D*FG (et semel vel bis Or^{3,764} et^{1,245} Nysscod**) σαρκικοί | εστε σαρκ. c. DEFG d e f g r am fu harl demid tol al Clem Or^{1,245} Nyss Cyp Hil Aug al .. ζ Ln σαρκ. εστε c. ABCL al certe pler vged al Or¹ Chr Thdrt al | ερις (AFGL al ερεις, Ambrst al *aemulationes et contentiones* pro ζ. κ. ερ., m *aemulatio int. vos et contentiones*; contra d e f g r vg *aemul. [vg f zelus] et contentio, Irint zel. et discordia*) c. ABC al³ r vg cop (aethutr) arm·Clem² Or² Eus algr et lat mu .. ζ (Gb⁰⁰) add και διχοστασιαι c. DEFGL al pler d e f g syr utr al Irg^r etlat Thdrt Chrtxt al Cyp²

4. DEFG al it vg al pplat τις λεγει (L al mu -γει) | ετερ. δε εγω (om 37. Thdrt, al² add δε) .. A al² Chr εγω δε | ουκ c. ABC 17. Dam .. ζ ουκ c. DEFGL al pler Dial Chr Thdrt Thph Oec | αρθρωποι c. ABCDEFG 17. 67.** 71. d e f g r vg cop aethutr Dam Or^{int} Didint Ambrst Aug al .. ζ σαρκικοί c. L al pler syrutr al Dial Chr Thdrt al (: : probat Reich. comm. cr.)

5. τις bis c. CDEFG al longe pl syrutr cop arr Chr Thdrt Thph Oec .. Ln τι c. AB al⁴ d e f g r vg aethutr pplat | απολλως (FG απολλω, item Apollo it vg al) et παυλ. (Gb'') c. ABCD*et***EFG 17. 37. 46. 71. 116. d e f g r vg cop Dam Ambrst Aug Pel .. ζ παυλ. et απολλ. c. D**L al pler syrutr al Chr Thdrt al Opt auctvocat | εστιν sec c. ABC 17. 37. 46. 71. 116. .. ζ om c. DEFGL al pler it vg Chr Thdrt al | αλλ η c. D**et***L al pler syrutr al Chr Thdrt Thph Oec Opt (utique) .. Gb Sz Ln om c. ABCD*EFG 67.** 71. 177. it vg cop aeth^{ro} (pp om et. διαξ.) arm Dam Ambrst al | δε ον .. d e f g vg Ang¹ al mu eius cui (sed Aug² per quos) | c tol* (item cddlat al) om ος

τευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλὰ ὁ θεὸς ἠΰξανεν· 7 ὥστε οὔτε ὁ
αυτεῦων ἔστιν τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ ἀΐξάνων θεός. 8 ὁ φυ-
τεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήμ-
ψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 9 Θεοῦ γὰρ ἔσμεν συνεργοί· θεοῦ
γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρ-
χιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος δὲ βλε-
Eph 2, 20. πέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται
θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Χριστὸς Ἰησοῦς. 12 εἰ δέ τις
ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, ἄργυρον, λίθους τι-
μίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην, 13 ἐκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενή-
σεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἐκά-
στου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει. 14 εἴ τις τὸ
ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν λήμψεται· 15 εἴ τις τὸ

6. ἀλλα c. ABD*FG etc .. ε ἀλλ c. CD***EvdtrL al ut vdrtr longe pl
7. A om ουτε pr | εστιν τι: sic et. B ap Mai; Btl (ex errore ut vdrtr)
εστι τι τι | ουτε sec .. c ουδε (cop bis ουδε) | D* ἀλλα
8. c 31. syr Aug om δε sec (Thdrtr γαρ) | λημψεται c. AB*D* .. ε ληψ.
c. B**CD***EL etc | κοπον (13.lect* σκοπον) .. c τοπον
9. γεωργιον (D* γεοργ., Or¹-ργια) .. D** (non* nec***) vg (non harl*)
syrP arm Chr (et. mosc¹) pplat mu add εστε (non Clem Or⁴ etc)
10. του θεου .. 55. f demid et al Clem Cyr¹ (nonact⁸⁹) Thdrtr^{cd} Aug
Bed om | τεθεικα c. C***DEL (τεθηκα) al pler Or² Chr (sic Montif ex
mss, edd^{al} εθηκα) Cyresa⁵⁶ etact³⁹ Thdrtr Thph Oec .. Ln εθηκα c.
ABC* al⁴ (Chr) | δε sec .. DE d e Chr Orint (in lev.) G. Id om
11. ᾧς ᾧ c. C***DE 52. 224. d e f vg syrP Or² Ath¹ Chr¹ Dialtrⁱⁿ413 Dam
Hil Hier Augsaep^e Ambrst Sedul al .. c* (Hil¹) Cyresa ᾧς .. Gb Sz
ᾧς ᾧ c. ABL al pl cop syr al Or² Mcell^{eus} 298 Eusecl¹⁹⁸ Eusmai¹²⁶ Ath¹
al mu Arnob, item ε ᾧς ο ᾧς c. min vix mu
12. τοιπον c. C***DEL al ut vdrtr omn d e f vg syr^{utr} cop al Ath Epiph^{2,31}
Cyr^{hr} Chr Thdrtr Thph Oec Or^{int} Aug Hier al .. Ln om c. ABC* fu*
sah Amb | B 73. Clem χρυσιον (et. Epiph^{2,31}) και αργυριον (-ριον
et. c)
13. εκαστου usq γενησεται .. D* d e Ambrst ο ποιησας τουτο το εγγ.
φανερως γενηται (γενηται et. 114.) [: cf 5, 2.] | αυτο c. ABC al⁷ sah
Or¹ Eus^{dem}947 Bas (de sp. sa.) Chr Thdrtr² Procop^{esai} .. ε om c. DEL
al longe pl Clem Or¹ Chr^{edd}2 Thdrtr³ Thph Oec (vv pl pplat)
14. μενεῖ (ita i. e. manserit d e f vg Ambrst al mu, item syr^{utr} cop sah
al) .. ε (= Gb Sz) μένει (sic D***EL etc) | εποικοδομ. c. AB* (neglexit
Mai)DEL etc .. ε επωκοδ. c. B**c al certe pler | λημψ. c. AB*CD* .. ε
ληψ. c. B**D***EL etc

ἔργον κατακαήσεται, ζημωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Iud 23.

16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθειρεῖ, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἳτινές ἐστε ὑμεῖς. 18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἑξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. 19 ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ θεοῦ ἐστίν· γέγραπται γάρ ^{Iob 5, 13.} Ὁ δρασόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. 20 καὶ πάλιν Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ^{Ps 98 (94), 11.} 21 ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, 22 εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν, 23 ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ θεοῦ.

IV.

1 Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρετίας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. 2 ὧδε λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς ^{1 Pe 4, 10.}

- 16. οἰκει εν υμιν (et. Epiph^{752. 893. 902} Cyract³⁹ al mu Ir^{int} Cyp al mu) .. B al² εν υμ. οικ.
- 17. φθειρει (et. m Cyr^{ioh}¹⁸⁹ etact³⁹ al mu Ir^{int} Cyp al mu) .. DEFGL (sed L φθειρεῖ) am φθειρει | τουτον c. BCL al pler cop sah syr^P Mac Did Amphil Chr³ Thdrt Thph Oec .. Gb' Ln αυτον c. ADEFG al² syr syr^P mg al Chr¹ (d e f g m vg Ir^{int} Cyp al illum) | ουτινες .. it vg Ir^{int} al mu quod
- 18. εξαπατατω .. DE al³ d e add κενους λογους | εαυτον .. d e f g am tol^{**} al Pel Sedul (sed non vge^d fu demid al Cyp al) vos.
- 19. θτω c. CDEFG al Clem Or¹ .. s Ln^{ed} min praem τω c. AB^L al longe pl Or³ Chr Thdrt al | D* om γαρ | FG om ὁ et τους.
- 20. σοφον .. 17. 39. 46. al⁵ am al Mcion^{epiph}³²⁰ Chredd (et. mosc¹) Euthal^{cod} (in elencho μαρτυριῶν) Hier ανθρωπων :: ex LXX
- 21. ανθρωποις .. FG 17. f g ppl^{lat} mu (non Pel Bed) -πω
- 22. FG απολλω (it vg ut ante) | υμων (B al⁴ ημων, FG praem δι) c. ABC D*FG 17. al d e Dial Aug Ambrst .. s (Gb⁰⁰) add εστιν c. D**et***EL al longe pl f g vg etc Chr Thdrt al
- 23. B 43. ημεις

IV. 1. FG του θεου

2. ωδε (hic iam d e f vg Hier Aug al; hic iam t ceterum g; cf Col 4, 9.

οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις εὐρεθῆ. 3 ἔμοι δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἑμάντων ἀνακρίνω· 4 οὐδὲν γὰρ ἑμάντων σύνουδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεικναιώμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. 5 ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ

Ro 2, 20. τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστω ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμάντων καὶ Ἀπολλῶ
Ro 12, 3. δι' ὑμῶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἐνός φουσιούσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. 7 τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ

τὰ ὧδε) c. ABCD*FG al⁵ it vg cop syr^{utr} arm aeth^{utr} ar^e pplat mu (sed Ln invitis quidem testibus sic: θεοῦ ὧδε. λοιπὸν ζητεῖται) .. 5 49. ὃ δέ c. D***EL al ut vdtr longe pl arP (sl?), item (sed praeter Phot non commentantur, ita ut tota res a scriptura ead pendeat) Or Did Chr Thdrt Phot ap Oec (καὶ ὃ λοιπὸν κεῖται ἐν τ. οἰκονόμοις) al, item auct^{aleator} (hoc quoque) | ζητεῖται (ita d e f g vg cop syr^{utr} etc) c. BL etc .. Gb' ζητεῖτε c. ACDEFG al pm cdd ap Oec sl (?) | πιστός .. D*et***E post εὑρεθῆ, D**FG f g go post τις pon

3. ἡμῶν .. A ἡμῶν | D* ἀλλα | FG οὐδ

4. ἐστιν .. D* d add θεος

5. τι .. d e vg Pel al (non item Aug Amb al) om | A al κρινεται | ος .. D*EFG d e f g Aug^{saepe} (non Aug¹ al mu) om | του θεου .. DE al³ om του

6. FG* μετεσχημάτισα et FG om εις | απολλω c. CDEFG al ut vdtr omn Chr Thdrt etc .. Ln^{ed} min απολλων c. AB* (**απο πολλων) | εν ημιν .. D* al d** e-vg^{ed} (sed non am fu demid harl tol) cop syrP Chr¹ (non ad h. l.) Antioch²² Bed εν υμιν | το μη .. FG al om το | ἃ (Gb') c. ABC 31. cop syrP (Or^{cat} vide post) Ath⁴⁵² Cyr^{10h600} Chr^{mosc} 1 .. 5 ὃ c. DEFG al pler f g go syr al Chr Thdrt al. Nil definiunt d e vg: supra quam | γεγραπται c. ABD*E*FG al² Or^{cat}77 (γεγραπται ταῦτα - μήποτε καὶ αὐτοὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὰ τοιαῦτα ἀλλ' εἰδῶμεν τὸ „ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται“· εἰάν τις ἔξιν ἔχων ὑποδειστέραν, πρὶν πληρῶσαι τὰ γεγραμμένα, θέλει ἀναβῆναι εἰς τὰ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, οὐδὲ νοήσει ἃ γέγραπται etc) it vg pplat (d e vg discatis ne supra quam scriptum est unus adv. alterum infletur pro alio; item Aug Ambrst disc. ne supr. quam [Ambrst quod] scr. e. unus pro altero [Ambrst uno] infl. adv. alterum; f g - supr. quod scr. est ut non unus adv. alterum [g add t pro uno] infletur pro alio [g adv. alterum t pro alio]) .. 5 (Gb⁰) add φρονειν (Ath φουσιουσθαι) c. c(vdtr)D***E**L al pler cop syr^{utr} go al (Ath Cyr^{10h} Chr Thdrt al | ἵνα μη .. DE om μη | υπερ .. FG κατα. Cf et. it vg

λαβών; 8 ἤδη κεκορησμένοι ἐστέ· ἤδη ἐπλοντήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνβασιλεύσωμεν. 9 δοκῶ γὰρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχά-^{Ro 8, 38.}τους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. 10 ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροὶ· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 11 ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώ-^{2 Co 11, 27 a.}μεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν 12 καὶ κοιπῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, 13 δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν, ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περιψήμα ἕως ἄρτι.

14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου^{1 The 2, 11.} ἀγαπητὰ νουθετῶ. 15 ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. 16 παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταὶ^{11, 1. Ga 4, 19.}

8. Ln^{ed} min *εστε*; ἠδ. *επλ.*; *χωρ. ημ. εβασ.*; | *Α χωρ. ημ. εβασ.* | D^{***} EL al *οφελον* | D*FG om *γε* | *υμιν* .. D* *praem syn* | *συνβασ.* c. AB*C D*FG .. *ς* Ln 49. *συμβασ.* c. B**D***EL al *certe pler*
9. *δοκω γαρ* c. ABCD*FG al^s d e f g am fu (add *et*, item al) demid tol al Clem Orca¹⁸⁴ Cyr Dam Or^{int} Tert Hil Ambrst .. *ς* (Gb⁰⁰) add *οτι* c. D***EL al pler vged vgvict (*qui et*) al mu Or² Chr Thdrt al Amb al
11. *αχρι της* .. FG *εως* (sequitur in F *αργει pro αρτι*) | *γυμνιτευομεν* (B* D* *γυμνιτ.*) c. A (sed A* om *γυ. και*) B*CDEFG etc (item ed Compl) .. *ς* *γυμνητευομ.* c. B**L al *certe longe pl* (pp mu ut editi sunt)
12. FG *λοιδορ. και ενλ. et διωκ. και ανεχ.* Cf it vg *maledicimur et benedicimus*, item post.
13. *διωφημ.* (Gb'') c. AC 17. 46. Clem Or² Euspr Cyr^{10h899} Dam .. *ς* Ln *βλασφημ.* c. BDEFG al pler Or² Chr Thdrt al | D* *ως περικαθαρμα, α* (*certe sic plane distinctum est*) al^s *ωσπερι* (α -ρι) *καθαρματα, al ωσπερ καθ.* Cf huc Barn¹⁰ *εγω περιψημα της αγαπης υμων.*
14. *γραφω ταυτα* c. ABCL etc .. DEFG it vg Pel Ambrst al *ταυτ. γρ.* | *β αλλα* | *νουθετω* c. BDEFG al *longe pl* it vg etc .. Gb' -*θετων* c. AC al⁷ Thpht^{xt}
15. *χω̄ ῡ* (et. Epiph⁸⁷⁷ Cyr^{10h148} al mu Aug Ambrst al) .. B Clem Montan (in collat. Carthag. a. 411.) Pac om *ῡ* | *εγεννησα* (FG *εγεννησα*) : Oralludens : *Παῦλος διὰ τοῦ εὐαγγ. γενῆα τοὺς Γαλάτας.*
16. *οιν* (aethntr Chrmosc² om) .. D*FG g (sub *αιυ*) *δε* | *γινεσθε* .. 10. 31. 73. 118. vg (non am fu demid al) arm (non^{ven}) sl Chr Amb¹ Pel Bed add *καθως καγω χω̄ :: ex 11, 1.*

- 16, 10. μου γίνεσθε. 17 διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστὶν μου τέκνον ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. 18 ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφρυσιώθησάν τινας·
- 16, 7.
1a 4, 15. 19 ἔλευσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, εἰάν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφρυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν· 20 οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἢ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ἀλλ' ἐν δυνάμει. 21 τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνευματί τε πρᾶν-
τητος;

V.

- Ὅλος ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία ἧτις οὐδὲ
·L^v 18, 7 a. ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. 2 καὶ ὑμεῖς
πεφρυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπερθήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ μέ-
Col 2, 5. σου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο πράξας; 3 ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ

17. τουτο .. A al⁴ add αυτο | μου τεκν. c. ABC 17. 37. 46. 116. arm Chr Dam .. ε τεκν. μου c. DEFG al pler it vg al mu Thdr̄t Thph Oec pp^{lat} | FG πιστος | κυριω .. A x̄w̄ | A αναμνησει (sic) | x̄w̄ c. ABD*** EL al pl am demid al syr arP al Or^{cat}87 Thdr̄t Thph Oec .. Ln x̄w̄ w̄ c. CD** al mu vg cop syrP al Chr Dam pp^{lat} mu .. D*FG d f g κυριω w̄, e κυριω (punctum post domino in d positum scriptor codicis e ad delendam sq vocem retulisse vdr̄t)

18. FG d e f g vg cop al pp^{lat} om δε

19. L al θελησει | D* d* om ου | λογον .. FG add αυτων (d e f vg eorum qui inflati sunt, g eorum infantium t qui infl. sunt) | L 37. 49. 109. al mu Or (non Clem Chr Thdr̄t etc) τον πεφρυσιωμενον

20. αλλ .. FG αλλα

21. πρᾶντητ. c. ABC (*???) al Dam .. ε πρᾶοτητ. c. DEFG al pler pp^{8r} pm

V. 1. εθνεσιν c. ABCDEFG al⁶ it vg cop aethutr arm Or Mane ap Epiph⁷⁻⁶ Tert Leif al mu .. ε (= Gb Sz) add ονομαζεται c. L al longe pl syr utr al Chr Thdr̄t al Cassiod (Or^{cat}91 et Cyr^{cat}90 οὐδὲ ἐν τ. ἔθν. ἐστιν ἀκούειν [ἀκοῦσαι]). Defendit Reich. l. l. | DEFG f g του πα. εχειν τινα, similiter d e vg uxorem patris aliquis habeat

2. ουχι .. FG ου | αρθη c. ABCDEFG al mu Mane ap Epiph⁷⁰⁶ et Epiph Or^{cat}91 .. ε (= Gb Sz) εξαρθη (93. επαρθη) c. L al pl Chr Thdr̄t al | πραξας (Gb') c. AC al⁸ Mane ap Epiph⁷⁰⁶ et Epiph Bas (Or^{int}3, 290 gessit) .. ε Ln ποιησας c. BDEFG al longe pl Or^{cat}91 Chr Thdr̄t al

3. ως pr c. D**et***EFG al longe pl d e f g syrP al Dial Chr Thdr̄t

σώματι, παρῶν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρῶν τὸν οὐτως
 τοῦτο καταργασάμενον, 4 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ 5 παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατατᾷ εἰς
 ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου. 1, 8.
 6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὄλον Gal. 5, 9.
 τὸ φύραμα ζυμοῖ; 7 ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε

Thph Oec Lcif Aug² Pel Bed .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABCD* al⁶ vg cop al
 Mane ap Epiph⁷⁰⁶ et Epiph Or^{int} Hil al³ (et. Eus h. e. 7, 11) | FG it vg
 al Lcif al om τουτο (Hil om ουτ.)

4. ἡμων pr (syrP c.*) .. om A demid (item al, sed non am fu harl) Bas
 Lcif² Pac | w̄ pr c. ABD* d aeth^{ro} Lcif¹ .. ε add x̄v c. D***EFGI (c vv.

4. 5. scissus est) al ut vdr om vv pl (sed syrP c.*) Dial⁴⁷ Chr Thdrt
 al ppl^{at} mu | ἡμων sec c. ABDEFGI etc .. om am fu tol harl al Or⁴
 Thdrt^{ed}1 Or^{int}1 (sed¹ habet) Aug¹ al²: hinc Ln [ημ.] | w̄ sec c. ABD*
 46. d vg syrP aeth^{ro} Or³ Dial ppl^{at} mu .. ε add x̄v c. D***EFGI al pler
 vv mu Or² Chr Thdrt al Lcif¹ Aug¹ Pac. Cf Man^{epiph}706: συνελθον-
 των ἡμων και του κυριου μετα του εμου πνευμ. παραδουναι etc

5. τον τοιουτον .. FG g αυτον|κυριου c. v Or³ Man^{epiph}706 et Epiph⁴⁹⁷
 Or^{int}1 Tert² Hil² Aug¹ Pac² .. ε add ιησου c. L al pl am tol al Chr
 Thph Oec Or^{int}1 Aug²; DE al d e demid add w̄ x̄v, al Dam add ἡμων
 w̄ et AFG al mu vv pl (et ἡμων et x̄v syrP c.*) Or¹ Thdrt Or^{int}1 Lcif
 al ἡμων w̄ x̄v: hinc Ln κυριου [ημ. w̄ x̄v]

6. οὐ καλὸν etc: οὐ om Lcif cdd ap Aug (1. 3. contr. Parmen. „Non
 bona gloriatio vestra, vel per exprobrationem pronunciationis Bona
 glor. vestr. Sic enim nonnulli et maxime Latini cdd. habent“ etc.)
 Item Ambrst (in 1 Cor. „Bona est glor. vestr.: hoc est Non bona est.“)
 Item cddgr ap Attonem^{sec}10 med. | ζυμοι (fermentat m super graecis g;
 Hier ad Gal. „male in nostris cdd habetur Modicum fermentum totam
 massam corrumpit.“ Nihilominus et ipse sic scripsit [ut et. vg habet
 nec am fu etc exceptis], post vero ad *corrumpit* addidit „sive, ut iam
 emendavimus, totam conspersionem fermentat“ .. Gb¹ δολοι c. D*
 Based Hesych (δολοῦ· φθείρει, κακοργεῖ), item *corrumpit* d e f vg Ir
 int⁶⁵⁴ (sive Sen ap Ir) Lcif Or^{int} al mu, Tert *desipit*. Cf et. Mich Cerular
 (in Monum. eccl. Gr. ed. Cotel. 2, p. 143 sq: κακῶς δὲ καὶ τὸ ἀποστο-
 λικὸν ἐκεῖνο ῥητὸν ἐκλαμβάνοντες τὸ φάσκον Μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φί-
 ραμα ζυμοῖ, οὕτως ἐκεῖνο γεγραμμένον ἔχουσι Μικρ. ζύμ. ὄλ. τ. φ.
 φθείρει, πειρώμενοι διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης τοῦ ῥήματος ἀφορμῆς
 ἀνατρέπειν τὴν ζύμ. τὴν τὸν ἀνάβατον ἄρτον αἴρουσαν. Item τὰ αἰ-
 τιάματα τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας (ibid. 3, 495.): οὐ γράφουσι Μικρὰ
 - ζυμοῖ, ἀλλὰ φθείρει, ἐκ τούτου τὸ ἐνζυμιον ἐκβάλλειν πειρώμενοι.

7. ἐκκαθαρατε c. ABDEFG al fere³⁰ d e f g m vg (et. am fu demid harl
 tol) al mu Clem Bas Chr Oec Mcion^{tert}5,7 ppl^{at} mu .. ε (= Gb Sz)

νέον φύραμα, καθώς ἔστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν ἐνθῆ Χριστός. 8 ὥστε εὐραζόμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εὐληκροείας καὶ ἀληθείας.

9 Ἐγραφα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, 10 οὐ πάντας τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις καὶ ἄρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ὠφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελεθεῖν. 11 νυνὶ δὲ ἔγραφα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἴαν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοιδορὸς ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 12 τί

add *ovr* c. CL al pm syrP al Thdrt Thph Or^{int} | *ημων* c. ABC*DEFG 17. 46. it vg cop aeth Clem Or^{saep}e (sed³ variant mss) Dial Eusmai²⁰⁹ Ath Ptol ap Epiph²²¹ Mcion ap Epiph Cyr^{ador}2⁰⁸ Chr¹ Cyp Tert Archel Ambrst Hier Aug^{saep}e al .. 5 (Gb⁰⁰) add *υπερ ημων* c. L al pler syr^{utr} go al Or¹ (et³ variant mss) Method Chr² Thdrt Chron⁴²⁹ Ps-Ath⁵⁰³ Thph Oec. Tractat locum Reich. comm. cr. | *ευνθη* c. AB (C latet) DEFG^L etc .. 5° (= 5 Gb Sz) *εθνη* c. min ut vdtr pauc (vix enim est edd error, qui idem invasit Clem^{ed} Dial¹⁴⁹ ed wetst Chron⁴²⁹ ined par Oeced) | FG o 73

8. *εουραζωμεν* (et. d e f g m vg etc) c. BCFG^L etc .. ADE al mu go -ζομεν | *μηδε* .. B Or¹ μη | *πονηριας* .. FG *πορρειας*, g *nequūiae t fornicationis*. Cf huc Iustin^{dial}14 : τούτο γάρ ἐστι τὸ σύμβολον τῶν ἀζύμων, ἵνα μὴ τὰ παλαιὰ τῆς κακῆς ζύμης πράττετε. | *εὐληκροείας* : ita B D** al pl .. AD*et***EFG^L al -*νιας*. At cf ad 2 Co 1, 12 et 2, 17 ubi pauciores -*νιας*.

9. *εγραφα νμ. ε. τ. επιστολη* : quorsum ista spectent quaeritur ab Or cat⁹⁷, item a Severiano et Photio p. 99. | *μη συναναμινυσθαι* .. D** (sed*** restituit -σθαι) al aliq -σθε, item f g vg go syr^{utr} ne (g non t ne) *commisceamini*

10. *οι παντως* c. ABCD*EFG al³ it vg cop syr Or^{int} Tert Lcif al mu .. 5 (Gb⁰⁰) praem καὶ c. D***L al pler syrP al Or^{cat}97 Chr Thdrt Thph Oec | *και αρπαξιν* (Gb') c. ABCD*FG al⁵ (item 37. η και) d f g .. 5 η αρπ. c. D**et***EL al longe pl vv pler Chr Thdrt al Or^{int} Lcif al | *ωφειλετε* (it vg *alioquin debueratis*) c. (Gb') ACDEFG^L al mu it vg syr^{utr} cop al Dam Or^{int} Tert Lcif al .. 5 *οφειλετε* c. B al pl Chr Thdrt al

11. *νυι* c. CD*Evdtr al pl Or^{cat} Chr¹ Thph Oec .. Ln *νυι* c. ABFG^L al mu Bas Chr¹ Thdrt Severian^{cat} Dam | ἢ : ita vg (*si is qui frater nominatur est* [sed fu al om] *fornic.*) item (*nominatur vel -netur pro onom.* η) d e syr^{utr} cop ar^c Ir^{int} Tert Aug^{aliq} al mu .. 5 (= Gb Sz) ἢ : sic B**D (nam η *πορν.* η *πλ.* novum stichum efficit) et (*si quis frater nominatur aut*) f g, item arP Aug^{saep}e al | *πορνος η πλ.* etc (ita et. Or al mu Ir^{int} Lcif al) .. C *πορν.* η *μεθυσ.* η *ειδωλ.* η *λοιδ.* η *πλεον.* η *αρπ.* Similiter variant al pauc | *μηδε* (et. Clem Or al mu) .. A μη, FG *μητε* (g non t nec)

γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; 13 τοὺς ^{De 17, 7.}
δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνει. ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

VI.

1 *Τολμᾷ τις ὑμῶν πράγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων;* 2 *ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινούσιν; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων;* 3 *οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινόμεν, μήτιγε βιωτικά;* 4 *βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθιζετε;* 5 *πρὸς ἐντροπήν ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ εἰς ὅς δυνήσεται* ^{15, 84.}

12. *τι* .. FG g *ε* | *καὶ* c. DEL al longe pl go syrP sl (exc⁶) Chr Thdrt Thph Oec .. Gb⁹⁰ Ln om c. ABCFG al⁶ it vg cop syr arr sl⁵ Or^{cat} Chr¹ (sed nonmosc e sil. Mthh) pplat mu | *ὑμεῖς* .. c* *ὑμας*

13. *κρινεῖ* (ita edd ut vdtr pl f g vg cop arm pplat omn, idem commentatur Chr Thdrt Thph) .. *ς* (= Gb Sz) *κρίνει* (ita L al ut vdtr sat mu d e go syr^{utr} arP) | Ln *κρίνετε*, ¹³ *τοὺς* et *κρινεῖ*; | *ἐξάρατε* c. ABCD*FG al pm it vg go cop al Or (item certe *ἐξάρατε* pp^{gr} mu) pplat .. *ς* *καὶ* (om Gb Sz) *ἐξαγαγε* (-*γατε* Gb'') c. D***EL al pl (syr *tollite autem*, syrP et *tollite* etc) Chr (om *καὶ*?, item^{mosc 1} -*γατε* sine *καὶ*) Thdrt Thph Oec (: LXX *καὶ ἐξαγείς [-αἴτε] τ. πον. ἐξ ὑμ. αὐτῶν*) | *τον* (ita et. Aug - „nec ait τὸ πονηρὸν, i. e. hoc malignum, sed τὸν πονηρὸν, quod est hunc malignum“) .. al pauc Thdrt Thph^{ms} *το*

VI. 1. *ὑμῶν* (et. Clem Chr² Thph Oec) .. *λ* al mu cop syr^{utr} (non it vg go) Chr¹ Thdrt praem *ἐξ* | *πρ. τον* (B om) *ετερον* (119. Chr Thph *αδελφον αυτου*) .. DEFG 119. it Chr Thdrt Thph Cyp al ante *πραγμα* *πον*

2. *ἢ* c. ABCD*FG al mu it vg arm syr syrP c.* (f g vg Cyp Aug al *an nescitis*; d e Amb Ambrst aut *nescitis*) Clem Chr Dam Thph pplat (vide ante) .. *ς* (= Gb Sz) om c. D***EL al pl cop? al? Thdrt Thdor^{mosp} Oec | *ε* (FG *εα*) .. D* d Hil² om

3. Versus 3. 4. 5. 6. *οὐκ* usq *απιστων* om A | *μήτιγε* .. FG *ποσω* *μαλλον* (f g vg Pel Bed *quanto magis*)

4. *μεν ουν* (it vg *igitur*) .. FG *γουν* | F *εαν* *εχεται*

5. *λεγω* c. DEFG al ut vdtr omn, item (*dico*) it vg etc Chr Thdrt etc .. Ln *λαλω* c. B | *ε* *μ* c. BCL al plus⁶⁰ Chr Thdrt Dam al³ .. *ς* (= Gb Sz) *εστιν* c. DEFG al mu Ath | *σοφ. ουδε εις* c. D***L al longe pl vg syr^{utr} arP Chr (*εν υμ. post σοφ. πον*) Thdrt Thph Oec pplat pm (item *ουδε εις σοφ., quisquam sapiens*, FG al³ f g Aug al²) .. Ln *ουδεις σοφ.* c. BC al⁵ cop Dam .. Gb' *σοφος* omissis *ουδε εις*; c. D*E d aeth Ath | *ος* .. L add *ου*

διακρίναι ἀνά μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; 6 ἀλλὰ ἀδελφός μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; 7 ἤδη μὲν οὖν ὅπως ἤρτημα ὑμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; 8 ἀλλὰ ὑμεῖς

Ga 5, 21. ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς. 9 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι

Ro 1, 29 ss. ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσιν; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε

Ga 5, 19 ss. πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἄρσενοκοῖται 10 οὔτε κλέπται οὔτε πλεονέκται, οὐ μέθυσοι, οὐ λοιδοροὶ, οὐκ ἄρπαγες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 11 καὶ ταῦτα τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἠγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

6. τουτο .. c al² syrP mg Thdrt ταυτα (D** τουτα neglecto o priore) | επι .. D* μετα | FG f g add in f. και ου (sic) επι αγιων
7. D* al⁵ cop it vg pp^{lat} om ουν (syrP hab c.*) | A syr aeth^{ro} (aliter sed libere aethPP) om ὁπως | υμιν c. ABCDEL al longe pl d e cop al Bas Chr Thdrt Antioch⁸⁷⁻⁷⁵ al .. 5 (= Gb Sz) praem εν c. min mu f vg al Thph Ori^{nt} Cyp al | αδικ. tum αποστερ. ... L αποστ. tum αδικ.
8. αλλα c. ABCD***Evdtr etc .. D*L al αλλ | DE d e αποστερ. κ. αδικει. | τουτο (Clem τους) c. ABCDE al⁷ d e f vg cop sl⁵ Antioch Cyp al .. 5 ταυτα c. L al longe pl syrP al Chr Thdrt al
9. θεου βασιλ. c. ABCDE al⁵ .. 5 (= Gb Sz, sed Gb') βασ. θε. c. L al pler d e f vg al ut vdtr omn Clem Chr Thdrt al Ir^{int} Cyp al | ουτε semper .. DE ουδε. Or^{3, 265} lib sic: μὴ πλανᾶσθε· θεός οὐ μυκτηρίζεται (: e Gal 6, 7.)· εἴτε πόρνος εἴτε μοιχός εἴτε μαλακός εἴτε ἄρσενοκότης εἴτε κλέπτης εἴτε μέθυσος εἴτε λοιδορός εἴτε ἄρπαξ βασ. θε. οὐ κληρ.
10. ουτε bis .. DE ουδε | ουτε κλεπτ. ο. πλεον. c. ABCD*et***E al longe pl d e f vg cop aeth^{utr} al Clem¹ Meth^{epiph}⁵⁷⁸ Oec Ir^{int} Aug^{5aep} al .. D**L al plus²⁰ syr^{utr} arP Clem¹ Chr Thdrt Dam Thph ουτε πλεον. (haec om al⁴ Or) ουτε κλεπτ. | ου μεθυσ. c. AC al⁶ Clem¹ Ath²⁵⁸ et [Ps-] Ath¹⁹ Iul^{eyr}²⁴⁵ Chr Thdrt Damp^{ar}³⁸³ .. 5 Ln ουτε (ita et. D, sed D*** sic: οὐτὲ) μεθ. c. BDEL al longe pl d e f g cop syr^{utr} al (sed hae vv omn et. ουτε λοι. ουτε αρπ.) Clem¹ Ign^{intpol}²⁶¹ Meth^{epiph}⁵⁷⁸ et⁵⁸⁵ Ps-Ath²³² et²⁸⁹ Thph Oec | ου sec .. D* ουτε | D*et***E θεου βασιλ. | ου κληρ. c. L al pl Clem^{bis} Or^{3, 265} et Orca¹⁰⁷ Ign^{intpol}²⁶¹ excdd² etarm Ath²⁵⁸ exms³ mu Ps-Athqu ad Ant²⁸⁹ Chr mose¹ Cyrhr⁴⁴ Thdrt (ad h. l.) Thph .. Gb⁰ Ln om ου c. ABCDE al fers²⁰ Ign^{intpol} excdd² (item al² κληρονομησαι δυναται absq ου) Meth^{epiph}⁵⁷⁸ et⁵⁸⁵ Iul²⁴⁵ Ath²⁶³ excod¹ (editor: „cum in Reg. desit et supereffluat, expunct. est“) [Ps-] Ath¹⁹ Ps-Ath²⁸² Chr Cyrdor⁴¹⁸ Thdrt¹ Dam Oec; item Polyc³⁸³ (alludit libere: καλὸν γὰρ τὸ ἀνακόπτεσθαι ἀπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι πᾶσα ἐπιθ. κατὰ τοῦ πνεύμ. στρατεύεται, καὶ οὔτε πόρνοι οὔτε μαλ. οὔτ. ἄρσεν. βασ. θε. κληρ. οὔτε οἱ ποιοῦντες τὰ ἄτοπα)

12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ^{10, 22.} ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιουθήσομαι ὑπό τινος. 13 τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι· 14 ὁ δὲ θεὸς καὶ ^{Ro 8, 11.} ^{2 Co 4, 14.} τὸν κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 15 οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; ἄρας ^{12, 17.} ὅν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. 16 οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σώμα ἔστιν; Ἔσονται γάρ, ^{*Gn 2, 24.} ^{Mt 19, 5.} ^{Ga 5, 31.} ὡς εἶπεν ὁ κύριος, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 17 ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἐν πνευμά ἐστιν. 18 φεύγετε τὴν πορνείαν. πᾶν ἀμάρτημα ὃ ἐάν

11. *αλλά* ter c. ABD (sed prim D***; D* *αλλ*) E etc. . . c ter *αλλ*, sec et tert et. L . . 5 tert loco *αλλ* c. CL etc | *ἰ* c. AD***L al longe pl (syrP vide post) arP sl Thph Oec . . D*E al d e Did¹ Cyract⁶⁸ Ir^{int}² Tert Did^{int} Aug¹ al *ἰ* *ἡ* *ἡ*, item BCvdtr al f vg syr et syrP (sed *ἡ* *ἡ* *ἡ* c.*) al Ath³ itemqlat² Did³ Epiph⁶⁹⁸ al Ir^{int}¹ Or^{int} Cyp al *ἡ* *ἡ* *ἡ* : hinc Ln [ημ.] *ἰ* *ἡ* (Clem⁸⁸⁵ nil nisi του κυριου habet omisso utroq *εν*, item Ir^{int}⁶⁹⁵ *domini nostri*)

12. *παντα μοι εξεστιν* : haec utroq loco Thdrt (et. in cat¹⁰⁸) *κατ' ἐρώτησιν ἀναγνωστέον* dicit, *εἶτα κατὰ ἀπόκρισιν* „ἀλλ' οὐ πά. συμφ.“ „ἀλλ' οὐκ ἐ. ἐξ. ἰ. τιν.“ | *μοι* pr . . Clem *ἡ* *ἡ* *ἡ* vel *ἡ* *ἡ*, Or *ἡ* *ἡ* *ἡ* γάρ, Ir^{int} Tert Cyp Amb¹ om | D* *συμφερει* | *μοι* sec (agnoscit Clem: *μὴ γάρ οὐ πά. μοι ἔξεστιν*; ἀλλ' οὐκ ἐξουσ., item Amb² Aug al) . . c om

14. *ἡ* *ἡ* *ἡ* c. ABCDEKL al longe pl vv ut vdtr om Polyc³⁷⁸ al pl Ir^{int} al pl . . 5° (non 5 Gb Sz) *ἡ* *ἡ* *ἡ* c. min ut vdtr pauc (sic ex errore editum vdtr) | *εξεγερει* c. CD***EKL al ut vdtr fere om f vg (sed vide post) syr^{utr} cop arr sl Ath (m⁸⁸, sed^{ed} *εγερει*) Chr Thdrt al Ir^{int} Archel Tert al mu . . Ln *εξεγερει* c. AD* al² d e . . B 67.** *εξηγειρε* (item am harl *suscitavit*, sed persaepe *v* et *b* confunduntur)

15. *οὐκ* . . FG praem ἡ, item f g an *nescitis* (d e vg om an) | *ἡ* *ἡ* *ἡ* . . Δ *ἡ* *ἡ* *ἡ* | FG om *εστιν* | *ἡ* *ἡ* *ἡ* (et. Or Dial¹⁴¹ Cyr^{ioh}⁸⁶³ Chr Thdrt al Ir^{int} Lcif Cyp al) . . al plus⁹⁰ Did³⁴⁶ (sequitur *ποιησομεν*) Dam^{txt} ed *αρα*, item *ἡ* *ἡ* *ἡ* FG (g an *tollens*) | DEFG it vg al Ir^{int} Cyp Lcif al om *μελη πορνης* (non Or Dial al mu)

16. *οὐκ* c. DEKL al fere⁴⁰ syrP Mcion ap Epiph itemq Epiph Dial [Ps-] Ath^{2, 4} Dial^{tr}^{1, 7} et^{3, 23} Thdrt^{ed} itemq^{cat}¹¹³ Dam Thph Tert . . 5 Ln praem ἡ c. ABCFG al pm vv pl (f vg al Hier al an *nescitis*, d e Cyp Lcif aut *nesc.*, g an t aut *nesc.*) Clem Meth^{epiph}⁵⁷⁹ Chr Thdrt^{ed} Phot^{cat}¹¹⁶ Oec Or^{int} Cyp al (: v. 19. nemo ut vdtr om ἡ) | *ἡ* *ἡ* *ἡ* c. BCDEFGKL al ut vdtr om it vg al om Dial¹⁴¹ Mcion^{epiph}³²¹ Chr Thdrt al Lcif al . . Δ Epiph³⁵⁵ Cyp Amb (Tert) om, hinc Ln [ἡ] *ἡ*.

18. FG *φυγετε* | ο *εαν* . . D* al ο *αν* | FG *αμαρτανει*

ποιήση ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐστίν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ
 3 Co 6, 16. ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. 19 ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν ναὸς
 7, 23. τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὶ
 εἰσὶν αὐτῶν; 20 ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ
 σώματι ὑμῶν.

VII.

1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε, καλὸν ἀνθρώπων γυναικὸς μὴ ἄπτε-
 σθαι· 2 διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχεται,
 καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἔχεται. 3 τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφει-
 λὴν ἀποδίδωται, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. 4 ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου

19. τα σωματα (G^b) c. A**L al plus⁴⁰ cop basm syr^p arm sl Or² (et. cat¹¹⁹) Meth^{epiph}⁵⁷⁹ Did (et^{gr}³ et^{lat}) Serap [Ps-]Ath^{2,4} Bas^{ter} Cyract³⁹ Thdrt³ Cyr^{hr} bis Antioch¹⁹ Dial^{trin}^{1,7} et^{3,23} Dam Thph Hil³⁴⁹ Hier Aug Ambrst Vig (item *membra vestra* vg Amb Pel Fulg Bed) .. ε Ln το σωμα c. A* (vdtr) BCDEFGK al pm it syr Chr Thdrt¹txt Oec Or^{int} (nullus ex pp^{lat}) (: v. 20. τω σωματι non fluct nisi quod cop Did τοις σωμασιν, *membris* Epph, *cordibus* Vig¹) | αγίου πνευμ. (et. Meth epiph Did al pl) .. B al f vg (non d e g) al pl pp^{lat} ut vdtr omn πνευμ. αγίου

20. δη (L δεῖ): et. Cyract³⁹ Dial^{trin}^{1,7} al mu; item ουν Meth^{epiph}⁵⁷⁹ [Ps-] Ath^{2,4} (ibi pro sqq legitur τὸν θε. ἐνοικοῦντα ἐν ἡμῖν) .. d e al Did²⁰⁷ Thdrt Thph (sed^{ms} δη, Thph^{txt} δε) Ir^{int} Athlat³⁰⁰ om .. f g m vg Cyp Leif al pl, item ut vdtr Chr (sed diff mss: δη αρατε, δη αρα, cd^{mosc}: δοξ. δη τον θε. τουτεστιν αρατε τον θε. Alibi alludens δοξασωμην δη τ. θε., αρωμεν τ. θε. etc) και αρατε (et portate vel ut m et tollite) | ε (= Gb Sz) add in f. και εν τω πνευματι υμων ατινα εστιν του θεου c. C**D**et***KL al longe pl syr^{utr} al Chr Thdrt² (sed¹ αυτου pro του θε.) Thph Oec .. om c. ABC*D*EFG 17. 46. 67.** 71. 109. it (et. m) vg cop basm aeth^{utr} Meth^{epiph}⁵⁷⁹ Did Cyract³⁹ Dial^{trin}^{1,7} Dam Ir^{int} Tert Cyp Leif al pm. Tractat loc. Reich. comm. cr.

VII. 1. εγραψατε c. BC 17. 39. 46. 109. am fu* Dam^{Par}⁶⁴¹ Tert² .. ε Ln add μοι c. ADEFGKL al pler d e f g vg^{ed} et^{edd} pl cop basm syr^{utr} al Or^{cat}¹²⁰ Meth⁶⁹⁰ Chr Thdrt al Hier Aug Ambrst al

2. FG f g vg syr^{utr} al Or^{int} Cyp al mu τὴν πορνειαν | και εκαστη τ. ιδ. α. εχειτω (Chr om εχ.): et. Or al mu Or^{int} Cyp al mu .. FG al³ f g Tert om (Clem⁵⁵⁴ affert καλον usq γυναικ. εχ. absq rel)

3. οφειλην c. ABCDEFG 6. 17. 46. 67.** 71. 177. it vg cop basm aeth^{utr} arm Clem² Or² Meth^{virge} Chr² (alibi³ οφειλομενην τιμην) pp^{lat} omn .. ε (= Gb Sz) οφειλομενην ευνοιαν c. L al pler syr^{utr} al Thdrt Thph

σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ὁ ἀνὴρ ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ἡ γυνή. Ὡ μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα σχολάσῃτε τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα μὴ πειράξῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Ὅ τούτο δὲ λέγω κατὰ συνγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. 7 Θέλω δὲ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτὸν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ θεοῦ, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως.

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς εἶναι μεί-

Oec. Cf Reich. comm. cr. | A ἀποδιδοτω | Ln [δε] και: om δε A 55. v^{ged} (sed non am fu demid hart tol) syr cop basm arr Or¹ Chr (nonmosc¹) Cyp Hier¹ al

4. ἀλλὰ bis c. ABC (sec et. D*) etc .. ε ἀλλ c. D (pr D, sec D***) EFGK silL al ut vdr pl

5. κ ἀποστερητε | εἰ μὴτι ἂν (B om ἂν) .. Clem εἰ μὴ, Or¹ εἰ μὴτι | σχολάσῃτε c. ABCDEFG al fere¹⁰ Or² Cyrador⁵²⁵ al mu .. ε (= Gb Sz) -ζῆτε c. KL al longe pl Meth^{virg} Chr¹ Thdr^t al | τῇ προσευχῇ c. AB CDEFG al plus¹⁰ it vg cop basm arm al Clem⁵⁴⁶ (ἡ δὲ ἐκ συμφώνου πρ. καιρὸν σχολάζουσα τῇ προσευχῇ συζῆτα) itemque ut vdr Tat ap Clem⁵⁴⁸ (συμφωνίαν μὲν οὖν ἀρμόζει προσευχῇ) Or⁴ (itemq Orint¹²) Epiph¹⁰⁴⁸ al pl Cyp al omn .. ε (= Gb Sz) praem τη νηστεια και c. KL al pl go syr^{utr} al Chr^{txt} (sed nonmosc¹ nec habet comm) Thdr^t (et^{txt} et^{com}) Cyr¹ Thph^{txt}. Cf Reich. comm. cr. | ἦτε (d e om) c. (Gb Sz) ABCDEFG al⁷ g (sub aut) basm aeth^{utr} Or Dion Cyr Dam al mu Aug saepe (estote) .. ε^o (ε συνεχρησθε c. KL al pl Thdr^t al) συνεχρησθε c. min, item cop syr^{utr} al Meth Chr Thdr^t Thph (Tatian et Clem γνωσθε, f g vg al ppl^{at} mu revertimini). Tractat et. Reich. comm. cr. | B (Tatlib ap Clem) Meth om ἡμῶν

6. συνγνωμην c. B*CFG; AD* al σιγνωμ. .. ε Ln 49. σιγγν. c. B**D*** EK^{silL} etc

7. δε (Gb'') c. ACD*FG al⁵ it am fu demid al cop go Or Cyresa⁵⁸ Chr¹ Dam Cyp al pm .. ε γαρ c. BD**et***KL al longe pl v^{ged} syr^{utr} al Chr (ad h. l.) Thdr^t Thph Oec | ἀλλὰ c. BCD* etc .. ε Ln ἀλλ c. A D***EFGK^{silL} al certe pl | εχει (C ut vdr ante εαστ. pon) γαρ. c. AB DEFG al⁵ it am demid tol al basm cop Clem Or Cyresa⁵⁸ Cyp Hier¹ .. ε (= Gb Sz) γαρ. εχ. c. KL al longe pl v^{ged} et^{edd} aliq go syr^{utr} al Eph³²⁹ Chr Thdr^t al ppl^{at} mu | θεου .. DEFG al Thdr^t praem του | ὁ bis c. ABCDEFG al⁴ Clem (et. Or^{cat}¹²⁵ semel) Cyresa⁵⁸ .. ε ὅς c. KL al pler Or Eph³²⁹ Chr Thdr^t al

8. καλον .. A praem οτι | αυτοις c. ABCD*FG al³ syr cop Or^{cat}¹²⁷ Meth virg Cyr Epiph⁴⁹² Chr Dam .. ε (= Gb⁰⁰ Sz) add εστιν c. D**et***E KL vv pl (sed it vg est illis) Thdr^t Thph Oec | εαν (B ἂν) c. ABDEFG KL etc .. c al it vg Aug al mu add ουτως (sed al post μινωσιν), hinc Ln [ουτ.]

νωσιν ὡς καὶ γὰρ Ὁ εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμισησάτωσαν· κρείσσον
 γὰρ ἐστὶν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. 10 τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγα-
 μι 5, 22. γέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆ-
 ναι, 11 εἰ δὲ καὶ χωρισθῆ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ κατα-
 λαγήτω, καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. 12 τοῖς δὲ λοιποῖς λέγω
 ἐγὼ, οὐχ ὁ κύριος, εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον καὶ αὐτὴ
 συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· 13 καὶ γυνὴ ἥτις
 ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ οὗτος συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ
 ἀφιέτω τὸν ἄνδρα. 14 ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυ-
 ναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ
 τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, τὴν δὲ ἁγία ἐστίν. 15 εἰ δὲ ὁ ἄπι-
 στος χωρίζεται, χωρίζεσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ

8. καγω .. DEFG Meth και εγω
 9. οὐκ ἐγκρατ. (B*D* ενκρ.) c. ABCDEKL etc .. FG ου κρατεινεται | γα-
 μησατωσαν .. FG al⁸ Epiph⁴⁰² Chrsavil γαμιετωσαν (s. γαμητ.) | κρεισ-
 σον c. ACFGK⁵¹¹L al ut vdr pl .. Ln -ττον c. BDE al (: : cf et ad 11,
 17. 12, 31. Phil 1, 23.) | D*FG g syr Meth^{vires} Cyr^{hr64} om εστιν (f
 om γαρ) | γαμησαι: et. Clem¹ Meth Cyr et Cyr^{hr64} Chr Thdrt Thph
 (in mg γαμεισθαι) Oec .. Gb' γαμειν c. AC* al⁵ Clem¹ Dam (Oec^{com}?)
 10. ἀλλὰ c. ABC^{vdr}D* etc .. ε ἀλλ c. D***EFGK⁵¹¹L al certe pl | χωρι-
 σθησαι c. BCKL al ut vdr om Clem Epiph^{2,72} Chr Thdrt Dam^{Par611}
 Thph Oec .. Ln χωριζεσθαι c. ADEFG Bas Caes Epiph⁵⁰²
 11. μενετω etc .. FG it vg go Cyp al μενειν αγαμον et καταλλαγειναι
 12. λεγω εγω c. ABC al cop syr aeth al Clem .. ε εγω (D* praem ουχ)
 λεγω c. DEFGKL al longe pl it vg al Chr Thdrt al Ir^{int} Amb Aug al
 (Or καγω λεγω και ουχ) | ουχ .. FG* ουκ | αὐτὴ (haec: it vg al ut vdr
 mu) .. ε αὐτῆ (L al αὐτῆ)
 13. ητις .. D*FG al³ it vg Chr (nonmose!) Thdrt¹ Thphed² pplat ε τις
 | ουτος (Gb'') c. ABCD*FG al³ it vg go cop al Cyr^{ador}²⁴² Chr¹ Aug al
 .. ε αυτος c. D***EKL al pler syr^{utr} Chr (ad h. l.) Thdrt Thph Oec |
 B ευδοκει | τον ανδρα (Gb'') c. ABCDEFG 17. 37. 46. it vg go cop syr
 aeth^{utr} arm Cyr^{ador} Hier Aug Ambrst Pel Bed .. ε αυτον c. KL al pler
 basm syrP arr sl Chr Thdrt al Tert
 14. εν τη γυναικι .. DEFG al¹ it vg syr ar⁶ Clem martyrion (ed Cotel)
 Tert al (non item Aug ex auctoritate^{edd} et diserte) add τη πιστη | αδι-
 φω (Gb') c. ABCD*EFG al³ it cop basm Aug^{dis} Hier¹ .. ε ανδρι c. D***
 KL al pler vg syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec pplat pm (sed vg syr
 ar⁶ Ir^{int} Tert al mu [non item Aug] add τω πιστω) | νυν c. ABCD*
 et**KL al ut vdr om Clem⁵⁶¹ Thdrt Chr^{mose}¹ Thph Oec .. D*EFG
 Chr νυνι | εστιν sec .. Δ^{vdr} om (non credo)
 15. FG al Chr^{mose}¹ om ἡ | νμας c. ACK 39. 46. 73. cop (ap Engelbr)
 sl Dam Thph Pel Sedul Bed .. ε Ln ημας c. BDEFL al pler it vg

ἐν τοῖς τοιοῦτοις. ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκλημεν ὑμᾶς ὁ θεός. 16 τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; 17 εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ κύριος, ἕκαστον ὡς κέληκεν ὁ θεός, οὕτως περιπατεῖτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 18 Περιτεμημένος τις ἐκλήθη, μὴ ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστία κέληται τις, μὴ περιτεμένεσθω. 19 ἢ περιτομὴ οὐδὲν ἐστίν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. 20 ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ἣ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. 21 δούλος ἐκλήθη, μὴ σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. 22 ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δούλος ἀπελευθερος κυρίου ἐστίν· ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δούλος ἐστίν Χριστοῦ.

go basm syrutr al Nyss (antea *εκαλεισεν*) Chr Thdrt Photcat¹³⁶ Oec Ambrst

16. FG *γυνη* et *ανηρ* | η (al *και*) *τι* .. Α *ει* *τι*

17. *ει* *μη* .. 57. 67.* al plus¹⁰ syrP ms ἢ *μη* c. praecedd conī. Sic legendum esse docet Chrcat¹³⁶ (eadem ap Oec⁴⁸¹ [addito Severiani nomine?] leguntur et approbantur): ἕως τοῦ „ἢ *μη*“ *στιζον τελειαν* (Oec add *στιγμην*), *ινα ἢ οὕτως* *Ἡ τι οἶδας, ανηρ εἰ την γυν. σωσεις ἢ μη;* τοῦτ' ἐστιν *Πόθεν οἶδας εἰ σωσεις ἢ μη σωσεις;* etc | *εμερισεν* (A vgcdd aliq cop basm al post *κυρ. pon*) .. B *μεμερικεν* | *κυριος* et *θεος* c. ABCDEFG (G g sec loco o *κυρ. ο* *θε.*) al⁷ it vg cop basm syr al pplat mu .. 5 (= Gb Sz) *θεος* et *κυριος* c. KL al longe pl syrP al Chr Thdrt al .. al⁴ go *θεος* bis. Tractat locum Reich. comm. cr. | FG f g *και* *εκαστον* *ως* | B teste Btl (non item Maio nec Bch aut Bart) om *οντ. περιπ. και* | *διατασσομαι* .. D*E*FG (*doceo* it vg pplat) *διδασκω* :: cf 4, 17.

18. *τις* *εκληθη* .. D*E³*EFG go *εκληθη* *τις* | *κεληται* *τις* c. ABD*FG (D*FG *τις* *κεκλ.*) 17. 31. 37. 46. al (item hoc ordine go cop basm) .. 5 *τις* *εκληθη* c. D³*EKL al pler (eodem ordine it vg al) Chr Thdrt al | Ln *εκληθη*; et *κεκλ. τις*;

19. FG om ἢ pr | FG al⁹ pluresve f g ab *εστιν* ad *εστιν* transiliunt

20. *εν ταυτη* .. Α *εν τουτω*

21. Ln *εκληθης*; | *αλλ* (D* *αλλα*) *ει* *και* (d e vg *sed et si*) .. FG f g vgcdd cop basm om *και* (go *sed tametsi potes*, syr arP *quin etiam si potes*) | *μαλλον χρησαι* (it vg *utere*, item go basm syrP al; cop *facito*): cf Chr τοῦτ' ἐστι *μαλλ. δουλευει - και οὐκ ἀγνοουμεν ὅτι τινες τὸ „μαλλ. χρ.“* *περι ἐλευθερίας φασιν εἰρησθαι, λεγοντες* *Εἰ δυνασαι ἐλευθερωθῆναι, ἐλευθερωθητι. πολὺ δὲ ἀπειναντίας τὸ ῥῆμα, εἰ τοῦτο αἰνιττοῖτο.* Cf cat¹⁴¹ sqq

22. *ομοιως* c. AB (ita Btl et Bch; rursus errat Mai) al⁴ vg syr (syrP add *και* c.*) go Chrmosc¹ Thdrt Severiancat¹⁴¹ Amb¹ Ambrst Pel Bed .. 5 add *και* c. KL al pler vgcdd aliq cop (basm om *ομου.*) al Chr Dam Thph Oec Amb¹ al, item DEFG it add *δε και* | FG f g al *χριστου εστιν*

- 6, 20. 23 τιμῆς ἡγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δούλοι ἀνθρώπων. 24 ἕκαστος
20. ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῶ.

25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἡλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. 26 νομίζω ὄν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. 27 δέδεσαι γυναικί, μὴ ζῆτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός, μὴ ζῆτει γυναικί. 28 εἰάν δὲ καὶ γαμήσης, οὐχ ἡμαρτες, καὶ εἰάν γημη ἢ παρθένος, οὐχ ἡμαρτεν· θλίψιν δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φειδομαι. 29 τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστίν· τὸ λοιπὸν ἵνα καὶ οἱ

24. ἀδελφοί (harl flor al pplat⁴ -φος) .. DEFG it Ambrst post *εκάστος* .. 39. 120. Chr (et.mosc²) Thdrt om | *θεῶ* (al³ *θεοῦ*) c. BDEFGKL al longe pl Thdrt Dam Thph .. ζ (= Gb Sz) *τω θε. c. A al mu Oec* .. 13. 26. Chr (et.mosc²) Thdrt¹ om *παρὰ θεῶ*

26. *οτι καλον* .. D*FG (it vg al) add *εστιν* | FG Meth^{virgg}⁶⁹² om *το*

27. Ln *γυναικί*; et *γυναικός*;

28. *γαμήσης c. A (-ση) B 17. 37. 46. 113.ms Bas Ant et Max⁶⁴ Dam parall⁶⁴¹ .. ζ γημης* (: quae est forma antiquior et nobilior) c. KL al longe pl Chr Thdrt Photcat¹⁴⁸ al .. DEFG *λαβης γυναικα*, item *λαβης sine γυν.* Meth⁶⁹²; it vg pplat mu *acceperis uxorem*, Tert¹ *duxeris* | *οιχ pr et sec* .. DE^vdir *οικ*, sec et. F | *γημη* .. D*FG *γαμη* | Ln [ῆ] .. om BFG | *τη σαρκι* (Meth² Thphcom Oec^{com} post *εξουσ. pon*): d e f vg *carnis* .. D*FG (g *in carne t carnis*) Oect^{xt} praem *εν*

29. ο καιρος c. ABKL al²⁰ et ut vdr al pl vg basm syrP al Eusdem⁸⁸ Meth virgs Bas Chr (habet tantum *εἰπὼν* 'Ο καιρ. συ. ἐστ.) Thdrt cat^{xt} pplat mu .. ζ^e (= ζ Gb Sz) praem *οτι c. DEFG al ut vdr mu it vge^{dd} aliq cop arr sl Dam Thph al Orint^{2,172} | εστιν το* (D* Isid om) *λοιπ.* (interpunctionem nostram: *εστιν το λοιπον* affert et. Mai ex B^[**?]) c. ABD*et** al¹⁰ cop syrP (item syr?) arm sl Eusdem⁸⁸ excod par Eph³²⁹ Bas^{3,610} et alibi Cyr Isid^{1,413} (ὁ καιρ. γὰρ συν. ἐστὶ λοιπόν, ἔγραψεν ἵνα καὶ οἱ etc) DamPar⁶³⁸ et⁶³⁴ .. FG 67.** d e f g vg Meth⁶⁹² Tert Hier Ambrst al mu *εστιν*· (Meth om, Ambrst add *και*) *λοιπον εστιν* (Clem citat ὁ γὰρ καιρ. συνιστ. ἐστίν· λοιπόν ἐστιν ἵνα etc) .. ζ (= Sz) *το λοιπ. εστιν c. D**KκL al pl arP (το λοιπ. ante συνιστ. exprim, item 106.) Eusdem⁸⁸ Chr^{1,398} (ὁ καιρ. συνεσταλμένος τὸ λοιπ. ἐστιν. Ad h. l. το λοιπ. praerit.) Thdrt Thph al. Praeterea ζ^e Gb συν. το λ. εστιν*· (ita fere L al ut vdr pl syr^{utr} cop al Chr Thdrt Thph Oec), ζ *συνιστ.*· *το λ. εστιν ἵνα*: sic dist DFG al Eusdem⁸⁸, itemque (d e g [sub *aut*] Hier Aug Ambrst *breuiatum est*, f vg Orint^{4,651} et ^{2,172} Aug³ *saepe breve est*, Tert Hier¹ *in collecto est*, Hier¹ *in angusto est*. Cyp vero *collectum sine est*) it vg pplat omn; Aug¹ vero (*de cetero fratres, temp. breve est; reliquum est*) et auct^{sing} cler (*temp. quod restat breve est; reliq. est*) το λοι. bis exprim.

ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὄσιν, 30 καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, 31 καὶ οἱ χρώμενοι τὸν κόσμον ὡς μὴ καταχρώμενοι: παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. 32 Θέλω δὲ ^{1 Co 2, 17.} ὑμᾶς ἀμερίμους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ· 33 ὁ δὲ γαμήσας μεριμᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναίκι. 34 μεμέρισται καὶ ἡ γυνή καὶ ἡ παρθένος· ἡ

Cf. et. Reich, comm. cr. | 5^e 1624. 1633. 1641. om oi per errorem ut vdr | FG f g syrP arm om ωσιν

30. κλαίοντες bis (D* bis κλειόντες) .. FG κλειθοντες

31. τον κοσμον c. AB cop basm (Sedul), item addito τουτου D*FG 17. .. ζ τω κοσμω τουτω c. D**et***EKL al pler Eusdem⁶⁹ Thdr̄t Severian cat¹⁴⁹ Eph³²⁹ Thph al | καταχρωμενοι (et: Eusdem Eph³²⁹ al mu) .. L Bas Thdr̄t³ παραχρωμ., 121. basm arP it vg Dampar⁶³⁸ pplat mu (non Tert) χρωμενοι

32. δε (38. Clem γαρ, libere mutant syr al) .. FG 61. d e f g fu (Ambrst Paulin al) om | αρεσει (etiam vv. sqq) c. KL al ut vdr fere omni Clem Or Meth Ath Epiph⁸¹⁻⁹⁸⁻⁵²³⁻⁷¹⁰ Cyrglaph¹²⁶ Eph³²³ Thdr̄t Dam Thph Oec .. Ln αρεση c. ABDEFG al³ Eusdem⁶⁹ | τ. κυριω .. FG f (et. antea dei) g vg Or Cyp al mu τ. θεω (Thph^{ms} αυτω)

33. αρεσει .. Ln αρεση cf ad v. 32.

34. μεμερισται και (ita iam edideram 49: in txtu enim per incuriam typis exhibitum esse καὶ ante μεμ. clarum fiebat ex comm; Gb'', ita et. Sz sed sic dist: γυναίκι· μεμέρισται. καὶ ἡ) c. D**FGKL al plus⁵⁰ d e g (hae³ *divisa est et mulier et virgo*) sl Chr Thdr̄t² Dam (30. μεμ. δε, item addito και syr ar⁶, item aeth^{utr} (*verumtamen divisus est; et mulier quoque vidua et virgo quae non nupsit* etc) .. Ln και μεμερισται και (Ln sic: γυναίκι, και μεμέρισται. και ἡ) c. AB al fere¹⁵ vg (*et divisus est. et [fu al om] mulier*) syrP Eusdem⁶⁹ Meth⁶⁹² Bas^{3,605-640} etalibi (Timoth? Euthal?) Pel Fulg Prim Bed .. D* cop basm (vdr, cf Engelbr) fu demid al f (*et divisus mulier*) Cyrglaph (και μεμερ., sed sqq non add) Epiph (vdr, sed libere; affert enim⁷¹⁰ λέγει ὅτι ἡ ἄγαμος μεριμᾷ - τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ παρθένος· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμᾷ πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρὶ, καὶ μεμέρισται.) Eph³²³ (sed nil ex sqq affert) Ps-Ath^{2,85} (ἡ γυνή ἡ ἄγαμος μερ. τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἡ ἄγ. τῷ σώμ. και τῷ πν. ἡ δὲ γαμήσασα μερ. τὰ τοῦ κόσμ. πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρὶ, και μεμέρισται.) Dampar⁶⁴¹ Aug Hier^{dis} (contr. Iovin.^{1,7-} „illud breviter adnoneo, in Lat eod hunc loc. ita legi *Divisa est virgo et mulier*. Quod quamquam habeat suum sensum et a me quoque pro qualitate loci edissertum est, tamen non est apostolicae veritatis. Siquidem apost. ita scripsit ut supra transtulimus - *et divisus est*; et hac sententia definita transgreditur ad virg et continentes et ait *mulier innupta e virgo cogitat quae sunt domini*“ etc) και μεμερισται .. ζ (= Gb Sz) με-

ἀγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ἡ ἀγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. 35 τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ἡμῶν αὐτῶν σύμφορον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ἡμῶν ἐπιβάλλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. 36 εἰ δὲ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, εἰς ἣν ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιεῖται· οὐχ ἀμαρτάνει, γαμείτωσαν. 37 ὃς δὲ ἐστημεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐδραϊὸς, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἔξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ

μερισται (cum sqq conjg) c. E (? si ita habet, falsus est scriba exscribens D vel potius D^{**}, negligens utrumq̄ και et ante μεμ. deletum et post μεμ. additum) al ut vdrtr pauc oddl^{at} ap Hier m (*separata est mulier et virgo; quae non est nupta, cogitat etc*) Tert al pauc. Cf et. Dam t^{xt} ad h. l. μεμείρισθαι (-σται?) καὶ ἡ γυνή (add και?) ἡ παρθένος· ἡ ἀγαμος μερ. | ἡ αγαμος h. l. c. DEFGKL al ut vdrtr longe pl d e f g m fu syr^{utr} al Meth Epiph⁵²³ (ὅτι ἡ παρθ. καὶ ἡ ἀγαμ. μεριμν. τὰ τοῦ κυρ. πῶς ἀρέσει τῷ κυρ. ἵνα etc. Cf et.⁹⁸ ἡ μὲν ἀγαμος κ. ἡ παρθ. μερ. τὰ τοῦ κυρ. πῶς ἀρέσει τ. κ.) Thdrtr Thph Oec Tert Cyp Ambrst al mu .. al fere⁷ vg basm (vdrtr) Eusdem⁸⁰ Ps-Ath⁸⁵ Hier¹ Aug¹ (*mulier et innupta et virgo*) Pel al transpon post ἡ γυνη, item 46.* cop Amb¹(?) omisiss και ἡ παρθενος .. Ln et post ἡ γυνη et post ἡ παρθ. c. AB al⁴ aeth^{utr} (vide ante) Dam^{par}⁶⁴¹ (ἡ γυνή ἡ ἀγαμ. καὶ ἡ γαμήσασα. ἡ ἀγαμ. μερ.) Aug¹ (Gb ad h. l. sic : Gb' γυναικί. καὶ μεμ. καὶ ἡ γυνή. ἡ ἀγ. μερ. sive γυναικί. μεμ. καὶ ἡ γυνή. ἡ παρθ. μερ. sive γυναικί. καὶ μεμ. καὶ ἡ γυνή. καὶ ἡ παρθ. ἡ ἀγ. μερ., Gb' γυναικί, καὶ μεμείρισται. καὶ ἡ γυνή ἡ ἀγ. μερ.) Cf. Reich. comm. cr. | και post αγαμ c. BDEFGKL al ut vdrtr omn it am demid al syr^p al Clem Meth⁶⁹³ Eusdem⁸⁹ Dam^{bis} al mu Tert¹ Cyp² al .. A vge^d etedd aliq cop syr al Or² Did Epiph⁸¹⁻⁵²⁸. Ps-Ath Or^{int} Tert¹ al mu om, hinc Ln [και] |σωματι κ. πνευμ. c. DEFGKL al ut vdrtr omn Or¹ (πν. κ. σωμ.) Meth² Did Epiph⁸¹ (εν σωμ. κ. εν πν.) Thdrtr Dam¹ (ad h. l.) Thph Oec .. Ln τω σω. κ. τω πν. c. AB Clem Or¹ Eusdem⁸⁹ (Epiph⁵²⁸ τω σω. κ. τη ψυχῃ) Ps-Ath Dam^{par}⁶⁴¹ | B om τα του κοσμ. | αρεσει .. Ln αρεση cf ad v. 32.

35. σύμφορον (Gb') c. ABD* 13. 17. 26. 37. 49. Hesych .. ε σύμφορον c. D^{**}EFGKL al pler Eusdem Meth⁶⁹³ Chr Thdrtr al | εὐπάρεδρον c. AB DEFG al pl Clem Eusdem Bas al mu .. ε (= Gb Sz) εὐπροσεδρον c. κ al pin Chr (ad h. l., et. mosc¹) Oec, item L προσεδρον, al εὐπροσεκτον

36. FG ασχημονει omisso νομίζει (d e f g turp^{et} se existimat, vg turp. se videri exist.). Praeterea D^{*et}^{**}E it vg arm νομίζ. επι τ. παρθ. αυτ. | ουτος .. Α τουτο | FG Meth⁶⁹⁸ γενεσθαι | ουχ .. DEvdtrFG ουκ | FG αμαρτανει | γαμειτωσαν (KL al γαμητ.) .. D^{*FG} vv mu Epiph⁵⁰⁹ Aug τω (d e f vg sl^{ed} pp^{lat} mu si nuda^t)

37. εδραϊος h. l. c. ABDE al¹² fere (46. γενναϊος) vg cop basm syr^{utr} al

ιδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκριεν ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ, τηρεῖν τὴν
 ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. 38 ὅστε καὶ ὁ ἐγκαμιζῶν καλῶς
 ποιεῖ, καὶ ὁ μὴ ἐγκαμιζῶν κρεῖσσον ποιεῖ. 39 γυνὴ δέδεται ἐφ' ^{Ro 7, 2.}
 ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ ἀντίης· εἰὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ ὁ ἀνὴρ, ἐλευ-
 θέρα ἐστὶν ἢ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. 40 μακαριωτέρα

Bas^{bis} Thdrt¹ (ad h. l.) Amb² Ambrst al mu .. ζ post εστημεν c. KL al
 pl Thdrt¹ Dam Thph al .. FG d e f g aeth^{utr} plane om (ita 49. et Gb^o)
 | καρδια c. KL al pl syrP sl Thdrt¹ Dam Thph Oec .. Ln add αυτου
 c. ABDEFG al fere¹⁵ it vg al pl Bas Thdrt¹ ppl^{lat} mu | ιδια καρδ. c. AB
 (sic^{dis} Btl) 31. 37. 39. 46. 73. 74. (Ambrst suo corde) .. Ln om ιδια c.
 67.** (item B ap Mai et Beh quod utrumq propter testimonium Btl
 error esse videtur: quippe enim αυτου του deesse recte observarunt,
 ut non animadverterent ιδια ante καρδια) .. ζ καρδ. αυτου c. DE
 FGKL al pler Thdrt Dam al | τηρειν c. AB 39. 46. 73. al plus¹⁵ Bas
 Thdrt Thph .. ζ του (35. το) τηρ. c. DEFGKL al pl Dam Oec | ποιει c.
 DEFGKL al longe pl it vg syr^{utr} aeth^{utr} arr al Bas Thdrt Dam Thph
 Oec .. Ln ποιησει c. AB al⁴ cop basm (113.^{mg} ποιειτω, f* bene faciat)

38. FG 39. 57. f g om ωστε usq ποιει pr; 3. 114. totum versum om |
 εγκαμιζων c. L al longe pl Thph Oec Aug⁴ (κ 71. 113.** Thdrt Dam
 εγγαμιζων) .. Gb' Ln γαμιζων c. ABDE 17. 23. 31. 46. Clem Meth⁶⁸³
 Bas. Praeterea Ln add την παρθενον ἑαυτου (Clem αυτου) c. BDE
 al² (vdtr) d e vg cop basm syr syrP c. ob. al Clem Aug¹ al mu; item
 την εαυτ. παρθ. A al⁶ (6?) Meth⁶⁸³ Bas: om c. KL al longe pl arP al?
 (cf ante syrP) Thdrt Dam al Aug^{allq} | ποιει .. B 6. 17. 37. 67.** ποι-
 σει | και ο μη c. ABDEFG 17. 46. 73. 93. 177. 179. d e f g m vg cop
 basm syr aeth al Clem Meth Bas Chr ppl^{lat} mu .. ζ (= Gb Sz) ο δε μη
 c. KL al longe pl syrP Thdrt Dam Thph Oec | εγκαμ. sec (Gb') c. iisd
 qui pr (κ 39. 113.** Thdrt Dam εγγαμ.) .. Gb Sz Ln γαμιζων c. iisd
 qui supra (sed 177. 178. 179. pro 31. 46. citantur) item FG (qui antea
 ωστε usq ποιει om) | ποιει c. DEFGKL al pler it vg al ut vdtr omn
 Thdrt al mu .. Ln ποιησει c. AB 6. 17. 37. 46. 67.**

39. δεδεται c. ABD*F^a 17. 67.** d e am demid tol harl^{**} cop basm al
 Clem Or² Cyr Ath^{lat} 777 Tert² Cyp al mu .. ζ (= Gb Sz) add νομου (κ
 12. Epiph⁴⁰⁸ γαμω) c. D**et***EFG al pler f g vg (et. fu al) syr syrP c.
 ob. al Or¹ Chr^{saepo} Thdrt Dam² al Ambrst al. Defendit Reich. comm.
 cr. | εαν δε και c. D***E^{vdtr}FG (FG κεκοιμηθη pro και κοιμ.) L al fere⁴⁰
 syrP (item arP vdtr) Thdrt Oec .. ζ Ln om και c. ABD*K al pm vv mu
 Clem Or Epiph⁴⁰⁸ Thdrt^{xt} Dam al (d e vg ppl^{lat} quodsi. f g Tert al
 si autem) | κοιμηθη .. A 73. basm syrP mg Clem Bas αποθανη | ο ανηρ
 (om Clem¹ vg^{odd} Tert Cyp Hier¹) c. ABK al plus⁴⁰ vg^{ms} Or¹ Bas
 Epiph⁴⁰⁸ Cyr Thdrt² Oec Vig .. ζ (Gb^{oo}) add αυτης c. DEFG al pm
 vv pl (sed syrP c.*) Or¹ Dam Thph ppl^{lat} mu | γαμηθηνα (et. Clem
 Or al mu) .. FG it vg ppl^{lat} γαμηθη .. L* γαμησαι

δέ εστιν ἐὰν οὕτως μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κάγω πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

VIII.

1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἶδαμεν ὅτι πάντες γινώσκουσιν ἔχουσιν. ἡ γινώσις φυσιοῦ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 2 εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γινῶναι· 3 εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. 4 περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἶδαμεν ὅτι οὐδὲν εἰδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἰς. 5 καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῶ ἢ εἴτε ἐπὶ γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, 6 ἀλλ' ἡμῖν εἰς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς

40. δε sec .. B al⁷ tol basm syrP (sed syrP mg δε) Amb Ambrst Vig Sedul (non Tert³ Aug Hier al) γὰρ | εχειν .. FG d⁴ g Tert³ al εχω (f vg quoad et ego sp. dei habeo [f-beam])

VIII. 1. Gb Sz οἶδαμεν· (ὅτι πάντ. - ὑπ' αὐτοῦ) .. 5 ante οἶδαμεν comma ponit | L al εχωμεν

2. εἰ c. AB al⁷ am fu tol harl⁷vdtr al (d e g [vide post] quodsi) cop basm arm Clem Meletepiph⁸⁸¹ Nyss Dam Or^{int} Tert Cyp Ambrst al mu .. 5 (Gb⁰⁰) add δε c. DEFGKL al pl f vg (et. demid) g (si autem t quodsi) syr et syrP c.* Chr Thdrt Thph Oec (Hier si quis enim, aeth arP et si quis) | εγνωκεναι (Gb') c. ABDEFG al⁸ d e (d e cognovisse; g cognoscere t scire) Clem Nyss² Thdrt² Dam (Meletepiph γινωσκειν) .. 5 ειδεναι c. KL al longe pl f g vg (scire, item Tert Cyp Hil al) Chr Thdrt (ad h. l.) Thph Oec .. al³ ειναι | Meletepiph Or^{int} Tert¹ om τε | ουδεπω c. DEFGKL al longe pl Nyss Chr Thdrt⁴ Dam Thph Oec .. Gb' Ln ουπω c. AB al⁶ Clem Meletepiph .. 37. 13. lect om | ουδεν c. D**et***EKL al longe pl syr^{utr} al Chr Thdrt² Dam Thph Oec .. Gb⁰ Ln om c. ABD*FG al⁸ it vg cop basm al Clem Meletepiph Nyss Thdrt² pplat | εγνωκεν c. D***EKL al longe pl Chr Thdrt² Thph Oec .. Gb' Ln εγνω c. ABD*FG al⁷ Clem Meletepiph Nyss Thdrt² Dam; item 17. ηδει

4. της βρωσ. οιν .. D**bet***E al⁴ d e vg (contra m enim) syrP mg al (Ir^{int} scimus autem quia) Aug δε της βρωσεως (D* 121. γνωσεως) | ουδεν .. FG f g vg etc add εστιν | οτι sec .. L al om | ετερος c. KL al longe pl syr^{utr} al Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABDEFG al⁸ it vg al mu Cyr^{int} 232 etact⁸⁹ Bas Ir^{int} al^{lat} mu

5. FGK οι λεγομενοι, it vg qui dicantur (L transilit ab εἰσὶν ad εἰσιν) | θεοι pr .. DE d e Ambrst Pel add και κυριοι | γης c. ABDEFGK al pm Or² Cyract³⁰ Cyr^{hr} 2 Dion^{areop} (de nom. div. 2.) Chr Thdrt¹ al .. 5 (= Gb Sz) praem της c. min ut vdr pl Thdrt² (sed¹ et. εν τω οιν.) Oec

εἰς αὐτόν, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. 7 ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνώσις· τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει ἕως ἄρτι τοῦ εἰδῶλον ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνειδήσις αὐτῶν ἀσθενῆς οὕσα μολύνεται. 8 βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ Θεῷ· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν, περισσεύομεν. 9 βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν ^{Ro 14. 13.} αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενέσιν. 10 ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνώσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνειδήσις

6. ἀλλ' ἡμῖν (et. Or² Did³²⁵ Cyr^{hr1} Chr Thdrt al) .. v basm Ir^{int} om ἀλλ, hinc Ln [ἀλλ] ἡμῖν .. 17. cop Ath Did²²² Cyr¹ (i. e. act⁸⁹) Epiph ἡμῖν δε | FG εἰς ο θε. | D* om τα pr | και ημεις εἰς αυτον .. Clem Or³ (non alibi²) Ath Did Hil² (non alibi³) Cassiod om | δι ου .. v δι ου (Epiph⁴⁷⁸ his praem δι ου τα παντα και, cf et.⁴⁸⁴; sed accurate textum nostrum habet⁹²¹) | δι αυτου .. 114. δι αυτου. Praeterea al⁴ slant et mss³ (non 2°-5°-10°) Cyrador¹⁷⁵ al aliq add καὶ ἐν πνεῦμα ἄγιον ἐν ᾧ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς ἐν αὐτῷ (contra Chr: ὁθεν δῆλον ὅτι φειδόμενος τῆς ἀσθενείας τῶν ἀκούοντων ταίτη ἐχρήσατο τῇ διασκευῇ, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τοῦ πνεύματος ἐμνημόνευσεν. Similiter Dam ad h. l. [tamen alibi habet additamentum] Thph Oec)

7. συνειδήσει c. DEFG al longe pl it vg syr^{utr} al Chr Thdrt Thph Oec Tert Aug al mu .. Gb'' Ln συνηθεια c. AB 17. 46. 67.** (67.** 137. Chr^{com} pergunt του ειδωλοθυτου) 80. 109. syr^{ms} cop basm aeth^{utr} Dam. Cf Reich. comm. cr. | τως αυτι h. l. c. BDEFG 31. 37. 116. it vg (et. am demid harl tol al; fu om *idoli*) syr arm Bas Thdrt pplat .. s post ειδωλου c. AL al pler vv mu (cop post τινες δε) Chr Thph Oec. Cf et. Reich. l. 1. | ως .. 57. 67.* 114. al mu om | η συνειδησις .. FG ιδησεις (et G* praepo η) | κ om omnia inde a τινες δε usq δι ου ^{vs} απεθ. v. 11.

8. παραστήσει (Gb') c. AB al⁸ cop basm Clem² Or² Ath Cyr^{riul} 242 Dam .. s παριστησιν c. DEL al longe pl (FG συνιστησιν) vv pl Or¹ Athcdd⁴ Chr Thdrt al Iacnisib pplat | ουτε pr c. AB al⁴ am tol cop basm aeth^{utr} arP Cyp Aug² (Tert²) .. s add γαρ c. DEFGT al pler it vg syr^{utr} al Clem Or Chr Thdrt al Iacnisib Ambrst al | ουτε εαν μη φ. υστερουμεθα (al Chr -ρουμεν) h. l. c. A*B 46. am tol demid flor mar cop basm arm Bas Dam .. s post περισευομεν (B Or¹ -ομεθα) c. A** (sed servat priore loco μη γαρ, et sec loco φαρ.) DEFG al pler it vged etcdd aliq syr^{utr} al Clem Or Cyr^{riul} 242 Chr Thdrt al Iacnisib Cyp al

9. ἀσθενέσιν (Gb'') c. ABDEFG al⁷ Clem² Dam (ad h. l.) .. s ἀσθενουσιν c. L al longe pl Chr Thdrt Damp^{ar} 686 Thph Oec (Chr ad h. l. Thph add των αδελφων)

10. A al εἰδη | σε c. ADEL al ut vdtr omn d e go cop basm syr^{utr} al pp^{er} mu .. om BFG f g vg Or^{int} pplat (vg Aug al eum qui habet), hinc Ln [σ.] | εἰδωλειω .. ABDL al εἰδωλιω (AFG ιδ.): cf Steph. Thes. Gr. Ling.

αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθναι
 Ro 14, 15. ἐσθίειν; 11 ἀπόλλυται γὰρ ὁ ἀσθενὼν ἐν τῇ σῇ γνώσει, ὁ ἀδελ-
 φὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. 12 οὕτως δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς
 Ro 14, 21. τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνειδήσιν ἐσθενούσας
 εἰς Χριστὸν ἀμαρτάνετε. 13 διόπερ εἰ βρωμα σκανδαλίζει τὸν
 ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν
 μου σκανδαλίσω.

IX.

19. 1 Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐχὶ Ἰησοῦν τὸν
 15, 8. κύριον ἡμῶν ἐώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ἡμεῖς ἐστὲ ἐν κυρίῳ; 2 εἰ

10. ασθινοῦς οντος .. cum sit infirma (i. e. ασθενῆς οἰσα) d e f vg (g infirmantis t cum sit infirma t -mus) sl Aug Ambrst al mu | DEFG vv pl Or^{int} Aug al εσθιειν τα ειδωλοθ.
11. απ. γαρ c. b 17. cop basm go Clem¹ (alibi libere αλλα απ.) .. Δ 39. απ. ουν, 46. Dam και απ. ουν .. ς και απ. c. DEFGI al pler it vg syr utr al Chr al mu Ir^{int} Hier al | απολλυται c. ABD* (* απολυται, **b -λλυται) al⁶ cop (item basm vdr) go d e Clem² Bas Antioch⁵⁰ Chr (sed variant etedd etedd) Thdr^t Dam .. ς απολειται c. D***EFGI al longe pl f g vg syr^{utr} al (Chr vide ante) Thdr^t (ad h. l.) Thph Oec Ir^{int} Hier al | εν (Gb'') c. ABDEFG al Bas Thdr^t 1, item in it vg cop basm (al ut vdr pm) Ir^{int} Hier al .. ς επι c. L al longe pl Or² Chr^{dis} Thdr^t Severian^{cat} 162 Thph Oec .. Clem² Thdr^t ed om | b 61. Thdr^t 1 om σῆ (cop sua, certe ap Wilk) | γνωσει .. 6. lect ** Chr^{dis} (ουδὲ γὰρ εἶπεν Ἐπὶ τῇ σῇ τελειότητι, οὐδὲ Ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει, ἀλλ' Ἐπὶ τῇ σῇ βρωσει) βρωσει | o (D**et***E 37. om, item b ap Btl per errorem ut vdr) αδελφ. h. l. c. ABDEFG al it vg go cop aeth^{utr} ar⁶ Bas Ir^{int} Hier Ambrst al, item Clem¹ o ad. ασθενων omisso o ασθ. (alibi¹ citat tantum απ. γαρ ο ασθ. τη ση γν.) .. ς αδελφος post ασθ. c. L al pler fu vict (syrP arP ante o ασθ.) Chr Thdr^t al .. vg^{cd} syr om
12. FG om τους | FG it go om και | FG αμαρταννεται
13. FG το βρωμα | μου pr (et. Or al mu) .. FG f g go Clem Cyp Ambrst^{ed} om | μου sec (et. Clem Or al mu) .. Gb^o c. D*FG it Cyp al
- IX. 1. ελευθ. et αποστ. hoc ordine c. AB 5. 10. 17. 37. 46. 93. 177. 179. vg cop syr aeth^{utr} arm ar⁶ Or Tert Aug Amb Pel Cassiod Bed .. ς (= Gb Sz) αποστ. et ελευθ. c. DEFGKL al longe pl it fu syrP basm go arP sl Chr Thdr^t al Ambrst. Probat Reich. l. l. | ιησουν c. AB 46. 74. am tol harl al sah basm aeth Or Ambrst .. FG (hi os pro ουχι) demid Tert Aug praem γν, item ς add γν c. DEKL al pler vg^{ed} (flor om ὡ) cop syrP c.* al Chr Thdr^t al | D***E vdr FG εωρακα

ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμὶ· ἡ γὰρ σφραγὶς μου· 2 Co 2, 2
 τῆς ἀποστολῆς ἡμεῖς ἐστέ ἐν κυρίῳ. 3 ἢ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ
 ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν. 4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ
 πιεῖν; 5 μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς
 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου καὶ Κηφᾶς;
 6 ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζε- Act 4, 26.
 σθαι; 7 τίς στρατεύεται ἰδίῳ ὄψωνίῳ ποτέ; τίς φντεῦει ἀμπε-
 λῶνα καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην
 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; 8 μὴ κατὰ ἀνθρώ-
 πον ταῦτα λαλῶ, ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει; 9 ἐν γὰρ τῷ ^{1 Di 25, 4.}
 1 Ti 5, 18.

2. A om versum | μου της c. B 17. 31. 46. (al ut vdr) Or .. 5 της εμης
 c. ADEFGKL al pler Chr Thdrt; d e vg apostolatus mei, f g mei apost. |
 εν κυριω (et. Or Thdrt Thph al Aug Ambrst al) .. D* 46. (vdr) d e
 tol syr ar^o Chr om
3. αυτη ιστ. c. DEFGKL al fere omn vñ omn Thdrt Thph Oec .. Ln
 ιστ. αυτη c. AB 37. 46. Chr Dam
4. L al εχωμεν. Item vv. sqq | πιειν: ita AB (certe enim altera Btl nihil
 notatum habet nec magis ad 10, 7; accedit, quae in rebus eiusmodi
 perquam exiguae auctoritatis est: neglexit enim et. Io 4, 7 sqq codi-
 cis scripturam: editio Mail) D**et***EKL etc .. P*FG πιν
5. αδελφην (vg [et. harl* al sed non am fu demid al] post γυν. pon; al²
 -φοι, Ambrst^{ed} om) γυναικα (et. Clem² Chr Thdrt al) .. FG f g Clem¹
 libere Tert al mu γυναικας, item arm eddsr ap Hier αδελφας γυναικας,
 Helvid Cassiod uxorēs, Sedul: in Graeco sorores, non mulieres legitur
 | K al om oi sec
6. του c. D***KL al ut vdr fere omn Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Ln
 om c. ABD*FG 17. 46. Isid^{1,108} (: ut paullo ante v. 5. nemo addidit
 του, ita nec addi solet, cf Io 19, 10. 10, 18. 5, 27. etc hinc non tam
 additum aliena manu quam omissum vdr) | Chr^{morel} om μη, syrP
 habet c.* (vg pplat hoc operandi)
7. τον καρπον (Gb') c. ABC*D*FG 17. 46. 137. f g tol harl-flor al (sed d
 am* fu de fructum) sah Or^{cat167} Bed .. 5 εκ του καρπου c. c***(?)D**
 et***E al pler vv pm Orthodoxu¹¹⁹ Epiph¹⁰⁷² Chr Thdrt al (c***? Dam
 εκ των καρπων) | εσθιει pr .. DEFG it add και πινει | ἢ c. AC*KL al
 pler cop (et. η τις φντ.) basm syr (aethutr και) Cyr^{ador180} Dam Oec
 .. Gb^o Ln 49. om ἢ c. BC**vdrDEFG al³ it vg go sah syrP arm arP
 Or^{cat} (sedlibere) Orthodoxu¹¹⁹ Chr Thdrt Thph Aug Ambrst al | της
 ποιμνης (12.lect Dial om) .. D*FG al² vv mu Chr Epiph¹⁰⁷² Thph Aug
 Hil Ambrst αυτης (14.lect αυτου)
8. λαλω .. DEFG al⁴ it vg λεγω | η (Mcion ει) και ο νομ. (Mcion add μου-
 σεως) ταυτα [τ' αυτα] Ambrst) ου λεγει (Gb'') c. ABCDE 46.
 vv pm Or Epiph (et Mcion^{epiph}: p. 355. habet enim: μεταλλαγμενος.
 TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 22 B

Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται Οὐ κημώσεις βοῶν ἀλωῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ; 10 ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλωῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετεχειν. 11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ πνευματικὰ ἐσπίραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικά θερίσωμεν; 12 εἰ ἄλλοι

ἀντὶ γὰρ Ἐν τῷ νόμῳ λέγει Ἐν τῷ μωϋσέως νόμῳ [id quod post uberiorius tractat Epiph]. λέγει δὲ πρὸ τούτου Εἰ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει. Antea vero p. 320. habet: μεταλλαγμένος. ἀντὶ γὰρ τοῦ Καὶ (?) ὁ νόμ. ταῦτ. οὐ λέγει, φησὶν ἐκεῖνος Εἰ καὶ ὁ νόμος μωϋσέως ταῦτ. οὐ λέγει.) Ambrst al .. FG f g η ι και ο νομ. τ. λ. (similiter go aut etiam lex hoc dicit, syr ecce etiam lex haec dicit) .. ζ η ουχι και ο νομ. τ. λ. c. KL al pler sah arP (om και) Dial³¹ Chr Thdrt al (Cyrador¹³⁰ om και)

9. εν γαρ τω μω. (μου - c. BCKL al mu; ζ μω - c. A al pl) νομω (al³ vv mu Nyss Chr Thdrt¹ νομ. μω., Ambrst om μω.) γεγρ. c. ΔΒCKL al ut vdtr fere omn vg (scriptum est enim in lege moysi) al pl Or^{1,388} Dial³¹ Cyrador¹³⁰ al mu Aug .. Gb⁶ γεγρ. (Hil αὐ) γαρ (D^{**et***} improban-tes γαρ videntur alteram lectionem restituisse, certe maluisse) c. DE FG it Or^{1,170} (et^{1,541} εν τω νομω γεγρ.) Hil | κημωσεις (Gb⁹) c. B^{*D}FG Chrcom (agnoscit ut vdtr his: οὐκ ἂν τοσαύτην ἐποίησατο σπουδήν, ὡς καὶ νόμον γράψαι ὑπὲρ τοῦ μὴ κημοῦσθαι τοὺς βοῦς. Rursus post: οὐδὲν οὖν ἕτερον τὸ στόμα ἀκήρωτον ὄν τοῦ ζῶου τούτου βοῶ ἢ etc) Thdrt^{1,179} (Παῦλος τεθεικὸς τὸν περὶ τῶν βοῶν νόμον, ὃς ἀπαγορεύει τοὺς βοῦς ἀλωῶντας κημοῦν, ἐπήγαγε Μὴ τῶν βοῶν μέλει etc) glos-sar¹²⁷ (ed. Alberti: κημώσεις· φημώσεις, item Cyrlexic nec fere aliter Hesych cf κημῶς et φίμα, et Phot apud quem κημοῦν per φημοῦν, χα-λινοῦν exponitur) :: quae lectio eo commendatior est quod non invenitur apud LXX .. ζ Ln 49. φημωσεις c. ΔΒ^{**CD}et^{***}EKL al ut vdtr omn Or³ Dial Cypesal⁴⁸⁰ Chr^{xt} Thdrt (ad h. l.) al. Cf et. 1 Tim 5, 18. | των βοων .. DEFG al⁶ (vv pl) praem περι

10. οφ. επ ελπ. ο αρ. c. ABC al⁹ vg Or² Dial³² Eusdem¹⁶⁶ (cf et. ⁶⁵¹ οφ. ο αρ. επ ελπ.) Cyrador⁹⁹ Dam Aug Pel Bed .. FG γοφειλ. ο εφ ελπ. αρ. οφει-λει, D^{*} ο επ ελπ. αρ. οφ. ^{**}επ ελπ. οφειλ. ο αρ., ^{***} et E d e f επ ελπ. ο αρ. οφ. .. ζ επ ελπ. οφ. ο αρ. c. D^{**}(vide et. ^{***} et E)KL al longe pl vv pm (sed vv mu singg libere transp) Chr Cyrador¹³⁰ Thdrt (alibi allu-dens ὅτι ἐπ' ἐλπ. ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶ) Thph Oec .. al pauc var | επ (A εφ) ελπ. τῶν (71. om) μετεχ. c. ABC 10. 17. 71. syr^{utr} (cop) sah basm arm ar⁶ Or. Eus² Cyrador bis Aug; item in spe fructus percipiendi f vg Pel Bed .. D^{*FG} 46. της (46. add επ?) ἐλπίδος αυτου με-τεχειν (d e g et qui triturat [triturations] spei suae fructum percipere) .. ζ της ἐλπίδος αυτου μετεχειν επ ἐλπίδι c. D^{**et***}EKL al pler Chr Thdrt Dam Thph Oec .. var al pauc

11. D^{*} d ου μεγα | θερισωμεν (metamus) c. CDEFG al plus³⁰ it vg (al mu) Thdrt .. ζ Ln -σωμεν c. ΔBK al pl Chr Cyrador¹³⁰ Dam Thph Oec

τῆς ἡμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μή τινα ἐγκοπῆν δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. 13 οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερά ^{Dt 18, 1.} ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θουσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες ^{Nm 18, 31.} τῷ θουσιαστηρίῳ συνημερίζονται; 14 οὕτως καὶ ὁ κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν· 15 ἐγὼ δὲ οὐ κέχημαι οὐδενὶ τούτων. οὐκ ἔγραφα δὲ ταῦτα ἵνα ^{Mt 10, 10. Lc 10, 7.} οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. 16 ἔὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ γάρ μοι ἔστιν ἔὰν μὴ εὐαγγελίσωμαι. 17 εἰ γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν

12. ἡμῶν ἐξουσ. c. ABCDEFG al mu d e (d e *vestrorum potestatem*) f g arm Chr¹ .. ε (= Gb Sz) ἐξουσ. ἡμ. c. KL al pl vg al mu Chr¹ Thdrt al | οὐκ ἐχρησ. . . Δ οὐ κέχημεθα (s. οὐκ ἐχρημ.) | ταυτη .. FG αυτη | τινα εγκ. (B*FG ἐγκοπ.) c. ABC 46. 137. d e vg cop (syr) al Tert Ambrst al .. f g sah basm arm Clem Or^{int} om τινα .. ε εγκ. (D*L al pm Thdrt εκκοπ., 37. συνηκοπ.) τινα ε. DEFGKL al pler syrP sl Cyr ador¹³⁰ Chr Thdrt al

13. εκ του .. D*FG 46. f g vg al p^{pl}at praem τα (g vg *quae de sacrario sunt*, item f sed om *sacr.*) | παρεδρευοντες (Gb¹) c. ABCDEFG 17. 46. Eus^{68a} Procop¹ Dam .. ε προσεδρ. c. KL al pler Chr Thdrt Procop¹ Thph Oec | συνημεριζ. c. B*(vdtr)CD*FG .. ε Ln 49. συμμ. c. AB** D***EKL etc (Ln συνημερίζονται. cum puncto)

14. καταγγελλουσιν .. G -γγελουσιν

15. οὐ κέχημαι οὐδενὶ c. ABCD*et***EFG al mu Dam, item D**L 80. οὐδενὶ (80. add οὐ) κέχημαι .. ε (= Gb Sz) οὐδενὶ (Thph -δεν) ἐχρησαμην c. κ al pl Chr Thdrt Thph Oec | ἵνα τις c. CD**et***?KL al ut vdtr fere omn f vg (f vg Hier Ambrst^{ms} *quam ut glor. meam quis evacuet*. Aug *quam glor. meam quisquam inanem faciat*) al (sic vdtr) pl Chr Thdrt Dam Thph Oec Hier Ambrst Aug al .. FG 26. τις, item g *quam gloriam meam quis evacuat t exinaniat* .. Ln οὐδεις c. BD¹ (idem *renovavit D^{nov}*) 17. d e (d e *quam glor. meam nemo exinaniet*) sah Ambrst^{ed} (*nemo glor. meam evacuat*) Tert^{allud} (*glor. meam nemo inaniet*), item Δ οὐθεις μη (Ln τ. καυχ. μου· οὐδ. κε.) | κενώσει c. ABCD (et* et** et***) EFGL al .. ε -ση c. κ al pl Chr Thdrt al. Cf Reich. comm. cr., at pro *να* c. fut. cf Mt 20, 31. Mc 15, 20. Lc 20, 10. Io 7, 3. 12, 20. etc

16. εὐαγγελίζωμαι .. DEFG -σωμαι, L al⁵ Dam -ζομαι | καύχημα .. DE FG it Ambrst^{ed} χαρις | οὐαι γαρ c. ABCDEFG al mu it vg cop sah al Or⁴,⁴⁶³ Ath Cyrador³⁸⁷ Chr¹ Or^{int3},³⁸⁴ Hier Ambrst al mu .. ε (= Gb Sz) οὐ. δε KL al pl syr^{utr} al Chr (ad h. l.) Thdrt al | εστιν .. FG f g (*est t erū*) Ambrst Symm εσται .. cop syr al om | εὐαγγελισομαι c.

ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. 18 τίς ὄν μου ἐστὶν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θῆσω τὸ εὐαγγέλιον, εἰς τὸ μὴ καταχρησασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 19 Ἐλεύθερος γάρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἑμαντὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· 20 καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτοὺς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· 21 τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεοῦ ἀλλ' ἔνομος Χριστοῦ, ἵνα κερδάσω τοὺς ἀνόμους· 22 ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ἀσθενής, ἵνα

Act 16, 8.
21, 20.
Act 11, 18.
Ga 2, 8.

BCDEFG al (f vg evangelizavero, g -zem t -zavero) Chr¹ Eliacret . . L al -ζομαι . . ζωμαi c. AK al pl Or Ath Cyrador al mu (d e evangelizem, item g)

17. εχω .. 13. 37. ουκ εχω

18. μου (om 119; om μου εστ. Thph) c. ACK al fere¹⁵ vg (merces mea, item vv pl) cop sah syr arr aeth Cyrador¹³⁰ Hier Ambrst Pel Bed (ceterum μου ἐστιν in cdd est, non ut 49. μου ἐστιν) .. ζ Ln μου c. BDEFG (sed DEFG it post εστ. pon) al pl it syrP al Chr Thdrt al Aug | ἐστιν .. D*FG it Aug Ambrst ἐστα | το ειαγγ. c. ABCD* al⁷ d e vg cop sah arm Cyr Chr^{com}2 Ambrst Aug Pel Bed .. ζ (Gb⁰⁰) add του χριστου c. D**et***EFGKL al longe pl f g syr^{utr} al Thdrt al Hier (: : cf v. 12.) | A al καταχρασθαι | ευαγγελιω .. D* add μου

19. πασιν .. D* d e praem εν | πλειονας (et. Or [add αυτων] al eigr etlat mu) .. 46. 109. syrP (sed^{ms} πλειονας) Clem Hier¹ παντας

20. και .. D*E* 37. d e cop sah om | ως pr (et. Or¹ etc) .. FG* 39. 67.** g* Clem^{lib} Or³ Tert Sedul om | μη ων usq νομον c. ABCDEFG al mu it vg sah syrP arm go (add sed sub gratia) Cyr Chr Dam Or^{int} Nest serm (ap Mar Merc⁸⁶) Ambrst^{xt} Aug³ Bed .. ζ (= Gb Sz) om c. D*** (secundis curis, iam enim plenos accentus posuerat) κ (L transilit a κερδησω ad κερδησω) al pl syr cop al Or³ Thdrt al. Cf et. Reich. comm. cr.

21. θεου et χριστου (Gb'') c. ABCD*E (sed ** θεω) FG al⁹ vv mu Or Did Cyract²⁹ Chr Isid^{2,138} Dam Oeccom Thph Psell Athlat⁷⁷⁶ Aug Nest^{1.1.} al mu .. ζ θεω et χριστω c. D***KL al longe pl (θεω et. sah syr al) arP Thdrt Oect^{xt}. Cf Reich. 1. 1. | κερδανω (Gb' κερδανω) c. ABCFG 17. 37. 46. 109. (Clem κερδανωμειν) .. ζ κερδησω c. DE (DE al d e al post ανομ. pon) KL al pler Or Did Chr Thdrt al | τους c. ABCDE 17. 37. 109. al Or Did .. ζ om c. FGKL al pler Chr Thdrt al

22. εγενομην . . FG f g add δε και | ασθενισω .. DEFG -νουισω | ασθενης c. AB d e vg Or^{4,168} (ibidem priora citat ter servans ως) Cyp Aug Amb Ambrst Bed .. ζ praem ως c. CDEFGKL al certe pler vv pl Chr Thdrt al | γενονα .. FG Clem εγενομην | παντα c. ABCD*FG 46. Clem Or^{4,35} Naz (in Mt 19, 1 et Apolog) Cyr Chr¹ .. ζ (Gb⁰) praem τα c.

τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα πάντα, ἵνα πάντως
 τινὰς σώσω. 23 πάντα δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συν-^{Ro 11, 14.}
 κοιωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. 24 Οὐκ οἶδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ
 τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὐ-
 τως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. 25 πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα
 ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς ^{2 Ti 4, 8.}
 δὲ ἀφθαρτον. 26 ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδίλωσ, οὕτως
 πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρω· 27 ἀλλ' ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ
 δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

X.

1 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν ^{*Ex 18, 21.}
 πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃν ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διήλ-

- D**et***EKL al fere omn Or^{3,204} Mac Chr¹ Thdrt al | παντως τινας
 (al⁴ -γα) .. Gb' παντας c. DEFG it vg al (non cop sah syrP go al) pp^{lat}
 omn (et. Nest ap Mar Merc⁶⁹), item praemisso τοις 17. Clem Or^{3,204}
 (et^{4,35} habet παντα) | σωσω .. aeth^{utr} ar^e Clem Or² Mac Naz¹ Thph
 mg Tert Hier Aug κερδησω
23. παντα (Gb') c. ABCDEFG 17. 37. 46. 67.** 73. 80. it vg cop aeth^{utr}
 Naz Chr⁷.schol Ambrst Pel al, item ταυτα δε παντα sah arm .. ε
 τούτο c. KL al longe pl syr^{utr} al Thdrt Dam Thph Oec | συνκοιν. c.
 AB*D*FG .. ε Ln 49. συγχ. c. B**CD***EK^{sill}L etc | L al γενομαι
24. ουτως τρεχετε .. FG f g praem εγω δε λεγω μιμν
25. εγκρατ.: ita ABD***EK^{sill}L etc .. D*FG ενκρ. | οιν (syrP habet c.*) ..
 κ al⁵ Clem om, nec exprim (illi quidem) d e g Ir^{int} (contra f vg Cyp
 al et illi quid.); similiter go (at illi) sah al
26. πυκτεινω .. L ποικτεινω
27. B αλλα | υποπιαζω (Gb') c. FGKL al plus³⁰ EusP⁸ Serap Eph²⁷⁰
 Naz² Bas^{1,190} excdd² Chr^{mosc1} Cyr^{al}iq (tom. 5, b 62. c 187; alibi -ω-
 editum est, sed quaeritur an recte) Dam³ (ad h. l. etpar 617. 634);
 item D***et nov E al¹¹ fere Clem Naz (contr. Eunom.¹⁹⁰) Chr^{mosc1} bis
 (in h. l.) et Chr^{10,184} Thdrt¹ (in ps 119, 83) υποπιεζω (sed D***et nov
 -ω-) .. ε Ln 49. υποπιαζω c. ABCD*et^{2*} al ut vdtr sat mu Or²
 Ephmg Chr^{montf} (in h. l. et alibi) itemq^{mosc1} ter Thdrt² Thph Oec.
 Latini sic: f g vg Aug Amb al castigo, Hil Hier Fulg al subjicio, d e
 g (sub aut) Ir^{int} Paulin lividium facio, Ruf macero, auetsing cler affigo.
 Praeterea go castigo, syr subjicio, syrP contundo, sah sugillo, cop domo.
 Ceterum cf Reich. comm. cr. Uberius et. tractat locum Mtthaei. |
 L al γενομαι

X. 1. γαρ c. ABCDEFG al⁸ it vg al mu Clem Or² Mcion⁶riph Did Cyr

- *Nm 9, 15 aa. **2** καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ
 *Ex 16, 15. ἐν τῇ θαλάσῃ, **3** καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βροῦμα πνευματικὸν ἔφαγον, **4** καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα· ἔπιον γὰρ
 *Ex 17, 6. ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθοῦσης πέτρας, ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός·
 *Nm 14, 30. **5** ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ἠδύοκῃσεν ὁ θεός· κατεστρωθῆσαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. **6** Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς
 *Nm 11, 4. τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.
 *Ex 22, 6. **7** μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τινες αὐτῶν, ὥσπερ γέγρα-
 *Nm 25, 1. 9. **8** μηδὲ πορνεύομεν, καθὼς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσαν ἐν
 *Nm 21, 5 a. **9** μᾶ ἡμέρα εἴκοσι τρεῖς χιλιάδες. **9** μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χρι-

graph⁸¹⁴ al Ir^{int} Cyp al mu .. ς (= Gb Sz) δε c. KL al pl syr^{utr} al Chr Thdrt al

2. *μουσην* c. BCFGKL al pl .. ς *μουσ.* c. ADE al mu | *εβαπτισαντο* c. B KL al longe pl Or³ Chr² (ad h. l.) Thdrt (ad h. l.) Dam Phot^{cat}187 Oec .. Gb' Ln *εβαπτισθησαν* c. ACDEFG al fere¹⁵ Dial Bas Cyr^{graph}814 et ador⁹⁹ et alibi Did al mu (Thph^{ms} -τιζοντο) | FG f g ε. τ. θαλασσ. κ. ε. τ. νεφέλη
3. *αυτο* .. AC* (vdtr) 46. aeth^{utr} Did (sed το βρ. το) Promiss om | βρ. *πνευμ. επαγ.* c. (C*?) DEFGKL al ut vdtr fere omn vv fere omn Or Dial Did Chr Thdrt Thph al Ir^{int} (s. Sen ap Ir) al^{1st} omn .. BC** 93. Cyr^{graph} πν. βρ. εφ., item Ln πν. εφ. βρ. c. A 137. Mcionepiph
4. A 46. aeth Or¹ Promiss om *αυτο* | πν. επν. (137. Or¹ Did¹ *επινον*) πο. c. ABC 46. 137. Or² Mcionepiph Did Cyr^{act} .. ς πο. πν. επν. (D* *επιαν*) c. DEFGKL al pler it vg al Dial Chr Thdrt al Ir^{int} [s. Sen ap Ir] Or^{int} al | η (FG om) πε. δε c. BD*et***EFG al ut vdtr Or³ Eusec¹⁴⁶ .. ς η δε πε. c. ACD**KL al pler Or³ Eus^{mal}126 Marcus¹⁸² Dial¹⁴⁹ Cyr^{graph} Mcionepiph Chr Thdrt al
5. *ηυδοκ.* c. ABC al³ ac pluribus Clem Mcionepiph Chr .. ς *ευδοκ.* c. D EFGKL al pl Thdrt Dam Oec Thph | Clem Mcionepiph Ir^{int}1 om ο θεος
6. *κακεινοι* .. FG *και κεινοι* (sic), Mcionepiph³⁵⁷ (non³²¹) *και κειν.*
7. FG al g (*effici t efficiamini*) arm *μηδε* (FG *μηδειδωλ.*) *ειδωλολατρας γινεσθαι* | *καθως* .. D* sl al? add *και* | FG f g om *τινες* (A vv mu add εξ) *αυτων ωσπερ* | *ωσπερ* c. ABD*** (E?) L al plus³⁰ Chr Thdrt Dam Thph .. ς ως c. CD**K al pl Mcionepiph³²¹ (sed³⁵⁷ *καθως*) Oec | D*FG *πιν* | FG *ανιστη*
8. D*FG *εκπορνευομεν*, KL al *πορνευομεν*. Item D*EFG al³ Chr¹ εξεπορνευσαν :: ut LXX | *επισαν* (Gb') c. ABCD*EFG al Chr^{mosc}1 Thdrt Dam .. ς -σον c. D***KL al longe pl Chr Thph Oec | εν (48. ετι) c. ACD**et***EKL etc .. BD*FG (it vg al pp^{1st}) om | *εικοσι τρεις* .. 37. 73. tol al syrP (sed^{ms} *εικ. τρ.*) arm *εικ. τεσσαρες*, aeth *εικ. δυο*
9. FG *εκπειρασωμεν* | χν c. DEFGKL al longe pl it vg syr^{utr} cor^{wi} sah

σόν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο.
 10 μηδὲ γογγύζετε, καθώς τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ^{Nm 14, 2. 37.}
 ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. 11 ταῦτα δὲ τύποι συνέβαινον ἐκείνοις,
 ἐγράφη δὲ πρὸς νοουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰῶνων ^{Ro 15, 4.}
 κατήγγηκεν. 12 ὥστε ὁ δοκῶν εἶσθαι βλέπεται μὴ πέσει. 13 πει- ^{He 9, 26.}
 ρασμὸς ἡμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπιμος· πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς ^{1, 9.}
 οὐκ ἔασει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ
 πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν.

arr sl (ιησ. χρ.) Thdot Mcionepiph (Epiph: ὁ δὲ Μαρκίων ἀντὶ τοῦ
 κύριον $\overline{\chi\rho}$ ἐποίησεν) Chr (ad h. l.) Oec Thph Ir^{int} (s. Sen ap Ir) Aug
 Pel Amb Ambrst. . Gb' Ln κίριον c. bc al^s cop^{ed} syr^p mg aeth arm
 (sed^{mg} $\overline{\chi\rho}$) Epiph (vide ante) Chr¹ Thdrt Dam^s Sedul Cassiod, item
 Δ 2. sl⁷ et^{ant} Bed θεον. Cf Reich. comm. cr. | καθως c. ABCD*FG al
 mu it vg al mu Epiph al Ir^{int} al mu . . ε (Gb^o) add και c. D***EKL al
 pl syr sl Chr Thdrt al | αυτων . . L αυτον | επειρασαν c. ABD***KL al
 pl pr^{mu} . . CD*EFG al mu εξεπειρασαν | απωλοντο c. CDEFGKL etc
 . . Lned min απωλλιντο c. (Δ^vdtr) B

10. DEFG 17. d e cop Chr² (non ad h. l.) Aug¹ γογγυζωμεν | καθως (B
 93. καταπερ) c. ABCDEFG al mu it vg cop sah syr^{utr} etc Chr^{edd2} et
 mosc² Bas Thdrt Dam (et. Par⁴⁰⁸) al Ir^{int} al mu . . ε (Gb^{oo}) add και c.
 KL al pl Chr^{ed} al | Α απωλλιντο | D* ολεθρευτου, FG ολεθρου
11. ταυτα δε c. AB 17. sah Mcionepiph (utroq loco) et^{ert} (5, 7.) Or¹ Dial
 Hippus Cyr^{nest95} et^{alibi} Cyr^{hr2} Ir^{int1} excod Ors¹ Pac . . ε add παντα
 c. cKL al pler vv pm Thdrt Oec Thph Ir^{int1} Hier al, Ln [παντ.] . .
 DEFG al f g aeth^{utr} Or¹ Chr Ir^{int} cod¹ Aug¹ Idac παντα δε ταυτα . .
 Ir^{1ed} Hil al παντα (δε) | τυποι c. DEFG al longe pl cop sah syr^p al
 (syr in exemplum nostrum) Dial¹¹⁵ (ubi Wtst ed τυπος, alibi⁶⁷ τυπος)
 Thdrt³ (ad h. l. diserte: ἀντὶ τοῦ ὡς τύποι, alibi¹ interpretans: ταῦτα
 τυπικῶς ἐκείνοις συνέβη) Thph (ad h. l.) Oec al? . . Ln τυπικως c. AB
 CK al¹¹ syr^p mg Mcionepiph Or^s Hipp^{sus} Mac Epiph²²⁷ Cyr^{nest95} et
 saepe Cyr^{hr2} Chr al pm, item (in figura et similiter) it vg Ir^{int} (s. Sen
 ap Ir) al^{lat} omn. Cf Reich. l. l. | συνεβαινον c. ADEFG al longe pl
 Dial¹¹⁵ Chr Thdrt³ al mu . . BCK al¹⁰ (sunt iidem qui τυπικως) Mcion
 epiph Or^s Dial⁶⁷ Hipp Cyr^{hr1} Chr^{mosc2} συνεβαινεν . . Mac εγγινετο,
 Cyr^{hr1} εγγινετο, sah εγενοντο | κατηγγηκεν c. BD*E*FG 39. 46. Or^s
 Bas² Cyr^s . . ε -τησεν c. ACD***E**KL al pler Orthod^{qu1} Or^s Dial
 Epiph²²⁷ Chr Thdrt al (Dam -τησαν)
13. ουκ ειληφεν (et. Or² Did Chr Thdrt al; A ηλειφ.) . . FG e f g Or^{int}
 ppl^{at} mu ou καταλαβη (e f g Hier Aug al apprehendat; Cyp occupabit)
 | εασει (et. Or² Ath² Mac² Chr Thdrt al) . . DEFG αφησει | B πειρασθ.
 υμας | FG 123.** d f g νπ. ο ου δυνασθε. Praeterea^q FG f g Aug^{aliq}
 (sed non ubique) add υπενεγκειν | υπενεγκειν c. ABCD*EFG al⁸ Mac²
 Bas² Cyr^s saepe Chr^{com} et^{mosc2} Thdrt¹ Thph exc^{edd} . . ε (= Gb Sz)
 praem (D*** add) υμας c. (D***)K al pl Thdrt⁴ Dam Oec Thph^{ed}

- 1 To 5, 21. 14 *Δώπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας.*
 11, 24 *αα.* 15 *ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὃ φημι.* 16 *τὸ ποτήριον τῆς*
εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία ἐστὶν τοῦ αἵματος τοῦ Χρι-
στοῦ; τὸν ἄρτον ὃν κλωῖμεν, οὐχὶ κοινωνία ἐστὶν τοῦ σώματος τοῦ
 12, 12.
 Ro 12, 5. *Χριστοῦ; 17 ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σώμα οἱ πολλοὶ ἔσμεν· οἱ γὰρ πάν-*
 *Lv 7, 6. *τες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν.* 18 *βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ*
σάρκα· οὐχ οἱ ἐσθιόντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου
 8, 4. *ἐσίν; 19 τί οὖν φημί; ὅτι εἰδωλόθυτόν τι ἐστίν, ἢ ὅτι εἰδωλὸν τι*
ἐστίν; 20 ἀλλ' ὅτι ἂ θύουσιν, δαιμονίους θύουσιν καὶ οὐ θεῶν· οὐ

14. L φευγετε | εἰδωλολατρειας: sic ABD***EvdtrKL al ut vdtr longe pl .. CD*FG al -τριας
15. φρονιμοις .. DE d e sah al add ὑμιν | κρίνατε (F κριεται) ὑμεις ο .. D* κρινατε οιν
16. ευλογιας .. FG al³ syr ευχαριστιας | D* ηυλογοιμεν | εστιν pr h. l. c. AB sah cop syr Cyr² Aug Bed (Ir^{int} sang. est Chr.) .. 5 Ln^{ed} mai post χ c. CDEFGKL al certe pler it vg go al Chr Thdrt al Ambrst al | τον αρτον .. al pauc Chr Thdrt ο αρτος|εστιν sec h. l. c. A cop (sah om) syr Cyr Aug Bed .. 5 Ln post χ c. BCDEFGKL etc | χ sec .. D* EFG 21. it v μ go Diall^{ib} (-ἡνίκα ἂν λέγη τοῦ αἵματος καὶ τοῦ σώματος τοῦ κυρίου εἶναι κοινωνίαν) Thdrt Aug Ambrst Fulg (?) κυριου (sed go Dial Thdrt Ambrst item syr^p m σ et. antea κυρ. pro χ v)
17. αρτου .. DEFG it vg^{sixt} demid harl tol al (sed non am) Ambrst Pel Bed add και του ενος (DE om) ποτηριου
18. ουχ c. ACD*FG al Chr .. 5 ουχι c. BD***EKL al longe pl Thdrt al | D* εσθοντες
19. ειδωλοθυτ. et ειδωλον hoc ord c. BC**DE 31. 37. 46. 73. 137. d e f g (sec loco *idolum t idolothitum*) cop sah aeth^{uir} Aug Ambrst Pel Bed .. FG bis *ιδωλοθυτον*, Mcionepiph *εεροθυτον* et *ειδωλοθυτον* (impugnante Epiphonio: *σὺ δὲ ὁ Μαρκίων προσέθηκας τὸ ἰερόθυτον* etc) .. Ac* Epiph³⁵⁹ om (Gb⁰⁰) η *οτι ειδωλον τι εστιν*, item 17. 71. adversarius legis ap Aug (ipse statim addit: „Non ita scriptum est, sed ita *Quid ergo? dico* [ita certe editum est] *quia idolis immolatum est aliquid? aut idolum est aliquid?* - Potuit autem accidere ut secundum interpretationum varietatem quid ego posui *Quid - idolis immol. est aliquid?* minus ille posuerit aut minus codex eius habuerit“ -) om *οτι ειδωλοθυτ. τι εστιν η* (item Tert^{bis} *non quod idolum sit aliquid*) .. 5 *ειδωλον* et *ειδωλοθυτ.* c. KL al longe pl syr^{utr} go al Chr Thdrt al. Defendit Reich. l. l. | *τι εστιν* bis .. D*EFG it vg Aug al *εστιν τι* | *η οτι* .. DE FG it (Tert) Aug^{1mss} Ambrst *ουχ οτι* (Chr^{edd} m σ c et^{al} *ουχ οτι* pro *οτι* priore)
20. *αλλ οτι α* (sic Aug^{dis}) .. DE α δε, FG *αλλα α* (item d e f g m vg pp^{lat}) | *θυουσιν* bis (Gb') c. ABCDEFG al³ sah Mcionepiph itemq Epiph³⁵⁹ Euspr^{4,16} .. 5 *θυει* c. KL al longe pl Chr Thdrt Dam al | *δαι-*

θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. 21 οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. 22 ἢ παραζηλοῦμεν¹ Dt 32, 21. τὸν κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἔσμεν;

23 Πάντα ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα ἔξεστιν, 6, 12. ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. 24 μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖτω ἀλλὰ τὸ Phil 2, 4. τοῦ ἑτέρου. 25 πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνειδήσιν· 26 τοῦ κυρίου γὰρ ἡ γῆ καὶ τὸ P. 28 (34), 1. πλήρωμα αὐτῆς. 27 εἰ δὲ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνον- Le 10, 7.

μοιους c. BDEFG d e Mcione¹epiph itemq Epiph Eus^{pr} Tert Aug^s (1 diserte: „non ita scriptum“ *qui sacrificant sed quia quae immolant, daemonibus et non deo imm.* Rursus: „iste autem dixit Sed qui sacrificant, daemonibus sacrificant. Quasi omnes qui sacrif. daemonibus sacrif.“ etc) adversar ap Aug (*qui sacrificant*) Ambrst .. 5 (Gb⁰⁰) praem τα εθνη c. ACK(L post σι pon) al certe pler f g vg go cop sah syr^{utr} al Chr Thdrt al Or^{int} Aug¹ Bed | θνουσιν sec c. DEFGKL etc .. Ln post θεω pon c. ABC 37. 46. 137. arP Eus^{pr} Or^{int} Aug | D*et***EFG it go δαιμονιον (sine τῶν) κοινωνους | γινεσθαι (ap Or editum est γινῃ) .. B γινεσθαι .. FG (syr^{utr} cop al) ειναι

21. CF¹⁰ ποτήριον δαιμονιον (sic) | κ bis δαιμονων
22. παραζηλομεν .. Severian cat¹⁹⁵ „ἀντὶ τοῦ Παραξίνου,“ item Thdrt „ἀντὶ τοῦ Παρακνίζου.“
23. ἐξεστιν bis c. ABC⁺DE (FG semel, omittunt enim π. ἐξ. ἀλλ ου π. οικουδ.) al⁵ d e f g (f g ut FG) am ful hari* lux tol al cop sah (demid go priore tantum loco) al Clem Ath Dam al Ir^{int} Tert al mu .. 5 (= Gb Sz) praem μοι c. (c*** priore loco) HKL al pler vge^d hari** syr^{utr} al (demid go sec tantum loco) Chr Thdrt al Or^{int},⁹³ Aug¹ al. Praeterea Thdrt: „πά. μοι ἐξ.“ κατ' ἐρώτησιν ἀναγνωστίου. εἶτα κατὰ ἀπόκρισιν „ἀλλ' οὐ πά. συμφ.“ Idem de altero membro addit.
24. το bis .. A 47. Antioch⁷⁸ τα (Tert alludens: *nolite vestra curare sed alterius*) | ἀλλα .. al fere¹⁰ syr arr Clem add και (Clem ζητ. μονον ἀλλα και) | ετιρον c. ABCD*FGH al⁵ it vg cop sah arm Clem pplat .. 5 (= Gb Sz) add εκαστος c. D**et***EKL al longe pl go syr^{utr} al Chr Thdrt al
25. Η ανακρινοντες
26. κυριου γαρ c. BCDEFG al .. 5 γαρ κυριου c. AHKL al longe pl Chr Thdrt al
27. δε c. CD***EHKL al longe pl sah (syr) syrP go al Thdrt¹ (ad h. l.) Dam Thph Oec .. Gb⁰ Ln om c. ABD*FG al³ it vg cop Antioch⁵⁰ Chr Thdrt¹ (hi duo εαν τις, Chr καλή) Iacⁿisib Aug Ambrst al | απιστων .. D* (improbant **et***) EFG it vgs^{ix} fu* al Ambrst Pel Bed (non Aug) add εις διπνον | A cop sah al παντα τα παρατιθεμενα

τες δια τὴν συνειδησιν. 28 ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἶπη Τοῦτο ἱερόθυτον
 ἐστίν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μὴνύσαντα καὶ τὴν συνειδησιν.
 29 συνειδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου. ἵνα
 τί γὰρ ἢ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; 30 εἰ
 ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;
 Co 3, 17. 31 εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν

28. FG it vg go Tert Aug¹ al om ἡμιν | ἱεροθύτον (Gb'') c. ABH sah (ut collato v. 19. clarum fit) glossar (N¹ T¹ ed. Alberti p. 129. ἱερόθυτον· δαίμοσι προσειχθέν. Eadem editor ex Cyrilli lexico adscribit, subiungens „cf Tho. Gale ad Herodot. p. 767. ed. Gron. ubi apostolum ἱερόθυτον scripsisse, ipsorum vendentium voce usum, statuit, allato Eusebio.) Eandem vocem ex Ps-Clem. homil. affert Wst: προφάσει γὰρ τῶν λεγομένων ἱεροθύτων χαλεπῶν δαιμόνων ἐμπίπασθε. Ita et. Or¹.⁷⁶⁴ τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς πολλοῖς ἱερόθυτα. Phryg. ecl. p. 159. ἱερόθυτον οὐκ ἐρεῖς, ἀλλ' ἀρχαῖον θεόθυτον, quemadmodum idem app. p. 42. θεόθυτα, ἃ οἱ πολλοὶ ἱερόθυτα καλοῦσι. Item Phot^{lexic} θεόθυτα· ἱερόθυτα. Ceterum, quod nondum observatum est, nostram loci Paulini lectionem luculenter confirmat Iulian^{cyr}²²⁹: τοῦ χάριν ἡμεῖς τῶν παρ' Ἑλλήσι παρεσθίετε μαθημάτων - καίτοι κρείττον ἐκείνων εἶργειν τοὺς ἀνθρώπους ἢ τῆς τῶν ἱεροθύτων ἐδωδῆς. ἐκ μὲν γὰρ ἐκείνης, καθὰ καὶ ὁ Παῦλος λέγει, βλάπτεται μὲν οὐδὲν ὁ προσφερόμενος, ἢ δὲ συνειδησις τοῦ βλέποντος ἀδελφοῦ σκανδαλισθεῖν ἂν καθ' ἡμᾶς. Quam ἱεροθύτων vocem ipse Cyr repetit in refutatione: ibidem p. 233. Nescio an et. confirmet d e f immolaticium (idem tenent sed addito idolis g fu demid al; am* immolatum [** -tium] idolis, vged immolatum idolis. Ad quae cf supra v. 19. d e simulacro immolatum, f vg idolis immolatum, g idolothitum) .. εἰδωλοθύτον c. CDEFGKL al ut vdtr omn Chr Thdrt al. Defendit Reich. l. l. | δι ἐκείνον (Chr^{com} ter om) τ. μνησ. και την συνειδησιν .. FG f g Ambrst δια την συνειδ. omissis rell | ε (= Gb Sz) add in f. του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης c. H**KL al pl go syrP arP sl Chr Thdrt Phot ar Oec itemq Oec Thph (hi omnes in com explicant): om c. ABCDEFGH* al¹² it vg cop sah syr ar^o arm Dam Aug Ambrst Pel Bed. Vide et. ad v. 31.

29. ουχι .. D* οὐ | ἑαυτου .. H al³ ἑμαυτου .. D* (it vg etc tuam) σεαυτου | αλλης .. FG d e g Amb Hier auct^{sing} cler Prim (non item Aug Pel Ambrst Bed) απιστου

30. ε· c. ABCDEFGKL al longe pl vv omn Clem Cyr^{inl}²⁸³ algr etlat .. ε (= Gb Sz) add δε c. min ut vdtr pauc Thdrt^{xt} (om Thdrt ap Oec) Oec

31. L post εἴτε sec repetit οὖν | τι ποιεῖτε .. DEFG g ποι. τι | FG f g Ambrst (Gaud) om ποιεῖτε sec | c*** add in f. του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης

θεοῦ ποιεῖτε. 32 ἀπόσκοποι καὶ Ἰουδαίους γίνεσθε καὶ Ἑλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, 33 καθὼς καγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἔμμαντοῦ σύμφωρον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν. (XI.) 1 Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καγὼ Χριστοῦ.

4, 18.

XI.

2 Ἐπιαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμησθε καὶ καθὼς παρείδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἶδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἢ κεφαλῆ ὁ Χριστὸς ἐστίν, κεφαλὴ δὲ ἐφθ 5, 28. γυναικὸς ὁ ἀνὴρ, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ θεός. 4 πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχνύει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 5 πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω τῇ κεφαλῇ καταισχνύει τὴν κεφαλὴν ἐαυτῆς· ἐν γὰρ ἐστίν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἔξυρημένῃ. 6 εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή,

32. και ιουδ. γιν. c. ABC 17. 37. 73. Or (sed om και ελλ.) Did Cyract³⁹ .. 5 γιν. και (f g vg cop sah syr^{utr} al Aug al om) ιουδ. c. DEKL al pler d e go Chr Thdrt Dam (et.Par⁶⁸⁶) af; item FG γιν. ιουδ. τε

33. παντα πασιν .. DE πασιν παντα, FG πασιν κατα παντα, it omnibus per [g secundum sub aut] omnia .. Thdrt^{cd} παντάπασιν (idem ex Her- veti codice Ni Ti laudat editor Thdrt¹) | σύμφωρον c. ABC .. 5 συμ- φωρον c. DEFGKL al ut vdr̄ om Or al mu | FG al om το sec

XI. 2. ἀδελφοί c. DEFGKL al pler it vg go syr^{utr} aethPP al (syr^{utr} al add μου) Thdrt Dam al Ambrst Pel al .. Ln 49. om c. ABC al⁴ cop sah aeth^{ro} arm Ath Cyr^{br} Bas Chr (et.mosc²) Thp^{hcom} Ors (: : cf ad Ro 15, 15.) | A* al⁶ om και | παρεδωκα (FG παραδωκα) .. FG d f (super Graecis) g Ambrst praem πανταχου | υμιν .. FG g Ambrst om | παραδοσεις (d e traditionem meam, f vg praecepta mea, L al -δωσεις) .. D*FG it vg arP pp^{lat} add μου | κατεχετε .. c aeth^{utr} Ath² Chr (et. mosc¹) praem ουτως

3. FG al g syrP Ambrst om δε pr | ο χς c. AB**D***EKL al pler Orthod qu⁸⁹ Chr Thdrt Dam Severian^{cat} al .. B*(rursus neglexit Mai)D*FG al Or^{lib} (πᾶς ἀνὴρ οὐ χς ἐστι κεφαλὴ) om ὁ | του χυ c. ABDE 37. 46. al? Clem Eus^{marc} 186 Chr¹ Thp^h Oec¹ .. 5 om του c. CFGKL al ut vdr̄ pler Eus^{marc} 209 Cyract³⁹ Chr² Thdrt Dam Thp^{h2} Oec² | ο θεις .. c ο χς (inepte)

5. πασα δε (et. Or al mu) .. A syr και πασα | D*FG om τη | καινης c. B^D**E^K al ut vdr̄ longe pl Or .. Ln αὐτης c. ACD*FGL al mu Chr Thdrt al⁴ | εν .. L ἐαν (inepte)

καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυραῖσθαι, κατακαλύπτέσθω. 7 ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· ἡ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν. 8 οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· 9 καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. 10 διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἄγγελους. 11 πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός ἐν κυρίῳ· 12 ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. 13 ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; 14 οὐδὲ ἡ φύσις αὐτῆ διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν, 15 γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾶ, δόξα αὐτῆ ἐστίν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδωται.

16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνηκος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

22. 17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖσσον

6. κειρασθω .. B add η ξυρασθω | L al κηρασθω, item κηρασθαι

7. ἡ c. ABD*FG al Dial Isid^{8,95} Thdrt .. ζ om c. CD***EKL al longe pl Chr Dam al | FG του ανδρδς

8. κ om versum

10. H 17. 37. η γυνη οφειλει (H οφιλε) | εξουσιαν (it vg Tert^{marc} Ambrst al potestatem) .. Irnt Hier Aug al velamen

11. ουτε γυνη χ. ανδρ. h. l. c. ABCD (* et***) EFGH al mu it cop sah arm al Clem al Ambrst al .. ζ (= Gb Sz) post γυναικος pon c. D**KL al pl vg syr^{utr} al Ign^{int}pol³¹⁶ Chr Thdrt al Pol al | εν κυρω .. Thdrt εν κοσμω

12. ουτως : ita ABCDEFGH etc .. H al ουτω | δια της .. κ εκ της

13. εν υμιν αυτοις c. ABCFGHKL etc .. DE d e vg (et. am demid harl al ; non tol fu^{viet}) pp^{lat} ημεις αυτοι | τω θε. προσευχ. c. ABCHKL etc .. DEFG it vg al πρ. τ. θε.

14. ουδε c. ABCD*FGH 46. 73. 137. it vg cop syr^{utr} arm al Dampar Tert Amb Ambrst al .. ζ (Gb⁰⁰) praeam ἡ c. D***EKL al pler syrP^{mg} al Chr Thdrt Dam al (omnes^{txt} ad h. l.) | αυτη h. l. (Gb'') c. ABCD (* et***) KH al⁷ arP (aeth^{utr} natura eius) Dam .. ζ ante (Sz confuse post) ἡ c. D**K L al longe pl Chr Thdrt al, item ipsa natura it vg etc Amb Ambrst al .. FG arm Tert om

15. δεδοται c. DEFGKL al plus⁴⁰ d e sl^{ms} Chr² Thdrt Oec Tert² .. ζ (= Gb⁰⁰ Sz) Ln add αυτη η. AB al pm g cop sah syr al Chr^{txt} Thph^{txt} Ambrst al ; praeam idem CH al⁷ f vg syrP Dam Amb al

16. αι εκκλησαι .. vg^{ed} et fu* demid al Tert Cyp al ecclesia

ἀλλὰ εἰς τὸ ἥσσαν συνερχεσθε. 18 πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούου σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. 19 δεῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα καὶ οἱ δοκιμοὶ φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. 20 συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· 21 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. 22 μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ κατασχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; 23 Ἐγὼ γὰρ

1, 11-3, 3.

15, 3.

Lc 22, 19 n.
Mt 26, 26 ss.
Mc 14, 22 ss.

17. παραγγελίῳ (sed B testib Btl et Mai -λλῶν) ο. ἐπαινῶν (Gb') c. A(B) c*FG al fere¹⁰ f g vg syr^{utr} arm al Aug Ambrst Pel Bed .. D* 137. sah-ελλῶ ο. -ρω .. ε-ελλῶν ο. -νω c. C**vdrD***EKL al pl d (sic) e cop sl Chr Thdrt Dam al. Defendit Reich. comm. cr. | ουκ .. L ουχ' | κρείσσον et ἡσσαν (FG Thdrt ελαττον) c. ABCD*(FG) etc .. ε-ττων bis c. D***(E?)L al pl | ἀλλὰ c. ABCD* al .. ε Ln ἀλλ c. D***EFGK^{SH}L al pl
18. ὑμῶν .. al⁵ Thph om | ἐκκλησία c. ABCDEFGKL al pm Chr Dam .. ε praem τη c. min Oec Thph (Thdrt ἐπι το αὐτο pro ἐν ἐκκλ.) | ἐν ὑμ. (am fu demid harl al Or^{int} 2, 301 Ambrst Bed om) υπαρχ. c. ABCD**KL etc .. D*et***EFG vged arm al υπαρχ. ἐν ὑμ.
19. ἐν ὑμῖν pr (D***E vv mu Archel post εἶναι, al² ante αἰρέσεις pon) .. D*FG it vg Or^{int} (sed habet Or^{1, 455}) Cyp al pm (non Archel Hier Prim Ansb) om, hinc Gb⁰ | ἵνα καὶ c. BD* 37. 71. d e vg sah Ambrst Pel Bed .. ε 49. om καὶ (Ln [καὶ]) c. ACD**et***EFGKL al pler f g syr utr cop al Or Epiph⁹⁰⁵ Chr Thdrt Dam al Cyp al (: καὶ istud a correctore alienissimum) | L al γέγονται. Idem vv. 14 et 15. κωμῆ et κωμη, v. 27. ἐρωχος, v. 31. ἐκρινώμεθα. | ἐν ὑμῖν sec .. Gb⁰ c. c Or edd (sed non Delar.) Chr Epiph⁹⁰⁵ Dam^{com} Hier al
20. οὖν (17. δε) c. ABCD**et***E**KL etc .. Gb⁰ c. D*E*FG it Clem Chr | ἐστιν (d e om) .. D*FG g ετι (f vg ppl^{at} iam non est)
21. προλαμβάνει (praesumit) c. BCDEFGKL al pl it vg al ut vdr omn Clem Chr Thdrt Dam al Or^{int} Ambrst Hier al) .. Δ 46. al mu Zonar προσλαμβ. | ἐν τω .. DEFG e f g vg go^{vdr} ἐπι τω (e f vg ad et g in manducandum, d in -ndo), al εἰς το
22. εἰς το ἐσθ. x. πίνειν .. FG f g φαγεῖν καὶ πειν (f g ad etc) | εἰπω ὑμῖν c. ABCDEFG al it vg go syr cop sah arP Dam ppl^{at} .. ε ὑμῖν (arm aethPP om) εἰπω c. KL al longe pl syrP sl Thdrt al (aeth^{ro} Chr om τ ε. ὑμ.) | ἐπαινώ c. ACDEKL al ut vdr omn sah syr^{utr} al (go laudem) Chr Thdrt Dam al .. Ln ἐπαινῶ c. BFG it vg ppl^{at} | ὑμᾶς; ἐν τοῦτω (ita et. ε^o Gb Sz; item B** et ut editae sunt vg go syr al) .. ε Ln ὑμᾶς ἐν τοῦτω; (ita conjg et. CDL al d f cop sah syrP)
23. ἀπο του .. FG ἀπο, DE παρὰ | κυρίου .. FG g θεου | ἰσ (test pauc

σοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον 24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν Τοῦτό μου ἐστὶν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 25 ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ
 *Ex 24, 8. τὸ δευπνήσαι, λέγων Τοῦτο τὸ ποτήριον ἢ καινῆ διαθήκῃ ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσαύτως εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 26 ὡσαύτως γὰρ εἰς τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἔλθῃ. 27 ὡστε ὅς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ

- add $\overline{\chi\varsigma}$) .. B 44. om | D*FG ἐν τῇ νυκτὶ παρεδ. (it vg al pplat mu in qua nocte; Promiss ea nocte qua) | παρεδίδοτο c. AB*CDEFGK 46. Dam (sed nonpar⁵³⁰) .. ς -δοτο c. B**L al pler Chr Thdrt al | D*FG (non Cyr hr³²⁰ Euthal [in elencho div. test. p. 557. ed Zac.] al mu) τὸν ἄρτον
24. εἶπεν c. ABC*DEFG al mu it am fu al cop sah arm^{en} Bas Ath ap Thdrt⁴, 138 Cyr^{nest}111 Chr (sed non ad h. l.) Euthal l. l. Dampar⁵³⁰ Cyp Bed .. ς (= Gb Sz) add λαβετε (vg arm al Ambrst add και) φαγετε (aeth^{ro} Sedul om φαγ.) c. C***KL al pl syr^{utr} al mu Cyr^{hr} (εκλασεν και εδωκεν τοις εαντου μαθηταις λεγων Λαβ. φαγ.) Chr (txt etcom ad h. l.) Thdrt Dam Oec Thph Ambrst | το υπ. υμων c. ABC* 17. 67. ** Cyr^{nest} (Cyr^{hr} om et. το υπ. υμ.) Ath (π. πιστ. λογ. ο μειξ. ap Thdrt⁴, 138; eodem loco ed. Galland. additur κλωμενον) Fulg (ep. ad Ferrand. 39.) .. ς (Gb⁰) ad κλωμενον c. C***D**et***EFGKL al pler d e (uterq frangitur, sed g -getur) g syr^{utr} go al Chr Thdrt (ad h. l., alibi² i. e. 4. 220 et 1218 διδομενον ἢ κλωμενον κατὰ τὸν ἀπόστ.) Damp^{ar} Oec Thph (: : defendit Reich. l. l.); item D* θρυπτομενον, cop sah arm Euthal l. l. διδομενον, f vg Cyp Ambrsted quod pro vobis tradetur (Ambrst^{ms} frangitur) | FG om την. Praeterea spectat huc Iustin^{dial} 41 τοῦ ἄρτου τῆς εὐχαριστίας ὃν εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πάθους οὗ ἔπαθεν - $\overline{\chi\varsigma}$ ὁ κύριος ἡμῶν παρέδωκε ποιῆν. Cf et. dial⁷⁰
25. ἐμῷ αἵματι (Cyr αιμ. τω ἐμῷ) .. AC al⁷ Euthal l. l. αιμ. μου | A transilit ab οσακίς ad οσακίς sq | εαν c. BC al Thdrt Euthal^{cod} .. ς αν c. DEFGKL al longe pl Chr Cyr^{nest} al
26. A (vide ante) go aeth^{utr} om γαρ | εαν c. ABC al Or etc .. ς αν c. D EFGKL al pler Chr Cyr^{nest} Thdrt Euthal al | ποτηριον c. ABCD*FG al⁴ it vg (et. am fu demid harl al) sah arm Cyr^{nest} Euthal (sed diff cod) Damp^{ar}530 Cyp¹ Ambrst Pel .. ς (Gb⁰⁰) add τουτο c. D**et***F KL al pler tol syr^{utr} cop al Chr Nest¹⁰ Thdrt Dam (ad h. l.) al Cyp¹ | αχρῖς (sic ut vdtr omn exe B* αχρῖ) ου (ou om Chr^{com} Thph) c. ABC D*FG al Ath? Bas Cyr^{nest}111- Nestcyr¹¹⁴sqg Chr^{mosc}1 Euthal^{cod} Dam (et. par⁵³⁰) .. ς (= Gb Sz) add αν c. D***EKL al pler Thdrt Photcat²²⁰ al
27. FG αισθειται et πινεται | ἄρτον c. ABCDEFG al⁸ it am fu demid harl tol mar al sah syr^p arm Clem Bas Ps-Ath^{2, 88} Thdrt Dam (et. par) Cyp Orint al .. ς (= Gb Sz) add τουτον c. KL al pl vg^{ed} cop al (syr ar^o κυριου postque αιτου pro κυρ.) Chr al | ἧ c. BCDEFGKL al pler it vg (et. am fu demid harl tol al) go syr^p ms al Chr Thdrt Dam (et. par)

κυρίον ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. 28 δοκιμαζέτω δὲ ἑαυτὸν ἄνθρωπος, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· 29 ὁ γὰρ ἐσθιὼν καὶ πίνων κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα. 30 διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἀρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. 31 εἰ δὲ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· 32 κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ κυρίου παιδενόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. 33 ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. 34 εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθῃ διατάξομαι.

al Cyp al mu .. A al⁴ vg^{cd} cop sah syr^{utr} al Clem Ps-Ath^{2,83} Or^{int} (Hier) Pel Cassiod Chrom καὶ | L al πινει | του κυρ. (et. post αναξ. pon) αναξίως (et. Clem al mu) .. D^{***}L al plus²⁰ syr^p go (Or^{lib} αναξ. του κυρ. εσθιων) al aliq add του κυριου | του αιμ. c. ABCDEFGKL al pm Clem Ps-Ath^{2,88} Bas Chr Thdrt al mu .. ζ (= Gb Sz) om του c. min ut vdr pl Thph | κυριου .. A 17. aeth^{ro} Hier χριστου

28. εαυτον (D* add o) ανθρ. c. CDEFG 46. it vg go Dam^{par} .. ζ Ln ανθρ. (al² Or² εκαστος) εαυτ. c. ABKL al pler syr^{utr} al (cop sah al ανθρ. δε δοκ. εαυτ.) Clem Or Cyr^{ador} 421 al mu

29. πινων c. ABC* 17. sah aeth^{ro} .. ζ (Gb⁰⁰) add αναξιως c. C^{***}DEFGKL al pler vv pler pp^{gr} et^{lat} mu (sed Chr αναξ. του κυριου, Or^{4,444} [liberrim] Ps-Athantioch²⁴² Caes Hil ante εσθ. pon) | κριμα .. cop Or Caes praem ες | το σωμα c. ABC* 17. 67.** am* fu (non fuvict) harl* al sah (aeth^{ro} εἰ non sit pura anima eius pro μη διακρ. το σω. quae Or Ps-Ath Hil al praetereunt; aeth^{pp} ut^{ro} sed praemissis μη διακρ. τ. σω. του κυρ. ημων και) .. ζ add του κυριου c. C^{***}DEFGKL al pler vv pl (arp τ. χ^v) Chr Thdrt al Ambrst al (Ad vv. 27. 29. cf et. F² qui sic habet: ο εσθιων τον αρτον του κυριου αναξιως. η πινων το αιμα αυτου. κριμα εαυτω εσθιει και πινει.)

31. δε (Gb'') c. ABDEFG 17. 46. 109. g (d e f vg Or^{int} Pel Ambrst al quodsi) go Clem Cyr^{ioh} 597 Aug¹ .. ζ γαρ c. CKL al pler cop sah syr^{utr} al Chr Thdrt al Aug² | διεκρινομεν .. 46. al mu Chr Cyr^{ioh} Thdrt al mu (non Clem Dam) εκρινομεν

32. υπο .. FG απο | κυριου c. ADEFGKL al pler Caes Chr (et. ap Dam) Thdrt Dam¹ Oec Thph .. BC al⁴ Clem Dam^{txt} praem του | κοσμου (et. Peratae¹²⁵ et Simmag¹⁶⁷ Clem etc) .. FG it vg pp^{lat} add (vel ut d e f vg Aug al praem) τουτω

34. εἰ c. ABCD*FG al¹⁰ it vg (et. am fu harl tol) cop sah sl Chr^{com} Cyp Ambrst Pel .. ζ (= Gb Sz) add δε c. D^{**}et^{***}EKL al pl demid syr^{utr} al Clem Chr Thdrt Dam al Bed | κ εις κρισιν | F al συνερχεσθε (F -σθα) | διαταξομαι c. BCKL etc .. ADEvd^{tr}FG al διαταξομαι

XII.

1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν.
 2 οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγε-
 110 4, 2 α-σθε ἀπαρόμενοι. 3 διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ
 λαλῶν λέγει Ἀνάθεμα Ἰησοῦς, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριος
 Ἰησοῦς, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Ro 12, 6. 4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· 5 καὶ
 διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· 6 καὶ διαιρέσεις
 ἐνεργημάτων εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶ-
 σιν. 7 ἐκάστῳ δὲ δίδεται ἢ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ
 συμφέρον. 8 ὃ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδεται λόγος σοφίας,

- XII. 1. ἀδελφοί . . D*EFG al it vg aeth Athlat⁷⁷⁶ pplat post αγροειν pon
 2. οτι οτε (Sz Gb'') c. ABCDEL al fere⁵⁰ f g vg syrP sah aeth^{utr} arm sl^r
 eted ppgt pm etlat mu . . Ln οτι [οτε] . . ζ (= Sz) om οτε c. FG al mu
 d e syr cop nr⁹ Oec^{lxt} Ambrat . . κ al slcd eted Thdrt (ed¹ οτι οτε)
 Dam Oeccom Aug² οτε. Tractat locum Reich. l. l. | τα αφωνα . . 119.
 om . . FG τα αμορφα (g ad simulacrorum formationes) | αν ηγασθε (sic
 dist. D***L etc) . . B**G al ανηγασθε (Aug ascendebatis) . . al² απη.
3. DEFG d e g pplat mu (non Aug al) om λαλων | ιησους (Gb') c. ABC 6.
 17. 46.* 109. cop syr^{utr} aeth^{utr} arr sl Or¹ Cyrapol²⁴⁴. ioh⁷⁸⁸ etalibi . .
 F f vg Cyr^{loh} 508. ador²⁶¹ etalib pplat pm (et. Did^{lat}) ιησου . . ζ ιησου c.
 DEGKL al pler d e g sah Or¹ Cyract³⁹ Chr Thdrt Dam al Novat Hil^{ed}
 | κυριος ιησους (Gb'') c. ABC 6. 17. 46. 109. 31. 67.** 73. f vg syr cop
 sah aeth^{utr} arr sl Or⁵ Cyr^{loh} 615. 1095 etalibi itemact³⁹ Did Bas Epiph⁹⁶³
 et^{2,7} al Aug^{bis} (sed non ubique) al aliq . . ζ κυριον ιησου c. DEFGKL
 al longe pl d e g syrP Eus^{mal} 26 Ath Mac Epiph⁸⁰³ et^{2,73} Dial^{maced}
 Chr Thdrt al Did^{lat} Ruf al. Defendit Reich. l. l.
4. δε αυτο . . B al? Or δ αυτο
5. και ο αυτος (et. Or Thdrt¹ Dam al Ir^{int} ex^{edd} Aug al mu) . . 73. al⁵
 vg al mu Eus^{ps} Ath Epiph⁹⁰¹ et^{2,73} Cyract³⁹ al pm Ir^{int} ex^{edd} aliq
 Hier al mu ο δε αυτ.
6. και ο αυτ. c. BC 37. 46. 109. 137. Or . . DEFG ο αυτ. δε, item ζ Ln
 ο δε αυτ. c. AKL al pler it vg syr^{utr} sah (cop deus hic idem est) al
 Eus^{ps} Epiph⁸⁹⁸ et⁹⁰¹ Cyract³⁹ al mu Ir^{int} Hil al pm | θεος c. AB (sed
 post ο ενεργων add εστι) CDEFG al mu it vg al Eus^{ps} Ath Bas Epiph⁸⁹⁹⁻⁹⁰¹
 Chr al Ir^{int} Hil al mu . . ζ (= Gb Sz) praem εστι c. (B vide ante)
 KL al pl Or Cyract³⁹ Thdrt Dam Oec, item (sed pleraeq non praem
 sed add) syrP al | D* om τα
7. L 37. al (Clem Hil¹) om δε

ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, 9 ἕτερον δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, ἄλλω δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἐνὶ πνεύματι, 10 ἄλλω δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἕτερον δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἐρμητεία γλωσσῶν· 11 πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, δαιμονῶν ἰδίᾳ ἐκάστῳ καθὼς βούλεται.

12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἐν ἔστιν καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, ^{27.} πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα ἐν ἔστιν σῶμα, οὕτως ^{8, 15.} καὶ ὁ Χριστός· 13 καὶ γὰρ ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἐν ^{Ro 13, 4 a.} σῶμα ἰβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δούλοι εἴτε ^{Ga 3, 28.}

9. δε pr c. ACD**et***KL al ut vdtr fere omn cop sah syrP arP al Or³ Caes Did Cyr^{hr2} Chr Thdrt⁴ Dam al Did^{int1} Hil¹ Aug¹ .. Ln [δε], om enim BD*EFG 47. 67.** it vg syr Clem Or³ Eusmarc²⁷ et³³⁸ pplat mu | δε sec (et. Clem Cyr^{hr2} Chr Thdrt al mu) .. DEFG it vg syr Eusmarc²⁷ pplat mu om | χαρίσματα (et. Or al mu Hil² al) .. d e g** (contra f gratiae) vg Tert Hil¹ al pl gratia (Hil¹ al donum) | ενι c. AB 17. 31. 67.** 74. 80. al d e f vg Did² pplat pm (c Tert¹ Cassiod om εν τω ενι pr.) .. ε αιτω c. DEFGKL al longe pl f^{sup} gr cop syr^{utr} al Clem Chr Thdrt al Hil¹
10. δε pr .. D*(E?)FG it vg arP om | ενεργήματα (et. Or al mu Aug⁸ al) .. DEFG ενεργεια (DE -για), item operatio it vg pplat pm, 46. -γεια, 19. ενεργημα | DEFG d e f (sup Graecis, nontxt lat) g Cyr^{hr} pplat mu (non Hier al mu) δυναμειωσ | δε sec tert quart c. ACKL al ut vdtr omn syr^{utr} cop al mu Caes (om quart) Chr Thdrt Dam al .. Ln om c. BD EFG it vg Clem pplat omn | διακρίσεις .. CD*FG d e f g m vg al mu Clem Or Bas¹ pplat omn διακρισις | δε quint .. D*E it vg pplat mu (non Hier) om | ἐρμητεία (m Idac Cassiod interpretationes) c. CD***EFGKL al ut vdtr omn Clem Caes Cyr^{hr250} Chr Thdrt Dam al .. Ln διερμητεία (AD*FGL -νια) c. AD* (: cf 12, 30. 14, 5. 13. 27. 28.) .. B 109. om αλλοι δε ερμ. γλ. Praeterea D* διερμ. γενη γλωσσων (confuse)
11. παρτ. δε ταυτα c. ABCKL al pler syr^{utr} al Chr Thdrt (ad h. l.) al Hil¹ Aug^{saero} al .. DEFG 46. it vg go cop arm al Or al mu Hil¹ al παρτ. δ. πα. | το εν (et. Iustrect fid⁶ Clem Ath⁴ Did³ Cyr^{hr} Thdrt Dam al) .. D*FG 119. Ign^{intpol204} Or Chr om το | ιδια (et. Iustrect fid Clem Ath⁴ Cyr^{hr} Chr Thdrt Dam al) .. D*(διερωμενα pro διαιω. ιδια)FG it vg cop syr al Or (χωρηγουν pro διαιω.) Epiph⁴⁷⁶ item^{lib 414. 782} Or^{int} Did^{lat} (non item^{er}) Hil al (contra Hier Aug al propria) om
12. γαρ .. κ om | και μελη .. D*(E?)FG d e g go Hil Tich μελη δε | εχει πολλα c. DEFGKL al pler it vg al pl Chr Thdrt¹ al Hil Ambrst al mu .. Ln πο. εχ. c. ABC al⁹ arm Thdrt¹ Hier | του (D* d e go Hil Ambrst Tich praem εχ) σωματος c. ABCFGKL al⁶ f g vg cop syr^{utr} al ppgr et^{lat} mu .. ε (= Gb⁰⁰ Sz) add (178. praem) του ενος c. DE al pler d e go arP sl Chr¹ Thdrt¹ Dam Oec Hil al | χ̄ .. c κυριωσ
13. εν (al⁰ d e al Clem om) ενι (FG g om) πνευματος | εις εν .. D* εις

ἐλεύθεροι, καὶ πάντες ἐν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14 καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἐν μέλος ἀλλὰ πολλά. 15 εἰς εἴπη ὁ πούς Ὅτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. 16 καὶ εἰς εἴπη τὸ οὖς Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. 17 εἰ ὄλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἢ ἀκοή; εἰ ὄλον ἀκοή, ποῦ ἢ ὄσφρησις; 18 νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν ἑκάστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. 19 εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; 20 νῦν δὲ πολλά μὲν μέλη, ἐν δὲ σῶμα. 21 οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρὶ Χρείαν σου οὐκ ἔχω, ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· 22 ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖα ἔστιν, 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει, 24 τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλὰ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισσοτέραν

ἔσμεν ἐν (sic, confuse) | ἐν πνεῦμα ἐποτ. c. BCD*FG 17. 73. 80. d e g am harl al syr aethutr arr Ign intpol²⁶⁴ Ath² Did⁵ Chr Thphcom pplat mu (item uno sp. potatī sumus demid tol cop go sl; praem in f vg Idac) .. ς (Gb⁰) praem εις c. D***EK al pl Thdrt Thph^{txt} .. al² syrP Mac ἐν πομα ἐποτ., item al plus¹⁵ praemisso εις, al⁶ Oec ἐν (sed³ εις ἐν) πομα ἐποτ. εις ἐν πνεῦμα, Clem ἐν ποματι ἐπιομεν, L al³ εις ἐν πν. ἐφωτισθημεν, Δ ἐν σωμα ἐσμεν, Dam repetit εις ἐν σωμα εβραπισθημεν. Illustrat locum Reich. comm. cr.

16. D*E d e go Ambrst om και (Aug¹ vel) | Posuimus (ut et. Ln) in fine vv. 15. 16. punctum; ς Gb Sz 49. signum interrogationis.

17. D* ο οφθαλμος

18. νυνι c. CD**et***EKL al pler Chr² Thdrt Dam Oec .. Ln νυν c. ABD* FG al² Thph

19. τα c. ACDEKL etc .. BFG 17. om, hinc Ln [τα]

20. νυν c. ABCDEKL etc .. FG al⁵ Chr¹ Thph νυνι | μιν c. ACD**et***EF GKL etc .. BD* al² d e go Aug om, hinc Ln [μ.]

21. δε c. BDEKL al pl d e vg (et. am fu^{viet} al) go syrP sl Chr Thdrt (ad h. l.) Dam Thph Oec Aug¹ Pel Ambrst al .. Ln [δε], Gb Sz om c. AC FG al fere²⁰ f g fu demid al cop syr al Bas (Thdrt¹) Hier al | ο οφθ. c. ABCDEFG al plus⁸⁰ Or Bas Chr Thdrt Dam Oec Thphcom .. ς (= Gb Sz) om ὁ c. K al ut vdr pm Thph^{txt}

23. ἃ .. FG ὄ | L al ἀτιμότερα | του σώματος .. DEFG al² it vg Dam pplat praem μελη | χει .. FG χειν

24. χει .. DEFG d e syr add τιμης | αλλα c. ABCDEL etc (et. Marcepiph)

δούς τιμῆν, 25 ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμῶσιν τὰ μέλη. 26 καὶ εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συναίρει πάντα τὰ μέλη. 27 ὑμεῖς δὲ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 καὶ οὗς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. 29 μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδασκαλοὶ; μὴ πάντες δυνάμεις; 30 μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ πάντες διεκρινόμενοι; 31 ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ μείζονα· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

.. ς ἀλλ ε. FGK^{s11} al ut vdtr pl | ο θεός (syrP om) .. A (aeth^{utr}) post συνεκρ. pon | υστερουντι (114. το υστερον) c. DEFGKL al ut vdtr fere omn Or Dial Chr Thdrt Oec Thph .. Ln υστερουμενω c. ABC 17. 57. 67.** Melet^eEpiph^{s77} Dam | περισσ. δ. τιμην .. B τι περισσοτερον δους

25. σχισμα c. ABCD**et***EK al pl d e f vg cop syr^{utr} al Or al mu Aug¹ Ambrst al .. D*FGL al fere²⁵ g fu arm Bas Antioch⁶⁰ Dam Thph Aug² Sedul σχισματα | το αυτο .. D*FG τα αυτα | DEFG Thph^{mg} μεριμνα
26. ειτε pr c. ACDEKL al ut vdtr fere omn vv pl (et. vg^{edd} *siquidem*) Chr Thdrt Dam Thph Oec, item (*si, tum et si*) Cyp Aug al, item 31. Or ε .. Ln ε ι τε c. BFG it vg syr^P Ambrst Pel Cassiod Bed | εν pr (Or² Cyp² [alibi εν με.] al μελ. εν) .. A Or^{1lib} om | συνασχ. c. AB* CDEFG .. ς Ln 49. συμπ. c. B**K^{s11}L al certe pler | εν sec (Or² Cyp² μελ. εν) .. Ln^{ed} min om c. AB Thdrt¹ (sed non ad h. l.) | συναφ. c. AB*CDEFG .. ς Ln 49. συγχ. c. B**K^{s11}L al certe pler
27. ειτε σωμα (et. Or³ etc) .. FG g Amb¹ σωμα ειτε | μερους (Or² Eus dem⁹²¹ Chr Thdrt ad h. l. Dam Oec Thph: pleriq diserte; ita Thdrt: οὐ γὰρ ἡμεῖς μόνου, ἀλλὰ πάντες οἱ κατὰ τὴν οἰκονομίην πιστευκότες· διὰ τοῦτο γὰρ τὸ ἐκ μέρους προστίθειεν) .. D* d e f vg syr^P (μερους in mg) arm Or¹ Eus^{ps} Nyss (in 1 Co 15, 28.) Epiph⁷⁰⁷ Cyr¹ Severian^{ca1243} (οὐκ εἶπεν μέλη ἐκ μελῶν, ἀλλὰ μέλη πολλὰ ἐκ μέλους ἐνός· μέλος γὰρ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὅλου σώματος) Thdrt¹ Procl (in actis Chalced. 14.) pp^{lat} mu (Hil Aug om εκ με.) μέλους
28. τριτον .. D* add δε | επειτα sec c. ABC 17. 39. 73. 74. 93. Bas Cyr act¹⁰ Cyrh²⁹⁸ Chr Dam, item (bis *deinde*) Aug Ambrst .. DEFG d e g Hil Amb om .. ς ειτα c. KL al pler Thdrt Oec Thph, item (*deinde virt. ezinde* etc) f vg | αντιληψ. c. ABD*FG .. ς αντιληψ. c. CD***EKL etc
31. μειζονα c. ABC al plus¹⁰ am al syr (utr?) aeth^{utr} (al?) Or² Philea martyre ap Eus (alludit certe: ζηλώσαντες τὰ μείζονα χαρίσματα οἱ

XIII.

- 1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἤχων ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.
 2 καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν
 14, 3^{ss.} τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη μεθιστάμεν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. 3 καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καθήσομαι, ἀγά-

χριστοφόροι μαρτυρες h. e. 8, 10.) Thdorcat²⁴⁶ (ἀντὶ τοῦ "Ὅλος γὰρ ἐπίεσθε τῶν μεζόνων χαρισμάτων· εἰ ὄντως ἐπίεσθε, ἐγὼ ὑμᾶς ἐπι ταῦτα προσηγγήσω προθύμως) Thdrtcom Dam (ad h. l. etpar⁶⁸⁴) Phot Orint Hier² .. ε κρείττονα (-σσ- DEFG etc) c. DEFGKL al pl it vg cop al Or¹ Chr Severiancat²⁴⁶ Thdrtxt¹ Dampar³⁵⁸ et⁵⁸² Photcat²⁴⁷ Thphdis (οὐκ εἶπε τὰ μεζόνα ἀλλὰ τὰ κρείττονα) Oec (sed in comm vdtr μειζ. agnoscere) | και (FG d e g m om) ετι (D* ετι, FG ετει) | ἡμιν δεικνυμ. (A διγν.) .. FG g (cop syr) δεικνυμ. υμ.

XIII. 1. γεγονα (f vg al pm add ως) .. D*E* εν εμι, item addito η FG, d e g m in (g m om) unum eum ut | ADEVDtr 8.lect κινμβ. (sed 8.lect -λας) ἀλαλαζων

2. και εαν bis c. DEFGK (pr και αν) L al ut vdtr fere omu (pr et. B, sec et. c Or¹; Or³ εαν) Chr Thdrt Dam al .. Ln (ed min bis; ed mai priore tantum loco) και c. A 31.; pr et. c, sec et. B; alterum et. Clem Or¹ citant (sec loco et. και legitur) | ειδω .. AD* al Eph Dampar³⁵³ ιδω .. FG οιδα (pro οιδα ut vdtr) | παντα .. FG praem τα | aeth^{ro} Cyp¹ om πασαν sec; Or¹ post πιστ. pon | μεθιστανειν c. ACKL al longe pl Or² Chr Thdrt Dam (et. par³⁵³) Oec .. Ln -σταναι c. BDEFG al fere¹⁰ Clem Thph, item Meth -σταν | ουθην (Gb'') c. ABCD***L al mu Clem Eph Bas Mac¹ Dam (et. par³⁵⁸) Oec Thphcom .. εε (item Gb Sz, non ε) ουθεν c. D*FGK al pl Meth Mac¹ Chr Thdrt Thphxt. Ceterum cf Phryn. ecl. p. 181. ουθεις δια του θ, ει και Χρυσιππος και οι αμφ' αυτων ουτω λεγουσι, συ δε αποτρεπου· οι γαρ αρχαιοι δια του θ λεγουσιν, ουθεις. Ad quae vide uberius adnotantem Lobeck. Phot: ουθεις οι παλαιοι δια του θ, οι δε νεωτεροι και δια του θ. Ammonius quidem p. 105. ουδεν et ουθεν διαφερειν tradit, ουδεν nihil, το εν τω καθολου (ut ουδεν εν κοσμη κενον) significare dicens, ουθεν vero neque unum, ουθ' εν ουτε δυο. | εμι .. A Amb² al ωφελουμαι

3. και εαν bis c. DEFGKL al longe pl Chr Thdrt al (B sec loc και αν) .. Ln και c. AC al Dam; pr et. B Clem | ψωμισω (Clem¹ διαδο) c. A (B? vdtr ap Btl ex W6 Ceph) cDEFGK al longe pl Clem¹ Chr Thdrt al mu .. εε (non ε Gb Sz) -ισω c. B (certe sic Mai) K al mu Dampar | παραδω .. FG 17. -δωσω | καθησομαι (Gb') c. DEFGK al pm Mac

πην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελούμαι. 4 ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φουσιούται, 5 οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ ^{10, 24.} _{Phi 2, 4.} λογίζεται τὸ κακόν, 6 οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγκαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, πᾶνσονται· εἴτε γνώσις, καταργηθήσεται.

9 ἐκ μέρους δὲ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· 10 ὅταν ^{12.}

Max^{1,545} (Clem alludens *ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ*), item 5 -σῶμαι c. CK al pl Chr Thdrt al; item vv pler pplat pl Iac^{nisl}b .. Ln καιρησῶμαι c. AB (sed ap Mai -σῶμαι) 17. aeth cop^{ms} ap Wtst Eph Hier (ex cddgr, sed apud Graecos ἴσως ἴσα exemplaria diversa esse testatur; tamen ob similitudinem καυθησῶμαι et καυχησῶμαι apud Latinos errorem inolevisse censet) | ουθεν c. BCDEFGKL al pler Chr Thdrt al mu .. Ln ed min ουθεν c. A 31. Bas^{ms}

4. Ln χρηστεύεται ἡ ἀγάπη, (al² Clem Chr Thph Tert om η αγ., Cyp Aug ante χρηστ. pon) οὐ ζηλοῖ [ἡ ἀγάπη], οὐ (om η αγ. v al fere¹⁰ f vg cop arm Clem^{lib} al³ Cyp² al mu; non Or Thdrt Dam Oec Iac^{nisl}b Cyp¹): ita sing conjg D, item Dam (Dampar³⁶³ om ου ζηλ. η αγ.) | A Ephr περπερεύεται, m non est perpera

5. τα (το 80. Chr² [sed cdd² τα]) εαυτῆς .. v Clem¹ το μη εαυτῆς

6. FG ἐπι ἀδικία | συγκαρ. c. B*D*FG etc .. 5 Ln 49. συγχ. c. AB**CD*** E^vdt^rκsilL al certe pl. Cf et. ad 12, 26.

7. στεγει .. FG ασταγι (f g sufferi)

8. η αγαπη (et. Clem Or³ etc) .. v om η | εκπιπτει c. C***DEFGKL al ut vdr fere om vv pl (vg excidit, d e f vg^{edd} excidet, am excedit, g excidit t cadit) Clem Or² Mac (ap Galland 7, 171. de perfect. in sp. 6.) Chr Thdrt² Dam Phot^{cat}254 Oec Thph (item οι τρεις πατριες ap Psell, cf Galland 6, 662.) pplat pl, item 46. εκλειπει .. Ln πιπτει c. ABC* 17. 67.** 80. Nyss (de anima p. 646.) Max^{1,227} (male Wtst Mac de cust. cord. 14. ibi enim ὁ γὰρ ταπεινὸς οὐδέποτε πίπτει vix alludit) And (in prolog. apoc.), item (cadit) g (sub t vide ante) Or^{int} Aug Ambrst | δε c. ABC**D**ei***EL al pler syr^P go al (syr γαρ omisso ειτε) pp^r mu .. c*D*FGK al it vg cop arm al Did pplat (item Clem sed om et. ειτε ter) om | προφητεῖαι (D* -ται, A -τια omisso ι) καταργηθησονται .. v προφητεια καταργηθησεται | γνωσις καταργηθησεται c. BD*et*** (E ut vdr -σις et -σεται) KL vv pler Or Chr Thdrt al pplat mu .. AD**FG al g Dam^{txt} (sed^{com} ποία γνώσις καταργείται; ἡ μερικῆ.) Tert^{lib} (Ambrst?) γνωσις καταργηθησονται

9. δε (Gb^v) c. KL al plus⁶⁰ ar sl⁵. Phot^{dis} ap Oec et in cat²⁵⁶ (δὲ ἀντί τοῦ γάρ· αἰτία γάρ ἐστὶ τοῦ διὰ τί μέλλοισι καταργηθῆναι κ. παν-

δὲ ἔλθη τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 11 ὅτε ἤμην
νήπιος, ἐλάλον ὡς νήπιος, ἐφρόνον ὡς νήπιος, ἐλογίζομην ὡς νή-
πιος· ὅτε γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 12 βλέπομεν
9. γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσ-
8, 9. ωπον ἄρτι γνώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ
ἐπεγνώσθην. 13 νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα·
μειζὼν δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

XIV.

12, 31. 1 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ
5. ἢ α προφητεύετε. 2 ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ

σασθ.) Oec (item Or¹? Chr? Dam?) .. ε Ln γαρ c. ABDEFG al ut
vdtr mu it vg al mu Or¹ Thdrt al Ir^{int} Hil al .. om 67.** go aeth^{ro}
Or¹ Eus marc⁸⁵⁵ Melet epiph⁸⁶¹ Epiph⁶⁷³ Chr (et. mosc²) Ir^{int} (sed isti
pp pler priora non adscribunt)

10. το εκ c. ABD*FG al⁸ it vg go cop aeth^{utr} arm Or³ Ath Epiph⁶⁷³ Cyr
ador⁸⁹⁸ Max^{2,26} Dam Ir^{int} Or^{int} al mu .. ε (Gb^o) prae m totē c. d**et***
E (totē kai teste Mur.) KL al longe pl syr^{utr} al (Or¹ kai totē) Melet
epiph⁸⁶¹ Chr Thdrt al | d*et*** (non**) EFG it vg go syr Hier Aug² al
(non Ir^{int} Aug³ al) καταργ. το (FG g Ir^{int} al τα) εκ μεφ.

11. d* fu otē de hēmēn | ελαλ. ως νηπ., εφρ. ως νηπ., ελογ. ως νηπ. c. AB
17. 80. 93. vg cop aeth^{utr} arr Clem Or Bas Nyss^{1,187} Did (om εφρ.
ως νη.) Thdrt¹ Dam Or^{int}^{2,673} et^{3,27} Hier Aug¹ al .. ε ως νηπ. ελαλ.,
ως νηπ. εφρ., ως νηπ. ελογ. c. DEFGKL al pler it fu al syr^{utr} Epiph⁵⁵⁵
Chr Thdrt (ad h. l.) Thph Oec pp^{lat} mu | otē sec c. ABD* 67.** al d e
am harl* tol al go Or (et. Or^{int} aliq) Did Hil (Ambrst?) .. ε add δε
c. d***EFGKL al pler f g vg (et. fu al) cop syr^{utr} aeth^{utr} al Epiph⁵⁵⁵
Chr Thdrt al Or^{int} saep Tert al (Clem¹ επειδη et¹ επει δε) | γεγονα ..
B εγενομην | DEFG d e g syrP go Bas Epiph⁵⁵⁵ pp^{lat} mu (non Aug al)
τα του νηπ. κατηργηκα (-σα Epiph Mac)

12. γαρ (et. Clem² Marcus¹⁰⁹⁻³³⁹ al mu Aug¹ Amb¹) .. d*EFG it al Cyr
pp^{lat} mu om | δι' .. DE al mu vv pm (non it vg al) Clem² Thdrt² Tert
(non Thdot Or^{saep}iss Chr Thdrt¹ Dam al pp^{lat} pl) prae m ως | εν αυ.
(Or² και αινιγματος, et. εν εσοπτρω κ. εν αυ. legitur) .. L al Or^{saep}
(sed non^{8,171}) Gaud¹ prae m και .. om Clem ubique (habet Thdot) |
επεγνωσθην (FG επιγν., iidem v. 11. λαλοιν et λογιζομην) .. FG d e
g tol Cyp prae m εγω (item d* prae m ω)

13. νυνι δε μενει (ita et. f vg Hier al) .. FG μνει δε (manet autem d e g
pp^{lat} mu) | L μειζον, d* μειζω

XIV. 1. FG al ινα προφητευεται (al -ετε)

ἀλλὰ θεῶ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· 3 ὁ δὲ προφητεῶν ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παρακλήσιν καὶ παραμυθίαν. 4 ὁ λαλῶν γλώσση ἐάντων οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεῶν ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. 5 θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ προφητεῶν ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτός εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῆν λάβῃ. 6 νυνὶ δὲ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ἀφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; 7 ὅμως τὰ ἀνύχνα φωνὴν διδόντα, εἴτε ἀυλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολῆν τοῖς φθόγγοις μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ ἀυλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; 8 καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῶ, τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον; 9 οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὖσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες.

2. γλωσση (Mac praem εν, item [et. v. 4.] cop sah) .. DEFG al² g** sled Cyr Chr¹ Aug -σσαις | θεω c. BD*FG 67.** Chr^{com} (et. mosc¹: in txt?) .. ε 49. praem τω c. AD***EKL al pler Chr^{txt} Thdrt Dam Thph Oec | πνευματι .. FG d e g fu flor al Pel Vig Bed πνευμα
3. ο δε .. FG g ει γαρ ο (d e f vg nam quē) | FG ανθρωπους
4. ο λαλων .. FG ο λαλει (G add t λαλων) | γλωσση .. DE 46. sled Mac -σσαις | εκκλησιαν .. FG g vg (non am fu tol demid al) Pel Bed add θεου
5. A cop syr^{utr} al Ambrst υμας παντ. | A am Chr Thph γλω. λαλ. | ινα προφητευητε (-ευετε FG) .. D* f vg al ppl^{at}³ προφητευειν | μειζων (L al -ζων, al² κρεισσ.) δε c. AB 39. al? cop (item Mac ο δε προφ. μειζ. η ο) .. ε μ. γαρ c. DE(FG it vg al γαρ εστιν vel est enim) KL al pler vv pler Chr Thdrt al Hier Ambrst al | διερμηνευη c. ABD*** al ut vdr sat mu Thdrt Dam Oec .. KL al plus³⁰ Chr Thph -νευει .. D* -νευων (sic), item e addito η, FG η ο διερμηνευων
6. νυνι c. D***EKL al ut vdr omn Chr Thph Oec .. Ln νυνι c. ABD*FG Chrmosc¹ Thdrt Dam | D*FG harl** om εν extr (d e am al om sec et tert; f harl** om tert)
7. μη .. D*FG post εν pon, it vg nisi | τοις (om FG) φθογγοις c. ADE(FG) KL etc .. Ln του φθογγου c. B (sed om του) d e tol Ambrst (f vg cop Pel Bed sonituum; g ex phthongis) | διδω (Gb') c. D***EFG al plus⁴⁰ Thdrt Dam Thph .. ε Ln δω c. ABD* al pm Or Chr Oec .. κ δωτε | D*FG γνωσθη
8. εν .. L εν post φωνην | A 119. Or σαλπιγξ (-πιξ AL, -πινξ FG) φωνην | δω .. D* δωη, 2. 17. 37. 43. 49. διδω | A Or παρασκευαζεται
9. ευσημον .. D*E al³ ευσημων | L δω pro δωτε

- 10 τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν εἰσὶν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἄφω-
ρον· 11 εἰάν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμις τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λα-
λοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. 12 οὕτως καὶ
ἡμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταὶ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλη-
σίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 13 δύοπερ ὁ λαλῶν γλώσση προσ-
ευχέσθω ἵνα διερμηνεύη. 14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ
πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. 15 τί οὖν
ἐστίν; προσεύχομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοί· ψαλλῶ
τῷ πνεύματι, ψαλλῶ δὲ καὶ τῷ νοί. 16 ἐπεὶ εἰάν εὐλογῆσης πνεύ-
ματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τύπον τοῦ ιδιώτου πῶς ἔρει τὸ ἄμην ἐπὶ

10. τοσαυτα (f vg tam multa, e tantum) .. D*FG g Ambrst^{ed} (sed non ap Sabatier) om | FG εἰ τυχοῦ | εἰσιν c. ABDEFG al⁷ Clem Dam Thph ..
ς ἐστιν c. KL al longe pl Chr Thdrt Oec | D*FG ἐν τῷ (f vg [non am al] Ambrst Bed hoc) κοσμῷ | οὐδὲν c. ABD*FG 67.** al¹⁰ e f vg cop sah arm sl⁵ et⁶. Clem Dam Ambrst Bed .. ς (Gb⁰) add αὐτων c. D***E KL al longe pl g syr^{utr} al Chr Thdrt al | D*EFG f g vg etc αφων. ἐστιν
11. εἰδῶ .. AD*L etc ἰδῶ .. FG γνωσκω | DEFG al⁷ Clem Chr (dis o ἐμοὶ λαλ. βαρβ., paullo ante: ἐκεῖνος ἐμοὶ βάρβ. καγὼ ἐκείνω) Dam om εν, item e f g vg syr^{utr} cop arm al p^{pl}at mihi | L transiit a βαρβ. ad βαρβ.
12. πνευματων .. 23.^{mg} 73. m sah al mu (g spirituum t spiritualium) Or int Amb -τικων | περισσευητε .. A 73. Ambrst (cd¹ quaerite in prophētis vitiose) προφητηυητε
13. διοπερ c. KL al ut vdr omn Chr Thdrt Thph Oec .. Gb' Ln διο c. ABDEFG Dam
14. γαρ c. ADEKL al fere omn e f vg syr^{utr} al Chr Thdrt Dam Oec Thph Or^{int} Aug¹ Ambrst Pel Sedul Bed .. om BFG al² g sah (38. cop Aug¹ δε), hinc Ln [γαρ] | προσευχομαι .. FG al -χομαι
15. τι οὖν ἐστιν .. κ om | προσευξομαι (οσαβο) bis c. BKL al pler e f g vg etc Or² Eusmai¹⁰⁷ etps⁶⁰⁹ al mu .. ADEFG 26. 46. 47. προσευξομαι | δε και c. ABDEL al pler cop syr^p al Or² Eusmai¹⁰⁷ etps⁶⁰⁹ Chr Thdrt Oec Thph .. FGK 35. 46. 109. 114. it vg sah syr sl Dam Or^{int} p^{pl}at και (ita 49.), Or¹ δε et¹ om δε και | δε και sec c. ADEKL al pler cop syr^p al Eusps Ath¹ Max^{2,300} Chr Thdrt Oec .. Ln 49. και c. BFG 46. 109. it vg sah syr sl Or (eodem loco 1, 199. praecedit προσειξ. δε και) Ath¹ (ap Gall.²²⁸) Caes Ps-Ath^{2,309} Dam Thph Hier Aug al (Epiph^{2,62} δε omisso και, item^{1,1017} et¹⁰²¹ δε και om) | FG ψαλω πνευ-ματι
16. ευλογησης c. FGKL al longe pl Chr Thdrt Oec Thph (item e f g vg p^{pl}at benedixeris) .. Ln ευλογης c. ABDE al⁴ Dam, item al² ευλογω | πνευματι c. AB (male Mai τω absq εν edidit) DEFG al Dam (sed BDE 73. cop sah praem εν) .. ς (Gb⁰) praem τω c. KL al pler Chr Thdrt

τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν· 17 σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 εὐχαριστῶ τῷ θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσση λαλῶ· 19 ἀλλὰ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

20 Ἀδελφοί, μὴ παιδιά γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσίν τέλειοι γίνεσθε. 21 ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χειλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τοῦτο, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονται μου, λέγει κύριος. 22 ὥστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖον εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις,

al .. 32. (item cd¹ Erasmi) plane om | FG om το | ἐπειδὴ c. ADEFGKL etc .. B ἐπεῖ | FG e g aeth Hier Aug al οὐκ οἶδ. τι λεγ.

17. B ἀλλὰ | ἑτερος .. FG εταῖρος (sed g *alius*, f *alter*)

18. τῷ θεῷ c. ABDEFG al mu e g (f om τ. θε.) am tol al syrutr cop aeth utr ar⁶ Chr Thdrtd^d Hier Sedul Bed .. ζ (= Gb Sz) add μου c. KL al pl vg (et. demid hari) arP sl Thdrtd Dam al Pel Ambrst (: cf Ro 1, 8. 1 Co 1, 4. 1, 14. Phil 1, 3 et alibi). Praeterea FG it vg syrutr cop al p^{pl}at pergunt οτι | γλώσση (Gb') c. ADEFG 17. 31. it vg Dam Ambrst Pel Bed .. ζ -σαις c. BKL al pler cop syrutr al Chr Thdrtd al Orint (: cf ad vv. 2. 4.) | μᾶλλον (FG g post γλωσσ. pon) .. 41.* (item Chr mosc¹) d (e *aliis*) f vg aeth^{ro} p^{pl}at omn om (hinc fit ut vg habet: *quod omnium vestrum lingua loquor*) | λαλῶ c. BDEFG 17. 67.** al it vg cop syrutr al Oec Orint p^{pl}at (sed FG it vg etc vide ante) .. Δ om .. ζ λαλῶν c. KL al pl Chr Thdrtd Dam al. Defendit Reich. comm. cr.

19. ἀλλὰ c. ABDE etc (et. Mcion^{epiph}) .. ζ ἀλλ c. FGL al certe pl | δια του νοος c. KL al longe pl d e syrP al Mac Chr Max^{1,689} Thdrtd Phot cat²⁷¹ Thph Oec .. Mcion^{epiph} δια τον νομον (sine μου), item Ambrst txt (*per legem*) Paulin (*in lege*) .. Gb' Ln τῷ νοι c. ABDEFG (FG τῷ ν. μ. post λαληομεν [sic uterq, g *loqui quidem* atque et. f *quidem super* μεν notatum habet], item d e f g) al¹² f g vg syr al Nyss (perg ἵνα κ. α. ωφελησω) Eriph³²⁰ et³⁶¹ (πεπλανημένος ὁ Μαρκίων· ἀλλὰ ἐν ἐκκλ. θέλω πέ. λόγ. τῷ νοῦ μου λαλήσαι, ἑτέρως δὲ διὰ τὸν νόμον. Qua de re rufinus³⁶²: σὺ δὲ προσέθηκας, ὡ Μαρκ., τὸ διὰ τὸν νόμον, ὡς τοῦ ἀποστόλου λέγοντος Θέλω πέ. λόγ. ἐν ἐκκλ. διὰ τὸν νόμον. αἰδέσθητι Βαβυλῶν δευτέρα etc) Marc^{mon} Dam p^{pl}at mu (: cf v. 15. ubi nemo δια etc)

20. ταῖς δε usq γινεσθε .. FG d e f g Orint ἵνα ταῖς φρ. τέλ. γενησθε

21. ἑτερογλωσσοις .. FG ετεραις γλωσσαις | ἑτεροις c. DEFGKL al longe pl vv ut vdr omn Or Const¹⁹⁰ Chr Thdrtd Dam Thph Oec p^{pl}at .. Ln ετερον c. AB al⁸ (: LXX quidem sic: διὰ φανλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας) | οὐδ οὕτως .. FG ουδεπω | FG al εσακουσεται

22. εἰσιν .. FG add εἰς (inepte) | πιστευουσιν sec .. FG πιστοις

ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 ἔαν
 οὖν συνελθῇ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ λαλώσιν γλώσσαις
 πάντες, εἰσελθῶσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε;
 24 ἔαν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσελθῇ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης,
 ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, 25 τὰ κρυπτά
 τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερά γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον
 προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὄντως ὁ Θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν.

26 Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν
 ψαλμῶν ἔχει, διδασχὴν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, γλώσσαν ἔχει, ἐρμη-
 Eph 4, 12. νεῖαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. 27 εἴτε γλώσση
 τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ
 5. εἰς διερμηνεύτω· 28 ἔαν δὲ μὴ ἦ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν
 22. ἐκκλησίᾳ; εἰαντῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. 29 προφητῆται δὲ
 δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· 30 ἔαν

23. οὖν c. ABDEKL etc .. FG 67.** it go Amb Ambrst om, hinc Ln^{ed} min
 [οὖν] | συνελθῇ .. BG* ἐλθῇ | ἡ εκκλ. ολ. c. ABKL al ut vdr om cop
 syrP al Chr Thdrt al .. DEFG it vg go syr p^{pl}at ὁλη ἡ εκκλ. | λαλ. γλωσσ.
 παντ. c. D*et**E d e go, item cop arP aeth Ambrst λαλ. πα. γλ. Chr
 com γλ. πα. λαλ. .. Ln παντ. λαλωσιν (G al λαλησωσιν, F -λησωσιν) γλ.
 c. ABFG g Bas Thph .. ς πα. γλ. λαλ. c. KL al pler f vg syr^{utr} al Chr
 txt Thdrt Dam Oec Vict^{vit} Bed | b om ἡ απιστ. (Ambrst habet απ.
 ἡ ιδιωτ.)

24. δε τις .. A syr (aeth) τε τις

25. τα κρυπτα c. ABD*EFG al mu d e (d e vgc^{edd} occulta etiam) f g vg
 go (nec exprim ont. sq) cop arm syr (praem et) ar^e aeth Did Bas
 Cyr Chr¹ p^{pl}at .. ς (= Gb Sz) praem και ουτω (D***L etc -τως) c.
 D***KL al pl syrP al Chr ad h. l. (om ουτως sq) Thdrt al | F al αναγ-
 γελλων | οντως (al² Thdrt^{com} om) o (D*FG 109.* Chr¹ om) θε. c. ABD
 EFG al mu it vg go cop syr aeth arm Ori^{nt} p^{pl}at mu .. ς o θε. ont.
 c. KL al pl syrP sl Did Chr Thdrt al

26. υμων c. DEFGKL al fere om vv fere om Chr Thdrt Dam al p^{pl}at
 .. Ln om c. AB 74. cop | A al om διδαχ. (35. διδασκαλιαν) εχει | αποκ.
 εχ. (al⁶ Chr^{mosc}² om α. ε.) γλ. εχ. (κ al mu fu* om γλ. εχ.) hoc ordine
 c. ABDEFG al d e f g vg cop syr^{utr} aeth^{utr} ar^e (go γλ. εχ. post ερμ.
 εχ.) Bas Thph Oec^{com} p^{pl}at .. ς γλ. εχ. απ. εχ. c. L al pl arP sl Chr
 Thdrt Dam | DEFG διερμηνειαν | γινεσθω c. ABDEFGKL al longe pl
 Chr Thdrt al (m fiant vobis) .. ς (= Gb Sz) γεγεσθω c. min Dam

28. διερμηνευτης (et. Chr Thdrt Dam Oec Thph) .. Ln ερμηνευτ. c. B,
 itemque praemisso ὁ D*FG | εαιτω .. FG αιτω

29. οι αλλοι c. ABD**et***EK al pler Cyr^{hr} Chr Thdrt al .. D*FGL al
 om oi | διακριν. c. ABD**et***EKL etc .. D*FG ανακρινετωσαν

δὲ ἄλλη ἀποκαλυφθῆ καθημένω, ὁ πρῶτος σιγάτω. 31 δύνασθε γὰρ καθ' ἓνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται. 32 καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται· 33 οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς ἀλλὰ εἰρήνης. Ro 15, 33.

Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, 34 αἱ γυναῖκες ἡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται ἀνταῖς^{1 Ti 2, 11.} λαλεῖν, ἀλλὰ ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. 35 εἰ δέ^{Ga 3, 16.} τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν·

30. δε c. ABD***EKL etc .. D*FG it vg Or^{int} Ambrst al (non Cyp, syr al Hil et si -) om

31. καθ' ενα παντ. c. ABKL al ut vdtr omn (sed aliq̄ εκαστοι vel εκαστοι πα., al om πα.) cop syrP al Chr Thdrt al .. DEFG it vg syr arm al παντ. καθ' ενα

32. πνευματα c. ABKL al pler f vg cop syrP al Or² Epiph⁸⁹⁷ Chr Thdrt cd Dam Oec Thph Tert Or^{int1} Did^{int1} .. Gb' πνευμα c. DEFG al⁵ it vg sixt et fuvict syr aeth Epiph^{2,77} Thdrt Or^{int2} Did^{int1} Novat Hil al mu | L υποτασσομαι

33. ακατ. ο (FG om) θεος .. A 57. cop syr ο θεος ακαταστ., Tert Ambrst om ο θε. | αλλα c. ABDE etc .. ε αλλ c. FGL al certe pl | ως εν etc .. ε (non Gb Sz) haec cum antecedd conjg (ita et. Chr Thdrt Dam Thph Oec). Praeterea FG al vg (non am al) f g (non d nec ut vdtr e) syrP c.* arm^{amst} et^{const} al Chr¹ (alibi om, et.^{mosc2}) add in f. διδασκω, item Chr^{mosc1} Dam διατασσομαι | Ln ἐκκλησίαις, τῶν ἁγίων

34. 35. DEFG 93. it Ambrst Sedul hos vv. post v. 40. pon. Similiter fuvict vv. 36—40. ante 34. adscripsit nec tamen post delevit.

34. ἡμων c. DEFGKL al longe pl d e (f sup Graecis) g syr^{utr} (sed syrP c. ob.) arr sl Chr Thdrt Thph Oec Amb Ambrst Sedul .. Gb⁰ Ln om c. AB al⁶ f vg cop basm aeth arm Mcionepiph et Epiph Dial¹⁴⁷ Nyss Dam Cyp^{lib} Pel Bed | ταις εκκλησαις .. 119. fuvict tol cop basm syr aeth al Orca^{t279} Mcionepiph³⁶³ (non³²¹) Dial Cyp^{lib} al τη(OrMcion Dial om) -σια | επιτετραπται (L Dial^{west1} -τετραπτ.) c. KL al pl syr^{utr} al Dial¹⁴⁷ Mcionepiph³²¹ Chr Thdrt al mu .. Gb' Ln 49. επιτριπεται c. ABDEFG al mu Mcionepiph³⁶³ Orca^{t279} lib Dam, item permittitur it vg basm al pplat | αλλα c. ABD* etc .. ε αλλ c. D***FGL al certe pl | υποτασσεισθαι c. DEFGKL al longe pl it vg syr^{utr} al Dial Chr Thdrt Thph Oec pplat .. Ln -σεισθωσαν c. A (add τοις ανδρασιν) B al⁷ cop basm Mcionepiph Epiph Dam. Cf ad haec et. Reich. comm. cr.

35. DEFG it vg Ambrst al ει τι δε (si quid autem) | μαθειν .. A (**?) al⁵ Nyss μανθανειν | A 73. Dam θελωσιν, al Orca^{t279} Thdrt ετελωνσιν | γιναικι (Gb') c. AB al fere¹⁵ f vg basm aeth arm sl Chr Dam Pel .. ε γιναιξιν c. DEFGKL al pl d e g (f sup Graec) syr^{utr} cop arP Orca^{t279}

αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. 36 ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν;

37 Εἴ τις δοκᾷ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγνωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίον ἐστίν· 38 εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖτω. 39 ὥστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν μὴ κωλύετε ἐν γλώσσαις· 40 πάντα δὲ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

XV.

Gal, 11. 1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε, 2 δι' οὗ καὶ σώζεσθε,

Chredd Thdrt al Ambrst | εν εκκλησια (-σαις.FGL al d e g syrP Thdrt) h. l. c. AB al⁵ f vg cop basm aeth arP Orca² Dam Bed .. 5 ante λαλειν (al³ ante γυν.) c. DEFGKL al longe pl d e g syr^{utr} sl Orca¹ Chr Thdrt al Ambrst

36. μον. κατηντησεν .. FG g κατηντ. μονους

37. επιγνωσκετω (DE επιγιν.) .. B Chr (add ταυτα) γνωσκετω | κυριου (A cop al θεου) c. ABDEFGKL al pl Chr Thdrt Dam Oec .. 5 (= Gb Sz) praem του c. min mu Thph|εστιν c. D^{*}E^{*}FG 14. (sed 14. εισιν) d e g Orint^{2,667} et^{2,73} Hil Ambrsted (Amb auctsing cler om οτι κυρ. εστ.) .. Ln add εντολη c. AB Aug, item (οτι εντ. θεου εστ.) cop aeth .. 5 εισιν εντολαι (Gb⁰ εντολαι) c. D^{**}et^{***}E^{**}KL al pler f vg basm syr^{utr} al Chr Thdrt al Ambrst^{ms} (sed et. εντολαι εισιν, εισ. αι εντ., εισιν εντολη legitur). Defendit Reich. l. l. 5

38: αγνοειτω c. A^{**}BD^{**}et^{***}EKL al ut vdtr omn syr^{utr} al mu (vide post) Chr Thdrt Dam Thph Oec (: : defendit et. Reich. l. l.) .. Ln αγνοιται (FG ηγν., D^{*} -τε) c. A^{*} (vdtr) D^{*}FG Or, item ignoratur d e, ignorabitur f g vg Orint pplat (Hil non cognosceatur) .. basm vertente Engelbr ignarus esto, item cop ap Wilk sit ignorans; sed Engelbr in notis basm αγνοηθησεται et cop αγνοιται

39. αδελφοι c. B^{**}D^{**}E^{vdtr}FGKL al pl it vg basm al Ambrst Pel al .. A B^{*}D^{**}et^{***} al pm cop syr^{utr} al Chr Thdrt Dam al add μου, hinc Ln αδ. [μ.] FG om το pr | B 48. om το sec | μη κωλ. h. l. c. AB 37. 73. al Dam (cop basm al ante το λαλ. pon) .. 5 post γλωσσ. c. DEFGKL al pler it vg syr^{utr} al Chr Thdrt al Ambrst al | εν c. BD^{*}FG d e g cop basm (εν γλωσση) .. Ln [εν], 5 om c. AD^{***}EKL al ut vdtr omn f vg syr^{utr} al Chr Thdrt al Ambrst al

40. δε c. ABDEFG al mu it vg cop syr (syrP enim) al Chr Thdrt Dam Pel Bed .. 5 (= Gb† Sz?) om c. KL al pl basm (sant modo) sl Thph Oec Amb al

XV. 1. DEvdtr Orca^{2RS} ευαγγελισαμην | D^{*}FG στηκετε

τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμεν ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτός εἰ μὴ εἰκῆ ἐπι-
 στεύσατε. 3 παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι
 Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς,
 4 καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς
 γραφάς, 5 καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα. 6 ἔπειτα ὤφθη
 ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐράπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν
 ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. 7 ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ,
 ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. 8 ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερὶ τῷ
 ἐκτρούματι ὤφθη κάμοι. 9 ἐγὼ γὰρ εἰμὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστό-
 λων, ὅς οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίδωξα τὴν
 ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ· 10 χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὁ εἰμ, καὶ ἡ χάρις
 αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάν-
 των ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.

2. λογῶ .. D* d add και (Ambrst quod et sermone) | εἰ κατέχετε .. D*
 FG d e g lux Ambrst οφειλετε κατεχειν
4. τῆ ἡμ. τῆ τρ. c. ABDE al d e cop syrP arP Cyr^{10h1077} et (om τῆ sec)
 graph¹³⁵ Cyr^{hr} Hil al .. 5 τῆ τρ. ἡμ. c. FGKL al pler f g vg go basm
 syr al McionePiph Dial Eus^{mai} 301 Chr Thdrt al Ir^{int} al
5. εἶτα (et. Or Thdrt Dam al) .. A al⁶ Eus^h. e.^{1,12} (libere) Cyr^{hr} Chr
 εἶπειτα .. D*(E vide post)FG μετὰ ταυτὰ | δωδεκα (et. cop basm syr
 utr al Or Eus^{mai} 301 etc) .. D*(E vide post)FG 122.* it vg go syrP mg
 arm sl „nonnulli cōd“ ap Aug Phot Dam Archel Hier al mu (non
 Aug) ενδεκα. E ex D*et*** monstra haec confecit: μετὰ ταυεῖτα τοῖς
 δώενδεκα
6. πλείονες (Gb'') c. ABDEFG al mu Or Eus^{ps} 351 Cyract .. 5 πλείους c.
 KL al pl Eus^h. e. Chr Thdrt Dam al | και c. A**D***κ (praem εξ αυτων) L
 al ut vdtr fere omn (syr και τινες -) Or Eus^{ps} 351 Chr Thdrt Dam
 al Archel .. Ln om c. A*vdtrBD*FG 67.** 19. lect it vg go cop basm
 syrP al Aug Ambrst al
7. εἶπειτα bis c. AFGK al mu Or Cyr^{hr} Dam (sec et. Eus^{ps} 351 confirmat)
 .. DE al εἶτα bis .. 5 Ln εἶπειτα posteaque εἶτα c. BL al ut vdtr pl
 Chr Thdrt al
8. ὡσπερὶ (D* ὡσπερ) τῷ (sic et. D***L) .. Gb'' ὡσπερὶ τῷ c. min aliq
 Epiph¹⁶¹ Chr (ita certe in utroq editum) .. FG al om τῷ | FG και εμοι
10. ἡ εἰς ἐμε .. D*FG om ἡ (item it vg pp^{lat} gratia eius in me) | ου κε.
 εγεν. .. D* πτωχη ουκ εγ., FG πτωχη ου γεγονεν, item paupera (Ambrst
 al pauper, g pauper cum additamento ./ feminiuum, Hil al egena) non
 fuit d e g pp^{lat} mu (sed non Hier Aug al) | αυτων .. D*L* om | αλλα
 c. ABD* etc .. 5 αλλ c. D***FGL al certe pl | ἡ σιν (et. Ath Cyr^{10h} 1085
 Chr Thdrt² Dam² Thph Oec Hier³ Or^{int} 2) .. Ln om ἡ c. BD*FG item
 gratia dei necum it vg Or^{int} aliq (ut^{1,141}) Ambrst al mu

11 εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκείνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

- 12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ἐκ νεκρῶν ὅτι ἐγήγερται, πῶς
 16. λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινὲς ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 εἰ δὲ
 17. ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· 14 εἰ δὲ
 Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα καὶ τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ
 δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· 15 εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομαρτυροὺς τοῦ
 θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν,
 13. ὃν οὐκ ἤγειρεν εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. 16 εἰ γὰρ νεκροὶ
 14. οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· 17 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ
 ἐγήγερται, ματαίᾳ ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἔστέ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν,

11. ουν .. D*FG d e f g go Ir^{int} δε, vg Tert¹ Pel *enim*, vv al libere basm om
12. εκ νεκρ. οτι c. D*et***EFG d e g (vv mu libere transp) Or (et.cat²⁹⁵) .. ς Ln οτι εκ νεκρ. c. ABD**KL al ut vdr om f vg go (f vg go οτι εγ. εκ νε.) al Chr Thdrt al Ir^{int} al | εν υμ. τινες c. AB al syr^{utr} Or (et.cat²⁹⁵) Chr¹ (et.mosc²) Dam Or^{int} .. ς τιν. εν υμ. c. DEFGKL al pler go (it vg cop al Tert al *quidam dicunt in vobis*) Epiph⁵⁹⁸ Chr² Thdrt al Ambrst Promiss al
13. ει (FG εαρ) δε (d nam se) usq εστιν (Ign^{int}pol ει οι νεκροι ουκ εγειρονται :: ex v. 16.) .. E al e om (transilientes ab ουκ εστιν ad ουκ εστ.)
14. D* om εγηγερται¹⁴ ει δε χριστ., item E d e Ign^{int}pol²⁶¹ om ει δε χρ. ουκ εγ. | αρα και c. ADEFGK al plus²⁰ g basm go Dial Oec .. Ln αρ. [και] .. ς (= Gb † Sz) om και c. BL al pl vv pm (d e al pp^{lat} nec αρα exprim) Ign^{int}pol Const Epiph⁵⁹⁸ Cyr^{hr} Chr Thdrt Dam al Iac^{nisib} | δε και c. D***EKL al longe pl syrP (al?) Ign^{int}pol Const Chr Thdrt Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om δε c. ABD*FG al⁵ vv pl Dial Cyr^{hr} Dam (Epiph⁵⁹⁸ ματαια και η πιστ. ημων) | υμων (Ln ἡμῶν, ¹⁵ εἴψ.) .. D* al mu go basm al Ign^{int}pol ex^{edd}² Dial Epiph⁵⁹⁸ Cyr^{hr} Oec Ruf Arn Bed ημων
15. δε και : et. f g r vg etc .. D*E go arm al Tert om και (d e Chrmosc¹ om δε : 37. αρα, 73. γαρ) | επερ usq εγω. (et. Cyr^{ioh}¹⁰⁹¹ Chr Dam Thph Oec Archel Iac^{nisib} Pel Bed) .. DE 43. d e-harl* al basm sah syr al (non r vge^d am fu demid harl** syrP cop al; sed r am fu al om sqq usq εγειροτ.) Epiph¹¹⁴ Thdrt (Or² certe ultra ηγειρεν non citat) Ir^{int} Tert al om | FG οι νεκρ.
17. η πιστ. υμων (pauci ημ.) c. AD***EFGKL al ut vdr om Cyr^{ioh}¹⁰⁹¹ Chr Thdrt etc .. Ln add [εστιν] c. BD* d e f g r go al mu pp^{lat} (sed it vg al et pp pleriq post ματαια) | ετι (al οτι, Ir^{int} Tert οτι ετι) : ita et. g r; d e *quid adhuc* .. Δ 31. vv pm Dam praem και, cop add και, go f vg Or pp^{lat} mu add γαρ

18 ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπόλωντο. 19 εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἡλπιότες ἐσμέν μόνον, ἐλεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. 20 Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων. 21 ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιθήσονται. 23 ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, 24 εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδιδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. 25 δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρι οὗ θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐ-

^{*Ps 109}
(110), 1.
^{Mt 23, 44} pp.
He 10, 13.

18. F* απολογοτο

19. εν χριστω h. l. c. ABD*EFG al d e f g r v g go Or¹ (praemisso *μονον*) Chron⁴⁴⁰ Thph (addito *μονον*) Ir^{int} Amb Ambrst al .. ε post *εσμεν* c. D***KL al pler vv pm (sed vv mu *μονον* post *ταυτη* pon) Or¹ Chr Thdrt Oec (Dam post *μονον* pon) Promiss (*μονον* post *ταυτη*) | FG *ελεινότεροι* | *παρτ. ανθρ. εσμεν* (et. Or² al mu; Ir^{int} *omn. sumus hom.*) .. de d e f r v g go (al) p^{pl}at *εσμ. πα. ανθρ.*
20. νυνι c. ABDEKL al certe pler Or Chr Thdrt Dam al .. FG Dial *νυνι*, d e si | FG Dam^{com} *εκ των νεκρ.* | τ. *κεκοιμημετων* c. ABD*EFG al it vg cop basm arm Or Dial al pm Ir^{int} Hil al mu .. ε (= Gb Sz) add *εγε- νετο* c. D***KL al pler go syr^{utr} al Thdrt Dam al
21. ο c. D**et***EFG al fere omn Or^{cat} 297 Eusdem⁹¹² (postea η *αναστ. η εκ νε.*) Ath⁴¹³ Ps-Ath⁴⁹⁹ et⁵¹⁰ Euther Chr (sed et. η *αναστ.*) Cyr^{hr} (postea η *ζωη*) Thdrt al .. Ln om c. ABD*K 67.** Or^{3, 100} Dial Ath⁴⁵ Cyr^{iu}l³⁰¹ Ps-Ath⁴⁹⁸ Dam | δι' bis .. f *δια*, g *δια* pr loco
23. ε, item ε^e 1624. 1633. 1641. (sed non Mill Wtst Gb Sz) om *του* ex errore ut vdtr | *εν τη παρ. αυτου* (ita et. r Aug *in praesentia eius*, d e f am al *in adventu eius*) .. FG g vg (et. fu al, sed non am al) p^{pl}at mu oi (*qui*) *εν τη παρ. αυτ. ελπισαντες* (vg p^{pl}at mu *crediderunt*; Idac *resurgent*; et. f *sperantes super ελπισ.*)
24. παραδιδοι c. BFG, item -*διδω* ADE al (go item teste Engelbr basm sah) EusPs⁴⁴⁸ Marceus¹⁰⁷ et³⁴⁷ Hipp^{noet} Ath Did Epiph⁷⁹⁸ Cyr^{iu}l¹⁵⁰ Bas Nyss (et. ap Mai⁷) al (Or² *οτε [1οταν] παραδιδωσω, 1οτε παρα- δωσει*) .. ε *παραδω* (probat et. Reich. comm. cr.) c. KL al pler Or¹ EusPs⁴⁴³ Chr Thdrt Dam al, item *tradiderit* it vg syr^{utr} p^{pl}at
25. αχρι (ita AB* Chr^{cat} 301 Dam; ε Ln 49. -*ις* c. B**DEFGKL etc) ον c. ABD*FG al⁶ cop sah basm Or² Hipp Ath Eusmarc³⁴⁹ (marc³⁴⁵ *εως αυ*) EusPs⁴⁴⁴ Epiph^{saep}e (ut⁷⁹⁵) Dam al .. ε (Gb⁰⁰) add *αν* c. D** et***KL al longe pl Or¹ (alibi *εως αυ*) Caes Cyr^{hr} (ap Touttée, sed edd al om) Chr Thdrt al | *εχθρους* (FG *εκθυ.*) c. BDEKL al pler d e vg (et. am demid al) syr^P al Or² EusPs³ Ath Chr Thdrt (ad h. l.) Dam

- τοῦ. 26 ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 27 πάντα γὰρ
 *P^a 8, 7 (6). ἐπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὅταν δὲ εἶπῃ ὅτι πάντα ὑποτί-
 Eph 1, 22.
 He 2, 8. τακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῶ τὰ πάντα· 28 ὅταν
 δὲ ὑποταγῇ αὐτῶ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
 τῷ ὑποτάξαντι αὐτῶ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
 29 Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; εἰ
 ὄλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ αὐτῶν; 30 τί
 Ro 8, 36. καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 31 καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω,
 ἢ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἀδελφοί, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
 κυρίῳ ἡμῶν. 32 εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθνηρομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί

al Ir^{int} Hil al .. Ln add [αὐτων] c. AFG al f g m vg^{edd} aliq go al pl Or²
 Eusmarc et Marc^{us} Caes Epiph⁷⁹⁸ Cyr^{hr} al Tert Or^{int} al | FG g Hier¹
 om αυτου

26. Hunc versum D*E d e tol Hil Hier Ambrst post ποδας αυτου v. 27.
 pon .. 92. om

27. οτι pr (et. Or Ath Epiph⁷⁹⁸ Tit Cyr^{hr} Chr Thdrt Dam al) .. Ln [οτι]
 .. om b d e vg Ir^{int} Hil al mu (non Aug) | υποτετακται .. FG vv mu
 Hipp Or^{int} Amb al add (Epiph⁷⁹⁸ praem) αυτω | F om τα

28. υποταγη αυτω .. DE Ir^{int} αυτ. υποτ. | και c. AD***KL al fere omn
 vg (et. demid) cop basm syrP al Ign^{intpol}258 Dial Ath Epiph⁷⁹⁸ Ps-
 Ath³⁰ et⁴⁸⁵ Caes Marc^{diad} Cyr^{hr} Chr Thdrt Dam al Tert Or^{int} al ..
 Gb⁰ Ln [και], om BD*E(?)FG al² et am fu harl tol mar go syr Or² Ir^{int}
 Hier Ps-Athlat⁵⁴² al | ο υιος (et. Ign^{intpol} ex^{edd} pl Or² Dial Ath Dial
 Marc^{diad} Epiph⁷⁹⁸ Chr Ps-Ath³⁹ et⁴⁸⁵ Thdrt Dam al Ir^{int} al) .. om
 vg^{ms} (sed non am fu demid tol harl) Ign^{intpol} ex^{edd} Hipp Caes Cyr^{hr}
 Ps-Athlat⁵⁴² Tert al mu | τα tert c. D***EFGKL al fere omu Ign^{intpol}
²⁵⁸ Orubiq Dial Mcell^{eus} et Eusmarc 354-349-217 Ath Tit Epiph⁷⁹⁸ Caes
 Cyr^{hr} Marc^{diad}² Chr Thdrt Dam al .. Gb⁰ Ln om c. ABD* (D* ἡ post
 θε. pon) 17. Hipp Marcus et Eusmarc⁸⁵⁻³⁵⁷ sq

29. ποιησουσιν (al -σωσιν) .. FG ποιουσιω | Edd pl (et. 5 Gb Sz) νε-
 κρῶν, εἰ| αυτων c. ABD*EFGK al fere²⁰ d e f g r vg go cop basm syrP
 arm Or Dial Eph Epiph¹¹⁴ al⁸⁷ et^{lat} .. 5 (= Gb Sz) των νεκρων c.
 D***L al pl syr al (aeth non exprim) Chr Thdrt Oec Thph Iac^{nisib}

31. ημετεραν (et. Dial Chr [comm: καύχησιν ἐνταῦθα τὴν αὐτῶν προ-
 κοπὴν λέγων] Thdrt¹ [et ad h. l. comm: καύχησιν δὲ αὐτοῦ τὴν πίστιν
 αὐτῶν ἐκάλεσε] Dam Thph Oec Hil al mu) .. 5 (non 5^e Gb Sz, sed
 Gb') ημετεραν c. A al mu Or (et. cat²⁰⁷) Thdrt^{txt} | αδελφοι c. ABK
 al¹⁵ ac plur r vg go cop basm syr^{utr} arm aeth ar^e sl (cop basm syr^{utr}
 al add μου) Dial Aug Pel Bed .. 5 49. om c. DEFL al pl d e f g arP
 Or Chr Thdrt Dam al Ambrst (: cf ad Ro 15, 15. 1 Co 11, 2. Eph 6,
 10.) | εν χω αυ του κυρ. ημ. (Dam om ημ., Or Chr Aug¹ om τ. κυρ. ημ.)
 .. D* d e Ambrst εν κυρω (item ε εν χω : ex x enim in χω D*** fecit

μου τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐτὸν γὰρ ἀποθνήσκομεν. 33 μὴ πλανᾶσθε· φθειροῦσιν ἡθῆ χρηστά ὁμίλια κακαί. 34 ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἀμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινεὶ ἔχουσιν. πρὸς ἐντροπήν ὑμῖν λαλῶ. 6, 5.

35 Ἀλλὰ ἐρεῖ τις Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποῖον δὲ σῶματι ἔρχονται; 36 ἄφρων, σὺ ὁ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· 37 καὶ ὁ σπείρεις, σὺ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν· 38 ὁ δὲ θεὸς δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἐκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. 39 οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτῆ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη

χ, quod x descripsit praetermissis ut saepe iis quae ipse d*** addiderat)

32. FG εν φρεσσω, f g effesi | D*FG om το

33. χρῆστα c. ABDEFGKL al ut vdtr fere omn, item Clem^{hom} Clem^{epit} Eph¹⁶⁶ Ath Chr Thdrt Dam [et. par³⁷⁹] Oec Thph .. ζ (= Gb Sz) χρῆσθ', Ln χρήσθ' (item Clem, Amphil in versibus) per meram licentiam

34. λαλω c. BDE al mu Dial; item loquor d e m r vg Ambrst al .. ζ λεγω c. AFGKL al pl Chr Thdrt al, item dico f g flor

35. ἀλλα c. B al? Or .. ζ Ln 49. ἀλλ c. ADEFGK^{silz} etc

36. αφρων c. ABDEFG al mu .. ζ αφρων c. KL al pl Or Epiph⁵⁹⁹ al | ζωοποιεῖται (et. Or² Dial¹⁴³ al mu) .. Α al² Epiph⁵⁹⁹ Chr¹ Thdrt¹ (uterq non ad h. l.) ζωογονεῖται | αποθανῃ (L al -νει) .. add (DE) vel praem (FG d e f g [non r] vg Dial¹⁴³ Ir^{int} al mu) πρωτον

37. γενησομενον (f r vg quod futurum est) .. FG γεννησομ., d e g quod nascetur, item f super Graecis nasciturum | ἦ .. Α ει

38. διδ. αυτω c. AB al f vg syr^{utr} al (cop dat corpus illi) Or¹ Dial¹⁴⁴ Epiph⁵⁹⁹ Dam Tert al .. ζ αυτω διδ. c. DEFGKL al longe pl d e g r Or¹ Chr Thdrt al Ambrst al | το c. KL al longe pl Or^{1,590} Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABDEFG al⁶ Epiph⁵⁹⁹

39. η αυτη σαρξ .. FG al g Chr^{mosc2} om σαρξ | αλλα (D* r aethutr Dial Chr om; G ἀλλ', syr γαρ) αλλη μεν c. ABDEFGKL al plus⁶⁰ d e f g r vg cop syr^p aethutr al ppgr etlat mu .. ζ (= Gb Sz) add σαρξ c. min mu syr al | D*(E?) d e syr Dial Tert al ανθρωπου | σαρξ κτηνων (D* E?FG d e syr Tert al -νους. Dam h. l. πτηνων, postea κτην. deniq ιχθ.) .. D*E?FG al⁵ d e f g (non r) vg syr Chr Tert al om σαρξ | πτην. (D*FG πετινων) et ιχθ. hoc ord. c. ABDE al⁶ d e r vg cop syr al Chr Dam (vide ante) Thph Or^{int1,101} Tert al mu .. ζ ιχθ. et πτην. c. FGKL al longe pl syr^p al Thdrt Oec | σαρξ πτην. (Πετιν.) c. BDE FG al d e f g am fu demid harl tol cop al (Dam) Thph Tert Ambrst
TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 24 B

δὲ ἰχθύων. 40 καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλὰ
 ἑτέρα μὲν ἢ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἢ τῶν ἐπιγείων.
 41 ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέ-
 ρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. 42 οὕτως καὶ ἡ ἀνά-
 στασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρ-
 σία· 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθε-
 νεΐᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει. 44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται
 σῶμα πνευματικόν. εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν καὶ πνευματικόν.
 *Gn 2, 7. 45 οὕτως καὶ γέγραπται Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς
 ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιῶν. 46 ἀλλ'
 οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματι-
 κόν. 47 ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος

al .. ς om σαφ̄ς c. AKL al longe pl r vged item fuvict al syr^{utr} al Chr
 Thdrt al Aug Pel al

40. FG g Tert al om σωμ. sec | ἀλλὰ c. ABD* etc .. ς ἀλλ c. D***FGL
 (EK?) al certe pl

41. ἡλιου, και (r f vg [et. am fu etc] cop Or^{int} Hier al om) ἀλλη .. FG
 7.lect g ηλιου, ἀλλη δε | σεληνης και .. B (teste Btl, non item Mai nec
 Beh) om και

44. εἰ (D**et***E om; G* g* iam καθως scripserat ad sq verum delatus,
 sed ipse* se statim correxit) εστ. σωμ. ψυχ. εστ. και (6. 10. 31. 39.ms
 73. al cop aeth^{utr} Ruf al add σωμα) πνευμ. (Gb') c. ABCD* (D**et***
 E)FG 17. 67.** itemq 6. 10. 31. 39.ms 73. 80. 93. al? it vg arm itemq
 cop aeth^{utr} Dam Aug^{ter} velsaepius Bed, item (txt, non attingcom)
 Ambrst Pel, similiterq Ruf (et quia seminatur corp. animale, resurgat
 corp. spirít.) Gaud (quod seminatur corp. anim., surget corp. spir.) .. ς
 εστι σωμα ψυχικον, και εστι σωμα πνευματικον c. KL (D**et***E vide
 ante) al pl syr^{utr} al Chred Thdrt Photcat³²⁴ al Iacnisib² (: sic ad
 praecedd conformata ista sunt; nisi praestat non tam consilio quam
 incuria omissum credere εἰ, quod quidem ante εστιν facillime exci-
 dit) .. 1. 2. 14. 39.* 46.* 108.* 132.* 134. 137. 140.txt 178. 219.* Chr
 mosc² om (priora versus nostri σπειρ. usq πνευμ. afferunt non addentes
 posteriora Thdotclem Oraliq Methepiph⁵⁸⁷ Ir^{int} Tert al mu: at id tum
 demum probaturum aliquid esset si una adderent sqq.) :: nihil facili-
 us his verbis praetermitti poterat. Tractat locum Reich. comm. cr.

45. ουτως και .. FG f g fu al arm (sed non^{ven}) Ambrst al καθως | αν-
 θρωπος c. ACDEFG al plerq it vg cop syr^{utr} etc Dial Chr Thdrt
 Dam al Iacnisib ppl^{at} mu .. Ln [ανθρωπος]: om BK al³ Did Ir^{int}
 Tert¹ al | αδαμ pr .. 31. al⁴ Aug¹ om | αδαμ sec (aeth^{utr} Quaest αν-
 θρωπος, Dial^wst Mcion^{tert} κυριος) .. Ir^{edd} (5, 12, 2.) om

46. D* ἀλλια

47. ο πρωτ. ανθρ. .. C* add αδαμ | εξ ουραου (FG f g vg al ppl^{at} mu

ἐξ οὐρανοῦ. 48 οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· 49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες οὐ κοιμηθήσόμεθα,

add ο ουρανιος, item Ps-Ath ο επουρ.) c. BCD*FG 17. 67.** it vg cop aeth armms inconst etamst Or¹ Hippms (in Gen 49, 22; Gall 2, 483) Dial (vide post) Ps-Ath¹⁰ Bas Nyss Naz (ap Thdr^{7,62}) Isid^{4,166} Cyr^{apol}¹⁹⁴ (om et. ανθρ.) Apollinarist et Photin ap Epiph³⁰ (sedlib καὶ ὁ δεύτερος ἀπ' οὐρ.) Orint¹ Tert Cyp^{saep} Hil al pl . . ζ (Gb⁶⁰) praem ο κυριος c. AD**et***KL al pler syr^{utr} go al Or¹ Chr Cyr^{ioh}⁹⁹⁴ et^{glaph}¹¹ Thdr^t (et.^{8,1051}) Ps-Ath⁴⁹⁸ Dam Thph Oec Orint Maximianian. Cf Dial¹⁵¹ σκόπει δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀσεβὲς τόλμημα, πῶς παρεχάραξαν τὴν γραφὴν. τὴν γὰρ κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ π̄ ἀνελεῖν βολόμενοι ἐνήλλαξαν τὸ „ὁ δεύτερ. ἄνθρωπος,“ καὶ ἐποίησαν „κύριος.“ Item paullo ante: ὁ ἀπόστολος ἔφη „ὁ δεύτερος ἐξ οὐρανοῦ,“ καθ' ὑμᾶς „κύριος.“ Cf et. quae ista praecedunt ibi. Item Tert^{marc}^{5,10} „stultissimus haereticus - primus, inquit, homo de humo terrenus, secundus dominus de caelo. Quare secundus, si non homo, quod et primus? Aut numquid et primus dominus, si et secundus?“ etc

48. τοιοῦτοι (C add οἱ τοῖ) καὶ .. FG g vg^{edd} Ir^{int}¹ om καὶ | D*FG ουρα-
νιος et ουρανοῖ (FG -νοι)
49. φορέσομεν c. B 17. 46. al ut vdtr sat mu syr^{utr} arr aeth arm O^{redd}
(non de la Rue) Cyr^{glaph}¹¹ et^{nest}⁷¹ Thdr^t^{dis} (τὸ γὰρ φορέσομεν προ-
ρητικῶς, οὐ παραινετικῶς εἴρηκεν) Thph (ὥστε εἰ ὡς περὶ ἀναστάσεως
λεγόμενα, οὐ περὶ πολιτείας [hinc ante explicuerat φορέσομεν per ἐν
ἀρετῇ αὐθις ζῆσωμεν] ταῦτα δεῖ νοῆσαι, καὶ τὸ φορέσομεν οὐχ ὡς
συμβουλευτικῶς λεγόμενον δεῖ νοῆσαι ἢ γράψαι, ἀλλ' ὡς μέλλοντος
πράγματος ἐνδεικτικόν, τοῦτ' ἔστιν μέλλομεν φορέσαι) Oec (is simili
modo ac Thph de utraque lectione disserit) . . In φορέσομεν c. ACDE
FGKL al longe pl it vg cop go sl Thdot Or (ed. de la Rue etc; diff
edd al) Caes Bas Cyr^{ioh}⁸²¹ et^{iul}³⁰¹ Machom²³ (Meth, sed praecedit ινα)
Chr^{dis} (τοῦτ' ἔστιν ἀριστα πράξωμεν. συμβουλευτικῶς εἰσάγει τὸν
λόγον) Max^{1,140} Epiph⁸¹⁴ Ps-Ath⁴⁵⁰ Dam Ir^{int} Tert^{dis} (adv. Meion.^{5,10}
„portemus enim, inquit, non portabimus, praeceptive, non promissive,
volens nos sicut ipse incessit ita incedere“) Cyp Hil Hier al mu
50. κληρ. ου δυναται (et. δυναται leg) .. FG al f g cop Mac Chr Tert¹
al ou κληρονομησομεν | κληρονομεῖ (et. Clem² Or¹ Tit Meth² al mu;
om 21. Or¹ Dial¹⁸⁹ Meth^{epiph}⁵³⁷ Aug¹) .. Ln -μησει c. C*D*FG it vg
cop syr pp^{lat} (non Orint)
51. παντες pr (sine μεν) c. BC*D* 23.* 219.* d e syr aeth^{utr} arP go (add
enim) Or³, item Hier ex cdd^{gr} (cf ep ad Minerv. et Alexium 1, 808 sqq

1 The 4, 15 s. πάντες δὲ ἀλλαγόμεθα, 52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίζει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρτοὶ καὶ ἡμεῖς ἀλλαγόμεθα. 53 δεῖ γάρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο

postquam enim Latinos habere dixit: *Omnes quidem resurgemus* etc pergit in Graecis omnibus esse vel *Omnes dormiemus* etc vel *Non omnes dormiemus* etc ita ut μὲν legi certe videatur negare. Alibi quidem de istis lectionibus agens μὲν particulam non attendisse vdr. Quod idem de Aug dixerim, qui modo et Graece et Latine legi quidem, modo nec Graecae nec Latine testari vdr) item Iac^{nsib} .. ζ add μὲν, Ln [μὲν], c. AC**D***vd^{ret}***EFGKL al pler f g vg cop syr^p al Dial¹⁴³ Orthod^{qu61} Cyr^{ioh645} Caes¹⁴⁰ al mu Tert al mu | οὐ κοιμηθησομεθα π. δε ἀλλαγ. c. BD**et***EKL al fere omn item cdd^r ap Hier („non omnes dormiemus“ etc) ap Acac (eum enim ita in „plerisq cdd“ habuisse testatur Hier) „nonnull cdd“ Didymi (ap eundem Hier) ap Pel ap Gennad cdd ap Max^{2,329} ap Oec, m (agnoscit eo quod habet *omnes immutabimur*) go syr^{utr} cop aeth^{pp}.arr, item Thdot Or² („in 3. vol. ἐξηγητικῶν primae ad Thess“ ap Hier, item^{1,569} οὐ πά. κοιμ. πά. δε ἀλλαγ.) Eph^{6,129} Meth ap Phot, item Thdor^{heracl} et Diod^{tars} et Apollin (hi³ rursus ap Hier), item Dial¹⁴³ (sed var cdd) Orthod^{qu} (nam¹⁰⁹ affert οὐ πάντες, φησί, κοιμηθησομεθα,⁶¹ πάντ. μὲν οὐ κοιμηθ.,⁸⁵ πάντ. ἀλλαγσομεθα) Tit ap Dam⁷⁶³ (ap Gall^{5,221}) Nyss^{1,103} Caes¹⁴⁰ Chr^{saep} Thdr^{t2} Andr (ad apoc 19, 20. ὡς φησιν ὁ ἀπόστ. περὶ ἐτέρων οὐ κοιμηθησομένων μὲν, ἀλλαγσομένων δε, ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπ. ὀφθ.) Dam (et. 2, 763.) Thph Oec Tert (omnino sic: cf Sabat. ad h. l.) Or^{int2} (i. e. 1, 101 et 3, 872) Hier³ (praeter l. l. et. in ep. ad Marcellam^{qu3} et in Esai^{cap51}) .. Ln κοιμηθησομεθα (F -σομεθα, at FG 17. g praem οὐν), οὐ παντ. δε (17. ἀλλ οὐ πα.) ἀλλαγ. c. c(et* et**) FG 17. item A (sed praemisso οἱ ante παντ. μὲν. Ab recentiore correctore lectio confusa vdr; super μὲν enim οὐ [οὔ? i. e. οὐν?]) notavit intacta [per incuriam ut vdr] reliquis, item cdd^r ap Hier itemq ap Acac (teste Hier) ap Aug ap Pel ap Ruf cdd ap Max (l. l. κατὰ τινὰ ἀντιγράφων ὅτι πά. μὲν κοιμ. οὐ πά. δε ἀλλαγ., κατὰ τινὰ δε ὅτι πά. μὲν οὐ κοιμ. πά. δε ἀλλαγ. Quibus praepositis utramq lectionem illustrat) ap Oec, item aeth^{ro} arm (Or^{2,552} bis in selectis in psalmis ex catenis collectis fide digna esse cum Reich. valde dubito, cf Reich. comm. cr. p. 303. Altero loco tantum πάντ. κοιμηθ.) Did ap Hier (l. l.) Cyr^{ur} (sic legendum) (Pamphil^{apol} per errorem ut vdr ap Wst) .. D* d e f vg arm^{ms} cdd^{lat} ap Hier ap Aug ap Pel ap Ruf ap Gennad, item Iac^{nsib}, item Hil^{saep}e Amb Aug al mu ἀναστησομεθα (*resurgemus*, sed am al -gimus) οὐ παντ. δε ἀλλαγ. (Cf praeterea Sabat. ad h. l. et Reich. comm. cr.)

52. ἐν ῥιπῇ .. c praem ως | ριπη (et. Or² al pl) .. D*EFG 67.** Dial (sed lect fluct) cdd^r etiamq Didym^{cdd} pler ap Hier („ῥιπη s. ροπη. Utrumque enim legitur, et nostri interpretati sunt in ictu s. in motu) ροπη | ἐγερθησονται c. BCKL al pler (49. ἐγερονται, d e fu al resur-

ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 54 ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νίκος. 55 ποῦ σου θάνατε ^{Ro 26, 8.} ^{Hos 13, 14.} τὸ κέντρον; ποῦ σου θάνατε τὸ νίκος; 56 τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἢ ἀμαρτία, ἢ δὲ δύναμις τῆς ἀμαρτίας ὁ νόμος. 57 τῷ δὲ ^{Ro 5, 12 ss.} θεῷ χάρις τῷ δίδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

gunt) Or⁵ Dial Chr (ad h. l.) Cyr^{10h}645 Thdr^t Cosm²⁶¹ al .. Ln ανα-
στησονται c. ADEFG al² Or¹ (i. e. 4, 342) Chr¹ Dam Thph^mg

53. to pr .. FG o | FG g om τουτο sec | αθανασίαν .. I praem την (cf
ad v. sq)

54. οταν δε το φθαρτ. τουτ. ενδυσ. αφθαρσ. και (inde a το usq και om
c*ⁱ 64. 71. vg go cop aeth^{utr} Meion^{epiph}821 et³⁶⁴ [aliter ipse Epiph
ut vdtr³⁶⁵] Ath⁵² exedd⁴ Ir^{int}5, 13, 8. Hil Aug¹ Ambrst Fulg Oros Bed:
hinc Gb⁰) το θνητ. τουτ. ενδ. (A[c*?]I 17. Epiph³⁶⁵ add την) αθανασ.
(inde a και το usq αθαν. om D* d* [sed ipse scriptor et Gr et Lat
supplevit] 1. Or^{1,659}) c. BC**DMG (vide ante) EKL al pler d^mg e syr^{utr}
al mu Heracl (alludit certe, ap Or^{4,275}) Or^{1,591} Chr Thdr^t2 Cosm²⁸²
Dam Thph Oec Cyp Hier, item (transpositis membris) A arm οταν
δε το θνητ. τουτ. ενδ. την αθανασ. και το φθ. του. ενδ. αφθ. (simi-
liter alludendo Ir 1, 10. 3. και πῶς τὸ θνητὸν τοῦτο σαρκίον ἐνδύ-
σεται ἀθανασίαν καὶ τὸ φθαρτὸν ἀφθαρσίαν, διαγγέλλειν :: at ista
petius ex v. 53. pendent) .. FG f g om (ab αθανασίαν ad αθανασ.
transilientes) | νίκος (it vg etc Ir^{int} al mu in victoria) .. habent (ut
talia saepe) νεικος BD*ⁱ; in contentione (vel -nem) Tert Cyp Hil Hier

55. κεντρ. et νικος (BD*ⁱ rursus νεικος vv. 55. 57.) hoc ord. c. A** (*om
alterum membrum που usq νικ.) DEFGKL al longe pl it go-syr^{utr} arr
aethPP sl Or⁽¹⁾ Eusdem⁹²⁷ Ath¹ Epiph⁶⁹⁸ Cyrhr¹ Chr² ad h. l. Thdr^t
Euther (in sermone 15.) Thph Oec Ir^{int}1 Tert¹ (Tert al rursus con-
tentio pro νικος) Cyp Hil al .. Ln νικ. et κεντρ. c. BCI 17. 64. 71. vg
cop aeth^{ro} arm sl². (Or¹, sed potius ad Hoseae locum spectat) Eus
dem³⁵⁴ Ath¹ Did Nyss Cyr^{esa}354 (vide post) Cyrhr¹ Bas^{seleuc} Dam
Ir^{int}1 Tert¹ Hier Amb al (: LXX δικη et κεντρον) | θανατε bis c.
BCDEFGI 39. 67.** it vg cop aeth^{ro} arm Eusdem³⁵⁴ et⁹²⁷ Ath¹ Nyss
Ir^{int}2 Tert² Cyp Amb^{saepe} Aug^{saepe} al omn .. 5 ante το νικ. habet
ἄδη c. A** (vide ante) KL al pler go syr^{utr} al Or Ath¹ Cyr^{esa}354 (li-
bere: ποῦ ἢ νίκη σου θάν. ποῦ τὸ κέ. σου ἄδη) Epiph⁶⁹⁸ Euther al
pm :: ita LXX

56. η αμαρτια .. A praem εστιν, f vg postpon (item syr post αμαρτ. et
post νομ.)

57. διδοντι .. DE al mu Ath exedd⁸ Chr Oec δοντι (item it vg al pp^{lat}
qui dedit)

Χριστοῦ. 58 ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἐδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

XVI.

Ro 15, 26. 1 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 κατὰ μίαν σαββάτου ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἐαυτῶ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται. 3 ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ· 4 ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ καμῆ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. 5 ἐλεύσομαι δὲ πρὸς Act 19, 21. ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, 20, 2 s. 6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυγὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμῶσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ ἐὰν πορεύωμαι. 7 οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν 4, 19. παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινα ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Act 19, 8. κύριος ἐπιτρέψῃ. 8 ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς·

58. ἀμετακίνητοι (ABD*I -κίνητοι) .. A f vg al mu Ambrst al praem και | FG g οτι ουκ εστ. ο κοπ. υμ.

XVI. 2. σαββατου (Gb) c. ABCDEFGI 17. 109.ms it vg al Chr p^{lat} (per unam sabbati) .. ε σαββατων c. KL al pler go cop al Thdrt Dam al | αν c. ACDEFGKL al certe pler .. BI εαν | ευοδωται (al -δοται) c. BDEFGL al longe pl Chr Thdrt al .. ACKI al mu Dam ευοδωθη, it vg placuerit | L al γινονται

3. L al παραγενομαι | εαν c. ACD***EIKL al pler .. Ln αν c. BD*FG al | ε (non Gb Sz al) δι' επιστολων cum antecedd conjg | D* πεμφω | A εις ιεροσολυμα

4. η αξιον c. DEFGKL al fere omn g go syr^{utr} al Chr Thdrt Dam al .. Ln αξ. η (A ηr) c. ABCI al d e f vg al

6. B 64. 67.** καταμενω (FG παραπομεινω) | η (FG 2. g om) και (B al¹⁵ Chr^{mosc2} om) παραχ. ινα (FG d e g ει μη) .. D* ινα ει και παραχ. | D* προπεμψητε | ου εαν c. ABCD***EIKL al certe pler .. D*FG ου αν | L al πορευομαι, al -σομαι s. -σωμαι

7. γαρ pr .. I δε | ελπ. γαρ c. ABCDEFGI al pm it vg go cop syr al Chr Dam p^{lat} .. ε (= Gb Sz) ελπ. δε c. KL al pl syrP al Thdrt al | επιτρεψη (Gb'') c. ABCI al plus¹⁵ (it vg permiserit) Chr Thp^hcedd^{mosc} .. ε -τρεπη c. DEFGK al pl Thdrt al, item L -τρεπει

8. επιμενω (it vg cop syr^{utr} al permanebo) .. B**D*** al mu (et. Oec) επιμενω (go maneo) | FG g εν (F om) εφεσω (g efessi t in ephesso)

9 θύρα γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι 2 Co 2, 12. πολλοί.

10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς 4, 17. Act 19, 22. ἡμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· 11 μὴ τις οὖν 1 Ti 4, 12. αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς μέ· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

12 Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν 3, 5. Act 19, 1. ἵνα ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.

13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. 14 πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.

15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, 1, 16. ὅτι ἔστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξεν Ro 16, 5. ἑαυτοῖς· 16 ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργῶντι καὶ κοπιῶντι. 17 χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαικοῦ, ὅτι τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα 2 Co 11, 9.

9. L al ανεογε | ενεργης (Hier *efficax*, Ambrst *operosum*) .. it vg Aug al *evidens* (εναργης) | L om και (Chr^{com} Thdrt¹ Thph add οι) αντικ. πολλ.

10. BD* *τειμοθεος*, F *τημοθεος* | *καγω* c. ACLK al mu Thdrt Dam Thph .. *ς* και *εγω* c. DEFG al pl Chr (καθως κ. εγ.) Oec .. B 64. 67.** *εγω*

11. D*FG d e g go om oiv | L al εξουθενησει | D* *προπεμψατε* | *πρ. με* c. ACD***EKL al ut vdr om Chr Thdrt Thph Oec .. Ln *πρ. εμε* c. BD*FG Dam | FG *εχδεχομαι* | B om *μετα τ. αδελφ.*

12. *απολλω* .. B**KL al mu -λλω | *πολλα* .. DEFG d e f g vg (sed am al om) go pp^{lat} *praem δηλω υμιν οτι* | Chr^{mosc}2 om *μετα τ. αδελφ.*

13. Ign^{intpol}255 *στηκετε ε. τ. πν. εδραιοι*: cf ad 1 Co 7, 37. | FG om *τη* | *κραταιουσθε* c. BCFGKL al pler d e g r (antea *et state in fide*, ut et. cop go syr) go syrP Chr Thdrt Dam Thph Oec Ambrst^{ms} .. Ln *praem [και]* c. ADE 46. 109. f vg cop syr al pp^{lat} mu

15. δε .. D* 71. go *aethutr arP om* | *στεφανα* c. ABC**GL al longe pl r go syr al Chr al .. DE al d e am fu harl demid al cop arm Thdrt Dam Ambrst^{ms} add *και φορτουνατου* (vg^{edd} aliq *φορτ.*), item C*FG al aliq f g vg^{ed} (et. tol al) syrP c.* Ambrst^{ed} *και φορτουνατου και αχαικου* | *εστιν* .. C*vdr^{tr}DEFG etc (qui antea *additamentum habent*) Or^{int} *εσιω*

16. *κοπιωντι* .. FG f g add *εν υμιν*

17. *φορτουνατου* c. ABCDEFG 17. al d e f g r vg cop syr^{utr} al. Memoratur idem nomen a Clem^{ro} ad finem epistolae (aeth^{ro} om κ. *φορτ. κ. αγ.*) .. *ς φορτ.* c. k al pler (ita edd et. in Chr Thdrt aliisq ad h. l.) | *υμετερον* c. BCDEFG 17. al .. *ς υμων* c. AKL al pl Chr Thdrt Dam

αὐτοὶ ἀνεπλήρωσαν· 18 ἀνέπασαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιοῦτους.

Act 18, 2.
Ro 16, 5.

19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. 20 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

Ro 16, 16. etc

2 Th 3, 17.
Col 4, 18.

Ro 16, 24.

21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. 22 εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον, ἦτω ἀνάθεμα. μαρναθά. 23 ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν. 24 ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

al (et. *τετρων* et [post *υστ.*] *μου* legitur) | *αυτοι* (Gb') c. ADEFG al f g vg syr (f vg pp^{lat} *ipsi*, d e *illi*, g *illi t ipsi*) Chr Oec Ambrst Pel al .. *ς ουτοι* c. BCKL al pl Thdrt Dam al, item *illi* d e g similiterque go cop syrP al

18. *το εμον* .. D*FG 46. d e f g r vg go Ambrst Pel Bed praem *και*

19. A 34. om *versum* | *αι εκκλησαι* .. c al syr ar⁶ Chr Bed add *πασαυ* | *ασπαζεται* c. CDEK al go Thdrt^{cat}343 .. *ς Ln -ζονται* c. BEGL al pl vv pler pp mu | DE d e r *ακυλας πολλα* | *πρισκα* c. B 17. r am demid harl al cop go Pel (: idem nomen Ro 16, 19 et 2 Tim 4, 19. *invitis testib' mu tenendum*. In Act vero 18, 2. 18. 26. *πρισυλλα* non fluctuat: inde in epistulas Pauli transiit) .. *ς 49. Lned mai* (named *min priusca*) *πρισυλλα* c. ACDEFGKL etc | D (sed*** *improbasse* vdr) EFG d e f g (non r) vg go Pel Ambrst^{txt} ed Bed add in f. *παρ ους* (FG** *ους*) *και ξενιζομαι*

22. *ει τις* .. FG *η τις* | *τον κυριον* (KL al pm vge^d etedd aliq syr al Chr Thdrt¹ [non ad h. l.] Thph Victorin Pel add *ημων*) c. ABC* al⁴ r aeth utr (cop ap Wtst) Cyract⁴⁰ etfid⁶¹ Chrmosc¹ .. *ς* (Gb⁰⁰) add *ησων χριστον* (*χ̄ν* om tol al arm Ignint^{pol}308 Eusps⁶⁷⁷ Thdrt¹ [ad h. l.] Tert; Victorin *Christum filium* pro *ω̄ χ̄ν*) c. C***DEFGKL al pler d e f g am al mu go cop syrP al pp^{aliq} | *μαρναθα* (sic edd mu) .. *ς μαραν αθα* (sic D***L etc, B** *μαραν αθα*), FG** *μαρναθα* (g in *adventu domini*)

23. *κυριου* .. AL al fere²⁰ r vg (non am) cop syr al Chr Thph Ambrst al add *ημων* | *ησου* c. B al fere¹⁰ f am tol al go Thdrt .. *ς Ln* add *χ̄ν* c. ACDEFGKL al longe pl d e g r vg cop syr^{utr} al Chr al Ambrst al

24. *μου* .. A 73. om (Did ap Hier^{vdr} *dei*) | *ς* (Gb⁰⁰) add in f. *αμην* c. ACDEKL al pler vv pler pp mu (sed tantum in textu) .. Ln [*αμην*] .. om c. BFG (inter textum et subscriptionem habet *γενεθγω γενεθγω*) 17. 64. f g r fu tol al

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β.

I.

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ 1 Co 1, 1. etc
 Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῆ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῆ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ
 σὺν τοῖς ἀγίοις πᾶσιν τοῖς οὔσιν ἐν ὄλῃ τῆ Ἀχαΐᾳ. 2 χάρις ὑμῖν 1 Co 1, 3. etc
 καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Subscriptio: AB*C al προς κορινθίους ā, item D*FG d* f g vgcdd *επι-
 λεισθη* (explicit: ita FG f g vgcdd; D* d* vgcdd *επιληρωθη explicit* post
 ā, am nil nisi explicit) προς κορινθ. ā (G πρώτη), perguntque *αρχι-
 ται προς κορινθ.* (vgcdd ad eosdem) β (FG δευτερη) .. praeter priora
 subscrībuntur etiam vel *εγγραφη απο φιλιππων*, ut E^markl (in L al
 praecedit *πρ. κορ. ā επιστολη*) al mu d**^{oe} (duo isti scribens a phi-
 lippis) syrP arP sl^{ms} Thdrt^{subscr} (sed spuria) Dams^{subscr} Oec^{subscr}(?):
 vel *εγγραφη απο φιλιππων μακεδονιας*, ut D** syr: vel *εγγραφη απο
 εφισου* (add *της ασιας* al Euthal al; al *pauc της ασιας pro εφισου*),
 ut B** al cop Chrc^{om} Ethal^{praef} Thdrt^{praef} (ad 2. Co) Synops Oec
 praef Ebedjesu (ap Assemani): *go e Filippa, ut dixerunt quidam; ve-
 rum potius videtur secundum ipsius apostoli indicium scripta esse ex
 Asia*. Ista rursus augentur his: *δια στεφανα και φορτωιωατου* (κ al
 φοιρητ.) και *αχαϊκου και τιμοθεου*, ut kl al mu syrP arP Dams^{subscr},
 item omisso και *τιμοθ.* Thdrt^{praef} etsubscr; *δια στεφ. και αχαϊκ.* cop;
et missa fuit per manus Timothei syr .. hinc ζ (= Gb Sz) *προς κοριν-
 θιους πρώτη ἔγγραφη ἀπὸ φιλιππων διὰ στεφανα καὶ φοιτωινατου
 καὶ ἀχαϊκου και τιμοθεου*. Praeterea numerantur *κεφ. θ'* (ita et.
 Euthal al), *αναγνωσεις ε'* (et. Euthal al), *μαρτυρια ιζ'* (et. Euthal
 al; al vero *κ'*), *στιχχ. ωσ'* (ita L al, et. Euthal al) vel *ωθ'* (κ al) vel
ψν'. Ambrst *versus* 980. In vgcdd ut am fu numerantur sectiones
 72, in codice B a κβ' ad μβ' pergitur.

* *πρ. κορ. β c.* AB(C vdr)κ al; DFG d f g vide ante .. L *του αγιου
 αποστ. παυλ. επιστ. πρ. κορ. β .. 5° πανλου του αποστολου η προς
 κορινθ. επιστ. δευτερα, ζ Gb Sz η προς (ζ add τους) κορ. επιστ. (ζ
 om) δευτερα .. am incipit epistula ad corinthios secunda, fu al inc. ad
 eosdem II.*

I. 1. $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\omega}$ c. B hal mar et vgcdd ap Ln syrP Thdrt Bed .. L $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$
 c. ADEGKL al certe pler vv pler Chr Dam al .. F f om | *τη ουση et
 τοις ουσιν*: g *usitanti* et *usitantibus*. Did^{mai} 115; *οὐκ ἄγνωστον, ἐν
 τισιν ἀντιγράφοις φέρεσθαι ὡς ὑπὸ Παύλου κ. Τιμοθ. μόνον κεχά-
 ραται τὸ προκείμενον γράμμα*. Inde intellegitur legisse Didymum

- Eph 1, 3. 3 *Εὐλόγητός ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-*
 Ro 15, 5. *στοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρωμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, 4 ὁ*
παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς
παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρα-
 Col 1, 24. *καλούμεθα ἀντοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, 5 ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ*
παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ περισ-
σεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. 6 εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ἡμῶν
παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐ-
τῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν, καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία
 Phil 3, 10. *καὶ σωτηρίας, 7 εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοὶ ἐστε τῶν παθημάτων,*
οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.

praeter *Timotheum* etiam *Silvani* nomen in titulo epistolulae v. 1. Quod idem legit Bas de spir. sa. cap. 25.

3. ο πατηρ (et. EusP^s al mu) .. FG om ὁ

4. ἐπ. .. C al mu. EusP^s 627 Chr Antioch²⁷ Procop^{es} 27 εν (item d e f g r vg etc in) | B (sed transilit a παση ad παση teste Btl; Mai vero omnia edidit παση τη θλ. usq εν πασ. θλ.) al Chrc^{om} 3 om τη | εις .. FG να| αυτοι .. DEFG 14. d e f g (non r) vg Amb Bed (non Hier Ambrst) και αυτοι | υπο .. F 23. 109: απο

5. D*E* το παθημα | ουτως .. D*EFG al d e g (item f vg al Dam Ambrst^{ed} sed omisso και sq) add και | του sec c. ABCDEFGK(L transilit a περισσ. ad περισσ.) al pl Or al mu .. ζ (= Gb Sz) om c. min vix mu

6. ειτε δε .. D* 32. ει δε, c al. aliq Chr¹ (sed² add δε) Thph ειτε | B 176. (item 137. sed om et. ειτε παρακαλ. usq παρ. κ. σωτ.) om και σωτηριας pr (42. aeth^{utr} σωτ. και ante παρακλ. pon) | ὧν .. D*FG (g utrumque) ως | ειτε παρακαλομ. usq παρακλησ. και σωτηριας (Ln παρακλ. [κ. σω.]) h. l. (et. Sz Gb') c. BDEFGKL al fere⁷⁰ d e f g go syrP arP sl Chr (et. mose²) Thdrt Dam Phot Thph Oec (ex his κ. σωτ. non om nisi 46. et syrP habet c.*) .. Gb eadem omisis και σωτηριας (sed fu* al non om) pon ante της ενεργουμ. c. AC al¹⁰ vel¹¹ r am fu harl flor tol* al (vged demid al sic amplificata habent: sive consolamur pro vestra consolatione sive exhortamur pro vestra exhortatione et salute: quibus duplici modo idem redditur) syr cop aeth al (in his et. arm quae ad παρακλησεως fere haec addit: ἢ θαρροῦμεν ὑπὲρ τοῦ ἡμῶν θάψους καὶ τῆς ἡμῶν σωτηριας) Eph³³⁰ Antioch²⁷ Ambrst Hier^{vdtr} (in Esa. 40.), item ut vge^d Pel Bed .. ζ (= Gb Sz) eadem (retentis et. και σωτ.) ante και η ελπις pon c. min aliq nisi potius ex Erasmi (inde ab ed. 2.) coniectura. Cf et. Reich. comm. cr.

7. ως c. ABCD*E* al Or Eph Dam .. FG ος (corrige ει?), d e syr σι, g r

8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν'. 9 ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχίκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς, 10 ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται, ^{2 TI 4, 18.} εἰς ὃν ἠλπίζαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, 11 συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ^{Ro 15, 30.} ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς-ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ὑμῶν. 12 Ἡ γὰρ καύχησις

- om .. *ς ωσπερ* c. D**et***E**KL al pl Chr Thdrt al (: *ωσπερ* substitutum vdr̄ ut planius esset c. *εστε* etc non arctius c. *κοινωνοι* conjgdam esse. Cf et. ad 9, 5.) | DEFG it vg al *των παθ. εστε* | FG d e g om *ουτως*
8. *Θελομεν* .. κ al cop sl⁵⁻⁸ Hier *θελω* | *υπερ* c. BKL al longe pl Chr (et ad h. l. et ^{9, 354}) Dam Thph Oec .. Ln *περι* c. ACDEFG al⁸ Bas Chr¹ Thdrt Antioch²⁵ | *ημιν* c. D**et***EKL al longe pl go syrP al mu Bas Chr Thdrt Dam Ambrst^{ms} .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABCD*FG al⁸ it vg Hier al (contra om *ημων* cop syr Thph Ambrst) | *υπερ* (D*et^{20v} ut vdr̄ FG *παρα*) *δυν.* h. l. c. DEFGKL al longe pl d e f g vg go cop syr^{utr} al Chr Thdrt Dam al Tert Ambrst al .. Ln ante *εβαρηθημ.* (al Dam Thph *εβαρυνθ.*, 109. Oec *εβαρυνθ.*) c. ABC al⁵ r arm Bas Hier
9. *αλλα* c. BDEL al ut vdr̄ pl (et. Cyr^{fid} ⁹² et al) .. Ln *αλλ* c. ACFG al ut vdr̄ mu | *εσχικαμεν* .. D* om, D** ante *τον θαν.* et*** post *τ. θαν.* suppl | D* *αλλα επι* | *τω θ. τω* (sic et. c) *εγειροντι* (al mu Cyr^{fid} ⁹² Thdrt Thph *-ραντι*) .. FG *θεον τον εμφορτα*
10. *τηλικουτου θανατου* .. d e syr^{utr} go Chr Thdrt Or^{int} Hier Ambrst (f vg *tantis periculis*) *-κουτων -των* | *ερυσατο* c. B* al? (: ut ubique edidimus) .. *ς* Ln 49. *ερυσσ.* c. rell ut vdr̄ certe pler | *και ρυεται* c. D***EFGKL al pler f vg (et. fu al) go syrP al Chr^{1, 574} Thdrt Thph Oec Or^{int} Hier al .. 49. *και ρυεται* c. BC 73. 93. 211. g am mar tol cop arm (aeth^{ro} κ. *ρυετ.* vel κ. *ρυσ.*) sl⁵ Ath (libere *ἐκ πάντων με ἐρρ. ὁ κίρ. και ρύσεται, εἰς ὃν ἠλπίζαμεν* omissis rell) Dam, item Ln [κ. *ρυσ.*] .. ΔD* d e demid syr aethPP Chr (ad h. l., et. ^{mosc}2) Ambrst^{ed} om | *ες ον ηλπικ.* .. 93. 211. al² om .. 31. syrP (sed^{ms} *εἰς ο. ηλπ.*) (arm) Chr (ad h. l. et. ^{mosc}2) Thph Hier *ηλπ. δε (δη 31.) | οτι* (FG g post *και* pon, BD* 64. om, hinc Ln [o.]) *και ετι* (ita ABC^{sicD}*et***EKL etc; syr ad *ηλπικ.* trahit, D**FG al⁵ d e syrP Chr^{mosc}1 Ambrst Hier om, item go aeth om κ. *ετ.*) *ρυεται* (FG 91. go cod^{lat.} ap Wtst *ρυεται*) .. 99. 177. 178. 211. om
11. *υμων υπερ* (D*FG *περι*) *ημων* (*υπ. ημ.* syrP c*, om Sedul, c vg cop Chr² post *δησει* pon) .. A al *ημων υπ. υμ.,* G 116. *υμ. πε. (υπ.) υμ.,* al⁵ cop *ημ. υπ. ημ.* | FG 64. 67.** d e g Ambrst^{ed} Chr¹ *εν πολλω* (*-λων* Ambrst^{ed}) *προσωπω* (d e in *multifacie*) | *υμων* c. BD***E (teste Wtst,

ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὅτι ἐν ἀπλό-
 1 Co 2, 4. τητι καὶ εἰλικρινείᾳ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι
 Θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς.
 13 οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπι-
 γινώσκετε· ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τελοῦς ἐπιγνώσεσθε, 14 καθὼς
 1 Co 1, 8. καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρότερον ἐλθεῖν πρὸς
 1 Co 16, 8. ὑμᾶς, ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε, 16 καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μα-

non Mu)FKL al fer.⁴⁰ vgedd (ap Ln ap Vall aliosq; Lcbrug: „non sub-
 stituas vobis pro nobis) sl Chr^{10,457} etalibi (non item ad h. l.) Dam
 Photocum et Oec .. s Ln 49. ἡμων c. ACD*G al pm d e f g vg (et. am
 al mu) go cop syr^{utr} al Chr² (ad h. l.) Thdrt al Ambrst al. Tractat
 totum versum Reich. l. l.

12. ἀπλοτη c. DEFG al pler d e f g vg go syr^{utr} al Chr Thdrt Thph
 Oec Ambrst al .. Ln 49. αἰοτη c. ABC 37. 64. 67.* 73. cop arm
 Clem Or Dam² (ad h. l. etpar⁵⁰⁰) Anton⁸² (: probabilius est αἰοτη, utpote quod esset multo plus quam ἀπλοτη, aliena manu inlatum quam
 sublatum esse) .. 93. 211. πραιοτη. Cf Reich. l. l. | και (A syrP add er)
 εἰλικρινεία (-νεῖα c. ABD***L etc; CD*FG -νεῖα) | του θε. c. ABCDE al
 Dam² .. syrP (habetms) Car Thdrt Ambrst om (Clem post εἰλικρ. pergit
 θεον εγνωμεν) .. s om του c. FGKL al longe pl Or Thph Oec | οικ
 .. B al⁴ f vg syrP al Dampar⁵⁶⁰ και οικ | FG σαρκινη

13. ἀλλ' (BFG om) ἢ (A al³ go syr arm sl om) ἃ (AD* al om): it vg quam
 quae .. Lne¹ min ἀλλ' [ἢ] ἃ eted mai [ἀλλ' ἢ ἃ | D (et Evdtr) ἀναγινω-
 σκητε (D* -γειν.) | η (FGK al d e f g vg syr arm Ambrst al om; cop et
 cognoscūtis etiam) και επιγ. .. B al⁴ Oec om | οτι και c. D***KL al longe
 pl syrP sl Chr Thdrt Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om και c. ABCD*EFG al⁵ it
 vg al pl Dam pplat | Ln ἐπιγνώσεσθε¹⁴ καθὼς

14. Gb Sz μέρους· ὅτι, 49. μέρους ὅτι | FG καθαρῶν | κυρίου c. ACDEKL
 al longe pl d e go al Oec .. Ln add [ἡμων] c. BFG 3. 57. 67. 72. 73.
 80. al plus⁵ f g vg cop syr syrP c.* al Chr Thdrt al Ambrst al | ᾧ ..
 D*EFG 3. 57. 67. 72. 73. 80. al plus⁵ (iid fere qui ante) d e f g vg go
 cop syr syrP c.* al Chr Antioch⁵⁹ Thph (non Thdrt Dam Oec) pplat
 add ᾧ

15. προτερ. (121. om, κ το δευτερ., l al pm Thph Oec το προτ.) h. l. c.
 ABCDEFG al pm it vg syr^{utr} go al Chr Dam pplat .. s ante ινα c. κ
 al pl cop al Thdrt al | ελθ. πρ. υμ. c. DEFGKL al mu d e f g vg go
 cop syr al Chr^{mose}1 Thdrt Thph pplat .. s Ln πρ. υμ. ελθ. c. ABC al
 pl syrP arP Chr Dam Oec | χαριν .. BL al⁵ Thdrt (Chr^{com} χάριν δὲ
 ἐνταῦθα τὴν χαρὴν λέγει) χαραν | εχητε c. ADEFGKL al pler Chr al ..
 49. σχητε c. BC al Thdrt² Dam (: ut convenientius ad ἐβουλόμην sub-
 stitutum vdr)

κεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 17 τοῦτο οὖν βουλευόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφροῖα ἐχρησάμην; ἢ ἂ βουλευόμεναι κατὰ σάρκα βου-^{Mt 5, 27.} ^{In 1 Co 1, 12.}λεύομαι, ἵνα ἢ παρ' ἐμοῦ τὸ ναὶ καὶ καὶ τὸ οὐ οὐ; 18 πιστὸς δὲ ὁ ^{1 Co 1, 9.}θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ναὶ καὶ οὐ. 19 ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ υἱὸς Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὐ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. 20 ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. 21 ὁ δὲ ^{1 Co 1, 8.}

16. διελθεῖν c. BCD***EKL al longe pl f vg g (proficisceretur t transirem) syr^{utr} al Chr² Thdrt Thph Ambrst al (: abhorret ab emendatore; ut enim δια istud significaretur satis erat δι' ὑμῶν. Hinc et απελθ. et ελθ. aptius vdbitur. Cf Ro 15, 28. ubi nemo ἀπείλισσεται δι' ὑμῶν mutavit) .. Gb' Ln απελθειν c. AD*FG 80. cop Chr¹Dam .. al mu Oec ελθειν, item go syr^p ms ire, d e (g vide ante) proficisci | υφ .. D*FG al mu Chr^{mosc} Thdrt^{cd} αφ | D* προπεμφθηναι. Ceterum G* g* iam post προς νμας v. 15. per incuriam addiderat και αφ νμ. προπ. ε. τ. ιουδ.

17. ουν .. A δε (go vero igitur) | βουλευομενος (L -σομενος) c. DEKL al longe pl d e g (d e cum cogitasset, g cogitans) go syr^{utr} aeth^{utr} ar^p sl Thdrt Oec Ambrst .. Gb' Ln βουλομενος c. ABCFG al fere¹⁵ vg cop Chr Dam Thph Bed (: toties βουλευεσθ. c. βουλευεσθ. a testib antiquiss mu mutatum est. Ceterum εβουλομην magis ad mutandum incitavit quam βουλευομαι.) | FG Thdrt om τη | 67.** al¹ vg (exc fu^{vict}) Pel om ναι alterum et ου alterum

18. ο προς .. D* om ο | εστιν (Gb') c. ABCD*FG al⁵ it vg go cop al Cyr Thph^{ms} Ambrst al .. ζ εγενετο c. D**et***EKL al pler (syr^{utr} al fu^{it}) Chr Thdrt Dam al (: ad v. sq accomod.)

19. του θε. γαρ c. ABC al⁴ .. ζ γαρ του (FG om) θ. c. DEFGKL al pler ChrThdrt al | ̅̅̅̅̅̅ c. AC .. ζ Ln ̅̅̅̅̅̅ c. BDEFGKL etc .. Chr (et.mosc¹) om | δι ημων .. FG praem ὁ (d e g fu qui in vobis est qui per nos) | σιλουανου c. ABCKL etc .. DEFG σιλβανου | εγενετο (it vg fu^{it}, item post pro γεγον.) .. C εστι

20. θεου .. A al fere¹⁰ Thdrt praem του | και εν αυτω c. D**et***EKL al longe pl syr^p al Chr (Epiph vide post) Thdrt (in comm sic : οὐ δὴ χάριν καὶ δι' αὐτοῦ τὸν τῆς εὐχαριστίας αὐτῷ προσφερομεν ἕμνον) Thph Oec (defendit et. Reich. l. l.) .. D* d e Epiph^{vdt}r (nam³⁶⁶ refutando Mcionem sic : διὰ γὰρ τὸ ἐν αὐτῷ τὰς ἐπαγγελθεις(σας) ἵποσχέσεις [εἶναι] γίνεσθαι, διὰ τοῦτο φησί, καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀμὴν τῷ θεῷ“) Ambrst κ. δι αυτου .. Ln διο και δι αυτου c. ABCFG al⁷ f g vg go cop al Mcionepiph³²¹ (non Epiph) Dam Pel Fulg Bed (syr Pel Fulg add dicitus) | δοξαν .. FG (f super Graecis) g add και τιμην | δι ημων (al

βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός, 22 ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δὸς τὸν ἀραβῶνα τοῦ πνεύματος
5, 5. ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυ-
χήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον. 24 οὐχ ὅτι
κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συννεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς
ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.

II.

1 Ἐκρίνα δὲ ἐμαντῶ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς. 2 εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ
Phi 2, 27. λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; 3 καὶ ἔγραψα τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθῶν λύ-
πην σχῶ ἅψ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι

- cop vgcdd Fuls Bed *υμων* .. CL al om δι, item f vg Pel Fulg (non Ambrst Sedul al) *ad glor. nostram (vestr.)*
21. BC al aliq sl⁵⁻⁸ *υμας συν ημων* (B 115. *υμων*) .. et. ημ. σ. ημ. leg (ita et. f) | D* ο και (vv mu pp^{lat} και ο) *χριστας | ημας sec* .. B* *υμας*
22. ο και (FG vv mu pp^{lat} και ο) .. AC*K al⁶ cop syr go Ps-Just^{fid} Did Chr Dam om ὁ | *αραβωνα c. BCDEK al ut vdtr omn* .. Ln *αραβωνα c. AFGI* (: cf ad 5, 5. et Eph 1, 14. ubi eadem forma vel nullam vel perexiguam auctoritatem habet)
23. *ουκετι* (Aug al *nondum veni*) .. FG d e (*non venio Cor.*) g cop syr al (syrP *non et add rursus c.**) Ambrst^{ed} *ουκ* (f vg Amb al *non veni ultra Corinthum*)
24. *υμων της πιστ. c. ABCKL etc* .. DEFG 120. it vg al mu Aug Ambrst al *της πιστ. υμων*
- II. 1. δι (aeth^{utr} *et - igitur*; et. γαρ legitur) .. D* τε | *εν λυπη h. l. c. ABCDEFGKL al certe pl it vg go syr^{utr} al Chr Thdrt Dam (et. par⁵³⁹) al Ambrst al* .. ζ (= Gb Sz) post *ελθ. c. min ut vdtr vix mu* (cop post *ελθ. πρ. υμ. omisso παλιν*) | *ελθειν h. l. c. DEFG al mu it vg syr go al Chr Thph pp^{lat}* .. ζ (= Gb Sz) post *παλιν c. min ut ante* (cop aeth om *παλ.*) .. Gb Sz Ln pon in fine c. *ABCKL al plus⁹⁰ syrP Thdrt Dam Oec* (: cf ad 1, 15.)
2. *και τις c. ABC* (cop syr) Cyr^{loh} 896 Dambis .. ζ (Gb⁰) add *εστιν c. DEFGKL al ut vdtr omn it vg etc Or Chr Thdrt al*
3. *εγραψα c. ABC* 17. am cop arm Dam^{par} 539 Ambrst* .. ζ (Gb⁰⁰) add *υμιν c. C***DEFGKL al pler it vg go syr^{utr} al Chr Thdrt al Pel al | τοιτο αυτο* (DEFG vv mu Pel Bed ante *εγρ. pon*) c. B(DEFG)KL al certe pler it vg go al mu Thdrt etc .. c Chr Thph *αυτο τουτο* .. A cop Dam par om *αυτο | λυπην* .. DEFG 31. al mu it vg syrP c.* Pel Bed add *επι*

ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. 4 ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς.

5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς. 6 ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἢ ἐπιτιμία ^{1 Co 5, 9 ss.} αὐτῆ ἢ ὑπὸ τῶν πλειόνων, 7 ὥστε τὸναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύτῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. 8 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κρυῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· 9 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. 10 ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κατὰ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὁ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, 11 ἵνα μὴ πλεονεκτιθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ^{Act 16, 8.}

λυπην (-πῆ al mu) | σχω c. AB al plus¹⁰ Chr (et. mosc²) Thph Oec^{com} .. ε εχω c. CDEFGKL al pl Thdrt Dam (: hoc quidem loco εχω aptius videri debebat) | αφ .. FG (f g vg de) εφ

4. FG al vv mu ppl^{at} ἀλλ ἵνα γν. τὴν αγ. | εἰς .. FG προς
5. D* ουχ ἐμε | ἀλλα c. ABCL al mu .. ε ἀλλ c. DEFGK^{sl} al ut vdtr pl | FG ἵνα μὴ ἐπιβαρῶν
6. η ὑπο τ. πλειονων (c πλειονων) .. FG g aeth^{ro} om
7. μᾶλλον c. CKL al ut vdtr omn f vg cop syr^p al Chr Thdrt (ad h. l.) Dam Thph Oec Ambrst al, item post ἡμας DEFG d e g go Thdrt¹ .. Ln^{ed} min om c. AB syr Aug
9. και (112. am go cop syr Thdrt Oec Ambrst Sedul om) ἐγραψα .. FG 31. f g cop al Chr Thdrt Pel Bed add ἡμιν (FG ἡμων) | ἡμιν .. FG g praem παντων | εἰ c. CDEFGKL etc .. Ln^{ed} min ἧ c. AB, 109. ws, 80. om
10. καγω c. ABC^{**}DE al Epiph⁴⁹⁷ Chr Dam .. ε και εγω c. C*FGKL al longe pl Thdrt al | ο (D* aethPP om, D^{***}E al² ω) κεχαρ. (al⁵ Chr^{com} Thdrt^{ed} Aug om ο κεχ.) εἰ τι (Aug si cui; aethPP quod) κεχαρ. (al² aeth^{ro} Amb² Pac¹ om εἰ τι κεχ.) c. ABC(DE)FG al it vg Dam Hier³ Ambrst Pel Pac¹ Quaest .. ε (= Gb Sz) εἰ τι κεχ. ᾧ κεχ. c. D^{**}(DE vide ante)KL al longe pl syr^p al Thdrt Thph Oec (defendit Reich. l. l.) .. diff al (Epiph⁴⁹⁷ διότι εἴ τι κεχ., δι' ὑμ. κεχ. ἐν πρ. ᾧ^π)
11. πλεονεκτιθωμεν : d e f g (sub aut) vg Hier al circumveniamur; g m Ambrst Aug al possideamur
12. L al τροαδα | εἰς το εναγγ. .. FG Dam δια το εναγγ. (it vg ppl^{at} propter ev.), DE δια του εναγγελιου | κ. θυρας μ. ανεωγμενης (DE^vdtr al ηρεωγμ.) .. FG και θυρα μοι ην (g super ην habet esset) εωγμενη (it vg cum venissem - et ostium mihi apertum esset [g ess. ap.]

7, 5^{aa}. καὶ θύρας μοι ἀνεφωγμένης ἐν κυρίῳ, 13 οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὐρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος ἀντοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

Col 2, 15. 14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παιτὶ τόπω· 15 ὅτι Χριστοῦ εὐδοκία ἐσμέν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, 16 οἷς μὲν ὁσμὴ ἐκ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ἐκ ζωῆς εἰς ζωὴν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἰκανός; 17 οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς εἰλικρινεῖας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

13. (ς v. 13. incipit ab ἀλλά, non ita vg) τω (L al το) μη .. DE 17. 8^{pe} εν τω μη, c** (sic) 73. Thdr^{ed} του μη | D* ευρισκειν | Gb Sz om me per errorem | αυτοις .. κ om

14. DE θριαμβευοντι

15. τω (al εν τω) θεω .. κ om

16. DE οσμην bis | εκ bis c. ABC al⁷ cop aeth^{utr} (item go sec loco) Clem Or² Dial¹⁴⁸ (sec loc lectio fluct) Cyrador³⁰⁸ Philcarp Max^{1,83} (pr loc απο) Dam Or^{int} Did^{int} Hil Epph .. ς om c. DEFGKL al longe pl it vg go syr^{utr} al Chr (ad h. l., sed 7, 27. sav pr loc εκ) Thdr² Thph Oec Ir^{int} al mu. Defendit Reich. l. l.

17. πολλοι c. ABCK al pl d e f (g ceteri t plurimi) vg cop al (go ut quidam) Did^{mai} Dam (Thph^{ed} ως πολλοι) Oec^{txt} Ir^{int} Hier al mu. Cf Did^{mai} 122: πολλοις δε λεγει τοις απατωντας δια το χυδαιον· και γαρ αιτη η φωνη, λεγω δε οι πολλοι, ομωνυμος οσα, σημανει πλειοτα· λεγεται γαρ ποτε αντι του τινε, ως οταν ο κριμος λεγη Πολλοι ηγοισι μοι εν εκ. τ. ημερα· αλλα και αντι των προς ολιγους διαστειλλομενων, ως εν τῷ Πολλοι μὲν κλητοι etc. δηλοῖ ἡ λέξις καὶ τοὺς πάντας, ὡς ἐν τῷ Ἰσπερ γὰρ διὰ τ. παρὰκ. τοῦ ἐνόσ ἀμαρτ. κατεστάθ. οἱ πολλοὶ -δηλοῖ δὲ καὶ τοὺς χυδαίους, ὡς ἐν τῷ προκειμένῳ, καὶ τῷ Μη ποῖλοι διδάσκαλοι γίνεσθε etc .. Gb' λοιποι c. DEFG al plus³⁰ g (vide ante) syr^{utr} al Chr Thdr^t al | αλλ (B αλλα) ως (om FG 46. it vg cop go Ir^{int} allat omn) εἰς ειλ. (-ειας c. BL etc; ACDEFG -νιαι) αλλ (FG d e f g fu demid al syr^P [syr ar^e et] Ir^{int} al mu [non Hier] om) ως | κατενωπιον c. DEFGKL al longe pl Bas^{3,52} Chr² Thdr^t Dam (sed Damed και ενωπ.) al .. Gb' Ln κατεναντι c. ABC al⁵ (et. 39. utrumq) Did^{mai} (ad 3, 1.) Chr^{mosc} | τοι sec c. D**et**EFGKL al longe pl Chr Thdr^t Dam al .. Gb⁰ Ln om c. ABCD* al¹² Did^{mai} Bas (: ante praecedens θεου nemo add του)

III.

1 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χηρῶμεν ὡς ^{5. 12.}
 τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;
 2 ἢ ἐπιστολῇ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, ^{1 Co 9, 2.}
 γνωσκομένη καὶ ἀγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, 3 φα-
 νερούμενοι ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν,
 ἐγγεγραμμένη οὐ μελαιν ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξίν ^{*Ex 31, 18.}
 λιθίναις ἀλλ' ἐν πλαξίν καρδίας σαρκίνας. 4 πεποιθήσιν δὲ τοι-

III. 1. συνιστανειν c. ACD**et***EKL al longe pl pp mu .. FG Thdrt (cdi
 -σταταιν) -σταται, Ln -σταν c. BD* al² (et. Didmai et cat⁸⁰⁴ ad h. l.)
 | η μη c. BCDEFG 31. 37. 46. 67.** 80. al mu it vg (aut *numquid*) item
 ut vdtr al omn Thdrt pp^{lat} (Ambrst *numquid* omisso aut) .. 5 (= Gb
 Sz sed Gb') εἰ μη c. AKL al ut vdtr pl Chr Dam al | χηρῶμεν .. L al
 -ζομεν. Cf cat⁸⁶⁴: ἴσως ἐρεῖ τις, φησὶν, ὅτι ταῦτα διεξερχόμεθα βου-
 λόμενοι ἡμῖν ἑαυτοῦς συνιστᾶν κ. παρατίθεσθαι. εἰ μὴ χηρῶμεν (κατ'
 ἐρώτησιν ἀνάγνωθι Ἔρα μὴ χηρῶς.) ἢ ἀφ' ὑμῶν πρ. ἐτέρους ἢ ἀφ' ἐτέ-
 ρων πρ. ὑμᾶς συστατ. τουτέστι παραθετικῶν ἐπιστολῶν; Item Didmai
 -δοκοῦμεν καὶ ἡμῖν πεφανερωσθαι ὡς οὕτως; ἔχομεν γνώμης· εἰ μὴ
 ἄρα οὕτως διάγετε ὡς δεῖσθαι συνιστάσης ἡμᾶς ἐπιστολῆς πρ. ὑμᾶς.
 οὕτως δὲ φανερά τὰ καθ' ἡμᾶς ἐστίν, ὡς μῆτε ὑμᾶς συνιστᾶν ἡμᾶς
 ἄλλοις μηδὲ ἐτέροις ἡμῖν etc. | ω; c. BCD***EFGKL al pler Chr Thdrt
 etc .. Ln ὡς [πιρ] c. AD* al² | συστατικων: sic ABCKL etc .. DEFG
 συνστ. | συστατικων (D* -κας, συνστ. ut ante) c. DEFGKL al pler d e
 (f sup. Graec) g go syr^{utr} al Thdrt^{cod} Dam al (Chrc^{om} ἐπιγγαγεν Ἰδς
 τινες πρ. ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν ἐπιστολῶν πρ. ἄλλου;). Prae-
 terea FG f (sup. Graecis) g add ἐπιστολων, item 23. mg syrP c. ob.
 πρὸς ετερου; .. Gb⁰ Ln 49. om c. ABC 17. 23.** 67.** 80. vg cop arm
 Chr Thdrt Ambrst al (: ut molestum omittebatur; claritatis causa
 neminem inlaturum fuisse puto)

2. ἐγγεγραμμ. et hoc loco et v. sq c. ABC (sec loco certum est, pr vdtr)
 D (sec loco D*) E (pr tantum loco?) FG .. 5 Ln 49. ἐγγεγγ. c. (D***E?
 sec loc) KL al certe pler | ημων sec .. 17. 219. * demid aeth^{ro} al⁸
 νμων | πατων .. FG g των

3. ἐγγεγραμμενη (vide ante) .. B 67. ** 74. f vg al Hier al² praem και
 .. K al Didmai γεγραμμενη, item (utroq loc) scripta f vg | DE vdtr
 πλαξιν bis | αλλ c. ABCDEFGI etc .. 5° (item Gb Sz, non 5) αλλα c.
 min ut vdtr aliq | καρδιας c. FK al pl it vg go (cordium) cop syr al
 Or Dial¹⁴⁵ Eus (de mart. Pal. 13. - ἀλλ' ἐν πλαξίν ὡς ἀληθῶς καρ-
 διας σαρκίνας, ψυχῇ τε διανγῆ καὶ καθαρωτάτω διαβολᾷ δημοσι
 καταγγεγραμμ.) Cyr^{ad}65 (sequente σαρκίνας) et^{esr} Chr Thdrt Dam al Ir^{int}

αὐτὴν ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν. 5 οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἔσμεν λογισασθαί τι ἀφ' ἑαυτῶν ὡς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, 6 ὃς καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς δια-
 10 6, 68. θήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. 7 εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμ-
 *Ex 24, 29 ss. μασιν ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς νοῦς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, 8 πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; 9 εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 10 καὶ γὰρ οὐ δεδοξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τοῦ

Hil al mu . . Ln -δαις c. ABCDEGL al mu syrP (in tabulis carnis, in cordibus) Oec. Cf Thdr^{com}: ἡ μὲν γὰρ [διαθήκη] πλαξίν ἐνεκολάφη λιθίνας, ἡ δὲ ταῦ; λογικαῖς ἐνεγράφη καρδίαις. Item Did^{mai}: οἱ γὰρ ἡλίθιοι τὰς ψυχὰς ὡς πλακὲς λίθιναι δέχονται ἐκ μέλανος τοὺς τύπους· οἱ δὲ εἵνεκτοὶ πρὸς σιγκατάθεισιν τῶν θείων ἐν καρδίαις σαρκίνας τοιτέστι ἀσθητικαῖς δέχονται γραφὴν τὴν ἐκ ζῶντος θεοῦ πνεύματος etc

4. εχομεν .. A εχω (46. εχωμεν)

5. λογισασθ. c. ABKL al longe pl pp mu . . Ln -ζισθαι c. CDEFG al | αφ αυτ. (139. syr Aug¹ om) h. l. c. ADEFG it vg go ppl^{at} . . BC al cop arm Bas Antioch⁴⁶ ante ικανοι, item ζ post εσμεν c. KL al longe pl syrP al Did Chr Thdr^t Dam al | B om τι (Chr ante λογ. pon) | c om ως | εξ αυτων c. BFG al .. ζ εξ αυτ. c. ACDEKL al longe pl Chr Thdr^t al

6. αποκτενει c. FGK 46. al ut vdtr sat mu Did^{mai} Chr^{mosc}², item αποκτενει (hunc accentum habent D^{***}L al) ACDEL al ut vdtr pl Or^{ms} .. Ln ἀποκταίνει de coniectura .. ζ -κτείνει c. B al pm Or al mu (certe sic editi sunt)

7. γραμμασιν c. ACD^{**}et^{***}EKL al ut vdtr omn it (sed g vide post) vg go cop syrutr al ut vdtr omn Or³ Mac Epiph⁶⁹³ Did^{mai} et²⁹³ Chr Thdr^t Dam al ppl^{at} . . Ln 49. γραμματι c. BD^{*FG} (g litteris t littera) | FG τετυπωμενη | λιθοις c. ABCD^{*FG} 17. 67. ** 73. 80. g Or² (3?) Did (et. mai) Epiph⁶⁹³ Thdr^t Aug¹ .. ζ (Gb⁰⁰) praem εν c. D^{**}et^{***}EKL al longe pl vv pler (sed vg al om εν ante γραμμ.) Or¹ Mac Chr Dam al ppl^{at} mu (sed Ambrst al om εν ante γραμμ.) | μωνσεως c. BCF(μουσ.) GKl al pl .. ζ μωσ. c. ADE al pm | D^{*} δοξην

9. η (112. om) διακ. c. BD^{**}et^{***}EKL al longe pl f g vg cop go al Mac Chr Thdr^t Dam al Aug Pel al .. Ln τη διακ. c. ACD^{*FG} al⁶ d e am fuvi syrutr Or Cyr^{loh102} Ruf (Or^{int} Ambrst Sedul in vel ex ministerio) | δοξα (vg^{sixt} al Pel εν δοξη) .. D^{*EFG} vv mu ppl^{at} add εστιν | περισσευει .. DE al³ d e g syrutr al Mac Ambrst al περισσευει | εν δοξη

τω τῷ μέρει εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. 11 εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.

12 Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρηγοσίᾳ χρώμεθα, 13 καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον *Ex 34, 38. αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. 14 ἀλλ' ἐπαρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται. 15 ἀλλ' ἕως σήμερον ἡνίκα ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται. 16 ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περαιοῦται τὸ κάλυμμα. 17 ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὐ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐλευθερία. 18 ἡμεῖς δὲ πάντες

c. DEFGKL al pler it vg go (e gloria, sed cod alius in glor.) cop syr utr sl Or^{10h} 4, 448 Mac Chr Thdrt Dam al Or^{int} 4, 498 Ambrst al .. Ln 49. om εν c. ABC 17. 39. 67.** 80. tol al (Or^{10h} ap Wtst) :: alibi nec περισσ. εν nec περισσ. c. dat. fluct; passim vero εν a test mu abiectum est, ut Ro 15, 13.

10. οὐ c. ABCDEFGKL al longe pl syrutr cop go al Or³ Mac Bas al mu Hier² Aug .. ε (= Gb Sz, sed Gb') ουδε c. min mu f g (d e ne) vg al Chr (non^{mosc}2) Thdot^{anc} (ουδε γαρ) Thph^{ed} | ενεικεν c. ABDEF**G al mu Dam .. ε ενεικεν c. CF*KL al pl Or al mu
13. ου .. FG ουκ | μωισ. c. BCF (*μωισ.) F²GKL al pl .. ε μωσ. c. ADE al pm | FGL al Oec ετιθη | αυτου c. ABCF²FGL al Chr^{mosc}2 Dam Thph Oec .. ε αυτου c. DE al pl Chr Thdrt | το (D*FG om) τελος .. A f (sed sup. Gr. finem) vg Ambrst Bed (non al²) το προσωπον
14. β αλλα | κ al Thph επωρωθησαν | ημερας c. ABCDEFG al mu (it vg cop al fere omn) Clem Cyr^{glaph}297. 340 et^{fid}65 Ambrst al .. ε (= Gb† Sz) om c. KL al pl Did Cyr^{hr} (μεχρι γαρ σημ.) Bas^{3,44} Chr Thdrt Dam al Tert Archel | επι (et. Cyr^{ter} al mu) .. DEFG Chr εν (it vg etc in) | οτι (it vg cop syrutr al quoniam, go nam) .. ε (= Gb) ο, τι
15. ηνικα c. DEFGKL al fere omn Euses^a367 Cyr^{glaph}297. 340 et^{fid}65 Cyr^{hr} Caes Chr Thdrt³ Dam al .. Ln add αν c. ABC 17. 31. Or² Cyr^{ador}6 Thdrt¹ niceph | αναγιωσκεται c. FGKL al longe pl Euses^a367 Cyr^{glaph} bis et^{fid} Cyr^{hr} Caes Chr Thdrt¹ Dam Thph .. Ln -σκηται c. ABCDE al fere¹⁵ Or Cyr^{ador} Chr^{mosc}1 Thdrt² (et. niceph) Oec | μωισ. c. BCDEF (μωισ.) GK al pl .. ε μωσ. c. AL al pm | κειται (h. l. et. Or Euses^a Cyr^{sae}p al pm) .. D*et***EFG it vg al pplat ante επι pon
16. ηνικα δ' αν (A δε εαν, δε sine αν c Mac Bas^{3,44}) .. FG οτα (sic) δ' αν (Did οταν δε, Chr¹ οταν et alibi¹ οτε δε)
17. ου .. FG που (: cf ad Ro 4, 15. 5, 20.) | κυριου .. 33. 35. Sedul om .. L το αγιον | ελευθερια c. ABCD* 17. 67.** r cop syr Cyr¹ Nyss (c. Eunom. 7.) .. ε (Gb⁰⁰) praem εκει c. D**et***EFGKL al pler d e f g vg

ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

IV.

1 Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, 2 ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτά τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3 εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον, 4 ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ ἀγᾶσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγ-

go syr al Ath Epiph⁹⁰² Cyr^{glaph}297.340 et^{fid}66 Dial^{maced} Bas^{3,47} Chr Thdrt Dam al Or^{int} pplat pm

18. FG αποπτριζόμενοι .. Mac ενοπτριζόμεθα | A 23. Or^{1,721} Mac Or^{int} μεταμορφούμενοι | καθάπερ (et. Or³ al mu) .. B καθώσπερ

IV. 1. FG αυτην pro ταυτην | F al ελεθημεν | εγκακουμεν c. ABD*FG al (εγκ. ΔB al; D*FG ενκ.; cf 4, 16. ubi D* tantum εγκ. Aliter Le 18, 1. Gal 6, 9. Eph 3, 13. 2 Th 3, 13.) .. ε εκκακ. c. CD***EKL al pl Chr Thdrt al (: vdr sensu quidem vix differre εγκ. et εκκ., utraq. vero vox est recentior et rara, nisi quod paullo magis invenitur εκκακ. apud scriptores ecclesiasticos. Tamen idem in his atq. in N. T. accidere potuit ut cdd recentiores εκκακ. frequentarent pro εγκ. librorum antiquissimorum, quorum auctoritas hac in re minime negligenda est.) Ceterum sic verterunt: non deficiamus (d e defec.) d e vg Tert al; non deficiamus f vg Ambrst al; non infirmemur r Aug; go non fiamus segnes; syr non est nobis taedium.

2. αλλα c. A (vdtr) BCDE etc .. ε αλλ c. FGL al certe pl | κρυπτα .. κ εργα | συνισταντες c. CD*FG 17. 39. 93. (Chr ap Wst) .. B (item A vdtr sed non satis liquet) 67.** al -σανοντες .. ε -σιοντες c. D***E KL al longe pl Chr^{bis} Thdrt al (cf ad 6, 4. et alibi: magna ubique harum formarum variatio est) | κ om ανθρωπ.

4. ανασαι c. BFGKL al longe pl Or¹ Cyr^{fid}66 Chr Thdrt (ανασαι) Dam (ad h. l.) Thph Oect^{xt} .. CDE 73. Or¹ Eus^{marc}187 Epiph⁶⁸⁰⁻⁶⁸⁸ al³ καταγασαι .. A 10. 17. 23. 31. Dial⁶⁷ Eus^{dem}10,7 Archel Cyr esa⁵⁶²⁻⁶⁹⁰ et alib⁷ Cyr^{hr} al mu διαυ. | τον c. ABCD*FG al d e f ag r am fu demid harl hal al Or⁴448 Eus^(marc)187 et^{dem}10,7 sed utroq. loc add εν ταις καρδ. αυτων) Epiph⁶⁸⁰ (688 εις τον φωτ.) Cyr^{fid}66 et saepiss. Cyr hr al Ir^{int} al mu .. ε (= Gb Sz) praem αυτοις c. D**et***EKL al longe

γελίον τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. 5 οὐ γὰρ Col 1, 15.
 ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δού-
 λους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6 ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκοτοῦς φῶς· Gn 1, 5.
 λάμπαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς
 γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Χριστοῦ.

7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα
 ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, 8 ἐν παντὶ
 θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξα-
 πορούμενοι, 9 διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλό-
 μενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, 10 πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ
 Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν

- pl vv pl Or^{3,407} Dial⁶⁷ (lectio fluct inter αυτων et αυτοις) Chr³ al | $\bar{\chi}\bar{\nu}$
 .. c κυριου | ος .. FG o | θεου .. L al fere²⁰ vg^{edd} aliq m syrP arm al
 Thph add (m praem) του σωρατου
5. $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$ c. BKL al fere omn cop syr Mcionepiph³⁶⁶ (om κυρ.) Cyr^{hr} Chr
 Thdrt Dam al Ambrst .. Ln $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. ACDEFG (FG g Mcionepiph κυρ.
 $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$, et. omittitur κυρ.) d e f g r vg go syrP al Mcionepiph³²¹ Aug
 al | ησουν c. A¹ BDEFGKL etc .. A^{**} C 17. Mcionepiph ησουν, item per
 Iesum it vg pp³ (non Ambrst al); et. $\bar{\chi}\bar{\nu}$ et $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ (cop Mcionepiph³²¹
 Cyr) legitur
6. B om ὁ pr | λαμψαι c. CD^{***} EFGKL al fere omn d e f g r vg go al
 mu Mcionepiph et Epiph³⁶⁷ Dial¹⁵¹ Mac Ath² Cyr^{unus}⁷⁵⁹ Chr Thdrt
 Dam al pplat omn .. Ln λαμψαι c. ABD^{*} 67.^{**} (aeth^{utr} al ex ingenio
 linguae) (Clem alludens: ἔστιν ἡ ἀλήθεια ἡ κεκραγυῖα Ἐκ σκοτοῦς
 φῶς λαμψαι) | ος (122. aeth^{ro} ως, Mac o) .. D^{*} FG 36. d e f g r demid
 harl (sed am fu qui) Chr Didint Ambrst al om (67.^{**} ουτος, vg^{ed} et
 edd aliq Pel ipse) | D^{*} ελανψεν | ημων .. c 3. Dial¹⁵¹ (sed fluct lect)
 Chr υμων | του θεου c. ABC^{***} D^{***} EKL al fere omn vv pl Or Ath Chr
 Thdrt Dam al Ambrst Amb¹ (et¹ domini) .. Gb¹ Ln αυτου c. C^{*} D^{*} FG
 39. it aeth^{utr} Dial¹⁵¹ Cyr^{unus}⁷⁵⁹ (Thph^{com}) Tert al | $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. AB 17. Or²
 (sed¹ praem του) Dial Ath Chr Thph^{com} Tert .. ζ $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. CKL al
 pler vv pl Or¹ Thdrt Dam al, item DEFG it vg Cyr^{unus}⁷⁵⁹ pplat $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$
9. εγκαταλειπομενοι (ABKL etc εγκ., D^{*} ενκ., DE -λιπομ.) .. FG 73. 92.
 Euseb^{sa}⁴⁵⁸ Chr (et. mosc²) Max¹,³⁷⁸ Chr εγκαταλιμπανομενοι (FG ενκ.
 et -παννομενοι, Max καταλ.)
10. $\bar{\omega}$ pr (D^{*} FG d e f g aeth^{utr} $\bar{\chi}\bar{\nu}$. D^{***} E Tert $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$, et. $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ leg) : ζ
 (= Gb Sz) praem κυριου c. KL al longe pl m (sed m al add nostri)
 syrP go sl arP Chr Thdrt Max Dam al Ambrst^{ms} al: om c. ABCDEFG
 al⁸ r mar cop syr al Orsaepe Chrador¹⁰⁵⁻⁴⁰⁷ etaliq Ir^{int} Tert Didint al |
 σωματι pr .. DEFG vv pm Ir^{int} Or^{int}² allat mu add ημων | του $\bar{\omega}$ sec
 .. D^{*} FG (FG om του) add $\bar{\chi}\bar{\nu}$, item habent Iesu Christi (m Chr. Ies.) d

τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῆ. 11 αἰὲ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς
 Ro 8, 20. θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
 φανερωθῆ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. 12 ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν
 ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 13 ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς
 *Ps 115 (116), πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς
 10.
 1 Co 6, 14. πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, 14 εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον
 Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. 15 τὰ
 γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλεόνων
 τὴν εὐχαριστίαν περισσεύῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

16 Λιὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος
 διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα.
 17 τὸ γὰρ παραντίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν

e g (m) Ir^{int} Ori^{nt} al | A vg (non am fu demid al) cop al Tert al φα-
 νερ. εν τ. σ. ημ.

11. αει (67.** punctis notat) .. FG g syr (sic et pro ινα και) ar^e Tert
 (de resurr. 44.) Ambrst ει, Chr και, flor sic | FG διδομεθα | ινα και ..
 c 3. Tert (de resurr. 44.) om και | του ω̄ .. C του χ̄ν̄ .. D* (** om
 ω̄ν̄) EFG d e g (non f r vg) ω̄ χ̄ν̄
12. ωστε ο (Dam om ὁ) c. ABCDEFG 31. it vg go cop syr al Chr Thdrt
 Dam pplat .. ζ (= Gb Sz) add μεν c. KL al pler syrP c. ob. sl Thph
 Oec Ambrst^{ms}
13. κατα το γ. Επ. διο (FG g syr^{utr} go add και) ελαλ. .. Mcionepiph om
 („ἐξέκοψε“)
14. τον (Chr^{com} Dam^{com} Thph om) κυριον c. CDEFGKL al fere omn d e
 f g tol go (om ιησουν) cop syr^{utr} (sed syr et syrP c.* add ημων) al
 ppgr etlat mu .. Ln om c. B 71. 73. r vg (et. am fu demid al) arm
 Tert Pel Sedul Bed | συν ω̄ (71. Chr^{com} Thph^{com} om) c. BCDEFG 6.
 17. 31. d e f g r vg cop al Tert (cum ipso) Amb Ambrst (differ rom)
 Pel Bed (93. συν ω̄ δια ω̄) .. ζ δια ω̄ c. D***KL al pler go syr^{utr} al
 Chr^{txt} Thdrt Dam al (91. δι αυτου) | D*FG εγριφει (go suscitāt et
 constituit)
16. εγκακ. (εγκ. BFG al, D* ενκ.) c. BD*FG 37. 39. 109. 139.* .. ζ εκκακ.
 c. CD***EKL al pler Chr Thdrt al | εξω .. D* etnov 73. 137. Bas Thdrt¹
 (² εξω) εξωθεν | KL 46.* al¹⁰ Thdrt² (¹ διαφθ.) Thph φθειρεται | εσω-
 θεν c. D**et***EKL al longe pl Thdrt² Thph Oec .. Ln εσω c. BCD*FG
 137. al¹⁰ Or Ath Chr Thdrt¹ Dam, praetereaue idem add ημων c.
 BCDEFG al⁴ g syrP arm Thdrt² (Mciontert „nam et interiorem hominem
 nostrum renovari de die in diem dicens“ libere), quod om c. KL al
 longe pl d e f r vg go cop syr al Or Ath Chr Thdrt¹ Thph Oec Tert³
 Lcif Ambrst al
17. ελαφρον .. D*EFG 31. d e f g r vg go syr arm al pplat praem προσ-
 καιρον και (Thdrt^{com}: διὰ τοῦ παραντίκα ἔδειξε τὸ βραχὺ τε και

- 1, 22. ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῆ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. 5 ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δὸς ἡμῖν τὸν
 Eph 1, 13. ἄρραβῶνα τοῦ πνεύματος. 6 θαρροῦντες ὄν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου· 7 διὰ
 Phi 1, 23. πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἶδους· 8 θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον. 9 διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδη-
 Ro 14, 10. μῶντες, ἐνάρεστοι αὐτῷ εἶναι. 10 τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανε-
 Eph 6, 8. ρωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται
 Io 5, 39. ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον.

ita et. vv pl pp^{lat}) vv ut vdtr fere omn Chr Thdrt¹ Thph Tert¹ Ambrst al | D*FG Or^{cod} Thph βαρινομενοι .. Chr om | εφ ω .. ς (non 5^e Gb Sz) επειδη c. min paucis (Oec: ἐφ' ᾧ ἀντὶ τοῦ ἐπιώδη) | L al θελωμεν | εκδυσ. .. al plus⁵ EusP⁵²³ ενδυσ. | θνητον .. FG g m go al add τουτο

5. κατεργασαμενος (c καταργασ.) .. DEFG it vg (exc fu) syr^{utr} Ir^{int} Ambrst -λομένοσ | ο και δους c. D**et***KKL al pler go syrP al Irst ex Dam Chr Thdrt (Dam και διδους sine ὁ) al Ambrst .. Gb' Ln 49. ο (17. om) δους absq και c. BCD*FG 17. 67.** 73. 80. it vg cop syr arm Or Ir^{int} Aug Pel al (: eiusmodi και saepe abiectum est) | ημω .. κ al Chr (et.mosc¹ eti*) om | αρραβωνα .. nullus ut vdtr αραβ.

6. ενδημοιντες (et. Or³ al mu) .. D*FG al επιδημ. | εκδημοινμεν (et. Or al mu) .. DEFG Chr¹ αποδημ. | απο .. FG υπο | κυριου .. DEFG d e g (non Tert Leif etc) θεου

7. ου .. FG f g vg al και ου | δια ειδους: FG δει ιδειδους (corrūpte)

8. θαρρομεν (17. 80. -ντες) δε (67.** 73. al om) και .. Or -ντες omis- sis δε και .. F 17. syr ar^e Ambrst al θαρρ. οιν, θ θαρρ. οιν δε (g ergo t autem) .. variant alii | κυριου (et. Or. al mu Mcion^{tert} et Tert Leif al mu) .. D* 17. am al Clem Ambrst θεου

9. ενδημ. ε. εκδ. (et: Cyr^{fid}⁶⁶ Chr Thdrt Dam al Aug Ambrst) .. 3. 39. f g vg syr al Clem Or^{int} Tert Leif al εκδ. ε. ενδ.

10. D*FG ενπροσθ. | τα .. D*FG α omissis προς α (pro his et. α, σα et aliter leg), item f sup. Gr. quae per corpus .. L Ors om τα δ. τ. σωμ. | δια (et. Clem Or⁵ EusP^r etP^s CaesMethepiph⁵⁸¹ Ath Cyr^{ioh}⁸³⁻¹⁷⁴ etc Cyr^{hr} Bas Chr Thdrt³ Dam ad h. l. al Tert Hier Aug al) .. ιδια (propria) it vg go arm Or² Thdrt¹ Dam¹ Or^{int} Cyp Leif Ambrst al pm | φαυλον (Gb'') c. c 17. 23. 37. 39. Or⁶ EusP^{r12,6} etP^{s205} Ephr Ath² Nyss² Bas² Cyrplus decies Dam¹ Thph^{com} (vdtr) al .. ς Ln κακον c. BDEFGKL al pler Clem Or¹ EusP^{s262} Chr Thdrt^saepc Dam ad h. l. al (: cf ad Ro 9, 11.)

11 Ειδότες ὃν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῶ δὲ πεφανερῶμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. 12 οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδία. 13 εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῶ· εἴτε σωφρονούμεν, ὑμῖν. 14 ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, 15 κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγεθῆντι. 16 ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ

11. πειθομεν .. -θωμεν 23. 46. 109. Oec^{com} sub ἄλλως: συμβουλῆς καὶ παραινήσεις· διὸ καὶ διὰ μακροῦ τοῦ ᾧ γραπτίον.
12. γαρ c. D^{***}EKL al fere omn arr sl (aeth^{utr} et -) Dam Thph Oec .. Gb⁹⁰ Ln om c. BCD^{*FG} al⁴ it vg go cop syr^{utr} al Chr Thdrt Ambrst Pel Bed (: γαρ minime emendatorem prodit) | FG al ἀλλ | B 17. g υπερ υμων, et B^{*} d e nobis pro praecedente υμων | ινα ιχητε .. κ om | τους .. D^{*} αυτους | ου (D^{*FG} al ουκ, vide post) .. Ln μη c. B 17. 37. 73. al⁴ Thdrt | καρδια c. CD^{***}EKL al fere omn go syr^P al Chr Thdrt Dam al .. Ln praem εν c. BD^{*FG} 17. 37. 73. 121. it vg cop syr al pp^{lat} (item Clem alludens)
14. ἄν .. c 17. 39. 42. 46. 120. 238. syr^P Chr Thdrt¹ (non ad h. l.) Thph^{ms} θειου
15. FG κριναντες τ., Did⁶⁷ κριναντος τουτου (ibidem pergīt καὶ ὑπὲρ πα. omissis mediis) | ε c. c^{*} al sat mu f vg (et. am fu demid etc) cop arr Did⁶⁷ (omisso οτι) et Did^{mal} (δοκιμάζοντες ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντ. ὁ ᾧ ἀπέθανεν, ἄρα οἱ π. ἀπ. - εἰ τοιῶν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ δι' ἡμᾶς ἀπέθανεν etc) Ath^{ms} (atque hinc ed. Bened.) Chr ad h. l. et^{9,685} et^{4,402} Cyr^{fid} Thph Oec^{xt} Ambrst^{ms} Aug² (alibi variant mss) auct^{vocat} Bed .. Gb⁹ Ln om c. B (Mai ε habet ex errore ut vdtr) c^{**} DEFGKL al fere⁹⁰ d e g syr^{utr} aeth^{utr} go Athedd (vide ante) Cyr¹ Thdrt Dam (Oec^{com} vdtr) Ambrst^{ed} Praedest (: credere nequeo ab apostolo οτι εἰς scriptum esse. Ut enim mittam ipso sensu omissionem particulae commendari potuisse, quod idem de additione valet, urgendum est εἰ facillime excidisse. Quod h. l. factum esse nullus dubito. Quod aequae facile εἰ inferri potuisse dicunt, id omnino male habet, nemo enim scriptorum haerere poterat legendo οτι εἰς υπερ παντων απεθανεν. Ceterum ad antiquitatem lectionis εἰ εἰς testandam grave est quod Hieronymi auctoritas cum Copto interprete ad Graecos add accedit, inter quos qui eminet c. h. l. duo tantum pari aetate BD contra se habet.) | απεθανεν sec .. FG al f g vg (non am al) pp^{lat} aliquot add ᾧ
16. εἰ δε και c. c^{**} (* non liquet, cf c in append) D^{**}et^{***}EL al longe

- ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν.
 Ga 6, 15. 17 ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν,
 *Eph 48, 18 sq. ἰδοὺ γέγονεν καινὰ τὰ πάντα. 18 τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ
 καταλλάξαντος ἡμῶς ἐαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν δια-
 κονίαν τῆς καταλλαγῆς, 19 ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον
 καταλλάσσων ἐαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα
 Eph 6, 20. αὐτῶν καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. 20 Ὑπὲρ
 Χριστοῦ οὖν προσβέβημεν ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν
 δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. 21 τὸν μὴ γινόντα
 1 Pe 2, 22 ss. ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δι-
 καιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

- pl syrP cop go (sed cop go non vdr̄t καὶ exprimere) Chr² Cyrincarn⁶⁰⁹
 Thdrt² Dam Thph Oec, item omissio καὶ Or^{int1,574} .. κ 115. Cyr^{ad105}
 εἰ δε, Cyr^{glaph302} εἰγε καὶ .. FG it vg al pplat (et. Or^{int} aliq Did^{int})
 καὶ εἰ, item Ln εἰ καὶ c. BD* 17. 39. Or³ (ea quae praecedunt non
 citat, alibi² εἰ γὰρ habet, item Eusps⁶⁵⁰ itemq Nyss^{lib} εἰ γὰρ καὶ) Eus
 dem⁶⁵⁶ (sed sine priorib) | κα. σα. ᾠν (et. Or¹ Eusdem etps al pm) ..
 DE d e cop al Or² et^{saeplius} Hier al ᾠν κα. σα. | γνωσσομεν (D* γινν.
 D***E γινν.) .. D*E(?)FG d e g Hier¹ add κατὰ σάρκα
17. FG γεγοναν | τα παντα c. D**et***DKL al fere omn (sed 17. 46.
 67.** al mu vg syr arr sl Ath³ Dial⁶⁶ Meth Naz Cyrador⁶¹¹ et^{glaph3}
 Thdrt Procl Thph Hier Ambrst Salv al mu ante καινα pon) syrP go
 aethPP (item al mu quae transp, sed syr ar^e sl^{mur} om τα δε π. v. sq)
 Ign^{intpol248} Or (om τα) Const Did Ath¹ (h. l. mss non variant) Chr
 Dam Oec Tert¹ item (ii qui transp) al^{gr} et^{lat} pm .. Ln om c. BCD*FG
 67.** d e f g am fu demid al cop aeth^{ro} arm^{ven} Clem Ath¹ ex^{cd1} Nyss
 Cyr^{ioh135} et^{ial346} Tert¹ Hil Aug Prom
18. D*FG al om του pr | ᾠν c. BCD*FG al mu it vg go cop syr^{utr} aeth^{utr}
 arm Chr (praem του) Tert Hil Aug Ambrst al .. ζ (Gb⁹⁰) praem ἰν
 c. D***EKL al pl arP sl Thdrt Dam al
19. FGK al Thdrt Chr¹ (non Euspr^{1,1} Epiph⁶⁰⁵ al mu) ο θεος | λογιζο-
 μενος .. FG αστιζομενος (confusis ΔΟΓ cum ΔΕΤ) | τον λογον .. D*E
 FG f (sup. Graec.) g praem του (FG om) εὐαγγελιον, item d e adnu-
 tiationem
20. υπερ ᾠν οιν .. D*(E?)FG d e g on (quod g) υπερ ᾠν (d e pro quo
 Christo) | D*FG d e g Chr^{mosc1} Hil Ambrst (non Aug al mu) δεομενοι
 | D*FG d e g syrP m^g go pplat mu (non Hier Bed) καταλλαγηναι | FG
 om τω
21. τον c. BCD*FG 67.** 71. it vg cop Or³ Eusdem¹⁰² etps Ath Chr¹ com
 Thdrt¹ Hil Aug Did^{int} Ambrsted Pel Alcim al (sed ex his pp pl priora
 non habent: inde quamq. non sequitur eos libere praeterisse γαρ,
 tamen id facile fieri potuit) .. ζ (Gb⁹⁰) add γαρ c. D***EKL al pler go

VI.

1 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· — 2 λέγει γάρ Καίρω δεκτῶ ἐπήκουσά· ^{Es 49, 9.} σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας· — 3 μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μομηθῇ ἡ διακονία, 4 ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστάν- ^{4, 2.} τες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, 5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκα- ^{11, 23 ss.} ταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, 6 ἐν ἀγνόητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ^{Ro 12, 9.} ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, 7 ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ· διὰ τῶν ὄπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, 8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, 9 ὡς ἀγνούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ^{1 Co 15, 31.} ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, 10 ὡς λυπούμενοι αἰεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέφωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδιά

sy^{utr} al Chr Euther Thdrt³ Dam al Ambrst^{ms} | γενομεθα c. BCDE (FG corrupte ἐνομία) KL (γενομεθα, idem γωντα) al pl Or Eusdem⁴¹⁸ (sedcod¹ γιν.) et⁹⁷⁷ item^{ps84} Sevniceph^{1,1544} Chr Thdrt^{saepe} Dam Thph Oec .. 5 γενομεθα c. min mu | δικ. θεου (et. Or Eusb¹⁸ al mu; 46. 114. Thdrt¹ om θε.) .. κ al Eus^{ps} Sevniceph Chr Thdrt³ θεου δικαιοσινη

- VI. 1. και .. 17. 37. al mu vv mu Thdrt Pel om | D*E*FG d e g παρακαλοιντες | υμας (C al ημ.) .. D* om
 2. λεγει γαρ Καίρω (Eusdem⁹⁸⁰ Εν καιρω) .. D*FG d e g Sedul καιρω γαρ λεγει | ευπροσδεκτος .. FG δεκτος
 3. L al μομηθη | η διακονια .. DEFG al² it vg (et. am fu al; sedcdd aliq om) go sy^{utr} al pp^{sr} mu pp^{lat} add in f. ημων
 4. συνισταντες (Gb'') c. cd*FG 17. Clem Cyr^{ad67} .. Gb'' -στανοντες c. B 31. 73. Dam^{par704} .. 5 -στωντες c. D***EKL al pler Chr Thdrt Dam (ad h. l.) al | D* διακονους, item f g vg
 5. FG (inepte) καταστασαις | D** (** non mutat sed per incuriam ut vdr) εν νηστ. ante εν αγριπν.
 9. ιδου .. FG ετι | παιδευομενοι .. D*FG d e g Ambrst πειραζομενοι
 11. FG f vg al Thph ω κορινθιοι (FG -θιοι)

ἡμῶν πεπλάτννται· 12 οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε
 1 Co 4, 14. δὲ ἐν τοῖς σπλάγγχοις ὑμῶν· 13 τὴν δὲ ἀντὴν ἀντιμισθίαν, ὡς
 τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς.

14 Μὴ γίνεσθε ἐτεροζυγούντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δι-
 Eph 5, 8, 11. καιροσύνη καὶ ἀνομία; ἢ τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; 15 τίς
 1 Co 10, 20. δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ, ἢ τίς μερὶς πιστῶ μετὰ
 3, 16. ἀπίστου; 16 τίς δὲ συγκατάθεσις ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς
 1Lv 26, 11 s. He 8, 10. γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστὲ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν
 αὐτοῖς καὶ ἐνπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσον-
 ταί μοι λαός. 17 Διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,

12. c om δε (postea habet σπλαγγχοις, L -αχνοις ut et. 7, 15. -αχνα)

13. πλατινθητε (FG πλαγνυτ.) κ. υμεις (FG υμας)

14. μη .. FG d e f g (et non t ne sūtis) arm Amb Ambrst (non allat pm)
 praem και | απιστοις .. FG it vg pplat μετα απιστων | D* δικαιου-
 νης κ. αδικιας, item D***E -νη κ. -κια .. FG it vg al Or¹ DamPar³⁸¹
 pplat aliq δικαιουσινης μετα (Or Dam και) ανομιας | η τις (Gb'') c.
 BCDEFGL al mu (item al² η τις δε) it vg al mu Clem Dam (et.par³⁸¹)
 Orint Cyp Leif Ambrst Hier al mu .. Cyr¹glaph¹⁴⁹ και τις, Or² Aug¹
 τις .. c τις δε c. k al pl syrP (mḡ η τις) al Chr Thdrt Cosm¹⁹¹ Thph
 Oec Tert¹ | D* d e vgcdd al Leif φωτος

15. D* συμφωνησις | χριστου c. BC 13. 17. 8.P⁶ d e f vg cop Clem¹ et¹ ex
 ms Or² Can^apost ex^{mss} Dam (ad h. l.) pplat pl .. c -στω c. DEFGKL
 al pler g go syrutr al Ignintpol³⁸⁴ Orthodox⁸². Clem¹ ed Or¹ Can^apost
 ex^{ed} DamPar³⁸¹ Tert¹ al | βελιαρ c. BCL al plus⁴⁰ fu harl* cop arm
 syrP (syr satan) aeth sl Ignintpol³⁸⁴ Orthodox⁸². Clem² Orubique Can
 apost (sic Cotel ex mss, al -αλ) Nyss Naz Bas Ephr Chr Thdrt^{saere}
 Procop^{85a} Dam algr mu (sic et. test¹² patr) .. DEK al syrP mḡ graeco
 go (beliam) eddpl („corrupte“) ap Hier Ignintpol ex^{edd} Thdrt¹ (sic
 et. arm Sibyll) βελιαν, Tert² beliae; FG d e βελιαβ .. c⁹ (non c Gb
 Sz) Ln (ex miro errore) βελιαλ c. min ut vdtr pauc f g vg Tit (ita
 certe^{ed}) (Can^apost vide ante) | πιστω .. Lned min πιστου c. B 8.P⁶ cop
 Ignintpol³⁸⁴ (Can^apost, sed non ita Cotel: ex mss)

16. D*FG συγκαταθ. | υμεις et εστε c. CD***EFGK al longe pl f g vg
 syrutr go al Ath Did Chr Thdrt Dam al Iacnisib Orint Leif Tert al
 mu .. Ln ημεις et εσμεν c. BD*L al plus⁴⁰ d e cop Clem^{lib} Phil^{carp}
 (alludens Aug¹ Didint | καθως ειπεν ο θεος (syr om ο θε., Clem ο
 προφητης) .. D*EFG d e g go Tert Aug¹ λεγει γαρ ο θε. (Tert om) | ε-
 πιριπ. c. B*CD*FG .. c Ln 49. επιερ. c. B**D***EK^{sil} al certe pler |
 αυτων .. FG g cop sl¹ Or² Eusmarc³⁵⁵ (sed fluct lect) Chr Hil¹ αυτοις
 (sl¹ Chr Hil¹ pergunt εις θιον) | μοι c. DEFGKL al fere omn vn ut
 vdtr omn Clem Or Ath Epiph⁸⁹³ Cyr^{hr} Thdrt (Chr μοι εις λαον) al
 pplat .. Ln μου c. BC 17. 37. Eusmarc³⁵⁵ etP^{s84} Dam.

17. εξελθατε c. BCFG al Dam .. c -θιτε c. DEKL al pler pp mu (Clem¹

λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάarton μὴ ἄπτεσθε· καγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, ^{*Es 58, 11.}
 18 καὶ ἔσομαι ὑμῶν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ ^{*Zeph 3, 19 a.}
 θυγατέρας, λέγει κύριος παντοκράτωρ. ^{*Ier 31, 9.}
^{*2 Sam 7, 14.}

(VII.) 1 Ταύτας ὄν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί,
 καθαρῶσμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύμα-
 τος, ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.

VII.

2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν,
 οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προεῖρηκα
 γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συν-
 ζῆν. 4 πολλή μοι παρηγορία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ
 ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ
 πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. 5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδο-
 νίαν οὐδεμίαν εἰσχηκεν ἄνεσιν ἢ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβό- ^{a, 12.}
 μενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. 6 ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς
 ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· 7 οὐ
 μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ
 παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν

ἐξερχεσθε | FG al αφωρισθητε | λεγει κυριος .. κ al Tert om (alibi
 transponitur)

18. FG εις πατεραν

VII. 1. FG al αγιοσυνην (F -σωνη)

2. ουδενα εφθειρ. (al διεφθ.) .. 46.* 109. om

3. ου (17. om) h. l. c. DEFGKL al fere omn v̄v ut vdtr omn pp̄gr̄ mu
 item pp̄lat̄ .. Ln post κατακρ. c. BC 73. | B om εστε | συνζην c. BCD
 EFG .. ζ συζην c. KL etc

4. πρ. υμας .. D*E d e add εστιν (item vg al vel praem vel add) | B
 (teste Btl, neglexit Mai) εν τη χαρα | επι παση τη (FG om τη, D*E*
 add πολλη) .. d e in multa | κ al θλ. υμων itemq v. sq ελθ. υμων

5. εσχηκεν c. CDEL al fere omn Chr Thdrt² Dam (et. PAR⁵³⁹) al .. Ln
 εσχεν c. BFGK 238. | εσχ. ανεσ. c. BDEKL al ut vdtr omn cop go al Chr
 Dam (et. PAR⁵³⁹) Thph Oec .. Ln ανεσ. εσχ. c. CFG it vg al Thdrt²
 pp̄lat̄

6. ο (c 4. om) θεος (cop Dam [sed non PAR⁵³⁹] Ambrat post ταπειν., v̄v
 et. alfter transp) .. 72. 74. 114. 8.^{lect} Bas Chr Thdrt¹ om | εν .. c Chr
 Thph^{ms} επι

7. FG g om δε | D*E ην παρεκληθην | εφ .. L εν | κ om υπερ εμου | με

ἡμῶν ὀδυρόν, τὸν ἡμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἑμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρή-
 ναι. 8 ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλωμαι·
 εἰ καὶ μετεμελόμην, βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη· εἰ καὶ πρὸς
 ὧραν ἐλύπησεν ὑμᾶς, 9 νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι
 2, 4. ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μη-
 δενί ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. 10 ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν
 εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θά-
 νατον κατεργάζεται. 11 ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπη-
 θῆναι ὑμᾶς πόσῃ κατεργάσατο ὑμῖν σπουδὴν, ἀλλὰ ἀπολογίαν,
 ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον,
 ἀλλὰ ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἀγνοῦς εἶναι τῷ

(Thdrt Dam εμε) .. DE Thdrt post μαλλον, FG arm post χαρηται .. κ
 31. 37. 109. al pauc om, Chr (et.mosc²) praetermitt ωστ. μ. μα. χαρ.

8. ἐπιστολῃ .. D*E*FG d e f g add μου, item syr^p πρωτη | εἰ και sec
 (et. Chr Thdrt Dam Thph Oec) .. Lned min εἰ δε και c. B | κ μετεμε-
 λουμην (idem antea μεταμελουμαι), al² εμετεμελομην | βλέπω γαρ c.
 CD**et***EFGKL etc .. Ln^{ed} min om γαρ c. BD* d e Ambrst^{ms} Aug
 Bed, item vg Ambrst^{ed} (vg etc et si praeniteret [d e penitet, Ambrst^{ed}
 praenitiūisset] videns quod [d e Ambrst^{ms} Aug video quod], fu al videns
 epim quod], item Ln^{ed} mai βλ. [γαρ] | F om ἡ | FG f g vg al υμας ελυ-
 πησεν | οὐ μεταμέλωμαι· εἰ κ. μετεμελόμην, βλέπω - ἐλύπ. ὑμᾶς, ὁ νῦν
 etc: ita et. Ln interpg; § 49. οὐ μεταμέλωμαι, εἰ κ. μετεμελόμην·
 βλέπω - ἐλύπ. ὑμᾶς. (49. ὑμᾶς,) ὁ νῦν etc

9. D* d e om νιν (syr tamen)

10. ἀμεταμέλητον (Clem Or² al mu, d e f g m vg Ambrst al stabilem,
 Aug² impraenitendam) .. 41. Thph^{ms} ἀμετανοητον, Or¹ ἀμελητον, Or¹
 ἀμεταβλητον | ἐργάζεται c. BCDE 37. Ps-Iust (ep. ad Zen. et Ser. 18.
 ἡ μὲν τοῦ κόσμ. λύπη θάνατον ἐργάζεται τοῖς ὑπ' αὐτῆς κρατου-
 μένοις, ἡ δὲ κα. θε. λύπη τὸν τῆς ζωῆς τίκει νοῦν) Clem Or³ Chr (et.
 mosc², sed var mss ap Montf) Dam .. § κατεργαζ. c. FGKL al pler
 Or² Thdrt Thph Oec (κατεργ. sq non variat) | η δε usq κατεργ. .. κ
 al mu Chr (et.mosc²) om

11. υμας c. DEKL al fere omn vv fere omn Clem (accurate vv. 9—11.
 citat) Bas Chr Thdrt Dam Thph Oec Bed .. Gb^o Ln om c. BCFG 17.
 g Ambrst Aug (: : omittatur ut superfluum) | κατεργασατο c. BCF
 GKL al ut vdr omn .. DE κατηργασατο | υμιν c. BDEKL al ut vdr
 pl d e cop go al Clem Dam Oec .. Ln praem [εῖ] c. CFG al²⁵ fere
 f g vg syr^{utr} al Bas Chr Thdrt Thph pp^{lat} | ἀλλὰ pr et sec .. FG all
 | ἀλλὰ quart .. F**G all | ἀλλὰ extr c. BD*FGL al ut vdr pm .. §
 all c. C(EK?) etc | τω πραγμ. c. BCD*FG 13. 17. 80. al f g vg go Clem
 Dam (txt το πραγμα) Ambrst^{ed} Pel Bed .. § (Gb^o) praem εῖ, Ln [εῖ]
 c. D**et***EKL al pler d e cop al Chr Thdrt al Ambrst^{ms}

πράγματι. 12 ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 13 διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, οὗ ἀναπέπναιται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· 14 ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ^{9, 2.} ἐλαλίσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη. 15 καὶ τὰ σπλάγγνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν ἀναμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβον καὶ Ἐρηθ, τρόμον ἐδέξασθε αὐτόν. 16 χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

12. οὐχ .. CDE^vdt^r Dam οὐκ | ενεκεν ter c. b (sic Mai, nec certò aliter testantur Btl et Bch) CDEFGKL (sec et tert loco) al Chr Dam Thph .. 49. ενεκεν c. L (sed tantum pr, non sec et tert) al mu Thdrt Oec | ἀδικησαντος (B 37. 73. add ἀλλ) οὐδ. εν. τ. ἀδικηθέντος .. D*E ἀδικηθέντος οὐδε ε. τ. ἀδικησαντ. (eundem ordinem d** voluit sed ex parte tantum mutavit scripturam d*. In appendice male diximus „correctorem in Graecis“ pro D*) | υμων τ. υπ. ημων (ς Gb' Reich com cr) c. BCD**et***EKL al fere⁶⁰ ac plur (D*F d* υμ. τ. υπ. υμ., G g ημ. τ. υπ. ημ.) d** e cop syr^{utr} aeth arr Dam Oec^{xt} .. 5^e (item Gb Sz, non 5) ημ. τ. υπ. υμ. c. min vix mu f vg go al Chr Thdrt al Ambrst al | πρ. υμας (al ημ.) .. al vg (et. am al, sed non fu al mu) syr arm al Ambrst Pel om

13. δε h. l. c. BCDEFGKL al mu it vg go syr^{utr} Chr^{com} (et. mosc¹) Dam (επειδη pro επι δε) Thph pp^{lat} .. al⁵ Thdrt om .. 5 post περισσοτε- ρως (c^vdt^r Thdrt -τερον) c. min pl aeth al (eandem lectionem agnosc vdt^r syr^p c.* itemq cop) Chr^{xt} Oec. Defendit Reich^{com} cr unaq υμων sq. | ημων c. BCDEGK al⁶ ac plur? it vg go syr itemq syr^p (vide post) arm al pp^{lat} .. 5 υμων c. FL al pl cop syr^p c.* al Chr Thdrt al Bed

14. fg g Chr Thph κεκαυχ. υπ. υμ. | c αλλα | παντα .. CFG cop syr^p (g omnia t omnia) Chr παντοτε | εν αληθ. ελαλ. υμ. c. BFGKL al ut vdt^r omn v^v pl pp mu .. CDE d e f vg go υμιν εν αλ. ελαλ. | ημων c. DEGKL al pler (c non liquet) it vg go syr^{utr} al Chr Thdrt al Ambret al .. Ln 49. υμων c. BF al pauc cop (vdt^r; Wilk *gloriatio quam fecimus super vos*) ar^p (*glor. nostra de vobis*) Thph | η επι .. Ln om η c. B 115. 119.* | επι τιτου .. DEFG al Dam προς τιτου, item ad titum it vg etc

16. χαρω c. BCDEFGKL al pl it vg cop syr al pp^{gr} et^{lat} mu .. 5^e (non 5 Gb Sz) add οιν c. min go syr^p ms al Chr^{xt} al

VIII.

1 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, 2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἢ περισσεΐα τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἢ κατὰ βάθος πτωχεΐα αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος τῆς ἀπλότητος αὐτῶν· 3 ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ παρὰ δύναμιν ἀνθαίρετοι, 9, 1. 4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, 5 καὶ οὐ καθὼς ἠλ-
 Ro 15, 22. etc πείσαμεν, ἀλλὰ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ, 6 εἰς τὸ παρακαλεῖσαι ἡμᾶς Τίτον ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην.
 1 Co 1, 5. 7 ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ
 1 Co 7, 6. τῇ χάριτι περισσεύητε. 8 οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνῆσιον δοκιμάζων· 9 γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι

- VIII. 1. γνωρίζομεν .. al fere⁸⁰ vgcdd aliq (vel facio ut harl* vel feci) go al Chr Thdrt Sedal -ζω (48.* add μεν)
2. d* al Thdrt κατα βαθος | το πλουτος c. BC 17. 31. .. ε τον πλουτον c. DEFGKL al pler Chr Thdrt al
3. παρα c. BCDEFG al .. ε υπερ c. KL al pler Chr Thdrt al | L αφθαιρετοι (ex pronunciatione)
4. c* (vdtr) πολλ. της παρακλ. | ε (= Gb Sz) add in fine δεξασθαι ημας c. min vix mu contra BCDEFGKL al longe pl it vg go cop syr utr al ppgr etlat mu
5. ηλπισαμεν c. CDEFGKL al fere omn (FG ελπισ.) Chr Thdrt al .. Ln ed min -καμεν c. B 80. | αλλα c. CD* al ut vdtr .. ε Ln 49. αλλ c. B D***FGL etc
6. προενηρξατο (al pauc προσην.) .. Ln^{ed} min ενηρξατο c. B (41. και ενηρξ., al προηρξ.) | L al επιτελεισει
7. περισσευετε .. c Chr^{montf} -ητε | εξ υμ. εν ημ. c. CDEFGKL al longe pl it vg go syr^p al pp pm .. Ln εξ ημ. εν υμ. c. B al¹⁰ cop (εν υ. εξ η.) syr arm sl⁵ etant Orint (nostra in vos) Ambrst^{ms} (in nobis et vobis) | περισσευητε .. D*E(?)FG -ευσητε
8. δια της ετ. σπουδης (per etc f vg [et. am demid tol al pl]) .. DE (item propter d e g vgcdd aliq go Aug Ambrst) δια την ετ. σπουδην | D*FG Chr^{mosci} δοκιμαζω

δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ
 πλουτήσητε. 10 καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τούτο γὰρ ὑμῖν συμ-
 φέροι, οὔτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θελεῖν προενηρ-
 ξασθε ἀπὸ πένης· 11 νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως
 καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θελεῖν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ
 ἔχειν. 12 εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ εἰάν ἔχη εὐπρόσ-
 δεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. 13 οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ
 θλίψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα
 εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, 14 ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα
 γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης, 15 καθὼς
 γέγραπται Ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἤλατ.^{Ex 16, 19.}
 τήνησεν.

16 Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ δίδόντι τὴν ἀντὶν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν^{1 Co 15, 57. etc}
 ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, 17 ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπου-
 δαιότερος δὲ ὑπάρχων ἀνθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18 συν-
 ἐπίψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγ-
 γελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, 19 οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χερο-

9. $\bar{\omega} \bar{\chi}\bar{\nu}$.. L^{ned} min om $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. B (Amb¹); Chr (et.mosc²) om utrumq | δι
 υμας c. BDEFG^L al pl it vg go cop syr^{utr} al Cyr^{fid}106 Thdrt¹ (ad h. l.)
 al Amb al mu .. ck al fere²⁰ Or^{lib} Eus^{mai}249 Chr Thdrt² Dam Aug¹
 Paulin δι ημας | υμεις (D*et***EFG it vg Ambrst al post πτωχ. pon)
 et πλουτησητε (C -τισητε) .. al⁵ Eus^{ps} ter etgr mu item allat ημ. et
 πλουτησωμιν | εκεινου .. DEFG Amb² (sed alibi illius) al αυτου
10. FG σιμφεροι | ουτινες .. FG f g syr οτι | το ποιησ. α. κ. το θελειν
 .. go syr ar^o το θελ. α. κ. το ποι. | D*FG ενηρξασθαι | D*FG περιου
11. του θελειν .. D* το θελ., Chr (et.mosc²) εκ του θελ.
12. εαν c. BCD***EK al longe pl .. D*FGL al Chr^{mosc}1 Dam αν | εχη (B
 [teste Beh; tacet Btl; Mai εχη] L al mu εχει) c. BC*DEFGK al mu it
 vg go al mu Clem algr etlat mu .. ς (Gb⁰⁰) add τις c. c**L al pl syrP
 c.* al Chr¹ al | εχει .. DEFG g add τις
13. δε c. DEFGKL al pler f g vg go syrP al (cop syr et vobis) Clem al
 mu Ambrst al mu .. Ln om c. BC al d e aeth^{utr} | νυν .. FG** g** om
 | FG ισσοτητος et v. sq ισσοτης
14. το υμων .. κ το εμον
15. FG πολλυ | FG al mu om ὁ sec (¶l pauc tol bis ῥ)
16. διδοντι c. BCK. al certe pm g (danti) Chrd itemq^{mosc}1 semel Thdrt
 Dam Thphcdd Oec .. Gb'' Sz δοντι c. DEFG^L al plus⁹⁰ (d e f vg dedit,
 item go cop syr^{utr} al) Chr Thphedd. Praeterea c add ημιν
18. D* σινεπενψαμεν

τονθεῖς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν ἐν τῇ χάριτι ταύτῃ
 τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ
 6, 8. προθυμίαν ἡμῶν, 20 στελλόμενοι τούτο, μή τις ἡμᾶς μοιήσεται
 Ro 12, 17. ἐν τῇ ἀδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν· 21 προνοούμε-
 ροὶ γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώ-
 πων. 22 συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἔδοκιμά-
 σαμεν ἐν πολλοῖς, πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπου-
 δαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23 εἴτε ὑπὲρ Τίτου,
 κοινωνὸς ἡμῶν καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστο-
 7, 14. λοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. 24 τὴν οὖν ἐνδειξιν τῆς ἀγάπης
 ἡμῶν καὶ ἡμῶν κληρονομίας ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενοι εἰς
 πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

19. ἡμων pr .. DE al add *εγερετο*, item vg (sed non am fu al) al Aug al
est | *εν* (Gb') c. BC (om τη) al plus¹⁵ f vg cop al Dam Ambrst al .. ζ
σιν c. DEFGKL al pl go syr^{utr} al Chr Thdrt al Aug. Defendit Reich.
 l. l. | c al *υφ ημων* | *αυτου* (al pauc *αυτην*) c. D**et***EK al longe pl
 syr^{utr} al Chr Thdrt Dam al (defendit et. Reich.) .. Gb^o Ln om c. BC
 D*FGL al¹⁰ it vg cop go al ppl^{at} | *ημων* extr c. BCDEFGKL al longe pl
 it vg go cop syr^{utr} al pp mu .. ζ (= Gb Sz, sed Gb') *ημων* c. F al ut
 vdr pauc. Praeterea D*E add *τελωνσιν* (d *volunt* pro *voluntatem* ex-
 eunte versu). Ceterum Ln (οὐ μόνον usq. πρ. ἡμῶν)
20. FG υποστελλόμενοι (93 συστειλλ.), it vg *devitantes* | *ημας* .. FG al
υμας | C** (* non liquet) *μοιηται*
21. προνοούμενοι γαρ: ita prorsus (et. Gb) c. c 17. 37. 39. 47. 73. al
 aliq go cop sl Clem Cyr^{ador}40¹ Chr^{mosc}1 (item Chr ap Wtst) :: mirum
 est istam lectionem ab ipsis interpretibus quos diximus et patribus
 tam fideliter servatam esse. Correctum vero est a plurimis vel προ-
 νοομεν γαρ vel προνοούμενοι abiecto γαρ. Quae res vix dubia est.
 Ceterum cf et. ad v. 24. .. Sz Ln (Gb') προνοομεν γαρ c. BDEFG
 al⁵ it vg syr^{utr} al Chr ppl^{at} .. ζ (= Gb Sz) προνοούμενοι c. KL al
 longe pl Thdrt Dam Thph Oec. Cf et. Polyc cap 6: προνοοῦντες ἀπὶ
 τοῦ καλοῦ ἐνώπι. Θεοῦ καὶ ἀνθρ.
22. πολλῇ (B praem δε) .. FG 67.*. 69. g om, Chr (et. mosc³) om πεπ.
 π. τ. ε. υμ.
23. ε. υμ. συνεργός .. DE d e go cop al Ambrst *συνεργ. ε. υμ.* | *χῦ* .. CF
 fu* κυριου (et. Θεου legitur)
24. υπερ ημων .. D*G al g υπ. ημ. | *ενδεικνυμενοι* c. BD*E*FG 17. d e g
 go .. ζ *ενδειξασθε* c. CD**et***E**KL al fere omn f vg cop syr^{utr} al
 pp mu | *εις προσωπων* c. BCDEFGKL al longe pl it vg go cop syr^{utr}
 al mu pp pm .. ζ (= Gb Sz) praem και min sl^{ant}

IX.

1 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους περισσόν 8, 4.
 μοι ἔστιν τὸ γράφειν ὑμῖν· 2 οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν
 ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκευάσται ἀπὸ 8, 10.
 πέρουσι, καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. 3 ἔπεμψα 8, 16 aa.
 δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῆ
 ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἴτε, 4 μῆ-
 πως εἰάν ἐλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρα-
 σκευάστους κατασχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ
 ὑποστάσει ταύτῃ. 5 ἀναγκαῖον οὖν ἠγησάμην παρακαλεῖσαι τοὺς 11, 17.
 ἀδελφούς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προ-
 επιγγελέμεν ἐνλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι οὕτως ὡς ἐνλο-
 γίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.

IX. 1. γαρ (go at) .. c al³ cop al om | B εμοι | το (FG 109. Thdrtd
 Dam τοι) .. c 17. 73. om

2. D*FG περσν | ὁ c. CDEFGKL etc .. Lned min το c. B | ο εξ υμων
 (quae ex vobis est [g om] aemulatio) c. DEFGKL al pler d e g fu al go
 syrP al Chr Thdrtd Dam al Aug .. Ln om εξ c. BC al⁵ f vg al mu
 Ambrst al (vestra aemulatio)

3. επιμψα .. DE cop Aug al επιμψαμεν (D* επενψ.) | B* Dam το καυχ.
 υμων το v. υμ. | FG 45. g Chr om το υπ. υμων. Cf d e f vg ut ne (d
 e uti non) quod gloriamur (d e -mus) de vobis, g ut ne exultatio nostra |
 L al aliq παρασκευασμενοι

4. μηπως .. D* μη | εαν (D* αν) .. BD** (non* nec***) syr om | FG ευ-
 ρουσιν| κατασχ. .. D*(et** ut vdr)E*L 2. d e syr praem και| λεγωμεν
 c. BC**L al ut vdr omn f vg cop syr^{utr} al Chr Thdrtd al .. C*DEFG
 d e g etiamq vg^{cd} go Thph^{com} Ambrst Aug λεγω (B* ιν. μη λεγ. ημεεις,
 κ om ινα μη λ. υμ., 109. om ημ. ινα μ. λεγ.) | ζ (= Gb Sz) add in f.
 της καιχησεως c. D***E* (E**mur al add ημων) KL al pl go syr^{utr} al
 pp^{sr} mu: om c. BCD*FG al mu it vg cop pp^{lat}

5. FG al Thdrtd προσειθωσιν | εις c. CKL al fere omn Thdrtd Dam
 Thph Oec (Chr Thph^{ms} προπεμψαι τ. αδ. ινα προκαταρτ.) .. Ln
 προς c. BDEFG al³ (: : προς nemo c. εις permutaturus fuisset)| προει-
 ηγγ. (Gb'') c. BCDEFG al fere¹⁰ item (repromissam etc) it vg go cop
 Thph pp^{lat}. . ζ προκατηγγ. c. KL al longe pl syr^{utr} al Thdrtd Dam
 Oec (119. Chr [et.mosc²] ταυτην την ενλ. υμ. ετ. ειναι omissio προειπ.)
 | D* d e vg Pel al om υμων | FG g arm Chr om ταυτην (119. Chr vide
 ante; f vg repromiss. hanc benedictionem [ben. ha.] paratam esse) | και
 μη .. FG 52. it vg syr ar^o Chr^{com} pp^{lat} om και | ως sec c. BCDEFGKL
 al longe pl pp pm .. ζ (= Gb Sz) ωσπερ c. min ut vdr pauc

- Ga 6, 7 ss. 6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει,
 *Prov 22, 8. καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. 7 ἕκαστος
 καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν
 γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. 8 δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν
 περισσεύσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν ἀνταρκίαν
 ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, 9 καθὼς γέγραπται
 *Ps 111 (112), Ἐσκορπίσεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν
 *Es 55, 10. αἰῶνα. 10 ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς
 βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ
 γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· 11 ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς
 πᾶσαν ἀπλότητα, ἧτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ.
 Phi 2, 30. 12 ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσ-
 αναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἀγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα

6. ἐπ εὐλογίαις (D*FG εν εὐλογία, item in benedictione d e g fu al cop go al pplat mu) ἐπ εὐλογίαις (D* d e fu al go Cyp al εξ εὐλογίας, FG g cop al Aug ἐπ εὐλογία) καὶ (D*E aeth ar^o sl om) θείρ., f vg in benedictionibus de benedictionib. etc. | Ln τοῦτο δέ (ὁ σπείρων usq ε. εὐλ. x. θερ.)

7. προαιρεῖται c. DEKL al fere omn syrutr Chr (et.mosc²) Thdrt Dam (et.Par⁴⁷⁵) al .. Ln προρηται c. BCFG (F* προαιρεται, F**g προαιρητ.) al³ Chred ap Wtst, item *proposuit* vel similiter vv pm pplat

8. δυνατός c. C**D**et***EKL al ut vdtr omn Chr Thdrt Dam al .. Ln δυνατει c. BC*D*FG (nec δυνατος ἐστιν nec δυναται leg) | δε .. D* al³ demid tol al γαρ | FG al g om παντοτε | αυταρκίαν: ita BC etc .. DEFG al αυταρκίαν (D*** -άρκίαν)

9. αἰῶνα .. FGK al f g vg (non am demid al; al in aeternum saeculum) Aug ap Wtst add in f. του αιωνος

10. σπέρμα c. CD**et***EKL al fere omn pp^{mu} .. Ln σπορον c. BD*FG 80. | L al τω σπειραντι | χορηγήσει (FG -σαι) et πληθύνει (C -νη, EFG -ναι) et αυξησει c. BCD*(E*FG) al fere¹⁵ d e f g r vg al mu Cyr¹ Cyp Ambrst Aug al .. ζ (= Gb Sz, sed Gb') -σαι et -ναι et -σαι c. D***E** (et -ναι E : transscripsit igitur D una cum emendationibus, sed non satis accurate) KL al pl (pr et. FG, sec et. EFG) syrP go Chr Thdrt Dam al | γενήματα c. BCDEFGKL al ut. vdtr pl Chrmosc² .. ζ (= Gb Sz) γεννημ. c. min, item ut editi sunt pp mu

11. ἐν παντι .. FG g Chr (et.mosc²) Aug praem ινα sequente participio (item vg pplat ut in omnib. locupletati abundetis, Cyp al ut in omn. locupletemini) | ητις .. D* 39. εἰ τις, item Ambrst^{edd} si quis | ημων .. C** (sic) al fere¹⁰ g* syrP mS Dam υμων | τω θεω .. B θεου .. Ln^{ed} min om τω c. D*, Ln^{ed} mai [τω] θε.

διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ· 13 διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακο-
νίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπλότῃ τῆς κοινωρίας
εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, 14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπι-
ποθούτων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.
15 χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

8, 18.

X.

1 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραΐτητος^{Ro 12, 1.}
καὶ ἐπεικειᾶς τοῦ Χριστοῦ, ὅς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν
ὑμῖν, ἀπὸν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· 2 δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρη-
σαι τῇ πεποιθήσει ἢ λογιζομαι τολμᾶσαι ἐπὶ τινος τοὺς λογιζομέ-
νους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. 3 ἐν σαρκὶ γὰρ περι-
πατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατενόμεθα, 4 τὰ γὰρ ὄπλα τῆς
στρατιᾶς ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαιρέσιν
ὄχρωμάτων, 5 λογισμὸς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ἕψωμα ἐπαιροῦ-

12. θεω .. L^{ned} min χριστω c. B 46. (f vg in domino) | L^{ned} min θεῷ
¹²(ὅτι usq χριστῷ),

13. δια .. L^{ned} min praem και c. B

15. χάρις c. BC^{*D}FG al d e f g vg go Ambrst^{ed} Aug Pel Bed .. ε (Gb⁰⁰)
add δε c. C^{**D}et^{**E}KL al pler cop syr al (r χαρ. ουν, aeth και χαρ.)
pp^{8r} mu Ambrst^{ms} Sedul | D^{*} ανεγδιηγητω

X. 1. πραΐτητ. c. BFG (al?) .. ε πραοτητ. c. CEKL al certe pler pp^{mu}
| κ om μεν | εις .. B δι, 92. προς

2. δενδτρ παρρων | C^{**} (inde a δε το usq οπλα της v. 4. omnia re-
scripta) τη πεπ. ταυτη | C^{**} om τινας

3. περιπατουντες (FG -ντας) .. Clem¹ οντες, Or² EusPs²⁸⁶ et²⁸⁰ ζωντες

4. στρατιᾶς c. CD (confirmantibus et. correctorib.) EFGKL al (et qui-
dem D^{***}KL 1. al i. e. veterimi eorum qui accentus habent omnes
cum al -τιᾶς) .. ε Ln 49. στρατειας c. B (ex ed. Maii) al certe pm
(: tanta formae -τίας auctoritas non videbatur deserenda, etsi alter
locus 1 Tim 1, 18. inter utramq formam magis fluctuet: D^{*FG} στρα-
τιαν, AD^{***}Evdtr^Ksil^L -τειαν. Ceterum notat Ammon: στρατεία ἐκ-
τεταμένως, τὸ πρᾶγμα· στρατιὰ συνισταμένως, τὸ τῶν στρατιωτῶν
πλῆθος. ἐναλλάσσει δὲ πολλάκις ἐν τῇ χρήσει. Quae quum ab aliis
probentur ab aliis reprobentur, cf Steph. Thes. Gr. Ling., antiquissim-
os codices non minimi nos facere par erit.)

5. D^{*} (et E?) καθαιρουντων | και (FG d e G Ambrst^{ed} om) αιχμαλωτι-

μενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν τόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, 6 καὶ ἐν ἐτοιμίῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.

7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἐναντῶ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς Χριστοῦ. 8 εἰάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχῶμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαιρέσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυρῆσάμα. 9 ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. 10 ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησί, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενήμενος. 11 τοῦτο λογιζέ-

ζοντες (D* εκμαλ., al mu Thdr¹ Dam -τεινοντες) | εις (go praem και) τ. υπ. τ. π̄ν .. DEFG d e g m go add αγοντες

6. εν ετοιμω (ε inepete ex D hausit εν ετοιμωσ cum obelo super ε, transscribens D* una cum emendatione) .. D* Or ετοιμωσ | πληρωθη .. c al r Aug add προτερον | D*et***EFG d e g r al pp^{lat} η υπ. υμων (D*F al d e g Ambrst^{ms} ημ.)

7. ε βλέπετε; Cf Thdr^t: κατ' ἐρώτησιν ἀναγνωστέον. Aliter Gennad (in scholio codicis 20: κατὰ ἐπιτιμητικὴν ἰπόκρισιν τοῦτο ἀναγνωστέον. Eadem Thph Oec) Thph Oec itemq cat¹⁵ | πεποιθεν .. β δοκει πεποιθεναι | π̄ν .. D*E*FG d e f g fu flor al Ambrst^{ms} add δουλος | αφ .. Ln^{ed} min εφ c. BL 21. (d e f r vg apud, g intra) | π̄ν c. D***E KL al longe pl cop (ita Wilk; errasse vdr Wtst) arP sl Dam Oec .. Gb Sz Ln 49. om (: at ut molestum omnino omissum vdr; addidisse quemquam vix credibile est) c. BCD*FG al fere¹⁰ d e f g r vg go syr^{utr} arm ar^e aeth Chr Thdr^t Thph Ambrst Pel al

8. τε c. CDEKL al longe pl r (sive enim) f vg (f vg Ambrst al nam et si, item syr^{utr} al, exprimit et. go) Thdr^t Dam Oec Ambrst al .. Ln om c. BFG al⁶ (d e g tol Sedul Idac si enim, item cop al) Chr Thph | και περισσοτερο. (al⁷ Chr Thph -ισσον) c. D***E**KL al fere omn Chr Thdr^t (pergit καιχ. και περι) Dam Thph, item ut vdr exprim syr et syrP^{ms} .. Ln 49. om και c. BCD*E*FG al⁹ it vg go cop al Oec (: at id multo magis omissum quam additum aliena manu vdr) | τι (pauci om) .. FG d e g r (vdr) Ambrst Idac ante περισο. pon | L al Thph καυχησομαι | ημων .. c* al syr cop ar^e (al aeth^{utr} sl υμων) Chr Thdr^t Thph om | ο κυριος (D*E*FG al d e f g r Idac ο θεος) c. BCD* 17. al d e am tol al aeth (item ap Wtst syr cop Chr Thph) .. ε add ημιν c. D***EFGKL al pler (74. ημων) f g go Thdr^t Oec; idem praem 73. r vg syrP arm arP sl pp^{lat} .. add μοι cop syr ar^e, idem praem Chr Thph 9. να (al¹⁰ f vg al pp aliq add δε) μη δοξω (D*EFG d e g Ambrst -ξωμιν) ως αν (ω. α. om D*) εκφοβειν (-βουντες DE d e, item g sub αυ)

10. οτι αι μεν επ. φησιν (d e inquid, item cop, sed pler ut go syr^{utr} al

σθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἰοί εἰμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. 12 οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνισταμένων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. 13 ἡμῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρον, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. 14 οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς^{Ro 12. 2.} ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς, ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθιάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, 15 οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἄλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες ἀξαναομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσεΐαν, 16 εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ κινήσει εἰς τὰ ἔτοιμα καυχῆσασθαι. 17 ὁ δὲ καυχώμενος ἐν κυρίῳ^{1 Co 1, 31. 1er 9, 23.}

exprim *inquunt*; vide post f g r vg; sl Ambrst om) c. DEFGKL al ut vdr om Methepiph⁵⁸¹ Chr Thdrt al .. Ln ὅτι Αἱ ἐπιστολαὶ μὲν φασιν c. B, r *quā epistulae quidem aiunt*, item exprim φασιν (*quosiam quidem epistolae inquit*) f g vg | ἐξουθενημενος (-νομειος Dam) c. DEFGKL al ut vdr om pp mu .. Ln ἐξουθενημενος c. B

11. εἰμεν (et. f g) .. FG μιν

12. B τολμῶ | ἐγκρίναι (D*E add ἑαυτοὺς, item omisso *εαυτ.* sq D**; FG al² κριναι) : ἐγκρ. B*D*, itemq συνζρ. bis B*D*FG .. ζ Ln 49. ἐγκρ. et συνζρ. c. B**D***EKs^{11L} etc | ἀλλὰ .. D*L al ἀλλ | F ἐν αυτοῖς | ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς .. DEK al d e Chr Thdrt ἑαυτοῖς ἑαυτοῖς | ου (80. om) συνιοῦσιν (Ln -ιάσιν c. B al² Thdrted; 93. -ισάσιν, 74.** vg Leif Pel Fülz om ου συν.)¹³ ημεῖς δε c. BD***EKL al fere om r cop syr^{utr} go al mu Chr Thdrt Dam Thph Oec Aug³ .. Gb⁰⁰ c. D*FG 109. (gr etlat) d e f g Ambrst auct^{sing} cler Sedul Idac. Tractat loc. Reich. comm. cr.

13. οὐκ c. BD*FGKL al mu Chr Thdrt Dam Thph .. ζ ουκ c. D***E al pl Oec | D*FG εἰς τὸ ἀμετρον (it vg in *impensum*, item v. 15.) | καυχώμεθα (al -χομεθα, -χῳμεθα; FG f g auct^{sing} cler -χομενοι) .. Gb⁰ c. D* d e | M 67.** al pauc *οσον ἐμετρησιν*, it vg *quam (qua) mensus est | ημιν* (et. transp) .. FGL al go om | θεος .. DE Epiph^{2,6} Idac κυριος (Idac add *Iesus*) | FG Epiph^{2,6} Chr moso *αφικεσθ.*

14. ου γαρ ως c. DEFGKLM al fere om d e f g vg go cop syr^{utr} al pp⁸⁷ etlat .. Ln ως γαρ c. B 114. 116. posteaque Ln ἑαυτοῖς; | ἐφικνούμενοι .. κ al αφικν., FG αφικομενοι, Chr ἐφικομενοι | Ln (ὡς γὰρ μὴ usq xvi) et Gb Sz (ἄχρι γὰρ καὶ usq xvi)

15. εν .. 89. 119. 178. Dam praem *αλλ | κοποις* (Thdrted *πονοις*, F *vitiose κοποις*) .. 3. Dam *τοποις | δε* .. LM al mu om | *ημων* pr .. B *ημων | περισσειαν* : ita BD***ELM etc .. D*FGK-σσιαν

17. καυχώμενος .. L (qui talia saepe) al -χομενος

καυχάσθω· 18 οὐ γὰρ ὁ ἐάντων σντιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλὰ ὃν ὁ κύριος σνίστησιν.

XI.

1 Ὁφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι ἀφροσύνης· ἀλλὰ καὶ ἀνείχεσθέ μου. 2 ζήλω γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω, ἡμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθέρον ἀγνήν παραστήσαι τῷ Χριστῷ· ὅ φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφης ἐξηπάτησεν Εὐαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος τῆς εἰς τὸν

18. σντιστανων (Gb') c. BD*EFGM al mu Or Eph Thdrt Dam (ad h. l. et par⁷²⁰) .. ζ -ιστων c. D***KL al pl Eusps⁶⁷⁹ (et. Eus ap Anastas) Dial⁷⁷ Mac Chr Dampar⁵⁶⁶ al | ἐστιν (DE d e f r vg etc post δοκ. pon) .. FG add ὁ | ἀλλα c. BM .. ζ ἀλλ c. DEFGK^{511L} etc

XI. 1. οφελον c. BD*(οφιλον)M al pl Chr Thdrt Dam Thph .. D***EFGKL al fere²⁵ Chr^{mosc1} Oec ωφελον. Cf ad 1 Co 4, 8. Ga 5, 12. | ἀνείχεσθε c. B (ed Mai nec contra est Btl ex ed Wo Ceph) DEFGLM al longe pl Chr^{ms} (et. mosc¹) Dam Oec .. (B ap Bch) K al mu Thdrt Chr^{mosc1} ἀνείχεσθε .. ζ^e (non ζ Gb Sz) ηνείχεσθε c. min vix mu Chred Thph | τε c. BDEM al ut vdtr sat mu vg f go al Thph Bed .. ζ (non ζ^e) Gb Sz om c. FGKL al pl d e g r al Chr Thdrt Dam Oec Lcif al | ἀφροσύνης c. BDE al atque praemisso της ζ^e c. FG al ut vdtr pin Thph, item it vg go al Lcif Bed; sed fg it vg al pplat add μου. Sic f vt: *utinam sustineretis modicum insipientiae meae; d e utinam portaretis pusillum insipientiam meam; g utinam pateremini paululum t pusillum imprudentiam meam; r utinam sustineretis modicum insipientiae meae* .. ζ Gb Sz (probante Reich. l. l.) τη ἀφροσύνη c. KL al pl cop (utin. sustin. me paul. in insip. mea) Chr Thdrt al .. 49. syrP (utin. autem sustin. meam paulisper insipientiam) al ἀφροσύνη

3. L om δε | μηπως (et. Clem¹ Eusps³⁰⁹ Epiph²⁷⁵⁻⁶⁶⁶ etc) .. FG Chr com² μηποτε .. D* (item d e r vg al Lcif Aug al) Clem¹ (et alibi¹ ινα μη) μη | ο φεις .. al pauc Chr Dam om ὁ | ἐξηπ. εὐαν c. BFGM al² et al ut vdtr mu g cop syr aeth al Clem² Eusps³ Epiph²⁷⁵⁻⁶⁶⁶ Dam Or^{int2} Hier al .. ζ εἰ. ἐξηπ. c. DEKL al pl d e f r vg go syrP al Clem¹ al mu Or^{int1} Lcif al mu | D* f r vg al Lcif om εἰ (et. δια π., δια της -γιας leg) | οὕτως c. D**et***EKLM al ut vdtr omn f vg syr^{utr} aeth^{utr} al Epiph⁶⁶⁶ Chr Thdrt Dam Thph Oec Or^{int3} Archel pplat pl .. Gb⁹ Ln om c. BD*FG d e g r go cop arm Clem² Eusps³⁰⁹ (sed om et. εἰ τ. παν. αυτ.) Epiph²⁷⁵ Lcif Gaud | της ἀπλοτητος c. D***KLM al pler f vg (uterq a simplicitate) syr al Clem² Eusps³⁰⁹ (pergit της εἰ πω) Chr Thdrt al Or^{int3} pplat pl (sed al castitate al [cum vg] simplicitate) .. Ln add και της αγνοτητος c. BFG al² g tol go cop aeth^{utr} syrP c.* Archel

Χριστόν. 4 εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνευμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθε· 5 λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέαι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. 6 εἰ δὲ καὶ ἰδιωτῆς τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερώσαντες ἐν πασιν εἰς ὑμᾶς. 7 ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμάντων ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον ἐγγελλισάμην ὑμῖν; 8 ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, καὶ παρῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενόησα οὐθεός· 9 τὸ γὰρ ὑστερημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑμῶν ἐμάντων ἐτήρησα καὶ τηρήσω. 10 ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὐτῆ οὐ φραγῆσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. 11 διὰ τί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. 12 ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω,

Augpassim Bed; item praem της αγν. και D*E d e Epiph⁶⁶⁸; (Epiph²⁷⁵ add και αγνειας ᾧ και δικαιοσινης) | FGM om τον

4. ἰν .. FG 4.* f g vg arm pplat ᾧ | ελαβετε .. FG εδεξασθε | ανεχισθε c. DE(F ανεχιστε)GKLM al pl Chr^{ed} Dam .. ε (= Gb Sz) ηνειχ. c. min mu itemq ut editi sunt Chr Thdrt al .. Ln ανεχισθε c. B Cyr fld¹²⁰ (idem παρ' ὃ bis pro ὃ οὐκ), item r patimini (contra d e f g vg pateremini)
5. γαρ (et. vv omn pp8r etlat mu) .. Ln δε c. B | υστερηκεναι .. D*E d e r fu tol al add εν (fu al om) υμων (d e fu al pergunt ab aliis app.)
6. δε (syrP c.*) .. D* d e f g am demid go cop (uterq om et. και) al Hier al om (vg Pel nam etsi) | ιδιωτης .. D*E d e g vgcdd pauc al add εμου | φανερωσαντες c. BFG 17. g (manifestantes t -status sum) item addito εαυτους M 108.** 8.P^o go (manifestavi me) arm; 67.** φανερωσαι εαυτους .. ε -ρωθεντες c. D***EKL al pler r vge^d (et. tol al) cop syrutr al Chr Thdrt al Sedul (manifesti sumus) .. D*et** d e f am demid flor pplat mu φανερωθεις (manifestus s. -status sum); al -ρωθεντι | FG f g r vg syr Chr Ambrst al om εν πασιν (sed istae vv et pplat antea in omnibus pro εν παντι)
7. ἢ .. FG f g r vg η μη, aut (r an) numquid | εμαντων .. FGL al εαυτον
8. ουθενος c. BM al^s (item al ut vdtr) Dam .. ε ουθενος c. DEFGK^{sil}L etc
9. υμων (κ 115. Chr om) εμαντων .. Ln εμαντων υμων c. BM 93. d e f vg al (Aug me in vobis). Ln (τὸ γὰρ - ἂ. Μακεδ.)
10. ᾧ .. D* (sed vdtr ipse * supplevisse) om | ε (non ε^o Gb Sz) ου σφραγισεται (al pauc σφραγησ.) de coniectura vel errore ut vdtr | ες εμε .. FG al² εν μοι | L al κλημασι | FG al om της
11. B om οτι | D* Thdrt om ὁ

ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελώντων ἀφορμὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. 13 οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. 14 καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. 15 οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

16 Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἄν ὡς ἄφρονα δεξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι καυχῶμαι. 17 ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. 18 ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχῶμαι. 19 ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνημοι ὄντες· 20 ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις εἰς πρόσωπον ὑμᾶς δέρει. 21 κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. 22 Ἐβραϊοί

13. οἱ γὰρ .. FG ου γὰρ | ψευδαποστολοι (g pseudoapostoli) .. D*E ψευδοαποστολοι (d e f m r vg pseudoapostoli) | FG om εις
14. οἱ. θαυμα c. BD*FG 17. 39. 67.** 74. Or^{2,492} .. ε ου (Chr ουδεν vel ut^{mosc2} ουθεν) θαυμαστον c. D**et***EKLM al pler pp mu | εις αγγελον (et. Or² Eusps⁸⁴³ Cyr^{hr} ter al mu Tert al mu) .. D* d e Leif Ambrst al ως αγγελος
15. ουν .. D* d e m go syr al Leif Philast om | εσται .. D* d e Leif εστιν (go fit), r non exprim
16. μηγε .. D* μη | καγω μικρον τι c. BDEFGKLM al pl it vg al mu pp^{8T} et^{lat} mu .. ε (= Gb Sz) μι. τι καγ. c. min vix mu syrP al Oec | καυχωμαι c. BFGM al longe pl .. DE^vdt^rKL al -σομαι.
17. λαλ. κατ. κυρ. (114. vge^d itemq fu al f r Ambrst al θετον) c. DELM al longe pl d e r vg go cop syrP al (syr sec. domin. nostr. non loquor) Thdrt Thph Oec Or^{int} Aug al .. Ln (et ex errore 49.) κα. κυρ. λαλ. c. BFGK al¹⁰ f g Chr Dam
18. L al καυχονται | D*FG 17. 71. 73. 8. P^e Chr Dam (non Thdrt al) om την
20. εις προσ. υμας c. BD*et***EFG al d e f g r vg syrP al Dam ppl^{at} . ε υμ. ε. πρ. c. D**KLM al longe pl go al Chr Thdrt al
21. FG g ησθ. ημεις | ησθενησαμεν c. DEFGKLM al fere omn Chr Thdrt al .. Ln ησθενηκαμεν c. B 80. Praeterea DE d e vge^d (et. cdd aliq sed non am fu al) Ambrst al (non Aug) add εν τουτω τω μηρει | D* d e vg syr Ambrst al (non Aug) om δ' | FG g τολμω καγω, εν αφρ. λεγω
22. 23. ε (non ε^e Gb Sz) quater εσιν,

εἶσιν; κἀγώ. Ἰσραηλεῖται εἰσιν; κἀγώ. σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; κἀγώ. 23 διάκονοι Χριστοῦ εἰσίν; παραφρονῶν λαῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις· 24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις ^{*Dt 25, 3.} τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, 25 τρεῖς ἐραβδίσθη, ἅπαξ ἔλθασθη, τρεῖς ἐανάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποιήκα· ^{Act 16, 22. 14, 19. 27, 41.} 26 ὁδοποιαῖς πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, 27 κόπω καὶ μόχθῳ, ἐν ἀργυρνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν ηστεῖαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. 28 χωρὶς τῶν παρεκτός ἢ ἐπιστάσις μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέρημα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29 τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 εἰ κανχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας ^{12, 5.} μου κανχίσομαι. 31 ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ οἶδεν, ὃ ^{Ro 1, 25. 9, 5.}

22. Ἰσραηλεῖται c. (B*? certe sic alibi ubiq) D* itemque L et palimpsephetai .. ε Ln 49. -λιται c. (B** an B?) D***EFGK⁵¹¹M etc
23. FG g εἰσιν x̄v | λαῶ .. DEFG al Did λεγω, d e f g vg p^{pl}at dico | Ln sic: ὑπερεγώ (D***M ὑπὲρ ἐγώ, L ὑπὲρ ἐγώ, F υπερ εγω, υπερεγω G) | εν πληγ. υπερβαλλ. (FG Or¹ περισσοτερ.; Clem Tert om ε. πλ. υπ.) εν φυλ. περισσ. (FG Or¹ υπερβ.): hoc ord. c. D**(FG)KLM al ut v^{tr} omn (g) cop syg^{atr} al Or¹ Chr Thdrt Dam al Hil al .. Ln ε. φνλ. πτ., ε. πλ. υπ. c. BD*E d e f vg go aeth p^{pl}at mu | πολλாகις .. D* πολλοις
24. τεσσαρακ. c. B*DE etc .. FG μ .. ε τεσσαρακ. c. K⁵¹¹L al certe pler
25. εραβδισθ. c. BDEFGKL al mu Or Chr^{ms} Thph Oec .. ε εραβδ. c. m min pl Chr al
26. 27. πολλாகις ter .. D* d e syg πολλαις. Item v. 27. bis f vg et pr loc et. Or¹
27. κοπω (F κονο) c. BDEFG d e g go .. ε (Gb⁰) praem εν c. KLM al certe pler f vg al mu Or al⁵ p^{pl}at
28. επιστασις c. KLM al fere omn Chr (explicat: οἱ θόρυβοι, αἱ ταρχαί, αἱ πολιορκίαι τῶν δήμων καὶ τῶν πόλεων ἔφοδοι. Similiter Thph al) Thdrt Dam Thph Oec .. Ln επιστασις (Naz^{1,39} lib -στασια) c. BD EFG 39. 67.** 8^{lect} (et 17^{lect} επιτασις) .. d e concursus in me, Aug³ incursus in me; f g vg Ambrst al instantia mea. Cf ad Act 24, 12. ubi simili modo mutatum est επισυστ. in επιστ. | μου c. DEKLM al ut v^{tr} omn f g vg .. Ln μοι c. BFG (d e Aug vide ante) | η καθ ημ. .. FG η (F* om) καθημερινη | η μεριμνα .. FG om η (sed F supr. lin. addere v^{tr}; in ed. est μ super η)
30. B om μου
31. ο θεος .. D*E d e add του ισραηλ | κυριου c. BFGKL al plus⁸⁰ g am

Ga 1, 20. ὡν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 32 ἐν Δαμασκῷ
Act 9, 25. ὁ εὐνάργης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφορούει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν
πίασαι με, 33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχλάσθη διὰ τοῦ
τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

XII.

11, 30. 1 Κανχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέροι μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὅπτα-
σίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. 2 οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ

al go syrP Chr (et.mosc²) Dam .. ς (Gb⁰) add ἡμων c. DEM al pl d e f
vg (et. fu al) cop syr al Thdrt al Aug al | w̄ c. BFG 17. 31. 37. 118.
al ut vdtr g am al go syrP Chr (et.mosc¹) .. ς add x̄v c. DEKLM al longe
pl d e f vg (et. fu al) cop syr al Thdrt al Aug al | x̄ verba ε. τ. αιων.
in mg suppl

32. δαμασκ. πολιν c. D**KLM al fere om̄ Chr Thdrt Dam al .. Ln πο.
δα. c. BD*et***EFG 37. 74. (vv ut vdtr om̄) | πιασαι με c. BD* d e f
vg syr ar^e arm Procop^{ess} pplat .. ς add θελων c. D***EKLM al ut vdtr
om̄ go Chr Thdrt al; idem praem FG g cop syrP al

33. εν σαργ. (112.mg σφιριδι): et. Or³ al mu .. FG om

XII. 1. δη (D* 114. cop sl Thph δε, item cdd^{lat} ap Wetst) c. (D*)KM al
longe pl (cop sl) arm aeth^{utr} (reddit δη et ecce) Ath (ap. Galland. V.
p. 238.) Chr ad h. l. (identidem in comm) Thdrt Dam Oec (: : δε sine
dubio ad confirmandum δη valet, quemadmodum alibi quoque pro δη
substitutum est δε cf Mt 13, 23. et [επει δε pro επειδη] Lc 7, 1.) ..
Gb' Sz Ln δεi c. BD***EFG al fere²⁰ d e g go syr^{utr} ar^e (go syr syrP
c. ob. ar^e Ambrst pergunt sed, arP sic : neque opus est mihi glor. neque
id mihi conducit) Chr^{mosc1} (: : δεi quin scripturae vitio ortum sit ex δη
[idem plane ad 1 Co 6, 20. ex cod L adnotavi], equidem non dubito.
Quae scriptura quum sensum eumque bonum habere visum esset, ne-
que δη substituendo difficultas loci manifesto auferretur, non modo
a multis retenta ac versa est, sed etiam sequentia ad id passim ac-
commodata. Gravis quidem hac in re patrum Graecorum eorum est
auctoritas qui quid legerint ipso commentario docent. In his primum
opinor tenet locum Chr : τί τοῦτο; ὁ τοσαῦτα εἰπών, φησί, Καυχ. δὴ
οὐ συμφέροι μοι, φησὶν ὡς οὐδὲν εἰρηκώς; οὐχ ὡς οὐδὲν εἰρηκώς, ἀλλ'
ἐπειδή μέλλει μεταβαλεῖν εἰς ἕτερον εἶδος καυχήσεως, ὃ μισθὸν μὲν
οὐκ ἔχει τοσοῦτον λαμπρότερον δὲ δοκεῖ δεικνύειν τοῖς πολλοῖς, οὐ
τοῖς ἀκριβῶς; ἐξετάζουσι, φησί Καυχ. δὴ οὐ συμφ. μοι. τὰ γὰρ μεγάλα
καυχήματα ταῦτα ἄπερ ἀπειρηθήσατο, τὰ τῶν πειρασμῶν. ἔχει δὲ
καὶ ἕτερα λέγειν, τὰ τῶν ἀποκαλύψεων, τὰ τῶν ἀπορρητῶν μυστηρίων.
καὶ τίνος ἕνεκεν φησὶν Οὐ συμφ. μοι; etc Nec minus quam Chr ean-
dem lectionem testatur Thdrt : ἐμοὶ μὲν οὐ λυσitelῆς ἢ τοῦτων διήγη-
σις, ὑμῖν δὲ σύμφωρος· τῆς ὑμετέρας τολῦν προμηθεύμενος ὠφελείας

ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3 καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, 4 ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν 11, 11. παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 5 ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου καυχῆσομαι, ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ 9, 10. 11, 30. καυχῆσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. 6 εἰάν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ φείδομαι δέ, μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. 7 καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίῃ, ἵνα μὴ

ἀναγκάζομαι λέγειν ἄπερ ἑμαυτῷ συμφέρον οὐκ οἶομαι. Quem eundem in modum Reich. comm. cr. locum exponit.) .. 39. 17. lect f vg pplat² εἰ καυχ. δεῖ | συμφερεῖ (DE συμφ.) μοι (D* go syr ar^o om μοι) c. D (μοι supplet***) EKL al fere omn d e g (g mihi quidem) syrP al Ath Chr Thdrt Dam Thph Oec Ambrst Sedul .. Ln συμφερον μεν c. BFG 17. 67.** (μεν pro μοι et. f vg cop Pel Bed) | γαρ c. DEKL al pler (d e ei pro enim vel et?) go syr^{utr} al Chr Thdrt al .. Ln δε και c. B 213., item FG 73. 80. 118. f g vg cop Dam pplat² δε | ες .. FG add τα (pro τας) | κυριου .. FG g χῶ

2. του σωματος c. DEFGKLM al ut vdr om Or Caes Methepiph⁵⁶¹ al mu .. Ln om του c. B | τωσ .. FG add του

3. D*E* εν τω σω. | χωρις c. BD*E* Methepiph⁵⁷³ .. ε εκτος c. D**et*** E**FGKLM al ut vdr om Or al mu | ουκ οίδα (et. Or Chr Thdrt al mu) .. Ln om c. B Meth epiph⁵⁷³ (al⁴ pp³ et. post σωματι add; al vv mu pplat² om post σωματι v. 2.) | Chr om ο θε. οιδ.

4. Cf hue Naass¹¹²: ειλῶν ἠρπάσθαι ὑπὸ ἀγγέλου καὶ γεγονῆναι ἕως δευτέρου καὶ τρίτου οὐρανοῦ εἰς τὸν παράδεισον αὐτὸν καὶ ἰωρακίνας ἃ ἰώρακε καὶ ἀκηκοῆναι ῥήματα ἄρρητα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ εἰπεῖν. Item Basilid²⁴¹: ἤκουσα ἄρρητ. ῥήμ. ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ εἰπεῖν.

5. M om του | υπερ δε .. D* περι δε (antea περι Or) | ταισ ασθε. (D* τοις ασθενημασων) μου (Chr om εμη usq μου) c. D***EFGKLM al fere omn f g vg go aeth^{utr} al Ath Thdrt Dam al pplat² mu .. Ln om μου c. BD* 67.** 109. d e cop syr^{utr} arm

6. γαρ .. κ go δε (et. δε και legitur) | καυχησασθαι .. FG -χασθαι | τς c. D*E*KL al fere omn d e f vg (et. fu^{v1} harl* al) go syrP al (syr cop ἦ ὁ ἀκ.) Chr Thdrt Dam Thph Oec Ambrst al .. Ln om c. BD***E**FG 37. 67.** g am fu demid tol harl** arm Or | Ln: ἀσθενείαις⁶ (εἰάν γάρ usq ἐξ ἐμοῦ)⁷ καὶ τῇ

7. ινα c. DEKL al fere omn vv fere omn Ath¹.l. Chr Thdrt² al mu Irin^t Aug al pm .. Ln praem διο c. ABFG 17. g (67. διο pro ινα) | DEL al υπεραιρωμαι (item al infra) | L al σκολωψ, κ al σκολωψ | σαρκι .. FG f g vg

ὑπεραίρωμαι. 8 ὑπὲρ τούτου τρίς τὸν κίριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῆ ἀπ' ἐμοῦ. 9 καὶ εἶρηκέν μοι Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται. ἧδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. 10 διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς; ἐν στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

- a. 11 Γέγονα ἄρρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ ὄφειλον
 11, 5. ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀπο-
 1 Co 9, 2. στόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. 12 τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατη-
 ρηγάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, σημεῖοις καὶ τέρασιν καὶ δυνά-
 μεσιν. 13 τί γάρ ἐστιν ὃ ἠττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ
 11, 8. μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδι-

al Cyp al add μου | σαταν (σατᾶν L, σατᾶν D^{***}) c. A^{**}D^{**}et^{***}EKL
 al fere omn Or¹ Ath Mac Chr Thdrt Dam al .. Ln σατανᾶ c. A^{*}BD^{*}FG
 67.** (Or¹ του σατανα)|ινα μη υπεραιρ. c. BKL al fere omn go syr^{utr}
 cop al Or² Mac (hi² non και τη usq υπεραιρ. citant) Bas Thdrt² Dam
 al ppl^{lat} pm .. Gb⁰ Ln [ε. μ. υ.] .. om ADEFG 17. it vg aeth^{utr} Chr
 IrInt Tert¹ Aug^{al} 2

8. υπερ c. BDEFGKL etc .. Ln praem [και] c. A Or Thdrt² IrInt | D^{*E}
 d e τον κυρ. τρις

9. ειρηκεν .. FG Or Chr Thdrt¹ ειπεν | δυναμις c. A^{*}BD^{*}FG 67.** it vg
 go aeth^{utr} arm Igr^r et^{lat} Bas Isid OrInt³ Archel Tert Cyp Hier Ambrst
 al¹⁰ .. ζ (Gb⁰) add μου c. A^{**}D^{**}et^{***}EKL al fere omn cop syr^{utr} al
 Or Chr Thdrt Pallad al | τελειται c. ABD^{*}FG (al?) .. ζ τελειονται c.
 D^{***}EKL al certe pler Or Ath al mu | μου (et. Or² al mu) .. B 67.**
 71. cop syrP IrInt om | L επισκηνωσει

10. ασθενειαις .. FG g vg (non am al nec f) add μου | A om εν διωγμ. |
 εν στενοχωρ. .. B και στενοχ. | FG οτε γ. ασθ. τ. δυνατω

11. FG ιγγονα (F -γωνα) | αρρων c. ABDEFGK al mu it vg cop sah arm
 aeth ppl^{lat} .. ζ (= Gb Sz) add καυχωμενος (L -ο-) c. L al pl go syr^{utr}
 al Chr Thdrt al | υφ υμων (A ημ.) : B υμων superscripto φυ inter υ
 et μ | ουδεν γαρ (et. Eusps¹⁰³ al mu) .. B add τι .. FG g ου γαρ

12. τα μεν .. FG αλλ ε (corrigē η) τα (G ε τ τα) μεν, g sed t quidem .. diff
 al | καταρησασθη (DE -σθη) c. B^{*}DEFG .. ζ Ln 49. κατειοι. c. AB^{**}
 K¹¹L al certe pler | σημειοις c. ABD^{*}FG 17. 39. 71. 73. 74. 80. 8P^o d
 e f g am fu tol al go syr Chr Dam Ambrst Bed (sed FG g syr Chr
 praem και, B 39. 73. 74. Dam add τε) .. ζ (Gb⁰) praem εν c. D^{***}EKL
 al longe pl vg^{ed} demid al cop al Thdrt al

13. ηττηθητε c. AD^{**}et^{***}EKL al fere omn Chr Thdrt Dam al .. Ln ησ-
 σωθητε c. BD^{*} 17. .. FG ελατωθηται | υπερ .. DE παρα | K om οτι |

κίαν ταύτην. 14 ἰδὸν τρίτον τοῦτο ἐτοιμῶς ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, 15, 1.
καὶ οὐ καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλὰ ὑμᾶς. οὐ γὰρ
ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησανρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς
τέκνοις. 15 ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἤττον ἀγαπῶμαι.

16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων παν-
οὔργος δόλω ὑμᾶς ἔλαβον. 17 μὴ τίνα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς,
δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; 18 παρεκάλεσα Τίτον καὶ συν- 8, 6. 18.
απέστειλα τὸν ἀδελφόν· μῆτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ
αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνησιν;

19 Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα. κατενώπιον τοῦ
θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν
οἰκοδομῆς. 20 φοβούμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἶσιν θεῖα εὖρω
ὑμᾶς· κἀγὼ εὐρεθῶ ὑμῖν οἶον οὐ θέλετε, μήπως ἔρεις, ζῆλος, θυμοί, 1 Co 3, 3.
Ro 2, 29, etc

αὐτ. εγω .. FG al d e f g vg (sed non eodd^{omn}) go al εγω αὐτος | αδι-
κίαν .. FG αμαρτία

14. τοῦτο c. ABFG al plus³⁰ it vg go syrP arm aeth sl Chr Dam Thph
pplat, item ante τριτ. DE 93. cop syr? Didmal¹⁴⁶ .. ζ (= Gb Sz) om c.
kl al pl (sine versione ut vdtr) Thdrt Oec | καταναρκήσω c. AB 17.
67.** 71. 73. 80. aeth Dam .. ζ (Gb⁰) add ἡμῶν c. D**et***EKL al pler
vn pler pp mu, item ἡμᾶς D**FG | ἀλλὰ c. ABDEFG 48. 74. 106. 109.
112. 238. al .. ζ ἀλλ c. K^{sil} al pl | ἀλλ c. BDEFGK^{sil} etc .. A 73. ἀλλὰ

15. δαπανήσω .. D*E d e Ambrst add καὶ ἐκδαπανήσω | εἰ καὶ c. D**
et***EKL al ut vdtr omn vg syr^{utr} al (go tamen ut) Chr Thdrt Dam al
Pel al .. Ln om καὶ c. ABFG (item cop sah, sed sah: si diligo vos mul-
tum, diligitis me; cop: si diligo vos multum, diligent me etiam parum) ..
D* d e g Ambrst om εἰ καὶ | ἤττον c. D***EKL al fere omn pp mu ..
Ln ἡσσον c. ABD* 17. (ισον) 73., item FG ελάσσον

16. εγω .. FG g syrP Thph add δε | D* οὐκ εβάρησα, FG al⁷ Chr ου κατ-
εναρκήσα (FG al Chr pergunt ἡμῶν) | ἀλλὰ c. ABD*(E?)FGL al .. ζ ἀλλ
c. D***K^{sil} al pl

17. ἀπέσταλκα (al pp³ -εἶλα) .. DE επενψα (D* in talibus plerumque v
pro mu) | FG (item f g vg, sed antea per aliquem eorum) om δι αὐτου

19. παλαι c. ABFG 67.** 8.P^e al¹ (Stephani) d e f vg (non harl*) Ambrst
com Pel Bed .. ζ παλιν c. DEKL al pler g harl* go cop syr^{utr} al Chr
Thdrt al | ζ ἀπολογούμεθα; | κατενώπιον c. DEKL al longe pl Thdrt
Thph Oec (: quam formam similiter 2, 17. c. κατεναντι commutarent)
.. Ln 49. Gb'' κατεναντι c. ABFG al fere¹⁰ Dam | του c. D**et***EKL
al pler Thdrt Dam al (Chr om κατεν. usq λαλονμ.) .. Ln 49. om c.
ABD*FG al (: cf ad 2, 17.) | Gb Sz ἐν ᾧ, λαλοῦμεν τάδε πάντα,

20. καγω .. FG 115. 119. al? Chr καὶ εγω | ερεις c. BDEFGKL al pl it vg

ἐριθίαι, καταλαλαί, ψιθνησμοί, φροσώσεις, ἀκαταστασίαι· 21 μὴ
 17, 2 πάλιν ἐλθόντος μου ταπεινώσει με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ
 πενθήσω πολλοὺς τῶν προσημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων
 ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἣ ἔπραξαν.

XIII.

12. 14. 1 Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύ-
 *D1 19, 16. ρῶν καὶ τριῶν σταθίσειαι πᾶν ῥῆμα. 2 προείρηκα καὶ προλέγω
 ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν τοῖς προσημαρτηκόσι καὶ τοῖς
 λοιποῖς πᾶσι, ὅτι ἐὰν ἐλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι. 3 ἐπὶ
 δοκιμῇ ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ
 ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· 4 καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἕξ ἀσθε-
 νείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν

go cop syrP al Thdrt Dam al Tert Ambrst al .. Ln 49. ερις c. A al pm
 syr arm Chr Thph | ζηλος c. ABD*FG.al go syr (sed pergit et. θιμος;
 etc) arm Dam .. ζ ζηλοι c. D**et***EKL al longe pl it vg cop syrP al
 Chr Thdrt al Tert al | εριθειαι : de acc. cf ad Iac 3, 16. .. κ al mu
 ερ(θ)ειαι (vel -θιαι) | φροσιωσ. (d e vg inflationes) ακαταστ. (d e dissen-
 siones, vg seditiones) .. FG Chr φροσιωσεις, f g seditiones

21. ἐλθορτο; μου c. ABFG al (vv pl pplat cum venero) et με (et. Gb†) c.
 iisdem et D*E al⁸ (vv pl pplat) .. ζ ἐλθορτα με c. DEKL al pler go pp
 mu et om με c. iisdem exc D*E al⁸ | ταπεινωσει c. BDEFG al mu Oec
 .. ζ -ση) c. AK al pl pp mu | ο θε. μου .. f vg al (syrP habet c.*) Tert
 al mu om μου | πρ. υμιας .. DE d e cop Thdrt¹ (alibi¹ om) Philast al
 pon ante ταπειν. | και πορν. .. D*E d e Tert om και. Cf EusPa²⁸⁶ :
 επι τη αμαρτια κ. ανομια και ασεβεια. | Ln ἔπραξαν;

XIII. 1. τρίτον .. A al fere³⁰ (ex his aliq om τουτο) vg aeth^{utr} Dam al
 Aug al praem ιδου | ερχομαι .. A syr ar⁶ ετοιμωις εχω ελθειν

2. προειρηκα .. D*E al vg^{cd} Ambrst al add γαρ | D* d e syrP arm om
 ως | νυν c. ABD*FG al fere¹⁰ it vg aeth^{ro} Aug al³ .. ζ (= Gb Sz) add
 γρφαω c. D***EKL al longe pl go syr^{utr} al (cop aethPP λεγω, Chr [si-
 militer al] explicans λέγω δε και νῦν δια τῆ; ἐπιστ.) Chr Thdrt Dam
 al Ambrst | FG om εις το

3. εις c. ABDEKL al ut vdtr omn Chr Thdrt² Dam al, item d e g go
 cop syr^{utr} al Amb¹ Aug¹ (d e Aug quia, Amb quoniam, g quia t quon.);
 FG οτι .. Or⁴ Mac Melet epiph⁸⁷⁷ et Epiph⁸⁸² Cyr trin⁵⁷¹ Thdrt¹ ει, Or¹
 Dial¹¹⁷ Cyr hr¹⁴⁶ Bas^{3, 52} Thdrt⁸ ἦ, vg f Or^{int} pplat mu an (et. quid et
 quomodo legitur) | FG g λαλ. εν εμ.

4. και γαρ ει (31. 93. Or¹ Dial¹²⁶ Hipp add και) c. AD**et***EL al longe
 pl vg f go syr^{utr} al Or¹ (ει γ. και) Chr Thdrt (ad h. l.) Oec, item 31.

αὐτῶ, ἀλλὰ ζήσομεν σὺν αὐτῶ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5 ἕαν-
 τούς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἕαντούς δοκιμάζετε ἢ οὐκ
 ἐπιγινώσκετε ἕαντούς ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἐν ὑμῖν; εἰ μὴτι ἀδόκι-
 μοὶ ἐστε. 6 ἄλπιζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν ἀδόκιμοι.
 7 εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδὲν, οὐχ
 ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς
 δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὤμεν. 8 οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας,
 ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. 9 χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν,
 ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε· τοῦτο καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
 10 διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὸν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρή- 10, 8.

93. etc. item (*nam et si*, ut et. f vg) Orint Ps-Athlat^{2,589} Hil al mu.
 Confirmat et. ε. Epiph⁷⁸⁸ ὅτι εἰ καὶ ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας, ζῆ δὲ ἐκ
 etc. . Ln om ε. c. BD*FGK al³ d e g cop aeth utr Eus dem⁹⁷⁶ (καὶ γὰρ
 ἴσταιρ. ἐξ ἀσθ. καὶ ζῆ etc; cf et. Ps¹³⁹ et⁵¹⁶) Thdrt¹ Dam Thph Paulin
 al² (: manifesta correctio) | καὶ γὰρ (g *etenim*; d e f vg *nam et*) ἡμεῖς
 c. ABDEFG(FG 112. arm om γαρ) κ (praem ε) L al pl it vg go syr^{utr}
 al pp^{er} pm pplat .. ε^e (non ε Gb Sz) καὶ γ. καὶ ἡμ. c. min vix mu cop al
 Chr (mosc¹ καὶ γ. ἡμ. ε) | εν .. AFG f g cop syr ar^e συν | ζήσομεν (FG
 -σομεν) c. ABD*FG al⁶ Dam .. ε -σομεθα c. D***EKL al longe pl Chr¹
 (Chr¹, et, mosc², σωζομεθα) Thdrt al | συν .. D* 17. d e Chr² (diff mss)
 εν | FG g om εκ θυ. θε. (θε. om κ) | Ln [εἰς υμ.] .. om BD***E** flor
 arm Chr Sedul (d e *in vobis* conjg c. sq *ipsis*. Ita et. D*E* : *Εἰς υμᾶς*
εἰαντος)

5. A om εαυτ. δοκιμαζ. | $\overline{\alpha\varsigma}$ (Chr om) $\overline{\alpha\varsigma}$ c. AFG 39. 8. Pe (item al sine
 dubio) f g vg cop arm Clem Dam Ambrst Bed .. ε Ln $\overline{\alpha\varsigma}$ $\overline{\alpha\varsigma}$ c. BDEKL
 al pler d e go syr^{utr} al Chr Thdrt al Hier | εν υμιν c. BD* 17. 116.
 Clem Chr^{com}3 .. ε add εστιν, Ln [εστ.] c. AD**et***EFGKL al pler it
 vg etc Thdrt al (cop Hier⁸⁷ οικει ε. υμ., Thph εστ. ε. υ.) | ε μητι (38.
 47. 80. al syrP c.* add αρα) .. syr ar^e εἰ δε μη

6. δε .. FG γαρ, g *autem t enim*, f om

7. ευχομεθα (Gb⁷) c. ABD*FG al mu it vg cop syrP arm al Isid^{4,7} Dam
 Aug al .. ε ευχομαι (ita et. v. 9. Thph) c. D***EKL al pl go syr al
 Chr Thdrt al Ambrat Cassiod | F* μηθεν | ουχ ινα .. κL al aliq Chr
 ινα μη | κL al ποιειτε | D* αλλα

8. της bis .. FG om | αλλα c. D*(E?)FG al .. ε Ln αλλ c. BD***L al pl

9. DE^{vdr} χαιρωμεν, f *gaudemus* | D***E?K al mu arm om γαρ (go syr
 Ambrst^{ed} δε) | οταν .. FG οτε (et. οτι leg) | και c. ABD*FG al it vg
 cop aeth^{utr} al Dam pplat .. ε (Gb⁰) praem δε c. D***EKL al longe pl
 syr sl Thdrt al (syrP go Chr γαρ, 73. δη, et. δε sine kai leg)

10. D* ταυτ απων | παρων μη .. DEFG al it vg Oec μη παρων | χρη-
 σομαι c. ABKL al pler .. DEFG al χρησομαι

σωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαιρέσιν.

10 Δοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, Ro 15, 33. τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης Ro 16, 16. etc ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12 ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.

13 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν.

10. ο κυρ. h. l. c. KL al fere omn syr^{utr} aeth^{utr} arr sl Chr Thdrt Thph Oec .. Ln ante εδωκ. (L al δεδωκ.) c. ABDE^vdtr^rFG al it vg cop go Dam pp^{lat}

11. L syr και καταρτιζ. | A om το αυτ. φρ. | τ. αγαπ. κ. (FG 17. 73. g om αγ. κ.) ειρ. c. ΔBK al pler f am al cop syr^{utr} al Chr al .. DEL al d e vg (et. fu al) go al Thdrt Thph Ambrst Pel της ειρ. κ. της (al Thph om) αγ.

12. αγ. φιλημ. c. BDEK al longe pl d e Thdrt Dam Oec (Ign^{intp}ol²⁶³⁻³¹³ alludens? eodem modo habet) .. ΔFGL al mu f g vg al pl Chr Thph pp^{lat} φιλ. αγ.

13. κυριου .. (E? teste Mur) al pm f vg go cop syr al pp^{sr} et^{lat} mu add ημων | χ^v .. B om | υμων c. ABFGL al harl* f g aeth^{ro} Chr^{mosc} (sed^l om et. υμ.), nec aliter Const^{8,5,12} et Ambaliq .. ζ (= Gb Sz) add αμην c. DEK al pler d e vg go cop syr^{utr} al Thdrt al Ambrst al

Subscriptio: AB* al πρ. κορινθ. β̄ .. DE πρ. κορινθ. β̄ (D** add ομοιως και ουτος quae *** nec delet nec magis accentibus notat) ελληρωθη· αρχεται πρ. γαλατας, item FG ετελεισθη πρ. κορινθ. β̄ (G om β̄) αρχεται πρ. γαλ. Similiter d ad corinthios II. explicit (deorr add scribens a filippis) incipit ad galatas, f g vgcdd expl. ad corinth. II. (g om) inc. (am al add epistula) ad galatas .. ζ (= Gb Sz) πρ. κορ. δευτέρα ἐγγράφη ἀπὸ φιλιππων (ἐγ. ἀ. φι. et. B**, item e Filippa Macedoniae go, Euthal απο μακεδονιας) τῆς μακεδονίας (τ. μα. om L al arP) διὰ τίτου (al sl^a add βαρναβα) καὶ λουκᾶ (om κ. λο. 3. syr sl⁶) c. KL al pl syr syrP cop al (Thdrted) Oec (et. E^{mur} απ. φιλ. δε. τιτ. κ. λο.). Praeterea numerantur στιχοι φ^ζ (ita KL al pl, item Euthal; diff al pauc: φῆ, χ', ψο) αναγνωσεις δ', κεφφ. ι', μαρτυρ. ια' (haec omnia et. Euthal) .. B sectiones a μγ ad πγ pergit; am fu capp 28 numerant.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ.

I.

1 Παῦλος ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, 2 καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις ^{Act 16, 6.} τῆς Γαλατίας. 3 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ ^{Ro 1, 7. etc} κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 4 τοῦ δόντος ἑαυτὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθαι ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος ^{Ti 2, 20.} πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, 5 ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς ^{Ro 16, 27. etc} αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν.

* AB (DEFG vide ante) K al mu pr. γαλατας .. L του αγιου κ. πανευφημου αποστ. παυλ. επιστ. pr. γαλατας .. Gb Sz παυλου επιστ. pr. γαλατας (c. 91. al), 5° παυλ. του αποστ. η pr. γα. επιστολη, 5 η pr. γα. επιστ. παυλου

I. 1. δι' .. FG δια | Mcion δια τῷ ᾧ του εγ. εαυτον εκ νε. ut vdrtr, testante quidem Hier ad h. l. „Sciendum quoque, in Marcionis apostolo non esse scriptum *et per deum patrem*, volentis exponere Christum non a deo patre sed per semetipsum suscitatum.“ Cf et. Eusma¹⁹⁷ libere: ὁ μὴ παρὰ ἀνθρώπων ἢ δι' ἀνθρώπων (ita et. Cyrincarn⁶⁹⁹ [non item¹⁰⁹] Thdr^t; contra antea ἀπ' ἀνθρώπου Did⁵⁶) ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως τῷ ᾧ παραλαβῶν καὶ διδασχθεῖς τὸ εὐαγγ.

2. παντες (urget Chr Thdr^t [ἔδειξεν ὡς πολλοὺς ἔχει τοῦ κηρύγματος συνεργούς] Eusemes [incat⁸ τῷ πάντες παριστῶν ὡς ἐν ἧν τὸ πλήθος] al; Victorin: „ut oneraret Galatas et in errore gravi notaret, coniunxit secum et. omnes fratres“) .. syrP habet c.*

3. ημων: ita BDEFGKL al pl d e f g vg (et. am mar al) go syrutr al Thdr^t al Victorin Amb¹ .. 67.** al fere¹⁵ Chrcom Dam Aug¹ om .. A al mu fu demid hal al Chr^{xt} pplat mu post πατρος pon (utroque loco cop aeth)

4. περι c. ADEFGKL al fere⁴⁰ Or Thph Oectxt .. 5 (= Gb Sz) υπερ c. B 67.** al certe pm Ignintpol³¹⁴ Chr Thdr^t Dam Oeccom | F αμαρτ. υμων | εκ .. H 71. 8.P^o Or² (sed et.² εκ) απο | ενεστωτ. αιωνος c. DEF GHKL al fere omn it vg go al Or¹ Chr Thdr^t al Victorin al mu .. Ln αι. του ενεστ. c. AB 39. aethutr al (cop syrP τ. ενεστ. post πονηρ. ex-prim) Or³ Did Dam | το θελημα (et. Or) .. H θελησω

5. ᾧ (8.P^o οἶ) .. H 8.P^o add εστιν, item it vg etc

- 6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μεταπίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, 7 ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μὴ τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 8 ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. 9 ὡς προειρηκάμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἰ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. 10 ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώπους ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώπους ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.
- 11 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθῆν

6. Θαυμάζω (FG om θαυ) .. FG g add δε | οὕτως (H al pm -τω) : d e f vg Victorin Tert¹ Lcif al sic tam, g Tert¹ al tam .. FG al Thphed om | υμας .. H al⁴ syrP ms ημας | χριστου (DE 39. d e harl syrP c.* praem w, Hier x̄w w, al Thdrt Or^{int} θεου) .. Gb⁰⁰ c. FG g Tert² Cyp² Lcif Victorin
7. μεταστρεψ. (Dial⁹ pergīt eīs ἕτερον εὐ. τ. x̄w) .. κ μετατρεψαι, Chr idemidem ανατρεψαι
8. και εαν .. B Dial¹⁰ Chr Thph καν | ευαγγελιζηται .. κ al mu Thdrt cd Oec -ζεται .. A Eusmarc⁴ Dial¹⁰ Ath Cyr^{fid}¹²¹ Cyr^{hr}⁷⁸ Thdrt¹ Procl al -λισηται (it vg al Tert² Cyp al euangelizaverit; sed Cyp admuntiel) | υμω pr (D* Cyr^{hr}⁷⁸ Chron⁶⁸⁸ cat υμας) c. A (D*) D***EKKL al ut vdr̄tr om̄ vv fere om̄ Dial¹⁰ (om υμ. sq) Eusmarc⁴ (Cyr^{hr} Chron) Thph Oec Hier al mu, item BH Chr Archel Aug al ante euagg. .. FG g Dial⁹ Eusmarc¹³ Cyr^{fid}¹²¹ Dam Tert² (alibi¹ om υμ. sq) Cyp Lcif Victorin al (Caelestin om utr̄q) om (Thdrt ad h. l. om υμ. sq) | FGH 122. al? ευαγγελισαμεθα
9. προειρηκαμεν (Lned min non interp̄g) .. al pauc (et. cat^{xt}) vv mu Chr Bed -ρηκα | FG ευαγγελιζηται
10. πειθω (FG επιθω): it vg modo enim hominibus suadeo an (aut) deo. Ita et. Victorin sed add Graecum aliter habere, ibi enim esse: „non evangelizo homines neque quae hominum sunt sed deum. Persuadere enim non homines volo sed deum Christum.“ | ει γαρ (Gb⁰⁰ γαρ) c. D**et***EKL al pler syr^{utr} al (aeth enimvero siquidem ergo) Chr Thdrt Thph Oec .. Ln 49. om γαρ (: at a correctore alienissimum est) c. ABD*FG 17. 39. 67.** 71. 80. it vg cop arm Cyr^{ioh}⁸⁹⁸⁻⁸⁹⁸ etador²⁴⁶ Dam (et. par⁷²⁵) ppl^{at} | ηρεσκον: it vg ppl^{at} mu placere, sed Tert Cyp² Victorin (in expositione) Aug¹ al placere vellem
11. δε c. AD**et***EKL al pler cop syr^{utr} al (aeth^{utr} om plane) Cyr^{incarn}⁶⁹⁹ ethes²⁷⁸ Chr Thdrt al Ambrst .. 49. Gb' (Ln ex errore de testib non recept) γαρ c. BD*FG 17. 213. it vg Dam Victorin Hier Aug al (: quum γαρ non habeant nisi qui v. 10. γαρ expulerunt, vdr̄tr substitutum expulso γαρ) | A ευηγγελισθεν

ἰπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· 12 οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ
 ἀνθρώπου παρελάβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως
 Ἰησοῦ Χριστοῦ. 13 ἤκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν ^{Act 9, 8.}
 τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν εἰδώκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ^{9, 21.}
 θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν· 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
 ὑπὲρ πολλοὺς σινηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ^{Act 22, 3.}
 ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. 15 ὅτε δὲ εὐδόκησεν
 ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ 16 ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι
 αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθὺς οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι,
 17 οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱερουσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους,
 ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Λαμασκόν.
 18 ἔπειτα μετὰ ἕτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱερουσόλυμα ἰστορῆσαι Κη- ^{Act 9, 26.}
 φαῖν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· 19 ἔτερον δὲ
 τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου.

12. οὔτε c. BD***EKL al longe pl Oec .. Ln ουδε c. AD*FG al⁷ Eusmarc¹⁸
 (item Ath?) Chr Cyrincarn⁶⁹⁹ al (Thph om ov. εἰδ., Cyr^{10h347} ἢ pro
 οὔτε) | A δια αποκ.
13. ἐπόρθουν (Aug vastabam) .. FG ἐπολεμουν (it vg pplat mu expu-
 gnabam)
14. σινηλικιώτας .. A σινυλικιώτας, FG συνελικειώτας
15. εὐδόκησεν (A Eusps²⁵⁸ Cyr^{fd121} Chr Thdrt⁸ Ps-Ath Procop ηυδ.) c.
 BFG al f g vg syr (Or² ὁ ἀφορ. etc sine ὁ θε. citat) Eusps²⁵⁸ Epiph⁸⁹³
 Chr¹ Thdrt² Irint¹ Orint¹ Victorin Faust ap Aug Ambrst Hier al .. ε
 (Gb⁰⁰) add ο θεος et Ln [ο θε.] c. ADEKL al ut vdtr omn d e cop
 syrP c.* al Dial¹⁰⁸ Eus^{marc14} Epiph^{2,78} Cyr^{fd121} Ps-Ath⁴⁵⁵ Chr¹ Thdrt³
 al Irint¹ Orint¹ Aug al | B (aliter Mai) D*** al mu Dial ἀφορίσας
16. εὐαγγελίζωμαι (L al -ζομαι) .. D*E* al -αωμα
17. ἀνηλθ. c. AKL al pler it vg (nam it vg Victorin al veni, plane ut v. 18 ;
 contra ἀπηλθ. reddunt abū) cop syrP al Chr Cyr^{fd121} Thdrt al Victorin
 Ambrst Aug al .. Ln 49. ἀπηλθ. c. BDEFG al pauc (et. v. sq 17. al ?
 cop syr ἀπηλθ.) syr syrP mg Bas item (αλλα ουδε ἀπηλθ.) Thph^{mg}
 et Thph^{moec2} (: ut ἀνηλθ. ex v. 18. ita ἀπηλθ. ex v. 17. adsumi
 poterat. At vdtr Paulus de consilio ἀνηλθ. pr loco, ἀπηλθ. sec po-
 suisse; alioquin vix ἀπηλθ. bis posuisset, cui videndum est ne plus
 inferatur quam inest.) | αλλα c. ABDEFG al etc .. ε αλλ c. κ? min
 certe pm
18. ετη τρια .. A 74. 122. cop syr al Chr Dam τρια ετη | κφαν c. AB
 17. 67.** 71. cop syr syrP mg aeth^{utr} ar⁶ .. ε (= Gb¹ Sz) πετρον c.
 BDEFGK al pler it vg syrP^{txt} al pp mu
19. ουκ (B* ουκ) ειδον (et. Or Epiph¹⁰⁸⁹ al mu) .. D*E*FG εἰδ. ουδενα,

20 ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι.
 Act 9, 30. 21 ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.
 15, 41. 22 ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας
 ταῖς ἐν Χριστῷ, 23 μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς
 ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει, 24 καὶ ἐδόξα-
 ζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

II.

1 Ἐπειτα διὰ δεκατεσσαράων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσό-
 λυμα μετὰ Βαρνάβα, συναπαλαβῶν καὶ Τίτον· 2 ἀνέβην δὲ
 Act 15, 2. κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω
 11, 30. ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μήπως εἰς κενὸν τρέχω
 Phil 2, 16. ἢ ἕδραμον. 3 ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὢν, ἠναγκάσθη
 περιτμηθῆναι· 4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδελφούς, οἵτινες
 παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσουσιν· 5 οἷς οὐδὲ πρὸς ὄραν
 εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς

item it vg pplat (exc Aug Sedul) *vidi neminem*. Ceterum cf Victorin:
 „Iacobum apostolum Symmachiani faciunt quasi duodecimum“ - „cum
 autem fratrem dixit, apostolum negavit.“

21. κλίματα .. FG** κλιματ., AL al κλημ.
 22. FG al om τῷ | ταῖς sec .. D*E* al⁴ g (*quae est*) τῆς
 23. ἐπορθεῖ .. FG ἐπολεμεῖ (it vg pplat exc Aug ut v. 13.)
 24. εδοξ. ἐν ἐμοὶ c. ABCKL etc .. DEFG it vg go Victorin Ambrst etc ἐν
 ἐμ. εδοξ.

II. 1. δεκατεσσαρων (et. Irint Victorin etc) .. Chron⁴⁹⁶: γράφει Γαλά-
 ταις - διὰ ἰδ' ἐτῶν πάλιν ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα - τῷ εἰπεῖν αὐτόν
 Διὰ ἰδ' ἐτῶν, δοκεῖ μοι τοὺς χρόνους τῶν ἀποστόλων τοὺς ἀπὸ τῆς
 ἀναλήψεως ἀριθμῆν αὐτόν - καὶ εἰ μὴ τοῦτο δῶμεν, εἴρεθῆσεται ὁ
 χρόνος ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη καὶ ἀνέβλεψεν, ὡς περιέχουσιν αἱ Πράξεις,
 ἔτη δ'. | πάλιν (cop Chr Irint om) ἀνέβην (c Chron ἀνῆλθον) .. DEFG
 d e g go al ἀνεβ. παλ. | συναπαλα. c. AB*CDEFG .. ζ Ln 49. συμπ.
 c. B**K¹¹¹L al pler

2. ἀνεθεμην .. FG ἀνεβαλομην
 3. οὐδε .. FG οὐτε | B om ὁ | D* περιτνηθῆναι
 4. δε (servat et. Epiph¹¹² etc) .. Thdr: ὁ δὲ σύνδεσμος πρὸς τὴν τοῦ
 λόγου συνθήμην περιττός. Item Hier: *autem coniunctio superflua*. |
 να .. FG g add μη | καταδουλώσουσιν (et. Sz) c. AB*CDE al (item

ἡμᾶς. 6 ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδὲν
 μοι διαφέρει· πρόσωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ Ro 2, 11.
 οἱ δοκούντες οὐδὲν προσανέθεντο, 7 ἀλλὰ τὸναντίον ἰδόντες ὅτι
 πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς

-σωσιν B**FG 17. Dam) .. ζ (= Sz) -σονται c. κ al pl Chr (δουλω-
 σονται) Thdrt al (item -σονται L al)

5. οἱς οὐδε c. ABCD^{cor} rec (num D** et*** iam idem dederint, ut per
 se maxime probabile, an forte οἷς tantum, non satis liquet) EFGKL al
 ut vdr omni f g vg (ita et. am fu demid harl mar tol al; hinc dubi-
 tari nequit quin Hier ipse sic ediderit. Pessime vero Sz: „Post Car-
 roli M. tempora lectio recepta in cdd lat reperitur“) go cop syrutr al
 (cop et syr οἷς libere exprim) Mcion^{tert} (vide post) cdd^{gr} ap Hier
 (vide post) ap Ambrst (vide post) „quidam“ ap Victorin (vide post)
 Epiph¹¹² Chr Thdrt al Aug² Amb Hier² Pel^{txt} Bed (Or^{1,70a} alludens
 ut vdr de Paulo scribit: οὐδέποτε ἐν χώρᾳ ὑποταγμένος ἀνθρώ-
 ποις ὡς κρείττων γινόμενος) .. Gb⁰⁰, nam om D* d e Ir^{int} (nec var
 cdd) Tert (Mcioni legenti „nec ad horam cessimus subiectioni“ vitia-
 tionem scripturae crimini dat, diserte probans Paulum „necessario
 cessisse ad tempus“: adv Mcion 5, 3.) Victorin (ex „cdd plurim et
 Lat et Graec“). Habet enim sic: „ad horam cessimus subiectioni. Qui-
 dam haec sic legunt nec ad horam cessimus subiectioni, et est sensus in-
 teger cum superiori -. Quoniam tamen in plurimis cdd. et Lat. et
 Graecis ista sententia est: ad horam cessimus subiectioni - multis
 modis probatur legendum ita esse; primum quia vere cessit“ etc)
 Ambrst (ex Lat. cdd; addit enim: „Graeci e contra dicunt nec ad hor-
 cess.“) Pelcom vdr Prim Claud^{altissiod}. Similiter cdd^{lat} ap Hier (ad-
 dit vero „si Titus - nullo potuit terrore compelli ut circumcideretur
 Hierosolymis - quomodo quidam putant legendum esse: quibus ad
 horam cessimus subiectioni - Itaque aut iuxta Graecos cdd est legen-
 dum: quibus neque - aut si Latini exemplaris alicui fides placet“ etc)
 item ap Sedul (sed dicit „male“ sic legi in Lat. cdd) hal al om ουδε.
 Cf et. Luc^{brug}: „triplex vitium hic vitandum est: unum, ne omitta-
 tur prima vox Quibus; alterum, ne omittatur subsequens negatio Ne-
 que, quae a multis olim libris solebat omitti; tertium, ne scribatur
 dativus pro ablativo Subiectione.“) | διαμεινη c. BDEKL etc .. A (C?)
 FG al mu διαμεινη. Alludit huc Ign^{intropol²⁵⁶}: ἀλλ’ ἡμεῖς οὐδὲ πρ. ὤραν
 εἴχατε τῇ ὑποταγῇ αὐτῶν.

6. προσωπ. θεος (A al fere¹⁰ Chr Dampar⁵⁶⁸ praem ὁ) ἀνθρ. c. (A)BC
 D**KL etc .. D*et***EFG d e g Victorin Aug θε. ἀνθρ. πρ. (f vg Hier
 al deus person. hom.) | οἱ δοκ. (FG f g add τι εἶναι, vg [sed non am
 nec Hier] esse aliquid; d e esse, Aug aliquid) .. syr ar^o om | FG προσ-
 ἀνθρ^εντο

7. ἰδόντες .. c 17. 37. 73. al Oect^{xt} εἰδοτες | πεπίστευμαι .. FG πι-
 πιστεται μοι (it vg creditum est mihi vel mi. est) | καθ. πετρος της
 περιτ. (f πετρο περιτομ.) .. κ om

- περιτομῆς, 8 ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτο-
 Act 15, 12 as. μῆς ἐνήργησεν καί μοι εἰς τὰ ἔθνη, 9 καὶ γινώσκεις τὴν χάριν τὴν
 δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες
 στυλοὶ εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς
 εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· 10 μόνον τῶν πτωχῶν
 Act 11, 29 as. ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
 Act 15, 85. 11 Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον
 αὐτῶ ἀντίστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. 12 πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν
 Act 11, 3. τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον,
 ὑπέστειλεν καὶ ἀφορίζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς·
 13 καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῶ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ
 Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. 14 ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι
 οὐκ ὀρθοδοποῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῶ

8. FG f g om o γαρ usq περιτομης | D* ενεργησεν | L πετρον | καμοι
 c. ACD*FG al mu Chr² Dam cat^{xt} .. ε και εμοι c. BD**EKL al pl
 Chr¹ Thph Oec
9. ιακ. κ. (Promiss om ιακ. κ.) κηφ. (A Epph¹ Apring om κ. κηφ., Epph¹
 om κ. ιω.) c. BCKL al ut vdtr omn vg (am om et; al aliter; et. Petr. et
 Iac. et Ceph. legitur) cop syr^{ut} al Ath Chr Thdrt² Dam al Aug Pel Bed
 .. Gb' petros κ. ιακ. c. DEFG d e f g fu go Thdrt⁴ Nyss Ir^{int} Tert al
 pm | στυλοι: ita et. D***, non στυλοι (ut ε) | FG μοι | ημεις c. BFGH
 KL al pl it vg go al mu Or² Chr¹ Thph Oec ppl^{at} .. Gb Sz add μεν
 et Ln [μεν] c. ACDE al fere⁹⁰ cop syrP Naz Bas Chr² Thdrt² (alibi⁴
 αυτοι μεν ε. τ. πε. ημ. δε ε. τα ε.) Dam
10. των πτ. ια c. ABCHKL al ut vdtr omn Or al mu .. DEFG (vv pl pp
 lat) ια τ. πτωχ. | DE^{vdtr} μνημονευομεν
11. κηφας (Sz Gb'') c. ABCH 17. 46. 67.** 80. al vg (et. am al; fu Petrus
 Cephaz) cop syr syrP m⁸ al Clem ap Eush. e.^{1,12} Euthal (in elencho
 capp) Chron Dam Ambrst Pel .. ε (= Sz) πετρος c. DEFGKL al pler
 demid al go syrP ^{xt} al Chr Thph Oec Tert al | FG ανθιστην
12. πρ. τ. γ. ελθ. τινας .. d e prius enim quam venisset quidam, g**
 priusq. enim veniret (*-rent) quidam | ηλθον c. ACD**et***EHLK al ut
 vdtr fere omn vv fere omn pp^{8r} et^{lat} mu .. Ln ηλθεν c. BD*FG al² d
 e g. Item Or (alludens) ελθοντος ιακωβου | L αφοριζεν | τ. ε. περι-
 τομης .. FG add οντας
13. συνυπεκριθησαν: d e g consenserunt cum illo (g ei), f vg simulationi
 eius consenserunt | και οι .. B (al ut vdtr) f vg cop go om και | αυτ.
 τη υποκρ. c. ABCKL al pler Chr Dam al .. DEFGH 17. 37. 73. 76. al
 it vg etc τ. υποκρ. τυτ.
14. ειδον c. BCD*et***EHLKsil al certe pler .. AD**FGL ιδον | D* οτι ουχ
 | κηφα (Gb') c. ABC 10. 17. 67.** vg (et. am al; fu Petra Cephae, fu^{vi}

Κηφᾶ ἔμπροσθεν πάντων Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ἰπάρχων ἐθνικῶς ζῆς
 καὶ οὐχ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν; 15 ἡμεῖς
 φῶσι Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, 16 εἰδότες δὲ ὅτι ^{3, 11.}
^{Ro 3, 20.} οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμον ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Χρι-
 στοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα
 δικαιοθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμον, διότι ^{*Pa 142 (143),}
^{2.} ἐξ ἔργων νόμον οὐ δικαιοθήσεται πᾶσα σὰρξ. 17 εἰ δὲ ζητοῦντες
 δικαιοθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα
 Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο. 18 εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα
 ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαντὸν συνιστάνω. 19 ἐγὼ
 γὰρ διὰ νόμον νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῶ ζῆσω. 20 Χριστῷ συν-
 εσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ
 ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με ^{1, 4,}
^{Eph 5, 2.}

- al Petro) cop syr arm ar^e aeth Clem ap Eusl. 1. (ad utrumq enim loc. pertinet istud testimonium: Cepham enim illum ἕνα φησὶ γεγονέναι τῶν 70 μαθητῶν ὁμώνυμον Πέτρω τυγχάνοντα τῷ ἀποστ.) Did² Thdrt Dialtrn⁴²¹ Philcarp Pel .. 5 (= Sz) πειρω c. DEFGKL al pler d e f g vgedd aliq go syrP al Chr al Victorin al | D*FG εἰμπροσθ. | ἡπαρ-
 χων .. D* al aliq ων | ζῆς h. l. c. DEKL al pler vged go syr^{utr} al (cop ante εθνηκ.) Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Gb'' Ln post ἰουδαϊκῶς c. ABCFG al⁴ f g am demid fu al arm Or Philcarp pp^{lat} mu (sed d e pp^{lat} om x. o. ιοιθ.) | οὐχ c. ABCD* al Chr¹ Dam (sed D* al Dam οὐχε) .. 5 οὐκ c. D**et***EFGK⁸¹¹L etc | τι c. KL al longe pl syrP al Chr Thdrt Thph Oec .. Gb Sz Ln πως c. ABCDEFG al¹¹ vv pl Or Dam pp^{lat}
16. 5 Ln ἁμαρτωλοί· ¹⁰εἰδότες | δε c. BCD*(E?)FGL al mu it vg go slms Cyr^{fid}121 et¹²⁵ et⁸² Thdrt¹ pp^{lat} .. 5 (= Gb Sz) om c. AD***K al pl vv pm pp^g mu | $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\iota\upsilon}$ (et. Ln^{ed} min) c. AB Victorin Aug (ad h. l.) .. 5 (49. Ln^{ed} ma) $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$ c. CDEFGKL al certe pler vv ut vdtr omn Chr Cyr^{fid} Thdrt al Amb Hier Aug² al | $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\iota\upsilon}$.. B cop syr^{utr} aeth al Thdrt¹ Aug² al $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$ | εκ πιστ. $\overline{\chi\upsilon}$ (K 8, lect Dampar⁶³³ praem $\overline{\iota\upsilon}$, syrP c.* add $\overline{\iota\upsilon}$) c. ABCDE(K)L al fere omn vv fere omn Cyr^{fid}121 al mu Ambrst Aug al mu .. 49. εκ πίστεως c. FG g Thdrt¹ Tert Victorin Tich (: : cf 3, 24. et alibi) | διοτι c. CD***EKL al longe pl pp mu .. Gb'' Ln οτι c. ABD*FG al⁵ Dampar⁶³³ | εἰς ε. νο. h. l. c. ABCDEFG al it vg cop syr^{utr} al Thdrt¹ Dam² pp^{lat} .. 5 (= Gb Sz) post ου δεκ. c. KL al pl go al Thdrt¹ Thph Oec
18. συνιστανω c. ABCD*FG al fere¹⁰ Cyrnost¹⁶⁶ .. 5 (= Gb Sz) -στημι c. D*** (E?)KL al pl pp mu
20. $\overline{\chi\upsilon}$.. FG 109. Ign intpol³⁴⁶ ο $\overline{\chi\upsilon}$ | A om ζω tert | του υι. του θε. c. AC D**et***EKL al ut vdtr omn f vg go cop syr^{utr} al Clem Dial¹⁴⁰ Chr Cyr^{glaph}277 et⁴⁰³ ador⁴⁰⁸ et⁶⁸⁵ Thdrt Dam al Ambrst al .. Ln τ. θεου και χριστου c. BD*FG d e g

καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἑμοῦ. 21 οὐκ ἄθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμον δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

III.

1 Ὁ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν, οἷς κατ' ὀφθαλμοῦς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος; 2 τοῦτο
 Ro 10, 5, 17. μόνον θελω μαθεῖν ἀπ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμον τὸ πνεῦμα εἴλαβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 3 οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεισθε; 4 τὸσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ; εἶγε καὶ εἰκῆ.
 2. 5 ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν
 *Gn 15, 6. ἐξ ἔργων νόμον ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 6 καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 7 γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. 8 προϋδῶσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοὶ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προενηγγέλισται

III. 1. εβασκανεν (et. Ath Caes Chr Thdrt¹ Dam al; al ferè³⁰ [et. cat txt etcom] Cyrgraph⁴²⁹ Chr¹ Thdrt¹ et alibicd -σκηνεν) absq additamento c. ABD*E*FG 17. 67.** al d e f g fu al cop sah syr arm^{ven} ar^o „exemplarib Adamantii“ ap Hier Cyrgraph⁴²⁹ Chr² Thdrt¹ al Tert Victorin Aug al mu .. ς (= Gb Sz) add τη αληθεια μη πειθισθαι (: : cf 5, 7.) c. CD***E**KL al pler vg (et. am al mu) go syrP aethutr al Ath Thdrt¹txt al „quibusd cdd“ ap Hier (praeterea adnotat „licet et Graeca ex hoc errore confusa sint“: 7, 487) Pel¹txt al (sed ex his mu: μη πει. τη αλ.) | εν υμιν c. DEFGKL al longe pl d e g vg (et. fu harl demid al, sed demid al ppl^{at} mu praem et) go syrP al Ath (προεγρ. εν υ. και τουτο εστ.) Chr Thdrt² Dam al ppl^{at} mu .. Gb⁹⁰ Ln om c. ABC al¹⁰ f am tol cop sah syr arm al Cyro^{sa}737 etgraph⁴²⁹ Thdrt¹ Eus¹at (Gall. 4, 489, lib quia ante oculos eorum descriptus est Ies. Chr. crucifixus) Archel Aug

2. D*et***EFG d e g (Aug?) μαθ. θελω | F* om το

3. εναρξ. usq επιτελεισθε .. κ om

5. ἐξ εργ. νομου .. A add (: : e v. 2.) το πνευμα ελαβετε

6. αβρ. επιστ. (FG f g fu al Ambrst al επ. αβ.) .. FG f g vg (et. fu al; non am al) arm (sed non^{ven}) Ambrst Pel praem γεγραπται | Vv. 6.

7. 8. om Mcion teste Hier (nec contra sunt Epiph et Tert)

7. C* (vdtr) om οι | εισ. (L al add οι) υιοι c. ACDEFGKL al ut vdr omn it vg cop syr^{utr} al Dam al Ir^{int}¹ Cyp Victorin al .. Ln υοι εισιν c. B Chr Thdrt Ir^{int}¹ Amb

8. D* 67.** προενηγγελισται | ενευλογ. c. ABCDEKL al pl Cyrador⁵⁴

τῶ Ἀβραάμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. 9 ὥστε ^{Gn 12, 3. Act 3, 26.} οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῶ πιστῶ Ἀβραάμ. 10 ὅσοι γὰρ εἴργων νόμον εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ ὅτι ἐπι- ^{Dt 27, 26.} κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῶ βιβλίῳ τοῦ νόμου ταῦ ποιῆσαι αὐτά. 11 ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δι- ^{Hab 2, 4. Ho 10, 38. Ro 1, 17.} καινύται παρὰ τῶ Θεῷ δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται, 12 ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ ζήσεται ^{Lv 18, 5. Ro 10, 5.} ἐν αὐτοῖς. 13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα, ὅτι γέγραπται Ἐπικατάρατος ^{Lv 21, 22.} πᾶς ὁ κρεμύμενος ἐπὶ ξύλου, 14 ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῶ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.

15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ὅμως ἀνθρώπου κεκ- ^{Ro 3, 5. etc} ρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. 16 τῶ δὲ ^{Gn 12, 15. 17, 8. 22, 18. etc} Ἀβραάμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῶ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ λέ-

graph⁹⁴ Thdrt al .. 5° (non 5 Gb Sz) εὐλογ. c. FG al mu Chr Thph (uterq c. test al aliq post εν σοι pon)

10. σι c. ABCDEFG al fere¹⁰ d e f g al Cyr⁹⁴graph⁹⁴ Dam .. 5 (= Gb Sz) om c. KL al pl vg syr^{utr} al Chr Thdrt al | D* ενμενει | B. 17. 67.** al Dam cat^{xt} om εν pr | B Eusdem³³ (sed ut vdtr ex Deut) εγγεγραμ-
μενοις (B* ενγεγρ.)

11. τω θεω .. D*FG al³ om τω | δηλον .. FG f g γεγραπται γαρ, item sed praemisso δηλ. D*E d e syr ar^o

12. D* αλλα | ο ποι. αυτα c. ABCD*FG 17. 67.** al it vg (et. am fu de-
mid etc) cop syr^{utr} arm aeth al Meion^{epiph} (utroq loco) Cyr⁹⁴graph⁹⁴
Chr Dam cat^{xt} Ambrst Aug Hier al .. 5 (= Gb Sz) add ανθρωπος
c. D***EKL al pl vg^{six} syrP m8 al Thdrt al :: ut LXX | εν αυτοις .. FG
g εν αυτω

13. F υπ. υμων | σι γεγρ. (Gb'') c. ABCD*E*FG al it vg al EusP^{s545} Dam
Iri^{nt} Hier al mu .. 5 γεγρ. γαρ c. D***E**KL al pler syr^{utr} cop al Ir^{gr}
(ex Thdrt) Did Cyr⁹⁴graph⁹⁴ Chr Thdrt al

14. FG om η̄ | εν χω̄ εν̄ .. B syr al ε. εν̄ χω̄ .. Chr (et. cat^{xt}) om | επαγ-
γελιαν .. D*FG d e g Tert al² (non Hier al) εὐλογιαν

15. αδελφοι (vv mu add μου) .. A al arm Dam post λεγω pon .. 39. (al
ut vdtr) aeth^{utr} om | c 17. Chr^{ed} et savil mg προκεκυρωμενην | D*
επιτασσεται

16. δε .. D*FG it vg (sed non hal) Chr Iri^{nt} Ambrst al om | ερρεθησαν
(Gb'') c. AB* (neglex Mai) CD*FG al mu Cyr⁹⁴graph⁹⁴.⁹⁵ Thdrt³ (alibi
ερρηθ.) Dam .. 5 ερρηθ. c. D***EKL al pl Chr al; al² Eus^{cl16} Thph
εδοθησαν

- γει Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἐνός Καὶ
 *Ex 12, 41. τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν Χριστός. 17 τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκη
 προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα
 ἔτη γεγονώς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν.
 Ro 4, 14. 18 εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ
 'Αβραάμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. 19 τί οὖν ὁ νόμος;
 Ro 5, 20.
 He 2, 2.
 Act 7, 53. τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ὃ
 ἐπηγγελται, διαταγείς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ μεσίτου. 20 ὁ δὲ μεσί-
 1 Ti 2, 5. της ἐνός οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἰς ἐστίν. 21 ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν
 ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμε-
 νος ζωοποιῆσαι, ὅπως ἐκ νόμου ἂν ἦν ἡ δικαιοσύνη· 22 ἀλλὰ
 Ro 11, 32. συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ

16. σπερμασιν .. D* d e add σου | B αλλα | εφ .. FG επι | ὅς .. D* R (sed d e qui) Chr ὅ, item quod Ir^{int} Tert al mu; F* G ου (g quo)

17. FG al (vg etc confirmatum ut v. 15.) Cyr^{glaph}⁸⁴ κεκυρωθη. | υπο τ. θε. c. ABC 17. 23.* 67.** 80. f vg cop al Cyr^{ador}⁵³ et^{glaph}⁸⁴ Dam Hier Augpersaepu Pel Bed .. ε (Gb⁰⁰) add εις χριστον c. DEFGK al pler d e g syrutr al (sed d e g al Ambrst in Christo) Chr Thdrt Chron⁸⁴ al Ambrst | ετη h. l. c. ABCDEFG al fere¹⁰ it vg cop syrutr al Cyr^{glaph}⁸⁴ Chr Dam Ambrst Hier al .. ε (= Gb Sz) ante τετρακ. (al⁷ Thph τριακ.) c. KL al pl Thdrt Chron⁸⁴ al

19. παραβαστων (et. Cyr^{ador}⁵⁴ et^{glaph}⁸⁴ etc; f vgedd aliq propter transgressionem) .. D* παραδοσιων .. FG d a. (g sub aut) Ir^{int}² Ambrst πραξιων (hi [exc d e] om χαριν) | προσετεθη (Gb') c. ABCD** (cf appendicem editionis ad h. l.) et*** EKL (-θη) al longe pl syrutr (addita est) al? Cyr^{ador}⁵⁴ et^{glaph}⁸⁴ Thdrt³ Dam Thph Oec (Aug proposita est) .. Gb Sz ετεθη c. D*FG al⁵ (it vg al pplat pl posita est) Clem Or Eusmarc¹⁴ | αχρισ .. nullus ut vdtr αχρι | οὗ .. B al Clem Eusmarc¹⁴ αν | φ̄ .. L al fere²⁰ cop (vdtr: usque dum veniret semen promissum ei) (Or¹, sed variant mss) Cyr^{ador} et^{glaph} Thdrt¹ Dam ὄ .. Chred (ante Montf) ως | διαταγεις (109. Eusecl²⁹ -γης: vitiose) δι (L δε, 114. om) .. Cyr^{ador}⁵⁴ itemque slms διαταγῇ | αγγελων .. c* 3. 108.* Thdrt¹ exod¹ -λου | μεσιτου: ita AB**CD***FGKL etc .. B*D* μεσιτου, item v. sq

20. ουκ .. D* ουχ

21. του (FG om) θεου c. ACDEFGKL al fere omn (31. τ. χριστου) f g vg syrutr cop al mu Cyr^{ador}⁵⁴ et^{glaph}⁸⁵ Chr Thdrt Dam Thph Oec Hier Augsaepu Ambrst^{ms} al .. Ln [τ. θε.], om B d e Ambrst^{ed} | c* (vdtr) ζωοποιειν, Cyr^{glaph}⁸⁵ ζωογονησαι | οντως (d e f vg vere) .. FG g (ecritate) αληθεια | εκ νο. (B Cyr^{ador}⁵⁴ εν νομω) αν (D* al⁶ Dam om) ην (FG om αν ην, 74. om ην quod Cyr^{glaph} post η δεκ. pon; al⁵ ην αν)

πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῆ ταῖς πιστεύουσιν. 23 πρὸ τοῦ δὲ
 ἔλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν ^{1 Pe 1, 5.}
 μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. 24 ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς
 ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· 25 ἐλ-
 θούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἔσμεν. 26 πάντες
 γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 27 ὅσοι <sup>Ro 6, 2.
13, 14.</sup>
 γὰρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε. 28 οὐκ ἐν <sup>1 Co 12, 13.
Col 3, 11.</sup>
 Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἑλλήν, οὐκ ἐν δούλῳ οὐδὲ ἐλεύθερῳ, οὐκ ἐν ἄρσεν
 καὶ θῆλῳ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἐστέ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 29 εἰ δὲ
 ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραάμ σπέρμα ἐστέ, κατ' ἐπαγγελίαν ^{Ro 9, 7 s.}
 κληρονόμοι.

IV.

1 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νηπίος ἐστίν, οὐδὲν
 διαφέρει δούλου κύριος πάντων ὄν, 2 ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπου ἐστίν

- c. ABC Cyrador⁵⁴ et^{glaph}⁹⁵ .. 5 an ε. νο. ην c. D**et***EKL al longe pl
 Chr Thdrt al | F 108.* om ἡ
22. τα (FGK Dam om) παντα (Dam απαντα) .. et. om, et. τους παντας
 leg | υπο c. BCD**et***EKL al fere-omn Cyrador et^{glaph} al mu .. Ln
 υφ c. AD*FG al² Dam | ω (17. om) χῶ .. L εν χῶ ω
23. συγκεκλεισμ. (συγκ. c. AB*D*FG; 5 Ln 49. συγκ. c. B**CD***L etc)
 c. CD***EKL al fere omn Clem¹ Chr Thdrt Thph Oec .. Gb' Sz Ln
 συγκελειομενοι c. ABD*FG al² Clem¹ Cyrador⁵⁴ et^{glaph}⁹⁵ itemq^d⁶⁸ Dam
24. γεγονεν .. B Clem¹ εγεγετο | χῶ (et. Clem⁸ Cyr^{glaph} etador itemq^d
 Cyr^{hr}⁹⁷ Chr Thdrt Dam al) .. D*E*FG 8.lect d e f g fu al Ambrst add
 ω (et. ω χῶ legitur)
28. ουδε sec (bis 17.lect και, bis 33. Clem ουτε) .. D* η | παντες c. B*
 CDEFGKL al ut vdtr omn Clem² Or Chr Thdrt Dam al .. Lned min
 απαντες c. AB** | εις (A om, pergens εστε χῶ ω) c. BCDEKL al ut vdtr
 omn syrP Clem Ath¹ Chr Thdrt¹ Dam al .. FG it vg (fu* om) syr cop
 go sl Or Ath¹ Dial^{tr}in (ἀλλ' οἱ πάντ. ἐν χῶ ἐν ἔσμεν) Thdrt¹ Phil^{car}
 al³ pplat εν. Cf et. huc Naass ad 6, 15. notata.
29. χῶ .. D*EFG d e g fu hal al Ambrst εις (d e fu hal al unum, FG g
 Ambrst παντες εν) εστε εν χῶ ω | αρα .. D*FG add οιν | σπερμα (70.
 om) .. B cop σπερματος (67.* σπερματα, 68. τεκνα) | κατ (a* κατα)
 c. ABCDE al d e f vg cop arm Thdor^{mop} Dam Victorin Ambrst Aug
 al mu .. 5 (Gb⁰⁰) praeam και c. FGKL al pler g go syr^{utr} al Chr
 Thdrt al

IV. 2. αλλα c. ABC**DE etc .. C* (vdtr) FEL al αλλ

καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς. 3 οὕτως καὶ
 Col 2, 9. ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλω-
 μένοι. 4 ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ
 Eph 1, 10. θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμου,
 Ro 1, 3. 5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν.
 Ro 8, 15. 6 ὅτι δὲ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐ-
 17. τοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κραζὼν Ἀββᾶ ὁ πατήρ. 7 ὥστε οὐκέτι
 εἶ δοῦλος ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ.
 8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ

2. L αχρῖς | του πατρὸς .. B praem της
3. ημεν sec c. ABCD**et***EKL etc .. D*FG al³ ημεθα (al et. priore loco?)
4. γενομενον pr : et. Clem Or Eus marc¹⁴ Ath¹ Ps-Ath Meth Cyr hr¹⁷⁰ Chr Cyrgraph²⁵³ etfd¹⁰⁷ Thdr³ al mu, item factum d e f g vg (et. am harl* al) syrutr cop go al IrInt³ Tert Victorin Hil al .. al plus³⁰ (κ γενομ.) Clem^{cd} Eusma¹²⁹⁰ Ath¹ Thdr⁵ Dam (et. γενομ. υπ. νο.) cdd ap Photamphil qu⁹⁰ (- γεόμενον δεῖ λέγειν ἐκ γυναικός, ὡσπερ καὶ γεόμενον ὑπὸ νόμον, διὰ τοῦ ἐνὸς ἀμεταβόλου· πρῶτον μὲν ἐκ τῆς συνεχοῦς παραθέσεως τῶν νοημάτων τε καὶ ῥημάτων· δεῦτερον δὲ ὅτι γεγέννηται μὲν ὁ ᾧ ἐκ παρθένου, τῶν δὲ ὄνομα γραφομένων κατὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἀμεταβόλων, οὐ μὴν δὲ γεννάται· ἀπαξ γὰρ ἐκ παρθένου γεγέννηται etc) γενομενον, item natum m fu demid tol harl** al IrInt¹ Cyp al
5. FG Chr¹ Thdr¹ ἐξαγορασηται
6. υιοι .. DEFG d e f g fu hal demid tol vgsixt go pp^{1at} mu (non Aug¹) add του θεου | B om ο θεος | το πν. του υιου αυτου : Mciontert „misit spiritum suum,“ nisi forte sic libere Tert | ημων c. ABCD*FG al mu d e f g m am flor hal al sl^{ms} Ps-Iust^{expos} Ath² (et alibi² ex^{ms}) Bas Did Ps-Ath¹⁰ et¹⁸⁴ al² Tert Hil Ambrst Hier Ps-Athlat²⁵⁴ al .. ε (= Gb Sz, sed Gb') υμων c. D***EKL al pl vg (et. cdd aliq) go cop syr utr al Cyr^{fd}¹⁰⁷ Chr Thdr¹ al Aug al | FG g εν ω κραζομεν (F -ξομ.)
7. FG al g cop om εἰ (d e f vg [sed non am al] 109^{1at} est) | αλλα c. AB CD*FGL etc .. ε αλλ c. D***EK^{sl} al ut vdr pl | δια θεου c. ABC* (item δια θεον FG) 17. f g vg cop Clem [Ps-] Ath^{2, 11} Bas (dis ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς τὸ δι' οὗ τέτακται) Cyr^{ioh}⁴⁶ Did Victorin Ambrst Aug Amb Pel Bed .. aeth^{ro} arm θεου (sl^{ms} θεου χριστου, sl^{ed} θεου δια του πνευματος) .. 178. plane om (Gb⁰⁰) .. ε θεου δια (al aliq syr syr^{ms} ar^g aeth^{pp} sl Thdr² Oec add ἰω) χριστου (Dam -στον) c. C***DEKL al pler go arP (item al⁵) Chr Thdr² (item Thdr¹ alibi²) Oec, item Dam) .. mar** Hier δια ᾧ, al² δια ἰω ᾧ .. al² Dial maced Thph μεν (sed Thph κληρονομος, κληρονομος μεν) θεου, συγκληρονομος δε ᾧ
8. εδουλευσατε h. l. c. ABCD**et***EKL etc .. D*EFG it vg go pp^{1at} mu (sed non Hier Amb) post θεοις pon | φυσει (om κ d e cdd^{1at} ap Amb

οὖσιν θεοῖς· 9 νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, α. οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε; 10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε ^{Col 2, 16. Ro 14, 5.} καὶ μήρας καὶ καιρὸς καὶ ἐνιαυτοῦς; 11 φοβοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ γὰρ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδὲν με ἡδίκησατε· 13 οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ἐπηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, 14 καὶ τὸν πειρασμὸν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. 15 τίς ὄν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατόν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἐδώκατέ μοι. 16 ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀλη-

IrInt Victorin Ambrst) μη (Gb'') c. ABCD*et***E al⁶ f vg go cop al Ath⁴ Bas² Nyss⁴ Cyrsaep^e (utador²⁰⁴ etthes²⁷⁹ itemfid⁶⁹) Dam al Hier al mu .. ε μη φουει (FG φουειν) c. D**FGKL al longe pl syrP al Cyrincarn⁷⁰¹ Chr Thdrt Dialtrin⁴¹¹ al Meion^{tert}^{5,4}

9. νυν c. ABCD***EKL al ut vdr omn Or al .. D*FG νυνει, item νυνι Cyrincarn⁷⁰¹ | κ γνωντες | FG τον θε. | υπο (F απο) θεου .. κ al Or Dialtrin⁴¹¹ υπ. του θε. | D* 109. επιστρεφεσθε .. FG επιστρεφεται | B δουλευσαι. Alludit ad priora Ign^{intp}^{ol}²⁴²

10. ημερας .. κ add γαρ | κ. καιρ. κ. ενιαυτ. (et. Or al mu Tert^{maro} Victorin al) .. DEFG d e g Aug κ. ενιαυτ. κ. καιρ. | Lned min ενιαυτ. τούς.

11. FB εκοπειακα (sic)

13. D*FG al d e g go Dam Aug al om δε | FG δια | FG om της

14. μου τον c. D**et***EKL al longe pl syrP arP al Cyr^{thes}²⁷⁹ Chr Thdrt Dam Oec .. Gb'' τον c. c* (vdtr) 23. 31. 80. al⁶ go syr arm ar⁶ Bas Thph .. Ln υμων c. ABC** (sed add τον) D*FG 17. 39. 67.** it vg cop (Cyr¹?) pplat | ουκ .. FG ου | αλλα c. BFG etc (et. Cyr^{thes}) .. ε αλλ c. ACDEL al certe pl | c εξεδεξασθε

15. τις c. DEKL al longe pl d e syrP go aeth^{ro} al Thdormop (τὸ οὖν τίς ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ Ποῦ ὁ μακαρισμὸς;) Severian^{cat}¹⁶⁶ (ἀντὶ τοῦ Οὐδέις) Chr Thdrt (τὸ τίς ἀντὶ τοῦ Ποῦ τέθεικεν) Thph Oec Victorin Aug² Ambrst al .. Ln που c. ABCFG al⁶ f g vg syrP ^{ms} go cop aethPP al Dam Hier Pel Bed | ουν c. ABCL al plus¹⁵ aeth^{utr} Thdrted Dam Thph .. ε (= Gb⁰⁰ Sz) add ην c. DEK (item η FG) al pl it (g fuit est) vg al mu Chr al (et. εστιν, et. νυν leg) | υμων .. FG g om | εδωκατε c. ABCD*FG (FG praem και) al Dam .. ε praem αν c. D***EKL al pler pp mu

16. ωστε .. D*E*FG d e g Cyp add εγω | FG εκθρος (F* εκτρ.) | υμων (et. Or¹ etc) .. it vg Or² EusP^s²¹ pplat vobis, υμιν

θεύσω ὑμῖν; 17 ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλείσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. 18 καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς. 19 τέκνια
 1 Co 4, 15. μου, οὓς πάλιν ἀδίδω ἀχρὶς οὐ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, 20 ἤθε-
 λον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

- 21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; 22 γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἓνα ἐκ τῆς παιδείκης καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρως. 23 ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδείκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρως διὰ τῆς ἐπαγγελίας. 24 αὐτὰ ἐστὶν ἀλληγορούμενα· αὐταὶ γὰρ εἰσὶν δύο διαθήκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ. 25 τὸ γὰρ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ· συνστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων

17. αλλα c. ABD***EFGK^{all}L etc .. CD* al (et. Eus^{Ps}) αλλ | υμας c. ABC DEFGKL al pler vv omn Eus^{Ps}148 Chr Thdrt² Dam al pp^{lat} .. ζ^o (non ζ Gb Sz) ημας c. pauc min, sed editum ut vdtr de coniectura Bezae | 113. 219.** ζηλωτε | D*EFG d e f g Victorin Ambrst Sedul add in f. ζηλουτε δε τα κριτεω χωρισματα (: : cf 1 Co 12, 31.)
18. D*FG d e f (quoque) g al Victorin Amb² om δε | το ζηλ. c. DEFGKL al fere omn Chr Thdrt Thph Oec .. Ln om το c. ABC al⁴ Dam; sed b al³ Dam (καλωσ δε ζ. εν etc) f vg Hier Ambrst al (non Aug Amb al) ζηλουσθε | εν κ. παντ. .. FG g (sl) πα. εν τω αγαθω | μη .. DEFG ou | Ln πρ. ὑμας,
19. τέκνια : et. Clem Meth Bas Cyr^{ador}200 et trin⁶⁷² Chr Thdrt⁴ Dam Phot al (filioi f vg Hil¹ Amb Hier al mu) .. Ln τέκνα (d e g Victorin Hil¹ al filii) c. BFG Eus^{Ps}406 et Marceus⁵⁵ | αχρὶς .. b al² μεχρὶς
21. οἱ υπ. νομ. θελουτε. ειναι (et. Or³ etc) .. F* Or² Hil Amb¹ οἱ τον νομον αναγνωσκοντες | ακουετε c. ABCF^{AKL} al fere omn vv pm Or⁵ Cyr glaph⁷⁵ Didcat (ad act 15, 21) al mu Hil al .. DEFG al³ it vg (cop) sah arm Or¹ Cyr¹(?) Victorin al⁴ αναγνωσκετε (legistis)
23. b αλλα | Ln [μεν] .. om b f vg al Tert Hil al (non Victorin al) | D* al Or² γεγενηται (sic Sz per errorem) | δια. της (et. Or³ Thdrt¹ al) .. ac 17. 73. Cyr^{glaph}75 et zach⁷⁸² Thdrt¹ Dam δε (al Chr κατ επαγγελιασ)
24. αυται .. FG αυτα | δυο c. ABCDEFGKL al longe pl pp mu .. ζ (= Gb Sz) praem ai c. pauc ut vdtr min Cyr^{glaph} al | FG ορου σινα et γενοσα (F* γενοσα)
25. το γαρ αγαρ c. KL al longe pl syr^{utr} al Cyr¹ Chr Thdrt² Thph Oec, item omisso σινα sq d e Ambrst^{com}; similiterque ABDE 37. 73. 80. 40.^{lect} cop Cyr¹ το δε αγαρ .. Gb¹ Ln το γαρ c. cFG 17. f g vg aeth arm Cyr^{al}iq (utglaph⁷⁵) Epiph⁹⁰⁵ Dam Orint Hier al mu, item go το |

αὐτῆς. 26 ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλήμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἣτις ἐστὶν μήτηρ ^{He 12, 22.}
 ἡμῶν. 27 γέγραπται γάρ Ἐνφράνθητι στείρα ἢ οὐ τίκτουςα, ῥῆξον ^{Ap 3, 12.}
 καὶ βόθσον ἢ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον
 ἢ τῆς ἐχοῦσης τὸν ἄνδρα. 28 ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπ- ^{Ro 9, 7 a.}
 αγγελίας τέκνα ἐστέ. 29 ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννη-
 θείς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. 30 ἀλλὰ τί λέγει
 ἡ γραφίς; Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ ^{Gen 21, 10, 12.}
 κληρονομίση ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.
 31 διό, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

V.

1 Τῇ ἐλευθερίᾳ ἣ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν στήκετε καὶ μὴ
 πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.

| συνατοιχει (συστ. c. BDEFG; § Ln 49. συστ. c. ACKL etc) δε (al⁴ om)
 .. D*FG it vg go η (om D*) συνατοιχοῖσα | γαρ sec c. ABCD*FG al mu
 d e g cop syrP^{1xt} al Cyrgraph⁷⁵ Or^{int} Aug⁴ .. § (= Gb Sz) δε c. D***
 EKL al pl go syrP^{ms} al pp mu (f vg syr al Hier Aug³ al et servit)

26. ἡμῶν c. BC*DEFG al⁵ it vg go syr^{utr} cop sah ar^e aeth Or^{saep}e Eus
 saepiss (utdem⁶¹⁰ item p^s191. 201. 208. 313 item de mart¹¹ item ecl¹²³. 173; hinc
 et, marc¹⁹ pro ημ. ἀπαντων rectius ex cod ημ. legitur) Pamphil^{pass} Cyr
 graph⁷⁵ et niceph^{1, 1210} Chr Thdrt¹ (sed ead² πα. ημ.) Mcmon Isid niceph
 1, 1400 Mcion tert^{5, 4} Hil Ambrst Aug^{saep}e al .. § (= Gb Sz) praem παν-
 των et Ln [πα.] c. AC***KL al pler arP sl Mac Cyr^{hr}20¹ Thdrt persaepe
 Dam al Ir^{int} Hier Aug² (et. postpon). Item fortasse alludit Polyc³⁸⁰:
 πλῆστον, ἣτις ἐστὶ μήτηρ πάντ. ἡμῶν

27. οὐ (et. Clem^{ro}100 ex *Es Or³ etc) .. DEFG μη

28. ὑμεῖς et εστε c. BD*FG al¹ d e g sah aeth^{ro} Or ap Hier^{7, 474} Ir^{int}
 Victorin Ambrst Tich Amb .. § ημεῖς et ἐσμὲν c. ACD***EKL al pler
 f vg go cop syr^{utr} aethPP al Cyrgraph⁷⁵ Chr Thdrt al Aug al | DE ἰσαακ

29. Β ἀλλὰ

30. παιδίσκην .. Λ add ταυτην :: ut LXX | FG al om μη | κληρονομηση
 c. ACFGKL al longe pl Cyrgraph⁷⁵ Chr Thdrt Dam Oec .. Ln -σει c.
 BDE al Thph (:: ita LXX^{ed} et Λ, sed ead² mu -ση) | τῆς ἐλευθ. . . D*
 (E?)FG d e g demid Hier al μου ἰσαακ (:: ex LXX). Ceterum Mcion,
 ut ex Tertulliani expositione 5, 4. recte concluditur, vv. 27—30.
 omisisse censendus est.

31. διο c. BD*E 67.** al Cyr¹ Mcion tert (propter quod), item itaque it vg
 Ambrst Hier¹ al; item διο ουν sah go .. AC al cop. Cyrgraph⁷⁵ Mcmon
 Dam Hier¹ Aug³ ημεῖς δε, syr ημ. ουν .. § αρα c. KL al pler syrP al
 Chr Thph Oec, item αρα ουν FG Thdrt .. 71. plane om (Gb⁰⁰)

V. 1. § (= Gb Sz) add ουν post ἐλευθερία c. C*** (praeterea cf c in
 TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 28 B

2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτεμνησθε Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. 3 μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ
 1a 2, 10. περιτεμνομένην ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. 4 κατηγγήθητε ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ οὔτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. 5 ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. 6 ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι
 6, 15. ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.
 1 Co 7, 19.
 8, 1. 7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνεκόψεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθε-

- app) κλ al pl sl Mc^{mon} Dam Thph Oec; idem Sz Ln (Gb'') post στήκετε c. ABC*FG al fere¹⁰ g f vg^{cd} go cop (syr *state igitur in libertate illa qua Chr. nos liberavit*; aeth *quia Chr. nos liberavit. Et state ergo*) Cyr^{glaph}⁷⁵ al Aug al .. utroq loco om (sic et. Gb) c. DE (item ut vdr al) it vg syr^P Thdr^t (al?) Hier Ambrst al (cop Chr τῆ γὰρ ἐλευθ.) | ἡ c. D**et***E (sed D***E post ἡμας?) κλ al longe pl Mc^{mon} Cyr^{glaph}⁷⁵ Chr Thdr^t Thph Oec (pro τῇ ἐλευθ. ἡ FG it vg go Mcion tert Victorin Hier Aug al ἡ ἐλευθ. Hinc Gb'' ἡ ἐλ. ἡμ. χρ. ἡλευθέρωσε. στήκετε οἶον) .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABCD* al^B cop Dam al | ἡμας h. l. (Gb'') c. ABDEFG al am al go Cyr^{glaph}⁷⁵ Dam¹ (Orint) .. ε post χ̄ c. CKL al pler vv pl Chr (ἡμας) Thdr^t Dam¹ al Mcion^{tert} Victorin al .. et. post ἡλευθερ. (C* ἐλευθ.) pon (ita Thph). Ex omisso η ante ἡμας, qua omissione nihil proclivius est - inepte vero quis dixerit id a dormitante librario inlatum esse - omnis textus varietas pendet. Omissio enim ἡ vel maxime coniunctione opus videbatur. Hinc alii post τῆ ἐλευθερία, alii post στήκετε ingesserunt οἶον, alii vero etiam faciliiori ope consuluerunt nexui ἡ pro τῇ legentes. Ceterum τῇ ἐλευθ. etc ut sit „ad libertatem“ vel simile, non est Paulinae dictionis; cf 5, 13. et similia. | DEFG d e g go Aug al δουλ. ζιγω. Ceterum δουλείας BCD**et***EK^{sl} al certe pl .. AD*FGL al -λιας. Item fere 4, 24. -λείας BCK^{sl} etc; ADEFG al -λιας. Cf et. ad Ro 8, 21. ubi CD* -λιας, quemadmodum D* et. Ro 8, 14. (ibidem F δουλείας) | ενεχέσθε .. D*et***E al⁷ Thdr^t Oec ανεχ., al Thph^mg υπεχ.
2. Ἴδε (sic D***KL al mu) .. ε ἰδέ | περιτεμνησθε (Eriph¹¹² -νεσθε sed non¹¹³) .. β περιτεμνησθε | L al ωφελήση
3. Gb⁰ πάλιν c. D*FG al³ d e g go Chr Thph Victorin Hier al | ποιῆσαι .. al⁴ syr^{utr} Mcion^{epiph} (utroq loco) al mu πληρωσαι. Quartodecimani ap Hipp²⁷⁵ sic: διαμαρτύρομαι παντὶ περιτεμνομένην (Mcion^{epiph}¹ -τεμνημενω) ὅτι ὀφειλ. ἐστὶ τοῦ πάντα τὸν νόμ. ποιῆσαι.
4. του c. AD***EKL al fere omn Cyr^{glaph}²⁹¹ Chr Thdr^t Dam al .. Gb⁰⁰ Ln om c. BCD*FG al³ Thph | D***E al mu Chr Dam Thph Oec (non Eriph¹¹³ Cyr^{glaph} al) ἐξεπέσατε
6. G* al aliq om γαφ | β cop al Mcion^{tert} lib om ῶ (aeth^{utr} ῶ ᾠω) | FG g ab ουτε ad ουτε transiliunt (F spat. vac. relicto) | FG δια αγαπης
7. ενεκοψεν c. ABCDEFGKL al longe pl Cyr^{thes}⁸⁹⁹ al pm .. ε (= Gb

σθαι; 8 ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. 9 μικρὰ ζύμη¹ Co 5, 6. ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. 10 ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι^{1,7}. οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταρασσῶν ὑμᾶς βασιτάσει τὸ κρίμα, ὅστις εἴαν ᾗ. 11 ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατηργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. 12 ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

13 Ὅτις γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. 14 ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν

Sz) *ante*. c. min ut vdr pauc (ita et. Thdrtd) | L^{ned} min om τη c. AB (Chr om τη α. μη π.) | FG f g demid hal vg^{six} cddlat ap Hier (7, 487: „sequitur nemini consenseritis; sed quia nec in Graecis libris nec in his qui in apostolum commentati sunt hoc scriptum invenimus, praetereundum videtur“) Victorin Leif al add in f. μηδεν πι-θισθαι (-σθι Latini)

8. D* al cddlat ap Hier („abstulerunt non“) ap Sedul (Sedul: male) d e Or¹ (εκ του καλοντος και ουκ εξ υμων) Leif. om ουκ

9. μικρα .. L add γαρ | ζυμοι .. D*E* f vg d e (g *corruptit t fermentat*) cddlat ap Hier („male“) ap Sedul („male“) Mcionepiph (ζυμοῦ· ἐποίησε ὄλοῦ) Const²,¹⁷ Bas¹ (sed diff mss) Leif al ὄλοιοι. Cf ad 1 Co 5, 6.

10. εγω .. Ln add [δε] c. C*FG al⁴ f g demid al Dam Oec^{com} (cop γαρ) | εν κηρω (ε. ᾠω Chr^{txt}) .. B Chr^{niceph}^{2,445} (sed Chr^{com} et alibi εν κηρ.) om | εαν (et. L^{ned} min) c. AB 39. 73. 238. al Dampar⁶⁰⁸ .. 5 49. L^{ned} καλ αν c. CDEFGK^{sil}L al pl Dial⁶² al mu

11. D*FG al d e g demid al go Victorin Hier Ambrst om ετι (c* ετι) pr | σταυρου (23.* ᾠι) .. AC al⁴ cop aeth^{utr} (Hier?) add του ᾠι | D*** ἄρα

12. D***(E?)KL al mu ὄφελον | DEFG al Oec αποκοψονται | c αναστα-τοντες

13. γαρ .. FG 80. Chr Aug¹ Pac δε | τη σαρκι .. D* 17. d e f vg cop go al pplat mu της σαρκος. Praeterea FG f g vg cddlat ap Hier („subauditur *detis*: quod quia in Graeco non habetur, Latinus posuit interpres“) Ambrst al add ὄωτε | δια τ. αγ. .. DEFG 31. d e g vg^{ed} cop go Bas Victorin Ambrst al τη αγαπη του πνευματος (d e *per caritatem spiritu*)

14. νομος .. KL al fere¹⁰ λογος | εν ε. λογω (Gb⁰ de coniectura) .. D*EFG d e g Ambrst praem εν υμιν .. Mcionepiph υμιν ettert in vobis .. syrP (sed^{mg} ε. ε. λ.) in paucis | πεπληρωται c. ABC al⁷ Mcionepiph ettert (*adimpleta est*) Dampar³⁵³ et alib Aug .. 5 πληρωται c. DEFGKL al longe pl Chr Thdr^t Dam¹ (ad h. l.) al, item *impletur* it vg go cop syr^{utr} al Victorin Hier al | D*FG it vg al Mcionepiph ettert pplats (non Aug³) om εν τω

¹Lv 19, 18.
²Mt 23, 39.
Ro 13, 8 s. etc

τῶ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. 15 εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. 17 ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς· ταῦτα δὲ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ

Ro 8, 14.
6, 14.

ἂ ἄν θέλῃτε ταῦτα ποιῆτε. 18 εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἔστε ὑπὸ νόμον. 19 φανερά δὲ ἔστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς, ἅτινά ἐστιν

Ro 1, 29^{aa}.
1 Co 6, 9 a.
Col 3, 5^{aa}.
Eph 5, 5.

πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, 20 εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθείαι, διχαστασίαι, αἰρέσεις, 21 φθόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς

14. σεαυτον c. ABCDEK al certe pm Mcion^{epiph} Thdrt Dam (et.par⁶⁶⁵) .. ζ (= Gb Sz) 49. εαυτον c. FGL al ut vdtr pl Chr Thph Oec. Cf ad Ro 13, 9.

15. D*et***EFG d e g (item f all. post κατ.) Cyp² Victorin al αλληλ. post κατεσθ. et υπ. αλλ. post αναλωθ. pon | υπο c. ACD**et***EL al longe pl Thdrt Dam ad h. l. Oec. .. Ln υπ c. BD*FG al Dampar³²³ Bas Chr Thph

16. D***E ου μη τελεσετε, item non perficietis it vg al pplat¹ mu

17. δε sec c. ACD***KL al fere omn vge^{edd} aliq syrP al Chr Thdrt Dam (et par³⁹⁶) al .. Ln γαρ c. BD*EFG 17. it vg cop pplat (go Clem οιν, syr et -) | αλλ. αντικειτ. (L al mu Dam Thph -κινται) c. ABCDEFG al mu it vg go al Dampar³⁹⁸ pplat .. ζ (= Gb Sz) αρτ. αλλ. c. KL al pler cop syr^{utr} al pp mu | ἄ .. D*FG go ὄ (\$1. οσα) | αν c. B* (sed habet ινα μη αν) c** (* om) DEFGK^{sill}L al longe pl Clem Chr Thdrt Dam² al .. Lned min εαν eted mai [εαν] c. AB**al | L al ποιειτε

18. ουκ .. c al¹⁰ syrP Did Aug¹ add ετι

19. πορνεια c. ABC 17. al vg cop syr ar^o aeth Clem Mcion^{epiph} Cyr glaph³⁸⁶ Eph¹⁶⁹ Dampar⁶⁸⁶ Tert Hierdis (vide post) al .. ζ (= Gb Sz) praem (al Epiph^{2,82} lib Chr Thph postpon) μοιχεια (-αι FG Or Irin^t al; FG et. -νειαί, -σiai, -γειαί usq ερεις, item -νειαί, ασελγειαί, ειδωλολατρειαί Or, -νειαί et. Irin^t Cyp al) c. DE(FG)KL d e f g syrP al ppg^r etlat mu. Cf Hier^{7,510} „in Lat edd adulterium quoque et impudicitia et homicidia in hoc catalogo vitiorum scripta referuntur; sed sciendum non plus quam quindecim carnis opera nominata“.

20. ειδωλολατρεια: ita ABD***EKL etc .. CD* al -τρια itemq FG -τρια | FG εκθραι | ερις c. ABD* al syr (et. εκθρα) .. ζ ερεις c. CD**et***EFG KL al pl it vg al pl Iust^{ad} gent⁵ etc | ζηλος c. (A latet) BD*EFG (FG ζηλους) al go syr (et. θυμος et -θεια) Iustin^{ad} gent⁵ Dampar⁶⁸⁶ Conc carth ap Cyp .. ζ -λοι c. CD**et***KL vv pl ppg^r etlat pm | BKL etc εριθιαί, FG ερειθιαί Δ αιρειθιαί, CD* al εριθιαί. Ceterum B**vdtr K al mu εριθιαί, qua de re cf ad Iac 3, 16.

21. φθονοι c. B 17. 33. 35. 57. 73. f* demid Clem Mcion^{epiph}³⁵¹ (per

καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 22 ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, ^{Eph 5, 9.} χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, 23 πραύτης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. 24 οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν ὅν τοις παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. 25 εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. 26 μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλους φθονοῦντες.

VI.

1 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ κατιυρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι

error. ut vdr³¹⁹ φοροῖ editum est) Ir^{int} Cyp Hier² et alibi^{dis} (vide ante) Ambrst Aug .. ε add φοροῖ, Ln [φορ.] c. ACDEFGKL al longe pl vv pler Chr Thdrt² (sed¹ om φθο.) Dam al, cdd^{lat} ap Hier, Lcif al (et. transp) | κ om κωμοι | και sec c. ACDEKL al ut vdr omn vv pl Clem Chr (ad h. 1.) Thdrt Dam al Ir^{int} Hier al .. Ln [κωμοι] om BFG f vg (et. am demid, sed al habent) al Chr¹ Cyp Tert Lcif al | προειπον .. D*E (E**mur) FG προειρηκα

22. DEFGL al Dam (et. par³⁹⁸) αγαθωσινη

23. πραυτης c. ABC al Doroth⁴⁵⁰ Cyr^{hr288} .. ε πραυτης c. DEFGKL al pler Chr Thdrt al | εγκρατεια (DEFG ενκρ.) .. D*EFG d e f g vg (non am fu harl al) Bas Pallad Ir^{int} Cyp al add αγνεια (-νια)

24. οι δε: Hier: „si vulgatam editionem sequimur legentes *Qui autem sunt Christi.*“ Ad quae cf Cyp² *qui enim*, quemadmodum et. au¹ mart | ιησου c. ABC al cop sah aeth sl Cyr^{3aepe} (ut ioh⁸⁹⁰⁻¹⁰⁰⁸; sed ioh¹⁰⁵⁹ et ador⁷⁵ ιω χν) Doroth Bas Procopesa Dam al Aug (alibi aliq ιω χν, item aethutr) .. ε om c. DEFG (FG add εντες sic) KL al pler it vg syr^{utr} al Chr Thdrt Ps-Ath⁵²³ al Cyp Hier itemq Or ap Hier Ambrst al | σαρκα .. FG f g vg al Cyp al add αυτων

25. DEFG d e g vg (sed non am fu demid al nec f) al Or² Aug πνευμ. ζωμ. | FG d e g Ambrsted om και | D**EKL al mu στοιχοιμεν

26. γινωμεθα (KL al Clem^{cd} γινωμ.) .. G* al mu Chr al γινωμ. | αλληλοις c. ACDEFG**KL al pl Clem² Thdrt² Dam al .. Ln -λοις c. BG* al fere²⁵ Chr Thdrt¹ exed¹ Oec

VI. 1. εαν και (it vg et si) .. κ al om και | προλημφθη c. ABDEFG .. ε -λημφθη c. CL etc, item κ προκαταλημφθη (al προσλ., 39. προβληθη)

Ro 15, 1. *πρωάνθητος, σκοπῶν σεαντίον, μὴ καὶ σὺ πειρασθῆς. 2 ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. 3 εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναι τι μηδὲν ὄν, φρεναπατᾶ ἑαυτῶν.*
 1 Co 11, 28. *4 τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ κἀνήχημα ἔξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· 5 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.*

6 *Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχούντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. 7 μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μνηστρίζεται. ὁ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· 8 ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. 9 τὸ δὲ καλὸν ποιούντες μὴ ἐνκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλύμενοι.*
 1a 1, 16. etc
 2 Co 9, 6.
 2 Th 3, 13.
 2 Co 4, 16.

| *πρωανθητ.* c. B al (: ita legendum ratione habita loci 5, 23.) .. 5 Ln *πρωανθητ.* c. ACDEFGKL etc | FG d e g *σκοπ.* *εκαστος* *σεαντ.* (Dam *εαντ.*) | *μη κ. συ* (D*E *αντος* pro *συ*) *πειρασθης* .. FG d e g *μη κ. αντος* *πειρασθη* | Ln *πρωανθητος. σκοπων*

2. *αναπληρωσατε* c. ACDEKL al fere omn syrP al (syr ut ita impletis, go impletis) Clem Ath Did Chr Thdrt Dam³ (ad h. l. etpar⁵²⁸⁻⁶¹⁵) al .. Ln -*σερε* c. BFG al² it vg cop al Thdrt^{ed} Aster Procl Marc^{mon} Mcion^{ter} Cyp Victorin al mu | FG om *τον*

3. *φρ. εαντ.* c. ABC al cop sah Chr Dam^{par528} .. 5 *εαντ. φρ.* c. DEFGKL al pler it vg al mu pp^{gr} mu pp^{lat}. Praeterea de verbis *μηδεν ον* Hier sic: „Dupliciter autem legi potest atq. distingui, vel: *Si quis existimat esse se aliquid, cum sit nihil*, aut ita: *Si quis exist. se esse aliquid, ut postea inferamus cum sit nihil, se ipse seducit*. Et magis in Graeco quam in Latino resonat ista distantia. Prioris distinctionis hic sensus est: Qui se aliquid existimat esse et nihil est, ipse se decipit. Secundo sensus altior est et qui nobis magis placet: Si quis exist. se esse aliquid, in eo quod se putat esse aliquid, et non ex clementia in proximum sed ex suo opere et labore se iudicat, sua tantum virtute contentus, iste ex hac ipsa arrogantia nihil fit et ipse se decipit.“

4. B sah om *εκαστος*

7. *εαν* c. ACD***EKL al longe pl Clem Or Chr Thdrt Dam etpar⁵⁴⁷ et⁵⁰³ al .. Ln *αν* c. BD*FG al Dial⁴⁸ Thph | L al *σπειρει* | *τουτο* .. D*FG *ταυτα*, item it vg Or¹ pp^{lat} aliq (sed non Mcion^{ter} Ambrst al) ᾶ et *ταυτα*

8. *εις τ. σαρκα* .. FG *τη σαρκι* | *εαυτου* c. ABCD***EKL al pl-Chr Dam (etpar⁵⁰³) al .. D*FG al Thdrt Thph *αυτου* .. Or² algr et^{lat} om | *σαρκος* .. DEFG d e g cop al Chr Thdrt Zeno add *αυτου* | FG *εις το πνευματι*

10 ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζόμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γραμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ.

12 ὅσοι θέλουσιν ἐπιπροσώπησαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ διακόνται.

13 οὐδὲ γὰρ οἱ περιτενόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ κανχήσωνται.

14 ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο κανχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κατὰ τῷ

κόσμῳ· 15 οὔτε γὰρ περιτομή τι ἐστὶν οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ ^{5, 6,} _{1 Co 7, 19.} _{2 Co 5, 17.}

9. *εγκακ.* (*εγκ.* B^{D*}; A *εγκ.*) c. ABD* al Chr^{us} (*μη εγκαικετε*) .. *ς εκκακ.* c. CD^{***}EKL al pler. Clem Chred Thdrt al, item FG *εκκακησωμεν* | CFGL al *θερισωμεν*
10. Ln^{ed} min ἄρα (ita et. D^{***}) - *πίστειω;*; | B* al *εχομεν* | *εργαζομεθα* c. B^{*}CDEFG (κ al -*σωμεθα*, al -*σωμεθα*) al longe pl vv fere om Clem al mu .. Ln^{ed} min -*ζομεθα* c. AB^{**}L al go Oec
11. *πηλικους* (B* *ηλικους*): it vg pp^l *qualibus*, sed Victorin *quantis*. Cf Thdor^{mop} ἄγαν μειζῶσιν ἐχρήσατο γραμμασιν. Quibuscum cf Hier ad h. l. Contra Chr (ex eoque cat): τὸ δὲ Πηλίκους ἐμοὶ δοκεῖ οὐ τὸ μέγεθος ἀλλὰ τὴν ἀμορφίαν τῶν γραμμάτων ἐμφαίνον λέγειν, μονοουχὶ λέγων ὅτι οὔτε ἀριστα γράφειν εἰδώς, ὅμως ἠναγκάσθη δι' ἔμαντοῦ γράψαι, ὥστε τῶν σικοφαντῶν ἐμφράζει τὸ στόμα. Thdrt: *τινὲς μὲν μεγάλοις, τινὲς δὲ φαύλοις ἠρμήνευσαν. | υμν γραμμ. .. DE FG d e g Aug al γρ. υμ. (f vg Victorin al litteris scriptis vobis)*
12. *μη* h. l. c. ABCDE al d e vg go al Victorin Aug al .. *ς post να* c. FGKL al pler g al Chr Thdrt al Ambrst al | *διωκονται* c. ACFGKL al mu .. *ς Ln -κονται* c. BDE al pl
13. *περιτενόμενοι* c. ACDEK al sat mu f vg syr^{utr} sl Mcionepiph Chr Thdrt Dam al Bed .. Gb' Sz Ln *περιτεμνημενοι* c. BL al plus⁴⁰ (F -*τεμνημοι*, G -*τεμνημενοι*) d e g go cop al pp^{lat} mu | *θελούσιν* .. AC al *βουλονται* | B *περιτεμεσθαι* | DEG* al *κανχησονται*
14. *κανχασθαι* c. BCD^{***}EFGKL al ut v^{tr} om Ign^{intpol}257 Or^{saepe} Eus ps⁹² Ath² Cyr^{hr}292 Cyr^{fid}60 al mu .. AD* *κανχησασθ.* | *κοσμος* (et. Ordecies etc) .. FG al (Clem¹ lib itemq Bas¹) Thph praem ὁ | *τω* c. c^{***}D^{***}EKL al fere om Clem² Or⁷ Ath¹ Mac Bas⁵ Epiph Chr Cyr fid⁶⁹ Thdrt Dam al .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABC^{*}D^{*}FG 17. Or³ Ath¹
15. *ουτε* (syr sah ου) *γαρ* (Gb'') c. B 17. go syr (syrP vide post) sah aeth^o arm^{ven} Chr Syncell Hier Aug .. *ς Ln εν γαρ χω̄̄̄ ουτε* (: e 5, 6.) c. ACDEFGKL al pler it vg cop syrP c.* (εν usq w̄) aethPP al Thdrt Dam al Victorin Ambrst al | *εστιν* c. ABCD^{*}EFG al d e g go cop sah syr syrP mg al Or algr et^{lat} .. *ς (= Gb Sz, sed Gb')* *ισχυει* c. D^{***}KL al pler f vg syrP txt al Chr Thdrt Severian^{cat} al. Cf huc

Phil 3, 16. καινή κρίσις. 16 καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχοῦσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. 17 τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.

Phil 25. etc 18 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

et ad 3, 28. Naass⁹⁰ οὐκ ἔστιν οὔτε θῆλυ οὔτε ἄρσεν ἀλλὰ καινή κτίσις, καινὸς ἄνθρωπος, ὅς ἐστιν ἀρσενόθηλος.

16. στοιχοῦσιν (Gb⁷) c. AC*DEFG al d e g syr^{utr} al (go *secuti sunt*) Cyr Victorin Hier Aug² Ambrst Ruf .. ζ Ln -χρησουσιν c. BC**KL al pler f vg (f vg *secuti fuerint*) al Chr Thdrt al Hil Bed | D*E al om και tert | Θεου .. D*EFG d e κυριου, g *dei t domini*

17. D* al το λοιπον, Dial¹⁴⁰ των αλλων | DE d e f vg μηδ. μου κοπ. | ιησου c. ABC* al f am demid al arr arm Pet alex Dial¹¹⁰ Euthal (⁵²⁴ ap Zacagn., ^{cd1} του ζῶ) Epph¹ .. ζ (Gb⁰⁰) τ. κυριου ιω c. C***D***EKL al pler vged etcedd alfq syr^p al Thdrt al .. D*FG al go syr Chr al Victorin Ambrst Aug Epph¹ al του κυριου ημων (d e Ambrst Aug al om) ιω ζῶ .. cop aeth^{utr} Ign^{intpol}²⁵⁶ Mcion tert του ζῶ, Christi, harl *domini*

18. G g Victorin Ambrst om αμην

Subscriptio: AB*C al προς γαλατας. Item DE προς γαλατας πληρωθη, αρχεται προς εφεισιους itemque d e ad galatas *explicit* (d^{corr} add *scribens a roma*), *incipit ad ephesios*. FG f g *ετελεσθη επιστολη πρ. γαλ. αρχεται πρ. εφεισιους*. Similiter go ad gal. *explicit*; am fu al *epistula ad galatas* .. L τέλος της πρ. γαλ. εγραφη απο ρωμης, B**k al pm πρ. γαλ. εγραφη απ. ρωμης .. ζ (= Gb Sz) πρ. γα. εγραφη από ρώμης (ita praeter B**KL etc et. syr^{utr} cop al Thdrt Euthal Hier; contra απο εφισου Thph Oec Claudantiss). Praeterea pauci aliquot add δια τιτου, δια τιτ. και λουκα, δια τυχιου. Numerantur στιχοι σδγ' (KL al, et. Euthal), al σδβ' et aliter, αναγν. β', κεφ. ιβ', μαρτ. ια' (haec omnia et. Euthal) .. B ab ρδ' ad ρθ' pergit, am al sect 37 numerant.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

I.

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς Col 1, 1. etc
 ἀγίοις τοῖς οὖσιν [ἐν Ἐφέσῳ] καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 2 χά- Col 1, 2. etc
 ρις ἡμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.

* ABDE (item FG f g praemisso αρχεται, ut et. DE d e in subscriptione ep. ad Gal.) K al πρ. εφεσιους, am al incipit epistula (al om) ad ephesios .. L του αγ. αποστ. παυλ. επιστ. πρ. εφ. .. 5^ο παυλου του απ. η πρ. εφ. επιστ., 5 πρ. εφ. επιστ. παυλ., Gb Sz παυλου επιστ. πρ. εφ.

L 1 $\overline{\chi\iota}$ $\overline{\omega}$ c. BDE d e am al go syr^p cop Orca¹⁰¹ Dam Ambrst .. 5 $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\iota}$ c. AFGKL al ut vdtr omn f g vg (et. fu al) syr al pp^{8r} et^{lat} mu | αγιοις .. A al² vg cop ar^e Cyr Hier^{txt} al add πασιν | DEvdtr 46. (al ut vdtr) om τοις sec | εν εφεσω (et. 5 Ln): ita AB** (minime ipsa prima manu ut Hugius voluit, sed altera posteriore in margine ista suppleta sunt, ut docui in Stud. et crit. Heidelb. 1846. addito faesimili) DEFGKL etc .. [εν εφ.]: om enim B* 67.** Orca¹⁰² (Ἐπιμόνην δὲ φησὶν Ἐπί μόνων Ἐφεσίων εἴρομεν κείμενον τὸ „τοις ἀγίοις τοῖς οὖσι“ καὶ ζητοῦμεν, εἰ μὴ παρέκει προσκείμενον τὸ „τοις ἀγ. τ. οὖσι“, τί δύναται σημαίνειν. ὅρα οὖν εἰ μὴ ὡσπερ ἐν τῇ Ἐξόδῳ ὄνομα φησὶν ἑαυτοῦ ὁ χρηματίζων Μωσῆ τὸ ὄν, οὕτως οἱ μετέχοντες τοῦ ὄντος γίνονται ὄντες, καλούμενοι οἰονεὶ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι etc) cddvet et pp^{vet} ap Bas^{1,255} („οὕτω γὰρ καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν παραδειδώ- κασι καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς παλαιοῖς τῶν ἀντιγράφων εἰσῆκαμεν“), item ut vdtr Mciontert etepiph („titulum“ enim ad Laodiceanos ut addidisse accusatur a Tert, ita in salutione verba ἐν εφ. omnino non legisse censendus est. Epiph vero³⁷⁴ ex Mcionis „πρ. λαοδικεας“ citat Eph 4, 5. 6.), item testes alii ut vdtr ap Tert (dicit enim non tantum Mcionem [5, 17. „Mcion ei titulum aliquando interpolare gestiit“] epistolam istam ad Laodiceanos inscripsisse, sed: „quam nos ad Ephesios praescriptam habemus, haeretici vero ad Laodiceanos“ c. Mcion. 5, 11.) item ap Hier („quidam curiosius quam necesse est putant ex eo quod Moysi dictum est Haec dices filiis Israel Qui est, misit me, etiam eos qui Ephesi sunt sancti et fideles, essentiae vocabulo nuncupatos ut - ab eo qui est hi qui sunt appellentur“. Haec vel maxime ex Origene pendere ex fragmento Origenis Graeco apparet. Pergit vero: „Alii vero simpliciter non eos qui sint sed qui Ephesi sancti et fideles sint scriptum arbitrantur.“)

- 3 Co 1, 8. 3 *Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐν Χριστῷ, 4 καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ 5 προορίσας ἡμᾶς εἰς νίθησιαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 6 εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ, 7 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ, 8 ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονησίᾳ 9 γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ 10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαίωσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, 11 ἐν*

3. B om *καὶ πατὴρ*, Victorin² Hil¹ om *ο θε. καὶ* | *εν* (ς [non 5° Gb Sz] om c. paucis ut vdr min) *χω* .. D**et***E al syr^P aeth^{utr} Ath (non cd¹) Thph Sedul Victorin add *ω*

4. *εν αυτω* (d e f g vg *in ipso*) .. FG Did *εαυτω* | *προ* .. FG *προς* | ς (= Gb Sz) *ἐν ἀγάπῃ* c. praecedd conjg: ita L al ut vdr pl item f vg (*in caritate qui praedestinavit*; contra d e g Victorin Ambrst Aug Hier al *in car. praedestinans* distinctione incerta) go cop al Eusps²⁵⁸ vdr Oec; c. sqq vero Or^{cat} (etiam cat^{txt}) Cyr^{ador}⁴⁵⁵ vdr Chr Thdr^t Thph al

5. D* *προορισας* | *ω χω* .. B Chr^{mosc}¹ *χω ω*

6. *δοξης* .. DE *praem της* (Dam om *της* sq) | *εν η* c. DEF (om η) GKL al longe pl it vg go syr^P al Bas Chr (ad h. l.) Thdr^t Dam al Hier Aug al .. Gb¹ Ln ης c. AB al fere¹⁵ syr Or^{cat} Chr¹; item Thph Ambrst *η* | D*EFG 8.P^o d e f g vg (sed non am al) go syr^P c.* al (cop syr al add tantum *αυτου*) Dial¹²⁵ cddlat ap Hier Ambrst al add in f. *νω αυτου*. Contra est Or^{cat}: *ἡγαπημένος ἀπλῶς λέγεται ὁ σωτήρ* etc

7. D* cop (*accepimus*) Ir^{int} *εσχομεν* | *το* (FG *του*) *πλουτος* c. ABD*EFG 31. 67.** al cat^{txt} (17. *το πληθος*) .. ς *των πλουτων* c. D***KL al pler Or^{cat} Cyr^{glaph}¹⁰ Cyr^{hr}³⁰² al mu | *χαριτος* .. A al cop Cyr^{glaph}¹⁰ *χηρ-στοτητος*

9. FG 76. it vg go Thph Victorin Hil al mu (non Hier) *γνωρισαι* | Ad *το ipse* D* in rasura adscripsit *μυστηριον* (***) -η-). Primitus scripserat *τουτου* vel *τουτο το μ.* | DEFG d e f g go cop Victorin Tert Hil om *αυτου* sec

10. *εις* .. A *κατα τηρ* | K al om *τω* | *τα* sec c. ABDEFGKL al plus⁶⁰ (vv omn) Eus^{marc}²⁶⁷ Cyr^{glaph}¹⁰ al pm .. ς (= Gb Sz) add *τε* c. pauc ut vdr min Epiph⁸⁶⁸ | *εν τοις* c. AFGK al pl cop Epiph⁸⁶⁸ et^{2,68} Cyr

ὅ καὶ ἐκλήρωθῆμεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ^{3, 11.}
 ἐνεργούντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 12 εἰς τὸ
 εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικώτας ἐν τῷ Χρι-
 στῷ· 13 ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ
 εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγι-
 σθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, 14 ὅς ἐστιν ἀρρα-
 βὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς
 ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

15 Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ ^{Col 1, 9.}
 κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 16 οὐ
 παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνηστὴν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν <sup>1 Th 1, 2
 Ro 1, 9.</sup>

glaph¹⁰ Or^{cat}114 Chr Thdrt¹ Thph Ir^{int} Victorin (uterque: in coelis -
 super terram; vv pm pplat pl bis in; Tert¹ bis super) .. Ln ἐπι τοῖς
 c. BDEL al fere⁴⁰ go Eus^{marc}387 Thdrt¹ Dam Oec Tert¹ (: cf et. ad
 Col 1, 20.)

11. ἐκλήρωθῆμεν c. BKL al ut vdtr omn f vg (uterq: sorte vocati sumus,
 item d e g absq sorte, syrP c. ob. habet) go al Eus^{ps}258 Cyr^{glaph}10 Chr
 Thdrt Dam al Victorin (sortem consecuti sumus) Ambrst (sortiū) Hier
 al .. Gb' Ln ἐκλήρωθῆμεν c. ADEFG d e g (et vide ante syrP) | D* al
 προωρισθ. (ut v. 5.) | κατὰ (D*FG al add τὴν) προθεσιν .. DEFG al
 fere¹⁰ d e f g go cop al Ambrst add του θεου | D*FG al om τα

12. δόξης c. BDEFGKL al pl Eus^{ps}258 Cyr^{glaph}10 Dam Thph .. ς (Gb⁰⁰)
 praeam της c. A al mu Chr Thdrt Oec | D*FG d e g flor Tert om αυ-
 του | FG al om τω

13. υμεις (et. Or^{cat} fidd¹²² al pm) .. AKL al plus²⁰ sl⁶ Thph^{ms} Oec
 ημεις (perpauci ex his [non AKL] postea ημων et εσφραγισθημεν) | της
 sec .. FG om | και sec .. DEFG d e g cop al Did² (sed alibi² και) Ir
 int Tert Victorin al om (Ambrst om εν ω και) | B εσφραγισθη

14. ος c. DEK al longe pl d e g (quod est pignus) Chr^{com} Thdrt Dam
 Thph Oec (Phot ap Oec: ὅς ἐστι τὸ πνεῦμα, φησιν. ἐποιήσατο δὲ
 τὴν μετάληψιν τοῦ ἁρθρου etc) .. Ln ὁ c. ABFGL al fere¹⁵ (f vg etc
 et. Did^{int} qui est pign.) Ath² Cyr^{fidd}122 (ὁ τῶν ἁγίων pro τῷ ἁγ. ὁ)
 Euthal Chr^{txt} | αραβ. c. ABDEKL etc .. FG al αραβων

15. εν τω (FG om) κ. ω̄ : et. Cyr^{loh}888 al pm .. D*EFG vv mu add ᾠω̄
 (D*E ᾠω̄) .. hal eddluc brug in Chr. Ies., diff al | αγαπ. (23. praeam
 αμομον, 46. add της κοινωνιας αυτου) την (D*FG om την) c. D (*et**
 et***) EFGKL al fere omn it vg go cop syr^{utr} al mu Cyr¹ Chr Thdrt
 Dam al Ambrst Aug¹ al .. Ln om c. AB 17. Cyr^{trin}875 Hier Aug¹ ..
 al⁶ Cyr^{loh} pon αγαπην (omisso την sq) post αγιους

16. DE Victorin παυσομαι | μν. υμων c. D***EKL (item FG g υμων post
 ποιουμ.) al longe pl e (certe teste Sabat.) f vg cop syr^{utr} al Chr Thdrt

προσευχῶν μου, 17 ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῶῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν
ἐπιγνώσει αὐτοῦ 18 πεφρωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας
^{1 Pe 1, 12.}
^{Col 1, 27.} ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστὶν ἡ ἐλπίς τῆς κλήσεως αὐτοῦ,
καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις,
19 καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς
τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
2, 6. 20 ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκά-
^{Col 2, 10.} θισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις 21 ὑπεράνω πάσης ἀρ-
χῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόμα-
τος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
^{1 Co 15, 27.}
^{He 2, 8.} μελλοντι, 22 καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ
^{*Ps 8, 7 (6).}
^{Col 1, 18.} αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, 23 ἧτις ἐστὶν τὸ
σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πάσιν πληρουμένου.

Dam al Victorin Hier Ambrst al .. Ln om *υμων* c. ABD* al fere¹⁰ d go Cyr^{ioh}⁸³⁸ Hil

17. *δωη* (Ln *δωη*) .. B Cyr^{thes}³⁷⁵ *δω* | Ln *εν επιγν. α. c. sqq* conjg (: : certe contra testes, si qui sunt, ut vdtr om)

18. *καρδιας* c. ABDEFGKL al longe pl vv ut vdtr omn pp^{gr} et^{lat} pl .. ζ (= Gb Sz) *διανοιας* c. min vix mu Cyr^{hr}³⁰² Thdrt Oec | B 17. Cyr^{ioh}⁸³⁸ om *υμων* | *εις usq υμας* .. FG *ινα οιδατε* | *τις* pr .. FG 1.lect Eph *τι*, item (et. postea: *quid est spes - quale divitiae*) go sl⁶ etant | *και τις* c. D***EKL al fere omn vg^{ed} (et. demid al) cop syr^{utr} al Orcat¹³¹ Cyr^{ioh}⁸³⁸ Chr Thdrt Dam al Ambrst^{ms} Hier al .. Ln om *και* c. ABD* FG 59. d e f g am fu tol al go Victorin Ambrsted

19. FG om *υπερβ.*, item 63. sed habet *το υπερμεγθος* | D*FG al d e g Victorin Ambrst *εις υμας*

20. *ενηργησεν* c. DEFGKL al ut vdtr omn Eus Cyr^{fid}⁷⁰ Cyr^{hr}²²⁰ Chr Thdrt Dam al .. Ln *-γηκεν* c. AB Cyr^{ioh}⁸³⁸ Procop^{esa} (: : istorum testium auctoritas eo suspectior est quod omnes pro *εκαθισεν* reposuerunt *καθισας*) | *εν* .. FG praetermittunt | *εκαθισεν* c. DEFGKL al longe pl Chr Thdrt Dam Thph Oec, item d e g go cop syr^{utr} al .. Ln *καθισας* c. AB 17. 23. 57. 80. al fere¹⁰ Eus (et. dem⁴⁶⁵) Cyr^{ioh}⁸³⁸ et ^{fid}⁷⁰ Cyr^{hr}²²⁰ Procop cat^{xt}, item f vg Victorin Hier al. Praeterea A 17. 23. 57. 80. al cop al Eus (et. dem⁴⁶⁵) Procop pp^{lat} add *αυτον* | *επουρανοι*; *caelestibus* it vg pp^{lat} pl) c. ABDEFGKL al pler Cyr^{ioh} et ^{fid} al pm item it vg pp^{lat} pl .. Ln *ουρανοις* c. B al Victorin Hil

21. B *εξουσ. κ. αρχ.*

23. *τα* c. unc omn al longe pl pp pm .. ζ (= Gb Sz) om c. min vix mu

II.

1 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρ-^{Col 2, 13.}
 τίας ὑμῶν, 2 ἐν αἷς ποτὲ περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ^{Col 3, 7.}
 κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ αἴερος, τοῦ
 πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, 3 ἐν
 οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς^{Col 3, 6.}
 σαρκὸς ἡμῶν, ποιῶντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν δια-
 νοιῶν, καὶ ἦμεν τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί· 4 ὁ δὲ θεὸς
 πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἦν ἡγάπησεν
 ἡμᾶς, 5 καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζω-^{Col 2, 13.}
 ποίησεν τῷ Χριστῷ, — χάριτι ἐστε σεσωσμένοι, — 6 καὶ συνήγειρεν^{1, 20.}
 καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 7 ἵνα ἐν-
 δεῖξῃται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος
 τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ὑμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 8 τῇ

- II. 1. *αμαρτ.* (B επιθυμιας) *υμων* (A ταυτων, ε ante αυ ab ipso* ut vdr inserto) c. BDEFG al fere¹⁵ vv fere omn Thdr̄t catt̄xt etcom Lcif Victorin etc .. 5 49. om *υμων* (: : ut v. 5. ubi nec inlatum est *ημων* nisi cop syr al) c. KL al longe pl arP Chr̄txt etcom Dam Thph Oec
2. *ποτε* .. L om. Cf huc Ign̄int̄p̄ol²⁰⁶ καὶ ἐνήργει ἐν τ. υἱοῖς τῆς ἀπειθ.
3. *καὶ ἡμεῖς* (A* D* υμ., FGL g om κ. ημ.) *παντ.* (73. ante ημ., al⁴ vv aliq Tert Ambrst om) .. Fortun ap Aug *et nos et omnes* | *ημεῖς* (et. Clem Did Chr Thdr̄t Dam al) .. B al² Or⁴ catcom¹⁵⁷ *ημεθα* | *τεκν.* *φύσει* (109. aeth Clem om *φυσ.*) c. BK al longe pl Or³ Chr Dam Thph Oec .. Ln *φν. τε.* c. ADEFG al⁶ it vg etc Or¹ Did Thdr̄t pp^{lat}
4. D*FG al² d e g go pplat mu om *αυτου* (al Cyr^{hr302} ante *αγαπ.* pon)
5. 73. 118. Cyr^{hr302} lib om *ημας* | *τοις* (B cop syrutr al praem *εν*) *πα-ραπτ.* (D*E *ταις αμαρταις*, FG g *τη -τια*) .. B add *καὶ ταῖς επιθυμιας* | *συνεζωσπ.* (F** f go al add *ημας*) c. ADEFGKL al pler d e f (g vide post) am demid al go syrutr al Thdr̄t al Hier Aug¹ al .. Ln add [*εν*] c. B 17. 73. 118. vg (sed non am al) g (*cum t in*) cop Chr Dam pp^{lat} mu | *χαριτι* .. D*EFG d e f g vg (non am al) Victorin Aug al praem οὐ (D*E οὐ *τη*), et. *γαρ* et *δε* additur; 7. lect Chr Hil om *χα. ε. σεις.*
6. FG g Victorin Hil Aug² (1 habet) om *εν* *χω̄νω̄νω̄*
7. *το υπ. πλουτος* (Gb') c. ABD*FG 17. 67.** Or¹ (sed Ored *το υπ. πληθος*) Eusmarc⁶⁹ .. 5 *τον υπερβαλλοντα πλουτον* c. D***KL al pler Or¹ Chr Thdr̄t al | *DE εν τη χρηστ.* | D*FG d e g aeth^{ro} om *νω̄νω̄* (syr aethPP ante *χω̄νω̄νω̄*)

γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ἡμῶν, θεοῦ τὸ δῶρον· 9 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθῃ· 10 αὐτοῦ γὰρ ἔσμεν ποιήματα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοιμάσεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.

11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, 12 ὅτι ἦτε τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ ἀπῆλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· 13 νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἳ ποτε ὄντες μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. 14 αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, 15 τὴν

8. χαρ. ε. σεσωσμ. .. D*E d e cop syr ar^e aeth αυτου (cop om) χαρ. σεσ. εσμεν | της c. AD***EKL al longe pl Thdr^{t2} Dam Thph^{com} Oec .. Gb^o Ln om c. BD*FG al⁴ Chr Thph^{xt} | D*FG al fere¹⁰ d e f g Chr com Dam Thph^{com} Oec^{com} εξ ημων | Ln (θε. τὸ δῶρ.), Gb Sz (καὶ τοῦτο etc ⁹ οὐκ ἐ. ἔργ.). Ceterum -cf huc Polyc³⁷⁷: εἰδότες ὅτι χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλὰ θελήματι θεοῦ διὰ τῷ χῶ.

9. καυχησθαι .. FG -σεται

10. τῷ τῶ (syr τῷ τῶ, vg cdd aliiq Tert^{marc} Victorin al om τῶ) .. FG g κυριω, d e domino Iesu | επι .. FG al Chr¹ Thdr^t Dam επ

11. διο (d e Mcion^{epiph}³¹⁸ et³⁷¹ Dial¹⁴⁸ om) μνημονεϋετε (Mcion^{epiph}³¹⁸ Dial¹⁴⁸ -εινοντες, d e memoriam habentes) οτι (Mcion^{epiph}³¹⁸⁻³⁷¹ om) ποτ. νμ. (πο. νμ. vide post) .. FG g δια τουτο μνημονεϋοντες (g recordamini) υμεις οι ποτε τα. Cf et. Victorin: vos, inquit, qui aliquando eratis gentes in carne etc | ποτε νμ. c. ABD*et***E al d e f vg Dial¹⁴⁸ Cyr³⁷⁰ Did Hier Amb al .. ε νμ. πο. c. D*** (FG)KL al pler go cop (uterq πο. post εθν.) al Mcion^{epiph} bis al mu itemq^{1st} mu | χειροποιητου .. D*FG Mcion^{epiph}³⁷¹ -ητω

12. τω καιρ. c. ABD*FG al d e f g tol al Cyr³⁷⁰ Mcion^{epiph} bis Chr^{com} Victorin Hier Aug al .. ε (Gb⁰⁰) praem εν c. D***EKL al pler vg (et. am fu al) go cop al Or^{cat} Dial¹⁴⁸ al mu Tert al mu (: εν c. καιρω saepe iunctum et in evn et epp, sed raro a testib aliiq abiectum est) | τ. διαθ. (Dial¹¹² [non¹⁴⁸] Amb τ. δ. post επαγγ. pon) της (Tert al και της επαγγ. .. FG d* e (f eius) g Tert al add αυτων | αθτοι .. FG αθειον | κοστω .. FG g add τουτω, item in hoc mundo d e f vg

13. L Ir^{int} Tert Victorin om τῷ .. diff al pauc | εγγ. εγεν. c. DEFGKL al longe pl d e g vg^{cdd} aliiq al Chr Thdr^t Dam al .. Ln εγεν. εγγ. c. AB al f vg go Mcion^{epiph} Dial¹⁴⁸ Eus ecl⁹⁰ Cyr glaph³⁰⁰ et^{fd}¹⁰⁰ Ir^{int} Tert al mu | του (B om) τῷ .. Mcion^{epiph} αυτου

ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν Col 2, 14.
καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον
ποιῶν εἰρήνην, 16 καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ Col 1, 20. 22.
σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ.
17 καὶ ἔλθῶν ἐγγηγάσας εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ εἰρήνην *Es 57, 19.
τοῖς ἔγγυς, 18 ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγήν οἱ ἀμφοτέροι ^{3, 12.} Ro 5, 2.
ἐν ἐνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. 19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι
καὶ πάροικοι, ἀλλ' ἐστὲ σὺνπολίται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ,
20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφη-
τῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, 21 ἐν ᾧ πᾶσα ^{4, 16.} 1 Co 2, 16.
οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὐξῆ εἰς καὶν ἅγιον ἐν κυρίῳ, 22 ἐν
ᾧ καὶ ὑμεῖς σὺνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν ^{1 Pe 2, 5.}
πνεύματι.

15. ζ (non Gb Sz) λύσας· ¹⁵ τὴν ἔχθρ. etc, Ln λύσας, ¹⁵ τ. ξ. ἐν τ. σ. α.,
| FG εκθραν. Item v. 16. | D* καταρτίσας | εν εαυτω c. DEGKL al longe
pl (d e in se ipso, f g m in semetipso, vg in semetipsum; item in se ipso
go syrutr al) Eusmai³³⁷ Epiph³⁸⁸ Cyrthes¹⁵⁶ et¹⁶² Ath² Chr Thdrt Dam
Thph Oec .. Ln εν αὐτω c. ABF al fere¹⁰ Procopniceph^{1, 1626} (59.* cop
Ath¹ Epiph^{2, 88} Thdrt¹ om) | καινον .. κ και μονον, FG κονον
16. KL al mu αποκαταλλάξει | FG 115. εν εαυτω, item cdd^{lat} ap Hier
it vg go syrp (syr om) al ppl^{at} mu (non Tert Hier al)
17. ειρηνη. sec c. ABD (D* bis ειρηνη) EFG al it vg go cop aeth utr arm
Eusps³²⁷ etpr Procop³²⁸ Cyp Victorin Hil al pm .. ζ om c. KL al pler
syrutr al Dial¹⁶² et¹⁵⁹ Const^{2, 54} Eusps⁵²⁸ Chr Thdrt al Tertmarc lib
18. L 37. al Chr (txt etcom) om oi
19. αρα ουν (it vg ergo vel itaque) .. FG om ουν | αλλ (B αλλα) εστε
(Gb') c. ABCD* EFG 31. 71. 73. it vg go Bas Victorin al pm .. ζ αλλα
c. D***KL al pler cop syr utr al ppgr mu Tertmarc Hier Amb¹ | σὺν-
πολ. c. AB* CDEFG .. ζ Ln 49. συμπ. c. B**K^{sil}L al certe pler (ABD*
-λειται)
20. 4.* Mcion^{tert} (Tert „abstulit haereticus“) om και προφ. | ακρογ. (et.
Or² al pm) .. D* EFG (vv mu ppl^{at}) Or¹ quidam ap Eus^{h. e. 10, 4} Chr^{txt}
add λιθου | L al ακρογωνιαίου | χ̄ν̄ τ̄ν̄ c. AB al f vg go cop Or² Thph
Ambrst Hier² Aug^{3aepe} al mu .. ζ τ̄ν̄ τ̄ν̄ c. CDEFGKL al pler d e g syr
utr al Ps-Iust^{expos} Or¹ Eusps³ bis al mu (Chr^{txt} om τ̄ν̄) Victorin Hier²
21. πασα c. BDEFGKL al longe pl Ps-Iust^{expos} Clem al pm .. ζ (Gb⁰⁰)
add η̄ c. AC al mu Chr^{txt} Thph
22. του (al om) θεου .. B τ. χριστου

III.

- 4, 1. 1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ
 ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἔθνων — 2 εἶγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χά-
 ριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, 3 ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν
 ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, 4 πρὸς
 Col 4, 3. ὁ δὴ δύνασθε ἀναγιγνώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ
 τοῦ Χριστοῦ, 5 ὃ ἐτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν
 Col 1, 26. ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ
 2, 30. προφήταις ἐν πνεύματι, 6 εἶναι τὰ ἔθνη συνκληρονόμα καὶ σύν-
 σωμα καὶ συνμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐ-
 Col 1, 25. αγγελίου, 7 οὗ ἐγενήθη διάκονος κατὰ τὴν δωρεάν τῆς χάριτος

- III. 1. $\bar{\chi}\nu$ (c κυρίου) $\bar{\omega}$ (al syr al pp alii $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\nu$) .. D*FG d e g aethutr om
 $\bar{\omega}$.. diff al | εθνων .. addunt προσβεινω (DE 10. sl Ambrst^{com}; d e
 postulo) et κεκαρημαι (71. al). Ceterum cf huc Orat¹⁵⁸: σολοικισμὸν
 δὲ νομῆζω γεγονέναι ἐν τῷ τόπῳ. δέον γὰρ αὐτὸν εἰρηνεῖαι Τούτου
 χάριν ἐγὼ Παῦλ. — ἐγνώρισα τὸ μυστήριον. ὃ δὲ φησί Τούτου χάριν
 ἐγὼ Πα. δέσμος, κατὰ ἀπ. ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστ. Etc
2. τ. οικονομου. .. I. add μου | τ. Θεου (D*et***EFG d e g go ante της
 χα. pon) .. A αυτου, Thph Ambrst^{xt} om
3. οτι κατ. αποκ. .. FG f g go κα. απ. γαρ .. b d e Victorin (plane
 conjg κα. αποκ. c. antegressis) Ambrst om οτι, hinc Ln [στ.] | ἐγνωρι-
 σθη c. ABCD*FG al mu it vg go cop syrutr al Basilidhipp²⁴¹ Clem Cyr
 fid¹²² al mu Irint lib Victorin Ambrst al .. ζ (= Gb Sz, sed Gb') ἐγνω-
 ρισε c. D***EKL al pl aeth utr al Dam^{xt} Thph Oec | F μυστηριον | G
 ὀλλεγω, item alibi
5. τετραεις c. ABCDEFGKL al fere⁷⁰ it vg go syr al Clem² Or³ Cyr^{hr280}
 Cyr^{ioh999} etnest¹¹¹ al pplat mu .. ζ (= Gb Sz) praem εν c. pauc ut vdtr
 min cop syr^p al | Or¹ (sed^{saepo} habet) Thdrt^{cd} om αγιοις, b om απο-
 στολοις | DEFG al² d e f g go cop Thph Victorin Hil al αυτου αποστ. |
 εν (FG Chr add τω) πνευμ. (DE al mu vv mu Idac add αγιω) | Ln αγωις,
6. συνκληρ. c. AB*DEFG .. ζ Ln 49. συγκλ. c. B**CKSL etc | συνσωμα
 c. AB*DEFG .. ζ Ln 49. συσσωμ. c. B**CKL etc | συμμετ. c. AB*CD*FG
 .. ζ Ln 49. συμμ. c. B**D***EKL etc | επαγγελιας c. ABCD* al d e am
 demid tol al cop syr al Or³ Cyr^{ioh999} etalib Chr (alibi explicans add
 του Θεου) Hier Pel Sedul .. ζ (Gb^o) add αυτου c. D**et***EFGKL al
 pler f g vge^d et^{cd} alii go syr^p al Thdrt Dam al Victorin Hil al | $\bar{\chi}\nu$
 $\bar{\omega}$ c. ABC al f vg go cop syr^p ($\bar{\omega}$ c.*) Ambrst Pel al .: ζ τω (Or³ Cyr
 om) $\bar{\chi}\nu$ c. DEFGKL al pler d e g al Or³ Cyr^{ioh} etnest al mu Victorin
 Hil al .. syr αυτω .. diff al

τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνεργίαν τῆς δυνάμεως αὐ-
 τοῦ. 8 ἔμοι τῶ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἀγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὐτῆ, ^{1 Co 15, 9.}
 ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξίτητον πλοῦτος τοῦ Χρ- ^{Col 1, 27.}
 στοῦ, 9 φωτίσαι πάντας τις ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀπο- ^{Col 1, 26.}
 κρυφθέντος ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῶ τὰ πάντα κτίσαντι,
 10 ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἀξιοσίαις ἐν τοῖς ἐπου-
 ρανίοις δὲ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποικίλος σοφία τοῦ θεοῦ, 11 κατὰ ^{1, 11.}
 πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
 ἡμῶν, 12 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρουσίαν καὶ τὴν προσαγωγήν ἐν ^{2, 18.}
 πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. ^{Ro 5, 2.}

7. *εγενηθη* c. ABD*FG al .. *εγενομενη* c. CD***EKL al pler pp mu | *την δοθεισαν* c. D***EKL al longe pl syr^{utr} go al Chr Thdrt Dam Thph Oec .. Gb' Ln *της δοθεις* c. ABCD*FG al¹⁰ it vg cop cat^{xt} pp^{lat} (:; cf v. 2.)
8. *ελαχιστοτερω* (et. Or² etc) .. FG al *ελαχιστω* | *παντων* c. ABCDEFG KL al longe pl Or Dial¹⁵⁵ Did al mu .. *ς* (= Gb Sz) add *των* c. min mu go Cyr^{fid}¹²³ Thdrt Thph | *αγιων* (4. Chr^{ed} ap Gb *ανθρωπων*, Archel *αποστολων*, 46. add *αποστ.*) .. 72.* slmur Mciontert (sed nihil ista de re ipse Tert) om (Gb⁰) | *αυτη* .. FG f g add *του θεου* | *εν* c. DEFGKL al fere omn it vg go syr^{utr} al Dial¹⁵⁵ Cyr^{fid}¹²³ Did Chr Thdrt Dam al pp^{lat} .. Ln om c. ABC al³ cop | D* *ευηγγελισασθαι* | *το α. πλ.* c. ABCD*FG al (Dam *το α. πλουτων*) .. *ς τον α. πλουτων* c. D***EKL al pler Dial¹⁵⁵ Cyr^{fid}¹²³ al mu
9. Ln [*παντας*] : om A al² Cyr^{fid}¹²³ Hil Hier Aug (non Mciontert Victorin al mu) | *οικονομια* c. testib fere omu .. *ς* (= Gb Sz) *κοινωνια* c. pauc min | *αιωνων* .. FG f g syr^P add *και απο των γεγεων* | Mciontert om *εν* („rapuit haereticus in praepositionem“) | D*FG Chrmosc semel om *τα* | *ς* (= Gb Sz) add in f. *δω ω χυ* c. D***EKL al pler syr^P c.* al Chr Thdrt Dam Thph Oec .. om c. ABCD*FG al vv pl Dial¹⁵⁵ Bas^{3,9} Cyr^{fid}¹²³ Did Mciontert Hier Ambrst al mu (sed agnoscere vdtr Victorin)
10. *νυν* (et. Ath Chr Thdrt Severian^{cat} Dam al Hier²) .. FG d* f vg syr ar^e Or Iob ap Phot Mciontert Victorin al mu om
11. *τω χω ω* c. ABC* 37. 116. al ut vdtr .. FG g om (f om tantum *ω*, item syr *χω*) .. *ς* 49. *χω ω* c. c***DEKL al pler Ath Chr Thdrt Dam al (item al pauc Clem omisso *ω*)
12. *την sec* c. CDEFG (sed D*E τ. *προσαγ. κ. τ. παρρ.*, FG *την προσαγ. εις την παρρ.*) KL al pler Ath Chr Thdrt Dam al .. Ln om c. AB al² | *εν πεπ.* .. D* *εν τω ελευθερωθηραι*. Reddunt f vg Hier al *fiduciam et accessum in confidentia*, d e *fiduciam in confidentia et libertatem*, g *fiduciam in confidentia in confidentia* (sic), Victorin *libertatem et aditum in confidentia*, Ambrst *libertatem in confidentia*, Sedul *libertatem et accessum*.

13 *Λιὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐνκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἧτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν.* 14 *τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα,* 15 *ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,* 16 *ἵνα δόξῃ ὑμῖν κυτὰ τὸ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ τοῦ θνατοῦ κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἕσω ἄνθρωπον,* 17 *κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,* 18 *ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,* 19 *γνωαί τε τὴν υπερβάλλουσαν τῆς*

Col 1, 11.

13. *ενκακ.* (ενκ. c. AB*D*E; Ln 49. εγκ.) c. ABD*E al⁵ .. ε εκκακ. c. CD*** FGKL al pler pp mu |·υμων .. c al⁷ cop arm (harl mea) ημων
14. *πατερα* c. ABC 17. 67.** demid al cop aeth^{utr} ar^e Thdot Or (et. cat¹⁶¹) Epiph⁸⁵⁰ Cyrhr¹¹² et¹¹⁵ Cyrloh⁸³⁸ Cyrfd⁷⁰ al mu Hierdis („non ut in Lat eod additum est *ad patrem domini nostri I. Chr.*, sed simpliciter *ad patrem* legendum, ut dei patris nomen non domino nostro I. Chr. sed omnib. creaturis rationabilibus coaptetur“) al; item praemissis *θειον και* Did Meth, itemq fere Valent^hipp¹⁰³ (vide post) .. ε (Gb⁰⁰) add *του κυριου ημων ιησου χριστου* (: cf 1, 3. etc) c. DEFGKL al pler it vg go syr^{utr} al Ps-Iustexp⁸⁵ Chr Thdrt Dam (ad h. l.) Photmans^{8,16} al Tert Victorin Lcif al
15. *ουρανοις*: et. Naass⁹⁷ Ps-Iustexp⁸⁵ Clem Or² Epiph⁸⁹⁶ Cyrhr¹¹²⁻¹¹⁵ Cyrfd⁷⁰ al .. al mu go Ored Epiph⁸⁵⁰⁻⁸⁵⁹⁻⁸⁴⁰ Cyrloh (εν τε ουρανω) Thdrt² Photmans^{8,16} al mu -νω. Ceterum Naass⁹⁷ sic: *αφ' ου πᾶσα πατριὰ ὀνομαζομένη ἐπὶ γῆς καὶ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.*
16. *δωη* c. DEKL al longe pl Valent^hipp¹⁰³ Ps-Iustexp⁸⁵ Orca¹⁶¹ Ath Mac Chr Cyrloh⁸³⁸ Cyrfd⁷⁰ Thdrt Dam Thph Oec .. Ln δω c. ABCFG al³ Orca¹⁶² Bas Meth^virgg Cyrloh¹⁷⁸ Cyrhr²⁰⁶ al | *το πλ.* c. ABCD*EFG 67.** al (17. *το πληθος*) Ath^{cd} Eph .. ε *τον -τον* c. D***KL al pler Ps-Iustexp⁸⁵ Cyrloh⁸³⁸ etfd⁷⁰ al mu | FG g cop εν δυναμει .. Mac δυναμιν, item d e fu hal al *virtutem*
18. c *ερριζομενοι* | D* *ισχυσητε* | *βαθ.* κ. υψ. c. BCDEFG al it vg go cop syrP al Eusmarc³⁶¹ Ath Mac Cyrloh⁸³⁸ pplat mu .. ε υψ. κ. βαθ. c. AKL al pl syr (sed^{lib} *altitudo et profunditas, longitudo et latitudo*) al Or Mac Chr Thdrt al Hier¹. Cf huε Valent^hipp¹⁰³: *τούτου χάριν κάμπτω τὰ γό. μου πρ. τ. θεόν κ. πατ. καὶ κύριον τοῦ κυρ. ἡμ. ἡμ. ἡμ., ἵνα δόξῃ ὑμῖν ὁ θεὸς κατοικῆσαι τὸν χρ̄ εἰς τὸν ἕσω ἄνθρ., τοιτέτσι τὸν ψυχικόν, οὐ τὸν σωματικόν, ἵνα ἐξισχύσητε νοῆσαι τί τὸ βάθος, ὅπερ ἐστὶν ὁ πατ. τῶν ὅλων, καὶ τί τὸ πλάτος, ὅπερ ἐστὶν ὁ σταυρὸς ὁ ὄρος τοῦ πληρώματος, ἢ τί τὸ μήκος, τοιτέτσι τὸ πλήρωμα τῶν αἰώνων.*
19. D*FG go cop om τε | *της γν.* (τ. γ. om 71. tol syred) αγ. .. A al syrP arP Hier¹ αγ. *της γν.* (Aug¹ *scientiam caritatis*) | B 73. 116. *ινα πληρωθη παν*

γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ.

20. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν Ro 16, 25 ss.
 αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν,
 21 ἀντιῶ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς
 γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων· ἀμήν.

IV.

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δεσμίος ἐν κυρίῳ, ἀζῴως περιπα- 3, 1, Col 1, 10.
 τῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, 2 μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης Col 3, 12 ss.
 καὶ πραύτητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
 3 σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητά τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ
 τῆς εἰρήνης. 4 ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν
 μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· 5 εἰς κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα· 1 Co 8, 6. 12, 5 s. 1 Ti 2, 6.
 6 εἰς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ

20. υπερ (DEFG it vg pplat [exe Victorin Hier] om) παντα (E παν) .. Thdr̄t ad h. 1. om

21. ε. τ. εκκλ. εν χω̄ τ̄ω c. D** (male exscripsit E χω̄ τ̄ω εν τ. εκκ., falsus signis transpositionis D**) KL al longe pl go syr^{utr} al Chr Thdr̄t Dam^{txt} Thph Oec cat^{txt} Vig .. Ln ε. τ. ε. και εν χω̄ τ̄ω c. ABC al³ vg cop al pplat mu (Dam^{com} εν χω̄ δε τ̄ω τ̄ην δόξαν τ̄ην ἀληθ̄η λέγει, και εν τ̄η εκκλ. τὸ ὁμοίωμα) .. D*(et***)FG d e f g Victorin Ambrst εν χω̄ τ̄ω και (D*** εν, it etc add in) τη εκκλ. .. 46. Oros om (Gb^o) ε. τη εκκλ. | Gb^o του αιω. c. FG f g tol (d e pplat² in omnia saecula [item g sed add t generations] saeculorum) | 57. 67.** om αμην

IV. 1. Totum versus habet Ign^{intpol}36. itemque²⁶⁴ alludit ad 4, 4.

2. πραυτητ. c. BC al ut vdir .. § Ln πραοτητ. c. ADEFGI al certe pler pp mu; κ υπακοης | Ln εν (om B ap Btl, sed non ap Mai nec Beh) ἀγ. c. sqq conjg: id quod confirmat Or^{cat}165 ἐρεσιος μὲν οὖν τοῖς ἡδὴ ἐσχηκόσι τὴν ἐνότητά τοῦ πνεύμ. καὶ δεομένοις τηρεῖν ταύτην λέγεται ἐν ἀγάπῃ σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότ. τοῦ πν.

3. ειρηνης .. κ 1. αγαπης

4. καθως και .. B al fere¹⁰ vg (non fu tol al) go al Chr¹ Ambrst al om και

6. και pr (et. Ign^{intpol}264 et³²⁴ Or^{cat}169 Cyr^{fid}107 al pm Ir^{int}1 Victorin al mu) .. al³ syr al Eus^{marc}334 Chr^{txt} (non^{com}2) Ir^{int} om | ο επι παντων .. 2. 46. Ign^{intpol}264 (non item³²⁴) Dial¹³³ Cyr^{fid}107 Hil om | και

ἐν πᾶσιν. 7 ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον
 P. 67 (68), 19. τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. 8 διὸ λέγει Ἀναβὰς εἰς ὑψὸς ἠχμαλω-
 τεισεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις. 9 τὸ δὲ
 ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη εἰς τὰ κατώτερα τῆς γῆς;
 10 ὁ κατωβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν
 1 Co 12, 28. οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. 11 καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν
 ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ
 ποιμένας καὶ διδασκάλους, 12 πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων
 εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ,
 13 μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως
 καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ νιῶ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέ-
 τρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, 14 ἵνα μηκέτι ὦμεν
 νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδα-
 σκαλίας ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν με-

εν . . B 3E. om και | πασιν c. ABC al fere¹⁰ cop aeth^{utr} are Oreat¹⁷⁰
 Eusp⁵⁰⁷ etmarc³³⁴ itemq Marc^{eus}250 Ath Naz Epiph Cyr^{fid}107 Chr^t
 (comm: ὁ ἐν πᾶ. ἡμῶν τοῦτ' ἔστ. ὁ ἐν πᾶσιν οἰκῶν) al Hier Victorin²
 al .. Gb Sz add ἡμῶν (Gb⁰⁰) c. DEFGKL al fere⁴⁰ it vg go syr^{utr} al
 Dial¹⁵³ Dam Phot^{man}2,16 al Ir^{int}4 Victorin² al mu, item ζ add υμῶν
 c. min Chreom Thdrt al² Ambrst^{ms}

7. ἡμῶν .. B al Thdrt υμῶν | ἡ c. ACD***EK al longe pl Chr Thdrt al
 (al pauc Cyr^{fid}107 η χαρ. αὐτῆ) .. Ln om c. BD*FGL al⁵ Dam

8. ἠχμαλωτεισεν (al fere¹⁰ αιχμ.) .. AL al⁶ aeth^{utr} (postea εδωκας) al
 (postea ελαβεσ) Thdrt^{cd} -τεισας | και c. BC*et***D***KL al fere omn
 go syr^{utr} al Or Cyr^{fid}107 Chr Thdrt al Victorin .. Ln 49. om (Gb⁰⁰)
 c. AC**D*EFG 17. al it vg cop slant (Iustdial³⁰. 87. Eusecl¹⁰². ex LXX
 potius Ir^{int} Tert Hil al mu (: at ita LXX lectione tantum non fluct)
 | τοις ανθρωποις .. legitur et. εν ανθρωποις (FG etc) et εν -πω :: ex
 LXX

9. κατεβη (Thph^{cd} εκατεβη) c. AC*DEFG 17. 46. 67.** 73. d e g am*
 cop sah aeth^{utr} Thdrt Cyr^{fid}107 Chr^{com} Oect^{xt} (comm ὅτι κατεβη
 πρῶτ.) Ir^{int} Lcif Victorin al mu .. ζ (= Gb Sz) add πρῶτον c. BC***KL
 al pler f vg go syr^{utr} al Eusdem⁵²⁶ Thdrt Dam al Ambrst^{ms} al (120.
 syr^p al πρῶτηρον) | κατωτερα (Thdot Or¹ Eusdem Cyr^{fid}107 κατω-
 τατα) c. D*EFG d e g go syr are Thdot Or¹ Eusp^s305 etdem ead Ir^{int}
 Victorin Lcif al mu .. ζ (Gb⁰⁰) Ln add μερη c. ABCD***KL al ut vdr
 omn f vg al mu Or¹ Eusecl¹⁰¹ etdem ed Cyr^{fid}107 al mu Aug² al

12. D*FG της διακονιας

13. καταστησωμεν: et. Clem Or al mu .. al fere²⁰ Chr -σωμεν | D*FG
 Clem¹ Or¹ om ο; | FG g Clem¹ Lcif om τ. υου

θοδιαν τῆς πλάνης, 15 ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς 1, 22.
 αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ, Χριστός, 16 ἐξ οὗ πᾶν τὸ 5, 23.
 σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συνβιβαζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς Col 1, 18.
 ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους τὴν αὐ-
 ξησιν τοῦ σώματος ποιῆται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς
 περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι
 τοῦ νοῦς αὐτῶν, 18 ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμέ- Col 1, 21.
 νοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ
 τὴν πόρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, 19 οἴτινες ἀπηληγότες ἑαυτοὺς

14. Α ηπιαι (post ωμεν) | B*D*FG κηβια | FG εν τη πανουργ. | τ. μεθοδιαν
 (-ιαν c. [A] B*D*FGKL al mu; ζ Ln 49. -ιαν c. B**CD*** al pler) .. Α
 τας μεθοδιας, praeterea q post τ. πλαν. add του διαβολου :: cf 6, 11.

15. αληθ. δε .. FG αληθειαν δε ποιουντες, item veritatem autem facien-
 tes it vg | FG al αυξησομεν | D*FG Clem om η̄ | ̄ς c. ABC 17. 67.**
 73. Did Cyr^{10h999} Bas^{9,8} Dam .. ζ praem ὁ c. DEFGKL al pler Chr
 Thdrt al

16. συνβιβαζ. c. Α(B*? certe sic Act 9, 22. 16, 10. et alibi) CD*FG (ita
 et. 1 Co 2, 16. edere praestabat) .. ζ Ln 49. σιμβ. c. B(** certe) D***
 K^{silL} etc | FG d e f g arm (nonven) Ir^{int} Lcif Victorin al om κατ
 ενεργ. | εν μετρο .. κ al arm om | μέρους c. BDEFGKL al pler d e f g
 go syrP al Bas^{mss} Thdrt Dam al Ir^{int} Lcif Victorin al mu .. Gb'
 μελους c. AC al vg cop syr al Based Cyr^{10h999} Chr Thph^{mg} Hier al |
 κ om του σωμ. (et. transp) | εαυτου .. D*FG al αυτου

17. λοιπα c. D**et*** EKL al longe pl syr^{utr} go al Chr Thdrt (,τὰ λοιπὰ
 ἔθνη τὰ μηδέπω πεπιστευκότα λέγει“) Dam Thph Oec .. Gb⁹⁰ Ln
 om c. ABD*FG al⁵ d e f g m vg cop sah aethutr Clem Cyr ppl^{lat} (: : cf
 1 The 4, 5.)

18. ἐσκοτωμένοι c. AB Ath (: ista forma [et. Clem^{ro82} ex cod Alex ἡ
 ἔσκ. διάνοια] plerumq c. altera commutata est, cf Apoc 9, 2. 16, 10.;
 nec aliter in LXX factum est, quemadmodum Ps 73, 20. pro ἐσκο-
 τωμένοι longe pleriq ἐσκοτισμ. scripserunt) .. ζ 49. ἐσκοτισμένοι c.
 DEFGKL al ut vdtr om Clem Chr Thdrt al mu. Oreat¹⁷⁵ utramq for-
 mam vdtr agnoscere: ὅτε δὲ ἡ διάνοια -, τότε ἐσκοτωσθαι εὐλόγως
 ἂν λέγοιτο. οὐτ' οὖν ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς εἶναι δεῖ οὔτε ἐσκοτι-
 σμένους τῇ διανοίᾳ, ἵνα μὴ etc | FG Thph om οντες (ζ ὄντες c. sqq
 conjg) | αγνοιαν .. FG αγνωσιαν

19. ἀπηληγότες (ita Graeci ap Hier^{dis} : „quod autem ait qui desperan-
 tes semetipsos, id est ἀπηληγότες ἑαυτοῖς, multo aliud in Graeco
 significat quam in Latino: desperantes quippe ἀπηληγότες nominan-
 tur, ἀπηληγότες autem hi sunt qui postquam peccaverint non dolent.“
 „Exprimamus si possimus verbum de verbo et dicamus ἀπηλ-

- παρέδωκαν τῇ ἀσέλγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. 20 ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, 21 εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν
- Col 3, 9. τῷ Ἰησοῦ, 22 ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν πλαιῖον ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, 23 ἀνανουῖσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς ὑμῶν 24 καὶ
- Col 3, 10. ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
- *Zach 8, 16. 25 Λιὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ
- *Ps 4, 5. (4.) τῷ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων μελέη. 26 ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε ὁ ἥλιος μὴ ἐπιιδεῖτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν, 27 μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. 28 ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτεῖτω, μᾶλλον δὲ κοπιᾷτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχη

γρηκότες indolentes sive indolorios.“) .. DEFG ἀπηλπικότες (FG ἀφηλπ.), item *desperantes* it vg go syr arr arm Victorin Ambrst al | πασης h. l. c. BKL al pler vg go cop sah Clem al mu Hier Ambrst al .. DEFG 73. d e f g syr^{utr} arm ante ἀκαθαρσ. pon (A ε[ι; ἀκα]θαρσ-σιαν πασης ἐν πλ. vitiose) | DEFG 39. d e f g slant Clem pplat mu (non Hier al) και πλεονεξίας

21. FG Thph^{ed} η ἀληθεια

22. αποθεσθαι ὑμας .. Cyp *exponite*, hal Victorin Pel *deponite vos* itemque aeth | L om τὴν προτ. ἀναστρ. | DE d e Tert Lcif τὴν ἐπιθυμιαν

23. D** (***) restituit -σθαι) κ al mu it vg al mu Chr al pplat pl (non Tert) ἀναρειοισθε, item (-ασθε pro -ασθαι et. BK al Clem¹) v. sq ἐνδυσασθε (h. l. D*** non reposuit -σθαι, sed id ipsum minus violenta a D** mutatum erat) | δε .. B εν (δε εν cop sah), FG g om: hinc Ln [δε]

24. τῆς (al³ om) ἀληθείας .. D*FG d e g Thph^{ed} et^{ms} Cyp al (non Tert al mu) και ἀληθεια

25. ζ (non ε^o Gb Sz) ἀλλήλων sine teste ut vdtr

26. ὀργιζ. .. FG g add δε | ἐπι (D* 3. εν) τω c. DEFGKL al ut vdtr omn Clem Dial²² Ath Eiph⁵⁰⁷ Ps-Ath³²³ et^{alib} Chr Thdrt² Dam (et.par³²⁹ et⁶⁵¹) al .. Ln om τω c. AB

27. μηδε (Gb'') c. unc omn al pm Clem al mu .. ζ μητε c. min Chr¹ Thdrt .. al Or^{lib} Thph μη, vg Cyp al nolite

28. το αγ. (haec om Tert) ταῖς χερσ. (τ. χ. om 17. 67.** Clem²) c. L al longe pl sl Chr Dam Thph Oec, item τ. χε. το αγ. B am Ambrst, itemq (ord. istum confirmant) κ al plus¹⁰ syr^P Thdrt το αγ. τ. ιδιας χε. (46. syr^P τ. χ. αυτου) (: quum ιδιας ex 1 Co 4, 12. inlatum vdeatur tum correctorem prodit τ. [ιδ.] χερσ. ad εργαζ. adpositum) .. Ln

μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. 29 πᾶς λόγος σαρκὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. 30 καὶ μὴ λαλεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυ- 1, 13.
 τρώσεως. 31 πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ Col 3, 8.
 βλασφημία ἀρθήτω ἀπ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ. 32 γίνεσθε δὲ
 εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοί, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ Col 3, 12 a.
 ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

V.

1 Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, 2 καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς καὶ Ga 2, 20.

τ. ιδίας χε. (haec ante εργ. pon syr are) το αγαθ. c. ADEFG al⁷ it vg go cop sah al Bas², 485 Naz⁴⁵? Dampar³⁶⁵ Hier al (Epiph⁹² ἐργαζόμενοι τ. ἰδ. χερσ. [sine το αγ.] ἵνα δύνησθε καὶ τοῖς μὴ ἔχουσι μεταδοῖναι) | D*EFG μεταδουναί

29. ἀλλα c. BD* .. ἀλλ c. AD***FGL etc | αγαθος .. FG add εστιν, item f g vgo^{dd} etc | χρείας c. ABD***E**KL al fere omn am fu^{vi} al cop syr utr al edd^{sr} ap Hier Clem Orca¹⁸⁴ Chr Thdrt Dam al Hier („in Latinis eod propter euphoniā mutavit interpres et posuit ad aedificationem fidei“) al .. Gb⁷ πιστεως c. D*E*FG 46. vg (non am al, fu* oportunitatis fidei, fu^{vi} delevit fid.) d e f g go arm^{mg} Bas^{saepi33} Naz Ant et Max⁹⁵ Tert Cyp Victorin al mu | D*FG ινα δοι, κ ιν. μεταδιδω, L al ινα εχει

30. KL al fere¹⁰ Cyrhr²⁸² Bas Thdrt λυπητε | D*et***EFG d e g go το αγ. πν. | του θεου .. 2. 49. aeth Epiph⁶⁹⁸ et^{2,73} Chr om

31. θυμ. κ. οργ. c. ABKL al pler go syr^{utr} al pp mu .. DEFG al it vg cop Clem Ps-Ath³²³ Cyp al οργη κ. θυμος (ινα et indignatio). De differentia „θυμοῦ καὶ ὀργῆς“ cf Orca¹⁸⁶ | A αρθητων

32. δε c. AD***EKL al longe pl f v̄g cop sah syr^p al Chr Thdrt Dam Thph Tert Hier al .. D*FG al² d e (errat Sab.) g ουν, go syr aeth^{utr} arP τε .. Ln (ex err. de d) om c. B al⁴ Clem Dampar³²⁹⁻³⁵⁸ Oec | DHEFG ευσπλαγχοι | ο θε. εν χω .. al⁵ Antioch⁵⁷ (sed⁵⁶ ο κυρ. et⁷¹ ο θε. εν χω) Dampar³²⁹ Tert¹ ο χω, al² Thdrt Dampar³⁵⁸ et ad h. l. ο θεος, 2. vv aliq pp aliq εν χω (εν χω ιν Thph) post υμιν pon | υμιν c. AFG al pl it vg go cop sah al Clem Cyr Chr¹²¹ Thph^{mg} Oec Tert Ambrst al .. Gb⁷ Ln ημιν c. B**DEKL al fere³⁵ am syr^{utr} arP Orca¹⁸⁸ Chr^{com} Thdrt Dampar³²⁹⁻³⁵⁸ Thph .. B* (teste solo Btl) Dam (ad h. l.) om

V. 2. υμας c. AB 37. 73. 116. al⁵ m sah aeth^{utr} Clem³⁰⁸ et⁵²⁴ Thph Victorin Amb^{ms} .. ζ Ln (ex errore de A) ημας c. DEFGKL al pler vv pl

παρέδοκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ὑμῶν προσφορὰν καὶ θνῴσιαν τῷ θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας.

Col 3, 5. 15.

3 Πορνεία δὲ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσι ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, 4 καὶ αἰσχρότης καὶ μορφολογία ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκοντα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία.

5 τούτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ

Ga 5, 21.

1 Co 6, 9 a.

2 Th 2, 3.

Col 3 6.

Ro 1, 18.

πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. 6 μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς

1 Th 5, 5.

λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. 7 μὴ οὖν γίνεσθε συνμέτοχοι αὐτῶν. 8 ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε, — 9 ὁ

Ga 5, 22.

Ro 12, 2.

γὰρ καρπὸς τοῦ φωτός ἐν πάσῃ ἀγαθῶσινῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ, — 10 δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ, 11 καὶ

Chr Thdrt al pp^{lat} mu | υπ. υμων c. B 37. 73. 116. m sah aethutr Victorin Amb^{ms} .. Chr^{com1} Thph (et. mosc) Leo¹ om .. ε Ln v. ημων (post προσφ. pon DE) c. ADEFGKL al pler vv pl Clem⁵²⁴ Or^{lib} al mu pp^{lat} mu (simillima huius versus ratio est cum 4, 32. Ceterum similiter dicta plerumque ημων pro υμων substitutum a test mu habent.)

3. πασα h. l. c. AB al cop (sah post πορν.) Clem¹ Eph Tert .. ε ante ακαθαρσ. c. DEFGKL al pler it vg al pl Clem¹ Chr Thdrt¹ al Victorin Hier al .. 37. Thdrt² Thph^{cd} om | FG ονομαζετω

4. και bis c. BD^{***E**KL} al fere om̄ cop aethutr (αισχ. δε και μο. και ευ.) al (syRP και αι. η μορ., syr neque bis) Clem Chr Thdrt Dam al Hier al .. Gb'' Ln ἦ c. AD^{*E*FG} al⁴ it vg sah (go om η αισχρ.) Bas Eph Antioch⁴⁶ Ir^{int} Or^{int} al (57. η αι. και μ.). Pro η sq pauci και | τω ο. αν. c. DEFGKL al fere om̄ Clem¹ (alludens: τα μη αν., item Dampar³⁷⁹) Chr Thdrt Dam al .. Gb' Ln α ο. ανηκεν c. AB al³ (item 17. omisso α) Clem¹ Eph Antioch Cyr (item quae etc it vg etc pp^{lat})

5. εστε c. ABD^{*FG} al fere³⁰ it vg go cop sah al Clem Cyrthes³⁸¹ al mu Cyp al mu .. ε (= Gb Sz) εστε c. D^{***EKL} al pl syRP al Thdrt Dam Thph (syr Victorin al εσῖτε) | ος c. ADEKL al fere om̄ cop syrP al (syr al ἦ s. και) Clem Chr Thdrt² al mu .. Gb' Ln ὄ c. B 67.^{**} al Cyrthes³⁸¹ Hier², item (sequente ιδωλολατρία) FG it vg go Cyp Victorin Hier¹ al | FG g εις την βασ. τ. θε. κ. χῶ (θε. κ. χῶ et. ar^o Ambrst al, al pauc om και θε., aethutr arP Thdrt¹ χῶ του θε.)

7. συμμετ. c. AB^{*D*FG} .. ε Ln 49. συμμ. c. B^{**D***EK} silL etc

8. νυν .. FG νυνε

9. φωτος c. ABD^{*E*FG} al fere¹⁰ it vg go cop syr al Thaum⁴⁰³ pp^{lat} om̄ .. ε (= Gb Sz) πνευματος c. D^{***E**KL} al longe pl syRP al Chr Thdrt Dam al | DEFGK Dam etc αγαθοσινῃ

10. κριω .. D^{*FG} it vg m pp^{lat} (exc Aug; Lcif vero. om) θεω

μη συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάροποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. 12 τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστίν καὶ λέγειν. 13 τὰ δὲ πάντα ἐλεγγόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. 14 διὸ λέγει Ἐγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάνσει σοι ὁ Χριστός.

15 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί, 16 ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσιν. 17 διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θε-

11. συγκοινω. c. AB*D*FGL .. ε Ln 49. συγκ. c. B**D***Ksil etc

13. AK*L al pauc φανερουνται | γαρ .. 109. Sedul Bed δε, g autem t enim

14. g in mg notat: in secreto enoch | εγειρε c. unc omn al pl .. ε (= Gb Sz) εγειραι c. min (ita et. Naass¹⁰⁴ ed) | επιφ. σοι (Archel om) ο Ἰηρ: et. Naass¹⁰⁴ Clem Or² Ath Epiph³⁹⁵ Chr ἔνια τῶν ἀντιγρ. ap Thdr̄t (probante Thdr̄to) Dam al Archel Hier al mu .. D* quidam (οἱ μὲν Ἐπιφάνσεις φασίν τοῦ Ἰηρ) ap Chr et ap Hier (vide post) Thdr̄t (vide ante) d e Or^{int} Victorin Ambrst al ἐπιφάνσεις του Ἰηρ (contingēs Christum). Hier sic: - „qui simplici responsione contentus haec, dicit in reconditis eum prophetis et his quae vocantur apocrypha haec lecta in medium protulisse, sicut in aliis quoque locis illum fecisse manifestum est: non quod apocrypha comprobaret, sed quod et Arati et Epimenidis et Menandri versibus sit abusus ad ea quae voluerat in tempore comprobanda.“ „Alius vero quasi προσωποποιῶν spiritus sancti apostolus figuraverit, ad exhortationem paenitentiae haec dicta memorabit. Ego certe secundum paupertatulam meam omnes edd veterum scripturarum ipsaq̄ Hebraeorum voll diligenter eventilans nunquam hoc scriptum reperi.“ „Scio me audisse quemdam de h. l. in ecclesia disputantem - testimonium hoc, inquit, ad Adam dicitur in loco calvariae sepultum, ubi crucifixus est dominus - illo ergo tempore quo crucifixus dominus super eius pendebat sepulchrum, haec prophetia completa est dicens Surge Adam qui dormis, et exsurge a mortuis, et non ut legimus ἐπιφάνσει σοι Ἰηρ i. e. orietur tibi Chr., sed ἐπιφάνσει i. e. continget te Chr., quia videlicet tactu sanguinis ipsius et corporis dependentis vivificetur atque consurgat.“ Cf ad haec et. Or^{cat}197: ὁ μὲν οὖν τις φήσκει ἐν τινι τῶν προφητῶν ἀνεγνωτότα ταῦτα τὸν ἀπόστ. ἀναγεγραφεῖν· ἕτερος δὲ αὐτὸν τὸν ἀπόστ. προσωποποιεῖν τινὰ ἐκ τοῦ πνεύματος λεγόμενα εἰς προτροπὴν τὴν ἐπὶ μετάνοιαν etc. Ibidem Severian: - δῆλον οὖν ὅτι ἐν ἐνὶ τούτων τῶν πνευματικῶν ψαλμῶν ἤτοι προσευχῶν ἔκειτο τοῦτο.

15. ουν .. A vg cop (post ακρ.) Pel add ἀδελφοί | πως ακριβως .. B al⁵ cop Chr¹ Dampar⁶⁵⁶ ακριβ. (d e aeth^{utr} om) πως

17. συνιέντες c. D***EKL al fere omn Chr Thdr̄t Dam (ad h. l.) al, item

- λημα τοῦ κυρίου. 18 καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνω, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία,
 Col 3, 16. ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, 19 λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοὺς καὶ
 ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρ-
 Col 3, 17. δια ὑμῶν τῷ κυρίῳ, 20 εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν
 ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί,
 Col 3, 18. 21 ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ. 22 αἱ γυναῖκες τοῖς
 1 Pe 3, 1. ἰδίοις ἀνδράσι ὡς τῷ κυρίῳ, 23 ὅτι ἀνὴρ ἐστὶν κεφαλὴ τῆς γυ-
 1 Co 11, 3. ναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς σωτὴρ τοῦ
 Col 3, 19. σώματος. 24 ἀλλὰ ὡς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὗ-
 1 Pe 3, 7. τως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσι ἐν παντί. 25 Οἱ ἄνδρες, ἀγα-

σινιόντες D*FG, item it vg go syrP al mu Leif al mu .. Ln σινιετε
 c. AB al³ Chred Dampar⁶⁶³ (et⁶⁵⁶ σινιετε) Hier | κυριου (B add ημων)
 .. A. al⁶ d e vged etedd aliq (et. am*) syr Dampar⁶⁶⁶ Thph Hier al
 θεου

18. FG εν τω πνευμ.

19. L εαυτους, item v. 21. | ψαλμοις (et. Cyrhr²⁸⁰ Thdrt Dam al) .. Ln
 praem [εν] c. B al⁶ d e vg go sl Chr Victorin al mu | Ln [πνευματικ.]:
 om B d e Ambrst^{ed} .. A add εν χαριτι | και ψαλλοντες .. al fere¹⁰ go
 syr Aug om | εν (B om) τη καρδια c. (B)KL al fere omn syrP aethutr
 sl al Chr^{txt} Thdrt Dam Thph Oec .. Gb' Ln ε. ταις καρδιαις c. ADE
 FG 47. it vg go cop syr syrP ms al Bas Chr² pplat
20. παντων .. FG g υμων, Thdrt¹ πα. υμ. | B χυ ω | θε. κ. πατρι .. D*E
 FG al² d e g go Victorin Idac πα. κ. θε.
21. χυ c. ABDE (DE 35. d e add ω) FG (FG g praem ω) L al plus³⁰ v
 fere omn Bas Chr Dam^{com} Oec pplat .. κ κυριου .. ζ (= Gb Sz) θεου
 c. min arP Clem Thdrt al
22. ανδρασιν c. B eddgr ap Hier („hoc quod in Lat. exx. additum est:
 subditae sint, in Gr. edd non habetur, siquidem ad superiora refertur,
 et subauditur: subiecti invicem in timore Christi, ut ἀπό κοινοῦ resonet
 subiectae – sed hoc magis in Graeco, intelligitur quam in Latino.“)
 Clem⁵⁹² (citat vv. 21–25) .. ζ (Gb⁰⁰) add υποτασσεσθε c. KL al pl
 syrP al Chr al, item post γιν. add DEFG al d e f g syr al .. Ln add
 υποτασσεσθωσαν c. A al fere¹⁰ vg go cop Clem³⁰⁶ (ibi nil nisi v. 22.
 citat) Bas Dampar⁴⁰⁶ cat^{txt} al pplat
23. ανηρ c. ABDEFGKL al pl Dam (et. Par⁴⁰⁶) .. ζ (= Gb Sz) praem o c. min
 mu Clem al mu | εστ. κεφ. .. B al f vg al pplat κεφ. εστ. | αυτος c.
 ABD*E*FG it vg Clem Ambrst al .. ζ praem και (om et. al⁶ cop Oriat
 Hier: om et. Gb Sz) et add (Gb⁰⁰) εστι c. D**et***E**KL al pler go
 syrutr al pp mu | σωτηρ .. A al³ Clem praem ο
24. αλλα c. BD* .. ζ 49. αλλ c. AD***EFGK^{sil}L etc | ως c. AD*FG al Clem
 Chr Dampar⁴⁰⁶, et ζ ωσπερ c. D***EKL al longe pl Thdrt Dam (ad

πάτε τὰς γυναῖκας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν
καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, 26 ἵνα αὐτὴν ἀμίωσθι καθα-
ρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, 27 ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς^{2 Co 11, 2. Col 1, 22.}
ἐαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπιλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν
τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἀμίωμος. 28 οὕτως ὀφείλουσιν οἱ
ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ
ἀγαπᾶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· 29 οὐδεὶς γὰρ ποτε
τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, κα-
θὼς καὶ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν, 30 ὅτι μέλη ἐσμέν τοῦ σώμα-
τος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. 31 ἀπὸ^{*Gn 2, 24. Mt 19, 5. 1 Co 4, 15 s.}
τούτου καταλείπει ἄνθρωπος πατέρα καὶ μητέρα καὶ προσκολλη-

- h. l.) al; item vv ut vdtr omn .. B Ambrst^{ed} om | *αρδρασιν* c. BD*E*
FG 17. 67.** d e g .. ξ (Gb^o) *praem idiois* c. AD***E**K al pler vv pler
pp mu
25. *γυναίκας* c. AB 17. 23. 49. 57. 70. vg^{edd} aliq (ap Ln) Clem⁵⁹² (ubi
accurate citat 21—25.) Or Cyr^{fid}123 Chr² cat^{txt} et^{com} .. ξ (Gb^o) add
(: cf v. 28.) *εαυτων* c. DEKL al pler (Clem³⁰⁸ *τας εαυτων*) Chr¹ (ad
h. l.) Thdrt² Dam al, item FG Thdrt¹ add *υμων*. Item *vestras* it vg go
cop syr^{utr} al
27. *αυτος* c. ABD*FGL al fere¹⁵ it vg go cop pp^{gr} et^{lat} mu .. ξ (= Gb
Sz) *αυτην* c. D***EK al pl syr^{utr} al (cop non exprim) Chr Thdrt¹ al |
σπιλον : cf de acc. ad 2 Pe 2, 13. -i- ut vdtr et. B** (L *σπηλον*), sed
D*** *σπιλον* (ita 49.)
28. *οφειλ.* (arm *praem και*) *οι* (B syr^p al *και οι*) *ανδρ.* c. BKL al fere omn
syr^{utr} arm al Meth^{epiph}581 Chr Thdrt Dam al .. Ln 49. *και οι ανδρ.*
οφειλ. c. ADEFG 17. 213. it vg go cop Clem pp^{lat} | *ως τα εαυτ. σω-*
ματα .. D*E* d e Victorin (d e omisso *ως* : *sum corp. diligit qui uxo-*
rem su. dil. et se ipsum dil.) *το εαυτ. σωμα* | *αγαπων* .. DE d e vg
Victorin Hier al post *γυναικα*
29. *αλλα* c. ABD***EL etc .. ξ *αλλ* c. D*FG etc | *εκτρ.* (cop al add *αυτην*)
κ. θα. αυτην .. DEFG d e f g go *εκτρ. αυτην* (plane om Meth) *κ. θα.*
| ξ c. ABD*EFG al plus²⁰ vv pler pp^{gr} et^{lat} pm .. ξ (= Gb Sz) *κνριος*;
c. D***KL (om *και* praeced) al pl ar^p sl Dam^{txt} (non^{par}641) Oec
30. *εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστειων αυτου* c. DEFGKL al fere
om it vg syr^{utr} al mu Ir^{gr} (ex Dam^{par}) et^{lat} (et quidem urget addi-
tamentum : „non de spiritali aliquo et invisibili homine dicens haec:
spiritus enim neque ossa neque carnes habet : sed de ea dispositione
quae est secundum verum hominem, quae ex carnibus et nervis et
ossibus consistit“) Chr Thdrt Dam al Victorin Hier al .. Ln 49. om
(Gb^o) c. AB 17. 67.** cop aeth^{utr} Meth (sic; 28 extr usq 32. accurate
citat) (Ambrst vdtr; sed add in explicatione *et de carne*)
31. *πατερα* (ita c. BD*FG; ξ *praem τον* c. AD***EKL al ut vdtr omn

θήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
 μίαν. 32 τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν
 καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. 33 πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκαστος
 τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἣ δὲ γυνὴ ἵνα φο-
 βῆται τὸν ἄνδρα.

VI.

Col 3, 2°. 1 *Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο*
 *Ex 20, 12. *γὰρ ἐστὶν δίκαιον. 2 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἧτις*

Mcionepiph Or [et.cat] Meth Tit Epiph⁷⁰⁶ al mu) absq αυτου c. BD*FG 67.** 73. 115. it vg syrP arm Or (et.cat dis vide post) Thdrt¹ Thphcd Mciontert Cyp Hierdis (ex Or) al pm .. ζ add αυτου c. AD***EKL al pler cop syr al Mcionepiph al pm | μητερα (ita c. BD*FG; ζ praem την c. iisdem qui ante τον) .. al pauc vv mu add αυτου | και προσκολλ. (D*FG Epiph⁸¹⁸ et⁸⁷² itemq⁷⁰⁶ κολληθ. : ut Mt 19, 5. edidimus) προς τ. γυν. (προς etc c. BD***EKL al fere omn Or² Chr Thdrt² Dam al; Ln τη γυναικι c. AD*E*FG al⁸ Meth Epiph^{ter} [item it vg etc pplat] : ita et. LXX ex a al mu et pp mu) αυτου .. ista omnia Ordis ex eoque Hierdis Mciontert etepiph (ita enim illa κἄν τε σὺ ὁ Μαρκίων παρακώφης τὸ γυναικὶ explicanda vdtr praesertim addibito Tert) om. Insignis locus Or^{cat206} (nomen non adscriptum est at comparato Hier auctoritas Origenis dubia non est) sic habet : παρατηρητέον, ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις πεποιήκαμεν, ὅτι πολλάκις οὐκ αὐταῖς λέξεσιν ἐκτίθενται τὴν παλαιὰν γραφὴν οἱ τὴν καινὴν διαθήκην γράφοντες. καὶ περὶ μὲν τούτου, ἐν μὲν τῇ Γενίσει οὕτω γέγραπται, „ἐνεκ. τούτου καταλείψ. ἄνθρ. τὸν πατ. αὐτοῦ κ. τ. μητ. αὐτοῦ, καὶ προσκολλ. πρ. τὴν γυν. αὐτοῦ, καὶ ἔσ. οἱ δ. εἰς σ. μίαν“ ἐνθάδε δὲ ἀντὶ τοῦ „ἐνεκ. τούτ.“ πεποήκην ὁ Παῦλ. „ἀντὶ τούτ.“ παραλέλοιπεν δὲ τὸ μετὰ „τὸν πατ.“ εἰρημένον „αὐτοῦ“ καὶ μετὰ τὸ „τὴν μητ.“ δεύτερον εἰρημένον „αὐτοῦ“ ἀλλὰ καὶ τὸ „προσκολλ. πρ. τ. γυν. αὐτοῦ.“ Quae eadem in comm. suum transtulit Hier.

32. εις sec c. ADEFG al longe pl it vg etc Or² Meth Tit Chr Severian cat²⁰⁸ Thdrt Chron³³ al mu Cyp Victorin Hil al mu .. Ln [εις] : om enim BK al fere¹⁰ Ir (gr etlat) Epiph⁶⁰⁸ et¹⁰⁸¹ Mciontert et Tert al

33. εκαστος (FG al -στον) .. D*E 73. praem ινα | ουτως αγαπ. ως αυτον .. DEFG it vg Dampar⁴⁰⁶ ως εα. αγαπατω (D* αγαπα, vg cdd diliget)

VI. 1. εν κυρ. c. AD**et***EKL al ut vdtr omn vv fere omn Or^{cat} (ἀμφιβολόν ἐστι τὸ ῥητόν· ἦτοι γὰρ τοῖς ἐν κυρίῳ γονεῦσιν χρὴ ὑπακοῦειν τὰ τέκνα, ἣ ἐν κυρίῳ δεῖ ὑπακοῦειν τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν etc) Chrdis (ἐν κυρίῳ τουτέστι κατὰ κύριον etc) Thdrt Dam (et. par⁶⁸²) al Hier al

ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, 3 ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ κυρίου. 5 Οἱ δούλοι, ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἀπλότῃ τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ, 6 μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρώπαρεςκοι, ἀλλ' ὡς δούλοι Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, 7 μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 8 εἰδότες ὅτι ὁ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομίζεται παρὰ κυρίου, εἴτε δούλος εἴτε ἐλεύθερος. 9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ κύριος ἐστὶν ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

.. Gb⁰ Ln om c. BD*FG d e f g Clem (sed libere citat; post *υμων* pergit οἱ πατ. μὴ παροργ. etc) Cyr^{hr119} lib Mciontert lib Cyp al

2. μητέρα .. FG al vv mu pp aliq add σου | B 46. om ἐστιν | ερ (DEFG add τη) ἐπαγγελία (al pp mu -λιαις) | ἥτις usq ἐπαγγ. : Mciontert om (,nam etsi Mcion abstulit')

3. σοι .. FG σου

4. ἀλλὰ c. ABD* etc .. ε ἀλλ c. D***FGL al certe pl

5. κα. σάρκα h. l. c. DEFGKL al longe pl Chr² Thdr̄t Oec cat̄txt .. Ln ante κυρ. c. AB al plus¹⁰ Clem Chr¹ Dam (et. par⁴⁴⁷) Thph | τῆς .. al fere¹⁰ cat̄txt et com Chr̄txt Dampar⁴⁴⁷ Thph com om | $\overline{\chi\omega}$.. AL al vg^{ed} cop Chr¹ κυριω

6. οφθαλμοδουλειαν : ita ABK al pl .. DEFG al -λιαν | $\overline{\chi\omega}$ c. ABD*FG al fere¹⁰ Dampar⁴⁴⁷ Thph^{ed} Oec .. ε (Gb⁰⁰) praem του c. D***EKL al pl Chr Thdr̄t al | Ln ἐκ ψυχ. c. sqq conjg ut et. vv aliq et pp aliq

7. B μετὰ | ως c. ABD*FG al pl vv fere omn Const Bas al mu pp^{lat} .. ε (= Gb Sz) om c. D***EKL al pm arP sl^{rec} Thdr̄t cat̄txt et^{com} al | B Dampar⁴⁴⁷ ανθρωπω

8. εκαστ. h. l. c. KL al longe pl syr^{utr} al Chr³ (sed² ανθρωπ. pro εκαστ.) Thdr̄t (add ημων) Dam (ad h. l.) Thph Oec .. Gb' Ln post οτι c. AB DEFG al mu it vg al Bas Dampar⁴⁴⁷ al | o (BL* 46. al Thph^{edd} om) εαν (Gb' αν c. D*FG al Chr¹ al) τι (Gb⁰ Ln om c. AD*FG al mu Bas al; et. τις legitur modo c. εκαστ. modo omisso εκ. ut cat̄txt; κ om εαν τι) | κομίζεται c. ABD*FG Petr .. ε κομίζεται c. D***EKL al certe pler Bas Chr Thdr̄t Dam (et. par⁴⁴⁷ et⁵⁰⁸) al | κυριου c. ABDEFG al pl Petr Dam par⁴⁴⁷ et⁵⁰⁸ .. ε (= Gb Sz) praem του c. KL al pl Chr Thdr̄t al

9. κ. (om cop go) αντ. κ. υμ. (Gb') c. ABD* al f vg go cop arm Clem al Hier al; item L al⁶ syrP al Petr Ant¹¹⁸ Cyp Ambrst κ. υμ. κ. αντ. .. D***EFG g κ. αντ. υμ., item ε κ. υμ. αντ. c. κ al pl d e syr al pp mu | προσωπολημψια c. ABD*FG .. ε -ληψια c. D***EKL etc | παρ (al fere¹⁰)

10 Τὸ λοιπὸν, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 11 ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου, 12 ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἰπουρατίοις. 13 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστηναὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στήναι. 14 στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν-
 1 The 5, 8. δυνάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, 15 καὶ ὑποδησάμενοι

syrP^{ms} Cyp εν) αυτω .. D*FG d e f g m demid al pplat aliq παρα (FG add τω) θειω

10. το λοιπ. c. DEFGKL al fere omn Chr Thdrt Thph Oec .. Ln του λοιπου c. AB al^s Cyrador Procop niceph^{2, 62} Dam | ενδυναμουσθε (B 17. cat^{com} [ex Or ut vdr] δυναμουσθε) c. BDE d e go aeth^{utr} arm Cyr ador Dam (et. par⁶¹⁰) Leif Hier Ambrst .. ζ (Gb⁰) praem αδελφοι μου (FG al² f g vg syrP ap Wtst Thdrt pplat² om μου) c. KL al pler cop syr al pp mu (item FG etc); item A add αδελφοι
11. ενδυσασθε .. FG add υμιας (f g vg induite vos) | προς το .. DEFG Dampar⁶¹⁰ εις το | υμ. στην. (K Or ανιστην.) .. DE στηναι υμιας | μεθοδιας c. AB*D*EFGKL al mu (passim et. editum ut cat niceph^{1, 630} et^{2, 68}) .. ζ Ln 49. -δειας c. B**D*** al pl (d remedium, Leif remedia, e f g vg ppaliq insidias, Tertmarc machinationes, vgedd aliq Hier al versutias, Zen nequitas)
12. ημιν c. AD***EKL al fere omn vg cop syrP al Ignintpol³³² Thdot Clem Or Euspr^{13, 13} et^{11, 26} item mai¹⁰⁶ etps²⁶⁴ Meth Did al pm (et. cat^{txt} et com saepe et quidem ex Or ut vdr] Cyp Ors al mu .. Gb' Ln υμιν c. BD*FG al³ d e f g syr go al Leif Ambrst | προς τας sec .. FG g om (d e Cyp al² om αρχ. κ. τας) .. DE f vg pplat mu και (et. και τας [Or EusP^s etc], και προς leg) | τουτου c. ABD*FG 17. 67.** 80. it vg go cop al (Ignintpol³³² om τουτ.) Clem Or saep Euspr^{11, 26} etdem⁸⁰⁰ etmai¹⁰⁶ itemqps^{ter} Ath al pm Cyp Tert Ors al mu .. ζ (= Gb Sz) praem του αιωνος c. D***EKL al pl syrP c.* al Or^{1, 768} Mac Athcd¹ Did Chr Thdrt al mu
13. D* αναβαλετε | A κατεργασμενοι (vg f g m Leif al omnibus [in omnib. vged fu al m Leif] perfecti [vged¹ perfectis]; Hier universa operati, Victorin omnibus effectis, d e omnibus [e in omn.] operis). Corrupte G κατεργασαμενοι suprascripto α super ι, F κατα ψγασαμενοι
13. 14. στηναι. ¹⁴ στήτε ουν (ita et. Eusmai²⁰⁶ etps³⁴⁸ Dampar⁶¹⁰ etc) .. D*FG d e Cyp Vig στήτε (g stare t stetis); item Victorin Leif Ambrst στηναι
14. D*FG Naz Chr¹ (et alibim^s) περιζωσμενοι (71. περιζωσμ.)

τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, 16 ἐπὶ πᾶ-
 σιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσοσθε πάντα
 τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. 17 καὶ τὴν περ- 1 The 5, 8.
 κεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δεξασθε, καὶ τὴν μάχιον τοῦ πνεύμα-
 τος, ὃ ἐστὶν ῥῆμα θεοῦ, 18 διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως
 προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ἀγρυπνοῦν-
 τες ἐν πάσῃ προσκατεργήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων,
 19 καὶ ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοιξίᾳ τοῦ στόματός Col 4, 8.
 μου, ἐν παρηγορίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 ὑπὲρ Col 4, 4.
 οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ πάροησάσωμαι ὡς δεῖ με
 λαλῆσαι.

21 Ἴνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα Col 4, 7. s.
 ἡμῖν γνωρίσει Τυχικός ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος

16. εἰ. c. ADEFGKL al longe pl go Meth⁷⁸⁷ Chr Thdrt Dam (et. Par⁶¹⁰)
 al Hier Ambrst al .. Ln εν c. B al fere¹⁰ it vg al ut vdr mu Meth
 epiph⁵⁸⁸ Naz Cyrhr⁷³ cat^{txt} Cyp al mu | ADEFGKL al θυραϊον (F Θιρ.)
 | D*FG al (it vg etc) δυνασθε | τα sec (et. Or² Dial²⁹ Meth^{epiph} Mac²
 Cyrhr⁷³ al pm) .. Ln om c. BD*FG
17. δεξασθε (-σθαι AD***E?KL al pl Meth^{epiph}⁵⁸⁸ Cyp¹) .. Gb⁰ c. D*FG
 d e g Cyp¹ Tert Victorin al mu
18. αυτο c. AB al Bas Chr² Dam¹ cat^{txt}, item αυτον D*FG, item in illum
 (G) s. in illo (d e) s. in ipso (f vg) it vg pp^{lat}, item go cop al .. ζ
 (Gb⁰⁰) add τουτο c. D***EKL al pler arP al Chr^{txt} Thdrt Dam^{txt} al |
 αγρυπν. .. DEFG d e f g go syr ar^e Bas add παντοτε | D*(εν παση τη)
 FG d e g om προσκαρτ. και (112. f om κ. δεησ.) | περι .. D*E*FG al
 syrP (sed^{mg} περι) Thdrt υπερ
19. δοθη c. unc omu al longe pl pp pm .. ζ (= Gb Sz) δοθειη c. min
 vix mu | του ευαγγ. c. ADEKL al ut vdr omu d e f vg al pl Chr Thdrt
 Dam al Hier al .. Ln [τ. ευ.]: om HFG g Tert^{mare} lib (constantiam ma-
 nifestandi sacramenti in apertione oris) Victorin Ambrsted
20. εν αυτω .. B αυτο | DE παρησιασμαι, ut v. 19. F παρησια (ita sae-
 pius B*, sed non ut vdr his versibus), FG al παρησιασμοι
21. ειδ. κ. νμ. c. BKL al longe pl syr^{utr} basm al (am et sciatis vos, Victo-
 rin vos et sciatis) Chr Dam al Hier Ambrst .. Ln κ. νμ. ειδ. (AD*FG al
 Dam ιδ., item g videatis t sciatis) c. ADEFG al fere¹⁰ it vg al Thdrt pp
^{lat} aliq | παντα (L ταυτα) .. D*FG d e g syr ar^e Victorin Hier (non
 ad h. l.) om (cop al post γνωφ. pon) | υμιν γνωφ. c. AKL al fere om vg
 (et. am demid al) syrP al Chr Thdrt Dam al Hier al (Victorin notum
 vobis faciet) .. Ln γρ. νμ. c. BDEFG al³ d e f g fu al go al Ambrst (:
 ita Col 4, 7. lectione non fluct) | τυχικος: hoc accentu D***L etc, non
 (ut 49.) τιχικος. Cf et. ad Act 20, 4.

ἐν κυρίῳ, 22 ὃν ἐπέμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 24 ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπῶντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ.

I.

2 Co 1, 1. etc 1 Παῦλος καὶ Τιμόθεος δούλοι Χριστοῦ Ἰησοῦ πᾶσιν τοῖς
Act 16, 12. etc ἀγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπίσκοποις

- 22. D* επενψα, ut solet | παρακαλεση .. F*L al -εσει
- 23. αγαπη .. Δ ελεος
- 24. ς (= Gb Sz) add in f. αμην c. DEKL al pler vñ pl ppgr et lat mu: om c. ABFG al f g am* tol basm aethro Oreat Chreat Hier¹ Ambrst

Subscriptio: AB* (** add εγραφη απο ρωμης) al basm πρ. εφεισιους, item D additis versu sequente πρὸς κολοσσαεις, E (**?) πρ. εφ. πληρωθη· αρχεται προς κολοσσαεις, FG ετελεισθη επιστολη προς εφεισιους pergentes αρχεται πρ. φιλιππησιους (F* -ππεσ-). Similiter d* ad ephesios explicit (** add missa a roma per tyticum) incipit ad philippenses; go ad eph. expl.; am fu al expl. ad eph. incipit (am al add epistula) ad phil.; f g expl. epistola ad eph. incipit ad philipp. .. κ al πρ. εφεισιους εγραφη απο ρωμης δια τυχιου, L εγραφη η επιστ. αυτη η πρ. εφ. απο ρωμης δια τυχιου .. ς (= Gb Sz) πρ. εφ. εγραφη απο ρωμης (α. ρω. B**KL al pl d** syrutr cop arP al [non go aeth] Chr Thdrt Euthal al) δια τυχιου (sic iidem qui α. ρω. exe B**). Praeterea numerantur στιχοι τιβ' (ita KL al pl Euthal; al σπβ'); item (ita et. Euthal) αναγρ. β'. κερφ. ι', μαρτ. ς' .. B sect ab ὀ ad ὀε pergit (praeteritis sexagenariis decem numeris, qui sequuntur demum in epist. ad Hebr., cuius ad exordium notatur ξ); am fu capp 31 habent.

* ABDEFG(DEFG d e f g praem αρχεται)κ al mu go cor πρ. φιλιππησιους (DE -πησιους, go -ρισιους) .. L του αγιου αποστ. παν. επιστ. πρ. φιλιππισιους .. vg vide ad fin ep ad Eph .. Gb Sz παυλου επιστ. πρ. φιλ.. ς^ο παυλου του αποστ. η πρ. φιλ. επιστολη, ς η πρ. τους φιλ. επιστ.

καὶ διακόνοις. 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν Ro 1, 7. etc
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3 Ἐνχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνησίᾳ ὑμῶν 4 πάν- Ro 1, 8.
τοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δεήσιν
ποιήμενος 5 ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης
ἡμέρας ἄρχι τοῦ νῦν, 6 πεποιδῶς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος
ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρις ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ,
7 καθὼς ἐστὶν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ
τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ
ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συνκοινωνός μου τῆς χά-
ριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. 8 μάρτυς γάρ μου ὁ θεός, ὡς ἐπιποδῶ Ro 1, 9.

- I. 1. δουλός .. emur (igitur falsus est scriptor codicis legenda scriptura
rubra codicis D quae paullulum evanuit) 8.P^e δουλός, item 34. trans-
positis καὶ τιμοθ. post $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ | $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$ c. BDE 109. (item 8.P^e et al ut
vdtr) d e cop basm Ambrst .. ς $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. (A non liquet) FGKL al pler
f g syr^{utr} al Chr Thdrt al | 115. om τ. ουσ. εν φιλ. | σὺν ἐπισκ. .. B**
D***k al mu Chr Thph Cassiod *συνεπισκόκ.* Cf Thdormop: *προσεκτίον*
ὅτι τὸ σὺν ἐπισκόποις λέγει, οὐχ ὡς τινες ἐνόμισαν ὡσπερ ἡμεῖς συμ-
πρεσβιτέροις γράψεν εἰώθαμεν· οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον
εἶπεν τὸ σὺν, ἵνα ἢ συνεπισκόποις (quam vocem male deformatam ha-
bet cated ox) ἡμῶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ „πᾶσιν τοῖς ἐν Φιλ. ἀγίοις,“ σὺν
τοῖς; αὐτόθι ἐπισκόποις τε καὶ διακόνοις.
3. εἰχ. τω θε. (catxⁱ κυρ.) μου c. ABD*** (et* et*** vdtr et. E trans-
scripsisse) KL al ut vdtr omn vg cop syr^{utr} al pp mu .. D*FG d e f g
Ambrst Cassiod *εγω μεν ευχαρ. τω κυριω ημων | επι παση τη (DE om)*
μνηια .. G g επι (ἐν) παση δεήσει μου (punctis improbatum est) τη
μνιαν (memoria), F επι παση τη μνιαν
4. τὴν δεήσιν .. FG g praem καὶ | κ om παντοτε usq ημων
5. πρώτης c. DEFGKL al fere omn Chr Thdrt Dam al .. Ln praem της
c. AB 37. | L^{ned} mia in fine non interpg
6. ἀχρις c. DEFGKL al ut vdtr omn .. Ln ἀχρις c. b, item ἀχρις α |
 $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$ c. BDEL al mu d e f vg Ambrst Aug al .. ς $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. AFGK al pl
am* demid cop syr^{utr} al pp mu (Dam om $\bar{\omega}$)
7. τοῦτο .. L του|εν tert c. BD**et***EKL al longe pl Chr Thdrt Dam
Oec, item d e f g vg (et. am fu al mu) cop al .. Ln [εν], ς (= Gb†
Sz) om c. AD*FG al vgcdd pauc syr^p al Thph | *σινκοιν.* c. AB*DEFG ..
 ς Ln 49. *σινγκ.* c. B**k^{sil}L etc | μου τ. χαριτος .. DEFG it vg (non
Ambrst) al της χαρ. μου
8. γαρ μου (DEFG al vv mu Chr ppl^{at} μου) c. BFG 17. 67.** it vg aeth
utr Thdormop Chred catx^t .. ς (Gb^o) add *εστιν*, Ln [εστ.] c. ADEKL
al pler cop syr^{utr} pp mu | ο θεος .. FG g ο κυριος

πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγγνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. 9 καὶ τοῦτο προσ-
 ἐχόμεναι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύσῃ ἐν
 Ro 2. 18. ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, 10 εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ δια-
 φέροντα, ἵνα ἦτε εὐλαμπεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,
 11 πεπληρωμένοι καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
 θάψαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.

12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βοῦλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ
 μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, 13 ὥστε τοὺς
 δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ
 καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, 14 καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν
 κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τοιμᾶν ἀφόβως
 τὸν λόγον λαλεῖν. 15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνου καὶ ἔριν, τινὲς δὲ
 καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν· 16 οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης,
 εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κείμεναι, 17 οἱ δὲ ἐξ ἐρι-
 θείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἴγως, οἴμενοι θλίψιν

8. DEFG σπλαγγνοις | $\overline{\chi\nu} \overline{\omega}$ c. ABD*EG al aliq d e g am demid al sah
 Chr^{ed} Dam^{com} .. ς (= Gb Sz, sed Gb') $\overline{\omega} \overline{\chi\nu}$ c. FK al pler f vg^{ed} et
 cdd aliq cop syr^{utr} pp mu (D*** al basm aeth om $\overline{\omega}$)
9. περισσειου c. BDE al .. ς 49. περισσειη c. AK (K* al -σειει) L al
 pler Clem Chr Thdrt Dam al, item -σειοι FG
11. καρπον δικ. τον (τον om B al²) c. unc omu al²⁵ it vg sah arm al pp
 aliq^{sr} et^{lat} .. ς (= Gb Sz) καρπων δικ. των c. min cop syr^{utr} al Chr
 al | θεου (112. om) .. D* $\overline{\chi\nu}$.. FG g μοι, harl* eius
12. D* γειγωσκειν, ***γιν. | τα .. FG syrP ms το
13. φαν. εν $\overline{\chi\omega}$ γεν. c. ABKL etc .. DEFG f g vg al Chr^{com} Thph φα. γε-
 νεσθ. (Chr add τους) εν $\overline{\chi\omega}$
14. λογον c. D***E**K(L om περισο. usq κηρυσουσιν) al longe pl syrP
 (sed add τ. θε. c.*) arP Chr (ad h. l.) Thdrt Dam Thph Oec Tert ..
 Ln add του θεου c. AB al plus²⁰ f vg go cop syr al Clem Chr¹ et
 cdd² ad h. l. Ambrst al; al idem praem, post λαλ. vero add D*E* d
 e; FG g post τ. λογο add κυριου
16. 17. οι μεν εξ αγ. usq κειμαι, ¹⁷ οι δε εξ εριθ. (B* εριθιας, DEFG al
 εριθιας) usq μου c. ABD*EFG al fere¹⁰ it vg go cop syr al Bas Mcion
 terib²⁰ Victorin al mu .. ς (= Gb Sz) οι μεν εξ εριθ. usq μου, ¹⁷ οι δε
 εξ αγ. usq κειμαι c. D**et***K al pl (L om οι μεν εξ εριθ. usq μου)
 syrP al pp^{sr} mu | τον $\overline{\chi\nu}$ c. ADEK al ut vdtr omn Chr Thdrt Dam al
 .. Ln [τον] $\overline{\chi\nu}$: om enim τον BFG Chr^{ed} | FG καταγγελοσιν | εγειρειν
 (Gb'') c. ABD* (D** et E* επεγ. ut vdtr) FG al² it vg go cop sah basm
 arm aeth Antioch Dam (non^{txt} ad h. l.) pp^{lat} .. ς επιφειρειν c. D***
 E**K al pler syr^{utr} al pp^{sr} mu (Thph^{ms} προσφερ.)

ἐγείρειν τοῖς δεσμοῖς μου. 18 τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ; εἴτε
 προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ
 χαίρω. ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· 19 οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβή-
 σεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ
 πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, 20 κατὰ τὴν ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλ-
 πίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρηγορίᾳ ὡς
 πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε
 διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ
 ἀποθανεῖν κέρδος. 22 εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς
 ἔργου, καὶ τί αἰρήσομαι οὐ γνωρίζω. 23 συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο,
 τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῶσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῶ
 γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· 24 τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν τῇ σαρκὶ ἀναγκαῖό-

18. πλὴν c. DEKL al longe pl cop Chr Thdrt Dam al .. B Athed etedd
 σι .. Ln πλὴν σι c. AFG al plus¹⁰ sah basm Ath (itaed bened exms)
 Cyr^{id}123 Thph^{ms} cat^{txt} .. d e f vg go pplat mu dum, Ambrst dum ta-
 men, Cyp verum tamen, g dum omni modo quia (sequitur rursus omni
 modo) | D^{***E} al ἐν ἀληθείᾳ | Oec: πολλοὶ τῶν αἰρετικῶν παρεποίη-
 σαν τὴν γραφὴν ὡς ἔχουσαν Χριστὸς καταγγελλέσθω. Item cat οὐκ
 εἶπε Καταγγελλέσθω, ὡς τινες οἴονται λέγοντες ὅτι τὰς αἰρέσεις εἰσά-
 γει. At vero Eus const^{2,58} μονονοιχὶ τῷ πάντι παραπλησίως εἰπὼν
 ἂν καὶ αὐτὸς Εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ ᾧ καταγγελλέσθω | L ἐν
 τούτῳ
19. γὰρ .. B al sah δε | DEFG d e f g go ᾠ ᾠ
20. FG al Athedd³ καταδοκίαν | οὐδενὶ .. FG f g add υμῶν | G* παρρ.
 παση (item cop sah basm) | Ln ᾠ²⁰ κατὰ et μου, ὅτι
21. χριστος (FG d e f vg etc add εστιν): ita et. Cyp Victorin Hil Ambrst
 Aug al mu .. Gb' χρηστον c. arP „Gregordial bis (etlat etgr)“ sic Gb,
 at ipse in ed. Par. 1705. ll. pl, ut dial^{2, 3, 17} etgr etlat, ᾧ confirmat-
 tum vidi.
22. δε .. D* 109. τε (Irnt si igitur) | ἔργου .. FG it vg al add εστιν |
 και .. Clem (vv. 20 usq 24. afferens) ante τοιτο pon
23. δε c. unc omn al longe pl it vg (et. am fu al) go sah (cop basm
 om) syrP al pp^{er} etlat mu (Clem τε) .. ς (= Gb Šz) γὰρ c. min vix
 mu demid hal al syr Thdrt | εἰς το .. DEFG (it vg) Chr (non Chr^{txt})
 om εἰς .. Or^{lib} του | γὰρ c. ABC 31. 67.** al cop (al?) Clem Or² Aug
 saepe acdis („Incertum est utrum ex duobus concupiscentiam habens
 an compellor autem ex duobus“ - „Sed quoniam ita sequitur: multo
 enim magis optimum, apparet eum eius optimi dicere se habere con-
 cupiscentiam, alterius necessitatem“ - „Quae ambiguitas uno
 consequenti verbo diiudicatur, quod positum est en m: quam parti-
 eulam qui abstulerunt interpretes, illa potius sententia ducti sunt,
 ut non solum compelli ex duobus, sed et. duorum habere concupis-

τερον δι' ἡμᾶς. 25 καὶ τοῦτο πεποιθῶς οἶδα, ὅτι μετῶ καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, 26 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθῶν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὸν ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι σήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μὴ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, 28 καὶ μὴ πετυρόμενοι ἐν μηδεὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἧτις ἐστὶν αὐτοῖς ἐνδειξις ἀπολείας, ὑμῶν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ. 29 ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, 30 τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἶδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

- centiam videretur.“) Ambrst Amb¹ .. ε (non ε⁹ Gb Sz, sed Gb⁰⁰) om c. DEFG (sed D*FG d e [g utrq] Victorin ποσω pro πολλω) KL al longe pl f vg go basm al Or¹ Bas al⁶ Aug^{allq} al
24. B 80. Petr Cyr^{ioh}⁹⁸² επιμειναι | εν c. BDEFGKL al longe pl Thdrt Dam Thph Oec .. Gb⁰⁰ c. AC al¹⁰ Clem Or³ Petr Cyr^{ioh} Chr | L al αναγκαιωτερον
25. συμπαραμενω c. D***EKL al pler Chr^{dis} (ει γαρ αναγκαϊον τοῦτο ἐστι, πάντως ὅτι (ἔτι?) μενω, καὶ οὐχ ἀπλῶς μενω ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν· τοῦτο γάρ ἐστι τό Καὶ συμπαραμενω, τοντέστιν ὄψομαι ὑμᾶς) Thdrt Dam Thph Oec .. Gb'' Ln παραμενω c. ABCD*FG al⁵ (: ita ex usu Graecorum; συν ex abundantia additum: hinc abiecerunt) .. it vg pp lat *permanebo*
26. DE al περισσειυση | FG f g εν εμ. εν χω̄ ω̄
27. G τω εὐαγγελιω, F το -λιο | D* om του sec | ακουσω c. ACD***EFG KL etc .. Ln ακουω c. BD* al fere¹⁰ basm (it vg etc *audiam*)
28. ἐστιν αυτοις c. ABCD*FG al d e f g am fu al pl (vg^{ed} *illis est*) go al (basm om *illis*; *quidem* non exprim cop basm syr) Ambrst Pel, item addito μεν D***E al syrP Chr Thph .. ε (= Gb Sz, sed Gb') αντ. μεν ἐστ. c. KL al pl Thdrt al .. var al | υμων c. ABC** al⁴ d e al (syr υμων et antea et. αυτων) Chr^{cd} Aug (*est illis ostensio [causa Aug] perditionis, vestrae autem salutis*: ita d e Aug), item Cyr^{fid}¹²³ ημων .. ε 49. υμων c. D***EFKL al pler f vg go cop basm syrP al Chr Thdrt al Ambrst al; item ημιν c*D*G 73. g al⁵ s⁹ Dam (: dativus non potest non pro correctione haberi; υμων substituendi causa nulla erat) | Ln (ἧτις usq πάσχειν), ³⁰ τον
29. A al ημιν | το pr (al² τα) .. FG al Oec^{com} om (it vg non *solum ut in eum credatis, sed ut etiam* etc)
30. οιον .. D*FG it vg pp^{lat} (non Tert) add και, item c* post ειδετε | ειδετε (Gb'') c. AB*CD*E* al pl Clem Chr Thdrt Dam .. ε (= Sz) ιδετε c. B**D***E**FGKL al certe pm Thph Oec

II.

1 *Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγγνα καὶ οἰκτιρμοί, 2 πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύνψυχοι, τὸ ἐν φρονούντες, 3 μὴδὲν κατὰ ἐριθείαν μὴδὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν, 4 μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι σκοποῦντες, 1 Co 10, 24. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστοι. 5 τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὁ*

- II. 1. *τις* .. Gb'' *τις* c. D*(et^{nov})L al fere¹⁵, item (sequente παραμυθία) Thdrt Thph | *τις* tert (et. Gb Sz) c. ABCDEFGKL al fere⁵⁰ Bas Chr mose (et ap Wtst) Dam Thph Oec .. al¹⁰ *τις*, 109. Thdrt^{cod} *τις* .. *ς* 49. Gb' *τινα* c. min vix mu Clem Chr^{montf} Thdrt (: soloeicismum talem *τις* σπλ. tanta cum constantia servatum esse ab antiquis testib - nec D** aut*** nec c^{corr} attigerunt - mirum est illud quidem ac probat ipsos Graecis auribus tolerabilem esse visum. Accedit quod in libros suos fidelitèr plures patres transtulisse videntur, quorum auctoritas minime eo frangitur quod apud alios ut Clem ad legem grammaticam correctum legitur *τινα*. Quae quum ita sint, ipsi nobis servandum erit *τις*, nisi malumus grammatici quam editoris partes agere.) | D*FG σπλάνγγνα
2. *συνψυχοι*. c. AB*CD*FG .. *ς* Ln 49. *συνψυχοι* c. B**D***EK^{shl}L etc | *το εν* (d e g Victorin Hil Ambrst *unum sentientes*) .. AC al f vg *το αυτο*. Cf Chr: τὸ ἐν φρονούντες, ὁ τοῦ τοῦ αὐτοῦ, μετῶν ἐστι. Similiter cat.
3. *κατα* c. AD***E etc .. BCD*FGL etc *κατ* | *εριθειαν*: ita ABKL etc; D* al *εριθιαν*, FG *εριθιαν*. De acc. cf ad Iac 3, 16. et Gal 5, 20. | *μηδε κατα* (Gb') c. ABC al d e vg cop al (et. ἢ *κατὰ* vel *καὶ κατὰ* vel *nihil per* legitur) Victorin Ambrst Aug al .. *ς* ἢ c. DEFGKL al longe pl f g al Chr Thdrt al | D* (et^{nov}) K al *προηγουμενοι* | B *τους υπερειχ.*, DEFG *υπερεχοντες*
4. *εκαστοι* pr c. ABFG al f g m vg pp^{lat} .. *ς -στος* c. c (C** Thph *εαιτου*, Thph et. *ετιροιν*) DEKL al pler d e go syr^{utr} al Chr Thdrt al Victorin al | *σκοποιντες* c. ABCDEFG al mu d e f g m vg go al Ath al mu pp^{lat} .. *ς* (= Gb Sz) *σκοπειτε* c. L al pl cop al Chr Thdrt al (K al syr^{utr} Thph -τω) | D*FGK 61. d e f g m vg al (non go cop syr utr) Bas pp^{lat} mu (non Aug al) om *και* | *τα sec* (D***EK al plus³⁰ Oec τῶ) .. D*FG al add *των* | *εκαστοι sec* c. AB (item c vdrtr) DE al⁵ cop Bas³ Cyr^{thes}¹⁰⁴ et³⁷¹ Victorin Aug, item *ς -στος*; c. KL al pler d e go syr utr al Chr Cyr^{fid}¹⁰⁸ Thdrt al .. FG f g m vg pp^{lat} mu om (et. transp), hinc Gb⁰. Praeterea AC (al?) Cyr^{thes} et^{fid} ad sqq trahunt.
5. *γαρ* c. DEFGKL al pler it vg go syr^p al (syr *et hoc*, slant δε) Chr

- καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 6 ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, 7 ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφῇ δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος καὶ σχήματι ἕνεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, 8 ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γερόμενος ὑπὸ κτύχου θανάτου, θάνατον δὲ σταυροῦ. 9 διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομα, 10 ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάντων γόνων κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, 11 καὶ πᾶσι γλώσσα ἐξομολογήσεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς.
- 12 Ὡστε, ἀγαπητοὶ μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν πολλῶ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε
- 13 Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θελεῖν καὶ τὸ ἐνεργεῖν

Thdrt Dam al (Did δη) Victorin Hil Ambrst al .. Gb⁹⁰ Ln 49. om c. ABC 17. 73. cop arm ar⁶ (Or Ath Cyr^{10h119-185} etsaep item^{fd108} Ant et Max pp^{lat} aliq; at isti omnes ea quae praecedunt non una afferunt) | φρονεῖσθω c. C***KL al fere omni cop go al Or Eusmarc¹⁸² Ath Cyr^{fd108} Chr (txt etcom) Thdrt² Dam al (Did λογίζεσθω) .. Gb¹ Ln φρονεῖτε c. ABC*DEFG al³ it vg al (pergunt d e syr quod et Christus Iesus) Cyrthes¹⁹⁴⁻³⁷¹ acsaep (alibi ut^{10h119} et¹⁸⁵ φρονεῖτω εκαστος, item Thdot^{anc}) pp^{lat} | B εν ημιν

6. D* αρπακμον | FG al Eusmarc¹⁹⁷ etp⁵⁵⁰ Did (non item al pl) om το
7. αλλα c. BFG al .. ζ αλλ c. ACDEL etc (et. Sethianihipp⁸¹⁸ Eus^{b. e. 8, 10} etmarc Epiph⁶¹⁴ Cyrthes⁹³ al) | Ln^{ed} min γερόμενος. 8 και (ita et. Wtst al). Versum 6. totum et 7. usq λαβων habent et. Sethianihipp⁸¹⁸
8. μεχρι (et. Or Eusdem⁴⁶⁵⁻¹⁰⁰². Cyrador⁴⁹⁶ al pl) .. D* (etnov) FG αχρη
9. ονομα pr c. DEFGKL al fere omni Or² Eusps⁶⁹⁻¹⁹³⁻⁴⁰⁰ Ath³ Epiph⁷⁶³ Cyrthes¹²⁷⁻¹⁹⁴ et^{fd108} Chr Thdrt² Procl Dam al .. Ln praem το c. A BC 17. Dion^{alex} Eusdem³⁰¹ etec¹⁷⁴ Cyr^{10h939} etalib Procopesa ter | FG εις το υπερ
11. εξομολογησεται c. ACDEFGKL al plus⁹⁰ Or Eusps⁶⁴³ etec¹²⁷ Epiph⁷⁴¹⁻⁹⁷³. Athedd³ al mu (antea fere nullus καμνει) .. ζ Ln (ex err.) -σηται c. B al pl Eusecl⁷⁴ Cyr^{fd108} al | FG g Eusps⁶¹³ als^r et^{lat} om x̄s .. var al pauc
12. αγαπητοι .. A lectionaria aliq demid al αδελφοι | B al⁵ hal harl^{**} cop syr arm al (non it vg syrP al) Chr¹ pp^{lat} aliq om ως | FG d e g fu al om εν pr | νιν .. DEFG it vg al pp^{lat} post άλλων pon; al² Chr com Thph om | FG g om εν τη απουσα μου (f praeposito ÷ in praesentia mea)
13. θεος c. ABCD*FGK al Dam .. ζ (Gb⁹⁰) praem ὁ c. D**et***EL al pler pp mu | ενεργων .. A add δυναμεις | ειδοικιας .. c add αυτου

ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. 14 πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ δια-^{1 Pe 4, 9.}
 λογισμῶν, 15 ἵνα γένησθε ἀμεμπτοὶ καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ
 ἀμώματα μέσον γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φραίνεσθε
 ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, 16 λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα
 ἡμῶν εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν^{Gn 2, 2, 2 Ti 4, 8.}
 ἐκοπίασα. 17 ἀλλὰ εἰ καὶ σπένδουμαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ
 τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· 18 τὸ δ'
 αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι.

19 Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν,
 ἵνα καγὼ εὐψυχῶ γρῶνς τὰ περὶ ὑμῶν. 20 οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσό-
 ψυχον, ὅστις γηραιὸς τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· 21 οἱ πάντες γὰρ
 τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 22 τὴν δὲ δοκιμὴν
 αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἡμῶν ἐδούλευσεν εἰς τὸ^{1 Ti 1, 2.}
 εὐαγγέλιον. 23 τοῦτον μὲν σὺν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀφίδω τὰ
 περὶ ἐμὲ ἐξ αὐτῆς· 24 πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως
 ἐλεύσομαι.

15. γενησθε c. BCD***E**KL al ut vdtr omn Cyrthes²⁸⁴ Chr Thdrt Phil
 carP Dam al .. Ln ητε c. AD*E*FG it vg al pplat | αμώματα c. DEFG
 KL al fere omn Chr Thdrt PhilcarP Dam al .. Ln αμωμα c. ABC al²
 Clemallud Victorin (ipsium Graecum αμωμα τεκνα infert comm suo)
 Cyrthes²⁸⁴ (: cf ad 2 Pe 3, 14.) | μεσον (Gb'') c. ABCD*FG al³ Clem
 .. ε εν μεσω c. D**et***EKL al pler pp mu | FG g εν τω κοσμο τουτω,
 d e f m Chrom (non item Victorin al pl) in hoc mundo

16. DE καιχησιν | ουδε .. B ουδ
 17. αλλα c. A (vdtr) BD*FG etc .. ε αλλ c. CD**?et***EL al pl | ε και ..
 EG και ε | συγχαίρω et v. sq συγχαίρετε c. B*CD*FG .. ε Ln 49. συγγ.
 utroq loco c. AB**D***EK^{sl}L etc

19. κυριω c. ABD***EKL al pler f vg (sed fu* al dom. Ie. Chr.) al pl pp^{gr}
 et^{lat} mu .. Ln χριστω c. CD*FG al³ d e g cop | υμιν .. D*E (* ut vdtr)
 al it vg al προς υμας | A εκψυχω

20. περι (L υπερ) υμων (D* ημων, Thph^{ed} εμου)
 21. χυ υ (Gb') c. BL al longe pl fu demid al cop syrP al pp^{gr} mu Am-
 brstma .. Gb Sz Ln υ χυ c. ACDEFG al vv m Clem al pplat mu .. K
 arP Cyp om υ. Praeterea ε (= Gb Sz) praem του c. min vix mu
 contra unc omn al pl Clem al mu

22. ες τ. ευαγγ. .. C εν τοις δεσμοις του ευαγγελιου
 23. D* ut solet περιψαι (item v. 25.), κ εκπεψαι | αφιδω c. AB*D*FG
 17. .. ε απιδω (c απειδω, et. επιδω legitur) c. B**CD***EK^{sl}L al pler |
 εξ αυτης (vg me mittere mox, item f sed post et. add ex ipso) .. d e ex
 ipsa, g ex ipso

24. ταχ. ελεις. (FG vv aliq ελ. τα.) .. AC al fere³ vv mu pp^{gr} et^{lat} aliq
 add προς υμας

25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγήσάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συνστρατιῶτήν μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, 26 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς καὶ ἀδελμονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησεν. 27 καὶ γὰρ ἡσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλὰ ὁ θεὸς ἤλῃσεν αὐτὸν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. 28 σπουδαιοτέρως οὖν ἐπέμψα αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε καὶ γὰρ ἀλυπότερος ᾶ. 29 προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιοῦτους ἐντίμους ἔχετε, 30 ὅτι διὰ τὸ ἔργον μέχρι θανάτου ἠγγισεν παραβουλενσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα

1 Co 16, 17. ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρὸς μετέωρα.

25. D*(E?) d e Victorin Ambrst Pac om κ. συνεργ. | συνστρ. c. A(B? Mai σιστρ.) CDEFG etc .. ζ συστρ. c. (B vide ante) κ^{ILL} al certe pler

26. παντ. υμ. (B cop υμ. πα.): Ln add [ιδειν] c. ACDE al fere³⁰ d e cop syr^{utr} al Dam Thph Cassiod, al om c. BFGKL al pl f g v g go al Chr Thdrt al Victorin Ambrst al | οτι ησθ. .. (C*?) D*E*FG it v g go pp lat αυτον ησθενημεναι (d e v g illum infirmatum, f ill. infirmari, g ill. t eum infirmatum t infirmari)

27. B al⁸ Chr Thph^{ed} θανατου | αλλα c. ABDE etc .. ζ αλλ c. FGL al certe pl | ηλεησ. αυτ. c. ABC** (* latet) DEFG al it v g al Phot^{man}175 pp^{lat} .. ζ αυτ. ηλε. c. KL al pler vv mu pp mu | ουκ .. D* ουχ | επι λυπην c. ABCDEFG al pl Chredd Dam Thph^{ed} Oec .. ζ (= Gb Sz) ε. λυπη c. κ al pm Thdrt Phot^{man}175 al | σχω .. D*(E?)FG al εχω

28. D*FG σπουδαιοτερον | ουν .. FG 17. g Thph δε | D* επεμψα

29. προσδεχισθε (FG προς δε [f super his at vero] εχισθαι, g ad vero excipite : ut toties inepte) .. A** 67.** 73. 80. προσδεξασθε

30. εργον (Gb') c. c (: cf ad Act 5, 41.) .. ζ (Gb⁹) add του χυ̅ c. DEKL al pl et Ln omissio του c. BFG al; item additur κυριου (A al vv), του κυρ., του θεου (cop al Chr^{com}) | μεχρι .. DEFG εως | παραβουλευσ. c. CKL al longe pl, item (ut certe edd sunt) Chr Thdrt Dam Thph Oec cat .. Gb Sz Ln παραβουλευσ. c. ABDEFG 177. 178. 179. (praeterea ad ψυχη FG it v g al pl add αυτου) .. d e g parabolatus de anima sua, f v g aeth^{utr} pp^{lat} tradens (sed Ambrst praem in interitum) animam suam, Victorin exponens in incertum animam suam; syr^{utr} arr spernens, cop postponens, go obliviscens .. explicantes Thdrt: τοῦ κινδύνου καταφρονήσας, Chr: παραβουλεύσατο καὶ ἐξέδωκεν ἑαυτὸν, Thph: παρεβουλ. τουτίστιν ἐπέρριψεν ἑαυτὸν τῷ θανάτῳ, Hes: εἰς θάμ. ἑαυτὸν ἐκδοῦς (Basreg. b. 100 forte alludens: πῶς ἂν τις προμηθεῖη καὶ πρὸς κινδύνους ὑπὲρ τῆς ἐντολῆς καὶ κυρίου παραβουλεύσθαι. Cf et. Eustath ad Odys. ἐκείθεν καὶ ὁ παραβόλος ἀνθρωπος

III.

1 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. τὰ αὐτὰ γρά-^{2, 18.}
φειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. 2 βλέπετε τοὺς
κίνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομίην.
3 ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες καὶ
καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, 4 καί-
περ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί. εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποι-

ὁ κινδύνους ἑαυτὸν παραβάλλον. Niceph. imp. περὶ παραδρομῆς: δεῖ
μικρόν τι παραβολεῖσασθαι καὶ πρὸς μάχην ὀρμησαί, ut Wtst: ex
ms. affert. Apud eundem plura exscribuntur quae huc faciunt.) Mihi
quidem hac de re sic videtur. παραβουλευσασθ. certe non minus
quam παραβουλεω. loco nostro testatum est, quippe quod non tan-
tum in KL cum minusc cdd longe plerisq sed et. in C inventum sit.
(Ex interpretibus παραβουλ. confirmare vdr̄ go syr^{utr} cop, παραβολ.
it vg aeth.) Neque minus quam nostro loco lectio alibi fluctuat, ut
in fragmento Eusebii ap Dampar⁵⁶¹, plurib locis Chrys ut ^{11,564}, in
Hesychio etc. Dubitari autem vix potest quin utraque vox usu Grae-
citatatis inferioris recepta fuerit: quam rem id ipsum probat quod co-
dicum scriptores ubique inter utramque fluctuant. Haesitanti vero
utra praestaret, multo magis παραβουλεύεσθαι, quod a παράβολος
notissimo deriyandum esse apparebat neque sensus difficultatem
habebat, commendari se debebat quam παραβουλεύεσθαι, ratione
paullo recouditiore. Est enim fere spernere consilium, cautum esse
nolle, conferendumque est cum παραφρονεῖν, παραλογίζεσθαι. Pro-
grediente vero significatione in eundem fere sensum παραβουλ. atque
παραβολ. dictum vdr̄, quae explicatio nostro loco egregie adiuvatur
apposito τῇ ψυχῇ, ita ut conferre iuvet illud Caesaris de b. G. „adeo
esse perterritos nonnullos ut suae vitae durius consulere cogantur.“
Denique convenientius nostro loco esse videtur si scriptum est nul-
lam rationem ipsius vitae habuisse Titum faciundo opere suo sancto,
quam cum temeritate, cuius notio in παραβουλεύεσθ. esse debet, in
pericula illum se obtulisse.

- III. 1. τα αυτα .. FG ταυτα (it vg eadem) | ασφαλες .. A* vdr̄ al fere²⁵
Procop^{58a} Dam praem το
3. θεου (Gb') c. ABCD***EFGKL al plus⁶⁰ cddgr̄ „omn aut paene omni“
ap Aug (item ap Amb ed. Bened.) g vg^{ed} cddlat pl ap Aug (nam „exz
nonnulla“ deo) cop syrP mg EasP⁵⁴⁴⁹ Ath al pm Or^{int} Aug^{dis} al .. ζ
(= Sz) θεω c. D* al mu d e f vg go syr al Thdr̄t¹ al pplat mu .
Thph^{ed} θεω | DE και οι σαρκι
4. και .. D*E*FG al⁴ d e f g Aug¹ om (demid tol al ante εγω pon) |

Ro 11, 1. *Θέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον, ὅ περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμείν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φα-
 ρισαῖος, 6 κατὰ ζῆλος διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. 7 ἀλλὰ ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἤγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. 8 ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἠγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἠγοῦμαι σκῆβαλα εἶναι ἵνα Χριστὸν κερδήσω, 9 καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, 10 τοῦ γρῶναι αὐ-
 τὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, 11 εἰπὼς καταστήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.*

αλλος (FG al αλλως) .. DEFG al it vg post τις .. 46. 109. syr ar^e Chr com Leif Ambrst om

5. 5° 1624. item ε al (non Gb Sz) *περιτομή* (ita et. Ensp^s 350 et alibi editum) | *βενιαμείν* c. ABL; FGK -μην .. 5 49. -μην c. DE al certe pler | FG κα. τον νομ.

6. ζήλος c. ABD*FG .. 5 -λον c. D**et***EKL al certe pler | *την* (D*FG om) *ἐκκλησίαν* .. FG 112. f g vg arm^{edd}2 (non^{ven}) Ambrst al add (122. του) *Θεου* (Amb *Christi*)

7. ἀλλα c. BD* .. 5 49. ἀλλ c. D***EF (αλλι *τινα* sic) K^{sil} al certe pl .. Ln [ἀλλα]: om AG 17. d e g Cyr^{ador}s^s et^{alib} Leif al | *ἦν μοι* c. ADEF GK al pler go cop syr^p al Cyr^{ador}s^s et⁶² Chr al mu Victorin .. Ln *μοι ἦν* c. B al³ it vg al Thdrt cat^{com} Leif al | *δια τον ἡν* .. cat^o ad Mc 10, 24. *διὰ τῶν χρηστῶν*. Quod cf ad 1, 21.

8. *μεν οιν* c. BDEFGKL al plus⁴⁰ pp pm .. 5 (= Gb Sz) *μενουργε* c. A al ut vdr pm Did Cyr^{ador}s^s et⁵⁸² item^{ad}71 Thph. Ceterum (B ap Bart) 80. f vg (et. fu al, non arm al) go al Cyr^{ador}s^s et^{fd} al pp^{lat} mu om και sq | *ἡν ἡν* (AK al mu f vg al pp^{gr} et^{lat} aliq *ἡν ἡν*) .. Ln praem του c. B Thdrt | *μου* .. A vv mu pp^{gr} mu pp^{lat}3 *ἡμων* | *εἶναι* sec c. AD***EKL al fere om go al Cyr⁵ al pm Aug .. Gb^o Ln om c. BD*FG 17. it vg al Serap pp^{lat} mu

9. *εἰμην* .. L 61. al? om | *επι τη πιστ.* (D*[E?] *εν π.*, it vg *in fide*) .. syr ar^e om. Ceterum L al syr^p al pp^e mu conj g. sqq

10. D* om *αυτου* pr | Ln om *την* sec c. AB, contra DEFGKL al ut vdr omu pp pm | *συμμορφιζομ.* (Gb'') c. ABD* 17. 67.** 71. (113.** *συμμορφιζομ.*) Or^{edd} Bas Mac (-μμ- AB etc; D* -μμ-) .. FG *συμμορφιζομ.* item *cooperatus* d e g go Ir^{int} Leif .. 5 *συμμορφομ.* c. D***EKL al pler Chr Thdrt al

11. *την εκ* (Gb') c. ABDE al fere¹⁰ vv pm Bas Chr Dam Ir^{int} al mu (FG *των εκ*) .. 5 (= Sz) *των* c. KL al longe pl g (sub *aut*) cop al Thdrt al

12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελειώμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμφθην ὑπὸ Χριστοῦ. 13 ἀδελφοί, ἐγὼ ἔμμαντὸν οὐ λογιζομαι κατεληφέναι· 14 ἐν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἐτέρως φροεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· 16 πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν.

Ga 6, 16.

17 Συνημιχταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὐτως περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. 18 πολλοὶ γὰρ περιπα-

12. ουχ .. F ουκ | ελαβον (et. Eusps¹⁰³ al pm Tert Victorin Hier al mu) .. D*EFG d e f g Ir^{int} Ambrst auct^{sing} cler add η ηδη διδικαιωμαι (FG δικαιωμαι, α* -ομαι, praeterea G g iam scripserat τετελειωμαι sed eo signis improbato adscripsit δικ.) | και pr .. D*E*FG 39. 112. d e f g vg go al Tert al mu om | και sec .. D*EFG 67.** 74. g Tert om | κατελημφθ. c. ABD*FG .. ς-λημφθ. c. D***EKL etc (L al -λειμφθ.) | $\overline{\chi\psi}$ c. BDE (D***E praem του) FG al d e g go aeth^{ro} Clem Mac Dam (praem του) pp^{lat} mu .. A al fere¹⁰ Chr¹ Thphed $\overline{\chi\psi}$ $\overline{\omega}$ et ς (= Gb Sz, sed Gb') praemisso του c. KL al pl Thdrt al; item vg cop syrP ms Ambrst al (et. $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\psi}$, του κυρ. $\overline{\omega}$ et aliter legitur)
13. D* om εγω | ου c. BD***EFGKL al pl it vg al Chr (et^{txt} et^{com}; sed¹ ουδεπω et¹ ουπω) al Tert Victorin al mu .. AD* al fere⁸⁵ cop al mu (syrP adhuc c.*) Clem Thdrt Chron⁴¹¹ al mu Ambrst Hier¹ οπιω | FG κατιληφοτα
14. τοις δε .. D* (E confuse) FG (vv mu) εις δε τα | FG al απεκτεινομ. | εις c. AB 17. 73. 80. Clem Ath Cyr^{ador}¹⁶⁵ Chron⁴⁴¹ .. ς επι c. DEFGKL al pler Chr Thdrt Dam (et. par⁶³⁴) al | FG 46. g vgc^d Clem Novat Victorin al om του θε. | $\overline{\chi\psi}$ $\overline{\omega}$.. D*EFG d e g κριω $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\psi}$.. var al
15. τελειοι .. FG g add εν $\overline{\chi\psi}$ $\overline{\omega}$ | L al⁶ cdd ap Hier („hoc sapiamus sive sapiamus; diversa enim sunt exemplaria“). Sed alibi² sapiamus) al⁵ Clem φρονομεν | D* om ὁ
16. στοιχειν (FG συνστοιχ.) c. AB 17. 67.** cop sah aeth^{ro} (sedPP add in una concordia) Thdot^{anc} Hil Aug^{aepe} Facund (Sedul) .. ς (= Gb) add κανονι (D*FG d e g pp^{chalcod} ap Evagr [2,322. ap Wtst] Victorin Ambrst om; et. ante στοιχ. et aliter pon), το αυτο φρονειν (haec ante τω α. στοιχ. [σινυστ.] pon D*FG d e g Victorin Ambrst, item [servato καν.] D***E al⁶ f vg go arm sl⁷.) c. KL al pl (sed al syrP arm al κανονι ante στοιχ. vel στοιχ. ante τω αυτο pon) syrP (item fere syr: una semita incedamus et uno consensu) al (ut sl⁶⁻⁸.) Chr Thdrt Dam al (adde test qui varie ut indicavimus diff) (: cf Ga 6, 16. Phil 2, 2. alibi)
17. συνημιχται (BD*FG -μειμητ.): σινυ. c. BD*FG .. ς Ln 49. συμμ. c. AD***EKsilL etc

τοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, 19 ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. 20 ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, 21 ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

IV.

1 Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ, ἀγαπητοί.

2 Εὐδοίαν παρακαλῶ καὶ Συντηγὴν παρακαλῶ τὸ ἀντὶ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. 3 καὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, γνήσιε σύνζυγε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζῶῃς.

18. D* ελεγομεν | D* E (wtst non mur) 55. syr om και | FG εκθρους, A εκθρ.

20. γαρ .. 80. it vg go syr syrP mg Clem Or² Eusmai¹⁴⁷ etps⁵⁹⁴ Ps-Ath⁵⁷ et⁹⁰ Chron⁴⁴¹ al Ir^{int} al mu (sed non Victorin) δε

21. συμμορφον (D*FG συνμ.) c. ABD*FG (FG d e Cyrhr⁹¹⁵ lib Ir^{int} exedd^x perx του σωματος) it vg go cop aethutr Eusmarc³³⁸⁻³³⁹ etps Ath¹ et¹ exedd³ Cyrthes²⁸⁴ Antioch^{1,30} Ir^{int} Or^{int} Tert Cyp al pm .. ε (= Gb Sz) praem εις το γενισθαι αυτο (Caes om αυτο) c. D**et***EKL al certe pler syr^{utr} (ut sit) al Or Caes Epiph⁸⁸⁹ Chron⁴⁴¹ al mu Victorin (ut sit) Hier al | αυτω c. ABD*FG al mu Eusmarc³³⁸ Cyrthes²⁸⁴ Epiph⁸⁸⁹ Chr¹ exedd Thphcd, item ει vel illa d e g Victorin .. ε αυτω c. D***EKL al pl Thdrt al mu, item sibi f vg Hil Amb al mu

IV. 1. χαρα .. FG χαρις | FG g και ουτως | αγαπητ. sec (1. πνευματικου) .. B add μου .. D* 108.* d e Victorin om

2. ευοδιαν c. ABDEFGKL etc .. ε (non ε⁹ Gb Sz) ευοδιαν c. min aliq | συντηγην: hoc acc. D*** (L -γειν) al ut vdtr pl, non ut ε Ln 49. -τιγην

3. και c. unc om al longe pl it vg (d e ita, g utique, f vg etiam) etc pp mu^{gr} etlat .. ε (= Gb Sz) και ex err. vel editorum vel min pauc | γνησ. συνζ. (συνζ. c. A [B?] D* etnon FG; ε συνζ. c. [B ap Mai] D***EKL etc) c. ABDE al (FG εγνησιε γερανε συνζ.) it vg cop al (go και κ. σε γνησ. παρακ. συνζ.) Isid^{4,112} Thdrted Thph pp^{lat} .. ε συνζ. γν. c. KL al pler syr^{utr} al Chr Thdrt al | συναλαβ. c. B*D*FG .. ε Ln 49. συλλ.

4 Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἠρώ, χαίρετε. 5 τὸ ἐπι-^{8, 1.}
εικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις· ὁ κύριος ἐγγύς. 6 μηδὲν^{1 Th 5, 16.}
μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντί τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαρι-
στίας· τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθω πρὸς τὸν θεόν. 7 καὶ ἡ
εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας
ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

8 Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δί-
καια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ
τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· 9 ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε
καὶ ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς^{Ro 15, 33 etc}
εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

10 Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ
ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαίρεισθε δέ. 11 οὐχ
ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμὶ ἀντάρκης
εἶναι. 12 οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντί
καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισ-
σεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. 13 πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμούντι με.^{1 Ti 1, 12.}
14 πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συνκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. 15 οἷ-

c. AB**D***EK^sILL etc | μετα και .. D*(E?)FG al it vg al (Or) pplat
om και

5. A πασιν τοις ανθρ.

6. αλλ .. A^vvdtr αλλα | μετα .. B μετ

7. θτου .. A syrp ms Cyr Procopniceph^{1, 1145} Amb¹ Pelcom x̄w | νοηματα
.. FG d e g m tol Victorin^{dis} Chrom al² σοιματα

8. επαινος .. D*E*FG d e f g vg (non am* sang palimps tol al) Ps-Ath
lat⁶⁴⁶ Ambrst al (non Victorin Aug al) add επιστημης (disciplinae)

9. ειδετε c. ABD*et*** al pl pp mu .. D***FGKL al pm Clem Thdrt
Thphcd ιδετε

10. D* εθαλατε, E εθαλετε (ut vdtr, an enim praepositum a D** eva-
nuit paullum) .. et. ανεθαλλετε, ενεθαλετε legitur | το .. FG του

12. και prim c. unc omn al longe pl it (et. r) vg go syrp al Clem al
pm pplat .. ς (= Gb Sz) δε: c. min aliq (cop syr al non exprim) | A
syr om και post πειναν

13. FG ισχω | με c. ABD* d e f r vg cop arm aeth Clem Eusps<sup>150, 295-
295, 304</sup>. pplat mu .. ς (= Gb Sz) add χριστω c. D***EFG (FG x̄w) KL al.
ut vdtr omn g go syrtr al Or¹ (alludens) Eusps^{33, 60}, Ath⁸³¹ (Ps-
Ath^{2, 68} ἰω x̄w) Cyr(com ad Lc 8, 24) Cyrhr³¹⁷ Nyss Chr Thdrt Dam al
anonym ap Amb (item x̄w ἰω Or³ Eusps⁵⁹⁵ et x̄w ἰω τω κυρ. ημων Or¹)

14. συνκοιν. c. AB*D*FG .. ς Ln 49. σιγκ. c. B**D***EK^sILL etc | μου τη
θλιψ. .. DEFG it vg etc pplat τη θλιψ. μου

Act 17, 14.
2 Co 11, 9.

δατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκονώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, 16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονική καὶ ἅπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν μοι ἐπέμψατε. 17 οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. 18 ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω, πεπληρωμαι δεξιόμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμῶν ἐνδοσίας, θυσίαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ θεῷ. 19 ὁ δὲ θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 20 τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. 22 ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι,

1, 12. μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.

Ga 6, 18. 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.

15. D*E* al⁵ syrP aeth^{utr} (r^o om et. και) Chr Thdrt Thph^{cd} om δε (r enim) | L φιλιππισιοι, item go | ουδεμια .. D*E*FG d e g praem οτι (servato οτι pr) | λημψ. c. ABD*FG .. ε ληψ. c. D***EKL etc | A* om μοι

16. ες c. BD** (** non attigit) FGKL al pler d e f (g) vg etc .. Ln [εις]: om AD*E al⁴ (g in necessitatem meam t usibus meis) syr go sl⁵. Ps-Ath³²² Oec^{xt} Victorin (ea quae mihi necessar. fuerant; r Ambrst Aug usibus meis) | μοι (ita Chr^{dis} ad h. l. Thdrt) .. DEL al g Chr¹ Procopniceph^{2,334} al³ Ambrst Aug μου | D* επενψατε

17. L al δωμα | αλλα c. AB etc .. ε αλλ c. DEFGKL al certe pl | λογον .. FG al² praem τον

18. A om παρα επαφρ. | τα (D*E* το) παρ υμ. (D*E* add περιφθεν et FG it vg syr Ir^{int} Cyp Victorin al περιφθεντα)

19. πληρωσει c. ABD***EKL al pl cop al Chr² Thdrted al .. Gb' -σαι c. D*FG al plus²⁰ it vg al Chr¹ (et. mosc²) Thdrt Thph pp^{lat} | το (FG του) πλουτος (Gb') c. ABD*FG 17. 67.** .. ε τον πλουτον c. D**et***EKL al pler Cyr^{thes}³⁷⁵ al mu | αυτον .. D* υμων

20. KL al sl om των αιωνων

22. FG g om υμας (17. 48. itemq E^wtat, nisi est error, om παντες, quod al post οτ αγ. pon) | FG μαλλιστα | L 17. Chr^{edd} Thdrt Thph Ambrst om δε | εκ .. B απο

23. κυριου c. ABFGKL al pl d e g am al arm (sed¹⁰⁸⁶. litt. curs. add υμ.) arP Dam Thph^{cd} Oec .. ε (Gb⁰⁰) add ημων c. DE f r vg (et. fu al) cop syr syrP c.* al ppgr aliq et^{lat} | του πνευμ. (Gb'') c. ABDEFG 17. 67.**

ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ.

I.

1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Eph 1, 1. etc
 Τιμόθεος ὁ ἀδελφός 2 τοῖς ἐν Κολασσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς

73. 80. al⁵ it vg al mu Dam pp^{lat} .. ε παντων c. KL al longe pl syr^{utr}
 al Cbr Thdrt al | ε (Gb⁰⁰) add in f. αμην, Ln [αμ.] c. ADEKL al ut
 vdr omn vv pl Thdrt al .. om c. BFG f g sah Chr Oec Victorin Ambrst

Subscriptio: AB al πρ. φιλιππησιους .. DE πρ. φιλιππησιους (sed uterq
 4, 15. φιλιππησιοι) πληρωθη· αρχεται πρ. θεσσαλονικεις ᾱ .. FG
 ετελεσθη πρ. φιλ. αρχεται πρ. κολοσσαις .. L του αγιου αποστ. παυλ.
 επιστολη πρ. φιλιππισιους εγραφη απο ρωμης δι επαφροδιτου, κ al
 πρ. φιλιππισιους εγραφη απ. ρωμ. δι επαφροδιτου .. d r ad philip-
 penses explicit (r exp. ad rh.) incipit (d^{corr} h. l. ad mg add missa a
 roma) ad tessalonicenses I, f g expl. ad phil. incipit ad colossenses (f
 colossenses), vg^{edd} explicit (am add epistula, non item fu sanpalimps al)
 ad phil. (cod ap Ln add scripta de urbe roma, habet versus 389) inc. (am
 al add epist.) ad colossenses (ita am sanpalimps; fu al ad thessall. vel
 ad thesalonic.) .. ε (= Gb Sz) πρὸς Φιλιππ. ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης (ε. ἄ. ἑ.
 addunt B*KL al pl vg^{ed} syr^{utr} cop al Chr Thdrt Euthal al) δι' Ἐπα-
 φροδίτου (δ. ε. KL al pl syr^{utr} al Thdrt al; cop artⁱ δια τιμοθεου κ.
 επαφρ.). Praeterea numerantur στιχοι ση' (KL al pl Euthal; diff al
 pauc, ut vg^{ed} ap Ln qui habet versus 389), item (ut Euthal) αναγν.
 β', κ. φφ. ζ'. B ab os' usq oθ' pergit; am numerat sect 19, fu 17
 (omissis numeris 18 et 19 ad vv. 21 et 22.).

* ABK al cop syr^p mg gr πρ. κολασσαις (item go sed habet formam κολοσσ.; syr^{utr} aeth epist. Paul. ad Colossenses) .. DEFG αρχεται πρ. κολοσσαις (sed G in summa pagina modo κολασσ. modo κολοσσ. habet). De it et vg^{edd} vide ad fin ep ad Phil .. L al του αγιου αποστ. παυλ. επιστολη πρ. κολοσσαις .. ε^o παυλου του αποστ. η πρ. κολοσσ. επιστολη, ε η πρ. κολασσ. επιστ. παυλου, Gb Sz παυλου επιστ. πρ. κολοσσ.

I. 1. ζ̄ν ῶ c. ABFGL S.P^e al d e f g am fu al cop syr^p Synops Dam Ambrst Hier Cassiod .. ε ῶ ζ̄ν c. DEK al pl vg^{ed} et demid tol al syr aeth al Chr Thdrt al

2. κολασσαις (Gb'' itemque ε) c. AB*(item c in subscr. κ al plus⁴⁰ cop

- Act 17, 14. **δατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππηῖοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε**
 2 Co 11, 9. **ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς**
 λόγον δόσεως καὶ λήμψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι. 16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονικῇ καὶ ἅπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. 17 οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. 18 ἀπέγω δὲ πάντα καὶ περισσεύω, πεπλήρωμαι δεξιόμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμὴν ἐνώδιαις, θυσίαν δεκτὴν ἐνάρεστον τῷ θεῷ. 19 ὁ δὲ θεὸς μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 20 τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.
 21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. 22 ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι,
 1, 13. **μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας.**
 Ga 6, 18. 23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.

15. D*E* al⁵ syrP aeth^{utr} (ro om et. και) Chr Thdrt Thph^{cd} om δε (r enim) | L φιλιππισιοι, item go | ουδεμια .. D*E*FG d e g praem οτι (servato οτι pr) | λημψ. c. ABD*FG .. ε ληψ. c. D***EKL etc | Δ* om μοροι
 16. εις c. BD**(** non attigit)FGKL al pler d e f (g) vg etc .. Ln [εις]: om AD*E al⁴ (g in necessitatem meam t usibus meis) syr go sl⁵ Ps-Ath³²³ Oec^{xt} Victorin (ea quae mihi necessar. fuerant; r Ambrst Aug usibus meis) | μοι (ita Chr^{dis} ad h. l. Thdrt) .. DEL al g Chr¹ Procopniceph^{2,334} al³ Ambrst Aug μου | D* επενψατε
 17. L al δωμα | αλλα c. AB etc .. ε αλλ c. DEFGKL al certe pl | λογον .. FG al² praem τον
 18. Δ om παρα επαφρ. | τα (D*E* το) παρ υμ. (D*E* add περιφθεν et FG it vg syr Ir^{int} Cyp Victorin al περιφθεντα)
 19. πληρωσει c. ABD***EKL al pl cop al Chr² Thdrt^{cd} al .. Gb' -σαι c. D*FG al plus²⁰ it vg al Chr¹ (et mosc²) Thdrt Thph pp^{lat} | το (FG τον) πλουτος (Gb') c. ABD*FG 17. 67.** .. ε τον πλουτον c. D**et***EKL al pler Cyr^{thes}³⁷⁵ al mu | αυτου .. D* υμων
 20. KL al sl om των αιωνων
 22. FG g om νμας (17. 43. itemq e^{wtat}, nisi est error, om παρτες, quod al post οι αγ. ρον) | FG μαλλιστα | L 17. Chr^{edd} Thdrt Thph Ambrst om δε | εκ .. B απο
 23. κυριου c. ABFGKL al pl d e g am al arm (sed¹⁰⁸⁶. litt. curs. add υμ.) arP Dam Thph^{cd} Oec .. ε (Gb⁰⁰) add ημων c. DE f r vg (et. fu al) cop syr syrP c.* al pps^r aliq et^{lat} | του πνευμ. (Gb'') c. ABDEFG 17. 67.**

ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ.

I.

1 Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Eph 1, 1. etc
 Τιμόθεος ὁ ἀδελφός 2 τοῖς ἐν Κολασσαῖς ἀγίοις καὶ πιστοῖς

73. 80. al⁵ it vg al mu Dam pp^{lat} .. ε παντων c. κλ al longe pl syr^{utr}
 al Chr Thdrt al | ε (Gb⁰⁰) add in f. αμην, Ln [αμ.] c. ADEKL al ut
 vdr om v v pl Thdrt al .. om c. BFG f g sah Chr Oec Victorin Ambrst

Subscriptio: AB al pr. φιλιππησιους .. DE pr. φιλιππησιους (sed uterq
 4, 15. φιλιππησιοι) πληρωθη αρχεται pr. θεσσαλονικεις α .. FG
 ετελεσθη pr. φιλ. αρχεται pr. κολοσσαῖς .. L του αγιου αποστ. παυλ.
 επιστολη pr. φιλιππισιους εγραφη απο ρωμης δι επαφροδιτου, κ al
 pr. φιλιππησιους εγραφη απ. ρωμ. δι επαφροδιτου .. d r ad philip-
 penses explicit (r exp. ad rh.) incipit (deorr h. l. ad mg add missa a
 roma) ad tessalonicenses I, f g expl. ad phil. incipit ad colossenses (f
 colosenses), vge^{dd} explicit (am add epistula, non item fu sanp^{al}imps al)
 ad phil. (cod ap Ln add scripta de urbe roma, habet versus 389) inc. (am
 al add epist.) ad colosenses (ita am sanp^{al}imps; fu al ad thessall. vel
 ad thesalonic.) .. ε (= Gb Sz) προς Φιλιππ. εγραφη απο Ρωμης (ε. α. ρ.
 addunt B**KL al pl vge^d syr^{utr} cop al Chr Thdrt Euthal al) δι' Επα-
 φροδιτου (δ. ε. κλ al pl syr^{utr} al Thdrt al; cop arti δια τιμοθεου κ.
 επαφρ.). Praeterea numerantur στιχοι ση' (κλ al pl Euthal; diff al
 pauc, ut vge^d ap Ln qui habet versus 389), item (ut Euthal) αναγν.
 β', κεφ. ζ'. v ab ος' usq οθ' pergit; am numerat sect 19, fu 17
 (omissis numeris 18 et 19 ad vv. 21 et 22.).

* ABK al cop syr^p mg gr pr. κολασσαις (item go sed habet formam κο-
 λοσσ.; syr^{utr} aeth epist. Paul. ad Colossenses) .. DEFG αρχεται pr.
 κολοσσαις (sed G in summa pagina modo κολασσ. modo κολοσσ. habet).
 De it et vge^{dd} vide ad fin ep ad Phil .. L al του αγιου αποστ.
 παυλ. επιστολη pr. κολοσσαις .. ε^ο παυλου του αποστ. η pr. κολοσσ.
 επιστολη, ε η pr. κολασσ. επιστ. παυλου, Gb Sz παυλου επιστ. πυ.
 κολοσσ.

I. 1. $\overline{\chi\nu}$ $\overline{\omega}$ c. ABFGL 8P^e al d e f g am fu al cop syr^p Synops Dam
 Ambrst Hier Cassiod .. ε $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\nu}$ c. DEK al pl vge^d et demid tol al syr
 aeth al Chr Thdrt al

2. κολασσαις (Gb' itemque ε) c. AB* (item c in subscr.) κ al plus⁴⁰ cop

- Eph 1, 2. etc. ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν.
- Phi 1, 3. Ὁ Ἐὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, 4 ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁγίους 5 διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 6 ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου 6 τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστιν καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· 7 καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, 8 ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν

syutr artⁱ sl^{ms} Or Synops Chr^{ms} Thdrt Euthal Dam^{ms} Thph^{ed} Suid al mu (eadem forma Polyæn et Hierocl, item Herodot cdd Xenophedd) .. 5° (itemq Gb Sz) κολοσσαεῖς c. B**D (* κολοσσαεῖς) EFGI al ut vdr pm it vg (item pplat) al Clem. Chr Thdrt^{ed} Thph (eadem forma Herodot Xenoph Strab al, in numis ap Eckhel) | $\bar{\chi}\omega$ c. BD***E**KL al pler syrP aeth sl⁵⁻¹⁰ al Chr Thdrt Dam al .. Ln add $\bar{\omega}$ c. AD*E*FG al⁵ it vg cop syr ($\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\omega$) al pplat | πατρ. ημ. c. BDEKL al mu d e am fu harl mar sah syr (syrP) aeth^{ro} al Chr^{dis} (καίτοι ἐν ταῖς τὸ τοῦ $\bar{\chi}\omega$ οὐ τ^ε-θησιν ὄνομα) Thdrt^{dis} Or^{int} dis al .. 5 (= Gb Sz) add και κυριου $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\omega$ c. ACFG al pl g vge^d (demid syrP c.* et Chr. Ie. dom. nostro; tol et Ie. Chr. do. no.) cop al pp^{tr} mu (sed omnes^{txt} tantum)

3. πατρι c. BC* d e g harl** syr utr cop aeth utr ar^o etⁱ Ambrst Aug Casiod, item Ln praemisso τω c. D*FG Chr .. 5 (Gb^o) praem και c. AC** (εὐχαριστω) D***EKL al certe pler f vg al Thdrt al pplat aliq | B om $\bar{\chi}\omega$ | περὶ c. ACD***E**KL al longe pl pp mu .. Gb' Ln υπερ c. BD*E*FG al⁵ Thph (: cf v. 9.)
4. $\bar{\chi}\omega$.. A κυριω | ην εχετε (Gb') c. ACD*E*FG al¹⁵ (et 122. post αγιους) it vg cop artⁱ syrP arm al pplat .. 5 την (: ex Eph 1, 15. ubi nemo ην εχ. Similiter vero scripsit apostolus Philem. 5.) c. D***E**KL al pl syr sl⁵⁻⁹⁻¹⁰ (noniun eted) al pp^{tr} mu .. B om (: ut et. Eph 1, 15.)
6. ἐν παντι .. K om ἐν | και εστιν c. D**et***E**FGKL al longe pl it vg syutr al Chr Thdrt Dam al Ambrst al .. Gb^{oo} Ln om και c. ABCD*E* al fere¹⁰ cop sah artⁱ (arm vdr) Aug Sedul | και ανξ. c. ABCD*E*FGL al fere⁸⁰ it vg cop sah syutr arm ar^o aeth sl pp^{tr} et^{lat} mu .. 5 (= Gb Sz) om c. D**et***E**K al pl arP (non artⁱ) Dam^{txt} | FG om ης
7. καθως c. ABCD*FG 17. 23. it vg go cop artⁱ syr arm al pplat .. 5 (= Gb^{oo} Sz) add και c. D***EKL al pler syrP al pp mu | FG μαθετας | υμων c. CD**et***EFLK al longe pl vv fere omn Chr Thdrt Dam al .. Gb' Ln ημων c. ABD*G al⁸ g Ambrst^{com} („vice apostoli“) | τον (κ 3. 108.* om) $\bar{\chi}\omega$ (f vg go add $\bar{\omega}$)

τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. 9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς Eph 1, 16-18.
 ἡμέρας ἠνόησαμεν, οὐ πανόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ
 αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν Eph 1, 8.
 πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, 10 περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως 1 Th 2, 12.
 τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκίαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῶ καρποφο- Eph 4, 1.
 ροῦντες καὶ ἀξανάμενοι εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ, 11 ἐν πάσῃ
 δυνάμει δυνατούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν
 ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, μετὰ χαρᾶς 12 εὐχαριστοῦντες τῷ
 πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων
 ἐν τῷ φωτί, 13 ὃς ἐρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους
 καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ,
 14 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, 15 ὃς Eph 1 7.

9. καὶ αἰτουμ. c. ACDEFGI etc .. BK 219.* Ps-Athlat⁶⁴² Arn om | D**
 (non item***) 37. 80. al τη επιγνωσει
10. υμας c. D***EKI al longe pl Chr Thdrt Dam al .. Gb Sz Ln om c.
 ABCD*FG al fere¹⁰ Clem (: similib omisso passim) | αρεσκίαν : ita
 BK^{SILL} al ut vdr pl .. ACDEFG al -σκίαν (D*** ἀρέσκίαν) | εἰς τὴν
 επιγν. (Gb') c. D***E**KI al longe pl Thdrt Dam Thph Oec, item ἐν
 τη επιγνωσει al⁴ Chrtxt et^{com}, in scientia (g agnitione) it vg go cop
 syr^{utr} al .. Gb Sz Ln τη επιγνωσει c. ABCD*E*FG al minus¹⁰ am tol
 Clem Cyrthes²⁸⁶ Max (mystag²⁴)
12. ε ante εἰχαρ. interp: non ita Chr (μετὰ χαρᾶς, φησίν, εὐχαρι-
 στοῦντες) Thph Oec nec syr (et cum gaudio gratias agatis) nec D d
 (etenim μετ. χαρ. ευχαριστ. unum stichum efficiunt). Favent vero
 coniunctioni cum priorib vv ut vdr mu et ppl^{at} aliq | τῷ πατρὶ (Chr
 Dam^{xt} θεῷ) c. AB (praem αμα) C*DEKL al pl d e am go arm^{ven} aeth
 Aug .. C***FG al plus⁴⁰ vv pm pp^{sr} et^{lat} mu τῷ (FG al om) θεῷ καὶ
 (pro καὶ et. τῷ leg. et. om) πατρὶ (et. τῷ πα. κ. θε. legitur) | ικανο-
 σαντι (D*FG 17. 80. d e f g m go arm aeth Did Ambrst Idac καλε-
 σαντι) c. ACD***EKI al pler vg cop syr^{utr} al Chr Thdrt al Aug al ..
 Ln praem καλεσαντι καὶ c. B | ημας .. B al aliq m am tol syr^p mg
 arm aeth sl Did Thph Ambrst υμας (ita test pauc et. v. sq) | C*
 om ἐν
13. ερυσατο c. B*FG .. ε Ln 49. ερρυσ. c. AB**CDEKL etc
14. εχομεν (et. Cyrthes²⁸⁶ 375. 381 et^{fid} 109 al pm item Irint al pm) .. Ln
 ed min εχομεν c. (A latet) B (cop ar^{ti} accepimus) | απολυτρωσιν c. unc
 omn al longe pl (d e) f g m am fu al go cop sah ar^{ti} syr al Ath Bas Cyr
 thes et^{fid} al pm ppl^{at} pm .. ε (= Gb Sz) add δια του αιματος αυτου
 c. min mu vg^{ed} et demid al syr^p al Thdrt Oec Irint | D* om την
 αφεσ. (d e om τ. απολ.) .. f vgsix syr al Cyrthes²⁸⁶ ppl^{at} mu praem καὶ
15. ος .. FG 0

- 2 Co 4, 4. ἔστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, 16 ὅτι
 Eph 1, 10. ^{1, 20.} ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς,
 τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ
 εἴτε ἔξουσία. τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτισται, 17 καὶ
 αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν, 18 καὶ
 Eph 1, 22. ^{1 Co 15, 20.} αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὃς ἐστιν ἀρχή,
 πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων,
 Eph 1, 10. ^{2, 9.} 19 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι 20 καὶ
 2, 16. δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ
 τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς
 Eph 4, 13. ^{2, 16.} εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 21 καὶ ὑμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπηλοτριω-
 μένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ
 5, 27. ^{1, 4.} δὲ ἀποκατήλλαξεν 22 ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ

16. Mciontert om versum. Qua de re Tert sic: „Si non est Chr. *primogenitus conditionis*“ (igitur et. πρωτ. πα. κτ. a Mcione deleta), „ut sermo creatoris per quem omnia facta sunt et sine quo nihil factum est, si non *in illo condita sunt univēsa* - sive *potestates*, si non *cuncta per illum et in illo sunt condita*: haec enim Marcioni displicere oportebat: non utique tam nude posuisset apostolus *et ipse est ante omnes*.“ | κ al om τα pr | τα sec c. AC (c Eusmarc³⁸⁵ etecl⁹² item Mcell eus⁹⁹ Ath al mu add τε) D^{***}(E?)KL al fere omn Or¹ Eusdem⁴³⁸⁻⁴⁵⁷ item marc¹⁸¹ ac saep Mc eus⁸⁹ Eus ecl⁹⁹ Cyr fld¹⁰⁹ Cyr hr¹⁶¹ Chr Thdrt Dam al (item al mu qui add τε) .. Ln om c. BD*FG al² Or³ | τα tert .. Ln [τα]: om B Or³ Cyrthes²⁸⁷ et fld¹⁰⁹ (Orubique Eusmarc¹⁸¹ et alib etdem⁴⁵⁷ al perg: εἴτε ορ. εἴτε αορ.) | FG κεντεῖσται (c εκτισαι) | Ln ἔξουσία (τά usq τῆς ἐκκλησίας), ὃς
17. DEFG Chr^{xt} om τα | FG om εν, item Hil⁴ *omnia ipsi constant*
18. ος .. FG o, item g *qui t quod* | αρχη (B 67.** praem ἦ) .. 17. 46. 73. al³ Chr Dam¹ Oec^{com} απαρχη .. Cyr εν αρχη
19. εὐδοκ. c. BCFGKL al longe pl Perathipp¹²⁴ Eusdem⁴⁶⁸ Epiph⁸⁸⁸ Thdrt al .. ADE al mu Monoimoshipp²⁷⁰ Eusps³⁵⁴ Cyr fld¹⁰⁹ Chr Dam ηιδοκ.
20. δι αυτου (39. sl⁵ etant Chr¹ αυτου, 109. αυτης) c. ACD**et***EK al longe pl go cop syr^{utr} al Eusps⁵²⁸ Chr^{alq} Thdrt Dam Oec .. Gb^o Ln(ed min per error. habuerat) om c. BD*FGL al¹⁰ it vg sah art¹ al Or³ lib Cyr fld¹⁰⁹ etapol Chr^{xt} Thph pp^{lat} | B om της | εν τοις .. L al plus²⁰ Chr Thdrt Dam επι τοις
21. FG εκθρους | D*E*FG fu της διανοιας (FG add υμων), item addito eius (d e m) vel vestri (g) vel domini d e g m (f sensu vestro) pp^{lat} mu (non Tertmarc al) | D*FG νιν | αποκατηλλαξεν (al pauc απεκατ.) c. AC D***EKL al ut vdr om f vg cop syr^{utr} al mu Chr Thdrt Dam al

θανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ, 23 εἶγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἰδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πίσση κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ^{Eph 3, 2.} ἐγερόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἡ ἐκκλησία, 25 ἧς ἐγερόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς^{Eph 3, 2. 5. 9.} πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, 26 τὸ μυστήριον τὸ ἀποκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νῦν δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, 27 οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστὶν Χριστὸς ἐν^{Eph 1, 18.} ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης, 28 ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες

Aug al .. Ln αποκατηλλαγητε c. B .. D*FG d e g m go Ir^{int} Ambrst al αποκαταλλαγεντες (17. -ηλλακται)

22. Mciontert (Tert vero addit „utique in eo corpore in quo mori potuit per carnem“) om της σαρκ. | FG g om αυτου pr | θανατου .. Ln add [αυτου] c. A al plus²⁰ m cop syr syrP c.* al (non it vg go al) Chr com Ir^{int} | παραστησαι .. d e g m exhibete (m -bite), Ambrst exhibere oportet | FG ανεκλητους

23. παση c. ABCD*FG al Chr .. ε (Gb⁰⁰) add τη c. D***EKL al longe pl Thdrt al mu | FG al υπ ουρ. | διακονος .. A 1.^{lect} syrP mg praem κηρυξ και (x. x. et. aeth) αποστολος και

24. νυν .. D*E*FG it vg Ambrst al (sed non Aug al mu) praem ος | παθημασιν c. unc om al pl it vg cop syr ar^{ti} al (go in quibus patior) Thdrt Dam Phot pp^{lat} .. ε (= Gb Sz) add μου c. min mu syrP al Cyr^{fid}⁷¹ Chr al | FG al (Or alludens) αναπληρω | FG om τη | D* om αυτου | ὃ c. ABD**et***FGKL etc .. CD*E al fere¹⁰ ος (109. οτι) | D* 109. om ἡ

25. εγω .. A 17. 31. 71. 120. 8.^{pe} arm add παυλος

26. νινι (c. ADEKL al pler Eusmarc¹⁹⁴ Cyr^{fid}⁷¹ al pm; Ln νιν c. BCFG al Did, unc Clem) δε (37. Did Hil om; al fere¹⁰ syrP arm Clem ο νιν pro ν. δε) εφανερ. (D*E* φανερωθην) | αγιους .. FG c αποστολους

27. τι το c. ABD**et*** (* τον πλουτον) E (item FG omisso τι) KL al fere⁴⁰ Clem Eusmarc¹⁹⁴ Thphcom Oec .. ε τις ο c. c al pm Cyr^{fid}⁷¹ Chr Thdrt | τουτου .. Clem¹ Chr^{xt} (et. mosc¹) του .. arm Cyr^{fid}⁷¹ αυτου .. D*FG d e f g Hil Ambrst του θεου | ος c. CDEKL al fere om Eusmarc¹⁹⁴ Cyr^{fid}⁷¹ Chr Thdrt Dam al .. Ln ο c. ABFG 17. 67.** (quod it vg go pp^{lat}; qui syr^{utr} etc)

πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ.
 1 T14, 10. 29 εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

II.

4, 13. 1 Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ εἰώρακαν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, 2 ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συνβιβασθέντες
 1, 27. ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν τὸ πλοῦτος τῆς πληροφορίας τῆς συνθέσεως,

28. καὶ διδ. πα. ανθρ. (Gb⁰ π. α. c. d*E*FG al d e f g aeth al [syr ar^o om π. α. pr] Clem¹ pplat; al³ om π. α. sq) .. L 67.** 73. 109. 8. pe al³ hal al ar^{ti} Clem¹ Oec^{com} om | σοφία .. FG d e f g add πνευματικῆ | $\bar{\chi}\omega$ c. ABCD*FG al d e g ar^{ti} slcdd Clem² Chr^{com} 1 pplat² .. ζ (= Gb Sz) add $\bar{\omega}$ c. d**et***EKL al longe pl f vg go cop syrP al Chr aliq Thdrt al pplat aliq (et. $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\omega$ legitur)

29. εἰς ο .. FG εν ο, it vg in quo

II. 1. γαρ .. al fere¹⁰ syr syrP ms Dam Sedul δε | περι c. d*et***EFGKL al longe pl Chr Thdrt Dam al .. Ln υπερ c. ABCD** al⁶ Cyr^{thes}287 (: : cf 4, 12) | λαοδικεῖα: ita b et quidem constanter ut vdtr item d***E al pl; sed acd*FGKL al mu -κία. Cf et. ad 4, 13 sqq. Praeterea (: : ex 4, 13) al⁴ syrP c.* al² et^{ed} add καὶ τῶν (sl om) ἐν εἰραπολεῖ | εἰώρακαν c. ABC (εορ.) d* Thdrt^{od} .. ζ εἰωρακασί c. d***EKL (d***E εορ.) al certe pler Cyr^{thes}287 al mu

2. συνβιβασθέντες (συνβ. c. b*?cd*: ef ad 2, 19 et Eph 4, 16.; συμβ. h. l. ab[**?]d***EKL etc) c. ABCD*E* al mu it vg syrP al Clem Cyr^{thes}287 al pplat .. ζ (= Gb Sz) -θεῖτων c. d***E**KL al pl ppg^r mu | καὶ .. d* d e Hil Ambrst Idac om | παν το (b Clem om) πλ. c. ABC al Clem Cyr^{thes}287 (sed πλῆθ. pro πλουτ.) .. ζ παντα (d* add τον) πλουτον c. DEKL al pler Chr Thdrt al | τ. θεου (et. Gb Sz) c. d** (nam lunulis inclusit ο ε. $\bar{\chi}\omega$, nec vero quicquam adscripsit quod cernere liceat) 37. 67.** 71. 80.* 116. (23. καὶ θε.) arm^{ven} (: : grave est hos minusc eo excellere quod prae ceteris cum ABCD consentire solent) .. add (17. του) εν $\bar{\chi}\omega$ Clem² 17. Ambrst; d* d e Aug (add insuper Iesus Idac) ο εστιν $\bar{\chi}\omega$ (aeth^{utr} quod de Cho); b Hil $\bar{\chi}\nu$ (sic Ln et ipse 1841; at ut a dictione Pauli abhorret, ita manifestum interpretamentum est, simillimum illis ὁ εστ. $\bar{\chi}\omega$: cf 1, 27.) et Cyr^{thes}287 καὶ $\bar{\chi}\nu$, ac al sah ar^{ti} πατρος του $\bar{\chi}\nu$, item patris (vg^{ed} add et) Christi Iesu am fu hal al, 47. 73. syr cop (add insuper Iesu) al Chr^{txt} etcom Pel πατρος καὶ του $\bar{\chi}\nu$, item alia leguntur .. ζ (= Gb Sz) add καὶ πατρος καὶ του $\bar{\chi}\nu$ c. d***EKL al pl syrP (sed καὶ sec c.*) Thdrt Dam al

εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μωστηρίου τοῦ θεοῦ, 3 ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες αἰ-
 θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. 4 τοῦτο δὲ s.
 λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. 5 εἰ γὰρ 1 Co 5, 2.
 καὶ τῇ σαρκὶ ἄπεμν, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ
 βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
 ὑμῶν. 6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν
 αὐτῷ περιπατεῖτε, 7 ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ
 καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν
 αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. 8 βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν a.
 διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν
 ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν,
 9 ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, 1, 19.

3. τῆς sec c. AD***EKL al fere omn Clem¹ Or³ Eusmarc¹⁹⁰ Chr Thdrt
 Dam al .. Ln om c. BCD* al² Clem¹ Or² Eusmarc¹⁹⁵ Cyrthes²⁶⁷ Did
 Thphcd

4. δε .. Ln^{ed} min om c. (A* vdr) B Ambrst Aug | μηδεις c. ABCDE al
 mu Clem¹ .. 5 μη τις c. KL al pl Clem¹ al mu | c ημας | c** παρα-
 λογισητε | D**L al πιθανολογια. Vertunt d e Ambrst in subtilitate
 sermonis, f vg Lcif Pel in sublimitate sermonum (Lcif verborum), Aug
 in verisimili sermone. Item Tert^{marc} subtililoquentia

5. αλλα .. D**E* add γε | και το στερωμα etc .. d e ut in (corrige et
 id?) quod deest necessitatibus (νοτηρημα pro στερωμα?) fidei vestrae. Si-
 milliter Aug² et id quod deest fidei vestrae in Christo, Facund et id
 quod deest utilitatis fidei vestrae, Ambrst „et supplens id quod deest
 utilitati fidei vestr. in Christum“

6. τον χν εν τ. κυριον .. DE. 17. d e τον κυρ. εν χν (d e corrupte domini
 iesu christi) .. diff al pauc

7. τη πιστει c. BD* 17. 39. 47. 73. 115. d e f vg (et. am fu al, non
 demid hal al) Thph Archel Ambrst al .. 5 (Gb⁰) praem εν c. AC (sed
 AC al Cyr^{ad} om τη) D***EKL al pler cop syr^{utr} pp^{sr} mu | καθως ..
 D**E* al it vg pplat add και | εν αυτη c. BD***EKL al longe pl syrP
 (et syr in qua exuberetis cum gratiarum actione) Chr Thdrt (in comm
 scribit: τὸ δὲ περισσεύοντες ἐν τῇ πίστει ἀντὶ τοῦ τελείαν αὐτὴν
 ἔχετε) al aliq (sed Dam^{1xt} om εν [om et. al] ευχαρ.) .. D* al d e f vg
 (et. demid al) syrP^{ms} ar^{ti} sl⁵⁻⁸ Pel εν αυτω .. Gb⁰ 49. om c. AC al
 fere¹⁵ am fu tol al cop Archel

8. υμας εσται c. BKL al ut vdr omn Chr Thdrt al .. Ln 49. ex errore
 εστ. υμ. c. ACDE (manifesta correctio)

9. σωματικως (Perathipp³¹⁵ σωματι): et. Monoimshipp²⁷⁰ (τοῦτο ἐστι
 τὸ εἰρημένον ὅτι πᾶν τὸ πλήρ. ἠδύοκῆσε κατοικῆσαι ἐπὶ τὸν νί. τοῦ
 ἀνθρώπου σωματικῶς) Perat¹²⁴ (πᾶν τὸ πλήρ. εὐδόκῆσε κατοικῆσαι

- Eph 1, 21. 10 καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, 11 ἐν ᾧ καὶ περιετημέθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ
 Ro 6, 4. τοῦ Χριστοῦ, 12 συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ
 Eph 1, 19 a. συνηγήθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραν-
 Eph 2, 1. 5. τος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν· 13 καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίη-
 σεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα,
 Eph 2, 15. 14 ἐξαιείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν ἐκ τῶν μέσων, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, 15 ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτούς ἐν αὐτῷ.

- ἐν αὐτῷ σωματικῶς) Ps-Iustexp¹⁸ Thdot Or Epiph^{412. 889} Cyr¹aph⁸⁰⁴ Thdotanc al mu Lcif Ps-Ath^{556. 588} al mu .. om Ir^{int} Archel Cyp al
10. καὶ ἐστὲ: his acc. D^{***}L et ut vdtr pl, non καὶ ἐστε | ος c. ACKL al ut vdtr omn Cyr^{hr}194 Chr Thdrt Dam al .. Ln o c. BDEFG | D^{*}FG om ἡ | αρχ. κ. ἐξουσ. .. D^{*}E* εκκλησίας
11. D(E?) περιετημέθητε | απεκδυσει .. B* απηγδυσει | σωματος c. ABCD^{*} E^{*}FG al⁷ it vg cop ar^{ti} arm aeth Clem Quaestorthod¹⁰² (τ. σωμ. υμων absq της σαρκ.) Ps-Ath⁴⁴ al mu Or^{int} Hil al mu .. ς (= Gb Sz) add των αμαρτιων c. D^{**}et^{***}E^{**}KL al pler go syr^{utr} al Epiph⁶⁹³ et^{2,72} (om τ. σα.) Chr Thdrt al cdd ap Aug („corporis carnis vel sicut aliqui habent corporis peccatorum carnis“) (Or Cyr Tert Cyp om et. τ. σωμ. cum τ. αμαρτ.)
12. βαπτισματι c. ACD^{***}EKL al pler pp mu, item *baptismo* Tert Hil .. BD^{*}FG al⁸ Chr¹ -σωμ, item *baptismo* it vg Ambrst al | c συνηγεθημεν | των c. BDEFG al pl Thdrt Dam al .. Gb Sz om c. ACKL al sat mu Chr Thph
13. υμας pr .. test pauc ημας, item postea ημων | εν .. Gb^o c. BL al fere²⁰ go sl⁵ ppgr mu Tert^{cd} Amb | τη .. D^{*}E^{*}FG al d e g (non f vg) al εν τη | D^{*}FG G Tert al εξωποησ. | υμας sec c. ACKL al plus⁴⁰ tol syrP ar^{ti} al Thdrt^{cd} Dam Oec, item ημας B al fere²⁰ Amb (Hil¹) .. ς (= Gb† Sz) om c. DEFG al mu it vg cop go al Chr al | ημων c. A BCDEFGK al longe pl vv pl ppgr et^{lat} mu .. ς^e (non ς Gb Sz) υμιν c. L al ut vdtr sat mu vg (et. am fu al, sed non omn) aeth^{utr} Thdrt pp^{lat} mu | DE vv mu add in f. ημων (υμ.)
14. καθ .. D^{*} κατ | τοις δογμ. (17. praem συν, pp^{lat} aliq in) .. Chron (antea σχισας) Hier Ruf om | ηρκεν (et. Epiph⁸⁸⁸ Chr Dam al) .. D^{*} FG al mu Or Thdrt Thph ηρκεν | A om του
15. απεκδυσαμενος .. FG g Hil¹ Pac (hi omnes om τ. αρχ. και) item go syr Hil^{889e} Aug al mu add την σαρκα | εδειγματισεν .. B praem και

16 *Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νομικίας ἢ σαββάτων*, 17 *ἃ ἔστιν σκιά τῶν μελλόντων*, ^{He 10, 1. 2, 5.} τὸ δὲ σῶμα Χριστοῦ. 18 *μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβενέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῆ φουσιούμενος ὑπὸ τοῦ ροῦς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ*, 19 *καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ* ^{Eph 4, 15 a.} *συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συνβιβαζόμενον ἀΐξει τὴν αὐξήσιν*

| D* *Θριανβενσας* | ἐν αὐτῷ (Gb') .. ε ἐν αὐτῷ (G *εαυτω*). Cf Or^{int} „licet in aliis exx habeatur in *semetipso* (sic it vg pplat pl; Ambrst in *ipso*) „sed apud Graecos habetur in *ligno*.“ Ita i. e. *εν τω ξυλω*, ipse Or^s nec aliter expon Epiph aliiq

16. *εν* (Eusdem⁴⁰⁸ η *εν*) βρωσει η (ita ACDEFGKL al ut vdr om f g vg go syr^p arti al Or² Eusdem⁴⁰⁸ etps²⁷ Mcionepiph³¹⁹ et³⁷⁸ al mu Aug^{aliq} Amb al; 49. *και* c. b cop syr [sed et. *και νομην. και σαββ.*] Or¹ Aug¹ Hier Tich; praeterea Mcion^{tert} quater et, d e Ambrst h. l. vel deinde ter *αυτ*) | D*(E*?)FG Mcionepiph³⁷⁸ Dampar⁶⁶⁵ η (Mcion Dam add *εν*) *νομικια* (FG *νομ.*) η (Mcionepiph³⁷⁸ *και* itemq³¹⁹) *σαββατω* | *νομην.* c. ACD EKL al fere omn (et. d e m) Or al mu .. Ln *νομην.* c. BFG 121. (item f g vg) Mcionepiph
17. ἃ c. ACDEF^sKL al ut vdr omn f vg syr^{utr} arti al Or Eusdem⁴⁰⁸ et ps²⁷ al mu Aug¹ al .. Ln ὄ c. BFG d e g m go cop Mcionepiph pplat aliq | *χρ* c. DEFGKL al pl Chr Thdrt Dam Thph .. ε (= Gb Sz) Ln praem. *του* c. ABC al Oec; 66. ^{ms} 109. ^{lat} syr ar^o o *χρ*. Ceterum refert Chr „*οὐ δέ*“ verba τὸ σῶμα *χρ* cum *μηδεὶς ὑμ. καταβραβενέτω, τουτίστω ἐπηρεαζέτω*, coniunxisse. Eadem Thph, ac revera sic dist A (novum versum incipit a *το δε*) al aeth arP Aug. Contra g *corp. autem Christi estis*; d e g Aug al *convincat*, Ambrst *decipiat*, f vg ppl¹ *seducat* pro *καταβραβ.*
18. *θρησκια*: ita ABK^sLL al certe pl .. Ln^{ed} min (ubique) *θρησκια* c. CDEFG al | *μη* c. CD**et***E(FG *οικ*)KL al fere omn f g vg go syr^{utr} al Or (ex ed. Delarue) Chr Thdrt Dam al Or^{int} Aug al (Lcif et Ambrst var edd et cdd: vide post) .. Gb⁰⁰ Ln (ipse 1841.) om c. ABO* 28. 30. 67.** d e m „quidam cdd“ ap Aug (*quae non vidit inculcans*, vel sicut quidam cdd habent *quae vidit inculcans*) cop arti (Ored ante Delar.) Tertmarc (vdr: „aliquos taxat qui ex visionibus angelicis dicebant cibus abstinendum“) Quaeat (*quae videt*), item Lcif (ap Gall. 6, 214. *qui videtur*, al *quae videtur*, al [ex mss?] *quae non vidit*) et Ambrst (*ea quae videt* ex ed^{ven}; in *his quae non videt* ex ed^{rom}) | *εορακ.* c. B* CDE al .. Ln (nesciens B*) 49. *εωφ.* c. AB**FGK^sLL al pler | D*FG *ενβατ.*, d e f vg Lcif Paulin Algas ap Hier *ambulans*, g Ambrst Quaeat Cassiod *extollens se*, m *ambulans extollens se*
19. *κεφαλην* .. D*E* d e syr^p arm Novat add *χριστων*. Cf Ps-Ath¹¹ addens *τουτίστω τον χρ* | *συνβιβαζ.* c. B*CDEFG .. ε Ln 49. *συμβ.* c. A B**K^sLL al certe pler

τοῦ θεοῦ. 20 *Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ*
 *L^v 5, 2. *κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε* 21 *Μὴ ἄψη μηδὲ*
γεύση μηδὲ θίγης, 22 *ἃ ἔστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει,*
 Mⁱ 15, 9. *κατὰ τὰ ἐντάλματι καὶ διδασκαλίαις τῶν ἀνθρώπων;* 23 *ἅτινά*
ἔστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθηρησκείᾳ καὶ ταπεινοφρο-
σύνη καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τῷ πρὸς πλησμονὴν τῆς
σαρκός.

III.

1 *Εἰ οὖν συνηγήθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ Χρι-*
στός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· 2 *τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ*
τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. 3 *ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκερπται*
σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· 4 *ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ*
ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

20. ε. c. unc omn al plus²⁰ d e f g am fu tol al mu (demid add autem)
 go cop arm al Cyrgraph¹⁸⁹ al pm Tert Cyp al mu .. ζ (= Gb Sz) add
 οιν c. min ut vdtr pl vge^d syrP (syr enim) al Thdrt al Ambrst Amb
 al | $\bar{\chi}\omega$ c. unc omn al pl Chr Thdrt Dam al .. ζ (= Gb Sz) praem τω
 c. min mu | τ. . . D*E* δια τι. Praeterea D*E*FG g add παλιν, item
 vv aliq pp^{lat} mu ετι | FG εν τω κοσμ., d e fu al Ambrst al mu εν (pp
 aliq de) hoc mundo

21. μηδε bis .. al fere¹⁰ go Or¹ Ambrst Aug al μη | κ om μηδ. γεισ.

23. εθελοθηρησκεια: -σκεια c. BD***EKL al ut vdtr pler (A latet) .. CD*
 al -σκια, item FG θρησκια: d e religione, Ambrst simulatione (sed^{ed}
 rom observatione) religionis, g Aug observatione, Amb observatione reli-
 gionis, f vg Hil al superstiticne | FG d e f g go pp^{lat} mu ταπεινοφρ.
 του νοος | και αφειδια (-δια CDEFLG etc; Ln -δεια c. B) .. B m pp^{lat}
 aliq om και, hinc Ln [κ.] αφ., d e Aug Ambrst et (Ambrst ad omisso
 et) vexationem (Aug -one), g et abundantia, f vg Hil Hier al et (Hil al
 om, non item Hier) ad non parcendum, m non parcendo, Amb non in
 indulgentia. Aug „et vexatione corporis vel sicut alii interpretati sunt
 ad non parcendum corpori.“

III. 1. οὐ .. FG που

2. τα pr .. FG ἄ. Cf it vg quae sursum sunt [g om sunt]

3. DE om τω pr | KL al fere¹⁵ om τω sec

4. FG g και η ζωη | ημων c. (A latet) BD**et***E**KL al longe pl cop
 syr^{utr} al Or Dial¹⁵⁹ Oec Hil¹ Amb .. Gb'' υμων c. CD*E*FG al⁵ it vg
 go EusPs³⁸⁷ al ppgr et^{lat} pm | σιν αυτω .. A 57. Nyss om (et. transp)

5 *Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, Eph 5, 3.
ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἧτις
ἐστὶν εἰδωλολατρεία, 6 δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ. 7 ἐν οἷς Eph 5, 6.
καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν τούτοις· 8 νυνὶ δὲ Ro 1, 18.
ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν θυμὸν κακίαν βλασφημίαν Ga 5, 19.
αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, 9 μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, 4, 23 ..
ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ
10 καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν
κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, 11 ὅπου οὐκ ἐν Ἑλλήν καὶ Ga 3, 28.
Ἰουδαίῳ, περιτομῇ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος,
ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός.*

12 *Ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἄγιοι καὶ ἡγαπημέ-*

5. *υμων* c. AC***DEFGKL al pler it vg go cop arti syrutr al ut vdtr omn Clem¹ al pm Ir^{int} Cyp Hil al mu .. 49. om c. bc* 17. 67.** 71. Clem¹ Or⁵ EusPs¹⁹¹ (Damcom vdtr, sedpar⁶⁴⁵ habet υμων) auctsing cleric (Tert allud quae membra mortificent super terram etc) | D* και ακαθαρσ. | κακην .. FG G Hil om | και την πλεονεξίαν .. FG G πλεονεξίαν idque ante παθος | D* al mu εἰδωλολατρεία, c ἰδωλολατρεία, FG ἰδωλατρεία
6. ἧ c. ABC**D**et***E**KL al ut vdtr omn f vg go cop sah syrutr al mu Clem² al pm Ir^{int} Cyp al .. c*D*E*FG d e (g propter quod t quae) aeth ö | C*FG om ἧ, hinc Ln [ἧ] | θεου c. b (in d ad θεου eodem sticho praeter morem et invito spatio apponuntur επι usq απιθίας, ita ut in vetustiori exempl defuisse appareat) sah aeth Clem¹ et¹ ex mas pl Ir^{int} Ambrstxt .. 5 Ln add επι τους υιους της απιθειας, Ln [ε. usq απ.] c. ACDEFGKL al ut vdtr omn vv pl Clem¹ (lectione fluct) Chr Thdrt al pplat aliq (: cf Eph 5, 6. ubi nemo om)
7. τούτοις (Gb'') c. ABCD*E* al go item ut vdtr cop sah .. 5 αυτοις c. D***E**FGKL al pler syrutr (it vg illis) Chr Thdrt al
8. τα παντα (et. Or al mu) .. om aeth Clem^{lib} .. et. κατα παντα (FG, g uniuersum t secundum omnia), παντα, απαντα, πασαν (sic m depone nite tos omnem iram) legitur | FG f g sah arti al pplat² add in f. μη εκπορευεσθω
10. του κτισαντος .. FG praem αυτου (it vg eius qui creauit)
11. εν .. D*EFG d e f g vgsix hal etal aliq pplat mu add αρσεν και θηλυ | βαρβαρος .. D*E*FG al vv mu Petr pplat add και. Cf et. Epiph qui ter (1, 5. et 16. et resp. ad Acac) sic habet: εν χω̄ ω̄ οῡ βᾱρβ. οῡ σκῡθης, οῡχ̄ ἑλλη̄ν, οῡχ̄ ἰοῡδαῑος. | δουλος c. BCD***KL al pler syrP al Clem al pm .. Ln add και c. AD*EFG al³ it vg al pm pplat | τα c. BD EFGKL al longe pl Chr Thdrt Dam al .. AC al ut vdtr sat mu Clem Petr Naz Cyr Ps-Ath⁹ Oectxt om:
12. L arti om ουν | ως .. D*FG ωσει, g non exprim | του c. BCD***EKL al longe pl pp pm .. Gb⁰ Ln om c. AD*FG al | B 17. 17.lect sah Did

- Eph 4, 2. 22. *νοι σπλάγγνα οικτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν, 13 ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφήν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς, 14 ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ὃ*
 Eph 4, 3. *ἔστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. 15 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ*
 Phi 4, 7. *βραβενέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. 16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες*
 Eph 5, 19 a. *ἑαυτοῖς, ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν τῇ χάριτι ᾄδοντες*
 23. *ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ θεῷ, 17 καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ*

om και (219. ante αγ. pon) | D*FG σπλαγγνα | οικτιρμου c. ABCD** et*** (* και οικτιρμον) EFGL al longe pl Clem Or al mu .. ζ (= Gb Sz) -μων c. k al mu Or¹ ex^{cd} Thdrt al | πραυτητ. c. ABC al Ant^{melissa}74 Max^{mystag} .. ζ πραοτητ. c. DEFGKL al pler Or al mu

13. FGL al mu Thph *χει* | μομφην (it vg *querelam*) .. D*(E?) μεμψιν, FG οργην | $\overline{\chi\varsigma}$ c. CD**et***EKL al fere omn go cop sah syr^{utr} al mu (arm *θιος του χν*) Clem² Chr Thdrt Dam al Ambrst al .. Ln κυριος c. AB D*FG 213. it vg Aug¹ (alibi¹ *deus in Cho*) Pel | D*k al mu Clem Thdrt ημιν | D*E*FG d e g m al Ambrst add in f. ποιειτε, item artⁱ χαριζισθε
14. ὀ (Gb'') c. ABCFG Clem² Chr^{10,475} (*ἐν ἀγάπῃ γνώσθω, ὅπερ σύνδεσμός ἐστι τελειότητος*) Antioch⁸¹ (it vg Ambrst al *quod*) .. D* ος (Gb'') .. ζ ητις c. D**et***EKL al ut vdtr omn pp mu | τελειοτητος .. D*FG d e g Ambrst *ενοτητος*
15. FG al om ἡ | $\overline{\chi\upsilon}$ c. ABC*D*FG al⁶ it vg cop sah syr^{utr} arm al Clem² algr^t et^{lat} .. ζ (= Gb Sz) *θειου* c. C**D***EKL al pl go al Chr al Ambrst al | B 67.** sah om ενι (al² om ε. ε. σωμ.) | D* γενισθε
16. Ln *γνεσθε* ¹⁶ (ὁ λόγ. usq πλουσίως) ἐν | $\overline{\chi\upsilon}$ c. BC**DEFGKL al longe pl it (et. m) vg sah go syrP al (syr *cuius sermo*) pps^r aliq et^{lat} .. AC* al mu arP et^{ti} Thdrt Thph^{mg} *θειου*, item cop Clem κυριου | ψαλμ. c. ABC*D*FG al d e f g vg (et. am al pl sed non omn) go syrP Clem (Chr ap Wtst) Ambrst^{ed} Paulin .. ζ (= Gb⁰ Sz) add και c. C**D** et***EKL al longe pl demid al cop sah syr al Chr² al mu Ambrst^{ven} Pel | *υμνοις*. c. BC*D*FG d e f g am fu demid tol go syrP Clem (Chr ap Wtst) Ambrst^{ed} .. ζ (Gb⁰) add και c. AC***D**et***EKL al certe pl vge^d fu^{vi} al sah cop syr al Chr² al mu Ambrst^{ven} al | τη c. BP* E*FG 67.** Clem Chr^{com} Thdrt .. ζ om c. AD***E**KL al fere omn Chr^{ixt} Dam al. In c scriptum est εν χαρι idque punctis superpositis et substractis deletum est; om εν τη χαρ. (74. εν ευχαριστ.) 39. et aliq^{lect} | τη καρδια c. D***EKL al longe pl Clem Thdrt Dam Thph Oec .. Gb Sz Ln *ταις καρδιας* c. ABCD*FG al fere¹⁰ vv ut vdtr omn Chr pp^{lat} (: eundem in modum lectio fluct Eph. 5, 19.; utroq enim

ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ πατρὶ δι' αὐτοῦ.

18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκειν ἐν κυρίῳ. 19 οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. 20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον ἐν κυρίῳ. 21 οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμώσιν. 22 Οἱ δούλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείᾳ ὡς ἀνθρώποι, ἀλλ' ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ φοβούμενοι τὸν κύριον.

loco ε. ταις -δαις convenientius visum est) | θεω c. ABC*D*FG al⁴ d e f g vg (et. am fu al pl) cop sah syr^{utr} al Clem Chr^{al}iq Oec Ambrst^{ed} Paulin .. ε (= Gb Sz) κυριω c. c**D***EKL al pler demid al go Thdrt al Ambrst^{ven} Pel

17. D*FG al² it vg go pp^{lat} om και | εαν c. BFGL al mu .. ε αν c. ACDE al pl | κ**L al ποιετε | κυρ. (Gb⁰⁰) w̄ c. BD***EK al longe pl am go syrP al Clem (sededd aliq add w̄) Thdrt Dam al Ambrst .. Ln w̄ x̄w̄ c. ACD*FG .. al vv pm pp aliq (του) κυρ. w̄ x̄w̄ .. L κυριου | πατρι c. ABC al vged go cop sah syr arr aeth^{utr} Amb Paulin .. ε (Gb⁰) praem και c. DEFGK al pler it vg syrP al Clem (Clem Thph^{ed} om δι sq) al mu Ambrst al (: ex Eph. 5, 30. ubi και non fluct)
18. FG om αι | ανδρασιν c. ABCD***E**K al fere²⁵ vg arm al Clem al³ Ambrst al .. D*E*FG d e f g al mu (sed syrP c.*) Thph Pel add υμων, item ε (= Gb Sz) praem ιδιοις c. L al pm Thdrt al | FG εν τω κυρ.
19. οι .. G w, F o | γυναικας c. ABC*D***E**KL al ut vdtr omn (vide post syrP) Clem al mu .. Ln add υμων c. c**D*E*FG vv pler (sed syrP c. ob.) pp^{lat} | c**K al fere¹⁰ Thph^{mg} παραπικραινεσθε
20. εστιν (46. 122*. Clem om) h. l. c. FGKL al longe pl g Chr Thdrt Dam al .. Ln post ευαρ. c. ABCDE al³ d e f vg pp^{lat} aliq (Ambrst placet) | εν κυρ. c. unc om al pl it vg go (syr coram domino) Chr Thdrt Dam al .. ε (= Gb Sz) τω κυρ. c. min mu m cop syrP al Clem
21. ερεθιζετε c. BD**et***E**K al longe pl Clem al mu .. Gb' Sz Ln παροργιζετε c. ACD*E*FGL al mu Thdrt^{ed} Thph (: ex Eph ut multa alia huius loci)
22. FG τ. κυρ. κατ. σαρκ. (it vg dominis carnalibus) | εν .. c*. praem ως | οφθαλμοδουλειαις (non ad oculum servientes it vg) c. c (-λαις) KL al longe pl Clem Chr^{com}1 Thdrt Oec (syrP non in oculo servitiorum) .. Gb' Sz Ln -λαια c. ABDEFG (DEFG al -λαια, FG* οφθαλμωνδ.) al⁶ (cop non in oculorum servitio) Dam (et. PAI⁴⁴⁷) Thph (Chr^{xt} et com¹ κατ -λειαν) (: manifesta correctio, conveniens insuper loco parallelo Eph) | β αλλα | κυριον c. ABCD*E*FGL al mu f g am harl al syr^{utr} arm al Clem al mu Ambrst al .. ε (= Gb Sz, sed Gb') θεον c. D***E**K al pl d e vg cop al Thdrt

17. 23 ὁ ἴαν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀν-
 εph 6, 7. θρώποις, 24 εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολύμψεσθε τὴν ἀνταπό-
 δοσιν τῆς κληρονομίας. τῷ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε· 25 ὁ γὰρ
 εph 6, 9. ἀδικῶν κομίσεται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία.
 (IV.) 1 οἱ κύρια, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρ-
 ἔχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανῷ.

IV.

2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γοηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
 ριστίᾳ, 3 προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοιξῇ
 ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ
 καὶ δέδωκεν, 4 ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 5 Ἐν
 εph 5, 15. σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.

23. ο εαν (D*FG Thph^{ed} αν) (Gb'') c. ABCD*FG al it vg go cop al Thph^{ed} pp^{lat} .. ε (= Sz) και παν ο, τι εαν (D*** al αν) c. D**et***EKL al pl syr al (syr^p quicquid autem) pp mu .. diff al | L al Dam^{Par}447 ποιειτε | κυριω .. A 61. 8.^{pe} arr (simile cop) Clem add δουλευοντες | B om και
24. αποληψ. (-ληψ. c. ABCD**[*-ληψ.]FG; ε -ληψ. c. D***EKL etc) .. ΔC**KL al pm Chr Thdrt Damp^{ar}447 al ληψεσθε (ΔC** ληψ.) | κληρονομιας .. C** al⁷ arm sl Chr^{com} Thdrt add νμων | τω c. ABC (et * et **) D*E (?) 17. 47. 71. vg cop ar^{ti} Pel Bed .. ε (Gb⁰⁰) add γαρ c. D**ei*** (E?) KL al pler syr^{utr} go al Clem al mu (FG d e f g Ambrst του κυρ. ημων ω [d e Ambrst om ημ. ω] χυ ω δουλευετε)
25. γαρ (Gb'') c. ABCD*FG 17. 23. 31. 71. 73. al it vg go cop ar^{ti} Clem pp^{lat} mu .. ε δε c. D**?et***EKL al pler syr^{utr} al pp^{8r} mu | κομισεται c. BD***EKL al fere¹⁰ Clem Chr^{com} Thdrt Thph .. FG -ζεται .. ε -μεται c. ΔC^D* al pl Dam al | προσωποληψια (-ληψ. c. ABCD*FG; ε -ληψ. c. D***EKL etc) .. FG f g vg (et. fu demid al, sed non am al) go am (cop coram illo) Chr Ambrst Aug Pel add παρα τω θεω
- IV. 1. παμεχεσθε (et. Or al mu) .. c al fere¹⁰ Clem al -χετε | ουρανω c. ABC (et * et ** vdr) al mu Clem Or Dam^{Par}434, item vg (et. am fu** al) syr .. ε -νοις c. DEFGKL al pl Chr Thdrt al, item d e f g m fu* al go cop syr^p al (: ex Eph. 6, 9. ubi lectio non fluct)
2. εν (69. om; sl Clem¹ σιν) ευχαρ. .. D*E* d e Cyp Ambrst om
3. ανοιξη .. L al -ξει | του (D*FG om) λογ. .. 66.* Clem Thph om .. A add εν παρησια | χρι .. B* 4. 41. 238. aeth θεου | ο c. ΔCDEKL al fere omn d e vg al pl Clem Cyr^{ad}72 al pm .. Ln ὄν c. BFG g .. 71. ου
4. ινα .. D* add και

6 ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς Eph 4, 29.
 δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός ὁ ἀγαπητός Eph 6, 21 s.
 ἀδελφός καὶ πιστός διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ, 8 ὃν ἐπεμψα
 πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ
 τὰς καρδίας ὑμῶν, 9 σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ Phi 10.
 ἀδελφῷ, ὃς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν' πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε.

10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναϊμαλώτης μου, καὶ Act 27, 2.
 Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, — ἐὰν ἔλθῃ
 πρὸς ὑμᾶς, δεξασθε αὐτόν, — 11 καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος,
 οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. 12 ἀσπάζεται ὑμᾶς Phi 7, 37.
 Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμε-
 νος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σῆτε τέλειοι καὶ πεπληρο-
 φορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. 13 μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ

6. ὑμων .. D* ἡμων | πως δεῖ υμᾶς (et. Clem Or al pm) .. (B ap Beh negante Maio) al pauc υμᾶς πως δεῖ
7. D* καθ' ἐμε | τυχικός: de acc. cf ad Act 20, 4. et Eph 6, 21. Et. h. l. D***L etc -κός.
8. D* επεμψα ut solet | γνω et. ὑμων c. CD**et***EKL al longe pl f vg go cop syr^{utr} al Chr Thdr^{tcom} (Dam γνῶ τε τ. π. υμ.) al pplat mu .. Gb' Sz Ln γνωτε et ἡμων c. ABD*FG al fere¹⁰ d e g aeth^{utr} Thdr^{txt} Hier¹ (: ex Eph. 6, 22. ubi lectio non fluct) | L al παρακαλεσει (D* -σαι)
9. τῷ πιστ. κ. αγαπ. c. ABCKL etc .. DEFG al it vg go Chr pplat τῷ αγαπ. και (al³ om αγ. και) πιστ. | παντα .. D* demid al go Hier Pel Bed praem οἱ (qui) | γνωριοῦσιν c. ACD*** (item E?) KL al ut vdr om Chr Thdr^{t2} al h. l. al .. Ln -σουσιν c. B (D* -σωσιν) FG Dam Thdr^{t1} (et¹ ad h. l. cd) .. 37. -ζουσιν. Ceterum am Hier Ambrst nota faciet | FG it vg pplat³ add in f. πραττομενα
10. ὁ ἀνεψιός | δεξασθε .. D*FG al syr arr (sed non ar^{tl}) Thph (sed -σθε commemorat) Ambrst -σθαι. Cf Dial³ ἐντολάς ἵνα ἔλθῃ πρ. ὑμᾶς· δεξασθε οὖν αὐτόν
11. ἰησοῦς, D* ο ἰς | συνεργοί .. D*(E?) FG vv aliq Ambrst add μου εἰσιν (eadem Dial³ praem)
12. ζ ante δοῦλ. non interp | χυ ὦ c. ABCL al fere¹⁰ (et al² ὦ χυ) vg cop ar^{tl} arm Aug Pel .. ζ om ὦ c. DEFGK al longe pl d e f g go syr^{utr} al Chr Thdr^t al Ambrst | υπερ .. D*FG περι | στητε .. B al σταθητε (al aliq Ambrst^{ven} ητε) | πεπληροφ. (Gb') c. ABCD*FG al⁶ .. ζ πεπληροφωμενοι c. D**?et***EKL al pler pp mu | θεου .. D* d e χυ

- 2, 1. ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν
Phi 24. Ἰεραπόλει. 14 ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητὸς καὶ
Ro 16, 5. Δημᾶς. 15 ἀσπασάσθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ Νυμφᾶν
καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. 16 καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ
παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέῳ ἐκκλη-
σίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
Phi 2. 17 καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν
κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.
2 Th 3, 17. 18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημονεύετε μου τῶν
δουλοῦν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.

13. πολ. πον. c. ABC 80. cop ar^{ti}; item πολ. κοπον D*FG (it vg ppl^{at} mult.
laborem) .. et πο. ποθον, πο. αγωνα leg .. ζ (= Gb Sz) ζηλον πολ. c.
D**et***E (sed D**et***E al πο. ζηλ.) KL al pler syr^{utr} al pp mu | λαο-
δικεια c. BD***EK (et. v. 16, sed non 15.) L al pl. Item -εια et -ειας
vv. 15 et 16. .. AC (των ε λαοδ.) D*FG al λαοδικια, item vv. 15. et
16. -κια (et. κ) et -καιας (C -καιας)
15. νυμφᾶν (sic et. D***L) .. Ln νύμφαν (sic B**) | αυτου. c. DEFGKL al
longe pl Chr Thdrt Dam al .. Ln αυτης c. B 67.** .. AC al⁷ ar^{ti} si⁵-
etant αυτων
16. η επιστ. (109. αποστολη, al mu vv mu ppl^{at} add αυτη) .. B om | εν
τη .. FG εν των | λαοδικεων: ita BD***EK etc .. ACD*FGL al mu -καιων
| την εκ (FG 49. εν) λαοδ. .. f vg ppl^{at} eam quae Laodicensium est, d e
eam qui (e quae?) laodiciam est, g eam quae in laodo t ae cia est | ινα
και .. D* 1. 115. d e Ambrst ινα .. FG g και ινα .. f vg Pel non exprim
18. FG om ἡ | ζ (= Gb Sz) add in f. αμην c. DEKL al pler vv pler pp
mu .. om c. ABCFG 17. 67.** g ar^{ti} aeth^{ro} Ambrst

Subscriptio: B* C al aeth πρ. κολασσαις, item Δ addito (ab**?) απο ρω-
μης .. B** πρ. κολοσσ. εγραφη απο ρωμης .. DE πρ. κολοσσ. επληρωθη
αρχεται πρ. φιλιππησιους, FG ετελεσθη (F -στη) πρ. κολοσσ. αρχεται
πρ. θεσσαλονικιους προτη (G ᾱ πρωτη επιστολη) .. K 113. πρ. κολ-
ασσαις εγραφη απο ρωμης δια τυχιμου και ονησιμου, L του αγιου
αποστολου παυλου επιστολη πρ. κολοσσαις εγραφη απο ρωμης δια
τυχιμου και ονησιμου .. 67. sic: πρ. κολασσαις εγραφη ᾱ. ῥωμης δια
τυχιου και ονησιμου· λέγει δὲ τὴν λαοδικεαν περὶ τῆς πρὸς τιμόθεον
ἀ' επιστολῆς ὅτι ἀναγνῶτε (per compendium scriptum est absq acc.)
ἐκείσε· εἰς λαοδικεαν (supra -κειαν) γὰρ ἐγράφη ἡ πρ. τιμόθεον β'
(sic) ἐπιστολή· ἔχει ἡ πρ. κολασσ. ἀναγνώσεις etc .. d ad colossenses
explicit (corr add missa a roma) incipit ad philippenses, f g expl. ad co-
lossenses (f colossenses) inc. ad thessalonicenses (f thesal.) insuperq g add
pripna epistola, am expl. ad colossenses inc. ad thessalonicenses p, fu al
expl. ad coloss. inc. add laodicenses, finitaq epistula illa apocrypha
(miro modo mar sub ep ad Col. subscriptum habet: explicit epistola

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α.

I.

1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσα-^{2 Th 1, 2.}
 λονικέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. χάρις ὑμῶν καὶ^{Act 17, 1.}
 εἰρήνη.

ad laodicenses, habet versus CCLVIII. Tum sequitur: inc. ep. ad laodicensis et ipse textus apocryphus cum subscriptione expl. ep. ad laod. Hanc excipit ep. prima ad Thess.) subscriptum est: expl. ad laodicensis inc. ad timotheum I., go ad Coloss. explicit, cop scripta Athenis, missa per Tychicum et Onesimum et Marcum (ita et. ar^o) discipulos eius .. ζ (= Gb Sz) πρὸς κολοσσαεῖς (κολοσσ. ζ^e, sed κολασσ. ζ) ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης (α. ρ. A [**?] B**KL al pl syr^{utr} al Chr Thdrt al; cop απο αθηνων, item ar^{ti} additis δια τυχικου και ονησιμου και μαρκου) διὰ τυχικοῦ (al pauc add και τιμοθεου) καὶ ονησιμου (δε. τυχ. κ. ονησ. KL al pl syr^p al [cop vide ante; syr om κ. ονησ. nec agnoscunt ut vdr Chr Thdrt] Dam al). Praeterea (haec omnia et. Euthal) numerantur στιχοι σή' (ita KL al pl; al pauc σν', σνή', ar^{ti} 312), αναγν. β', κεφφ. δ' (ar^{ti} κεφφ. ζ') .. B a π̄ ad π̄ε pergit; am capp 29 numerat, fu al 31 (numeris 30 et 31, qui desunt in am, ad vv. 17 et 18 positus)

* AB(DE)K al go cop basm πρ. (DE praem αρχεται) θεσσαλονικεις α' (item syr^{utr} praemissis epistula Pauli) .. FG αρχεται πρ. θεσσαλονικαιους .. L του αγ. αποστ. πα. επιστ. πρ. θεισσ. πρωτη .. ζ^e Gb Sz παυλου (ζ^e add του αποστολου) προς (ζ^e η πρ.) θεισσ. επιστ. πρωτη, ζ η του αγιου πα. πρ. θεισσ. πρωτη επιστ.

I. 1. σιλουανος c. ABKL al ut vdr om Or etc, item silvanus f g r vg .. DEFG σιλβανος, item silbanus d e | πατρι .. κ syr^p praem και .. A 37. 116. S. De vgsix basm aeth arm^{ms} Did Ambrst Pel add ημων | και κυριω (r demid harl* fu^{vi} al syr al add ημων) w̄ x̄w̄ .. A και κυριου w̄ x̄w̄, item cop domini nostri Iesu Christi (sed Wilk vertit domino nostro I. Christo) | ζ (Gb^o) add in f. απο θειου πατρος ημων (DE al Chred Thdrt Dam om ημ., d e om πα. ημ.) και κυριου (cop aethPP add ημων) w̄ x̄w̄, Ln [απο usq x̄w̄] c. A (c vdr) DEKL al pler d e fu tol al cop (per deum etc) syr^p c.* (debēt enim ad ista omnia asteriscus pertinere, quamvis teste White ad prima tantum a deo patre adposi-

Col 1, 3.
2 Th 1, 3. etc

2 *Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνησάντων ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ὑμῶν, 3 ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*
 2 Th 2, 13. *ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ὑμῶν, 4 εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, 5 ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ὑμῶν*
 1 Co 4, 20. *οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. 6 καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς, πνεύματος ἁγίου, 7 ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπον πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. 8 ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ,*

2 Th 3, 7 ss.

tus sit relictis liberis nostro et dom. Ie. Chr.) arr aethPP Chr^{txt} al (sed om^{nt}) .. om c. BFG al f g r vg (et, am demid al) syr basm aeth^{ro} arm Chr^{com} (et, cat) Thph Or^{int} dis (,- pra. Et nihil ultra.) Ambrst al

2. c περι παρι παντων μνησιν υμων: ita prorsus, nec παρι ullum signum delendi habet. Om vero et. r υμων pr | c* ποιουμενος, item faciens d e | υμων sec c. CDEFGKL al longe pler d e f g r vg (et. fu al mu) cop basm syr^{utr} al pp^{gr} mu et^{lat} .. Ln om c. AB 17. 67.** 122.* am harl** al (: : cf ad Eph 1, 16 ubi similiter fluct lect)
3. D* ἀδιαλειπτως et B*** -λειμπτως (μ per incuriam ut vdr relicto intacto) | DEFG it vg al mu Ambrst του εργ. (FG τῷ εργον) τ. πιστ. υμων | D*FG τον κοπον et την υπομονην, item (praegressis operis fidei vestrae Σ , opus etc g) r g | A Ambrst^{txt} om της (19. tol al Chr^{com} Ambrst^{com} και της) ελλ.
4. θεου c. BDEFGL al longe pl pp mu .. AOK al fere¹⁰ sah basm Thph mg et^{com} praem του
5. εις c. B (C*?) KL al longe pl Chr^{ed} Thdrt Dam al (r in vos, f vg Ambrst ad vos, d e Idac apud vos, g ad t apud vos) .. Gb' Ln προς c. AC**DEFG 23. 35. 73. 115. 118. al Chr Thph, 46. εφ | DEK al μουω | εν tert .. 17. 67.** al fere¹⁰ vv aliq Thdrt^{ed} om | εν quart .. B al vv aliq om | εν quint .. AC 67.** al⁴ am al om
6. κυριου .. A θεου (al \bar{xv}) | χαρας .. B add και
7. τυπον (Gb'') c. BD* (D***E 49. -πος) al⁷ d e f r vg cop sah basm syr ar^o aeth sl Ambrst al .. ς -πος c. ACFGKL al longe pl g syrP al pp^{gr} mu | εν sec c. ABCDEFG al plus²⁰ d e f g vg syr^{utr} al Thdrt pp lat .. ς (= Sz?) om c. KL al pl r cop sah basm pp aliq (al Chr om et. τη sq)
8. αχαια c. AB al pl r cop sah basm al Chr Thdrt Thph .. Gb† Sz Ln praem εν τη c. CDEFGKL al fere⁸⁰ d e f g vg syr^{utr} sl⁵ Cyrthes²⁶⁸ Dam

ἀλλ' ἐν παντί τόπω ἢ πίστις ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρεῖαν ἔχειν ἡμᾶς λαλεῖν τι· 9 ἀντοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποῖαν εἴσοδον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπιστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, 10 καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ἠνυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

II.

1 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, 2 ἀλλὰ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν Φιλιπποῖς, ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. 3 ἢ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὔτε ἐν δόλῳ, 4 ἀλλὰ καθὼς δεδουκίμασμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ θεῷ

Oec pplat | ἀλλ' ἐν c. ABCD*FG al mu d e f g r am fu demid al cop sah basm syrutr al Ambrsted .. ς ἀλλὰ καὶ ἐν c. D***EKL al pl vged etedd aliq al (aeth utr praeterea) Cyrthes²⁸⁸ Chr Thdrt al Ambrstven | D* ἢ πιστ. ἡμῶν | εχ. ἡμ. (B* υμ.) c. ABCDEFG al mu Thdrt (d e ἴτα ut non sit opus nobis, g ἴτα ut non necesse habere nos t nobis; f r vg ἴτα ut non sit nobis necesse) .. ς ἡμ. (κ al Dam υμ.) εχ. c. KL al pl Chr Dam al | λαλεῖν .. c παλιν

9, ἡμῶν .. al fere¹⁵ d e cop sah basm sl⁵⁻⁸ al Chr¹ excd¹ Thdrt Dam Oec υμῶν | ἀπαγγέλλουσιν (DEFG -ελοισιν, et quidem D***E -ελοισιν) .. r adnuntiatis | εσχομεν c. unc omni al longe pl d e f g r vg al certe pler Chr Thdrt Thph^{mg} pplat .. ς (= Gb Sz) εχομεν c. min mu Cyrthes²⁸⁸ Dam al | FG ἐπιστρεψαται

10. των sec c. BDEFG al pl pp mu .. ς (= Gb Sz) om c. ACK al pm Eusdem^{73lib} Oec | απο της (it vg ab ira) .. B 17. 73. εκ της

- II. 1. FG om την sec (it vg introitum nostrum ad vos)
- 2. ἀλλὰ c. unc omni al pl f g vg cop sah basm syrutr al mu Cyrthes²⁸⁸ al pm pplat .. ς (= Gb Sz) add καὶ c. min mu d e | B* ἐπαρρησιασάμεθα, FG ἐπαρρησιασάμεθα | D* om τῷ
- 3. οὔτε c. D***EKL al pler Chr^{allq} (Thdrt οὔτε bis) Dam Thph Oec .. Ln οἴδε c. ABCD*FG al⁶
- 4. FG δεδοκειμασμενοι | θεῷ c. BCD* al Clem Bas Oec .. ς praem τῷ c. AD***EFGKL al pler pp mu

τῶ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. 5 οὔτε γὰρ ποτε ἐν λόγῳ κολα-
 κείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας,
 θεὸς μάρτυς, 6 οὔτε ζητούντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ'
 ἡμῶν οὔτε ἀπὸ ἄλλων, δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπό-
 στολοι· 7 ἀλλ' ἐγενήθημεν ἥπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς εἶαν τροφὸς
 θάλαπῃ τὰ ἐαυτῆς τέκνα, 8 οὕτως ὁμιρομένοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν
 μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς
 ἐαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ἐγενήθητε. 9 μνημονεύετε γάρ,
 ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργα-
 ζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινα ὑμῶν ἐκρῦξάμεν εἰς ὑμᾶς τὸ
 εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. 10 ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως
 καὶ δικαίως καὶ ἀμείπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν,
 11 καθάπερ οἴδατε ὡς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἐαυτοῦ
 παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παρρησιάζοντες, 12 καὶ μαρτυροῦμενοι

Col 1, 10.
Eph 4, 1.

5. FG ο θεος

6. ἡμων .. Δ ημων | απο c. DEFG al mu Dam² al .. ς Ln 49. απ c.
 ABC al pl Chr Thdrt al | αλλων .. c* add τινων?

7. B αλλα | ἥπιοι c. AC**D***EKL al longe pl sah basm syrutr al Clem¹
 Or¹ Chr (comm: τουτέστιν οὐδὲν φορτικὸν οὐδὲ ἐπαχθὲς οὐδὲ βαρὺ
 οὐδὲ κόμπον ἔχον ἀπεδειξάμεθα. Eadem fere Oec) Thdrt (comm:
 ἔδειξε διὰ τῆς εἰκότος καὶ τὴν ἡπιότητα καὶ τὴν κηδεμονίαν) Dam
 Thph (comm: ἡ καὶ νήπιοι) .. Ln νηπιοι c. BC*D*FG al mu it vg cop
 al Clem¹⁰⁹. (editum quidem et. h. l. est ἥπιοι, sed contextus νήπιοι
 postulat, quemadmodum statim sequitur: ἥπιος οὖν ὁ νήπιος etc)
 Or¹ dis Cyr (Dam ap Wtst; par⁵¹¹ om vocem) edd ap Thph Or^{int}
 pplat | AC εμμεσι | εαν c. BCDEFG al mu Or¹ Cyrthes²⁸⁹ Chr Dampar⁵¹¹
 .. ς αν c. AD***E^νdtrL al pl Or² Thdrt al | KL al θαλπει

8. ομιρομενοι c. unc omn al plus³⁰ pp aliq (Thph: ὁμιρομένοι. τινὲς
 δὲ ἰμειρομένοι ἀνέγνωσαν. οὐκ ἔστι δέ.) .. ς (= Gb Sz) ἰμειρομενοι c.
 min pm Cyrthes²⁸⁹ Thdrt al (sed plerumque variant mss). Vertunt it
 vg desiderantes. | ευδοκοιμεν .. B ηυδοκ. Cf f vg cōp sah basm syrutr
 al Pel Gild volebamus; d e g Hier al cupimus, Aug placet | ἐγενηθητε
 (Gb'') c. ABCDEFG al pm Chr¹ Bas al .. ς (=Sz) γεγενησθε c. κ al
 pl (al² γενομενοι) Chr¹ Thdrt al

9. νυκτος c. ABD*FG al pl it vg cop basm syrutr al Cyrthes²⁸⁹ Chr²
 Thph pplat .. ς (= Gb Sz) add γαρ c. D***EKL al pm syr^{pmg} al Chr^{xt}
 Thdrt al | FG κρηξάμεν

10. μαρτυρες .. D*E*FG (ut it vg al pplat) add εστε | α π.ως οσιως, F
 προς αγιος (sic)

11. ως .. FG πως (it vg qualiter; v. 10. quam)

12. μαρτυρομενοι c. BD***dtrE^ι***E^νdtrL al fere³⁰ Chr Dam Oec .. ς

εἰς τὸ περιπατεῖν ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.

13 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. 14 ἡμεῖς γὰρ μμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ ἀντὰ ἐπάθετε καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 15 τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐδιωξάντων καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, 16 κωλόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε. ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.

17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορροισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπονδάσαμεν τὸ

Ln -ροῖμενοι c. D*FG al ut vdtr pm Thdr̄t Thph (A 114. Ambrsted om και [om et. sah basm] μαρτ.) | περιπατεῖν (Gb') c. ABD*FG al mu .. ς -πατησαι c. D***EKL al pl pp mu | καλοῦντος (g vocantis, d e syrP mg qui vocat) .. A al^s Chr^{txt} Thdr̄t pp^{lat} καλεσαντος, item f vg go cop sah basm syr^{utr} Ambrst al qui vocavit

13. και pr c. AB cop syrP al Thdr̄ted Ambrst (: quod utpote praeter morem dictum a plerisq mutatum est) .. ς om c. DEFGKL al ut vdtr omn it vg al mu Chr al Aug al | B αληθ. εστ.

14. τα αυτα c. BDEFGKL al pl Or al pm .. ς (= Gb Sz, sed Gb') ταῦτά c. A al pm Dial¹²⁵ | D* om και ημεῖς (et. transp) | υπο pr .. D*FG Or^{1ed} απο | συμφυλ. c. ABCKL etc .. DEFG συναφ. | υπο sec .. FG απο

15. π̄ (vv mu Thdr̄t¹ post κινθ. pon) .. 4. 177. 178. Or¹ Chr⁴ (non Chr^{txt} ad h. l.) Thdr̄t¹ Phot Oec om | προφητας c. ABD*E*FG al⁷ it vg cop sah basm arm aeth Or² Dial¹²⁵ Tert^{dis} al .. ς (= Gb Sz) praem ιδιους c. D**et***E**KL al pler go syr^{utr} al Chr Thdr̄t al Mciontert (Tert „et prophetas suos: licet suos adiectio sit haeretici“) | ημας .. ς (non ς^o Gb Sz) υμας ex errore ut vdtr | FG εδιωξαντων | FG αρισαντων (d e non placuerunt) | D* εναντιον

16. FG ινα σωθησονται | B om τας αμαρτίας | εφθασεν c. ACD**et***EFGKL al ut vdtr omn Or² Eus^p^{127. 381. 435. etallb itemq^{ec}151} Chr Thdr̄t Dam al .. Ln -κεν c. BD* | επ αυτους .. B f vg Or¹ ante εις τελος pon | η οργη (et. Or Eus^p^{saepo} etc) .. DEFG it vg go pp^{lat} add του θεου

17. FG εσπονδασμεν

πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. 18 διότι ἠθελήσαμεν
 εἰλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἄπαξ καὶ δῖς, καὶ ἐνέκοιπεν
 Phi 4, 1. ἡμῶς ὁ σατανᾶς. 19 τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος και-
 χήσεως ἢ οὐκὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν τῇ
 8, 18. αὐτοῦ παρουσίᾳ; 20 ὑμεῖς γὰρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ.

III.

Act 17, 16. 1 Διὸ μὲν κέτι στέγοντες εὐδοκίσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθή-
 Ro 16, 21. ναῖς μόνοι, 2 καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ
 συνεργὸν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι
 ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑμῶν 3 τὸ μηδένα σαί-
 νεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο

17. ἰδεῖν .. D* εἰδεν

18. διότι (Gb') c. ABD*FG 17. 23. 37. 39. 67.** 71. 73. al² .. ε 49. διο
 c. D**?et***EKL al longe pl Chr Thdrt Dam al | FG 121. ἀνεκοίπεν

19. καιχήσεως .. A Tert αγαλλιασεως (exultationis corona) | D*F ενπροσ-
 θεν | i^u c. ABDEK al fere³⁰ d e am fu** al syr^{utr} Thdrt Dam Oec
 Ambrst^{ed} .. ε (Gb⁰⁰) add χῶ c. FGL al pl vg (et. fu* al) go cop sah
 basm al Chr Thph Tert al

III. 1. B διοτι | B ηυδοκησαμεν

2. D* επενψ. | και (basm aeth om; FG f g praem διακονον) συνεργον (A
 67.** 71. 73. vg cop basm aeth [syrP, nisi quod c.* add και συνεργ.
 ημων] Bas Pel^{xt} διακονον, atque ita Gb' Sz) του θε. (fu dominí) c.
 (et. Gb) D* d e Ambrst, item (quorum differentias notavimus) AFG
 al f g vg cop basm aeth Bas Pel^{xt} .. B harl* sah arm Pel^{com} και
 (sah om) συνεργον (harl* ministrum) omisso (Gb⁰) του θεου .. ε (=Gb
 Sz) και (syr al om) διακον. του θε. και συνεργ. ημων c. D*** (ε con-
 fuse) KL al longe pl syr (et syrP sed κ. συν. ημ. c.*) sl al Chr Thdrt
 Dam al .. pauc al diff | παρακαλεσαι c. ABD*FG al fere¹⁵ it vg go cop
 sah basm syrP arm sl^{ant} Chr Thdrt¹ Dam pp^{lat} .. ε (Gb⁰) add υμας
 c. D***KL al pl syr al pp aliq | υπερ (Gb'') c. ABD*E*FGK al⁵ Bas Chr
 Thdrt¹ .. ε περι c. D***E**L al pler Thdrt¹ al⁸

3. το c. ABDEKL al fere²⁵ Dam .. FG ινα .. ε τω c. min (114. του) pp
 mu (ut editi sunt) μηδενα σαινεσθαι (f vg Ambrst ut nemo [Ambrst ne
 quis] moveatur, d e utnmoveatur [omissa mo syllaba], g ut nemo mo-
 veatur t terreatur. Nec aliter go cop sah syr^{utr} al; basm om το usq
 ταυταις) .. A μηδ. σενεσθαι, in d syllaba σαι paullo minutiori spatio
 rescripta, FG (qui saepe inepte syllabas directas habent) μηδεν σαι-
 νεσθαι (F μηδεν. σαινεσθαι) .. Ln μηδεν ασαινεσθαι (de coniectura,
 nisi quod constat ABCD* continuam scripturam absq acc habere)

κειμεθα· 4 και γαρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἤμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι
 μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς και ἐγένετο και οἴδατε. 5 διὰ τοῦτο
 καὶ γὰρ μηκέτι στέγων ἐπεμψα εἰς τὸ γρῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως
 ἐπειράσεν ὑμᾶς ὁ πειράζων και εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.
 6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν και εὐαγγελι- Act 18, 5. 21.
 σαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν και τὴν ἀγάπην ὑμῶν, και ὅτι ἔχετε μνείαν
 ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ και ἡμεῖς
 ὑμᾶς, 7 διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ
 ἀνάγκῃ και θλίψει ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως, 8 ὅτι νῦν ζῶμεν
 ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν κυρίῳ. 9 τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα
 τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν
 δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 10 νκτός και ἡμέρας ὑπερ-
 εκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον και καταρτί-
 σαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;

11 Αὐτός δὲ ὁ θεὸς και πατὴρ ἡμῶν και ὁ κύριος ἡμῶν Ἰη-
 σοῦς κατευθῦναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· 12 ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος
 πλεονάσαι και περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους και εἰς πάντας,
 καθάπερ και ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, 13 εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρ-
 διάς ἀμέμπτους ἐν ἀγιοσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ και πατρὸς ἡμῶν

4. προελεγόμεν (f vg praedicebamus, d e g praedicavimus) .. D* προσ-
 ελεγόμεν, FG ελεγόμεν | καθως και .. FG d e f g al om kai
5. D* επεμψα | B 37. 73. 116. τ. υμων πιστιν
6. DEFG μνειαν εχετε ημ. (g memoriam habetis nostri, d e f vg mem.
 nostr. hab.)
7. A al³ παρακληθημεθα | επι (d e super omnem necessitatem) .. FG 109.
 f g vg go al Pel εν | αναγκ. κ. θλιψ. (Gb'') c. ABDEFG al it vg go cop
 syr^{utr} arm pplat .. ε (=Sz) θλιψ. κ. αν. c. KL al pler arP al Chr Thdrt
 Dam al | ημων .. AB** cop arm υμων | Α και δια της, itemq A fu al πιστ.
 υμων (f fidem nostram)
8. στήκετε c. AFGKL al mu (et ut vdtr pm) Chr^{cd} .. ε Ln 49. στηκητε
 c. BDE al pl ppediti
9. θεω .. D*FG g cop al κυριω | D* η εχαιρομεν | D* εμπροσθ.
11. 16 c. ABD** (D* om 16) al⁵ d e am demid tol harl* al aeth^{ro} Amb
 auctvocat al .. ε (Gb^o) add 17 c. D***EFGKL al pler f g vged etedd allq
 go cop syr^{utr} al Ath⁴⁴⁴ al mu Ps-Athlat⁵⁹³ Ambrst Vig
12. ο κυριος (D*E*FG d e g add 16) .. A 73. ο θεος .. am* syr ar^o om
 (Gb^o) | FG της αγαπης
13. στηριξαι .. FG στηριεται | DEFG (item it vg etc) τ. καρδ. υμ. | BL 47.
 Ps-Ath⁴ αμεμπτως | B*DEFG al ut vdtr αγιοσυνη (item DE [hos adde

ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

IV.

1 Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ἵνα καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. 2 οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν
 5, 18. διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 3 τοῦτο γὰρ ἐστὶν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμός ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, 4 εἰδέναί ἐκαστον ὑμῶν τὸ ἐαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ,
 Eph 2, 12. 5 μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδόντα τὸν θεόν, 6 τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν

- in nota] FG al 2 Co 7, 1.) .. A 23. 57. δικαιοσυνη | D* ενπροσθ. | w̄ c. ABDEK al fere²⁰ d e am al aeth^{ro} Dam Amb .. ς (Gb⁹⁰) add $\overline{\chi}$ c. FGL al pl f g vg (et. fu al) go cop syr^{utr} aethPP al Ps-Ath⁴ al mu | Ln in f. add [αμην] c. AD⁺E al d e vg cop al Pel Bed: om c. BD⁺⁺⁺F GKL al longe pl f g fu* al go syr^{utr} al pp^{sr} mu Tert Ambrst auct^{vocat}
- IV. 1. λοιπον c. AB* (neglex Mai) DEFGKL al pm Chrd Dam .. ς (= Gb Sz) praem το c. B** al pl Chr Thdrt al | ουρ (et. f g vg go syrP al Thdrt Dam al) .. B* al¹⁰ vgedd aliq cop syr Chr Thph om .. d e autem | A εν τω κυρ. | ινα καθως c. BD⁺E*FG 17. 37. 52. 73. 80. 116. 118. 137. 8.^{pe} it vg cop syr arm (item go omisso ινα sq quod interpretet rell retinent) Chr¹ ex^{mosc}1 Ambrst al .. ς 49. om ινα c. AD⁺⁺⁺E**KL al longe pl syrP al Chr Thdrt Dam al | το πως .. FG οπως | καθ. και περιπατετε c. ABDEFG 17. 23. 37. 39. 46. 57. 71. 8.^{pe} d e f g am fu harl 109.^{lat} al (et. ap Lucbrug; item vged Pel sic et ambuletis, demid sic et ambulatis; praeterea g sub t et vgedd aliq ambulastis pro -latis) go cop arm aeth sled Euthal (teste Wtst) Ambrst .. 80. περιπατητε και post ινα, similiter syrP ambulantes .. ς 49. om c. D⁺⁺⁺E**KL al longe pl syr al Chr Thdrt Dam Thph Oec | B περισσεισητε
2. D*FG παμεδωκαμεν, 37. 73. 80. 116. δεδωκ. | κυριου (D⁺E*FG al vv aliq pp aliq add ημων) w̄ (FG al vv aliq pp aliq add $\overline{\chi}$)
3. θελημα c. BDEKL al pler Chr Thdrt al .. Ln praem [το] c. AFG 45. 80. 89. 8.^{pe} Clem Antioch¹⁹ Dam | D*FG om του | της .. F 31. πασι (31. -σης) της, item g πασι (omni) super της, al pauc Chr Thdrt Thph πασης, item syr ar^o
4. εκαστον (AFG -στος) .. B**D** 73. Chr praem ινα (it vg ut sciat unusquisque) | DEFG d e g go κτασθ. το εαυτ. σκευ.
5. FG g εν παθει και επιθυμιας

ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς
καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. 7 οὐ γὰρ ἐκάλεσεν
ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσία ἀλλὰ ἐν ἀγιασμῶ. 8 τοιαροῦν ὁ ^{Le 10, 16.}
ἀθετῶν οὐκ ἀνθρώπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ δόντα τὸ
πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς.

9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐ-
τοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· 10 καὶ ^{Io 8, 45.}
γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μα-
κεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον
11 καὶ φιλοτιμεισθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζε- ^{2 Th 8, 12.}
σθαι ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ^{Eph 4, 28.} 12 ἵνα περι-
πατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε.

13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμη-
μένων, ἵνα μὴ λυπεῖσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. ^{Eph 2, 12.}

6. ἐν τῶ .. arm ἐν τῶ | κυριος (FG al g θεος) c. ABD* al .. ς praem ὁ
c. D**et***EFGKL al longe pl Clem al mu | προειπαμεν (Gb') c. BDE
FG al ut vdtr sat mu .. Gb Sz -πομεν c. AKL al pl Clem Chr Thdrt
al | D*** (E?)K al mu διεμαρτυρομεθα

7. L* εν ακαθαρσια (it vg in imunditia [-tiam]) | αλλα c. BD***E al ..
ς Ln αλλ c. AD*FGL al certe pl

8. D*FG om τον pr | και c. D*FGKL al longe pl f g vg syrP al Clem
Thdrt Dam Oec Bed .. Ln om c. ABD***E al plus¹⁰ d e go cop syr
al Ath⁵²³ Did Chr Thdrt^{ed} Thph pplat³ | δοντα c. AKL al longe pl
(it vg al omn qui dedit) Clem Chr Thdrt Dam al .. Ln διδοντα c. BD
EFG al fere¹⁰ Ath⁵²³ Did (διδουντα) | το πν. αυτου c. BDEFGKL etc ..
Ln (ex errore de B) αυτου το πν. c. A | υμας (Gb'') c. BDEFGKL al
longe pl d e g am fu tol harl** al go cop syr syrP ms arm arr sl Clem
Ath Chred Dam Oec .. ς ημας c. A al mu f vge^d syrP txt al Chr Did
al Ambrst (certe sic^{ven}) Amb al

9. εχετε c. AD***EKL al longe pl syr cop al Thdrt Dam al .. Gb'' Ln
εχομεν c. D*FG al⁶ it vg go syrP al Chr Thph pplat; item εχομεν B
am hal harl** Pel (al⁴ cop al γραφεισθαι) | FG θει διδακτοι

10. F om γαρ | εις .. B praem και | τους sec (et. και τους leg) c. BD**
et***EKL al ut vdtr omn pp mu .. Ln om c. AD*FG Chr^{ed} | αδελφοι
.. A αγαητοι

11. FG al πραττειν | χερσιν c. BD*E(?)FG al fere¹⁰ vv ut vdtr omn Bas
Chr Dam^{par}375 Thph pplat .. ς (= Gb⁰⁰ Sz) praem ιδιαις c. AD***KL
al longe pl Thdrt Dam (ad h. l.) Oec (28. οικειαις) | L al καθως και
| L al f vg al παρηγγειλ. υμιν

12. FGL al περιπατετε | κ εχετε

13. θελομεν c. unc omn al longe pl it vg go arm al ppgr et^{lat} pm .. ς

- ¹ Co 6, 14. ¹ Co 8, 11. 14 εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθαιεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτοῖς. 15 τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, 16 ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, 17 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγισόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἔσόμεθα. 18 ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

V.

- ^{4, 9.} Mt 24, 36. 1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρειάζεσθε ὑμῖν γράφεσθαι· 2 αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἶδατε ὅτι ἡμέρα

- (= Gb Sz) θελω c. min mu cop syr^{utr} al pp^{er} aliq | ἀδελφοί (122. post κοιμημ.) .. 31. 73. demid al Hipp Chr¹ om | κοιμημ. c. DEFG (FG κοιμημων) KL al longe pl Or (fuct lect) Hipp⁴⁴¹ Cyr^{hr294} Chr Thdrt Dampar³⁴⁷ (71. κοιμηθεντων, 17. κοιμημενων) .. Ln 49. κοιμωμενων c. AB al plus¹⁰ Or ex^{mss} aliq Chr¹ ex^{mss} Dam^{1xt}. Cf it vg de dormientibus | λυπεισθε c. AD*et** (ex -πισθε enim fecit -πεισθε) FGL al mu Cyr^{ador430} .. ε Ln 49. λυπησθε c. BD**EK al pl Or al mu | καθως .. D*FG Or Hipp ως | οι μη .. FG om οι (g habentes)
14. και ο θεος .. B syrP (item cop collocato ο θεος ante αξει) ο θε. και | κοιμηθεντας .. FG κοιμημενους
15. του κυριου .. B τ. ὠ, Mcion^{tert} τ. χῦ, 4.* τ. θαρατον | φθασωμεν .. K al -σμεν. Rursus vero v. 17. L αππαγησωμεθα atq et. εσωμεθα
16. FG οι νεκρ. οι (item it vg mortui qui in Christo sunt, item go al) | αναστησονται .. Dial³⁶ Eus^{ps501} Chron⁴⁴¹ εγεθθησont. | πρωτον c. ABD** EKL al ut vdtr omn go cop syr^{utr} al Or Dial³⁶ al mu .. D*FG it vg Eus^{mare348} e^{tps501} Cyr Thdrt¹ Thph^{ms} pplat (et. Tert^{marc}) πρωτοι
17. K al⁴ ο ζω. ημεις (80. sl¹ om ημ.) | οι περιλειπ. (B -λειμνοι sic) .. FG g Tert al om | D*E*?FG εις υπαντησιν (E^{ph}iph⁶⁰¹ συναρτ.) | του κυριου (et. Or al pm) .. D*E*FG it vg Tert Or ^{int} Hier⁴ Hil al mu τω ᾧ | παντοτε .. D* d e παντες | σιν .. B εν

- V. 1. χρ. εχετε (Aug non opus habemus vobis scribere, vel sicut alii codd. habent, non opus habetis vobis scribi) .. FG d e g arm al Tert Ambrst χρια εστιν (necesse est g, est nec. [Tert necessitas] d. e Ambrst Tert)
2. ημερα c. BDEFG al .. ε praem ἡ c. AKL al longe pl Eus^{ma1205} (et. cat) al mu

κυρίον ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. 3 ὅταν λέγωσιν Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὕλεθρος ὡσπερ ἡ ὠδὴν τῆ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃσιν. 4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστέ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ· 5 πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους· 6 ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. 7 οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν· 8 ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας, 9 ὅτι οὐκ ἔσθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὄργην ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 10 τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. 11 διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

3. *οταν* c. AFG al⁴ et al ut vdtr d e f g go syr arm (in mg γαρ) Ir^{int} Tert al pm .. *ς* (= Gb Sz) add γαρ c. KL al pl vg al Dam (et. par³⁴⁷) al p^{pl}at aliq, item Ln add [δε] c. BDE cop syrP Eus^{mai}205 Chr Thdrt | FG λεγουσιν | κ 4. *ειρηνην και ασφαλειαν*, item Chr^{cd} praemisso *εχειν* | AD*FGL al *εφνιδιος* | *αυτοις* (u ante ολεθρ.) *εφισταται* (BL *επιστατ.*, A latet) .. FG d e Hes ap Aug² *φανησεται* | *η ωδιν*: B* η ωδιν, FG η ωδινες, L η ωδην, D* η ωδεινη εν [η εν?], 115. η ωδινα. Vertunt d e g Hesych ap Aug *dolores* | D*FG *εκφενζονται*
4. η (al³ om) ημ. υμας c. BKL al ut vdtr omn go al Epiph⁷⁶⁷ Chr Thdrt Dam al .. Ln υμ. η ημ. (FG vv mu p^{pl}at add *εκεινη*) c. ADEFG it vg Eus^{mai} p^{pl}at | Ln *κλεπτας* c. AB cop | FG *καταλαβοι*
5. γαρ c. ABDEFGGL al fere²⁰ it vg al pl Eus^{mai} algr mu p^{pl}at .. *ς* (= Gb Sz) om c. K^{sil} al ut vdtr pl am | *ημερας* .. D*FG 116. g fu al Chr^{mosc}1 add *και* | *εσμεν* (et. Or al pm) .. D*FG d e f g fu mar harl** al go syr Ambrst *εστε*
6. KL al *καθειδωμεν* | *και* pr c. DEFGKL al fere omn d e g vg (et. fu demid al) syrP al Chr Thdrt al Ambrst al .. Ln om c. AB al² f am al cop syr al Clem² Antioch¹⁰⁴
7. *καθειδουσιν* .. FG -*δοντες* | B οι μεθυοντες
8. *νηφωμεν* .. F al -*φομεν*, d e g fu al *sodrii sumus* | κ ενδεδιμενοι
9. ημ. ο θε. (et. it vg go al) .. B 37. 116. al ut vdtr ο θεος ημας | *αλλα* c. BD***E al .. *ς* Ln *αλλ* c. AD*FGL al certe pl | B om *χϛ*
10. *υπερ* .. B 17. *περι* | KL al mu Chr Thph *καθειδωμεν*, item al fere¹⁰ Chr Thph *γρηγορουμεν* | D*E al *ζωμεν*, A al *ζησωμεν*

- 1 Ti 5, 17. 12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ καὶ ρουθετοῦντας ὑμᾶς,
 Mc 9, 50. 13 καὶ ἠρεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσῶς ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. 14 παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ρουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους,
 Ro 12, 17. 15 ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. 16 ὁρᾶτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδοῖ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν
 1 Pe 3, 9. 17 διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. 18 πάντοτε χαίρετε, 19 γὰρ θεῖλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. 20 ζβέννυτε, 21 πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε. 22 ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.

12. A προϊστανομένους | A ρουθετοῦντες

13. και (go om) ηρεισθαι (b al go cop syrP aeth -σθε) .. FG ωστε ηρεισθαι (it vg ut habeatis) | υπερεκπερισσως c. BD*FG .. ζ -ρισσου (: : quae forma nec 3, 10 nec Eph 3, 20. fluct; nostra praeter h. l. non legitur) c. AD***EKL al ut vdr om pp mu | ειρηνευετε .. FG ιρηνευσαι | εαυτοις c. ABD***EKL al longe pl d e g (in ipsis d e g) go cop al Clem Dam al Ambrst^{ven} .. Gb'' αυτοις c. D*FG al mu f vg (cum eis f vg) syr^{utr} al Chr Thdrt (Thph: γραφεται και εν αυτοις) pplat aliq

14. ρουθετετε (FG Thph^{cod} [i. e. 115.] -τεν, g *corripite t corripere*), item παραμυθεισθε (D* -θιτε et*** -θειτε, F -θιται, G -θισαι σ punctis notato, Thph^{cod} -θειςθαι, g *consolamini t consolari*), item αντεχισθε (D*FG Thph^{cod} -σθαι, sed et. g *sustinete*), item μακροθυμετε (Thph^{cod} -μεν)

15. D* αποδοιη, D**vdr FG αποδοι | και pr c. BKL al longe pl am fu al syrP al Chr Thdrt Dam al Ambrst^{ven} .. Gb⁰⁰ Sz Ln om c. ADEFG al fere¹⁵ d e (d e om et. και sq) f g vged etcd aliq go cop syr al pp lat aliq

16. χαιρετε .. FG g add εν τω κυριω

17. D* αδιαλινπτως

18. γαρ .. Ln add εστιν c. D*E*FG, item sed varie pon al³ vv mu Ath⁴⁸⁷ lib pplat (et. Pa-Ath^{lat} 572-588) | A al Ath⁴⁸⁷ lib του θεου | A εις υμ. εν χω̄ ω̄ (ω̄ om L al)

19. ζβεννυτε c. B*D*FG .. ζ Ln (ignorans B) 49. σβενν. c. AB**D**? et*** EKL etc

21. δε c. BDEFGKL al plus⁵⁰ it vg go syrP al Clem² Bas Chr¹ Dam Thph Ambrsted (sed nonven) Pel .. ζ (= Gb Sz) 49. om c. A al ut vdr mu cop syr al Or Chr^{aliq} Thdrt al Tert Ambrst^{ms} al (ex his ut apparet mu pro libertate citandi om) | δοκιμαζετε (al¹⁰ fere syr Clem² Oec

23 Ἀντὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιασάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς, καὶ ὀλό-
κληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμώπτως ἐν τῇ
παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖν. 24 πιστὸς
ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.

2 Th 3, 3:

25 Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 26 ἀπάσασθε τοὺς
ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ. 27 ἐροκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον,
ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀγίοις ἀδελφοῖς.

2 Th 3, 1.
Ro 16, 16. etc

28 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

Ro 16, 24. etc

add και) .. κ al fere³⁰ syrP txt sl Bas Cyrador⁵⁶⁸ Chr¹ DamPar⁶²⁷ -ζον-
τες (Dam -σαντες)

23. FG cop αγιασει | D* τηρηθειν .. F om vacuo spatio relicto, nec
exprim g

24. F ο πιστος ο | υμας :. A sl⁸ ημας | F ποιησαι

25. περι (FG Dam υπερ) .. Ln prae[m] [και] c. BD* al minus¹⁰ d e go
syrP al Chr

27. εροκιζω c. ABD*E al Synops Euthal (in argumento) Dam .. ε ορ-
κιζω c. D**et***FGKL al pler pp mu | αγιοις c. AKL al pler vg go cop
syrutr aethPP al Chr Thdrt Dam al (: quum „oi αγ. ad.“ nullo alio
loco inveniat, vix credibile est aliena manu αγιοις inlatum esse)
.. Gb⁰⁰ Ln 49. om c. BDEFG 7. 27. 43. 70. 80. 238. d e f g aeth^{ro}
Euthal (in argum.) Ambrst Cassiod (115. Thph om αδελφ.)

28. ε (= Gb Sz) add in f. αμην c. AD**et***EKL al pler vv pl Chr Thdrt
etc .. om c. BD*FG al d e f g am al Ambrst

Subscriptio: B* al προς θεσσαλονικεις (B -νεικ.) ā (item aeth omisso ā),
AB**K al π. θεσσ. ā (κ al πρωτη) εγγραφη απο αθηνων, item L του
αγιου αποστ. παυλ. προς θεσσ. επιστολη ā εγγραφη απο αθηνων ..
DE πρ. θεσσ. ā επληρωθη αρχεται πρ. θεσσ. β, item FG ετελεισθη
πρ. θεσσαλονι. (F -νικαιων) ā αρχεται πρ. θεσσαλονι. (F -νικαιων)
β (F δειτερη). Similiter d ad tessalonicens. I. (deorr add scribens a la-
dicia) explicit incipit ad tessalonicens. II., f g expl. ad tessalonicenses
(f add epa. p. ap. i. e. epist. pauli apost.) I. inc. ad tessalonicenses II
(f secunda), am fu expl. ad tessalonicenses (fu thessall.) p̄ (fu I.) .. cop
scripta Athenis et missa per Silvanum et Timotheum, syr et syrP finita
est epist. ad Thess. prima, quae scripta fuit Athenis (syrP a Laodicea
omissis rell) et missa est per Timotheum, go nihil subscriptum habet ..
ε (= Gb Sz) προς θεσσ. πρωτη εγγραφη απο αθηνων (ita AB**KL al
pl cop syr al Thdrt Thph al; d** et syrP vide supra; passim vero et.
additur δια τιμοθειου, δια σιλουανου κ. τυμοθειου, per Tychicum et
Onesimum). Numerantur στιχοι ρβγ' (KL al pl Euthal; al σ', ρβ', ver-
sus 213), item (ita et. Euthal) αναγν. α', κεφφ. ζ' .. B a πς ad πθ
pergit; am fu capp 25 habent.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β.

I.

^{1 Th 1, 1. n. etc} 1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. 2 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

^{2, 13. 1 Th 1, 2.} 3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, 4 ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν ἐνκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πάσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνεχέσθε, 5 ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιοθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, 6 εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν 7 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἀνεσις μεθ' ἡμῶν, ἐν

^{1 Th 3, 13. etc} τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνά-

* ABK al cop (aeth) pr. θεσσαλ. (B* -νικεις) β̄ (aeth om β̄), item praemisso αρχεται DEFG .. L του αγ. αποστ. πανλ. pr. θεσσ. επιστ. β̄ .. am incipit epistula ad thess. II., al inc. II. ad thess., fu inc. ad eosdem II., go ad Thess. altera incipit .. 5^e Gb Sz πανλου (5^e add του αποστ. η) προς θεσσ. επιστ. δευτερα, 5 η pr. θεσσ. επιστ. δευτ.

I. 1. σιλουανος: vide ad 1 Th 1, 1 .. DEFG 67.** d e σιλβανος | κυριω .. FG g om | ω̄ χ̄ω̄ .. DEFG 55. d e g (Ambrst^{rom}?) χ̄ω̄ ω̄

2. πατρος: c. BDE 17. 49. 71. al? d e Thph Ambrst^{rom} Pel .. 5 (Gb^o) add ημων, Ln [ημ.] c. AFGKL al pler f g v g go cop syr^{utr} al Chr Thdrt al Ambrst^{ven} al | 177. Dam om v. 2.

4. B al⁷ αυτοις ημας | ενκαυχ. c. AB 17. Chr^{mosci} (17. Chr εγκ.) .. 5 καιχασθ. c. DE (FG καιχησασθαι) KL al pler pp mu | εν ταις (D* FG om) θλιψ. (K add εν) αυς ανεχισθ. (B ενεχ.)

5. υμας .. G ημας | υπερ ης .. FG περ ης | και .. F* al om

6. ειπερ .. FG περ | A Orthod^{qu}66 al παρα τω θεω, Dial⁴⁸ παρα θεου paulloq ante παρ. κυριου | FG αυτοις τοις θλιβουσιν (g eis tribulandibus, d e f v g eis [his] qui etc

7. του κυριου (L al¹⁰ fere go syr cop aeth Ir^{int1} add ημων) ω̄ (L al aliq go syr Ir^{int1} add χ̄ω̄)

μεως αὐτοῦ 8 ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν Act 7, 30.
 θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
 σοῦ, 9 οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ
 κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, 10 ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξα-
 σθῆναι ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πι-
 στεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ
 ἐκείνῃ. 11 Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς
 ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὃ θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πάσαν εὐδοκίαν
 ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, 12 ὅπως ἐνδοξασθῇ
 τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ
 τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

8. εν .. FG d e g Ir^{int} Tert^{marc} praem και | πυρι φλογ. c. AKL al fere
 omn syr^p m^s al Chr Thdrt^{txt} Dam Thph Ambrst (in igne flammae) ..
 Gb' Sz Ln φλογι πυρος c. BDEFG 71, it vg al pm Mac (Thdrt^{com} vdr)
 Thph^{m^s} Oec Ir^{int} Tert^{marc} (sed Meion utramq vocem delevit, nam
 Tert sic: „sed flammam et ignem delendo haereticus exstinxit, ne sci-
 licet nostratam deum faceret“) al (: in promptu est corrigendum
 visum esse φλογι πυρος, ut etiam Hebraeus Exod 3, 2. habet, non
 item πυρι φλογ. Eadem plane ratio est loci Act 7, 30. Ubi vero
 est φλοξ πυρος, ut Apoc 1, 14. 2, 18. 19, 12. Heb 1, 7., lectio non
 fluct) | D*FG διδους, g Ir^{int} dare similiter Tert^{marc} | L al fere¹⁰ τον
 θειον | $\bar{\omega}$ c. BDEKL al fere²⁵ cop syr^p aeth al Chr^{mosc} Thdrt Dam al
 .. ς (Gb⁰⁰) add $\bar{\chi}\bar{\nu}$, Ln [$\bar{\chi}\bar{\nu}$] c. AFG al pl it vg go syr al Chr Ir^{int}
 Ambrst al

9. ολεθρον c. BDEFGKL etc (accurate reddit go) .. Ln ολεθριον c. A
 17. 73: slant Eph Chred Tert (it vg pp^{lat} interitus s. in interitum [s.
 -tu]) | DEFG al fere¹⁰ Chr¹ (et. mosc) Thph om του

10. D*E*FG ενθαυμασθηται, 113. θαυμαστωθηται | πιστευσασιν c. unc
 omn al longe pl Eph Chr Thdrt al (Thdrt^{com} praem μη), item qui
 crediderunt d e f vg syr^p sl Ir^{int} Ambrst al .. ς (= Gb Sz) πιστενου-
 σω c. min vix mu, item credentibus g go cop al Ir^{int} | 31. Hesych
 επιστωθη

11. περι (FG περι) .. D* Thphed praem και | ημων (D***EKL al υμων,
 FG g arm υμων ο θε. ημ.) .. D* 80. d e am al syr^{utr} al Idac om (sed
 syr^{utr} al add υμ. s. ημ. ad κλησεως, item sua f g vg) | AK al πληρωσει
 (item 116. αξιωσει) | DEFG al Dam αγαθοσυνης

12. $\bar{\omega}$ c. BDEKL al pl d e go cop sah aeth^{ro} Thdrt^{ed} Dam Oec .. ς
 (Gb⁰⁰) add $\bar{\chi}\bar{\nu}$, Ln [$\bar{\chi}\bar{\nu}$] c. AFG al pm f g vg syr^{utr} aeth^{pp} al-Chr al
 Ambrst al | και υμεις (A ημεις) usq $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$.. FG f g om

II.

1 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν,
 1 Th 5, 2 s. 2 εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοῦς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγον μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς
 Eph 5, 6. δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. 3 μὴ τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, 4 ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. 5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; 6 καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. 7 τὸ γὰρ

- II. 1. B syrP om ημων pr | επισυναγωγης .. κ επι γης | επ αυτον .. κ εις αυτον (om εις sq), Hipp⁴⁴⁰ επ αυτης
2. κ om εις | ρους .. DE al d e f vg (sed non fu^{vi} al nec g) syr et syrP c.* al pp^{lat} aliq (non Tert Aug al) add νμων | μηδε c. ABD* (item μηδε δ. λογου) F (F quater μηδε, sed F* μητε tertio loco) G Or .. ε μητε c. D***EKL al certe pler pp mu | D* al om ἡ | του (FG Dampar³⁴⁷ Thph om) κυριου c. ABD*(E?)FGL al fere¹⁵ it vg cop sah syru^{tr} al mu Or Hipp Eriph⁶⁷³ al pm pp^{lat} .. ε (=GbSz) τ. x̄v c. D***κ al pl go al
3. B (teste Btl solo) 115. om ἡ | αμαρτίας (Or⁶ Eusps³⁹⁸ Htpp Cyrhr ed Chr Thdrt⁴ Dampar³⁴⁷ al Ir^{int} al pm) .. B al¹⁰ cop sah sl^{ed} Or² (certemss aliq etedd aliq) Cyrhr²²⁸ Dam al Tert (¹deliquentiae, ¹delicti) item (iniquitatis) Ambrst^{ed} Amb ανομίας
4. FG Or^{allq} (sed³ υπεραιο.) HippProcop¹ niceph^{2,212} επαρομ. | καθισαι c. ABD* al¹⁰ d e vg (go vdtr; post sedeat hiat ed) cop sah aeth^{utr} arm ar^o Or³ Hipp Apollin ap Hier^{5,690} Cyrhr²²⁸ Cyrador³⁰⁹ Dampar³⁴⁷ al pm Ir^{int} Tert Cyp al pm .. ε (=GbSz) praem ως (FG* ινα, g* ut) θιον c. D***EFGKL al longe pl syr syrP c.* arP Chr (om Chr mosc) Cyrglaph¹⁸⁸ Thdrt² (alibi² εισελθοντα sine ως θε.) Oec^{txt}; item al³ Thph add post καθισαι | αποδεικνυντα c. BDEKL al longe pl Or² Hipp Cyr glaph¹⁸⁸ Thdrt¹ al mu .. AFG al fere¹⁰. Or¹ Cyrador³⁰⁹ Cyr hr²²⁸ Thdrt³ Dampar³⁴⁷ -κνιοντα (sed A -διγνιοντα, FG -δικνιοντα)
5. ετι (FG αυτι) αν .. D*E* Ambrst ετι εμου οτος (Ambrst me adhuc apud vos agente)
6. εαυτου .. AK al fere¹⁰ Or² Cyrhr Dampar³⁴⁷ αυτου
7. FG εως αν

μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· 8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ ^{Es 11, 4.} κύριος Ἰησοῦς ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταρρήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, 9 οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους 10 καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας τοῖς ἀπολλυ- ^{Co 2, 15.} μένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. 11 καὶ διὰ τοῦτο πέμπει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν

8. $\bar{\omega}$ (et. Gb† Sz) c. AD*E*FGL** al fere¹⁰ it vg cop sah syr^{utr} arm aeth ar^e sled Or^{4,321} et (ex edd ante Delarue)^{1,668} (Christus, Hipp ap Hier) Ath⁵²³ (ex edd pl; cod^{bas} $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}$ ἀποκτενεῖ, ibique Doxapatres adnotat: σημειῶσαι ὅτι τὸ ῥητὸν οὐ κείται νῦν οὕτως ἐν τῷ ἀποστόλῳ, ἀλλ' ὁ κύριος ἀνελεῖ τῷ πν. τοῦ στόμ. αὐτοῦ. ἔοικε δὲ ὑπὸ τινων τὸ $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}$ ἐκβεβλήσθαι οὐκ οἶδ' ὅ τι βουλομένων. τοῦ δ' οὕτως ἐξ ἀρχῆς παρὰ τοῦ ἀποστόλου γεγράφθαι σημειῶν ἐστὶν ἐναργὲς τὰ τε ἐνταῦθα παρὰ τοῦ ἁγίου τοῦτου πατρὸς εἰρημίνα καὶ τὸ ὁμοίως προσενηκῶν τὸ ῥητὸν τοῦτο τὸν τε θεῖον Χρυσόστομον ἐν τῇ πρ. Θεισσ. ἐπιστ. καὶ τὸν μίγαν Βασίλειον ἐν τῷ α' λόγῳ τῶν ἀσκητικῶν· ἀλλὰ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις οὕτω κείται τὸ ῥητὸν ἐν τῷ ὕψει τῆς θείας γραφῆς.) Eph Const^{7,32,1} Cyrzach⁷⁶⁹ Cyrhr²²⁸ exedd² Bas Chr Thdrt saep al Ir^{int2} Tert Hil Amb Ambrst Aug Hiersaep (et^{5,689} saq ex Hipp et Apollinar) al (Dampar³⁴⁷ Ir^{int1} Fulg $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}$, Or^{1,421} ο θεος). Praeterea ex Wist addimus haec: „In ora codicis 14. Iacobus Fabri notavit: Nicolaus Cusanus Cardinalis: Nestoriani novas biblias hic corruperunt delentes nomen *Iesus*, quod antiquae bibliae ante schisma scriptae habent, quas ex Constantinopoli transvexit“ etc .. ζ 49. om c. BD***E**KL* al longe pl arP sl^{ms} Or^{1,668} (ex ed. Delar.) Mac Cyr hr (ex ed. Touttée) Thdrt¹ Dam¹ (ad h. l.) Oec (et.com) Idac | ἀναλώσει c. D***EKL al longe pl Or^{1,668} (exedd pl) Cyrhr exed Bas¹ Chr ad h. l. (txt et.com) Thdrt² Dam (ad h. l.) Oec Thph (txt et.com) .. Gb' Ln ἀνελεῖ c. ABD*? al plus¹⁰ Or^{1,424} Mac Cyrhr²²⁸ (ed. Toutt.) Ath⁵²³ (mss al ἀποκτενεῖ, item schol) Dampar³⁴⁷ al mu (ἀνελεῖ LXX, nemo ibi ἀναλώσει) .. D*vdtrFG 67.** ἀνελοι (item Or^{4,57} et⁹²¹). Ceterum it vg Ir^{int} Tert Hipp et Apollin ap Hier al pl *interficiet* | τη ἐπιφανεία (Α -νω) .. D* Cyrhr exedd aliq *την ἐπιφανείαν*
10. ἀδικίας c. ABFG al Or⁶ Cyrhr²³⁸ Dampar³⁴⁷ .. ζ (Gb⁰) praem της c. DEKL al pl Hipp Chr Thdrt al | τοις c. ABD*FG al it vg cop sah aethutr Or⁵ Cyrhr Dampar³⁴⁷ Ir^{int} al mu .. ζ (= Gb⁰ Sz) praem εν c. D***EKL al pl syr^{utr} al Or¹ Hipp al mu | ἀληθείας (et. Or al mu Ir^{int} Cyp al) .. D*E* d e add $\bar{\chi}$ v (Ir^{int1} dei) | FG ἐξεδέξαντο
11. D* 67.** vν mu pp aliq om καὶ | πεμπει (Gb'') c. ABD* (πενπ.) FG 67.** am fu al Or² vel⁸ Bas Cyrhr^s Dampar³⁴⁷ Ir¹ exedd pl et alibi exedd mu Ambrst^{ed} (sed nonven) .. ζ (= Sz) πεμψει c. D***EKL al pler

πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, 12 ἵνα κριθῶσιν ἅπαντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ' εὐδοκίησαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἡγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἴλατο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, 14 εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 15 ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν· 16 αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δὸς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, 17 παρακα-

1 Th 3, 12. λέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηριξάι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.

d e f g vg^{ed} cop syr^{utr} al Or¹ (vel² sed utroq loco var mss) Hipp⁴⁴⁰ Thdor^{mop} Cyr^{thes}370 etloh²⁶² al mu Ir^{int} Cyp al | FG al om αυτοις

12. απαντ. c. AFG al Or² Cyr^{loh}262 .. ε Ln παντ. c. BDEL al pl Or¹ al pl | κ πιστευοντες | αλλ : ita ADEFGL al certe pler Or³ etc .. B Or¹ αλλα | εν c. AD^{***}EKL al longe pl cop syr^{utr} al Or² Chr Thdr^t1 Dam¹ al Cyp² (sibi placet in) Hier (complacuerunt sibi in) .. Gb⁰ Ln om c. BD^{*}FG al⁷ it vg sah Or² Hipp Cyr^{hr}233 Cyr^{loh}262 al Ir^{int} aliq Tert al (it vg Ir^{int} etc consenserunt iniquitati)

13. υπο (F απω, A al add του) κυριου (FG -ριω) .. D^{*} d e vg al pp^{lat} aliq v.l. θεου | ειλατο (Gb'') c. ABDEF (ιδατο) GL al et quidem ut vdir mu Thdr^ted .. ε ειλετο c. κ al pl pp mu (ut editi sunt) | υμας .. D^{*} al d e f am fu hal al pp^{lat} aliq ημας | απ αρχης c. ADEKL al pler pp^{gr} et^{lat} mu .. Ln απαρχην c. BFG al⁵ f. vg syr^P Did¹²³ Cyr^{thes}369 Dam^{com} (ωσπερ απαρχην) Amb Pel Bed

14. εις o .. FG al⁷ vv aliq pp^{lat} aliq add και υμας c. D^{***}EFGKL al pler g vg cop syr^{utr} al mu pp^{gr} et^{lat} mu .. Ln ημας c. ABD^{*} al pauc d e f Idac

15. παραδοσεις .. D^{*}E^{*} al d e pp^{lat} pauc add ημων (17. υμ.)

16. ε̄ ε̄ c. DEFGKL etc .. A ε̄ ο ε̄ : ita Ln, B ε̄ ε̄ .. 45. om | και ο (om BD^{*}κ al Chr^{mosc}1) θε. και (BD^{*}FG al vv aliq pp^{lat} aliq ὁ pro και) πα. ημων: hinc Ln και [ο] θε. ο π. ημ. contra AD^{***} (ο θε. iam D^{**}) E (FG certe ο θε.) (κ certe και πατ.) L al pler d e vg (et. am al pl) go syr^P al Chr Thdr^t al Amb Ambrst al .. diff al pauc | FG αιωνιον

17. FG παρακληση (G ε supra η priore posito), D^{*} παρακαλεσθαι | A f vg al mu τας κα. υμ. | στηριξαι (FG -ξη) c. ABD^{*}E^{*}FG al fere¹⁰ it vg go syr^{utr} al pp^{gr} aliq et^{lat} .. ε (= Gb⁰⁰ Sz) add υμας c. D^{***}E^{**}KL al longe pl cop al Thdr^t al | εργ. κ. λογ. (Gb'') c. ABDEL al mu d e

III.

1 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος ^{1 Th 5, 25. C. 1 4, 8. etc} τοῦ κυρίου τρέχη καὶ δοξάζεται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, 2 καὶ ἵνα ὀυσιθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. 3 πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4 πεποιθήμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγγέλλομεν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. 5 ὁ δὲ κύριος κατ- ^{Gal 5, 10.} ενθύνει ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ^{Ro 16, 17. 1 Co 5, 11.} Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατούντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβοσαν παρ'

vg go cop syrP al ppgr etlat mu .. ζ (= Sz) λο. κ. τηρ. c. FOK al pl f g syr al Dam

II. 1. FG om το | ἀδελφοί: ante προσεινχ. (FG al f g vg cop syr^{utr} al) et post ἡμων (DE 73. d e go) ponitur | κυριου .. FG al vg (et. am demid al, sed non fu al) Chrmosc¹ bis pplat aliq θεου | L al τρεχει κ. δοξάζεται | FG* δοξασθεται

3. FG g fu* al om ἐστιν, iidem et d e f vg al v. 2. ante ἡ πίστις. add | κριος c. BD***EKL al fere om am demid go syr^{utr} al mu Cyp^{thes269} al mu Hier .. Ln θεος c. AD*FG 71. it vg (sed vide ante) cop arm^{ms} pplat aliq | ος .. A al³ syrP c.* al auctvocat add και | στηριζει c. ADE KL al ut vdtr om .. B στηρισει, FG τηρησει

4. παραγγελλομεν c. BD* 17. 67.** d e vg (et. am fu al, non demid al) Chr² com Ambrst Pel al .. ζ add υμιν c. AD***EFGKL al pler f g go cop syr^{utr} al Thdrt Dam al. Item και (c. BD***KL al pler f g vg go syrP al pp mu; AD* d e cop syr al om) ποιετε (cop syr fecistis) και ποιησετε (D* -σατε, cop faciis; FG al⁶ om κ. ποιησετ., g om κ. ποιειτε) .. BFG g praem και εποησατε. Hinc Ln παραγγ. [υμιν και εποησατε και] ποιειτ. κ. ποιησ.

5. FG κατευθινη | υμ. (G* ημ.) τ. καρδ. .. DE vv pm τας και υμ. | την sec c. unc om al pl ppgr pm .. ζ (= Gb Sz) om e. min vix mu

6. F παραισγελλομεν, G παραιγγελλ. | του (FG om) κυριου c. BD*E* d e Dampar⁶⁹⁰ Cyp¹ (alibi¹ om et. κιν.) .. ζ add ημων, Ln [ημ.] c. A D***E**FGKL al ut vdtr om f g vg al ut vdtr om Chr Thdrt al Cyp¹ Lcif al | DE f vg go cop al Cyp al περιπ. ατακτ. | ην .. FG η | παρελαβοσαν (D* ελαβ.) c. (ita et. Gb) AD* Bas^{bis} ex^{ms} (de bap^t 2, 9. et reg. br. 20.); item Gb'' Sz παρελαβον c. D**et***EKL al pl vv mu ppgr etlat mu .. ζ (= Gb Sz) παρελαβε c. min vix mu syr., Ln -βετε

III.

1 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος ^{1 Th 5, 25. C. 1 4, 3, etc} τοῦ κυρίου τρέχη καὶ δοξάζεται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, 2 καὶ ἵνα ἴνυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. 3 πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4 πεποίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂ παραγγέλλομεν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. 5 ὁ δὲ κύριος κατ- ^{Ga 5, 10.} ευσθῆναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ^{Ro 16, 17. 1 Co 5, 11.} Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντός ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβοσαν παρ'

vg go cop syr p al ppgr etlat mu .. ζ (= Sz) λο. κ. -εργ. c. FOK al pl f g syr al Dum

III. 1. FG om το | ἀδελφοί: ante προσειχ. (FG al f g vg cop syr^{utr} al) et post ἡμων (DE 73. d e go) ponitur | κυριου .. FG al vg (et. am demid al, sed non fu al) Chr^{mosc} 1 bis pp^{lat} aliiq θεου | L al τρεχει. κ. δοξάζεται | FG* δοξασθεται

3. FG g fu* al om εστιν, iidem et d e f vg al v. 2. ante ἡ πίστ. add | κειριος c. BD***EKL al fere omn am demid go syr^{utr} al mu Cyr^{thes} 280 al mu Hier .. Ln θεος c. AD*FG 71. it vg (sed vide ante) cop arm^{mg} pp^{lat} aliiq | ος .. A al³ syr p c.* al auct^{vocat} add και | στηριζει c. ADK KL al ut vdtr omn .. B στηρισει, FG τηρησει

4. παραγγελλομεν c. BD* 17. 67.** d e vg (et. am fu al, non demid al) Chr² com Ambrst Pel al .. ζ add υμιν c. AD***EFGKL al pler f g go cop syr^{utr} al Thdrt Dam al. Item και (c. BD***KL al pler f g vg go syr p al pp mu; AD* d e cop syr al om) ποιειτε (cop syr fecistis) και ποιησατε (D* -σατε, cop facitis; FG al⁶ om κ. ποιησετ., g om κ. ποιειτε) .. BFG g praem και εποησατε. Hinc Ln παραγγ. [υμιν και εποησατε και] ποιειτ. κ. ποιησ.

5. FG κατευθινη | υμ. (G* ημ.) τ. καρδ. .. DE vv pm τας κα. υμ. | την see c. unc omn al pl ppgr pm .. ζ (= Gb Sz) om c. min vix mu

6. F παραισγελλομεν, G παραιγγελλ. | του (FG om) κυριου c. BD*E* d e Damp^{gr} 990 Cyp¹ (alibi¹ om et. κηρ.) .. ζ add ἡμων, Ln [ημ.] c. A D***E**FOKL al ut vdtr omn f g vg al ut vdtr omn Chr Thdrt al Cyp¹ Lcif al | DE f vg go cop al Cyp al περιπ. ατακτ. | ην .. FG η | παρελαβοσαν (D* ελαβ.) c. (ita et. Gb) AD* Bas^{bis} ex^{mss} (de bap^t 2, 9. et reg. br. 20.); item Gb'' Sz παρελαβον c. D**et***EKL al pl vv mu ppgr etlat mu .. ζ (= Gb Sz) παρελαξε c. min vix mu syr., Ln -βετε

- 1 Th 1. 6. ἡμῶν. 7 αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακῆσαμεν ἐν ὑμῖν, 8 οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρὰ τινος, ἀλλ' 1 Th 2. 9. ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπι- 1 Co 9. 4. βραῖσαι τινα ὑμῶν· 9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἔξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἐαν- Phi 3. 17. τούς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μμεῖσθαι ἡμᾶς. 10 καὶ γὰρ ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τούτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. 11 ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτίκτως, μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ περιεργαζομένους· 12 τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἐαυτῶν ἄρτον Ga 9. 9. ἐσθίωσι. 13 ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐγκακίσητε καλοποιῶντες. 14 εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦ- 1 Co 5. 11. τον σημειοῦσθε καὶ μὴ συναναμίγησθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· 15 καὶ

c. BFG al³ (g quam accepistis t rmt) go syr^p al Thdrt¹ Anton²⁰ pp¹at² | B αφ ημων, Damp^{par} εξ ημ.

8. FG ουτε | εφαγομεν .. al fere²⁰ Dam¹ Ambrsted (sed non ven) λαβο-
μεν | νυκτα κ. ημεραν c. ADEKL al longe pl pp mu .. Ln -κτος κ. -ρας
c. BFG al⁵ Ps-Ath³²⁰ Chrd Dam¹

10. D* παραγγελλομεν, F** (* παρεγγελλομ.) G παρηγγελλαμεν | ου ..
D* μη

11. περιπατ. εν νμ. ατακτ. c. AB (Bchium εν νμ. ατ. περιπ. male no-
tasse Maio docente) FGKL etc .. DE d e cop syr Damp^{par}607 εν νμ. πε-
ριπ. ατ. (syr Dam ατ. περιπ.) .. var al pauc

12. D* τους δε τοιουτους; παραγγελλ. (-νγ- h. l. intactum mansit a corr.)
| εν κυριω iw xw (D*E* xw, demid cop om) c. (Gb') ABD*E*FG 17. 31.
71. 80. it vg go cop al Damp^{par}607 pp¹at .. 5 49. δια του κυριου ημων
iw xw c. D***E**KL al longe pl syr^{utr} al Chr Thdrt Dam¹ (ad h. l.)
Thph Oec (: 1 Th 4, 1. nemo δια etc pro εν κυρ. iw invexit; nihilo-
minus multo magis ex usu est locutio παρακ. δια etc quam altera:
cf Ro 15, 30. 1 Co 1, 10. Ro 12, 1. 2 Co 10, 1. nec fluct lectio his
locis)

13. εγκακησητε (ενκ. c. B*D*; Ln 49. ενκ. c. A al: cf ad 2 Co 4, 1.; D*
vero -κακητε) c. ABD* al .. 5 εκκακ. c. D***EFGKL al pler (FG -κη-
σται, Dam -κακητε) | FG al Chr^{al}iq καλον (al Chr το κα.) ποιοιουτ.

14. κ τι pro τις | ημων .. al fere¹⁰ aeth Chr ap Thph^{dis} et ipse Thph
ημων | FG δε επιστολης, m post τουτον που | και c. D*FGKL al fere
omn f g vg syr^{utr} al Bas al mu Ambrst Aug^{saep} al .. Gb⁶⁰ Ln om
c. ABD**?et***E 17. d e go cop Chr Tert (d e ut non commiscemini,
go Tert ne commisc.) | Ln συναναμιγησθαι (-μισγησθαι DE, sed D**
et***E? -σθαι) c. ABD* (item certe -σθαι FG; 17.?) d e cop go Tert

15. D* d e Tert al om και | FG εκθρον

μη̄ ὡς ἐχθρὸν ἠγεῖσθε, ἀλλὰ ρουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. 16 αὐτὸς ^{1Th 5, 28. etc.}
 δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δόξῃ ὑμῶν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ
 τρόπῳ. ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

17 Ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ^{Col 4, 18. etc.}
 ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. 18 ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ^{1Th 5, 28. etc.}
 τοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν.

16. κυριος .. FG al³ f g vgsix etedd aliq Thphlat aliq θεις; | A 67.** om
 την̄ | τροπω c. A**BD***EKL al fere omn syr^{utr} cop al nu Thdrt Dam
 al (Aug dono) .. Gb' Ln τοπω c. A*D*FG al² it vg gō Chr^{montf} (invi-
 tis quidem edd et edd priorib, sed comm docet sic esse legendum,
 habet enim: πανταγόθεν βούλεται εἰρηνεύειν) pplat

18. FG g om ημων (syr om τ. κυρ. ημ.) | 5 (Gb⁰⁰) Lu add in f. αμιν c.
 ADEFGKL etc .. om c. B 17. 44. 67.** 116. fu harl tol al Ath⁴⁷⁶ (certe
 non add) Chr^{mosc} semel Ambrst

Subscriptio: B*DEFG al go aeth πρ. Θεσσαλ. β̄ (DE go add ἐπληρωθη
 FG praem ἐτελεσθη, DEFG perg αρχεται πρ. τιμοθεον ᾱ), item ad-
 dito εγραφη (A om) απο αθηνων AB**K al; L του αγιου αποστ. πανλ.
 προς Θεσσαλ. δευτερα· εγραφη απο αθηνων .. fu expl. ad thessal. II.
 inc. ad colossenses, am explicit ad thessalonicenses sec. posteaque se-
 quitur incipit epistula ad timotheum, d ad tessal. II. (** add scribens
 ab athenis) explicit incipit ad timotheum I., f g expl. ad thessal. II. inc.
 ad timoth. I. .. 5 προς Θεσσ. δευτερα εγραφη από αθηνών (α. αθ. A
 B**KL al pl d** cop syrP arP al Thdrt Euthal al; contra e Laodicea
 Pisidiae syr Ebedjesu', απο ρωμης al⁷ pluresve sl^{cd} Synops Oec).
 Passim additur et. δια τυχιου (syr), δια σιλουανου και τυχιου (cop),
 δια σιλ. κ. τιμοθεου, per Titum et Onesimum. Praeterea numerantur
 στιχοι ρς' (KL al pl Euthal etc; 93. ρις', cop τπι'), item (ut Euthal)
 αναγρ. α', κεφ. 5'. B a β̄α ad β̄γ; pergit; am'fu sect 9 habent.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α.

I.

- Ti 1, 1. etc 1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ κατ' ἐπίταγὴν Θεοῦ σω-
 2, 3. τῆρος ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν 2 Τιμοθέω
 γνησίω τέκνω ἐν πίστει. χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ
 Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
 Act 10, 1. 3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος
 Tit 1, 14. 4 εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγέλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν 4 μηδὲ
 5, 9. προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις
 παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει· 5 τὸ δὲ τέλος

* ΔΚ al mu cop item (praem αρχεται) DEFG πρ. τιμοθ. (D* τιμ.) ā, item go ad thimotheum prior incipit .. L πρ. τιμ. πρωτης επιστολης (-ης -ης sic) παυλου, syr^{utr} epist. Pauli ad Tim. prima .. 5° Gb Sz παυλου του αποστ. (Gb Sz om τ. απ.) η προς τιμοθ. επιστολη πρωτη, 5 η προς τιμοθ. επιστ. πρωτη

- I. 1. $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\omega}$ c. DFG 80. 116. al d f g fu demid hal al go cop syrP ar^o Dam Ambrst^{ven} .. 5 $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ c. ΔΚL al pler vg^{ed} am al syr al Cyr fid⁷⁵ Chr Thdrt al ppl^{at} aliq | θτου (43. του, D* add του, item 38. 48. 72. add πατρος, 8. Pe al aliq arm post του σωτηρ. ημων pon) σωτηρος ημ. και (17. 31. 43. fu harl* al om, 38. 48. 72. aeth^{ro} Ambrst txt ante σωτηρ. ημ. pon) | $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\omega}$ c. AD*FG 71. 72. 179. 8. Pe it vg (et. am fu demid al) go sah syr^{utr} ar^o Chr^{com} Cyr^{thes}294 Ambrst al .. 5 (= Gb Sz) κυριου (om et. 17. 31. 38. 43. 48. vg^{edd} cop aeth^{pp} Or) $\overline{\omega}$ $\overline{\chi\upsilon}$ (al aliq Thph om $\overline{\chi\upsilon}$) c. D***KL al pl (harl tol al cop aeth^{pp}) al (Or) Thdrt Dam al
2. πατρος c. AD*FG al fere¹⁰ it vg (et. am fu al) go. cop al Or^{int} Ambrst^{ed} al .. 5 (Gb⁰⁰) add ημων c. D***KL al longe pl vg^{edd} aliq syr^{utr} sah al Chr Thdrt al Ambrst^{ven} al | $\overline{\chi\upsilon}$ $\overline{\omega}$ τ. x. ημ. c. ADFGKL al longe pl vv pler pp mu .. in test al pauc nonnihl variat
3. καθως .. syr ar^o om | D* περιμιναι | FG εφισσω
4. A 23. 93. 116. εκζητησεις | οικονομιαν c. AFGKL al ut vdtr fere omn cop syrP aeth al Chr^{txt} et^{com} Thdrt Dam^{com} (οικονομιαν δε θεου το τῆς ἐνανθρωπήσεως λέγει μυστήριον) al .. 5° (non 5. Gb Sz) οικοδομιαν c. D*** 192. (item Dam^{txt} invito comm), item D* Ir ap Epiph οικοδομην (Gb''), item aedificationem it (et. m) vg go syr syrP^{ms} ar^o Ir^{int} ppl^{at} | FG om την

τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδή-
 σεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου, 6 ὧν τινὲς ἀστοχίσαιτες
 ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, 7 θελοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι,
 μὴ νοῦντες μήτε ἂ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιωῦνται.
 8 οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, εἴαν τις αὐτῶ νομίμως χρῆται, Ro 7, 12. 14.
 9 εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίω νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυπο-
 τάκτοις, ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρο-
 λάταις καὶ μητρολάταις, ἀνδροφόνοις, 10 πόρνοις, ἀρσενοκοίταις,
 ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπίρροικοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγίαινούσῃ
 διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, 11 κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μα-
 καρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. 12 καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμού- Phi 4, 18.
 σαυτί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγγήσατο
 θέμενος εἰς διακονίαν, 13 τὸ πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώ- 1 Co 15, 9.
Ga 1, 13. etc
 κτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ,
 14 ὑπερεπλέονασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ
 ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀπο- 4, 9.
 δοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτω- Mt 18, 11.
 λούς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· 16 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθη,
 ἵνα ἐν ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδειξῆται Χριστὸς Ἰησοῦς τὴν ἄπασαν μακρο-

5. Gb Sz Ln ⁵ (τὸ δὲ τέλος usq αἰώνων ἀμήν) ¹⁸ | FG om αγαθῆς
 8. χρῆται c. DFGL al pler Ath⁶⁰⁶ Chr Thdrt Dam al .. Ln χρῆσθται
 c. A 73. Clem
 9. ἀνομοῖς δε .. FG g ἀλλ (g^{**} om, g sed) ἀνομ. τε (g autem) | D* al d
 go syr^p Lcif καὶ ἀσεβέσιν | FG (d e) g al Lcif καὶ (d e est) ἀνοσίοις |
 πατρολ. κ. μητρολ. c. AD (* -λοις et *** [item al] -λοις bis) FGL (κ
 Epirh⁶⁰⁸ πατραλοιαὶς κ. μητρολοιαὶς) 192. al mu Thdrt^{cd} Oec .. ε
 πατραλ. κ. μητραλ. c. min pl Thph, item sed -λοιαὶς bis al mu Chr
 Epirh⁹⁰⁷ Thdrt Dam
 10. FG ἀνδραποδισταὶς | D* ἐπιρροικοὶς | A om ἀντίκειται | D* d f g vg
 al Bas pp^{lat} add in f. τη
 12. καὶ c. DKL al longe pl d go syr^{utr} al Dam Oec^{1xt} Lcif Ambrst ..
 Gb^o Ln om c. AFG al fere¹⁰ f g vg cop aeth^{utr} arm Chr Thdrt al Pel
 Vig Bed | ᾠὴ .. D* 3. d g harl* (non f vg) aeth Thph (non Thph^{ms})
 pp^{lat} aliq praeem εν
 13. το (Gb') c. AD*FG al fere¹⁰ Cyrthes²⁹⁵ Chred .. ε τον' c. D^{***}KL al
 longe pl Dial⁴² al mu | οντα .. Ln add με c. A 73. Dial⁴² (item g me
 primum consistentem) | ἀλλα c. ADFGL al mu (D* add δια τοιτο, al Oec
 add κας) .. ε ἀλλ c. min pl | FG αγνων (F -νον) | εν .. D* τη
 16. FG ελαιηθη (F* -θεν) | πρωτω (L al pm fu al cop sah sl⁵ Thdrt

Ro 16, 27.
Iud 25, etc

Θυμίαν, πρὸς ὑποτίπωσην τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς
ζωὴν αἰώνιον. 17 τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ
μόνῳ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμό-
θεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ-σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν
αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνεί-
δησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐνανάγησαν· 20 ὧν
ἔστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα
παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

2 Ti 2, 17.
1 Co 5, 5.

II.

1 Παρακαλῶ ὄντων πρῶτον πάντων ποιῆσθαι δεήσεις, προσ-
ευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, 2 ὑπὲρ
βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμῶ καὶ ἡσύ-

- τον) .. D* d aeth^{utr} Ambrst^{ed} (sed nonven) Aug³ (sed alibi^{saep}
habet) om | ᾿̄ς (om FG g Serap) ᾿̄ς (Cyrthes 295 om) c. AD al mu d f vg
go al Cyr^{fid} 124 Thdr^{t1} pp^{lat} mu .. ᾿̄ς (192. al add ὁ) ᾿̄ς c. KL al pl cop
syr^{utr} al pp mu | ἀπασαν c. AFG al Serap Cyrthes 295 et^{fid} 121 Chr¹
(et. mosc²) .. ᾿̄ς πασαν c. DKL al pler pp mu | d d cop sah syr al
Thdr^{t1} Aug¹ μακροθ. αυτου
17. ἀφθ. (D* d f vg syr^p ms pp^{lat} mu αθανατω) αοφ. (FG g add αθα-
ρατω) μορω c. AD*FG 37. 179. it vg cop sah syr arm aeth ar⁶
Eusmarc 271 Cyrthes 295 Thdr^{t2} (ex comm plane patet Thdr^t non legisse
σοφω, item vdtr Chr et Oec in comm) Tert Ambrst al mu .. ᾿̄ς (=Gb
Sz) add σοφω c. D**et***KL al pler go syr^p ar^p sl Nyss Naz Dial^{trin} 3, 4
et¹⁷ al mu (Thph^{com} et. explicat) | και .. al fere²⁵ om
18. FG απαγγελίαν | D* Clem στρατευσῃ | εν αυταις .. L post τ. και.
στρ., aeth om | στρατεϊαν c. AD***K^{sil}L al certe pler .. D*FG al -τιαν.
Cf ad 2 Co 10, 4 ubi pro testium gravitate -τιᾶς receptum est.
19. A εναιγαγησαν
20. ἡμέναιος (acc. confirmant D***L etc) .. D* υμαιντος, AFG al ημενιος,
item f g hymeneus, sed d hymenacius; am hymeniū, fu hymineus, al
hymyneus. Ceterum Or² 117 pro Hymenaeo et Alex. habet δημᾶς
καὶ ἔμμογένης, rursusque³, 257 περὶ γυνέλλου καὶ ἔμμογένης: cf
2 Tim 1, 15 et 4, 10.
- II. 1. παρακαλω (et. Or¹ al mu) .. D*FG d e g sah pp^{lat} aliq -καλει |
FG f g Or¹ om παντ. pr
2. FG om εν pr | FG** (vdtr, * ημειον) ηρεμιον | L al διαγομεν | D* d
Lcif om παση

χιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. 3 τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτήρος ἡμῶν θεοῦ, 4 ὃς πάν-^{2 Pe 3, 9.}^{2 Ti 3, 7.} τας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 5 εἰς γὰρ θεός, εἰς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος^{Gal 3, 20.} Χριστὸς Ἰησοῦς, 6 ὁ δὸς ἐκτὸν ἀντιλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ^{Tit 2, 14.} μαρτύριον κειροῖς ἰδίαις, 7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστο-^{2 Ti 1, 11.}^{Ro 9, 1.} λος, ἀλήθειαν λέγω, οὐ ψεύδομαι, διδύσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἀνδρας ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμῶν· 9 ὡσαύ-^{1 Pe 3, 3 ss.} τως καὶ γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφρο- σύνῃς κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν καὶ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις

3. γαρ c. DFGKL al pler it (et. m) vg go syr^{utr} al pp mu .. Ln om c. A 17. 67.** cop sah Cyr^{thes}²⁹⁶ et³⁷⁰

5. Lu ἀνθρώπων ἄνθρωπος, | ζ̄ς̄ ε̄ς̄ .. k al syr al Eus^{marc}¹⁵ et Marc^{eus}⁵⁹ Ath⁷⁵⁷ Epi^{ph}^{2, 49} Chr (et. mosc) Thdr^{teod} al ε̄ς̄ ζ̄ς̄

6. L om υπηρ | A (cum eoque Ln^{ed} mai) om το μαρτ., D(*); *** non delevit quidem sed nec accentum posuit) FG al⁸ d e g vg^{six} harl* Ambrst prae^m of, hal cui | ιδιαις .. D*FG d e g harl* Ambrst add εδοθη, hal confirmatum est. Contra haec: of et εδοθη, Lebrug scribit.

7. FG it vg al pp^{lat} εν ω ετεθην .. A ο επιστευθην | κηρυξ: hunc acc. antiquissimi libri ut D***L sibi postulant, non (ut Ln 49.) κηρυξ. De qua acc. fluctuactione cf Steph. Thes. | 108.* om και αποστ. | λεγω c. AD*FG al pl it vg cop sah syr^{utr} aeth al Ps-Ath⁶² Chr Dam al .. ς (= Gb Sz) add εν ζω c. D***KL 192. al pm go al Thdr^t (: ex Ro 9, 1.) | πιστει .. A πνευματι

8. προσευχ. τ. ανδρ. c. AKL al plersyr^{utr} al Or⁵ Chr Thdr^t Dam al Ambrst .. DFG al it (et. m) vg go cop al Or¹ Eus^{mai}⁸⁸ pp^{lat} mn τ. ανθρ. πρ. | σοιους .. 1. 17. 35. 115. 120. Or² (4 -ιους) Chr^{niceph}^{1, 104} Dam^{par}⁴⁶⁵ -ιας | διαλογισμων (Gb') c. FG 17. 67.** 73. 80. 8. P^e (: sunt test qui c. B saepe soli consentiunt) al plus¹⁵ g cop syr^{utr} Or³ et¹ lectione fluct Eus^{ps}³⁰⁸ (et^{mai}⁸⁸ διαλογισμων) Mac Bas Thdr^t² Dam^{com} Hier .. ς Lu -σμου c. ADKL al pl d f m vg go al Or³ et¹ lect fluct Chr Thdr^t^{xt} Dam^{par}⁴⁶⁵ al

9. και c. DFGKL al fere omn it (et. m) vg go cop syr^{utr} al Or¹ (ubi priora simul citat) al mu Ambrst Hier al mu .. Ln om c. A 71. Clem Or¹ (hi² γιν. ωσαιτ., priora non citantes) | γυναικας c. AD*FG 67.** 71. 73. 8. P^e Clem Or² .. ς prae^m τας c. D**et***KL al pler Chr Thdr^t al | κοσμιω c. AD**?et***KL al pler (d in habitu ornatu) f g m (in hab. ordinato) vg go cop syr^{utr} al Clem Or¹ ed al mu .. D*FG 17. Or¹ et¹ mss -ιως (et. -ων [κ] et -ια, et. τιμαα legitur) | αιδ. x. σωφροσ. (pudore [g add t verecundi] et sobrietate d g, verecundi et sobr. f vg

ἡ ἰματισμῶ πολυτελεῖ, 10 ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσεβείαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. 11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μωθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· 12 γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ ^{1 Co 11, 9.} ἀνθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ^{· Gn 2, 7. 22.} ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα. 14 καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἕξαπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν, 15 σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγνισμῶ μετὰ σωφροσύνης.

III.

- 1, 15. · 1 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπίσκοπὸς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργον ἐπι-
 TH 1, 6 nn. θυμεῖ. 2 δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπιλημπτον εἶναι, μιᾶς γυναι-
 κὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξεον, διδασκτικόν,

Amb al: m Hier *verecund. et castitate*. Idem adnotat: „non enim ut male habetur in Lat. ead *sobrietas* est legenda, sed *castitas*, i. e. σωφροσύνη.“ .. D σωφρ. x. αιδ. (Cyp² Ambrst *verecund. et pudicitia*. Cf. et. ante). Ceterum ante μετὰ etc distinximus (item Gb Sz, qui etiam post σωφροσ. comma pon), non item Ln 49. | κοσμιων .. it (et. m) vg go cop syrP al ornantes se, item Cyp Ambrst Hier al | α καταπλεγμασιν | και χρυσ. (-σω c. DKL al longe pl Clem Or al mu; Ln -σω c. AFG al mu Chred Thphed) c. AD*FG al d (g aut t et) syr cop (et. και μαγ.) al Or¹ .. ε η χρ. c. D***KL al pler f m vg go syrP al Clem Or¹ al mu Ambrst al

12. γν. δε διδ. c. KL al longe pl syr^{nat} al (cop non iudeo autem mulier. doc.) Thdorm^{op} Chr Thdrt Dam (ad h. l.) al Amb al .. Gb² Ln διδ. δε γν. c. ADFG al fere¹⁰ it (et. m) vg go al Dam^{par} 406 Cyp Ambrst Hier (: manifesta correctio) | FG αρδρας | αλλ c. DFGK^{sl}L etc .. Ln αλλα c. A
13. FG g cop επλ. πρωτ.
14. εξαπατηθ. (Gb²) c. AD*FG al fere¹⁰ Bas Chr¹ .. ε απατηθ. c. D***? et***KL al longe pl pp mu
15. δε .. D* vgcdd (sed non am fu demid tol harl al) γαρ

III. 1. πιστος; (ita et. f vg palimpsguelf: g *humanus t fidelis*) .. D* αρωπιρος, item *humanus* d m Ambrst Sedul. Similiter pp^{lat} alii supra: 1, 15 habent. Contra Hier: „Illis placeat *Humanus sermo et omni acceptione dignus*, nos cum Graecis i. e. cum apostolo qui Graece locutus est, erremus *Fidelis sermo et omni acc. dign.*“ Ceterum verba πιστος ὁ λόγ. Chr Thph Oec (itemq cat) cum prioribus conjg, quam in rem Chr: πρὸς τοῦτο εἴρηται, οὐ πρὸς τό· Εἰ τις etc. ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο ἀμφιβαλλόμενον ἦν, διὰ τοῦτο λέγει Πιστ. ὁ λόγ. etc

3 μὴ πάφουρον, μὴ πλήκτην, ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον,
 4 τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ
 μετὰ πάσης σεμνότητος, — 5 εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστήται ^{5, 8.}
 οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; — 6 μὴ νέφουτον, ἵνα
 μὴ τυφωθεῖς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. 7 δεῖ δὲ καὶ μαρτυ-
 ρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἕξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμόν ἐμπέσῃ ^{1 Ti 2, 28.}
 καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. 8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνοῦς, μὴ διλό-
 γους, μὴ οἴνω πολλῶ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 ἔχοντας τὸ
 μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρῇ συνειδήσει. 10 καὶ οὗτοι δὲ δοκι-
 μαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. 11 γυ-
 ναίκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσιν. ^{Ti 2, 8.}
 12 διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνον καλῶς προϊστά-
 μενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. 13 οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν
 ἑαυτοῖς καλὸν περιποιῶνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν
 Χριστῷ Ἰησοῦ.

14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων εἰθεῖν πρὸς σὲ τάχιον· 15 εἰάν

2. ἀνεπιλημπτον c. ADFG .. ε -ληπτ. c. κ^sll al certe pler | νηφαλιον c. AD* al pl Or^saere al pl .. ε (=Gb Sz) -λεον c. D***k al certe mu Dam .. FGL al mu -λαιον
3. πλήκτην c. unc' omn al fere⁴⁰ it vg go cop sah syr^{atr} (nec enim syr^m agnoscit additamentum) al mu pp^{sr} pm pp^{lat} .. ε (=Gb Sz) add μὴ αἰσχροκερδῆ c. min vix mu et (lectione fluct) pp aliq | ἀλλ c. DFGKL etc .. A (cum eoq Ln) ἀλλα | FG ἐπιεικῆν
6. ἐμπέση: ita AD***KL etc, iidem excepto A sed accedente H 1, 7. .. D*FG ἐμπέση iidemq' accedente A v. sq. Contra 6, 9. AD***FGKL etc ἐπιπιτούσω, D* solus ἐνπιπτ.
7. δεῖ δε (Gb'') c. AFGH 17. g cop .. ε add αὐτον c. DKL al pler d f m vg sah Chr Thdrt al (Damp^{ar} δ¹¹ post εχειν) | καλὴν εχειν c. ΔHK L al ut vdr̄ omn go cop etc Chr Thdrt Dam al .. DFG it (et. m) vg pp lat εχ. καλ: | D* d g καὶ εἰς παγίδα
8. FG προσέχοντες
10. οἱτοι .. H 73. αὐτοι | εἶτα .. D* d f vg go pp^{lat} καὶ οἱτω | ἀνεγκλητοι (ita ACDHE^sll etc, non ἀνεκλ.) οντες .. FG ἀνεγκλητοιον εχοντες (it vg nullum crimen habentes)
11. A σεμνοῦς | νηφαλίους c. ACD*H al pl pp mu .. ε (=Gb Sz) -λεους c. D***k al mu Dam; FGL al mu -λαιους
12. FG f g διακ. δε | καλῶς .. F καλων
13. τῇ ἐν .. FG τὴν ἐν (46.* om ἐν πιστ. τῇ)
14. FG 37. g ἐλπίζω (G -εἰζω, F -εἰζο) | FG 6. 67.** 137. arm om πρ. σε (f g post εἰτο, 46. vge^d ante ελθ.) | τάχιον (D*** on ad ταχι addere

δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἣτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας. 16 καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον, ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὡφθη ἀγγελοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ.

oblitus est; FGK al -ειον) c. D***FGKL al pler Chr Thdrt Dam al .. Gb' Lu ἐν ταχεῖ c. ACD* al³ .. Chr^{mosc} 2 ταχεως

15. FG om δε | (A vdr) D*FG al ιδης | δεῖ .. D* vv aliq Or pplat add σε | ητις .. c ειτις

16. D* ὁμολογοῦμεν ὡς (sticho seiuncta) | ὡς (ita et. Gb; sed Gb' et ὁ et Θεός) c. A*C* (de utroque cf excursus meus ad 1 Tim 3, 16. Prol ad Cod. Ephr. pag 39 ss.) FG 17. 73. 181.; item cdd Liberati (nam in breviar. cap. 19. sic: „hoc tempore“ [i. e. ineunte saec. 6.] „Macedonius Constantinus episc. ab imp. Anastasio dicitur expulsus tanquam evglia falsasset et maxime illud apostoli dictum *Qui apparuit in carne, iustificatus est spiritu*. Hunc enim immutasse, ubi habet ὄς, i. e. qui monosyllabum Graecum, littera mutata O in Θ vertisse ΘC, i. e. ut esset *Deus apparuit per carnem*.“) itemque Hincmari (nam opusc. 55. cap 18 et 22. repetit confirmatque Liberati testimonium hunc in modum: „Quidam nimirum ipsas scripturas verbis illicitis imposturaverunt, sicut Macedonius Const. episc., qui ab Anastasio imp. ideo a civitate expulsus legitur quoniam falsavit evglia, et illum apostoli locum ubi dicit *Quod apparuit in carne, iustificatum est in spiritu*, per cognationem Graecarum litterarum O et Θ hoc modo mutando falsavit: ubi enim habuit quā, h. e. OC monosyllabum

Graecum, littera mutata O in Θ vertit et fecit ΘC i. e. ut esset *Deus apparuit in carne*.); item go (cf nota ad h. l. in ed. Gab. et Loeb.) cop sah aethPP; item Cyr (sic mss, male diff edd; docet vero passim ipse contextus non Θεός sed ὁ; Cyrillum legisse, ut^{8d} 121 ubi sequitur: τίς ὁ ἐν σαρκὶ φανερωθείς; ἢ δηλονότι πάντη τε καὶ πάντως ὁ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγος. Grave etiam est quod isto loco non utitur Cyr contra Iulianum negantem Iesum a Paulo deum nuncupatum nec magis contra Nestorium: cf quae ad Ro 9, 7. adnotavimus. Praetereaque Oec, qui ipse Θεός lectionem agnoscit, Cyrilli ὄς testatur ad hunc ipsum locum, quod idem multorum cdd ut 16. 20. 22. 27. scholia confirmant.) Thdor^{moP} (nempe ex eo Latine excerptum legitur in actis concil Constantinop ap Mansi IX. p. 221.) Epiph⁸⁰⁴ et^{2,74} item (sed Harduin et Mansi habent ὁ et quod) Gelas^{cyzic} sive Machier ap Gelas in actis concil Nic 2, 23.; item Hier (in Esaiam 53, 11.) .. item ὄς sive ὁ habent syr syrP txt et^{mg} (cf Whit. ad h. l., Wtst voluit syrP mg confirmare ipsum ὄς) ar^e aeth^{ro} arm .. item ὁ (quod Latinos ad ὄς non Θεός lectionem conformasse patet propterea que omnino ad confirmandam lectionem ὄς facit) D* it vg pplat pl (i. e. omni exc Hier).

IV.

1 Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστή-^{2 TIT. 1. 1 ss.}
 σονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ δι-

Praeterea ὅς lectioni favere videntur Barnab (epist. 12. Ἰδε πάλιν Ἰησοῦς οὐχ ὁ υἱὸς ἀνθρώπου ἀλλ' ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τίτω καὶ ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς) Thdot (ὁ σωτὴρ ὡς θεὸς κατιῶν τοῖς ἀγγέλοις) Diogn (ἀπ- ἐστειλε λόγον ἵνα κόσμῳ φανῆ, ὃς ὑπὸ λαοῦ ἀτιμασθεὶς, διὰ ἀπο- στέλων κηρυχθεὶς ὑπὸ ἐθρῶν ἐπιστεῖθῃ) Clem ap Oec (ὁ μυστήριον μεθ' ἡμῶν εἶδον οἱ ἀγγελοὶ τὸν Χριστόν) Or (Ἰησοῦς ἐν δόξῃ ἀναλαμ- βάνεσθαι λέγεται) Or̄int („is qui verbum caro factus apparuit positus [s. positus] in carne, sicut apostolus dicit quia manifestatus est in carne, iustificatus“ etc) Apollinar ap Nyss (Antirrh. cap. 7. p. 138. εἶτα ἐπ- ἀγει τοῖς εὐφημένους ὅτι τὸ μυστήριον ἐν σαρκὶ ἐφανερώθη· καλῶς τοῦτο λέγων οὗτος ὁ ἡμέτερος λόγος. Aliter vero ipse Nyss in eodem Antirrh. p. 126 et 149. eundem locum exscripsisse legitur.) Bas^{ep} 66· (τοῦ μεγάλου μυστηρίου ὅτι ὁ κύριος ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ) Nestor ap Marium Mercatorem (p. 11. serm. 2. τὸ ἐν τῇ Μαρίας γιννηθῆν - ἐφα- νερώθη γάρ, φησὶν, ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν πν.) Did („secundum quod dictum est Manifestatur in carne, cf in 1 Io 4. Gall. 6, 301. sed vide infra.) ς (=Gb) Θεός (i. e. ΘC pro OC) c. D***KL al pler arP sl Did⁹³ (sed vide ante ex 1 Io 4.) item Chr (mihī quoque cum Wtst dubium vdr̄ an recte iste commentarii Chr locus ad nos per- venerit. Suspicionem auget cat⁹¹, ubi idem locus concinnius et quidem contra Θεός lectionem descriptus est) Thdr̄t Dam Thph Oec itemque al; sed videndum est ne incertis testimoniis fidamus, quale Euthalii est inscribentis caput 7. περὶ θείας σαρκώσεως, probeque notandum miram obtinuisse licentiam istum Pauli locum in opp. patrum de- scribentium. Praeterea lectioni Θεός favere putantur Ign ad Eph 19. Θεοῦ (sed Syrus τοῦ υἱοῦ ut vdr̄, cf p. 136.) ἀνθρωπίνως φανερω- μένου (Ign̄intpol³³⁶ Θεοῦ ὡς ἀνθρώπου φαινόμενου καὶ ἀνθρώπου ὡς Θεοῦ ἐνεργούντος) Const (Θεὸς κύριε ὁ ἐπιφανὲς ἡμῶν ἐν σαρκὶ) Hipp^{noet}17 (οὗτος προσελθὼν εἰς κόσμον Θεὸς ἐν σώματι ἐφανερώθη) Thaum s. potius Apollin ap Phot (Θεὸς ἐν σαρκὶ φανερωθεὶς) aliique. Prolixē de h. l. exposuerunt Wtst Gb Sz. | ἀγγέλοις .. 5. Clem ap Oec ἀνθρώποις | ἐγ πιστεῖθῃ | ἀνελημφθῇ c. ACD*FG .. ς -ληφθῇ c. D***KsilL etc

IV. 1. τῆς (Or¹ add υγιούς et Ath²⁸⁰⁻³¹⁶ et alib υγιαίνουσης) πίστεως .. Encrath^{hipp}276 Eriph¹⁰³⁴ et¹⁰⁵⁵ al τῆς υγιαίνουσης (Eriph¹⁰⁵⁵ υγιούς) διδασκαλίας, d a veritate. Eriph vero¹⁰⁵⁵ sic pergit: πρ. μυθίας κ. διδασκ. δαιμ. ἔσονται γάρ, φησί, νεκροῖς λατρεύοντες, ὡς καὶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐσεβάσθησαν, καὶ ἡ τῶν ἁγίων κατὰ καιρὸν εἰς Θεὸν δόξα ἄλλοις γίγναι τοῖς μὴ ὀρθῶσι τὴν ἀλήθειαν εἰς πλάνην. | προσ- εχοντες .. κ praein και | πλανοις c. ACDFGKL al pl d g cop syrutr al

TH 1, 13. δασκαλίας δαιμονίων, 2 ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκατηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, 3 κωλύοντων γαμῆν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν. 4 ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· 5 ἀγιόζεται γὰρ διὰ λόγον θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος
 2 TI 3, 10. Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας· 7 τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. 8 ἣ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἣ δὲ εὐσέβεια
 2 TI 1, 1. πρὸς πάντα ὠφέλιμὸς ἐστίν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ

Encrat^hipp Ps-Iust^{qu}22. Clem¹ vel² Ath³¹⁶ et¹ ex cdd² al mu pp^{lat} mu .. al fere²⁵ vg go Iust^{dial}35 Clem¹ (ex cdd²) Or (sed ubique var mss) Ath^{allq} al pm Amb al πλανης (: cf 1 Io 4, 6.) | D* d pp^{lat} mu om καὶ (non Encrat^hipp)

2. κεκατηριασμ. c. CD^{FGK} al longe pl Encrat^hipp Clem Or (ex mss pl) Epiph¹¹⁶ al mu .. L^{ned} min κεκαυστηριασμ. c. AL al fere¹⁰ Or ex ed hoesch Cyrador⁴²⁶ Thdrt¹ (sed ed. Hal. ubique κεκατηρ.) | ἰδιαν (et. Encrat^hipp etc; Or¹ οικειαν, D* d am Leif al εαυτων [suam] post sin.) .. 41. 46.* Clem Epiph⁹⁸ et⁷¹⁶ Archel Ambrst om

3. ἀπεχεσθαι .. ar^o Faust ap Aug *abstinentes* (quasi scriptum esset *απεχοντων*). Or^{int} (ex interpretandi licentia) *praem et iubentium*. Epiph⁴¹⁰ de Cataphrygastis: αἱ γὰρ πλείους τῶν αἰρέσεων τοῦτων τοῦ γαμῆν κωλύουσιν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων παραγγέλλουσιν (quod ex textus interpretatione non ex differentia lectionis scriptum esse apparet). Isid vero⁴¹¹² sic: τινὲς μὲν - φασὶ μὴ κερκατηκέαι τὸν ἀπόστολον τῆς φράσεως - ἐρῶν γὰρ εἰπεῖν Κωλύοντων γαμῆν καὶ κελυόντων ἀπέχ. βρ. - ὄρα δὲ μήποτε περὶ ἐν στοιχείων ἢ μίαν κερκαίαν γέγονε τὸ σφάλμα· κωλύοντων γαμῆν, ἀντέχεσθαι βρωμ. | ἃ .. C** ων | μεταληψ. c. AD*FG .. 5-ληψ. c. CD***KL etc | FG ἐπιγνωκοσιν | ἀληθειαν .. D*d add αυτου

4. μετα .. FG al Or μετ

5. εντευξεως .. D* -ξεσιν (sic)

6. χῦ ῶ c. ACD*FGKL al mu it vg (exc am) go cop syrP al Thdrt Ambrst al .. 5 ῶ χῦ c. D*** al pl am syr al Chr Thdrt^{cd} al Aug | D* εντρεπομενος | ἣ c. CD^{FGK} al fere omn pp mu .. L^{ned} min ης c. A 80 8. p^e | παρηκολουθηκας c. ADEKL al ut vdtr omn pp mu .. CFG -θησας

7. μυθους .. c θυμοις | D* 116. d am fu al om δε sec (Ambrst *exercens*)

8. ολιγον .. FG f g add μεν | εστιν sec .. FG om | επαγγελιαν (et. Clem Chron⁴⁴¹ al mu pp^{lat}) .. Gb' -λιας c. K al plus⁸⁰ go syrP (Thdrt^{cd} Euthal teste Sz) Oeced bis

τῆς μελλούσης. 9 πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 1, 15.

10 εἰς τούτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν Col 1, 29.
ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὃς ἐστὶν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 μηδεὶς σου τῆς νεότητος Tit 2, 15. 7.
καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν, ἐν λόγῳ, ἐν ἀνα-
στροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἀγνεΐᾳ. 13 ἕως ἔρχομαι πρόσεχε 4, 16.
τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. 14 μὴ ἀμελεῖ τοῦ
ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοὶ διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως
τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι,
ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ πᾶσιν. 16 ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ δι-
δασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τούτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις 4, 13.
καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

V.

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξης ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεω-
τέρους ὡς ἀδελφούς, 2 πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς
ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἀγνεΐᾳ. 3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. 4 εἰ
δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον
οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τούτο γὰρ 2, 3.
ἐστὶν ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμο-

10. καὶ pr c. FGKL al pler g Chr¹ Thdrt Thph Oec .. Gb^o Ln om c
ACD al⁶ d f g al pl Cyr^{thes}297 Chr¹ Dam pplat | ονειδιζ. c. DL al longe
pl it vg go cop syr^{utr} al ut vdtr omn Chr³ (1 diff edd) Thdrt Dam al
pplat .. Gb¹ Ln αγωνιζομεθα c. ACFGK al⁷ syrP ap Wtst Cyr^{thes}297
(Chr¹) | D* al ηλπισαμεν | D* επι θεον ζωντα | FG μαλλιστα

12. ἐν αγαπη c. ACDFG al fere¹⁰ it vg go cop syr^{utr} arm ar⁶ aeth Clem
al Ambrst Hier al mu .. ς (=Gb Sz) add ἐν πνευματι c. KL al longe
pl arP al Thdrt Dam al

14. μετα .. FG μετ

15. πασιν c. ACD*FG 17. 31. it vg (et. guelf^{palimps}) go cop syr^{utr} ar⁶
arm (Clem Cyr ap Gb) pplat .. ς (Gb⁰⁰) prae m en c. D*** KL al pler
aeth al Chr (omnino, explicat enim: μὴ ἐν τῷ βίῳ μόνον ἀλλὰ καὶ
ἐν τῷ λόγῳ etc) Thdrt Dam al

16. αυτοις .. D* d f g guelf^{palimps} vg (non tol) go al pplat prae m en

V. 4. D* al alii εγγονα | D* μαθητωσαν .. al² d f vg pplat mu μανθα-
νεται | D* των ιδιων οικων | αποδεκτον c. unc omn al longe pl it (et.
m) vg syr^{utr} al mu ppgr etlat pm .. ς (=Gb Sz) prae m kalon kai c.
min go cop al :: ex 2, 3.

νωμένη ἤλπιεν ἐπὶ τὸν θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· 6 ἡ δὲ σαταλωσα ζῶσα τέθηκεν. 7 καὶ ταῦτα παρὰγγελλε ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν. 8 εἰ δὲ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρρηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

^{8, 2.}
Tit 1, 6.

9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα γεγονυῖα, ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, 10 ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἔτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενδοχῆσεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρηκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. 11 νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηιάσουσιν τοῦ Χριστοῦ, γαμειν θύλουσιν, 12 ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· 13 ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περιέργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. 14 βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμειν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· 15 ἥδη γὰρ ἐξετράπησάν τινες ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. 16 εἰ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπιωρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεῖσθω. ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.

5. τον (CFG om) θεον . . D* Aug Fulg τον κυριον
7. ανεπιλημπτοι c. ACD*FG . . ε -ληπτοι c. D***KL etc
8. FG μαλλιστα | των sec c. CD**et***KL al ut vdr om Chr Thdrt Dam al . . Ln om c. AD*FG | D*FGK προνοεῖται | εστιν . . κ εσται
9. ελαττον . . FG al -των | γεγονυια . . D (sticho enim ab antecedd separat) al it vg et pplat (d f m vg quae fuerit, g quae fuerat) item ut vdr go cop syr^{utr} c. sqq conjg, nec aliter Thdorcat¹⁸⁹ et Thdrt (non item vero Chr „τό ἐξήκοντα γεγονέναι ἐτῶν“ aliiq)
10. τεκνοτροφησεν (d f g vg filios educavit) . . FG τεκνοφορεσεν | G 113 επηρηκεσεν, F επερηκεσεν
11. καταστρηιασουσιν (et. Lned min) ε. AFG 31. Chr^{cd} . . ε Lned mai -σωσι c. CDKL al pler
14. νεωτερας (D* al praem τας) . . al fere²⁵ al (exc⁸⁻⁵) pp aiiqgr et lat add χηρας | KL al λοιδοριας
15. εξετρ. τιν. c. AFG g . . ε 49. τιν. εξετρ. c. CDKL al pler d f vg cop syr^{utr} al Chr al mu Ambrst al
16. πιστος η πιστη c. DKL al fere om d fu tol harl** al syr^{utr} arr sl Chr (comm: καλωσ προσέθηκεν Εἰ τις πιστός παρὰ γὰρ τῶν ἀπίστων οὐκ ἔδει τὰς πιστὰς τρέφεισθαι) Thdrt Dam al Ambrst . . Gb⁰ Ln om πιστος η c. ACFG 17. 47. an harl* cop arm Ath³⁷⁴ (alludit: εἰ τις ἐστὶ πιστὴ χήρας ἔχουσα) . . f vg pplat³ (habent enim si quis,

17 Οἱ καλῶς προσετώτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 λέγει γὰρ ἡ γραφή Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καὶ Ἄξιός ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. 19 κατὰ πρεσβύτερον κατηγορίαν μὴ παριδέχου, ἐκτός εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. 20 Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.

21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξης χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. 22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινῶναι ἀμαρτίαις ἀλλοτριῆς. σεαντὸν ἀγνὸν τήρει. 23 μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλὰ οἴνω ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ

non ut am si qua) aethPP om η πιστη. Habent vero demid g aethro si quis fideles (-lem aethro) habet viduas (-am aeth) | επαρκειτω c. CDKL al ut vdrtr omn Chr Thdrt etc .. Ln επαρκεισθω c. AFG (FG επαρκεισθω) | FG al επαρκεισει

17. FG μάλιστα | FG om εν

18. Βοιν αλ. ου φιμ. (D κημωσεις) c. DFGKL al longe pl d g go syrutr al Dam Tert .. Ln (Ου φι. β. αλ. c. AC al⁷ f vg cop arm Chr Thdrt al Ambrst al (: : ut LXX) | και αξιος .. FG f g αξ. γαρ

19. L κα. πρεσβυτεροις | εκτος ε. μ. επι (FG om, nec exprim d g fu) δ. η. τρ. μαρτ. .. ead^{lat} aliq ap Hier Cyp Ambrst al om (item prae-terit Oeccom)

20. τους c. D***KL al ut vdrtr omn vg (et. am fu al pl) cop syrutr al mu ppr^r et^{lat} mu .. Ln add δε c. AD* d f g demid go Thph Hier, item add post αμαρτ. FG | D* ελεγχε

21. χυ̅ υ̅ c. AD*FG 17. 31. 73. it vg cop al (sed syrutr al Ath υ̅ χυ̅) Clem Ath⁵²⁶ Cyrhr⁷⁹ Bas al ppl^{at} .. ς (= Sz) κυριου (Gb⁰⁰) υ̅ χυ̅ c. D***KL al pler go al Chr al | προσκλισιν c. FGK 67** al certe mu it vg (in aliam [vg^{ed} alteram] partem declinando) go syrutr al Clem Bas (μητε υποψιαν τινι δοῦναι προσπαθειας η προσκλισειως προς τινας. Alibi μηδεν ημων δυναμενον κατα προσκλισιν μηδε προειρημενον εις την δια τινον διαβολην) Thdrt (μη χάριτι τὸ δίκαιον διαφθείροντα) Dam Thph (repetitis Chrⁱ verbis [vide infra] addit τουτέστιν κατά προσπάθειαν προσκλινόμενος τῷ ἐνὶ μέρει) Suid et Phot (ἐτερομέρειαν ἢ ἐτερομέρειαν) .. Ln προσκλησιν c. ADL al fere⁵⁰ sl Ath⁵²⁶ („ex omni pas“) Chr (ἵνα σε μηδεὶς προκαταλάβῃ μηδὲ προοικειώσῃται) al .. 93. χαριν, cop indignationem (?)

22. D* επιτιθου

23. αλλα c. AD*FG al .. ς αλλ c. K^sILL al ut vdrtr pl | τον (A το) στομ. σου c. D***FGKL al fere omn vv fere omn Euspr^{12,25} Ath Chr Thdrt Dam (et. par⁹⁸⁴⁻⁶²⁰⁻⁶⁹⁰) Phot^{man2,8} Ambrstms etven al .. Ln om σου c. AD* 17. d arm (sed om et. post) Ambrst^{ed} Gaud | FG g και δια τας

τὰς πικρὰς σου ἀσθενείας. 24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι
 πρόδηλοι εἰσιν προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν·
 25 ὡσαύτως καὶ τὰ ἔργα τὰ καλὰ πρόδηλα, καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα
 κρυβήναι οὐ δύναται.

VI.

Tit 2, 9 a. etc 1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης
 Tit 2, 5. τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδα-
 σκαλία βλασφημῆται. 2 οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ κατα-
 φρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι
 πιστοὶ εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς ἐνεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι.
 Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 εἴ τις ἐτεροδιδασκαλεῖ καὶ
 μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν
 ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γί-
 νεται φθόνος, ἔρεις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, 5 διαπαρα-
 2 Ti 3, 8. τριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς

25. *ωσαύτως* c. DKL al ut vdr om d vg cop syr^{utr} al pp mu .. Ln add
 de c. AFG f g go | τα ερ. τα (71. om) κα. c. ADFG al it vg go cop syr
 utr al Thph pp^{lat} .. ε τα κα. ερ. c. KL al pler arP al Chr Thdrt al |
 προδηλα c. A 67.** (67.** prae rell om c. B consentire constat) ..
 ε add εστι c. KL al pler, item DFG 17. 67.* 93. εἰσιν, nec aliter it vg
 etc | δυναται c. AD 17. 67. 71. 73. 179. al fere³⁰ Thdrt Oecod (Dam
 om και τα usq διν.) .. ε δυναται c. FGKL al certe pm Chr al

VI. 1. δούλοι .. FG δούλου (it vg *sub iugo serui*), 73. sah δουλειας |
 θεου .. D* 17. 8.^{pe} d f m vg go pp^{lat} aliq κυριου | KL al βλασφημει-
 ται, G -μεται

2. εχοντες .. AD*FG al -ντας | L al καταφρονητωσαν | ενεργεσιαις ..
 FG 46. ευσεβιας (46. -ειας, 45. εργασιαις)

3. FG υγιαίνουσιν

4. γινεται .. D* dg m Lcif *γεννωνται* (*nascuntur*) | D* 8.^{pe} it (et. m) vg go
 cop pp^{lat} φθονοι (go add φονοι) | ερεις c. D (nec^{***} mutavit) FGL 8.
^{pe} al certe mu it (et. m) vg cop syr^P al Dam pp^{lat} (: his testimoniis,
 in quibus eminent interpretes, standum vdr) .. ε Ln 49. ερις c. A
 (κ^{sil}?) al certe pm syr aeth (at et syr et aeth et. βλασφημια et υπο-
 νοια) al Chr Thdrt Damp^{ar}⁵⁷¹ (sed et. pergit βλασφημια) al

5. διαπαρατρ. c. ADFGL al longe pl Clem Bas Chr Thdrt al pm .. κ
 al διατριβ., al παρατριβ. .. ε (= Gb Sz) παραδιατρ. c. min ut vdr
 pauc Thph. Vertunt it (et. m) vg pp^{lat} *confictationes* (g *conflictiones*)

ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. 6 ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. 7 οὐδὲν γὰρ εἰσηγήκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξεργεῖν τι δυνάμεθα· 8 ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα. 9 οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐπιπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. 10 ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλαῖς.

11 Σὺν δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δώκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραῦπάθειαν. 12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 13 παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶοντος·

Lcif add *malae* | D* ἀπιστραμμενον απο της | ε (Gb⁰⁰) add in f. αφιστασο απο των τοιοντων c. KL al pler m tol** syr^{utr} aeth^{pp} al pp^{gr} mu Lcif Ambrst al (Cyp *discede ab huiusmodi* add v. 4. semel post *τετιφ.* et semel post *μηδ. επιστ.*): om c. AD*FG 17. 67.** 93. it vg go cop sah aeth^{ro} Amb Bed

7. δῆλον οτι c. D**et***KL al fere omn syr^{utr} al pl Bas Mac Chr Thdrt Dam (et. par³¹⁶⁻³⁸⁴) al, item D* ἀληθεις οτι (syr^p mg post *mundum* add *vere* servatis ut certe *vdtr notum est quia*) et d m (*verum quoniam [quia m]*, item Ambrst) f vg (*laud dubium quia [quod]*) go (*in veritate quod*) .. Polyc (*ἀλλ' οὐδὲ ἐξ. τι ἔχομεν*) Cyp Aug Paulin *αλλ.* cop sah aeth^{utr} arm και .. Gb' Ln οτι ε. AFG 17. g vgedd aliq
8. DF GK al² (d g m al p^{pl}at mu *victum*: d m al perg et *vestitum*; Cyp² *habentes itaque exhibitionem et tegumentum*) Or διατροφην | κ al Chr^{cd} Dam (et. par³⁸⁴) ἀρκεσθησόμεθα (vv aliq p^{pl}at mu *contenti simus*)
9. παγίδα .. D*FG 238. it (et. m) vg pp aliq^{gr} et^{lat} add του διαβολου :: ex 3, 7. | ανοητους (ita et. Bas Thdrt Damp⁴⁸⁴ al Aug al) .. al³ it (et. m) vg go Chr al Cyp al mu (contra Aug Promiss *stulta*) ανοητους (*inutilia, m quae nihil prosunt*)
10. D* 123. al? om τον
11. του c. DF GK L al fere omn pp pm .. Ln om c. A 17. | πραῦπαθ. (quae vox rarissima est) c. (Gb'') AFG (AFG -θιαν) 71. 137. 8. p^e Petr Eph Hesych (explicat per *πραῦτητα*) (fortasse alludit et. Ign¹⁵⁸ ad Trall. 8. τὴν πραῦπάθειαν ἀναλαβόντες) .. ε (=Sz) *πραοτητα* (D* al *πραῦτ.*) c. DKL al pler Chr Thdrt al
12. εις ην c. unc omn al pl it vg go cop sah syr arm aeth arr pp^{gr} pm p^{pl}at aliq .. ε (=Gb Sz) add και c. min ut *vdtr* mu syr^p c.* sl Thph Oec Ambrst^{ms} et^{ven} | L ὁμολογησας
13. παραγγέλλω σοι (17. om σοι) .. FG παραγγέλλων | ζωογονουντ.

νοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ
 Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, 14 τηρήσαι σε τὴν ἐντο-
 Τιτ 2, 13. λὴν ἄσπιλον ἀνεπιληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, 15 ἦν καιροῖς ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος
 δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευντων καὶ κύριος τῶν κυριενόν-
 των, 16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν
 2 Τι 4, 18. οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται, ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰῶνιον,
 ἀμήν.

17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρο-
 νεῖν, μηδὲ ἠλπικεῖναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλόγητι, ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ
 παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, 18 ἀγαθοεργεῖν,
 πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, 19 ἀπο-
 θησανυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλά-
 βωνται τῆς ὄντως ζωῆς.

- (Gb') c. ADFG al⁶ Ath⁵²⁰ Cyrthes²⁹⁷ Nyss (mai⁸³ adv Maced) al mu ..
 ς ζωοποιουντ. c. KL al longe pl Cyrhr⁷⁹ al aliq | FG al vv aliq pp
 aliq τῷ χῶ (Ath⁵²⁰ al κυρ. τῷ χῶ) | AD*πειλατου
14. D* 43. Did om σε | ανεπιληπτον (D 115. syr pp aliq praem και)
 c. (A non liquet) D*FG .. ς -ληπτον c. D***L etc
15. δεξει . . D* -ξαι, κ -ξη
16. φως (et. Or al pm) .. D*E* d e fu al (vg^{ed} go cop al Tert al qui - et
 lucem inhabitat) Did¹ pplat aliq και φως | ειδεν c. DEFGKL etc .. A
 al Did ειδεν | FG g go ανθρ. ουδ. | FG al fere¹⁵ g om και
17. εν τω νυν αιωνι c. AFGKL al ut vdrtr omn g syrP Or al mu .. DE d
 e f m vg cop syr al Bas pplat του νυν αιωνος | ηλπικεσαι (L 73. 123.
 al ελπ.) .. FG Dampar⁴⁷⁵ ελπικειν (it vg sperare) | D* 73. πλουτω |
 εν sec c. D***KL al longe pl Or Thdrt Dam (ad h. l.) al .. Ln επι c.
 AD*FG al fere¹⁵ Or^{edd} Chr Dampar⁴⁷⁵ Thph | τω θε. c. AD***EKL al
 fere omn Or al mu .. D*FG al Or^{edd} Thph om τω. Praeterea ς (Gb⁹)
 add τω (om D*E al Dam) ζωντι c. DEKL al longe pl d e g m vg^{ed} et
 fuvⁱ syr^{utr} al Or Chr¹ Thrdt al pplat aliq: om c. AFG al fere¹⁰ f am fu
 demid tol harl al cop sah al Or^{edd} Bas al Hier² al | παντα (et. Or
 al pm) .. Ln praem τα c. A al fere⁵ Bas Chr¹ .. FG g om. Praeterea
 ς (=Gb Sz) post πλουσ. pon c. min vix mu contra ADEKL al longe pl
 it vg cop sah syr^{utr} al Or al pl pplat
18. πλουτειν (et. Or al mu) .. FG πλουτιζειν
19. αποθησανυριζοντας (L -ντες) .. DE d e f m vg pplat aliq αποθησαν-
 υριζειν | FG εις τον μελλοντα | L al επιλαβονται | οντως c. AD*E*FG al
 mu it (et. m) vg (et. am fu al pl, non mar) cop sah syr^{utr} arm ar⁶ aeth
 Clem Or Const al pm pplat .. ς (=Gb Sz) αιωνιον c. D***E**KL al pl
 mar arP sl Chr al

- 20 Ὡς Τιμόθεε, τὴν παραθήκην φύλαξον, ἐκτρέπόμενος τὰς βεβήλους κεινοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως,
 21 ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.
 22 Ἡ χάρις μετὰ σοῦ.

20. παραθηκην c. ADEFGKL al longe pl (item syr^p mg^s gr^t cop sah) Clem al mu .. ζ (=Gb Sz, sed Gb') παρακαταθηκην c. min vix mu Chr al | κεινοφωνίας c. ADEKL al longe pl cop sah syr^{utr} aeth al pp aliq (sed Thdrt Dam al non explicant. Oec vero: κεινοφωνίας δὲ τὰς ματαιολογίας, ἅρα οὐκ ἔστι καὶ κεινοφονία οὐ βέβηλος, ὁ δὲ μακάριος Ἰω. [i. e. Chr, sed ad h. l. nihil eiusmodi habet] τὰς νεωτέρας παρανέσεις κεινοφωνίας εἶπε, διὰ τῆς αἰ διφθόγγου τὸ κὲ γράφων, ὡς ἔοικε.) .. FG al Epiph⁸⁴⁶ (in ep. Ancyrana) item (vocum novitates) it (et. m) vg Ir int Tert Ps-Athlat⁵⁶³ al mu κεινοφωνίας (passim sic et. pp^{ms}). Legitur vero nusquam κεινος quin ead mu maximeq antiquissimi κεινος praebeant.) Cf et. 2 Ti 2, 16.

22. μετὰ σου c. DEKL al fere omν vv pl pp mu .. Ln μεθ υμων c. AFG 17. (g vobiscum t tecum) cop (: cf 2 Ti 4, 22. Tit 3, 15. ubi μ. υμ. fere non variat) | ζ (=Gb Sz) add in f. αμην c. D**et***KL al pler vv pler Thdrt Dam al : om c. AD*FG 17. d g fu* | Versum 22. om sah Chr

Subscriptio: Α πρ. τιμοθ. ᾠ̄ addito (ab A**?) ἀπο λαοδικείας, 109. al aliq πρ. τιμ. ᾠ̄ (vel πρωτη) .. DE πρ. τιμοθ. ᾠ̄ ἐπληρωθη ἀρχεται πρ. τιμοθ. β̄, item FG ἐπληρωθη ἐπιστολη πρ. τιμοθ. ᾠ̄ ἀρχεται πρὸς αὐτον (G** εαντ.) β̄ .. KL al mu πρ. τιμ. ᾠ̄ (ita κ, λ του αγιου αποστ. πανλ. πρ. τιμ. ἐπιστ. ᾠ̄, al similiter) ἐγραφη ἀπο λαοδικείας, ητις ἐστιν (κ al ἐστι) μητροπολις (L -λης) φρυγίας τῆς καπατιανῆς (ita KL al; al πακα-, παγκα-, παρακα-, καπιανῆς) .. d ad timotheum I. (** add scribens a ladicia) explicit incipit ad timotheum II., f g am al expl. epist. ad timoth. I. (am p., al prima, atque et. additur scripta de laudicia) inc. ad eundem secunda (f II.) .. ζ πρὸς τιμόθ. πρώτη ἐγράφη ἀπὸ λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις φρυγίας τῆς πακατιανῆς: ista additamenta omnia c. KL al pm syr^p; ἀπο λαοδ. habent praeter Α al et. d** vg^{cod} syr ar^p aeth (in epist. inscriptione) Euthal; contra cop ἀπο αθηνων δια τιτου του μαθητου αυτου, ar^o scripsit eam Athenis misitque cum Tito, arpetrop ἀπο ρωμης δια τιτου, 6. Synops (item Euthal ex cdd aliq) ἀπο μακεδονίας, 114. ἀπο νικοπολιως. Praeterea numerantur στιχοι σλ' (KL al pl, et. Euthal; al σλς', σν', σί', οά [σα?], υ', τει'); item (ut Euthal) ἀναγν. α', κειφ. ιγ', μαρτ. β' .. am fu sect 30 habent.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β.

I.

¹ Ti 1, 1 s.
² Co 1, 1. etc

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ 2 Τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνῳ. χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Act 24, 14.

3 Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, 4 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χάρις πληρωθῶ, 5 ὑπόμνησιν λαβὼν τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνόησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λοιδι καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνίκη, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. 6 Δι'

¹ Ti 4, 14.

ἦν αἰτίαν ἀναμνήσκω σε ἀναζώπυρειν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὃ ^{Ro 8, 15.} ἔστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. 7 οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σω-

*AK al mu cop (item praemisso αρχεται DEFG) πρ. τιμοθ. β̄ . . L του αγιου αποστ. παυλ. επιστολη β̄ πρ. τιμ., syr^{utr} epist. Pauli ad Tim. secunda . . ε̄ παυλου (ita Gb Sz, ε̄ om; ε̄^o πα. του αποστολου) η̄ πρ. τιμ. επιστ. δευτερα.

I. 1. $\bar{\chi}\bar{\nu}\bar{\omega}$ c. DEFGK al fere¹⁶ d e f g am fu mar hal demid al cop sah syrP Dam Ambrst Cassiod . . ε̄ Ln $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ c. AL al pl vge^d go syr al pp mu

3. θεω c. ACD***E**FGKL al pler vg (et. am al) syr^{utr} cop al Chr Thdrt al . . D*E* 17. 8. pe d e vgsix fu demid hal go sah Or Ambrst al⁹ add μου | C* ω λατρευων | D* αδιαλειπτον

4. FG (g) cop επιποθω (g desidero t ans)

5. λαβων (Gb') c. ACFG 17. 31. 73. 8. pe . . ε̄ 49. λαμβανων c. DEKL al pler Chr Thdrt Dam Thph Oec. Item it vg Ambrst al recordationem (d e commemorationem) accipiens, nec aliter go cop sah syr^{utr} al | D* ενοικησεν | λωιδι c. ACDE al pl (al-δη) . . FGKL al λωιδι (FG-δει), 43. λάϊδι | ευνηκη c. ACDEFGKL al pl . . ε̄ (non ε̄^o Gb Sz) ευνηκη c. min vix mu

6. αναμιν. c. ACFGKL etc . . DE υπομνησκω | θεου . . Δ $\bar{\chi}\bar{\nu}$

7. δειλιας (ADEFK διλ.) . . 238. 3. pe (aeth subiectionis) Did² Chr¹ (sed

φρονησῶ. 8 μὴ οὖν ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν
 μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συνκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ
 κατὰ δύναμιν θεοῦ, 9 τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει
 ἀγία, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν ^{TIT 1, 2 s.}
 τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώνιων, 10 φα-
 νερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτήρος ἡμῶν Χριστοῦ
 Ἰησοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωῆν καὶ
 ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 11 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ^{1 TIM 2, 7.}
 ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· 12 δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα
 πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα, καὶ πέ-
 πεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην
 τὴν ἡμέραν. 13 ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ
 ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 14 τὴν καλὴν ^{1 TIM 6, 20.}
 παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. ^{RO 8, 11.}
 15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφισάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ^{4, 10. 16.}
 ὧν ἐστὶν Φύγελος καὶ Ἐρμογένης. 16 δόξη ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὄντι- ^{4, 19.}

non ad h. l.) δουλείας, item Clem δουλείας παλιν εἰς φόβον :: e
 Ro 8, 15.

8. συνκακοπ. c. ADEFG... 5 Lu 49. συγκ. c. CK^{sil} etc | D* 17. του
 θεου, item (κα. την δυν.) 116.

9. κλησει.. L add τη | κατα c. AC al (et. Cyr^{glaph} 9, 73. Ath⁴³⁰ κατ. την)
 .. 5 49. κατ c. DEK^{sil} L al ut vdtr pler, item FG καθ

10. κ φανερωθεντος | CD*FG al επιφανιας | χυ̅ ω̅ c. AD*E* d e sah .. 5
 49. ω̅ χυ̅ c. CD**E**FGKL al certe pler f g vg go cop syr^{utr} al Or al
 mu pp^{lat} (: 2 Pe 1, 1. 1, 11. 2. 20. 3, 18. σωτηρος ω̅ χυ̅ est nec
 usquam fluct lectio; nec magis fluct Tit 3, 6. ω̅ χυ̅ τοῦ σωτ. ἡμ. Reli-
 quus est locus Tit 2, 13. ubi utrum praeferas dubium est.) | DE του
 καταργησαντος

11. De κήρυξ, non κήρυξ, cf ad 1 Tim 2, 7. | c al aliq om και sec |
 εθνον .. Ln^{ed} min om c. A 17.

12. παραθηκην .. al fere²⁰ Thdor^{mop} Chr Thph παρακαταθηκ. | D*E*
 45. 114. om μου

13. υγιανοντων .. FG υγεισεμνοντων (in utroq ω super o posito) | αγαπη
 τη .. D* -της της (d corrupte: formam habens sanorum verborum quas
 a me audisti et fide et dilectionem)

14. παραθηκην c. unc omn al longe pl pp pm .. 5 (=Gb Sz) παρακα-
 ταθηκ. c. min Thph

15. φυγελος c. CDEFGKL al mu it vg go sah syr^{utr} (et. syr^p mg sr) al
 Bas Chr Dam pp^{lat} .. 5 φυγελλος c. A al pl cop al Or (cf ad 1 Tim
 1, 20) Thdr^{al} al | ερμογενης: ερμ. non ερμ. testatur antiquissimus

σιφόρον οἶκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη, 17 ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαιότερον ἐζήτησέν με καὶ εὔρεν. 18 δόξῃ αὐτῶ ὁ κύριος εὔρεϊν ἔλκος παρὰ κυρίου ἐν ἡμεῖν τῇ ἡμέρᾳ. καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν, βέλτιον σὺ γνώσκεις.

II.

1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 2 καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέροις διδάξαι. 3 Συνκακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ Ἰησοῦ. 4 οὐδεὶς στρατενόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματίαις, ἵνα τῷ στρατολογῆσαντι ἀρέσῃ. 5 εἰ δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται εἰ μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. 6 τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. 7 νόει ὁ λέγων· δώσει γάρ

accentuum testis D*** certeque etiam al; quam eandem descriptionem confirmant d e vg^{edd} go cop sah. Contra ε Ln 49. ἐμοῦ. ut f g vg (et. am fu al).

16. Α ονισιφορου | ουκ ἐπαισχυνθη (Gb') c. ACD (* ἐπισχ. *** ἐπαισχ.) EFG (FG ου καταισχ.) L al fere¹⁵ (Bas al) .. ε ἰπησχ. c. k al pl (Chr al)
17. σπουδαιότερον (L -εωτερον, A al² Ant⁴⁸ -τερως) c. (A)D***EKL al longe pl Chr Thdrt Dam al .. Ln -δαως c. CD*FG al³ Or Bas | ἐζήτησεν .. c ανεζητ., al cat^{xt} ἐπέζητ.
18. D*** (E?) K al ελεον (non v. 16.) | κυριου (D***E** Chr^{cd} Thdrt¹ -ιω) .. D*E* d e sl³ θεω (d e a deo) | FG (ut solent) εφεσσω (g *epessi*)
- II. 2. α ηκουσας .. FG ακουσας | ικανοι .. κ δυνατοι
3. συνκακοπαθ. (Gb'' Ln 49. συγκ. invitis AC*D*E*FG) c. AC*D*E*FG al⁴ syrP mg sr cop arm, item (*labora*) it vg ppl^{at} .. ε συ οιν κακοπ. c. C***D**et***E**KL al pler go al pp mu | D*E* σινστρατιωτης | χῦ ἰω c. ACD*E*FG al it vg go cop syrP ppl^{at} .. ε ἰω χῦ c. D***E**KL al pler syr al pp mu
4. στρατενόμενος .. FG f g vg Cyp al mu add τω θεω (go *domino*) | ἐμπλέκεται: ita CD***FGKL etc .. AD* ἐνπλ. | πραγματίας c. ACD*FGL al .. ε Ln 49. -ταίαις c. D***Ksil etc
5. δε (f vg nam) .. A om, nec exprim syr
7. ὁ c. ACFG al g go syr sl Chr^{com} .. ε ἄ c. DEKL al pler d e f vg cop syrP al pp mu | δωσει (Gb'') c. AC*DEFG al it vg go (sed habet *dat*) cop al Dam ppl^{at} .. ε (=Sz) δωη c. C*** (δωει) KL al pler syr^{utr} al Chr Thdrt al

σοι ὁ κύριος σύνεσις ἐν πᾶσιν. 8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγε-^{1 Co 15, 12.}
 γεμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγελίον μου,^{Ro 1, 3. etc}
 9 ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ^{Act 28, 30.}
 θεοῦ οὐ δέδεται. 10 διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς,
 ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης
 αἰωνίου. 11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συνζή-^{1 Ti 4, 9.}
 σομεν· 12 εἰ ὑπομένομεν, καὶ συνβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνησόμεθα,^{Ro 6, 8.}
 κακέϊνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· 13 εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει·^{Mt 10, 33.}
 ἀρνήσασθαι γὰρ ἐαυτὸν οὐ δύναται.

14 Ταῦτα ὑπομίμησθε, διαμαρτυρούμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου
 μὴ λογομαχεῖν, ἐπ' οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκούον-
 των. 15 σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ θεῷ, ἐργά-
 την ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. 16 τὰς

8. D* 111. *μνημονευνει χ̅ρ̅ ἰω̅* (*χ̅ρ̅ ἰω̅* et. d e go Ath⁷⁴² Ambrst) | *δαυειδ*
 (ita h. l. plene CD*), *δαυιδ, δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1.
9. *εν ω ..* FG g add *και* | *αλλα* c. ACD* etc .. *ς αλλ* c. D***FGL al ut
 vdr̅ pl̅ου δεδεται (*non est alligatum vel -tus d e f vg*) .. FG ου δεεται,
g non alligatur
10. *σωτηριας* .. FG -ριαν sequente *τη εν*
11. *συνζ̅.* c. ACDEFG .. *ς συνζ̅.* c. K^sILL al certe pler | CL al -ζησησομεν, FG
 -ζωσομεν (sic)
12. *συνβασιλ.* c. ADE etc .. *ς Ln 49. συμβ.* c. CK^sILL al certe pler; FG g
 om *και συνβ.* usq *απιστομεν* spatio vacuo relicto, f om tantum *ει*
αρνησ. κ. *αρν.* ημ. | -λεισομεν c. DEK al pler .. ACL al -σωμεν | *αρνησο-*
μεθα c. AC* al vg (vg^{ed} [et. fu al, sed non am demid al] f cop syr et.
υπομενομεν) cop syr sl Chr Dampar⁷⁰⁵ Thph Cyp Tert al .. *ς αρνου-*
μεθα c. DEKL al pler d e go syrP al pp aliq
13. *γαρ* c. (A^vdtr̅) CDEFGI al pm f g cop syr al pp^{sr} mu .. *ς* (=Gbt̅ Sz)
 om c. κ al pl d e vg go syrP al Dam al pplat
14. c al Thdr̅t *διαμαρτυρουμενος* | *του* (D* al om) *κυριου* .. CFG al mu
 f g cop syrP mg arm. pp aliq^{sr} etlat τ. *θεου* (74. τ. *χ̅ρ̅*) | *λογομαχειν*
 c. C***DEFGKL al ut vdr̅t omn go cop syr^{utr} al Clem Chr Thdr̅t Dam
 al .. Ln -μαχει c. AC* it vg aeth pplat (et. Or^{int}) :: at in imperativo
 nemo haerere poterat | *επ ουδεν* c. AC 17., item *επ ουδενει* FG 8. Pe,
 iidemq̅ praeter 8. Pe add *γαρ* (ita et. d e f g vg^{ed} etedd aliq pplat exc
 Amb). Cf et. g *in nihilum t o*, f vg^{edd} *in nihil*, d e vg^{edd} Amb *in nihil*,
 vg^{ed} am al Ambrst Aug al *ad nihil*, auct^{sing} cler̅ *nihil* .. *ς* 49. *εις*
ουδεν c. DEKL al pler Chr^{aliq} Thdr̅t² al (Clem d' *ουδεν*, Dam *ως ουδεν*).
 Ceterum Ln *μη λογ.* ἐπ' οὐδ. *χρ.* *επι* etc absq̅ distinctione.
15. *θεω* .. A Dam *χ̅ω̅* (177. *κυριω*)

- TI 3, 9. δὲ βεβήλως κενοφωνίας περιίστασο· ἐπὶ πλείων γὰρ προκόψουσιν
 TI 1, 20. ^{8, 12.} ἀσεβείας, 17 καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἔξει. ὃν
 6, 21. ἐστὶν Ἰμμέναιος καὶ Φιλητός, 18 οἷτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστό-
 χησαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν
 τὴν τινῶν πίστιν. 19 ὁ μόντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἔστη-
 *Nm 16, 8, 26. κεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην Ἔγω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ,
 καὶ Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου.
 1 Co 3, 12.
 Ro 9, 21. 20 ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκευὴ χρυσαῖα καὶ ἀργυρᾶ,
 ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτι-
 μίαν· 21 εἰδὼν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος
 εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγα-
 1 Ti 6, 11. θὸν ἡτομασμένον. 22 τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεύγε, δίωκε
 δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικλινομένων
 1 Ti 4, 7. τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. 23 τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδέυ-
 τούς ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γενώσιν μάχας· 24 δοῦλον δὲ
 κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι ἀλλὰ ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδουκτικόν,
 ἀνεξίκακον, 25 ἐν πρᾶντι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους,

16. κενοφωνίας .. FG al d e m (g utrumq) ppl^{lat} aliq, item Chr (ὅταν γάρ
 τι καινὸν ἐπισηνεχθῆ, ἀεὶ καινοτομίας τίκτει) καινοφων. Cf ad 1 Tim
 6, 20. | FG** περιίστασον | D*K ἀσεβείας, D*** -βεία
 17. γάγγραινα: ita ACKL etc; DE γανγρ. .. FG γανγρᾶ | AFG υμεναιος, D*
 υμναιιος | φιλητός: hoc acc. D***KL al ut vdrtr longe pl, non ut ε Ln
 49. φίλητος
 18. FG 17. om την sec | ανατρ. την τιν. (τὴν τινῶν: ita et. D***; passim
 τὴν τινῶν) πιστ. (FG g al πι. τι.) .. DE d e go την πι. την τιν. ανατρ.
 19. A* ο μεν τοις στερεοις | κυριον c. unc omn al fere⁷⁰ vv ut vdrtr omn
 ppgr pl ppl^{lat} .. ε (=Gb Sz) ᾧ c. min vix mu (Dampar⁴⁸⁴ τοι θεου)
 21. A ἐκκαθερη | ευχρηστ. (FG ευχρηστ.) c. A(vdtr)C**D*E*FG al⁵ d e g
 go cop syr ar⁶ Eph Chr Thdrt¹ Oec Ambrst Aug² .. ε (Gb¹⁰⁰) prae-
 και c. C*D**et***K**KL al longe pl f vg syrP al Or³ Thdrt¹ al | εις ..
 DEFG al προς (it vg ad)
 22. FG g αγαπ. πιστ. | των c. DEKL al longe pl d e f vg go cop syr al
 Chr^{com} Dam Thph Oec Ambrst al .. Ln prae παντων (: ut 1 Co
 1, 2.) c. ACFG 17. 23. 31. 39. 73. 8.P⁶ (sed FG 73. om των) g syrP aeth
 sl (exc³) Chr txt Thdrt Isid^{4,220} | επικαλομενων .. A αγαποντων
 23. ειδως .. FG ιδως
 24. αλλα c. ADEFG etc .. ε αλλ c. CL al certe pl | ηπιον .. D*E*FG aeth^{ro}
 νηπιον (aethPP νηπιον ηπιον)
 25. εν .. FG it (d cum inmodestia) vg σιν | πραιντη c. ACD* al⁶ Eph³⁰³
 Bas² Chr^{mss} .. ε πραοτ. c. D**et***EKL al longe pl pp mu (FG πριχο-

μήποτε δὴ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐξωγημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα. 1 Ti 3, 7.

III.

1 Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. 2 ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φιλαντοί, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοί, βλάσφημοί, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, 3 ἄστοργοι, ἄσπονδοί, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροί, ἀφιλάγαθοι, 4 προδοταί, προπετεῖς, τετυρωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 5 ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρηνημένοι καὶ τούτους ἀποτρέπου. 6 ἐκ τούτων γὰρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἀμαρτίας, ἀγόμμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, 7 πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. 8 ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι 1 Ti 4, 1. Ro 1, 29 ss. 1 Ti 2, 4. Ex 7, 11.

τητε) | c 116. αντιδιαθεμενους .. E^mFG αντικειμενους | δωη c. ACD*FG al Eph Chrmosc¹ Isid²²⁷⁰ .. 5 δω c. D**?et***EKL al pler pp mu | A add in f. ελθειν

26. ἀνανήψωσιν (A ἀνηψω in rasura habet), C -ψουσιν .. D* ἀναληψωσιν | FG rursus corrupte: ἐξωγημ. (G ἐξ ω indeque g a ηω) v. α. εκ το εκεινου (G* -νον)

III. 1. γινσκε c. CDEKL al pler d e f vg go cop syr^{utr} aethPP al mu pp^{sr} et^{lat} mu .. Ln -σκετε c. AFG 116. (-σκειται) 238. 8.^{pe} (E^mur ex err. ut vdtr) g aeth^{ro} sl^mur Aug | χαλεποί: d e f g vg Lcif al periculosa, Cyp molesta, Hier pessima .. Aug „saeva vel sicut alii ead habent periculosa“

2. G φιλαντοί et FG ἀλαζόντες (115. ἀλαλάζοντες) | ἀχάριστοι .. C* ἀχρηστοί, K 37. ἀχρηστοί

3. DE al aliq g Chr pp^{lat} mu ασπονδ. αστοργ. .. 238. syr ar^o om utrumq | A φιλαγαθοί

4. φιλοθεοί .. FG φιλοθινοί (ut videatur, in F maxime, φιλοθεοι οι)

5. δε .. G* om

6. αἰχμαλωτίζοντ. (D* εκμ.) c. ACD*E*(?)FG al fere²⁵ Or^{mss} Chr Thdrt al³ .. 5 (=Gb Sz) -τεινοντες c. D***E**KL al pl Or^{ed} Dam | γυναικ. c. unc om al pl pp pl .. 5 (=Gb Sz) praem τα c. min vix mu | επιθυμιας (et. Or al mu Cyp al; c -μιας) .. A syrP Chr^{xt} Thdrt¹ add και ηδοναις

8. ιαννης: et. d e f g vged et^{edd} aliq go cop (ιανης) syr^{utr} (item syr

- 1 TI 6, 5. ἀντίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδό-
 5, 24. κίμοι περὶ τὴν πίστιν. 9 ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλείων ἢ γὰρ
 ἄνοια αὐτῶν ἐκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. 10 Σὺν
 1 TI 4, 6. δὲ παρηκολούθηκός μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει,
 Act 18, 50. τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, 11 τοῖς διωγ-
 14, 2. 19. μοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν
 Λύστροις· οἷσιν διωγμῶς ὑπῆρξα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρύσατο
 ὁ κύριος. 12 καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ διωχθήσονται. 13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προ-
 Act 18, 1. κόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. 14 σὺ δὲ μένε
 ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνων ἔμαθες, 15 καὶ
 ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά γραμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσει
 εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 16 πᾶσα γραφή

p mg gr) aeth al .. c* ιωαννης .. am fu demid al pp^{lat} mu (et. Ar-
 chel⁶⁰⁰) iamnes | ιαμβρης: et. cop syr^{utr} aeth al Chr Thdrt Dam Phot
 man^{3,17} al Aug¹ .. FG it vg go Hippcharism cum eoque Const^{8,1} (uno
 tantum cod Vind praebente ιαμβρ.) Mac Synops Antioch⁸² al Orint
 Archel⁶⁰⁰ Lcif Cyp Aug² al pl (non Aug¹) μαμβρης. Quibus de
 nominibus cf Fabr. Cod. Pseudepigr. V. T. p. 813 sqq. ubi et. ex
 Arabum et Hebraeorum libris testimonia afferuntur. | μωσει (FG 73.
 80. praem τω): μου- c. CDEFGKL al pl .. Δ al pm μω-. Item -σει c.
 ACDEL al pl Photman^{3,17} Thph .. FGK al pl pp mu -ση | οἱτοι .. F
 αυτοι | D* αντιστανται

9. Α η γαρ διανοια | εσται .. FG al (g utrumq) go εστιν
 10. παρηκολουθηκας c. DEKL al fere omn Chr Thdrt Dam al .. Lu
 -θησας c. ACFG (FG ηκολουθησας) 17. (: sunt iidem fere qui et. 1 Tim
 4, 6. -θησας substituere) | μου .. D* μοι | FG om τη prim | αγωγή ..
 D* αγαπη | Δ 115. 179. Thph om τη αγαπη
 11. εγινετο c. CDEFGKL al pler pp mu .. Lned min -νοντο c. A al⁶ |
 αντιοχεια c. CD***FG(αντιοχεια FG; αντιοχεια Gm⁸)Ks¹¹L etc .. ΔD*
 -χια | ερυσατο c. AD* al? .. ε 49. ερυσ. c. CD***FGKs¹¹L al certe
 pler | κυριος .. DE θεος
 12. ευσ. ζην c. CDEFGKL al pler it vg go syr al Eusps²⁰⁹ Ath²³⁰⁻²⁶³⁻⁷⁸⁸
 Chr Thdrt al Hil al mu .. Lned min ζ. ευσ. c. A al⁸ syrP cop Or²
 Eusps¹⁸ Ath⁴⁹² Dampar⁴³ | ἰω (et. Or Eusps¹⁸ al mu Ambrst al) .. Gb⁹
 c. 39. 46. syrP Eusps²⁰⁹ Ath²⁸⁰ algr et^{lat} mu
 13. γοητες .. D* γοηται, D**et***FG -ταις
 14. τινων c. AC*FG 17. 71. d e g slm⁸ Ambrst .. ε 49. τινος c. C***DEKL
 al pler f vg go cop syr^{utr} aeth al Chr Thdrt Dam al Hil Aug al
 15. τα pr c. AC*D***EKL al fere omn Clem al pm .. Ln [τα]: om enim
 C**D*FG 17. Dam¹ | DE οιδες

- σοσιν διδασκάλους κηθόμενοι τὴν ἀκοήν, 4 καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέφουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπή-
 2, 3. σονται. 5 οὐ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον ἐν-
 Phi 2, 17. αγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφορήσον. 6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη
 σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφίστηκεν. 7 τὸν
 1 Ti 6, 12. ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τε-
 τήρηκα. 8 λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν
 Ia 1, 12. ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μό-
 νον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.
 9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς με ταχέως. 10 Δημᾶς γὰρ με ἐγ-
 Col 4, 21.
 14, 10. κατέλειπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλο-
 νίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν. 11 Λουκᾶς
 ἐστὶν μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγαγε μετὰ σεαυτοῦ.

- Eph Thdrt Thph Oec pp^{lat} pm .. 5 (= Gb Sz) τ. επ. τας ιδ. c. κλ
 al pl cop al Chr Dam Aug | FG al f g vg al pp^{lat} mu επισωρ. εαντ.
 5. κακοπαθ. (FG καικοπαθ., g et labora) .. A add ως καλος στρατιωτης
 χυ̅ ω̅ :: ex 2, 3. | FG πληροφορησον
 6. εμης αναλ. c. DEKL al longe pl d e f am demid al go syr^{utr} Marcmon
 Chr Thdrt Euthal^{edd} Dam¹ Thph Oec Cyp¹ al .. Ln αναλ. μου c.
 ACFG al⁵ g v^{ged} et^{edd} aliq cop arm Eush. e. 2, 22 Ath²⁶² Eph²⁸⁹ Pallad
 Euthal^{prolog} al Cyp¹ al
 7. τ. αγ. τ. καλ. c. DEKL al fere omn d e go cop syr^{utr} al Or³ Eusps²³
 al pm pp^{lat} mu (et. Archel) .. Ln τ. καλ. αγ. c. ACFG al² f g vg Ath⁶²
 Chr¹ pp^{lat} aliq
 8. πασιν c. ACD^{***E**}FGKL al fere omn g go cop syr^p al mu Chr (οἱ κ
 εἶπε Καὶ σοί, ἀλλὰ Πᾶσι, δηλῶν ὅτι εἰ πᾶσι, πολλῶ μᾶλλον αὐτῶ.)
 Thdrt Dial^{trin}^{3, 29} Dam al Cyp Archel Hier. Aug^{aliq} al .. Gb⁰: om
 enim D^{*E*} 67.^{**} d e f vg syr ar^o Ambrst al
 9. DE προς εμε
 10. γαρ με .. D^{*} με γαρ | εγκατελ.: ita ACD^{***E}KL etc; FG ενκ. .. D^{*}
 κατελ. | -λειπεν c. ACD^{**et***} (corrigenam igitur duxerunt scriptu-
 ram -ι-) EFGL al ut vdtr pm .. 5 Ln 49. -λειπεν c. D^{*K}sil al certe pl
 | κ Θεσσαλωνικην | K al fere⁸⁰ cop κρισκης (syr go [ex uno cod] cri^{scus},
 ar^p priscus et aliter legitur) | γαλατιαν .. c 23. 31. 39. 73. 80. am^{*}
 (omnino sic, item cdd^{lat} ap Wtst) aeth^{ro} Eush. e. 3, 4 Epiph⁴³³ (οὐ γὰρ
 ἐν τῇ γαλατίᾳ, ὡς τινες πλανηθέντες νομιζουσιν ἀλλὰ ἐν τῇ γαλλίᾳ)
 Hier γαλλίαν (Thdor^{mop} ad h. v. τὰς νῦν καλουμένας γαλλίας· οὕτως
 γὰρ αὐτὰς πάντες ἐκάλοιν οἱ παλαιοί.) | δαλματιαν c. DEFGK al longe
 pl (L 109. om ττι. ε. δαλυ.) vv ut vdtr omn Epiph⁴³³ al mu Ir^{int} al ..
 Ln δελματιαν c. c 67.^{**} al plus¹⁰, Δ δεματιαν
 11. μον. μ. εμου .. D^{*E} d e f vg go al Ir^{int} Ambrst συν εμοι μονος |

ἔστιν γάρ μοι εὐχρηστος εἰς διακονίαν. 12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἐφεσον. 13 τὸν φελόνην, ὃν ἀπέλειπον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. 14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώ¹ ^{1 Ti 1, 20. Act 19, 35.} αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 15 ὃν καὶ σὺ φυλάσσω· λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις λόγοις. 16 ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογία οὐδεὶς μοι συναρμυρέτετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλειπον· μὴ αὐτοῖς λογισθεῖν· 17 ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσωσιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρύσθῃν ἐκ στόματος λέοντος. 18 ῥύσεται με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, ἀμήν. 3, 11.

αγαγε (et. L^{ned} min) c. A 31. 38. 71. 72. 238. al ut vdr Thdr^t Dam (: : cf ad Mt 21, 2.) .. 5 L^{ned} mai αγε c. CDEFGKL al pler Chr al

12. τυχικόν: de acc. diximus ad Act 20, 4. Eph 6, 21. | FG εφεσσον (g ephessum)
13. 5 (non 5° Gb Sz) φαιλονην c. L al mu, κ al φελωνην | απειλειπον c. ACFG al ut vdr pm .. 5 Ln 49. -λιπον c. DEK^{sil} al ut vdr pl | D*E* al d e vg pp^{lat} aliq μαλιστ. δε
14. αποδωη c. D***E**K (-δωει) L al longe pl d e am tol al Orthod^{qui} 125 (dicitur ibi Paulus in quaestione Ἀλεξάνδρω τῷ χαλκεῖ ἀρασάμενος, in resp. vero est: - Ἀποδώη οὐκ ἔστιν οὔτε κατὰρα οὔτε λοιδορία, ἀλλὰ προφήσεις πρέπουσαι ἀνδρὶ ἀποστόλῳ etc) Thdr^t (comm πρόφρησις ἔστιν, οὐκ ἀρά) Dam¹ (alibi¹ i. e. par³⁵¹ -δωσει, at ibi est: περι ἀρᾶς ὑπ' ἀποστόλων γενομένης) Thph (ἀντὶ τοῦ ἀποδώσει· μᾶλλον γὰρ προφητεία ἔστιν ἢ ἀρά) Hier .. Gb'' Sz Ln -δωσει c. ACD*E*FG al fere¹⁵ f g vg al go cop syr^{utr} Chr Eulog (ap Phot) (Dampar³⁵¹) Oec Aug (, non ait Reddat sed Reddet) al
15. ανθειστηκεν c. D***EKL al fere omn pp mu .. Ln αντειστη c. ACD* 17. (item ανθειστη FG)
16. συναρμυρεν. (συνπ. c. DE et ex usu Ni Ti cf Lc 23, 48. Ro 1, 12. Act 12, 25. etc; 5 49. συμπ. c. L al certe pler) c. DEKL al pler Euthal^{Prolog} al pm .. Ln παρεγενετο c. ACFG al³ Chr¹ Euthal^{edd} | εγκατελειπον c. ACD**et***EFG al ut vdr mu (rursus corrigendo sic dederunt D**et***) .. 5 Ln 49. -λιπον c. D*K^{sil} al ut vdr longe pl (D*FG ερκ., non ACD**et***EKL etc)
17. Α ομ μοι .. 61. Euthal^{prol} (sed var mss) μου | FG al Euth^{cod} 1 Oec^{com} πληρωθη | ακουσωσιν (Gb') c. ACDEFG al fere¹⁰ Eush. e. 2²² Euthal^{prol} al .. 5 -ση c. KL al longe pl Chr Thdr^t al | ερυσθην c. AC .. 5 49. ερρ. c. DEFG^{sil} L etc
18. ρυσεται c. ACD* 31. 67.** 71. 80. d e f vg cop arm Chr¹ ex^{mosc}

1, 16.
Act 18, 2, etcRo 16, 23.
Act 21, 29.Phil 25.
Phi 4, 23.

19 Ἀσπασαί Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρον οἶκον.
20 Ἐραστός ἐμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλειπον ἐν Μι-
λήτῳ ἀσθενούντα. 21 σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. ἀσπάζε-
ταιί σε Εὐβούλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ πάντες.

22 Ὁ κύριος μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.

pp^{lat} .. s (Gb⁰) praem και c. D***EFGKL al pler g syr^{utr} aeth al pp
mu. Sed FG ερρυσατο, item it vg pp^{lat} aliq liberavit (contra am Am-
brst -rabit) | κ om ó | ῥ̄ .. Α αυτω | FG om ἡ

19. πρισκαν .. al fere²⁰ g fu harl* mar al syr^{utr} arr pp aliqr et^{lat} -κυλ-
λαν | ακυλαν .. 46. 109. add λεκτραν την γυναικα αυτου και σιμαιαν
(109. σημ.) και ζηωννα τους υιους αυτου. Item 109.^{lat} post aquilam
pergit et lectram feminae eius et simean et zinoia filii eius.

20. απειλιπον c. DEFGK^{sl} al ut vdr longe pl (A latet) .. CL al απειλειπον
| μηλωτω (arP μελιτη) .. Δ (C*) μηλωτω | ασθενουντα .. DE d e vg
syr Ambrst ante εν μιλ. pon

21. FG g vg (sed non am fu al) ασπάζονται | 46. 109. al Oec σποινδης
| λίνος: hoc acc. D***L al mu; ζ λίνος: ita κ al mu

22. 67.** et alius (vindcaes nr. 23.) om v. 22. | ο κυριος (et. ημων add)
c. FG 17. 8.^{pe} g aeth^{utr} .. Ln add ῶ c. A 31. 114; ζ add ῶ χ̄ς c. CDE
KL al pler vv pler pp mu | η χαρ. μ. υμ. (109. gr et^{lat} am fu al pp^{gr}
mu με. ημων, syr arm μ. σου) .. Gb⁰ c. 8.^{pe} aeth^{ro} Ambrst .. D*et**E
d e ερρωσο (D* ερρωσ) εν ερηνη | ζ (= Gb Sz) add in f. αμην c. DEKL
al pler d e g cop syr^{utr} al pp mu^{txt}: om c. ACFG 17. 67.** 71. f g
aeth^{ro} Ambrst

Subscriptio: c aeth πρ. τιμοθεον .. DE (DE add επληρωθη) FG (praem
ετελεισθη) al πρ. τιμ. β, item Δ additis απο λαοδικειας, item vg^{cod} ap
Ln add scripta de laudicia, itemque aeth in epistulae inscriptione et
scripta fuit dum fuit Laodiceae .. κ al πρ. τιμοθ. δευτερα' της εφειων
εκκλησιας επισκοπον χειροτονηθεντα' εγραφη απο ρωμης, οτε εκ δευ-
τερου παρεστη παυλος τω καισαρι ρωμης νερωι, L του αγ. αποστ.
παυλ. επιστ. β' προς τιμοθ. της εφειων εκκλησιας πρωτον επισκοπον
χειροτονηθεντα' εγραφη etc ut κ, similiterque al pm .. d e ad ti-
moth. II. (d** e add scribens a roma) explici incipi ad titum, f g expl.
ad tim. II. (g secunda) inc. ad tit., am al expl. ad tim. secunda vel II.
inc. epistula (al om) ad titum .. cop scripta Romae, missa per Onesimum;
syr finita est ep. ad Tim. sec. quae scripta fuit e Roma; syrP finita est
ep. sec. ad Tim. qui fuit episc. primus eccl. Ephesi: quae scripta est a
Roma, quum secunda vice stetit Paulus coram Nerone Caesare Romano;
arP Epistulae finis. Scripta vero fuit ab urbe Roma, quum Tim. con-
stitutus iam esset episc. super Ephesum, quando sec. vice stetit Paulus coram
Caesare Nero neimp. Rom. .. ζ (= Gb Sz) πρὸς τιμόθ. δευτέρα, τῆς ἐφε-
σίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης
(ita et. Euthal Synops Thdrt al), ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ.

I.

1 Παῦλος δούλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Χριστοῦ Ἰησοῦ κατὰ Ro 1, 1. etc
πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν
2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸς 2 Ti 1, 9. s.
χρόνων αἰωνίων, 3 ἐφανερώσεν δὲ καιροῖς ἰδίους τὸν λόγον αὐτοῦ
ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν 1 Ti 1, 11.
Θεοῦ, 4 Τίτω γρησίου τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν. χάρις καὶ εὐλόγησι 1 Ti 1, 2.
ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. 2 Ti 1, 2.
2 Io 3. etc

καίσαρι νέρων (singulorum testimonia vide ante). Praeterea numerantur στιχοι ροβ' (L [ρὸ και δυο sic] κ al pl, al ροθ' [sic s. ρθ' Euthal?], ροη', ρος', ρπ' et aliter), αναγν. α', κειφ. θ', μαρτ. α' .. am fu sect 25 habent.

* ακ al cop προς τιτον, item praemisso αρχεται DEFG, item addito incipit go .. h al παυλου αποστ. επιστ. πρ. τιτον, l του αγιου αποστ. παυλ. επιστολη πρ. τιτον, al mu η πρ. τιτ. επιστολη vel πρ. τιτ. επιστ. παυλ. του αποστ. vel (ita 122.) παυλ. αποστ. επιστ. πρ. τιτ. καθολικη, similiter al .. s παυλου του αποστ. η προς τιτ. επιστολη. Ceterum τῆτον (ubique) confirmant d***κL al pl; al pm vero et. τῆτον.

I. 1. $\overline{\chi\upsilon} \overline{\omega}$ c. A 106. 108. 113. et haud dubie aliis fu tol al cop syrP Ambrsted (non^{ven}) Cassiod .. d* om $\overline{\omega}$.. s Ln $\overline{\omega} \overline{\chi\upsilon}$ c. d***EFGHIKL al longe pl it vged et am demid al go syrutr al Chr Thdrt al pplat aliq | FG κατα

2. επ (D* εφ) .. FGH εν 17. 37. 108. om | FG αψευστος (F -ευτος) | FG πρ. χρ. αιωνων

3. FG φανερωσεν. (Male Sab. cum eoque Gb Sz Ln d om εν κηρυγμ.)

4. και pr (Gb'') c. c*DEFGI 17. (praem υμιν) 73. 137. it vg cop syr aeth^{ro} arm Chr^{dis} (11⁶⁸⁷ ad 1 Tim 1, 2. διὰ τί τῶν ἄλλων ἐπιστολῶν οὐδαμοῦ τὸν ἕλεος προέταξεν ἀλλ' ἐνταῦθα; etc) Dam^{dis} (ad 1 Tim 1, 2.) Orint^{dis} (ad Ro 1, 7.) Aug^{dis} (ibidem) Ambrst al mu .. s (=Sz) Ln ελεος c. AC**KL al pler syrP al (aethPP και ελεος post και εφ.) Thdrt al | $\overline{\chi\upsilon} \overline{\omega}$ c. ACD*I al d e vg go cop arm Thdrt pplat .. s κυριου $\overline{\omega} \overline{\chi\upsilon}$ c. d***EFGKL al pler f g syrutr al Chr al

5 Τούτου χάριν ἀπέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπι-
 Act 14, 23. διορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι
 διατάξάμην, 6 εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα
 ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. 7 δεῖ γὰρ
 1 Ti 3, 2 nn. τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη,
 μὴ ὀργίλον, μὴ πύρρον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, 8 ἀλλὰ
 φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, 9 ἀν-
 εχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ
 παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας
 ἐλέγχειν. 10 Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ
 φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ περικομῆς, 11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν,

5. ἀπελ- (Gb') c. ACD*FGI al mu Or Bas^{mss} .. ε κατελ- c. D***EKL al
 pl pp mu. Item -λειπον c. ACFGIL al .. ε Ln 49. -λιπον c. DEK al
 certe pl | επιδιορθωση c. CD**?et***E**IKL al pl Or Chr Thdr̄t al mu
 Hier („omne quod corrigitur imperfectum est; nam et in Graeco
 praepositionis adiectio, quae scribitur επιδιορθωση, non id ipsum
 sonat quod διορθωση, id est corrigeres, sed ut ita dicam supercorri-
 geres.“) .. Sz Ln -θωσης c. AD*E*FG al mu (sed D* επανορθωσης, FG
 διορθωσης | FGL al κατατησεις

6. F ανεκκλητος, non item v. 8.

7. FG αυθαδην (sed uterque λυ- pro αυ-) et αισχροκερδην, item 2, 8.
 G υγιην, F υγειην

8. σωφρονα (α -ωα): Hier^{7,712} testatur Latinum interpretem verbi
 Graeci ambiguitate deceptum pro pudico prudentem transtulisse.
 Habent vero d e f g vg Cyp Lcif al sobrium, m tantum prudentem |
 osion .. κ al om (rursus male Sab. cum eoque Gb Sz Ln de d) | εγκρ.
 ita CKL al certe pler .. ADEFGI εγκρ., sed locis omnib rell εγκρατ.
 testatius est quam εγκρ. ita quidem ut idem testis modo hanc modo
 alteram formam teneat: cf 1 Co 7, 9, 25. Act 24, 25. Gal 5, 23.
 2 Pe 1, 6.

9. ινα .. FG 17. 73. g add και (73. al⁶ vg [sed non am fu al] pplat mu
 om και sq) | εν τη διδ. τη υγι. (I Lcif om τη υγι., al¹⁰ fere plper Bas
 vg. ante διδ.) .. Δ τους εν παση θλιψει | ελεγχειν .. 96. 109.^{8r} add
 μη χειροτονειν διαγμους μηδε διακονους αυτους ποιειν, μηδε γυναικας
 εχειν εκ διαγματος; μηδε προσερχεσθωσαν εν τω θυσιαστηρω λειτουρ-
 γειν το θειον. τους αρχοντας τους αδικονητας και απραγας και
 ψευδστας και ανελημονας ελεγε ως θεου διακονος.

10. και pr c. DEFGKL al pl d e (e ei pro et?) f g vg (et. am* fu al pl) Chr
 Dam al Lcif Hil Hier al .. Gb⁰ Ln om c. ACI al fere³⁰ am** demid
 go cop syr^{utr} al Clem al mu Ambrst^{ven} Aug. Edd pl, et. ε Ln, post
 ἀνυπότακτοι interpg (: tale και multo facilius eiiciebatur quam
 addebatur. Differt vero paullum ista ratio a Lc 3, 18. πολλὰ μερ

οἷτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχρῶν κέρδους χάριν. 12 εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης Κρη-
τες αἰεὶ ψεύσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. 13 ἡ μαρτυρία
αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε αὐτοὺς ἀποτόμους, ἵνα
ὕγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, 14 μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις
καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν. 15 πάντα
καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν
καθαρόν, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.
16 θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ
ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. Ro 14, 14. 20.

II.

1 Ὡς δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ. 2 πρεσβύ-
τας νηφαλίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ
ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· 3 πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστάματι ἱερο-

ουν και ετερα Io 20, 30. πολλα μεν ουν και αλλα Act 25, 7. πολλα
και βαρεια αιτιωματα καταφεροντες, qui loci ex N. T. soli ad nostrum
πολλοι και comparari possunt) | ματαιολογοι .. FG al mu g syr cop
(sed om kai sq) ar^e aeth sl⁵. Oec Hier¹ praem και | μαλιστα (FG rur-
sus μαλλ.) c. ΔFGIKL al ut vdtr omn vv pler pp^{8T} et^{1a} mu .. Ln add
[δε] c. CDE demid al simur Thph Hier¹ | CD* I εκ της περιτ.

12. ειπεν .. FG f g cop add δε (115. γαρ) | FG 13. lect** Clem om αυτων
sec | D* κρηταις et ψευσταις

13. DE d e f vg al ppl^{at} αληθ. εστ. | L al υγιανουσιν

14. εντολαις .. FG Thdrt ενταλμασιν

15. παντα c. ACD*E*FG 17. 46. 67.** 109. it vg Or Dampar³⁹⁸ Tert al
mu .. ε (Gb⁰⁰) add μεν c. D***E**KL al pler syrP al pp mu; item cop
syr (Or) add γαρ, go at omne | μεμαμμενοις c. ACD* (μεμιαμ.) KL
al pm (item FG al μεμειαμμενοις) Chr (et. mose) .. ε -ασιμνοις c. D**?
et***E al pl item (ut editi sunt) Clem Or al mu | και απιστοις (sed pp
τοις απιστ. sine και) .. aeth^{ro} (male ut vdtr huc add Gb „Hier
Ambrst“; 174. Scholzii vero plura transiliendo om) om

II. 1. FG υγειννοση, item 1, 9; rursus 2, 2. υγειννοτας

2. πρεσβυτας .. 8. Pe al pauc Or -τερους | νηφαλιους (-λειους F) c. Δ
CFH al pl pp mu .. D*GL al plus¹² Oec -λαιους, D***κ al²⁰ fere. -λειους
| σωφρονας: h. l. it (et. m) vg prudentes, Hier vero pudicos. Cf ad
1, 8.

3. πρεσβυτιδας .. al pauc Or^{ed} -τερας | F κατασχηματι | μεροπρεπεις
TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 35 B

- ¹ Ti 2, 9, 3, 11. *πρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἶνον πολλῶν δεδουλωμένας, καλοδιδα-*
 5. 14. *σκάλους, 4 ἵνα σωφρονίζουσιν τὰς νέας φιλόανδρους εἶναι, φιλο-*
τέκνους, 5 σώφρονας, ἀγνάς, οἰκουροῦς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας
¹ Pe 3, 1. *τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημηῆται.*
 6 *Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν, 7 περὶ πάντα*
¹ Ti 4, 12. *σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀφθο-*
ρίαν, σεμνότητα, 8 λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας
¹ Ti 6, 1.
^{Eph 6, 5.}
¹ Pe 2, 18. *ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων λέγειν περὶ ἡμῶν φαῦλον. 9 Δούλους δεσπό-*
ταις ἰδίοις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέ-
γοντας, 10 μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους
ἀγαθῆν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ κοσμή-
σιν ἐν πᾶσιν.

(H *ερωπη*). .. CH** 17. 31. 73. al it vg cop syr^{utr} arm al (i. e. v pler; go deficit) Clem Bas Thdrt pp^{lat} -πει | AC 73. *μηδε οινω*

4. *σωφρονίζουσιν* c. AFGH al .. ζωσι c. CDEKL al pl | κ om *φιλοτεκν*.
 5. *οικουροῦς* (Gb') c. ACD*EFG 8, Pe (: : vox rara sed non inaudita, cf Steph. Thes. sub *οικουρός*, -*ργός*, *ργέω*. Confirmat nostram lectionem quod ap Clem^{ro48} *οικουργεῖν* legitur) .. ζ 49. *οικουροῦς* c. D***HIK al fere om Clem al mu | ο *λογ. τ. θεου* .. c 5. syrP arm sl (exc^{rec}) add *και η διδασκαλια*
 7. D* 1. 37. al Chr Dam *εαυτον* (sed 1. 37. al Thdrt Dam *παντας*, quo eodem modo legere licet *παντασεαυτον* in AC) | *αφθοριαν* (Gb') c. ACD*E* (FG sl⁷-ed *αφθοριαν*) κ 17. 31. al fere⁴⁰ Dam Oecc^{om} .. ζ *αδιαφθορ.* c. D***E**L al ut vdrtr mu Chr al | *αφθορ.* (C al⁹ syrP arm sl⁵⁻⁶. Hier Chrom add *αγρειαν*) *σεμν.* (ζ [non ζ^e Gb Sz] add *αφθαρσιαν* c. D***E[**?]KL al plus⁸⁰ syrP al Chr^{mosc} Thdrt)
 8. G *υγειην*, F *υγεινη* | *λεγειν* h. l. c. ACDEFGKL al it vg syr^{utr} al Thdrt Ambrst al .. ζ ante *φανλ.* c. (κ *εχειν*) al pl (cop^{lib}) Chr al Aug al (Lc^{if} al^{lib}) | *ημων* c. CDEFGKL al longe pl it vg syr^{utr} al pp^{8r} et^{lat} mu .. ζ (= Gb Sz) *νμων* c. A al mu cop al Thdrt al
 9. *δουλους* (G* g add *δε*) .. D* *δουλοι* (d e *servi* sequente *subditi sint*), quam ad lectionem *υποτασσεσθαι* quod sequitur in *-σσεσθωσαν* mutatum est a correctore, quem in appendice diximus D**, sed videtur non idem esse atque qui nobis ita insigniri solet, quoniam D**et*** *δουλους* correxerunt. Debet vero *-σσεσθωσαν* ante D** nostrum scriptum esse, a quodam ut vdrtr diorthota codicis saeculi sexti. | *δεσπ. ιδι.* c. ADE al⁶ d e f vg cop syr^{utr} al pp^{lat} .. ζ 49. *ιδι. δεσπ.* c. CFGKL al longe pl g al Chr Thdrt Dam al (: : ita solet collocari, cf v. 5. 1 Tim 3, 4 et 5. 3, 12. 5, 4. 6, 1. etc)
 10. *μη* .. C**D*FG al *μηδε* | *πι. πασ.* (Thph *πασιν* sed mg *πασαν*, f vg syr ar^e in omnibus *fid. bon. ostend.*) *ενδ.* c. KL al longe pl cop al Chr Thdrt Dam al .. F⁶ G *πα. ενδ.* *πι.*, item Ln *πα. πι. ενδ.* (A *ενδυρν*)

11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, 12 παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 13 προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθάρισεν ἑαυτῶ λαὸν περιούσιον, ζήλωτην καλῶν ἔργων.

15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

c. ACDE al⁵ d e syrP pp^{lat} .. var al | τὴν sec c. ACDEFG al Chr Thdrt .. ς (= Gb† Sz) om c. KL al pl Epiph⁸⁹⁴ Dam al

11. ἡ sec c. c^{***}d^{**}et^{***}EKL al ut vdtr om Clem Ps-Ath³⁵⁸ Cyrthes²⁹⁸ e^{fid}75 Epiph^{2,74} Cyrhr²²⁴ exedd pl Nyss Chr Thdrt Procl Dam al .. Ln om c. AC^{*}D^{*} syr^{utr}; item FG Epiph^{8,14} et^{2,67} Cyrhr ed sed FG Epiph Cyr^{br} ed f g vg cop ar^e aeth pp^{lat} mu του σωτηρος ημων (Cyrhr om) pro ἡ σω. (: cf 3, 4.)

12. D^{*} om τα;

13. DEFG al επιφανιαρ | FG g cop χν̄ ω̄

14. DE d e Lcif vs. ημ. εαντ. | περιουσιον (d e g Lcif Aug al *abundantem*, f vg *acceptabilem*): commentatur hanc vocem uberius Hier: „saepe mecum considerans quid sibi vellet verbum *περιουσιον*, et a sapientibus saeculi huius interrogans si forte alicubi legissent, nunquam invenire potui qui mihi quid significaret exponeret. Quamobrem compulsus sum ad Vetus Instrumentum recurrere“ - „In Deut itaque reperi 7, 6.“ - *ut esses ei in populum περιουσιον* - „et in ps. 134.“ - „*elegit sibi dominus Israel in possessionem sibi*. Pro eo quod est *in poss.*, in Graeco scriptum est *ει; περιουσιασμών*, quod quidem Aquila et V. editio *εις περιούσιον* expresserunt; LXX vero et Theodotio *περιουσιασμών* transferentes commutationem syllabae fecerunt, non sensus. Symmachus igitur pro eo quod est in Graeco *περιουσιον*, in Hebraeo *segula*, expressit *εξαιρετω* i. e. *egregium* vel *praecipuum*, pro quo verbo in alio volumine Latino sermone utens *peculiarem* interpretatus est.“ Victorin vero sic: „Latinus cum non intelligeret *περιουσιον ὄχλον, περιούσιον τὸν περιόρτα* (i. e. circa vitam quam Chr. et habet et dat) posuit *populum abundantem*.“

15. λαλει .. Α διδασκε | περιφρον. (c -νειτων) .. al mu καταγγ. Sed Hier hunc in modum: „Existimet aliquis hoc ipsum nunc ad Titum scribi quod ad Tim. dictum est, *Nemo adolescentiam tuam contemnit*: nos vero iuxta Graeci sermonis differentiam aliud putamus significare *περιφρονεῖτω*, quod hic scribitur, et aliud *καταφρονεῖτω*, quod ad Tim. dictum est, et praepositiones *περὶ* vel *κατά* sensum facere *diversum*“ - „Existinamus itaque *καταφρόνησιν* ad contemptum proprie

III.

- Ro 13, 1^{ss.} 1 Ὑπομίμησθε ἀντοὺς ἀρχαῖς ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθ-
 2 Ti 3, 17. αρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοιμοὺς εἶναι, 2 μηδένα βλασφη-
 2, 24^{ss.} μείν, ἀμάχους εἶναι, ἐπεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρᾶντητα
 πρὸς πάντας ἀνθρώπους. 3 ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι,
 ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικί-
 λαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους·
 2, 11. 4 ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος
 2 Ti 1, 9. ἡμῶν θεοῦ, ὅ οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν
 ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιν-
 γενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἀγίου, ἧ οὐ ἐξέχεεν ἐφ'
 ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, 7 ἵνα δι-
 καιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενηθῶμεν κατ' ἐλπίδα

pertinere.“ - „*περιφρόνησις autem illud sonat*“ - „*cum quis, confidens sibi se alio esse meliorem, despicit eum quem inferiorem putat*“ etc

- III. 1. Ὑπομίμησθε (g -μνησ και, g *admonere et*) .. A arm (syr *gmoque*) add δε|αρχαῖς c. AC^D*E*FG 17. 31. 67. g Dam ap Wtst (non Dam² ed. Lequien) .. ε (Gb⁰) add και c. D***E**KL al pler vv pler pp mu | *πειθαρχ.* .. και vel praem (FG g arm) vel add (A arm)
2. μηδένα .. FG (g *non t neminem*) μη, κ μηδεν | *πραυτ.* c. AC 31. 67.** .. ε *πραστ.* c. DEFGKL al pler
3. ἀνόητοι .. DE d e vg (sed non am al) syr al Or² Leif Aug add και. Or: οὐ γὰρ ἐξήργηεν Ἡμεῖς γάρ ποτε ἀνόητοι ἀπειθεῖς, ἀλλὰ - Ἡμεῖς γάρ καὶ ἡμεῖς ποτε ἀπειθεῖς ἀνόητοι. | *στυγητοι* (FG *στοιπητοι* corrupte pro *στοιγητ.*) .. D* *μισητοι*
4. η pr .. FG om
5. ὧν c. C**D***EKL al fere omn Ath⁵⁸⁶ exedd pl Cyr^{hr802} Dialtrins^{3,5} Chr Thdrt³ al .. Ln ᾠ c. AC^D*D*FG al Clem Cyr^{saep} al (: : at non raro ex codd antiquissimis attractio eiecta est, cf 3, 6. Mc 13, 19. Io 2, 22. 4, 50. 7, 39. Act 3, 25. 7, 16. He 6, 10.) | *το α. ελεος* c. AD*EFG (D* et***[non item**]EFG vv pm pp aliq τ. ελ. αυτ.) al fere¹⁰ pp pl .. ε *τον α. ελεον* c. D***KL al longe pl Chr al | *λουτρον* c. CDEFGKL al ut vdr om Or^{saep} Ath⁵⁸⁶ Cyr^{hr802} al pm .. Lned min praem *του* c. A | *παλιγγενεσίας* c. ACDEFG (ita et. Mt 19, 28. edendum erat accedente etiam B* ad test rell) .. ε Ln 49. *παλιγγ.* c. K^{sl}L etc | *πνεύματος* .. D*E*FG d e g p^{lat} mu (non Hier) praem *δια* (syrP c. ob sl *δια* ante *ανακ.* add)
6. οὐ .. D* al ὄ | *σωτηρος* .. 31. Cyr^{hr802} *κυριοι*, 17. lect *θειου*

ζωῆς αἰωνίου. 8 πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε δια-^{1 Ti 4, 9.}
βεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπι-
στενκότες θεῷ. ταῦτά ἐστιν καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις.
9 μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς^{1, 4. etc}
περίστασο' εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. 10 αἰρετικὸν ἄν-
θρωπον μετὰ μίαν νοθεσίαν καὶ δευτέραν παραιτοῦ, 11 εἰδὼς
ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος.

12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμιᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυχηκόν, σπούδασον^{2 Ti 4, 9.}
ἔλθειν πρὸς μὲ εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέρκινα παραχειμάσαι.

13 Ζηρᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὸν σπονδαίως πρόπεμψον, ἵνα^{Act 18, 21.}
μηδὲν αὐτοῖς λείπη. 14 μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν
ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίαις χρείαις, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

15 Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φι-
λοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ro 16, 24. etc

7. γενηθωμεν c. ACD*FG al Ath⁵³⁶ Chr (et. mosci) .. ε γενομεθα c. D***
EKL al pler Cyr^{hr} al (Thdr^{ted} γινωμ.) | κατ .. FG καθ, D* κατα
8. θεω c. unc omn al pm Thdrt Dam Thph .. ε (Gb⁰) praem τω c. min
ut vdtr pl Chr al | καλα c. ACD*EFGKL al pm Chr Dam .. ε (Gb⁰⁰)
praem τα c. D*** al pl Thdrt al
9. γενεαλογ. .. FG g λογομαχίας | ερεις c. ACKL al ut vdtr omn it vg cop
syrt^r al ut vdtr omn pp mu .. DEFG εριν (D*FG ερειν) | κ μαχ. τας
νομικ. | D* περιστασο
10. νοθεσιαν h. l. c. DEFG d e g syrP Chr Thdrt¹ (ppl^{at} vide post) ..
ε Ln post δευτερ. c. ACKL al ut vdtr omn f vg al Eush. e. 4, 14 Ath⁷²⁹⁻⁷³³
al mu et^{lat} mu | και (FG g η) δευτεραν (FG -ρα) (et. Or Eush. e. Ath²
al pl Ir^{int} al pm) .. DE d e cop (Chr ap Wtst) κ δυο .. Ir^{int} Hier¹
(addit vero: „legitur in Lat eod, quod verum papa quocuo Athanasius
approbat, post unam et alteram correptionem“) al pm om
11. εξεστραπται .. FG εξεστρεπται | FG αμαρταννει
12. D* rursus πεμψω et v. sq προπεμψον | εις .. FG om (uti nec it vg
add in)
13. FG (g sub αυ) απολλωνα, D**H* 26. -λων | σπονδ. .. EG ταχαιως |
D* al mu Thdr^{ted} λειπη, κ al λειπει
15. ασπασαι .. A -σασθε | η χαρις (DE d e Hier add του κυριου, item
FG 30. ^{mg} f g vg [et. am fu ac pler sed non omn] Ambrst al του θεου.
At Hier: „sciendum quod in Gr. eod. ita scriptum est Gratia cum omni^b.
eod., ut nec domini nec nostri in libris feratur authenticis.“) μ. π. νμ.
(17. μ. του πνευμ. σου) .. aeth^{ro} om. Praeterea ε (= Gb Sz) add αμην,
Ln [αμην] c. D**et***EFGHKL al pler vv pl Chr al: om c. ACD* 17 d
fu aeth^{ro} Ambrst Hier Pel

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

I.

9. 1 Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός
Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν 2 καὶ Ἀπφία τῇ ἀγα-

Subscriptio: c aeth πρὸς τιτον, item addito *επληρωθη* DE, item praemisso *ετελεσθη επιστολη* FG, item additis *εγγραφη απο νικοπολιως* A αρρετρον .. HKL al *παυλου αποστολου* (L του αγ. αποστ. παυλ.) *επιστολη* (haec priora omnia K al om) *πρὸς τιτον της κρητων εκκλησιας; πρωτον επισκοπον χειροτονηθητα εγγραφη απο νικοπολιως της μακεδονιας*; . . d e ad titum (d** add scribens e nicopolim, eadem e post expl.) *explicit incipit ad filemonem*, f g *explicit* (g add t finit) *epistola ad t'um inc. ad philemonem*, am al *explicit ad titum* (al add scripta) sequiturque *inc. ad philemonem*, cop *scripta est in Nicopoli et missa per Artemam discipulum illius*, syrp *finis est ep. ad Tit. qui primus fuit episc. ecclesiae Cretensium: quae scripta est ex Nicopoli Macedoniae*, syrp *fin. est ep. ad Tit. quae scripta fuit e Nicopoli et missa fuit per Zinam et Apollo* . . s (= Gb Sz) *πρὸς τιτον της κρητων εκκλησιας πρωτον* (al om) *επισκοπον χειροτονηθητα* (haec της κρητ. etc c. HKL al pl syrp) *εγγραφη απο νικοπολιως της μακεδονιας*; (haec εγρ. usq μακ. c. HKL al pl syrp, item omisso της μακ. A al d** syrp cop [aeth in titulo] Synops Thdrt Euthal al). Insuper add. ut partim iam indicavimus, *δια ζηρα και απολλω* (syr), *δι επαφροδιτον* (Ebedjesu), *δι αρτεμα του μαθητ. αυτου* (cop). Numerantur *στιγχ. 57* (HKL al pl, et. Euthal etc); et. vgcdd versus XCVII., al aliq 57', 57' et aliter), item (ut Euthal) *αγαγν. α', κειφ. ζ', ματ. α'* . . am fu sect 10 habent.

* A al cop go item (praem *αρχεται, incipit*) DEFG d e f g *πρ. φιλημονα* (quae inscriptio confirmatur et. ab Or³,²⁶⁸ *εν τη πρ. φιλημ. επιστολη*) . . KL al *παυλου* (L al praem του αγ. αποστ.) *επιστ. πρ. φιλ.* (153. add *και απφια [-ιαρ?]* *δεσποτας ορησιμου και αρχιππον τον διακονον*) . . syrp *παυλου η πρ. φιλ. επιστολη*, syrp η *πρ. φιλημονα και απφαρ και αρχιππον επιστ.*, arm^{ven} *πρ. φιλ. και πρὸς αρχιππον διακονον και πρ. απφια*, iber η του αγ. παυλ αποστ. *πρ. φιλ. επιστ.*, aeth^{pp} *παυλου η πρ. φιλ. επιστ.*, aeth¹⁰ *πρ. φιλημονα, και εγγραφη οτε ην εν τη πολει ρωμη*, ar^{cop} berol η *πρ. φιλ. επιστ.*, ar^{diez} η του αγ. παυλ. *πρ. φιλ. τον μαθητην αυτου επιστ.*, item ar^p additis *και αυτη εν τω των επ. αριθμω η τρισκαιδεκατη*, ar^e η *τρικαιδεκατη επιστ. η πρ. φιλ.* . . s *παυλου του αποστ. η πρ. φιλ. επιστολη*

πητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συνστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ καὶ οἰκόν σου Col 4. 17.
ἐκκλησίᾳ. Ὁ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Ro 1, 7. etc
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνεῖαν σου ποιούμετος ἐπὶ Eph 1, 15. s.
etc
τῶν προσευχῶν μου, ὅ ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν
ἔχεις πρὸς τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅ ὅπως
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς
ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. 7 χάριν γὰρ ἔχομεν

1. δεσμιος .. D*E* d e ardiez αποστολος, al pauc δουλος, Cassiod apost.
vinculus | $\bar{\chi}\bar{\nu}$ $\bar{\omega}$ c. AD***E**FGK al pl f g vged (sed non am fu demid al
mu) cop iber al Ambrst Hier al .. D*E*L al pm d e vgcdd pl syrutr al
Chr Thdrt Dam al Amb al $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ | αγαπητω (Hier: „non - in Graeco
ἡγαπημένῳ, quod dilectus dicitur, sed ἀγαπητῷ i. e. diligētiū“) .. D*
E d e Ambrst add ἀδελφω

2. D* αφφια, FG al g αμφια, al αππια ut et. f vg (sed d e apphiae) |
αγαπητη c. D***E**KL al ut vdtr fere omn fu al syrutr (sed syrP c. ob.
praem ἀδελφη) al Thdor^{mop} (ὡσπερ ἀγαπητὸν ἐκείνον ἐκάλεσεν, οὕτω
καὶ ταύτην etc) Chr Thdrt Dam al .. Gb'' Ln ἀδελφη c. AD*E*FG al^s
et 113.ms g d e f g am tol harl* al cop arm ar^e ar^c cop berol aethpp al
(Hes απφ. αγαπητη η ἀδελφη ut vdtr) Hier al .. vge^d iber sled Ambrst
Pel sorori carissimae, sl^b αγαπ. αδ. | συνστρατ. c. ADEFG .. ζ συστρ.
c. KL al certe pler | D* την et εκκλησιαν

5. τ. αγαπ. κ. τ. πιστ. c. ACFGKL etc .. DE al fere¹⁰ d e fu* syr arm
aeth Ambrst τ. πιστ. κ. τ. αγαπ. | προς c. D***FGKL al fere omn syrP
(accurate) pp mu (cf d e f vg in domino Iesu [Christo] et in omnes sanctos,
g ad dominum Iesum et in omnes sanctos) .. Ln εις c. ACD*E 17. 137. |
 $\bar{\omega}$.. D*E al d e arr iber aeth^{utr} add $\bar{\chi}\bar{\nu}$.. diff al

6. οπω; .. F ινα πως, G ιναπως | ενεργη; .. f vg evidens, d e manifesta
(εταργη), Hier „evidens - sive ut in Graeco melius habetur efficax;
ενεργη; enim proprie transferri potest efficax sive operatrix“ | αγαθου
.. FG al mu g vg (et. fu al, non am al) Pel praem εργου (Lucbrue
„correctores iudicaverunt non esse omittendum operis“) | του εν (d e g
quae, vge^d fu al quod) c. DEFGKL al fere omn pp mu .. Ln om του c.
AC 17. (nec exprim f am al) | ημιν c. ACDEKL al pl d e fu tol harl**
mar** hal al syrP^{ms} arm iber al pps^r mu Ambrst al .. ζ (=Gb Sz,
sed Gb') ημιν c. FG al pm g f vge^d et^{cdd} aliq cop syrutr al Thph Hier
.. am demb slant om ε. ημ. (23. εν εμοι, ar^c εν σοι) | $\bar{\omega}$ c. DEFGKL al
pler it vg al pl pp mu .. Gb⁶⁰ Ln om c. AC al² cōp aeth^{ro} Ambrst
Hier (syr al $\bar{\omega}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$)

7. χαριν (ζ Gb'') c. KL al longe pl Chred Thdrt Dam Thph Oeext
(Thph χάριν ἔχομεν τοῦτ' ἔστι χαρὰν ἔχομεν etc, Hes χάριν interpret-
atur δωρεάν et χαράν, Erotianus: - καὶ γὰρ πολλάκις οἱ ποιηταὶ τὴν
χάριν χαράν καλοῦσιν: cf et. ad 2 Co 1, 15. Tob 7, 18.) .. ζ^e (non ζ)

πολλὴν καὶ παρακλήσιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν
 ἁγίων ἀναπέπναιται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. 8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ
 παρησῖαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοὶ τὸ ἀνήκον, 9 διὰ τὴν ἀγάπην
 μᾶλλον παρακαλῶ τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ
 1. καὶ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, 10 παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου,
 1 Co 4, 15. ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς, Ὀνήσιμον, 11 τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον,
 νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὐχρηστον, ὃν ἀνέπεμψα. 12 σὺ δὲ αὐτόν, τοῦ
 ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, 13 ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κα-
 ἔχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακομῇ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου,
 14 χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς
 κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ἦ ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον· 15 τάχα
 γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὄραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέμψῃ.

Gb Sz Ln χαραν c. ACDEFG al fere¹⁰ (vv omn pplat gaudium) Chr
 Oeccom | εχομεν (L εχωμεν, 123. cop arcop berol iber sl εχω) πολλ. c.
 D*** (D π. εχ., item vv) KL al longe pl syr^{utr} al Chr Dam Thph Oec
 .. Ln πολλ. εσχον (εσχον et. Gb') c. ACFG al⁵ f g vg cop al Thdrt pplat
 aliq; item π. εσχομεν D*E d e Hier | επι .. D*L al εν (d e f vg in, g
 δε) | D*FG σπλανχνα (F σπανχv.)

8. D* d e vg Hier πολλ. παρρ. εχω (habens, sed et. syr εχω) εν χω̅ α̅,
 D**et*** πο. πα. εχων εν χω̅
9. αγαπην .. A αναγκην | νυνι c. CDEFGKL etc .. Lned min νιν c. A al
 pauc Thph | χω̅ ιω̅ c. AC al cop arcop berol aethro iber Ambrst Hier
 Amb .. ε̅ ιω̅ χω̅ c. D***?et***EFGKL al pler it vg syr^{utr} al pp mu .. D*
 om | Ln sic: παρακαλω̅. τοιοῦτος ὢν (ὡς Παῦλος), πρεσβυτης, .. Gb
 Sz παρακαλω̅ et Ἰησοῦ Χριστοῦ .. ε̅ παρακαλω̅, et Ἰησοῦ Χριστοῦ.
10. ἐγεννησα c. CDEFGKL al fere omn vv fere omn pp mu .. Ln praem
 εγω c. A al² syrP slms Chr¹ (et. mosc²) | δεσμοις c. AD*FG (sed post
 δεσμ. aliquid spatii relictum est) 17. 23.* al it vg pplat .. ε̅ (Gb⁰⁰)
 add μου c. CD***KL al pler vv pl pp mu
11. σοι. sec .. FG al fere¹⁰ g vg syr Hier al praem και | ανεπεμψα (Gb'
 επεμψα [D* -rψα] c. DE al vv aliq Chr) c. D***FGKL al fere omn f
 am fu al go syrP arP al pp mu .. Ln add σοι c. ACD*E 57. d e g vg^{ed}
 al pplat³, item προς σε demid al cop syr Chr Ambrst
12. συ δε c. DEFGKL al fere omn vv omn pp mu .. Ln om c. AC 17.
 (iidem σοι add: vide ad 11.) | DEFG σπλανχνα | ε̅ add in f. προσλαβον
 c. CDEKL al pler vv omn pp mu; sed 37. 73. 116. 238. cop post συ δε,
 itemq g arm Thdrt post αυτον pon .. om c. AFG 17.
13. μοι διακ. c. ACDEFG al it vg go ppgr aliq pplat .. ε̅ (=Gb Sz) δια-
 κονη (L -νει) μοι c. KL al pler cop syr^{utr} al Chr ad h. l. al
14. κατα pr .. D*FG al Or κατ | κατα sec (FG al κατ) .. D* it vg pp
 lat om
15. απεμψης .. L -χεεις

16 οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μά-
 λιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ· 17 εἰ
 ὄν με ἔχεις κοινωτόν, προσλαβοῦ αὐτόν ὡς ἐμέ. 18 εἰ δέ τι ἠδί-
 κησέν σε ἢ ὀφείλει, τούτο ἐμοί ἐλλόγα. 19 ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
 τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγῳ σοι ὅτι καὶ σεαντόν μοι
 προσοφείλεις. 20 καί, ἀδελφέ, ἐγὼ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνά-
 παυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Χριστῷ.

21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ
 ὃ λέγω ποιήσεις. 22 ἅμα δὲ καὶ ἐτοιμάζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γάρ
 ὅτι διὰ τῶν προσενηθῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.

23 Ἀσπάζεται σε Ἐπαφροῆς ὁ συνιουχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Col 1, 7.
 Ἰησοῦ, 24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημῆς, Λονκᾶς, οἱ συνεργοί μου. Act 12, 12.
27, 2.

25 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύ-
 ματος ὑμῶν. 2 Ti 4, 10 a.
Col 4, 14.

Phi 4, 23. etc

16. ἀλλ (D* ἀλλά) ὑπὲρ δοῦλον (it vg Ambrst al pro servo, am fu Hier plus servo) .. FG g om | FG μάλιστα

17. με c. CDEFG al fere²⁵ ac plur pp mu .. ς (=Gb Sz) εμε c. AK al pl

18. κ al aliq syrP arm om σε | FG η. οφείλει τει τούτο μοι | ἐλλογα (enl- D* al, sed ελλ- ACFG al etc) c. ACD*FG 17. 31. .. ς -γει c. D**et*** EKL al pler pp mu (Hes ἐλλόγει· καταλόγισαι.)

19. αποτίσω .. D* αποδώσω (it vg reddam). Idem in scholiis cdd aliq legitur. | D*E* d e add in fine εν κυριω

20. D*FG σπλάνχνα (FG σπανχ.) | χριστω c. ACD*FGL al mu d e f g vg six fu al go cop syrutr arm ar^e ar^{vat} ar^{cop} berol ar^{cop} hug aethutr iber al Chr (et. mose) al pplat .. ς (=Gb Sz) κυριω c. D***EK al pl vg ed et am al arP sl Thdrt (sedcod ᾧ) al

21. ὁ c. DEKL al fere omu vv pler pp mu pplat .. Ln ᾧ c. AC al⁸ cop syrP | L ποιησης

22. γαρ .. 114. syrP δε | L om νμων

23. ασπάζεται c. ACD*E al mu d e vg go cop syrutr arromn arm aeth sl ppgr etlat mu .. ς (=Gb Sz) -ζονται c. D**et***KL al pl f iber Dam Oec

25. ς (=Gb Sz) add in f. αμην c. c (non c^{corr}: cf c in append) D**et*** EKL al ut vdr omn e f vg al pl Chr Thdrt Dam al Ambrstven .. om c. AD* d arm ar^{cop} hug Ambrsted (et. ap Sab) Hier. Ceterum sic de Marcione Epiph et Tert, hac in re non consentientes: Epiph ὁμως ἀπὸ ταύτης τῆς πρ. φιλήμονα οὐδὲν παρεθέμεθα διὰ τὸ ὀλοσχημῶς αὐτὴν διαστρόφως παρ' αὐτῶ κείσθαι. Tert Soli huic epistolae bre- vitas sua profuit, ut falsarias manus Marcionis evaderet.

Subscriptio: (periit in A) c aeth^{ro} πρ. φιλ., item (addito ἐπληρωθη) DE (FG manci sunt post v. 30; sed G [non F] g vacuo spatio interposito

notat: προς Ιανουδακηνσας [g *laodicenses*] αρχεται επιστολη) .. κ πρ. φιλ. εγραφη απο ρωμης δια ονησιμου οικητου, L του αγιου αποστ. παυλ. επιστ. πρ. φιλημ. και απφιαν δεσποτας του ονησιμου και προς αρχιππον τον διακονον της εν κολοσσαις εκκλησιας· εγραφη απο ρωμης δια ονησιμου οικητου. Similliter, additis et. pluribus, al. Ex vv vero d e *ad filemonem explicit* (d** et e *add scribens a roma*): nullum incipit sequitur; am al *expl. ad philemonem* (al *philitim.*; et. additur *scripta de urbe roma*). Tum sequitur: inc. *epistula* (su al om) *ad hebraeos* .. syr ἐτελέσθη ἡ πρ. φιλ. ἐπιστ., ἣτις ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης καὶ ἀπεστάλη διὰ ὀνησίμου, item cop ar^{cop} berol aethPP - ἐγράφη ἐν ῥώμῃ καὶ (cop om) ἀπεστάλη διὰ ὀνησίμου, ar^e - ἦν ἔγραψεν ἀπὸ ῥώμ. καὶ ἀπέστειλε διὰ ὀνησίμου, ar^{po} ἐτελέσθη ἡ ἐπιστολή, καὶ χάρις τῷ θεῷ, καὶ ἐγράφη ἀπὸ ῥώμ. διὰ ὀνησίμου οἰκέτου φιλήμονος. syrP ἐτελέσθη ἡ ἐπιστ. πρ. φιλ. καὶ ἀπφιαν δεσπότης ὀνησιμόρου, καὶ πρ. ἀρχιππον διάκονον τῆς ἐν κολασσαῖς ἐκκλησίας, ἣτις ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης; διὰ ὀνησίμου οἰκέτου, item iber τέλος τῆς ἐπ. ἦν ἔγραψεν ἂ. ῥώμ. πρ. φιλήμ. καὶ ἀπφιαν δεσπότης ὀνησίμου καὶ ἀρχιππον διάκονον τῆς ἐν κολασσαῖς ἐκκλ. διὰ ὀνησίμου οἰκέτου .. 5 (=Gb Sz) προς φιλήμ. ἐγράφη ἀπὸ ῥώμης (ἂ. ῥ. confirmant et. Thdr̄t Euthal al) διὰ ὀνησίμου οἰκέτου (διὰ etc vide ante; Euthal⁵⁴⁷ ap Zac. agnoscit πρ. φιλ. κ. απφ. κ. αρχ. τον διακ. της ε. κολασσ. εκκλ.). Praeterea numerantur στιχχ. λζ̄ (ita κL al pl, et. Euthal; arm λη', al μζ̄, μβ̄, vgc^{od} versus XXXIII, et aliter); item (ut Euthal) αναγν. α', κειφ. β̄ (iber ἔχει δὲ ἐν κειφ.) .. am fu sect 4 habent.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ.

I.

1 Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάσαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατέράσιν ἐν τοῖς προφήταις ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλά-

** Reservavimus epistolae ad Hebraeos istum maxime, qui est post finem epistularum Pauli tredecim, locum, quoniam non tantum perquam probabile est in primis omnium Novi Testamenti librorum collectionibus eandem rationem obtinuisse, quemadmodum exeunte quarto saeculo in canonibus conciliorum Hipponensis (393.) et Carthaginensis (397.) „Pauli apostoli epistulas tredecim“, quem eundem numerum agnoscit multo antiquior Caji Romani catalogus teste Eusebio h. e. 6, 20., excipit „eiusdem ad Hebraeos una“, verum etiam Iamborum ad Seleucum auctor, quem alii Amphiloichium, alii Gregorium Nazianzenum esse volunt, et Epiphanius luculenter testantur post Pauli ad Philemonem epistolam in antiquis libris insorum Graecorum scribi solitam ad Hebraeos epistolam. Habent enim Iambi quos diximus sic: (enumeratis epp. ad Ro, ad Co duabus, ad Gal, ad Eph, ad Phil, ad Colass, ad Thess duabus) *δύο Τιμοθέω· Τίτω δὲ καὶ Φιλήμονι μίαν ἐκατέρω· καὶ πρὸς Ἑβραίους μίαν· τινὲς δὲ φασὶ τὴν πρὸς Ἑβρ. νόθον οὐκ εἶ λέγοντες· γνησία γὰρ ἡ χάρις.* Epiph autem p. 373. sic: *πρὸς Φιλήμονα ἐνάτης. οὕτως γὰρ παρὰ τῷ Μαρκίῳ κίται· παρὰ δὲ τῷ ἀποστόλῳ ἐσχάτη κίται· ἐν τισὶ δὲ ἀντιγράφοις τρισκαιδεκάτη πρὸ τῆς πρ. Ἑβραίους τεσσαρισκαιδεκάτης τίταται.* (Pergit: *ἀλλὰ δὲ ἀντίγραφα ἔχει τὴν πρ. Ἑβρ. δεκάτην πρὸ τῶν δύο τῶν πρ. Τιμόθειον καὶ Τίτ. καὶ Φιλήμ.*) Postea demum in Graecorum consuetudinem abiit ordo ille, quem eod Graeci nostri antiquissimi ABCD itemque 17. 23. 47. 57. 71. 73. aliique una cum Canonibus Apostolicis (85.), concilio Laodiceno (a. 364. can. 59. fidei quidem dubiae), Athanasio, Cyrillo (cf de recta fide), auctore Synopsi, Theodoro, Euthalio, Ioh. Dam. testantur. Atque illo quidem ex ordine ep. ad Hebr. alteram ad Thess. excipit, sequentibus epistulis ad Tim. ad Tit. ad Philemonem. Quem ordinem recepit, ut ex instituto suo debebat, Lachmannus. Praeterea alium ordinem antiquissimum docet sectionum omnes epp. Pauli complectentium ratio, quam in codicis Vat. celeberrimi scriptor retentis antiquioris exemplaris numeris indicavit, quamvis ipse in suo labore non sequeretur: vide supra ad finem ep. ad Eph. Hac ex ratione ep. ad Hebr. excipit ad Galatas epistolam; similiterque fit in antiquissimis versionis Sabidicae membranarum Romanis, quas inter 2. Cor. et ad Gal. epistolam ad

λησεν ἡμῖν ἐν νύφῃ, 2 ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας, 3 ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς
 8, 1. etc δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, 4 τοσοῦτ

Hebr. collocatam habere auctor est Zoëga in Catalogo codd. copt. mss. qui in museo Borg. Velitris adservantur p. 186.

* AB(item C in subscr.)K al mu cop sah προς εβραιους .. M (praemissis εγραφη απο ιταλιας δια τιμοθιου) η πρ. εβρ. επιστ. (cum additamento singulari hoc: εκτεθεισα ως εν πωακι), L του αγιου και πανευφημου αποστ. παυλ. επιστολη πρ. εβραιους, similiter al. D (et.d), quod satis memorabile est, in subscriptione epistolae ad Philemonem praeter morem constantem non habet αρχεται πρ. εβρ. vel simile, nec magis habet inscriptionem quam proprie dicis; quod enim edidimus: προς εβραιους, id non hausimus nisi ex marginibus superioribus, ubi titulus repeti solet .. f praeposito „argumento in epistolam ad hebreos“ explicit argumentum incipit ipsa epistola ad hebreos, am (in quo ubique ipsi singulorum librorum textui praepositum est „argumentum“ itemque „breves“ vel „capitula“) incipit epistula ad hebraeos, fu ad hebraeos; syr ep. ad Hebr., syrP ep. Pauli ad Hebr., arpetrop epist. Hebraeorum .. ζ η πρ. εβρ. επιστ. (ζ [non ε^o Gb Sz] add παυλου)

I. 1. εσχατου c. ABDEKLM al longe pl f vg cop al Or¹ Eus marc²⁰² Ath¹⁷⁵⁻³⁶²⁻⁷⁰⁴. Cyrthes⁸⁶⁶-glaph¹⁰⁷ etfid¹¹⁰ Chr Did Photmans^{8,10} al Aug (postremo; f g Idac novissime) .. ζ (=Gb Sz) -των c. min mu (d e in novissimis, hal* novissimis, item syr^{utr} et ppl^{at}) Or¹ Orthodox⁷¹ Ps- Ath¹⁶ Cyr hr¹⁴⁹ al

2. δι ου (et. Or³ al mu) .. 109. διο | ποι. τ. αι. (Gb'') c. ABD*et***EM al d e f vg cop syr al Eus^{marc202} Ath¹⁷⁵ Cyrthes⁸⁶⁶ et³⁷¹ Tit al ppl^{at} mu .. ζ τ. αι. ποι. c. D**KL al pl syrP al Cyrfid¹¹⁰ Cyrhr¹⁶¹ Chr Thdrt al

3. Cf huc insignem locum Clem^{ro} c.⁸⁶: ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ τοσοῦτῳ μείζων ἐστὶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον ὄνομα κληρονόμηκεν. γέγραπται γάρ οὕτως Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγ. αὐτ. πνεύματα καὶ τοὺς λειτ. α. πινρ. φλόγα. ἐπὶ δὲ τῷ νύφ αὐτοῦ οἴτω; ἔπεν ὁ δισπότης Υἱός μου εἰ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγ. σε· αἰτῆσαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσιν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς. καὶ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρ. σου ὑποπόδ. τ. ποδ. σου. | φερων .. B φανερων (sed ανε „super raso“ rescripta) | ατου .. M 67.** om | δι εαυτου (D* 137. Cyr¹ Euthal Dam δ. αυτου, d e per ipsum purificatione pecc. facta; Thdrt τὸ Α' αὐτοῦ δασίως ἀναγιώσκειν προσήκει ἀντὶ τοῦ Α' εαυτοῦ) c. D*et***EKLM al pler d e syr^{utr} al (cop per quem fecit) Ath³⁶² Chr Thdrt Cyr¹ Euthal al Aug (purgatione pecc. a se facta) .. Ln 49. om c. ABD** 17. 46.* 47. 80. f vg arm Cyrfid¹¹⁰et^{alib} Cyr hr²²⁰ Ps-Ath³⁸⁷ Damcom Sedul Cassiod al (: : omissum est ut mole-

κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσα διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς
κεκληρονόμηκεν ὄνομα. 5 τίμη γὰρ εἶπεν ποτε τῶν ἀγγέλων Τίός^{5, 5, 7.}
μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ^{2, 2, 7.}
εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; 6 ὅταν δὲ πάλιν εἰσα-
γάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκονομίαν, λέγει Καὶ προσκακησά-^{Ps 96 (97), 7.}
τωςαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. 7 καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους
λέγει Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς^{Ps 103 (104), 4.}
αὐτοῦ πυρὸς φλόγα, 8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός,^{Ps 44 (45), 6 s.}
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· καὶ Ῥάβδος ἐθνότητος ἢ ῥάβδος τῆς
βασιλείας σου. 9 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν·
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ
τοὺς μετόχους σου. 10 καὶ Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθε-^{Ps 101 (102), 26-28.}
μελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· 11 αὐτοὶ

stum; alienam manum minime prodit) | ποιησαμενος h. l. c. KL allonge
pl syrP al Chr Thdrt al mu .. Ln ante *εκαθισ.* c. ABDEM al d e f vg
Cyr^{ad110} Cyr^{hr220} Ath³⁶² Did Ps-Ath³³⁶ Dam^{com} pp^{lat} | *αμαρτιων* c.
ABD*E*M 67. ** al it vg cop syr aeth^{ro} Cyr^{ad100} Cyr^{hr220} Ath³⁶² exedd
etedd aliq Did Dam al m Aug Sedul Cassiod Bed .. ζ (Gb⁰⁰) add *ημων*
c. D***E**KL al pler tisch^{6-f} syrP are al Ath³⁶² Chr Thdrt Ps-Ath³⁸⁷ al
DEL tisch^{6-f} al *μεγαλοσυννης*

4. M κρείττων, D κριτω (** -ει-) | B om *των* | K al oσω (tisch^{6-f} Ath⁷⁵⁹
oσον) και

5. *ποτε των αγγελων* c. ABD**et***E**KLM etc .. D*E* al τ. *αγγ. ποτε*
(d e *aliquando angel. dixit*)

7. *αγγελους* pr .. D*E 71. d e Did Chrd^{ed} semel add *αυτου* | DE 1. 39.
67. ** 71. tisch^{6-f} d e *πνευμα*

8. B 17. om *του αιωνος* | και c. ABD*E*M 17. d e am tol al Cyr^{ad73} ..
ζ 49. om c. D***E**KL tisch^{6-f} al pler f vg (et. fu demid al) cop syr^{utr}
al mu Cyr^{thes378-381} Chr Thdrt Chron¹⁶³ al³ (: cum utrumq mem-
brum ex eodem psalmi versu sit petitum nulla interposita coniunctione,
qua in re lectio LXX non fluctuat, istud και non poterat non eiici.) |
ραβδος c. DEKL tisch^{6-f} al ut vdr pp omn ut ante .. Ln^{ed} min (ed mai
mutavit ex errore de B) praem ἢ c. ABM Cyr^{ad73} (non 17n. teste Sz, alie-
ter Wtst) | *ευθυτητος* c. DEKL tisch^{6-f} al ut vdr omn pp út ante ..
Ln praem *της* c. ABM Cyr^{ad73} | *η ραβδ.* c. DEKL tisch^{6-f} al ut vdr omn
pp ut ante .. Ln om ἢ c. ABM Cyr^{ad} | σου .. B αυτου

9. *ανομιαν* (*D -ιας) c. BDEKLM tisch^{6-f} al longe pl (it vg *iniquitatem*,
item cop syr^{utr} etc) Eusdem⁷⁷³ Cyr^{thes378} al mu .. A 13. 23. 43. 57.
8. Pe al³ Cyr^{ad} Chr^{mosc2} Chron¹⁶³ *αδικιαν* (item LXX ex A al Eus
dem³⁷⁹ Ath Cyr) | *ελαιον* .. BLal *ελεον*, D* *ελεος*

10. σου *εἰσιν*: hoc acc. D***LM etc, non σου *εἰσιν*

ἀπολούνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἰμάτιον παλαιωθή-
 σονται, 12 καὶ ὡσεὶ περιβύλαιον ἐλίξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγῆσονται,
 σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἰ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. 13 πρὸς τίνα δὲ
 τῶν ἀγγέλων εἶρηκέν ποτε Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς
 ἐχθροὺς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 14 οὐχὶ πάντες εἰσὶν
 λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλ-
 λοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

¹P^a 109⁽¹¹⁰⁾. 1.
 M 122, 44 etc

II.

1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖ-
 σιν, μήποτε παραρῶμεν. 2 εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος
 ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοχὴ ἔλαβεν ἔνδικον
 μισθαποδοσίαν, 3 πῶς ἡμεῖς ἐκφενξόμεθα τιλικαντίης ἀμελήσαν-
 τες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου, ὑπὸ
 τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, 4 συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ
 θεοῦ σημείους τε καὶ τέρασιν καὶ ποικιλίαις δυνάμεσιν καὶ πνεύμα-
 τος ἀγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.

5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν,

11. διαμένεις: hoc acc. L tisch⁶-f [-νης] al ut vdtr longe pl cop syr^{utr} al
 .. D^{***}EM al vg d e f διαμενεῖς (*permanebis*)

12. ὡσεὶ .. D^{*E}? Dam ὡς | ἐλίξεις (ita et. LXX ex AB^{et} cdd fere omni)
 .. D^{*} (nec mutavit ut vdtr D^{**}) 43. d e f vg (non fu harl^{*} al) Tert
 ἀλλαξεις (: ita it Ir^{int} Or al et. in ps.) | αὐτοὺς c. D^{***}KLM al ut vdtr
 omni vv pl pp pm (: nec aliter LXX) .. Ln add ὡς ἰματίου (D^{*} ἱματ.)
 c. ABD^{*} (E confusis D^{*et}^{***} effecit καὶ ὡς ἱματ. ἀλλ.) fu d e arm aeth
 ro (et sicut vestis mutabuntur) | A^{*} ἐγκλειψουσιν

13. D^{*} (supplent et^{**et}^{***}) om an

14. διακονίαν (et. Or⁵ al pm) .. B Or² διακονίας

II. 1. προσέχ. ημ. c. ABDE al f vg Ath⁹⁶⁵ Aug al .. ε ημ. πρ. c. KL al
 pler Thdrt al (d e nos amplius intueri) | παραρῶν. c. AB^{*D}*L al syr
 p mg gr̄ .. ε παραρῶν. c. B^{**D}^{***}EK^{sil} al pler. Ceterum m om v. 1.,
 Chr vero non habet nisi διὸ χρεῖ περισσ. ημ. πρ. τοῖς ακ.

2. L δι ἀγγελοῦ

3. ἐκφενξόμεθα .. al mu -ξόμεθα

4. B^{*} συνμαρτυροῦντος, B^{**} συμμαρτυρ. | τε .. m al mu f vg (contra
 d e εἰρηῖς quoque et) al pp aliq^{gr} e^{rlat} om | αὐτου .. Ḑ^{*E}^{*} του θεου

5. ὑπέταξεν .. c f vg (et. am demid hal al; non item fu tol harl^{*} al)
 sl^{ed} Chron¹⁶² add ο θεος

περὶ ἧς λαλοῦμεν. 6 διεμαρτύρατο δὲ που τις λέγων Τί ἐστὶν ἀν-^{1 Co 15, 27.}
 θρωπος ὅτι μιμησκη αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπη αὐ-
 τόν; 7 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξη καὶ τιμῇ
 ἕστεφανώσας αὐτόν, 8 πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν^{2 Ph 1, 22.}
 αὐτοῦ. ἐν τῷ γὰρ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ
 ἀντιτάκτον· ἣν δὲ σὺπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.
 9 τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν
 διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξη καὶ τιμῇ ἕστεφανωμένον, ὅπως
 χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσεται θανάτου. 10 ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ,^{Ro 11, 36.}

6. δὲ που τις: sic edd, non ut Ln 49. δὲ ποῦ τις | Τι .. Ln^{ed} min τις
 c. c* 2^{lect} d e tol cop Dam (item LXX ex A al mu) | A μνημησκη

7. D* ελαττωσα: | 5 (=Gb Sz) add in f. και κατεστησας αυτον επι τα
 εργα των χειρων σου, item Ln [και usq σου] c. ACD*E*M al mu d e f
 vg al mu Thdr̄t Sedul al (: ut LXX): om c. BD**KL al plus⁶⁵ syr^{edd}
 etedd aliq (syr^p habet c.*) sl⁵ Chr Dam Thph Oec

8. εν τω γαρ c. BDEM 23. (: cf ad Io 9, 30.; nec fluct Mt 22, 30. εν γαρ
 τη Lc 6, 45. εκ γαρ του cum similibus) .. 5 49. εν γαρ τω c. ACKL al
 pler pp mu | υποταξαι αυτω .. Ln υπ. [αυτ.], om enim αυτω B d e
 (subdicendo autem omnia) .. DE syr post τα παντα pon | αυτω (Thph
 om) τα παντα .. d e omnia eius

9. L βλέπωμεν | χαριτι c. ABCDEKL al fere omn d e f vg cop syr^{utr}
 (sed vide post; syr sic: *ipse enim deus per gratiam suam pro omnibus
 gustavit mortem*; item ar^e sed *per gratiam dei*) al mu „edd aliq“ ap Or
 (vide post) Eus^{ps} Ath⁴⁴ Cyr^{saepo} (et. ap Thdr̄t^{5,41} et⁶⁷ in defensionibus
 Cyrilli; item in ep. ad Nestor ap Mansi 4, 890 item ap Marium
 Mercat.) Chr al mu Hier (vide post) Faustin al .. m 67.** syr^{edd} Nestor
 ianorum (his tribuunt *χωρις* etiam Thph et Oec: *ιστιον δε οτι οι
 Νεστοριανοι παραποιουσι την γραφην και ουτως αναγωνισκουσιν
 "Οπως χωρις θεου υπερ παντος γευσ. θανατου, τουτο κατασκευαζον-
 τες, οτι ενοικησιν εσχεν ο χς, φασι, του θεου λογου και ουχ ενωσιν.
 αλλ' ορα πως ορθοδοξος τις απεικριθη. πρωτον μιν Χαριτι θεου κει-
 ται. etc)*) syr^{edd} heidelb (ex eo enim Tremell edidit *ipse enim excepto
 deo per beneficentiam suam pro quovis homine gustavit mortem*.)⁴⁴ Item
 ed. Par. min. et ed. Hutter.) ar^{vetrop} („*quare χωρις θεου, qui eum sibi
 fecerat templum, gustavit mortem υπερ παντων των ανθρωπων*“) Or
^{4,41} (*χωρις θεου υπερ παντος εγευσαστο θανατου, η οπερ εν τισι κει-
 ται της πρ. ιβραιους αντιγραφους χαριτι θεου*) et^{4,392} (*οπως χαριτι
 η χωρις θεου υπερ παντος γευσεται θανατου*) et^{4,393} (*ubi το υπερ
 παντος et το χωρις θεου υπερ παντος urget*) item ^{4,450} (allud et Or
^{in^{4,513}} ad Ro 3, 25.) Thdor^{mop} (*γελοιοτατον δη τι πασχουσιν ενταυθα
 το χωρις θεου εναλλαττοντες και ποιουντες Χαριτι θεου, ου προσε-
 χοντες τη ακολουθια της γραφης, αλλ' απο του μη σινιναί οτι
 ποτε ηρη το χωρις θεου, αδιαφορως εξαλειφοντες μεν εκεινο, τωθεντες*

δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαρόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελευτῶσαι. 11 ὃ τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι ἕξ ἑνὸς πάντες δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφούς αὐτοὺς καλεῖν, 12 λέγων

Io 20, 17. Mt 28, 10. I Pa 21 (22), 23. *2 Sa 22, 3. *Eκ 8, 17 κ. 1 Co 15, 28. 2 Ti 1, 10.

Ἀπαγγεῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. 13 καὶ πάλιν Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῶ. καὶ πάλιν Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. 14 ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιὰ κεκοινωνήμεν αἵματος καὶ σαρκός, καὶ αὐτοὺς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διάβολον, 15 καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντός τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. 16 οὐ γὰρ δῆπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. 17 ὅθεν ὄφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναιται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

δὲ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς εὐκόλον εἶναι πρ. κατανόησιν -- εἰπὼν γὰρ ὅτι χωρ. θεοῦ ἐγένεσθε τ. θαν. οὐδὲν πρὸς τοῦτο παραβλαβείσης τῆς θεότητος, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τῆς οἰκείας φύσεως τὴν κατὰ βραχὺ τοῦτο ἐλάττωσιν ἐδέξατο etc) Thdrt (^{3,404} τοῦτο καὶ ἐν τῇ πρ. ἐβρ. φησὶν "Ὅπως χωρὶς θεοῦ etc. μόνη δὲ ἡ θεία φύσις ἀνινδής. Item ad h. l.) Anastasabbas (in libro contr. Iudaeos, quem Latine versum ed. Canis. in Ant. Lect. III.) al ead ap Hier (lib. 2. ad Gal. ^{7,342} „Christus gratia dei sive, ut in quibusdam exemplarib legitur, absque deo pro omnib. mortuus est“) Amb² Fulg Vig χωρὶς θεου (sine deo, absque deo) (:: χωρὶς θεου collato 1 Co 15, 27. ad v. 8. ουδεν αφ. α. ανηποτ. notatum vdr, indeque ansa data dogmaticae emendationi. Si revera χωρὶς ab apostolo scriptum fuisset, nemo id cum χαριτι permutaturus fuisset. | γεννηται .. D* -σεται

12. εν μεσω: ita BCDEHK⁸¹¹LM etc .. A εμμεσω

13. επ .. c* (?) al εν (f vg in eum, d e in illo)

14. αιμ. κ. σαρκ. (Gb'') c. ABCDEM al d e am fu al cop syrP al Or Eus dem⁸⁰² et Ps⁸¹⁵ Ath⁴⁴⁻³⁷⁶ et alib Cyr^{icoh353} et fid⁸⁰³ etsaepe al pm (pp^{lat2?}) .. ς σαρκ. κ. αιμ. c. KL al pler f vg syr al Thdrt al Hier Aug al | των αυτων .. D*E* (d e eorundem passione) Eusps⁸¹⁵ Thdrt¹ Hier add παθηματων | θανατου pr .. D*E* d e add θανατον (non Or² Eusdem⁸⁰² Ath⁴⁵ et³⁷⁶ etc)

15. KL al Chr^{edd} απαλλαξει .. A αποκαταλλαξει

17. A ωμοιωθηναι | A 17. Ath³⁷⁶ (exedd aliq) Chr (sed fluct ead) τας αμαρτιας (Aug ad propitiandum pro, Vig ad deprecandum pro)

III.

1 Ὁθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν, 2 πιστὸν ὄντα τῷ ποιῆσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.^{3, 5, 7.} 3 πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὃ κατασκευάσας αὐτόν. 4 πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπὸ τινός, ὃ δὲ πάντα κατασκευάσας Θεός. 5 καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, 6 Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἰκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ κἀνήχημα τῆς ἐλπίδος κατάσχωμεν.^{14.}

18. *πειποθ.* αυτ. *πειρασθ.* .. DE αυτ. *πειπ.* *πειρ.* (d e ipse expertus passus est). Supra ad v. 11. adde : M αυτους αδελφ. (non ita Cyr fid¹¹⁰ et act¹⁵⁶)

III. 1. D* κατανοησετε | iw c. ABC*D*M al fere¹⁰ d e f vg cop sah aeth Ath³⁶¹⁻³⁷⁰ et alib algr (sed Epiph⁷³⁸ et⁷⁶⁰ plane om) etlat .. C** s. *** D***EKL al pl syrutr arm arr al ppgr mu Hil iw xp̄ .. ζ (=Gb Sz) xp̄ iw c. pauc min

2. *μουσης* c. CKL al pl (et. d e f vg exedd pl) .. ζ *μουσης* c. ABDE al certe pm etc|ολω c. ACDEKLM al ut vdtr omn d e f vg syrutr al mu pp gr (cf et. Clem⁷⁰⁴) etlat mu .. 49. om c. B cop sah ar^e Amb (: : quae testimonia gravia sunt, eoque graviora quod nec v. 5. nec *Nm 12, 7. lectio fluct, nostro vero loco πιστὸν maximum momentum habet, non ὄλω. Nihilominus et negligentia et ratione hoc potissimum loco omitti poterat; ratione ab iis maxime qui εν ολω etc ad Iesum referebant, quemadmodum revera cop h. l. επι τον οικον, ut est v. 6. de Christo dictum, non εν τω οικω expressit.)

3. *ουτ. δοξ.* c. ABCDE al d e Chr .. ζ (=Gb Sz) *ουτ.* c. KLM al pler f vg al pp mu | *παρα μουσην* c. BCKL al pl, item D* *παρ. μουσεως* .. ζ *πα. μωσην* c. AD***M al certe pm

4. *παντα* c. ABC*D*E*KM al Chrd .. ζ (Gb⁰) *praem τα* c. C** s.*** D*** E**L al pler pp mu

5. *μουσης* c. CDEKL al pl .. ζ *μωσ.* c. ABM al certe pm

6. οὐ (al pauc add ὀ) : ita et. Ath⁵⁰⁹ Cyr Did al pm Hier .. Gb' ος c. D*M 6. 67.** it vg Leif al | *εαν* c. BD*E*M 17. (si d e f vg Amb) .. ζ *εανπερ* (Leif si tamen) c. ACD***E**KL al pler ppgr mu Leif (at *εανπερ* nec v. 14., ex quo interpolatum esse v. 6. persuasum habemus, nec 6, 3. variat) | *κατασχωμεν* c. B aeth⁷⁰ (*gratiam nostram et gloriam nostr. et spem nostr., aethPP - et glor. nostr. firmam et spem in aeternum*) Leif Amb .. ζ Ln *praem μεχρι τελους βεβαιων* (11. βεβαια, βεβ. om et. syr, 4. post *κατασχ.* et cop ante με. τε. pon, Hier post *ημεις* pergit TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 36B

- *Ps 94 (95),
8—11. 7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον εἰάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8 μὴ σκληρόνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν
- *Ex 17, 7.
*Nm 14, 22 a. τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 οὗ ἐπίειρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσεράκοντα ἔτη. 10 διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ καὶ εἶπον Ἄει πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς
- 4, 3. μου, 11 ὡς ὄμοσα ἐν τῷ ὄρητι μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπανσίν μου. 12 βλέπετε, ἀδελφοί, μίποτε ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδιά πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, 13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρονηθῇ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας· 14 μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν, ἕανπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. 15 ἐν τῷ λέγεσθαι Σήμερον εἰάν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρόνητε τὰς καρ-

si tamen principium substantiae usq ad fin firmum teneamus :: e v. 14.)
c. ACDEKLM etc

9. οὐ .. D*E* οπου | ἐπειρασαν c. ABCD*E* 17. d e cop (teste Wist, non Wi) Lcif .. ε (Gb⁰) add με c. D***E**KLM al pler f vg al pl Chr Thdrt al Amb (: hab LXX^{ed}, at AB [sic, cf ed Mai] al² it om et. *ps 94.) | ἐν δοκιμασίᾳ (Gb') c. ABCD*EM 73. 137. d e cop Lcif; item Clem (protrept. cap 9. § 84.) Did .. ε ἰδοκίμασαν με c. D***KL al pler f vg syr^{utr} al mu pp mu (: ita LXX, sed ex B et al om με) | AC al Did ἰδον | τεσσαρ. c. AB*c .. ε Ln τεσσαρ. c. B**KLM al certe pler .. DE ·μ·
10. διο .. al fere¹⁰ (Cyr Amb) om | ταυτη (Gb'') c. ABD*M 6. 17. 23. 57. 67.** (f vg huic, d e ista) Clem Did (ita nullus ed LXX) .. ε κεινη c. CD***EKL al longe pl Chr Thdrt al (: et. LXX) | εἶπον (ita *ps 94. A al pm) c. BCD***EKLM al longe pl Clem Did al mu .. Ln εἶπα c. AD***vdir (D* εἶπαν: ita et. al pauc ps 94.) al fere¹⁰ Chre^{dd} (: ita LXX ex B etc)
12. βλέπετε .. 114. add δε, d e aeth^{utr} itaque
13. ἀχρις: m -ρι | καλεῖται (d e donec hodie vocatus, f vg - cognominatur [f -netur] etc) .. AC al καλεῖτε | εἰς υμ. τις c. BDEKL al pl d e syrP Thdrt Dam .. ε (=Gb Sz) τις εἰς υμ. c. ACHM al certe pm f vg cop syr al Chr al Lcif al | της ἀμαρτίας .. D* ἀμαρτίας
14. του ᾧ γεγ. c. ABCDEHM al d e f vg Or Eus^{ps190} etdem⁴⁰⁰ Cyr Dam Lcif al .. ε (=Gb Sz) γεγ. του (L al om) ᾧ c. KL al longe pl cop syr utr al Chr Thdrt al | υποστ. (67.** πιστεως) .. A al² f vg sl⁵ Hier¹ al add αυτου
15. Ln κατάσχωμεν, ¹⁵ἐν et παραπικρασμῷ. ¹⁶ | D*(E?) σκληρονητε | ως (Chr ὡσπερ) .. M 44. 47. 174. 219. om

δίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ· 16 τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως; 17 τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν; ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 18 τίσιν δὲ ἄμωσεν μὴ εἰσελεύσασθαι εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; 19 καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν διὰ 4, 6. ἀπιστίαν.

IV.

1 Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερημένοι. 2 καὶ γὰρ ἔσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συνκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσα-

16. τίνες (ita et. syr ar^e, item Thdrt: κατ' ἐρώτησιν τὸ πρῶτον ἀναγνωστόν· τὸ δὲ δεῦτερον μὴ ἀποφαντικῶς ἀλλὰ καθ' ὑπόκρισιν. Item Chr: τίνων μέμνηται, φησί, σκληρογυθόντων; τίνων δὲ ἀπειθήσαντων; οὐχὶ τῶν Ἰουδαίων; etc) .. ζ (=Gb Sz) τινές (ita et. LM etc, item it vg cop syrP al) | ἀλλ' ου: it vg sed non, item cop syrP [sed cod ap White om οὐ] al; contra syr nonne | μωσείως c. BCDEHKL al pl .. ζ μωσ. c. AM al certe pm. Ceterum ζ (non Gb Sz) μωσείως.¹⁷ τίσιν. Exponit de ratione huius versus et. Thdor^{mop}, reproband τινές γὰρ et μωσείως. τίσι scribentes; sed textus eius admodum corruptus est excerptis primis: βούλεται δεῖξαι ὅτι πάντες οἱ διὰ μωσείως ἐξεληθόντες ἀπόλοντο δι' ἀπιστίαν, ὥστε ἐκ παραλλήλου μειζάνως φοβῆσαι τούτους πρὸς οὓς ἐποικίτο τὸν λόγον.

17. τίσιν δὲ c. BCDEHKLM etc .. Ln add [κα] c. A d e | L al προσώχθησ. | τεσσαράκ. c. AB^{*C} .. ζ Ln τεσσαρ. c. B^{**}HKLM etc (DE ut v. 9.) | ἁμαρτήσασιν (al - τανουσιν) .. A 47. ἀπειθήσασιν | ἐπίσεν c. ABCHKLM al ut vdtr longe pl Mac Bas Dam al .. Ln^{ed} min (ex errore Wtstii de c) -σαν c. DE Cyr^{ador}²²⁷, item -σον al mu pp aliq

18. μ* ὠμωσεν (L v. 17. κολα, c ερωμω)

19. δια c. CD^{***}EL al (item al Thph δια την) .. ζ Ln δι c. ABD^{*M} etc

IV. 1. D* al Mac Thdrt καταλιπομένης, praetereaq D^{*E}(?) add της | LM al mu Mae Thph δοκει | ὑμων .. al pauc vgsix etc^{edd} aliq Thdrt ημ. (21. Thph om ἐξ υμ.)

2. συνκεκραμένος (συνκ. vide post) c. 17. 31. 37. 41. 114. (-μυινος), et ut vdtr al, d e (uterq: non fuit prode illis verbum auditus illos non temperatus fidem auditorum) vg (et. demid harl hal: non profuit illis sermo auditus non admistus fidei ex iis [his cdd pler] quae audierunt, sed am fu tol al - non admixtis fidei -, item f - non ammixtis fidei eorum ex

σιν. 3 εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπανσιν οἱ πιστεύσαντες, κα-
 *P⁸ 94 (85), 11. θῶς εἶρηκεν Ὡς ἄμμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 κατάπανσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενη-
 θέντων. 4 εἶρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἐβδόμης οὕτως Καὶ κατέπα-
 *Gn 9, 2. σεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.
 5 καὶ ἐν τούτῳ πάλιν Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπανσίν μου.
 6 ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον
 8, 19. εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον διὰ ἀπειθείαν, 7 πάλιν τινὰ ὀρίζει
 *P⁸ 94 (85), 7. ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυεὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς
 *Ios 22, 4. τὰς καρδίας ὑμῶν. 8 εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπανσεν, οὐκ ἂν
 περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. 9 ἄρα ἀπολείπεται σαββα-

his -) syr (quia non contemperabatur cum fide illis qui audierunt ipsum)
 ar^o Cyrgraph³⁹⁴ (ἐν πίστει) Thdr^tHerveti Lcif (verbum auditus non tem-
 peratus fidei auditorum) .. Gb' Ln συγκεκριασμενους (AB*CD* συνκ.)
 c. ABCD*M al fere¹⁰ Thdor^{mop} (οὐ γὰρ ἦσαν κατὰ τὴν πίστιν τοῖς
 ἐπαγγελθεῖσι σινημένοι· ὅθεν οὕτως ἀναγνωστίον Μὴ συγκεκρι-
 αμενους τῇ πίστει τοῖς ἀκουσθεῖσιν), item (Gb') συγκεκριαμενους (al
 -μμενους) D***EKL al⁶⁰ (qui citantur) Cyrnest¹⁵ Mac Chr Thdr^t Phot
 al, item cop (quia non confusi sunt in fide cum iis qui audierunt) syr^p
 (cum non admisti essent fidei qui audierant) al | τοῖς ακουσασιν (Thph:
 ἀκούσαντας λέγει τοὺς πιστεύσαντας· οὗτοι γὰρ τῷ ὄντι ἀκούσαντες
 ἂν λέγοιντο) .. D* (d e Lcif auditorum) syr^p mg sl των ακουσαντων,
 Chr^{cd} τους-σαντας .. 71. τοῖς ακουσθεισιν, item Thdor^{mop} (vide ante)
 atque idem (Noesselt coniecit τ. ακουσμασιν) vdr interpretari Thdr^t:
 μὴ πιστῶς [τὴν τοῦ θεοῦ ἐπαγγελίαν] δεξαμένους - καὶ οἷον τοῖς θεοῦ
 λόγους ἀνακραθέντας. Item f vg ex iis (his f am fu demid etc) quae
 audierunt

3. εἰσερχόμεθα (AC -ρχωμεθα, Chr^{cd} εἰσελευσομεθα, f vg Prim ingre-
 diemur, Lcif intrabimus, item cop) γαρ (ACM al cop ουν, syr ar^o δε) |
 BD* om την pr | ει .. A om, C* η
4. 109.^{lat} om γαρ (iungens ερηκ. c. καιτοι) | εν (om al² Chr) τ. ημ. τη
 εβδομη .. A om
5. ει .. D* (sic) 123. 8.P^o om .. d e et
6. C* ευηγγελισθ. | δια c. ACL etc .. 5 Ln δι c. BDE al ut vdr longe pl
7. δαυειδ (ita h. l. BCD*), δαυιδ (ita h. l. D***), δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. |
 προειρηται (Gb'') c. ACD*E* al fere¹⁰ d e f vg cop syr^{utr} arm ar^o Cyr
 ioh⁴²⁵ Chr Thdr^t Lcif Bed, item B 73. 80. προειρηκεν .. 5 ερητας c.
 D***E**KL al pl sl al (aeth dixit) Dam al
8. ουκ αν .. B ουκ αρα, d e Lcif non, f vg nunquam | μετα ταυτα .. c
 μετ αυτα
9. απολειπεται .. B απολειται

τισμός τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. 10 ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπανσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπανσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὡσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός.

11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκεῖνην τὴν κατάπανσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. 12 ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ δῆκνουμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μνέλων, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· 13 καὶ οὐκ ἔστιν κρίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραχλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

14 Ἐχόντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, ^{8, 1.}
Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 οὐ γὰρ ^{2, 17.}
ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συναπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ^{8, 2.}
πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας.
16 προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ^{10, 22.}
ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν.

10. απο pr .. D*E syrP Cyr^{10h}425 Chred add παντων

11. L σπουδασομεν | εἰσελθειν .. D*E d e add αδελφοι | καταπανσιν .. syrP c.* add ημεις οι πιστευσαντες | απειθειας .. D* d e αληθειας (a veritate)

12. c ζω | ενεργης (d e Lcif al validum, f vg Hier² al efficac) c. ACDEHKL al ut vdtr omn vv ut vdtr omn Or^{saep}188 etc .. B εναργης, Hier¹ evidens | L διηκνουμενος, D* δεικνυμενος | DE αχρις, Epiph⁸¹⁵ μεχρι | ψυχης c. ABCHL al fere¹⁰ Or³ Eusecl¹⁸⁷⁻²¹¹ Ath³⁹⁸ et⁴²⁷ Epiph⁸¹⁵ Cyrador⁵⁶¹ et alib al mu .. ζ (Gb⁰⁰) add τε c. DEK al pl (τε sq nemo om) | c*D* ενθυμησεως (D* pergit εννοιων τε), d e Lcif Amb¹ animi

13. D* κρισις | AL al τετραχλισμενα

15. συναπαθ. c. AB*CD*H .. ζ Ln 49. συμπ. c. B**D***EKL etc | πεπειραμενον (et. ζ et Gb'') c. CKL al longe pl Or² Epiph⁷⁵⁰⁻¹⁰¹⁰⁻¹⁰²⁰ Cyr^{10h}949 item apol¹⁹⁵⁻²⁸¹ Nyasseunom^{1,6} apol¹¹¹ etcor^{15,28} Chrmosc³ Thdrt al (: in eundem sine dubio sensum atque -ρασμενον adhibitum. Id ipsum quod etiam aliter ac pro nexu inepte accipi poterat, fecit ut substitueretur -ρασμενον, quemadmodum et. Act 9, 26. ab antiquiss cdd aliq cum επειραζεν usitatissimo commutatum est. Nihil vero ad mutandum πεπειρασμενον praegresso modo 2, 18. incitare poterat.) .. ζ^e Gb Sz Ln πεπειρασμενον c. ABDE al ut vdtr pauc Or³ Chred Dam al

16. της χαριτος .. vgedd (teste Lcbrug: „non subiicias pronomen eius'') syrP c.* arm al Chr add αυτου | ελεος c. ABC*D*K al Antioch¹²⁸ .. ζ

V.

- 1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀν-
^{8, 9.}θρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρει δῶρά τε καὶ
4, 15. θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν, 2 μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν
καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν, 3 καὶ δι'
αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσ-
^{7, 27.}φέρειν περὶ ἁμαρτιῶν. 4 καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν,
^{*Ex 28, 1.}ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθὼς περὶ καὶ Ἀαρῶν. 5 οὕτως
καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ
^{*Ps 2, 7.}λαλήσας πρὸς αὐτὸν Τίως μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε
^{*Ps 109^{7, 17}(110), 4.}6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν
τάξιν Μελχισεδέκ. 7 ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσει
τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου
μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρῶν προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεῖς

εἰλον c. c**d***L al pler pp mu | B om ενρωμεν | D*E* d e om εις (post
χαρων d e pergunt ut inveniamus)

V. 1. L προσφερει | τε c. ACD*** (*τε δωρα)EKL al ut vdr om syrP
Eph⁷⁶⁰ al mu .. Ln om c. BD***vdr (nec it vg etc exprim τε, ut
fere fit)

2. επει και .. D* και γαρ, d e quoniam

3. δι αυτην c. ABC*D* al syr^{utr} (item al vdr: f vg cop propterea; d e
propt. illam) Cyr Chr^{mosc2} Thdr^{t1} .. ε δια ταυτην c. c***D***EKL al
pler syrP mg Chred Thdr^t ad h. l. al (et. δια τουτο et aliter leg) | L
οφειλει | εαυτου c. ACD***EKL al pler pp pm .. Ln αυτου c. BD* 219.*
8.lect 17.lect | περι sec (Gb') c. ABC*D* 17. 31. 47. 73. 118. Chr^{mosc2}
ac³ Thdr^{t1} .. ε υπερ c. c***D***EKL al pler Chr Thdr^t ad h. l. al

4. D* ουκ | τις (B supra lineam habet) .. DF al post λαμβ. | αλλα c.
ABC*DEK al pl pp mu .. ε (=Gb Sz) add ὁ c. c**L al mu Const Cyr
ador⁸⁷⁶ Thdr^t Thph al (c**L al Cyr Thdr^t al αλλ ο) | καθωσπερ c.
AB(c* vide post)D* (c?*D* al om και) Dam .. Ln καθως c. c*vdr (quod
si minus, c* legisse statuendum est καθωσπερ absque και) Chr | Pro-
cop^{esai} .. ε καθωσπερ c. c**D***EKL al pler Thdr^t Phot^{man3,12} al |
ααρων c. ABCDEKL al pl pp pm .. ε (=Gb Sz) praem ὁ c. min Thdr^t

5. K om ουτ. κ. ο x̄s | γενηθηνα (D* al mu γεννηθ.) .. A 71. Cyr^{hr142}
al³ γενισθαι (Phry^{necl108} γενηθη̄ναι παρὰ Ἐπιχαρμῶ και ἐστι δωριον
ἀλλ' ὁ ἀττικῶν γενέσθαι λεγέτω)

6. εν ετιρω .. D*E add παλω | μελχισεδεκ (item d cop -dec, f -dehc sed
alibi -dech) .. A (item Chr^{montf} ubique ut vdr) μελχισεδεχ (item ita
A 7, 1.; sed alibi -δεκ), vg (et. am fu etc) -dech

ἀπὸ τῆς ἐνλαβείας, 8 καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, 9 καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, 10 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

11 Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμάνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γέγονατε ταῖς ἀκοαῖς. 12 καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρεῖαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ἡμᾶς τίνα ^{Ga 4, 2.} τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ γέγονατε χρεῖαν ^{1 Co 3, 2.} ἔχοντες γάλακτος, οὐ στερεῆς τροφῆς. 13 πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἀπειρος λόγον δικαιοσύνης, νήπιος γάρ ἐστιν· 14 τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἔχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

VI.

1 Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερόμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανόιας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, 2 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰώ-

7. ος .. D* add *ων* | τε (exprim et. syrP) .. κ al om (nec expr it vg cop syr etc) | D* ακοισθεῖς

8. αφ .. B*D* απ

9. πασιν (68. Chrcdd Amb om) h. l. c. κL al longe pl Thdrt¹ Dam¹. Oec .. Gb¹ Ln post *εγεν*. c. ABCDE al fere¹⁰ it vg cop syr^{utr} al Cyr anath¹⁰. Chr Thdrt² al (: : at nemo hoc ex loco pulsurus fuisset; contra vero ubi simili modo postpositum est, quod raro fit, plerumque alienam manum subiit, ut Le 7, 35. Io 16, 13.)

11. D*(E*?) και περι | D* om ὁ

12. τίνα: sic et. it vg cop syr^{utr} al Hier Aug al, item Or (habet enim, ut et. al syr^{ms}, διδασκεσθαι τίνα), item CDL etc qui ante τίνα interp^g), item pro accentu adposito B**D***L et ut vdtr certe pler .. Ln τινά (ita Oec) .. 67.** om | D* al λογων (d e *verborum*; f vg *sermonum*) | ου c. B**c 17. f vg cop Or³ Cyrador Chrmosc² Aug Bed .. ζ Ln praem και c. AB*DEKL al pler d e syr^{utr} al Clem² Thdrt al

13. δικαιοσ. .. D*E* (it vg etc) add *εστιν* | γαρ .. D*E* d e add *ακμην* (*adhuc*)

VI. 1. λογον .. L add *λοιπον* | D*κ al syrP *φερομεθα*

2. D* al βαπτισμον | διδαχης c. ACDEKL etc (43. διαδοχης) .. Ln διδαχην c. B (d *doctrinam*, e-na) | BD* om τε sec (sed expr it vg etc) νεκρων .. D* χειρων

1ac 4, 15 νίου. 3 και τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπη ὁ θεός. 4 ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσάμενους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου και μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου 5 και καλὸν γευσάμενους θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 και παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ και παραδειγματίζοντας. 7 γῆ γὰρ ἡ πιῶσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον πολλὰκις ὑετὸν και τίκονσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις δι' οὓς και γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ· 8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας και τριβόλους ἀδόκιμος και κατάρας ἐγγύς, ἥς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.

9 Πεπεῖσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα και ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ και οὕτως λαλοῦμεν. 10 οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεός 1 Th 1, 3· ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν και τῆς ἀγάπης ἥς ἐνεδειξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις και διακονοῦντες. 11 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδεικνῆσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφориαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, 12 ἵνα μὴ γωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως και μακροθυμίας κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας. 13 τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγελάμενος ὁ *Qn 22, 16. 17. θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὁμοσίου, ὥμοσεν κατ' ἑαν-

3. ποιήσομεν c. BKL al pl it vg basm cop syr^{utr} al Chr^{montf} al Amb al .. Gb' -σωμεν c. ACDE al plus⁸⁰ arm Chr^{mosc} Thdrt Dam (: : ad φερωμεθα accommodatum; -σωμεν vero suam vim habere vdr) | L al επιτρεπει

4. Δ γεννηθέντας

5. δυναμ. τε μ. αἰωνος .. Tert occidente iam aereo (δυναμ. ετι. μελλ. αι.?)

6. D* παραπεσοντος | DE παραδειγματιζοντες

7. επ αυτης .. B** al επ αυτην, al επ αυτη | πολλας h. l. c. BDE al d e (syr^{utr} cop al pluviam venientem super se [eam] vicib. multis) Chr¹ (Or¹ post νετον, ¹ om) .. ζ ante ερχ. c. ACKL al pler f vg Epiph^{49*} al mu | D* 120.** d e f vg al om και sec | D*E* al Dam Thph om του

9. κρεισσονα c. ABCD***L al mu .. ζ -ττονα c. D*K al pl (7, 7. et alibi unc omn -ττ-)

10. της αγαπης c. ABCD*E* al fere¹⁰ it vg basm syr^{utr} arm ar⁶ aeth Chr² Antioch⁷⁸ Thph (Cyr κοπου pro εργ.) Hier .. ζ (= Gb Sz) praem του κοπου c. D***E**K al longe pl cop al Chr¹ al (: : ex 1 The) | γς .. B** ην | διακονοιντες .. D* διακονοτες (d e et audimus)

11. Δ ενδιγνυσθαι, c ενδειγν. (D* ενδικν.)

12. L al γωθροι, uti iam 5, 11. | δια .. D*E* al add της | μακροθυμιας .. D* -θυμουντας | K om τας

τοῦ, 14 λέγων Εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθύνῃ σε· 15 καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτηχεν τῆς ἐπαγγελίας. 16 ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνούνσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὄρκος· 17 ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδειξάτω τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμείψεν ὄρκον, 18 ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχομεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος, 19 ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆν τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, 20 ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

13. ομοσαι .. L al ομοσαι

14. εἰ μὴν c. ABD*E al⁵ Did Dam, item CD**(***) an restituerit μὴν pro μη non satis certum sed ita vdtr; εἰ certe non attigit)L** εἰ μη, it vg Amb al nisi (: εἰ μὴν et. * Gn 22, 17. A et unc pler aliq praebent; B hiat) .. 5 49. ἢ μὴν (L* ἢ μῖν) c. L*K al ut vdtr longe pl pp mu (non exprim syr cop; syrP certe)

15. οὕτως .. κ** al οὕτος

16. μὲν c. CD***EKL al fere omn Chr Thdrt Dam al .. Gb⁰ Ln om c. ABD* 47. 52. Cyrgraph⁷¹ (nec exprim it vg etc) | καὶ πάσης αὐτ. αντιλ. (D*et*** αντιλ. αὐτ.) πρ. εἰς βιβ. ο ὄρκος: d corrupte et omnique controversia eorum in observationem iurandum intervenit

17. ἐν ω .. D* ἐν τω | B περισσότερος (d e primum, f vg abundantius) | DE al d e f al ο θε. βουλ. | A 47. 115. Thph ἐπιδειξασθαι

18. δια .. D* μετα | θεον c. BDEKL al pler Eusdem³⁷⁶⁻⁴⁶⁴ Cyrhr¹⁴⁴ Phot man^{3,12} al mu .. AC al Eusmai⁷⁷ etps⁵⁵⁵ Cyrgraph⁷¹ Did Chr Thdrt¹ Chron⁴⁴⁰ praem ταν | KL al Chr^{mosc³} εχομεν | καταφυγοντες .. al mu Chr^{mosc¹} Thdrt¹ -φειγοντες

19. DE al εχομεν | ασφαλην (Ln -λήν ex metaplasmo) c. ACD* .. 5 49. -λη c. BD**et***EKL etc (: istiusmodi formae aliquoties in cdd pauc inveniuntur, ut αστιραν Mc 2, 10 in c χειραν Mt 9, 18 in L Mt 12, 13 et Lc 6, 8 in minusc Mc 1, 41. in Δ* al Mc 3, 1 in Γ^{mg} al Io 20, 25. in A αντιοχααν Act 6, 5 in c διαν Act 14, 12 in DEGH aliisq ερεαν He 10, 21 in L αρσταν εικοναν μηναν Apoc 12, 13. 13, 14. 22, 2 in A υγιην Io 7, 23 in L συγγενην Ro 16, 11 in AD* μονογενην He 11, 17 in D* δευθενταν He 8, 5 in d. Quibus ex testimoniis sequitur, passim vix dubium esse quin ex recentiore usu fluxerint, aliquoties vero antiquissimae scripturae reliquias videri posse. Propterea plerumque eas a textu arcere cautum ac necessarium est, nisi quod et Act 14, 12. et hoc ipso loco prae ceteris recipiendas esse testium gravitas et constantia legum nostrarum criticarum suadent. Ceterum eiusdem

VII.

- *Gn 14, 18 ss. 1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς
4. τῶν βασιλείων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, 2 ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραὰμ, πρῶτον μὲν ἐρμηρευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὁ ἐστὶν βασιλεὺς εἰρήνης, 3 ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφομοιωμένος δὲ τῷ νιῷ τοῦ θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές.
2. 4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. 5 καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν νιῶν Λευεὶ
- *Nm 18, 21 ss. τὴν ἱερατεῖαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσι ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶν τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν, καίπερ ἐξελι-

scripturae exempla ex inscriptionibus post alios collegit Mullach Grammatik der gr. Vulgarspr. p. 22 et 162. Aeolicam esse ex antiquis grammaticis Matthiae Ausf. gr. Gramm. p. 289. notat.) | β χατα-
πτασματος

20. τ̄̄ .. D*E* d e add χ̄̄

VII. 1. Α μελχισεδεχ. Cf ad 5, 6. | του υψιστ. c. ACDEKL al pl Clem Eusdem³⁷⁵ al pm .. ζ^e (non ζ Gb Sz) om του c. B (certe ita et. Mai) al ut vdtr mu | ο συναντ. c. C*L al ut vdtr pler .. Ln ος συναντ. c. ABC**DEK al | D*E* 61. d e add in fine και αβρααμ (61. om) ευλογηθεις νπ (61. απ) αυτου omisso αβρ. sq (cuius loco in D Wtstenio αυτω scriptum fuisse visum est; tale quid adfuisse certe ex d verisimile fit, ubi est: *cui et decimam omnium divisit eum*)

2. ω .. D* ο | D*E* om απο (item it vg *decimam [-mas] omnium*) | B παντος | δε και .. κ al aliq f vg^{edd} aliq cop om και, item Thdr̄t δε, 49. d e om utrumq

3. αφομοιωμ. c. CDEL al .. ζ Ln αφομοιωμ. c. ABK al ut vdtr pler

4. D* ηλικος | D*E* 67.** om ουτος | και c. ACD***E**KL al ut vdtr omn f vg (et. fu** demid harl) syrP al Cyrgraph⁰⁸ Chr Thdr̄t Dam al Aug Bed .. Ln om c. BD*E* d e am fu* tol al cop basm syr | A 37. 73. 116. syrP (f vg al *dedit de praecipuis Abr.*) εδωκ. αβρ. | AC**L al mu ακροθηνων, B* ακροθινειων

5. λευει c. BCD* al .. ζ Ln 49. λευει c. AD**et***EKL al | ιερατειαν c. BCKL al pler .. ADE al ιερατιαν | αποδεκατοιιν c. BD* .. ζ Ln (ignofans D*) -τοιιν c. ACD**et***EKL etc (: cf Mt 13, 32. ubi ad B accedit D Cantabrig ut h. l. D Clarom. Ex inscriptione ap Krüger 1. 1. § 32.

λνθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ· 6 ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. 7 χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 8 καὶ ὡς μὲν δεκάτας ἀποδνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσι, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῆ. 9 καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευεὶς ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· 10 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήτησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.

11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευεϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται, τίς ἔτι χρεῖα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρῶν λέγεσθαι; 12 μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμον μετὰθεσις γίνεται. 13 ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἐτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ· 14 πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰουδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν περὶ ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλάλησεν. 15 καὶ περισσώτερον ἔτι κατὰδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδέκ ^{5, 6.}

notatum est στεφανοῦν itemq̄ ζηλοῦν ex cod Vat ad Ign epp ap Dressei³²²) | τοῦτ' ἔστιν .. B suppletum in mg habet | D* οσφρυος (d e semine)

6. τον pr c. AD**et***EKL al longe pl Chr Thdrt Dam al .. Gb⁰ Ln om c. BCD* al plus⁵ | εὐλογηκεν c. BD***EKL al pler pp mu, item Ln ηυλ. c. D* 109. .. AC al⁵ Chr εὐλογησεν (Δ al² ηυλ.)

9. C*D* εἰπεν (d e et quemadmodum dicam) | δια c. ACD***EKL etc .. Ln δι c. BD* al | λευεὶς c. ABC*(BC*-εις, A -ις) .. ζ λευι (C**D* -ει) c. C**DEKL al certe pler

10. ὁ c. AC***D***EKL al longe pl pp mu .. Ln om c. BC*D* al⁵ Chr

11. εἰ .. CL* al η | λευεϊτικ. c. BDE .. ζ Ln 49. λευιτικ. c. ACKL etc | DEL al ιεροσυνης, item infra | αὐτης (Gb') c. ABCD*E* al plus⁵ Cyr^glaph⁶⁴, item al mu Thph αὐτην .. ζ αὐτη c. D***E**KL al longe pl pp mu (et. εν αὐτη leg) | νενομοθετηται c. ABCD* al plus⁵ Cyr^glaph .. ζ -τητο c. D***EKL al pler pp mu (et. ενομοθετητο leg) | τις (D*** ης?) .. D*E add γαρ

12. DEL al ιεροσυνης | B om και νομου

13. D* λεγει | προσεσχηκεν c. BDEKL etc (Thph: τοῦτ' ἔστι προσέστη. Oec: ἢ προέστη ἠὴ προέσχη) .. Gb'' προσεσχεν c. AC al⁵ (71. μετῆσχει)

14. π. ιερων ουδ. (Gb') c. ABC*D*E al it vg cop sah arm Cyr^glaph Chrcdd .. ζ ουδ. π. ιερωσυνης c. C*** (πε. ι. ου., item D**) D**et***KL al longe pl syr^{ur} al pp mu | μωυσης c. BCK al pl .. ζ (=Gb Sz sed nulla caussa reddita) μωσ. c. ADEL al certe pm

ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16 ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκίνης
 *P. 109(110), 4. γέγονεν ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. 17 μαρτυρεῖται
 γὰρ ὅτι οὐ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγωγῆς ἐντολῆς διὰ τὸ αὐ-
 τῆς ἀσθενές καὶ ἀνωφελές, 19 οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος,
 ἐπεισαγωγή δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. 20 καὶ
 καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμοσίας, — οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας
 εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, 21 ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος
 πρὸς αὐτόν ὤμοσεν κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται Σὺ ἱερεὺς εἰς
 7, 17. τὸν αἰῶνα· — 22 κατὰ τοσοῦτο κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἕγνος
 8, 6. Ἰησοῦς. 23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θα-
 νάτῳ κολύεσθαι παραμένειν· 24 ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτόν εἰς τὸν
 αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, 25 ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ
 παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε
 ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν.

15. την . . B om | L ομοιωτητα

16. σαρκίνης c. ABC*D*L (item H in titulo ubi est ὅτι παύσεται ἡ τοῦ
 ἀαρ. ἱερωσύνη ἢ ἐπὶ γῆς οὐσα· ἵσταται δὲ ἡ οὐράνιος ἢ χϛ ἐξ ἑτέρου
 γένους, οὐ κατὰ σάρκα, οὐ διὰ νόμον σαρκίνου) al pm Dionalex Cyrgraph
 Chrmose³ (in hom. 19.) Dam .. ς (=Gb) -νης c. ceorrd***εκ al pl
 Chrmontf Thdrt al (: dubitari nequit quin utraque forma apostolorum
 aetate eundem in sensum adhibita sit. Cf Ro 7, 14. 1 Co 3, 1.)

17. μαρτυρεῖται (Gb'') c. ABD*E* al plus⁵ cop sah basm sl Cyrgraph⁶⁴
 Chr Thph .. ς -ρεῖ c. CD***E**KL al pler Thdrt al | σν .. D***E**κ al
 fere⁶ vñ mu add εἰ

18. D* προσαγωγῆς

19. D* ἐπεισαγωγῆς | A 31. ἐγγίζομεν

20. D*(E?E'?) al d e syrP ab ork. ad ork. transiliunt | L' al orkωμοσίας
 bis, itemque v. sq et v. 28.

21. μετὰ c. (B*C μετ) DEKL al ut vdtr fere omn (120. δι') Eusdem³⁷⁶
 Dam al .. Ln μεθ c. AB** Chr Cyrhr¹⁴⁴ Thdrt | B (certe sic Mai)
 μεταμεληθήσεται | ς (Gb⁰) Ln add in f. κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ
 c. ADEKL al pler d e cop syr^{utr} al Eusdem³⁷⁶ et⁴⁶³ Chr Thdrt Chron⁹²
 al .. om c. BC 17. 80. f vg (et. am fu demid tol harl, sed non hal al)
 sah basm arm Amb Bed

22. τοσοῦτο c. ABCD* (-τω) al Athed .. ς τον c. D***EKL al pler pp mu.
 Praeterea BC* Dam add και | L 109. ο ἰ

23. γεγονότες h. l. c. BL (κ om) al ut vdtr omn f vg cop (facti sunt sacer-
 dotes plures) syrP (syrlibere) al Eusdem³⁷⁶⁻⁴⁶⁴ Chr Thdrt Dam al .. Ln
 post ιερ. c. ACDE d e Cyrador⁴⁸² et^{nest}74 Chrmose¹

24. ἱερωσύνην (L al Eusdem⁴⁶⁴ ιεροσ.) .. D* ιερατίων

26 Τοιοῦτος γὰρ ὑμῶν καὶ ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἀκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, 27 ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τούτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνεγκας. 28 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένεια, ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

VIII.

1 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλοσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2 τῶν ἀγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκητῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἐπηξεν ὁ κύριος, οὐκ ἀνθρώπος. 3 πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται, ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχει τι καὶ τοῦτον ὁ προσενέγκῃ. 4 εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων τῶν προσφερόντων κατὰ νόμον τὰ δῶρα, 5 οἷτινες

26. και c. ABDE syr^{utr} ar⁶ Eusdem⁴⁶⁴ .. ς (= Gb†, Sz?) om c. CKL al ut vdir omn it vg cop basm al pp mu | A ακακ. και | L υψηλωτερ.

27. D* Chr^{mosc1} o αρχιερευς | θυσιας .. DE al⁴ d e Chr^{mosc1*} Thdrted. Aug Amb θυσιαν (A.lect f al⁷. ant om; Chr^{mosc1} transp) | A 17. 73. 80. Cyr^{nest98} etalib (Chr ap Wtst) προσενεγκας

28. ανθρ. καθ. αρχιερ. (cop καθ. α. αρχιερ. et aliter) .. D d e καθιστ. ιερεις (D*** αρχιερ.) ανθρωπ.

VIII. 1. επι (43. om) .. A εν | DE Eusdem⁴⁶⁴ μεγαλοσυνης

2. ουκ c. BD*E* 17. d e arr Eusps¹⁷⁶ .. ς (Gb⁰) praem και c. AD***E** KL al pler f vg cop syr^{utr} al Eusdem⁴⁶⁴ Cyr^{fid111} Chron⁴⁴² al mu

3. τε: ita ABDEKL etc .. it vg cop syr^{utr} al non exprim (nec solent exprimere) | KL al μῦ προσενεγκει

4. γαρ c. D***EKL al pler syrP al (syr et si, aeth^{utr} sic si, sed sic cum aethPP ad priora trahendum) Chr Thdrt Dam al .. Gb[†] Sz Ln ουν c. ABD* 17. 73. 80. 137. it vg cop sled (: quod nexum reddit faciliorem, non item γαρ) | των προσφερ. c. ABD*E* 17. 67.** 73. 137. it vg cop aeth^{ro} arm .. ς (Gb⁰⁰) add των (om 116. Chr^{mosc2} Dam) ιερειων c. D***E**KL al pler syr^{utr} aethPP al pp mu | νομον c. AB al⁴ (et al) Thdrt .. ς τον νομ. c. DEKL al pler pp mu (: saepissime offendit νομος absq artic, cf Lc 2, 23 et 24. Ro 2, 13 et 17. Nec aliter sentiendum de He 9, 19. 10, 8.) | L τα δωρ. ante κατα pon

- ^{*Ex 25, 40.}
^{Act 7, 44.} ὑποδείγματι καὶ σμῆ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχορημάτισται Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν· Ὅρα γὰρ φησὶ ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει·
- ^{7, 32.}
^{11.} 6 νυνὶ δὲ διαφοροτέρας τέτυχεν λειτουργίας, ὅσα καὶ κρείττονος ἐστὶν διαθήκης μεσίτης, ἣτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίας νομοθετηται. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητείτο τόπος. 8 μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινὴν, 9 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ γὰρ ἡμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος.
- ^{*Ier 31 (38),}
^{31-34.} 10 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, διδούς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν

5. κ δειγματι | μωυσης c. BKL al pl .. ε (Gb Sz ut 7, 14) μωσ. c. ADE al certe pm | ὄρα γὰρ φησιν (ita et. Ln, nisi quod post φησιν dist) .. ε ὄρα γὰρ, φησὶ. Ceterum it vg al mu om γαρ | ποιήσεις (Gb^o) c. unc omn al pl Or Eusp^s al mu .. ε (=Sz) -σης c. min mu | δευτέρων δευτέρων | Gb Sz (οἵτινες usq ὄρει) et Ln ("Ὅρα usq ὄρει)
6. νυνι c. AD^{**}et^{***}EKL al certe pler ppmu .. Ln νυνι c. BD^{*} Ath³⁶⁶ | L διαφοροτέρας | τετυχεν c. AD^{*KL} al Ath³⁶⁶ (sed^{cdd}3 -χηκεν) Thph Oec .. ε τετυχε c. BD^{***} al pl Dam¹ Thph^{cd} .. al mu pp pm τετυχηκεν (: cf de his formis Phryn³⁹⁵: τετυχηκεν dicendum esse praecipunt grammatici, τετυχε inferioris Graecitatis dicentes; formae vero „grammaticis ignotae“ τετυχε nonnunquam inventae exempla addidit Lob.) | και c. ABD^{**}et^{***}L al longe pl it vg (et. am fu etc) al pl pp mu .. Gb^o: om enim D^{*EK} al fere¹⁰ vge^{dd} aliq Thdrt (noncod¹) Dam¹ | BD^{*} μεσειτης
7. ἀμεμπτος: ita D^{**}et^{***}, item E^{mg} (scripturam enim antiquiorem codicis D non assecutus est scriptor); D^{*} inepti quid scriperat, cf ed. meam, ex Wtstii vero coniectura ανατεια (it vg si illud prius culpa vacasset) | δευτερας .. B^{*} ετιρας
8. αυτοις c. BD^{***}EL al pler Chr (οὐκ εἶπε Μεμφ. δὲ αὐτῇ, ἀλλὰ Μεμφ. δὲ αὐτοῖς λέγει: quae cat^{com} substitutis αὐτῇν et αὐτοῖς repetit) Dam al .. Ln αυτοις c. AD^{*K} al⁴ Thdrt (it vg etc vūperans eos) | D^{*} om επι sec (d disponam domum isr. et domu iuda; e bis domui)
9. ἐποίησα .. al pauc pp mu διεθεμην :: e LXX | B 34. εν ημεραις | γης .. DE της
10. η διαθηκη c. BKL al ut vdtr omn it vg cop basm syr^{utr} al ut vdtr omn pp mu .. Ln add [μου] c. ADE (: editum est LXX ex B etc; sed Δ Frid-Aug al mu pp aliq om μου) | επι καρδιας (-διαν κ al Clem ::

αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, καὶ ἔσομαι αὐ-² Co 6, 16.
 τοῖς εἰς Θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. 11 καὶ οὐ μὴ διδά-
 ξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
 λέγων Γνωθὶ τὸν κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ
 αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. 12 ὅτι ἰλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐ-^{10, 17.}
 τῶν, καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
 σθῶ ἔτι. 13 ἐν τῷ λέγειν Καινήν, πεπαλαιώκεν τὴν πρώτην· τὸ^{8.}
 δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφρασιμοῦ.

IX.

1 Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας τό τε ἄγιον
 κοσμικόν. 2 σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία^{*Ex 25^{ss.}}
^{40, 3^{ss.} etc}

ut Frid-Aug in LXX, in corde f vg Bed, d e Prim in cordibus, 31.
 -διας) αυτων .. B επικαρδιαστων (is qui antiquas litteras crassiore
 ductu instauravit videtur mihi C et E confudisse) | επιγραψω .. B
 γραψω

11. D**E Chrmosc² Cyrgraph⁴⁶ διδάξουσιν | πολιτην (B -λειτην) c. unc
 omn al longe pl d e cop basm syr^{utr} arm arr Chredd (ap Montf) Thdrt
 Dam Aug (: sic *Ier 38, 34.ed vat atq et. Frid-Aug, sed A al pm pp
 mu αδελφον et sec loco πλησιον) .. ε (= Gb Sz) πλησιον c. min mu
 vg syrP^{ms} al Chr Cyrgraph al | D*E 46. d e om αυτων sec (D* antea
 εαυτου) | D* ειδισουσιν | αυτων pr c. D***L al longe pl cop syr^{utr} al
 Thdrt Dam Thph Oec .. Gb⁰⁰ Ln om c. ABD*k al⁵ it vg al (basm*Clem
 Bed om αυτ. utrumq, cop syrP om sec) Cyrgraph⁴⁶ Chr (: *Ier 38, 34.
 αυτ. pr habent B Frid-Aug al, sed om A al pp mu :: ut molestum et
 propter sq αυτων abundans multo facilius omittebatur quam adde-
 batur et in LXX et hoc loco)

12. κλ al ιλεως | και των ανομιων αυτων c. ADEKL al pler (109. om κ. τ.
 αμαρτ. α.) d e syrP al mu (aeth antea ιλεως εσομ. αυτοις) Chr (pon
 ante κ. τ. αμαρτ. α.) Thdrt Dam al .. 49. om c. B 17. 23. f vg cop
 basm syr ar^e (Clem^{lib} κ. ιλ. εσομ. αυτοις κ. των αμ. αυτων ου μνησθω)
 (Cyr ιλεως εσ. ταις αμαρτιας αυτ. και των ανομιων αυτ. ου μη μν. ετ.)
 Prim Bed (: ista quum in LXX desint, nisi quod test pauci ανομ. pro
 αμαρτ. substituunt, potius ad eorum exemplum omissa quam ex 10, 17.
 cuius loci diversa ratio apparebat, inlata existimo)

13. το δε .. D* το τε

IX. 1. και .. B al aliq syr cop al (al² basm om ουν και) Thph om | η
 (D* om) πρωτη c. unc omn al plus³⁰ it vg basm syr^{utr} arm aeth pp
 pl .. ε (= Gb Sz) add σκηνη c. min pl cop ar^e (et. διαθηκη legitur) |
 D* και λατρειας το δε

καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἧτις λέγεται ἅγια. 3 μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνῆ ἢ λεγομένη ἅγια ἁγίων, 4 χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσοῦ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἢ βλαστήσασα καὶ αἱ πλακες τῆς δια-

^{• Ex 10, 4.} θήκης, 5 ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβεὶν δόξης κατασκηιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. 6 Τούτων δὲ οὕτως κατασκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ παντὸς εἰσίσαιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, 7 εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἄπαξ τοῦ ἔνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος ὁ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἄγνοημάτων, 8 τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, 9 ἧτις παραβολὴ εἰς

5, 1. τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ἣν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, 10 μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, δικαιώματα σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπιτείμενα.

2. η τε .. D* om η | αρτων .. B basm add και το χρυσοῦν θυμιατηριον (iidem v. 4. om χρυσ. θυμ. και) | ἅγια (B praem τα, ζ ἁγία, non item c^o Gb Sz; confirmat ἅγια [et. D***] scripturam Thdrt: προπαροξυτόνως ἀγνωστέον, τὰ ἅγια· οὕτω γὰρ ἡμᾶς διδάσκει τοεὶν τὸ ἔτιρον ὄνομα) c. BD***KL etc .. Ln ἅγια. ἁγίωv. c. AD*E d e (A αγια· αγιωv)
3. ἅγια αγιωv c. AD*E al pler pp mu .. BD***KL al τα αγια των (et. cop basm) αγιωv
4. χρυσ. εχουσα θυμ. και .. B εχουσα, item basm (in eo): vide ad v. 2. | η βλαστ. .. B 37. om ἦ | K** πλακαι, L -καις
5. D*E υπερ δε αυτην (-της D?), d e super eam, f vg superq eam | χειρουβειν c. BD*** (* -βιν, item E?), item A al (et. Chr^{mose}2) -βειμ .. ζ 49. -βιν c. D*KL al pler | δοξης (ita unc omn etc) .. Gb Sz ex errore praem της .. D* d e add και | A κατασκηιαζον
6. L* al κατασκευασμενων
7. εαυτου .. L* αυτου
8. D* μηπως πεφανερωσαι | ετι .. D* επι
9. ητις (Prim „subaudi res“) .. D*E d e add πρωτη (d e qui priori parabula) | ἦν (Gb' Sz) c. ABD* 17. 23.* 27. 67.** 71. 73. 137. f vg sl⁵. ant Dam (τοῦτ' ἔστιν ὁ τύπος γέγονε καθ' ὃν δῶμα τε etc, hinc male in txtu editum καθ' ὃν) Oec (καθ' ἣν παραβολὴν και καθ' ὃν τύπον etc) Prim („subauditur parabolam sive figuram“) .. ζ (= Gb' Sz) 49. ὃν c. D***EKL al longe pl d e cop sah basm syr^{utr} al Chr Thdrt Thph | D* θυσιαv.

11 Χριστὸς δὲ παραγεγόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγα-^{10, 1.}
θῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηρῆς οὐ χειροποιήτου,
τοῦτ' ἔστιν οὐ τάντης τῆς κτίσεως, 12 οὐδὲ δι' αἵματος τράγων
καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια,
αἰωνίαν λύτρωσιν ἐντάμενος. 13 εἰ γὰρ τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύ-
ρων καὶ σποδὸς δαμάλεως ἠντιζούσα τοὺς κεκοινωμένους ἀγιάζει
πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, 14 πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ
Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἁμωμον
τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ
λατρεύειν θεῷ ζῶντι.

1 Th 1, 9.

12, 24.

15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως θά-
νάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παρα-
βάσεων τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρο-
νομίας. 16 ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ
διαθεμένου· 17 διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε

10. δικαιώματα (Gb'' Sz) c. AB 6. 17. 27. 31. 67.** 73. 80. 137. 178.
219. cop syr arm ar^e Cyrador³⁴⁷ (ubi totum locum exscripsit v. 6-12.)
item D* d e sah δικαιώματα (iustitia). Praemittunt vero ex his και B
67.** 219. . . ε 49. και δικαιωμασιν c. D***EKL al longe pl f vg (f vg
et iustitiis carnis usque - inpositis) syrP (habet ut vg inpositis pro επι-
κειμενα) al Chr Thdrt Dam al (sed horum nemo de και δικαιωμασιν
et επικειμενα coniunctis quicquam adnotat) | D*** μεχρις

11. μελλοντων c. AD***EKL al ut vdtr omn f vg cop basm syrP mg aeth
al mu EusPs⁵⁰ et¹⁷⁶ Cyrhr¹⁴⁴⁻¹⁹⁸ Cyrador³⁴⁷ Marcdiad Ps-Ath⁴⁰¹ Chr
(montf itemmosc² et^{1*}; in cat vero pro μελλ. scriptum est γενομενων,
quod idem Mutianus vertit) Thdrt Procl Dam al .. Ln γενομενων c.
BD* d e syrutr arpetrop Chr^{mosc1**} etint | AL al aliq τελειωτερας

12. εις τα αγια αιωνιαν .. d e in sanctis aeternis | D*E(*?) al mu pp aliq
ενηρομενος

13. τραγ. κ. ταυρ. c. ABDE al it vg cop basm syr ar^e Cyrador⁴⁰⁷ Thdrt
Prim Bed .. ε ταυρ. κ. τρ. c. KL al pler syrP al Ath⁵²³ Cyr^{fd73} Cyr^{hr169}
al mu Amb | D* κεκοιμημενους

14. αιωνιου c. ABD***EKL al pl syrutr arm arr Ath⁵²³ Thdrt al .. D* al
fere²⁵ it vg cop basm al Cyr^{fd73} Did al mu αριου | υμων c. D***EL
al longe pl fam tol al basm syrP al Chr (et^{xt} et^{com} ap Montf itemmosc³
et^{cat}, sed Mutianus vertit nostram) Dam al (: toties ημων ut aptius
substitutum est) .. Gb'' Ln 49. ημων c. AD*K al¹⁰ d e vg cop syr ar^e
arm Ath⁵²³ Cyr^{fd73} Thdrt al | κ απο των νεκρων | θεω (D* τω θ. τω)
ζωντι c. DEKL al pler vg al pl pp aliq .. Ln add και αληθινω c. A
21.* 31. 66. mg cop sl Mac Chr^{com} Thph

17. μηποτε .. D* μη τοτε, item Isid^{4,113} (- οὔτω γὰρ ἔξρον καὶ ἐν
TISCHENDORF. N. T. Edit. 7. 37 B

- *Ex 24, 3^{ss}. ἰσχύει ὅτε ζῆ ὁ διαθέμενος; 18 ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐνκαίνισται. 19 λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον
- *Nm 19, 6. ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ἰσώπου, ἀντό τε
- *Ex 24, 8.
Mt 28, 28. τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐράντισεν, 20 λέγων Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. 21 καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκευῆ τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως
- *Lv 17, 11. ἐράντισεν. 22 καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἵματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. 23 ἀνάγκη ὄν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττωσιν θυσίαις παρὰ ταύτας. 24 οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα εἰσῆλθεν ἅγια ὁ Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, 25 οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρει ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· 26 ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς

παλαιοῖς ἀντιγράφου) | ὁ διαθέμενος; (ita, ut et. Ln) .. 5 Gb Sz 49. -μενος.

18. ουδε c. ACD (D* οδεν ουδεν η) EL b al ut vdtr pm (f unde [ne inepte om] primum quidem) .. 5 ουδ c. min ut vdtr pl | πρωτη .. D*E* d e add διαθηκη | ενκεκ. c. ADE .. 5 Ln 49. εγκ. c. CL etc
19. κ 46.* om πασης .. D* Chr πασης της | νομον c. D***EK al longe pl Chr Dam al .. Ln praem τον c. ACD* (om υπο) L al fere¹⁰ Chromsci Thdrt Thph (: : cf ad 8, 4.) | μωυσεως c. CDEKL al ut vdtr pl .. 5 (Gb Sz ut 7, 14.) μωσ. c. A al ut vdtr mu | κ. των τραγ. c. ACDE (DE τ. τη. κ. τ. μο.) al it vg al mu Thdrt^{cd} .. KL al syr^{utr} arr Chr om .. 5 om των c. min ut vdtr pl Thdrt al | εραντ. c. ACDEKL al et ut vdtr mu .. 5 ερραντ. c. min pl
20. ενετειλατο .. c 1^{lect} διεθετο
21. εραντ. c. ACD*KL al ut vdtr mu .. 5 ερραντ. c. D*** al pl
23. D* 67.** cop καθαριζεται | πασα ταυτας c. ACD**et***KL al longe pl Or al mu .. D* π. ταντης (et. π. ταυτα, π. ταυταις legitur)
24. εισηλθ. (37. προσηλθ.) αγια (et. Lned min) c. A 37. 118. et ut vdtr al (nam nec Gb nec Sz quicquam adnotarunt) .. 5 Lned mai 49. αγ. εισηλθ. c. CDEKL al pler d e (libere vv pler: f vg in manif. sanctis Ies. introitū, cop Chr. intro. εις χει. αγ., syr^{utr} ε. αγ. χει. εισ. ο χ̄ς) Chr Thdrt al | ὁ c. C***D**et***EKL al fere om Ath³⁵¹ Ps-Ath⁴⁰¹ Cyr¹slaph³²⁵ Chr Thdrt³ Dam al .. Ln om c. Ac*D* al³ | εμφ. ita CD***KL etc .. AD* εφαν. (nec alibi cautum vdbatur recipere, cf Ro 10, 20 ac saepe) | c 17. ιπ. υμων
25. c al ουδε | L al προσφερει

κόσμον, νυνὶ δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. 27 καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, 28 οὕτως καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτῶν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

X.

1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν ^{Col 2, 17.} τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ^{9, 9 ss.} αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηκεῖς οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· 2 ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπάσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαμένους; 3 ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐν-

26. πολλὰκις .. D*E πολλὰ | νυνὶ c. ACL(?) al Or Chr .. 5 νυν c. DEK al longe pl pr mu | ἁμαρτίας c. CD*** (D* Aug -τιων, Or¹ των -τιων) EKL al fere om Or¹ al mu .. Ln praem της c. A 17. 73.

28. καὶ c. unc om al longe pl it vg cop basm syr^{utr} al mu pp pm .. 5 (= Gb Sz) om c. min vix mu | D* εκδεχομενοις, C* απεκδεχομενοις | εἰς σωτ. c. CDEKL al longe pl it vg cop basm syr al pp mu .. L^{ned} min add δια πιστεως c. A al plus⁵ flor hal syrP sl⁵-ant Dam^{com} (ut vdr), item eadem al plus¹⁰ arm praem

X. 1. αἷς c. D*L(?)N 73. 137. Chr^{mosc1} Thdrt, item d e (accurate enim reddunt *hostiis quibus offerent*) .. L^{ned} min om c. A (A** 31. syrP al postea αἰ ουδεποτε) 2. 7.* 17. 47. (syr^{utr} arm) .. 5 L^{ned} mai ας c. CD*** (E?) κ al pler pp mu (: ut et. alibi similes attractiones manum alienam expertae sunt. Etiam A etc lectionem αἷς vel maxime confirmare in promptu est.) | δυναται c. D*et***EKL al sat mu it vg cop al Chr Thdrt^{txt} Oec (com ὁ νόμος τοῦτ' ἔστιν) .. Gb' Ln δυναται c. ACD** al fere³⁰ (syr al) Chr^{mosc3} Thdrt (ex comm vdr) Dam Thph (et. ex comm vdr) | τελειωσαι (D*** τελειωσαι) .. D*E* d e καθαρισαι

2. οὐκ c. ACDEKL (sed οὐκ αν επαμ in rasura) N**vdr al longe pl d e am fu harl* al cop arm al Chr Thdrt^{txt} Dam Thph Oec .. 5° (non 5 Gb Sz) om c. N* al ut vdr mu f vg^{ed} hal harl** al syr^{utr} ar^e al Thdrt^{com} Prim | D* d e Chr om ετι | D* τους δε λατρευοντας | κεκαθαρισμ. c. L al longe pl Chr Thdrt Dam Thph Oec (καθαριζειν praeter Io 15, 2. nusquam; vix dubium quin nostro loco cum usitatissimo nec alibi fluctuanti καθαριζ. aliena manu commutatum sit; illud vero antiquiori Graecitati proprium egregie auctori ep ad Hebr convenit.) .. Ln κεκαθαρισμ. c. AC, item κεκαθαρισμ. DEK al fere¹⁰

3. N εν αυτοις | D* (E*?) 61. 8.^{pe} d e vg al add in f. γινεται

αυτὸν· 4 ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρ-
 *Pa 39 (40),
 7-9. τίας. 5 διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει Θυσίαν καὶ προσ-
 φορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι, 6 ὀλοκαυτώματα
 καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠδόκησας· 7 τότε εἶπον Ἴδου ἦκω, ἐν
 κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέ-
 λημά σου. 8 ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίας καὶ προσφορὰς καὶ ὀλο-
 καντώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ ἠδόκησας,
 αἵτινες κατὰ νόμον προσφέρονται, 9 τότε εἶρκεν Ἴδου ἦκω τοῦ
 ποιῆσαι τὸ θέλημά σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ,
 10 ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμεν οἱ διὰ τῆς προσφορὰς τοῦ σώ-
 ματος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπιαξ.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ
 τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται

4. αφαιρειν .. L b al Chr^{mosc1} αφελειν

5. σωμα .. syrp^{ms} ωτια

6. DE d (item e?) ολοκαυτωμα | ηυδοκ. c. ACD*EN al .. ε ευδοκ. c. D***KL al pler pp mu (et. εξητησας legitur)

7. ιδου .. D* syr add εγω, item d e ante ecce | ο θεος (al fu al Chr^{mosc2} add μου, et. transp) .. κ al³ harl* om

8. θυσιας κ. προσφορας (Gb') c. ACD* al it vg cop sah syr ar^e Cyr^{ador348} .. ε -αν κ. -ραν c. D***KL al pler syrp al pp mu | DE d e cop al πε. αμαρτιων | ηυδοκ. c. AD* al Cyr^{ador348} Thdrt .. ε ευδοκ. c. CD***KL al pler Chr al | νομον c. AC al⁵ sah Cyr^{ador} Chr Thdrt .. ε (Gb^o) praem τον c. DEKL al pler cop Dam al

9. του ποι. c. ACDEK al mu d e cop sah basm aeth Chr¹ .. ε (=Gb Sz) add ο θεος (et. μου add, et. transp) c. L al pl f vg syr syrp c.* al pp mu

10. οι (et. ε) c. D***E**KL al fere⁴⁰ (qui citantur, ita ut haud dubie multo plures sint) sl⁵ Dam Thph^{dis} (- ἁγιασθέντες· τοῦτο γὰρ ἔξωθεν προσυπακουστίον) Oec (et. com) .. ε^e Gb Sz Ln om c. ACD*E* al (it vg al pler οἱ certe non exprimunt) Chr Thdrt (sed neuter in comm tractat) (: οἱ lectionem singularem, minime vero ineptam et a docto Graeco D*** studiose codici suo inlatam, parum apte ex dittographia explicant; quodsi propter ασμενοι omissem esset εσμεν οι, res manifesta esset; at nemo, quamvis parum attenderet, propter praecedens ασμενοι sequens εσμεν in εσμενοι mutare potuit. Tale quid textu expellere, hoc est textum corrigere, non restituere.) | σωματος .. D*E* d e αματος | ω χυ c. unc om al pl pp mu .. ε (=Gb Sz) praem του c. min vix mu (Thph του χυ, et. aliter legitur)

11. ιερευς c. DEKL al longe pl it vg cop al Chr Thdrt (vdtr ex comm) Dam al .. Ln αρχιρευς c. AC al plus¹⁵ syru^{tr} (sed syrp „αρχ“ c.*)

περιελειν̄ ἀμαρτίας· 12 ἀντὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἀμαρτιῶν προσενέγκας^{19, 2. etc}
 1, 18. etc
 θυσίαν εἰς τὸ διηρεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, 13 τὸ λοιπὸν^{Pa 106(110), 1.}
 ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
 αὐτοῦ. 14 μᾶζ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηρεκὲς τοὺς
 ἀγιαζόμενους. 15 μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ
 γὰρ τὸ προσηρηκέναι 16 Ἄντη ἢ διαθήκη ἦν διαθήσομαι πρὸς^{8, 10.}
 αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος Διδὸς νόμος μου^{Ier 31, 33.}
 ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοῦς,
 17 καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνη-
 σθήσομαι ἔτι. 18 ὅπου δὲ ἄφεις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ
 ἀμαρτίας.

19 Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρηγοσίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων^{Eph 3, 12.}
 ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, 20 ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ
 ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
 21 καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, 22 προσερχόμεθα

basm aeth al Cyrador (Euthal?) al (: : 8, 3. αρχιερ. non variat; 5, 1.
 unus tantum ιερεις. Utroq̄ vero loco d e sacerdos, ut et. 9, 11 et 25.,
 contra 9, 7. summus sacerdos. Accuratius vero vg) | D*E d e om
 και sec

12. αυτος c. D**KL al longe pl Cyrhr²²⁰ Thdrt Dam^{txt} ad h. i. Thph
 Oec .. Gb' Sz Ln ουτος c. ACD*E al⁵ (it vg al pler hic) Cyrador Chr
 al (: : apte substituerunt ουτος, ad πας ιερεις vel αρχιερ. respicientes;
 alienum vero ab emendatore erat αυτος pro ουτος dare) | Ln^{ed} min
 εκ δεξιων c. A 31. (Ign^{int}pol²³⁶ εκαθισεν εκ δεξιων αυτου, liberrime);
 harl cop ad dextram

15. γαρ .. D* δε | προιερικ. c. KL al longe pl Thdrt Dam al (: : ab aliena
 manu abhorret; προιερ. cum μετα το molestus vdbtur pleonasmus,
 quemadmodum nec interpretes expresserunt) .. Gb' Ln ειρηκεναι c.
 ACDE al mu (it vg al fere omn ppl^{at} dixit) Chr Thph

16. αυτη .. D* f vg Amb al add δε | των διανοιων c. D**et***EKL al
 longe pl d e vge^d demid al cop basm syr^{utr} al mu Chr Thdrt al Amb
 Prim al .. Ln την διανοιαν (: : ut LXX) c. ACD* al⁵ am fu harl* tol
 al f (al pauc et. antea καρδιαν) | αυτους .. al plus²⁵ basm syrP mg
 sl⁵ add υστερον λεγει, item al simile

17. D* al⁵ it vg Amb al om αυτων pr | μνησθησομαι (Gb') c. ACD* (E
 confuse) 17. .. σ μνησθη c. D***KL al pler pp mu (: : ut 8, 12. ubi
 unus 17. -θησομαι)

19. κ εις την των αγιων εισοδον

20. D*E* om και | της .. D* praem δια

21. L ιερειαν μεγα^α (quae lineola, qua -γαν fit, secundis curis addita est)

22. προσερχομ. c. AC al pl it vg al ut vdr̄t omn pp mu .. DEKL al fere³⁰

- 4, 16. μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ῥεραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς 23 καὶ λειουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλιῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, 24 καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, 25 μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν τὴν ἡμέραν.
- 6, 4 ss. 26 Ἐκουσίως γὰρ ἀμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, 27 φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. 28 ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυοῖν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει· 29 πῶσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιασθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. 30 οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος· καὶ πάλιν
- *Dt 32, 35 s.
Ro 12, 19.
*Ps 134 (135),
14.

προσερχομεθα | μετα c. ADEL al et ut vdr mu .. s 49. μετ c. c (κ?)
al ut vdr pl | ῥεραντ. c. ACD* (sic) al .. s εραντ. c. D***EKL al longe
pl; al pauc εραντ.

23. s Gb Sz πονηρᾶς· ²³καὶ, Ln 49. πονηρᾶς, ²³καὶ - καθαρῷ, | D* al
λειουμένοι | κ al fere²⁰ κατεχομεν | DE d e f vg της ελπ. την ομολ.
24. L παροξυσμον | και sec .. L habet in mg
25. D* al mu Chr^{mosc3} Oec ἐγκαταλιποντες (D* καταλ.) | εθος .. D*
Chr^{mosc1**} add εστιν, item (d e et) f vg (ante εθος) etc | τοσούτω ..
κ τοσοῦτο | ὅσω .. κ al ὅσον
26. D* (etiam E transscripsisse vdr) ουκετι περιλειπεται θυσιαν πε.
αμαρτιας προσεινεγκιν, d e iam non restat peccatis hostia offerre. Ce-
terum totum versum, exceptis μετὰ τὸ usq αληθ., habet et. F^a
28. μωυσεως c. KL al pl .. s (non Gb Sz sed ut 7, 14 ac post) μωυσ. c.
ADE al certe pm | οικτιρων (ADE -τειρων) .. D*E d e syrP c.* add
και δακρυων
29. κ πῶσῳ μαλλον δοκειτε (D* δοκει δε) χειρ. | εν ω ηγιασθη: et. Or²
Ath⁵²³ Chr^{6,316} al pm .. Ln^{ed} min om c. A Chr (et. mosc³)
30. λεγει κυριος c. AD***EKL al pler syrP aethPP al Chr (sed γεγραπτα
γαρ pro οίδαμ. γ. τ. επ.) Thdr̄t Dam al .. Gb⁰⁰ 49. om c. D* 17. 23.*
67.** it vg cop syr aeth^{ro} ar^o Amb Prim Bed om (: Ro 12, 19. nemo
om; at nostro loco „τον ειποντα“ fecit ut omitteretur ista textus LXX
pars; quemadmodum Chr eo consuluit concinnitati quod γεγρ. γαρ pro
ειδ. γ. τ. ε. substituit) | και παλιν c. AKL al pler syr^{utr} aeth^{ro} al Chr
Thdr̄t¹ (ad h. l.) Dam al .. DE 55. 71. it vg aethPP Thdr̄t¹ Prim al add

Κρινεὶ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ. 31 φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος.

32 Ἀναμνηθήσεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἀθλήσιν ὑπεμείνατε παθημάτων, 33 τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι, τούτο δὲ κοιναῶν τῶν οὕτως ἀναστρεφόμενων γεννηθέντες. 34 καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξίν καὶ μένουσαν. 35 μὴ ἀποβάλλετε οὖν τὴν παρηρσίαν ὑμῶν, ἣτις ἔχει μεγάλην μισθαποδοσίαν. 36 ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρεῖαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσθητε τὴν ἐπαγγελίαν. 37 ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὄσον, Ὁ ἐρχόμενος ἤξει καὶ οὐ χρονεῖ· 38 ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ

13, 3.

Es 26, 20.
Hab 2, 3 s.
Ro 1, 17. etc

οτι (: ut LXX, praetereaue h. l. addito οτι concinnior oratio fit.) | κρινεῖ (d e indicat) h. l. c. ADEK 31.55.71.73. it vg syr^{utr} aeth^{utr} Thdr^{t1} (Dam om κυριος;) Prim al :: ita et. LXX .. ε post κυριος c. L al pler cop al Chr Thdr^{t1} (ad h. l.) al

31. D* ενπεσειν

32. δε .. L al aliq cop aeth Chr^{mosc2} om (syr οιν) | τας πρ. ημερας .. D* ταις πρ. ημεραις

33. θεατριζομενοι .. D* ονδιζομενοι, ε νδιζομενοθεατριζομενοι (: nimirum D*** obelo transfixis o et i in ονδιζ. totam vocem delendam significavit in eiusque locum θεατρ. substituit. Iamvero E tam inepte.)

34. δεσμοις c. AD* 67.** 73. al fere¹⁰ f vg cop syr^{utr} al Chr al mu (et. schol²⁷ et al: οὐ μόνον, φησίν, ὑμεῖς οὐκ ἐδεήθητε παρακλήσεως, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις δεομένοις [73. δεδεμένοι:] χεῖρας ἀρέγετε. δεσμοῖς δὲ τοῖς ἀποστόλοις [-ίους etc?] λέγει) p^{pl}at. .. ε (= Gb Sz, sed Gb') δεσμοις μου c. D***EKL al longe pl d e (sed habent vinculis eorum) al Clem Or (sed om μου) Euthal (in argumento) al | εαυτοις c. DEKL al fere⁶⁰ pp pm .. ε (= Gb Sz) εν εαυτ. c. min ut vdr pauce .. Ln εαυτους c. AN al⁴ (it vg etc vos) Clem (Or ὅτι ἔχετε) | κρειττ. c. DEKL al ut vdr pler .. Ln κρεισσ. c. A | υπαρξιν c. AD*N* 17. (al² ap Bez) it vg cop aeth Clem Chron⁴⁴⁰ Prim Bed .. ε (Gb⁶⁰) add εν ουρανοις c. D***EKLN** al pler syr^{utr} al Or al mu (et. transp)

35. D* απολυητε | μεγ. μισθαποδ. c. ADEN al (it vg quae magn. habet remunerationem) cop al Clem Or Eusdem⁵⁵⁷ .. ε 49. μισθ. μεγ. c. KL al pler syr^{utr} al Chr Thdr^{t1} Dam al

36. Ln τ. ἐπαγγελίαν, ³⁷ἔτι

37. οσον (80. Eusps¹⁸⁰ Thdr^{tcd} Dam om) οσον ο .. D* οθεν? οτι? | D* χρονισει

38. μου c. AN* f vg arm Clem (32-39 citat) Thdr^{t1} Sedul Prim Bed, item

ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. 39 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπόλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

XI.

- 1 Ἔστιν δὲ πίστις ἐπιζομένην ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. 2 ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. *Gn 1, 3. 3 Πίστιν νοοῦμεν κατηρησῆσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ *Gn 4, 4 ss. μὴ ἐκ φαινομένων τὸ βλεπόμενον γεγονέναι. 4 Πίστιν πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάιν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ *Gn 5, 24. δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ. 5 Πίστιν Ἐνώχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐκ ἠγρίσκειτο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός. πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως μεμαρτύρηται εὐαρεστηκῆναι τῷ θεῷ ὁ χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστησῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ θεῷ, ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθα-

(huc spectant?) Eus¹ Procop^{es}a Cyp² (ita et. *Hab 2, 4. A al mu vv aliq Clem strom. 2. 2. § 8. Thdrt Thph), item D* d e syr^{utr} al Eusdem⁵⁵⁷ al aliq^{gr} et^{lat} add post πιστ. (item l. l. ed. vat) .. ε om c. D***EKLN** al pler cop al Chr al mu (ita et. test mu in LXX item Ro 1, 17. Gal 3, 11.) | D*et***E μου η ψυχη

XI. 1. ε πιστις, (quod confirmat L al) | D* υποστασιν

3. μη εκ .. it (ut ex non apparentibus; vg ut ex invisibilibus) al pp mu εκ μη | το βλεπ. (Gb') c. AD*E* 17. d e cop Clem Ath¹⁷⁶ al mu .. ε τα βλεπομενα c. D***E**KL al pler f vg al mu Chr (non¹ ex^{mosc}2) al mu

4. D* καεν | του θεου c. D***EKL al fere omn vg (d e testificatur perhibentem muneribus deo) cop syr^{utr} al pp pm (Clem αυτω pro αυτου) .. Ln τω θεω c. AD* 17. | D* δια ταιτης | λαλει c. A al fere²⁰ f vg cop syr^{utr} al Clem Or Ath³⁹⁸ Nysseunom⁸ Chridentid al pm Prim Bed .. ε (=Gb Sz, sed Gb'') λαλειται c. DEKL al pl d e harl al Thdrt (ex comm vdr: „παρὰ πάντων εὐφημεῖται τῶν εἰσεβδόν“) Oec („ἀέμνηστός ἐστιν“ etc)

5. ημισκ. c. ADE al Epiph^{2,96} .. ε ευρισκ. c. KL al pl pp mu | D*κ αινωχ | D**et***L al μετετεθηκεν | μεταθεσεως c. AD* 17. 67.** 80. it vg cop .. ε (Gb⁹) add αυτου c. D***EKL al pler syrP al (syr antequam transferret eum) pp mu | ευαρεστηκ. c. AKL al fere¹⁰ Thph .. ε ευρηστηκ. c. DE al pl pp mu

6. τω θεω .. D** 17. om τω

ποδοτής γίνεται. 7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περι τῶν μηδέπω ^{Gn 6, 8 ss.}
 βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ
 οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν
 δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. 8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ^{Gn 12, 1 ss.}
 ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τόπον ὃν ἔμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,
 καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. 9 Πίστει παρώκησεν εἰς
 γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοτριαν, ἐν σιχαῖς κατοικήσας, μετὰ
 Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῶν συνκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς.
 10 ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης
 καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. 11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς ^{Gn 17, 19.}
 καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν
 ἠγγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. 12 διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν,
 καὶ ταῦτα γενεχωμένον, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῶ πλήθει <sup>Gn 15, 5-
 22, 17.</sup>
 καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος.
 13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς <sup>Gn 23, 4.
 Ps 38 (39), 18.</sup>

8. καλούμενος c. D***EKL al ut vdtr omn cop syr^{utr} al Chr Dam al
 .. Ln praem ó c. AD* it vg arm Thdrt Hier al (qui vocatur) | ἐξελθεῖν
 .. DE it vg post τοπ. pon | τοπον c. AD* al? .. § 49. praem ton c.
 D***KL al certe pler Chr Thdrt Dam al | ἐμελλ. c. AD*k al mu (et ut
 vdtr pl) Chr Dam Thph .. § ημελλ. c. D***L al pl Thdrt Oec
9. πιστει .. D*E και d e (et demoratus pro fide moratus?) | παρωκ. ..
 D*** al mu add αβρααμ | γην c. AD**KL al mu (et pl ut vdtr) Dam
 Oec .. § (Gb⁰⁰) praem τηρ c. D*et*** (non retuli de correctibus in
 appendice. **tribus lineolis transfixit, *** accentum dedit) E al pl Chr
 Thdrt Thph | D* d ισακ, item alibi | συνκληρ. c. ADE .. § Ln 49.
 συγκλ. c. KL al certe pler | της αιτης .. D* 38. αυτου, aeth αυτων
11. σαφρα c. AD***KL etc .. addunt στειρα (D*) vel η στ. (D**) vel στ.
 ουσα D*et** al pm d e vg cop sah syr^{utr} al Thph | και sec .. D*E
 al⁴ syrP arm ει; το τεκνωσαι (al³ add και), d e ad ελαβεν (accepit) add
 filium | ηλικιας c. AD* 17. it vg cop sah aeth^{utr} Chrmosc¹ .. § (=Gb
 Sz) add ετεκεν c. D***KL al fere omn syr^{utr} al pp mu
12. εγεννηθ. c. D**et***EL al ut vdtr fere omn cop syr^{utr} al Chr (ού
 τούτο μόνον λέγει ότι ἐγέννησεν ἀλλ' ότι καὶ τοσοῦτων ἐγένετο μήτηρ.
 Thph: οὐ τούτο μόνον ἐπολήσεν ἡ πίστις τὸ γεννησαι, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τοσοῦτους etc) Thdrt Dam Thph Oec .. Ln εγεννηθ. c. AD*k al (it vg
 orti sunt) :: solent antiquiss aliq εγεννηθ. cum εγεννηθ. comutare, ut
 Mt 26, 24. A Mc 14, 21. ALΓΔ Io1, 13. AB*Δ εγεννηθ. pro εγενν. sub-
 stituere. | ως η c. AD (*et** et***) EKL (D* 31. καθως η) al longe pl
 pp mu .. § (=Gb Sz) ωσει c. min vix mu | D*E d e aeth^{utr} om η πα.
 το χειλ. (: hab LXX)
13. λαβοντες c. DEKL al longe pl Thdrt Dam (et. p^{ar}371) al .. Ln προσ-

ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοὶ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14 οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. 15 καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνεον ἀφ' ἧς ἐξέβησαν, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· 16 νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου.

*Ex 3, 6. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν ἠτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

*Gn 22, 1 ss. 17 Πίστει προσενήροχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,

*Gn 21, 12. Ro 9, 7. 18 πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα, 19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν

*Gn 27, 28. καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 πίστει καὶ περὶ μελλόντων εὐλό-

*Gn 48, 15 ss. 47, 31. γησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. 21 πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν

δεξαμενοὶ c. A .. 17. al Chr^{mosc3} al κομισαμενοὶ (: cf v. 39.) | ἰδόντες c. unc omn al longe pl vv omn pp^{gr} pm pplat .. ς (=Gb Sz) add καὶ πεισθέντες c. min ut v^{dtr} pauc | ξένοι .. D*E* add καὶ παροικοὶ

14. D* ε^{μφαν}. | D* al Chr^{mosc1} Procop^{esa} ζητοῦσιν

15. D* al Thdrt¹ μνημονοῦσιν (sed D* μνημονοῦσαν, certe non aliter poteram assequi), b al Chron⁴⁴² ἐμνημονοῦσαν | ἐξέβησαν (Gb') c. AD*E* 17. 73. 80. Ath⁵⁷ (edd al ἐξεβλήθησαν) Chron⁴⁴² Dam (et.par³⁷¹) .. ς ἐξηλθον c. D***E**KL al pler pp mu | D* om an | D* ἀνακαμφαι

16. νῦν c. unc omn al pl Ath Chr (et.mosc³) Thdrt Chron⁴⁴² al .. ς (=Gb Sz) νῦν c. min ut v^{dtr} mu | θεός επικαλ. (κ καλεῖσθ.) αὐτων (κ -τοῖς) .. D* 115. d e επικ. αυτ. θε., f vg vocari deus eorum

17. αβρααμ (syrP habet c.*, D* d e post πειραζ., 71. post πιστ. pon) .. 8.pe Chr^{mosc3} (itemcom v^{dtr}) om | D* μονογενην | κ al Chr¹ ex^{mosc1} Thph (ms αναδ.) δεξαμενος

18. D* 238. d e al Cyr^{glaph87} Chr¹ (et.mosc³) om οτι | D* d ισαακ

19. και pr .. 109. d e sah om | ἐγείρειν c. DEKL al fere omn Or Chr Thdrt Dam al .. Ln εγειραι c. A (εγειρε) al² Cyr^{glaph88} Chron¹⁰² | δυνατος c. D*et***KL al ut v^{dtr} omn f vg Or Cyr^{glaph88} Chr Thdrt Chron¹⁰² al mu .. Ln -ται c. AD** d e (d e possit, sed f vg potens est) | εν παραβολη (f vg cop syr in parabola) .. d e syrP in parabola; Chr^{mosc3} semel εν παραβολαις atque sic et. Chrint (i. e. Mutianus)

20. και pr c. AD* 17. 67.** al it vg Chr^{txt} (1 et.mosc³) Thdrt Dam Prim Sedul Bed .. ς om c. D***EKL al pler cop syr^{utr} al pp^{gr} aliq | L b των μελλ. | ευλογησ. c. DEKL al pler pp mu .. Ln 49. ηυλ. c. A al Chr¹ (et.mosc³) Thdrt (: cf ad 7, 6. item ad Mc 10, 16. Lc 2, 28 et 34. 9, 16. 24, 30. quibus ll. omnib edd aliq antiquiss ηυλ. pro ευλ. praebent; raro vero praestat ηυλ. ut Mt 14, 19.)

ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. 22 πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ *Gn 50, 24.
τῆς ἐξόδου τῶν νιῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων
αὐτοῦ ἐνετείλατο.

23 Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηρον ὑπὸ τῶν πατέ- *Ex 2, 2 s.
ρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ
διάταγμα τοῦ βασιλέως. 24 πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρ-
νήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραῶ, 25 μᾶλλον ἐλόμενος
συνκακοῦχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἀμαρτίας
ἀπόλωνσιν, 26 μεζονα πλοῦτον ἠγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θη-
σαντρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθα-
ποδοσίαν. 27 πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν *Ex 12, 41.
τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὄρων ἐκαρτέρησεν. 28 πίστει *Ex 12, 11 ss.
πεποιήκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλε-
θρέων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. 29 πίστει διέβησαν τὴν ἐρη- *Ex 14, 22 ss.
θυρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς γῆς, ἧς πείραν λαβόντες οἱ Αἰγύ-
πτιοι κατεπόθισαν. 30 πίστει τὰ τεῖχη Ἱεριχῶ ἔπεσαν κυκλωθέντα *Ios 6, 20.

21. εἶλογ. c. KL al pler Chr^{com2} Thdrt¹ (non ad h. l.) al. . . Ln 49. ηυλογ.
c. ADE al pauc Chr^{xt} (et. mosc³) et^{com1} Thdrt ad h. l. etniceph^{1,500} (: :
non potest hoc versu aliter quam v. 20. edi, ad quem vide)

23. μωυσ. c. D^{*KL} al pl. . . ε (Gb Sz ut 7, 14. et post) μωυσ. c. AD^{***E} al
certe pm. Item v. sq sed D μωυσ. et A non satis liquet | εἶδον (AL α
ιδον) . . 44. 47. om | διαταγμα (it vg edictum) c. DEKL etc. . . Ln δογμα
c. A^{vdtr} 34. (46. mg προσταγμα) | D^{*} (***) improbavit E it vgc^{dd3} ap
Sab add in f. πιστι μεγας γενομενος μωυσης αμλεν τον αιγυπτωον
κατανοων την ταπινωσιν των αδελφων αυτου

25. σενακ. c. AD^{*} . . ε Ln 49. σγκ. c. D^{***KL} etc

26. αιγυπτου c. DEKL b al pl cop syr^{utr} al Clem Eus^{marc182} Chr^{mosc3}
Thdrt Phot^{man3,13} al . . Ln εν αιγυπτου c. A 3. 71. . . ε (= Gb Sz, sed
Gb') εν αιγυπτω c. min ut vdtr pauc Chr^{montf} Cyr^{hr139} al . . 23. it vg
al αιγυπτιων (d e thesauris aegyptum)

27. AL^{**} al κατελειπεν | Α σωρατον | ορων . . post hanc vocem D^{*} duas
litteras habuerat: Wstio vdbantur τα, non item mihi.

28. ολεθρ. c. ADE Dam . . ε ολοθρ. c. K^{sll} al certe pler pp mu

29. γης c. AD^{*E} (it vg per aridam terram item cop syr [syrp deficit inde
a v. 27.] al) 17. 31. 47. 71. 73. Chr Thdrt^{ed} . . ε om (: : ut et. deest
*Ex 14, 29.) c. D^{***KL} al pler Thdrt Dam al | κατεποθησαν . . al fere¹⁰
Chr^{aliqu} (sed var mss) Thdrt κατεποντισθησαν (similiter fluct lectio
*Ex 15, 4.)

30. ιεριχω: ita h. l. et. ADEKL | επισαν c. AD^{*} al fere¹⁰ Chr^{mosc1} (et 37.
Chr^{mosc2} -σον) . . ε -σε (-σεν D^{***EL} etc) c. D^{***EKL} al pl pp mu (et.
κατεπισε et -σον legitur)

- ^{*Ios 2, 1.}
^{6, 17.} ἐπὶ ἐπτά ἡμέρας. 31 πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς
- 1a 2, 25. ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης.
- ^{*Iud 6, 4. 18.}
^{11. etc} 32 Καὶ τί ἐτι λέγω; ἐπιλείπει με γὰρ διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεὼν Βαράκ τε καὶ Σαμφῶν καὶ Ἰερφθάε Δαυεὶδ τε καὶ Σαμονῆλ καὶ τῶν προφητῶν, 33 οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο
- ^{*Dan 6, 22.}
^{3, 27.} βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λέόντων, 34 ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφρυγον στόματα μαχαίρης, ἐδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν
- ^{*1 Rg 17, 17.} πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἄλλοτρίων· 35 ἔλαβον γυναῖκες ἐξ
- ^{*2 Rg 4, 17.} ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπαρτίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχω-
- ^{*2 Marc 6, 16.}
^{7, 7.} σιν· 36 ἕτεροι δὲ ἐμπαίγμων καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἐτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· 37 ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις

32. D* om ετι | D* επιληψι | με γαρ c. AD* .. 5 49. γαρ με (: : ut saepe γαρ ex tertio loco in secundum translatum est) c. D***EKL al certe pler Clem al pm | περι .. D* add δε | βα. τε c. D***EKL al ut vdtr om Chr Thdrt Dam (et. Par⁸⁷¹) al, item D* και βαρ. (item exprim d e syr) .. Ln om τε c. A (f vg al nec pr nec sec exprim) Clem | και sec et tert c. DEKL al fere omn syr al Chr Thdrt Dam al .. Ln om c. A 17. f vg cop al (ante σαμφ. om et. d e Aug) Clem al Amb al | D* σαμφω | δαυειδ (c. D* h. l.), δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1.
33. D* ηργασαντο | D* στομα
34. μαχαίρης c. AD* (: : cf ad Act 5, 2. 10, 1. 12, 2. et alibi). Item v. 37. c. D* ubi A non satis liquet .. 5 49. -ρας utroq loco c. D***EKL al certe pler | ενδυναμωθ. c. D**et***EKL al ut vdtr omn pp mu (d e evaluerunt, f vg convaluerunt) .. Ln ενδυναμωθ. c. AD* :: cf ad Eph 6, 10. | D* παρεμβολας
35. γυναικες c. D**et***EKL etc .. Ln γυναικας c. AD* (d e acceper. mulieres de resurr. mortuorum suorum; f vg acc. mu. de res. mortuos suos) | D* απετυπαρτισθ.
36. D* ενπειματων | πειραν .. ead aliq πειραν
37. επιρισθ. (Orsaep^e etdis^{3,465} sic: εἰ δὲ τις οὐ προσίεται τὴν ἰστοριαν διὰ τὸ ἐν τῷ ἀποκρύφῳ ἡσαῖα αὐτὴν φερισθαι, πιστευσάτω τοῖς ἐν τῇ ἔβραϊοῖς οὕτω γεγραμμένοις Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν) al pm) .. fu* aeth^{ro} (aethpp ante ελιθ. pon) Clem om .. η* επιρασθ. (bis igitur επιρασθ.) | επειρασθ. (et. Clem Or⁴ [inprimis grave est^{4,268} λιθασθεντες πρισθεντες, πειρασθεντες] al pm; d e temptaverunt, f vg cop al templati sumt) .. 2. 43. 8. lect 17. lect syr ar^e aeth^{utr} Or^{1,19} Euspr^{12,10} Thph om (nec exponit Chr nec magis vero επιρισθ.): id quod probandum vdtr .. L 17. ante επιρισθ. pon; 110. 111. (teste Sz) επιρισθ. bis (pro επιρασθ. et επειρασθ.) .. coniecerunt

δέμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, 38 ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐπὶ ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄποις τῆς γῆς. 39 καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἔκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

XII.

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περιειμένον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα, 2 ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, 3, 1. ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν. 3 ἀνα- 3, 1. eto λογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογία, ἵνα μὴ κάμῃτε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλύομενοι. 4 Οὐπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν

ἐπυρασθησαν (ν et ει passim sed raro confusa), ἐπυρωθ., ἐπηρωθ. et alia | μαχαιρῆς et -ρας ut v. 34. | AD*L αγγίσις | D***(E?)L al mu κακοχουμ., κ καωχ., Or¹ κακουιμενοι

38. ἐπι (71. ? 73. 118. cat ἐπ) c. A 71. 73. 118. Or^{3,218} Ath²⁶¹ (pergit και εν σπηλαιουσ post πλαν.) Socr^{4,24} cat^{txi} (: cf Mc 1, 45. ubi ἐπ ἐρημοις τοποις similiter a pler in εν - mutatum est. Ceterum ne quis neget ita Graece dici posse, cf Steph. Thes. Gr. Ling. p. 1514.) .. ς 49. εν c. DEKL al pler Clem Or² Euspr^{12,10} etps^{248.405} al mu

39. DE και παντ. μαρτ. ουτοι, it vg et hi omnes testimonio fidei probati | την επαγγ. (et. Clem Or Cyrgraph²⁰⁴ Sevcat ox ad Lc¹⁰⁸ al pm Hier al) .. Ln τας -λιας c. A 80. arP Eusecl⁸⁹ Cyrniceph^{1,1388} Aug :: cf v. 13.

40. D* b Orniceph^{1,1435} Proconniceph^{2,8} cop κρειττ. τι περι ημ.

XII. 1. D* ογκον | τρεχομεν .. κ al mu Ath²⁶³ -χομεν

2. D* Cyrhr²²⁰ τον σταυρ. | τε .. L δε | κεκαθικεν c. unc omn al longe pl (sed κ al mu κεκαθηκ.) Cyrhd¹¹¹ Cyrhr²²⁰ al pm .. ς (=Gb Sz) εκαθισεν c. min mu Orlib

3. γαρ (arm age) .. al plus⁵ d e syr are ουν, vgcdd pauc Haym (non item Prim) om | D* om τον | υπο .. D* απο | αυτον c. D***KL al fere omn pp mu .. Ln εαυτον c. A, item D*E* εαυτους, 17. Thdrt (τὸ εἰς αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ εἰς εἰσαυτοὺς) αὐτους, item semetipsos (vged etedd aliq semetipsum) am fu* harl al, in vobis d e | εκλυομενοι c. AD**et***KL etc .. D* εκλελυμενοι

4. οιπω .. D*L 61. 73. 19.lect 8. pe vg (et. demid, sed non am fu al) cop sah arm add γαρ | D* μεχρι | αντικατεστητε c. ADEL** al longe

*Prov 3, 11 ss. ἀνταγωνιζόμενοι, ἅ καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἧτις ὑμῶν ὡς υἱοῖς διαλέγεται. Τίε μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύνω ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· 6 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 7 εἰς παιδείαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῶν προσφέρεται ὁ θεός. τίς γὰρ υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 8 εἰ δὲ χωρὶς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι γεγονόασιν πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐκ υἱοί. 9 εἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἶχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετροπόμεθα· οὐ πολὺ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; 10 οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαιδεύον, ὁ

pl .. κ ἀντιστήτε .. 49. ἀντεκατεστ. c. L* al pm Chrmosci** Thdrt Thph^{cod} (: : at quum ista forma media aetate celebrata sit, non satis h. l. ad recipiendum testes habet. Cf ἀπικατέστησε Ducas⁹⁰ ἀπικατέστησαν Theophan⁸⁷⁴ ἀπικατέστη Cinnam²⁵⁹ etc)

5. ἐκλέλησθε .. κ al Chr (τοῦτ' ἔστι παρήκατε τὰς χεῖρας, ἐξελύθητε) Thph^{cd} (sed comm τοσοῦτον παρείθητε κ. ἐξελύθητε ὥστε καὶ τῶν λόγων ἐπιλάθεσθε) ἐκλελυσθε | D* παρα της παρακλ. | μου (: : pauci add *Prov 3, 11.) .. D* al⁷ d e Clem¹ Thdrt^{cd} om | AD*L al παιδιας, item -ι- AD*L v. 7., AD* v. 8., D* v. 11. | DE ελεγχ. υπ. αυτ.

7. εις (Gb') c. AD (sed D d conjg c. παραδεχ.) KL al fere⁴⁰ qui allati sunt Chr (ita enim edd corrigendae vdr suadente etiam cat²⁶¹ et ed mose insuperque Mutiano interprete satis illo quidem h. l. ab Graecis editis discedente. Pro εἰ παιδεύει igitur substituendum vdr εἰς παιδείαν, cui emendationi favent sqq: ἄρα εἰς διόρθωσιν, ἀλλ' οὐκ εἰς κόλασιν etc) Thdrt (ita rursus cum codice corrigenda vdr editio, ita ut explicatio legatur: φέρετε γενναίως τὰς ἐπιφερομένας παιδείας) Procop^{esa} Dam (et.par⁶⁷³) Oec (ita docente comm), item it vg Or^{int} al (it vg Or^{int} in disciplina [- nam d fu] perseverate, harl in doctrinam patientes estote), item aut εις habent aut habentes non expressisse videntur vv al fere omn (syr sustinete igitur castigationem, cop patienter ferte castigationem, aeth cast. vestram patienter ferte, etc) .. ε 49. ει c. min ut vdr mu sl? Thph (: : at εἰς lectio minime tam inepta est ut invita testium vi abiici debeat) | D* υπομεινατε | τις γαρ c. A f vg sah Or .. ε add εστιν c. DEKL al ut vdr omn vv pl pp mu

8. νοθοι .. Α νοθροι | εστε sec h. l. c. D**KL al ut vdr fere omn syr al Mac Chr Thdrt Dam (et.par⁶⁷³) al .. Ln post υιοι c. AD*et*** al it vg Chrmosc³ pp

9. πολυ c. AD*(D* add δε) .. ε πολλω c. D***KL al certe pler (: : cf et. ad v. 25., item alibi saepe πολλω μαλλ. fere non varians) | κ al ζήσομεν

10. κατα το δοκ. αυτοις (L αυτοις) επαιδευον .. D* επαιδ. ημας και τα

δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγίωτης αὐτοῦ.
11 πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ
λύπης, ἕστερον δὲ καρπὸν εἰρηκτικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις
ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης.

12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ·Es 35, 3.
ἀνορθώσατε, 13 καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, *Prov 4, 28.
ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον. 14 εἰρήνην διώκετε
μετὰ πάντων καὶ τὸν ἀγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύ-
ριον, 15 ἐπισκοποῦντες μὴ τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ *Dt 29, 18.
θεοῦ, μὴ τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῆ καὶ διὰ ταύτης
μανθῶσιν οἱ πολλοί, 16 μὴ τις πόρος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς *Gn 25, 31 ss.
ἀντὶ βρώσεως μᾶς ἀπέδετο τὰ πρωτοτόκια ἑαυτοῦ. 17 ἴστε γὰρ
ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομησαί τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη *Gn 27, 30 ss.
μετανόιας γὰρ τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ μετὰ δακρῶν ἐκζητήσας
αὐτήν.

18 Οὐ γὰρ προσελήλυθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει καὶ κεκαυμένῳ *Dt 4, 11.
πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ ζόφῳ καὶ θυνέλλῃ 19 καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ *Ex 19, 16.

- δοκουντα αυτοις, d erudiebant nos secund. volunt. suam | D* συμφερον,
A συμφερον | L αγιωτητος
11. δε pr (al² d μεν) .. D* al³ arm Chr¹ ex^mosc³ om | δι αυτης .. D* δι
αυτοις | L γεγυμνασμενης
14. τ. κυριον .. d vg (sed non am fu) Eriph⁷¹⁰ τ. θεον
15. D* επισκ. ινα μη | χαριτος .. κ δοξης | κ ενοχλει | δια ταυτης c.
DKL al pler (it vg per illam) Chr^{txt} Thdrt Dam Thph Oec^{txt} .. Ln 49.
δι αυτης c. A 17. 67.** 80. 137. 238. (cop. syr ut vdr) Clem⁸²² Chr
com Oecc^{com} (: at correctorem non prodit nisi δι' αυτης. Idem a ne-
mine mutatum v. 11., non item δια ταυτης 13, 2.) | οι c. A 47. Clem⁸²²
Thdrt .. ς om c. DKL al fere om pp mu (: cf ad Mc 6, 2. et 9, 26.)
16. D* om oc | απεδετο c. AC (: cf ad Act 4, 35. 1 Co 11, 23. Mt 21, 33
et ll. pp.) .. ς -δοτο c. DKL al certe pler | AK πρωτοτοκεια | εαυτου
c. ACD**et*** .. arm Clem om .. ς αυτου c. D*KL al certe pler pp mu
17. θελων .. D* λεγων
18. ορει c. DKL al fere om vge^d arP sl Ath (ex epp festal ap Cosm :
cf Galland^{5, 319}) Ps-Ath⁵⁷ Thdrt (et. ex^{com} vdr) Dam Oec, item al
(Chr² sed vide infra) ante ψηλαφωμ. .. Ln om c. AC 17. 47. d f am
fu demid harl tol al cop sah syr ar^e aeth Chr^{com} (τι τὸ ψηλαφόμενον
πῦρ πρὸς τὸν ἀψηλάφητον θεόν;) Thph Prim Mart Bed | και pr ..
D* 67.** harl cop sah arm om | κεκαυμενω (vge^{dd} aliq, ut hal, acces-
sibilem pro accensib.) .. D* Ps-Ath⁵⁷ κεκαλυμμενω (d ad ardentem et
tractabilem ignem) | ζοφω (Gb¹) c. ACD* al⁷ .. ς σκοτω c. D**et***L
al longe pl pp pm (κ om και ζοφ.)

φωνῆ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο μὴ προστεθῆναι
 *Ex 19, 12 s. αὐτοῖς λόγον· 20 οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον Κὰν θηρίον
 *Dt 9, 19. θίγη τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται· 21 καί, οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ
 φανταζόμενον, Μωϋσῆς εἶπεν Ἐκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος· 22 ἀλλὰ
 προσεληλύθατε Σιών ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος Ἱερουσαλὴμ ἐπου-
 ρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων 23 πανηγύρει, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτο-
 τόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ
 πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων, 24 καὶ διαθήκης νέας μεσίτη
 9, 15. Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ἡγιασμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ.
 25 βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
 ἔφηνον ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, πολὺ μᾶλλον

19. προστεθῆναι c. CDKL al ut vdtr omn (121. προτεθειναι) pp pm ..
 Ln^{ed} min προσθῆναι c. A
20. κ θιγε|ς (=Gb Sz) add in f. (: ex LXX) η βολιδι κατατοξευθησ-
 ται c. min ut vdtr pauc contra ACDKLM al longe pl vv omn pp mu
21. ουτως (D* ου) c. CD**et*** L etc .. ε Ln ουτω c. A etc | μωυσ. c. CKL
 al pl .. ε (Gb Sz ut 7, 14.) μωσ. c. ADM al certe pm | εκφοβος .. M al
 fere¹⁰ Chr^{mosc}2 Thdrt al εκφοβος (M εμφ.) | D* εκτρομ. | Gb Sz Ln²⁰
 (οὐκ usq ἔντρομος)· 22 ἀλλὰ, sed Ln post και ante ουτως v. 21. non
 interp
22. ἀλλα .. A ου γαρ | D* σιων | και (D* d om) πολει (harl om κ. πολ.)
 θε. ζωντ. (C ζοντ.) μερ. επουρ. (D*et*** d ante μερ., A -νιων) .. Hil
 ad sanctam Hier. civitatem | μυριασιν (Or^{1cod} -αδων, D* μυριων αγιων)
 αγγελ.²³ πανηγυρει: d, multitudinem angelorum frequentem, f vg Hier
 multorum milium angelorum frequentiae (-tiam Hier; et in d f vg præ-
 cedit ad Sion montem etc), Amb decem millibus laetantium angelorum,
 syr ad coetus myriadem angelorum, cop myriadem angelorum multipli-
 cantium. Cf et. Hil et haec Hierusalem est illa quidem ecclesia ange-
 lorum multitudinis frequentiam etc
23. πανηγυρει, (sic interp g ACLM vg syr al Or Eus dem⁶¹⁰ etps saepe al
 pm all^{at}, item ε Gb Sz) .. ε^o ἀγγέλων, ²³πανηγύρει και .. Ln μυριά-
 σιν, ἀγγέλων ²³πανηγύρει και | απογ. εν ουρ. c. ACDLM al mu d f vg
 cop syr al Ign^{inpl} Clem Or Eusmarc^{260. 309} etps^{191. 201} etalib Chron³⁴
 al pl .. ε (=Gb Sz) εν ουρ. απογ. c. κ al pl Dam al | D* d πνευματι |
 D* d Hil τεθεμελιωμενων (d funditorum, Hil fundatorum)
24. D* 109. μεσιτης | κριττον c. ACDKLM al longe pl vv ut vdtr omn
 pp pl .. ε (=Gb Sz) -ττονα c. min fortasse mu Thdrt | τον c. ACDKM
 al longe pl (d f vg quam Abel) Chr (tamen in comm τὸ γὰρ τοῦ Ἄβελ
 ἐλάλησε; Thdrt (comm vero τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἄβελ αἷμα ᾄδεται)
 Chron³⁴ Dam .. Gb' το c. L b al fere¹⁰ (item schol similiter atque Chr
 Thdrt) cop sah syr al Bas Cyr^{ador}528 al
25. λαλοῦντα .. D* d harl* al add ἡμιν (d in vobis) | εφηνον (D* -γαν)
 c. DKLM al pler Thdrt Dam al .. Ln 49. ἐεφηνον (: id quod correc-

ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, 26 οὐ ἡ φωνὴ τῆς γῆς ἐσάλειψεν τότε, νῦν δὲ ἐπίγγελλται λέγων Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω οὐ *Hagg 2, 6. μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 τὸ δὲ Ἔτι ἅπαξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς πεποτημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα. 28 διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους. 29 καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον. *Dt 4, 24.

XIII.

1 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. 2 τῆς φιλόξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. 3 μνησθεσθε *Gn 18, 3. τῶν δεσμιῶν ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακοχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ 10, 34.

- torem satis prodit) c. AC al Cyr^{fid}74 Chr Philcarp Dam^{com} (d f vg sl Epph *effugerunt*) | γης c. unc om al pl pp pm .. ζ (=Gb Sz) praem της c. min mu Cyr^{fid}74 al | τον h. l. c. AC^{DM} al Cyr^{fid} (Dam ap Wtst) .. ζ ante επι c. KL al pler pp mu (et. παρ. τον ε. γ. χρημ. leg) | πολυ c. AC^D* sah .. ζ πολλω c. D^{***}KLM al certe pler pp mu | c 43. υμεις | ουρανων .. m b 67.** al fere²⁰ Chr ουρανου
26. m 109. om ἡ | τοτε: ita et. m (non ποτε) | ετι (al³ Cyr^{fid}74 οτι) .. m οτι ετι | D* d εγω απαξ | σεισω (Gb'') c. AC^M al fere¹⁰ vg cop sah syr al Ath⁵²⁶ Cyr^{fid}74 Cosm Andr et Areth^{apoc}7.12 et^{16,18} .. ζ (=Sz) σειω c. DKL al longe pl d Quaestorthod⁸⁸ Ath^{edd}2 Chr Thdrt al (: : *Hagg 2, 6. σεισω ed vat et A, sed al mu atque et. ed compl σειω) .. D* d add λεγει
27. την h. l. c. D^{***}KL al ut vdtr omn Ath⁵²⁶ al pm .. Ln ante των c. AC .. D* M om | A om ινα usq sal.
28. εχωμεν c. AC^{DL}M al pl demid al? cop syr al Chr (edd et edd var; sed comm τουτ' εστιν ευχαριστωμεν τῷ θεῷ, βεβαιου μενωμεν) Thdrt Dam al .. κ al plus²⁰ d f vg (et. am fu harl tol) aeth^{utr} al Ath⁵²⁶ Cyr Antioch¹³⁰ εχομεν | λατρευομεν c. AC^{DL} al certe pm (*per quam servitiamus* d f vg) pp mu .. Gb' λατρευομεν c. KM al fere⁵⁰ Ath⁵²⁶ Chr^{mosc}3 Dam^{xt} (sed comm ευχαριστως φησι λατρευομεν) Thph Oec | D* al² ευχαριστως | ευλ. κ. δε. (Gb'') c. AC^D* 17. 71. 73. 80. 137. cop sah sled (Chr¹ εχ^{mosc}1, item δε. κ. ευλ. Thph^{ms} et 115., sed vide post; 120. ευλ. κ. φοβου) .. ζ αιδους κ. ευλαβ. c. KL al longe pl syr (*cum verecundia et timore*) al Chr (τουτ' εστι μηδεν ιταρον φθεργωμιθα, μηδεν αναισχυντον) al (Thph fere ut Chr), item D^{**}et^{***}M ευλαβ. κ. αιδους, d metu et verecundia, f vg metu et reverentia
29. και (et. Or etc) .. D* d κυριος
- XIII. 2. δια ταυτης (d f vg *per hanc*) .. κ δι αυτης
3. δεσμιων .. D* δεδεμενων | κακοχουμ. c. AD* al pl pp mu .. D^{***}KLM al fere²⁰ κακοχουμενων, c κακοχουμ.

ὄντες ἐν σώματι. 4 τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. 5 ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ^{*Ios 1, 5.} ^{*Dt 31, 6.} ἀρκοῦμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν Οὐ μὴ σε ἀνὼ οὐδ' ^{*Ps 117(118), 6.} οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω, 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μημνησθε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμνήσθε τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 διδασκαίς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῖσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.

10 Ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν οἱ τῆ σκηνῆ λατρεύοντες. 11 ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα εἰς τὰ ἄγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. ^{*Lv 4, 12.} ^{Mt 27, 32, etc} 12 διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἀγίαση διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν

4. εν (46. om) πασιν .. 23.* 71.* 109. armed Caes Did Epiph⁶⁸ Cyrhr⁶⁴ Thdrtniceph^{1,1058} et^{2,553} Thphilalex lat om | δε c. CD***KL al ut vdtr omn f syr aeth^{ro} al Clem Caes Did Amphil Chr Thdrt al Amb .. Gb' Ln γαρ c. AD*M d vg cop Ant et Max⁶⁶ Prim Bed (: : manifesta correctio) .. 52. vgcod aethpp om

5. M αρκοιμενος | εγκαταλειπω c. ACD*** (in tali re gravis est corrector ille doctus) KLM al mu. et ut vdtr pm Chr^{mosc2} (: : nec aliter AB et similes in LXX, cf Gn 28, 15. Dt 31, 6.) .. ε Ln. 49. εγκαταλειπω (D* ενκ.) c. D* al ut vdtr pl

6. ημας λεγ. c. AOKL etc .. D λεγ. ημ., M om ημας (d corrupte ἡα audiente dicite) | και .. C *17. al d f vg cop syr al om, hinc Ln [κ.] | τι ποιησει .. d f vg al quid faciat (ut pendeat a praegressis)

7. D* των προηγουμενων | αναθεωρησαντες

8. εχθεις c. AC*D*M (per errorem in ed. mea deest ε-) .. ε χθεις c. C**D***KL al ut vdtr omn Or Ath^{saep} Epiph¹⁰⁰² Cyrhr¹⁷¹ al pm | αυνας c. ACD***KLM etc .. D*d add αμην

9. παραφ. c. ACDM b al longe pl d f vg (abduci, f obduci, d adduci) cop syr al pp pm .. ε (=Gb Sz) περιφ. c. KL al mu | περιπατησαντες c. CD***KLM al ut vdtr omn pp mu .. Ln -πατοντες c. AD*

10. Ε εχομεν | ουκ εχουσιν c. D*M d (syr ex quo non est ius edendi) Dam .. ε Ln add εξουσιαν c. ACD**et***κ al ut vdtr omn f vg cop al pp mu (sed Chr praem)

11. D* ζων | αιμα c. A aeth^{ro} Chr^{com497} (ibi totos vv. 11. 12. citat. et. ^{mosc2}) .. ε add περι αμαρτιας c. DKM al pler (al² πε. -των) f vg al Chr^{xti} Thdrt al; item Ln post αγια pon c. C* al cop syr al | κατακαιεται .. D* καταναλισκονται | D* παρεμβολης

λαόν, ἔξω τῆς πόλεως ἔπαθεν. 13 τοίνυν ἐξερχόμεθα πρὸς αὐτὸν
ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμόν αὐτοῦ φέροντες· 14 οὐ γὰρ
ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰτέσεως διὰ παντός τῷ θεῷ, τοῦτ' ἐστὶν καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

16 τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύτης
γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέκτετε· αὐτοὶ γὰρ
ἀγροπνεῦσαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσονται· ἵνα
μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυσιτελές γὰρ
ὑμῖν τοῦτο.

18 Προσέχεσθε περὶ ἡμῶν· πειθόμεθα γὰρ ὅτι καλὴν συνεί-
δησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19 πε-
ρισσότερος δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ
ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον

ἡμῶν Ἰησοῦν, 21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον

αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Ro 16, 27. et

13. ἐξερχόμεθα c. ACM al pl d vg cop syr al pp mu .. DK al fere²⁰ Cyr
niceph^{1,976} ἐξερχόμεθα

15. δι' αὐτοῦ .. κ δια τουτο | ουν .. D* om (d ut per ipsum offeramus) |
αναφερωμεν .. κ al plus²⁰ αναφερομεν

16. τῆς δε .. D* τῆς δ | ευποιας ut DKM etc .. AC -ειας | D κ. τῆς κοιν. | τοι-
αυταις et θυσιας et. M (error est in ed.) | ευαρεστεται .. M ενεργεταται

17. ως λογ. αποδωσονται (D* -ται; D* d cop al add περι υμων) h. l. c.
CDKM al ut vdr omn d cop syr aeth al Chr Thdrt Dam (et. par³⁵⁸)
al Ors .. Ln ante υπερχ c. A f vg Prim Bed

18. περι .. D* d Chr (et. mosc³) praem και | πειθόμεθα (Gb'') c. AC* D* M
17. 67. ** 137. d (suadet) .. ε πειποιθαμεν c. C** D** K al pler f vg
(confidimus) pp mu

19. ταχιον: ita DM al pl .. ACK al ταχειον, item v. 23.

20. εν c. ACD** KM al pl am fu arm^{ven} al pp aliq .. D* b 17. al fere¹⁵
d (d* deum pro dominum) vg cop syr al mu Chr Thdrt¹ add ξν

21. D* ημας | εργω (D* d f vg ppl^{at} om) c. CD** KM etc .. Ln^{ed} min add
και λογω c. A Chr^{com} | ποιησαι .. D* add ημας | ποιων .. Ln^{ed} min
praem αυτοσ c. (C ex errore Wtstⁱⁱ) 71. d (ipso faciente) .. AC* praem
αυτω, item Nyssep¹⁸ et Co^{15,28}: hinc Ln αὐτοῦ; αὐτῷ ποιῶν | υμων c.
AC al pl d vg cop al Chr al .. DKM 17. 46. ul fere²⁰ syr al Thdrt Oec

ὄντες ἐν σώματι. 4 τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. 5 ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ^{*Ios 1, 5.} ^{Dt 31, 6.} ἀρκοῦμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν Οὐ μὴ σε ἀνὼ οὐδ' ^{*Ps 117(118), 6-} οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω, 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμῆσθε τὴν πίστιν. 8 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 διδασκαίς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιουῆσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.

10 Ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν οἱ τῆ σκηνῆ λατρεύοντες. 11 ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα εἰς τὰ ἄγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. ^{*Lv 4, 12.} ^{Mt 27, 32, etc} 12 διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἀγίαση διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν

4. εν (46. om) πασιν .. 23.* 71.* 109. arm^{ed} Caes Did Epiph^{es} Cyrhr⁶¹ Thdrtniceoph^{1,1058} et^{2,553} Thphilalex lat om | δε c. CD***KL al ut vdtr omn f syr aeth^{ro} al Clem Caes Did Amphil Chr Thdrt al Amb .. Gb' Ln γαρ c. AD*M d vg cop Ant et Max⁶⁶ Prim Bed (: : manifesta correctio) .. 52, vgcod aethpp om

5. μ αρκοιμενος | εγκαταλειπω c. ACD*** (in tali re gravis est corrector ille doctus) KLM al mu et ut vdtr pm Chr^{mosc2} (: : nec aliter AB et similes in LXX, cf Gn 28, 15. Dt 31, 6.) .. ε Ln 49. εγκαταλειπω (D* ενκ.) c. D* al ut vdtr pl

6. ημας λεγ. c. ACKL etc .. D λεγ. ημ., M om ημας (d corrupte ἡα audiente dicite) | και .. C *17. al d f vg cop syr al om, hinc Ln [κ.] | τι ποιησει .. d f vg al quid faciat (ut pendeat a praegressis)

7. D* των προηγουμενων | αναθεωρησαντες

8. εχθεις c. AC*D*M (per errorem in ed. mea deest ε-) .. ε χθεις c. C**D***KL al ut vdtr omn Or Ath^{saep} Epiph¹⁰⁰² Cyrhr¹⁷¹ al pm | αιωνας c. ACD***KLM etc .. D*d add αμην

9. παραφ. c. ACDM b al longe pl d f vg (abduci, f obduci, d adduci) cop syr al pp pm .. ε (=Gb Sz) περιφ. c. KL al mu | περιπατησαντες c. CD***KLM al ut vdtr omn pp mu .. Ln -πατοιυτες c. AD*

10. L εχομεν | ονκ εχουσιν c. D*M d (syr ex quo non est ius edendi) Dam .. ε Ln add εξουσιαν c. ACD**et***κ al ut vdtr omn f vg cop al pp mu (sed Chr praem)

11. D* ζων | αιμα c. A aeth^{ro} Chrcom⁴⁸⁷ (ibi totos vv. 11. 12. citat. et. mosc²) .. ε add περι αμαρτιας c. DKM al pler (al² πε. -των) f vg al Chr^{xt} Thdrt al; item Ln post αγια pon c. C* al cop syr al | κατακαιεται .. D* καταναλισκονται | D* παρεμβολης

λαόν, ἔξω τῆς πόλης ἔπαθεν. 13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν
ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· 14 οὐ γὰρ
ἔχομεν ὡςδε μένουσαι πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.

15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰρέσεως διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἐστὶν καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
16 τῆς δὲ εὐποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύτας
γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός.

17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ
ἀγωνιῶσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα
μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυσιτελές γὰρ
ἡμῖν τοῦτο.

18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πειθόμεθα γὰρ ὅτι καλὴν συνεί-
δησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19 πε-
ρισσότερώς δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ
ὑμῖν.

20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν
προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν, 21 καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ
ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον
αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Ro 16, 27. et

13. ἐξερχώμεθα c. ACM al pl d vg cop syr al pp mu .. DK al fere²⁰ Cyr
niceph^{1,976} ἐξερχώμεθα

15. δι' αὐτοῦ .. κ δια τουτο | οὖν .. D* om (d ut per ipsum offeramus) |
ἀναφέρωμεν .. κ al plus²⁰ ἀναφέρωμεν

16. τῆς δὲ .. D* τῆς δ | εὐποιας ut DKM etc .. AC -ειας | DK. τῆς κοιν. | ται-
αυταῖς et θυσιαῖς et. M (error est in ed.) | εὐαρεστεῖται .. M ενεργεῖται

17. ὡς λογ. αποδώσοντες (D* -ται; D* d cop al add περι ὑμῶν) h. l. c.
CDKM al ut vdr omn d cop syr aeth al Chr Thdrt Dam (et. par³⁵⁸)
al Ors .. Ln ante επι c. A f vg Prim Bed

18. περι .. D* d Chr (et. mose³) praeam και | πειθόμεθα (Gb'') c. AC* D* M
17. 67. ** 137. d (suadetis) .. ζ πειποιθαμεν c. C** D** K al pler f vg
(confidimus) pp mu

19. τάχιον: ita DM al pl .. ACK al ταχειον, item v. 23.

20. ὦ c. ACD** KM al pl am fu arm^{ven} al pp aliq .. D* b 17. al fere¹⁵
d (d* deum pro dominum) vg cop syr al mu Chr Thdrt¹ add ᾧ

21. D* ημας | εργω (D* d f vg ppl^{at} om) c. CD** KM etc .. Ln^{ed} min add
και λογω c. A Chr^{com} | ποιησαι .. D* add ημας | ποιων .. Ln^{ed} min
praeam αυτοc. c. (c ex errore Wtstii) 71. d (ipso faciente) .. AC* praeam
αυτωc., item Nyss^{sep} 18 et Co^{15,28}; hinc Ln αὐτοῦ; αὐτῷ ποιῶν | υμιν c.
AC al pl d vg cop al Chr al .. DKM 17. 46. ul fere²⁰ syr al Thdrt Oec

22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς πα-
ρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχείων ἐπέστειλα ὑμῖν. 23 γινώσκειτε
τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ ἔαν τάχιον ἐρχηται
ὄψομαι ὑμᾶς. 24 ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ
πάντας τοὺς ἀγίους. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.
25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν.

Eph 6, 24, etc

- ἡμιν | 4.* 43. om ᾧ usq ἀμήν | αἰωνας c. C***D 31. 37. 73. 80. al fere²⁰
arg arm Clem (teste Wist) Thdrt¹ .. ε Ln add των αιωνων c. AC*KM
al pl vg cop syr al pp mu, sed Gb⁰⁰ των αι. αμην (at αμην nemo om
nisi fu al)
22. ἀνεχεσθε c. ACD***KM al pl am cop aeth^{utr} al Chr Thdrt (et.com)
al .. Ln -σθαι c. D* al mu f vg syr arm | D al απεστειλα
23. Euthal^{argum} γινωσκ. | ἀδελφον c. D**et***K al longe pl slmss? Chr²
Thdrt² Dam al .. Ln add ημων c. ACD*M 17. 31. al fere¹⁰ f vg cop syr
al Euthal Dial^{trm}⁹²³ (ap Thdrt)
25. ὑμων .. D* των αγιων | αμην c. ACDEK etc .. Gb⁰ c. 17. fu
- Subscriptio: DM (sed vide inscriptionem) b nil subscriptum habent .. c17.
al *πρ. εβραιους*, item *A addito εγραφη απο ρωμης* (ita et. Chr Thdrt
Euthal al) et *K additis εγραφη απο ιταλιας δια τιμοθεου* .. *am explicitē*
epist. pauli apostoli ad hebraeos. deo gratias amen, fu *exp. ad hebr. felici-*
citer: seq. epist. sancti iacobi, cop *scripta in Italia, missa per Timo-*
theum, syr *finita est ep. ad Hebr., quae scripta est ex Italia Romana et*
missa per Timotheum, aeth *finita est ep. Hebraeorum* .. ε (=Gb Sz)
πρὸς (al *pauc praem του αγιου παυλου s. simile*) *ἔβρ. ἐγράφη* (31. add
εβραϊστι) *ἀπὸ τῆς ἰταλίας* (*ἀπ. τ. ἰτ. κ al pl cop syr arP*; 66. *απο*
αθηνων· αλλοι δε απ ιταλιας) *διὰ τιμοθέου* (*δι. τιμ. κ al pl cop syr*
arP). Praeterea numerantur *στιχ. ψγ'* (κ al pl, et. Euthal; al *ψς'*,
ψη', ψί', ψν', ψνε', ωλ'), item (ut Euthal) *αναγν. γ', κεφ. κβ', μαρτ. λ'*
.. *am fu sect 39 habent* .. Euthal: *Ὁμοῦ τῶν ἰδ' ἐπιστολῶν ἀναγνώ-*
σεις λα' (31), κεφάλαια ρμζ' (147), μαρτυρία ρκζ' (127), στιχοι δ' ll
λς' (4936) .. Dam post subser. habet: *τὴν πρ. ἔβρ. ἐπιστ. ἰστορεῖ*
Κλήμης, οὗ μέμνηται Παῦλος, ὃς καὶ ἐπίσκοπος ῥωμαίων ἐγένετο· ὡς
Παύλου αὐτὴν ἔβραϊος τῇ ἔβραϊδι διαλέκτῳ συντάξαντος ἡρμηγεῖθι,
ὡς τινες, ἐπὶ Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὡς δὲ ἄλλοι, ὑπὸ αὐτοῦ τοῖ
Κλήμεντος (ὡς τινες etc eadem Euthal: cf Gall³⁰¹).

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ.

I.

1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖ-^{22, 6.}
 ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσημάνει ἀπο-
 στείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, 2 ὃς

* ἀποκαλύψ. ἰωάννου: ita c (item A in subscr., titulus perii) al et (ἀποκ. του αγιου ιω.) cop. Confirmant Iust^{dial} (παρ' ἡμῖν ἀνὴρ τις ᾧ ὄνομα ἰω., εἰς τῶν ἀππ. τοῦ χϛ, ἐν ἀποκαλύψει γενομένη αὐτῷ) Melit ap Eush. e. 4, 25 (ad notitiam suam pervenisse dicit ex libris Melitonis τὰ περὶ τῆς ἀποκαλ. ἰω.) Apollonius ap Eus^{5, 18} (κίχρηται δὲ καὶ μαρτυρίας ἀπὸ τῆς ἰω. ἀποκ.) Ir ap Eus^{5, 8} (ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τῆς ἰω. ἀποκ.) Clem (str⁶ p. 667. Sylb. 1629. ὡς φησὶν ἐν τῇ ἀποκαλ. ἰωάννης) Or (3, 720 ἰω. - ἐν τῇ ἀποκαλύψει, 2, 525 ἐν τῇ ἰωάννου ἀποκ., 4, 16 φησὶν οὖν ἐν τῇ ἀποκ. ὁ τοῦ ζεβεδαίου ἰωάννης) Hipp (can. pasch. ex marmore: ὑπὲρ τοῦ κατὰ ἰωάννην εὐαγγελίου καὶ ἀποκαλύψεως, quo titulo Hipp librum scripsit) Dion ap Eush. e. 7, 26 (qui est locus classicus de Apoc.: „διάλεκτον μέντοι καὶ γλώσσαν οὐκ ἀκριβῶς ἐλληγνίζουσαν αὐτοῦ βλέπου, ἀλλ' ἰδιώμασι μὲν βαρβαρικοῖς χρῶμενον καὶ που καὶ σολοικίζοντα) Methvirg (ἐν βίβλῳ τῆς ἀποκ. ἰωάννης) Eus^{3a} ap Ath (ex epist. fest. ubi est canon Ath: ἰωάννου ἀποκάλυψις. Alibi testari vdtr titulum absque Iohannis nomine, ut^{1, 327} et³⁸⁸) Epiph (ἐν τῇ τοῦ ἰω. ἀποκ.) et Alogi ap Epiph⁴⁵⁴ τί με, φησὶν, ὠφελεῖ ἡ ἀποκ. ἰωάννου) Hier (in ps. 149. „legimus in apoc. Iohannis“) etc .. в αποκ. ιω. του θεολογου και ευαγγελιστου, al αποκ. (vel η αποκ.) του αγιου ιω. του θεολ. .. fu inc. apocalypsis sancti iohannis amen, am nil inscriptum habet (sed vide subscr.), al inc. apoc. iohannis apostoli, lips⁵ inc. apocalypsis s. Ioh. apost., lips⁶ inc. liber apocalypsis, al inc. apocalypsis; syr apocalypsis quae facta est Iohanni evangelistae a deo in Patmo insula, in quam eiectus fuit a Nerone Caesare, aeth visio Iohannis, iohannis episcopi constantinopolis metropolis, quum oportuit eum in exilium mitti, And αποκ. του αγιου αποστ. και ευαγγ. ιωαννου του θεολ., cat Are ιωαννου του θεολ. (Are add και ηραπημενοι) αποκαλυψις .. Gb Sz αποκαλυψις c. nullo ut vdtr cod, s αποκ. ιω. του θεολογου (c. 17. Synops)

I. 1. αυτω .. в αυτη | αποστειλας .. Pri nuntianda | τω δουλῳ .. A του δουλου

- ^{9, 9.} ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα ἴδεν. 3 μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
- 4 Ἰωάννης ταῖς ἐπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ εὐεργεσία ἀπὸ τοῦ ὄντος καὶ ὄντος καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπτὰ πνευμάτων τῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 5 καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ
- Col 1, 18. μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς. τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λύσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν
- 5, 10. ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, 6 καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασι-

2. του θεου .. 28. And^a Pricom¹ („ac ne verbum tantum sentiendum quisq putaret, nomen rursus *Ie. Chr.* subiunxit“) om | οσα c. abc al plus⁴⁰ vg cop syr aeth al Dion^{eus} And^{omn} Pri al .. 5 (=Gb Sz) add τε c. min vix mu arP Are et cat | ἰδεν c. ab .. 5 Ln 49. ειδ. c. c al certe pler. Praeterea al fere²⁰ arm arP And^a etP (nonc) add και αττωα εισι (εστι) και α (αττωα) χρη γενεσθαι μετα ταυτα, item Are et cat ad οσα τε ειδεν notant: ἐν ἐτέρῳ ἀντιγράφῳ πρόσκειται καὶ ταῦτα Καὶ ὅσα ἤκουσε καὶ ἄττωα δεῖ γενεσθαι μετα ταῦτα.
3. c τους λο. τουτους .. b τον λογον | της προφητειας .. 7. 16. vg (et. am demid al, sed non fu tol al) cop syr al Vic Prim add (vel praem ut Vic) ταυτης
4. οωνc. ac al¹⁵ And^a etP .. 5 (=Gb Sz) praem του c. min Are et cat .. b al³⁰ arm And^c Vic Pri praem θεου (31. Cass κυριου) | ἄ c. bc al³⁵ And^c Are et cat^{txt} .. 5 (Gb⁰⁰) add εστιν (36. εισω) c. min AndP Are et cat com .. Ln^{ed} min των c. A 47. And^a .. 80. om
5. των νεκρ. c. abc al⁴⁰ vg cop syr al Meth⁷⁷⁹ et⁷⁹⁴ Lugdepist ap Eus h. e. 5, 2 Orthodqu⁸⁵ Epiph⁵⁶³ And^a etc Are et cat^{xt} etc^{om} Pri Bed .. 5 (=Gb Sz) praem εκ c. min mu AndP etc^{om} (: ut Col) | αγαπωντι c. abc al³⁸ syr .. 5 (=Gb Sz) -πησαντι c. min mu (vg qui dilex̄ nos, item cop al) And^a etP Are et cat, And^c ος ηγαπησεν | λουσαντι c. b al longe pl vg cop aethutr al AndP etc (και ελουσεν) int^{xt} itemq Are et cat^{xt} (And: τῷ δι' ἀγάπην τῶν δεσμῶν τοῦ θανάτου ἡμᾶς λύσαντι καὶ [P add εκ] τῶν τῆς ἁμαρτίας κηλίδων λουσαντι τῇ ἐκχύσει etc; Are et cat διςσογραφεῖται τοῦτο πρὸς διάφορον διάνοιαν. λούεται μὲν γὰρ ὁ τὰς κηλίδας καὶ τοὺς σπύλους ἀποκαθαίρομενος. λύεται δὲ ὁ τῶν ἐγκλημάτων ἑαυτοῦ ἀπαλλασσόμενος. Sub ἄλλως nonnisi λύσαντι habet) .. Ln λουσαντι c. ac 6. 12.* 28. 36. 69. syr sl²⁻⁴⁻⁵ (non^{10c}) arm (λύσαντι τοὺς δεσμοὺς τῶν ἁμαρτ.) And^a txt Pri Cass .. 7. λουσαντι και απο των της αμαρτιας κηλιδων λουσαντι τη εκχυσει του ζωοποιου αιματος και υδατος και ποιησαντι ημας βασιλειον ιερατειμα και λουσαντι (iam sequuntur rell ημας απο etc) item fere 16. 45. arP :: ex And^{com} | απο c. b al longe pl vg etc And^c Are et cat Pri .. Ln εκ c. ac 12. 28. 36. 38. And^a etP | ημων c. bc al fere omn vv omn (aethutr ημων, ut

λείαν, ἱερεῖς τῶ θεῶ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος *Ex 19, 6.
εἰς τοὺς αἰῶνας* ἀμήν. *Ea 61, 6.

7 Ἴδου ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς *Zach 12, 10
ὀφθαλμὸς καὶ οὐτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόπονται ἐπ' αὐτὸν *Dan 7, 13.
πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναί, ἀμήν. 8 Ἐγὼ εἶμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ *21, 6. etc
ὦ, λέγει κύριος ὁ θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντο- *Ea 44, 6.
κράτωρ.

9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συνκοινωνὸς ἐν τῇ θλί- 22, 8.
ψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ ἡσῶ τῆ 2 Th 3, 5.

antea bis νμας) And^a et^c Are et cat Bed .. L^{ned} min om c. A al²
AndP Pri

6. ἐποίησεν c. AC al longe pl And^a etP item (sed vide ante)^c Are et cat (προσυνακουστίον δὲ πρὸς τὸ Ἐποίησεν τὸ Ὅς, ἀναφορικὸν ἄρθρον etc. Uberius de eadem re sub ἄλλως exponitur et τὸ ἀνελλε- πές dicitur καὶ ποιήσαντι) .. B al⁹ ποιήσαντι | ημας c. B al pler vg ed et demid lipss al cop syr al And^{omn} Are et cat Prim^{col} (sed max pergit in regnum) .. L^{ned} min ημιν c. A al⁵, item^{ed} mai ημων c. c, item nostrum (sequitur regnum) am fu harl tol al | βασιλειαν (et. Gb Sz) c. AC al⁴⁰ am cop syr aeth sl^{3.4.5.10} al And^c Are et cat et txt et^{com} Vic al aliq, item addito και 80. vge^d et^{cdd} pl Tert (regnum quoque nos et sacerdotes etc; alibi vero reges nos deo et patri etc) Prim .. B -λειον, item al⁵ qui pergunt ιερατευμα. Similiter And^{com} και ποιήσαντι ημας βασιλειον ιερατευμα .. 5 (= Gb Sz) βασιλεις και c. min vix mu And^a etP | αιωνας (et. L^{ned} min) c. A 9. cop sl^{3.4.5} (non¹⁰) And^a .. 5 L^{ned} mai add των αιωνων c. BC al pler vg syr al AndP et^c Are et cat | αμην .. 33. tol om

7. μετα .. c Eph επι (aeth^{utr} in nube)

8. αλφα c. ABC al pm cop vge^{cdd} aliq (am fu al certe **Α** et **Ω** habent) And^c Are et cat .. 5 A. Ita ubique. | ὦ c. ABC al fere⁴⁰ syr arm aeth sl¹⁰ Marc^{diad} And^{com} (certe praeterit) Are et cat (in comm vero sic: ἄλφα διὰ τὸ ἀρχὴν εἶναι, ὅτι καὶ τὸ ἄλφα ἀρχὴ τῶν ἐν γράμματι στοιχείων· ὦ διὰ τὸ τέλος τῶν αὐτῶν. ἀρχὴν δὲ καὶ τέλος τις οὐκ ἂν ἐννοήσοι τὸ Πρῶτος σημαίνεσθαι καὶ τὸ Ἐσχάτος;) Amb¹ Pri .. 5 (=Gb Sz) add αρχη και τελος c. min mu vg cop al pp^{lat} aliq | κυρ. ο θε. c. ABC al plus⁴⁰ vv fere omn pp^{gr} et^{lat} mu .. 5 (=Gb Sz) ο κυριος c. test perpauc | B 28. om ὁ extr

9. ὁ c. ABC al plus⁴⁰ vv fere omn pp^{gr} et^{lat} mu .. 5 (=Gb Sz) add και c. test perpauc | συνκοιν. c. ABC al pl Or Dion⁴⁸⁴ al (σινκ. c. c, sed cf ad Ro 11, 17 et 1 Co 9, 23; 5 Ln 49. σινγκ. c. AB etc) .. Gb¹ κοινωνος c. al³² Are et cat | βασιλεια c. ABC al³⁵ vg cop al pp^{gr} mu pp^{lat} .. 5 (=Gb Sz) praem εν τη c. min mu AndP (syr aeth om και βασ.) | εν (Dion⁴⁸⁴ Apring Rup aeth om) ἰῶ (Gb'') c. c 38. am demid tol lips^{5.6}

- 2, etc καλουμένη Πάτμω διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰη-
 4, 1 α. σου. 10 ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα
 2, 1. 8. 12. 18. φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος 11 λεγουσῆς Ὁ βλέπεις
 3, 1. 7. 3, 14. γραφον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἐπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἐφεσον
 καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειραν καὶ εἰς Σάρ-
 δεις καὶ εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ εἰς Λαοδικείαν. 12 καὶ ἐπιστρέψα
 βλέπειν τὴν φωνὴν ἣτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας ἶδον
 ἐπτὰ λυγρίας χροσᾶς, 13 καὶ ἐμμέσῳ τῶν λυγριῶν ὅμοιον υἱὸν
 *Dan 7, 13, 9. ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρην καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μα-
 10, 5.

al cop aeth (κυριου ω) Or (Dion pplat²) .. 49. εν χω ω c. v al⁴⁰ vged
 et harl al syr arr arm And^c Are et cat Prim; item Gb'' εν χω c. A 25.
 .. 5 ω χ' c. min pm And^a etP | την μαρτ. c. AC al⁸ vg cop al Dion
 And^a et^c Are et cat Pri Bed .. 5 (Gb⁰) praeem δια c. v al pl syr al
 AndP | ω c. AC al³ vg (et. am fu etc; non lips⁴) Dion And^a .. 5 (Gb⁰⁰)
 add χ' c. v al pler lips⁴ cop syr al AndP et^c Are et cat pplat mu

10. Δ εγω εγενου. | φωνην οπ. μου μεγαλην c. v al²⁵ And^c (sed -νης et
 -λης) Are et cat .. Lned min φω. μεγ. οπισθεν μου c. A .. 5 Lned mai
 οπ. μου φω. με. (et. με. φω. leg) c. c al pl vg al Pri al .. 16. AndP
 et^a φωνης μεγαλης (16. And^a -ην -την) ο. μ. .. 28. om οπ. μ.
 11. "O c. ABC al³⁵ vv fere omni And^c Are et cat Pri al .. 5 (=Gb Sz)
 praeem Εγω ειμι το Α και το Ω, ο πρωτος και ο εσχατος και c. min
 mu arr sl^{ed} And^a etP | επτα c. ABC al plus¹⁰ vv omni (exc sl^{ed}) And
 omni Are et cat Pri al .. 5 (=Gb Sz) om c. min vix mu sl^{ed} ! εκλι-
 σιαις c. ABC al⁴⁰ am fu demid harl tol lipss syr al Andomn Are et cat
 Pri .. 5 (=Gb Sz) add ταις εν ασια c. min mu vged cop al Bed; A 32.
 50. 69. εις μυραν, am al zmyrnam, fu zmyrnae | θιατειραν c. AB
 (-τηραν) c al⁶ (certe tot citantur) item (am demid lips⁴⁻⁵ Thyatiraa.
 vged fu lips⁶ Thyatirae; contra Livius: circa Thyatira) vg (aeth²⁰
 θιατειρον) Synops .. 5 θιατειρα c. min pl cop (-τηραν) aethPP And
 omni Are et cat (et. εις -τειρα; et εν -τειρος; legitur). Cf Diog. La
 Arcesil. 4, 30. τηλοῦ μὲν φριγιῆ, τηλοῦ δ' ἰερῆ θιατειρα. Ac Steph
 Byz. ex inepta etymologia concludit proprie ἡ θιατειρα dicendum
 fuisse. | AC -τηραν et -δικειαν, item ABC -λιγαια. Cf Moschop. πτε-
 σχειδ. 121. φιλαδέλφεια πόλις τὸ με διεθγογον, φιλαδέλφεια δε ἰωτα.
 Similiter anonym in Boiss. anecd. 4,408.
 12. και pr (et. And^{omni} Are et cat Ir^{int} Cyp al mu) .. v al³² arP add
 εκει | λαλει (Gb'') c. bc al³⁷ And^{omni} Are et cat, item loquebatur vz
 Ir^{int} etc .. A λαλει .. 5 (=Sz) -λησε c. min mu | ιδον c. bc .. 5 La 49.
 ειδον c. A al certe pler
 13. εμμεσω c. AC (: quum per apocalypsin non modo A sed etiam ubi-
 cumque superest c istam formam testentur, edenda vdr. c quidem
 alibi passim εν μεσω, ut Lc 2, 46. 10, 3. Act 27. 21. He 2, 12' ..
 5 Ln 49. εν μεσω c. v al certe pler | των c. AC 12. 28. 38. 45. am'
 cop syr arm aeth are And^a etP Ir^{int} Cyp Ors al mu .. 5 (Gb⁰⁰) ac'

στοῖς ζώνῃν χρυσαῖν· 14 ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ
 ὡσεὶ ἔριον λευκὸν ὡς χιῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς γλῶξ πυρός,
 15 καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρω- *Dan 10, 6.
 μένοι, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, 16 καὶ ἔχων *Ex 1, 24.
 ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας ἑπτὰ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ *Es 49, 2.
 ῥομφαία δίστομος ὅζεϊα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὕψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος *Iud 5, 31.
 φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 17 καὶ ὅτε ἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς
 τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπ' 2, 8.
 ἐμὲ λέγων Μὴ φοβοῦ· ἐγὼ εἰμὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος 18 καὶ *Es 48, 12.
 ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρός καὶ ἶδόν ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰῶνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ἄδου. 19 γράψον 11.

επτα c. B al pler vg al And^c Are et cat Bed | λιχνίων .. al vge^d et
 cdd pl al And^c add των χρυσαῖν | ομοιον .. A harl (similitudinem) sl⁴
 10· ομοιωμα | νιον c. B al fere⁸⁰ (: ut 14, 14.) .. ε Ln 49. νιω c. AC al
 pm And^{omn} Are et cat | ποθηρηγ (et. Lned min) c. A 11. al? .. ε Ln
 49. -ρη c. BC etc

13. μαστοις c. BC al longe pl And^c And^a ms Are² et cat (in explicatione
 vero habent: πρὸς τῷ στήθει δὲ καὶ τοῖς μαστοῖς) .. al pauc μασθοῖς
 .. Ln μάζοις c. A al⁷ And^a etP Are¹ (: Suid: μαζὸς κυρλως ἐπὶ ἀνδρός
 - μαστὸς κυρλως ἐπὶ γυναικός etc. Similliter Amm Thom al.) Cf et. ad
 Lc 23, 29. | χρυσαῖν c. AC .. ε 49. -σην c. B al certe pler
14. ωσει c. C al sat mu And^a etP .. Gb Sz Ln ως c. A al¹⁸ Are et cat,
 item praemisso και B al¹⁶ And^c, al ωσπερ (ως sqq fere non variant) |
 λευκον (et. λεικ. και legitur) .. 8. Cyp Prim om
15. χαλκολιβανῳ .. vg Cyp Vic al aurichalco (am orichalc.), item Pri ad-
 ditō libani, Irin^t chalcolibano | πεπυρωμενοι c. B al pler And^{omn} Are
 et cat Vic Tich (And: πόδες τοῦ χυ καὶ οἱ ἀπόστολοι τῇ καμίνῳ τῶν
 πειρασμῶν πυρωθέντες) .. Ln πεπυρωμενης c. AC .. al aliq vg cop
 syr al pplat³ -μενω (vel -μενη)
16. εχων c. BC al pler (al² And^c εχεν) vv pl pp^{8r} etlat .. Lned min om
 c. A 41. aethutr | δεξ. χει. αυτ. c. AC al¹⁵ And^a etc Are et cat .. B vv
 aliq χει. αυτ. τη δε. .. ε δε. αυτ. χει. c. min pl .. 10. 28. vg arm
 AndP pplat mu (sed Irin^t manu dext. sua) om χειρι | Lned min αστερες
 c. A 41. aethutr
17. ιδον c. BC .. ε Ln 49. ειδ. c. A al certe pler | επεσα .. al⁸ Are et
 cat -σον | εθηκεν c. ABC al pl And^c Are et cat .. ε (= Gb Sz) επεθηκε
 c. min mu And^a etP | δεξ. αυτ. c. ABC al pl vg al And^c Are et cat pp
 lat mu .. ε (= Gb Sz) add χειρα c. min mu And^a etP | λεγων c. ABC al
 fere⁴⁰ vv pl And^{omn} Are et cat pplat pm .. ε (= Gb Sz) add μοι c.
 min mu aeth al | πρῶτος .. A (Are^{com}) πρωτοτοκος
18. αιωνων c. AC 36. 38. vg cop aethutr arm arP Or² AndP Irin^t Athlat⁵⁶⁰
 al mu .. ε (= Gb Sz) add αμην c. B al pler syr al And^a etc Are et cat
 | κλεις c. AC al pl And^c et^a et And^{com} Are et cat^{com} .. B al²⁴ AndP txt

- ὄν ἃ ἴδες καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα, 20 τὸ
 10. μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς
 12. ἑπτὰ λυγρίας τὰς χρυσαῖς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκ-
 κλησιῶν εἰσὶν, καὶ αἱ λυγρίαὶ αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσὶν.

II.

- 1, 18.
 19. 1 Τῷ ἄγγελῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψων Τάδε λέγει ὁ
 κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐμμέσῳ
 τῶν ἑπτὰ λυγριῶν τῶν χρυσαῶν, 2 Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κό-
 πον καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ
 ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶν,

Are et cat^{xt} κλειδας | τ. θα. κ. τ. αδ. c. ABC al fere⁴⁰ vv fere omn
 AndP et^c Are et cat Ir^{int} Ors al mu .. ς (=Gb Sz) τ. αδ. κ. τ. θα. c.
 min mu sl⁶ And^a

19. οὐκ c. ABC al⁴¹ vv certe pler And^{omn} Pri al .. ς (=Gb Sz) om c.
 min Are et cat | ἴδες c. AB .. ς Ln 49. εἰδ. c. c al certe pler | μελλει
 .. c praem δε | γινεσθαι c. A al longe pl And^c Are et cat .. BC al⁵
 (item haud dubie al mu) And^a etP γινεσθαι (γινεσθ. 1, 1. 4, 1. fere
 non variat)

20. ὧν c. B al longe pl AndP et^c Are et cat .. Ln ους c. AC al⁵ And^a
 | εἶδες c. AC al certe pler .. B ἴδες | ἐπι τῆς δεξ. c. BC al ut vdr omn
 And^{omn} Are et cat .. Ln ἐν τῇ δεξία c. A (et. vg al Pri al in dextera)
 | αἱ λυ. αἱ ἐπτ. c. ABC al²⁰ (item al omisso αἱ sec) vg syr arr Are et
 cat .. ς (=Gb Sz) αἱ ἐπτ. λυ. c. min pm cop And^{omn} (sed^c perg αἱ
 ἐπτα εκκλ.) (Pri om αἱ ἐπτ.). Praeterea ς (=Gb Sz) add αἱ εἶδες c.
 min mu cop al And^a etP contra ABC al²² vv pler And^c Are et cat
 Cyp Pri al

- II. 1. τῆς c. B al ut vdr omn (exc 36. τῶ τῆς) And^{omn} Are et cat ..
 Gb' Ln τῶ c. AC (: ita et. A 2, 8 et 18., sed 2, 12. 3, 1. 7. 14. τῆς non
 fluot) | ἐν ἐφεσῶ c. ABC al⁴⁰ m vg syr cop al And^{omn} Are et cat pp^{lat}
 (vg etc ephesi ecclesiae) .. ς (=Gb Sz) ἐφεσινης c. min vix mu | ἐ-
 μεσω c. AC .. ς Ln 49. ἐν μεσω c. B al certe pler :: vide ad 1. 13. ἱ
 χρυσεων c. AC (: gen. hoc solo loco: alibi acc. et nom. contracta
 forma, quam praecipiant et. grammatici, cf Phryn p. 207.) .. ς 49.
 χρυσεων c. B al certe pler And^{omn} Are et cat

2. κοπον c. AC al⁹ vg syr arr arm And^a pp^{lat} mu .. ς (Gb⁹) add σοε c.
 B al longe pl lips⁶ cop al AndP et^c Are et cat | και οτι c. BC al v:
 vdr omn vv pler pp mu .. L^{ned} min om και c. A cop aeth^{ro} Cas
 ἐπειρασας c. ABC al⁴¹ And^{omn} Are et cat .. ς (=Gb Sz) φρασ c. min
 | λεγοντ. εαυτ. (12. AndP om) απ. c. ABC al⁴² vg al pler And^{omn} Are

καὶ ἔθρες αὐτοὺς ψευδεῖς· 3 καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας
 διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακες. 4 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι 14. 20.
 τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκες. 5 μνημόνευε οὖν πόθεν πέ-
 πτωκας, καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποιήσον· εἰ δὲ μή,
 ἔρχομαί σοι καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν
 μὴ μετανόησης. 6 ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νι- 15.
 κολαϊτῶν, ἃ καγὼ μισῶ. 7 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα 11. etc
 λέγει ταῖς ἐκκλησίαις Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου 22, 2.
 τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ μου.

8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον Ταῦδε λέ-

et cat p^{pl}at; item addidimus *ειραι* c. b al⁸⁹ vg al pler And^{omn} Are et cat p^{pl}at; sed Gb⁰⁰ Ln om c. ac al³ sl (exc¹⁰⁰) .. ζ (=Gb Sz) φα-
 σκοντας *ειραι αποστ.* c. min ut vdtr mu

3. υπομ. εχ. κ. εβαστ. c. abc al³⁰ vg cop syr al mu And^c Are et cat Aug Pri .. ζ (=Gb Sz) εβαστ. (1. And^a εβαπτιστας) κ. υπομ. εχ. και c. min mu And^a etP (sed al And om και extr) .. diff al pauc | και ου κεκοπιακες (51. -κας) c. ac 51., item al⁴ arm sl^{ed} AndP και κεκοπιακας .. Gb Sz 49. κ. ουκ εκοπιασας c. b al⁴⁰ And^a et^c Are et cat. Adde ad abc etc vg (*et non defecisti*) cop (*et non defecis*) syr al mu p^{pl}at .. ζ (=Gb Sz) κεκοπιακας και ου κεκμηκας c. test pauc

4. αλλα c. b b (etc) And^c Are et cat .. ζ Ln αλλ c. ac al ut vdtr pl And^a etP | α οτι πρωτ. σου αγαπ. | αφηκες c. c (si recte v. 3. κεκοπιακες recepimus, et. h. l. αφηκες recipiendum est; dubium enim non est quin eiusmodi formas cum melioribus commutandi maximum studium fuerit.) .. ζ Ln 49. -κας c. ab al certe pler

5. πεπτωκας c. abc al³⁴ And^c Are et cat Cyp⁴ Pac Pri al .. ζ (=Gb Sz) εκπεπτωκας c. min pm And^a etP item *excideris* vg p^{pl}at aliq | ερχ-σοι c. ac vg cop aethutr auctad novat Aug Hier Victun Isidhisp .. ζ^e (Gb⁰⁰) add ταχι (ζ ταχει, item edd al) c. b al ut vdtr omn harl* syr al And^{omn} Are et cat Prim (: inlatum ut vdtr ex 2, 16, 3, 11.)

6. α̅ c. bc etc (et. Ir^{int} etc) .. A (item cop ar ap Wtst) om (aethutr Pri *sicut*)

7. εκκλησιας c. b al ut vdtr omn vv ut vdtr omn pp^{sr} et^{lat} .. Ln praem επτα c. a, item c add τας επτα | νικουντι c. a (: cf 2, 17 ubi sic ex ac, et 15, 2 ubi ex c. Non minus quam κεκοπιακες; et αφηκες vv. 3 et

4. tenendum) .. ζ 49. νικοντι c. b (νικοντι) c al certe pler | εν τω παραδ. c. abc al³³ vg syr aeth sl¹⁰ Are^{xt} cat^{xt} Cyp Ori^{nt} al mu .. ζ εν μεσω του παραδεισου c. min pm cop al And^{omn} Are^{com} et cat^{com} Ps-Athlat¹²⁶ μου c. b al²⁸ vg cop syr al³ And^c Are et cat Cyp Ori^{nt} al mu .. ζ (=Gb Sz) Ln om c. ac al pm ar^p al And^a etP

8. της .. Ln τω c. a | εν σμυρνη (Ln^{ed} min εν σμυρνης c. a) c. (A) bc al⁴⁴ vv pler AndP et^c Are et cat Pri Bed (vg al *Smyrnae ecclesiae*,

- 1, 17 a. etc γει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν, 9 Οἶδά
 2. etc σου τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ, καὶ τὴν βλα-
 σφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἶδον
 ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. 10 μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν.
 ἰδὸν δὲ μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα περα-
 1a 1, 12-
 7. etc σθῆτε, καὶ ἔξετε θλίψιν ἡμερῶν δέκα. γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου,
 καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. 11 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω
 20, a. τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῆ ἕκ τοῦ
 θανάτου τοῦ δευτέρου.

12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον Τάδε
 1, 18. λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν, 13 Οἶδα πῶ
 κατοικεῖς ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου,
 καὶ οὐκ ἠρησώ τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς Ἀντίπας

Pri eccl. Smyrnae) .. 5 (=Gb Sz) *σμιρναίων* post *εκκλ.* c. min mu slaliq (And^a ante *εκκλ.*) | *πρῶτος* .. Α *πρωτοτοκος*

9. *την θλιψ. c.* AC 19. 47. vg cop aeth^{utr} And^{com} (inprimisque probat And^c: *οἶδα σου, φησιν, την θλ. και τ. πτ.*) Pri Bed .. 5 (Gb⁰⁰) *praem ta erga kai c.* B al pler syr al And^{txt} (et. And^c) Are et cat (uterq^{ut} et^{com}) Tich | *αλλα πλουσ. c.* ABC al⁴⁵ And^{txt} (et. And^c; sed And^c ^{com} *πλουσ. δε εἶ ἐν τοῖς πνευματικοῖς, rell πλ. δ' ἐν τ. πν. εἶ*) Are et cat Ps-Chr^{savil}5,169 (item vg Vic Pri *sed dives*) .. 5 (=Gb Sz) *πλ. de c.* min mu And^{com} (vide ante) | *εκ c.* ABC al³¹ vg (*ab his*) cop syr arm al And^c (*σου εκ*) Are et cat Pri .. 5 (=Gb Sz) om c. min ut vdtr sat mu And^a etP | *c* *ιουδαιων*

10. *μηδεν c.* min fere omn vg syr al And^a et^c Are et cat Cyp Pri al .. Gb' Ln *μη c.* ABC 8. 49. cop al AndP (cf And^{com}: *μη φοβηθης, φησιν, την εκ - θλιψιν.* Ita And^c similiterq rell.) | *πασχειν c.* AC al pl AndP et^c .. B al²⁴ And^a Are *παθειν* | *δη c.* B al²⁶ syr al¹⁰. AndP Are et cat .. 5 Ln om c. AC al pl And^a et^c (vg al pp^{lat} certe non exprim) | *βαλειν c.* B al longe pl And^a etP Are et cat .. Sz Ln *βαλλειν c.* AC al¹⁸ And^c | *ο διαβ. εξ υμ. c.* ABC al³⁶ vg (syr cop al) And^c Are et cat pp^{lat} mu .. 5 (=Gb Sz) *εξ υμ. ο διαβ. c.* min pm And^a etP | *εξετε c.* B al longe pler vg syr al mu And^{omn} Are et cat Tich Bed .. Ln *εχητε c.* A 36. cop Pri .. C al² *εχετε | ημερων c.* AC al pm And^{omn} Pri .. Gb' -ρας c. B al²⁷ (vg al ut vdtr omn) Are et cat pp^{lat} aliq

13. *που c.* AC 38. vg cop aeth^{utr} sl³⁻⁴ Hier Pri Quaest al (item vdtr ,And^{com} et Are^{com}, certe non attingunt) .. 5 (Gb⁰) *praem τα εργα σου και c.* B al pler syr al And^{omn} txt Are et cat^{txt} | *και εν c.* AC al pm vg cop Bed .. 49. om και (Gb⁰⁰) c. B al⁴¹ demid syr arr aeth^{utr} arm And^{omn} Are et cat Pri Quaest | *αις (Gb'') c.* B al²⁹ demid syr aeth^{utr} al Quaest (: ex hac lectione fluxit ut apparet error codicum AC etc;

ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός μου, ὃς ἀπεκρίθη παρ' ἑμῶν, ὅπου ὁ σα- 4, 20.
 τανᾶς κατοικεῖ. 14 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα· ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦν- *Nm 25, 2.
 τας τὴν διδασκίαν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλακ βαλεῖν σκάνδα- 31, 18.
 λον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ φαγεῖν εἰδωλόθρυτα καὶ πορνεῦ- 20.
 σαι. 15 οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδασκίαν Νικολαϊτῶν
 ὁμοίως. 16 μετανόησον ὅν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ πο- 6.
 λεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. 17 Ὁ ἔχων 3, 3. 7. etc

alil immiscuerunt εν ad vitandum duplex αις in scriptura unciali
 satis illud quidem incommodum) . . Ln om c. AC vg cop Pri al (vged
 Pri al add *illis*, om am fu harl tol) . . ζ εν αις c. min pm And^{omn} Are
 et cat . . 91.** *εμαις* | *αντιπας* (A *αντειπας*, al -ελ-, al εἰ-) . . cop *pro-*
didisti (sic: *et in diebus prodidisti testem fidelem*), syr et ar^o *contendisti*
 (sic: *quibus contendisti cum teste fid.* Item syr^{cod} *quibus spectaculo ex-*
positus fuit), harl* *antiquis* (sic: *et in diebus antiquis testis*) | μου (12.
 36. cop ar^o om) ο πιστος μου c. AC 14. 92. syr . . ζ 49. om μου sec c.
 B al pler vv pler pp (: at quomodo tandem addi potuit manu aliena?)
 | ος c. ABC al pler vv pler And^a etP Are et cat Prim al . . 49. om c. 6.
 31. demid aeth^{utr} And^c Quaest (: nisi quis maluerit *αντιπα* omisso
 αις, impedito isto loco nil testatius nec probibilius a nobis dari po-
 test.) | ο σα. κατ. c. ABC al pl vg cop arm And^{omn} Are et cat p^{pl}at . .
 ζ (= Gb Sz) κατ. ο σα. c. min mu syr aeth

14. *αλλα* c. B (item haud dubie al) And^{omn} Are et cat . . ζ Ln *αλλ* c. AC
 al certe longe pl | *εχεις* (A -χει) c. c am fu harl* tol lips⁴. al cop syr
 Pri . . ζ praem *στι* c. AB al certe pler vg (et. demid lips⁵⁻⁶) al And^{omn}
 Are et cat | *εδιδασκεν* c. AC al certe pm (vg p^{pl}at *docebat*) And^a etP
 . . Gb' *εδιδαξε* c. B al²³ And^c Are et cat | *τω* c. AC 11. . . ζ (non ζ^o etc)
εν τω c. al² . . B om . . ζ^o (= Gb Sz, sed Gb') *τον* c. min pler And^c Are
 et cat . . And^a etP *εν τω βαλααμ τον βαλακ* | *βαλακ* c. A al pler vg cop
 syr al AndP et^c Are et cat Pri al . . BC al fu al And^a -λαακ | *βαλειν*
 . . A *βασιλει* | *και φαγ.* c. B al²⁰ sl¹⁰. AndP et^c Are et cat (: *offendisse*
istud και non mirum est) . . Ln om *και* c. AC al pl (al⁵ *του φαγ.*) vg
 cop syr al And^a p^{pl}at | *ειδωλοθρυτα* . . vg Bed (non Quaest Pri
 al) om

15. *νικολ.* c. ABC al²¹ . . ζ (= Gb⁰⁰ Sz) praem *των* c. min pl And^{omn} Are
 et cat | *ομοιως* (om 38. aeth^{utr}) c. ABC al⁴³ vg (lips⁴ praem *que ego*
odii) cop (om?) syr sl¹⁰. And^c Are et cat p^{pl}at . . ζ (= Gb Sz) ὁ μισω
 c. min mu arr sl^{ed}; And^a *ην μισω* (al³ sl³⁻⁴. AndP *ομοιως ην* [al³ ὁ]
μισω)

16. *ουν* c. ABC al³⁶ cop arm arr aeth sl¹⁰. And^{omn} Are et cat . . ζ (= Gb
 Sz) om c. min pm vg syr al p^{pl}at (vg syr p^{pl}at *ομοιως* c. *μεταν.* con^jg)
 | *ταχυ* . . p^{pl}at aliq om (sed habent Amb Pri al) | *μετ αυτων* . . Hier
 Pri *tecum*

οὗς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις Τῷ νικῶντι
 δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον
^{3, 12.}
^{19, 12.} λουκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν
 εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.

18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον Τάδε
^{19, 12.} λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ ὡς φλόγα
^{2. etc} πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάτω, 19 Οἶδά σου τὰ
 ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν
 ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων.
^{*1 Rg 16, 31.} 20 ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι ἀφείς τὴν γυναικί σου Ἰεζάβελ, ἣ λέ-
 γουσα ἐάντην προφητίαν καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμὸν δούλους
^{14.} πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθοντα. 21 καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα

17. νικουντι c. AC .. ε 49. νικωντι c. B al certe pler | του (B τῷ, nec aliter vertunt vg al ppl^{lat} aliq) μάννα c. ABC al²⁶ vg cop aeth^{utr} And^c (sed ita: του μανν. φαγειν) And^{com} (vdtr) Prim (de manna illo) .. ε (=Gb Sz) praem φαγειν (Are et cat^{txt} om) απο (al Are et cat^{com} om) c. min pm syr al And^a etP^{txt} ppl^{lat} aliq | οἶδεν c. ABC al⁴² (al² εἰδ.) (vg ppl^{lat} aliq scit, sed Pri novit) And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) εγνω c. min mu | C hoc versu κεκρυμμενου, ψηφνον λεικην et κερον
18. της (C om) .. Ln τω c. Δ | θυατειροις (AC -τιμοις) .. B al¹⁴ (vg Quaest Thyatirae ecclesiae, Pri qui est Thyatirae) -πειρη (B al -τηρη) :: cf ad 1, 11. | Δ om εκκλησιας | αυτου pr c. BC al fere omν vv pl And^a etc Are et cat .. Ln om c. Δ al² vg AndP Epiph⁴⁵⁵ ppl^{lat}
19. Gb⁹ τα εγγ. και c. 12. cop ap Wtst Epiph⁴⁵⁵ | κ. την (C om) πιστ. (huc transp 53. vg [sed non am fu al] Epiph και την [Epiph om] αγαπην) κ. τ. διακ. c. ABC al³³ vv pler pp^{gr} et^{lat} .. ε κ. τ. διακ. κ. τ. πιστ. c. min mu s^{led} | Ln om την quart c. Δ 36. | τα εσχ. c. ABC al³⁵ vv fere omν pp^{gr} et^{lat} .. ε (=Gb Sz) praem και c. test pauc
20. αλλα c. AB al⁶ And^c .. ε Ln αλλ c. c al pl And^a etP Are et cat | κατα σου c. ABC al⁴⁰ vv fere omν Epiph AndP etc Tert al .. ε (=Gb Sz) add ολιγα c. test perpauc (et. πολλα, πολυ leg) | αφεις c. ABC al³⁶ Epiph And^a (al And^c Are et cat αφιης, al AndP αφηκας) .. ε (=Gb Sz) εας c. min mu | την γυ. σου c. AB al³² syr s¹¹⁰. And^{omn} Are et cat Cyp Pri .. ε (=Gb Sz) om σου c. min pm vv pl Epiph Tert al | ιεζαβελ (Ln praem την c. Δ) c. ABC al²⁶ Epiph And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) -βηλ c. min mu | η λεγ. c. AC cat .. B al³⁸ And^{omn} Are η (42. και) λεγει .. ε την λεγουσαν c. min mu | εαιτην .. B al³ αιτην | B προφητην | και διδ. κ. πλ. τους c. ABC al⁴⁴ vg^{edd} ap Wtst cop syr aeth arr s^{lant} And^{omn} ppl^{lat} mu (Pri et sinis eam docere etc) .. ε (=Gb Sz) διδασκειν και πλαρασθαι (Are et cat -ραν τους) c. min mu vg al (Are et cat) | φαγ. ειδωλ. c. ABC al³³ vv ut vdtr omν pp^{gr} et^{lat} .. ε (=Gb Sz) εἰδ. φαγ. c. min mu

μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς.
 22 ἰδὸν βάλλω αὐτὴν εἰς κλίην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς
 εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς.
 23 καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενοῦ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶ-^{Ps 7, 10.}
 σαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἔραυνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ
 δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν. 24 ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς
 λοιποῖς τοῖς ἐν Θνατῆροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδασχὴν ταύτην,
 οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν, Οὐ βάλλω
 ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· 25 πλὴν ὃ ἔχετε κρατῆσατε ἄχρι οὗ ἂν^{3, 11.}
 ἦξω. 26 καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω^{Ps 2, 8.}
 αὐτῷ ἔξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, 27 καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
 σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκευῆ τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ^{12, 5.}

21. καὶ οὐ θελ. (A p^{pl}at aliq οὐκ ηθελησεν) μετ. εκ τ. πο. αὐτ. c. (A)BC
 al⁴⁴ vv fere omn p^{ps}r et^{lat} .. ζ (=Gb Sz) εκ της πορν. αυτης, και ου
 μετανοησεν c. test perpauc (similliter arm εδ. αυτοις χρον. μετανοειν
 εκ της πο. αυτων και ου μετανοησαν)

22. ἰδου c. ABC al⁴¹ vv pl p^{ps}r et^{lat} .. ζ (=Gb Sz) add εγω c. min mu
 arP sled al | B (βάλλω) al v^{ged} p^{pl}at aliq cop al βαλω | κλίην .. A φυ-
 λακην | μετανοησωσιν c. BC al ut v^{dtr} omn Andomn Are et cat ..
 L^{ned} min -σουσιν c. A | αυτης c. BC al⁴⁰ am fu tol harl* lips⁵ al cop
 syr al mu And^c Are et cat Tert al .. ζ (=Gb Sz, sed Gb') αυτων c. A
 12. 36. al mu v^{ged} et demid lips⁴ et⁶ harl** arm And^a etP Cyp
 Pri al

23. καὶ pr c. BC al ut v^{dtr} omn vv fere omn p^{ps}r p^{pl}at mu .. L^{ned} min
 om c. A cop | εραυνων c. AC (: ut ubique pro testium auctoritate edi-
 dimus) .. ζ 49. ερευνων c. B al ut v^{dtr} omn | c om τα | υμων .. B 38.
 vg (sed non am lips⁵ demid harl) p^{pl}at mu (non Pri al) αυτου

24. τοις λοιπ. c. ABC al³⁷ vv pl Andomn Pri, item Gb' λοιποις c. al⁷ sl⁴
 .. ζ (=Gb Sz) και λοιπ. c. min mu v^{ged} et^{edd} aliq al Quaest (Are et cat
 x. τ. λ.) .. arm om | B 14. θναττειραις (B -τηρ.), AC -τιροις, vg etc ut
 ante | οπιων. c. ABC al⁴² vv pl Andomn Are et cat Pri al³ .. ζ (=Gb
 Sz) praem και c. min mu v^{ged} al Quaest | βαθθα c. ABC al⁴¹ AndP
 et^ctxt Are et cat^{txt} .. ζ (=Gb Sz) βαθη c. min mu And^atxt item
 And^{com} Are et cat^{com} | βαλλω (Gb'') c. AC al³⁵ syr Andomn Are et cat
 p^{pl}at⁴ .. ζ (=Sz) βαλω c. B al pm vg al mu Pri al

25. αχρι c. c 15. 82. al (A 47. τως) .. ζ 49. -ρις c. B al longe pl Andomn
 Are et cat | αν ηξω .. B al²¹ αροιζω

27. συντρίβεται c. AC al certe pm sledd And^a .. Gb' -βησεται c. B al³⁶
 vg cop syr al fere omn AndP et^c Are et cat Pri al. Cf huc Naasshipp¹⁰⁴
 περι τούτου γίγραπται Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ.

- 22, 16. τοῦ πατρὸς μου, 28 καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν προῖόν.
7. etc 29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

III.

1 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον Τάδε
1, 4. 16. λέγει ὁ ἔχων τὰ ἐπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἐπτὰ ἀστέρας,
2, 2. etc Οἰδὰ σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ πενκὸς εἰ. 2 γίνου
ροηγοῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀποθανεῖν. οὐ γὰρ εὐ-
ρηκά σου ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου. 3 μνημόνευε
οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει καὶ μετανόησον. ἐὰν οὖν
16, 15. μὴ ροηγορήσης, ἦξω ὡς κλέπτῃς, καὶ οὐ μὴ γνώς ποίαν ὥραν ἦξω
1 Th 5, 2. ἐπὶ σέ. 4 ἀλλὰ ὀλίγα ἔχεις ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν οἳ οὐκ ἐμόλυναν
Mt 24, 42. τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι

28. προῖον c. AB al (: : cf προῖμον Ia 5, 7 ex AB* al; cf et. infra 22, 16.)
.. ε Ln 49. προῖων c. c al certe longe pl

III. 1. c της ε. σ. εκκλησιαις | ε (non ε^o etc) om επτα pr c. 12. | ονομα
c. ABC al³⁸ And^{omn} Are et cat.. ε praem το c. min mu | στί sec .. B
al¹⁹ Are et cat και

2. στηρισον c. AC al¹² .. ε (= Gb Sz) -ξον c. B al pl And^{omn} Are et
cat .. al⁹ τηρησον | εμελλον c. AC al⁶ (item al² Are et cat -λλεν) vg
cop syr ar^o And^{omn} (Are et cat) Pri al .. Gb' ἐμελλες (B ημ.) c. B al
plus²⁰ arP .. ε (= Gb Sz) μελλει c. min pm aeth al p^{pl}at aliq | απο-
θανειν (al pauc And^a Are αποθνησκ.) .. Gb' αποβαλλειν (al -βαλειν)
c. B al plus³⁰ arP | B ενρηκαν | εργα c. AC et haud dubie al (nam ita
et. edidit Erasim in edd 1. 2. 3. et Colinaeus) .. ε 49. praem τα (: :
alibi in σου τα εργ. nusquam fluct) c. B al certe longe pl And^{omn}
Are et cat | μου c. ABC al fere⁴⁰ vg syr cop al mu And^a etc Are et
cat Pri al .. ε (= Gb Sz) om c. min mu AndP Vig

3. Gb⁰ κ. ηκουσ. κ. τηρ. (κ. τηρ. om et. aeth^{utr}) c. B al fere³⁰ | εαν οιν
etc .. Pri si autem non egeris paenitentiam, veniam et suscitabo adventum
meum ad te, quasi fur veniam | ηξω pr c. AC 12. 28. fu demid harl* tol
lips⁵ al cop al And^a etP Pri .. ε (Gb⁰) add επι σε c. B al pler vg (et.
am) syr al And^c Are et cat Vig al | γνωσ .. B al²¹ And^c γνωση

4. αλλα (c. AC al, item Gb Sz αλλ c. B al pl And^{omn} Are et cat) c. ABC al
pl vv fere om And^{omn} Are et cat Or^{int} Pri .. ε (= Gb Sz) om c. test
perpauc | ολιγα εχ. c. B al¹⁵ And^{omn} Are et cat .. ε Ln εχ. ολιγ. c.
AC al pl vg al Pri al | εν σαρδ. c. ABC al⁸⁸ vg cop syr al mu And^{omn}
Are et cat Pri .. ε (= Gb Sz) praem και c. test pauc | οὐ c. 17.
28. 37. 38. 46. 88. vg cop arr And^a etP Are et cat (et.com) Pri (vg
Pri nomina - quā, nec aliter cop al) :: quae lectio ut a correctore aliens

ἀξιοί εἰσιν. 5 ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. 6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Mt 10, 32.
Lc 12, 8.

2, 7. etc

7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον Τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαυεὶδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείει καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει, 8 Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεφρμημένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἤρνήσω τὸ ὄνομά μου. 9 ἰδοὺ δίδω ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνώσιν ὅτι ἐγὼ ἡγά-

*Es 22, 22.

*Iob 12, 14.

2, 2. etc

2, 13.

2, 9.

*E. 45, 14

est, ita ad substituendum ἄ incitare debebat .. 5 Ln ἄ c. ABC al pl And^c | αυτων .. c εαιτων

5. ουτος c. B al pl (53. ουτος ουτως) vñ aliq Andomn Are et cat .. Ln ουτως c. AC al¹⁷ vg cop syr arP arm Pri | c περιβαλλεται | ὁμολογησω c. ABC al⁸⁷ Andomn Are et cat .. 5 (=Gb Sz) εξομολογησομαι c. min mu

7. Ln^{ed} min εν φιλαδελφειας c. A (ABC -φι-) | A ο αληθ. ο αγι. | κλειν c. ABC al²⁹ Or¹ Epiph⁶⁸⁰ And^c .. 5 (=Gb Sz) κλειδα c. min pm Or² And^a etP Are et cat | του c. B al ut vdr om Or² Andomn Are et cat .. Ln om c. AC (: : at ita solet legi lectione non fluct) | δαυειδ (δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1.) .. cdd ap And (ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων ἀντὶ τοῦ δαυ. ἄδου γέγραπται) 7. 16. 33. 45. cop adou | κλεισει (B al⁸⁰ add αυτην) c. A(B)C al (et al³⁰) cop Or² And^c Are et cat (sed Are et cat sic: οὐδεὶς κλείσει εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδ. ἀνοίξει εἰ μὴ ὁ κλ.) Ir^{int} Hil .. 5 κλειει c. min mu vg syr al And^a etP Pri | και (vg [sed non fu lips⁴ al] Ir^{int} om) κλειει c. c vg syr al Ir^{int} Promiss al .. Ln κλειων c. A Hil, item και κλειων Or² Andomn Pri .. B al⁹⁰ εἰ μη ο ανοιγων (Are et cat vide ante) | ανοιξει c. B al fere⁹⁵ cop Or² And^c Are et cat (vide ante) Ir^{int} Hil .. 5 Ln ανοιγει c. AC al pm vg al mu And^a etP Pri al

8. ἦν c. ABC al⁴¹ (al pauc om αυτ.) Or And^c Are et cat, item (omisso αυτην) vg cop syr al mu Pri al .. 5 (=Gb Sz) και c. min mu sl? And^a etP

9. δειωv c. AC (vg cop al Pri al dabo) .. 5 49. διδωμε c. B al certe pler Andomn Are et cat (syr al do) | ηξουσιν (Gb'') c. AC al⁵ .. 5 ηξωσι c. B al pler Andomn Are et cat | προσκυνησουσιν (Gb') c. AC al³ .. 5 -σωσι c. B al pler Andomn Are et cat | γνωσιν c. ABC etc .. al pauc

πησά σε. 10 ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, καὶ γὰρ σε
τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἐρχεσθαι ἐπὶ
τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

22, 7.
2, 25.
21, 2.
3, 17.
Ga 4, 16.
2, 7. etc
21, 2.
3, 17.
Ga 4, 16.
2, 7. etc
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

11 ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν
σου. 12 ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου,
καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ
θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἰε-
ρουσαλὴμ ἣ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ
τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. 13 Ὁ ἔχων ὄσος ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γράψον Τάδε
λέγει ὁ ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως
τοῦ θεοῦ, 15 Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός.
ὄφελον ψυχρὸς ἢς ἢ ζεστός. 16 οὔτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε
ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμίσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. 17 ὅτι
λέγεις ὅτι πλουσίός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδὲν χρεῖαν ἔχω, καὶ
οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ

-σονται s. -σονται s. -ση (ita 14. et Pri scies) .. scient vg cop syr |
Gb⁰⁰ εγω c. b al²⁷ Are et cat Pri

10. οτι .. A και (38. arm και οτι)

11. ερχομαι c. ABC al²⁸ am tol al mu cop syr ar^o al pp⁸⁷ etlat mu .. s
(= Gb Sz) praem ιδου c. min mu vg^{ed} et fu demid lipss al aeth
al Bed

12. ναω (et. Or etc) .. s^o 1624. 1633. 1641. item edd al λαω ex errore
| c 28. om επ αυτων | b ab ονομα pr ad sec transilit | καταβαινουσα
c. AC al⁶ ac plurib .. s^o (= s Gb Sz) -βαινει c. b al pl And^{omn} Are et
cat | εκ .. al²⁰ And^c Are et cat απο | μου extr .. b al²⁵ And^a etc com
Are et cat om (arm^{ven} eius)

14. εν λαοδικ. (AC -κια) c. ABC al⁴⁰ pp⁸⁷ item Laodiciae ecclesiae (ut vg
m) vel eccl. Laod. (ut Pri) m vg. syr cop al mu pp^{lat} .. s (= Gb Sz)
λαοδικων post εκκλ. c. test pauca | και (c 2, κ. δ, al⁴ syr And^a δ) αληθ.
.. sl² Faustini Fulg om

15. οφελον (B ωφ.) usq ζεστος .. A 47. om | ης c. (B εις) c al pl And^{omn}
Are et cat .. s (= Gb Sz) εσης c. min mu

16. κ. ουτε (al fere²⁰ ου) ζε. ο. ψυ. c. BC al²⁷ cop syr arr And^{omn} Are
et cat Salv .. s (= Gb Sz) Ln κ. ο. ψυ. ο. ζε. c. A al pm vg al .. 10.
m harl^a aeth^{utr} Pri al² om

17. οτι sec c. AC al pl vg al And^c Are et cat Oras Bed .. Gb^o c. b al²⁵
m vg^{slx} And^a etP Cyp al | ουδεν (Gb') c. AC 12. .. s ουδενος c. b al
pler And^{omn} Are et cat | ὁ sec c. AB al plus²⁰ And^c (a om κ. ο ει)

τυφλὸς καὶ γυμνός, 18 συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι χρυσίον παρ' ἐμοῦ πεπωρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνῃ τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλύριον ἐγγράσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς. 19 ἐγὼ ὄσους ^{He 12, 6. 1 Ptov 3, 12.} εἶν φιλῶ ἐλέγγω καὶ παιδεύω· ζήλευε ὄν καὶ μετανόησον. 20 ἴδου ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κροῶ· εἰάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου ^{Cant 5, 2.} καὶ ἀνοιξῇ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. 21 ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι ^{Mt 19, 28.} μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. 22 Ὁ ἔχων ὄσς ἀκουσάτω ^{2, 7. etc} τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

IV.

1 Μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἴδου θύρα ἡνεωγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἦν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, ^{1, 10.} λέγων Ἀνάβα ὧδε, καὶ δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. ^{1, 1. 22, 6.}

Are et cat .. ς (= Gb Sz) om c. c al certe pm AndP | ελεινος c. AC et ut vdr al (: cf Eust. II. p. 1276, 63. ὅτι δὲ τὸ ἐλεινὸν καὶ ἐλεινὸν τρισυλλάβως ἐλέγετο παραδειδώκασιν οἱ τεχνικοί. Item Antiatt. Bekk. An. p. 92, 9. ἐλεινὸν ἀντὶ τοῦ ἐλεινόν etc. Vide plura Steph. Thes. sub ἐλεινός) .. ς Ln 49. ελεινος c. b al certe pler

18. χρυσ. πα. ἐμ. c. b al plus²⁰ cop Are et cat .. ς Ln π. ἐμ. χρυσ. c. AC al pl vg al And^a etP Pri al (: emendatio manifesta) (al³ And^c om π. ἐμ., et. ante αγορ. ponitur) | b εκ πυρας | b al περιβαλλη | κολλυριον c. b (κολυρ.) c al²⁵ AndP et^c Are et cat (vg etc *collyrium*) .. ς Ln κολλουργ. c. A al pm And^a (et. κολουριον [cf et. cop] et aliter leg) | ἐγγράσαι c. AC al⁶ And^a .. b al fere³⁰ And^c Are et cat ἵνα ἐγγρήσῃ (b -σει) s. -σης .. ς (= Gb Sz) ἐγγρήσον c. min vix mu AndP (m vg syr cop al *inunge*). Praeterea 10. 37. add ἐπι

19. ζήλευε (Gb'') c. ABC al fere²⁵ And^c Are et cat .. ς ζήλωσον c. min pm And^a etP

20. ακουση τ. φ. μ. και ς. Or⁴ Hil Amb om | και εισελ. c. b al plus²⁵ al⁵ And^c .. ς (= Gb† Sz) Ln om και c. A al certe pm Or Mac Epiph⁷⁸⁸ And^a etP Are et cat (nec fere vv et pp^{lat} exprim)

IV. 1. ἴδον (b -ων) c. AB .. ς Ln 49. εἶδ. c. min certe pler | ἡνεωγμ. c. A al pl And^a etP (sic 3, 8. vix unus praeter And) .. Gb Sz Ln (ex errore) ἀνεωγμ. c. b al pm And^c Are et cat | λεγων (om 15.) c. AB al²⁵ And^c .. ς (= Gb Sz) λεγοισα c. min pl And^a etP Are et cat (et. και λεγονσης leg) | αναβα et ἄ c. b al ut vdr omn Andomn Are et cat .. Ln -βηθι et οσα c. A | Ln γενέσθαι. μετὰ ταῦτα εὐθὺς

*Ez 1, 26 ss. 2 εὐθὺς ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐ-
 21, 11. ρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος, 3 καὶ ὁ καθήμενος ὁμοιος
 10, 1. ὁράσει λίθον ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ, καὶ ἴρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὁμοιος
 ὁράσει σμαραγδίνῳ. 4 καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι
 11, 16. τέσσαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους
 8, 4 a. καθήμενους περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κε-
 φαλάς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. 5 καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἔκπορεύ-
 8, 6. ονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυ-
 11, 19. ρὸς καίωμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου, αἱ εἰσὶν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ
 5, 6. Θεοῦ· 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑάλινη ὁμοία κρη-
 1^a, 2.
 *Ez 1, 22.
 *Ex 24, 10.
 στάλλῃ· καὶ ἐμμέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα

2. ευθεις (sl⁴ add δε) c. AB al²⁰ am fu harl lips⁶⁻⁶ al syr Pri Hier al² .. ζ (Gb⁰⁰) praem και c. min pl vg^{ed} al (sed cop tol om ευθ.) And^{omn} Are et cat Bed | επι τον θρονον (Gb') c. AB al²⁵ And^c Are et cat .. ζ ε. του -νου c. min pl And^a etP
3. και ο καθημ. c. AB al sat mu vg cop syr al Pri Hier .. Gb⁰⁰ c. al plus³⁰ aeth^{utr} arr arm sl⁴ And^{omn} Are et cat, item ut vdtr Vic. Praeterea ζ (=Gb Sz) add ηρ ς. min ut vdtr pauc vg cop pp^{lat}: om c. AB al⁷ syr (item qui simul κ. ο κ. om) | σαρδιω (B al⁵ praem σμαραγδω και) c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) -δινω c. min mu | ιρις .. A 28. aeth arm ιρεις | ομοιος sec c. A al⁶ .. B al²⁰ Are et cat -οιως (Gb') .. ζ⁶ (=ζ Gb Sz, sed Gb') -οια c. min pl And^{omn} | ορασει σμαρ. .. B al²⁰ -σις -δινων
4. B al mu syr om και pr | θρονοι .. Ln -νους (et quidem^{ed} min servato τεσσαρες, sed^{ed} mai de suo edidit τεσσαρας) c. A al² And^c | ει-κοσι bis c. A al pm And^a etP Are et cat .. ζ (=Gb Sz) add και c. min ut vdtr pm (B al mu And^c κδ') | θρονους c. AB al fere³⁰ vv fere omn And^{omn} Are et cat pp^{lat} .. ζ (=Gb Sz) add ειδον c. test pauc | τους sec c. B al longe pl And^c Are et cat .. Gb Sz Ln om c. A al¹⁴ And^a etP | ει. τεσσ. h. l. c. B al fere⁶ omn vv ut vdtr omn pp^{8r} et^{lat} .. Ln ante θρονους c. A al³. Praeterea τεσσαρας c. A .. ζ 49. τεσσαρας c. min certe pler (B κδ') | εν c. B al fere⁶ omn AndP et^c Are et cat .. Ln om c. A 28. And^a | επι τας c. AB al pl vv pl And^{omn} Are et cat pp^{lat} .. ζ (=Gb Sz) praem εσχον c. min mu (cop εχοντας)
5. φων. κ. βροντ. c. AB al pl vv ut vdtr omn pp^{8r} et^{lat} .. ζ (=Gb Sz) βρ. κ. φων. c. test perpauc | ενωπ. τ. θρον. c. A al sat mu vv fere omn And^a etP pp^{lat} .. Gb† Sz add αυτου c. B (supplet θρονου super αυτου) al³⁰ syr And^c Are et cat (al pauc add et. v. 6.) | αι εισιν .. Ln α εστιν c. A | τα c. A al pl And^a etP .. Gb⁰ c. B al²² And^c Are et cat
6. ως c. AB al⁸⁷ vg cop syr ar⁶ And^c Are et cat pp^{lat} pm .. ζ (=Gb Sz) om c. min mu arP al And^a etP Pri Tich | εμμεσω c. A .. ζ Ln 49. εν μεσω c. B al certe pler. Vide supra. | τεσσαρα c. A .. ζ -σαρα c. B al certe pler. Item v. 8 | B ενπροσθ.

ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὀπίσθεν. 7 καὶ τὸ ζῶον ^{Ex 1, 10.} τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχων τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. 8 καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, ἐν καθ' ἐν αὐτῶν ἔχων ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαισιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες ^{Ex 6, 2.} Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ^{1, 8.} ἐρχόμενος. 9 καὶ ὅταν δώσουσιν τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, ^{21, 5.} 10 πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ^{10, 7.}

7. *εχων* c. AB .. ζ Ln 49. *εχον* c. min certe pler | το προσωπ. c. A al pl And^a .. B al¹⁷ Ir (ex Anast) AndP et^c Are et cat om το | ως ανθρωπον c. A al³ vg (*quasi hominis*) al Ir^{int} Pri (hi² *quasi humanam*) Vic (*faciem similem homini*), item Gb Sz omissio ως c. B al²¹ (sunt iidem fere qui to om) sl⁴ Ir^{gr} (ex Anast) AndP et^c Are et cat .. ζ (= Gb Sz) ως ανθρωπος c. min pm And^a | B al¹⁶ And^c Are et cat om ζων extr | πετομενω c. AB al¹⁵ et plurib And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) πετομενω c. min ut vdtr pl Ir ap Anastas
8. τα c. A al fere²⁰ And^c .. ζ (= Gb Sz) om c. B al ut vdtr sat mu And^a etP Are et cat | καθ εν αυτων c. A al¹⁵ vv fere omⁿ And^{omn} Tich, item (Gb') sine αυτων B al²⁰ Are et cat pplat aliq .. ζ (= Gb Sz) καθ αυτο c. test pauc | εχων c. A al⁶ slant, item Gb Sz Ln εχον c. B al plus²⁰ And^{omn} (sede praem εστως) .. ζ (= Gb Sz) εχον c. min mu Are et cat (et. εσχον, εχοντα leg) | B ανα πτερυγων | και εσωθεν .. B al⁴ pplat aliq praem και εξωθεν | γεμουσιν c. AB al fere⁴⁰ vg al And^{omn} Are et cat pplat .. ζ (= Gb Sz) γεμοντα c. min mu | λεγοντες c. AB al fere²⁰ And^{omn} Are et cat Pri al .. ζ (= Gb Sz) -ντα c. min mu | αγιος ter c. A al ut vdtr pl vv ut vdtr om Eph³⁴⁸ And^a etP Are et cat Tert Vic Hier al mu .. B al plus²⁰ And^c novies (cf Dam: τὸν τρισάγιον ἕμνον ἐν ταῖς σινηθῆσις εὐχαῖς τρίτον φαμέν), al³ sexies | ο θεος .. al⁵ arP sl⁴ Eph³⁴⁸ (alibi om) And^a σαβαωθ (Fulg¹ utrq conjg) | x. o ων .. al² om, al⁴ lips⁴ Eph³⁴⁸ AndP et^c pplat² o ων x. ante o ην
9. δωσουσιν c. A al pm And^a etP, item B al⁶ δωσωσιν .. Gb' δωσι c. min²¹ (al et δωσι) And^c Are et cat | A ευχαριστιας | του θρονου c. B al ut vdtr om And^{omn} Are et cat .. Ln τω -νω c. A
10. ειx. τεσσ. c. A al mu And^{omn} Are et cat, item B al mu xδ' .. ζ (= Gb Sz) ε. και τ. c. min mu | προσκυνησουσιν (et. ζ ^o Gb Sz) c. AB al pler syr al (sed vg adorabant, item antea vg^{ed} [non fu] procidebant et post [non am fu al] mittebant. Item cop procidebant, adorabant, deponebant) And^{omn} Are et cat .. ζ προσκυνουσι c. 91.** al? | βαλοουσιν (et.

- 5, 12 a. ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες 11 Ἄξιός ἐστι, ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς
 10, 6. ἡμῶν, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκ-
 τισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

V.

- Ex 2, 9 a. 1 Καὶ ἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βι-
 βλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὀπισθεν, κατεσφραγισμένον σφρα-
 γισμῶν ἑπτὰ. 2 καὶ ἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ
 Τίς ἄξιός ἀνοίξει τὸ βιβλίον καὶ λύσαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ;
 18. 3 καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω
 τῆς γῆς ἀνοίξει τὸ βιβλίον οὐδὲ βλέπειν αὐτό. 4 καὶ ἐγὼ ἔκλαιον
 πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιός ἐνδέχεται ἀνοίξει τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν

ς^o Gb Sz) c. A al longe pl vv pl AndP etc Are et cat .. ς βαλλουσι. c.
 B al fere¹⁰ And^a

11. ο κυρ. και (pro his al^a AndP κυριε, iidem et vg cop arm aeth ar^o
 sl³⁻⁴. And^a pplat om και) ο θε. ημ. c. AB al plus³⁰ am syr arP And^c
 Are et cat Thdorstud antirr^{11,39}. (item qui κυριε sine και); sed ex his
 B al³³ syr arP And^c Are et cat Thdorstud (non item A al fere¹⁰ vg cop
 al mu And^a etP pplat) add ο αγιος .. ς κυριε c. min ut vdtr pauca (sl^{ed}?)
 | την δυναμιν .. Ln om την c. A | B al¹⁷ AndP etc Are et cat om τα |
 A δια θεληματι σου | ησαν (B 14. 38. praem οικ; 36. om ησ. και) c.
 AB al fere³⁰ vg cop syr al aliq Are et cat Tich „alia versione“ ap Prim
 (ipse Pri et ex potestate tua haec sunt constituta) .. ς (= Gb Sz) εστι c.
 min mu sl^{aliq} Andomn (AndP arm εκτισθ. κ. εισ., A om κ. εκτισθ.)

- V. 1. ἶδον c. AB .. ς Ln 49. ειδ. c. min certe pler. Item v. sq | εσωθ. κ.
 οπισθεν c. A al pm syr Or (sed var mss; alibi εμπροσθ. κ. οπισθ.)
 Epiph⁵⁸⁰ Cyp (-retro) .. pro οπισθ. Gb' Sz εξωθεν c. B al plus³⁰ Andomn
 Are et cat Oec („ἐρμηνεία Οικουμηνίου“ inserta And^a), item foras (fa
 foras) vg al pl pplat mu

2. εν c. AB al plus³⁰ Or^{edd} AndP etc Are et cat .. ς (= Gb Sz) om c.
 min pm Or^{ed} Epiph⁵⁸⁰ And^a, item vg etc | αξιος c. A al fere¹⁰ sl⁴ Or
 Epiph⁵⁸⁰ Or^{int} .. ς (= Gb⁰⁰) praem εστιν c. min mu vg al Pri al, B
 al²⁰ Andomn Are et cat pplat aliq idem add

3. ἠδύνατο c. AB al longe pl Or Epiph al .. al And^c Are et cat εδιν.
 | ουρανῳ c. A al pl vg al pm Or Epiph And^a etP Are et cat Cyp Hil
 Pri al .. Gb†Sz add ανω c. B al²⁸ cop syr arP And^c (: cf *Ex 20, 4. et
 al mu) | ουδε bis c. A al pl .. B al pm Or² Epiph⁵⁸⁰ Andomn Are et
 cat ουτε | ουδε tert c. min pl .. Ln ουτε c. liad qu ουτε bis; item (sed
 A om totum v. sq propterea qu ουτε βλ. αυτο potius extrema v. quarti
 quam tertii putanda sunt) A 16.

αὐτό. 5 καὶ εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι Μὴ κλαῖε· ἴδου ἐνί- 4, 4.
κησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰουδα, ἡ ῥίζα Δαυεὶδ, ὁ ἀνοίγων τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ. Gn 49, 9 a.

6 Καὶ ἴδον ἐμμέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐμμέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἄρνιον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχων κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, οἱ εἰσὶν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ ἀποστελλόμενα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. 7 καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν ἑκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. 8 καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἄρνιου, ἔχοντες ἕκαστος κithάρην καὶ ψάλια χρυσαῖς γεμούσας θυμιμάτων, αἱ εἰσὶν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. 14, 2.

4. A om v. 4. | εγω .. al² cop al Or Epiph om (And^a etP καγω) | πολυ (Gb^{''}) c. v (πολυ) al fere⁴⁰ And^{omn} Are et cat¹, item multum vg al pplat mu .. ξ πολλα c. min mu .. Or Are et cat¹ Hil om .. cop al πολ-
λοι | ανοιξαι c. v al pl vv pl Or Epiph⁵³⁰ And^c Are et cat pplat mu .. ξ (=Gb Sz) add και αναγνωσαι c. min arm sl (sed arm sl⁴ post βιβλ.) And^a etP | ουτε .. 28. al? Are et cat ουδε

5. ο λεων ο c. AB al fere⁴⁰ Or Eusdem⁷⁶⁹ Epiph¹⁰⁴⁴ And^a et^c Are et cat, item vg etc pplat .. ξ (=Gb Sz) add ων c. min vix mu AndP | δαυειδ, -υιδ, -βιδ cf ad Mt 1, 1. | ο ανοιγων (Gb^{''}) c. v al fere³⁰ (syr arP ipse aperiet) And^c Are et cat (et. ο ανοιξας, ανοιξει leg) .. ξ Ln ανοιξαι c. A al pm vg cop al Or Epiph⁵³⁰ And^a etP al pplat | τας c. AB al fere⁴⁰ vv fere omn Or Epiph And^a et^c al Hil al² .. ξ (=Gb Sz) praem λυσαι c. min mu vge^d demid lipss AndP Cyp Hier al

6. και ιδον (ita B; ξ Ln 49. ειδ. c. min) c. v al³⁶ vv pl And^{omn} Are et cat Ir^{int} Cyp Pri al .. ξ (=Gb Sz) add και ιδου c. A (sed om x. ειδον) al pm vg (et. ead pler, non lips⁵) al | εμμεσω bis c. A .. ξ Ln 49. εν μεσ. c. v al certe pler | εχων c. AB (al?) .. ξ Ln εχον c. min certe pler | οι c. A al pm AndP .. Gb^{''} 49. α c. v al³⁴ (47. ατινα) And^a et^c Are et cat | επτα c. v al fere omn vv pl And^{omn} Are et cat Ir^{int} Cyp Firmic al .. Ln om c. A 12. am* harl* fu aeth Tich | πν. του θε. c. AB al pl vv ut vdtr omn And^{omn} Are et cat Ir^{int} Cyp al .. ξ (=Gb Sz) του θε. πν. c. min ut vdtr pauc | αποστελλομενα c. v al plus²⁵ AndP et^c Are et cat, item (Gb^{''}) praemisso τα al³ .. Ln απεσταλμενοι c. A .. al² And^a απεσταλμενα, item ξ praemisso τα c. min mu

7. εληφεν c. AB (add την) al plus³⁰ am* fu harl* demid lips⁴ et⁵ arm aeth^{utr} And^c* .. ξ (Gb⁰⁰) add το βιβλιον c. min pm am^{**} lips⁶ tol cop al Cyp Pri al, item al vge^d And^a etP item^c** Are et cat Bed pon in fine

8. τεσσαρα c. A .. ξ τεσσαρ. c. v al certe pler | εικ. τεσσ. .. v al xδ' | επεσαν c. A al⁶ pluribusve .. ξ -σον c. v al pl And^{omn} Are et cat | κιθαραν c. AB al fere³⁰ cop syr aeth^{utr} arm ar⁶ And^a** et^c Are et

- 4, 11. 9 καὶ ἄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες Ἄξιός ἐστι λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφράγησεν καὶ ἡγόρασεν τῷ θεῷ ἐν τῷ αἵματι σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, 10 καὶ ἐποίησας αὐτοὺς βασιλείαν καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 11 καὶ ἴδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλω τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων, 12 λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ Ἄξιός ἐστιν τὸ ἄρτιον τὸ ἐσφραγισμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχύον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογία. 13 καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἃ ἔστιν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντας ἤκουσα λέγοντας Τῷ καθήμενῷ ἐπὶ τῷ θρόνῳ

catxt (sedcom lib τὸ δὲ ἔχειν τοὺς πρεσβ. καθάραι;) III (teste Sab.) ..
 ς-ρας c. min pm vg al AndP et^{a*} Are et catcom (vide ante) Cyp
 Pri al

9. A ἀδουσιν | τῷ θεῷ .. harl^a cop Cyp Fulg (item vdr in comn And Are cat Pri) om. Praeterea ς Ln^{ed} min add ημας c. B al longe pl cop (om τῷ θεῷ) And^a etP Are et cat Cyp (om τ. θε.), praem idem al⁵ vv pl And^c pplat mu: om (Gb⁰) c. A 44. (add ημων) aeth
10. αυτοῖς (om arm sl⁴⁺) c. AB al⁴⁰ am (item al ap Wtst) cop syr aeth utr arP sl^{ed} And^a etP .. ς (=Gb Sz) ημας c. min vg (et. fu al pl) al And^c Are et cat pplat mu. Atque ς Ln add τῷ θεῷ ημων (sl³⁺ Idac om) c. B al omn vv pl And^{omn} Are et cat pplat mu (sed Cyp Pri al post βασιλ. pon; aeth^{utr} habet in regnum dei, pergens sacerdotes et reges): om c. A | βασιλειαν (Gb') c. A vg cop Cyp Pri Fulg Idac al .. ς -λεως c. B al omn vv pl And^{omn} Are et cat | βασιλευουσιν (Gb') c. AB al¹⁶ syr arP sl³⁻⁴⁺ And^a, item Gb Sz -λευουσιν c. al fere²⁰ am harl tol lips⁵ cop AndP et^c Are et catcom pplat mu .. ς (=Gb Sz) -λευομεν c. min mu vg^{ed} (et. demid lips⁴⁻⁶⁺) al Are et cat^{xt} Pri (regnativus) Firmic
11. ἴδον c. AB .. ς Ln 49. εἶδ. c. min certe pler | ἤκουσα c. AB^a al pl vg al Pri .. B^{**} al fere³⁰ cop syr And^{omn} (sed non And^{slav}) Are et cat Fulg Cass (sed var inss) add ως | κύκλω c. AB al fere⁴⁰ And^{omn} Are et cat .. ς (=Gb Sz) κύκλωθεν c. min vix mu | ς (non ς^o etc) om και ην usq μυριάδων ex errore; sed vg sl^{ed} (non^{mss}, item sl^{rec} in mg habet) Fulg Cass om μυριάδ. μυριάδ. και. Prim: et erat numerus eorum millia millium utique innumerabilem
12. ἄξιός; c. A (: vdr eodem iure recipiendum esse ac tot alii solecismi libri nostri) .. ς Ln 49. ἄξιον c. B al certe pler | B al²⁵ And^c Are et cat (item Thdor^{stud} qui et. την in sqq add) τον πλουτ.
13. ὅ (al² om) c. AB al²⁴ tol al cop al Are et cat .. ς (Gb⁰⁰) add εστιν c. min pl vg (quae in caelo est) al And^{omn} pplat | ἐπι τῆς (al³ om) γῆς c. AB al fere³⁰ vg cop AndP et^c Are et cat .. ς (=Gb Sz) ἐν τη γῆ

καὶ τῶ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. 14 καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα λέγοντα τὸ 19, 4.
 Ἀμήν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκίνησαν.

VI.

1 Καὶ ἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγι-
 δων, καὶ ἤκουσα εἰς ἓκ τῶν τεσσάρων ζῶων λέγοντος ὡς φωνὴ
 βροντῆς Ἔρχου. 2 καὶ ἶδον, καὶ ἶδον ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθή- *Zach 6, 1 ss.

c. min pm syr al And^a pplat | α (34. And^c οσα) εστιν c. b al pl vg
 (et quae sunt in mari et quae in ea [ed in eo]) al And^p And^c Fulg (et
 quae est in mari et quaecunque sunt in eis, omnes) al (: : quae lectio
 aliena est a correctore; alii vero omiserunt utrumque, alii tantum α
 quum iam ὄ praecessisset) .. al³ syr al And^a Pri Cass om; Gb⁰⁰ 49.
 om tantum α c. A al fere³⁰ Are et cat | παντας (al³ And^a praem kai,
 B praem παντα [ad τα εν αυτοις pertinens] kai) c. (et. Gb'') B al
 plus²⁵ (ex his duo et. ante τα εν αυτ. add παντα) vg (omnes) And^a
 Are et cat Pri Fulg al .. ε Ln παντα c. A al certe pm (sed aliq add
 και, al praem και) And^p (pergit λεγοντα omisso ηκουσα) And^c (παντα
 και ηκουσα λεγοντων) | λεγοντας c. B al fere omn vg And^a Are et cat
 Pri al .. Gb' Ln -τα c. A 12. vv aliq And^p (vide ante, item And^c) | τω
 θρονω c. AB al fere²⁰ And^c .. ε του -ρου c. min pl Thdor^{stud} And^a
 et^p Are et cat | και (A s³⁻⁴ om) τω αρνω .. cop om | αιωνων c. A
 al pl vg cop syr al And^c Pri Fulg al .. B al²² aethutr s³⁻⁴ And^a et^p
 Are et cat Thdor^{stud} add αμην

14. τεσσαρα, τεσσαρα: ut v. 8. | λεγοντα (Gb') c. B al²⁵ cop Are et cat
 .. ε Ln 49. ελεγον c. A al sat mu vg syr aeth arr al And^a et^p pplat,
 And^c -γεν|το c. B al pl And^c Are et cat .. ε Ln om c. A al mu And^a et^p
 | και οι c. AB al fere⁴⁰ vv pl And^{omn} Are et cat Cass¹ .. ε (=Gb Sz)
 add εικοσι τεσσαρες c. min mu vge^d demid al Pri al | επισαν c. A al
 certe pm And^p et^c .. B al fere²⁰ And^a Are et cat -σον | προσεινω. c.
 ABC al fere⁴⁰ vv pl And^{omn} Are et cat pplat mu .. ε (=Gb Sz) add
 ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων c. min mu vge^d al Pri

VI. 1. ιδον c. AB .. ε Ln 49. ειδ. c. c al certe pler | οτε c. AC al certe
 pm vv pl And^a Pri .. B (teste Maio) al²⁶ vg (et. am al, non demid al)
 And^p et^c Are et cat Bed οτε | επτα c. ABC al fere⁸⁰ vg syr al aliq
 And^{omn} Are et cat Pri .. ε (=Gb Sz) om c. min pm cop al Bed |
 φωνη (leg et. -νη) c. ABC al plus⁸⁰ And^a et^c Are et cat .. ε (=Gb Sz)
 -νης c. min mu (et. -νην, -νον leg) | βροντης .. A sl⁴ (item arm
 omisso λεγ. praecedente) add λεγοντος | ερχου (Gb') c. AC al¹¹ am al
 ar⁶ And^{com} Are et cat^{com} .. ε (=Gb Sz) add και βλεπε c. min, item
 Gb Sz και (al⁵ om) ιδε c. B al²⁴ And^{omn} txt Are et cat^{txt}, item vv pl
 Vic Pri

2. και ιδον (c. ABC; ε Ln 49. ειδ.) c. AC al pl vv pl And^{omn} .. Gb⁰⁰ c.

μενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξήλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ.

3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος Ἔρχου. 4 καὶ ἐξήλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός, καὶ τῷ καθήμενῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάζουσιν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη.

5 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος Ἔρχου. καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ
 *Es 5, 1. καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 6 καὶ ἤκουσα φωνῆν ἐμμέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν Χοῖνιξ σίτον θηραρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῶν θηραρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσης.

В al²⁴ demid harl* tol lips⁶ sl^{3.4} Are et cat Pri | αὐτον c. ABC al²⁵ And^a** AndP et^c Are et cat .. ε (=Gb Sz) αὐτω c. min pm And^a* | Δ ο νικων

3. σφρ. τὴν δευτ. c. AC al⁵ pluribusve vg cop syr al And^c Pri .. ε (=Gb Sz) δευτ. σφρ. c. B al pler aeth^{utr} al And^a etP Are et cat | ἐρχου c. ABC al pl am fu al syr (ar⁶ καὶ εἶδον pro ἐρχου) .. ε (=Gb Sz add καὶ βλέπε c. min mu Are et cat, item al aliq And^{omn} καὶ ἰδε, item vged etedd mu cop al Vic Pri al

4. πυρρος c. C al pl vg (rufus) syr aethPP al And^a etP Are et cat Pri al .. AB al²⁶ cop ar⁶ (utrq conjg aeth^{ro}) And^c πυρος | Δ καὶ ἐντω καθ. | αὐτον c. ABC al pl And^c And^{om} Are et cat .. ε (=Gb Sz) αὐτω c. min mu And^a etP txt | Δ om αὐτω (vg et qui sedebat - datum est ei; contra Pri et sedenti - datum est): hinc Ln [αὐτ.] | εκ c. BC al plus³⁰ vg (de) cop And^{omn} Are et cat Pri al .. ε (=Gb Sz) ἀπο c. min mu (syr al) .. Gb⁰⁰ Ln om c. Δ al⁴ | καὶ ἵνα c. AC al sat mu vg syr al And^c Pri .. Gb⁰⁰ καὶ c. B al³⁰ cop arm And^a etP Are et cat | σφάζουσιν c. AC .. ε -ξωσι c. B al certe pler And^{omn} Are et cat | Δ cop aeth μεγ. μαχ.

5. σφρ. τ. τριτ. c. ABC al pl vv pl And^{omn} Are et cat Pri .. ε (=Gb Sz) τριτ. σφρ. c. test perpauc | ἐρχου (Gb') c. AC al¹⁴ am al ar⁶ arm And^a .. ε (=Gb Sz) add καὶ βλέπε c. min mu, item Gb Sz c. B al pm AndP et^c Are et cat x. ἰδε, nec aliter vv pl Vic Pri | καὶ ἰδον (c. Δ; c etc εἰδ.) c. AC al pl am al ar⁶ arm And^a Pri .. Gb⁰⁰: om enim B al pm vv pl AndP et^c Are et cat | ε. αὐτον c. ABC al pl And^c Are et cat .. ε (=Gb Sz) ε. αὐτω c. min mu And^a etP

6. φωνην c. B al ut vdtr fere omn ppgr et^{lat} .. Ln praem ως c. AC al³ vg sl³ | ἐμμέσω c. AC .. ε Ln 49. ἐν μεσ. c. B al certe pler | κριθων c. AC 12. syr AndP txt .. ε -θης c. B al pler (vg etc) And^a et^c (item And^{om} sed^{hb}) Are et cat | θηραριου sec .. Δ praem του

7 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα τοῦ τετάρτου ζώου λέγοντος Ἔρχου. 8 καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ θάνατος, καὶ ὁ ἄδης ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τετάρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγίδα, ἴδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον. 10 καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες Ἔως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς;

7. σφρ. τ. τετ. . . min pauci τετ. σφρ. | ηκουσα c. BC (perg το τεταρτον ζωου) al fere³⁰ cop syr arr sl³⁻⁴. And^c Are et cat Pri .. ε (=Gb) Ln add φωνην c. A al pm vg al And^a (P φωνης) | λεγοντος c. ABC al pl vv pl pp^{sr} et^{lat} .. ε (=Gb Sz) λεγουσαν c. test perpauc | ερχου (Gb') c. AC al mu am al ar^o And^a .. ε (=Gb Sz) add και βλεπε c. min, item Gb Sz και ιδε c. B al fere²⁵ AndP et^c Are et cat, nec aliter vv pl

8. και (c om) ιδον (c. AC; ε Ln 49. ειδ. c. min) c. AC al pl-cop syr al mu And^a etP .. Gb⁰⁰: om enim B al plus³⁰ vg And^c Are et cat Vic Pri | c om ὁ pr | Gb^o Ln^{ed} min om αυτου pr c. c 12. (12. perg on αυτου) demid harl tol lips⁵ (non am lips⁴⁻⁶ al) Ansb Bed Rup (non Vic Pri al³) | ο (ita AB al pler Or al; c al⁴ om) θανατ. (Α θανατ.) | ακολουθει c. (A latet) min ut vdr certe plus³⁰ cop syr al Or² lib And^a Vic Tich¹ .. Gb Sz Ln ηκολουθει c. BC al²⁰ vg al AndP et^c Are et cat Pri Tich¹ Bed | μετ αυτου. (al² μ. -τω) c. AC al ut vdr sat mu And^a .. Gb' αυτω c. B al²⁷ AndP et^c Are et cat (Or² αυτοις) | αυτοις (Gb') c. AC al pm sl^{cd}? And^a etP .. Gb Sz 49. αυτω c. B al²⁴ vg al pler And^c Are et cat pp^{lat} (:; multo magis αυτω quam αυτοις emendatrimcem manum prodit) | αποκτειναι h. l. c. ABC al fere⁴⁰ vv ut vdr omni pp^{sr} et^{lat} .. ε (=Gb Sz) ante επι c. min | υπο .. Α το τεταρτον

9. ιδον c. ABC .. ε Ln 49. ειδ. c. min certe pler. Praeterea c add και | ψυχας .. al⁶ cop aethutr arm AndP add των ανθρωπων | δια sec c. BC al ut vdr omn vg (et. am fu demid lipss al) syr al And^{omn} Are et cat .. Ln om c. A tol cop Cyp Pri | μαρτυριαν c. AC al certe mu vg al And^a Pri al .. B al plus³⁰ syr arP AndP Are et cat add του αργιου. Et. ἰϛ ἡν (ut al² And^c) et alia add

10. εκραξαν c. ABC al pl And^c Are et cat, item (clamaverunt) Cyp Pri al .. ε (=Gb Sz) -ζον c. min mu And^a etP, item clamabant vg pp^{lat} allq | B al²¹ And^c φωνην μεγαλην | αληθινος c. ABC al²⁵ And^c Are et cat .. ε (=Gb Sz) praem ὁ c. min pm And^a etP | εκ (Gb'') c. ABC al²¹ And^c Are et cat, item vg pp^{lat} de .. ε απο c. min pm And^a etP

- 11 και ἐδόθη αὐτοῖς στολὴ λευκή, και ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύ-
 11, 7. σονται ἔτι χρόνον, ἕως πληρώσωσιν και οἱ σὺνδουλοὶ αὐτῶν και οἱ
 18, 7. ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς και αὐτοί.
- 16, 18. 12 Καὶ ἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγιδα τὴν ἕκτην, και σεισμὸς
 *Ez 33, 7 n. ἐγένετο μέγας, και ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, και
 *Ez 34, 4. ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, 13 και οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ
 Mt 24, 29. ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς σικκὴ βαλοῦσα τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ

11. εδοθη et στολη λευκη e. ABC al fere⁴⁰ syr al² Clem (Paed. 2. § 108.)
 Andomn Are et cat Cyp .. ζ (=Gb Sz) -θησαν et -λαι -και c. min mu
 vg cop al Pri al | αυτοις (Gb Sz) c. B al fere²⁰ arm (illis singularae stolaē)
 Are et cat .. Gb'' Ln αυτοις (And^a -των) εκαστω c. AC al¹⁹ AndP etC
 (Pri eis singularis), item ζ (=Gb Sz) εκαστοις c. min mu, al⁵ Clem εκασ-
 τω (: vix dubium est quin αυτοις εκαστω, εκαστοις, εκαστω pro-
 pterea substituta sint quoniam αυτοις στολη non apte dictum visum
 esset, quemadmodum alii rursus correxerunt εδοθησαν στολαι) | ερ-
 ρεθη .. al pauc AndC -ρηθη | αναπαυσονται c. AB al⁵ (et ut vdrtr
 plurib) .. ζ -σονται c. c al pl Andomn Are et cat | ετι χρον. (Ln χρ.
 ετι c. A am fu al) c. B al³⁶ aeth^{ro} arP AndC Are et cat (pp^{lat} aliq ut
 vdrtr) .. ζ (=Gb Sz) Ln add (test aliq praem) μικρον c. AC al pm vv
 pl And^a etP Pri al | εως c. ABC al fere²⁵ AndC Are et cat .. ζ (=Gb Sz)
 add οὐ c. min pm And^a etP | πληρωσωσιν c. B al⁴⁰ Andomn, item al³
 -σοισιν .. ζ (=Gb Sz) -σονται c. min mu Are et cat .. Gb' Ln -θωσω
 c. AC 29. (vg etc compleantur) | και οι σινδ. .. B vg al Cyp al om
 και | οι μελλ. .. B al²¹ And^a Are et cat Cyp³ Pri praem και | απο-
 κτενεσθ. c. AC al⁹ AndC, item -ν- B al¹¹ .. ζ (=Gb Sz) αποκτενεσθ.
 c. min mu And^a etP Are et cat

12. ιδον c. ABC .. ζ Ln 49. ειδ. c. min certe pler (al⁵ aeth^{utr} arP pp^{lat}
 om) .. al mu AndP add και (sed al AndP oim και sq) | σεισμος c. BC
 al fere⁴⁰ vv pl pp^{gr} pp^{lat} aliq .. ζ (=Gb Sz) praem ιδου c. A al ut
 vdrtr mu vged etCdd aliq al pp^{lat} aliq | εγ. μεγ. c. A am fu lipss tol
 demid al Vie (in apoc ap Gall) al² .. ζ μεγ. εγ. c. BC al ut vdrtr omn
 vged al Andomn Are et cat Pri al | εγ. μελ. c. AC al pl vg syr al And
 a etP Are et cat pp^{lat} .. Gb Sz μελ. εγ. c. B al fere²⁰ cop al AndC |
 ολη c. ABC al pl vv fere omn AndP Are et cat pp^{lat} mu .. ζ (=Gb Sz)
 om c. min mu sl³⁻⁴ And^a etC Promiss

13. ουρανον (et. am demid tol lipss; vged pp aliq de caelo; fu al pp
 aliq om) .. A θεου | πεσαν c. AC al ut vdrtr pl .. B al fere²⁰ Andomn
 Are et cat επισον | βαλουσα (Gb') c. al fere²⁵ syr arP aeth sl^{ant} et
 mss item Andcom (και η σικκη εις παραδειγμα παραλαμβάνεται, ὡς
 -καταβάλλουσα), item al⁵ AndC βαλλουσα, 38. αποβαλουσα .. ζ Ln
 βαλλει c. ABC al pm vg al And^a etP^{1xt} Are et cat (et. αποβαλλ. leg)
 (: aperta est correctio; quam v̄ero recepimus lect. ut alienissima est a
 corr. ita dictio scriptoris convenientissima) | ανεμ. μεγ. c. ABC al
 plus²⁰ vg syr al AndC Are et cat Pri al .. ζ (=Gb Sz) με. αν. c. min

ἀνέμους μεγάλους σειομένη, 14 καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἐλισσόμενον, καὶ πᾶν ὕψος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. 15 καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ ἡγεμῶνες καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δούλος καὶ ἐλεύθερος ἐκρύψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὄρεων, 16 καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις Ἦέσατε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, 17 ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;

VII.

1 Καὶ μετὰ τοῦτο ἴδον τέσσαρας ἀγγέλους ἐστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε

certe pm cop al And | σειομενη c. BC al fere omn And^{omn} Are et cat .. Ln^{ed} min σαλειομενη c. A 12.

14. ὁ c. ABC al pl And^{omn} Are et cat .. ς (=Gb Sz) om c. min vix mu | ἐλισσ. c. ABC al¹² vel plurib And^{omn} Are et cat .. ς ειλισσ. c. min ut vdr pl (al²¹ AndP Are et cat -μενος) | BC νησος | A ἀπεικωνησαν

15. χι. κ. οι. πλ. c. A (om και ante οι χι.) BC al pl vv fere omn pp^{gr} et lat .. ς (=Gb Sz) πλ. κ. οι χι. c. test pauc | ισχυροι c. ABC al³⁵ And omn Are et cat .. ς (=Gb Sz) δυνατοι c. min pm | ἐλευθερος c. ABC al fere³⁰ vg syr al mu And^c Are et cat pp^{lat} .. ς (Gb⁰⁰) praem πας c. min pm cop al And^a etP

16. πεσατε c. A al² (item haud dubie al) .. ς -σετε c. BC al pler pp^{gr} | τω θρονω c. B al²⁰ And^c Are et cat .. ς Ln του -νου c. AC al pl And^a etP

17. αυτου c. AB al fere omn cop al And^{omn} Are et cat Pri .. c 38. vg syr Fulg Promiss -των

VII. 1. και c. B al ut vdr omn syr aeth^{utr} al And^{omn} Are et cat .. Ln om c. AC vg cop Pri (: ut 4, 1. 7, 9. nec ibi lectio fluct; aliter vero 18, 1.) | τουτο (Gb¹) c. ABC al plus³⁰ cop And^c Are et cat .. ς (=Sz) ταυτα c. min pm vv pl And^a etP Pri | τεσσαρας: ita ter et. c item sec loco A; primo vero et tertio loco A τεσσαρες: hinc Ln^{ed} min τεσσαρες αγγ., τεσσαρας γων., τεσσαρες ανεμ., ipse 49. constantiae caussa τεσσαρας ter | της γης sec .. 38. vg^{cod} cop ar^e And^a pp^{lat} om | c 14. 26. ο ανεμ. | A om επι τ. γης | επι της (A om) θαλ. μητε (C μη) | τι δενδρον (Gb¹) c. BC al plus³⁰ vg cop al And^c Are et cat Pri .. A δενδρου, syr aeth δενδρον .. ς παν δενδρον c. min mu And^a etP

ἐπί τι δένδρον. 2 καὶ ἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλη τοῖς τέσσαρσιν ἄγγελοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 3 λέγων Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 4 καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς νιῶν Ἰσραὴλ. 5 ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ρουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, 6 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλίμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, 7 ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσαχάρ δώδεκα χιλιάδες, 8 ἐκ φυλῆς

2. ἶδον c. ABC .. ε Ln 49. εἰδ. c. min certe pler | ἀναβαινοντα c. ABC al pl Or And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) -βαντα c. min vix mu | ανατολης c. BC al ut vdr fere omn Or And^{omn} Are et cat .. Ln -λων c. A 90. (: cf 16, 12. 21, 13.) | ἐκραξεν c. BC al certe pler Or (ms ἐκκραξ.) And^c Are et cat, item *clamanū* vg al Pri al .. 49. ἐκραξεν c. A et ut vdr al And^a etP

3. μήτε pr c. BC al ut vdr fere omn vv pl Or² (antea μήτε τὴν γῆν) And^{omn} Are et cat Pri al .. Ln^{ed} min και c. A al vg (et. am al, non fu lips⁴ demid tol) .. cop bis και pro μήτε | αχρὶ c. AC 12. Or² .. ε αχρὶ ου c. B al pler AndP et^c Are et cat, item al And^a αχρ. αν | ε (non ε^o etc) σφραγίζωμεν de errore ut vdr

4. και ηκουσα τ. α. τ. εσφρ. (et. Or. etc) .. A om | εκατ. (c al And^c add και) τεσσαρ. (c. c; ε τεσσαρ. c. A etc) τεσσ. (A δ supra lineam pro τεσσ.) c. AC al ut vdr pm And^a et^c Are et cat .. ε ρμδ' c. B al certe pm Or .. al⁴ AndP om | εσφραγισμενοι c. AC etc .. B al¹⁶ Or^{1ed} And^c -μενων

5—8. δωδεκα ubique c. AC al certe mu And^{omn} Are et cat .. ε ιβ' c. B al ut vdr certe pm Or | εσφραγισμενοι (B al fere³⁰ -μναι) bis c. ABC al plus³⁰ (fu vide post) harl⁸ al cop syr ar^o And^c Pri .. ε (Gb^{oo}) add ubique (i. e. duodecies) post χιλιαδ. c. min mu vg al Are et cat; item al quater (ut AndP et^a) vel quinquies et loco extr add, fu vero loco tantum extr add | γαδ .. al³ δαν (contra Or: και τὰς λοιπὰς παρεξ τοῦ δάν, item ald^{is})

6. νεφθαλιμ c. ABC (-λιν) al ut vdr sat mu .. ε Ln λειμ c. min certe pm And^{omn} Are et cat | A μανασση, B μαναση, C μανασση

7. λευι: ita et. ABC, non -εσ | ε^o (non ε Gb Sz) ισσαχαρ c. min vix mu syr?

Ζαβουλῶν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

Θ Μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἴδον ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι ἀ- 5, 9.
 τὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ
 γλωσσῶν, ἐστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου,
 περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοῖνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν·
 10 καὶ κράζουσιν φωνῇ μεγάλη λέγοντες Ἡ σωτηρία τῶ θεῶ ἡμῶν 18.
 τῶ καθήμενῶ ἐπὶ τῶ θρόνῳ καὶ τῶ ἀρνίῳ. 11 καὶ πάντες οἱ 19, 1.
 ἄγγελοι ἐστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ 11, 10.
 τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ
 πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκίνησαν τῶ θεῶ, 12 λέγοντες Ἀμήν, 5, 12.
 ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ
 ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῶ θεῶ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

8. βενιαμειν c. A .. ε 49. -μιν c. BC al certe pler | B al fere²⁰ ἐσφρα-
 γισμεναι. Praeterea vide ad 5—8.
9. ἴδον c. AB .. ε Ln 49. εἰδ. c. c al certe pler | καὶ ἴδον (c om) οχλος
 πολυς c. BC al ut vdr om syr al mu And^{omn} Are et cat Tich .. Ln
 οχλον πολυν c. A vg cop aeth Pri al | ὄν .. A καὶ | αὐτον c. A (sed
 vide ante) c al pl .. Gb⁰ αὐτον c. B al plus²⁰ And^{omn} Are et cat |
 εἰδιν. c. ABC al¹⁵ Are et cat .. ε ἡδιν. c. min pl Meth⁶⁷⁸ And^{omn} |
 ἐστῶτες c. A al pl And^a etP .. B al²⁰ And^c Are et cat -τας, c 38.
 -των al² -τα | A ἐπι του θρον. | περιβεβλημενους c. ABC al plus²⁰
 And^c Are et cat Fulg¹ .. ε (=Gb Sz) -μνοι c. min pm And^a etP
 item amicti vg Vic, et erant amicti Cyp Pri Fulg¹ al | φοινικες c. AC al
 certe pm vg al And^{omn} item addito fuerunt Cyp Pri al .. Gb' φοινικας
 c. B al³⁰ Are et cat
10. κραζουσιν c. ABC al fere⁴⁰ vg cop syr al And^a et^c pplat .. ε (=Gb
 Sz) -ζοντες c. min mu Are et cat (AndP λεγοντες) | A cop του θεου
 ημων .. ε (non 5° etc) eadem post επι τ. θρον. pon de coniectura ut
 vdr | τω θρονω c. AC al fere²⁰ And^{omn} Are et cat .. ε του -νου c. B
 al pm
11. ἐστηκεισαν c. c (-κεισαν) al¹² ac plurib .. A ἐστηκεισαν, B al mu And
 omn Are et cat ἐστηκεισαν (B -κησαν): ita Ln .. ε ἐστηκεισαν c. min
 ut vdr mu | επισαν c. AC al mu .. ε -σον c. B al pl And^{omn} Are et
 cat | θρονου sec c. AC al ut vdr pl vg al And^a etP pplat .. B al plus²⁰
 syr arP And^c Are et cat add αὐτου | τα προσωπα c. ABC al fere⁴⁰ vg
 syr arm al And^a et^c Are et cat Pri .. ε (=Gb Sz, sed Gb') προσωπον
 c. min mu cop al AndP Fulg | τω θεω .. tol al Fulg om (sl^{ms} exag-
 gerant)
12. αμην .. tol cop om | A om καὶ η σοφ. (26. transp ante δοξα) | αιωνων
 c. c 28. 36. AndP Pri Fulg Ansb .. ε add αμην c. AB al pler vg al ut
 vdr om Thdorstad And^a et^c Are et cat

9. 13 και ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι Οὗτοι οἱ περιβηβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς τίνες εἰσὶν και πόθεν ἦλθον;
- 10 21, 15. 14 και εἶρηκα αὐτῷ Κύριέ μου, σὺ οἶδας. και εἶπέν μοι Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, και ἐπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν και ἐλεύκαναν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. 15 διὰ τοῦτο εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, και λατρύνουσιν αὐτῷ ἡμέρας και νυκτὸς ἐν τῷ ναῶ αὐτοῦ, και ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ
- 16 49, 10. θρόνῳ σηκῶσει ἐπ' αὐτούς. 16 οἱ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδ' οὐ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῶμα, 17 ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνά μέσον τοῦ θρόνου ποιμαίνει αὐτούς και
- 21, 4. ὀδηγεῖ αὐτούς ἐπὶ ζωῆς πηγᾶς ὕδατων, και ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν
- 25, 8. δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

VIII.

1 Καὶ ὅταν ἤρῳξεν τὴν σφραγίδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγή

13. c 28. om τας sec | εἰσιν .. 12. om (et. edd Erasmi 1. 2. 3.)
14. εἶρηκα c. AC al certe pm And^a etP .. B al³⁰ And^c Are et cat εἶπον | μου c. BC al pl vg (et. am fu lipss al) cop syr al And^{omn} Are et cat Cyp .. Ln [μ.] et ς (=Gb Sz) om c. A al ut vdtr mu vg^{ms} aethutr al Pri | ἐκ τῆς θλ. τῆς μεγ. c. B al ut vdtr omn (vg de) And^{omn} Are et cat, item (ut vg) Cyp² Pri al .. Ln ἀπο θλίψ. μεγ. c. A | ἐπλυναν .. al⁹ ἐπλατυναν | ἐλεύκαναν (Gb'') c. B al²⁶ aethutr arm ar^e And^c Are et cat .. Gb Sz Ln add αὐτὰς c. A al⁷ vg al mu AndP (et^a αὐτούς) pplat .. ς (=Gb Sz, sed Gb') add στολὰς (2. praem τας) αὐτῶν c. min mu
15. τῷ θρόνῳ c. B al²⁶ Are et cat .. ς Ln του -νου c. A al ut vdtr pl And^{omn}
16. εἰτι pr .. 36. vg al mu pplat om; item al⁵ vv mu And^a et^c Fulg om etī sec | οὐδε pr c. B al ut vdtr fere omn And^{omn} Are et cat .. Ln add με c. A 92. | οὐδ οὐ c. B al³⁰ And^{omn} Are et cat .. ς Ln οὐδε c. A al certe mu
17. ποιμαίνει (et, cop) et ὀδηγεῖ (et. am al) c. min plus²⁰ And^c (Gb') .. ς Ln -μάνει et. -γησει c. AB al certe pm vg syr al And^a etP Are et cat Cyp al (: at non potest non pro emendatione haberi) | ζωῆς c. AB al pl vg aethutr al And^c Are et cat pplat .. ς (=Gb Sz) ζωῆς c. min mu (cop super fontem aquae vivae, -syr ad fontes aquarum vivarum) And^a etP | ἐκ c. ABC al fere³⁰ vg And^c Are et cat Cyp al .. ς (=Gb Sz) ἀπο c. min mu And^a etP (cop syr ut vdtr) Tert

VIII. 1. ὅταν c. AC .. ς ὅτε c. B al certe pler And^{omn} Are et cat | ἡμῶρον (A em.) c. AC .. ς -ριον c. B al certe pler And^{omn} Are et cat

ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωρον. 2 καὶ ἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἱ ἐνό-^{1, 4, 15.}
πιον τοῦ θεοῦ ἐστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν ἀντοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. ^{Lc 1, 19.}

3 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων
λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσει
ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυ-^{5, 8.}
σοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου.

4 καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμια-
μάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ. 5 καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγένετο
αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ
ἐγένοντο βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ σεισμός. ^{4, 5, 11, 19.}

6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἠτό-
μασαν ἐκείτους ἵνα σαλπίσωσιν. 7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ
ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν
γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων
κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. <sup>*Ex 9, 24.
*Ea 28, 2.</sup>

8 Καὶ ὁ δεῦτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ
καϊόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς
θαλάσσης αἵμα, 9 καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν

2. ἶδον c. ABC .. ̅ ̅ Ln 49. εἰδ. c. min certe pl | τοὺς ἑπτα .. 26. om |
Δ εἶδοθη

3. του θυσιαστηριου (Gb'') c. BC (του -ριου) al³¹ Andomn Are et cat
.. ̅ ̅ Ln το -ριου c. A al pm | c λιβανον το χρ. | δωσει c. AC al mu
And^a et^{c*} .. ̅ ̅ δωση c. B al ut vdtr pl AndP et^{c**} Are et cat, item
al δω

5. ̅ ̅ (non ̅^e etc) το λιβανωτον et αυτο c. perpaucis min | εβαλεν ..
Δ ελαβον | βρ. κ. αστ. (aeth^{ro} α. κ. β.) κ. φω. (B al pm vg al Pri φ. κ.
α.) c. A al ut vdtr mu cop syr (aeth^{ro}, item B al pm vg al Pri) .. ̅ ̅
φω. κ. βρ. (And^c βρ. κ. φω.) κ. αστ. c. min mu arP al Andomn Tich
(Are et cat om φω. και)

6. οι sec c. AB al pl Andomn Are et cat .. ̅ ̅ (= Gb Sz) om c. min mu |
ταυτους c. B al ut vdtr omn Andomn Are et cat .. Ln αυτους c. A

7. ο πρωτος c. AB al pl hari* tol syr arP Are et cat .. ̅ ̅ (= Gb Sz) add
αγγελος c. min mu vg cop al Andomn Pri al | εν c. AB al pl vg (et.
am fu lipss al, non demid al) Andomn Are et cat Pri .. ̅ ̅ (= Gb Sz)
om c. min mu demid al cop (mixta cum) syr al Tich | και το τρ. της
γης κατεκ. c. AB al⁴⁰ vg syr arm aeth al Andomn Are et cat p^{pl}at ..
̅ ̅ (= Gb Sz) om c. min mu cop al | B* al mu aeth om κ. το τρ. τ.
δενδρ. κατ.

8. πυρ c. A al pm vg cop syr al Andomn p^{pl}at .. Gb⁰⁰ c. B al³⁹ Are
et cat

ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρησαν.

*Ea 14, 12.
*Dan 8, 10.

10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἄστηρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. 11 καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ ἄψινθος. καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνησαν.

12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως. 13 καὶ ἴδον, καὶ ἤκουσα ἐνός αἰετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

*Am 8, 9.
14, 6.

9. των (ita c. A al pl Ath⁴⁰⁰ And^a etc; Gb⁰⁰ c. B al¹⁹ AndP Are et cat) εν τη θαλ. . . 1. 12. am harl al arm sl⁴ om (vg post ψυχας pon) | διεφθαρησαν (Gb'') c. A al⁸ And^a . . 5 -φθαρη c. B al pl AndP etc Are et cat
10. και επι τ. πηγ. των (c. B al pl And^{omn} Are et cat; 5 [=Gb Sz] om c. min mu) υδατων . . A om
11. ὁ c. AB al pl And^c Are et cat . . 5 (=Gb Sz) om c. min mu And^a etP | γενητο (Gb') c. AB al pl vv ut vdtr omn And^{omn} Are et cat pplat . . 5 γινεται c. min ut vdtr pauc | των ανθψ. c. AB al pl And^{omn} Are et cat . . 5 (=Gb Sz) om των c. min vix mu | εκ . . A επι | 5 (non 5^e etc) om των υδατ. ex errore ut vdtr
12. η ημ. μη φανη (φαν. c. AB al pl; 5 φαινη c. min mu And^a? etP Are et cat; 18. 38. And^c οικ εμφανει το τριτ. (A τεταρτ.) αυτης (al² And^a om το τρ. α.) και . . Gb'' το τρ. αυτης (-των al⁶ cop) μη φανη. η (B om, sed habet Mai) ημ. και c. B al fere³⁰ (vg et diei non luceret pars tertia et, Pri post tertia pars stellarum perguit ut minus lucerent et dies eandem partem omitteret et etc); cop post obscurarentur perguit ut non luceret tertia illarum pars in die et similiter et. nocte)
13. ιδον c. AB . . 5 Ln 49. ειδ. c. min certe pler | αειτου c. AB al pl vg cop syr al And^c Are et cat pplat pm . . 5 (=Gb Sz) αγγελου c. min arr arm^{txt} al And^a etP (13. Pri^{txt} αγγ. ως. αειτου) | πετομενου c. A al fere²⁰ And^{omn} Are et cat . . 5 (=Gb Sz) πετωμ. c. B al pm | τους κατοικουντας (Gb') c. B al²¹ ac plus And^c (: cf et. 12, 12. Non ita rell Novi Ti locis) . . 5 Ln 49. τους κατοικουσιν c. A al pl And^a etP Are et cat (: ita solet dici)

IX.

1 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἴδον ἀστέρα ἐκ τοῦ ^{8, 10.}
οὐρανοῦ πεπτωκίτα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεῖς τοῦ φρε- ^{20, 1.}
ατος τῆς ἀβύσσου. 2 καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη
καπνὸς ἐκ τοῦ φρεάτος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτίθη ^{*Iocel 2, 10.}
ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἄρξ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρεάτος. 3 καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ
ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσι
ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. 4 καὶ ἐορέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδική- ^{7, 2 a.}
σουσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν γλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ
μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδα τοῦ θεοῦ
ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνω-
σιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσιν μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασαν-
ισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον.
6 καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνα- ^{*Iob 3, 21.}
τον καὶ οὐ μὴ εὑρωσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ

IX. 1. ἴδον c. AB .. 5 Ln 49. εἰδ. c. min certe pler

2. καὶ ἤνοιξ. το φρ. τ. αβυσσ. c. A al pler vg (et. fu lipss al) syr al
And^{omn} (in comm: φρέαρ δὲ τῆς ἀβύσσου - τινὲς ἐφθασαν - τὴν γέενναν.
Nil praeterea) Tich .. Gb^o c. B al am harl* tol cop aethutr armven

Are et cat | εκ του φρ. ως (A om) καπνος .. 35. 41. om (et. edd Erasmi
1. 2. 3.) | μεγάλης c. A al certe pm vg cop al And^a etP Tich .. Gb^o

καίωματης c. B al fere³⁰ syr al And^c Are et cat Vic (al⁶ al³⁻⁴ καιουμ.
μεγ.) | ἐσκοτιθη c. A 12. 14. 92. .. 5 -τισθη c. B al pler And^{omn} Are
et cat

4. ἐορέθη c. A al longe pl And^a etP Are et cat .. B al And^c ἐρηγηθη |
αυταις .. B al αυτοις, ut et. v. 3. | ἀδικησουσιν c. A 36. .. 5 -σωσι

c. B al pler And^{omn} Are et cat | ἀνθρωπων; c. AB al plus³⁰ syr cop arr
aethutr And^{omn} Are et cat Tich .. 5 (=Gb Sz) add μονους c. min (vg

arm tantum homines) | του θεου .. Gb^o c. 12. 17. 47. harl* arm And^a
.. Cass^{com} crucis (: cf 7, 2.) | αυτων c. B al fere omn vv fere omn

AndP etC Are et cat Cass .. Gb^o Ln om c. A 12. 28. am harl* tol (non
fu demid lipss al) And^a

5. αυταις c. B al fere omn And^{omn} Are et cat .. Ln αυτοις c. A 12.
(: cf ad vv. 3. 4.) | βασανισθησονται (-σονται edd Erasmi) c. A 12.

36. 38. .. 5 -σθωσι c. B al pler And^{omn} Are et cat (7. vg [sed non am
fu lipss⁵⁻⁶ al mu] arm al -ρωσι) | παιση .. al⁷ And^{omn} πληξη

6. ζητησουσιν .. al⁹ harl* ζητουσιν | ουμη c. AB al pl And^{omn} Are et cat
.. 5 (=Gb Sz) ουχ c. min mu | ευρωσιν c. A al⁸ harl* And^a etc .. 5

- ^{Ioel 2, 4.} φεύγει ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. 7 καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτομασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσοῦ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, 8 καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λέοντων ἦσαν, 9 καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερυγῶν αὐτῶν ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. 10 καὶ ἔχουσιν οὐράς ὁμοίας σκορπίου καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε, 11 ἔχουσαι βασιλεία ἐπ' αὐτῶν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῶν Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδῶν, ἐν

ειρησουσιν c. b al pl (al⁵ -σωσιν) AndP Are et cat, item non inuenient vg etc | φεύγει c. A 12. 17. 36. 38. (harl* fugiat) .. ε φεύγεται c. b al longe pl vg cop syr al And^{omn} Are et cat Amb | ο θα. (7. arP om) απ αυτ. c. A al ut vdtr pl vg (et. am demid al; fu mors fug. ab eis) syr al And^a etP .. Gb Sz απ α. ο θα. c. b al²² vg^{ed} lipss al arm And^c Are et cat

7. ομοια .. Α ομοιωματα | ομοι. χρυσω (Gb') c. A al ut vdtr sat mu vg syr (cop) al mu And^{omn} Tich .. Gb Sz χρυσοι c. b al³⁸ arP sl⁴ Are et cat

8. εχον c. b al ut vdtr omn; item v. 9. accedente A .. Ln hoc versu ειχαν c. A

10. ομοιας .. Α ομοιαις | κεντρα και (και [et. Sz] c. AB al fere³⁰ vg^{ed} syr cop ar^o Are et cat; ε [=Sz] ην c. min mu vg^{ed} etodd aliq al; Gb^o c. 34. 36. 46. am tol al And^{omn} Tich) εν τ. ο. αυτ. (αυτων [Gb' Sz] c. AB al pm vg^{ed} pl al mu And^c Are et cat Tich; ε add και c. min pm vg^{ed} etodd pauc al And^a etP) η εξ. αυτ. (η εξ. αυτ. [Gb' Sz] c. A 17. 34. 35. 36. 46. vg syr cop ar^o AndP et^c Tich [et aculei in caudis earum; potestas in caudis earum erat laedendi]; ε consentit sed praem και, ut iam notatum est; contra b al pm And^a Are et cat εξουσιαν εχουσιν) | αδικησαι c. A al pl And^{omn} Are et cat .. Gb' Sz του αδικ. c. b al mu

11. εχουσαι (Gb' Sz) c. b al²⁶ (32. add και, sl⁴ δε) sl³⁻⁴ Are et cat Tich .. Gb Ln εχουσιν c. A al cop (?) al, item ε (= Gb Sz) και εχουσιν c. min mu fu syr al And^a et^o, item al vg al AndP Pri και ειχον | βασ. ε. (επ c. AB al pm And^{omn} Are et cat; ε εφ c. min pm) αυτ. c. b al plus²⁰ syr al And^c Are et cat .. ε Ln ε. α. βασ. c. A al pl vg And^a etP ppl^{at} | αγγελον c. b al fere²⁰ vel plurib And^c Are et cat .. ε Ln praem τον c. A (αρχοντα της αβ. τον αγγ.) al pm And^a etP | αβαδδων c. A al ut vdtr pl vg (et. am fu etc) syr al .. b al αββααδδων (sic b in schedis meis, male edidimus αββαδδων, item male Mai αβααδδων), al αββαδδων, And^c αββααδων, al mu And^a etP Are et cat αββαδων, al αβααδων et aliter (Hier Labbadon, Pri Armageddom, cop Magedon, et aliter) | εν δε (Gb'') c. b al fere²⁰ vg (fu om δε) syr al

δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. 12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλ- 11, 14.
θεν ἰδὸν ἐρχεται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα.

13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα φωνῆν μίαν
ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώ-
πιον τοῦ θεοῦ, 14 λέγοντα τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, 7, 1.
16, 12.
Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ
τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 15 καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ
ἠτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἑνιαυτόν, ἵνα
ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. 16 καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν
στρατευμάτων τοῦ ἵππικῶν δισμυριάδης μυριάδων· ἤκουσα τὸν
ἀριθμὸν αὐτῶν. 17 καὶ οὕτως ἰδὸν τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὀράσει καὶ
τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακιν-
θίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόν-

- Andomn Are et cat Pri .. ζ Ln καὶ εν c. A al pm aeth al | απολλωνων
(am fu Apollion, al Apollon) .. vg Pri add et latine (Pri -na lingua)
habet nomen (Pri nom. habens, lips⁴⁻⁶ al habens nom., fu om) Exter-
minans; item Tich latine Perdens. Similia arm add
12. ἐρχεται (Gb') c. A al plus²⁰ .. ζ -χονται c. B al ut vdtr pl Andomn
Are et cat | με. ταυτα .. B al mu post ¹³Καὶ pon; al certe cum sqq
conjg
13. τεσσαρ. c. B al ut vdtr fere omn vg (et. demid lips⁴⁻⁶) al Andomn
Are et cat Cyp Pri Tich .. Ln om c. A 28. am fu lips⁵ harl tol cop
syr al Bed al
14. λεγοντα (Gb') c. A .. 40. λεγων .. Gb' λεγοντος c. B al fere²⁰ Are et
cat .. ζ λεγουσαν c. min pm And^c et^a (AndP φωνης μιας et λεγουσης).
Habent vg Cyp Pri al *dicentem* | A om εκτω | ο εχων c. AB al pl And^a
etP .. ζ (=Gb Sz) ος ειχε c. min mu Are et cat; al And^c τω εχοντι |
τεσσαρας; nec h. l. A aut al τεσσαρας (ut edidimus 49. constantiae
caussa) praebet | B εφρατη
15. ελυθησαν .. A ελυπηθησαν | ημεραν c. A al pl vg cop And^a etP Cyp
Pri Tich .. B al pm And^c Are et cat praem εις την, al³ την (syr qua-
ter ad)
16. των c. AB al pl Andomn Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om c. min vix mu |
ιππικων c. AB al ut vdtr pl And^a etP Are et cat .. Gb' 49. ιππου c.
min²⁷ And^c, item 18. τ. ιππ. αυτων et 3. των ιππων | δισμυρ. c. A al³ (ex
his² δνσμ.) Cyp (*dismyriades*) Tich atque et. Tich ap Pri (*bismyriadis*),
18. δισμυριων, sl³⁻⁴ ant δὲς μύριας .. ζ δυο μυρ. c. min mu Are et cat
.. B al plus³⁰ arP sl¹⁰. Andomn μυριαδ. Cf Pri *octoginta millia* | ηκουσα
c. AB al pl am fu al pl cop syr arm Andomn Cyp Pri al .. ζ (=Gb Sz)
praem και c. min mu vge^d lips⁴ al Epiph⁴⁵⁶ Are et cat .. diff al
17. ιδον c. ABC .. ζ Ln 49. ειδ. c. min certe pler | ιππους .. B ιππικους

- *Iocel 2, 3. τῶν, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνός· καὶ θεῖον. 18 ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θεῖου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. 19 ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστὶν καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλὰς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. 20 καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκνήσουσιν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἰδῶλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπουν δύνανται οὔτε ἀκοεῖν οὔτε περιπατεῖν, 21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

18. απο c. ABC (om τῶν sq) al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) υπο c. min ut vdtr vix mu | πληγῶν c. ABC al pl vv fere omn pp^{gr} et^{lat} .. ζ (=Gb Sz) om c. test perpauc | εκ pr c. AC al ut vdtr pl And^a .. Gb' απο c. B al²⁵ And^p et^c Are et cat | και (ζ [=Gb Sz] add εκ c. c al mu vg^{ed} syr al And^a: om c. AB al pl am demid fu al cop al And^p et^c Are et cat Cyp al) τ. καπν. και (ζ [=Gb Sz] add εκ c. min syr al And^a: om c. ABC al pl vg cop al And^p et^c Are et cat Cyp al)
19. η γ. εξ. τ. ιππων (Α τοπων) et εστιν c. ABC al pl vv fere omn pp^{gr} et^{lat} .. ζ (=Gb Sz) αι γ. εξουσια αυτων et εισω c. test pauc | και εν τ. ουρ. αυτ. c. iisdem fere qui η γαρ etc .. ζ (=Gb Sz) om c. test pauc | οφεισιν c. AC al ut vdtr pl And^a et^p .. B al plus²⁰ And^c Are et cat οφειων | C* om ομοιαι et habet εχουσιν pro -σαι
20. οὐ c. c al fere³⁰ And^p et^c (item^{com} ut vdtr: ἐπήγαγε Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ὅσοι φειδοῦς ἀξιοθέντες καὶ ταῦτα μὴ πεπονθότες, ἀμετανόητοι μεμενῆκασιν, μήτε τῆ εἰδωλολατρία μήτε -ἀποταξάμενοι, τοῖς αὐτοῖς ἵποκίσονται) Are et cat .. ζ Ln ουτε c. A al pm vg cop syr al And^a pp^{lat}; item B al ουδε | B teste Maio μετενοησαν | προσκνησουσιν c. AC 7. 36. 42. .. ζ -σωσι c. B al pler And^{omn} Are et cat | τα ειδ. c. ABC al fere³⁰ And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om τα c. min mu | και τα χαλκα .. min²⁴ aeth^{ro} arr Are et cat om | δυνανται c. AB* (sed ipse* vdtr corr -ναται) c al mu And^{omn} .. ζ -ναται c. B** al certe pm Are et cat
21. φαρμακῶν c. AB al (: eadem forma 18, 23. ex AC etc. Exempla eiusdem scripturae luculenta vide in Steph. Thes.); item ζ Ln 49. -κειων c. min ut vdtr pl And^a et^p .. c al¹⁸ And^c Are et cat -κων | πορείας (C -νιας) .. A πορηγιας

X.

1 Καὶ ἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρα- 5, 2.
 νοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἴρις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, 4, 3.
 καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι
 πυρός, 2 καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἠνεωγμένον. καὶ
 ἔθιγεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώ-
 νημον ἐπὶ τῆς γῆς. 3 καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὡσπερ λέων μυκᾶ-
 ται. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἐάντων φω-
 νάς. 4 καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, ἤμελλον γράφειν· καὶ
 ἤκουσα φωνῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ *Dan 8, 28.
 ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. 5 καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν ἶδον ἐστῶτα
 ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιάν *Dan 12, 7.
 εἰς τὸν οὐρανόν, 6 καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰῶνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ 14, 7.

- X. 1. ἶδον c. AB .. ε Ln 49. εἰδ. c. C al certe pler | ἄλλον c. AC al certe pm vv pler And^p et^c Are et cat Tich (16. vg^{cd} Pri post αγγ. pon) .. Gb^o c. B al fere³⁰ sl⁴⁻¹⁰ And^a | ἡ c. ABC al pl And^c Are et cat .. ε (=Gb Sz) om c. min mu And^a etP | τὴν κεφαλὴν (c. AC 8. 9. 12.; ε τῆς -λης c. B al pler And^{omn} Are et cat) αὐτοῦ (c. ABC al pl vv fere omn And^{omn} Are et cat p^{pl}at; ε [=Gb Sz] om c. min vix mu) | στῦλοι .. 38. am fu al mu syr al Tich (non Pri Cass) στῦλος
2. εχων c. ABC al plus²⁰ slant et³⁻⁴⁻¹⁰ And^c .. ε (=Gb Sz) εχεν c. min pl vg al mu And^a etP Are et cat Pri al | βιβλαριδ. c. AC** al pm AndP Are et cat .. 49. βιβλιδαρ. c. C* al¹² And^a .. Gb' βιβλιον c. B al²⁵ And^c | ηνεωγμ. c. c al⁴ vel plur AndP et^c .. ε ανεωγμ. c. B al pl And^a Are et cat .. A cop om | C om τον δεξ. | τῆς θαλασσης et τῆς γῆς c. ABC al pl AndP et^c (α τὴν -σαν et τῆς γῆς) Are et cat .. ε (=Gb Sz) τὴν -σαν et τὴν γῆν c. min mu
4. βρονται c. ABC al pl vv fere omn pp^{gr} et^{lat} .. ε (=Gb Sz) add τας φωνας εαντων c. test pauc | ημελλ. c. ABC al fere¹⁰ .. ε εμελλ. c. min ut vdtr pl And^{omn} Are et cat | λεγονσαν c. ABC al pl vv pl pp^{gr} et lat .. ε (=Gb Sz) add μοι c. test pauc | C om επτα sec | αυτα c. ABC al fere³⁰ vg al And^c Are et cat p^{pl}at .. ε (=Gb Sz) ταυτα c. min mu And^a etP; sed al⁶ And^a etP μετα pro μη | γραψῃς .. al⁶ And^a -φεις, AndP -ψον
5. ἶδον c. AB .. ε Ln 49. εἰδ. c. C al certe pler | τὴν δεξ. c. BC al fere⁴⁰ cop syr aethutr arr arm sl³⁻⁴⁻¹⁰ And^{omn} Are et cat Pri .. ε (=Gb Sz) om c. A al mu vg sl^{ed}
6. εν pr c. AC al ut vdtr pl And^a etP Are et cat, item per viventem vg Pri .. Gb^o c. B al fere²⁵ cop And^c | A 12. cop sl⁴ om κ. τ. γην κ. ε. ε. αυτη |

τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκ εἶσται, 7 ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου,

*Am 3, 7. ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. 8 καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἡκούσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσαν μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσαν Ὑπαγε λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἠεωργμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 9 καὶ ἀπήλθα

*Ex 2, 8 ab.
3, 1 ab. πρὸς τὸν ἀγγέλου, λέγων αὐτῷ δοῦναι μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σον τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. 10 καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκὺ καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. 11 καὶ λέγουσίν μοι Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλευσιν πολλοῖς.

Λ al⁵ vg^{cd} arm sl⁴. Pri om κ. τ. θαλασσ. usq αυτη | ουκειτι εσται c. ABC al pl (syrr sl, item amplius non erit am fu lipss al mu, Pri Tich al iam non erit) AndP et^c Are et cat tum^{xt} tum^{com} .. ς (= Gb Sz) οικε εσται ετι c. min mu (vg^{cd} non erit amplius) And^a

7. ἀλλ c. ABC al pl Andomn Are et cat .. ς ἀλλὰ c. min ut vdtr vix mu | C om του pr | μελλη .. al pauc -λλει | και .. al⁵ vg^{ed} fu al arm al AndP Are et cat pp^{lat} om | ετελεσθη c. AC al fere³⁰ cop syr^{ms} And^c .. ς (= Gb Sz) τελεισθη (-σθιc B) c. B al pm And^a etP .. vg al mu Are et cat Pri τελεισθησεται | ως .. al⁵ And^a etP ὃ | ευηγγελισεν .. al fere¹⁰ AndP ευηγγελισατο | τους εαντου δουλους (B al³⁰ And^c Are et cat δουλ. αυτου) τους -ταις c. ABC al plus⁵⁵ And^c .. ς (= Gb Sz) τους ε. -λοις τους -ταις c. min mu And^a etP Are et cat

8. λαουσαν et λεγουσαν c. ABC 7. 14. 36. 92. vg (exc lipss⁵), item et auditi vocem -loquentem Pri .. ς -σα et -σα c. min pl lipss⁵ cop syr al Andomn Are et cat | βιβλιαρα. c. B al plus³⁰ And^a et^c Are et cat .. ς βιβλαριδ. c. min mu AndP .. Gb' Ln βιβλιον c. AC al² | ηνεωγμ. c. AC al ut vdtr pl AndP et^c .. B al pm And^a Are et cat ανεωγμ. | εν (al om) τη χειρι .. C om | του αγγ. c. ABC al plus²⁰ Andomn Are et cat .. ς (= Gb Sz) om του c. min ut vdtr pm

9. απηλθα c. A 16. 27. 50. .. ς -θον c. BC al pler Andomn Are et cat | δουαι c. ABC al fere³⁰ vg al And^c Are et cat pp^{lat} .. ς (= Gb Sz) δος c. min pm cop al And^a etP | βιβλαριδ. c. Δ** (*βιβλαριον) c al pm AndP .. 49. βιβλιαρα. c. B al pl And^a et^c Are et cat; item al βιβλιον | κοιλιαν .. A καρδιαν (And: τὴν κοιλίαν δηλαδὴ τὴν καρδιαν etc)

10. βιβλαριδ. c. AC al ut vdtr pl AndP .. B al fere³⁰ And^c Are et cat βιβλιον, item al¹¹ And^a βιβλιαρα. | ως μελι γλυκυ c. C al pler vg syr al Andomn Are et cat .. AB 36. γλ. ως με.

11. λεγουσιν c. AB al plus²⁰ am harl And^c Are et cat .. ς λεγει c. min

XI.

1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων Ἐγειρε καὶ ^{21, 15.} ^{*Ez 40, 3.} μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. 2 καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσεράκοντα καὶ δύο. 3 καὶ δώσω ^{18, 5.} τοῖς θυσίαν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἔξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. 4 οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαίαι ^{*Zach 4, 2 ss.} καὶ αἱ δύο λυχνία αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῆς γῆς ἐστῶτες. 5 καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος ^{*2 Rg 1, 10.} αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθρούς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θέλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 6 οὗτοι ἔχουσιν τὸν

ut vdtr pl vv pler And^a etP Pri | επι sec c. B al²⁵ syr And^c Are et cat Pri .. ε Ln om c. A certe pm And^a etP

XI. 1. λεγων c. A al fere³⁰ vg cop aethutr arr sl And^a etP Are et cat pp^{lat} .. ε^o (non ε Gb Sz) praem και ο αγγελος ειστηκει c. min ; item B al fere¹⁰ syr arm And^c Vic κ. ειστ. (B ιστ.) ο αγγ. | εγειρε c. AB al pm And^a* .. ε Ln -ραι c. min ut vdtr pl And^a** etP et^c Are et cat (et. -ρον leg)

2. ἐξωθεν .. ε (non ε^o etc) εσωθεν c. al ut vdtr⁴ sl^{pl}er And^c Vic | ἐξω c. B al ut vdtr longe pl AndP Are et cat .. Ln ἐξωθεν c. A al fere¹⁰ And^a et^c | πατησουσιν .. A μετρησουσιν | τεσσερακ. c. A .. ε τεσσαρ. c. min pler ; B μ̄ | και δυο c. AB al mu AndP .. ε om και c. min pl And^a et^c Are et cat

3. περιβεβλημενοι c. C al pler Hipp⁴³³ And^{omn} Are et cat .. Ln -μενουε c. AB al⁴

4. ἐλαίαι .. A ανλ., C αλ. | και αι c. ABC al plus²⁵ Hipp And^{omn} Are et cat Cedren .. ε (= Gb Sz) om αι c. min mu | αι ενωπιον c. ABC etc .. Gb^o αι c. al fere¹⁰ Are et cat | του (c. C al ut vdtr omn pp ; Ln om c. AB) κυριου c. ABC al pl vg cop syr al Hipp⁴³³ AndP et^c Are et cat Vic Pri al .. ε (= Gb Sz) τ. θεου c. min mu And^a | εστωτες c. ABC al fere²⁵ And^c Are et cat .. ε (= Gb Sz) εστωσαι c. min certe pm Hipp⁴³³ And^a etP

5. θελει bis c. A (sed sec loco θεληση. Hipp bis θελησει) BC al fere²⁵ And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) θελη c. min mu | ει sec .. C η | θελ. αυτους c. ABC al mu vg Hipp (θελ. εν τουτοις) And^c Are et cat Tich .. ε αυτ. θελ. c. min ut vdtr pl And^a etP Pri | αδικησαι (al pauc And^a etP αποκτειναι) ουτως (A om)

τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκ ἐστὶν, 7 ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, *Am 3, 7. ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. 8 καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσαν μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσαν Ὑπαγε λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 9 καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἀγγέλου, λέγων αὐτῷ δούναί μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει μοι Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σον τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. 10 καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκὺ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. 11 καὶ λέγουσίν μοι Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλευσίν πολλοῖς.

- Λ al⁵ vgd arm sl⁴. Pri om κ. τ. θαλασσ. usq αυτη | ουκει εσται c. ABC al pl (syr sl, item amplius non erit am fu lipss al mu, Pri Tich al iam non erit) AndP et^c Are et cat tum^{lxt} tum^{com} .. ζ (= Gb Sz) ουκ εσται ετι c. min mu (vgd non erit amplius) And^a
7. ἀλλ c. ABC al pl Andomn Are et cat .. ζ ἀλλα c. min ut vdtr vix mu | c om του pr | μελλη .. al pauc -λλει | και .. al⁵ vgd fu al arm al AndP Are et cat pp^{lat} om | ετελεσθη c. AC al fere³⁰ cop syr^{ms} And^c .. ζ (= Gb Sz) τελεσθη (-σθη B) c. B al pm And^a etP .. vg al mu Are et cat Pri τελεσθησεται | ως .. al⁵ And^a etP ὅ | ευηγγελισεν .. al fere¹⁰ AndP ευηγγελισατο | τους εαυτου δουλους (B al³⁰ And^c Are et cat δουλ. αυτου) τους -τας c. ABC al plus³⁵ And^c .. ζ (= Gb Sz) τους ε. -λους τοις -ταις c. min mu And^a etP Are et cat
8. λαλοσαν et λεγουσαν c. ABC 7. 14. 36. 92. vg (exc lips⁵), item et audiri vocem - loquentem Pri .. ζ -σα et -σα c. min pl lips⁵ cop syr al Andomn Are et cat | βιβλιδαρ. c. B al plus³⁰ And^a et^c Are et cat .. ζ βιβλαριδ. c. min mu AndP .. Gb' Ln βιβλιον c. AC al¹² | ηνεωγμ. c. AC al ut vdtr pl AndP et^c .. B al pm And^a Are et cat ανεωγμ. | εν (al om) τη χειρι .. c om | του αγγ. c. ABC al plus²⁰ Andomn Are et cat .. ζ (= Gb Sz) om του c. min ut vdtr pm
9. απηλθα c. A 16. 27. 50. .. ζ -θον c. BC al pler Andomn Are et cat | δουναί c. ABC al fere³⁰ vg al And^c Are et cat pp^{lat} .. ζ (= Gb Sz) δος c. min pm cop al And^a etP | βιβλαριδ. c. A** (*βιβλαριον) c al pm AndP .. 49. βιβλιδαρ. c. B al pl And^a et^c Are et cat; item al βιβλιον | κοιλιαν .. A καρδιαν (And: τὴν κοιλίαν δηλαδὴ τὴν καρδίαν etc)
10. βιβλαριδ. c. AC al ut vdtr pl AndP .. B al fere³⁰ And^c Are et cat βιβλιον, item al¹¹ And^a βιβλιδαρ. | ως μελι γλυκν c. c al pler vg syr al Andomn Are et cat .. AB 36. γλ. ως με.
11. λεγουσιν c. AB al plus²⁰ am harl And^c Are et cat .. ζ λεγει c. min

XI.

1 Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων Ἔγειρε καὶ ^{21, 15.} ^{Es 40, 2.} μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. 2 καὶ τὴν ἀυλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἀγίαν πατήσουσιν μῆρας τεσσαεράκοντα καὶ δύο. 3 καὶ δώσω ^{18, 5.} τοῖς θυσίαν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἔξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. 4 οὗτοί εἰσιν αἱ δύο εἰλαῖαι ^{Zach 4, 2 ss.} καὶ αἱ δύο λυχνία αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῆς γῆς ἐστῶτες. 5 καὶ εἴ τις αὐτοὺς θύλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος ^{2 Rg 1, 10.} αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἔχθρους αὐτῶν· καὶ εἴ τις θύλει αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 6 οὗτοι ἔχουσιν τὸν

ut vdtr pl vv pler And^a etP Pri | επι sec c. B al²⁵ syr And^c Are et cat Pri .. ς Ln om c. A certe pm And^a etP

XI. 1. λεγων c. A al fere⁹⁰ vg cop aethutr arr sl And^a etP Are et cat pp^{lat} .. ς^e (non ς Gb Sz) praem και ο αγγελος ειστηκει c. min; item B al fere¹⁰ syr arm And^c Vic κ. ειστ. (B ιστ.) ο αγγ. | γειρε c. AB al pm And^a* .. ς Ln -ραι c. min ut vdtr pl And^a** etP et^c Are et cat (et. -ρον leg)

2. εξωθεν .. ς (non ς^e etc) εσωθεν c. al ut vdtr⁴ sl pler And^c Vic | εξω c. B al ut vdtr longe pl AndP Are et cat .. Ln εξωθεν c. A al fere¹⁰ And^a et^c | πατησουσιν .. A μετρησουσιν | τεσσαερακ. c. A .. ς τεσσαρ. c. min pler; B μ | και διο c. AB al mu AndP .. ς om και c. min pl And^a et^c Are et cat

3. περιβεβλημενοι c. c al pler Hipp⁴⁸³ And^{omn} Are et cat .. Ln -μενουσ c. AB al⁴

4. ελαιαι .. A αυλ., c αλ. | και αι c. ABC al plus²⁵ Hipp And^{omn} Are et cat Cedren .. ς (= Gb Sz) om αι c. min mu | αι ενωπιον c. ABC etc .. Gb⁰ αι c. al fere¹⁰ Are et cat | του (c. C al ut vdtr omn pp; Ln om c. AB) κυριου c. ABC al pl vg cop syr al Hipp⁴⁸³ AndP et^c Are et cat Vic Pri al .. ς (= Gb Sz) τ. θεου c. min mu And^a | εστωτες c. ABC al fere²⁵ And^c Are et cat .. ς (= Gb Sz) εστωσαι c. min certe pm Hipp⁴⁸³ And^a etP

5. θυλει bis c. A (sed sec loco θεληση, Hipp bis θελησει) BC al fere²⁵ And^{omn} Are et cat .. ς (= Gb Sz) θελη c. min mu | ει sec .. C η | θελ. αυτους c. ABC al mu vg Hipp (θελ. εν τουτοις) And^c Are et cat Tich .. ς αυτ. θελ. c. min ut vdtr pl And^a etP Pri | αδικησαι (al pauc And^a etP αποκτειναι) ουτως (A om)

*1 Rg 17, 1. οὐρανὸν ἐξουσίαν κλείσαι, ἵνα μὴ ὑετὸς βροχῆ τὰς ἡμέρας τῆς προ-
 *Ex 7, 19. φητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν
 αὐτὰ εἰς αἶμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ ὅσας ἐὰν
 13, 1. θελήσωσιν. 7 καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον
 *Dan 7, 7. τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ
 νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. 8 καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ
 τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματικῶς
 Σύδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη. 9 καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν
 τὸ πτώμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
 ἀφιοῦσιν τεθῆναι εἰς μνήμα. 10 καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς

6. τον ουφ. εξουσ. κλ. c. b al²⁰ And^c Are et cat .. 5 (= Gb Sz) Ln
 εξουσ. (Ln praem την c. AC) κλ. τον ουφ. c. AC al ut vdr pl vg cop
 syr al Hipp⁴³³ And^a etP pplat | νε. βρ. c. ABC al pl syr Hipp And^c Are
 et cat Pri Promiss .. 5 (= Gb Sz) βρ. νε. c. min mu cop And^a etP |
 τας ημερας c. ABC al pl Hipp AndP et^c Are et cat .. 5 (= Gb Sz) εν
 (And^a add ταις) ημεραις c. min mu vg And^a | της προφ. αυτ. c. ABC
 al pl vg cop arm al Hipp And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz) αυτ. της
 πρ. c. min mu (syr in dieb. illis) | εν c. AC al pl cop al Hipp And^{omn}
 Are et cat pplat .. 5 (= Gb Sz) om c. b al mu vg syr al | οσακ. εν
 (c al αν) θελησωσιν (c θελησουσιν, al pauc θελωσι vel θελουσι) h. l.
 c. AC al pl vg cop syr aeth al Hipp And^a etP pplat .. Gb Sz post την
 γην pon c. b al fere²⁰ And^c Are et cat
7. το θηριον .. A add το τεταρτον | A το αναβαινον | μετ αυτ. πολ.
 c. ABC al pl vg syr arm Hipp⁴³³ And^c Are et cat pplat .. 5 (= Gb Sz)
 πολ. μ. αυτ. c. min mu cop And^a etP | c νεικηση
8. το πτωμα c. ABC al plus²⁵ cop slant et³⁻⁴ Are et cat pplat aliq .. 5
 (= Gb Sz) τα πτωματα c. min certe pm vg syr al And^{omn} Pri Vic |
 της πολ. c. ABC al plus²⁵ And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz) om της c.
 min mu | οπου και .. al fere¹⁰ lips⁴ cop sl³⁻⁴ AndP et^c txt (in com vero
 εν η και ο νφρ. πεπονθεν) om και | αυτων c. ABC al pl vn fere omn
 Or And^{omn} Are et cat Cedren Pri Promiss .. 5 (= Gb Sz) ημων c.
 test pauc
9. βλέπουσιν c. ABC al pl sl³⁻⁴ And^{omn} Are et cat Tich .. 5 (= Gb Sz)
 -φουσιν c. min mu vg cop syr al Pri | b και των φυλων | το πτωμα c.
 ABC al fere³⁰ cop And^c Are et cat Tich .. 5 (= Gb Sz) τα πτωματα c.
 min pm vg syr al And^a etP Pri | ημισυ c. b al plus²⁵ And^{omn} Are et
 cat Cass .. 5 (Gb⁰) Ln praem και c. AC al pm (vg al Pri al) | αφιοουσιν
 (Ln -λουσιν) c. AC 12. 28. 36. am fu harl tol lips⁵ al And^a Tich .. 5
 αφησοισι c. b al pler vge^d cop syr al AndP et^c Are et cat Pri | μνημα
 c. AB (c 36. -μειον) al pl cop syr al mu And^{omn} Are et cat Tich .. 5
 (= Gb Sz) -ματα c. min mu vg al Pri al

χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφραίνονται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλή-^{•Euth 9, 22.}
 λοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφηταὶ ἐβασάμισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
 τῆς γῆς. 11 καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ ^{•Fz 87, 5.}
 τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν,
 καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. 12 καὶ
 ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς Ἀνάβατε
 ὧδε· καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν
 αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. 13 καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς
 μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν ^{16, 18.}
 τῷ σεισμῷ ὀνόματι ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτὰ, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφο-
 βοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. 14 Ἡ οὐαὶ
 ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἰδοὺ ἔρχεται ταχύ. ^{9, 12.}
 15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ ^{10, 7.}
 μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντες Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου
 τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς ^{13, 10.}
 αἰῶνας αἰῶνων. ^{•Dan 2, 44.}

10. χαίρ. c. ABC al pl And^a etc Glyc Tich .. ε (=Gb Sz) χαρουσιν (38. AndP Are et cat χαρησορται) c. min mu vg cop syr aeth al Pri | ευφραν. (Gb') c. AC 12. 28. 36. And^a Tich (14. ευφρανοιντ.) .. ε ευφρανθησont. c. B al pler vv ut vdtr omn AndP etc Are et cat Pri | πιμφ. c. AC al certe pm vg cop syr al And^a Pri (vg^{cod} Tich mittunt) .. Gb'' δουσουσιν c. B al fere²⁵ AndP etc Are et cat | c 27. αλληλους
11. τας .. al⁰ om | Δ ημισου (ita et. v. 9. A^{**}), c το ημισυ | εν αυτοις (et. Gb Sz) c. A 18. 36. And^a Idac; item (Gb'') αυτοις c (εισηλθ. εκ τ. θ. αυτοις) al⁴ .. B al pm AndP etc Are et cat εις αυτοις, item ε (= Gb Sz) επ αυτοις c. min ut vdtr pm | επεπεσεν (Gb'') c. AC al fere¹⁵ sl And^a .. ε επεσεν c. B al pl AndP etc Are et cat | c 17.* επι των θεωρουντων
12. ηκουσα (Gb'') c. B al²⁵ cop syred arm arr And^{omn} Are et cat Tich .. ε Ln -σαν c. AC al pm vg al (sl ακουσουσιν, 38. -σορται) | c al fere¹⁰ And^a etP φωνης μεγαλης et λεγουσης | B^{**} λεγουσα (sic) | Ln om αυτοις c. A 28. | αναβατε c. AC 26. 36. 42. .. ε -βητε c. B al pler And^{omn} Are et cat
13. και pr c. AC al pl vg cop syr al And^{omn} Pri .. B al²⁰ Are et cat Tich om | ωρα c. AC al certe pm vg cop syr al And^a Pri al .. Gb'' ημερα c. B al plus³⁰ arP sl⁴-ed AndP etc Are et cat | και το .. c ωστε το | δεκατον .. B ᾱ̄ (i. e. τριτον) | c ενφοβοι
14. ιδου h. l. c B al²⁵ AndP etc Are et cat .. ε Ln post απηλθεν c. AC al certe pm vv pl (sed vg [non tol al] cop al Pri et ecce) And^a Pri .. al⁴ fu aeth om
15. Δ om ὁ | λεγοντες c. AB al¹⁴ .. ε (=Gb Sz) λεγουσαι c. C al pl And^{omn} Are et cat | εγενετο η βασ. c. ABC al pl vv ut vdtr omn pp⁸⁷ etlat .. ε (=Gb Sz) -ροντο αι -λειαι c. min vix mu | και του χῶ αυτου

4. 4. ε10 αἰῶνας τῶν αἰῶνων. 16̄ καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν ἔπεσαν ἐπὶ
4. 8. τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 17 λέγοντες Ἐν-
 χαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὅτι
 εἴληφες τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας, 18 καὶ
 τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἤλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νε-
 κρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφή-
 ταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς
19. 2. καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθειρόντας τὴν γῆν.
 19 καὶ ἡνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ᾤφθη ἡ κιβω-
 τὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ
 καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

8, 5.
16, 18.
16, 21.

.. al pauc tol al And^a Are et cat $\bar{\mu}$ $\bar{\chi}\bar{\nu}$ (sed Are et cat antea *καὶ του κινρ. ημ.*)

16. οἱ pr c. BC al ut vdtr omn pp .. Ln om c. A | εικοσι c. AC al mu And^{omn} Are et cat, item vg Cyp Pri etc .. ζ (= GbSz) add καὶ c. min ut vdtr pl; B al κδ' | οἱ sec c. c al pler And^{omn} Are et cat (item *qui in conspectu - sedent* vg Pri; Cyp *in consp. sedentes*) .. Ln om c. AB al⁴ | του θεου c. AC al pm vg cop al mu And^a etP Pri .. Cyp om .. B al³⁰ syr arr And^c Are et cat praem του θρονου | καθήμενοι c. A al pm And^a etP .. c 2. arm *καθηνται*, item (Gb') οἱ καθηνται B al fere³⁰ And^c Are et cat | *επισαν* c. AC al pl And^a etP .. B al mu And^c Are et cat -σον
17. σοι .. B σε | καὶ ο ἦν c. ABC (add καὶ) al pl am fu (add et) demid harl al pl syr arm^{ven} al AndP et^c Are et cat Cyp Pri al .. ζ (= Gb Sz) add καὶ ο ερχομενος c. min mu vg^{ed} cop al And^a | ειληφες c. C (: cf ad 2, 3 et 4.) .. ζ Ln 49. -φας c. AB etc
18. καιρος .. c κληρος | Ln^{ed} min καὶ τοὺς ἁγίους x. τοὺς -μενους c. A; item Ln (et^{ed} min et^{ed} mai) τοὺς μικροὺς x. τοὺς -λου; c. AC | Ln^{ed} min om καὶ extr c. A | διαφθειρόντας c. AB al pler (cop *perdentes*) And^a et (φθειρ.) P Are et cat .. Ln^{ed} mai διαφθειραντας c. C al pauc And^c (vg al Cyp Pri al *qui corruperunt*)
19. ηνοιγη c. AC al pl And^{omn} .. B al pm Are et cat ηνοιγη | του θεου c. AC al aliq And^c Vic .. ζ 49. om ὁ c. B al longe pl And^a etP Are et cat Pri | ωφθη .. c εδοθη | αὐτου pr c. AC al certe pm vg syr And^a et^c .. Gb Sz του (B al om) κυριου c. B al fere³⁰ AndP Are et cat Vic (ap Gall) item vv aliq του θεου .. vg^{cd} cop ar^e Pri Haymo om (Gb⁰) | καὶ (11. om, 12. add ὁ) σεισμος (34. And^a et^c -μοι) c. AC al ut vdtr pl vv pler AndP (item^a et^c) Pri Tich (sed om κ. φων. et κ. χαλ. μεγ.) .. Gb⁰ 49. om c. B al²⁵ arr Are et cat

XII.

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη³ 15, 1.
 τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, 2 καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα *Mich 4, 10.
 κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. 3 καὶ ὤφθη ἄλλο ση- 1.
 μεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδὸν δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς *Es 29, 8.
 ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα, 15, 1.
 4 καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ,
 καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ ὁ δράκων ἔστρεψεν ἐνώπιον τῆς
 γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς
 καταφάγῃ. 5 καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρσεν, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα
 τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἠρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν
 θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. 6 καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν
 ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ *Dan 12, 11.
 ἐκτρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐξήκοντα. 7 καὶ ἐγέ- *Dan 12, 1.
 νετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ τοῦ

XII. 1. περιβεβλημένη .. Δ περιβλεπομένη

2. B *εγ γαστρι* | *κράζει* c. A al ut vdtr sat mu am demid al cop al Hipp⁴⁸⁹ Meth⁷¹⁷ .. c (praem *καί*, item Pri) al²⁴ vg al And^{omn} Are et cat Pri *εκραζεν*, item B al fere¹⁰ vgcod -*ξεν* (Gb' -*ξεν* s. -*ξεν*) | *ωδίνουσα* (et. Hipp Meth etc) .. L^{ned} min praem *καί* c. A
3. *πυρρος* c. A al ut vdtr pl vg al Meth⁷¹⁷ And^a etP Are et cat Pri .. BC al fere²⁰ cop al And^c *πυρος*. Posuimus ante *μεγας* c. BC al pl cop syr al Meth And^{omn} Are et cat Pri .. *ς* post *μεγας* c. A al mu vg al | *αυτου* .. A *αυτων* | *επτα διαδ.* c. ABC al pl am fu al pl Meth And^{omn} Are et cat .. *ς* (= Gb Sz) *δι. επτ.* c. min mu vge^d al Pri
4. c *αστρων* | c *εστρει|τεκειν* .. 37. 49. Hipp⁴⁸⁹ *τικτειν*, Meth *εκτεκειν*
5. *αρσεν* c. AC (: quae quidem soloeca dictio non ineptior multis aliis in Apoc adhibitis videtur) .. *ς* 49. *αρρενα* (B *αρενα*) c. B al pler Hipp Meth etc | *ηρπασθη* .. B -*χθη*, al⁶ Hipp Meth -*γη* | *προς* sec c. ABC al fere³⁰ vv fere omn (Hipp *εις*) Meth And^p etc Are et cat Pri .. *ς* (= Gb Sz) om c. min mu And^a
6. *εκει* pr c. AB al pl Meth And^p etc Are et cat; item sed transp 47. slcdd Hipp .. *ς* (= Gb Sz) Lⁿ om c. c al pm (vv pl Pri) And^a | *απο* c. AC al certe pm Hipp⁴⁸⁹ And^{a*} .. B al fere³⁰ Meth And^{a**} etP et^c Are et cat *υπο* | *εκτρεφ.* (Gb') c. B al ²⁵ Meth Are et cat .. *ς* Lⁿ *τρεφωσιν* c. AC (-*φουσιν*) al certe pm Hipp Meth^{edd2} And^{omn}
7. Lⁿ *ο τε μιχαηλ* c. A syr (ut vdtr) | *του πολεμησαι* c. AC al mu (Pri

πολεμήσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, 8 καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὐδὲ τόπος εὐρέθη αὐτῶν ἐν τῷ οὐρανῷ. 9 καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. 10 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν Ἄρχι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτούς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. 11 καὶ αὐτοὶ ἐτίμησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ αἰρίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄρχι θανάτου. 12 διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θνυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.

Cass ut pugnant; antea Michael et angelis eius), item omissio του v al fere³⁰ And^{omn}; item syr (et Mich. et collegium angelorum eius ad proeliandum cum -) al Pri Cass .. ε (=Gb Sz) ἐπολεμησαν c. min mu Are et cat, item Mich. et angeli eius proeliabantur [vel similiter] vg Hier al | μετὰ c. abc al pl vv ut vdtr omn pp^{sr} pp^{lat} mu .. ε (=Gb Sz) κατὰ c. min vix mu Ambrst (adv. draconem)

8. ἴσχυσαν (B 14. -νον) c. bc al certe pm vg syr al And^a etP Are et cat Pri Hier al .. Gb Sz Ln^{ed} min -σαν c. A al²⁵ cop al And^c Vic Cass | οὐδε c. abc al fere²⁵ et plur And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) ουτε c. min mu | αυτων c. abc al pm vg syr al And^a etP Are et cat Vic (ap Gall.) Pri Hier al .. Gb'' item (ex errore) Ln^{ed} min αυτω c. al²⁷ cop al (Vic? vide ante) Cass

9. ο σατανας c. ac al certe pm AndP .. Gb⁰ ὁ c. b al fere³⁰ And^a etc Are et cat

10. λεγουσαν h. l. c. abc al fere²⁵ et plur vv ut vdtr omn And^c etP Are et cat Tich Pri al .. ε (=Gb Sz) ante εν c. min pm And^a (al² tol om εν τω ουρ.) | χυ .. c κυριου | εβληθη (Gb'') c. abc al fere³⁰ And^a etc Are et cat .. ε κατεβληθη c. min mu AndP | κατηγορ c. A .. ε (=Gb Sz) κατηγορος c. bc al ut vdtr omn And^{omn} Are et cat | αυτους (Gb') c. A 28. 36. And^a etP .. ε αυτων c. bc al pler (32. om) And^c Are et cat | ημων extr .. al⁴ And^a etP Chrom om

11. τον λογ. τ. μαρτυριαν .. c την μαρτυριαν | ουκ: ita et. bc .. A ουχ (ita Ln)

12. ο ουρ. c. A al ut vdtr pl And^a etP .. bc al²⁰ And^c Are et cat om ο | c κατασηκουτες, al κατοικουτες | την γην (A αγαπην) π. τη θαλασσ. c. ac (: cf 8, 13.) .. Gb Sz Ln^{ed} min 49. τη γη κ. τη θαλ. c.

13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν 4.
τὴν γυναῖκα ἣτις ἔτεκεν τὸν ἄρσεναν. 14 καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικί
αἱ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον *Es 40, 31.
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκὶ καιρὸν καὶ καιροῦς καὶ Dan 7, 25.
ἡμῶν καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφeos. 15 καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα
αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. 16 καὶ ἐροήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, 17, 15.
καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν
ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. 17 καὶ ὠργίσθη ὁ δρά-
κων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λο-
πῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς τῶν τηρούντων τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ 14, 12,
καὶ ἔχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ. 16, 10.

18 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

XIII.

1 Καὶ ἴδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα 11, 7, 12, 8.
Dan 7, 8 ss.

- B al pl vv fere omn AndP et^c Are et cat pp^{lat} .. 5 (= Gb Sz) τοῖς
κατοικοῦσι τὴν γῆν κ. τὴν -σαν c. min mu sl^{aliq} And^a And^{com}
13. εἶδεν: ita et. AC cum ceteris .. B ἰδεν | ἀρσεναν c. A, item c al² vel
plur ἀρσενά .. 5 49. ἀρσενά (B ἀρενά) c. B al pler
14. αἱ c. AC al⁵ Hipp^{489d} And^a etP (item^{cod} bav) .. 5 om c. B al longe
pl Hipp^{439b} And^c Are et cat | ὅπου τρέφεται (al⁸ -φῆται) c. AC al
certe pm vg cop (syr ubi alatur) al Hipp² Pri (vg etc εκε sq non ex-
prim) .. Gb⁷ ὅπως τρέφεται c. B (teste Maio; me teste om B αυτ. οπ.
τρ. εκ. καιρ. και) al fere³⁰ arr And^{omn} Are et cat | C om και ημ. καιρ.
15. ἐβαλεν .. Δ* ἐλαβεν | εκ τ. στομ. αυτ. h. l. c. ABC al pl vv ut vdtr
omn pp^{gr} et^{lat} .. 5 (= Gb Sz) post γυναῖκα; c. min ut vdtr vix mu |
αὐτὴν c. ABC (ποι. αυτ. ποτ.) al pl vg syr al (cop om ἵνα usq ποι.)
And^a et^c Are et cat Pri .. 5 (= Gb Sz) ταυτην c. min mu Hipp AndP
16. ἡ γῆ sec .. al⁸ vel plur Hipp⁴³⁹ pp^{lat} aliq om | τὸν ποτ. ον .. Δ το
ὕδωρ ο | B ἐνεβαλ., 14. ἀνεβ.
17. B οργισθη | επι c. AB al ut vdtr omn (vg Tich in mulierem; Pri
mulieri) Hipp And^{omn} Are et cat .. Ln om c. C | ἡ c. AB^c al pl vv
pl Hipp And^{omn} Are et cat pp^{lat} aliq; item του ἡ B** al .. 5 (= Gb
Sz) του ἡ ἡ c. min mu vg^{ed} al Pri
18. ἐσταθην c. B al fere omn cop ar^c al And^{omn} Are et cat .. Gb' Ln
-θη c. AC 92. vg syr aeth^{utr} arm arP Vic Tich .. Pri versum om
- XIII. 1. ἴδον c. ABC .. 5 Ln 49. εἶδ. c. min certe pler | κέρατα δ. κ. κεφ.
ε. c. ABC al pl vv fere omn pp^{gr} et^{lat} .. 5 (= Gb Sz) κεφ. ε. κ. κερ. δ.

- δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδή-
 17, 3. ματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. 2 καὶ τὸ
 θηρίον ὃ ἴδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου,
 καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δρά-
 κων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἔξουσίαν μεγά-
 λην. 3 καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνα-
 17, 8. τον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. καὶ ἐθαύμασεν
 ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, 4 καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι, ὅτι
 ἔδωκεν τὴν ἔξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγον-
 18, 18. τες Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, καὶ τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;
 11, 2. 5 καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας, καὶ ἐδόθη
 αὐτῷ ἔξουσία ποιῆσαι μῆρας τεσσαράκοντα δύο. 6 καὶ ἤνοιξεν τὸ

c. test pauc | ονοματα c. AB al pl vg (et. am al) syr al And^c Are et cat .. ς (= Gb Sz, sed Gb') ονομα c. c al mu fu demid tol lips⁴ cop al And^a etP Pri

2. ἴδον c. ABC .. ς Ln 49. εἰδ. c. c al certe pler | ἦν (al pauc vg Ir^{int} Pri post ομοι. pon) .. Gb⁰ c. 12. 46. AndP¹ | ἀρκου c. ABC al plus²⁰ And^c et^a .. ς (= Gb Sz) ἀρκτον c. min pm And^a** etP Are et cat | μεγαλην .. A** add ἔδωκεν αὐτω
3. μίαν c. ABC al pl vv pl And^a etc Are et cat Ir^{int} Pri al .. ς (= Gb Sz) praem εἶδον c. min mu vg (et. fu al; sed non am al mu) al AndP Tich | εκ c. AB**c al pl vg syr arm al And^c Are et cat Ir^{int} Pri al .. ς (= Gb Sz) om c. B* al mu And^a etP | ως c. AC al certe pm And^a Are et cat^{com} (οὐκ ἐσφαγμένην ἀλλ' ὡς ἐσφ. φάσκειν, καὶ τῷ ὡς ὁμιω- ματικῷ μορίῳ χρησάμενον) .. 49. ωσει c. B al²⁵ ac plur AndP etc Are et cat^{txt} | ἐθανύμασεν c. B al fere omn And^c Are et cat .. Ln εθανύμασθη (c -στωθη) c. A(c) 12. 28. 36. And^a; item ς (non ς^e etc) sed perg εν ολη τη γη c. 12. 28. 36. AndP (CEN et CΘH facile confunduntur atque et. alibi confusa sunt)
4. τὸν δράκοντι c. ABC al pl And^{omn} Are et cat .. ς (= Gb Sz) τον -τα c. min mu | οτι εδ. c. AC al⁵ am fu demid lips⁵ al syr ar^o al (cop om κ. πρ. τ. δρ. usq εξουσ. τω θηρ.) And^{omn} Ir^{int} Pri al; 28. 46. οτε εδ. .. ς (= Gb Sz) ος εδ. c. min mu, item Gb' τω δεδουκοτι c. B al fere³⁰ Are et cat, 14. τω δοντι | την c. ABC al pl And^{omn} Are et cat .. ς (= Gb Sz) om c. min mu | τω θηριω sec c. BC al pl And^c (And^a 12. syr arm om κ. προσεκ. τ. θηρ.) .. ς (= Gb Sz) το θηριον c. A al mu AndP Are et cat | και τις c. ABC al¹⁴ vg cop syr aeth ar^o sl³⁻⁴ ed (arm arP Tich η τις) And^{omn} Ir^{int} Pri .. ς (= Gb† S) om και c. min ut vdtr longe pl Are et cat | δυναται c. AC al ut vdtr pl vg (poterit, item Pri) cop syr al And^{omn} Ir^{int} Pri .. Gb'' δυνατος c. B al³¹ Are et cat
5. βλασφημιαν (Gb') c. B al fere³⁰ vgcdd (am magna blasphemiae, al magna et rlasphemiae vel -mia) Dion⁵³⁰ (ap Eus^b. e. 7,10) Are et cat

στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας πρὸς τὸν θεόν, βλασφημίῃσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. 7 καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἔξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. 8 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, οὗ οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 9 Ἐἴ τις ἔχει ὄνυξ, ἀκουσάτω. 10 εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμα-

11, 7.
7, 9.
14, 6.

17, 8.

2, 7. etc
1er 15, 2.

Ir^{int} al .. ε -μίας c. c al pm vv pl (cop *magnas blasphemias*) And^{omn} .. Ln -μα c. A al⁴ | ποιῆσαι (et. ε) c. AC al⁴ et ut vdr al vg syr sl³⁻⁴ And^a etP Pri (ad h. l.) Tich .. Gb⁰⁰ c. arm Dion Ir^{int} Pri¹ (nec And nec Arc^{com} attingunt) .. ε^e (= Gb Sz) praem *πολεμον* c. B al ut vdr pl (vv aliq) And^c (et. postpon; et. [14. cop ar^e] *πολεμησαι* leg; aeth *facere signa quae voluit*; Prosp *loquendi*) | *τεσσαρακ.* c. AC .. ε *τεσσαρ.* c. min pler; B al μ^β | *δνο* c. (B)c al ut vdr longe pl vg etc pp^{er} Pri al .. Ln praem *και* c. A 16. fu syr Ir^{int}

6. βλασφημίας c. AC 18. 34. 35. vg (et. fu demid al; am al Pri al *in blasphemia*; Ir^{int} os *suum blasphemum*) And^c .. ε -μιαν c. B al pler vv pl And^a etP Are et cat | c tol* sl³. om *και τ. σκην. αυτ. και τοις εν* c. B* al certe pm vg cop al pl And^a etP Are et cat Ir^{int} Pri al .. Gb⁰⁰ Ln om *και* c. AC al²³ syred sl¹⁰. And^c

7. *και εδοθη usq νικησαι αυτους* c. B al fere omn vg cop syr (pon post *εθρος*) al ut vdr omn And^a etc Are et cat Pri al .. Ln om c. AC 12. 14. 92. AndP (non attingit comm) Ir^{int} | *ποι. πολ.εμ.* c. B al plus²⁰ cop syr sl³⁻⁴⁻¹⁰. al And^a Are et cat Pri al .. ε *πολ.* *ποι.* c. min mu vg And^c Amb | *και λαον (-οις c)* c. ABC al pl vg syr al And^a etc Are et cat Ir^{int} Pri .. ε (= Gb Sz) om c. min mu cop al AndP (Tich om κ. λα. ε et. κ. εθρ.)

αυτων c. ABC al fere²⁵ And^a etc Are et cat .. ε (= Gb Sz) *αυτω* c. min pm AndP | *ου ου* c. C Ir^{int}, item A *ουαι* (pro *ου ου? ου ε* ut legatur *ου εγγραπται??*), item *αυτου* c. AC .. ε *ων ου* (item B al mu *ων* [8. ω] *ουτε*) omisso *αυτου* c. min pl (item B al mu) vg al pl And^{omn} Are et cat Pri Tich | *το ονομα* c. ABC al pl cop syr arr AndP etc Ir^{int} Tich .. ε (= Gb Sz) *τα ονοματα* c. min mu vg al And^a Are et cat Pri | *εν* .. B *επι* | *τω* (c om) *βιβλ.* c. ABC al²⁰ et plur And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) *τη* (36. om) *βιβλω* c. min certe pm | *του εσφαγμ.* c. ABC al pl And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) om *του* c. min mu

10. εἰ (C η, atq ita ter pro εἰ) *τις εἰς αιχμ., εἰς αιχμ. υπαγει* c. A am fu al (hi sic: *qui in captivitate[m] [vged demid etc Ir^{int} add duxerit] vadit in capt.*) sl³, item omisso altero *εἰς αιχμ.* BC 28. 38. And^c bav, item omisiss *εἰς αιχμ. εἰς* 32. 47.; item (sed pro *εἰς αιχμ.* pr 7. *αιχμαλωτιζει*, 36. *-λωτησει*) 7. 36.; cop *ducens in captivitate[m] ingrediatur* .. Gb' *εἰ τις* (add *εἰς* 35. vg syr And^c) *αιχμ. απαγει, ε. αι. υπαγει* c. 33. 35.

λωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ
14, 12. ἀποκτανθῆναι. ὡδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

11 Καὶ ἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν κέ-
7. 4. 3. ρατα δύο ὅμοια ἄρνιόν καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 12 καὶ τὴν ἐξουσίαν
τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν τὴν
γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσουσιν τὸ θηρίον
τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. 13 καὶ
ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν
εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. 14 καὶ πλανᾷ τοὺς κατοι-

vg (sed vide ante) syr And^c (Pri qui captivum duxerit, et ipse capietur)
.. al²⁰ sl¹⁰. AndP εἰ τις εχει αυχμ. υπαγει .. ζ εἰ τις αἰ. συναγει, ε. αἰ.
υπαγει c. min mu Are et cat (And^a nil nisi εἰ τις αἰ. συναγει), item
Ln^{ed} min εἰ τις εἰς αἰ. συναγ. ε. αἰ. υπ. ex errore et coniectura .. et
aliter | μαχαιρη bis c. AC .. ζ -ρα c. B al ut vdr omn And^{omn} Are et
cat | αποκτενει c. B (B 26. -κτενει) c al ut vdr pl vg (vg Ir^{int} Pri oc-
ciderit) al And^a etP Are et cat pp^{lat}, item al And^c -κτενει, al -κτεινει,
cop occidens gladio occidetur gladio, syr si quis gladio occidit oportet eum
gladio occidi .. Ln -κταρει de coniectura .. A κτανθηναι omisso δεῖ
.. 49. om (ita ut ἐν μαχ. similiter ac εἰς αυχμ. dictum sit: at male
habet quod qui omissionem istam testantur iidem alterum ἐν μαχ.
omittunt) c. min¹⁵ sl¹⁰ | ἐν μαχ. sec .. min¹⁵ (iidem qui antea) et al²
(item sl¹⁰?) om

11. ἶδον c. AB .. ζ Ln 49. εἰδ. c. c al certe pler | c αναβαινον | δυο
(12. δεκαδυο, 38. post αριω transp) .. al¹⁷ Are et cat Vic om | ὁμοια
.. C ορομα

12. εποιει c. B al²³ syr arr AndP Are et cat, item sed ita ter vg (faciebat,
tum fecit [sed fu al facit], denique fecit [sed cdd^{allq} facit]) sl Hipp⁴³³
Pri; 34. 35. And^c ter ποιησει; Ir^{int} faciebat tum facit denique faciet;
similiter cop et potestas eius omnis fuit sicut prima bestia faciebat - et
fecit - et faciet .. ζ Ln ποιει c. AC al pm And^a | τ. ἐν αυτη κατοικ. c. AB
al pl Hipp And^{omn} Are et cat .. ζ Ln τ. καρ. ἐν αυτη c. c al mu, item
habitantes (inhab.) in ea vg, qui habitant in ea Ir^{int} al | προσκυνησουσιν
c. AC al⁴ vel plur .. ζ -σωσι c. B al longe pl pp^{sr} | Δ om του θανατου,
al vg Pri om αυτου

13. ινα και πυρ c. AC al certe pm vg syr al Hipp⁴³³ And^{omn} Ir^{int} al ..
Gb Sz και πυρ ινα c. B al fere²⁰ Are et cat .. var al | ποιη (And^c -ηση)
εκ τ. ο. καταβ. (c -βαινεν) c. AC al⁴ vg And^{omn} Ir^{int} al (et. Vic sed^{lib}).
similiter ζ (= Gb Sz) ποι. καρ. εκ τ. ο. c. min mu syr Hipp, item aeth
al .. Gb Sz εκ τ. ο. καταβαινη (-νει B al) c. B al fere³⁰ cop Are et cat
| εἰς c. AC al ut vdr pl (vg ινα) Hipp And^a et^c .. B al plus²⁰ AndP Are
et cat επι (Pri om ε. τ. γ.)

14. τους .. al²¹ Are et cat praem τους εμους | λεγων .. B* -γοτος, **

κούντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῶ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόναν τῶ θηρίῳ ὃς ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν. 15 καὶ ἐδόθη αὐτῶ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἢ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσιν τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἀποκτανθῶσιν. 16 καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δώσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν, 17 καὶ ἵνα μή τις δύναται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα τὸ ὄνομα

-γον|εικοναν c. A .. 5 49. -ρα c. BC al certe pler|ός c. ABC al⁵ vel plur And^c .. 5 ὁ c. min pl Hipp And^a etP Are et cat | εχει c. AC al certe pm vg etc Hipp And^c Pri al .. Gb' εχε c. B al plus³⁰ syr And^a etP Are et cat | B al Are et cat om την | της μαχαίρης (-ρης c. AC etc; 5 -ρας c. B al certe pler) κ. εζ. c. AC al pl vg cop syr etc Hipp And^{omn} Pri .. B al plus²⁰ Are et cat κ. εζ. απο της μαχ.

15. αιτω c. B al ut vdr omn Hipp And^{omn} Are et cat .. Ln αὐτῆ c. AC | δονρ. (c om) πν. c. AC al ut vdr pl vg cop syr al And^a etP .. B al fere²⁰ Hipp And^c Are et cat πν. δονρ. | 14. 16. cop syr arP om ινα και λαλ. usq θηριου sec (14. 16. postea και ποιησει), item c usq θηριου tert|5 add ινα ante αποκτανθ. c. min certe pm Are et cat, item Ln ante οσοι c. A al³ vg syr al Hipp And^a Pri: om plane c. B al²⁰ am AndP et^c (item Ir^{int} uti et loquatur imago, et eos qui - faciet occidi) | εαν c. AB al mu Hipp AndP et^c Are et cat .. 5 αν c. min certe pm And^a | τη εικονι c. B al plus³⁰ Hipp And^c Are et cat (: cf ad v. 4. et 14. 7. ubi similiter testes pm accusativum substituerunt; acc. vero ubi positus est, ut vv. 8 et 12. 14, 9 et 11. multo pauciores dativum maluerunt) .. 5 (= Gb Sz) Ln 49. την -ρα c. A al certe mu And^a etP

16. δωσιν c. ABC al mu And^a et^c; al mu Are et cat δωσωσιν, al pauc AndP -σουσιν (Gb') .. 5 (= Gb Sz) δωση c. min mu Hipp (et. δοθη, λαβωσι το, εχειν leg) | χαραγμα c. AC al certe pm vg syr etc Hipp Andom Ir^{int} Pri al (cop signare faciet) .. Gb' -ματα c. B al fere²⁰ Are et cat|το μετωπον c. A al²⁵ cop arm Hipp And^c Are et catxt Ir^{int} Tich (c Are et cat^{com} του μετωπου) .. 5 (= Gb Sz) των -πων c. B al certe pm vg al And^a etP Pri al (sed syr Vic et. manibus dexteris)

17. και c. AB al ut vdr longe pl vg (et. am fu demid al) aeth^{utr} sl⁴ AndP et^c Are et cat (cat^{com}: περιττός ὁ σύνδεσμος ὁ και) .. Gb⁰⁰ Ln om c. C al³ tol cop syr al Hipp And^a Ir^{int} Pri al | δυναται c. B al mu AndP cat^{com} .. 5 Ln δινηται c. AC al pl Hipp And^a et^c Are et cat | το ονομα (Gb Sz) c. AB al pl vg^{edd} al Hipp AndP et^c, item (ita 5 = Gb Sz) praemisso ἢ min mu vg^{ed} cop al Are et cat (in comm habent: και τι τὸ χάραγμα, ἐπιφέρει, τὸ ὄνομα τοῦ θηρου. δεττή δὲ τούτου ἢ γῶσις, ἢ διὰ προφορᾶς αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος ἢ διὰ ψήφου) .. Ln

- 17, 9. τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. 18 Ὡδε ἡ σοφία ἐστίν. ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν. καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'.

XIV.

- 5, 6. 1 Καὶ ἴδον, καὶ ἴδον τὸ ἀρνίον ἐστὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ
7, 4. μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ
7, 8. etc ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν
17, 15. μετώπων αὐτῶν. 2 καὶ ἤκουσα φωνῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνῆν
19, 6. ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνῆν βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ φωνὴ ἦν

του ονοματος c. c fu tol lips⁴ (am nomine) syr And^a Ir^{int} Pri | η τον αριθμον .. b praem η τον αριθμ. του θηριου

18. νοῦν c. abc al fere³⁰ Hipp And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) praem τον c. min mu | και .. al²³ sl³⁻⁴ And^c Tich om | αυτου c. ab al longe pl vg^{ed} cop al And^c Are et cat Ir^{int} Vic Pri .. c al⁷ am fu al mu Hipp And^a etP add ἐστιν | χξς' c. b (qui solet hunc in modum numeros exprimere) al ut vdtr pl Hipp And^c Are et cat .. Ln εξακοσιοι εξηκοντα εξ c. A, item al And^a etP -σια εξη. (AndP add και) εξ .. c 11. „quidam“ quos improbat Ir („his autem sic se habentibus et in omnib. antiquis et probatissimis et veteribus scripturis numero hoc posito, et testimonium perhibentib. his qui facie ad faciem Io. viderunt, et ratione docente nos quoniam numerus nominis bestiae, sec. Graecorum computationem, per litteras quae in eo sunt sexcentos habebit et sexaginta et sex - ignoro quomodo erraverunt quidam sequentes idiotismum et medium frustrantes numerum nominis, quinquaginta numeros deducentes, pro sex decadis unam decadem volentes esse. Hoc autem arbitrator scriptorum peccatum fuisse, ut solet fieri, quoniam et per litteras numeri ponuntur, facile litteram Graecam quae sexaginta enuntiat numerum, in iota Graecorum litteram expansam“ etc. Cuius loci gravissimi ipsa Graeca ex parte servata sunt ab Eusebio^{b. e. 5, 8} Iodam et Niceph^{4, 14}. Cf ed. Stier. p. 798 sqq) Tich (sed var edd) εξακοσιοι δεκα εξ, item 5. χις'

- XIV. 1. ἴδον c. abc .. ζ Ln 49. ειδ. c. min certe pler | το pr c. abc al pm cop al Or Meth⁶⁷⁷ Are et cat .. ζ (= Gb Sz) om c. min pm And^{omn} | ἐστος c. ac al ut vdtr .. 49. ἐστως c. b al mu Or Meth And^a etc .. ζ ἐστηκος c. min pm AndP Are et cat | c om το sec et σιον | μετ αυτου c. ac al ut vdtr pl vg cop^{lib} al Or Meth And^a etP Cyp al .. b al fere³⁰ syr arP And^c Are et cat add αριθμος | τισσερ. c. ac .. ζ τεσσαρ. c. min certe pler (b al ριδ'). Item v. 3. | αυτου κ. το σν. c. abc al pl vv fere omn pp^{sr} mu pp^{lat} pm .. ζ (= Gb Sz) om c. test perpauc | γεγραμμ. .. A praem το

2. η φωνη ην ηκ. ως c. abc al pl vv fere omn Or Meth And^c Are et cat

ἤκουσα ὡς καθαρωδῶν καθαριζόντων ἐν ταῖς καθάραις αὐτῶν.
 3 καὶ ἴδουσιν ὄδῃν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν ^{5, 9.} _{Ps 32 (33), 3.}
 τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν
 τὴν ὄδῃν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγο- 1.
 ρασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. 4 οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύ-
 θησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἄρνῳ
 ὅπου ἂν ὑπάγει. οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ
 τῷ θεῷ καὶ τῷ ἄρνῳ, 5 καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὐρέθη ^{Zeph 3, 38.}
 ψεῦδος· ἄμωμοι γάρ εἰσιν.

6 Καὶ ἴδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα ^{8, 13.}
 ἐναγγέλιον αἰώνιον ἐναγγελῖσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς ^{13, 7.}

Pri .. (=Gb Sz) φωνῆν ἠκούσα c. test pauc (item AndP: a vero add
 ως) | c om αὐτῶν

3. ὄδῃν pr c. b al³⁰ cop syr arm al pl Or Meth AndP et^c Are et cat
 pplat .. 5 (=Gb Sz) Ln praem ως c. ac al pm vg sled And^a | c om και
 των πρεσβ. | b teste Maio ουδε εις | εδυνατο c. ac al mu Or Are et
 cat .. 5 ηδυν. c. b al pl Meth And^{omn} | c om τεσσαρες

4. A vg^{cd} aethutr om ουτοι εισιν | ουτοι sec c. ac vg (et. am al mu, non
 fu al) arm sl Or And^a Ambrst (Ps-Athlat⁶⁴⁷ hi sequuntur) .. 5 (Gb⁹)
 add εισιν c. b al certe pler fu al cop syr al Meth⁶⁷⁷ AndP et^c Are et
 cat Cyp Pri | αν c. ac al ut vdtr pl Meth And^{omn} .. 49. εαν c. b al
 mu Or Are et cat | υπαγει c. ac al² vel plur (Ambrst Pri quocumque
 tadū; vg pplat mu quoc. ierit vel abierit) .. 5 49. υπαγη c. b al longe
 pl Or Meth rell | ηγορασθ. c. ac al certe pm vg cop arm al mu Or²
 Meth⁶⁷⁸ And^{omn} Ps-Athlat⁶⁴⁷ .. b al³² syr arP Are et cat praem υπο
 ω | c om απο τ. ανθυ. | απαρχη .. al pauc vv aliq απ αρχης

5. ουχ ευρεθη h. l. c. ac al pl vg al Or Meth⁶⁷⁸ And^a etP .. b al²⁰ cop
 (aethutr ex linguae usu) And^c Are et cat Pri ante εν τω | ψευδ. c. abc
 al fere⁴⁰ vv pl Or² Meth AndP et^c Are et cat Hier al mu .. 5 (=Gb
 Sz) δολος c. min mu sl And^a | γαρ c. b al fere omn vg^{ed} am^{**} demid
 tol lips⁶. cop syr al Or² Meth And^{omn} Are et cat Ps-Athlat⁶⁴⁷ .. Gb⁹
 Ln om c. ac 12. am* fu lips⁴⁻⁵. harl al (36. om αμ. γ. εισ., 17. Aug
 οτι αμωμ. εισ.) | εισιν c. abc al fere⁴⁰ am fu harl tol al cop syr al mu
 Or² Meth⁶⁷⁸ And^a etP Hier al .. 5 (=Gb Sz) add ενωπιον του θρονου
 του θεου c. min mu vged etodd aliq sled al; | vero³ And^c Are et cat
 pro his add οιντοι εισιν οι ακολουθουντες τω αρνω

6. ιδον c. ab .. 5 Ln 49. ιδ. c. c al certe pler | αλλον c. ac al ut vdtr
 pl vv pler And^a et^c Cyp² (sed 33. And^c post αγγ. pon) .. Gb⁰⁰ c. b
 al²⁹ arP q¹⁻¹⁰. Or AndP Are et cat Amb | πετωμ. c. ac al pm Or And
 omn Are et cat .. 5 (=Gb Sz) πετωμ. c. b al ut vdtr pl | εναγγελισαι
 .. al⁷ Or And^a et^c εναγγελισασθαι | επι pr c. ac al And^c .. 5 om c.
 b al pl Or And^a etP Are et cat | καθημεν. c. bc al pl vg sl³⁴. Or

καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, 7 λέγων ἐν
 φωνῇ μεγάλῃ Φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν
 ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. 8 Καὶ
 ἄλλος δευτέρος ἄγγελος ἠκολούθησεν λέγων Ἐπεσεν ἔπεσεν Βαβυ-
 λῶν ἡ μεγάλη, ἣ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπό-
 τικεν πάντα τὰ ἔθνη. 9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν
 αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν
 εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ
 τῆν χεῖρα αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
 τοῦ θεοῦ τοῦ κεκρασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐ-

18, 9 a.
 *Ea 21, 9.
 *Dan 4, 27.

*Jer 51 (28), 7. αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν
 εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ
 *Pa 74 (76), 9. τῆν χεῖρα αὐτοῦ, 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
 τοῦ θεοῦ τοῦ κεκρασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐ-

AndP etc Are et cat Cyp¹ (et¹ om ε. τ. καθ.) .. ς (= Gb Sz, sed Gb')
 Lned min κατοικουρας c. A al mu (cop syr al) And^a | επι tert c. ΔBC
 al pl vg syr sl². Or AndP etc Are et cat Cyp Pri .. ς (= Gb Sz) om c.
 min mu vv aliq And^a

7. λέγων c. ABC al pl vg (et. fu al pl, sed non am al) cop sl³⁻⁴ ant And
 omn Are et cat pp^{lat} .. ς (= Gb Sz) λεγοντα c. min mu am al syr al
 Or | εν c. BC al ut vdtr omn cop Or And^{omn} Are et cat .. Ln om c. A
 vg al pp^{lat} | θεον c. AC al certe pm am al cop syr etc Or And^{omn}
 Cyp al .. Gb' κυριον c. B al fere³⁰ vg arP Are et cat pp^{lat} | τω ποι-
 ησαντι c. AC al pl AndP etc .. B al²² Or And^a Are et cat αυτου (Or
 om) τον (B* om) ποιησαντα | θαλασσαν c. AC al certe pm .. Gb Sz
 49. την θαλ. c. B al fere³⁰ Or And^{omn} Are et cat

8. δευτερο. c. AB al fere²⁶ syr And^a etc Are et cat Pri, item post αγγ.
 c (δευτερον) al mu cop arm AndP .. ς om c. min vix mu vg al (et. δευτ.
 sine all. leg) | επισ. επισ. c. A al ut vdtr pl m vg syr al mu And^a
 etP Are et cat Prim .. BC al²⁷ cop al And^c om επισεν alterum | η μεγ. c.
 ABC al pl vg cop syr arm al pp^{gr} et^{lat} .. ς (= Gb Sz) praein η πολις
 c. min mu aeth al | η c. AC al fere¹⁰ vg syr aeth^{tr} And^c .. ς οτι c.
 min And^a etP Are et cat .. Gb⁰⁰ c. B al²⁴ cop arm arP sl³⁻⁴. Pri (sic:
 cecidit cecidit Bab. illa magna a vino [in comm add irae] fornic. suae;
 add in comm: a vino fornic. suae ceciderunt [πεποτικεν: 12. cop πι-
 ποτικεν] omn. gentes) Cf et. m: de vino fornic. eius biberunt omnes gentes.
 | Gb⁰ του θυμου c. vged And^atxt Pricomm Cass | BC πορνειας | αυτης
 ∴ B (sic) al fere¹⁵ αυτης | τα c. ABC al plus²⁰ And^{omn} Are et cat ..
 ς om c. min pm

9. all. αγγ. τριτ. c. ABC al pl fu al mu cop syr al And^{omn} .. ς (= Gb
 Sz) τριτ. αγγ. c. min vged (am lips⁴⁻⁵ al ang. tert.) al Are et cat Cyp
 Pri .. Gb' all. αγγ. c. 14., item 12. nil nisi αγγ. | αυτοις (et. And^{omn}
 Are et cat Cyp al) .. Ln αυτω c. A sl^{ed} Pri | προσκ. το θηρ. (c τω
 θηριω, A το θυσιαστηρ.) c. ABC al pl m vg syr cop al pp^{gr} et^{lat} .. ς
 (= Gb Sz) το θηρ. προσκ. c. test pauc | C εκ αυτων; c 14. om και tert

τοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θεῖῳ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. 11 καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν *Es 24, 10.
εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαισιν ἡμέρας
καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνῶντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. 12 Ὡδε ἡ ὑπο-^{15, 10.}
μονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν
πίστιν Ἰησοῦ. 13 καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης
Γράψον Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. 19, 9.
ναί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσονται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ
δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

14 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθή-^{1, 19.}
μενον ὁμοιον ὡδὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφα-^{Dan 7, 18.}
νον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὄξύ. 15 καὶ ἄλλος
ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθή-^{*Iohel 2, 18.}
(18.)

10. ἐν τῷ ποτηρίῳ c. BC al pler vv ut vdtr omn And^{omn} Are et cat ..
Ln ἐκ του -ριου c. A (pergit τὴν ὄργην) al² | βασανισθήσεται c. BC
al longe pl vg syr al And^{omn} Are et cat Cyp Pri al .. Ln -ονται c.
A al⁴ cop | των ἀγγ. (Gb') c. A 26. m vgc^{od} cop (item aeth^{utr} addito
αυτοι) .. ε τ. ἁγιων ἀγγ. c. B al pl luxon al And^{omn} Are et cat Cyp³
Pri al, item Ln ἀγγ. ἁγιων c. c (14.?) 38. vg (sed vgc^{odd} aliq angelor
et sanctor.) syr al Cyp¹ .. et aliter

11. ἀναβαίνει h. l. c. ABC al fere³⁰ m am fu luxon tol lips⁶ al syr al
And^{omn} Are et cat Cyp¹ al .. ε (= Gb Sz) ante ες e. min pm vgc^{ed} et
odd aliq cop al Cyp³ Pri | c 18. αἰωνας (ita et. al And^a etP item And
com Are et cat) αἰωνος

12. ἡ c. ABC al plus²⁰ And^{omn} .. ε om e. min ut vdtr pl Are et cat | of
c. ABC al fere³⁰ vg cop syr al And^c et And^{com} Are et cat Pri .. ε (= Gb Sz)
praem ὡδε c. min mu arP And^a etP txt

13. λεγούσης c. ABC al fere³⁰ am fu lips⁶⁻⁶ al mu cop syr aeth al And^c
Are et cat ppl^{at} mu .. ε (= Gb Sz) add μοι c. min pm m vgc^{od} et cdd
pauc al And^a etP Pri | c ἐν ᾧ | B al fere²⁰ m arP απ αρτι (al mu απ
αρτι) λέγει ναί, atq et. aliter | ἀναπαύσ. c. AC .. ε ἀναπαυσ. c. B al
ut vdtr omn. Item -ονται c. ABC al fere¹⁰ Are .. ε -ονται c. min
pl And^{omn} cat | τα δε c. B al longe pl And^{omn} Are et cat .. Gb' Ln
τα γαρ c. AC al³ m vg syr Pri Aug .. var al

14. ἴδον c. ABC .. ε Ln 49. εἰδ. c. min certe pler | καθήμενον ὁμοιον c. ABC
al fere³⁰ vg cop sl^a And^c Are et cat Pri Tich .. ε (= Gb Sz) -νος -ος
c. min pm vv aliq (syr sedet similis) And^a etP | ἴδον c. AB al¹⁵ (: : ef 1,
13.) .. ε 49. ἴδω c. c al ut vdtr pl Synops¹⁶⁴ And^{omn} Are et cat (et.
ἴδον, ἴδων leg) | C εχον | τὴν κεφαλὴν c. A al fere¹⁰ And^c .. ε της-λης
c. BC al pl Synops And^a etP Are et cat

15. A κράζων εκ τ. γ. | ραου .. al mn vv aliq And^a etP οὐρανοῦ | φω. μεγ.

μένω ἐπὶ τῆς νεφέλης Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. 17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ· 18 καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυμαστῆριον, ὁ ἔχων ἔξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν κραυγῇ μεγάλη τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ λέγων Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυνας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ τῆς γῆς. 19 καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἀμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν. 20 καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνου ἄχρι τῶν χαλιῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

- c. ABC al fere²⁵ vg syr arm al And^{omn} Are et cat (Pri om εν φ. μ.) ..
 ς (= Gb Sz) μεγ. φω. c. min pm cop al | ηλθεν c. ABC al pl vv pl
 AndP etc Are et cat Pri .. ς (= Gb Sz) add σοι c. min mu (al⁹ And^a
 σου, syr om πεμψον usq επι την γην v. 16.) | θεμισαι c. ABC al fere²⁰
 And^{omn} Are et cat .. ς (Gb⁹⁰) praem του c. min pm
16. την νεφελην c. c al longe pl And^c Are et cat .. Ln της -λης c. A al⁵
 And^a etP .. B al τη νεφελη
17. B ηλθεν | C εν ουρανω
18. εξηλθεν c. BC al ut vqtr omn vv fere omn And^{omn} Are et cat ..
 Gb⁰ Ln om c. A am fu al (non demid tol lipss) Pri (vdtr, sed habet
 tantum haec: *item et alius angelus habens potestatem super ignem*) Ansb
 Rup | o ex. c. AC al? (vg qui habet) .. ς om ó c. B al certe pler And^{omn}
 Are et cat | κραυγη c. c al ut vdtr fere omn (al²¹ And^c Are et cat
 praem εν) cop syr al And^{omn} Are et cat .. Ln φωνη c. AB 38. vg aeth
 utr al | ς (non ς^o etc) om της αμπελου ex errore ut vdtr | ηκμασεν η
 σταφυλη (Gb⁷) c. B al²⁵ aeth^{utr} arr (cop om οτι usq της γης) And^c
 Are et cat; item της γης (Gb¹) c. B al plus²⁵ syr And^a etc Are et cat
 ... ς Ln -σαν (A ηκμασαν) αι -λαι αυτης c. AC al pm vg al AndP et
 (sed της γης pro αυτης)^a Hier al
19. εβαλεν pr c. ABC etc .. al fere²⁰ And^c Are et cat εεβαλ. | την ληνον
 (C αλωνα) et τον μεγαν c. ABC al pm Are et cat, item *mũũ in torculari
 iras dei magnam* Pri Tich, praeterea que Pri (et Ansb) adnotat: *torcular
 sicut Graeca exemplaria continent, feminini generis posuit, et Magnam
 maseuini*) .. ς (= Gb Sz) την λην. et την μεγαλην c. min pm And^{omn}
 .. al τον λ. et τον μεγ., al pauc aeth Vic om τ. μεγ.
20. εξωθεν c. ABC al pl And^c Are et cat^{xt} .. ς (= Gb Sz) εξω c. min mu
 And^a etP Are et cat^{com} | χιλ. εξακ. .. B ακ'

XV.

1 Καὶ ἴδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, 12, 1.
 ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς 17, 1.
 ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. 2 καὶ ἴδον ὡς θάλασσαν ὑάλινην μεμ- 4, 6.
 γμένην πυρὶ, καὶ τοὺς νικοῦντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος 12, 11.
 αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐστῶτας ἐπὶ τὴν 5, 8.
 θάλασσαν τὴν ὑάλινην, ἔχοντας κηθάραις τοῦ θεοῦ. 3 καὶ ἄδουσιν Ex 15, 1.
 τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀγρίου, Pa 110 (111) 2.
 λέγοντες Μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ θεὸς ὁ παν- 144 (145), 17.
 τοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοὶ σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν
 4 τίς οὐ μὴ φοβηθῆ, κύριε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος 16, 7.
 ὁσῖος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν 1er 10, 7.
 σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν.

XV. 1. ἴδον et h. v. et sq c. ABC .. ζ Ln 49. *ιδ.* c. min certe pler

2. νικούντας c. C .. ζ Ln 49. νικωντ. c. AB etc (:: cf ad 2, 7 et 11.) | B
 al fere³⁰ εκ της εικον. και εκ του θηρ. αυτου | αυτου και c. ABC al pl
 vg cop syr aeth arr Haym Rup .. ζ (= Gb Sz) add εκ του χαραγματος
 αυτου c. min mu (arm post ονομ. αυτου) sl Andomn (in com non tan-
 gitur) Are et cat (com: ἑπτὰ δὲ αἱ πληγαί, θάλασσα, ἕαλος [cat ἕα-
 λην], πῦρ, εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ τὸ θηρίον αὐτὸ [κ. το θη. αυτ. habet
 cat, om Are] καὶ χάραγμα αὐτοῦ καὶ ἀριθμὸς αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος).
 Cf et. Pri *superinstantes vidit eos qui de bestia et imagine eius victoriam
 ferrent.* | κηθάραις c. AC al pl And^a etP .. B (teste Mai) al mu And^c
 Are et cat praem τας

3. c om x. αδουσ. usq του θεου | μουστως c. AB al pl Andomn .. ζ (= Gb Sz)
 μωσ. c. min certe pm Are et cat | δουλου c. B al longe pl Are et
 cat .. Ln praem του c. A al⁹ Andomn | εθνων c. AB al⁴⁰ cop aeth arP al
 3-4-10. Andomn Are et cat Cyp al .. c 18. vg (sed am *caelorum*) syr are
 armed mg pplat aliq αιωνων (Gb') :: cf 1 Tim 1, 17. .. ζ (= Gb Sz)
 αγων c. test pauc

4. φοβηθη c. ABC al⁵ am fu demid tol al aeth arm (cop sed pergitt
 κύριον, item ar⁹ κύριον posteaque τὸ ὄν. αὐτοῦ) And^a etP Cyp Pri al
 .. ζ (Gb⁰⁰) add σε c. min pl vged etodd aliq syr al And^c Are et cat |
 Gb⁹ κυριε c. 14. demid aeth^{utr} arm (sed aeth^{utr} arm itemq a post
 ερωπ. σου add) Cyp al | δοξασει (Gb'') c. ABC al¹⁵ Are et cat .. ζ -ση
 c. min pl Andomn | οσῖος; c. AC al mu vg (*pūs*) al (cop om στ. μο.
 σα.) And^a Are et cat .. Gb'' αγιο; c. B al pl sl⁴. And^p et^c; demid
sanctus et pius, similiter syr. Praeterea al aliq vv aliq And^p Pri al
 add (vel praem) εἰ | παντα τα εθνη c. AC al ut vdtr pl vv fere omn

5 Καὶ μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἠροίγη ὁ ναὸς τῆς σικηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, ἕξι ἔλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς. 7 καὶ ἐν ἓκ τῶν τεσσάρων ζῶων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις ἑπτὰ φιάλας χρυσαῖς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 8 καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς εἶδνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἄγγελων.

XVI.

1 Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἄγγελοις Ἱσχύετε καὶ ἐκχεάτε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ

And^a etP Cyp Pri al (Are et cat παντως τα εθνη) .. Gb'' παντες c. b al fere³⁰ arP And^c

5. c μετ αυτα | ιδον c. ABC .. 5 Ln 49. εδ. c. min certe pler | ηροιγη c. ABC al pl syr aeth al And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz) praem ιδου c. min mu vg cop (om και) al Pri al

6. εηλθαν c. c .. 5 Ln 49. -λθον c. A** (*-λθεν ut vdr) B al ut vdr omn | οι sec c. AC al pl AndP etc Are et cat .. 5 (= Gb Sz) om c. b al mu And^a | πληγας c. b al fere²⁵ And^c Are et cat .. 5 (Gb⁰⁰) Ln add εκ του ναου c. AC al certe pm vg syr al (aeth add αυτου) And^a etP Pri Tich; al aliq εκ του ουρανου, arm post ενδεδ. et sl^{ed} ante οι εχ. pon; cop in templo post οι επτ. αγγ. | ενδεδυμενοι c. AC etc .. B al fere³⁰ And^c Are et cat praem οι ησαν | λινον (B al⁴ λινων) c. b al longe pl vv pler And^{omn} Are et cat Pri al .. Ln λιθον c. AC al³ cdd ap And (λινον η λιθον καθαρων, καθα τινα των αντιγραφων χουσι) ap Bed aliozq am fu demid lips⁴⁻⁵⁻⁶. al (Lucbrug „legendum est lino, ex quo fiunt vestes lineae, non lapide, ex quo vestes fieri nequeunt⁴⁴) sl³⁻⁴⁻¹⁰. (: cf *Ez 28, 13.) .. om aethutr arc | καθαρον c. ABC al²⁵ vv pl And omn Are et cat pplat² .. 5 (= Gb Sz) add και c. min pm vg^{ed}, al Pri al 8. εκ του καπνου c. b al fere²⁵ syr And^c (om εκ sq) Are et cat .. 5 Ln om εκ του c. AC al certe pm vg cop al And^a etP Pri al | ιδουατο c. AC al¹⁰ Are et cat .. 5 ηδυν. e. b al pl And^{omn} | c αρχις ου | επτα sec .. al⁶ sl³. And^a etP om

XVI. 1. μεγ. φων. (Gb'') c. ABC al mu cop al Are et cat .. 5 φω. με. c. min ut vdr pl vg al And^{omn} Pri al | εκ του ναου (13. demid tol lips⁶ al cop arc ουρανου :: ut 10, 4. 14, 13. 18, 4. 21, 3. Quod si in multo plurib test inventum esset, sequi consentaneum esset testes omittentes) c. AC al ut vdr pl vg al mu And^{omn} (sed^a post λεγοισ.

θεοῦ εἰς τὴν γῆν. 2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἔλκος κακὸν καὶ ποτηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς ^{13, 17.} προσκυνούντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

3 Καὶ ὁ δεύτερος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζωῆς ἀπέθανεν, τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ.

4 Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα. 5 καὶ ἤκουσα ^{11, 6.} ^{6, 10.} τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος Δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν ὄσιος, ὅτι ταῦτα ἔκριτας, 6 ὅτι αἷμα ἀγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ

pon) Pri al .. Gb⁰⁰ 49. om c. b al fere²⁵ syr (non in polygl) arP sl³⁻⁴⁻¹⁰. Are et cat | *υπαγετε και* c. abc al longe pl vg (et. am fu al mu) syr al AndP et^c Are et cat Pri al .. Gb' 49. *υπαγετε* absq *και* c. min¹² lips⁴. al (tol om *υπ. και*) cop arm And^a Rup | *ερχεατε* c. b al longe pl And^{omn} Are et cat .. Ln *ερχεετε* c. ac al² | *επτα* sec c. abc al pl vg al mu AndP et^c Are et cat Pri .. ζ (= Gb Sz) om c. min mu cop (*phiaias vestras*) al And^a

2. *εις* (Gb'') c. abc al fere⁸⁰ vg syr al And^c Are et cat^{xt} Pri .. ζ *επι* c. min mu cop And^a etP Are et cat^{com} | Δ om *κακον* .. cop arm sl⁴. AndP And^{com} Are et cat^{com} om *κακ. και* | *επι* (Gb') c. abc al fere⁸⁰ syr al And^c Are et cat Pri .. ζ *εις* c. min pm vg cop And^a etP | *προσκυν. τη ε. α. c.* abc al²⁵ vg arm AndP et^c (a *και την εκ. προσκ. αυτου*) Are et cat Pri .. ζ (= Gb Sz) *τη ε. α. προσκ.* c. min pm cop syr al

3. *δευτερος* c. ac 18. am fu demid tol lips^s al aeth^{utr} Pri al .. ζ (Gb⁰⁰) add *αγγελος* c. b al pler vv pl And^{omn} Are et cat (: et. v. 2. test mu o *πρωτ. αγγελος*) | Δ *ψυχης* | *ζωης* (et. Gb) c. ac syr .. Gb⁰ Sz om c. al fere²⁵ sl³⁻⁴. And^c Pri .. ζ (= Gb Sz) *ζωσα* c. b al ut vdtr pl And^a etP Are et cat, item *vivens* vg cop al | *τα* c. ac (agnoscunt et. syr *quidam* et sl⁸) .. ζ om c. b al ut vdtr omn And^{omn} Are et cat

4. *τριτος* c. abc al²⁵ vg (et. am fu al pl, sed non omn) aeth al Are et cat Pri .. ζ (= Gb Sz) add *αγγελος* c. min ut vdtr pl lips⁴. vg^{sl} syr cop al And^{omn} | *εις* sec c. b al longe pl vg al pl And^{omn} Are et cat .. Ln om c. ac al⁴ (18. *επι*) cop Pri Ans^b | *εγενετο* c. bc al fere omn vg al And^{omn} Are et cat .. Ln *-νοστο* c. Δ 36. cop syr al Pri al

5. *ει* c. abc al pl am fu demid tol lips⁶ al cop syr al And^{omn} Are et cat Pri al .. ζ (= Gb Sz) praem *κυριε* c. min mu vg^{ed} lips⁴⁻⁶ al aeth al | ο (b al mu ος) *ην* | *οσιος* non praecedente *και* c. abc al fere³⁶ vg al And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) praem *και* c. min mu. Item non praecedente ὁ articulo c. abc al fere²⁵ And^c .. ζ (Gb⁰) praem ὁ c. min pm And^a etP Are et cat

19, 2. 15, 3. αἷμα αὐτοῖς δέδωκας πεῖν· ἄξιοί εἰσιν. 7 καὶ ἤκουσα τοῦ θουσια-
στιγρίου λέγοντος Ναί, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ
δίκαια αἱ κρίσεις σου.

13, 6. 8 Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον, καὶ
ἐδόθη αὐτῷ κανματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρὶ. 9 καὶ ἐκανμα-
τίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρω-
ποι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς
ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν.

18, 2. 10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον
τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο
τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, 11 καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν
τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ
μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν.

9, 14. 12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν
τὸν μέγαν τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοι-
μισθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλείων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. 13 καὶ

6. δεδωκ. c. AC al? .. ζ 49. εδωκας c. B al certe pler And^{omn} Are et
cat | πειν c. AC (πιν: ita Ln) .. ζ 49. πειν c. B al ut vdr om | αξιοι c.
ABC al pl fu tol lips⁴ al And^{omn} .. ζ (= Gb Sz) add γαρ c. min mu
vged (sed am lips⁵⁻⁶ al ut digni sunt) al (cop al sti) Are et cat

7. του θουσιαστ. c. AB (praem εκ) c al pl fu tol al (am lips⁵ alterum
dicens) cop syr al And^a (praem εκ) et^c (Are et cat^{com} ut vdr: εἰρη-
σθαι δὲ θουσιαστήριον ἀπὸ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον συνεκ-
δοχικῶ τῷ τρόπῳ. Pergitur vero: ἐκ τούτου τοίνυν τοῦ λογικοῦ καὶ
λειτουργικοῦ θουσιαστ. τὴν φωνὴν φησιν ἐνεχθῆναι) Bed al .. ζ (= Gb
Sz) praem αλλου εκ c. test pauc; var al

8. τεταρτος c. ABC al pm am fu tol lips⁵ al syr aeth al Are et cat ..
ζ (= Gb Sz) add αγγελος c. min ut vdr. pl vged et^{edd} aliq cop al And
omn Pri | B al plus¹⁵ And^c Are et cat εν πυ. τους ανθρ.

9. οι ανθρ. sec c. B al⁸⁰ syr arP sl⁴ And^c Are et cat .. ζ (= Gb † Sz)
Ln om c. AC al pm vg cop al And^a etP Pri al | το ονομα .. Α ενωπιον |
την c. A al fere¹⁰ AndP .. ζ om c. BC al pl And^a et^c Are et cat | ου
.. C ουχι

10. πεμπτος c. ABC al²⁵ am fu tol lips⁵ al syr aeth al Tich Bed al ..
ζ (= Gb Sz) add αγγελος c. min pm vged et^{edd} aliq cop al And^{omn}
Are et cat Pri | ἐσκοτωμενη c. AC al pl And^c (et^a com) Are et cat ..
n al AndP et^a ἐσκοτισμενη | ἐμασωντο c. AC al mu .. ζ ἐμασσ. c. B
al pl And^{omn} Are et cat

12. εκτος c. ABC al fere²⁵ am fu tol lips⁵ al syr aeth al .. ζ (= Gb Sz)
add αγγελος c. min pm vged et^{edd} aliq cop al And^{omn} Are et cat Pri
Tich | τον ευφρατ. (B εφρατ.) c. AC al pl And^{omn} .. Gb Sz om τον c.

ἴδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θη-
ρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκά-
θαρτα ὡς βάτραχοι· 14 εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιούντα· ^{1 Rg 22, 21 s.}
σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συνα-
γαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ
θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 15 Ἴδου ἔρχομαι ὡς κλέπτῃς· μακάριος ^{3, 3.}
ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ ^{Lc 12, 37.}
καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. 16 καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς
εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἐβραϊστὶ Ἀρμαγεδών. ^{*Zach 12, 11.}

17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν αἶρα·
καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα ^{21, 6.}

- v al plus²⁰ Are et cat | ανατολων c. A al pm cop al Andomn .. Gb'
-λης c. BC al fere⁸⁰ sl⁴ Are et cat
13. ἴδον c. AB .. ζ Ln 49. εἰδ. c. c al certe pler | c al³ a στοματος pr
ad στομ. sec transilit | τρια ακαθ. c. AC al certe pm vg syr al And^a
etP Pri al .. B al pm And^c Are et cat ακ. τρ. | ως βατραχοι c. AB al
pl vg (vg in modum ranarum, item Pri praemisso exeuntes) al pl And
omn (AndP ωσει βα.) Are et cat Promiss al (al⁴ vv aliq Are et cat
ως βατραχους) .. ζ (=Gb Sz) ομοια βατραχοις c. min mu
14. δαιμονιων c. AB al²⁵ And^c Are et cat .. ζ (=Gb Sz, sed Gb') δαι-
μωνων c. min pm And^a etP | α εκπορευεται c. A al ut vdrtr pl AndP
et^c Are et cat .. B al⁴ α (28. add και) -ορται, vg arm Pri και εκπ. ..
ζ (non ζ^e etc) -ισθαι c. 18. (al?) And^a | της οικουμ. c. AB al pl syr
al (vg cop al Pri terrae) AndP et^c Are et cat ppl^{at} .. ζ (=Gb Sz)
praem της γης και c. min mu And^a. Ceterum vg al Pri totius terrae |
τον c. AB al²⁵ And^a et^c Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om c. min pm AndP |
εκεινης c. B al ut vdrtr fere omn syr al Andomn Are et cat Promiss
Pri .. Gb⁰ Ln (Ln της μεγαλ. ημιγ. c. A cop) om c. A al³ vg cop al
Tich al
16. τοπον .. A ποταμον | ἄρμ. (am al Tich hermag.) .. ζ ἄρμ. (Pri arm.;
vgedd mu erm.) .. am lips⁴⁻⁶ al cop Are et cat Tich ερμ. .. B al fere²⁰
vgedd sl⁴⁻¹⁰ Tiched μαγεδων s. (ita et. B) -δδων | -γεδων c. A al pl vg
cop al Andomn Are et cat ppl^{at} aliq .. ζ -γεδδων c. B al mu syr Pri
.. var al
17. εβδομος c. AB al pm am fu tol lips⁵ syr .. ζ (=Gb Sz) add αγγελος
c. min ut vdrtr pl vv pl Andomn Are et cat Pri | επι c. AB al fere⁸⁰
And^c Are et cat .. ζ (=Gb Sz, sed Gb') εις c. min pm And^a etP |
μεγαλη c. B al ut vdrtr fere omn vg syr cop aeth^{utr} al Andomn Are et
cat Pri al .^o Gb⁰ Ln om c. A al² Cass | απο pr c. B al longe pl And^c
Are et cat .. Gb¹ Ln εκ c. A al⁵ (vg ppl^{at} de) And^a etP | τ. ναου c. A
al³ vg cop syr ar⁶ sl³ (aethutr add eius) Pri .. ζ (Gb⁰⁰) add του ουρα-
νου c. B al pler vv aliq Andomn Are et cat (al⁵ arm And^a om τ. να.)

Γέγονεν. 18 και ἐγένοντο ἀστραπαὶ και φωναὶ και βρονταί, και
 4, 5. etc σεισμός ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο
 ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σεισμός οὕτω μέγας. 19 και ἐγένετο ἡ
 14, 8. πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, και ἡ πόλις τῶν ἐθνῶν ἔπεσεν.
 17, 8. και Βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δοῦναι αὐτῇ
 14, 10. τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 20 και πᾶσα
 •Es 51, 22. νῆσος ἔφηνεν, και ὄρη οὐκ εὐρέθησαν. 21 και χάλαζα μεγάλη ὡς
 ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀθρώπους· και
 ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης,
 ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

XVII.

15, 1. 1 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχόντων τὰς ἑπτὰ
 •Jer 51, 18. φιάλας, και ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ λέγων Δεῦρο, δεῖξω σοι τὸ κρίμα
 •Nah 3, 4. τῆς πόρνῆς τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολ-
 13, 9. λῶν, 2 μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, και ἐμεθύθησαν
 21, 10. οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. 3 και
 •Es 21, 1. ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. και ἶδα γυναῖκα καθημένην
 13, 1.

18. αστρ. x. φω. x. βρ. c. A (item B omisso x. βρ.) al mu vg al Pri, item
 al pm syr al And^c Are et cat αστρ. x. βρ. x. φω., 12. AndP ασ. x. βρ.
 omisso x. φωνα . . 5 (= Gb Sz) φω. x. βρ. x. ασ. c. min pm; cop βρ. x.
 φω. x. ασ., And^a φω. x. ασ. x. βρ. | γενετο pr c. A al ut vdtr pl vg
 (et. am al pl) cop syr al And^a Tich .. Gb^o c. B al fm fu arP sl⁴ AndP
 et^c Are et cat (Pri^{lib}) | ανθρωπος εγεν. c. A 38. cop arm .. 5 οι (B
 al¹ om) ανθρωποι (26. ουρανοι) εγενοντο c. B al pler vg syr al And^{omn}
 Are et cat Tich | ουτω c. AB et ut vdtr pl .. 49. (constantiae caussa)
 οιτως c. min

19. επεσαν c. AB al .. 5 -σον c. min pl And^{omn} Are et cat

21. η πληγη αυτης (12. αυτου, al mu sl⁴⁻¹⁰ And^a et^c αυτη, B om) .. vg
 om (quoniam magna facta est vehementer). Cf et. Pri quoniam magna
 p'uga a grandine facta est

XVII. 1. A εξηλθεν | λεγων c. AB al pl vg cop syr arm arr sl⁴⁻¹⁰. And^c
 Are et cat Cyp Vic Pri al .. 5 (= Gb Sz) add μοι c. min mu aeth sl³-
 eted And^a etP Tich (dixit mihi omissis ελ. μ. ε.) (ita Hipp⁴²⁹ pro μετ
 εμ.) | των bis c. B al longe pl Are et cat .. Gb^o Ln om c. A al⁵ Hipp
 And^{omn}

2. οι κατ. τ. γην h. l. c. AB al²⁵ vg syr arm al Hipp And^{omn} Are et
 cat Tich al .. 5 (= Gb Sz) post πορν. αυτης c. min pm cop al

3. ιδα et h. l. et v. 6 c. A (Ln 49. ειδα) .. 5 ειδον c. B (ιδον) al ut vdtr

ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον τὰ ὀνόματα βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. 4 καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφύρον καὶ κόκκινον, κεχρυσωμένη χρυσοῦ καὶ λίθῳ τιμῷ καὶ μαργαρίταις, 18, 16. ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ 1er 51, 7. τὰ ἀκάθαρα τῆς πορνείας τῆς γῆς, 5 καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον Μυστήριον, Βαβυλῶν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν 14, 8. etc πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. 6 καὶ ἶδα τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ, καὶ ἐθάύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. 7 Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος Διὰ τί ἐθάύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναίκος καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. 8 τὸ θηρίον ὃ ἶδες ἦν 11.

omn Andomn Are et cat | γεμον (30. 32. -μον) τα ον. c. A al⁴, item omisso τα B al pm. Scripsit pro his Ln γέμοντα ὀνόματα .. 5 γε. ονοματων c. min pl Hipp And^{omn} Are et cat | A εχων, item (qui et. γεμων) 30. 32. (: : probable est et γεμων et εχων ab initio scriptum fuisse)

4. ἦν c. A (nisi forte est η ην) B (male Mai ἦ) al fere²⁵ vg syr arm aeth arr sl Hipp And^{omn} Are et cat Cyp al .. 5 (= Gb Sz) ἦ c. min ut vdr pm cop | πορφυρον (al mu And^{omn} Are et cat -ραν) κ. κοκκινον c. AB al fere³⁰ Hipp, item al mu And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz) -ρα κ. -ρω c. min mu | κεχρυσ. c. B al²⁸ Hipp And^p et (περικεχρ.)^c Are et cat .. 5 Ln praem και c. A al pm vg cop syr al And^a pplat | χρυσιω c. AB al pm And^p etc Are et cat .. 5 (= Gb Sz, sed Gb') -σω c. min ut vdr pl Hipp And^a | ποτ. χρυσ. c. AB al fere²⁵ vg cop syr arm aeth Hipp And^c Are et cat pplat .. 5 (= Gb Sz) χρ. ποτ. c. min pm And^a etP | τα ακαθαρα της c. AB al fere⁴⁰ Hipp And^{omn} (Are et cat των -ρων της) .. 5 (= Gb Sz) ακαθαρτητος c. min mu (vg etc Cyp al *immunditiae* vel -tia, sed Tich *immunditarum*) | της γης (Gb'') c. B al fere²⁵ cop syr (are) sl⁴ Hipp Are et cat, item *totius terrae* Cyp Pri Promiss .. 5 Ln αυτης c. A al pm vg al And^{omn} .. arm om; syr odd alq αιτης και της γης

5. πορνῶν (ut et. B) .. Gb' πόρνων. Et. πορνειων legitur; vg Pri *fornicationum*

6. ἶδα: vide ad v. 3. | εκ pr c. A al pl (vg Vic Tich Pri *de sanguine*; contra Prom *sanguine*) Hipp⁴²⁹ And^a etP .. B al mu And^c Are et cat Prom om | B al fere²⁰ And^c Are et cat om και sec | A μαρτυρων

7. ερω σοι (Gb') c. AB al pm vg cop syr al Hipp And^c Are et cat Promiss .. 5 σοι ερω c. min ut vdr pl am demid al (al om σοι) And^a etP Pri

8. το c. AB (ap Mai om ex errore ut vdr) al pl Hipp⁴²⁹ And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz) om c. min mu | ιδες c. AB .. 5 Ln 49. ειδ. c. min

καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπό-
 λειαν ὑπάγει· καὶ θαναμασθήσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς,
 18, 8. ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβο-
 λῆς κόσμου, βλέπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ πάρ-
 18, 18.
 15, 1. οἶται. 9 Ὡδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη
 εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν, 10 καὶ βασιλεῖς ἑπτὰ
 20, 8. εἰσίν· οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὐπω ἦλθεν, καὶ ὅταν
 8. ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μείναι. 11 καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν,
 καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν, καὶ ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐστιν, καὶ εἰς ἀπόλειαν
 ὑπάγει. 12 καὶ τὰ δέκα κέρατα αἶ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἷτι-
 *Dan 7, 24. νες βασιλείαν οὐπω ἔλαβον, ἀλλὰ ἔξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν

certe pler | ἦν .. Α η | υπαγει c. Δ 12. AndP Are et cat Irint Pri .. ε
 -γειν c. β al pler vg (ascensura est et ibi) etc Hipp And^a etc Promiss
 al | θαναμασθησ. c. Α .. ε -μασονται c. β al certe pler And^{omn} Are
 et cat; Hipp -μασουσων | επι της γης c. Α al pl cop syr etc And^{omn}
 Are et cat .. Gb' την γην c. β al pm vg Hipp Pri | ου γεγραπται c. β
 al fere omn And^{omn} Are et cat .. Ln ουκ εγγραπτο c. Α (ουκ εγγε-
 γραπται) al² Hipp | το ονομα (Gb') c. ΑΒ al pm cop syr al Hipp ..
 ε τα ονοματα c. min ut vdrtr pl vg al And^{omn} Are et cat Pri | το
 βιβλιον c. Α al ut vdrtr pl And^a etc Are et cat .. Gb' του -ου c. β al
 plus²⁰, item Hipp AndP τω -ω | βλεποντων c. ΑΒ al pl AndP etc ..
 ε (= Gb Sz) -τες c. min mu And^a Are et cat | το θη. οτι ην c. Α al
 ut vdrtr pl vg cop syr sl² etc Hipp And^a etc Pri .. Gb' οτι ην το θη.
 c. β al²⁵ sl⁴ And^c Are et cat | και παρισται c. ΑΒ (β om ωδε) al pl
 (syr et appropinquavi, arm et prope est, sl^{3.4} και παρην. et sl^{rec} mg
 και παρισται, cop ar^c et cecidit) Hipp And^{com} AndP etc txt Are et cat
 Pri, item al⁶ And^a κ. παριστιν .. ε (= Gb Sz) καιπερ εστιν c. min
 vix mu .. vg om (pergit Et hic est sensus, ut et. Pri), item aeth
 9. επτα ορ. εισ. c. ΑΒ al pm vg cop syr etc Hipp And^{omn} Are et cat
 Pri Promiss .. ε (= Gb Sz) ορ. εισ. επτα (14. om επτ.) c. min certe pm
 10. επτ. εισ. c. Α al pl vg syr al Hipp And^a etc Pri Promiss .. β al mu
 And^c Are et cat εισ. επτ. | επεσαν c. ΑΒ al pl Hipp .. al mu And^{omn}
 Are et cat -σον | ο εις c. ΑΒ al pl vg (et. am fu demid al, sed non
 omn) syr And^{omn} Are et cat Promiss .. ε (= Gb Sz) praem και c.
 min mu lips⁴ al (cop et reliquus non est, et aller nondum venit); item
 Hipp Pri ο δε εις | αυτ. δει c. Α al pl Hipp And^a etc P .. β al mu And^c
 Are et cat δει αυτ., item vg Pri oprtet illum
 11. αυτος c. Α al pl vg cop al Hipp And^{omn} Are et cat Pri Promiss ..
 β al fere²⁰ syr ουτος .. et. αυτο et τουτο legitur
 12. ειδες c. Α etc .. β ιδεις. Item vv. 15 et 16. et 18, 1. | ουπω c. β al ut
 vdrtr omn vg (et. am demid al pl) cop syr al Hipp And^{omn} Are et cat
 Irint Pri al .. Ln ουκ c. Α fu al ar^c sl^{3.4} ant Irint cod? | αλλα c. Α ..
 ε 49. αλλ c. β al certe pler

λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. 13 οὗτοι μίαν ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδώσιν. 14 οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικᾷ αὐτούς, ὅτι κῆριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. 15 καὶ λέγει μοι Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλώσσαι. 16 καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρὶ. 17 ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῆσονται οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. 18 καὶ ἡ γυνὴ ἣν ἴδες ἐστὶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλείων τῆς γῆς.

13. *εχ. γνωμ.* c. b al fere²⁵ And^c itemq And^a etP semel Are et cat .. ζ (= Gb Sz) Ln *γν. εχ.* c. A al ut vdr pl vg Hipp⁴²⁹ And^a etP semel pp lat | *ἐξουσίαν* c. AB al pm And^c Are et cat .. ζ (Gb⁰⁰) praem *την* c. min ut vdr pl Hipp And^a etP | *αυτων* (Gb'') c. AB al fere²⁵ Hipp And^{omn} Are et cat .. ζ *αυτων* c. min certe pm | *διδωσιν* c. AB al pl am al syr arm sl³ AndP etC Are et cat Ir^{int} .. ζ (= Gb Sz) *διαδωσουσιν* c. min mu, item vg (et. fu al mu) cop al Tich Pri. Et. *διαδωσουσιν* (ut Hipp) vel (ut And^a) *δωσουσιν* legitur
15. *λεγει* c. b al ut vdr omn Hipp And^{omn} Are et cat .. Ln *επειν* c. A vg al pp^{lat} (aeth^{utr} Rup om λε. μοι) | *ειδες*: vide ad v. 12.
16. *ειδες*: vide ad v. 12. | *και το θηρ.* c. AB al pl am fu demid tol lips⁵ al syr al Hipp And^{omn} Pri al .. ζ (= Gb Sz) *επι το θη.* c. min mu vged eteddaliq al (cop *μετὰ τοῦ θηρίου*) Are et cat .. vg^{cod} Tich Bed om | *και γυμνην* .. B^{1xt} al aliq om, al sl⁴ Pri post *ηρημ.* pon .. B^{mg} al pm And^c Are et cat add *ποιησουσιν αυτην* | b al And^c om *εν*
17. *κ. ποι. γν. μι. (γν. μι. c. b al pm And^c Are et cat; ζ [= Gb Sz] μι. γν. c. min pm AndP) c. b al fere omn [a]² aeth^{utr} arm om ποι. τ. γν. αυτ. κ.] Hipp⁴⁸⁰ AndP etC etbav etal Are et cat .. Ln om c. A vg And^a et^{cd} al Tich (libere Pri: *et esse illos in consensu et metu*) | *αυτων* .. A *αυτω*, b *αυτου* | *τελεσθησονται* c. A al mu Hipp⁴³⁰ And^a etP .. Gb'' -*σθωσιν* c. b al fere³⁰ And^c Are et cat, item ζ (= Gb Sz) -*σθη* c. min vix mu | *οι λογ.* c. AB al pl Hipp And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) *τα ρηματα* c. min mu*
18. *ιδεις* c. AB .. ζ Ln 49. *ειδ.* c. min mu certe pler | *της γης* .. B^{mg} al¹⁵ praem *επι*, al² *των επι*

XVIII.

- 10, 1. 1 Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐ-
 ρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης
 αὐτοῦ. 2 καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων Ἐπεσεν ἔπεσεν Βα-
 14, 8. βυλῶν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων καὶ φυλακὴ
 *Ea 34, 11 n.
 13, 21 n. παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀργίου ἀκαθάρ-
 του καὶ μεμισημένου, 3 ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας
 14, 8.
 17, 2. αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ'
 *Ier 51, 7.
 *Nah 3, 4. αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ
 στρώγου αὐτῆς ἐπλούτησαν. 4 καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ

XVIII. 1. Μετα c. AB al²⁵ cop syr sl⁴ Hipp AndP Are et cat Tich Cass
 .. ς praem και c. min pm vg al mu And^a etc Pri | ειδον: vide ad 17,
 12. | αλλον c. AB al²⁵ vg cop syr arm aeth al Hipp And^{omn} Are et
 cat pp^{lat} (al pauc lips⁶ And^c Are et cat post αγγ. pon) .. ς (= Gb
 Sz) om c. test pauc

2. Α εκκραξεν |εν (B al mu Hipp And^a Are et cat Pri om) ισχ. φω. c.
 A al fere³⁰ am fu lipss al cop syr arm al AndP, item qui εν om (12.
 Hipp AndP add μεγαλη; Pri voce magna et forti); var al .. ς (= Gb
 Sz) εν ισχνυ φωνη μεγαλη c. test perpauc .. Gb' εν ισχνυ c. vg^{ed} Tich |
 επεσ. επεσ. c. A al ut vdtr pl vg syr al Hipp And^a etP Tich .. Gb^o
 επεσ: alterum c. B al²⁵ cop arr aeth^{tr} sl³⁻⁴⁻¹⁰ And^c Are et cat Pri |
 βαρυλων .. B al AndP praem η | δαιμονων c. min ut vdtr omn Hipp
 And^{omn} Are et cat .. Ln 49. -νων c. AB (: at haec forma per N. T.
 frequentissima est, altera non legitur nisi Mt 8, 31. Mc 5, 12. Lc 8.
 29. Hinc non tantum vdtr nostro loco solos AB sequi [aliter statuen-
 dum esset si alii test mu ut 16, 14. accederent]. Latini quidem hac
 in re vix probant, qui etiam Lc 8, 29. ἐπὶ τοῦ δαίμονος reddunt a
 daemonio.) | ακαθαρτου pr .. Ln add και μεμισημενου c. A 16. | οργιοι
 c. BC etc .. Α θηριων (And^{com} lib ἄτε θηρίων καὶ πνευμάτων ἀκαθάρ-
 των etc). Praeterea test aliq vel κ. φυλ. πα. πν. ακαθ. vel κ. φυλ.
 πα. ορν. ακ. [κ. μεμισ.] om; contra And^c post οργεου ακαθ. add και
 φυλακη παντος θηριου ακαθαρτου

3. τον οινου c. B al ut vdtr omn (sed al⁴ cop arm aeth^{pp} sl³ AndP et^a
 post θυμου pon) vg^{ed} et^{edd} aliq demid cop syr al mu Hipp⁴³⁰ And^{omn}
 Are et cat Pri Tich .. Ln om c. AC am tol fu lipss⁵⁻⁶ al aeth^{ro} Ansb |
 c της πορν. του θυμ., And^{com} Pri om τ. θυμοι, 33. syr om τ. πορν. |
 πεπωκαν: πεπω- c. min pl vg (bibent) syr al mu Hipp And^{omn} Are
 et cat Tich .. ABC al mu cop aeth πεπτω- (ita Ln^{ed} min). Item -κασ
 c. AC; B al plus³⁰ (ex his fere²⁰ πεπωκασιν, al plus¹⁰ πεπτωκασιν) AndP
 et^c Are et cat -κασιν .. ς 49. -κε (-κην) c. min mu Hipp And^a. Prae-

οὐρανοῦ λέγουσαν Ἐξέλθατε ἐξ αὐτῆς, ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συνκοι-^{•Ier 51, 6. 9.}
 νωνήσῃτε ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ
 λάβητε, ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ
 καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. Ἔ ἀπόδοτε αὐτῇ<sup>•Ps 136 (137),
 8.</sup>
 ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν, καὶ διπλώσατε τὰ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα
 αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· Ἔ ὅσα
 ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐστριγνίασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασιανισμόν^{•Es 47, 7-9.}
 καὶ πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι κάθημαι βασίλισσα
 καὶ χῆρα οὐκ εἶμι καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω, Ἔ διὰ τοῦτο ἐν μᾶ ἡμέρα

terea al³ *πεποτικεν*, sl *inebriaviti*; Pri om *πειπ. πα. τα εθν.* | c 47. al
 And^a etP *στηρνου*

4. c *αλλης φωνης* | *εξελθατε* (et. L^{ned} min) c. A, item c 49. -*λθετε* c.
 min pl And^a etP, itemque m vg cop syr al mu .. L^{ned} mai Gb' -*λθε*
 c. bc (c 38. AndP perg o *λα. μ. εξ* [AndP απ] *αυτ.*, al³ om *εξ αυτ.*) al
 plus²⁰ And^c Are et cat Cyp² al | *συνκοιν.* c. AC .. c Ln 49. *σινγκ.* c.
 B al certe pler | *ινα μ. λαγ.* (sl^{3.4.10.} And^a Cyp Pri Tich *βλαβητε*)
 h. l. c. ABC al pl m vg syr al Hipp And^{omn} Are et cat Tich .. c (= Gb
 Sz) ante *εκ* pon c. min mu cop al Cyp Pri

5. *εκολληθησαν* c. ABC al pl cop syr aeth al Hipp And^{omn} Are et cat.
 Cf vg Cyp Pri *pervenerunt*, Tich *adscenderunt*, m *adpropinquaverunt* ..
 c (= Gb Sz) *ηκολουθησαν* c. min vix mu | *εμνημονευσεν* .. al mu add
αυτης (pergentes ὁ θεός· *τά* etc)

6. *απεδωκεν* c. ABC al fere⁸⁰ m am tol al cop syr aeth arr sl^{4.10.} Hipp
 And^c Tich .. c (= Gb Sz) add *υμιν* c. min mu vg (et. lip^{ss} etal) Are et
 cat Promiss; item *ημιν* arm And^a etP | *τα* (c. c al¹⁵ Hipp; c Ln om
 c. AB al pl And^{omn} Are et cat) *διπλα* c. ABC al pm (in his et. iid qui
τα) m vg sl^{4.10.} Hipp .. c praem *αυτη* c. min certe pm cop syr sl^{3.}
 al And^{omn} Are et cat. Praeterea B al pm (iid fere qui *αυτη* om) sl^{4.}
^{10.} add *ως και αυτη και* | *ποτηριω* c. AC al ut vdtr pl m vg syr al
 Hipp And^{omn} Are et cat pplat .. B al pm cop (pergit *sicut miscuit*) sl^{4.}
 add *αυτης* | *αυτη* .. B *αυτην*. Cyp hunc versum libere sic exprim:
Ideo reddidit ei dupla, et in quo poculo miscuit, duplum remixtum est ei.
 Item Pri *Ei ideo reddidit ei duplicia, et in quo poculo miscuit, duplum*
remixtum est ei. Prom *Reddite ei sicut et ipsa reddidit vobis; in poculo*
quo miscuit vobis miscete ei duplum.

7. *αυτην* c. AB (supplet sup. lin.) C al mu .. c *εαυτην* c. min ut vdtr
 pl Hipp And^{omn} Are et cat | *κ. πενθ.* .. al³ AndP om | *οτι* (And^c
 add *εγω*) *καθημαι* (B 14. *καθιω*, 29. *καθω*, al mu *καθως*) c. ABC al pl
 sl^{3.4.} ed And^a etc Are et cat Cyp (non ap Sab) Pri .. c om *οτι* c. min
 mu m vg al Hipp AndP Tich. Et. *καθως καθημαι, εγω καθ.* leg |
βασιλισσα .. c -*λεινοισα*

8. *ημερα* .. 14. m aeth Cyp Prom Pri *ωρα*

ἤξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν
 πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν.

^{Ex 26, 18.}
^{27, 30.}

9 Καὶ κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτήν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
 οἱ μετ' αὐτῆς πορνέυσαντες καὶ στηριχάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν
 καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, 10 ἀπὸ μακρόθεν ἐστηκότες διὰ τὸν

18. 19.

φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες Οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη,

^{Ex 27, 86.}

Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μᾶ ὥρα ἦλθεν ἡ κρίσις σου. 11 καὶ
 οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτήν, ὅτι τὸν γόμον

^{Ex 27, 5 ss.}

αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, 12 γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου
 τιμίου καὶ μαργαρίτου καὶ βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σηρικῶν καὶ

17, 4.

κασσίτερου καὶ πᾶν ξύλον θύϊον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ
 πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρ-
 μάρου, 13 καὶ κιννάμωμον καὶ ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον

8. και pr .. β (θανατον πε. και λιμοι) al pm And^c om | κυριος c. bc al ut vdr omn vv pler (et. m) Hipp And^{omn} Are et cat Cyp al .. Ln ed min om c. A vg aethutr (al⁴ Are et cat Pri al om o θε.) | κρινας c. A bc al fere²⁵ Hipp And^p, item *iudicabit* am fu al (vg^{ed} demid lipss Cyp Pri al *iudicabit* sed id ex frequentissima litterarum v et b confusione explicandum vdr) syr cop al .. ε (= Gb Sz) κρινων c. min mu m And^a et^c Are et cat

9. κλαιουσιν (Gb'') c. bc al pl And^a et^c Are et cat .. ε (= Sz) Ln -σονται c. A al mu Hipp And^p. Praeterea ε (= Gb Sz) add *αυτην* c. test pauce contra ABC al pl vg cop syr al mu Hipp And^c (et^a?) Are et cat Cyp al | *επ αυτην* c. bc al fere³⁰ Hipp And^c Are et cat .. ε Ln *επ αυτη* c. A al pm And^a (P ε. αυτης) .. 14. Prim om

10. μια c. (A μιν ωραν omisso ηλθεν) bc al pl vg al Hipp And^c Tich Pri .. ε (= Gb Sz) praem *εν* c. min mu cop syr And^a et^p Are et cat

11. κλαιουσ. κ. πενθ. c. AC al certe pm And^a et^p .. Gb'' κλαιουσιν κ. πενθησουσιν c. B al fere³⁰ vv ut vdr omn Hipp And^c Are et cat Pri | *επ αυτην* c. c al⁴ Hipp (B επ αυτους, 12. εφ εαυτους) .. A εν αυτη .. ε Ln *επ αυτη* c. min ut vdr pl And^c Are et cat (And^a et^p εφ εαυτους)

12. c γομ. χρυσου κ. αργυρου κ. λιθους τιμιους κ. μαργαριτας (Ln ed min *μαργαριταις* [sic] c. A) | βυσσινου c. ABC al pl And^c Are et cat .. ε (= Gb Sz) βυσσινου c. min mu Hipp And^a et^p | και (Gb^o ex errore) πορφυρας c. c al ut vdr pl Hipp And^a et^c .. Gb' κ. πορφυρου c. B al plus²⁵ And^p Are et cat .. A Ansb om, Pri post σηρικ. pon | ξυλον .. A σκεινος | c 18. om εκ | ξυλου c. bc al ut vdr omn vv pler Hipp And^{omn} Are et cat Pri .. Ln^{ed} min λιθου c. A vg aeth | c* χαλκου

13. κινναμ. c. AB (B al fere²⁰ Hipp -μωμον) c al And^c (et. vg Pri) .. ε κινναμ. c. min pl Hipp And^a et^p Are et cat | και αμωμον c. AC al⁵ am fu tol lipss al syr aeth sl⁴⁻¹⁰. Hipp And^c p^{pl}at aliq (vg^{slx} *amomum pro cinnam.*) .. ε (= Gb Sz) om c. B al pl cop al And^a et^p Are et cat

καὶ λίβινον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη
καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμαίων, καὶ ψυχὰς ἀν-
θρώπων. 14 καὶ ἡ ὄψωρα σου τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς ἀπῆλθεν
ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπόλειτο ἀπὸ σοῦ,
καὶ οὐκέτι αὐτὰ οὐ μὴ εὗρης. 15 οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτή-^{Ex 27, 80.}
σαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ
βασανισμοῦ αὐτῆς κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 16 λέγοντες Οὐαὶ ^{10, 19.}
οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν
καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαρ-^{19.}
γαρίταις, ὅτι μιᾶ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. 17 καὶ πᾶς ^{Ex 27, 27.}
κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τύπον πλέων καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν
θάλασσαν ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, 18 καὶ ἔκραζον ^{Es 34, 10.}

♣-Pri | β θυμιαματος .. al Hipp And^a etP θυμιαμα | c om κ. μυρ. | B
al fere²⁰ om κ. οιν. (al³ post ελαι. pon) | B al mu And^c Are et cat
προβ. κ. κτην. | ρεδῶν c. ABC etc .. al pm And^c Are et cat ραιδων

14. c om ἡ | σου h. l. c. AC 35. am fu tol al Pri .. ε post ψυχης c. B al
pler vv pl Hipp And^{omn} Are et cat | c om τα sec | ἀπωλετο (al⁸ sl³-
λοντο) c. ABC al pl vg cop syr arr aeth sl⁴ Hipp And^c Are et cat
Pri (AndP ἀπωχετο) .. ε (= Gb Sz) ἀπῆλθεν c. min mu And^a | αὐτα
h. l. c. BC al mu vg al Pri .. A 38. Hipp post μη .. ε post ευρ. c. min
pl syr al And^{omn} Are et cat | ευρης (Gb'') c. B al fere²⁵ Hipp And^a
etP Are et cat .. ε ευρησης (al -σεις) c. min pm .. Ln ευρησουσω c.
AC al⁵ vg syr aethutr And^c

15. κλαιοντες .. B al mu praem και

16. λεγοντες (B 26. -γουσιν) c. AC al fere²⁰ vv aliq (cop syr [et] flebunt et
plangent dicentes) .. ε (Gb⁰⁰) praem και c. min pl vg al Hipp And^{omn}
Are et cat Pri | B al pm om οιναι alterum | A om ἡ tert | βυσσινον c.
AC al pl (am fu al Pri) Hipp⁴⁸⁰ And^a etC Are et cat .. B al fere²⁰ (vg
ed) AndP βυσσον | βυσσ. κ. πορφ. κ. κοκκ. c. BC al ut vdtr omn vg
cop syr al pp^{8r} (Pri πυρρῳα et byssino et coccino) .. Ln κοκκ. κ. πορφ.
κ. βυσσ. c. A | ε⁶ 1624. et al κεχρυσωμενοι ex err. | εν c. c al ut vdtr
sat mu Hipp And^a etP .. Gb⁰⁰ Ln om c. AB al fere²⁵ And^c Are et cat |
χρυσω c. ABC al pl Hipp And^c Are et cat .. ε (= Gb Sz) χρυσω c.
min mu And^a etP | μαργαριταις c. B (om antea τιμιω) al ut vdtr omn
vv ut vdtr omn Hipp And^{omn} Are et cat Tich .. Ln -ριτη c. AC Pri

17. ο επι (B add τον) τοπ. (mare Pri, lacum vg^{ed}, sed am fu lips⁶ de-
mid al locum) πλε. c. ABC al fere²⁵ am fu al mu syr arm sl⁴-¹⁰ Pri al
.. al mu sl^{ed} AndP etC Are et cat Tich (o) επι των πλοιων πλεων .. ε
(= Gb Sz) επι των πλοιων o (And^a om) ομιλος c. min mu Hipp And^a.
Libere diff test al.

18. εκραζον c. B al fere omn (sed al³ εκρανγαζον) And^{omn} Are et cat
.. Ln -ξαν c. AC al² Hipp⁴⁸⁰ (vg Tich clamaverunt). Libere Pri longe

- βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; 19 καὶ ἔβαλαν χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες Οὐαὶ οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ἣ ἑπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμωρίας αὐτῆς, ὅτι μᾶ ὥρα ἠρημώθη. 20 ἐνηραίου ἐπ' αὐτῇ, οὐρανὸν καὶ οἱ ἄγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφήται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
- 21 Καὶ ἤρην εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μῶλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων Οὕτως ὀρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῆ ἔτι. 22 καὶ φωνὴ κιθαροφῶδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἔν σοι ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῆ ἔν σοι ἔτι, καὶ φωνὴ μῦλον οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἔν σοι ἔτι, 23 καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνη ἔν σοι ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκου-

- stabunt videntes* | βλέποντες c. ABC al pl Hipp Andomn Are et cat ..
 ζ (= Gb Sz) ὁρῶντες c. min mu | καπνόν c. BC al ut vdtr fere omn vn pler Hipp Andomn Are et cat Tich Pri .. Ln^{ed} min τοπον c. A 10. vg |
 c om τις | πολεε c. AB al ut vdtr omn Hipp Andomn Are et cat .. Ln
 add ταυτη c. c vg al Pri
19. ἐβαλαν c. C, item ζ -λον c. B al ut vdtr omn Hipp Andomn Are et cat, item miserunt vg, mittentes Pri etc .. 49. ἐπιβαλον c. A syr (: ἐπιβαλλ. cum ἐπι in evn frequens) | ἐκραζον c. B al ut vdtr fere omn Andomn Are et cat .. Ln -ξαν c. AC 35. Hipp (vg clamaverunt) .. Pri clamabunt | A om κλαι. κ. πενθ. (27. post λεγ. pon) | λέγοντες c. AC al ut vdtr pl vg (et. fu demid al) cop al Hipp And^a .. B al fere²⁵ am lips⁵⁻⁶ syr al AndP etc Are et cat Pri al praem και | τα c. ABC al fere²⁵ Hipp And^c .. ζ (= Gb†Sz) om c. min pm And^a etP Are et cat | c τιμωρητος αιυτης (sic)
20. επ αυτη c. B (ap Mai ε. αυτην ex errore ut vdtr)c al pl Hipp And^c Are et cat .. ζ (= Gb Sz) επ αυτην c. min mu And^a etP .. Ln^{ed} min εν αυτη c. A | και οι sec c. AB al pl am fu lips⁵ al cop syr al Hipp Andomn Are et cat Tich Pri al .. ζ (= Gb Sz) om c. c al mu vg (et. demid lips⁴⁻⁶ al) al
21. A syr Tich om ισχυρος (40. -ρον) | μυλον c. B al ut vdtr omn Hipp Andomn Are et cat; Tich ut molam magnam, Pri ad magnitudinem molae magnae .. Ln μυλινον c. Δ, C μυλικον, vg al molarem | ετι .. B al add εν αυτη
22. πασης (90. tol al praem και) τεχνης (36. και πασης τεχν. επινοια) .. A cop arr sl⁴ om; fu om κ. πας τεχν. usq ενρ. ε. σ. ετι | μυλου .. C μυθου | ακουσθη .. B ενρεθη
23. και (B om) φως λυ. ο. μ. φωνη (ζ φωνη) εν (Ln om c. c; item am fu

σθῆ ἐν σοὶ ἔτι, ὅτι οἱ ἔμποροὶ σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακίᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, 24 καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα προφητῶν καὶ ἀγίων εὐρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσαγαμμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

XIX.

1 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλον πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων Ἀλληλούϊα, ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 2 ὅτι ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκριεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην ἣτις ἐξέθριεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. 3 καὶ δευτέρον εἶρηκαν Ἀλληλούϊα, καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. 4 καὶ ἔπεσαν οἱ

lipss demid Pri tibi, vge^d in te) σ. ετι .. Α 26. om | νιμφης .. c praem φωνη | οτι pr .. al¹⁵ (47. και) sl⁴ om | οι εμπορ. (b υπ.) c. bc al ut vdr omn Hipp And^{omn} Are et cat .. Ln om oi c. Α | φαρμακια c. AC etc (ita et. AndP) .. ζ Ln 49. -κεια c. b al pl. Cf ad 9, 21.

24. αιματα c. b al plus⁵⁰ arr sl⁴ AndP etc itemq And^{com} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) Ln αιμα c. AC al ut vdr pm vg cop syr al Hipp (add των) And^a txt pplat

XIX. 1. Μετα c. abc al pl vg cop syr sl⁴ And^c Are et cat Pri .. ζ (= Gb Sz) praem και c. min mu aeth sl³ al And^a etP | ως c. abc al ut vdr longe pl vg cop al And^a etc Are et cat .. ζ (nou ζ^c etc, sed Gb^o) om c. min vix mu (36. post μεγαλ. pon) syr al AndP Pri Tich | μεγαλ. (40. vge^d And^a etP om) οχλ. (am lipss al mu turbatum pro turbatum) πο. c. abc al fere²⁵ vge^{dd} pl syr arm al (cop μεγ. φω. οχ. με.) And^c Are et cat Tich .. ζ (= Gb Sz) οχλ. πο. μεγ. c. min pm (Pri vocem turbat. ingentium clamantium voce magna) | λεγοντων c. abc al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) -ντος c. min mu | και η δοξα (h. l. c. AC vg al And^a etP Pri Tich; Gb'' post διν. c. b al fere³⁰ vge^d syr sl^{cd} And^c Are et cat) c. abc al pl vg syr al And^a etc pplat .. ζ (= Gb Sz) add και η τιμη c. min mu cop al AndP Are et cat (am lipss al antea laus pro salus) | του θεου c. abc al pl cop sl³ And^c, item τω θεω al² vg cop syr arm al Are et cat pplat .. ζ (= Gb Sz) κυρω τω θεω c. min mu AndP (a om τ. θε. ημ.)

2. Α om αι | εξεθριεν c. c (Α εκριεν) al certe pm And^a .. Gb'' διεφθειρ. c. b al³² AndP etc Are et cat | χειρος c. abc al²⁰ vel plur And^ctxt And^a com Are et cat .. ζ (= Gb Sz) praem της c. min pm And^a etP txt AndP etc com

3. ειρηκαν (14. AndP -κασιν, c 38. ειπαν) .. b al pm cop (δευτερος) arr Are et cat -κεν | αυτης .. 47. aeth^{utr} sl³ AndP om

- *P^a 105 (106),
48. *πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες καὶ τὰ τέσσερα ζῶα, καὶ προσέκυ-
νησαν τῷ θεῷ τῷ καθήμενῷ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες Ἀμήν ἀλλη-
*P^a 133 (134),
1. *λοῦία. 5 καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα Αἰνεῖτε τῷ
θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ
*E^x 1, 24.
14, 2. *μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. 6 καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ
ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν,
λέγοντες Ἀλληλοῦία, ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ παντο-
*P^a 117 (118),
26. *κράτωρ. 7 χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιωμέν, καὶ δόσομεν τὴν δόξαν
αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοίμασεν
14,
15, 6. *ἑαυτήν, 8 καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάλλεται βύσσινον λαμπρὸν
καθαρόν. τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν. 9 Καὶ
14, 13. *λέγει μοι Γράψον Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρ-
21, 5.
22, 6. *νίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι Οὗτοι οἱ λόγοι οἱ ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ*******

4. *επισαν* c. AB**C al .. *ς* -σον c. B* al pl And^{omn} Are et cat | *οι* πρ. *οι* εκ. c. AC al certe pm And^{omn} Are et cat; *ς* [= Gb Sz] add καὶ c. min pm; B *οι* κδ' *τεσσ.* c. C al longe pl vg (et. am fu al) syr al And^c Are et cat .. Ln *οι* εκ. *τεσσ.* *πρισβ.* c. A(B) al demid tol lips cop al And^a etP Pri | *τεσσερα* c. AC .. *ς* -σαρα c. min pler; B δ' | *τω* θρονω (Gb') c. ABC al pm And^c Are et cat .. *ς* του (om And^a) -ρον c. min ut vdtr pl And^a etP

5. *απο* (Gb'') c. ABC al pm And^c And^{com} vdtr Are et cat^{com} .. *ς* εκ c. min certe pm (cop syr al ut vdtr) And^a etP Are et cat^{xt} (vg Pri de) | *θρονου* .. B 14. *ουραου* | *τω* θεω (Gb'') c. ABC al mu (vg *laudem dicite deo*) .. *ς* τον θεον c. min pl And^{omn} Are et cat | C om κα. sec | *οι* μικροι c. ABC al fere³⁰ vg cop syr arm aeth sl³⁻⁴. AndP et^c Are et cat Pri .. *ς* (= Gb Sz) *praem* και c. min pm vv *pauc* And^a ·

6. *ως* pr .. al⁴ arn And^a etP Pri om; 36. *vged* post *φων.* | *ως* sec c. B al fere omn vg etc And^{omn} Are et cat Tich Pri al .. Ln om c. A 12. | *λεγοντες* (Gb Sz) c. B al fere³⁰ And^c Tich (*dicentes*) .. *ς*^o Ln -των c. A al pm And^a, item vg etc Pri *dicentium* .. *ς* (Gb') -τας c. al fere¹⁰ Are et cat (et. *λεγονσης* ut AndP et aliter leg) | *κυριος* .. al³ AndP om | *ημων* c. B al pl vg syr al mu And^{omn} Are et cat Tich .. *ς* (= Gb Sz) Ln om c. A al mu cop al Cypallud (Pri om o *θε.* ημ.)

7. *αγαλλιωμεν* c. A al⁴ And^a etP .. *ς* -ωμεθα c. B al pler And^c Are et cat | *δωσομεν* c. A 11. (-σωμεν) 36. AndP .. *ς* *δωμεν* c. B al pler And^a et^c Are et cat | *αυτου* (aeth^{utr} post *αρνιου* pon) ∴ al⁴ om

8. *λαμπρ.* καθ. c. A al⁶ am demid lux lips⁴ al syr cop aeth ar^o sl³⁻⁴ Are et cat Pri al, item Gb Sz λα. και κα. c. B al²⁶ *vged* et^cedd aliq And^c .. *ς* κα. και *λαμπρ.* c. min pm And^a etP | *των* αγ. *ιστ.* (Gb'') c. AB al fere²⁵ syr al And^{omn} Are et cat Pri al .. *ς* *ιστ.* τ. αγ. c. min pm vg (sed^{edd} aliq om *ιστ.*) cop

9. *το* .. B 16. *τον.* Cf ad v. 17. | *οι* αληθ. c. A al² et plur? .. *ς* om *οι* c. B al certe pl And^{omn} Are et cat | *του* θε. *ισ.* (Gb') c. AB al plus³⁰

εἰσίν. 10 καὶ ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. καὶ λέγει μοι Ὅρα μὴ σύνδογλός σου εἶμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἔχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ τῷ θεῷ προσκίνησον. ἡ γὰρ μαρτυρία Ἰησοῦ ἐστὶν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. 12, 17.

11 Καὶ ἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεωγμένον, καὶ ἶδον ἵππος λευκός, 6, 2.

καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. 12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ φλόξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχον ὀνόματα γεγραμμένα, καὶ ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός, 12, 9, 2, 17.

13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 14 καὶ τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐπὶ ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν. *Es 68, 1 as.

15 καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἔκπο-

vg cop syr al And^c Are et cat Pri .. ε. ε. σ. τ. θ. ε. c. min ut vdtr pl And^a etP

10. *επεσα* c. A al mu And^a .. ε -σον c. B (perg *ειρωπιον*) al pl AndP et^c Are et cat | *αυτω* .. B *αιτων* | *ω* pr c. AB al fere²⁵ And^{omn} Are et cat .. ε (Gb⁰) praem *του* c. min pm | *ω* sec c. AB al fere¹⁰ And^a etP .. ε (Gb⁰) *του ω* c. min ut vdtr pl And^c, 48. Are et cat (et^{ixt} et^{com}) *του νιου*

11. *ιδον* c. AB .. ε Ln 49. *ειδ.* c. min certe pler | *ηνεωγμ.* c. A al Hipp⁴⁶² AndP .. ε *ανειωγμ.* (B *ανειογμ.*) c. B al pl Or And^a et^c Are et cat | *καλοιμενος* c. B al longe pl vv pler Or³ (¹praem ὁ, ¹post *πιστ.* pon) And^c Ir^{int} Cyp Vic Hier Pri al .. Ln om c. A al⁶ vg^{ed} (non am fu demid lips tol) arm (sed arm^{ed} mg habet) s^{led} Hipp And^a etP Are et cat

12. *φλοξ* c. B al fere³⁰ arm Hipp⁴⁶² And^a etP .. ε (Gb⁰⁰) Ln praem *ως* c. A al pm vg al pl Or And^c Are et cat Ir^{int} Cyp al | *ονοματα γεγρ. και ο. γεγρ.* c. B al plus²⁰ syr AndP et^c (item comm: *ταις γαρ οικονομιας ὧν πολυῶνμος - τη ουσια ἐστιν ἀνόνημος* etc) :: quae lectio ab emendatore alienissima, non item altera .. al fere¹⁰ sl⁴ *ονοματα γεγρ.* (sequente ἄ s. και) .. ε Ln *ονομα γεγραμμενον* c. A al pm vg al pl Or gr et^{lat} Hipp And^a Are et cat Ir^{int} Cyp al (Pri add *magnum*)

13. *βεβαμμενον* .. al aliq Or Hipp⁴⁶² *εργρατισμενον*, item Or¹ *εργραμμενον* | *κεκληται* (Gb¹¹) c. AB al fere²⁵ demid lips^{4, 6} al (et^{six}) aeth al Hipp Hier al (Or *εκεκλητο*) .. ε *καλειται* c. min certe pm And^{omn} Are et cat; item *vocatur* s. *dicitur* vg al Ir^{int} Cyp Novat²⁹⁵ al

14. *τα* sec c. A al pl Or¹ And^c (itemP *και στρατ. αυτου ηκολ. τα εν* etc) Are et cat .. ε (non ε⁹ etc) om c. B al mu And^a .. 32. Or¹ *αυτου* | *επι* c. B al¹⁴ ac plur Or^{4, 55} And^c Ar^e et cat .. ε Ln εφ. c. A al ut vdtr pl And^a etP | *λευκον* (A ante *βυσσ.* pon) c. AB al pl am fu lips⁵ demid tol al syr al (cop *byssinis splendidibus*) And^c Are et cat Ir^{int} Cyp al .. ε (= Gb Sz) add και c. min mu vg^{ed} et^{edd} aliq al Or¹ (alibi¹ om *λεικ. και*) And^a etP Hier

- 1, 16. ρεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἴνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς
 2, 12. ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληρὸν τοῦ
 *P^s 9, 9. οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 καὶ
 *E^s 68, 8. ἔξει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον
 17, 14. Βασιλεὺς βασιλείων καὶ κύριος κυρίων.
 E^s 89, 17—20. 17 Καὶ ἶδον ἓνα ἄγγελον ἐστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔκραξεν
 φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρα-
 νήματι Δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, 18 ἴνα
 φάγητε σάρκας βασιλείων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυ-
 ρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρ-
 κας πάντων ἑλευθέρων τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν τε καὶ μεγάλων.
 17, 19. 19 Καὶ ἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρα-
 16, 14. τεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθη-

15. οξεῖα c. A al certe mu am fu demid al cop al Or And^a Ir^{int} al ..
 Gb † Sz praem διστομος c. B al³⁶ vged et^{edd} aliq syr al AndP et^c Are
 et cat Cyp al | παταξῃ c. AB al pl Or And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb
 Sz) πατασση c. min mu (vg Ir^{int} Tich *percutiat* praegresso *procedit*;
 Cyp *exibat* - *percuteret*, similiter Hier al) | τῆς ὀργῆς c. AB al pl vg
 cop arm aeth ar^e sl³⁻⁴ Or (τ. οργ. τ. θνμ.) And^c Are et cat Ir^{int} Tich
 .. ζ (= Gb Sz) praem και c. min mu arP al And^a etP (syr om τῆς οργ.,
 Cyp Pri om τ. θνμ.)
16. A aeth^{ro} Cass om ἐπι το ἰμ. και | ὄνομα c. AB al pl Or AndP et^c
 Are et cat .. ζ (= Gb) praem το c. min mu And^a
17. ἶδον c. AB .. ζ Ln 49. εἰδ. c. min certe pler | ἓνα (36. cop arm ar^e
 pp^{lat}2 ἄλλοι, 35. And^c ἓνα ἄλλοι) c. A al certe pm vg al AndP Are et
 cat Pri .. Gb⁰ c. B al fere²⁵ syr And^a Tich | B al tol ἐκραξεν | B al
 mu εν φωνῇ | πετομένοις c. AB al pm And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb
 Sz) πετοιμ. c. min ut vdtr pl | συναχθητε c. AB al longe pl am fu
 lips⁴⁻⁵ demid tol al cop syr ar^e aeth sl³ AndP et^c (And^a Pri Cass
 om) Are et cat pp^{lat} aliq .. ζ (= Gb Sz) και συναγασθε c. min aliq vged
 lips⁶ arP al | το δεῖπν. το με. (al mu And^c Are et cat τον δ. τον
 μεγαν, al⁴ το δ. τον μεγαν) του c. AB al pl vg (et^{edd} pler) cop syr ar^e
 sl³⁻⁶ ed AndP et^c Are et cat Pri Tich .. ζ (= Gb Sz) το δ. τον μεγαλοῦ
 c. min mu lips⁶ al And^a
18. ἐπ αυτων c. B al fere omn And^{omn} Are et cat .. Ln ἐπ αυτους c. A
 al² (: cf 20, 4. ubi ἐπ αυτους vix fluct) | τε pr c. AB (aliter Mai) al
 fere³⁰ And^a et^c Are et cat .. ζ (= Gb Sz) om c. min pm (nec exprim
 vg etc) | και (om B al⁶ sl³⁻⁴) μι. τε c. al²¹ item B al⁶ sl³⁻⁴ .. ζ (= Gb † Sz) Ln om τε c. A al pm And^{omn} Are et cat
19. ἶδον c. AB .. ζ Ln 49. εἰδ. c. min certe pler | αυτων c. B al fere
 omnib vv ut vdtr omn And^{omn} Are et cat Tich Pri .. Ln αυτου c. A

μένον ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. 20 καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας ^{16, 15.} ^{20, 10.} τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν θείῳ. 21 καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθη- ^{Εα 30, 38.} μένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ ἐξελεύσει ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

XX.

1 Καὶ ἴδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν ^{19, 1.} ^{9, 1.} κλεῖν τῆς ἄβυσσος καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 2 καὶ ἐκοίτησεν τὸν δράκοντα, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὃς ἐστὶν διάβολος καὶ ^{12, 9.} ^{Εα 24, 22.} ὁ σατανᾶς, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, 3 καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἐκλείσεν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ

al² | τον πολεμ. c. AB al fere²⁰ Are et cat .. ζ (= Gb † Sz) om τον c. min ut vdtr pl Synops And^{omn}

20. ο μετ αυτου c. B al pl syr arP Hipp And^c Are et cat .. Ln μ. αυτ. o c. al⁴ vg sl³⁻⁴-ed Synops AndP (α με. τουτου ο) Pri .. A 41. cop oi μ. α. (cop add και) ο, 34. oi μ. α. pergens ψευδοπροφηται (et. ο με. αυτ. ο et aliter leg) | τη εικονι .. B το χαραγμα | εβληθησαν .. al² AndP βληθησονται | οι δυο .. aeth^{utr} arm om | την καιομενην c. B al ut vdtr omn vv pl And^{omn} Are et cat .. Ln της καιομενης c. A (vg al ignis ardentis; Pri in stagnum ignis ardentis igne, Prom in stagnum ardens igne) | θειω c. AB al fere²⁵ AndP Are et cat .. ζ (= Gb Sz) praem τω c. min pm And^a et^c

21. εξελθουση c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (= Gb Sz) εκπορευομενη c. min mu | ορνεα .. A* θηρια?

XX. 1. ιδον c. AB .. ζ Ln 49. εδ. c. min certe pler | κλειν c. AB al pl And^c .. ζ (= Gb Sz) κλειδα c. min mu And^a etP Are et cat

2. ο. οφ. (aeth^{utr} non exprim) ο αυχ. c. A (sl⁴ ο οφ. post εστιν pon) .. ζ τον οφιν τον αρχαιον c. B al ut vdtr omn And^{omn} Are et cat | ο σατ. c. AB al fere²⁰ And^c Are et cat .. ζ om δ c. min certe pm And^a etP. Praeterea B al fere³⁰ syr arP sl⁴⁻¹⁰ AndP et^c Are et cat add ο πλανων την οικουμενην ολην (: ex 12, 9), non item A al pm vg cop al mu And^a Vic Aug Tich Promiss Pri

3. εκλεισεν (al² And^a εδησεν) c. AB al pl vg syr arm al Synops And^{omn} Are et cat pplat .. ζ (= Gb Sz) add αυτον c. min mu (cop clau-

πλανῆ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ
 17, 10. λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον.
 *Dan 7, 9. 4 Καὶ ἴδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα
 12. 27. ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεμισμένων διὰ τὴν μαρτυ-
 ρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνη-
 6, 9. etc σαν τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα
 ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευ-
 σαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη. Ὅ οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ
 ἔζησαν ἄχρι τελεσθῆ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.
 6 μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ·
 *Es 61, 8. ἐπὶ τούτων ὁ δευτερός θάνατος οὐκ ἔχει ἔξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται
 ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ
 χίλια ἔτη.

sit os eius) | επανω αυτου .. Α εμμενωσ αυτον | πλανα c. b al pl AndP
 et^c Are et cat .. 5 (= Gb Sz) Ln *πλανηση* c. A al mu And^a | *ετι τα*
εθνη c. AB al pl vg syr al AndP et^c Are et cat Vic Pri al .. 5 (= Gb
 Sz) *τα εθρ. ετι* c. min mu (al pauc And^a Tich om *ετι*) | *μετα* c. AB al
 fere¹⁵ am fu lips⁴⁻⁵. tol al Vic Aug Tich Promiss Pri Apring .. 5 (Gb⁰⁰)
 praem *και* c. min pm vged etedd aliq cop al And^{omn} Are et cat .. al
 syr *με. δε* | *λυθ. αυτον* c. AB al mu Are et cat .. 5 *αυτ. λυθ.* c. min
 ut vdtr pl And^{omn} item vg pplat

4. *ιδον* c. AB .. 5 Ln 49. *ειδ.* c. min certe pler | *πεπελεμισμ.* .. Α *πεπο-*
λημμενον | *το θηρ.* c. AB al pm Are et cat^{xt} .. 5 (= Gb Sz) *τω θηρω*
 c. min ut vdtr pl And^{omn} Are et cat^{com} | *ουδε* c. AB al²⁰ Are et cat ..
 5 *ουτε* c. min ut vdtr pl And^{omn} | *την εικονα* (5 Gb¹¹) c. AB al pm
 And^c (et^a*)? Are et cat^{xt} .. 5^e (item Gb Sz) *τη εικονι* c. min ut
 vdtr pl And^a** etP Are et cat^{com} | *μετωπον* (al pauc vg *των μετωπων*,
 sed non ita Cyp Vic Aug Pri al) c. AB al pl vg (et. am fu demid al)
 syr sl⁴. And^{omn} Are et cat Cyp Vic Aug al .. 5 (= Gb Sz) add *αυτων*
 c. min mu tol lips⁴ cop al | *του χϛ'* c. AB al pler And^a et^c Are et cat
 .. 5 (non 5^e etc) om *του* c. min pauc AndP | *χιλια* c. A al⁵ vel plur
 And^{omn} .. 5 (Gb⁰) praem *τα* c. b al pl Are et cat

5. *οι* (c. A vg [et. am fu tol lips⁵⁻⁶ al] Vic Aug Pri; b al mu demid
 lips⁴ cop al And^{omn} Are et cat *και οι, 5 οι δε* c. min pm aeth arP
 al) *λοιποι τ. νεκρ.* (b al² And^c *ανθρωπων*, Vic Aug Pri *eorum*) *ουκ*
usque ετη .. al fere²⁰ syr om | *εζησαν* c. AB al plus¹⁵ vg cop sl³. AndP
 et^c Are et cat Aug Pri .. 5 (= Gb Sz) *ανεζησαν* c. min pm aeth al
 (And^a *ανστησαν*) | *αχρι* c. AB al fere¹⁵ And^{omn} Are et cat .. 5 (= Gb Sz)
εως c. min mu

6. *τουτων* .. 14. *τουτω*, cop Hipp⁴⁴¹ *τουτων* | *ο δευτ. θαν.* c. AB al fere³⁰
 vg al Hipp And^{omn} Are et cat Pri al .. 5 (= Gb Sz) *ο θα. ο δευτ.*
 c. min mu cop syr al | *βασιλευσουσιν* c. b al ut vdtr omn vg cop syr

7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, 8 καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ἕξ 89, 89. ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γῶγ καὶ τὸν Μαγῶγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὃν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. 9 καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκκλειυσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημέ- 21, 2. ρην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς· 10 καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ 19, 20. θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθή- σονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11 Καὶ ἴδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐ- Dan 7, 9^{ss}. τόν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὐρέθη αὐτοῖς. 12 καὶ ἴδον τοὺς νεκροὺς τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς

al Andomn Are et cat Vic Aug Pri Fulg al .. A -ευουσιν | μετ αυτου .. al¹⁵ μετα ταυτα | χιλια .. B al syr praem τα

7. οταν (12. οτε) τελεσθη c. A al pl vg cop syr al Andomn Aug Hier Pri al .. Gb'' μετα c. B al pm arm sl⁴ Are et cat

8. τον μαγωγ c. B al ut vdtr omn Andomn Are et cat .. Ln om τον c. A (Are et cat^{com} ὡσπερ πολεμάχης ο γωι. και μα.) | τον πολεμ. c. AB al fere²⁵ Are et cat .. ζ (= Gb † Sz) om τον c. min pm Andomn | αυτων c. AB al fere²⁵ .. ζ (= Gb Sz) om c. min pm Andomn Are et cat

9. εκκλειυσαν (Gb') c. AB al fere²⁰ .. ζ εκκλωσαν c. min certe pm And omn Are et cat | αγιον .. B add και την πολιν των αγιων | εκ τ. ουρ. (Gb') c. A 12. 18. lips⁴ al arP sl⁴ And^a Pri Tich¹ Rup .. Gb Sz add απο του θεου c. B al pm vg^{cod} cop arm ar^e AndP etc Are et cat Vic Aug Tich¹; eadem ζ praem c. min pm vg (et. am fu al mu) syr al Hier .. demid om εκ (39. απο) τ. ουρ. .. al εκ τ. θε. απο τ. ουρ. vel απο τ. θ. απο τ. ουρ.

10. οπου και c. AB al pl vg (et. am lipss al, non demid tol) syr And^a etc Are et cat Vic Aug Pri .. ζ (= Gb Sz) om και c. min mu demid tol cop al AndP ppl^{at} aliq | Tich Pri pseudoprophetae

11. ιδον c. AB .. ζ Ln 49. ειδ. c. min certe pler | μεγ. λευκ. c. AB al pm vg cop syr arr aeth sl Are et cat Aug Pri al .. ζ (= Gb Sz) λευκ. μεγ. c. min ut vdtr pl Eph³⁸⁰ Andomn Ir^{int} | επ αυτων c. B al pl Eph² And^a etc Are et cat .. al² Ephr¹⁽³⁸⁰⁾ AndP επ αυτω .. ζ (= Gb Sz, sed Gb') Ln επ αυτου c. A al | προσωπου c. B al ut vdtr omn Eph Andomn Are et cat .. Ln praem του c. A | η γη κ. ο ουρ. c. AB al pler vg (et. am lipss al) cop syr al Andomn Are et cat Ir^{int} .. al⁴ tol al aeth arP sl⁴ ed Ephr Aug Pri auct^{ad} novat ο ουρ. κ. η γη

12. ιδον c. AB .. ζ Ln 49. ειδ. c. min certe pler | τους με. κ. τ. μι. c. A al¹⁵ vg syr arm aeth arP sl³⁻⁴ Andomn Are et cat^{com} Ir^{int} Aug Pri

- μικροὺς ἐστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοιχθήσαν· καὶ
 *Mal 3 16. ἄλλο βιβλίον ἠνοιχθή, ὃ ἐστὶν τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ
 ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 13 καὶ
 6, 8. ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ
 ὁ ἄδης ἔδωκεν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος
 κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 14 καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης ἐβλήθησαν
 21, 8. εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Οὗτος ὁ θάνατος ὁ δευτέρως ἐστίν, ἡ
 8, 5. etc λίμνη τοῦ πυρός. 15 καὶ εἴ τις οὐχ εὐρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς
 γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

- al . . 5 μικροὺς (B τοὺς μ.) x. μεγαλοὺς (B τοὺς μ.) c. (B) al ut vdtr
 pl m cop al, item τοὺς μ. x. τοὺς μ. post ἐστῶτας al aliq Meth (ap
 Phot) Are et cat (: hic ordo conformatus ad 11, 18, 13, 16. 19, 5
 et 18. quibus ll. lectio non fluct) . . al⁸ om | ἐστῶτας (al⁵ Meth And^c
 Are et cat post νεκρ. pon; al³ vgc^{od} om) ενωπ. τ. θρονου .. Aug Pri
 om | θρονου c. AB al pl m vg cop syr al fere omn And^c Are et cat
 Amb (auct^{novat} throni domini, Prom thr. dei) . . 5 θεου c. min mu sled
 And^a etP | ηνοιχθησ. c. AB al⁷ And^c Are et cat (AndP ηνοιγησαν, al
 mu ηνοιξαν, al⁵ ηνοιξεν) . . 5 (= Gb Sz) ηνεωχθησ. (al ανεωχθ.) c. min
 pm And^a | αλλο βιβλ. c. AB al fere²⁵ m vg syr cop al And^{omn} Are et
 cat Pri al . . 5 (= Gb Sz) βι. αλλο c. min pm | ηνοιχθη c. A al⁶ And^a
 (P ηνοιγη) Are et cat . . 5 ηνεωχθη c. B al ut vdtr pl And^c (et. ανεωχθ.
 leg)
13. νε. τοὺς ἐν αὐτῇ c. AB al²⁵ m vg syr cop al Meth⁷⁹² And^c Are et
 cat IrInt (mort. quos in se habuit) al . . 5 (= Gb Sz) τοὺς ἐν α. νε. c.
 min pm And^a etP Prom (quos penes se habebat mortuos) | ἔδωκεν c. B al
 fere omn vv ut vdtr omn Meth⁷⁹² And^{omn} Are et cat IrInt Aug Pri
 al . . Ln ἔδωκεν c. A al² | νεκρ. τοὺς (B τοὺς) ε. αὐτοῖς c. AB al fere²⁵
 vg etc Meth⁷⁹² AndP et^c Are et cat IrInt Aug Pri al (IrInt Aug quos in
 se habebant) . . 5 (= Gb Sz) τ. ἐν αὐτ. νεκρ. c. min pm And^a | αὐτῶν
 . . B al¹³ AndP et^c αὐτου
14. ο θαν. ο δευτ. εστ. c. AB al pl am fu tol lips⁵. al syr al And^c (And^a
 ο θα. δευ. εστ., AndP ο θα. εστ. ο δε.) Are et cat (item al⁵ vgc^{ed} arp
 sl⁴ 10. sed estin ante ο θα. pon) . . 5 (= Gb Sz, sed Gb') εστ. ο δε.
 θαν. c. min mu lips⁴ | η λιμν. τ. πυρ. c. AB al pl vv pm (fu lips². al
 stagnum ignis, am al in sta. ign., lips⁴. sta. et ign., al ignis) Hipp⁴⁴¹
 And^{omn} Are et cat IrInt Fulg al . . 5 (= Gb + Sz) om c. min mu vgc^{ed}
 arm ar⁶ . . al³ cop sl³. Pri Promiss om Ουτος usq πυρος
15. τη βιβλω c. A al ut vdtr pl And^a etP . . Gb'' τω βιβλω c. B al pm
 And^c Are et cat

XXI.

1 Καὶ ἴδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐ-^{·E· 65, 17.}
 ρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι.^{66, 22.}
 2 καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν ἴδον καταβαίνουσαν^{2 Pe 3, 13.}
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμη-^{3, 12.}
 μένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 3 καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ θρό-
 νου λεγούσης Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ^{·E· 37, 27.}
 σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ^{2 Co 6, 16.}
 θεὸς μετ' αὐτῶν ἔσται αὐτῶν θεός, 4 καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν
 δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι,^{7, 17.}
 οὔτε πένθος οὔτε κλαυθρὸς οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα^{·E· 25, 8.}

XXI. 1. ἴδον c. AB .. ς Ln 49. εἰδ. c. min certe pler | ἀπῆλθαν c. A ..
 Gb Sz -θον c. B al pm And^c Are et cat (item *abierunt* s. *recesserunt*
 Ir^{int} al mu) .. ς παρηλθε (al ἀπηλθε) c. min pm And^a etP (item *abii*
 vg al)

2. και c. AB al pl am demid tol al cop syr arm^{txt} aeth arr sl^{ms} And
 omn Are et cat Ir^{int} al mu .. ς (= Gb Sz) add *εγω ιωαννης* c. min mu
 vged etedd mu arm^{ed} mg al | ἴδον (c. AB; ς εἰδ. c. min certe pler) c. AB
 al pl am demid tol al syr aeth arm^{txt} al pps^r etlat .. ς (= Gb Sz) ante
 τὴν πολ. c. min mu vged etedd mu cop arm^{ed} mg al | ἐκ τ. οἰρ. ἀπο τ.
 θε. c. AB al pm vv pl AndP etc Are et cat ppl^{at} .. ς (= Gb Sz) ἀπο
 τ. θε. ἐκ τ. οἰρ. c. min certe pm sled And^a

3. θρονον c. A 18. vg arm^{ed} mg Ir^{int} Aug Amb .. ς οὐρανον c. B al
 pler vv pl And^{omn} Are et cat Tich Pri Cass | λαος c. B al³⁰ vg cop
 syr aeth^{utr} arr AndP etc Are et cat Aug Pri al .. ς (= Gb Sz, sed Gb')
 Ln λαοι c. A al pm sl And^a Ir^{int} (sed diff edd) | με. αυτ. εστ. c. AB al
 fere²⁰ vg syr Are et cat Ir^{int} Amb .. ς (= Gb Sz) 49. εστ. με. αυτ. c.
 min ut vdtr pl cop al And^{omn} Aug Pri | αυτων θεος; c. A vg syr (*iis*
deus) Ir^{int} Amb al .. ς 49. θε. (12. add *ων*) αυτων c. min ut vdtr pm
 vv aliq And^a .. Gb⁰⁰ c. B al²⁵ cop are sl⁴ AndP etc Are et cat ppl^{at}
 aliq

4. ο θεος c. A al certe pm vg sled AndP Aug Pri al .. Gb Sz 49. om c.
 B al³⁰ (ex his B al¹⁰ fere *εξαλ. απ αυτων*, item al² omissis *απ. τ. οφθ.*
αυτ.) cop syr arm aeth arr sl³⁻⁴ And^a etc Are et cat Ir^{int}^{5,35,2} Amb⁴ |
 ἀπο c. B al ut vdtr omn (vg Ir^{int} Pri al mu *ab*) And^{omn} Are et cat ..
 Ln ἐκ c. A (tol *ex*, Amb *de*) | οτι c. B al ut vdtr omn vg (et. demid
 tol) cop syr al mu And^{omn} Are et cat Ir^{int} Aug Prom Pri .. Ln om
 c. A sl³⁻¹ (am fu lux lipas al *quae*) | ἀπηλθαν c. A .. ς -θον c. min pl
 And^a etp .. B al¹⁵ And^c Are et cat -θεν

¹⁶Es 43, 19. ²Co 5, 17. ἀπῆλθαν. 5 καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ Ἰδοὺ καινὰ
 19, 9. 22, 6. ποιῶ πάντα. καὶ λέγει Γράφων, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀλη-
 θινοὶ εἰσιν. 6 καὶ εἶπέν μοι Γέγοναν. ἐγὼ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ
 22, 13. etc. ᾠ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω αὐτῷ ἐκ τῆς πηγῆς
 3. etc. τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. 7 ὁ νικῶν κληρονομήσει ταῦτα, καὶ
 ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός. 8 τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ
 22, 15. ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρμα-
 κοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν
 20, 10. 20, 14. τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.

5. τῷ θρόνῳ c. AB al fere²⁵ AndP etc (α ἐν τῷ θρ.) Are et cat .. ε (= Gb Sz) του -νου c. min nu | A (syr ap Wtst) και ιδου | και. ποι. πα. c. A al⁶ vg (cop ποι. κ. π.) Ir^{int} Aug Pri al .. B al pm syr And^c Are et cat πα. κα. ποι. .. ε και. πα. ποι. c. min pm vv aliq ut vdtr And^a etP | λεγει c. AB al mu am tol al syr arP Ir^{int} (dixit dominus Omnia scribe, quoniam) al .. ε (Gb⁰⁰) add μοι c. min ut vdtr pl vg^{ed} fu al cop aeth al And^{omn} Are et cat Tich al | π. κ. αληθ. c. AB al pm vg syr cop aeth arP sl³⁻⁴⁻¹⁰. Are et cat Ir^{int} al .. ε (= Gb Sz) αλ. κ. π. c. min ut vdtr pl vv aliq ut vdtr And^{omn}. Praeterea B al pm syr Are et cat add του θεου, item al And^c arP post εσ.
6. γεγοναν (-νασι 38.) εγω ει. το c. A 38. Ir^{int} (facta sunt: hoc tantum affert absq sqq) .. B al¹⁰ syr And^a Are et cat γεγονα εγω το, al fere²⁰ AndP etc γεγονα το (Gb'; item Gb'' γεγοναν· εγω το) .. arm arP γε- γονεν· εγω το, lux cop sl³⁻⁴⁻¹⁰. Tich εγω ειμι το, ar^e εγω το, 39. sl¹⁰. γεγονα εγω ειμι το .. ε γεγονε. εγω ειμι το c. min pm vg Pri | αλφα c. AB al And^c .. ε α c. min ut vdtr pl And^a etP Are et cat. Item **Λ** et **Ω** vg pp^{lat} | ἡ et το .. al fere¹⁰ Are et cat om | αυτω c. B al fere²⁰ And^c Are et cat .. ε (= Gb† Sz) Ln om c. A al certe pm And^a etP | A sl³. om της πηγης (sl⁴. ante δωση pon)
7. κληρονομησει c. A al certe pm vv fere omn And^a etP Cyp Tert Fulg Tich Pri al .. Gb' δωση αυτω c. B al²⁵ sl⁴⁻¹⁰. (sl³. δω. αυτ. ταυτ. και κληρ. ταυτ.) And^c Are et cat (: vdtr ad 3, 21. correctum ubi lect non fluct; nec magis fluct 2, 7 et 17.) | ταυτα c. AB al pl vv pl pp^{sr} et^{lat} .. ε (= Gb Sz) παντα c. test pauc (arm ταυτ. παντ.) | αυτω .. A αυτων | A om αυτος | υιος c. AB al fere²⁰ And^{omn} Are et cat .. ε praem ὁ c. min ut vdtr pm
8. τοις δε δειλ. c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) δειλ. δε c. min mu | απιστοις c. A al ut vdtr pm m vg cop arm ar^e sl³. And^a Tert Pri Fulg al .. Gb† Sz add και αμαρτωλοις c. B al plus³⁰ syr arP sl¹⁰. (item⁴. omissio και) AndP etc Are et cat | φαρμακοις (passim est φαρμάκοις ut And^c) c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ε -κεισι c. min mu | ψευδεις .. A ψευσταις | ο θα. ο δευτ. c. AB al pl vg syr al And^c, item omissio ὁ priore al pauc Are et cat .. ε (= Gb Sz) δευτ. θαν. c. min mu cop al AndP et praemisso ὁ And^a

9 Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχόντων τὰς ἐπιτὰς ^{16, 1.} ^{17, 1.}
 φιάλας γεμούσας ἐπιτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ^{19, 7.}
 ἐμοῦ λέγων *Λεῦρο, δεῖξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ ἁγίου.* ^{17, 3.}
 10 καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ^{*Ez 40, 2.}
 ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ ^{3.}
 οὐρανοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ, 11 ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ὁ φωστὴρ ^{*Ex 44, 31 **.}
 αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμοτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι.
 12 ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ^{17, 3.}
 ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ^{17, 3.}
 ἃ ἔστιν ὀνόματα τῶν δώδεκα φυλῶν νιῶν Ἰσραὴλ. 13 ἀπὸ ἀνα-

9. ἦλθεν c. AB al¹ pl vg (et. am fu al pl) cop syr al And^{omn} Are et cat Pri .. 5 (= Gb Sz) add *προς με* c. min mu lips⁴ arr arm sl⁴ | *εις εκ* c. AB al fere³⁰ vg syr cop al mu And^c Are et cat Pri .. 5 (= Gb[†] Sz) om *εκ* c. min certe mu And^a etP | *γεμουσας* c. B al¹⁵ et plur AndP et^c Are et cat, item 5 *τας γεμ.* c. min pm And^a (35. *εχουσας*) .. Ln *των γεμοντων* c. A 12. | *επτα πληγ.* c. B al¹⁵ et plur And^c Are et cat .. 5 (Gb⁰) Ln *praem των* c. A 11 certe pm And^a etP | τ. *νυμφ.* τ. *γυν.* τ. *αρν.* (: : quae lectio propter *νυμφην* nude ut vdbatur positum prae reliquis ad mutandum textum excitabat) c. A 33. 35. 38. vg cop syr ar^e aeth And^c Cyp Pri al .. Gb' 49. τ. *γυν.* (al² add *και*) τ. *νυμφ.* τ. *αρν.* c. B al²⁵ arP Are et cat .. 5 τ. *νυμφ.* τ. *αρν.* τ. *γυν.* c. min pm lips⁵ sl And^a etP .. Gb'' τ. *γυν.* τ. *αρν.* c. vg^{cod} Tich¹; item demid Apring τ. *νυμφ.* τ. *αρν.*
10. *επ* c. B al ut vdr omn And^{omn} Are et cat .. Ln *επι* c. A (: : at Mt 21, 5. pro *επι ονον* nemo *επ ον.* scripsit; hinc certe soli A diffido) | *την αγιαν* c. AB al fere²⁵ vg syr cop arr aeth sl⁴ Are et cat Cyp Pri al .. 5 (= Gb Sz) *praem την μεγαλην* c. min pm B^{aliq} AndP (item^a et^c τ. *μεγ. και αρ.*) | *εκ* pr .. al⁵ vel plur And^c απο | *εκ* sec (Gb') c. B al plus²⁰ And^c Are et cat .. 5 Ln απο c. A al certe pm (vg Pri al) And^a etP (vg^{cd} Hier al² om ε. τ. Θε.)
11. A om *εχ.* τ. *δο.* τ. *θε.* | ο *φωστ.* c. AB al fere³⁰ am fu lips⁵ tol al sl³⁻⁴ (syr ως *φωστ.*, cop ο *φω. δε*) And^c Tich al mu .. 5 (= Gb Sz) *praem και* c. min ut vdr pm vged eteddaliq aeth al And^a etP (uterq *praem ἐν ἧ ἡ γυνὴ τοῦ ἁγίου ἡ ἄνω ἱερουσαλημ ἐπὶ θεοῦ κοσμηθήσεται καὶ δοξασθήσεται*) Are et cat Pri | ως *λιθω* .. al⁶ sl⁴ AndP om
12. *εχουσα* pr c. AB al fere³⁰ And^{omn} (sed^a etP add *τε*) .. 5 (= Gb Sz) *-σαν τε* c. min pm Are et cat | *εχουσα* sec c. AB al fere³⁰ And^a (*praem και τ*) et^c (AndP *και sine εχ.*) .. 5 (= Gb Sz) *-σαν* c. min pm Are et cat | *και επι τ. πν. αγγ. δωδ.* c. B al ut ydr om vv pler (am al Pri [invito comm] *angulos* pro *angelos*) And^{omn} Are et cat Amb Tich .. Ln om c. A fu al syr (: : a δωδ. ad δωδ. transiliunt) | *ονοματα* sec c. B al¹⁵ And^c Are et cat (item Ln *praemisso τα* c. A al fere¹⁰) itemq vg cop syr al .. 5 om c. min aeth^{utr} (nec ἄ *εστ.* exprim) al And^a etP

- τολῶν πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. 14 καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἁγίου. 15 καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16 καὶ ἡ πόλις τετραγῶνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίου δεκαδίου χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. 17 καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, ὅ ἐστιν ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. 18 καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ
- * Ex 40, 3. ματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἁγίου. 15 καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16 καὶ ἡ πόλις τετραγῶνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον καὶ τὸ πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίου δεκαδίου χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. 17 καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν, ὅ ἐστιν ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. 18 καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ
- * Zach 2, 5. μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἐστὶν ἀγγέλου. 18 καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ

Pri | *μῶν* (al³ om, 32. And^a etP *του*) c. AB al fere²⁰ And^c Are et cat .. *ς* praem *των* c. min certe pm

13. *απο* c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. *ς* [= Gb Sz] *απ* c. min mu | *ανατολων* c. B al fere²⁰ And^c Are et cat .. *ς* (= Gb Sz) Ln -λης c. A min pm And^a etP | *και* ter c. AB al pl vg (et. am al mu) cop syr arm arr sl³ (aeth prim loc om) And^c Are et cat Hier .. *ς* (= Gb† Sz) om c. min mu fu demid tol lips⁴ al And^a etP Pri Tich | *νοτου*, tum *δυσμων* .. A arm *δυσμ.*, tum *νοτου*
14. *εχων* c. AB 32. al? .. *ς* Ln 49. *εχον* c. min pler | *επαυτων* c. AB al pl vgc^d cop syr al And^{omn} Are et cat Pri Tich .. *ς* (= Gb Sz) *εν αυτοις* c. min mu vg (et. am fu lipss tol demid al) | *δωδ.* sec c. AB al fere³⁰ (al² *δεκαδιο*, B al ubique *ιβ'*) vg syr arm arP sl⁴ And^{omn} Are et cat .. *ς* (= Gb Sz) om c. min mu lips⁶ aeth cop (perg *ονομα*) sl³ Pri Tich
15. *μετρον* c. AB al pl vg syr aeth arP sl³⁻⁴ AndP et^c Are et cat (Pri *arundinem auream ad mensuram, ut* etc) .. *ς* (= Gb Sz) om c. min mu cop al And^a | B *μετρησει* | B al pm om κ. *το τευχ.* αυτ.
16. *οσον και* (και c. A al pm vg cop syr Pri Hier; Gb⁰⁰ c. B al fere³⁰ And^{omn} Are et cat) c. AB al pl syr al And^{omn} Are et cat .. *ς* (= Gb Sz) praem *τοσουτον εστιν* c. min mu vg (item cop al ut vdr) Pri | *τω καλαμω* .. al³ And^{omn} praem *εν* | *ς* (non *ςε* etc) *επι σταδιων* c. min ut vdr pauc And^a etP contra AB al pl And^c Are et cat | *δεκαδιο* (: alibi ita min pauc) c. al²⁰ et plur And^c .. *ς* Ln *δωδεκα* c. A al certe pm And^a etP Are et cat; B al *ιβ'* | *χιλιαδων* (B praem *και*) .. B al pm syr And^c add *δωδεκα* s. (B al) *ιβ'*
17. *εμετρησεν* c. A al ut vdr pl vv ut vdr omn And^a etP Are et cat Pri (vg et *mensus est murus eius, Pri murus autem dimensus est*) .. B al²² And^c om | *εκατ. τεσσαρακ.* (ita c. A; *ς* *τεσσαρακ.* c. min ut vdr omn) *τεσσαρων* .. A δ *και* *εκατ. τεσσαρακοντα* .. B al *ρμδ'*
18. ἦν c. B al ut vdr omn And^{omn} Are et cat Pri .. Ln om c. A syr aeth

τείχους αὐτῆς ἰασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν ὅμοιον ὕαλος καθαρῷ. 19 οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἰασπις, ὁ δεῦτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος, 20 ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἐνδέκατος ἰάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. 21 καὶ οἱ δώδεκα πυλώνες δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγής. 22 καὶ ναὸν οὐκ ἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστίν, καὶ τὸ ἀρνίον. 23 καὶ ἡ πόλις οὐκ ἔχει ναὸν τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. 24 καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ οἱ βα-

Tich | A ενδομησις | ομοιον (Gb'') c. AB al²⁵ vg sl³⁻⁴ And^{omn} Are et cat Tich .. ε ομοια c. min pm Pri

19. οἱ θεμέλιοι c. AB al pm am fu lips⁶ demid al sl⁴ And^c Are et cat p^{pl}at mu (Pri add δε) .. ε (Gb⁰) praem και c. min certe pm vg syr cop al And^a etP | B σαπφειρος | χαλκηδων (B -κιδων) .. Gb' καρχηδ. c. 35. (cop χαρχητορ)

20. σαρδονυξ (min paucissimi And^c -δω-) c. B al ut vdtr omn (item vg cop etc Pri) And^{omn} Are et cat .. Ln σαρδιονυξ c. A | σαρδιον (Gb'') c. AB al pm (cop) And^c Are et cat .. ε -ιος c. min certe pm And^a etP, item sardinius vg etc | βηρυλλος .. A βηρυλλος (am dirillus, fu byrillus), B (teste Mai) Are et cat¹ βηρυλλιος | ενατος c. AB al pm And^c .. ε εννατος c. min ut vdtr pl And^a etP Are et cat | χρυσοπρασος (al⁴ -πρασος) c. B al ut vdtr omn And^{omn} Are et cat, item chrysoprassus vel -prusus vg (et. am fu etc) p^{pl}at .. Ln -σον c. A | αμεθυστος c. AB al ut vdtr pl (et. vg cop etc) .. al pm And^{omn} Are et cat -θυσος

21. ανα .. A ινα | εξ .. B praem ως | διαυγης c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ε (= Gb Sz) διαφανης c. min mu

22. ιδον c. AB .. ε Ln 49. ειδ. c. min certe pler | ναος c. B al ut vdtr omn And^{omn} Are et cat .. Ln praem ó c. A

23. φαινωσιν c. AB al plus²⁵ am And^{omn} (a etP perg αυτην) Are et cat Pri .. ε (=Gb Sz) add εν c. min pm (vg in ea) | αυτη η γαρ c. A al ut vdtr pl vv ut vdtr omn (sl⁴ om γαρ) And^{omn} (a etP vide ante) Are et cat Pri .. Gb' αυτη γαρ η c. B al pm

24. και περιπατ. usq φωτος αυτης c. AB al pl vg cop al pm And^{omn} Are et cat p^{pl}at .. ε (=Gb Sz) και τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσι c. test pauc (And in comm: τα μεν γαρ σωζόμενα εθνη, καθως ειρηται, φησιν, εν τω φωτι αυτης περιπατησουσιν)

22. 5. σιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν, 25 καὶ οἱ
 πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας, νῦξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ,
 26 καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἔθνων εἰς αὐτήν.
 *Ez 52, 1. 27 καὶ οὐ μὴ εἰσελθῆ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα
 καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἁγρίου.

XXII.

- *Ez 47, 1. 1 Καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύ-
 σταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἁγρίου.
 2 Ἐμμέσω τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖ-
 *Ez 47, 7. 7. θεν ξύλον ζωῆς ποιῶν καρπὸς δώδεκα, κατὰ μῆναν ἀποδίδους
 ἕκαστον τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν

| φερουσιν . . B al pm add αὐτω | την (B al pm om) δόξαν c. A al⁶ cop
 aeth^{ur} ar^e And^a etP Amb Tich Pri . . ζ (Gb⁰⁰) add καὶ την (B al pm
 Are et cat om) τιμην c. B al longe pl vg (sed habet *gloriam suam et
 honorem*) syr al mu And^c Are et cat | αὐτων c. A al ut vdtr pl vg
 (vide ante) cop al mu (sl³ om) And^a etP Are et cat Amb Pri . . B al²⁵
 syr sl⁴ And^c των εθνων

26. εἰς αὐτήν . . B al pm sl⁴ Are et cat add ενα εἰσελθωσιν

27. κοινον c. AB al pl vg al And^{omn} Are et cat (Irint?) Pri al . . ζ (= Gb Sz) κοινον | ο ποιων c. al¹⁶ cop (sed cop et. πας κοινος) arr item omisso ὁ (ita Gb' Ln) A al⁴ (vg al Amb Tich Pri *faciens*) . . ζ ποιων c. B al pl And^{omn} Are et cat

XXII. 1. ποταμον c. AB al²⁵ vg cop syr aeth ar^e sl¹⁰ Hil Pri al mu . . ζ (= Gb Sz) praem (al fere¹⁰ sl³⁻⁴ And^{omn} Are et cat add) καθαρον c. min pm vv pauc, item qui addunt

2. ἐμμεσω c. A (: vide ad 1, 13.) . . ζ Ln 49. ἐν μέσω c. B al certe pler | ἐντ. κ. ἐκειθ. (Gb'') c. AB al²⁵ And^c Are et cat . . ζ ἐντ. κ. ἐντεῦθεν c. min pm And^a etP. Libere vg *ab utraque parte fluminis*; contra cop syr *hinc atque illinc* | ποιων c. A 18. al ut vdtr . . ζ Ln 49. ποιων c. B al certe pler And^{omn} Are et cat | μηναν (c. A; ζ 49. -να c. B rell certe pler) absq additamento c. AB al pl AndP et^c . . ζ (= Gb Sz) add ενα c. min mu And^a Are et cat | ἀποδιδους (Gb'') c. B al²² ac plur Are et cat . . ζ Ln -διδουν c. A al pm And^{omn} (et. -διδοντα legitur; vg *lignum vitae afferens fructus duodecim per menses singulos reddens*; am^{*} fu al - per menses *singula reddentia*, am^{**} Pri -p. *mens. singulos* [Pri si. me.] *reddentes*) | αποδ. εκαστ. (-στον c. A al pl And^{omn} Are et cat; Gb' -στω c. B al² sl⁴; Gb'' -στος c. al¹⁵; 35. om) c. (Gb'') B al pm, item syr *in omni mense reddens unum quodque fructum suum* (: hac ex

τῶν ἐθνῶν. 3 καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. καὶ ὁ θρόνος *Zach 14, 11.
 τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀγγέλιον ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λα-
 τρεύσουσιν αὐτῷ. 4 καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ 7, 3.
 ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 καὶ νῦν οὐκ ἔσται, καὶ 21, 23.
 οὐ χρεια λύχνου καὶ φωτός, ὅτι κύριος ὁ θεὸς φωτιεῖ ἐπ' αὐτούς, *Dan 7, 27.
 καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 6 Καὶ εἶπέν μοι 21, 5.
 Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί, καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευ-
 μάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς 1, 1.
 δοῦλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. 7 καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. 8, 11.
 μακάριος ὁ τρώων τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

lectione tanta varietas fluxit) . . ζ Ln εκ. αποδ. c. A al ut vdtr pl And
 omn Are et cat | al³ om τῶν

3. καταθεμα c. AB al pl Andomn Are et cat . . ζ (= Gb Sz) καταθα-
 θεμα c. min mu | ετι c. AB al pl vg al pl Fulg Pri al . . al¹⁵ arP And
 omn Are et cat εκει (arm ετι εκει)

5. εσται (Gb'') c. B al¹⁵ cop Promiss . . Gb Sz Ln add ετι c. A al³ vg
 syr pp^{lat} aliq; item ζ (Gb') εκει c. min ut vdtr pl vv aliq Andomn Are
 et cat | ου χρεια (et. Gb Sz) c. B al fere²⁰ (syr neque erit ipsis indi-
 gentia) sl^{10*} et (addito ἦν)^{4*} item (neg. opus erit) Pri Prom . . Ln ουχ
 εξουσιν χρειαν c. A vg al And^{angl} Palam pp^{lat} mu, item ζ (=Gb Sz)
 χρειαν ουκ εχουσι c. min ut vdtr pl vv aliq And^a etP et^c Are et cat
 | λυχνου c. B al ut vdtr fere omn vv pauc AndP et^c Are et cat Amb²
 . . Ln praem (38. postpon) φωτος c. A al² vg (fu om λυχν) cop syr ar^e
 aeth sl^{3-5-ed} And^a et^{angl} Palam Amb¹ Pri Tich | φωτος (A al⁵ am
 φως, lips⁵ al om) c. B al¹⁶ arP sl^{4-10*} . . ζ Ln add ηλιου c. A al pl vv
 pler pp^{gr} et^{lat} (adnotat Gb: „Legendum videtur vel φωτός λυχνου
 και φωτός ηλιου vel λυχνου και φωτός.“ At priora emendatorem pro-
 dunt.) | φωτιε c. B al²⁵ And^a etP; Ln -σει c. A al² Palam, item vg
 (et. demid al, fu inluminau) cop al Pri Amb al . . ζ (=Gb Sz) -εζει c.
 min pm am syr al And^c Are et cat | επ c. A Palam Pri Amb Tich
 . . ζ (=Gb† Sz) om c. B al ut vdtr omn Andomn Are et cat

6. ειπεν c. A al ut vdtr pl vv ut vdtr omn pp^{gr} et^{lat} . . Gb'' λεγει c. B
 al²⁵ | κυριος c. B al fere omn Andomn Are et cat . . Ln praem ο c. A
 92. | πνευματ. των c. AB al pl vg syr cop aeth arr sl^{4-10*} Andcom
 (ει δε θεος των προφητων ο ᾧ etc) Are et cat (uterq et. sic in
 com: - τουτο γαρ βοιλεται παρισταν δια του Κυριου των πνευματων,
 ωσπερι ελεγεν Κυ. του προφητικου χαρισματος) Pri Idac (dominus
 deus et spiritus prophetarum misit angelum suum ostendere etc) . . ζ (=
 Gb Sz) αγιων c. min mu sl^{3-5*} Andomn

7. και c. AB al pm vg (et. am fu lipss al) syr aeth arP sl^{3-4*} And^a Are
 et cat . . ζ (=Gb† Sz) om c. min pl cop al AndP et^c Pri

- 8 Καὶ γὰρ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα· καὶ ὅτε ἤκουσα
 19, 10. καὶ ὅτε ἶδον, ἔπεσα προσκνηῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέ-
 λου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. 9 καὶ λέγει μοι Ὅρα μὴ· σύνδου-
 λός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούν-
 των τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ Θεῷ προσκνήσον. 10 καὶ
 10, 4. λέγει μοι Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου
 1, 3. τούτου· ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. 11 ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ
 1 Dan 12, 10. ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω
 ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι.
 1 Psa 40, 7. 12 Ἴδού ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦ-
 ναι ἐκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ. 13 ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ,

8. καγω c. AB al mu Dion⁴⁸⁸ And^a etP .. ζ και εγω c. min pl And^c Are et cat | ακ. (al³ cop sl³⁻⁴. Dion And^a etP Are et cat βλεπ.) κ. βλεπ. (iid ακ.) ταυτ. c. AB al fere²⁵ vg syr al AndP pp^{lat}, item qui βλ. κ. ακ. τ. .. ζ (= Gb Sz) βλ. ταυτ. κ. ακ. c. test pauc | κ. οτε ιδον (ιδον c. B; rell ut vdtr ειδ.) c. (Gb') B al fere²⁰, item al³ omisso οτε .. Α και εβλεπον .. ζ Ln και εβλεψα c. min pl And^{omn} Are et cat, item vidi vg Pri | ιπισα (Gb') c. A al⁵ qui citantur item al ut vdtr sat mu (item edd pm) .. ζ^o (non ζ) Ln -σον c. B al pl And^{omn} Are et cat | εμπροσθεν των .. Α προ | δεικνυοντ. (Α διγνυοντ.) .. al mu Are et cat δεικνυντ.
9. ειμι c. AB al pl am fu demid lips⁵⁻⁶. tol al cop syr aeth arr sl³⁻⁴. Ath³⁸⁸ And^{omn} (sed^c add εγω) Are et cat Cyp al .. ζ (= Gb Sz) praem γαρ c. test pauc | και tert c. AB al pl vv pl Ath³⁸⁸ And^a et^c .. al mu sl³⁻⁴. AndP Are et cat Pri om
10. ο καιρος (et. Gb Sz) c. 4. 16. 27. 39. 48. 68. et ut vdtr al sl³. Are et cat .. ζ (= Gb Sz) praem οτι c. min ut vdtr pm aeth al AndP Cyp² Pri .. Ln add γαρ c. AB al fere²⁰ vg cop syr al And^c .. al³ And^a ο γαρ καιρ.
11. ρυπαρος ρυπαρευθ. (al² Or² ρυπανθητω) c. B al fere²⁰ And^a etP Are et cat .. ζ (= Gb Sz) ρυπων ρυπωσατω c. min mu .. Α al⁴ And^c om και ο ρ. ρ. ετι | δικαιοσ. ποιησατω c. AB al pl am fu demid tol lips⁴. al cop syr al And^{omn} Are et cat Cyp² al mu .. ζ (= Gb Sz) δικαιωθητω c. min ut vdtr pauc vg^{ed} (iustificetur) ar^o al Lugd^{epist} ap Eus⁵¹. (ινα η γραφη πληρωθη· Ο ανομος ανομησατω ετι, και ο δικαιος δικαιωθητω ετι.) Aug³ (justior fiat)
12. ιδον c. AB al pl vg cop syr arm arr sl⁴. al² And^a et^c Are et cat Cyp al .. ζ (= Gb Sz) praem και c. min mu aeth sl³. AndP | εστιν αυτου c. Α (B in ed mea) 21. 28. syr (sicut est opus eius) .. B (ap Mai) al mu εσται αυτου et ζ αυτ. εσται c. min pl And^{omn} Are et cat (vg etc sec. opera sua)
13. εγω c. AB al fere²⁵ am fu** al sl⁴. Ath⁵⁰⁸ And^{omn} Are et cat Cyp^{cod} Pri .. ζ (= Gb Sz) add ειμι c. min pm vg^{ed} etedd pl al pl Or² (et¹ γεγονα) pp^{lat} aliq | αλφα c. Α al mu And^c Are et cat al (Are et cat

πρωτος και εσχατος, η αρχη και το τελος. 14 μακαριοι οι πλ^{1, 8, 21, 8, 7, 14.}νοντες τας στολας αυτων, ινα εσται η εξουσια αυτων επι το ξυλον της ζωης και τοις πυλωσιν εισελθωσιν εις την πολιν. 15 εξω οι ^{21, 8, 2.}κυνες και οι φαρμακοι και οι πόρνοι και οι φονεις και οι ειδωλολάτραι και πας φιλων και ποιων ψευδος. 16 εγω Ιησους επεμψα τον αγγελον μου μαρτυρησαι υμιν ταυτα ταις εκκλησαις. εγω ^{5, 6, 11, 1.}ειμι η ριζα και το γενος Δαυειδ, ο αστηρ ο λαμπρος ο προιονος. 2, 28. 17 Και το πνευμα και η νυμφη λεγουσιν Ερχου. και ο ακουων ^{28, 55, 1.}ειπατω Ερχου. και ο διψων ερχεσθω, ο θελων λαβετω υδωρ ζωης δωρεαν.

et. ω μεγα pro ω sq) .. ε A sive α c. b al ut vdtr pl Or Ath⁵⁰⁶ And^a etP al | πρωτ. κ. εσχ. (Gb Sz o πρ. κ. ο εσχ. c. b al¹⁶ And^c; Or¹ Ath⁵⁰⁶ και o πρ. κ. ο εσχ.) η αρχ. κ. το τε. c. A al⁶, item b al¹⁶ Or¹ Ath, item vg syr aeth arP sl^{3, 4, 5, 10.} Cyr al mu .. ε (=Gb Sz) αρχ. κ. τελ. (Or³ η α. κ. το τ.) o πρ. κ. ο εσχ. (o πρ. κ. ο εσχ. om vg^{cd} cop) c. min ut vdtr pl vv pauc Or² And^a etP Are et cat

14. πλυνοντες (38. πλυνοντ., Ath⁵⁰⁶ ex cdd pler πλατυνοντ. seded par etecolon πλυνοντ.) τ. στολας αυτων (vg^{ed} etedd aliq arm^{mg} add in sanguine agni) c. (et. Gb'') A 7. 38. vg arm^{ms} aeth^{utr} Ath Fulg Pri .. ε 49. ποιουντες τ. εντολας αυτου (AndP et^c Are^{angl} εμου) c. b al pler cop syr arr al And^{omn} Are et cat Cyp Tert Tich

15. εξω c. ab al pl vg syr al Hipp⁴⁴¹ Ath⁵⁰⁶ And^{omn} Are et cat Cyp Tich .. ε (=Gb Sz) add δε c. min mu lips^{5.} cop al Pri Fulg | πας c. ab al fere²⁰ Hipp Ath (al⁵ sl^{4.} Hipp Ath And^c Are et cat ποι. κ. φιλ.) .. ε (Gb⁰⁰) add ο c. min ut vdtr pl And^{omn} Are et cat

16. ταις εκκλ. c. 4. 11. 12. 47. 48. arm sl^{3.} AndP Are et cat Pri (add επτα) .. ε (Gb⁰) praem επι c. b al pl syr al; item Ln εν c. A al³ vg cop al Ath And^a et^c | δαυειδ (δαυιδ, δαβιδ vide ad Mt 1, 1.) c. ab al fere²⁵ vel plur Ath And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) praem τρι c. min mu | ο προιος (c. A et sine dubio al, praeterea cf ad 2, 28.; Gb Sz Ln 49. πριων. c. b al certe pler) c. ab al pl Ath And^a etP itemque ante ο λαμπρ. (35. ar^e om) al⁶ sl^{3, 11.} [arP] And^c Are et cat .. ε (=Gb Sz) οφθρμος c. min pauc. Praeterea ε (=Gb Sz) Ln praem και c. A al ut vdtr pauc vg: om c. b al pler vv pler Ath And^{omn} Are et cat Tich Idac al

17. ερχου bis et ερχεσθω c. ab al pl Ath And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) ελθε bis et ελθειτω c. min vix mu | ο θελων c. ab al pl am tol lips^{5, 6.} al cop aeth sl^{3, 4.} Ath And^{omn} Are et cat pp^{lat}2 .. ε (=Gb Sz) praem και c. min mu vg^{ed} etedd aliq syr arr arm al Pri | λαβετω c. ab al pl Ath And^{omn} Are et cat .. ε (=Gb Sz) λαμβανετω το c. min vix mu. Ceterum tol al ad finem versus add amen omissis vv. 18-21. Etiam 12. om vv. 18 et 19.

15. 1^{aa}. 18 *Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. εἴαν τις ἐπιθῆ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ*
 *Dt 4, 2. 19 *καὶ εἴαν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.*

18. *μαρτυρῶ* c. AB al pl And^a etP .. al⁴ And^c Are et cat *μαρτυρομαι* .. ζ (=Gb Sz) *συμμαρτυρομαι* c. min vix mu; item *contestor* vg, sed m Pri al *testor* | *εγω* c. AB al pl m vg cop (*autem ego*) al And^{omn} Are et cat Pri al .. ζ (=Gb Sz) *γαρ* c. min ut vdtr pauc (vv aliq nec *εγω* exprim nec *γαρ*) | *τω* c. AB al fere²⁵ And^a et^c Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om c. min certe pm AndP | *ἐπιθῆ ἐπ αὐτα* c. AB al pl AndP et^c (^a *ἐπιθήσει ἐπ αὐτω?*) Are et cat .. ζ (=Gb Sz) *ἐπιτιθῆ προς ταυτα* c. min vix mu | *ἐπιθήσει* .. al¹⁵ -*θησαι* (et aliter legitur) | *ἐπ αυτον* (A** 11.** -*τω*) .. al⁶ And^{omn} (sed^a *ἐπιθ. αυτω*) Are et cat Amb ante o θε. pon .. A* om | *πληγας* c. A al longe pl vv pler Amb Tich Pri .. B al⁷ arm sl³ And^{omn} Are et cat praem *επτα* | *τω* c. AB al longe pl And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om c. min pauc
19. *αφελη* (B -*λειται*) c. A al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) *αφαιρη* c. min ut vdtr pauc | *του βιβλιου* c. AB al pl And^{omn} (sed^a *της προφ. του βιβλ. τουτου*, ut et. m) Are et cat .. ζ (=Gb Sz) *βιβλον* c. min vix mu | *αφειλει* c. AB al mu And^a et^c Are et cat, item -*λοι* al¹⁵ AndP (et. -*λη*, -*λαι* legitur) .. ζ (=Gb Sz) *αφαιρησει* c. min ut vdtr pauc | *του ξυλου* c. AB al pl m am demid lips⁶ al⁷ cop syr arm aeth sl³ 4-10-11 And^a et^c Are et cat Tich .. ζ (=Gb Sz) *βιβλον* vged fu lips⁴⁻⁵ al arr AndP Amb Pri | *εκ* c. B al ut vdtr fere^{omn} m (om *και*) vg syr al And^{omn} Are et cat Tich Pri .. Ln om c. A al² (cop al?) | *των γεργ.* c. AB al pl cop syr arm ar⁶ aeth sl³ 4-10. And^{omn} Are et cat Tich Pri .. ζ (=Gb Sz) praem *και* c. min vg al | *τω* c. AB al pl And^{omn} Are et cat .. ζ (=Gb Sz) om c. min pauc. Ceterum ad haec adnotat And^{com} itemque Are et cat^{com}: *διαμαρτύρεται ἡμῖν τοῖς ἀκούουσι μήτε προσθεῖναι τι μήτ' ἀφελεῖν, ἀλλὰ τὰ γραφικά ἰδιώματα τῶν ἀπτικῶν συντάξεων καὶ τῶν διαλεκτικῶν συλλογισμῶν ἡγῆσθαι* (Are et cat inepte *μη ἡγ.) ἀξιοπιστότερα καὶ σημαντότερα.*
20. *ερχου* c. AB al mu vv pler And^c et angl Are et cat .. ζ (=Gb Sz) praem *και* c. min pm sl¹⁰ al And^a etP (Pri *Etiam, veni o domine Iesu*) | *ῶ* c. AB al longe pl vg syr al And^c Pri .. al⁸ cop arm ar⁶ sl³⁻⁴ And^a etP Are et cat add *χριστι*
21. *κυριου* c. AB al fere²⁵ vgeod (ap Btl „cod vetust Gallicus“) aeth arP sl⁴⁻¹⁰ And^a et^c .. ζ (=Gb Sz) add *ημων* c. min ut vdtr pm vg (et. cdd pler) cop syr al AndP | *ῶ* (arP om) c. A 26. item al ut vdtr .. ζ add *ῶ* c. B al pler vg cop syr al And^{omn} .. al Are et cat *ῶ* pro *κυρ. ῶ*

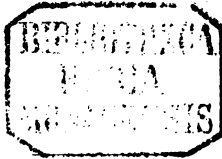
20 *Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἄμην, ἔρχου* 7, 17.
κύριε Ἰησοῦ.

21 *Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ μετὰ πάντων.*

He 13, 25. etc

| *παντων* c. A am al³ (edd tres Gallic. ap Btl) .. Gb Sz add *των αγιων*
c. B al pl vg^{cod} cop syr arm s¹⁸⁻⁴⁻⁵⁻¹⁰. And^{omn} Are et cat; item *ς υμιων*
c. min ut vdtr mu vg (et. fu al mu) al. Praeterea *ς* (= Gb Sz) add
αμην c. B al ut vdtr omn vv pler And^p et^c Are et cat^{txt}: om c. A fu
al³ („edd³ Gallic.“ ap Btl) And^a Are et cat^{com} | Pri om v. 21.

Subscriptio: Nil habent B al ut vdtr pl .. A *αποκαλυψις ιωαννου*, al
τελος αποκαλυψεως .. fu *exp: apocalypsis sancti iohannis feliciter*, am
lips⁵ *explicit liber apocalypsis (-lipsis lips⁵) sancti iohannis apostoli (et*
evangelistae. Deo gratias add am) cod^{basillens} *expl. liber apocalypsis.*
Incipit prologus septem epp. canonicarum; syr finita est apocalypsis Iohannis
evangelistae, et totum Nov. Testamentum, in linguam Syrorum
translatum. Gloria deo, aeth hic finita est visio Iohannis Abucalamsis.
Amen. Quod est dictum: Quam vidit in vita sua, visio: et scripta fuit a
beato Iohanne evangelista dei eius, ar^p absoluta est opitulante domino
nostro I. Chr. visio Iohannis apost. et evang. dilecti a domino. Amen,
amen. Est autem apocalypsis quam revelavit ei dominus ob inditi s in illa
hominibus utilitates. Ipsi gloria in saeculum saeculorum, amen .. And
omn λογοι κδ', And^{omn} Are et cat κεφ. οβ', Cass 33 capp; cd^{lat} (bibl.
Reg. 3561.) MDCCC versus. (Ex Graecis edd nulla stichorum notatio
exscripta est, nec magis in ullo reperiri vdtr.)

LIPSIÆ,
IMPR. GIESECKE & DEVRIENT.

TISCHENDORFIANA NONNULLA POTIORA.

Die hier zunächst verzeichneten biblisch-documentlichen Urkunden-Werke lassen sich unter dem Namen einer „christlichen Urkundenbibliothek“ zusammenfassen; es liegen darin viele kostbare grösstentheils mehr als ein Jahrtausend alte Urkunden des heiligen Textes des Alten und Neuen Testaments, theils griechisch, theils lateinisch, theils in beiden Sprachen zugleich vor. Eine beträchtliche Zahl derselben gelang es dem Herausgeber auf seinen orientalischen Reisen zu entdecken, während alle anderen vorher noch ganz unbenutzt gewesen oder nur mangelhaft für den textkritischen Zweck verglichen worden waren. Die Druckausstattung ist den Originalen möglichst angepasst worden, besonders in der seit 1855 erscheinenden *Nova Collectio der Mon. sacr. ined.*

Codex Ephraemi Syri rescriptus sive *Fragmenta utriusque Testamenti e codice Graeco Parisiensi celeberrimo quinti ut videtur post Christum saeculi. Eruit atque edidit C. Tischendorf. 2 tomi. 1843, 1845. 27 Thlr. (Fragmenta Novi Testamenti 1843. 18 Thlr. Fragmenta Veteris Testamenti 1845. 9 Thlr.)*

Monumenta sacra inedita sive *Reliquiae antiquissimae textus Novi Testamenti Graeci ex novem plus mille annorum codicibus per Europam dispersis. Eruit atque edidit C. Tischendorf. 1846. 18 Thlr.*

Codex Friderico-Augustanus sive *Fragmenta Veteris Testamenti e codice Graeco omnium qui in Europa supersunt facile antiquissimo. In oriente detexit, in patriam attulit, ad modum codicis edidit C. Tischendorf. 1846. 32 Thlr. (Antiquarisch bei Köhler jetzt 15 Thlr.)*

Evangelium Palatinum ineditum sive *Reliquiae textus evangeliorum Latini ante Hieronymum versi ex codice Palatino purpureo quarti vel quinti post Christum saeculi. Nunc primum eruit atque edidit C. Tischendorf. 1847. 18 Thlr.*

Codex Amiatinus sive *Nov. Test. Latine interprete Hieronymo. Ex celeberrimo codice Amiatino omnium et antiquissimo et praestantissimo nunc primum edidit C. Tischendorf. 1850. (6 Thlr.) Editio repetita 1854. 4 Thlr.*

Codex Claromontanus sive *Epistulae Pauli omnes Graece et Latine ex codice Parisiensi celeberrimo nomine Claromontani plerumque dicto. Nunc primum edidit C. Tischendorf. 1852. 24 Thlr.*

Anecdota sacra et profana ex oriente et occidente allata, sive *Notitia codicum Graecorum, Arabicorum, Syriacorum, Copti-
corum, Hebraicorum, Aethiopicorum, Latinorum, cum excerptis multis maximam partem Graecis et 35 scripturarum antiquissimarum speciminibus. Ed. Aen. Fr. Co. Tischendorf. 1855. 8 Thlr.*

Monumenta sacra inedita. Nova Collectio. Voll. V et Appendix.

Vol. I: Fragmenta sacra palimpsesta sive Fragmenta cum Novi tum Veteris Testamenti ex quinque codd. Graecis palimpsestis antiquissimis nuperrime in oriente repertis. Ad-dita sunt fragmenta Psalmorum papyracea et fragmenta evangelistariorum palimpsesta, item fragmentum codicis Fr.-Aug. Nunc primum eruit atque edidit C. T. 1855. 16 Thlr.

Vol. II: Fragmenta evangelii Lucae et libri Genesis ex tribus codd. Graecis V. VI. VIII. saeculi, uno palimpsesto ex Libya in Museum Britannicum advecto, altero celeberrimo Cottoniano ex flammis erepto, tertio ex oriente nuperrime Oxonium perlato. Addita sunt et N. et V. T. fragmenta similia nuperrime in codicum sex antiquissimorum reliquiis inventa. Nunc primum etc. 1857. 16 Thlr.

In den nächsten Jahren erscheinen:

Vol. III: Fragmenta Origenianae Octateuchi editionis cum fragmentis evangeliorum Graecis palimpsestis ex codice Lugduno-Batavo quarti vel quinti, Guelferbytano quinti, Sangallensi octavi fere saeculi.

Vol. IV: Psalterium Turicense purpureum sive fragmenta psalterii cum Novi Veterisque Testamenti hymnis ex codice Graeco Turicensi purpureo argenteis aureisque scripto litteris, saeculi fere septimi.

Vol. V: Reliquiae utriusque textus sacri ex codicibus Graecis sex antiquissimis, Vindobonensi Genesis purpureo, Guelferbytano evangeliorum quattuor palimpsesto, Exodi Levitici Numerorumque Sarraviano Parisiensi, Guelferbytano Chrysostomi, Londinensi librorum Iudicum et Ruth Genesisque Lipsiensi.

Appendix. Codex Laudianus actuum apostolorum Graece et Latine sive actus apostolorum ex codice saeculi fere sexti Graeco et Latino olim Laudiano iam Bodleiano accuratius Thoma Hearne 1715. eruit atque edidit C. T.

Vetus Testamentum Graece iuxta LXX interpretes. Textum Vaticanum Romanum emendatius edidit, argumenta et locos Novi Testamenti parallelos notavit, omnem lectionis varietatem codicum vetustissimorum Alexandrini, Ephraemi Syri, Friderico-Augustani subiunxit, prolegomenis et epilegomenis instruxit C. Tischendorf. 2 tomi. Editio altera correctior et auctior. 1856. 4 Thlr.

Evangelia apocrypha. Adhibitis plurimis codd. Graecis et Latinis maximam partem nunc primum consultis atque ineditorum copia insignibus ed. C. Tischendorf. 1853. $\frac{3}{3}$ Thlr.

Acta apostolorum apocrypha. Ex triginta codd. Graecis vel nunc primum eruit vel secundum atque emendatius edidit C. Tischendorf. 1851. $2\frac{2}{3}$ Thlr.

Demnächst erscheint im Anschluss hieran:

Apocalypses apocryphae Pauli, Iohannis, Mosis, Esdrae. Accedit Mariae *ἰωάννου*. Ex codd. Graecis maximam partem nunc primum ed. C. T.

